

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**УКРАЇНСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ
І
ДЕРЖАВНІСТЬ
(1917–1920 рр.)**

Науково-бібліографічне видання

КИЇВ – 2001

ББК Т3(4Укр)612-5

УДК 94(477)19:351/354

y-453

Українська революція і державність (1917–1920 рр.): Наук.-бібліогр. вид. / НАН України. Нац. б-ка імені В. І. Вернадського; Редкол.: О. С. Онищенко (голова) та ін.; Уклад.: А. Л. Панова, В. Ф. Солдатенко, Л. В. Беляєва та ін.; Наук. ред. В. Ю. Омельчук. – К., 2001. – 816 с.

Науково-бібліографічне видання «Українська революція і державність (1917–1920 рр.)» є першою спробою зібрати й узагальнити друковані праці, бібліографічними засобами представити доробок з теми.

До видання ввійшли книги, брошури, автореферати дисертацій, статті з журналів, збірників, тези наукових конференцій, рецензії, депоновані рукописи за 1917–2000 рр. українською й російською мовами.

Мета покажчика – донести до дослідників, усіх, хто займається вивченням історії України, необхідну історіографічну й джерелознавчу інформацію.

Укладачі: А. Л. Панова, В. Ф. Солдатенко, Л. В. Беляєва,
В. С. Гойнець, Л. В. Лісовська, О. А. Смиченко

За участю: Л. С. Новосьолової, Л. О. Дегтяренко,
О. А. Євдокименко, Е. П. Євженко, П. М. Кавицької,
Т. Б. Корольової, Н. М. Погребецької, О. В. Чупрієнко

Науковий редактор В. Ю. Омельчук

Редакційна колегія: О. С. Онищенко (голова), Л. В. Беляєва,
А. Г. Бровкін, Л. А. Дубровіна, В. Ю. Омельчук,
В. Ф. Солдатенко, П. Т. Троїнсько

Рецензенти: В. Ф. Верстюк, П. В. Голобуцький, Т. В. Добко

*Затверджено до друку Вченома радою Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського*

ISBN 966-02-2105-3

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2001.

ПЕРЕДМОВА

У багатовіковій історії українського народу чимало цікавого й повчального. Одна з найпритягальніших для суспільної думки та дослідників-аналітиків її сторінок – період Української революції.

Не дивно, що саме ця подія впродовж майже восьми останніх десятиріч перевібає в центрі наукових і політичних суперечок, породивши таку кількість публікацій, якої немає з жодної іншої проблеми історії.

Однак, то зовсім не означає, що різні аспекти досвіду Української революції, як і явище в цілому, на сьогодні вивчені достатньо всебічно і грунтовно. Більше того, навіть сам термін «українська революція» надійно закріпився в науковому і політичному лексиконі лише з початку 90-х років, з часу здобуття Україною державної незалежності.

Перед істориками досить широке поле діяльності, цілий ряд надзвичайно складних проблем, які потребують концентрації зусиль, підвищення рівня і розширення спектру дослідницької роботи. Однак і винагородою стане наближення до наукової істини – максимально адекватного відтворення однієї з найяскравіших сторінок нашого минулого – Української національно-демократичної революції. Як відзначив у спогадах М. С. Грушевський, «ми жили не даремно, наш час не проходив безслідно»¹.

Події Української революції 1917–1920 рр. носили далеко не випадковий характер. Вони мали глибоке коріння, були зумовлені цілою гамою історичних закономірностей і по праву займають своє місце серед визвольних процесів народів Європи і всього світу.

У програмі, стратегічній меті Української революції втілилися віковічні прагнення українського народу, традиції визвольної боротьби, кращі ідейні надбання видатних мислителів і революціонерів, славних синів і дочок нескореної нації: Кирило-Мефодіївців – Т. Шевченка, М. Костомарова, П. Куліша, гідних продовжувачів їх справи – М. Драгоманова, І. Франка, М. Павлика, цілої когорти представників демократично орієнтованої інтелігенції – П. Чубинського, Б. Грінченка,

---

¹ Грушевський М. Спомини // Київ. – 1998. – № 11. – С. 143.

М. Коцюбинського, Л. Українки, І. Стешенка, Є. Чикаленка та багатьох і багатьох інших.

Стрижнем, визначальним змістом національно-демократичної революції стала боротьба за відродження української нації у всіх, без винятку, виявах її існування та розвитку – економічному, політичному, державотворчому, духовному. Керманічі української справи вважали, що повномасштабне вирішення проблеми немислиме без органічного її зв'язку з нагальними соціальними перетвореннями на користь абсолютної більшості нації – трудівників. Саме в цьому, передусім, вбачався глибинний демократичний смисл розпочатої боротьби, ним же визначався сутнісний зміст і характер національної революції.

Через відомі обставини визвольна боротьба народу в досліджуваний період не вилилася в єдине державотворче річище. «Трьох синів рідних, – писав з цього приводу В. Липинський, – має сьогодні наша маті – спільна наша людська громада – Україна: хлібороба-гетьманця і неомонархіста, більш або менш соціалістичного інтелігента – демократа і республіканця, і пролетаря – більшовика та інтернаціоналіста. Всі сини її поріжнені, кволі, слабосильної й сильної, об’єднуючої їх всіх національної ідеї вони досі для громади своєї створити були не в силі»². Праві ті вчені, які стверджують, що ці слова визначного мислителя можуть бути надійним орієнтиром для дослідників тієї епохи.

Це були складні часи. Непростою була й діяльність Центральної Ради. Звідси – і неоднозначні оцінки.

Як не прикро, але доводиться констатувати, що сьогодні при вивченні історії Центральної Ради, питань виникає незрівнянно більше, ніж знаходиться відповідей³.

Об’єктивно можна стверджувати лише одне: Центральна Рада виступила лідером розгортання національно-визвольного руху в Україні. В результаті її діяльності на політичній карті Європи вперше у ХХ ст. з’явилася Українська Держава.

«...ми повинні віддати належне цьому політичному органу і його ролі у відродженні української державності. На його демократичних традиціях започатковано державотворчий процес, який набув якісно нового змісту в 90-х роках»⁴.

Сучасна політична арена України своєрідно повторює чимало складових тодішньої гами суспільних чинників. Наш час багато в чому потребує вирішення завдань, що їх уже ставила історія перед Україною. А тому варто уважно осмислити її уроки.

² Липинський В. Листи до братів-хліборобів: Про ідею і організацію українського монархізму. – Віденсь, 1926. – С. 62.

³ Українська Центральна Рада: Док. і матеріали: У 2 т. Т. 1 / НАН України. Ін-т історії України. – К.: Наук. думка, 1996. – С. 6.

⁴ Кучма Л. Д. Учасникам міжнародної конференції «Центральна Рада та український державотворчий процес» // Центральна Рада і український державотворчий процес (до 80-річчя створення Центральної Ради): Матеріали наук. конф. 20 берез. 1997 р.: (У 2 ч.). – К., 1997. – Ч. 1. – С. 6.

Мета, до якої прагнуло покоління борців за ідеали Української національно-демократичної революції, стала реальністю на початку останнього десятиріччя ХХ ст.

Домігшись незалежності, український народ наполегливо долячи труднощі, що постали на шляху молодої держави, в складних умовах здійснює реформування всіх сфер суспільного життя, прагне досягти сучасних рубежів цивілізаційного поступу.

Як вчить історія, у виробленні і здійсненні національно-державного курсу, виборі геополітичних орієнтацій і соціально-політичних перспектив важливо ефективно використовувати повчальні уроки історичного досвіду, уникати повторення допущених раніше прорахунків і помилок, взяти на озброєння досягнення вітчизняної суспільно-політичної думки минулого, усталені національні традиції і в поєднанні з творчим використанням кращих світових зразків і надбань впевнено рухатись вперед, забезпечувати Україні, її народу мир, добробут, щастя.

«Підводячи риску під своїм минулим, ми не відрікаємося від жодної з його сторінок. Не відрікаємося від власної історії. Історична пам'ять, розуміння того, хто ми і якого роду, допоможуть зміцнити державу і з cementувати націю. Без усвідомлення цього молодому поколінню буде важко творити і вести у прийдешнє країну, яка має все, щоб посісти гідне місце у європейському та світовому співтоваристві»⁵.

Українська революція – подія дійсно значного масштабу – відбилася у величезній кількості документів. Її віддзеркали незчисленні публікації тогочасної преси. Важко знайти історичний період, якому присвячено більше мемуарних творів. З моменту свого завершення революція стала об'єктом підвищеної уваги науковців. У цілому за 80 років нагромадилося стільки документальних, науково-документальних, наукових, науково-публіцистичних, науково-популярних, популярних праць, що це вже стало предметом вивчення фахівців спеціальних галузей історичної науки.

Тим часом процес появи публікацій про революційну добу в Україні з кінця 80-х років набув лавиноподібного характеру. За останнє десятиліття опубліковано документи Української Центральної Ради, протоколи й стенограми пленарних засідань мирних переговорів між Українською Державою та РСФРР 1918 р., документи і матеріали різних форумів (конгресів, з'їздів, конференцій, нарад тощо), документів із особистих фондів політичних, державних, наукових діячів, їх епістолярної спадщини, які до цього ще не були в науковому обігу.

За останні роки в Україні підготовлено десятки докторських і кандидатських дисертацій, монографій, брошур, сотні статей, що висвітлюють період 1917–1920 рр. в Україні.

Орієнтуватись у такому масиві інформації стає дедалі складніше. Спеціальних бібліографічних видань до сьогоднішнього дня практично не існує. Відчуваючи

⁵ Кучма Л. Д. Інавгураційна промова Президента України Л. Д. Кучми в Національному палаці «Україна» 30 листопада 1999 року // Уряд. кур'єр. – 1999. – 1 груд.

потребу у подібного роду працях, які б, разом з тим, враховували й сучасні дослідження, деякі автори частково компенсують брак бібліографічних посібників відповідними додатками до своїх праць. Однак, це лише зайвий раз підкреслює нагальну необхідність створення науково-бібліографічного видання з історії Української революції і досвіду національного державотворення в 1917–1920 рр.

***

Після вивчення загальних, тематичних, поточних й інших бібліографічних джерел з теми, можна сказати, що вони у своїй сукупності не створюють навіть приблизно повної картини про інформаційне забезпечення теми «Українська революція і державність, 1917–1920 рр.» Якщо до цього додати й відсутність у фондах бібліотек, з різних причин, певної кількості видань, повної інформації про вихід з друку, появи нових періодичних видань й швидке їх зникнення, особливо за останнє десятиріччя, своєрідний «інформаційний провал», то перед укладачами постало дуже складне питання стосовно повноти охоплення матеріалів, їх інформаційного рівня і т.п.

Науково-бібліографічне видання «Українська революція і державність, 1917–1920 рр.» є першою спробою в національній бібліографії зібрати та узагальнити численні друковані матеріали, бібліографічними засобами представити додробок з теми. Мета його – донести до дослідників, усіх, хто займається вивченням історії України, необхідну історіографічну й джерелознавчу інформацію. У виданні представлено публікації за 1917–2000 роки українською й російською мовами, незалежно від місця видання.

При підготовці покажчика використано видання державної бібліографічної реєстрації Книжкової палати України, бібліографічні посібники з історії України: Библиография русской революции и гражданской войны (1917–1921): Из кат. Б-ки РЗИ Архива / Сост. С. П. Постников; Рус. загран. ист. арх. в Праге. – Прага, 1938. – 455, [3] с.; Українська Радянська Соціалістична Республіка 1917–1967: Бібліогр. покажч. літ. / Уклав М. П. Рудь; АН УРСР. ЦНБ. – К., 1969. – 409 с.; The Ukrainian Republic in the Great East-European Revolution: A Bibliography / O. S. Pidhayny, O. I. Pidhayny. – Toronto; New York. – Vol. 5. – 1971. – 376 р.; Vol. 6. Part II. – 1975. – 387 р.; Великий Жовтень у працях, опублікованих на Україні: Показч. літ. 1967–1976 рр. / Уклад.: Р. С. Жданова, Є. М. Скляренко; АН УРСР. ЦНБ. – К., 1978. – 186 с.; Великий Жовтень на Україні та захист його завоювань: Бібліогр. показч. 1977– 1986 рр. / Уклад.: І. Г. Шовкопляс, Р. С. Жданова; АН УРСР. ЦНБ. – К., 1987. – 241 с.; Історія України: Бібліогр. показч. за 1968– 1996 рр. [щорічник] та показчики змісту журналів: «Український історичний журнал», «Літопис революції», «Україна», «Архіви України», «Вісті комбатанта» та ін.

Суцільно переглянуто періодичні видання за 1990–2000 рр., що надійшли до фондів НБУВ, журнали української діаспори: «Сучасність», «Визвольний шлях», «Український історик» за всі роки видання, прикнижкову і пристатейну бібліографію, каталоги НБУВ, Науково-довідкової бібліотеки Центральних державних архівів України, Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника,

Національної парламентської бібліотеки України, бібліотек інститутів Національної академії наук України, зокрема Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України.

До покажчика ввійшли наукові дослідження й розвідки, науково-популярні та мемуарні публікації, офіційні документи, підручники, книги, брошури, авторефери дисертацій, статті з журналів, збірників, видань типу «наукові записки», тези наукових конференцій, рецензії, депоновані рукописи.

На жаль, за браком місця, упорядники не мали можливості включити матеріали з газет та листівки 1917–1920 рр. Проте слід зауважити, що певна кількість газетних публікацій свого часу була передрукована в журналах або збірниках і, таким чином, знайшла місце в нашому покажчуку. Щодо листівок бібліотека готове до друку каталог листівок у фондах НБУВ.

Уесь зібраний матеріал систематизовано за схемою, в основу якої покладено сучасні наукові розробки з історії України, зокрема, періоду Української революції 1917–1920 рр.

Основна частина бібліографічного покажчика складається з шести розділів. Літературу в ньому розміщено у такій послідовності: на початку кожного розділу подаються документи, спогади, огляд джерел, загальні праці до всього розділу.

До першого розділу «Загальні праці» ввійшли публікації, що за своїм змістом досліджують добу Української революції в цілому. Окрім підрозділом зібрани документи, матеріали політичних партій цього періоду і література про їх діяльність, яку укладачам удалося розшукати. Також в окремий підрозділ зібрани підручники найрізноманітнішого призначення – від академічних до шкільних, подані методичні розробки тощо.

До підрозділу «Довідкові видання» ввійшли енциклопедії, тематичні довідники, путівники, біобібліографічні словники, які містять відомості з теми покажчика, зокрема, про діячів доби Української революції. Праці, присвячені окремим персонам (діячам), подано у відповідних систематичних розділах з відповідними анотаціями.

Другий розділ «Українська Центральна Рада. Утворення Української Народної Республіки» у своєму складі має основні підрозділи, які передбачені у всіх наступних розділах. У підрозділі «Державотворення» виокремлено рубрики «Універсал» і «Конституція».

У третьому розділі «Українська Держава. Гетьманат» ширше представлено документи, матеріали з питань культури, науки, освіти, що зумовлено зокрема прийняттям законів, постанов про заснування Української Академії наук, Національної Бібліотеки, вищих навчальних закладів, архівів.

Література четвертого розділу «Директорія. Відродження Української Народної Республіки», підрозділ «Державотворення» включає публікації про акт злуки.

У п'ятому розділі «Західноукраїнська Народна Республіка» окремим підрозділом подається література про Закарпаття, Буковину.

Шостий розділ «Українська Соціалістична Радянська Республіка» має всі основні рубрики, які є в попередніх розділах. Укладачі врахували наявність загальних бібліографічних видань з історії Радянської України й тому намагалися подати у цьому розділі джерела та праці, не включені з різних причин до цих покажчиків.

Література у систематичних розділах подається за алфавітом прізвищ авторів чи назв. Бібліографічний опис зберігає повноту даних та орфографію титульного аркуша.

Анотації до записів подаються у необхідних випадках – коли з назви роботи важко встановити її зміст і характер, коли треба доповнити назву необхідними фактичними відомостями, виділити певну частину праці.

У покажчику застосовується система посилань, яка дає можливість уникнути дублювання робіт у різних розділах, повніше зібрати в одному місці літературу з того чи іншого конкретного питання. Застосовуються посилання до окремих записів.

Для зручності користування бібліографією, підвищення можливості багатоаспектного пошуку й висвітлення змісту основної частини подаються чотири допоміжних покажчники: іменний, географічний, алфавітний покажчик використаних періодичних та продовжуваних видань, алфавітний покажчик збірників, альманахів, матеріалів конференцій.

В іменному покажчику подаються за алфавітом усі прізвища, криptonіми, псевдоніми, що зустрічаються в основному тексті. В дужках після номера вказується участьожної особи у створенні твору друку з позначкою: (ред.) – редактор, (уклад.) – укладач і т. ін. Справжнє прізвище автора, його псевдонім, криptonіми у покажчику імен зв'язуються посиланнями (В. К. див. Кедровський В.; АН. Н. див. Ніковський А.)

Географічний покажчик побудовано за алфавітом географічних назв, старі (як вони подані в основному покажчику) й сучасні назви зв'язані посиланнями: Дніпропетровськ див. Катеринослав, Запоріжжя див. Олександровськ і т. ін

Усього ж до видання включено 6848 бібліографічних записів. Більшість з них переглянуто de visu. Не розшукані матеріали позначені зірочкою (*).

Складаємо подяку за сприяння у роботі директорові Науково-довідкової бібліотеки Центральних державних архівів України Г. В. Порхонюк.

Зауваження і побажання просимо надсилати на адресу:

03039, Київ-39, проспект 40-річчя Жовтня, 3,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,

Відділ національної бібліографії.

I. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗДІЛ

Джерела

Документи

1. Вивід прав України: Документи і матеріали до історії укр. політ. думки / Упоряд., вступ. ст. і довідки Б. Кравцова. – Нью-Йорк: Пролог, 1964. – 250 с. – (Суспіл.-політ. б-ка; № 15).

Зі змісту: Четвертий Універсал Української Центральної Ради. – С. 196-202; Прокламації Української Національної Ради 1-го листопада 1918 р. – С. 203-205; Акт Директорії про з'єднання всіх українських земель. – С. 206-207.

Те ж. – 2-е вид. – Нью-Йорк: Пролог, 1964. – 250 с.

Те ж. – Львів: Слово, 1991. – 127 с.

2. Державний центр Української Народної Республіки в екзилі: Ст. і матеріали / Ін-т дослідження модер. історії України; Зредагували Л.Р. Винар, Н. Пазуняк; Передм. «Слово до читача» М. Плав'юка. – Філадельфія: Фундація ім. С. Петлюри в США; К.: Веселка; Вашингтон: Фундація Родини Фещенко-Чопівських, 1993. – 494 с.: іл.

Ч. 5: Історичні дослідження діяльності уряду УНР. – С. 227-266.

Ч. 6: Джерела: Перший Універсал Української Центральної Ради до українського народу на Україні і поза Україною сущого. – С. 269-272; Винар Л. Перший Універсал УЦРади: Введення. – С. 273-274; Другий Універсал Української Центральної Ради. – С. 275-277; Винар Л. Другий Універсал УЦРади: Введення. – С. 277-278; Третій Універсал Української Центральної Ради. – С. 279-282; Винар Л. Третій Універсал УЦРади: Введення. – С. 283-284; Четвертий Універсал Української Центральної Ради. – С. 285-289; Винар Л. Четвертий Універсал УЦРади: Введення. – С. 290-293; Акт Директорії про з'єднання всіх українських земель. – С. 294; Конституція Української Народної Республіки. – С. 295-306.

3. Документи трагічної історії України (1917-1927 рр.) / Ред.-упоряд. П.П. Бачинський. – К., 1999. – 640 с. – (Реабілітовані історією).

1917-1920 рр. – С. 5-329. Подано документи: резолюції, звернення, листи, повідомлення, відозви, накази та ін.

4. Історія української Конституції / Укр. правн. фундація; Упоряд.: А. Слюсаренко, М. Томенко; Вступ. ст. С. Головатого. – К.: Право, 1997. – 443 с.

Розд. 3: Конституційний устрій Української держави 1917-1920 рр. – С. 86-170.

Розд. 4: Конституційні декларації та реалії в часи Української Радянської Соціалістичної Республіки. – С. 171-181.

5. Клунний Г. В боротьбі за селянство: Земел. законодавство контррев. урядів за час революції на Україні / Держ. наук.-методол. ком. Наркомосу УСРР. – Х.: Рад. селянин, 1926. – 180 с.

6. Конституційні акти України, 1917-1920: Невідомі конституції України / Відп. ред. Ю.Д. Прилюд. – К.: Філос. і соціол. думка, 1992. – 272 с.: іл. – Покажч. імен: с. 245-259. – Держ. буд.-во України: Хроніка подій, 1917-1920: с. 261-267.

Законодавчі матеріали доби Центральної Ради, Гетьманату, Директорії, ЗУНРу та УСРР.

7. Мазепа І. Україна в огні й бурі революції, 1917-1921: [Спогади. Ч.] 3. Польсько-український союз. Кінець збройних змагань УНР. – Прага: Пробоєм, 1943. – 231, 3 с.

[Розд.] 2: Документи: Ч. 1. Універсали Української Центральної Ради. – С. 150-161; Ч. 2. Декларація Директорії Української Народної Республіки. – С. 162-166; Ч. 3. Ухвала Української Національної Ради з дня 3 січня 1919 р. про злуку Західно-Української Народної Республіки з Українською Народною Республікою. – С. 167; Ч. 4. Універсал Трудового Конгресу до Українського Народу. – С. 168-169; Ч. 5. Закон про місцеві конгреси і ради трудового народу. – С. 170-172; Ч. 6. Декларація Січових Стрільців. – С. 172-173; Ч. 7. Відозви Комітету Охорони Республіки. – С. 174-176; Ч. 8. Декларація Правительства Б. Мартоса. – С. 177-181; Ч. 9. Універсал повстанського отамана Григорієва за 9 травня 1919 р. – С. 182-183; Ч. 10. Листи С. Вітика і Є. Петрушевича в справі проголошення диктатури. – С. 184-185; Ч. 11. Декларація правительства Соборної Української Народної Республіки в справі оголошення війни Денікінові. – С. 186-188; Ч. 12. Доповідь голови Української місії в Паризі Г. Сидоренка. – С. 189-197.

Дод. Ч. 13. Листи С. Петлюри до французького публіциста Жана Пелісьє. – С. 198-199; Ч. 14. Протокол перемир'я між представниками Галицької армії і представниками армії Денікіна. – С. 200-201; Ч. 15. Декларація Пра-

вительства І. Мазепи в справі об'єднання Української Галицької Армії з Армією Наддніпрянською. – С. 202-203; Ч. 16. Військова конвенція поміж Польщею і Україною. – С. 204-207; Ч. 17. Звідомлення О. Красовського. – С. 208-211; Ч. 18. Декларація Правительства В. Прокоповича. – С. 212-215.

8. Національні відносини в Україні у ХХ ст.: Зб. документів і матеріалів / Упоряд.: М.І. Панчук та ін.; НАН України. Ін-т нац. відносин і політології. – К.: Наук. думка, 1994. – 558, [1]с. – Покажч. імен: с. 545-550. – Перелік документів: с. 551-558.

Розд. 1: Національне питання в Україні напередодні та в роки Української національної революції. – С. 9-103.

9. Петлюра С. Статті, листи, документи: Видано в 30 річницю з дня смерті. [Т. 1] / Укр. вільна акад. наук у США; Редкол.: Л. Дражевська, Н. Лівицька-Холодна, Л. Чикаленко та ін. – Нью-Йорк, 1956. – 480 с. – Матеріали до бібліогр. С. Петлюри: с. 463-473.

Ч. 2: 1917-1920 pp. – С. 215-271; Дод. до другої частини: Матеріали з преси 1917-1920 pp.: с. 272-282.

10. Петлюра С. Статті, листи, документи. Т. 2 / Укр. вільна акад. наук у США, Б-ка ім. С. Петлюри в Парижі; Редкол.: Т. Гунчак, Л. Дражевська, П. Йосипишин та ін. – Нью-Йорк, 1979. – 627 с. – Тит. арк. парал. англ. – Покажч. імен: с. 593-605. – Покажч. геогр. назв ...: с. 606-618.

Ч. 2: 1917-1920 pp. – С. 343-372; Дод. до другої частини: Матеріали з преси 1917 р. і брошура «Євреї та Українська Республіка: (Євр. делегація у Голов. Отамана [в Кам'янці-Подільському])»: с. 372-380.

11. Петлюра С. Статті, листи, документи. Т. 3 / Упоряд. та передм. «Великий державник України» В. Сергійчука; Ін-т досліджень модер. історії України в США та ін. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1999. – 616 с. – Імен. покажч.: с. 587-592.

Ч. 1: 1917-1918. – С. 23-62.

Ч. 2: 1919 рік. – С. 65-164.

Ч. 3: 1920 рік. – С. 167-348.

12. Розвідка і контррозвідка України 1917-1921 pp.: Зб. документів і матеріалів / За ред. В.С. Сідака. – К.: Ін-т СБУ, 1995. – 167 с.

Розд. 1: Документи періоду Центральної Ради Української Народної Республіки (березень 1917 – квітень 1918 pp.). – С. 6-12.

Розд. 2: Документи періоду Української держави гетьмана П. Скоропадського (квітень – грудень 1918 р.). – С. 13-29.

Розд. 3: Документи періоду Директорії Української Народної Республіки (грудень 1918 – листопад 1920 рр.). – С. 30-98.

13. Саліковський О. Нова Україна: (Шлях нашої державності). – К.: Криниця, 1919. – 80, XXXII с.

Додаток: Під особливу увагу Тимчасового Уряду й російській демократії: (Докладна зап. делегації Укр. Центр. Ради Коаліц. М-ву та Викон. Ком. Ради робітн. та солдат. депутатів). – С. I-VI; Універсали Української Центральної Ради. – С. VI-XV; Статут про державний устрій і вільності УНР. – С. XV-XXI; Грамота ко всему українському народу. – С. XXI-XXII; Законы о временном государственном устройстве Украинской Державы. – С. XXIII-XXV; Декларация Директории Української Народної Республіки. – С. XXV-XXVIII; Декларация Трудового Конгресу до народу України. – С. XXVIII-XXIX; Універсал Трудового Конгресу до народу Української Народної Республіки. – С. XXIX-XXX.

14. Україна в ХХ столітті: Зб. документів і матеріалів (1900-1939) / Київ. ун-т та ін.; Упоряд.: А.Г. Слюсаренко та ін. – К., 1997. – 448 с.

Зі змісту: З відозви Ради Товариства Українських поступовців до українського громадянства. – С. 80-81; Відозва Української Центральної Ради до українського народу. – С. 82-83; Резолюції Установчого з'їзду Української партії соціалітів-революціонерів. – С. 84-86; Із повідомлення «Віостей» про Український національний з'їзд. – С. 86-94; Із Статуту Генерального Секретаріату. – С. 95-97; Інструкція Тимчасового уряду для Генерального Секретаріату України. – С. 97-99; З відозви Генерального Секретаріату до українського народу. – С. 101-102; Третій Універсал Української Центральної Ради. – С. 104-108; Із ультиматуму Ради Народних Комісарів Центральній Раді. – С. 108-110; Нота Генерального Секретаріату Раді Народних Комісарів. – С. 111-114; З відозви Генерального Секретаріату до громадян України. – С. 119-121; Із мирного договору між Українською Народною Республікою і Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією, Туреччиною. – С. 122-125; Закон про громадянство Української Народної Республіки. – С. 126-128; З відозви Української Центральної Ради. – С. 130-132; Грамота Павла Скоропадського. – С. 133-135; Із законів про тимчасовий державний устрій України. – С. 136-139; Із закону про громадянство Української держави. – С. 144-148; Відозва Української Центральної Ради. – С. 148-150; Відозва Директорії Української Народної Республіки. – С. 152-155; Із Декларації Директорії УНР. – С. 157-161; Універсал Директорії УНР до трудового селян-

ства. – С. 162-163; Універсал Директорії УНР. – С. 164-165; Декларація уряду УНР. – С. 171-173; З відозви Ради Народних Міністрів до держав Антанти та держав всього світу. – С. 175-177; Із політичної конвенції між Польщею і Україною. – С. 183-186; Із Декларації уряду УНР. – С. 186-190; Договір між урядами УНР та Кубанського краю. – С. 191-192; Союзний договір між Росією та Україною. – С. 197-199.

15. Українська суспільно-політична думка в 20 столітті: Документи і матеріали. Т. 1 / Упоряд.: Т. Гунчак, Р. Сольчаник. – [Мюнхен]: Сучасність, 1983. – 510 с. – (Б-ка прологу і сучасності; № 157).

Документи 1917-1920 рр. – С. 283-506.

16. Яневський Д.Б. Маловідомі конституційні акти України 1917-1920 рр. / АН УРСР. Ін-т історії. – К., 1991. – 68 с. – (Іст. зош.; № 2).

Дод.: Тимчасова інструкція Генеральному Секретаріатові Тимчасового уряду на Україні. – С. 44-45; Конституція Української Народної Республіки: (Статут про держ. устрій, права і вільності УНР). – С. 46-55. Закон про тимчасовий державний устрій України. – С. 56-59; Універсал Трудового Конгресу України. – С. 60-62; Тимчасовий основний закон про державну самостійність українських земель бувшої Австро-Угорської монархії, ухваленої Українською Національною Радою на засіданні 13 падолиста 1918. – С. 63-64; Закон про тимчасове верховне управління та порядок законодавства в Українській Народній Республіці. – С. 65-68.

* * *

17. Винниченко В. Щоденник. Т. 1. 1911-1920 / Ред., вступ. ст. і прим. Г. Костюка. – Едмонтон; Нью-Йорк: Вид. Канад. ін-ту укр. студій і коміс. УВАН у США для вивч. і публ. спадщини В. Винниченка, 1980. – 500 с.: портр. – Імен. покажч.: с. 491-498.

1917-1920 рр. – С. 249-489.

18. Кучабський В. Листи до Івана Крип'якевича та Стефана Томашівського // Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. – Львів, 1997. – Т. 233: Пр. іст.-філософіч. секції. – С. 482-509.

Зокрема про події 1918-1919 років на Наддніпрянській Україні та Галичині.

19. Липа І. Як я пішов у революцію: (Уривок із щоденника) [1917-1920 рр.] // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1928. – Львів, 1928. – С. 95-99.

20. У півстолітніх змаганнях: Вибр. листи до К. Студинського (1891-1941) / Упоряд.: О. Гайова, У. Єдлінська, Г. Сварник; АН України. Ін-т укр. археографії та ін. – К.: Наук. думка, 1993. – 768 с.: іл. – Словник рідковжив. та іншомов. слів: с. 697-700. – Імен. покажч.: с. 701-718. – Анот. список адресатів К. Студинського: с. 719-766. – (Епістоляр. спадщина).

1917-1920 pp. – С. 304-356.

Див. також № 62, 108, 406, 408, 409, 941, 1072, 1158, 1261, 1337, 1341, 1572, 1792, 1803, 1807, 1980

Спогади

21. Антонов-Овсеенко В.А. Записки о гражданской войне: [В 4 т.]. – М.; Л.: Госвоениздат, 1924-1933.

Т. 1. – 1924. – 300 с., 6 схем.

Т. 2. – 1928. – 297 с., 4 схемы, 4 фотогр.

Т. 3. – 1932. – 350 с., 10 карт., схемы.

Т. 4. – 1933. – 343 с., 7 схем.

22. Арбатов З.Ю. Екатеринослав 1917-22 гг. // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн. 6], [т.] 11/12. – С. 83-86, 94-98. – Репринт. воспроизведение изд. 1923 г.

Махно в Катеринославі.

23. Биковський Л. Від Привороття до Трапезунду: Спомини (1895-1918) / Передм. О. Оглоблина; Укр. іст. т-во. – Мюнхен; Денвер: Дніпр. хвиля, 1969. – 134 с. – (Сер.: Мемуаристика; № 1).

[Гл.]: Українці в Трапезунді в ХХ-у столітті. – С. 112-124.

24. Бурачек М. Спогади про Г.І. Нарбута // Бібліол. вісті. – К., 1927. – № 1. – С. 91-101.

Г. Нарбут і Українська Академія мистецтв.

25. Василюк П. Катеринославські події [1917-1919 pp.] // Наше слово. – Мюнхен; Лондон, 1973. – № 3. – С. 77-88.

***26. Войнаренко О.** Про самостійність УНР: Де, коли і як вона проголосувалася та який був її зміст?: (Спогад наоч. свідка) / Т-во прихильників укр. іст. правди. – Вінніпег, 1966. – 64 с.

27. Врангель П.Н. Воспоминания. Ч. 2. Южный фронт (ноябрь 1916 – ноябрь 1920). – М.: Терра, 1992. – 461 с.: карты. – Прил.: Приказ Главнокомандующего Вооруженными Силами на Юге России о земле от 25 мая 1920 г. (со всеми доп.): с. 435-460. – Указ. имен: с. 461-467.

28. Галаган М. З моїх споминів. – Львів: Червона Калина, 1930.

Ч. 2: (Світова війна. Розвал царату. Українська революція). – 196 с.

Ч. 3: (ІІІ Військовий з'їзд. Делегація на Кубань. Більшовицька навала). – 174 с.

Ч. 4: (Дипломатична місія в Румунії. Гетьманщина й повалення Гетьмана. Директорія. Дипломатична місія на Угорщині). – 298 с.

29. Гендлер М. О революционных событиях в Волынской губернии (м. Березна) 1917-1919 гг. // Летопись революции. – Х., 1922. – № 1. – С. 202-205.

30. Гольденвейзер А.А. Из Киевских воспоминаний (1917-1920 гг.) // Революция на Украине: По мемуарам белых. – К., 1990. – С. 1-63. – Репринт. воспроизведение изд. 1930 г.

[Розд.] 2: Центральна рада, большевики, немци (ноябр. 1917 г. – апр. 1918 г.). – С. 16-35.

[Розд.] 3: Гетман и Директория. – С. 36-52.

[Розд.] 4: Большевики. Добровольцы. Поляки (февр. 1919 г. – іюнь 1920 г.). – С. 52-63.

31. Гольденвейзер А.А. Из Киевских воспоминаний (1917-1921 гг.) // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 3, [т.] 6. – С. 161-303. – Репринт. воспроизведение изд. 1922 г.

*32. Григорій Н. Весна української революції: Спогади участника. Ч. 2. – Львів, 1938. – 96 с. – Відб. з тижневика «Громад. голос».

33. Дегтяренко. Из истории революции на Киевщине: [Воспоминания 1917-1920 гг.] // Ком. мысль. – К., 1922. – № 7. – С. 95-101.

*34. Дмитрів В. На порозі життя: Спогади між першою і другою світ. війною. – Нью-Йорк, 1980. – 352 с.

*35. Дорошенко М. Стежками Холодно-Ярськими: Спогади, 1918-1923. – Філадельфія, 1973. – 220 с.

*36. Драган А. З пожовклих листів: Про визвол. змагання укр. народу 1917-1920 рр. // Ювілейний колендар «Свободи» на звичайний рік 1958. – Джерсі-Cіті; Нью-Йорк, 1958. – С. 43-64.

37. Думін О. Уривки споминів з 1917-1920 рр. // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1934 рік. – Львів, 1933. – С. 52-55.

38. Дурбак І. Золотий гомін свободи: (Укр. чуда) // Альманах Українського народного союзу на рік 1987. – Джерсі-Cіті; Нью-Йорк, 1987. – С. 67-74.

Про події 1917-1920 рр. на Україні. – С. 69-74.

39. З часів розвалу: Зі спогадів / В.К. [В. Кедровський] // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1929. – Кн. 7/8. – С. 616-624.

40. Занько-Занькевич І. Короткий перегляд моїх переживань під час визвольної війни України в 1918-1920 роках // Визвол. шлях. – Лондон, 1978. – Кн. 4. – С. 395-406.

41. Кардиналовська Т. Невідступне минуле: [Спогади] / Передм. «Коли не замикається коло життя» М. Жулинського // Дніпро. – К., 1991. – № 9. – С. 84-107.

Доба революції.

42. Кедрин І. (Рудницький). Київ, 1918 // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 4. – С. 33-38. – Передрук з кн.: Історичний календар-альманах «Червоної Калини» на 1938 рік.

Спогади про події у Києві за часів Центральної Ради, Гетьманату та Директорії.

***43. Кобилянський Л.** Дещо з давно минулого: Уривок зі споминів // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 7/8. – С. 19-22; № 9. – С. 16-21.

44. Ковалевський М. При джерелах боротьби: Спомини, враження, рефлексії. – Інсбрук: Накладом М. Ковалевської, 1960. – 720 с.

Зі змісту: Ч. 2: Революційний зрыв (1917-1920). – С. 267-583.

45. Коваленко Ю. В боротьбі за Українську державу: [Спогади, 1917-1921] // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1982. – № 10/12. – С. 27-38; 1983. – № 1/3. – С. 31-34.

46. Коновалець Є. Причинки до історії української революції. – Прага: Накладом Проводу Укр. Націоналістів, 1928. – 39 с.

Те ж. – 2-е вид. – Б.м.: Накладом проводу Укр. Націоналістів, 1948. – 48 с.

Те ж // Київ. – К., 1991. – № 10. – С. 105-123.

47. Костюк Г. Зустрічі і прощання: Спогади. Кн. 1 / Альберт. ун-т. Канад. ін-т укр. студій. – Едмонтон, 1987. – 743 с.

[Ч.] 1, [гл.]: Роки великого зрушення: Революція 1917 р., її відлуння на селях і мос середньошкілля. – С. 21-55.

[Гл.]: Мої середньошкільні друзі та деякі події того часу [1918-1921 рр.]. – С. 49-55.

Рец.: Жила В. Нелегке завдання // Альманах Українського народного союзу на рік 1990. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1990. – С. 132-139.

48. Кравчук А. Спогади з визвольних змагань // Вісті комбатанта. – Торонто, 1980. – № 2. – С. 76-82.

49. Леонтович В. Спомини утікача. – Берлін, 1922. – 154 с. – (Б-ка «Укр. слова»; № 13).

Рец.: Дорошенко В. // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1922. – Кн. 6. – С. 284-287; Дорошенко Д. // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1922. – Кн. 7. – С. 93-94; Д-ко Д. [Дорошенко Д.] // Стара Україна. – Львів, 1924. – № 9/10. – С. 154.

50. Лотоцький О. Сторінки минулого. Ч. 3 / Ред. Р. Смаль-Стоцький. – Варшава: Друк. Наук. т-ва ім. Шевченка, 1934. – 396 с. – (Пр. / Укр. наук. ін-т; Т. 21: Сер. мемуарів; Кн. 4). – Покажч. імен: с. 385-392.

[Розд.]: Революція. – С. 310-383.

***51. Лотоцький О.** Сторінки минулого: Спогади 19 ст. і початку 20 ст. в історії укр. народу та відродження Укр. православ. церкви: У 4 кн. – Варшава, 1932. – 1, 332 с.

52. Магалевський Ю. Батько Махно // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1930. – Львів, 1929. – С. 60-70.

Революційний рух народних мас 1917-1922 pp.

53. Мазепа І. Україна в огні й бурі революції, 1917-1921: [Спогади]. – Прага: Пробоєм, 1942-1943. – (Заг. б-ка; №№ 5, 6).

[Т.] 1: Центральна Рада. Гетьманщина. Директорія. – 1942. – 210, 2 с.

[Т.] 2: Кам'янецька доба. Зимовий похід. – 1942. – 232 с.

[Т.] 3: Польсько-український союз. Кінець збройних змагань УНР. – 1943. – 231, 3 с.

Те ж. – 2-е вид. – Мюнхен: Прометей, 1950-1952.

***54. Мазур К.** Спогади: Події, люди, пригоди. – Париж, 1980. – 215 с.

***55. Макар В.** Пройдений шлях: Спомини. Т. 1. Від Бистриці до Бугу (1911-1929). – Торонто: Гомін України, 1983. – 455 с.

56. Марголін А.Д. Україна і політика Антанти: (Виїмки із споминів) / Вибрав і пер. В.Л. // Вільна Україна. – Детройт, 1960. – № 26. – С. 44-48.

57. Марголін А. Україна і політика Антанти: Фрагменти // Хроніка 2000. – К., 1998. – № 27/28. – С. 337-351.

Період 1917-1920 pp. – С. 337-347.

58. Маренін М. Дві зустрічі з професором М. Грушевським // Листи до приятелів. – Нью-Йорк; Торонто, 1960. – Кн. 4. – С. 7-10.

59. Мартынов А. Мои украинские впечатления и размышления: [Воспоминания]. – М.; Пг.: Гос. изд-во, 1923. – 76 с.

60. Махно Н. Воспоминания. – К.: Україна, 1991. – (Б-ка репринт. изд.). – Репрінт. воспроизведеніе изд. 1929, 1936, 1937 гг.

Кн. 1: Русская революция на Украине: (От марта 1917 г.

по апр. 1918 р.). – 211, [3] с.: портр.

Кн. 2: Под ударами контрреволюции: (Апр. – июнь 1918 р.) / Под ред., с предисл. и примеч. Волина. – 162, [1] с.

Кн. 3: Українська революція: (Іюнь – дек. 1918 р.) / Под ред. Волина. – 184 с.

Те ж. – Х.: Скорпион, 1998.

61. Махно Н. Воспоминания / Под ред. С.С. Волка. – М.: Республика, 1992. – 334 с.: портр.

62. Махно Н.И. Воспоминания, материалы и документы / Авт. вступ. ст. и сост. В.Ф. Верстюк; Отв. ред. В.А. Замлынский. – К.: РИФ «Дзвін», 1991. – 192 с.

63. Мегас О. Геройська Україна: Ілюстр. спомини з України, 1914-1920. – Вінніпег, 1920. – 78 с.

64. Михайлик М. Українське село в часи національної революції: (Спомин з часів боротьби за визволення одного села) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 1. – С. 10-14; № 2. – С. 5-9.

***65. Мицюк О.** Уривки спогадів і роздумів (1883-1920 рр.) // Самост. думка. – Чернівці, 1935. – Кн. 2/3. – С. 189-200; Кн. 4. – С. 278-285; Кн. 5/6. – С. 409-414.

66. Незакінчена революція / О.Т. // Листи до приятелів. – Нью-Йорк; Торонто, 1967. – Кн. 1/3. – С. 3-5.

67. Одарченко П. Молодь великої революції: (Спогад) [1917-1920 рр.] // Одарченко П. Видатні українські діячі: Статті. Нариси. – К., 1999. – С. 174-184.

68. Омелянович-Павленко М. Спомини // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1929. – Кн. 10. – С. 888-897; Кн. 11. – С. 963-974; Кн. 12. – С. 1068-1077; 1930. – Кн. 1. – 26-35; Кн. 2. – С. 128-134; Кн. 4. – С. 321-330; Кн. 6. – С. 504-510.

*Те ж. – Львів: Накладом Укр. видавн. спілки, 1930. – 64 с.

*69. Пеленський О. Світова концертова подорож Української республіканської капели (1917-1921): Спомини участника. – Львів: Накладом авт., 1933. – 167, [1] с.: іл.

70. Петрів В. Неторованим шляхом: Спомини з історії укр. революції 1917-1921 рр. / Передм. «Під знаменами універсалів УНР» Н. Конотопець // Вітчизна. – К., 1993. – № 3/4. – С. 118-133; № 5/6. – С. 123-135; № 7/8. – С. 137-154; № 11/12. – С. 113-124; 1994. – № 1/2. – С. 137-149; № 5/6. – С. 143-157; № 9/10. – С. 143-154; 1995. – № 3/4. – С. 125-134; № 5/6. – С. 141-146.

71. Петрів В. Спомини з часів української революції (1917-1921): [У 4 ч.]. – Львів: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1927-1931.

- Ч. 1: До Берестейського миру. – 1927. – 180 с.
- Ч. 2: Від Берестейського миру до заняття Полтави. – 1928. – 184 с.
- Ч. 3: Від Кримського походу до гетьманського перевороту. – 1930. – 164 с.
- Ч. 4: Гетьманщина і повстання Директорії. – 1931. – 117 с.
- 72. Плешко Н.** Из прошлого провинциального интеллигента: [Воспоминания] // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 5, [т.] 9. – С. 195-242. – Репринт. воспроизведение изд. 1923 г.
- 73. Полонська-Василенко Н.** Революція 1917: Спогади // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен. – 1988. – № 1/4. – С. 119-128; 1989. – № 1/3. – С. 106-113.
- 74. Революция на Украине:** По мемуарам белых / Сост. С.А. Алексеев; Ред. Н.Н. Попов. – М.; Л.: Госиздат, 1930. – XXXII, 435 с. – (Революция и граждан. война в описаниях белогвардейцев).
- Те ж. – К.: Политиздат Украины, 1990. – XXXII, 435 с. – Репринт. воспроизведение изд. 1930 г.
- 75. Романюк Л.** Ті, що робили Українську Національну Революцію: [Спогади] // «Яка краса: Відродження країни!»: Алъм. Укр. Брат. Союзу: У 60-річчя Укр. Нац. революції. – Скрентон, 1979. – С. 98-119.
- 76. Русова С.** Мої спомини. – Львів: Хортиця, 1937. – 200 с.
- Те ж / Передм. «Біля її вогнища» О.В. Проскурова. – К.: Україна – Віта, 1996. – 206 с. – Репринт. вид. 1937 р. – 3 твор. спадщини С. Русової. – С. 201-207.
Доба революції. – С. 139-188.
- 77. Сікевич В.** Сторінки із Записної Книжки. Т. 7. – Едмонтон: Накладом авт., 1951. – 74, [1] с.
- Доба революції. – С. 3-38.
- ***78. Сірополко С.** На рідному ґрунті: (Сторінки зі спогадів). – Б.м., 1922. – 6 с.
- 79. Соловей Д.** Розгром Полтави: Спогади з часів визвол. змагань укр. народу, 1914-1921. – Вінніпег: Видавн. Спілка Тризуб, 1974. – 207 с.
- Зокрема період революції.
- 80. Спомини [доби революції]** / С.Ш. // Гуртуймося. – Прага, 1930. – № 4. – С. 27-37.
- 81. Суслик Р.Л.** Криваві сторінки з неписаних літописів: (Козац.-хутор. Полтавщина в боротьбі проти моск. комунізму): [Спогади]. – Дерби: Накладом авт., 1956. – 337 с.

[Розд.] 1, [гл.]: «Керенщина» і Центральна Рада. – С. 6-8.

[Гл.]: Гетьманщина. – С. 10-11.

[Гл.]: Влада Директорії. – С. 11-12.

[Гл.]: Більшовицька влада. – С. 22-23.

*82. Федак-Шепарович О. З повстанцями: (Спомин) // Календар «Червоної Калини» на 1922 рік. – Львів, 1922. – С. 99-108.

83. Французы в Одессе: Из белых мемуаров / Ред. П.Е. Щеголева; Предисл. Р. Арского. – Л.: Изд-во «Красная газ.», 1928. – 262 с.

84. Царинный А. Украинское движение: Крат. ист. очерк, преимущественно по личным воспоминаниям / Введ. А.М. Волконского. – Берлин, 1925. – XL, 232 с.

Доба революції. – С. 110-221.

*85. Шкільник М. Україна у боротьбі за державність в 1917-1921 роках: Спомини і роздуми. – Торонто, 1971. – 366 с.

86. Щербаківський В. Український університет у Полтаві: Спогади [1917-1920 рр.] / Відп. ред., упоряд. О.Б. Супруненко; Авт. прим. та комент. В.В. Коротенко, О.Б. Супруненко; Держ. арх. Полтав. обл. та ін. – Полтава, 1994. – 40 с.: портр. – (Препр.; Вип. 2). – Приміт. та комент.: с. 17-31. – Дод.: с. 32-34. – Імен. покажч.: с. 36-37.

87. Юнацтво в обороні рідної землі: Спогади про участь укр. молоді у визвол. змаганнях 1918-1920 рр. – Філадельфія: Мол. Просвіта ім. митрополита А. Шептицького, 1960. – 164 с. – Тит. арк. парал. англ.

88. Юртик Г. Стихія: (Зі споминів) // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1922. – Кн. 3. – С. 223-238.

* * *

89. Українська мемуаристика, 1914-1924 р.: (Бібліогр. реєстр) / Зібрав І.В. Калинович // Стара Україна. – Львів, 1924. – № 9/10. – С. 145-150.

Див. також № 2333

Огляд джерел. Історіографія

90. Актуальні питання виявлення і дослідження пам'яток історії та культури: (На матеріалах Зводу пам'яток історії та культури України). Ч. 1 / НАН України. Ін-т історії України; Редкол.: П.Т. Тронько, В.О. Горбик, Е.М. Піскова; Відп. ред. В.О. Горбик. – К., 1999. – 304 с.

Огляд подій 1917-1920 рр. на сторінках газет, що видалися на теренах України. – С. 129-135.

91. Атоян О.Н. Историография социального бандитизма в Украине

революціонного періода (1918-1921 рр.) // Вісн. Луган. ін-ту внутр. справ. – 1998. – Вип. 3. – С. 179-208.

92. Баюк М.І. Журнал «Освіта» – джерело вивчення освіти на Поділлі доби української революції // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 6. – С. 182-186. – Бібліогр.: с. 186.

93. Бикова Т. До питання про історіографію політичного руху кримських татар у 1917-1920 рр. // Історіографічні дослідження в Україні: Наук. зб. – К., 1998. – Вип. 8. – С. 99-105. – Бібліогр.: с. 102-105.

94. Бортневский В.Г. Материалы Крымского краевого правительства 1918-1919 гг. в Архиве Гуверовского института войны, революции и мира (США) // Проблемы истории Крыма: Тез. докл. науч. конф. (23-28 сент. 1991 г.). – Симферополь, 1991. – Вып. 2. – С. 62-63.

95. Брицький П., Юрійчук Є. Матвій Стахів – видатний дослідник історії української державності (1917-1920 рр.) // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє: Щорічник. – Тернопіль, 1999. – С. 15-18. – Бібліогр.: с. 18.

96. Буряк Л. Питання кооперативного руху періоду визвольних змагань (1917-1920) в українській історіографії // Спеціальні галузі історичної науки: Зб. на пошану М.Я. Варшавчика. – К., 1999. – С. 99-107. – Бібліогр.: с. 107.

97. Варварів К. Українська революція в документах Державного Департаменту ЗДА // Листи до приятелів. – Нью-Йорк; Торонто, 1959. – Кн. 5. – С. 4-8; Кн. 6. – С. 2-5; 1961. – Кн. 5/6. – С. 5-11; Кн. 7/8. – С. 25-32

98. Веденєєв Д., Бурім Д. Дмитро Дорошенко і «справа Севрюка» // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів Ін-ту укр. археографії та джерелознавства. – К., 1997. – Т. 2. – С. 434-448. – Бібліогр.: с. 446-448.

99. Видрик В. Військово-історіографічна спадщина Л. Шанковського та її внесок у вивчення військової історії України // Зб. наук.-метод. пр. / Військ. ін-т при ун-ті «Львів. політехніка». – 1998. – Вип. 4. – С. 8-13. – Бібліогр.: с. 13.

100. Гелей С.Д. Василь Кучабський і проблеми державності України на сторінках тижневика «Мета» (1931-1933 рр.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. п'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., 27-28 листоп. 1998 р. – Львів, 1999. – С. 551-565. – Бібліогр.: с. 564-565.

Зокрема період 1917-1920 рр.

101. Гелей С. Українська Народна Республіка в оцінках ідеологів українського консерватизму – В. Липинського та В. Кучабського // Вісн. Львів. комерц. акад. – 1998. – Т. 2, ч. 2/3. – С. 85-99. – Бібліогр.: с. 98-99.

102. Гирич І.Б. Архів М. Грушевського як джерело для вивчення діяльності визначних постатей українського руху: (М. Грушевський, С. Єфремов, В. Липинський, М. Василенко): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т укр. археографії. – К., 1995. – 24 с. – Бібліогр.: с. 23-24.

103. Гирич І.Б. Публікації С.О. Єфремова в газеті «Нова Рада» 1917-1919 рр.: (За арх. примірником з б-ки літературознавця) // Український археографічний щорічник. – К., 1993. – Вип. 2. – С. 336-375.

104. Гунчак Т. Україна ХХ сторіччя в зарубіжних архівах // Укр. іст. журн. – К., 1991. – № 10. – С. 137-141.

Про наявність матеріалів з історії України, зокрема 1917-1920 рр., в архівах європейських держав, США та Канади.

105. Гурський В.А. Педагогічна історіографія початку ХХ століття у структурі професійної підготовки соціально-педагогічних працівників // Зб. наук. пр. / Кам'янець-Поділ. пед. ун-т. Сер. соц.-пед. – 1999. – Вип. 1: Змістові засади проф. підготов. соц.-пед. кadrів. – С. 98-105. – Бібліогр.: с. 104-105.

1917-1920 pp. – С. 100-104.

106. Гутковський В. Проблематика висвітлення культурного життя в українській журналістиці періоду національно-визвольних змагань (1917-1920 рр.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. шостої Всеукр. наук.-теорет. конф., 11-13 трав. 2000 р. – Львів, 2000. – С. 109-112.

107. Дашкевич Я. «Книгарь» – журнал епохи революцій і контролю революції [1917-1920 pp.] // Україна. Наука і культура. – К., 1991. – Вип. 25. – С. 26-44.

108. Дорошенко Д. Огляд української історіографії. – Прага: Наклад Укр. ун-ту, 1923. – 221 с. – Покажч. імен: с. 215-220.

Те ж / Упоряд. та нарис: Ю. Пінчук, Л. Гриневич; Педредм. Я. Пеленського; НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства та ін. – Репринт. вид. – К.: Україно-знавство, 1996. – 257 с. – (Держ. шк.: Історія. Політологія. Право). – В кн. також: З епістолярної спадщини Д.І. Дорошенка: Листи Д.І. Дорошенка до М.М. Грінченко 1923-1926 pp.: с. 223-255.

Доба революції. – С. 212-214.

109. Друмов В.І., Шкварець В.П., Цимбал Л.М. Українська національна революція 1917-1920 рр. у сучасній зарубіжній історіографії // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 246-248.

- 110.** Дубровський П. Сіра дивізія і література до її історії // Вісті комбата. – Торонто, 1967. – № 1. – С. 18-23.
- 111.** Житков О.А. Історичні дослідження про аграрні перетворення на Україні у 1918-1920 роках // Наук. зап. з історії України: Зб. ст. – Кіровоград, 1992. – Вип. 1. – С. 10-19. – Бібліогр.: с. 17-19.
- 112.** Жмурко О. Фонд «Кам'янець-Подільський державний університет» Хмельницького обласного державного архіву як джерело до вивчення історії розвитку культури України доби УНР // Тези доп. п'ятнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 14 трав. 1996 р. – Вінниця, 1996. – С. 46-47.
- 113.** Зайцева З., Ротар Н. Історіографія діяльності українських національно-демократичних урядів у галузі освіти [1917-1920 рр.] // Питання історії, історіографії, джерелознавства та архівознавства Центральної та Східної Європи: Зб. наук. пр. – К.; Чернівці, 1997. – Вип. 1. – С. 262-271. – Бібліогр.: с. 267-271.
- 114.** Зайченко І.В. Проблеми української національної школи в пресі 1917-1920 рр. // Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX – XX ст.): Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (20-22 трав. 1998, Ніжин). – Ніжин, 1998. – Ч. 1. – С. 190-196. – Бібліогр.: с. 196.
- 115.** Земзюліна Н.І. До питання соціальної бази селянсько-повстанського руху в Україні 1918-1921 рр. у сучасній історіографії // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 40. – С. 78-79.
- ***116.** Земзюліна Н.І. Історіографічне дослідження проблеми аграрного питання в перші роки української революції 1917-1921 рр. // Слобожанщина. – Суми, 1998. – № 8. – С. 200-205.
- 117.** Ігнатуша О.М. Документи державних архівів України з історії Української Автокефальної Православної Церкви (1917-1930 рр.): [Огляд] // Арх. України. – К., 1994. – № 1/6. – С. 44-56.
- Зокрема доба революції.
- 118.** Історична наука на порозі ХХІ століття: підсумки та перспективи: Матеріали Всеукр. наук. конф. (15-17 листоп. 1995 р., м. Харків) / НАН України. Ін-т історії України, Харк. ун-т. – Х., 1995. – 354 с. – Алф. покажч.: с. 246-254.
- Зі змісту: Калініченко В.В. Аграрна історія України до колгоспного періоду (1917-1929 рр.): досягнення, уроки, перспективи. – С. 213-218; Рибалка І.К. Вивчення історії громадянської війни 1918 – 1920 рр. в Україні: стан і перспективи. – С. 246-249; Солдатенко В.Ф. Українська революція: проблеми вивчення концепції та оцінки історіографії. – С. 256-262.

- 119.** Каліберда Ю. Вільне козацтво України у спогадах сучасників // Військо України. – К., 1997. – № 3/4. – С. 48-49.
- 120.** Каліберда Ю.Ю. Історія вільного козацтва за мемуарами учасників національно-визвольних змагань в Україні (1917-1921 рр.) // Зб. наук. пр. / Київ. військ. гуманіт. ін-т. – 1997. – Вип. 2, кн. 1. – С. 65-77. – Бібліogr.: с. 74-77.
- 121.** Капелюшний В.П. Державотворення і проблеми соборності України у 1917-1921 рр.: історіографічні аспекти // Вісн. Акад. праці і соц. відносин Федерації профспілок України. – К., 1998. – № 1. – С. 215-218. – Бібліogr.: с. 217-218.
- 122.** Кармазіна М.С. Ідея державності в українській політичній думці (кінець XIX – початок ХХ ст.) / НАН України. Ін-т політ. і етнонац. досліджень, Київ. торг.-екон. ун-т. – К., 1998. – 350, [1]с. – Імен. покажч.: с. 342-350.
- Розд. 1: Історіографія проблеми та характеристика джерел. – С. 23-91.
- Рец.: Шкляр Л. До ідеї української державності на межі століть // Розбудова держави. – К., 1998. – № 11/12. – С. 126-128.
- 123.** Копилов А. Спогади Івана Огієнка «Рятування України, на службі своєму народові» – важливе джерело до вивчення історії УНР // Велетень науки: Матеріали Всеукр. наук.-пед. читань, присвяч. вивч. спадщини І. Огієнка (15-16 січня 1996 р.). – К., 1996. – С. 59-65. – Бібліogr.: с. 65.
- 124.** Корюковець Е.О. Преса української революції 1917-1920 рр.: (На матеріалах колекції НМІУ) // До 100-річчя Національного музею історії України: Матеріали наук.-практ. конф., присвяч. Міжнар. дню музеїв (1997 р.). – К., 1998. – С. 139-146.
- *125.** Луців Л. Розмова про літературу визвольних змагань // Ювілейний календар «Свободи» на звичайний рік 1958. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1958. – С. 89-92.
- *126.** Малик А.О. Мемуари про формування загонів Вільного козацтва // Наук. зош. іст. фак. / Львів. ун-т. – 1999. – Вип. 2. – С. 135-137.
- 127.** Малик А.О. Мемуари учасників визвольних змагань 1917-1920 рр.: (За матеріалами укр. періодики у міжвоєн. період) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. третьої Всеукр. наук.-теорет. конф., 22-23 груд. 1995 р. – Львів, 1995. – С. 83-86.
- 128.** Малик А. Питання української революції 1917-1920 рр. у мемуарах М. Грушевського // Михайло Грушевський і Західна Україна: Доп. й повідомл. наук. конф. (м. Львів, 26-28 жовт. 1994 р.). – Львів, 1995. – С. 299-301.
- 129.** Маркітан Л.П. Події 1917-1920 рр. в Україні у фотодокументах //

Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 77.

130. Марченко Н.П. Видання для дітей в Україні 1917-1923 років: історіографія, джерела, типологія: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. НБУ ім. В.І. Вернадського. – К., 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 15.

131. Масловський М. Видання вінницької «Просвіти» [1917-1920 років] // Тези доп. тринадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 6 верес. 1994 р. – Вінниця, 1994. – С. 58-59.

132. Матяш І. Архівна періодика в Україні 1919-1938 рр.: історія, проблеми, значення // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. – Львів, 2000. – Вип. 7. – С. 30-90. – Бібліогр.: с. 85-90.

1917-1920 рр. – С. 32-37.

133. Матяш І.Б. Джерела до історії архівної освіти в Україні 20-30 років ХХ ст. у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського // Рукописна та книжкова спадщина України. – К., 1998. – Вип. 4: Археогр. дослідження унікал. арх. та бібл. фондів. – С. 147-159. – Бібліогр.: с. 158-159.

1917-1920 рр. – С. 148-155.

134. Мигул І. Українська радянська історіографія про українську революцію та 1920 роки // Сучасність. – Мюнхен, 1984. – № 9. – С. 67-77.

135. Миронець Н.І., Тесленко В.І. Епістолярна спадщина Євгена Чикаленка як джерело для історико-краєзнавчих досліджень // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 1. – С. 114-118. – Бібліогр.: с. 118.

Доба революції.

136. Міносян А.С. Становлення української державності у IX – на початку ХХ століття: (Історіогр. пробл.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1996. – 26 с. – Бібліогр.: с. 23-24.

1917-1920 рр. – С. 20.

137. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень. Вип. 7. – К., 1999. – 285 с.

Зі змісту: Курас І., Солдатенко В. Українська революція: новітній стан історіографічної розробки проблеми та актуальні завдання дослідження. – С. 4- 21; Бевз Т. Суспільні рухи в Україні в 1917-1920 роках в оцінці Н.Я. Григоріїва. – С. 22-36; Губа П. Преса 1917-1919 рр. як джерело вивчення історії національно-культурного розвитку в Україні. – С. 195-211; Боровик А. З історії становлення преси на Чернігівщині. – С. 212-226.

138. Оглоблін О. Думки про сучасну українську советську історіографію. – Нью-Йорк: Орг. оборони чотирьох свобод України, 1963. – 87 с. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 81-87.

139. Огляд літератури про жидів за десятиріччя після Жовтневої революції (1917-1927) // Збірник праць жидівської історико-археографічної комісії Всеукраїнської академії наук. – К., 1928. – Т. 1. – С. 198-213.

1917-1920 pp. – С. 198-201.

140. Передерій В.А. «Літопис Червоної Калини» – воєнно-історичний журнал (1929-1939 pp.) // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. – Львів, 1998. – Вип. 5. – С. 219-232. – Бібліогр.: с. 231-232.

Про події революції. – С. 223-227.

141. Періодика Західної України 20-30-х pp. XX ст.: Матеріали до бібліогр. Т. 1 / НАН України. Львів. наук. б-ка; За ред. М.М. Романюка; П-редм. М.Ф. Нечиталюка. – Львів: Видавн. центр «Фенікс», 1998. – VI, 319 с. – Імен. покажч.: с. 291-312. – Хронол. покажч.: с. 313-316. – Алф. покажч. місць вид.: с. 317-318.

Доба революції на сторінках періодичних видань:
 «Діло» (с. 63, 71), «Літературно-науковий вісник» (с. 140),
 «Наше життя» (с. 182), «Русин» (с. 228), «Українська дума» (с. 272).

142. Петлюра С. «Табор»: (Чергові пробл. військ. буд-ва в укр. військ. літ.) // Військо України. – К., 1993. – № 6. – С. 56-73.

143. Піскун В. Процес державотворення в Україні у першій половині ХХ століття: джерельна база і документи // Україна, українці, українознавство у ХХ ст. в джерелах і документах: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Ч. 1. – С. 159-165. – Бібліогр.: с. 164-165.

1917-1920 pp. – С. 162-164.

144. Піскун В.М. «Український історик» у правдивому висвітленні історії Української революції (1917-1920) // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1994. – № 1/4. – С. 64-67.

145. Подольський А. Створення та діяльність загонів єврейської самооборони на теренах України в 1917-1920 роках: За матеріалами Єврейської історико-археографічної комісії // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 1999. – Вип. 8. – С. 99-102.

*146. Полонська-Василенко Н. Українська історіографія / УВАН. – Мюнхен, 1971. – 104 с.

147. Попок А. З історії україномовної преси на Далекому Сході // Визвол. шлях. – Лондон, 1999. – Кн. 2. – С. 168-176. – Бібліогр.: с. 175-176.

1917-1920 pp. – С. 169-172.

- 148. Потапенко Я.О.** Висвітлення питань витоків українського національно-комунізму та впливу національно-визвольного руху на його формування та ідеологію: (На матеріалах зарубіж. та вітчизн. історіогр.) // Наук. зап. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 1999. – Ч. 1: (Пед. та іст. науки). – С. 207-214. – Бібліогр.: с. 213-214.

149. Потульницький В.А. Історія української політології: (Концепції державності в укр. зарубіж. іст.-політ. науці). – К.: Либідь, 1992. – 230, [1] с.

Зокрема про події 1917-1920 рр.

150. Потульницький В.А. Концепції державності в українській зарубіжній історико-політичній науці (1918-1939): Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1992. – 36 с. – Бібліогр.: с. 35-36.

Доба революції. – С. 12, 24.

151. Равич-Черкаський М. Огляд агітаційних видань в справі боротьби з бандитизмом // Голос друку. – К., 1921. – Кн. 1. – С. 138-141.

Зокрема про видання: «Винниченко проти Петлюри», «Як Петлюра продавав Україну», «Про Махновщину» (О. Кочевого), «Махно і махновщина» (М. Равич-Черкаського).

152. Радченко Л.О. Національно-демократична революція в Україні 1917-1920 років у новітній вітчизняній та зарубіжній літературі: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Харк. ун-т. – Х., 1996. – 26 с. – Бібліогр.: с. 24.

153. Радченко Л.О. Сучасна історіографія національно-демократичної революції в Україні 1917-1920 років. – Х., 1996. – 120 с.

[Розд.]: Центральна Рада у вирі подій: полеміка державотворення. – С. 16-27.

[Розд.]: Військова політика Центральної Ради. – С. 27-58.

[Розд.]: Від 22 січня до 29 квітня 1918 року: [Політика Центр. Ради після прийняття IV Універсалу]. – С. 58-79.

[Розд.]: Українська держава: погляд з кінця ХХ століття. – С. 79-94.

[Розд.]: Директорія як об'єкт наукового пізнання. – С. 94-116.

Рец.: Сарбей В. «Прочитайте знову ту ю славу ...» // Розбудова держави. – К., 1998. – № 1/2. – С. 113-114; Сарбей В.Г. Монографія з історіографії української революції 1917-1920 рр. // Вісн. Харк. ун-ту. – 1998. – № 401: Історія України, вип. 2. – С. 362-366.

154. Раковский М.Е. Выбор исторического пути: Юг Украины в 1917-1920 гг.: (Концептуал.-источниковед. подход) // Зап. іст. фак. / Одес. ун-т. – 1995. – Вип. 1. – С. 231-240. – Бібліогр.: с. 239-240.

- 155.** Ресент О.П., Лисенко О.Є. Видання Інституту історії України НАНУ // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 1. – С. 40-55. – Бібліогр.: с. 54-55.
1917-1920 pp. – С. 50-54.
- 156.** Ресент О., Лисенко О. Історичні зошити: (Огляд вид. Ін-ту історії України НАНУ за останнє 10-річчя) / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1997. – 117 с. – Бібліогр.: с. 111-117.
Видання про Українську революцію. – С. 25-35.
- 157.** Ржевська М. Становлення музичної критики // Музика. – К., 1994. – № 2. – С. 24-25.
Огляд журналів та газет 1917-1920 pp.
- 158.** Романюк М.М., Галушко М.В. Українські часописи Північної Буковини (1870-1940 pp.): Іст.-бібліогр. дослідження / НАН України. Львів. наук. б-ка. Наук.-дослід. центр періодики. – Львів: Фенікс, 1999. – 425, [1]с. – (Сер.: Період. вид. регіонів України). – Імен. покажч. ред., друкарів та видавців: с. 401-415. – Алф. покажч. часописів: с. 416-418. – Хронол. покажч. часописів: с. 419-421. – Алф. покажч. друк.: с. 422-424.
Зокрема розглядаються публікації, присвячені подіям 1917-1920 років. Див. також «Хронологічний покажчик часописів».
- 159.** Рудий Г.Я. Проблеми вищої школи в період революції і громадянської війни в Україні 1917-1920 pp. у відображені публіцистики // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1998. – Вип. 3. – С. 62-70.
- 160.** Рудий Г.Я. Товариства «Просвіта» та їх роль у національному відродженні: (За матеріалами період. вид. 1917-1920 pp.) // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 7. – С. 114-120. – Бібліогр.: с. 119-120.
- 161.** Русначенко А.С. Події революції 1917-1921 років в українській суспільно-політичній думці 1940 – 50-х pp. // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 268-271.
- 162.** Савич Р. Українізація армії крізь призму «Споминів» останнього гетьмана України Павла Скоропадського // Наук. віsn. / Врлін. ун-т. – Луцьк, 1999. – [Вип.] 5: Іст. науки. – С. 16-20. – Бібліогр.: с. 20.
- 163.** Сакада Л. Михайло Грушевський – історик, політик, громадянин: Міжнар. наук. конф. в Києві до 130-річчя з дня народж. // Укр. історик. – Нью-Йорк; Торонто та ін., 1996. – № 1/4. – С. 397-401.
Огляд доповідей та повідомлень.
- 164.** Симоненко Р. Підступи сучасного буржуазного «українознавства» //

Соціалістична дійсність і націоналістичні вигадки: [Зб. ст.]. – К., 1968. – С. 160-179.

Розглядаються праці П. Христюка, В. Винниченка, Д. Дорошенка, І. Нагаєвського та ін., про події революції 1917-1920 рр. – С. 164-166, 170-176.

165. Сідак В.С., Степанков В.С. З історії української розвідки та контррозвідки: (Нариси). – К.: Ін-т СБУ, 1994. – 401 с. – Бібліогр.: с. 317-375.

Нарис 2, розд. 1: Історіографія проблеми та джерельна база її висвітлення. – С. 184-193.

Те ж – 2-е вид. – К.: Ін-т СБУ, 1995. – 201, 2 с. – Бібліогр.: с. 147-176.

Доба революції. – С. 86-90.

166. Скрипник М.О. Ідея державності в українській історіографії // Ринкові важелі та стимули розвитку господарської системи: Зб. ст. – Одеса, 1997. – С. 18-23.

167. Скрипник Т. Висвітлення розвитку вітчизняного друкарства в 1917-1920 рр.: (За матеріалами часопису «Книгарь») // Вісн. Кн. палати. – К., 1998. – № 8. – С. 30-32.

168. Слюдикова Т. Джерела ЦДІА УРСР про селянський рух на Україні 1917-1918 років // Арх. України. – К., 1967. – № 6. – С. 71-75.

169. Солдатенко В.Ф. Внесок М.С. Грушевського в концепцію української революції // Укр. іст. журн. – К., 1996. – № 5. – С. 3-27. – Бібліогр.: с. 26-27.

170. Солдатенко В. Історіографічний доробок лідерів української революції в сучасних оцінках державотворчого досвіду 1917-1920 рр. // Наук. зап. / Ін-т нац. відносин і політології. – К., 1997. – Вип. 2. – С. 3-5.

171. Солдатенко В.Ф. Стан історіографічної розробки та актуальні проблеми дослідження історії Української революції // Укр. іст. журн. – К., 1999. – № 1. – С. 68-85; № 2. – С. 27-47.

172. Солдатенко В.Ф. Українська революція: концепція та історіографія (1918-1920 рр.). – К.: Пошук.-видавн. агентство «Книга Пам'яті України»: Видавн. центр «Просвіта», 1999. – 507, [5] с.: іл. – Бібліогр.: с. 419-481.

[Розд.] 1: Ідеологи та історіографи української революції, загальна характеристика їх історико-теоретичного доробку. – С. 27-62.

[Розд.] 2: Розвиток концепції (платформи) української революції. – С. 63-165.

[Розд.] 3: Історіографічна оцінка досвіду української революції доби Гетьманату і Директорії. – С. 166-404.

Рец.: Калінцев Ю. Феномен української революції // Віче. – К., 1999. – № 6. – С. 156-159.

173. Солдатенко В. Українська революція як суспільний феномен: пошук методологічних засад дослідження // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 1. – С. 20-30. – Бібліогр.: с. 28-30.

*174. Стрельський Г.В. Мемуари діячів контрреволюції: оцінки, підходи до вивчення і використання // Наук.-метод. пр. з історії СРСР: Зб. ст. – К., 1991. – Вип. 1: Актуал. питання вивч. вітчизн. історії. – С. 18-36.

175. Стрельський Г.В. Мемуари як джерело біографічних досліджень про учасників визвольних змагань в Україні (1917-1920) // Бібліотека. Нauка. Культура. Інформація: Наук. пр. – К., 1998. – Вип. 1. – С. 451-459. – Бібліогр.: с. 458-459.

176. Стрельський Г.В. Мемуари як джерело вивчення окремих проблем новітньої історії України // Теоретичні проблеми вітчизняної історії, історіографії та джерелознавства. – К., 1993. – С. 70-96.

Огляд мемуарів учасників подій 1917-1920 pp. – С. 71-89.

177. Удод О.А. Дискусія 1920-30-х pp. про характер української революції // Історія та культура Подніпров'я. – Дніпропетровськ, 1998. – С. 84-90. – Бібліогр.: с. 89-90.

178. Феллер М.Д. Єврейська історія і культура в Україні // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 1. – С. 138-145.

Зокрема про період революції на Україні в матеріалах конференцій «Єврейська історія і культура в Україні» за 1994, 1995, 1996 pp.

179. Філоненко С.М. До питання про концепцію національної школи в Україні в період 1917-20 років: По сторінках журн. «Вільна укр. шк.» // Відродження. – К., 1993. – № 2. – С. 9-12.

180. Хміль І.С. Деякі проблеми історії України крізь призму бачення І. Лисяка-Рудницького / АН України. Ін-т історії України. – К., 1993. – 18 с.

[Гл.] 6: Про суспільну думку і політичні ідеології в Україні в 1917-1920 pp. – С. 13-18.

*181. Шанковський Л. Визвольні змагання 1917-1920-1926 pp.: (За написання воєн. історії перших визвол. змагань в укр. та чужих мовах) // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1959. – № 2. – С. 22-27; № 3. – С. 15-20.

* Теж // Вісті. – Мюнхен, 1966. – № 121. – С. 9-13.

182. Шанковський Л. Нарис української воєнної історіографії // Укр.

історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1970. – № 4. – С. 67-75; 1971. – № 1/2. – С. 58-69; № 3/4. – С. 73-79; 1972. – № 3/4. – С. 55-71; 1973. – № 3/4. – С. 113-126; 1974. – № 1/3. – С. 48-64; 1975. – № 1/2. – С. 45-69.

183. Шаповал Ю.Г. Відображення процесів українського державотворення часописом «Діло» (1917-1918 рр.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. четвертої Всеукр. наук.-теорет. конф., 19-20 груд. 1997 р. – Львів, 1997. – С. 223-228.

184. Шаповал Ю. «Літературно-науковий вісник» київського періоду (1907-1920 рр.) // Народозн. зош. – Львів, 1998. – № 6. – С. 667-683.

У час визвольних змагань (1917-1920 рр.). – С. 675-683.

185. Ярченко Ю.В. Історія сільськогосподарської кооперації України 1861-1920 рр.: Історіогр. аспекти пробл.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1995. – 20 с. – Бібліогр.: с. 19.

186. Яценюк П.І. Деякі питання історіографії професійних спілок України (1917-1995 рр.) // Наук. віsn. / Чернів. ун-т. – 1996. – Вип. 6/7: Історія. – С. 163-169.

Див. також № 664, 675, 678, 763, 765, 877, 893, 925, 971, 1192, 1201, 1219, 1241, 1271, 1286, 1326, 1336, 1803, 1841, 1900, 2039, 2065, 2074, 2255, 2354, 2375, 2456, 5705, 6268, 6301

Загальні праці

***187. Андрієвський А.М.** Український націоналізм 1917-1919 рр. // Самост. думка. – Чернівці, 1935. – Кн. 1. – С. 43-56.

188. Андрієвський А.М. Український націоналізм 1917-1919 рр. Основні елементи правосвідомості українського народу. – Чернівці, 1935. – 16, 30 с. – (Б-ка «Самост. думки; Ч. 16»).

***189. Андрієвський Д.** Розбудова нації // Нац. думка. – Прага, 1927. – № 7/8. – С. 1-7.

190. Андрусяк І., Петренко Є. Бліск і злидність української націонал-демократії: Поліtol. есе. – К.: Смолоскип, 1999. – 78, [2] с.

1917-1920 рр. – С. 22-29.

***191. Андрусяк М.** Державні змагання українців на Далекому Сході в 1917-1920 рр. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 4. – С. 5-9.

192. Андрусяк М. Михайло Грушевський – Перший Президент Української Держави, історик – політик – культурний діяч // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 1. – С. 2-4.

193. Андрусяк М. Традиція української державності: У 20-ліття її

відродження, 1917-1937 // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1937 рік. – Львів, 1936. – С. 4-12.

Доба революції. – С. 11-12.

194. Артюшенко Ю. Змагання українського народу в 1917-21 роках // Календар «Слово» на ювілейний 1978 рік. – Торонто, 1978. – С. 52-60.

195. Артюшенко Ю. Чинники духовної синтези й історичної тягlosti в державній дії нашої доби. – Чикаго: Самост. Україна, 1980. – 68 с. – Бібліогр.: с. 58-66.

Доба революції. – С. 15-20, 52-57.

196. Баган О. Націоналізм і націоналістичний рух: Історія та ідеї. – Дрогобич: Відродження, 1994. – 192 с.

Зокрема про добу революції. – С. 16, 27-33, 35-37.

197. Бажан О.Г. Поділля в житті та діяльності Всеволода Голубовича // Поділля і Волинь у контексті історії українського національного відродження: Наук. зб. – Хмельницький, 1995. – С. 286-288.

Доба революції: с. 287.

198. Барвенко Е.И. Революционные события 1917 г. и гражданская война на Украине // Страницы истории Украины. – Запорожье, 1992. – Ч. 1. – С. 76-94. – Бібліогр.: с. 93-94.

199. Барвінський Б. Коротка історія українського народу. – Львів: Накладом книгарні А. Бархада, 1922. – 126 с.: карта.

Українська революція. – С. 104-113.

200. Батерович К. Праві і ліві фантасти: [Революція на Україні] // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1921. – № 1. – С. 75-95.

201. Бачинський В. Україна рве кайдани: (Двадцятиліття укр. революції). – Львів: Вид. І. Тиктор, 1937. – 32 с. – (Б-ка «Нар. справи». «Рідне слово»; Ч. 3).

202. Белашов В.И. Глухов – забытая столица гетманской Украины. – К.: Україна, 1992. – 134 с. – Бібліогр.: с. 125-131.

1917-1920 pp. – С. 76-83.

203. Белебеха І. Українська еліта. – Х.: Вид. журн. «Березіль», 1999. – 343, [1] с.

Зокрема про діячів періоду української революції.

204. Бикова Т. Етапи створення Кримської АСРР // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1998. – Вип. 4. – С. 331-358. – Бібліогр.: с. 356-358.

Про події на території Криму в 1917-1920 pp.

205. **Біла Церква:** Шлях крізь віки / Редкол.: П.І. Юхименко, А.І. Гай, В.В. Репрінцев та ін. – Біла Церква: Буква, 1994. – 381 с. – Бібліогр.: с. 370-379.

Розд. 3, [гл.] 3: В період боротьби за українську державність / Б.Й. Кашкін, С.І. Бурлака. – С. 126-154.

206. **Білий Д.** «Кубанське питання» в українському історичному контексті // Схід. – Донецьк, 1999. – № 6. – С. 53-58. – Бібліогр.: с. 58.

Зокрема доба революції.

207. **Блакитний В.** Як продавали Україну / УКП (боротьбистів). – К.: Вид. Літ. від. ЦК УКП (боротьбистів), 1919. – 30 с.

Зі змісту: Центральна Рада. – С. 5-10; Гетьманщина. – С. 10-11; Директорія (Петлюрівщина). – С. 11-14.

Також подано Договір Директорії з Антантою та 3 листи С. Бачинського до С.В. Петлюри, К.А. Мацієвича, С.С. Остапенка.

208. **Бойко В.** Через що Україна стала самостійною державою? – Вінниця: Вид. журн. «Село», 1918. – 14 с.

209. **Болабольченко А.** Всеводод Голубович і «справа УПСР». – К.: Кобза, 1993. – 55 с.

Зокрема про події періоду Української революції 1917-1920 рр.

210. **Болабольченко А.** Три долі: М. Левицький, П. Стебницький, М. Славинський: Біогр. нариси. – К.: Літопис, 1999. – 86 с.

Доба революції. – С. 27-32, 57-65, 77.

211. **Борщак І.** Європа і відродження України (1914-1923) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 10. – С. 5-8; № 11. – С. 8-12.

212. **Брик О.** Тернистий шлях Українського уряду (1918-1921): У 50-ліття відновлення Укр. держави. – Вінніпег, 1969. – 152 с.

213. **Брюховецький В.С.** Еволюція української ідеї в системі поглядів В.І. Вернадського // Наук. зап. / Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». – 1999. – Т. 9, ч. 1. – С. 4-10. – Бібліогр.: с. 10.

1917-1920 рр. – С. 6-9.

214. **Буйвол Б., Дутка А.** Революція без революції в Україні: Політ. реальність чи містифікація? // Державність. – Львів, 1995. – № 2. – С. 20-22.

Про історичний досвід української національно-визвольної революції 1917-1920 рр.

215. **Бурнатович О.** Українська ідеологія революційної доби. – Віденсь, 1922. – 118 с.

Рец.: О.В. // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1922. – Кн. 6. – С. 280-282.

*216. Валь Э.Г.Ф. Значение и роль Украины в вопросе освобождения России от большевиков на основании опыта 1918-20 гг. – Таллин, 1937. – 72 с.

*217. Вараниця Н. Українська жінка у визвольній боротьбі народу // Альманах – календар «Гомону України» на рік 1962. – Торонто, [1961]. – С. 186-190.

218. Василенко П. Петлюра і петлюрівці // Укр. комбатант. – [Новий Ульм], 1947. – № 1. – С. 11-14.

*219. Васковський Р. До питання про причини поразки української революції 1917-1921 рр.: («Горіла хата...») // Грані. – Дніпропетровськ, 1998. – № 1. – С. 80-86.

220. Васковський Р.Ю., Голуб А.І. Ісаак Мазепа в політичному житті Катеринославщини доби українських визвольних змагань // Історія та культура Подніпров'я. – Дніпропетровськ, 1998. – С. 139-144. – Бібліогр.: с. 144.

221. Ващенко Г. Український ренесанс ХХ століття. – Торонто: На варті, 1953. – 80 с.

1917-1920 роки. – С. 11-16.

222. Величний чин нації: Звернення проводу ОУН з приводу 60-річчя відновлення Укр. Держави // Вісник. – Нью-Йорк, 1978. – № 3. – С. 1-2.

223. Верига В. Визвольні змагання в Україні 1914-1923 рр.: У 2 т. / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1998.

Т. 1. – 523 с.: іл.

Т. 2. – 502 с.: іл. – Бібліогр.: с. 417-458. – Імен. покажч.: с. 459-481. – Геогр. покажч.: с. 482-499.

*224. Верига В. Українська національна революція // Вісті комбатанта. – Торонто, 1977. – № 5/6. – С. 61-70.

*225. Верига В. Хто завинив: (Думки з нагоди річниці самостійності і соборності) // Вісті комбатанта. – Торонто, 1979. – № 1. – С. 21-25.

226. Верстюк В.Ф., Пиріг Р.Я. М.С. Грушевський: Корот. хроніка життя та діяльності. – К.: Либідь, 1996. – 144 с.

[Гл.] 4: Доба революційних перетворень (березень 1917 – березень 1919). – С. 76-100.

227. Визвольна боротьба українського народу 1917-1921 рр. / О.Т. – 2-е вид., поправл. – Лондон: Об-ня бувших вояків-українців, 1950. – 51 с.: іл. – Показч. дат: с. 47-48.

[Гл. 3]: Революція на Україні і утворення Української держави 1917 р. – С. 6-18.

[Гл. 4]: Україна й Росія та війна між ними. – С. 18-21.

[Гл. 5]: Україна – незалежна держава. – С. 21-29.

[Гл. 6]: Гетьманська Українська держава. – С. 30-35.

[Гл. 7]: Українська Народна Республіка за Директорії. – С. 36-42.

[Гл. 8]: Значення українських визвольних змагань. – С. 42-46.

228. Винар Л. Думки про українську державність в контексті її історичного розвитку // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1989. – № 3. – С. 24-32.

229. Винниченко В. Відродження нації: (Історія укр. революції, mareць 1917 р. – груд. 1919 р.): [В 3 ч.]. – К.; Віденсь, 1920.

Ч. 1. – 348 с.

Ч. 2. – 328 с.

Ч. 3. – 535 с. – Поімен. покажч.: с. 505-518. – Річевий покажч.: с. 519-535.

Рец.: Дорошенко В. // Стара Україна. – Львів, 1924. – № 9/10. – С. 152-153.

Те ж. – Репринт. відтворення вид. 1920 р. – К.: Політвидав України, 1990.

Те ж / Передм. «Так відроджувалася нація» Ю. Гамрецького // Наука і сусп.-во. – К., 1990. – №№ 5-12; 1991. – №№ 1-6; Дніпро. – К., 1990. – №№ 8-10; 1991. – №№ 1-8. – Без покажч.

230. Винниченко В. Заповіт борцям за визволення / Післямова М. Жулинського. – К.: Криниця, 1991. – 127 с.

Зокрема аналізуються події періоду революції. Праця написана у 1949 р., повністю публікується вперше.

231. Винниченко В. Лист В. Винниченка до класово несвідомої української інтелігенції. – Віденсь: Політ. вид. Н-ой Совіт. дивізії «Червона Галичина», 1920. – 8 с.

232. Винниченко проти Петлюри: Зб. ст. / Зредагував і дав передм. В. Блакитний (Елланський). – Х.: Всевидав, 1920. – 44 с.

Те ж. – [Віденсь], 1920. – 24 с.

До збірника включені статті В. Винниченка та його однодумців.

233. Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. Ч. 1 / НАН України. Ін-т історії України та ін.; Редкол.: В.М. Запорожан (голова) та ін. – Одеса, 1996. – 271 с.

Зі змісту: Лукаш С.Ю., Тодика О.Ю. Чи зроблені не-

обхідні висновки щодо труднощів у державотворчих процесах в Україні в ХХ ст. [1917-1920 рр.]. – С. 101-102; Кобилянський С.Д. До питання причин втрати Україною державності в роки революції та громадянської війни. – С. 107-108; Михайллюк О.В. Спроби становлення української державності в контексті соціокультурного розпаду Російської імперії (1917-1920 рр.). – С. 112-113.

234. Вінграновський М. Чотирнадцять столиць України: (Корот. нариси з її історії) // Холодний Яр. – Черкаси, 1996. – № 4. – С. 6-13.

Зі змісту: Київ – столиця Центральної Ради (1917-1918). Президент Михайло Грушевський (1917-1918); Київ – столиця Директорії (1918-1919); Львів – столиця Західно-Української Народної Республіки. Президент Євген Петрушевич (1918-1919); Харків – столиця більшовицької України (1919-1934). – С. 10-12.

***235. Войнаренко О.** До нової Полтави. – Філадельфія, 1951. – 286 с.
Те ж. – Нью-Йорк, 1955. – 286 с.

236. Волковинский В.Н. Махно и его крах. – М.: Изд-во ВЗПИ, 1991. – 240 с.: ил.

237. Волковинский В.Н. Нестор Иванович Махно // Вопр. истории. – М., 1991. – № 9/10. – С. 38-58. – Библиогр.: с. 57-58.

Доба революції. – С. 44-53.

238. Волковинський В. Нестор Махно: Легенди і реальність. – К.: Перліт продакшн, ЛТД, 1994. – 253 с.

239. Волович П. Деякі концептуальні питання історії Поділля (1917-1920 рр.) // Тези доп. одинадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 3 верес. 1992 р. – Вінниця, 1992. – С. 3-4.

240. Вонсович Г. Політичний вимір творчості І. Огієнка [1917-1920 рр.] // Духовна і науково-педагогічна діяльність І.І. Огієнка (1882-1972) в контексті українського національного відродження: Наук. доп. другої Всеукр. наук.-теорет. конф. (18-19 лют. 1997 р.): До 115-річчя від дня народж. – Кам'янець-Подільський; К., 1997. – С. 103-105.

241. Воскобійник М. Симон Петлюра – програма дії сьогодні й на майбутнє: До 70-ліття початку укр. революції, Укр. Цент. Ради і пробл. укр. держ. кадрів // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1986. – № 4. – С. 20-28.

242. Воскресенський М. Історія масонства / Публ., передм. та прим. Л. Портнової // Генеза. – К., 1998. – № 1/2. – С. 134-141. – Бібліогр.: с. 140-141.

Доба революції. – С. 136-137.

243. Вчимося панувати: [Зб. ст.]. – К., 1919. – 32 с.

Зміст: Наш Гр. [Григор'єв Никифор]. Вчимося панувати. – С. 3-7; Українська інтелігенція та українське селянство. – С. 8-18; Буржуазна справа / Інформ. бюро Армії Укр. Нар. Республіки. – С. 19-24; До чого воно велося. – С. 25-32.

244. Ганко Т. 1918 рік на Вкраїні // Календар і записна книжка кореспондента Київської губерніяльної народної ради на 1919 рік. – К., 1919. – С. 216-229.

245. Геращенко Т.С. Українська революція: соціалістичний міф та історична реальність // Українська революція, 1917 – початок 1918 рр.: Пробл., пошуки, узагальнення. – Запоріжжя, 1998. – С. 119-158.

246. Гирич І. М. Грушевський і С. Єфремов на тлі суспільно-політичного життя кінця 1920-х років 20 століття // Укр. історик. – Нью-Йорк; Торонто та ін., 1996. – № 1/4. – С. 142-187.

[Розд.]: Лівизна М. Грушевського й консерватизм С. Єфремова в українській революції (1917-1923 рр.). – С. 170-175.

247. Гирський Д. Дивні способи виправдування антидержавної політики: (Відгук на фальсифікації соціалістів з табору УНР). – Торонто: Батьківщина, 1973. – 184 с. – В кн. також: Грамоти П. Скоропадського: с. 103-105, 155-156.

1917-1920 pp. – С. 25-182.

*248. Гірняк К., Чуйко О. Фронт української революції: Причинок до історії збройної боротьби на Волині. – Торонто: Волинь, 1979. – 45 с.

249. Глазов Л.М. Ідеї унітаризму і федералізму в історії визвольного руху // Політологічний вісник: Матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. «Політична думка в Україні: минуле і сучасність», Київ, 1-4 лют. 1993 р. – К., 1993. – Ч. 4. – С. 46-50.

250. Головко Т. «Кров, пролита для великої мети»: Політ. портр. С. Петлюри // Наука і сусп.-во. – К., 1993. – № 7/8. – С. 25-29.

251. Грабовський С. Українська Народна Республіка: виклики доби і відповіді нації // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 1. – С. 25-40.

252. Григорій Н. Єдиний національний фронт // Вільна спілка. – Прага; Львів, 1923. – 36. 2. – С. 87-110.

253. Григорій Н. Народна влада на Україні. – [Лейпциг]: Вільна спілка, 1922. – 40 с.

*254. Григорійв (Наш Г.). Революція й після неї. – Прага; Львів; Лейпциг, 1923. – 23 с.

255. Григорійв Н. Українська боротьба за державу в роках 1917-1920. Чому українці не вдержали своєї держави. – Скрентон: Накладом Укр. Робітн. Союзу, 1934. – 47 с.

*256. Григорійв (Наш Г.). Фатальна помилка революції. – Прага, 1921. – 15 с.

257. Грицак Л.Й. До генези ідеї політичної самостійності України // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – К., 1992. – Вип. 1. – С. 119-143.

258. Грицак Я. Українська революція, 1914-1923: нові інтерпретації // Україна модерна. – Львів, 1999. – № 2/3. – С. 254-269.

Зокрема період 1917-1920 років.

259. Грицак Я. Чому зазнала поразки українська революція?: (Фрагм. кн. «Історія України XIX-XX ст.: Творення модер. нації») // Генеза. – К., 1996. – № 1. – С. 124-131. – Бібліогр.: с. 131.

260. Гриценко А.П. Політичні сили у боротьбі за владу в Україні (кінець 1917 р. – початок 1919 р.) / АН України. Ін-т історії України. – К., 1993. – 100, [1]с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 93-100.

261. Гриценко І.С. Актуальність історіософського осмислення явища української революції 1917-1921 рр. // Українознавство у технічному вузі: методологія, методика, перспективи: Тези доп. Всеукр. наук.-метод. конф., 12-14 жовт. 1994 р. – К., 1994. – С. 166-168.

262. Гриценко І.С. До питання про місце методологічних підходів у формуванні наукової концепції Української революції 1917-1921 років // Політологічний вісник: Матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. «Політична думка в Україні: минуле і сучасність», 1-4 лют. 1993 р., м. Київ. – К., 1993. – Ч. 4. – С. 57-63.

263. Гриценко І.С., Комзюк Л.Т. Ідейна спадщина Михайла Драгоманова і Українська революція 1917-1921 рр. // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 218-220.

264. Гриценко І.С. Українська революція 1917-1921 років: (Методол. аспекти іст. дослідження явища) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1994. – Вип. 22. – С. 102-109. – Бібліогр.: с. 109.

265. Гриценко І.С. Філософія історії і проблема української національної революції 1917-1921 рр. // Проблеми поширення досвіду викладання та

вивчення історії України в технічних вищих навчальних закладах: Тези доп. Всеукр. наук.-метод. конф., м. Одеса, 28-29 трав. 1993 р. – К., 1993. – С. 25-27.

266. Гриценко О., Стріха М. Культурна політика України: Корот. іст. огляд // Хроніка 2000. – К., 1998. – Вип. 27/28. – С. 557-586.

[Гл.] 1.6: Визвольні змагання. Відродження й загибель Української держави. – С. 564-565.

267. Гришко В. Шлях до соборності // Сучасність. – Мюнхен, 1979. – № 1. – С. 49-66.

Доба революції. – С. 62-66.

268. Грушевський М. Вибрані праці: Видано з нагоди 25-річчя з дня смерті / Демокр. Укр. Координац. Центр Америки; Зібрали і упоряд. М. Галій. – Нью-Йорк: Накладом Голов. Управи ОУРДП в США, 1960. – 263 с. – Тит. арк. парал. англ.

269. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть / Уклад., авт. передм. і комент. О.Л. Копиленко. – К.: Т-во «Знання» України, 1991. – 240 с.

Питання української державності.

270. Грушевський М. Якої ми хочемо автономії і федерації. – 3-е вид. – К., 1917. – 16 с.

Зміст: Чого хочуть Українці; Що таке автономія; Автономія національно-територіальна; Яка користь з такої автономії?; Федеративний устрій; Федеративна Російська Республіка; Автономна Україна в федеративній Російській Республіці.

Те ж. – 4-е вид. – К., 1917. – 16 с.

271. Даشكевич Я. Україна вчора і нині: Нариси, виступи, есе / АН України. Ін-т укр. археографії. – К., 1993. – 192 с. – (До II Міжнар. конгр. україністів, м. Львів, серп. 1993 р.) – Бібліогр.: с. 188-190.

Про добу революції. – С. 43-62, 109-115.

*272. Дивнич Ю. [Лавріненко Ю.Ю.] На іспиті Великої революції, 1917-18. – 1948. – Б.м., 1949. – 69 с.

273. Добрянський М. Великодержавна концепція української національної революції 1917 року // Листи до приятелів. – Нью-Йорк, 1966. – Кн. 1/2. – С. 37-46.

274. Долинський Д. Борьба українського народа за волю і незалежність: Огляд подій за рр. 1918, 1919 і 1920. – Вінніпег: Накл. Рус. книгарні, 1920. – 246 с.

275. Долинський Д. Борьба українського народа за волю і незалежність:

Точний опис воєн. і політ. подій на укр. землях за роки 1918, 1919 і 1920. – Вінніпег, 1920. – 160 с.

*276. Долинський Д. Крик життя. Боротьба українського народу за волю і незалежність: Огляд подій за рр. 1918 і 1919 // Ілюстрований календар товариства «Просвіта» з літературним збірником на переступний рік 1920. – Львів, 1919. – С. 190-295.

277. Донцов Д. «Бандитизм» чи революція? // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1929. – Львів, 1928. – С. 79-88.

278. Донцов Д. Bellua sine capite: (З нагоди п'ятирічних роковин проголошення незалежності України) // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1923. – Кн. 1. – С. 58-71.

279. Донцов Д. За яку революцію. – Торонто: Ліга Визволення України, 1957. – 79 с. – (Політ. б-ка Ліги Визволення України; № 12).

[Розд.]: У вогні революції. – С. 14-25.

280. Донцов Д. Підстави нашої політики. – Віденсь: Вид-во Донцових, 1921. – 211 с.

Te ж. – [2-е вид., перероб., допов.]. – Нью-Йорк, 1957. – 211 с.

Зокрема доба революції.

281. Дорошенко В. Київ і Львів: (Про єдність укр. земель та зв'язки і зносини між ними від прадавнини до нашого часу) // Наш Львів: Ювіл. зб., 1252-1952. – Нью-Йорк, 1953. – С. 16-30.

Про військові, дипломатичні, культурні зв'язки у 1917-1920 рр. – С. 28-30.

282. Дорошенко В. Політичний розвиток Наддніпрянської України: Вступ до історії укр. нац. революції 1917-1920 рр. // Календар-альманах Дніпро на рік 1935. – Львів, [б.р.]. – С. 50-66.

283. Дорошенко Д. Історія України. – Краків; Львів: Укр. вид-во, 1942. – 250, [2] с.: іл., карти.

Доба революції. – С. 232-243.

284. Дуб Я. Большевицька революція та визволення України // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1929. – № 3. – С. 238-350.

285. Дубровський В. Україна й Крим в історичних взаєминах / Укр. мор. ін-т. – Женева, 1946. – 47 с. – На правах рукопису.

[Гл.] 4: Революція в Криму [1917-1920 рр.]. – С. 15-19.

286. Животко А. Як Совітська Москва завоювала Україну? / Вступ Н. Григорієва. – Львів, б.р. – 46, [2]с. – (Укр. соц. б-ка).

287. Жук С. Українська громада в Петербурзі і її роль в будуванні Української Держави // Визвол. шлях. – Лондон, 1964. – № 2. – С. 149-156; № 4. – С. 396-402. – Бібліогр.: с. 402.

288. Жуковський А. Політична і громадська діяльність Олександра Шульгина // Збірник на пошану Олександра Шульгина (1889-1960). – Париж; Мюнхен, 1969. – С. 13-37.

1917-1920 pp. – С. 18-29.

*289. Забаревський М. Вячеслав Липинський і його думки про українську націю і державу. – Віденськ. вид. заходами О. Жеребка, 1925. – 51 с.

290. Забочень М. Поштові картки на теренах України // Пошта і філателія України. – К., 1998. – № 1. – С. 25-27.

Доба революції. – С. 26-27.

*291. Задоянний В. Жінки-героїні української визвольної боротьби 1917-1921 років // Дороговказ. – Торонто, 1965. – № 4. – С. 2-8.

*292. Задоянний В. Нація в боротьбі за Україну: У 2 т. – Нью-Йорк, 1968. – На тит. авт. Задояний В.

Т. 1. – 265 с.: іл., схеми, карти.

Т. 2. – 265 с.: іл., схеми, карти.

293. Заремба С.З. 75-річчя Української демократичної революції // Українська демократична революція 1917-1918 років: Матеріали наук.-теорет. конф. [17 квіт. 1992 р.]. – К., 1992. – С. 3-4.

294. Зарубин А.Г., Зарубин В.Г. Крымское краевое правительство М.А. Сулькевича и его политика [январь 1918-1919 гг.] // Отеч. история. – М., 1995. – № 3. – С. 135-149. – Бібліогр.: с. 147-149.

295. Заставний Ф.Д. Українські етнічні землі. – Львів: Світ, 1993. – 175, [1] с.: іл. – (Народозн. студії).

1917-1920 pp. – С. 41-42, 44, 46, 74-85, 115-116, 127-128, 163.

296. Зибачинський О. Інтегральна революція. – Мюнхен: Logos, 1960. – 343 с.

Зокрема період 1917-1920 pp.

297. Іванис В. Симон Петлюра – президент України, 1879-1926. – Торонто: Накладом «5-ї станиці Союзу бувших укр. вояків», 1952. – 258 с.

Те ж. – Репринт. вид. – Дрогобич, 1991. – 265 с.: іл., портр.

Те ж. – 2-е вид. – К., 1993. – 272 с.: іл., портр. – Репринт.

вид. – В кн. також: Кушніренко М. Зустріч з головним отаманом: Спогади: с. 256-268.

Доба революції. – С. 40-214.

298. Іванченко Р. Історія без міфів: Бесіди з історії укр. державності. – К.: Укр. письменник, 1996. – 337 с.: портр. – Бібліогр.: с. 299-302.

Події доби революції. – С. 238-264.

Рец.: Доценко О., Клімаш А. Проти міфів історії: (Думки викладачів вузу) // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 6. – С. 139-144.

299. Іванченко Р. Україна від Кия до Кравчука: Корот. нарис історії укр. державності. – К.: Укр. письменник, 1992. – 48 с.

Доба революції. – С. 33-40.

300. Ідеї і люди визвольних змагань, 1917-1923 / Упоряд. Б. Коваль. – Нью-Йорк: Видавн. корпор. «Булава», 1968. – 399 с. – Тит. арк. парал. англ.

301. Історія Києва. У 2 т. Т. 2 / АН УРСР. Ін-т історії; Редкол.: О.К. Касименко (голов. ред.) та ін. – К.: Вид-во АН УРСР, 1960. – 947 с.: іл.

1917-1920 pp. – С. 5-172.

Те ж. – К.: Ізд-во АН УССР, 1964. – 819 с. – Рос. мовою.
1917-1920 pp. – С. 5-141.

302. Історія України в найкоротшому огляді / Б.К. // Календар на 1948 рік. – Бломберг, 1947. – С. 36-46.

Доба революції. – С. 41-46.

*303. Камінський А. Динаміка визвольної боротьби. – Мюнхен: Сучасність, 1973. – 236 с. – (Суспіл.-політ. б-ка; Ч. 12(31)). – Тит. арк. парал. англ.

304. Камінський Є., Трощинський В. Михайло Грушевський: «Я промовляю від української демократії...» // Людина і світ. – К., 1991. – № 6. – С. 13-19.

305. Карпенко О.Ю. Імперіалістична інтервенція на Україні (1918-1920). – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1964. – 255, [1] с.

306. Каталог українських державних поштових марок [1917-1920 pp.] // Пошта і філателія України. – К., 1995. – № 2. – С. 18-19.

*307. Квітковський Д. Українська революція // Самост. Україна. – [Чикаго; Нью-Йорк], 1966. – № 6/7. – С. 19-22.

308. Кедрин І. Роковини революції [1917-1920 pp.: Успіхи та невдачі] // Сучасність. – Мюнхен; Нью-Йорк, 1987. – № 3. – С. 62-67.

309. Кедрин І. Світла й тіні визвольної війни – революції // Пропам'ят-

не видання «Трибуни» з нагоди 65-річчя відновлення Української армії. – [Б.м., б.р.]. – С. 3-7.

310. Кедрин І. 70-ліття новітньої Української держави // Альманах Українського народного союзу на рік 1988. – Нью-Йорк, 1988. – С. 132-138.

311. Кедрин І. У горнілі революції // Золоті роковини: До 50-річчя великої Укр. революції та відновлення укр. державності, 1917-1967. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1967. – С. 97-106.

312. Кедрин І. У 60-річчя самовизначення України // Альманах Українського народного союзу на рік 1978. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, [1978]. – С. 22-28.

313. Кізіма В. Українська революція 1917-1920 рр.: чи враховуються її уроки сьогодні? // Вибір. – К., 1997. – № 3/4. – С. 132-136.

***314. Книгар Я.** Хто та як творив нашу державність в 1917-1921 рр. // Державн. думка. – Філадельфія, 1951. – № 3. – С. 52-63.

***315. Коваль П.** Земля і Воля (1917-20 рр.) // Дешева книжка. – Львів, 1937. – № 8. – С. 1-32.

316. Коваль Р. Герой, що прагнув урятувати Батьківщину: До 125-річчя від дня народж. та 75-ї річниці пам'яті М. Міхновського // Військо України. – К., 1999. – № 3/4. – С. 35-37.

317. Коваль Р. Історична вина інтелігенції // Учитель. – К., 1998. – № 11/12. – С. 8-11.

Доба революції. – С. 9-11.

318. Коломийченко Х. Революція в українському житті // Шлях. – К., 1917. – № 5/6. – С. 102-106.

319. Кононенко К.С. Україна і Росія: Соц.-екон. підстави укр. нац. ідеї, 1917-1960. – Мюнхен, 1965. – 535 с. – (Укр. техн.-госп. ін-т. Сер.: Монографії; № 1). – Тит. арк. парал. нім. – Бібліogr.: с. 521-529. – Пр. авт.: с. 533-535.

Розд. 1, [гл.] 6: Національно-державне відродження – провідна ідея перших часів революції. – С. 42-51.

[Гл.] 7: Соціалістична кооперація перед обличчям дійсності. – С. 51-56.

[Гл.] 8: Селянська верхівка в обороні принципу приватної власності. – С. 56-62.

Розд. 2, [гл.] 2: Характер російсько-української війни. – С. 72-78.

[Гл.] 3: Україна між імперіалістичними силами. – С. 78-82.

[Гл.] 4: Ставлення більшовиків до національного змісту української революції. – С. 82-92.

320. Копиленко О. Мовні проблеми в українській політичній думці та законодавстві 1917-1920 років // Право України. – К., 1998. – № 9. – С. 44-48.

321. Кордуба Ф. З перспективи 50 років [української революції] // Самост. Україна. – Чикаго; Нью-Йорк, 1968. – № 1/2. – С. 1-7.

322. Корогод Г.І. Д. Донцов про причини поразки українського визвольного руху в 1917-1920 рр. // Ідейно-теоретична спадщина Дмитра Донцова і сучасність: Матеріали наук.-теорет. конф. – Запоріжжя, 1998. – С. 48-51. – Бібліогр.: с. 51.

***323. Коротка історія України за останні три роки** // Календар Українського народного союзу на рік переступний 1920. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1919. – С. 41-46.

324. Косів М.В. Про Україну: Публіцист. ст. та нариси. – Львів: Укр. полігр. ін-т ім. І. Федорова: Фенікс ЛТД, 1992. – 80 с.

Доба революції. – С. 3-36.

325. Костяненко О.П. Деякі проблеми внутрішньої і зовнішньої державної політики України в 1917-1920 роках // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 90-91.

326. Кремень В., Табачник Д., Ткаченко В. Україна: альтернативи поступу: Критика іст. досвіду. – К.: ARC-UKRAINE, 1996. – 895 с.

Розд. 4: Потенціал національного відродження. – С. 179-212.

Розд. 5: Отаманщина. – С. 213-258.

Розд. 6: Феномен більшовизму. – С. 259-304.

Рец.: Трипольський В.О. // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 2. – С. 142-145.

327. Крижановська О.О. Масонство в Україні у другій половині XVIII – на початку ХХ ст.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1997. – 16 с. – Бібліогр.: с. 14.

1917-1919 рр. – С. 13.

328. Крип'якевич І. Історія України. – Львів: Укр. вид-во, 1941. – 70 с.

[Розд.] 3, [гл.] 12: Нова Українська держава [1917-1921 рр.]. – С. 67-69.

329. Крупа Л. Діяльність митрополита Андрія Шептицького у здобутті та розбудові української держави у першій половині ХХ ст. // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 8. – С. 14-19. – Бібліогр.: с. 19.

330. Кто такие украинцы и чего они добиваются: (К братьям солдатам и офицерам великого россии) / Сост. А. Пилькевич. – К., 1917. – 62 с. – (Вид. агіт.-просвіт. від. Укр. військ. ген. ком.; № 7).

331. Кулик В. Повторення перейденого: Укр. революція, 1917-1991 // Сучасність. – К., 1992. – № 2. – С. 59-72.

Доба революції. – С. 59-64.

332. Кулик С. Микола Іванович Міхновський: огляд політичної діяльності // Зб. навч.-метод. матеріалів і наук. ст. іст. фак. / Волин. ун-т. – Луцьк, 1999. – Вип. 4. – С. 181-187. – Бібліогр.: с. 186-187.

Події доби революції. – С. 184-186.

333. Кульчицький С. Періодизація вітчизняної історії // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 1998. – Т. 3. – С. 53-56.

1917-1920 pp. – С. 54-55.

***334.** Курінний П. Большевицька агресія проти України (1917-1921) // Український збірник. – Мюнхен, 1954. – Кн. 1. – С. 11-29.

335. Кухта Б. З історії української політичної думки / Ін-т систем. досліджень освіти України. – К.: Генеза, 1994. – 368 с.

Розд. 3, [гл.]: Українська політична думка доби національно-визвольних змагань. – С. 209-229.

336. Кучабський О. Класократичний етос В'ячеслава Липинського та українська дійсність // Молода нація: Альманах. – К., 1996. – Вип. 4. – С. 89-112. – Бібліогр.: с. 111-112.

Доба визвольних змагань 1917-1920 pp. – С. 95-99.

337. Кушнір-Якименко М. Національна консолідація // Воля. – Віденський збірник, 1920. – Т. 4, № 5. – С. 217-220.

338. Кушнір-Якименко М. Північно-Чорноморська спілка // Воля. – Віденський збірник, 1920. – Т. 4, № 1. – С. 3-5.

Про об'єднання України з Доном, Кубанню, Галичиною.

***339.** Лавриненко Ю. Триста і тридцять: Перша нац.-визвол. революція (Хмельниччина) і друга укр. нац.-визвол. революція 1917-1918 pp. // Сучасник. – Б.м., 1948. – № 9. – С. 1-3, 147-157.

340. Лаврів П. Історія Південно-Східної України / Фундація ім. О. Ольжича. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1996. – 191 с. – Бібліогр.: с. 183-189.

[Гл.]: Бурені роки воєн і революцій. – С. 124-129.

[Гл.]: Донецько-Криворізька Республіка. – С. 129-134.

[Гл.]: Махновщина й боротьба з Денікіним. – С. 134-139.

Те ж. – К.: Укр. видавн. спілка, 1996. – 207 с.

Доба революції. – С. 135-146.

341. Лагутіна О.В. Іноземна інтервенція на Херсонщині (1918 – берез. 1919) // Проблеми історичного краєзнавства, музеєзнавства та відродження культури українського народу: Тези доп. наук.-практ. конф., 15-16 верес. 1993 р. – Херсон, 1993. – С. 30-32.

342. Левинський В. Соціалістична революція і Україна. – Відень; К., 1920. – 23 с. – Передрук з журн.: Нова доба. – 1920. – № 1.

Революція на Україні. – С. 8-11.

*343. Левитський М. Вільна Україна. – Єлісаветград: Спілка, 1918. – 16 с.

344. Левкович М. Жінка в революційній боротьбі та в громадянській війні на Україні. – Х.: Книгоспілка, 1928. – 93 с. – (Жовтн. б-ка / ІСТПАРТ ЦК КП(б)У та Всеукр. Жовтн. коміс.).

[Гл.]: Революція і громадянська війна на Україні. – С. 41-56.

345. Ленін В.І. Статті і промови про Україну: Збірник / КП(б) України. Коміс. ЦК КП(б)У по вид. творів В.І. Леніна укр. мовою. – К.: Партиздав ЦК КП(б)У, 1936. – 372 с. – Покажч. імен: с. 366-368.

1917-1920 pp. – С. 251-354.

Te ж / Под ред. Н.Н. Попова; УАМЛИН. КП(б) України. – К.: Партиздан ЦК КП(б) України, 1936. – 384 с. – Имен. указ.: с. 378-380. – Рос мовою.

Період революції. – С. 275-366.

346. Летопись событий революции и гражданской войны на Украине [1917-1920 гг.] // Революция на Украине: По мемуарам белых. – К., 1990. – С. 393-419. – Репринт. воспроизведение изд. 1930 г.

347. Липинський В. Листи до братів-хліборобів // Дві концепції української політичної думки: Вячеслав Липинський – Дмитро Донцов. – [Нью-Йорк], 1990. – С. 41-117.

Te ж // Філос. і соціол. думка. – К., 1991. – № 10. – С. 63-83.

Te ж / Упоряд. та наук. ред. Ю. Шаповал // Дзвін. – Львів, 1995. – № 10. – С. 94-120.

348. Липинський В. Листи до братів-хліборобів: Про ідею і орг. укр. монархізму: [Писані в 1919-1926 pp.]. – [Відень], 1926. – 582 с.

Te ж. – 2-е вид. – Нью-Йорк, 1954. – VII, XLVIII, 470 с. – Фотодрук.

349. Липинський В. Повне зібрання творів, архів, студії. Т. 6. Кн. 1. Листи до братів-хліборобів: Про ідею і орг. укр. монархізму / НАН України.

Ін-т східноєвроп. досліджень та ін.; Ред. Я. Пеленський. – К.; Філадельфія, 1995. – 471 с.

350. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе. В 2 т. Т. 2 / Центр досліджень історії ім. П. Яцика Канад. ін-ту укр. студій Альберт. ун-ту. – К.: Основи, 1994. – [1], 573 с. – (Зах. історіогр. України; Вип. 1). – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр. пр. І. Лисяка-Рудницького: с. 541-565. – Покажч. імен: с. 567-573.

[Гл.]: Українська революція з перспективи сорокаліття.
– С. 39-51.

[Гл.]: Суспільно-політичний світогляд Володимира Винниченка у світлі його публіцистичних писань. – С. 95-112.

Рец.: Кульчицький С. Гострим зором талановитого дослідника: Минуле України з огляду на європейську історію // Політика і час. – К., 1996. – № 1. – С. 57-66; Павлишин О. // Україна в минулому. – К.; Львів, 1996. – Вип. 9. – С. 247-251.

351. Лисяк-Рудницький І. Між історією й політикою: Ст. до історії та критики укр. суспіл.-політ. думки. – Мюнхен: Сучасність, 1973. – 443 с.

Зі змісту: Роль України в новітній історії. – С. 17-53;
Українська революція з перспективи сорокаліття. – С. 163-179.

352. Лисяк-Рудницький І. Нариси з історії нової України / Передм. Я. Грицака. – Львів: Меморіал, 1991. – 101 с.: портр. – Бібліогр.: с. 99-101.

1917-1920 pp. – С. 14, 40-48.

353. Лисяк-Рудницький І. Суспільно-політичний світогляд Володимира Винниченка у світлі його публіцистичних видань // Сучасність. – Мюнхен, 1980. – № 9. – С. 60-77.

Інтерпретація ідей української революції та участь В. Винниченка в ній.

354. Лисяк-Рудницький І. Українська революція з перспективи сорокаліття // Листи до приятелів. – Нью-Йорк; Торонто, 1959. – Кн. 2. – С. 2-5; Кн. 3. – С. 2-5; Кн. 4. – С. 2-6.

355. Литвин С. Соборницький чин Симона Петлюри // Пам'ять століть. – К., 1999. – № 3. – С. 51-64. – Бібліогр.: с. 64.

356. Лихолат А.В. Розгром націоналістичної контрреволюції на Україні (1917-1922 pp.). – К.: Держполітвидав УРСР, 1955. – 662 с.

Те ж. – М.: Госполитиздат, 1954. – 655 с. – Рос. мовою.

357. Лівицький М. Перспективи української визвольної політики:

Українська Народна Республіка – дороговказ на майбутнє. – Нью-Йорк, 1965. – 48 с.

Доба революції. – С. 24-26, 30-35, 37-48.

*358. Логвиненко І.А., Гавриленко О.А. Дослідження деяких особливостей української ідеології революційної доби // Українська ідейна спадщина у викладанні гуманітарних наук: Тези Респ. наук.-практ. конф., 14-16 верес. 1992 р. – Дніпропетровськ, 1992. – С. 46-47.

359. Лозинський М. Уваги про українську державність. – Віденський: На-кладом Укр. робітн. т-ва «Єдність», 1927. – 86, [1] с.

360. Любовець О.М. Українська революція 1917-1920 рр. і боротьбизм // Політологічний вісник: Матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. «Політична думка в Україні: минуле і сучасність», Київ, 1-4 лют. 1993 р. – К., 1993. – Ч. 2. – С. 128-136. – Бібліогр.: с. 136.

361. Лях Р.Д., Добробог Л.М. Здобутки та уроки УНР // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 90-94.

*362. Ляхович Є. Форма і зміст українських визвольних змагань. – Нью-Йорк, 1960. – 195 с.

363. Ляхоцький В. І. Огієнко і С. Петлюра: (З невидрук.) // Духовна і науково-педагогічна діяльність І.І. Огієнка (1882-1972) в контексті українського національного відродження: Наук. доп. другої Всеукр. наук.-теорет. конф. (18-19 лют. 1997 р.): До 115-річчя від дня народж. – Кам'янець-Подільський; К., 1997. – С. 75-85.

Подано 6 документів: наказ, звернення, листи до І. Огієнка.

364. Мазепа І. Большовизм і окупація України: Соц.-екон. причини недрілості сил укр. революції. – Львів; К.: Знаття то сила, 1922. – 156 с.

Рец.: О.В. // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1922. – Кн. 4. – С. 94-96.

365. Мазепа І. Підстави нашого відродження: [У 2 ч.] / Ред. І. Майстренко. – Б.м.: Прометей, 1946-1949. – (Іст.-політ. б-ка).

Ч. 1: Причини нашої безодержавності. – 1946. – 178 с.

Ч. 2: Проблема відродження України. – 1949. – 163 с.

366. Мазепа І. Підстави нашого відродження: УНР після приходу більшовиків на Україну // Хроніка 2000. – К., 1999. – Вип. 31/32. – С. 245-251. – Публікується за вид. вид-ва «Прометей», 1946.

367. Мазепа І. Пробудження України в революції 1917 року // Соціал-демократ. – Подебради, 1937. – № 19. – С. 8-16.

Те ж // Наше слово. – Мюнхен; Лондон, 1973. – № 3. – С. 164-171.

368. Мазепа І. Три періоди української революції // Вільна Україна. – Львів; К., 1921. – № 1 (на титулі № 1/2). – С. 5-49.

Доба революції. – С. 17-49.

369. Мазлах С., Шахрай В. До хвилі: (Що діється на Вкраїні і з Україною?) / УКП(б). – Саратов: Вид. Сарат. Укр. від. Нар. комісаріату справ нац., 1919. – 101, [3] с.

Те ж. – 2-е вид. – Нью-Йорк: Пролог, 1967. – 303, [1]с. – (Суспіл.-політ. б-ка; Ч. 19).

Рец.: Лисяк-Рудницький І. Український комуністичний маніфест // Лисяк-Рудницький І. Між історією й політикою. – Мюнхен, 1973. – С. 218-227; Те ж // Лисяк-Рудницький І. Історичні есе. – К., 1991. – Т. 2. – С. 113-120; Те ж // Вибір. – К., 1997. – № 3/4. – С. 68-76.

370. Майоров М. Из истории революционной борьбы на Украине (1914-1919). – К.: Держвидав, 1922. – 108 с.

Доба революції. – С. 45-108.

Те ж. – Х.: Держвидав України, 1928. – 4, XVI, 78, [1]с. – Укр. мовою.

Доба революції. – С. 35-78.

371. Максимчук Ю. Українські поштові марки: З нагоди випуску першої серії поштових марок Української Національної Ради / Вступ. ст. Л. Макарушки. – Б.м.: Мол. життя, 1949. – 55 с.: іл. – Текст парал. англ., нім.

[Гл.]: Поштові марки Самостійної Української Держави. – С. 10-16.

372. Мандзенко К. Петлюра, петлюрівці, петлюрівство: До 100-річчя від дня народж. голов. отамана С. Петлюри // Альманах Українського народного союзу на рік 1979. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1979. – С. 7-36.

Те ж // Універсум. – Львів, 1999. – № 7/8. – С. 29-34.

***373. Мандрівка з Євшаном:** Одноднівка: [Присвяч. 60-літтю відновлення Укр. державності]. – Нью-Йорк, 1978. – 96 с.

374. Мартинець В. С.В. Петлюра й українське національне відродження // Студ. вісн. – Прага, 1926. – № 7/8. – С. 15-21.

375. Масленко В. Історичні концепції М.С. Грушевського та В.К. Липинського: Методол. і суспіл.-політ. виміри укр. іст. думки 1920-х років / НАН України. Ін-т політ. та етнонац. досліджень. – К.; Черкаси: Брама-ІСУЕП, 2000. – 284 с. – Бібліогр.: С. 256-282.

Розд. 1.1: Українська історична думка та історики в умо-

вах національно-державного будівництва 1917-1920 рр. – С. 13-29.

376. Матасов В. Белое движение на Юге России: 1917-1920 гг. – Монреаль: Monastery Press, 1990. – 211 с.

Гл. 2: Украина в период гражданской войны. – С. 38-74.

Гл. 8: Конец гражданской войны на Юге России. – С. 146-159.

377. Меженко І. Тридцять три роки московсько-більшовицького насилиства // Самост. Україна. – Чикаго, 1950. – № 10/11. – С. 17-20.

Боротьба українського народу за створення Української самостійної незалежної держави у 1917-1920 рр.

378. Мелешко Ф. Глодоси в часи національної революції // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 7/8. – С. 20-24.

379. Мироненко М. Українська національна революція. – Мюнхен; Лондон; Торонто: На варті, 1951. – 32 с.

[Гл.]: Стратегія національно-визвольної революції. – С. 3-20.

[Гл.]: Соціально-економічні основи, політика й цілі української національно-визвольної революції. – С. 20-32.

380. Мироненко О., Бенько О. Політичні репресії в Україні ХХ ст. // Хроніка 2000. – К., 1998. – № 27/28. – С. 389-403.

1917-1920 рр. – С. 390-393.

381. Михайлов Б.Д. История города Мелитополя. – Запорожье, 1998. – 239 с.

Доба революції. – С. 118-137.

382. Михайлук О.В. Спроби становлення української державності в контексті процесів соціокультурного розпаду в Російській імперії (1917-1920 рр.) // Філософія, культура, життя: Міжвуз. зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 1998. – Вип. 2. – С. 111-119. – Бібліогр.: с. 118-119.

383. Михненко А. Деякі питання історії Донбасу 1917-1920 рр. // Схід. – Донецьк, 2000. – № 2. – С. 77-82. – Бібліогр.: с. 82.

384. Міжнародно-правне положення Української Народної Республіки / Я.Т.К. // Трибуна України. – Варшава, 1923. – № 5/7. – С. 33-38.

385. Мірчук П. Микола Міхновський: Апостол укр. державності. – Філадельфія: Т-во укр. студіюючої молоді ім. М. Міхновського, 1960. – 136 с.: портр.

386. Млиновецький Р. Історія українського народу: (Нариси з політ. історії). – Б.м.: Укр. наук. б-ка, 1946. – 312 с. – Бібліогр.: с. 290-293.

[Розд.] 6: Від революції 1917 р. [до 1921 р.]. – С. 227-289.

Те ж. – 2-е вид., допов. – Мюнхен, 1953. – 643 с. –
Бібліогр.: с. 632-635.

Доба революції. – С. 395-604.

*387. На Українне: Повстанчество и анархист. движение. – Буэнос-Айрес: Изд. Раб. группа в Респ. Аргентина, 1922. – 30 с.

388. Наберухін А.І. Волинь як один з осередків української державності в добу визвольних змагань: (Іст.-геогр. аспект) // Велика Волинь: минуле й сучасне: (Матеріали Міжнар. наук. краєзн. конф., жовт. 1994 р.). – Хмельницький; Ізяслав; Шепетівка, [1994]. – С. 148-150.

389. Нагаєвський І. Історія Української держави двадцятого століття. – К.: Укр. письменник, 1993. – 414 с.

Доба революції. – С. 64-389.

Те ж. – К.: Укр. письменник, 1994. – 413 с.

Доба революції. – С. 64-413.

390. Нагорна Л.П. Політична культура українського народу: Іст. ретроспектива і сучасні реалії / НАН України. Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К.: Стилос, 1998. – 279 с. – Бібліогр.: с. 266-276.

Розд. 2, [гл.] 3: Політизація суспільства на початку ХХ ст.

Україна у революційному вирі. – С. 102-131.

391. Нагорний В.І. Більшовизм та український націонал-комунізм в добу революції (1917-1920 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1995. – 23 с. – Бібліогр.: с. 22.

*392. Назарук О. Дещо про те, чому ми не закріпили Української Держави // Календар Українського народного союзу на рік звичайний 1922. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1922. – С. 149-152.

393. Наумкіна С.М. Вплив масонства на українську політичну еліту в 1917-1920 рр. // Вісн. Одес. ін-ту внутр. справ. – 1999. – № 2. – С. 162-166. – Бібліогр.: с. 166.

394. Нечасєва-Юрійчук Н. Вплив першої світової війни на політичне становище та психологічний стан польського та українського суспільств // Перша світова війна і слов'янські народи: Матеріали Міжнар. наук. конф., 14-15 трав. 1998 р. – К., 1998. – С. 178-183. – Бібліогр.: с. 182-183.

Доба революції – С. 179-182.

395. Новітня українська державна доба (1917-1921 рр.) // Річник перший з календарем на 1933 рік / Укр. екон. бюро у Варшаві. – Варшава, 1933. – С. 83-91.

396. Огієнко І. Моє життя: Автобіогр. хронол. канва // Наша культура. – Варшава, 1935. – Кн. 7. – С. 444-453; Кн. 8. – С. 510-522; 1936. – Кн. 1. – С. 64-72; Кн. 3. – С. 233-237; Кн. 7. – С. 554-557; Кн. 8/9. – С. 628-636; Кн. 10. – С. 710-712.

Те ж / Публ. підгот. Г. Гусейнов // Кур'єр Кривбасу. – Кривий Ріг, 1997. – № 79/80. – С. 45-82.
Доба революції. – С. 52-82.

397. Оглоблин О. Михайло Грушевський і українське національне відродження // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1964. – № 2/3. – С. 1-6.

398. Оленич Ю. Консолідація чи програма безпрограмовості: (Голос у дискусії) // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1977. – № 5/6. – С. 2-12.

Зокрема про події революції. – С. 3-5.

***399. Островерха М.** Бліски і темряви, 1918-1919-1920. – Нью-Йорк, 1966. – 208 с.

Рец.: Сімянців В. Добра книжка і її дрібні помилки // Вісті комбатанта. – Торонто, 1966. – № 3. – С. 47-48.

400. Панасенко А. Роки революції й державного будівництва в Україні: (В роковини 22 січ. 1918 і 1919 рр.). – Б.м., 1942. – 38 с.

401. Панкевич Р. Українській державі – 80 років: До відзначення 80-річчя УНР // Вісті комбатанта. – Торонто; Нью-Йорк, 1998. – № 2. – С. 27-30.

402. Пастернак Є. Нарис історії Холмщини і Підляшша: (Новіші часи). – Вінніпег; Торонто, 1968. – 466 с.: карта. – (Пр. Ін-ту дослідів Волині. Волиніяна; [Т.] XVII). – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 447-466.

Події доби революції. – С. 151-192.

403. Паталаха Н.А., Василенко Л.А. Владмир Винниченко – лидер УСДРП, заміситель председателя Центральнай Рады, председатель генерального секретариата, председатель Директории // Вісн. Донбас. акад. буд-ва і архітектури: 36. наук. пр. – Макіївка, 1999. – Вип. 4. – С. 5.

404. Патер І.Г. Консолідація української національної еліти навколо Союзу визволення України 1914-1918 рр. // Національна еліта та інтелектуальний потенціал України: Тези доп. Міжнар. наук. конф. (18-20 квіт.). – Львів, 1996. – С. 74-75.

405. Петлюра С. Вибір зі статей, промов, листів // Дві постаті – одна ідея. – Париж, 1948. – С. 35-40.

406. Петлюра С. Вибрані твори та документи / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т.Г. Шевченка, Укр. б-ка ім. С. Петлюри в Парижі, Фундація С. Петлюри в Канаді; Уклад. Л.В. Голота. – К.: Фірма «Довіра», 1994. – 271 с. – В кн. також 8 док.: накази меморандуми, промови, звернення.

Ч. 2: (1917-1920): Симон Петлюра в другому періоді:
(Рев.-воєн. дія, 1917-1920 рр.) / В. Михальчук. – С. 141-153.

Рец.: Шаповал Ю. // Укр. іст. журн. – К., 1995. – № 1. – С. 133-137.

407. Петлюра С. Заповіт: «Пам'яті полеглих за державність» // Шульгин О. Без території. – Париж, 1934. – С. 115-117.

Надруковано в «Тризубі» 22 січня 1926 р.

*408. Петлюра С.В. Народе український: Вибр. ст., листи, документи. – Х.: Лівий берег, 1992. – 147 с.

409. Петлюра С. Статті / Упоряд. та авт. передм. О.О. Климчук. – К.: Дніпро, 1993. – 343 с.

Звернення, листи, промова, ноти, меморандум 1917-1920 рр. – С. 179-212.

410. Петренко О.С. Лука-Мелешківська: нариси історії села. – Вінниця: Універсум-Вінниця, 1999. – 339 с.: іл. – Документи до нарису: [Ухвала, акт, доповід. зап. та ін.]: с. 224-228.

[Розд.]: Бурямні роки – 1917-1922. – С. 212-228.

411. Петровський Д. Революція і контрреволюція на Україні. – Нью-Йорк, 1921. – 64 с. – Дод.: Побіда радянської влади на Україні / П.О.: с. 58-64.

Доба революції. – С. 16-57.

412. Піскун О.І. До питання про соціалістичний вибір, який зброею був нав'язаний Україні: [Доба революції] // Трибуна. – К., 1991. – № 10. – С. 8-11.

413. Плав'юк М. Символ національної революції: [С. Петлюра] // Пам'ять століть. – К., 1999. – № 3. – С. 3-5.

414. Плав'юк М. УНР та її історичне значення // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 1. – С. 4-25.

415. Повернені імена: Ст., нариси, корот. біогр. довідки: (Про реабіліт. жертв політ. репресій у Запоріз. обл.). Кн. 1 / НАН України. Голов. редкол. з підготов. та вип. сер. кн. «Реабілітовані історію» та ін. – К.: Вир, 1998. – 351 с.

Запорізький край у 1917-1920 рр. – С. 41-52.

416. Покутський П. Панська отаманія. – Львів, 1937. – 107 с. – Відб. з тижневика «Громад. голос».

Зокрема доба революції.

417. Поліщук Я. Рівне: Мандрівка крізь віки: Нариси історії міста / Передм. Г. Дем'янчука. – Рівне, 1998. – 196 с.: іл. – Бібліогр.: с. 185. – Рез. англ., рос., пол.: с. 186-194.

1917-1920 pp. – С. 96-112.

418. Полонська-Василенко Н. Історія України 1900-1923 pp. – К., 1992.

– 136 с. – (Б-ка журн. «Пам'ятки України»; Кн. 4, вип. 2).

[Розд.]: Українська самостійна держава [1917-1920 pp.].
– С. 49-134.

419. Полтава П. Концепція самостійної України і основна тенденція політичного розвитку сучасного світу // Позиції українського визвольного руху: Матеріали з рідних земель до питань боротьби за Укр. державу. – Мюнхен, 1948. – С. 25-81.

1917-1920 pp. – С. 25-27, 79-80.

420. Полянський О. Відродження української державності (1917-1921 pp.) / Ін-т відродження України та ін. – Тернопіль: Рухінформцентр, 1992. – 24 с. – (Наук. вид., вип. 3: Сер. ист.; № 2).

421. Попова Н.В. Політична і народногосподарча діяльність Е.І. Квірінга на Україні (1914-1925 pp.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1992. – 18 с. – Бібліогр.: с. 18.

1917-1920 pp. – С. 12-14.

422. Попок А.А. Громадсько-політичне та релігійне життя українців на Далекому Сході в ХХ ст. // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 6. – С. 54-68. – Бібліогр.: с. 66-68.

1917-1920 pp. – С. 57-60.

423. Проблеми соборності України в ХХ столітті / НАН України. Ін-т нац. відносин і політології; Редкол.: І.Ф. Курас (голова) та ін. – К., 1994. – 230 с.

Зі змісту: Поліщук Ю.М. Ідея соборності – важливий чинник визвольних змагань на Волині (1917-1920 pp.). – С. 38-42; Гошуляк І.Л. Деякі аспекти проблеми соборності українських земель в 1917-1920 pp. – С. 42-51; Кичигіна Н.Р. «Україна, якої я домагався»: (В. Винниченко про соборність укр. земель). – С. 106-110.

424. Прокоп М. З перспективи 60-річчя [української революції] // Сучасність. – Мюнхен, 1977. – № 7/8. – С. 140-147.

*425. Прокопенко І.П. Україна – незалежна демократична держава // Демократична революція 1917-1918 років – важлива віха у боротьбі українського народу за державну незалежність. – К., 1992. – С. 36-50.

426. Прокопович В. Проблеми соборності і самостійності // Шульгин О. Без території. – Париж, 1934. – С. 139-144.

Вперше стаття надрукована в «Тризубі» – Париж, 1931 р.
– № 4. – С. 4-8, під назвою «Свято незалежності».

427. Прохода В. Симон Петлюра. – Новий Ульм: Друк. «Укр. вістей», 1968. – 50 с.

Про часи української революції 1917-1920 рр. – С. 24-48.

428. Пустовіт Т. Сторінки біографії Віктора Андрієвського // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 41-49. – Бібліогр.: с. 48-49.

Події періоду революції в Полтаві.

429. Раковський М.Ю. Пам'ятні сторінки історії (1917-1920 рр.) // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 62-63.

430. Рахманний Р. Актуальність самостійницьких ідей Симона Петлюри. – Лондон, 1983. – 22 с.

Доба революції. – С. 6-12.

*431. Ребет Д. Доба УНР і революційне підпілля // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1958. – № 1. – С. 9-14.

432. Ревегук В. Полтавщина в українській революції (1917-1919 рр.) // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 6-24. – Бібліогр.: с. 23-24.

433. Ревегук В. Полтавщина в українській революції 1917-1920 рр. / Полтав. краєве об-ня Всеукр. т-ва «Просвіта». – Полтава, 1996. – 100 с.

434. Ревегук В. Постать Симона Петлюри на тлі української революції 1917-1921 рр. // Полтавська Петлюріана: Матеріали 2-х Петлюр. читань, провед. у Полтаві 15 серп. 1993 р. – Полтава, 1993. – [Ч.] 1. – С. 8-12.

435. Реєнт О. У робітнях історичної науки / Передм. П.Т. Тронька; НАН України. Ін-т історії України. – К.: Пошук.-видавн. агентство «Книга Пам'яті України»: Видавн. центр «Просвіта», 1999. – 352 с.: іл. – Бібліогр.: с. 270-272, 311-312. – Список наук пр. О.П. Реєнта: с. 318-331. – Рец. на кн. О.П. Реєнта: с. 332. – Літ. про О.П. Реєнта: с. 333.

Доба Українських визвольних змагань 1917-1920 рр.

Рец.: Симоненко Р.Г. // Укр. ист. журн. – К., 2000. – № 1. – С. 138-141.

436. Реєнт О. Українська еліта 1917-1921 років: реалізація ідеї власної державності // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 80-84.

- 437. Решетар І.** П'ятдесятіріччя Української революції // Північне сяйво: Альманах. – Едмонтон, 1969. – С. 6-11.
- *438. Ривак В.** Симон Петлюра. – 2-е вид. – Львів: Укр. вид-во, 1941. – 51 с.
- *439. Романів Б.** Революція на Україні. – Львів, 1937. – 32 с. – (Зшиток 1).
- 440. Ростовська О., Родін С. В.** Винниченко і його державно-політична концепція // Сіверян. літопис. – Чернігів, 1995. – № 4. – С. 90-95. – Бібліогр.: с. 94-95.
- 441. Рубльов О.С., Реєнт О.П.** Українські визвольні змагання, 1917-1921 рр. / НАН України. Ін-т історії України; Заг. ред. В.А. Смолія. – К.: Видавн. дім «Альтернативи», 1999. – 320 с.: іл. – (Україна крізь віки: У 15 т.; Т. 10). – Бібліогр.: с. 316-317.
- 442. Савченко В.** 1917-1937: (З приводу двадцятиліття укр. революції) // Життя і знання. – Львів, 1937. – № 3. – С. 67-69.
- *443. Савченко В.** Українська національна революція // Календар Канадського фармера на рік 1963. – Вінніпег, [1963]. – С. 99-102.
- 444. Сагайдачний П.** В його тіні: Симон Петлюра в історії укр. народу. – Нью-Йорк: Укр. вид-во, 1951. – 64 с.
- 445. Садовський В.** На повороті // Літ.-наук. вісн. – К., 1917. – Кн. 3. – С. 126-133.
- Українська революція та її дальнього розвитку.
- 446. Садовський В.** Шляхи української революції [1917-1920 pp.] // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1928. – Львів, 1928. – С. 13-26.
- 447. Сальський В.** З приводу 10-х роковин Української національної революції (15.11.1918 р. – 15.11.1928 р.) // Табор. – Каліш, 1928. – № 9. – С. 7-13.
- *448. Світовик Д.** Відродження України: (Етапи укр. визвол. руху). – Торонто: Накладом «Робітн. слова», 1918. – 30 с.
- 449. Семененко В.І.** Історія Східної України. Поновлення кайданів (1917-1922 р.). – Х.: Основа, 1995. – 395, [3]с. – Бібліогр.: с. 362-377. – Вибірк. імен. довід.: с. 378-395.
- 450. Семененко В.І.** Троцький та Україна (1917-1919 pp.) // Вісн. Харк. ун-ту. – 1998. – № 401: Історія України, вип. 2. – С. 35-45.

- *451.** Семенюк А. Симон Петлюра і його погляди на справу державного будівництва // Трибуна. – [Міннеаполіс; Детройт], 1979. – № 2. – С. 2-6.
- 452.** Семенюк С. До питання початку Української національної революції 1917-1920 рр. // Визвол. шлях. – Лондон, 1997. – Кн. 8. – С. 928-931.
- 453.** Семенюк С. До питання початку Української національної революції 1917-1920 рр.: (Лицемірам з «Комуніста» і «Товариша») // Визвол. шлях. – Лондон, 1999. – № 12. – С. 1457-1461.
- 454.** Сеньків М., Думинець І. З історії боротьби за соборність українських земель 1917-1945 рр. – Дрогобич: Відродження, 1995. – 88 с.
- [Гл.]: Проблема соборності українських земель у 1917-1920 рр. – С. 5-29.
- 455.** Сеньків М. З історії соборності українських земель 1917-1945 рр. – Дрогобич: Відродження, 1999. – 163, [1] с. – Бібліogr.: с. 116-127. – Дод.: Іст. довідки: с. 128-139. – Іст. карти: с. 141-162.
- [Розд.]: Проблема соборності українських земель у 1917-1920 рр. – С. 5-39.
- 456.** Сергієнко П.П. Соборна Україна: Від ідеї до життя / Т-во «Знання» України. – К., 1993. – 64 с.
- 1917-1919 рр. – С. 35-48.
- 457.** Сергійчук В. Невідомі документи великого державника України [С. Петлюри] // Пам'ять століть. – К., 1999. – № 3. – С. 6-50.
- Подано 9 документів 1917-1920 рр.: закон, накази, повідомлення, звернення, телеграми. – С. 16-26.
- 458.** Сергійчук В. Українська соборність: Відродження українства в 1917-1920 роках. – К.: ТзОВ «Укр. видавн. спілка», 1999. – 416 с.
- Також подано архівні документи: постанови, протоколи, звернення, ухвали, повідомлення, донесення, телеграми, листи місцевих органів влади.
- *459.** Середа М. Українська жінка у визвольних змаганнях 1917-1920 рр. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 9. – С. 8-12; № 10. – С. 12-14; № 11. – С. 14-16; № 12. – С. 16-18; 1938. – № 1. – С. 14-16.
- 460.** Симон Петлюра: (Корот. життєпис) // Слово і час. – К., 1999. – № 4/5. – С. 46-49. – Передрук з кн.: С. Петлюра «Статті. Листи. Документи». Т. 1. – Нью-Йорк, 1979 р.
- 1917-1920 рр. – С. 47-48.
- 461.** Скакун О.Ф. Політичні і правові погляди В. Винниченка // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1996. – № 6. – С. 77-88.

- 462.** Скубіцький Т. Проти фашистської теорії «самостійності» і «соборності» України // Історик-більшовик. – Х., 1934. – № 1. – С. 49-72.
- 463.** Слизький І.Ф. Куренівське повстання: (Гостомельщина – Київ) // Літопис революції. – Х., 1929. – № 5/6. – С. 91-111.
1917 – березень 1919 р. – С. 94-101. Події в Києві в квітні 1919 р. – С. 101-111.
- 464.** Слободич О. Боротьба світів на Україні: Нарис історії Української революції, 1917-1920 рр.: Боротьба московських більшовиків проти Української Народної Республіки... – Яворів: Вид-во «Самоосвіта», 1930. – 40 с.: іл. – (Від. суспіл.-іст. наук; № 6).
- 465.** Слобожан Н. Жінки-героїні [періоду визвольних змагань] // Пропагандистське видання «Трибуни» з нагоди 65-річчя відновлення Української армії. – [Б.м., б.р.]. – С. 21-24.
- 466.** Слобожанин І. У політичному тумані: (З нагоди сорокаліття нашої новіт. державності). – Нью-Йорк, 1957. – 81 с.
Зокрема про події 1917-1920 років.
- 467.** Слюсаренко Ф. Розпад Росії і організація національних сил // Воля. – Віденський вестник, 1920. – Т. 1, № 6. – С. 241-247.
- 468.** Слюсаренко Ф. Традиція державності // Воля. – Віденський вестник, 1920. – Т. 1, № 8. – С. 337-341.
- 469.** Смолій І. Заокеанська еміграція і Українська Національна революція 1917-1919 рр. // «Яка краса: Відродження країни!»: Альм. Укр. Брат. Союзу: У 60-річчя Укр. Нац. революції. – Скрантон, 1979. – С. 120-139.
- 470.** Соколович О. Визвольна боротьба України: (Спроба нарису визвол. боротьби на Центр. і Зах. землях України) // Визвол. шлях. – Лондон, 1956. – № 3. – С. 271-276; № 4. – С. 396-401.
- 471.** Солдатенко В.Ф. Еволюція суспільно-політичних поглядів В.К. Винниченка в добу української революції // Укр. іст. журн. – К., 1994. – № 6. – С. 15-26; 1995. – № 1. – С. 13-22. – Бібліогр.: с. 21-22.
- 472.** Солдатенко В.Ф. «І дати всеросійським справам спокій»: [Пропагандистські події в Україні 1917-1920 рр.] // Віче. – К., 1993. – № 8. – С. 125-135.
- 473.** Солдатенко В.Ф. Інтелектуальний потенціал лідерів Української революції: [М. Грушевський, В. Винниченко] // Національна еліта та інтелектуальний потенціал України: Тези доп. Міжнар. наук. конф. (18-20 квіт.). – Львів, 1996. – С. 189-190.
- 474.** Солдатенко В., Гошуляк І. Ленін і Україна // Політика і час. – К., 1991. – № 1. – С. 65-70; № 2. – С. 36-41.

- 475. Солдатенко В.** Революції в історичній долі України // Віче. – К., 1999. – № 4. – С. 117-130. – Бібліогр.: с. 130.
1917-1920 pp. – С. 122-130.
- 476. Солдатенко В.** Революції та історичний поступ України // Політ. думка. – К., 1999. – № 1/2. – С. 154-167. – Бібліогр.: с. 166-167.
1917-1920 pp. – С. 158-164.
- 477. Солдатенко В.** Роль революцій в історичному поступі України // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 223-230. – Бібліогр.: с. 229-230.
1917-1920 pp. – С. 226-229.
- 478. Солдатенко В.Ф.** Українська революція: Іст. нарис. – К.: Либідь, 1999. – 976 с. – Бібліогр.: с. 910-973.
- 479. Солдатенко В.** Українська революція і етнонаціональні відносини: проблеми дослідження // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 1999. – Вип. 8. – С. 3-20.
- 480. Соловей Д.** Втрата орієнтиру: українська інтелігенція у визвольних змаганнях / Упоряд., вступ. ст. Л. Масенко. – К.: Час, 1998. – 66 с. – Передрук вид.: Соловей Д. Василенко, Мілюков і самостійність України в 1918 р.: Спроба характеристики з нагоди 45-річчя від часу проголошення третього і четвертого Універсалів Центральної Ради. – Вінніпег, 1965. – 68 с. – Бібліогр.: с. 63-64.
- 481. Соловей Д.** Голгота України. Ч. 1. Московсько-більшовицький окупаційний терор в УРСР між першою і другою світовою війною. – Вінніпег: Накладом «Укр. голосу», 1953. – 288 с. – Тит. арк. парал. англ.
[Гл.] 1: Революція в Росії та створення Української Народної Республіки – УНР. – С. 15-16.
[Гл.] 2: Повалення УНР та основні причини, що цьому сприяли. – С. 16-21.
- 482. Сосновський М.** Дмитро Донцов: Політ. портрет: З історії розвитку ідеології укр. націоналізму. – Нью-Йорк; Торонто: Trident Intern., Inc., 1974. – 419 с. – (Наук. т-во ім. Шевченка. Б-ка українознавства; Т. 33). – Джерела: с. 385-402. – Імен. і предм. покажч.: с. 403-414.
Розд. 6, [гл.] 3: Дмитро Донцов на службі Української держави. – С. 137-154.
- 483. Stalin I.** Статьи и речи об Украине: Сборник / УАМЛИН. – [К.]: Партиздан ЦК КП(б) Украины, 1936. – 251 с. – Прил.: с. 227-245.
Доба революції. – С. 14-46, 67-105.
- 484. Стахів М.** Відновлена Українська держава таsovєтська Росія [1917-

1920 рр.] // В обороні української культури і народу: Зб. матеріалів наук. конф. Канад. НТШ. – Торонто, 1966. – С. 13-33.

485. Стаків М. Соціалізм і націоналізм як рушійні сили у відбудові Української держави: Замітки до 60-річчя Укр. Нац. революції 1917-1918 рр. // «Яка краса: Відродження країни!»: Альм. Укр. Брат. Союзу: У 60-річчя Укр. Нац. революції. – Скрантон, 1979. – С. 72-78.

486. Стаків М. Україна проти більшовиків: Нариси з історії агресії Співєтської Росії: [У 3 кн.] / Авт. вступ. ст. Р. Матейко. – Тернопіль: Ред.-вид. від. упр. по пресі, 1992-1994.

*Кн. 1. – 1992. – 171 с.

Кн. 2. – 1993. – 248 с.

Кн. 3. – 1994. – 244 с. – Прим.: с. 228-237. – Покажч. імен: с. 238-241.

*487. Студинський Ю. Ідея самостійності й соборності України в історії: Корот. нарис // Календар «Свободи» на рік 1960. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1960. – С. 33-37.

488. Субтельний О. Україна: Історія / Пер. з англ. Ю.І. Шевчука; Вступ. ст. С.В. Кульчицького. – К.: Либідь, 1991. – 512 с.: іл.

Доба революції. – С. 300-331.

Те ж. – 2-е вид. – К.: Либідь, 1992. – 512 с.: іл.

Те ж – 3-є вид, перероб. і допов. – К.: Либідь, 1993. – 720 с.: іл. – Бібліогр.: с. 712-716.

Доба революції. – С. 425-467.

Те ж / Пер. с англ. В.Я. Звініцького, Г.В. Касьянова.

– К.: Либідь, 1994. – 736 с.: іл. – Бібліогр.: с. 732-735. – Рос. мовою.

Доба революції. – С. 437-479.

489. Субтельний О. Україна: Історія / Передм. «Нова праця історика діаспори» О.М. Майбороди // Укр. іст. журн. – К., 1991. – № 4. – С. 124-137; № 6. – С. 102-112; № 7. – С. 113-124.

Доба революції.

*490. Сулима М. В роки української революції // Вісті комбата. – Торонто, 1978. – № 2. – С. 30-34.

491. Сухино-Хоменко В. Одміни і банкрутство українського націоналізму: Іст.-публіц. нариси. – Х.: Держвидав України, 1929. – 186, [1] с.

Розд. 6: Банкрутство українського націоналізму. – С. 128-157.

492. Танчин І.З. Молодіжні організації України в роки громадянської війни // Історія суспільних рухів і політичних партій на Україні (XIX ст. – 1920 р.). – Львів, 1993. – С. 87-95.

- 493. Терлецький О.** Визвольна боротьба українського народу. – Львів: Укр. вид-во, 1941. – 92 с.
- Доба революції. – С. 12-87.
- 494. Терлецький О.** Історія України від 1917 р. до найновіших часів з 35 образками та 3 мапками. – Львів: Накладом т-ва «Просвіта», 1936. – 111 с.: 25 іл., 3 к. – («Просвіта»; Ч. 830 (кн. 11/12)).
- 495. Тимошенко В.І.** Волинь в період Української революції і громадянської війни (1917-1920 рр.) // Велика Волинь: минуле і сучасне: Тези Міжнар. наук. краєзн. конф., Житомир, 9-11 верес. 1993 р. – Житомир, 1993. – С. 64-65.
- 496. Тинченко Я.** Белая гвардия Михаила Булгакова. – К.; Львов, 1997. – 252 с.
- [Гл.]: Шестнадцать киевских переворотов. – С. 9-24.
- [Гл.]: Скоропадский, Директория и Третья власть. – С.173-184.
- [Гл.]: Учреждения и воинские части города Киева, непосредственно связанные с событиями Антигетманского переворота на Украине в ноябре-декабре 1918 года. – С.198-208.
- [Гл.]: Хроника борьбы между Директорией и гетманом Скоропадским: Сост. по материалам периодики того времени. – С. 209-251.
- 497. Ткаченко Б.І.** Лебедія: Іст. нариси. В 2 кн. Кн. 1. – Суми: Слобожанщина, 2000. – 428 с.: іл. – Бібліогр.: с. 423-426.
- Доба революції. – С. 209-234.
- 498. Ткаченко Ю.** «Батько українських націоналістів»: (Микола Міхновський) // Віче. – К., 1995. – № 11. – С. 127-137.
- Діяльність М. Міхновського в період Української революції.
- 499. Токаревський І.** Самостійна Україна: (Визнання УНР європ. державами і голов. підстави держ. і екон. незалежності України). – К.: Інформ. бюро армії УНР, 1918. – 15 с.
- 500. Томенко М.** Самоозначення України: від історії до політики: (Держ. стратегія сучас. України в контексті іст. традицій та світ. досвіду). – К.: Заповіт, 1998. – 271 с.: табл. – Бібліогр.: с. 255-271.
- Доба революції.– С. 50-53, 59, 91-103, 153-154, 160-167, 122-232.
- 501. Трембіцький В.** За правильне розуміння вартості Української революції (1917-1918) та держави 1918-1924 років: (До 70-ліття суверенності,

1918-1988) // Альманах Українського народного союзу на рік 1988. – Нью-Йорк, 1988. – С. 111-126.

502. Трофим'як Б. Микола Міхновський та національно-визвольний рух // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє: Щорічник. – Тернопіль, 1999. – С. 7-14. – Бібліогр.: с. 14.

503. Турченко Ф.Г., Кривоший Г.Ф. Магістралі й глухі кути української революції // Українська революція, 1917 – початок 1918 рр.: Пробл., пошуки, узагальнення. – Запоріжжя, 1998. – С. 3-65.

504. У 60-річчя Української державності / Президія світ. укр. визвол. фронту // Вісник. – Нью-Йорк, 1978. – № 3. – С. 3-4.

505. Україна ї національна політика Советів / М.С. – Б.м., 1938. – 93 с.

[Гл.] 2: Боротьба України з советською Росією в 1917-1920 рр. – С. 15-35.

506. Українська державність у ХХ столітті: Іст.-поліtol. аналіз / В. Адамський, Б. Андресюк, Є. Бистрицький та ін.; Редкол: О. Дергачов, Є. Бистрицький, О. Білій та ін. – К.: Політ. думка, 1996. – 436 с. – Бібліогр.: с. 403-427. – Імен. покажч.: с. 428-432.

Те ж. – К.: Політ. думка, 1996. – 436 с. – Рос. мовою.
Зокрема доба революції.

507. Українська ідея. Постаті на тлі революції / НАН України. Ін-т нац. відносин і політології та ін.; Редкол.: І.Ф. Курас, Ю.В. Сиволоб, В.Ф. Солдатенко та ін. – К., 1994. – 256 с.

Нариси про діячів української революції М. Грушевського, В. Винниченка, С. Єфремова, П. Христюка, П. Скоропадського, М. Василенка, Є. Петрушевича, С. Петлюру, В. Шахрая, С. Дністрянського, І. Мазепу.

508. Українська національна ідея і сучасність / За заг. ред. Г.І. Гончарука; Редкол.: О.Г. Білоус, Г.І. Гончарук, Л.І. Кормич та ін. – Одеса: Астро-принт, 1999. – 256 с.

509. Українська революція і державність (1917-1920 рр.) / Т.А. Бевз, Д.В. Веденєєв, І.Л. Гошуляк та ін. – К.: Парлам. вид-во, 1998. – 247, [1]с. – Бібліогр.: с. 227-245.

Розд. 1: Українська державність в добу Центральної Ради. – С. 9-51.

Розд. 2: Концепція Радянської державності та її більшовицька адаптація щодо України наприкінці 1917 – на початку 1918 р. – С. 52-80.

Розд. 3: Українська держава гетьмана П. Скоропадського. – С. 81-115.

Розд. 4: Національна державність на Західноукраїнських землях. – С. 116-145.

Розд. 5: Головні напрями державотворення в Україні в період загострення громадянської війни. – С. 146-190.

Розд. 6: Утвердження радянської форми державності в Україні. – С. 191-221.

510. Українське питання / Пер., упоряд., передм., прим. М. Тимошика. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1997. – 218, [2]с. – (Наук.-попул. вид.). – Бібліогр.: с. 197-198. – Прим.: с. 199-218. – Пер. зроблено з вид.: Український вопрос / Сост. сотр. журн. «Укр. жизнь». – 3-е изд. – М., 1917.

[Розд.] 5, [гл.]: Російсько-українські відносини післяреволюційного періоду. – С. 188-193.

511. Українські визвольні змагання 1914-1921 pp. // Жовківщина: Іст. нарис. – Жовква; Львів; Балтимор, 1994. – Т. 1. – С. 81-127. – Бібліогр.: с. 126-127.

1917-1920 pp. – С. 89-127.

512. Устименко В. С.В. Петлюра: «Я вірю, що Україна, як держава буде» // Віче. – К., 1995. – № 2. – С. 144-154.

513. Фантастика і дійсність: про події з років 1917-1920 / Гл. Л. // Тризуб. – Париж, 1932. – № 38. – С. 8-19.

514. Фатушний А.А. Українська національна ідея як підстава державотворення / Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів, 2000. – 308 с. – Бібліогр.: с. 285-305.

Розд. 4.2: Національна ідея в контексті визвольної боротьби 1917-1920 pp. – С. 203-217.

515. Феденко П. Головний отаман: Із культ. та політ. діяльності С. Петлюри. – Мюнхен; Лондон: Наше слово, 1976. – 45 с.

516. Феденко П. Український рух у 20 столітті. – Лондон: Наше слово, 1959. – 267 с.

517. Федоренко Є. Симон Петлюра: У 120-річчя з дня народж. // Рідна шк. – Нью-Йорк, 1999. – № 2. – С. 1-5.

***518. Федорович В.** Національне самовизначення і Україна // Вісті комбатанта. – Торонто, 1985. – № 2. – С. 17-23.

519. Хміль І.С. Петлюра і петлюрівщина // Укр. іст. журн. – К., 1990. – № 3. – С. 107-119.

520. Хомик А. Підстави української державності // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 3, № 2. – С. 49-54.

521. Хомик А. Самостійність, конфедерація, федерація // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 2, № 3. – С. 97-102.

522. Хомичів Я. В степах України: (Хроніка наших днів). Ч. 1. Визвольні змагання 1918-1922 року. – Буенос-Айрес: Накладом авт., 1958. – 349, [1] с.

523. Хорошев О.М. Суспільно-політичні об'єднання молоді в Україні (лютий 1917 р. – середина 20-х років ХХ століття): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Харк. ун-т. – Х., 1996. – 18 с. – Бібліогр.: с. 16.

524. Хоскинг Д. История Советского Союза, 1917-1991 / Пер. с англ. П. Кущенкова; Ред. А.Л. Костанян. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Вагриус, 1995. – 512 с. – Тит. л. парал. англ.

Про революцію на Україні. – С. 106-109.

525. Христюк П. Замітки і матеріали до історії української революції, 1917-1920 рр.: [У 4 т.] / Укр. соціол. ін-т. – Віденський, 1921-1922. – (Укр. революція. Розвідки і матеріали; Кн. 1, 2, 3, 4).

Т. 1. – 1921. – 152 с.
Т. 2. – 1921. – 204 с.
Т. 3. – 1921. – 160 с.
Т. 4. – 1922. – 192 с.

Те ж. – Фототип. вид. 1921-1922 рр. – Нью-Йорк, 1969.
– 4 т. в одній оправі.

***526. Христюк П.** Українська дрібна буржуазія в українській революції // Борітесь – поборете. – Віденський, 1920. – № 4. – С. 43-59.

***527. Через що Україна мусила oddілитися від Росії** / (Інформ. бюро армії УНР). – К., 1919. – 16 с.

528. Черненко А.М. Українська національна ідея: Монографія. – Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. ун-ту, 1994. – 144 с.

[Гл]: Українська демократична революція і національна ідея. – С. 74-83.

529. Чижевський П. Основи української державності. – Віденський, 1921. – 62 с.

530. Чугієнко М.В. Формування та розвиток ідеології Дмитра Донцова: Автореф. дис. ... канд. філос. наук / Харк. ун-т. – Х., 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 14-15.

Роки революції. – С. 11.

***531. Шанковський Л.** Про генезу й природу української держави в революції [1917-1919 рр.] // Альманах-календар «Провидіння» на рік 1968. – Філадельфія, [1968]. – С. 72-98.

***532. Шанковський Л.** Українська національно-визвольна революція: (Соціол.-політ. аналіз) // Альманах-календар «Провидіння» на рік 1967. – Філадельфія, [1967]. – С. 124-156.

*533. Шаповал М. Велика революція: (З нагоди 10-ліття революції на Україні). – Прага, 1928. – 265 с.

534. Шаповал М. Велика революція і українська визвольна програма: (Виклади в Америці). – Прага: Накладом вид-ва «Вільна Спілка» і Укр. робітн. ун-ту, 1927 (обкл. 1928). – 324, VII, [2] с.

*535. Шаповал М. Світова революція, Росія і Україна // Борітесь – поборете. – Відень, 1920. – № 3. – С. 1-44.

536. Шаповал М. Серед консолідаційної метушні // Трудова Україна. – Прага, 1934. – № 2. – С. 20-30; № 4. – С. 8-10; № 5. – С. 4-9; № 6. – С. 6-8. – (На правах рукопису).

Доба революції.

*537. Шаповал М. Соціологія українського відродження: (З соціол. і політики нац. відродження). – Прага, 1936. – 45 с.

Те ж / Післямова В. Воловика. – К.: Україна, 1994.
– 45 с.

[Гл.]: Досвіди революції. – С. 31-36.

538. Шахрай В., Мазлах С. До хвилі // Сучасність. – Мюнхен, 1967. – № 8. – С. 75-91.

539. Шепетюк В. Особливості національно-революційної концепції Симона Петлюри // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1997. – Вип. 6. – С. 122-126. – Бібліогр.: с. 126.

540. Шепетюк В. Уроки української революції 1917-1921 років і сучасність // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 9. – С. 29-32. – Бібліогр.: с. 32.

541. Шерех Ю. [Шевельов Ю.] Українська мова в першій половині двадцятого століття (1900-1941): Стан і статус // Шерех Ю. Поза книжками і з книжок. – К., 1998. – С. 281-392. – Бібліогр.: с. 386-392.

[Гл.] 4: Доба визвольних змагань (1917-1920). – С. 281-297.

[Гл.] 5: Радянська Україна до українізації. – С. 297-317.

*542. Шкляєв И.Н. К проблеме этнопсихологии населения Одессы периода революции и гражданской войны // Сучасна етнокультурна та етнополітична ситуація на Півдні України і актуальні проблеми державного управління: Матеріали регіон. наук.-практ. конф. – Одеса, 1996. – С. 75-76.

543. Шлемкевич М. 1917-20 роки й українське суспільство // Сучасність. – Мюнхен, 1971. – № 5. – С. 87-100.

544. Шлемкевич М. Українська синтеза чи українська громадянська війна. – 2-е вид. – Blomberg: Sahrawa, 1949. – 64 с. – (Життя і мислі).

Ч. 1: Б. Творчі ідеї української історії в часи революції і третьої держави 1917-1920 рр. – С. 24-38.

545. Шлемкевич М. Українська синтеза чи українська громадянська війна // Хроніка 2000. – К., 1999. – Вип. 31/32. – С. 261-300. – Публікується в скороченому варіанті за виданням: Шлемкевич М. Українська синтеза чи українська громадянська війна (1949).

1917-1920 рр. – С. 273-284.

546. Шпорлюк Р. Україна: Корот. історія: [Пер. з англ.]. – К.: Агентство «Такі справи», 1992. – 60 с.

[Гл.] 4: Боротьба за незалежність. – С. 27-32.
1917-1921 рр. – С. 28-32.

547. Штуль О. Щоби було ясно // Вісник. – Львів, 1937. – Кн. 12. – С. 911-914.

Відповідь на статтю О. Наріжного «До «Далекого шуму». Дискусія щодо висвітлення революційних подій на Україні. Див. № 2081.

548. Шульгин О. Без території: Ідеологія та чин УНР на чужині / З передм. В. Прокоповича. – Париж: Меч, 1934. – 251 с.

Доба революції. – С. 32-39, 72-77, 120-144.

Те ж / Упоряд.: Г.В. Стрельський, І.Д. Шевченко; Відп. ред. Г.Й. Удовенко. – К., 1998. – 342 с. – Імен. покажч.: с. 273-336. – Автентич. відтворення вид. 1934 р.

549. Шульгин О. Державність чи гайдамаччина? // Хроніка 2000. – К., 1999. – Вип. 31/32. – С. 252-260. – Публікується за вид. вид-ва «Меч». – Париж, 1931.

***550. Шульгин О.** На політичні теми (1917-20 рр.) // Тризуб. – Париж, 1931. – № 29/30. – С.15-18; № 31/32. – С.15-19; № 33. – С.7-10; № 34. – С.14-18; № 35. – С.10-12; № 36. – С. 3-5.

551. Щирба М. Україна в 1918 році // Український календар, 1968. – Варшава, [1967]. – С. 133-138.

552. Эйдеман Р., Какурин Н. Гражданская война на Украине. – Х.: Госиздат Украины, 1928. – 70 с.

553. Юнак В. Послання Володимира Винниченка борцям за українську державність // Українська преса за межами України: Матеріали наук.-теорет. конф., 25-26 квіт. 1996 р. – К., 1996. – С. 53-56. – Див. № 231.

554. Юрченко О. Про державне малоросійство, денікінщину та Івана Котляревського // Розбудова держави. – К., 1998. – № 3/4. – С. 116-122.

Роль і місце Полтавщини в подіях 1917-1920 рр.

555. Юрійчук Е.П. Методологічні основи вивчення історії України періоду української державності 1917-1920 рр. // Система неперервної освіти: здобутки, пошуки, проблеми: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 28-31 жовт. 1996 р.: У 6 кн. – Чернівці, 1996. – Кн. 1. – С. 124-128.

556. Юрійчук Е.П. Позиція діячів України щодо безпеки української державності (1917-1920 рр.) // Етнонаціональний розвиток в Україні та стан української етнічності в діаспорі: Сутність, реалії конфліктності, пробл. та прогнози на порозі ХХІ ст.: Тези п'ятої Міжнар. наук.-практ. конф., 22-25 трав. 1997 р. – К.; Чернівці, 1997. – С. 399-402.

557. Юрійчук Е. Позиція української еліти в період відродження української державності в 1917-1920 рр. // Українська еліта: минуле, сучасне, майбутнє: Матеріали Міжрегіон. наук. конф. (12-13 груд. 1996 р.). – Тернопіль, 1996. – С. 59-64.

558. Юрківський. Чому ми мусимо боротися за самостійну Українську Народну Республіку. – Кам’янець на Поділлі, 1919. – 11 с. – (УНР. Вид. М-ва преси; № 2).

559. Юхименко П.І. Маловідомі сторінки історії України. – Біла Церква: Буква, 1995. – 79, [1] с.

Про події 1917-1920 рр. – С. 33-38, 41-52.

560. Яблунівська Т.Є. Масонство в Україні та його вплив на соціально-політичні процеси (1900-1920 рр.) // Наук. пр. / Нац. ун-т «Києво-Могил. акад.» Миколаїв. філ. – Миколаїв, 1998. – Т. 1. – С. 21-25. – Бібліогр.: с. 24-25.

Доба революції. – С. 24.

*561. Яворський М. Нариси з історії революційної боротьби на Україні. Т. 1 / Укр. ін-т марксизму. Ист. від. – Х.: Держвидав України, 1927. – 416 с.

562. Яворський М. Революція на Вкраїні в її головних етапах. – Б.м.: Держвидав України, 1923. – 81 с. – Бібліогр.: с. 79-80.

Доба революції. – С. 31-80.

563. Якименко М. Економічні погляди С.В. Петлюри: історія і сучасність // Полтавська Петлюріана: Матеріали 2-х Петлюр. читань, провед. у Полтаві 15 серп. 1993. – Полтава, 1993. –[Ч.] 1. – С. 23-33.

*564. Яковлів А. До питання про легальність Уряду УНР // Тризуб. – Париж, 1928. – № 43. – С. 5-15.

Те ж // Яковлів А. Основи Конституції УНР. – Нью-Йорк, 1964. – С. 33-63.

565. Яневський Д.Б. Проблема правонаступництва в історії нової України // Історія України: дослідження та інтерпретації: Тези VI Респ. суспіл.-

політ. читань, 22-25 трав. 1991 р., Новгород-Сіверський. – К., 1991. – С. 131-138.

566. Яневський Д. Чи є вихід з лабіринту історії [1917-1920 pp.] / Розмову провів П. Яковенко // Київ. – К., 1991. – № 3. – С. 80-83.

567. Яременко В. Український комплекс «Хама і Яфета» та сучасне державотворення // Сучасність. – К., 1993. – № 12. – С. 83-89.

568. Яременко В.І. Український комплекс «Хама і Яфета» 1917-1920 років за європейським виміром // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 240-242.

569. Яцишина О.Я. Сергій Щелухін: з історії життя та діяльності // Вісн. Київ. лінгв. ун-ту. Сер.: Історія, економіка, філософія. – 1999. – Вип. 3. – С. 233-240. – Бібліогр.: с. 239-240.

Доба революції. – С. 235-238.

* * *

*570. Животко А. Список друкованих літературних джерел для вивчення суспільних рухів на Україні в пр. 1917-20. Ч. 1. Книги і брошури. – [Прага, 1933]. – 25 арк.

Див. також № 3, 9, 11, 100, 101, 172, 650, 661, 666, 725, 781, 822, 987, 1282, 1626, 1994, 2121, 2128, 2178, 2418, 2440, 3075, 3730, 5877, 5915, 6328, 6373, 6380

Політичні партії

Документи

571. Багатопартійна Українська держава на початку ХХ ст.: Прогр. документи перших укр. політ. партій / Упоряд. В.С. Журавський; Наук.-інформ. п-во «Пошук». – К., 1992. – 94 с.

Зі змісту: Програма Української соціал-демократичної робітничої партії. – С. 7-15; Програма Української партії соціалістів-революціонерів. – С. 15-28; Програма Української партії соціалістів-федералістів. – С. 28-40; Програма і Статут Української народної партії. – С. 41-54; Програма Української партії самостійників-соціалістів. – С. 54-76; Программа Украинской федеративно-демократической партии. – С. 76-93.

572. Декларація Українського національно-державного союзу // Воля. – Відень, 1920. – Т. 2, № 2. – С. 90-95.

Українська народна республіканська партія, Українська партія самостійників-соціалістів, Українська народна трудова (національно-демократична) Буковинська партія, Українська народна трудова Галицька партія, Українська партія соціалістів-федералістів, Партія хліборобів-демократів.

573. Заява українських політичних партій до Гетьмана і відозва Українського державного союзу до німецького народу. – Одеса: Селян. самоосвіта, [1918]. – 16 с.

574. Самостійна Україна: Зб. прогр. укр. політ. партій початку ХХ ст. / Упоряд., передм. і прим. О. Фед'кова. – Тернопіль: Ред.-вид. від. упр. по пресі, 1991. – 84 с. – Прим.: с. 81. – Бібліogr.: с. 82.

Зі змісту: Програма Української соціал-демократичної робітничої партії. – С. 68-74; Програма Партії українських соціалістів-революціонерів: (Проект, вид. Київ. групою укр. соціалістів-революціонерів). – С. 78-80.

575. Українська суспільно-політична думка в 20 столітті: Документи і матеріали. Т. 1 / Упоряд. Т. Гунчак, Р. Сольчаник. – [Мюнхен]: Сучасність, 1983. – 510 с. – (Б-ка прологу і сучасності; № 157).

Ч. 3: Війна, революція, визвольні змагання.

37. Постанови установчого з'їзду Союзу українських автономістів-федералістів. – С. 264-265.

38. Установчий з'їзд Української партії соціалістів-революціонерів: [Резолюції] – С. 266-267.

44. Програмові засади Української демократично-хліборобської партії. – С. 304-307.

50. Резолюції четвертого з'їзду Української соціал-демократичної робітничої партії. – С. 331-338.

52. Програма Української партії самостійників-соціалістів: [Постанови та статут партії]. – С. 344-367.

57. Політичні засади Українського національно-державного союзу: [Меморіал та звернення до німецького народу]. – С. 390-398.

58. Перший з'їзд Комуністичної партії (більшовиків) України. – С. 399.

59. Політичні засади Українського національного союзу. – С. 400-403.

65. Меморандум Української комуністичної партії (боротьбистів) Виконавчому комітетові Комінтерну: [Звернення, Меморандум]. – С. 427-437.

66. Українська комуністична партія і національне питання. Програма. – С. 438-440.

67. Меморандум Української комуністичної партії Комінтернові. – С. 441-456.

576. Українські політичні партії кінця XIX – початку XX ст.: Програмові і довідкові матеріали / Упоряд. В.Ф. Шевченко та ін. – К.: Консалтинг: Фенікс, 1993. – 336 с.

Зі змісту: Українська партія соціалістів-революціонерів (УПСР): [Програма та Статут, ухвалені в лип. 1917 р.]. – С. 116-128; Українська демократично-хліборобська партія (УДХП): [Матеріали до програми. Нарис програми та Основні положення]. – С. 129-143; Українська партія соціалістів-федералістів (УПСФ): [Програма]. – С. 144-156; Українська партія самостійників-соціалістів (УПСС): [Програма та Статут]. – С. 157-166; Українська соціал-демократична робітнича партія (лівих): [Декларація]. – С. 167-169; Українська федерацівно-демократична партія (УФДП): [Програми]. – С. 170-187; Українська народно-республіканська партія (УНРП): [Програма]. – С. 188-195; Українська партія соціалістів-революціонерів (боротьбистів): [Платформа та резолюція ЦК УПСР]. – С. 196-202; Комуністична партія (більшовиків) України: [Постанови Таганрозької наради. Резолюції І з'їзду та Статут партії]. – С. 203-213; Українська партія лівих соціалістів-революціонерів (УПЛСР): [Звернення та Статут партії]. – С. 214-223; Незалежні українські соціал-демократи: [Заява та декларації партії]. – С. 224-233; Українська партія соціалістів-революціонерів (центральна течія): [Декларація]. – С. 234-238; Українська партія соціалістів-революціонерів (комуністів-боротьбистів): [Тези та Статут партії]. – С. 239-246; Українська комуністична партія (боротьбистів): [Звернення та меморандум партії]. – С. 247-259; Українська комуністична партія (УКП): [Програма та Організаційний статут]. – С. 260-290; Конфедерація анархістських організацій України: [Резолюції І з'їзду та Програма]. – С. 291-297; Короткі біографічні довідки лідерів українських партій кінця XIX – початку XX ст. – С. 298-330.

Див. також № 1042

Єврейська соціал-демократична робітничча партія (Поалей-Ціон)

577. Програма Єврейської соціал-демократичної робітничої партії (Поалей-Ціон). – К.: Вид. ЦК Євр. СДРП [Поалей-Ціон], 1917. – 16 с.

Комуністична партія (більшовиків) України

578. Большевистские организации Украины: организационно-партийная деятельность, февраль 1917 – июль 1918: Сб. документов и материалов /

Ин-т истории партии при ЦК КПУ – фил. Ин-та марксизма-ленинизма при ЦК КПСС, Гл. арх. упр.; Редкол.: И.Ф. Курас (отв. ред.); Сост.: П.Л. Варгатюк и др. – К.: Политиздат Украины, 1990. – 799, [2] с. – Библиогр.: с. 729-766.

579. Вторий съезд Коммунистической партии (большевиков) Украины, 17-22 октября 1918 года: Протоколы / Ин-т полит. исслед. ЦК КПУ; Редкол.: Ф.М. Рудич (председатель) и др. – К.: Україна, 1991. – XIV, 241 с.

580. Головні резолюції Першої Всеукраїнської наради КП(б)У по роботі на селі. – К.: Держвидав України, [1919]. – 8 с.

581. Инструкция для руководства уездным, волостным и сельским организациям КПУ / КП(б)У. – К.: Изд. Киев. губерн. ком. КП(б)У, 1919. – 15 с.

582. Инструкция партийным коллективам Коммунистической партии (большевиков) Украины красноармейских частей, авиа частей, кораблей и береговых команд: С прил. устава орг. сочувствующих. – Б.м.: Изд. штаба 1 сов. укр. дивизии, 1919. – 16 с.

583. Комуністична партія України в резолюціях і рішеннях з'їздів, конференцій і пленумів ЦК. В 2 т. Т. 1. 1918-1941 / Ін-т історії партії при ЦК КПУ – філ. Ін-ту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС; Редкол.: В.І. Юрчук та ін. – К.: Політвидав України, 1976. – 1007 с.

Документи 1918-1920 pp. – С. 10-124.

584. КП(б)У та інші політичні партії: партнерство чи протиборство?: [Документи] / Вступ. ст. Ф.М. Рудича; Підгот. Р.Я. Пиріг, А.В. Кентій // Комуніст України. – К., 1991. – № 3. – С. 73-83; № 4. – С. 84-96. – Прим.: с. 94-96.

Подано 20 документів: витяги з протоколу, резолюції, постанови, проект декларації, заяви, листи, зведення, телеграма.

585. Наша сучасна політика: (Записка подана до ЦК РКП Укр. секцією при моск. орг. РКП). – Б.м., 1919. – 16 с. – (Б-чка укр. комуніста; № 1).

586. Областной съезд РСДРП (большевиков): (Первое Всеукр. совещ. большевиков) // Летопись революции. – Х., 1926. – № 5. – С. 64-92.

Про відношення з'їзду до Центральної Ради і Українських установчих зборів. – С. 72-76. Про Центральну Раду: Резолюція. – С. 85-88.

587. Отчет Центрального Комитета КП(б)У с 1 апреля по 1 ноября к V-й Всеукраинской партийной конференции. – Х., 1920. – 31 с. – Прил. к журн. «Коммунист». – 1920. – № 5.

588. Первый съезд Коммунистической партии (большевиков) Украины,

5-12 июля 1918 г.: К пятилет. юбилею (1918-1923): Ст. и протоколы съезда. – Х.: ГИУ, 1923. – 184 с.

Протоколы первого съезда КП(б)У. – С. 17-181. Приложение к протоколам первого съезда КП(б)У. – С. 182-183. Состояние организаций коммунистов на Украине. – С.184.

589. Первый съезд Коммунистической партии (большевиков) Украины, 5-12 июля 1918 г.: Протоколы / Редкол.: В.И. Юрчук (председатель) и др. – К.: Политиздат Украины, 1988. – XVII, 258 с. – Прил.: с. 193-198. – Примеч. с. 199-22. – Указ. имен.: с. 225-254.

590. Протоколы 1-го съезда Коммунистической партии (большевиков) Украины. – М.: Изд-во ЦК КП(б)У, 1918. – 104 с.

591. Протоколы 2-го съезда Коммунистической партии (большевиков) Украины. – К.: Изд. ЦК КП(б)У, 1919. – 104 с. – (КП(б)У).

592. Статут Комуністичної партії (більшовиків) України. – К.: Вид. Київ. губерн. ком. КП(б)У, [1919]. – 20 с.

593. Устав Коммунистической партии Украины. – 3-е изд. – Б.м.: Изд. ЦК КПУ, б.г. – 30 с.

Див. також № 575, 576

Конфедерація анархістських організацій України

594. Декларация и резолюции [Первой конференции анархистских организаций Украины «Набат»]. – Б.м.: Набат, 1918. – 32 с.

*Те ж. – Буэнос-Айрес, 1922. – 31 с.

595. Резолюции первого съезда Конфедерации Анархистских Организаций Украины «Набат», состоявшегося в г. Елисаветграде, 2-7 апреля 1919 г. – Б.м., 1919. – 28 с.

Українська деморатично-хліборобська партія (УДХП)

596. Матеріали до програми [Української демократичної хліборобської партії]. Ч. 1 / Укр. демокр. партія. – Лубни, 1917. – 31 с.

Див також №693

Українська комуністична партія

597. Перший установчий з'їзд Української комуністичної партії, 22-25 січня 1920 р.: Резолюції / УКП. – К.: Червон. прapor, 1920. – 31 с.

598. Програма Української комуністичної партії, ухвалена Першим уста-

новчим з їздом УКП, 22-25 січня 1920 р. / УКП. – К.: Червон. прапор, 1920. – 32 с.

– Те ж. – Відень; К.: Вид. органу закорд. ком. УКП, 1920.
– 62 с. – (Б-ка «Нової доби»).

– Те ж: Пер. с укр. – К.: Червон. прапор, 1920. – 35 с. –
Рос. мовою.

599. Ткаченко М., Річицький А. Проект програми Української комуністичної партії / УКП. – К.: Червон. прапор, 1919. – 40 с.

Українська комуністична партія (боротьбистів)

***600. Меморандум** Української комуністичної партії боротьбистов Ісполнительному комитету III Коммунистического интернационала. – К.: Боротьба, 1920. – 31 с.

601. Шаповал Ю. «Всеми мерами стремиться к исчезновению этой партии» // Віче. – К., 1994. – № 4. – С. 145-157.

Документи і матеріали Української комуністичної партії (боротьбистів). – С. 148-157.

Див. також № 575, 584.

Українська народна партія (УНП)

602. Матеріали до програми, тактики й організації Української Народної Партії. Вип. 1. – К.; Відень, 1920. – 44 с. – (Вид-во УНП «Свобода і право»; № 2).

*603. Програма і статут Української народної партії. – [Борщів]: Вид. [УНП], 1919. – 18 с.

*604. Резолюція Української народної партії від 7 березня 1919 р. – [К., 1919]. – 16 с.

Українська народна республіканська партія (УНРП)

*605. Відчит Центрального комітету Української народної республіканської партії «За два роки (1918-1919)». – Тарнів, 1920. – 40 с.

606. Програма Української народної республіканської партії / УНРП. – К.: Вид. ЦК [УНРП], 1919. – 16 с.

Див. також № 576

Українська партія лівих соціалістів-революціонерів (боротьбистів)

607. Инструкция по организации партийных групп и коллективов / УПЛСР(боротьбистов). – К.: Боръба, 1919. – 8 с.

*608. Резолюції 3-го з'їзду Української партії лівих соціалістів-революціонерів (боротьбистів). – К.: Вид. ЦК УПЛСР (боротьбистів), 1919. – 32 с.

Те ж. – К.: Изд. ЦК УПЛСР (борьбистов), 1919. – 32 с. –
Рос. мовою.

609. Устав Української партії левих социалистов-революционеров (борьбистов). – К.: Изд. ЦК УПЛСР (борьбистов), 1919. – 16 с.

Українська партія самостійників-соціалістів (УПСС)

610. Постанови Першого Всеукраїнського з'їзду самостійників-соціалістів. – К., 1918. – 8 с.

*611. Програма і статут Української партії самостійників-соціалістів. – К.: Вид. УПСС, 1917-1918. – 32 с.

Див. також № 575, 576

Українська партія соціалістів-революціонерів (УПСР)

612. (Відозва) Київського губерніального комітету Української партії соціалістів-революціонерів. – К., 1917. – 4 с.

613. До селянства і робітництва України: Від Укр. Партиї соціалістів-революціонерів / М-во преси УНР. – Б.м., 1919. – 4 с.

614. Постанови Загально-Української конференції УПСР у Києві (3-6 черв. 1917) та Краєвої Лівобережної Конференції УПСР в Полтаві (30 трав. – 2 черв. 1917) / УПСР. – К.: Накладом ЦК УПСР, [1917]. – 14 с.

615. Програма і статут Української партії соціалістів-революціонерів. – К.: Вид. ЦК УПСР, 1917. – 21 с.

616. Програма Української партії соціалістів-революціонерів «Земля і воля» / Вид. Полтав. ком. УПСР. – [Полтава], 1917. – 28 с.

Те ж. – Псков: Вид. ком. XII армії УПСР, 1917. – 15 с.
Те ж. – Подебради, б.р. – 34 с.

617. Протокол засідань IV партійного з'їзду Української партії соціалістів-революціонерів. – Б.м., [1918]. – 16 с.

618. Резолюції, відозви і інструкції Центрального комітету і Центррев-кому Української партії соціалістів-революціонерів (кінець грудня 1918 – початок січня 1919 років). – К., 1919. – 23 с.

619. Статут Української партії соціалістів-революціонерів / ЦК УПСР. – К., 1918. – 14 с.

Те ж. – 2-е вид. – Полтава, 1919. – 20 с.

620. Статут Української партії соціалітів-революціонерів у війську та флоті. – К.: Вид. ЦК УПСР, 1917. – 19 с. – (УПСР; № 6).

Див. також № 575, 576

Українська партія соціалітів-революціонерів (комуністів)

621. Перший (п'ятий) з'їзд Української партії соціалітів-революціонерів (комуністів), 3-11 березня 1919 р. в м. Харкові: Доклади і резолюції / УПСР (комуністів). – К.: Вид. Літ. від. ЦК УПСР (комуністів), 1919. – 19 с.

***622. Статут Української партії соціалітів-революціонерів (комуністів).** – К.: Вид. ЦК УПСР (комуністів), 1919. – 16 с.

Українська партія соціалітів-федералістів (УПСФ)

623. Постанови конференції членів Головної Ради Української партії соціалітів-федералістів, перебуваючих за кордоном // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 2, № 7/8. – С. 311-315.

624. Програма Української партії соціалітів-федералістів. – К., 1917. – 24 с. – (Вид. ЦК УПСФ; № 1).

Див. також № 576

Українська соціал-демократична робітнича партія (УСДРП)

***625. До робітників і селян** від Української соціал-демократичної партії. – Кам'янець-Подільський, 1919. – 4 с. – (УНР).

626. Комунальна програма: (Проект Київ. орг. УСДРП). – К.: Київ. ком. УСДРП, [1917]. – 13 с.

627. Програма, статут і резолюції, ухвалені на Конференції 4-5 квітня 1917 р. у Києві, Української соціал-демократичної робітничої партії. – [К., 1917]. – 22 с.

*628. Програма Української соціал-демократичної робітничої партії. – Владивосток: Вид. УСДРП у Владивостоці, 1918. – 27 с.

629. Резолюції і постанови V Конгресу Української соціал-демократичної робітничої партії (трав. 1918 р.). – К.: Вид. ЦК УСДРП, 1918. – 16 с.

630. 1. Резолюції ЦК УСДРП, ухвалені 24 вересня 1920 р. 2. Резолюції ЦК УСДРП, ухвалені 28 листопада 1920 р. // Вільна Україна. – Львів; К., 1921. – № 1/2. – С. 140-143.

631. Резолюція Центрального комітету Української соціал-демократичної робітничої партії від 29 січня 1920 року // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 1, № 2. – С. 595-596.

632. IV Конгрес УСДРП. – К.: Вид. ЦК УСДРП, 1917. – 22 с.

Див. також № 575

Українська трудова партія

633. Нарис програми Української трудової партії. – К., 1917. – 14 с.

Українська федеративно-демократична партія (УФДП)

634. Програма Української федеративно-демократичної партії. – К., 1918. – 27 с.

Те ж. – К.: Тип. АО «Петр Барский», 1918. – 27 с. – Рос. мовою.

Див. також № 576

Українська хліборобська демократична партія

635. Статут Української хліборобсько-демократичної партії. – К.: Вид. Ген. управи УХДП, 1918. – 27 с.

Література про діяльність партій

636. Адамський В., Канцелярук Б. Політичні процеси в добу тоталітаризму: «Справа ЦК УПСР»: [Про репресії щодо Укр. партії соціалістів-революціонерів, 1919-1920 рр.] // Сучасність. – Мюнхен, 1996. – № 3/4. – С.65-73.

637. Александров. Вся земля всему народу: (По поводу аграр. прогр.). – К., 1918. – 40 с.

638. Андрієвський В. До характеристики українських правих партій. – Берлін: Укр. слово, 1921. – 24 с. – (Б-ка «Укр. слова»). – На тит. арк.: В. Андрієвський (Ліберец). – На обкл. назва: До характеристики українських правих партій: З докл., читаного 16-17. XI. 1920 р. в укр. військ. таборі в Райзенбергу.

639. Андрусишин Б.І. У пошуках соціальної рівноваги: Нарис історії робітн. політики укр. урядів революції та визвол. змагань 1917-1920 рр. / Федерація профспілок України. – К., 1995. – 192 с.

Розд. 1: Питання соціальних відносин у програмах українських політичних партій кінця XIX – початку ХХ ст. – С. 22-32.

Проаналізовано програмні засади основних українських політичних партій періоду Центральної Ради.

640. Антонюк А.С. Политическая работа большевиков среди войск

интервентов на Украине в 1918-1920 гг.: Автoreф. дис. ... канд. ист. наук / Киев. ун-т. – К., 1991. – 25 с. – Библиогр.: с. 25.

641. Афонин Ю.В. Расстановка классовых и партийно-политических сил в Донбассе в период подготовки и проведения социалистической революции (март 1917 г. – март 1918 г.): Автoreф. дис. ... канд. ист. наук / АН УССР. Ин-т истории. – К., 1990. – 17 с. – Библиогр.: с. 17.

642. Афонин Ю.В. Численность и социальная база меньшевиков в Донбассе (март-ноябрь 1917 г.) // Молодь і актуальні проблеми історичної науки: Тези V суспіл.-політ. читань, 29-30 трав. 1990 р. – К., 1990. – С. 52-56.

643. Базиев Ю.А. Доктринальные истоки военно-коммунистической идеологии и первый опыт командной экономики на Украине в 1919 г. // Молодь і актуальні проблеми історичної науки: Тези V суспіл.-політ. читань, 29-30 трав. 1990 р. – К., 1990. – С. 66-69.

644. Базів В. Політичні партії в незалежній Україні: генеза і типологія. – Львів: Світ, 1999. – 56 с.

1917-1920 pp. – С. 4-8.

645. Балицкая Е.В. Интеллигенция и украинские политические партии (март 1917 – апрель 1918) / Киев. ун-т. – К., 1992. – 25 с. – Деп. в УкрИНТЭИ 24.11.92, № 1844 – Ук92.

646. Батюк Т.В. Українська національно-демократична (трудова) партія у боротьбі за державність українських земель // Наук. зап. / Дрогоб. пед. ун-т. – 1998. – Вип. 2: Пробл. гуманіт. наук. – С. 96-105. – Бібліогр.: с. 103-104.

В тексті наводяться списки делегатів різних зібрань, комітетів партії.

647. Бевз Т. Між романтизмом і реалізмом: (Сторінки історії УПСР) / НАН України. Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К.: ІПіЕНД, 1999. – 271 с. – (Наук. вид.). – Прим.: с. 236-257. – Дод.: с. 258-267. – Бібліогр.: с. 268-270.

[Гл.]: УПСР в період Гетьманщини. – С. 168-196;

[Гл.]: Боротьба за відновлення УНР. Пошук альтернативи. – С. 197-228.

Рец.: Головченко В.І. // Укр. іст. журн. – К., 2000. – № 1. – С. 135-138.

648. Більшовики України в боротьбі за перемогу Жовтневої революції і встановлення Радянської влади (березень 1917 – лютий 1918 рр.): Зб. ст. / Ін-т історії партії ЦК КПУ – філ. Ін-ту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС. – К.: Держполітвидав, 1957. – 412 с.

649. Більшовицькі організації України в боротьбі за перемогу Великої Жовтневої соціалістичної революції: (Зб. ст.) / Ін-т історії партії; За ред.

О.Т. Юрченка, І.М. Премислера, В.М. Самофалова. – К.: Укр. вид-во політ. літ., 1949. – 228 с.

650. Бобина О.В. Діяльність Української соціал-демократичної робітничої партії в умовах Української національно-демократичної революції 1917-1920 рік: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1993. – 23 с. – Бібліогр.: с. 23.

651. Бобина О.В. Ради чи демократія: Вибір УСДРП // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 184-186.

652. Бойко В.М. Вибори до міських дум України: деякі узагальнення // Центральна Рада на тлі української революції: Наук. –теорет. читання в Ін-ті історії України, 16 берез. 1995 р. – К., 1996. – С. 53-64. – Бібліогр.: с. 62-64.

Про боротьбу між партіями під час виборів влітку 1917 р.

653. Бойко В. Підсумки муніципальної кампанії 1917 р. для українського руху // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 1. – С. 211-221. – Бібліогр.: с. 219-221.

Про діяльність українських партій, які конкурували з російськими партіями України в умовах політичної свободи.

654. Бойко В.М. Українські політичні партії і блоки у виборчій муніципальній кампанії 1917 року: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1997. – 18 с. – Бібліогр.: с. 16.

655. Бойко В.М. Українські політичні партії і блоки у виборчій муніципальній кампанії 1917 р. // Сіверян. літопис. – Чернігів, 1997. – № 1/2. – С. 3-19.

656. Бойко В.М. Участь українських партій у муніципальній кампанії 1917 р. // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 5. – С. 25-40. – Бібліогр.: с. 38-40.

657. Бойко О., Клименко-Мудрий В. Політичні розбіжності між українськими партіями у Центральній Раді (березень – квітень 1918 р.) // Історія в шк. України. – К., 1997. – № 2. – С. 7-10. – Бібліогр.: с. 10.

658. Борисов В.И. Деятельность большевиков Украины по оказанию продовольственной помощи советской России в период борьбы с Центральной Радой (ноябрь 1917 – январь 1918 гг.) // Науч. тр. по истории КПСС. – К., 1987. – Вып. 144. – С. 76-81.

659. Боровик М.А. Анархістський рух в Україні у 1917-1921 pp. // Укр. іст. журн. – К., 1999. – № 1. – С. 3-18. – Бібліогр.: с. 16-18.

660. Боровик М.А., Марценюк Л.М. Історія конфедерації анархістських організацій України «Набат»: (Заг. огляд) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 38. – С. 66-71. – Бібліогр.: с. 71.

661. Боровик М. Формування анархістської програми суспільних переворень після перевороту 25 жовтня 1917 р. // Український історичний збірник. – К., 1999. – С. 219-244.

Доба революції.

662. Бриндак О.Б. Ліквідація більшовиками політичної опозиції та встановлення однопартійної системи в Україні в 20-ті роки ХХ століття: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Одес. ун-т. – Одеса, 1998. – 18 с. – Бібліогр.: с. 17.

Зокрема період революції.

663. Бриндак О.Б. Ліквідація більшовиками політичної опозиції та встановлення однопартійної системи в Україні в 20-ті роки ХХ століття / Одес. ун-т. – Одеса: Астропrint, 1998. – 184 с. – Бібліогр.: с. 143-182.

1917-1920 pp. – С. 48-90.

664. Буравченкова С.Б. К вопросу о борьбе большевистских организаций Украины против идеологии УСДРП: (Историогр. аспект) // Науч. тр. по истории КПСС. – К., 1981. – Вып. 113. – С. 29-36. – Библиогр.: с. 35-36.

665. Буценко А. О расколе УСДРП (1917-1918) // Летопись революции. – Х., 1923. – № 4. – С. 121-122.

666. В чім же річ / Н.Г. // Вільна спілка. – Прага; Львів, 1923. – 36. 2. – С. 23-34.

Про діяльність УПСР в роки революції.

667. Валер Б. Коротенька історія Української партії соціалістів-революціонерів / Полтав. губерн. ком. УПСР. – Полтава, 1919. – 16 с. – Авт. зазнач. в кінці тексту.

668. Валер Б. Правда про Українську партію соціалістів-революціонерів / Харк. ком. УПСР. – Х., 1919. – 16 с. – (УПСР. Попул. б-ка; № 1). – Авт. зазнач. в кінці тексту.

669. Ванцак Б. Полтавщина, Шемети і «хлібороби-демократи» // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 pp.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 25-30.

670. Василевський. Українська партія самостійників-соціалістів (УНП). – Віденсь, 1920. – 88 с.

671. Васильченко С. Коммунистическая партия (большевиков) на Украине: (Вопр. нашей работы и тактики). – [К.], б.г. – 40 с.

672. Ватуля Ю.А. Деяльність Комуністичної партії по організації і сплоченню польських інтернаціоналістів в період борьби за установлення і укріплення радянської влади на Україні (1917-1920 рр.): Автограф. дис. ... канд. ист. наук / Одес. ун-т. – Одеса, 1990. – 19 с. – Бібліогр.: с. 18-19.

673. Ветров Р.И., Оглоткова К.Н. В.И. Ленин і борьба большевиків України проти меньшевиків в роки громадської війни // Науч. пр. по історії КПСС. – К., 1990. – Вып. 164. – С. 61-67.

674. Ветров Р.И. Из истории борьбы большевиков Украины против меньшевиков в годы гражданской войны // Науч. пр. по истории КПСС. – К., 1983. – Вып. 125. – С. 48-53.

675. Ветров Р.И. Некоторые вопросы борьбы большевиков Украины за массы против меньшевиков в период подготовки и проведения Октябрьской революции // Науч. пр. по истории КПСС. – К., 1982. – Вып. 117. – С. 93-99.

Огляд історико-партийної літератури.

676. Ветров Р.И. Освіщення в літературі кризу меншевізму на Україні в період підготовки і проведення Октябрської революції // Вопр. обществ. наук. – К., 1978. – Вып. 34. – С. 154-161. – Бібліогр.: с. 159-161.

677. Ветров Р.И. Победа Октябрської революції і банкрутство меньшевиків на Україні. – Х.: Вища шк., 1983. – 145 с. – Бібліогр.: с. 139-144.

Рец.: Корольов Б.І. // Укр. іст. журн. – К., 1983. – № 12.
– С. 134-136.

678. Ветров Р.И. Советські історики про банкрутство меньшевиків на Україні в період Октябрської революції // Большевики і непролетарські партії в період Октябрської революції і в роки громадської війни: Матеріали конф. – М., 1982. – С. 76-85. – Бібліогр.: с. 82-85.

***679. Винниченко В.** Українська Комуністична партія (УКП) і Комуністична партія (більшовиків) України (КП(б)У). – Віден; К.: Вид. органу заходр. групи УКП, 1921. – 32 с. – (Б-ка «Нової доби»).

680. Висоцький О. До питання про міжнародні зв'язки української соціал-демократії за доби Директорії // Політол. читання. – Торонто; К., 1994. – № 1. – С. 121-126.

681. Висоцький О.Ю. Ідеологічні та організаційні особливості УСДРП та УПСР у контексті їх поразки у революції 1917-1920 років // Грані: Наук.-теорет. і громад.-політ. альм. – Дніпропетровськ, 1998. – Листоп. – С. 105-117. – Бібліогр.: с. 114-117.

682. Висоцький О.Ю. Українські есери та соціал-демократи в українській революції // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (36. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 254-256.

683. Висоцький О.Ю. УСДРП та УПСР у добу Української Центральної Ради: чисельність та вплив // Грані: Наук.-теорет. і громад.-політ. альм. – Дніпропетровськ, 1999. – № 2. – С. 43-48. – Бібліогр.: с. 47-48.

684. Витанович І. Аграрна політика українських урядів, 1917-1920 / Укр. іст. т-во. – Мюнхен; Чикаго, 1968. – 69 с. – (Сер.: Монографії; № 2). – Тит. арк. парал. англ.

[Гл.] 3: Земельне питання в програмах українських політичних партій. – С. 16-26.

685. Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. Ч. 1 / НАН України. Ін-т історії України, Ін-т нац. відносин і політології та ін. – Одеса, 1996. – 271 с.

Зі змісту: Гошуляк І.Л. Проблеми державності і соборності України в програмах політичних партій кінця XIX – початку ХХ століть. – С. 63-64; Котляр Ю.В. Боротьбисти: (Деякі факти про нац. ідею на Півдні України) [1919-1920 рр.]. – С. 93; Снігур А.А. Ставлення більшовиків до української революції, 1917-1920 рр. – С. 114-115; Геращенко Т.С. Про тактику самостійників у боротьбі за державність на початку ХХ століття [1917 р.]. – С. 115-116.

***686. Власівський К.** Будуйте партію! / УКП (боротьбистів). – К.: Боротьба, 1920. – 32 с.

687. Воблий К.Г. Земельный вопрос в программах различных партий: Трудовики (народные социалисты). Социалисты-революционеры. Социал-демократы. Партия народной свободы. Союз частных земельных собственников. – К., 1917. – 30 с.

688. Войтович А.Е. До питання про участь політичних партій в діяльності місцевих органів влади на Півдні України в 1920 році // Зап. іст. фак. / Одес. ун-т. – 1996. – Вип. 2. – С. 86-96. – Бібліогр.: с. 95-96.

689. Войтович З.Ф., Хомутова З.Ф. История политических партий Украины 1917-1920 гг. и формирование гуманистических, демократических, ценностных ориентаций у студентов // Формування загальнолюдських ціннісних орієнтацій, соціального і гуманістичного мислення у студентів: Тези доп. Респ. наук.-практ. конф., м. Одеса, жовт. 1992 р. – К., 1992. – С. 92-93.

690. Волин С. Меньшевики на Украине 1917-1921. – Нью-Йорк, 1962. – 137 с.

Те ж / Под ред. Ю.Г. Фельштинского. – Бенсон, 1990. – 105 с.

- 691.** Волін М. Перший з'їзд КП(б)У // Літопис революції. – Х., 1928. – № 3. – С. 7-27; № 4. – С. 44-62; № 5. – С. 119-139.
- 692.** Восстановление советской власти на Украине: Сб. материалов. – К.: Изд. Киев. губерн. отд. печати и пропаганды, 1920. – 28 с.
- [Гл.] 4: Вступление боротьбистов во Всеукраинский ревком. – С. 18-19.
- 693.** В'ячеслав Липинський: історико-політологічна спадщина і сучасна Україна: [Матеріали Міжнар. наук. конф., 2-6 черв. 1992 р., Київ, Луцьк, Кременець] / НАН України. Ін-т укр. археографії, Східноєвроп. дослід. ін-т ім. В. Липинського та ін.; Ред. Я. Пеленський. – К.; Філадельфія, 1994. – 284 с.: портр. – (Липинський В. Студії. Т. 1). – Тит. арк. парал. англ.
- Зі змісту: Турченко Ф., Заліська Н. В'ячеслав Липинський – ідеолог Української демократичної хліборобської партії. – С. 171-180; Дод. 1: Матеріали до програми [Української демократичної хліборобської партії]: Передмова Оргком. Укр. демокр. партії. – С. 253-254; Липинський В. Нарис програми Української демократичної хліборобської партії. – С. 254-266.
- 694.** Гаврильченко О. В. Липинський і хлібороби-демократи // Молода нація: Альманах. – К., 1996. – № 2. – С. 16-21.
- 695.** Гайдалемівський П. Українські політичні партії: їх розвиток і прогр. – Зальцведель: Накладом Укр. військ. місії, 1919. – 44 с. – (Б-ка «Шлях»; № 2).
- Доба революції. – С. 8-41.
- 696.** Гамрецький Ю.М. Більшовики та їхні політичні противники на Україні в 1917 р.: співвідношення сил // Укр. іст. журн. – К., 1987. – № 11. – С. 64-79.
- 697.** Гамрецький Ю.М. До питання про тактику більшовиків щодо Центральної Ради в листопаді 1917 року // Укр. іст. журн. – К., 1965. – № 3. – С. 65-77.
- 698.** Гамрецький Ю.М. Криза дрібнобуржуазних партій на Україні в 1917 р. // Укр. іст. журн. – К., 1976. – № 12. – С. 74-81.
- 699.** Гарань О. Націонал-комунізм та українська революція: романтика і реальність // Сучасність. – К., 1994. – № 1. – С. 158-161. – Див. також: Еллан-Блакитний В. Необхідно ясності... // Там же. – С. 142-156.
- 700.** Гвоздик В. Єврейський політичний рух на Півдні України в 1917 році // Запорожские еврейские чтения. – Запорожье, 1998. – Вып. 2. – С. 40-43. – Бібліогр.: с. 43.

701. Гвоздик В.С. Участь українських політичних партій в муніципальній кампанії на Південні України в 1917 р. // Наук. пр. іст. фак. / Запоріз. ун-т. – 1999. – Вип. 5. – С. 71-80. – Бібліогр.: с. 80.

Доба Центральної Ради.

702. Геращенко Т.С. Державницька концепція в програмах українських консервативних сил у 1917 році. // Україна ХХ століття: історія та право: Зб. наук. пр. – Запоріжжя, 1998. – Вип. 1. – С. 34-45. – Бібліогр.: с. 44-45.

703. Геращенко Т.С. Деяльність Української народної партії (УНП) в 1917 г. // Історія України: дослідження та інтерпретації: Тези VI Респ. суспіл.-політ. читань, 22-25 трав. 1991 р., Новгород-Сіверський. – К., 1991. – С. 61-63.

704. Геращенко Т.С. Місце і роль самостійників в українському національному русі (кінець XIX ст. – початок 1918 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Запоріз. ун-т. – Запоріжжя, 1993. – 22 с. – Бібліогр.: с. 21-22.

705. Геращенко Т.С. Український націонал-монархізм: соціально-економічні джерела і основні етапи розвитку // Молодежь и актуальные проблемы исторической науки: Тез. обществ.-полит. чтений, посвящ. 70-летию комсомола Украины, 7-9 июня 1989 г., г. Черновцы. – К., 1989. – С. 102-104.

706. Гогулова О.М. До питання про соціалістичний характер українських національних партій // Проблеми поширення досвіду викладання та вивчення історії України в технічних вищих навчальних закладах: Тези доп. Всеукр. наук.-метод. конф., 28-29 трав. 1993 р., м. Одеса. – К., 1993. – С. 22-23.

707. Голікова О.М. Звуження соціальної бази меншовиків в Україні у 1917-1920 рр. та його наслідки // Вісн. Харк. ун-ту. – 1998. – № 401: Історія України, вип. 2. – С. 93-100.

708. Голуб А.І. Європейські обрії української соціал-демократії (кінець XIX – перша половина ХХ ст.) / Дніпропетр. ун-т та ін. – Дніпропетровськ, 1998. – 156 с. – Бібліогр.: с. 135-154.

Українська соціал-демократична робітнича партія в 1917-1920 рр. – С. 45-55.

709. Голуб А.І. Українська соціал-демократична еміграція про міжнародні чинники поразки національної революції 1917-1920 рр. // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 235-238.

710. Гон М.М. Діяльність єврейських політичних партій Західної України в контексті українсько-єврейських взаємин (1918-1929): Автореф.

дис. ... канд. політ. наук / НАН України, Ін-т політ. та етнонац. досліджень. – К., 1998. – 19 с. – Бібліогр.: с. 17.

711. Гон М. Історія єврейських політичних партій Західної України (1918-1933): нове бачення // Наук. зап. / Ін-т нац. відносин і політології. – К., 1998. – Вип. 4. – С. 30-39. – Бібліогр.: с. 39.

712. Гонтар О., Войтович А. До питання про участь політичних партій у місцевих органах влади в Україні в 1920 р. // Тези доп. чотирнадцятої Вінниць. обл. іст.-краєзн. конф., 5 верес. 1995 р. – Вінниця, 1995. – С. 64-65.

713. Горшков В.П., Гусев В.И. Еврейские секции при комитетах КП(б)У: трудности становления (дек. 1919 – дек. 1921 гг.) // Еврейське населення Півдня України: історія та сучасність: Тези до наук. конф., 19-20 листоп. 1992 р. – Запоріжжя, 1992. – С. 62-64.

***714. Гремучанський М.** «Боротьбисти»: (Дещо з матеріалів по історії, прогр. і тактиці Укр. ком. партії (боротьбистів)). – Вінниця: Вид. Поділ. губпарткому УКП(б), 1920. – 24 с. – Дод.: Меморандум Української комуністичної партії (боротьбистів).

715. Григорій Н. Українські соціалісти в боротьбі за національну державу в роках 1917-1920 // Приятель народу: [Календар на 1937 р.]. – Львів, [б.р.]. – С. 78-81.

716. Грицюк В.Є., Древаль Ю.Д. Деякі проблеми незалежності України: погляд меншовиків (1917-1919 рр.) // Політологічний вісник: Матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. «Політична думка в Україні: минуле і сучасність», 1-4 лют. 1993 р., м. Київ. – К., 1993. – Ч. 2. – С. 74-78. – Бібліогр.: с. 77-78.

Те ж // Вісн. Харк. ун-ту. – 1994. – № 381: Пробл. політ. історії. – С. 32-36.

***717. Громов С.Е.** К вопросу о деятельности крымскотатарской партии Милли-Фирка // Культура народов Северного Причерноморья. – Симферополь, 1997. – № 1. – С. 109-110.

718. Громов С.Е. К вопросу о деятельности ряда национальных партий и организаций в Крыму в период гражданской войны // Учен. зап. / Симферопол. ун-т. – 1998. – № 6: География. История. Педагогика. Правоведение. Филология... – С. 54-63. – Бібліогр.: с. 62-63.

***719. Громов С.Е.** Украинские политические партии и организации в Крыму в период гражданской войны (1918-1920 гг.) // Дод. до «Вісн. Ун-ту внутр. справ». – Х, 1997. – № 2. – С. 87-93.

720. Грушевський М. Українська партія соціалітів-революціонерів та її завдання // Борітесь – поборете. – Відень, 1920. – Т. 1. – С. 1-38.

721. Гудзь В.В., Ремізников В.В. Діяльність КП(б)У по згуртуванню

трудящих у період інтервенції та громадянської війни: (Історіогр. 1918 р. – першої половини 30-х років) // Наук. пр. з питань політ. історії. – К., 1991. – Вип. 168. – С. 46-51. – Бібліогр.: с. 50-51.

722. Гунчак Т. Україна: Перша половина ХХ ст.: Нариси політ. історії. – К.: Либідь, 1993. – 288 с.

Ліві партії України в 1919-1920 рр. – С. 183-187.

723. Гура В.К. Сионистские партии на Украине: истоки, эволюция, деятельность (1897-1934): Автореф. дис. ... д-ра ист. наук / Киев. ун-т. – К., 1991. – 40 с. – Бібліогр.: с. 37-38.

Доба революції. – С. 24-26.

724. Гусєв В.І. Бунд в Україні: уроки діяльності та зникнення з політичного життя // Єврейське населення Півдня України: історія та сучасність: Тези до наук. конф., м. Запоріжжя, 27-28 жовт. 1994 р. – Запоріжжя, 1995. – С. 33-36.

725. Гусєв В.І. Бунд, Комфарбанд, євсекції КП(б)У: місце в політичному житті України (1917-1921 рр.) / НАН України. Ін-т нац. відносин і політології. – К.: Асоц. «Україна», 1996. – 132 с.

Про діяльність Бунду («Загального єврейського робітничого союзу в Литві, Польщі і Росії») на Україні в 1917-1920 рр. – С. 3-106.

726. Гусєв В. Бунд, Комфарбанд, євсекції: сторінки політичної біографії // Віче. – К., 1992. – № 7. – С. 133-146.

Доба революції.

727. Гусєв В.І. Бунд на Україні: місце в політичному житті (березень – жовтень 1917 р.) // Наук. пр. з питань політ. історії. – К., 1992. – Вип. 172. – С. 71-85. – Бібліогр.: с. 84-85.

728. Гусєв В.І. Взаємозв'язки євсекцій (відділів) і партійних комітетів КП(б)У (грудень 1919 – грудень 1920 рр.) // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1996. – С. 230-240.

729. Гусєв В. Єврейська секція (відділ) комітету КП(б) України: труднощі становлення (грудень 1919 – грудень 1921 років) // Наук. зап. / Ін-т нац. відносин і політології. – К., 1998. – Вип. 4. – С. 40-53. – Бібліогр.: с. 51-53.

730. Гусев В.И. К вопросу о слиянии Бунда с КП(б)У // Єврейське населення Півдня України: історія та сучасність: Тези до наук. конф., 19-20 листоп. 1992 р. – Запоріжжя, 1992. – С. 59-62.

731. Гусєв В.І. Центральна Рада і Бунд (листопад 1917 – квітень 1918 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1992. – № 10/11. – С. 24-34. – Бібліогр.: с. 33-34.

732. Гучва І. Кам'янець-Подільське видання УПСР «Трудова громада»

(1919) // Тези доп. тринадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 6 верес. 1994 р. – Вінниця, 1994. – С. 60-61.

733. Дело членов Центрального Комитета Украинской партии социалистов-революционеров Голубовича, Петренко, Лызанивского, Часыка, Ярослава и др.: (Стеногр. отчет) / Под ред. Д.З. Мануильского, С.С. Дукельского. – Х., 1921. – 429 с., 2 л. ил. – (УССР. ЦК КП(б)У).

734. Диброва С.С. Борьба КП(б)У против национал-уклонистской группы «федералистов» // Науч. тр. по истории КПСС. – К., 1988. – Вып. 154. – С. 78-86.

735. Дичковська Г. Український націонал-комунізм. – К.: ТОВ «Міжнар. фін. агенція», 1998. – 35 с. – Бібліогр.: с. 34-35.

736. До розрішення національного питання / (УКП (боротьбистів)). – 2-е вид. – К.: Боротьба, 1920. – 23 с.

737. Дорошенко В. РУП і УСДРП // Календар «Впереду». – Львів, 1920. – С. 225-236.

Розглядаються чотири доби в історії партії, зокрема IV доба.

1917-1919 pp. – С. 236.

738. Дорошко М.С. Партійно-державна номенклатура в Україні: Критерії добору, джерела формування та механізм утворення (1919-1927) // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1994. – Вип. 3. – С. 32-40. – Бібліогр.: с. 39.

739. Еллан-Блакитний В. Необхідно ясності: Зі статті «Основне завдання». Комуністична партія України і шляхи її зміцнення. Історична провокація / Упоряд. та підгот. до друку М. Вовчик-Блакитної, О. Гараня // Сучасність. – К., 1994. – № 1. – С. 142-157. – Див. також: Гарань О. Націонал-комунізм та українська революція: романтика і реальність // Там же. – С. 158-161.

740. Ерде Д. Політична програма анархо-махновщини // Літопис революції. – Х., 1930. – № 1. – С. 41-63; № 2. – С. 28-49.

741. Єфименко О.Г. Парламентська модель організації влади в концепціях українських політичних партій 1917-1920 pp. // Вісн. Харк. ун-ту. – 1998. – № 401: Історія України, вип. 2. – С. 25-35.

742. Єфименко О.Г. Політична доктрина боротьбистів: витоки та сутність // Вісн. Харк. ун-ту. – 1996. – № 387: Історія України, вип. 1. – С. 166-171.

Партія виникла в червні 1918 р. на IV з'їзді Української партії соціалістів-революціонерів.

743. Єфименко О.Г. Укапісти: оцінка організаційної консолідації через призму ідейної еволюції // Вісн. Харк. ун-ту. – 1998. – № 401: Історія України, вип. 2. – С. 370-376.

744. Жерноклеєв О.С. Українська соціал-демократична партія (1899-1918) / НАН України. Ін-т нац. відносин і політології. – Івано-Франківськ, 1997. – 103 с.

Розд. 4: Галицько-українська соціал-демократія під час першої світової війни. – С. 79-88.

745. Животко А. До історії Української партії соціалістів-революціонерів // Вільна спілка. – Прага; Львів, 1927. – Т. 3. – С. 128-132.

***746. Животко А.** Партия соціалістів-революціонерів і преса: (3 нагоди 50 років праці УПСР). – Прага, 1934. – 12 с. – Викон. машин. друком і на апараті для розмножування.

747. Животко А. 50 років: (До історії Укр. партії соціалістів-революціонерів). – Прага: Вільна спілка, 1936. – 20 с.

Доба революції. – С. 11-19.

748. Животко А. Українська партія соціалістів-революціонерів і преса: (3 нагоди 50 років праці УПСР) // Трудова Україна. – Прага, 1934. – № 11. – С. 16-20; № 12. – С. 15-22. – (На правах рукопису).

***749. За що і як бореться Українська партія лівих соціалістів-революціонерів (боротьбистів).** – К.: Боротьба, 1919. – 31 с. – (УПЛСР (боротьбистів)).

*Те ж. – К.: Борьба, 1920. – 31 с.

Те ж. – Одеса, 1919. – 18 с. – Рос. мовою.

Те ж. – К., 1919. – 31 с. – Рос. мовою.

750. Загрецький М. В боротьбі з якими дрібнобуржуазними українськими націоналістичними партіями КП(б)У забезпечила перемогу пролетарської революції на Україні // Більшовик України. – К., 1933. – № 7/8. – С. 73-80.

751. Залиская Н.Н. Аграрный вопрос в программе и тактике Украинской демократической хлеборобской партии (УДХП) // Історія України: дослідження та інтерпретації: Тези VI Респ. суспіл.-політ. читань, 22-25 трав. 1991 р., Новгород-Сіверський. – К., 1991. – С. 63-65.

752. Зінкевич Р.Д. Діяльність українських політичних партій серед армій і тилових гарнізонів Південного-Західного та Румунського фронтів (лютий 1917 – січень 1918 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Ун-т «Львів. Політехніка». – Львів, 1996. – 24 с. – Бібліогр.: с. 24.

753. Из деятельности ЦК КП(б)У и ЦВРК в период между I и II съездами КП(б)У // Летопись революции. – Х., 1927. – № 1. – С. 120-173.

754. Іванець А.В. Нариси діяльності українських політичних партій в Криму (20 століття) // Учен. зап. / Симфероп. ун-т. – 1998. – № 6: Географія. Історія... – С. 64-69. – Бібліогр.: с. 69.

Період революції. – С. 64-66.

755. Йосипенко Г. Московська комуністична партія на Вел[икій] Україні: (Допис із Великої України) // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1923. – Кн. 5. – С. 41-48.

756. К истории партии социалистов-революционеров / И-в Б. – К.: Рев. знамя, 1917. – 16 с. – (УПСР).

757. К разрешению национального вопроса / УКП (боротьбистов). – 2-е изд., доп. – К.: Боротьба, 1920. – 24 с.

*758. К расколу 2-го съезда Украинской партии левых социалистов-революционеров / УПЛСР (меньшинства). – К.: Борьба, 1919. – 30 с.

759. Калмакан І.К., Бриндак О.Б. Виникнення та еволюція національної партійної системи в Україні в ХХ столітті: Дослідження / Одес. ун-т. – Одеса: Астропrint, 1997. – 191 с. – Бібліогр.: с. 34-36, 56-61.

Доба революції. – С. 50-56, 62-79.

760. Камінський А. За сучасну концепцію української революції / Передм. М. Прокопа. – [Мюнхен]: Сучасність, 1970. – 135 с. – (Суспіл.-політ. б-ка; № 6).

[Гл.]: Сила і слабкість української революції 1917 року.
– С. 41-46.

761. Карабанов М.М., Кравченко А.А., Гудзь В.В. Формування політичних поглядів лідерів КП(б)У щодо українського селянства у 1918-1919 роках // Віsn. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1994. – Вип. 22. – С. 109-116. – Бібліогр.: с. 115-116.

762. Кедровський В. Чого хоче Українська партія соціалітів-революціонерів: (Попул. виклад для війська) / Центр. ком. УПСР. – К., 1917. – 15 с.

763. Книш Г.М. Програмні документи перших українських політичних партій: історичний аналіз // Придніпр. наук. вісн. – Дніпропетровськ, 1997. – № 2. – С. 23-24.

764. Ковалевський М. Од романтики до реалізму: (З історії однієї партії). [Ч.] 2. Установчий з'їзд партії. Лівобережці. Еволюція світогляду. Ріжними шляхами // Літ.-наук. вісн. – К., 1919. – Кн. 2. – С. 213-225.

УПСР. Події 1917 року.

765. Козак О.В. Багатопартійність на Україні (1917-1925 pp.): Історіогр. пробл.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Харк. ун-т. – Х., 1999. – 16 с. – Бібліогр.: с. 14.

766. Кокін С.А. Боротьба КП(б)У з політичною опозицією на початку 20-х років // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Респ. міжвід. зб. наук. пр. – К., 1992. – Вип. 2. – С. 24-30. – Бібліогр.: с. 29-30.

1917-1920 pp. – С. 24-25.

767. Кокін С.А., Мовчан О.М. Ліквідація більшовиками правоєсерівської і меншовицької опозиції в Україні в 1920-1924 pp. / АН України. Ін-т історії України. – К., 1993. – 58 с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 53-58.

[Гл.]: З історії партії есерів: Організаційна та ідеол. еволюція (1917-1920 pp.). – С. 3-5.

[Гл.]: Внутрішнє становище партії меншовиків та її взаємовідносини з більшовиками в 1917-1919 pp. – С. 8-11.

768. Кокін С.А. Політичні репресії проти есерів і меншовиків в Україні в 1920 р. // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1994. – Вип. 3. – С. 10-19. – Бібліогр.: с. 18-19.

769. Коломийченко Х. Революція й життєбудівництво України. – М.: Шлях, 1917. – 16 с. – (Вид-во «Шлях»; № 2).

[Розд.] 3: Українські соціалістичні партії. – С. 12-15.

770. Копилівський М. Соціал-демократи і військова справа 1917 року // Визвол. шлях. – Лондон, 1968. – Кн. 1. – С. 5-16.

771. Копыленко А.Л. Грушевский и политические партии Украины на рубеже XIX-XX вв. / АН Украины. Ин-т государства и права. – К., 1992. – 19 с. – Деп. в УкрИНТЭИ 08.12.92, № 1916 – Ук92.

772. Корольов В.І. Діяльність політичних партій у Криму і Північній Таврії, 1899-1918 pp.: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1996. – 44 с. – Бібліогр.: с. 41-42.

773. Королев В.И. Политические партии на выборах в Учредительное собрание в Таврической губернии в 1917 году / Симфероп. ун-т. – Симферополь, 1992. – 18 с. – Деп. в УкрИНТЭИ 16.12.92, № 1978 – Ук92.

774. Королев В.И. Таврическая губерния в революциях 1917 г.: (Полит. партии и власть). – Симферополь: Таврия, 1993. – 86 с.: табл. – Библиогр.: с. 74-82.

775. Кривицька О. Партійний досвід української інтелігенції (1917-1918 pp.) // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 334-340. – Бібліогр.: с. 339-340.

Про діяльність політичних партій.

776. Кто такие социалисты-революционеры и чего они добиваются? –

Елисаветград: Юж.-Рус. обл. изд. партии социалистов-революционеров, 1917. – 13 с.

777. Кто такие социалисты-революционеры максималисты и чего они добиваются. – К., 1920. – 7 с.

778. Кулик І. Огляд революції на Україні. Ч. 1. Березень 1917 р.– квітень 1918 р. – Х.: Всеукрдержвидав, 1921. – 40 с.

[Гл.] 2: Національні партії. – С. 7-9.

[Гл.] 6: Більшовики і Ради. – С. 14-16.

779. Курас І.Ф., Полушкіна В.О. До питання про політичний і організаційний крах українських буржуазно-націоналістичних партій (1917-1920 рр.) // Наук. пр. з історії КПРС. – К., 1968. – Вип. 22. – С. 71-92.

780. Курас І.Ф. Повчальний урок історії: Ідейно-політ. банкрутство Укр. соціал-демокр. робітн. партії. – К.: Політвидав України, 1986. – 183 с.

781. Курас І.Ф. Торжество пролетарского интернационализма и крах мелкобуржуазных партий на Украине / Ин-т истории партии при ЦК Компартии Украины – фил. Ин-та марксизма-ленинизма при ЦК КПСС. – К.: Наук. думка, 1978. – 316 с.

782. Куртяк В. Вплив етнічного фактора на формування програм і діяльність політичних партій в Україні в 1917-1920 роках // Визвол. шлях. – Лондон, 1999. – № 9. – С. 1031-1042. – Бібліогр.: с. 1041-1042.

783. Кучер В.І. Соціалісти-революціонери і питання державності: погляд з еміграції // Наук. зап. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 1999. – [Т.] 35, ч. 4: (Пед. та іст. науки). – С. 241-250. – Бібліогр.: с. 249-250.

Зокрема доба революції.

784. Лебеденко О.М. Анархізм в Україні (кінець XIX – початок XX ст.): Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1996. – 46, [1] с. – Бібліогр.: с. 44-46.

785. Лебедь Д. Роль Коммунистической партии в пролетарской революции / Дорполит Екатерин. ж.д. – Б.м., 1919. – 21 с. – (УССР).

786. Лещинський Я. Наші національні вимоги / ЦК Об'єд. євр. соц. партії, СС і ЄС. – [К., 1918]. – 38 с.

787. Лисянский А.А. Задачи и программа социал-демократии. – Одес-са: Изд. объед. фирм А.А. Иvasенко: «Труд», 1917. – 32 с. – (Сер.: Социал-демокр. изд.; № 3).

***788. Логвиненко И.А.** К вопросу о взаимоотношениях УСДРП и УПСР в Украинской Центральной Раде: Причины и следствия правительства. кризиса

в янв.–апр. 1918 г. // Сборник научных работ аспирантов Харьковского университета. Сер.: Гуманит. науки. – Х., 1992. – С. 160-163.

789. Лупандин А.И. Расстановка политических сил на Украине в период Брестского мира (март–ноябрь 1918 г.) // Молодь і актуальні проблеми історичної науки: Тези V суспіл.-політ. читань, 29-30 трав. 1990 р. – К., 1990. – С. 64-66.

790. Любовець О. Боротьбисти і більшовики: співпраця та протибортво // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 1999. – Вип. 7. – С. 121-134. – Бібліогр.: с. 133-134.

791. Любовець О.М. Діяльність українських політичних партій на території Наддніпрянщини у 1917 році // Етносоціальні процеси на Середньому Придніпров'ї: минуле і сучасність: Міжнар. конф.: Тези доп. та повідомл. – Черкаси, 1999. – С. 11.

792. Любовець О. Основні політичні засади Української демократично-хліборобської партії [1917-1920 рр.] // Україна: Ретроспектива і перспектива. – К., 1999. – С. 68-73. – Бібліогр.: с. 73.

793. Любовець О.М. Партія боротьбистів в українській революції 1917-1920 рр.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1993. – 15 с. – Бібліогр.: с. 15.

794. Любовець О. Українське селянство та його партія: ідейно-політичні орієнтації революційної доби // Україна: минуле, сьогодення, майбутнє: 36. наук. пр. – К., 1999. – С. 160-168. – Бібліогр.: с. 168.

795. Любовець О. Український націонал-комунізм як ідейно-політична течія // Комуніст України. – К., 2000. – № 1. – С. 64-67.

Про діяльність у 1917-1920 рр. КП(б)У, УКП, УСДРП та інших партій.

796. Мазуренко В. УСДРП и союзная оккупация: (Пер. с укр.) // Черная книга: Сб. ст. и материалов об интервенции Антанты на Украине в 1918-1919 гг. – Б.м., 1925. – С. 272-282.

797. Майстренко І. Історія Комуністичної партії України. – [Мюнхен]: Сучасність, 1979. – 259 с. – (Б-ка прологу і сучасності; № 126).

Розд. 2: Створення КП(б)У і збройна боротьба за со- ветизацію України [1917-1920 рр.]. – С. 32-80.

798. Майстренко І. Історія моого покоління: Спогади учасника рев. подій в Україні / Альберт. ун-т. Канад. ін-т укр. студій. – Едмонтон, 1985. – 416 с.

[Гл.] 10: Самоліквідація УКП. Мої економічні студії. – С. 175-195.

Діяльність політичних партій доби Директорії.

799. Майстренко І. Сторінки з історії Комуністичної партії України. Ч. 1. – Нью-Йорк: Пролог, 1967. – 99 с. – (Суспіл.-політ. б-ка; № 18).

Доба революції. – С. 32-98.

800. Малик Я.Й., Танчин І.З. Боротьба політичних партій за молодь України в роки громадянської війни // Актуальні проблеми суспільно-політичного і духовного розвитку в Україні. – Львів, 1992. – С. 65-69.

801. Малик Я. Політичні партії в боротьбі за державність на західноукраїнських землях (1917-1919 рр.) // Історія: Доп. і повідомл. 2-го Міжнар. конгр. україністів, Львів, 22-28 серп. 1993 р. – Львів, 1994. – Ч. 2. – С. 15-19.

802. Мейс Д., Панчук М. Український національний комунізм: трагічні ілюзії: Монографія / НАН України. Ін-т нац. відносин і політології. – К., 1997. – 82 с. – (Сер.: Політологія і етнологія; Вип. 3).

Діяльність українських політичних партій в роки революції. – С. 12-49.

***803. Мельник О.О.** Конфлікти серед українських партій з приводу долі Установчих зборів України (березень – квітень 1918 р.) // Природа, феноменологія та динаміка конфліктів у сучасному світі: Тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. – Чернівці, 1993. – Ч. 1. – С. 124-125.

804. Мельник О.О. Проблема вибору шляхів розвитку революції на Україні: (Тактика партії укр. есерів щодо Установ. зборів в 1917-1918 рр.). – Мелітополь, 1995. – 33 с.

805. Мельник О.О. Соціально-економічні та політичні передумови реформування агросистем України: (Аграр. питання у вибор. платформах укр. партій на виборах до Всерос. і Укр. установ. зборів) // Соціальні та економічні проблеми реформування агросистем України: Тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. – Мелітополь, 1994. – С. 37-40.

806. Мельник О.О. Ставлення українських політичних партій до Все-російських і Українських установчих зборів (березень 1917 – квітень 1918 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1995. – 26 с. – Бібліогр.: с. 25.

807. Мельник О.О., Мельник Н.І. Українські партії на виборах до Українських установчих зборів по Середньому Придніпров'ю // Етносоціальні процеси на Середньому Придніпров'ї: минуле і сучасність: Міжнар. конф.: Тези доп. та повідомл. – Черкаси, 1999. – С. 14.

808. Мельниченко В.И. Большевистская печать Украины в борьбе против идейного влияния левых эсеров (1918-1920 гг.) // Науч. тр. по истории КПСС. – К., 1987. – Вып. 144. – С. 60-65.

809. Мельниченко В.Ю. Бойовий загін єдиної ленінської партії / Ін-т історії партії при ЦК КП України – філ Ін-ту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС. – К.: Політвидав України, 1978. – 104 с.

810. Мельниченко В.Ю. І з'їзд КП(б)У: історія і сучасність // Укр. іст. журн. – К., 1988. – № 7. – С. 27-41.

811. Метала Де Мазда Марк. Політичні партії Центральної Ради і напрямки їх діяльності // Молодий будівничий України. – К., 1998. – № 3. – С. 54-55.

812. Миллер (Бирштейн) И. Из истории Винницкой организации большевиков, (1917 г.) // Летопись революции. – Х., 1926. – № 3/4. – С. 91-106.

813. Міронер Х. До п'ятнадцятиріччя Всеукраїнської партійної конференції, 16 (3) грудня – 19 (6) грудня 1917 р. // Літопис революції. – Х., 1932. – № 5/6. – С. 5-27.

814. Міронер Х. Таганрозька нарада, 19-20 квітня 1918 року / ІСТПАРТ. – Х.: Пролетарій, 1930. – 72 с. – (Історія КП(б)У в з'їздах та конференціях).

815. Мовчан О.М. Придушення меншовицької опозиції в профспілковому русі України (1920-1924 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1993. – № 2/3. – С. 37-47. – Бібліогр.: с. 47.

Діяльність партій у 1920 рр. – С. 37-43.

816. Мовчан О.М. Придушення меншовицької опозиції у профспілковому русі України (1920-1921 рр.) // 90 років виникнення масового профспілкового руху в Україні: Матеріали наук. конф. «Профспілковий рух в Україні: актуальні проблеми теорії, історії і сучасності», присвяч. 90-річчю виникнення мас. профспілк. руху в Україні. – К., 1996. – С. 102-104.

817. Мовчан О.М. Справа київських меншовиків 1920 р. // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1994. – Вип. 3. – С. 3-10.

818. Музика І.В. Ідея багатопартійності в українській політико-правовій думці та державотворчій практиці останньої чверті XIX ст. – першої чверті ХХ ст.: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук / НАН України. Ін-т держави і права. – К., 1996. – 23 с. – Бібліогр.: с. 22.

1917-1920 рр. – С. 16-18.

819. Мусиенко В.В. На защите завоеваний Великого Октября: Компартия Украины во главе борьбы трудящихся за установление Советской власти и защиту ее завоеваний (октябрь 1917 – 1920 г.). – К.: Политиздат Украины, 1986. – 235 с. – Библиогр.: с. 200-234.

[Розд. 4]: Деятельность Коммунистической партии по

организации разгрома иностранной военной интервенции и внутренней контрреволюции на Украине. – С. 147-199.

820. Нагаєвський І. Історія Української держави двадцятого століття. – К.: Укр. письменник, 1993. – 414 с.

Розд. 2, [гл.] 3: Політичні партії і напрямки. – С. 72-74.

821. Нагорний В.І. Генеза українського націонал-комунізму (1917-1920 рр.) // Україна: минуле, сьогодення, майбутнє: Зб. наук. пр. – К., 1999. – С. 169-182.

822. Нагорний В.І. Місце і роль молоді в діяльності УПСР та УСДРП періоду української революції // Студії поліtol. центру «Генеза». – К., 1995. – № 1. – С. 63-68.

823. Нагорний В.І. Націонал-комунізм в історії КП(б)У на Вінниччині в 1919-1920 рр. // Тези доп. дванадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 7 верес. 1993 р. – Вінниця, 1993. – С. 44.

824. Надніпрянець В. Українські націонал-комуністи: їх роль у визвол. боротьбі України 1917-1956 рр. / Політ. Від. Укр. Нац. Гвардії (Християн. Солідаристи); Ред. В. Крех. – Мюнхен: Накладом Укр. Нац. Гвардії, 1956. – 104 с.

Доба революції – С. 8-22.

Те ж. – 2-е вид. – Торонто, 1983. – 151 с.

825. Назарук О. До історії революційного часу на Україні: Укр. політ. партії, їх союзи і теорії [1918-1920 рр.]. – Вінніпег: МАН, 1924. – 20 с.

826. Назарук О. Українські політичні партії і їх союзи // Воля. – Віденъ, 1920. – Т.1, № 12. – С. 571-574; Т.1, № 13. – С. 611-616.

827. Найман О. Діяльність єврейських партій доби Центральної Ради // Пам'ять століття. – К., 1998. – № 6. – С. 29-36. – Бібліогр.: с. 36.

828. Найман О.Я. Єврейські партії та об'єднання України (1917-1925) / НАН України. Ін-т політ. і етнонац. досліджень та ін. – К., 1998. – 196 с.: табл.

Доба революції. – С. 45-132.

Рец.: Рябошапка Л.І. Історія єврейських політичних організацій в Україні очима сучасника // Відродження. – К., 1999. – № 3. – С. 33.

829. Найман О. Формування ідейно-політичних зasad єврейських об'єднань України на початку ХХ століття // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 1999. – Вип. 8. – С. 86-98.

830. Найман О. Формування ідейно-політичних зasad єврейських партій

і угруповань України на початку ХХ століття // Відродження. – К., 1998. – № 6. – С. 38-44. – Бібліogr.: с. 44.

Доба революції. – С. 43-44.

831. Нариси історії Вінницької обласної партійної організації / Редкол.: А.Ф. Олійник (відп. ред.) та ін. – Одеса: Маяк, 1972. – 328 с.

Розд. 3: Вінницька партійна організація в період боротьби за встановлення і зміцнення Радянської влади на Україні (листопад 1917 – лютий 1918 рр.). – С. 53-69.

Розд. 4: Вінницька партійна організація в період іноземної воєнної інтервенції і громадянської війни (1918-1920 рр.). – С. 70-98.

Рец.: Хомич П.А., Ростикус Р.П. // Укр. іст. журн. – К., 1973. – № 3. – С. 143-144.

832. Нариси історії Волинської обласної партійної організації / Редкол.: О.М. Швидак (голова) та ін. – К.: Політвидав України, 1968. – 254 с.

Розд. 1: Створення соціал-демократичних гуртків і груп на Волині. Більшовики на чолі трудящих в боротьбі за владу Рад (1917-1920 роки). – С. 5-22.

833. Нариси історії Житомирської обласної партійної організації / Г.П. Булкін, О.М. Іващенко, В.О. Матяшук та ін.; Редкол.: В.Є. Острожинський (керівник) та ін. – К.: Політвидав України, 1980. – 320 с.

Розд. 2: Більшовики Житомирщини в боротьбі за встановлення Радянської влади (березень 1917 року – лютий 1918 року). – С. 21-32.

Розд. 3: Більшовики Житомирщини в період іноземної воєнної інтервенції і громадянської війни (1918-1920 роки). – С. 33-52.

834. Нариси історії Закарпатської обласної партійної організації / В.І. Белоусов, І.М. Гранчак, О.Д. Довганич та ін.; Редкол.: Ю.В. Ільницький (голова) та ін. – Ужгород: Карпати, 1980. – 320 с.

Розд. 1: Вплив Великої Жовтневої соціалістичної революції на розвиток революційного руху на Закарпатті. Виникнення і початок діяльності комуністичної організації (1917-1920 роки.). – С. 6-26.

835. Нариси історії Київської обласної партійної організації / Редкол.: В.М. Дмитрук (голова) та ін. – К.: Політвидав України, 1967. – 651 с.

Розд. 8: Київська організація РСДРП(б) в період боротьби за встановлення і зміцнення Радянської влади на Україні (листопад 1917 – лютий 1918 року). – С. 183-211.

Розд. 9: Київська партійна організація в період іноземної воєнної інтервенції і громадянської війни (1918-1920 роки.). – С. 212-259.

836. Нариси історії Миколаївської обласної партійної організації (1897-1968 рр.) / Редкол.: В.О. Васильєв (відп. ред.) та ін. – Одеса: Маяк, 1969. – 419 с.

Розд. 2: Більшовики Миколаївщини в період боротьби за встановлення Радянської влади і в період громадянської війни та іноземної воєнної інтервенції (1917-1920 рр.). – С. 48-108.

837. Нариси історії Полтавської обласної партійної організації / Редкол.: М.М. Губерський (голова) та ін. – Х.: Прапор, 1970. – 452 с.

Розд. 6: Боротьба за встановлення і зміцнення Радянської влади (березень 1917 – березень 1918 року). – С. 95-121.

Розд. 7: Більшовицька організація Полтавщини в період воєнної інтервенції та громадянської війни (1918–1920 роки). – С. 122-159.

838. Нариси історії Сумської обласної партійної організації / О.П. Бова, П.В. Козирев, Б.Л. Корогод та ін.; Редкол.: І.Я. Макухін (голова) та ін. – Х.: Прапор, 1981. – 304 с.

Розд. 2: Більшовицькі організації у боротьбі за перемогу Великої Жовтневої соціалістичної революції і встановлення Радянської влади (лютий 1917 року – березень 1918 року). – С. 26-38.

Розд. 3: Більшовики у період іноземної воєнної інтервенції і громадянської війни (березень 1918 року – 1920 рік). – С. 39-57.

839. Нариси історії Харківської обласної партійної організації / Редкол.: Ю.О. Скляров (відп. ред.) та ін. – Х.: Прапор, 1970. – 803 с.

Розд. 8: Боротьба за розвиток соціалістичної революції та встановлення і зміцнення Радянської влади на Харківщині (листопад 1917 – березень 1918 р.). – С. 189-243.

Розд. 9: Харківська більшовицька організація в період іноземної інтервенції і громадянської війни (1918–1920 роки). – С. 244-304.

840. Нариси історії Хмельницької обласної партійної організації / В.М. В'язовецький, А.П. Гаврищук, В.М. Голев та ін.; Редкол.: В.І. Купратий (голова) та ін. – 2-е вид., перероб. – Львів: Каменяр, 1982. – 272 с.

Розд. 2: Більшовицькі організації Поділля у боротьбі за перемогу Великої Жовтневої соціалістичної революції та захист її завоювань (березень 1917 – 1920 рр.). – С. 29-73.

841. Нариси історії Черкаської обласної партійної організації / С.М. Кузнецов, В.П. Мислюк, О.В. Тканко та ін.; Редкол.: Г.В. Суховершко (керівник) та ін. – Дніпропетровськ: Промінь, 1981. – 256 с.

Розд. 1, [гл.] 3: Більшовицькі організації у боротьбі за перемогу Великої Жовтневої соціалістичної революції, встановлення і зміцнення Радянської влади [1917-1920 рр.]. – С. 21-32.

842. Нариси історії Чернігівської обласної партійної організації / Редкол.: О.І. Дериколенко (голова) та ін. – К.: Політвидав України, 1970. – 414 с.

Розд. 2: Більшовицькі організації Чернігівщини в боротьбі за перемогу Великої Жовтневої Соціалістичної Революції і встановлення Радянської влади (березень 1917 – квітень 1918 року). – С. 47-75.

Розд. 3: Більшовики Чернігівщини в період іноземної воєнної інтервенції та громадянської війни (березень 1918 року – 1920 рік). – С. 76-135.

Рец.: Костенко Д.П. // Укр. іст. журн. – К., 1972. – № 2. – С. 141-143.

843. Наукові праці з питань політичної історії: Респ. міжвід. наук. зб. Вип. 169. Більшовики і непролетарські партії Росії на етапі буржуазно-демократичної революції / Київ. ун-т. – К.: Либідь, 1991. – 160 с.

Зі змісту: Афонін Ю.В. Співвідношення партійних сил більшовиків та організацій непролетарських партій у Донбасі (березень – жовтень 1917 р.). – С. 109-118; Ветров Р.І. Більшовики та меншовики на Україні в 1917 р. – С. 118-123; Ілюшина Л.І., Кормич А.І. Тактика більшовиків щодо УСДРП і «Спілки». – С. 124-129.

844. Наумкина С.М., Козловська Л.В. Формування українських партій і політичної еліти в 1917-1920 рр. // Вестн. СевГТУ. – Севастополь, 1999. – № 17: Філософия и политология. – С. 121-128. – Бібліогр.: с. 128.

845. Непролетарские партии и организации национальных районов России в Октябрьской революции и гражданской войне: Материалы конф. / АН СССР. Ин-т истории СССР. –М., 1980. – 275 с.

Зі змісту: Гамрецкий Ю.М. О расколе УСДРП и выделении из ее состава левых групп. – С. 21-29; Полушкина В.А. К вопросу об отношении большевиков к левым мелкобуржуазным партиям и группам на Украине (1919-1920 гг.). – С. 29-42; Ветров Р.И., Королев Б.И. Углубление противоречий и усиление разброда среди меньшевиков на Украине в 1917 г. – С. 42-51; Чемерисский И.А. Партия Поалей-Цион в годы революции и в первые годы Советской власти [на Украине]. – С. 156-165.

846. Никитин В.В., Голикова Е.М. К истории Харьковской организации меньшевиков в первые годы Советской власти (1917-1920 гг.) / Харьк. ун-т. – Х., 1996. – 25 с. – Деп. в ГНТБ Украины 12.06.96., № 1399 – Ук96.

847. Ніцкевич М. Есерівщина // Альманах «В авангарді». – Париж, 1938. – С. 57-79.

Доба революції. – С. 70-73.

848. Об'єднання українських комуністичних сил: (Злиття УСР (комуністів) і УСДРП (незалеж. лівих)) / Літ. від. ЦК УКП (боротьбистів). – К., 1919. – 14 с.

Те ж. – К.: Боротьба, 1920. – 15 с. – Рос. мовою.

*Те ж. – 2-е вид. – К.: Боротьба, 1920. – 16 с.

849. Оршан Я. Розвиток української політичної думки за сто літ: (Начерк курсу) // Ідея в наступі: Альманах. – Лондон, 1938. – С. 63-109.

Про діяльність українських політичних партій 1917-1920 рр. – С. 94-109.

850. Осадчий Ю.Г. Партий і профспілковий рух на Україні (1905-1918 рр.). – К.: Либідь, 1991. – 177 с. – Бібліогр.: с. 131-176.

Розд. 3: Боротьба більшовиків за профспілки і фабзавкоми в період підготовки і проведення Великої Жовтневої соціалістичної революції на Україні. – С. 82-127.

851. Очерки истории Днепропетровской областной партийной организации / П.В. Агапов, Л.Е. Бардагова, А.Ф. Батарина и др.; Редкол.: И.В. Васильев (председатель) и др. – Днепропетровск: Промінь, 1979. – 616 с.

Гл. 8: Борьба большевиков за установление и упрочение Советской власти на Екатеринославщине (ноябрь 1917 года – март 1918 года). – С. 165-195.

Гл. 9: Большевики Екатеринославщины в годы иностранной военной интервенции и гражданской войны (1918-1920 годы). – С. 196-218.

852. Очерки истории Донецкой областной партийной организации / Г.П. Ерхов (руководитель), М.В. Арамбалык, Л.А. Беспалова и др. – Донецк: Донбас, 1978. – 504 с.

Гл. 8: Деятельность Донецких партийных организаций в период борьбы за развитие социалистической революции и упрочение Советской власти (октябрь 1917 года – март 1918 года). – С. 139-163.

Гл. 9: Донецкие партийные организации в период иностранной военной интервенции и гражданской войны (1918-1920 годы). – С. 164-193.

853. Очерки истории Запорожской областной партийной организации / И.И. Бондаренко, В.И. Ваткевич, П.И. Гарчев и др.; Редкол.: В.И. Петрикін и др. – Днепропетровск: Промінь, 1981. – 328 с.

Гл. 2: В борьбе за победу Великой Октябрьской социа-

листической революции. Установление и упрочение Советской власти (март 1917 – апрель 1918 года.). – С. 39-56.

Гл. 3: Партийная организация Запорожья в период иностранной военной интервенции и гражданской войны (1918-1920 годы). – С. 57-80.

854. Очерки истории Кировоградской областной партийной организации / П.М. Безтака, Ф.К. Белявин, А.А. Богульский и др.; Редкол.: А.И. Погребняк (председатель) и др. – Днепропетровск: Промінь, 1981. – 328 с.

Гл. 2: Большевистские организации Елисаветградского и Александрийского уездов в период борьбы за победу Великого Октября и защиты его завоеваний (март 1917 года – 1920 год). – С. 38-64.

855. Очерки истории Крымской областной партийной организации / И.С. Чирва (руководитель), М.Р. Акулов, В.Д. Арбузов и др.; Редкол.: Н.В. Багров и др. – Симферополь: Таврия, 1984. – 376 с.

Гл. 2: Большевики Крыма в период борьбы за победу Великой Октябрьской социалистической революции, установление и упрочение Советской власти (март 1917 года – март 1918 года). – С. 36-54.

Гл. 3: Крымская партийная организация в период гражданской войны и иностранной военной интервенции (март 1918 года – 1920 год). – С. 55-95.

856. Очерки истории Одесской областной партийной организации / Г.В. Ангелов, Л.А. Ануфриев, Е.Д. Артеменко и др.; Редкол.: Г.Д. Максименко и др. – Одесса: Маяк, 1981. – 540 с.

Гл. 8: Борьба партийной организации Одесчины за установление и упрочение Советской власти (ноябрь 1917 – март 1918 года). – С. 161-181.

Гл. 9: Партийная организация Одесчины в период иностранной военной интервенции и гражданской войны (1918-1920 годы). – С. 182-212.

857. Очерки истории Херсонской областной партийной организации / М.И. Бизер, Л.М. Бучинская, М.И. Давыдов и др.; Редкол.: А.Е. Касьяненко (председатель) и др. – Симферополь: Таврия, 1981. – 280 с.

Гл. 2: За победу Великого Октября и упрочение Советской власти, март 1917 – март 1918 гг. – С. 36-57.

Гл. 3: В период военной интервенции и гражданской войны 1918-1920 гг. – С. 58-81.

858. Панчук М.І. Партії українського національного комунізму // Наук. пр. з питань політ. історії. – К., 1992. – Вип. 172. – С. 85-105. – Бібліogr.: с. 105.

859. Патер І. Визначальна ідея СВУ: (За матеріалами «Вістн. Союза визволення України») // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність: Зб. наук. пр. – Львів, 1995. – Вип. 2. – С. 187-200.

Діяльність СВУ та оцінка дій Центральної Ради. – С. 197-200.

860. Пиріг Р.Я. Діяльність ЦК КП(б)У першого обрання (липень-жовтень 1918 р.) // Укр. іст. журн. – К., 1988. – № 7. – С. 41-54.

861. Полушкина В.А. Осуществление КП(б)У ленинской тактики по отношению к партии борьбистов // Из истории гражданской войны и интервенции, 1917-1922 гг. – М., 1974. – С. 123-134.

862. Правда про боротьбистів: (Хто такі комуністи-боротьбисти) / Б-ий В. – К.: Боротьба, 1919. – 31 с.

***863.** Правдиве слово про більшовиків-комуністів / УНР. М-во преси й інформ. – Кам'янець на Поділлі, 1919. – 14 с.

864. Проблема багатопартійності // Філос. і соціол. думка. – К., 1990. – № 9. – С. 3-17; № 10. – С. 17-36.

Про діяльність українських партій у 1917 р.

865. Проблемы политической истории Крыма: итоги и перспективы: Материалы науч.-практ. конф., Симферополь, 24-25 мая 1996. – Симферополь, 1996. – 150 с.

Зі змісту: Гарчев П.И. Национальные партии и движения в Крыму в 1917-1920 гг. – С. 27-29; Громов С.Е. Тактика политических партий в Крыму в период гражданской войны 1918-1920 гг. – С. 31-34; Королев В.И. Многопартийность в Крыму: уроки истории. – С. 55-58.

866. Пташинський П. Другий інтернаціонал і український соціал-фашизм у боротьбі проти пролетарської революції / Центр. арх. революції УСРР. – [Х.]: Пролетар, 1932. – 43 с.

[Ч.] 1: Союз папи римського, соціалістів з II Інтернаціоналу і української буржуазії проти робітників та трудящого селянства України. – С. 19-23.

[Ч.] 2: Російські та німецькі промисловці в союзі з Катутськими і Давидами допомагають українській буржуазії збройною силою знищити радянську владу. – С. 23-27.

[Ч.] 3: Конференція II Інтернаціоналу підтримує контрреволюційну боротьбу українських «соціалістів» та інтервенцію світового імперіалізму проти СРСР. – С. 27-33.

[Ч.] 4: ЦК українських соціал-демократів про чергові завдання української контрреволюції. – С. 33-34.

[Ч.] 5: Постанови ЦК УСДРП. – С. 35-36.

[Ч.] 6: Резолюція Центр. ком. УСДРП. – С. 36-37.

[Ч.] 7: Склад керівних органів української контрреволюції стверджує, що партія II Інтернаціоналу – українські соціал-демократи, відмовляючись про людське око від уряду УНР, керували цим урядом. Новий кабінет УНР. – С. 37-38.

[Ч.] 8: Прикриваючись розмовами про «імперіалізм» радянської влади українські соціал-демократи закликають імперіалістів і II Інтернаціонал до збройної інтервенції проти соціалістичної Радянської України та проти РСФРР. Конференція закордонної групи. – С. 38-39. Закордонна група УСРП про міжнародну політику. – С. 39-41.

[Ч.] 9: Українські соціал-демократи на послугах у Польщі. З'їзд «Українських парламентарів». – С. 41-42.

867. Пчельников М.І., Логвиненко І.А. До питання про більшовицьке розуміння права націй на самовизначення: (На прикл. України 1917-1918 рр.) // Вісн. Харк. ун-ту. – 1994. – № 381: Пробл. політ. історії. – С. 29-32.

868. Равич-Черкасский М. История Коммунистической партии (большевиков) Украины. – К.: ГИУ, 1923. – 247 с.

869. Радченко С.С. Издательская деятельность партийных комитетов КП(б) Украины в 1918-1925 гг. – К.: Вища шк., 1989. – 337 с.: табл.

Зокрема доба революції.

870. Райківський І.Я. Українська соціал-демократична партія (1918-1939 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1996. – 20 с. – Бібліогр.: с. 19.

УСДП в 1918-1920 рр. – С. 9-12.

871. Расевич В.В. Українська національно-демократична партія (1899-1918 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1996. – 23 с.

Зокрема доба революції.

872. Рафальський І.О. До характеристики політичної лінії УСДРП в 1917 р. // Історія України: дослідження та інтерпретації: Тези VI Респ. суспіл.-політ. читань, 22-25 трав. 1991 р., Новгород-Сіверський. – К., 1991. – С. 65-67.

873. Рафес М.Г. Два года революции на Украине: (Эволюция и раскол «Бунда»). – М.: Госиздат, 1920. – 168 с.

874. Рекечинская Т.Д., Братцева Т.А., Пыпина Я.А. Политические течения в Одессе в 1918-1919 гг. // Історичний досвід і сучасність: Матеріали 3 Міжнар. наук. студ. конф., присвяч. ролі м. Одеси у світ. та вітчизн. історії, науці і культурі. – Одеса, 1997. – Вип. 3. – С. 63-64.

875. Рубаник В.С. Про деякі аспекти утвердження однопартійності в системі державного врядування України // Вісн. Харк. ун-ту. – 1994. – № 381: Пробл. політ. історії. – С. 43-53. – Бібліогр.: с. 53.

876. Русакова О.В. Діяльність політичних партій та громадських організацій на Херсонщині (лютий 1917 – січень 1918) // Проблеми історичного краєзнавства, музеєзнавства та відродження культури українського народу: Тези доп. наук.-практ. конф., 15-16 верес. 1993 р. – Херсон, 1993. – С. 45-47.

877. Сарбей В.Г. Критика В.І. Леніним буржуазно-націоналістичної концепції УСДРП та її історіографічне значення // Укр. іст. журн. – К., 1966. – № 3. – С. 15-28.

878. Севрюк С.В. Відношення політичних партій України до виходу з імперіалістичної війни (1917-1918 рр.) // Місце України у світовій історії та особливості вивчення даної проблеми у педагогічному вузі: Тези міжвуз. наук.-практ. конф. – К., 1992. – С. 144-145.

879. Сергієнко Ю.Г. Етика лівого радикалізму в суспільно-політичному житті України з початку ХХ століття до 60-х років: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1996. – 32 с. – Бібліогр.: с. 29.

Доба революції. – С. 16-19.

880. Сергієнко Ю.Г. Протистояння лівих партій в українській революції і доля УНР // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 116-119.

***881. Смасків Г.** Більшовики і селянство. – Тернопіль, 1919. – 16 с. – (Вид. укр. інформ. бюро; № 1).

882. Солдатенко В.Ф. До оцінки організацій «українських більшовиків»: [Виникнення і діяльність, 1917 р.] // Укр. іст. журн. – К., 1989. – № 6. – С. 62-67; № 7. – С. 49-57. – В № 7 також подані документи: резолюції, звернення та уривки зі спогадів і статей. – С. 52-57.

883. Соловей Д. Голгота України. Ч. 1. Московсько-більшовицький окупантійний терор в УРСР між першою і другою світовою війною. – Вінніпег: Накладом «Укр. голосу», 1953. – 288 с. – Тит. арк. парал. англ.

[Гл.] 4: Винищення українських політичних організацій.
– С. 31-35.

884. Соловей С. Українська соціал-демократія щодо релігії та церкви [1917-1918 рр.] // Історія релігій в Україні: Тези повідомл. Міжнар. В круглого столу (м. Львів, 3-5 трав. 1995 р.). – К.; Львів, 1995. – Ч. 5. – С. 439-441.

885. Старух О.В. Питання державного устрою України в теорії та практичній діяльності Харківського осередку партії Народної Свободи (III. 1917 –

IV. 1918 pp.) // Культурол. вісн.: Наук.-теорет. щорічник Нижньої Наддніпрянщини. – Запоріжжя, 1998. – Вип. 4. – С. 41-50. – Бібліогр.: с. 49-50.

886. Старух О.В. Українське питання в теорії та практичній діяльності російських соціал-демократів (м) в Україні (1917 - поч. 1918 pp.) // Культурол. вісн.: Наук.-теорет. щорічник Нижньої Наддніпрянщини. – Запоріжжя, 1999. – Вип. 5. – С. 62-70.

887. Старух О.В. Український трикутник: унітаристи, самостійники, федералісти // Українська революція, 1917 – початок 1918 рр.: Пробл., пошуки, узагальнення. – Запоріжжя, 1998. – С. 65-118.

***888. Степанюк В.** З історії українського соціал-демократичного руху (1900-1918). Ч. 1. – Х.: Вид-во Харк. ком. УСДРП, 1918. – 32 с.

889. Стрілець В.В. Державотворча діяльність політичних партій України (1917-1920 pp.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1992. – 20 с. – Бібліогр.: с. 20.

890. Стрілець В. Державотворча діяльність українських есерів (квітень 1917 – січень 1918 pp.) // Віче. – К., 1998. – № 8. – С. 138-146. – Бібліогр.: с. 145-146.

891. Стрілець В.В. Політичні партії в УСРР (кінець 1919 р. – початок 1925 р.) і доля державності України. – К., 1992. – 9 с. – Деп. в УкрІНТЕІ 14.10.92, № 1595.

Зокрема доба революції.

892. Суд над українською контрреволюцією – [Українською партією соціалістів-революціонерів]. – К.: Вид. політупр. Київ. військ. округи, 1921. – 15 с.

893. Сусоров С.В. Утворення УПСР: (Історіогр. аспект) // Вестн. Херсон. техн. ун-та. – 1997. – № 1. – С. 33-36. – Бібліогр.: с. 35-36.

894. Сухий О. Проблема української державності в діяльності західноукраїнських політичних партій (друга половина XIX ст. – 1918 р.) // Республіканець. – К.; Львів, 1995. – № 1/2. – С. 48-52.

895. Сухоплюєв І. Ставлення соціалістичних партій II Інтернаціоналу до релігії. – Х.: Пролетар, 1932. – 322 с.

[Розд.] 3: Ставлення колишніх українських соціалістичних партій до релігії. – С. 282-306.

Зокрема доба революції.

896. Танчин І.З. Діяльність політичних партій України серед сільської молоді в період визвольних змагань 1917-1920 рр.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1995. – 21 с. – Бібліогр.: с. 20.

- 897. Телешун С.О.** У боротьбі за «святу національну ідею»: [Про політ. партії на Україні наприкінці XIX – початку ХХ ст.] // Трибуна. – К., 1990. – № 9. – С. 32-33.
- 898. Терещенко Ю.І.** Політичні партії на виборах до міських дум України в 1917 р. // Укр. іст. журн. – К., 1970. – № 11. – С. 48-58.
- 899. Топольский А.** На Украине в эпоху Гетманщины: (Из истории левых социалистов-революционеров Украины) // Летопись революции. – Х., 1925. – № 2. – С. 36-52.
- 900. Трофіменко І.Б.** Політичні партії і проголошення радянської влади у Миколаєві на початку 1918 року // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 2. – С. 47-49.
- 901. Украинские политические партии: Социалисты-федералисты [1917-1918 гг.]** / В.Б. // Укр. жизнь. – К., [1918]. – Сб. 1. – С. 123-128.
- 902. Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. / АН України. Ін-т нац. відносин і політології та ін.; Редкол.: І.Ф. Курас та ін. – К., 1993. – 408 с.**
- Зі змісту: Мельниченко В.І. До питання про міжпартийні стосунки в Україні у 1917-1918 рр. – С. 140-142; Яценко В.Я. Еволюція програмних положень УПСР з питань української державності. – С. 166-169; Стрілець В.В. Українські соціалістичні партії і державність України (берез. 1917 р. – січ. 1918 р.). – С. 179-180; Федько А.В. Петроградські комітети українських політичних партій та Центральна Рада у жовтні 1917 р. – С. 183-184; Якупов М.Н. Кадети та національно-визвольний рух в Україні у 1917 р. – С. 186-188; Малик Я.Й. Політичні партії в боротьбі за державність на західноукраїнських землях у 1917-1919 рр. – С. 224-227; Мусієнко В.В., Гусєв В.І. Директорія чи Рада?: Бунд робить остаточний вибір (груд. 1918 – серп. 1919 рр.). – С. 231-233; Любовець О.М. Боротьбизм і українська державність. – С. 233-234; Гошуляк А.І. До питання про роль партії боротьбистів у державному будівництві. – С. 235-236.
- 903. Українська партія самостійників-соціалістів (УНП): Українська революція (1917-1919). Діяльність партії самостійників-соціалістів в зв'язку з політ. подіями на Україні за час 1901-1919. Ідеологія. Програма і статут партії.** – Віденськ.: Вид. УПСС (УНП), 1920. – 88 с.
- *904. Українська партія соціалістів-революціонерів і Тимчасовий робітничо-селянський уряд України.** Вип. 1 / Полтав. губерн. ком. УПСР. – Полтава, 1919. – 36 с.

905. Українські політичні партії: [Укр. нац.-демокр. об-ня, Укр. радикал. партія, Укр. партія соціалістів-революціонерів, Укр. соц. об-ня «Селянський союз», Укр. соц.-демокр. партія, Ком. партія Зах. України, Партія «Народної волі»] // Народний ілюстрований календар товариства «Просвіта» на звичайний рік 1926. – Львів, 1925. – С. 256-263.

Зокрема доба революції.

*906. Українські соціалісти в Українському Січовому Стрілецтві // Каменярі. – 1936. – Ч. 9. – С. 8-9.

907. Устименко В. Державний устрій: Яким вбачався він українським партіям // Віче. – К., 1998. – № 6. – С. 141-154.

Доба Центральної Ради.

908. Устименко В. Проблеми державного устрою в програмах українських національних партій 1900-1917 pp. // Наук. зап. / Ін-т нац. відносин і політології. – К., 1997. – Вип. 2. – С. 6-13. – Бібліогр.: с. 13.

Зокрема квітень – грудень 1917 р.

909. Феденко П. Соціалізм давній і новочасний. – Лондон; Париж; Мюнхен: Наше слово, 1968. – 229 с.

Зі змісту: Українська партія соціалістів-революціонерів. – С. 202-204; Українські соціалісти в боротьбі за Українську Народну Республіку. – С. 206-210; Українські комуністичні групи. – С. 210-213; Платформа демократичного соціалізму в боротьбі за УНР. – С. 213-215.

910. Хабенський А. Єврейські дрібнобуржуазні партії в українській Центральній Раді // Літопис революції. – Х., 1932. – № 3/4. – С. 148-183.

911. Химиця Н.О. Позиція українських самостійників щодо створення національних збройних сил // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1996. – № 309: Вісн. українознавства. – С. 16-20. – Бібліогр.: с. 20.

Про позицію Української народної партії, «Брацтва Самостійників», «Союзу Української Державності», Партії соціалістів-самостійників в 1917 р.

912. Хто такі соціалісти-революціонери і чого вони домагаються? – Б.м., б.р. – 16 с.

913. Худояр І.В. Партії і влада: Деякі сторінки з історії багатопартійної системи в Україні [1917-1920 pp.] // Респ. наук.-практ. конф. «До нової України – шляхом реформ»: Тези доп. та виступів, 14-16 берез. 1992 р. Секція політології. – К., 1992. – С. 37-38.

914. Цвенгрош Г. Забута Паризька декларація [соціалістів-депутатів дев'яти держав Східної Європи] від 21 липня 1919 року // Дзвін. – Львів, 1998. – № 7. – С. 116-117.

- *915.** Чего добиваются социалисты-революционеры. – Х.: Свобода, 1917. – 15 с.
- *916.** Чего хотят социал-демократы: (С прил. прогр. партии). – Одесса: Единение, [1917]. – 5 с. – (Что надо знать свободному гражданину).
- 917.** Черненко А.М. Українська національна ідея. – Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. ун-ту, 1994. – 144 с.
[Гл]: Українські політичні партії [в революції]. – С. 64-73.
- 918.** Чирко В.А. Крах ідеології та політики націоналістичної партії укалістів // Укр. іст. журн. – К., 1968. – № 12. – С. 24-35.
- 919.** Чирко В. П'ята конференція КП(б)У. – К.: Держ. вид-во політ. літ. УРСР, 1958. – 154, [2] с.
- *920.** Что должно делать Украинское трудовое крестьянство? / УПЛСР (борьбистов). – Б. м.: Борьба, 1919. – 14 с.
- *921.** Что такое «Земля и воля» социалистов-революционеров? – Одесса, 1919. – 13 с.
- 922.** Чуприна В.М., Малык Я.И. Из опыта борьбы большевиков Украины за революционирование крестьянских съездов (октябрь 1917 – март 1918 гг.) // Науч. тр. по истории КПСС. – К., 1987. – Вып. 144. – С. 81-87.
- 923.** Шатіло В. Питання форми державного устрою в програмних документах перших українських політичних партій // Право України. – К., 2000. – № 3. – С. 118-122.
1917 р. – С. 120-122.
- 924.** Шемет С. До історії Української демократично-хліборобської партії // Хлібороб. Україна. – Віденсь, 1920. – 36. 1. – С. 63-79.
- 925.** Шморгун П.М. Украинские мелкобуржуазные националистические партии в советской историографии // Большевики и непролетарские партии в период Октябрьской революции и в годы гражданской войны: Материалы конф. – М., 1982. – С. 68-76. – Библиогр.: с. 73-76.
- *926.** Шполянский Г.М. Задачи партии социалистов-революционеров в городских думах: Попул. излож. нашей муницип. прогр. – К.: Изд. кооп. изд-ва т-ва социалистов-революционеров «Рев. знамя», 1917. – 32 с. – (Партия социалистов-революционеров; № 23).
- 927.** Щетинина Т. Еврейские партии и общественные организации Украины (1917-1918 гг.) // Еврейская мысль сквозь века: Сб. науч. тр. по иудаике, евр. истории и культуре. – Днепропетровск, 1999. – Вып. 3. – С. 155-163.

928. Эрдэ Д. Годы бури и натиска. Кн. 1. На Левобережье, 1917. – [Х.]: Госиздат Украины, 1923. – 120 с.

Гл. 2: Борьба партий и классов в первый период революции: (до июльских дней). – С. 21-50.

929. Як і для чого треба організовуватися / Полтав. ком. УСДРП. – Полтава, 1917. – 16 с.

Про програму УСДРП.

930. Якупов М.Н. Военная политика кадетов на Украине в 1917-1918 гг. // Украина: Путь к независимости: история, современность, перспективы. – Одесса, 1992. – С. 81-83.

931. Якупов М.Н. Діяльність конституційно-демократичної партії в Україні (1917-1918 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1994. – 21 с. – Бібліогр.: с. 20-21.

Див. також № 148, 209, 260, 269, 286, 335, 360, 364, 391, 480, 481, 562, 601, 953, 961, 995, 1039, 1101, 1161, 1165, 1171, 1181, 1197, 1457, 2174, 2268, 2282, 2289, 2393, 2500, 2621, 2649, 2661, 2673, 2686, 2703, 2712, 2714, 2722, 2766, 2789, 2791, 2804, 2827, 2828, 2838, 2847, 2918, 2929, 2937, 2945, 2986, 3020, 3199, 3239, 3250, 3285, 3321, 3382, 3385, 3498, 3640, 3902, 3910, 4068, 4134, 4216, 4299, 4317, 4332, 4376, 4665, 4771, 4772, 4847, 4942, 5063, 5073, 5876, 6152, 6274, 6277, 6279, 6286, 6335, 6369, 6389, 6409, 6423, 6565, 6616, 6661, 6691, 6696, 6846, 6738

Державотворення

932. Андрієвський О. Наша демократія (1917-1920 рр.) // Державн. думка. – Філадельфія, 1951. – № 3. – С. 37-45.

933. Антонович М. У 75-річчя української державності: (Деякі міркування на актуал. теми) // Календар-альманах Нового Шляху, 1993. – Торонто, [б.р.]. – С. 31-39.

934. Бабічев О.І., Кругляк І.Я. Махновщина та створення органів влади на Україні (1917-1921 рр.) // Місце України у світовій історії та особливості вивчення даної проблеми у педагогічному вузі: Тези міжвуз. наук.-практ. конф. – К., 1992. – С. 53-55.

935. Багмет М., Жук Н. Світогляд та державотворча діяльність Івана Огієнка (митрополита Іларіона) // Вересень. – Миколаїв, 1999. – № 1. – С. 19-21. – Бібліогр.: с. 21.

Зокрема доба революції.

*936. Баский П. Огляд конституційного законодавства Української Народної Республіки. – Новий Ульм: Укр. вісті, 1959. – 34 с.

937. Бенько О.П. Державно-правові аспекти політичного терору в Україні (1917-1953 рр.): Автoref. дис. ... канд. юрид. наук / НАН України. Ін-т держави і права. – К., 1994. – 28 с. – Бібліогр.: с. 28.

[Розд.]: Каральна політика періоду визвольних змагань 1917-1920 pp. – С. 12-16.

938. Білас І.Г. Репресивно-каральна система в Україні, 1917-1953: Суспіл.-політ. та іст.-правовий аналіз: Автoref. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1994. – 34 с. – Бібліогр.: с. 31-33.

Доба революції. – С. 10-13.

939. Білик Б.І., Дубрава О.П. Встановлення кордонів України (1917-1925 pp.) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1994. – Вип. 22. – С. 94-102. – Бібліогр.: с. 101-102.

940. Білокінь С. Раціоналізація поняття демократії в процесі державотворчої практики (1917-20) // Демократія в Україні: минуле і майбутнє: Матеріали наук. конф. – К., 1993. – С. 84-92.

941. Боєчко В., Ганжа О., Захарчук Б. Кордони України: історична ретроспектива та сучасний стан / Альберт. ун-т. Канад. ін-т укр. студій. – К.: Основи, 1994. – 168 с.: табл., карти. – Тит. арк. парал. англ.

Дод.: Універсал Української Центральної Ради 7 (20) листопада 1917 р. – С. 109; З записки голови української мирової делегації С.П. Шелухіна про мирові переговори з Росією. – С. 110-112; Тимчасовий Основний Закон про державну самостійність Українських Земель бувшої Австро-Угорської Монархії, ухвалений Українською Національною Радою на засіданні 13 падолиста 1918. – С. 113; Універсал Директорії Української Народної Республіки. – С. 113-114; Головні підстави з'єднання Криму з Українською Державою. – С. 114-117; Договор между делегатом Директории Б. Курдинским и премьер-министром Польши И. Падеревским (24 мая 1919 г., Варшава). – С. 118; Договор между правительством Польской Республики и правительством С. Петлюры (21 апр. 1920 г., Варшава). – С. 120-121; Протокол Междудомственного совещания по вопросу о выделении Гомельской губернии и установлении границ с Украиной 25 февраля (1919 г.) при Экономико-Правовом отделе Народного Комиссариата по внутренним делам. – С. 123-125; Протокол заседания рабоче-крестьянского правительства Украины 10 марта 1919 г. – С. 125-127.

942. Боєчко В.Д., Ганжа О.І., Захарчук Б.І. Кордони України: Історія та пробл. формування (1917-1940 pp.) // Укр. іст. журн. – К., 1992. – № 1. – С. 56-77.

1917-1920 pp. – С. 56-66.

943. Босчко В.Д., Ганжа О.І., Захарчук Б.І. Формування державних кордонів України 1917-1940 рр. – К., 1991. – 34 с.: іл. – (Препр. / АН УРСР. Ін-т історії України; № 3). – Бібліогр.: с. 31-34.

Доба революції. – С. 4-15.

*944. В річницю самостійності і соборності // Самост. Україна. – [Вінніпег], 1955. – № 1. – С. 5-11.

945. Веденєєв Д. З історії розвідки і військової дипломатії України // Розбудова держави. – К., 1993. – № 9. – С. 17-22.

*946. Винниченко В. Українська державність. – Віденськ.: Вид. органу закордон. групи Укр. ком. партії, 1920. – 32 с. – (Б-ка «Нової доби»).

947. Воблий В. Домові організації й домові комітети в Києві [1917-1920 рр.] // Праці Комісії для вивчення звичаєвого права України. – К., 1928. – Вип. 3. – С. 31-60.

948. Вовк Ю.Є. Судові органи Української Народної Республіки та Української Держави (1917-1920 рр.): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Львів. ун-т. – Львів, 2000. – 19 с. – Бібліогр.: с. 16.

949. Возняк М. Українська Державність. – Віденськ., 1918. – 152 с.

[Гл.]: Відродження української державності. – С. 130-148.

950. Ганжа О.І., Захарчук Б.І. Проблема державних кордонів України (1917-1940 рр.) // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Респ. міжвід. зб. наук. пр. – К., 1992. – Вип. 2. – С. 3-10.

1917-1920 рр. – С. 3-6.

951. Гелей С.Д. Василь Кучабський: від національної ідеї до державності: (Укр. консерват. політ. думка першої половини ХХ ст. та її вклад в іст. науку): Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1999. – 37 с. – Бібліогр.: с. 32-35.

Розд. 3: Українська державність 1917-1921 рр. Практика та історичні підсумки. – С. 20-22.

952. Год В.В. Участь профспілок України у формуванні органів управління промисловим виробництвом у 1917-1920 рр. // 90 років виникнення масового профспілкового руху в Україні: Матеріали наук. конф. «Профспілковий рух в Україні: актуальні проблеми теорії, історії і сучасності», присвяч. 90-річчю виникнення мас. профспілк. руху в Україні. – К., 1996. – С. 109-111.

953. Головченко В.І. Проблеми української державності в програмних документах вітчизняних соціалістичних партій періоду національно-

демократичної революції (1917-1919 рр.) // Вісн. Харк. ун-ту. – 1996. – № 387: Історія України, вип. 1. – С. 108-115.

954. Гошуляк І. Проблема соборності України в контексті національного державотворення 1917-1920 рр. // Незалежність України: історичні витоки та перспективи: Матеріали наук.-практ. конф., 22 серп. 1996 р. – К., 1997. – С. 53-62.

955. Гошуляк І. Революція і українська державність 1917-1920 рр. // Наук. зап. / Ін-т нац. відносин і політології. – К., 1997. – Вип. 2. – С. 14-21. – Бібліогр.: с. 21.

956. Грабовський С., Шкляр Л. Історія українського державотворення: проблеми і шляхи вирішення // Пам'ять століть. – К., 1997. – № 6. – С. 116-124.

957. Грабовський С. Українське державотворення революційної доби: Виклики часу і відповіді нації [1917-1921] // Розбудова держави. – К., 1997. – № 12. – С. 3-16.

958. 22 січня – дата-символ Української державності // Визвол. шлях. – Лондон, 1990. – Кн. 2. – С. 144-146.

959. Деркач Л.В. Українська митниця: вчора, сьогодні, завтра / Держ. митна служба України. – К., 1998. – 512 с.: іл.

Доба революції. – С. 12-13.

960. Дзейко Ж.О. Правовий статус вищих органів державної влади Української Народної Республіки (1917-1920 рр.): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Київ. ун-т. – К., 1996. – 24 с. – Бібліогр.: с. 23-24.

961. Дівак В.В. Проблема української державності в програмах політичних партій на Україні (лютий 1917-1920 рр.) // Політика и власть: Тез. докл. и сообщ. науч.-практ. конф., 20-21 апр. 1993 г. – Запорожье, 1993. – Ч. 1. – С. 75-76.

962. Дністрянський М.С. Кордони України: Терит.-адм. устрій. – Львів: Світ, 1992. – 144 с. – (Народозн. студії).

[Розд.] 6: Кордони і територіальний політико-адміністративний устрій державних утворень на українських землях в 1917-1920 рр. – С. 70-90.

Дод.: 1. Закон про поділ України на землі: [6 берез. 1918 р.]. – С. 134-135; 5. Українські землі в 1917-1919 рр.: [Карта]. – С. 140.

***963. Дубрава О.П.** Західні кордони в умовах визвольних змагань на Правобережній Україні (1917-1923 рр.). – К., 1993. – 8 с.

964. Дубрава О., Овсій І. Наперекір правді і здоровому глузду: Пробл.

встановлення держ. кордону між Україною та Російською Ферерацією 1918-1924 рр. // Політика і час. – К., 1999. – № 4. – С. 78-86.

Зокрема доба революції.

965. Дубрава О.П. Формування державних кордонів України (1917-1925 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. Ін-т міжнар. відносин. – К., 1996. – 24 с. – Бібліогр.: с. 22-23.

966. Духовні цінності українського народу / Прикарпат. ун-т; Відп. ред. В.І. Кононенко; Авт. кол.: С.М. Возняк, І.В. Кононенко, В.І. Кононенко та ін. – К.; Івано-Франківськ: Плай, 1999.– 293 с.

[Гл.] 2: Боротьба за українську державність (1917-1922 рр.) / В.В. Луць. – С. 94-104.

967. Ідеологія державотворення в Україні: історія і сучасність: Матеріали наук.-практ. конф., 22-23 листоп. 1996 р. / НАН України. Ін-т держави і права та ін. – К.: Генеза, 1997. – 429 с.

Зі змісту: Головатенко В.І. Інститут глави держави і програмні документи українських політичних партій початку ХХ ст. – С. 142-144; Копиленко О.Л. Досвід законотворчості 1917-1920 років в контексті сучасних проблем державного керівництва. – С. 145-147; Малишко М.І. Основні етапи і перспективи розвитку української державності і конституціоналізму. – С. 161-163.

968. Історико-правові аспекти становлення і розвитку місцевого самоврядування: (Світ. та укр. досвід) / С.М. Крючков, А.М. Зельницький, П.І. Удовенко та ін.; Ін-т систем. аналізу та впровадження соц. проектів «Соц-інтел». – К.: Довіра, 1998. – 194 с.

[Розд.] 2, [гл.] 5: Концепція будівництва органів самоврядування в Українській Народній Республіці. – С. 123-131.

969. Історія адвокатури України / Т.В. Варфоломеєва, О.Д. Святоцький, В.С. Кульчицький та ін. – К.: Либідь, 1992. – 120 с.

[Гл.]: Становлення адвокатури в Україні (1917-1921 рр.). – С. 13-16.

970. Кабачинський М.І. Історія кордонів та Прикордонних військ України / Нац. акад. Прикордон. військ України. – Хмельницький, 2000. – 216 с. – Бібліогр.: с. 206-214.

Розд. 4: Боротьба за українську державність та спроби організувати прикордонну охорону у 1917-1921 рр. – С. 124-139.

971. Капелюшний В.П. Державотворчі процеси в Зеленому Клині (1917-1922 рр.): історико-історіографічний аспект // Вісн. Акад. праці і соц.

відносин Федерації профспілок України. – К., 1999. – [№] 1. – С. 159-162. – Бібліогр.: с. 162.

Про становлення української державності на тихоокеанському узбережжі в 1917-1922 роках.

972. Карр Э. История Советской России. Кн. 1, т. 1/2. Большевистская революция, 1917-1923 / Пер. с англ. З.П. Вольской и др.; Ред.: М.Ф. Носова и др.; Предисл. А.П. Ненарокова. – М.: «Прогресс», 1990. – 768 с. – Тит. л. парал. англ.

Україна в 1917-1920 pp. – С. 234-248.

973. Кашкін Б.Й. До оцінки підсумків боротьби за національну державність у 1917-1920 роках // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 84-85.

974. Кислий П., Вайз Ч. Становлення парламентаризму в Україні: На тлі світового досвіду. – К.: Абрис, 2000. – 416 с. – Бібліогр.: с. 397-407.

Розд. 1.2.4: Центральна Рада. – С. 56-61.

Розд. 1.2.5: Законодавча влада за Гетьманату. – С. 62-65.

Розд. 1.2.6: Влада часів Директорії. – С. 65-66.

975. Кіцак В. Дещо з історії питання про автономію Криму [1917-1918 pp.] // Молода нація: Альманах. – К., 1997. – № 7. – С. 176-181. – Бібліогр.: с. 181.

976. Ковалъчук В.П., Комар I.C. Державотворчі процеси в Україні в 1917-1920 роках та їх значення для духовного відродження в сучасних умовах // Вісн. соц.-екон. досліджень. – Одеса, 1998. – Вип. 2. – С. 30-36.

977. Коган Д.А. Из конституционного опыта Украины // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. – Х., 1997. – С. 72-75. – Бібліогр.: с. 75.

978. Козерод О.В. Властиные отношения в Украине (1917-1920 гг.): Некоторые филос. пробл. // Знание, культура, власть: Пробл. филос. осмысления: Тез. докл. филос. симпоз. студентов, аспирантов, молодых преподавателей Харьк. ун-та (окт. 1993 г.). – Х., 1993. – С. 160-162.

979. Комар В.В. Луцьке міське самоуправління в 1917-1919 pp. // Велика Волинь: минуле й сучасне: (Матеріали Міжнар. наук. краєзн. конф., жовт. 1994 р.). – Хмельницький; Ізяслав; Шепетівка, [1994]. – С. 153-155.

980. Кондратюк В.О. Державність України (1917-1920). – Львів, 1992. – 103 с. – Бібліогр.: с. 98-100.

981. Копиленко О., Копиленко М. З досвіду законотворчості УНР та Української держави // Право України. – К., 1995. – № 5/6. – С. 52-55.

- 982. Копыленко А.Л.** К вопросу об исторических аналогиях в истории украинской государственности / АН Украины. Ин-т государства и права. – К., 1992. – 12 с.
- 983. Копиленко О.** Місцеве самоврядування в УНР: досвід і проблеми // Місцеве та регіональне самоврядування України.–К., 1992.–Вип.2.–С. 34-40.
- 984. Копиленко О.Л.** М.С. Грушевський про державну адміністрацію і місцеве самоврядування в УНР // Правова держава. – К., 1992. – Вип. 2/3. – С. 157-163.
- 985. Копиленко О.Л.** Політико-правові ідеї М. Грушевського і проблеми сучасної розбудови української державності: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук / Одес. ун-т. – Одеса, 1993. – 49 с. – Бібліогр.: с. 46-49.
- 986. Костів К.** Конституційні акти відновленої Української держави 1917-1919 років і їхня політично-державна якість. – Торонто: Друком Укр. друк., 1964. – 186 с. – Тит. арк. парал. англ.
- 987. Коцур А.** Українська державність: історія та сучасність / Наук. ред. П.В. Михайлина. – Чернівці: Золоті літаври, 2000. – 352 с. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 308-350.
- Розд. 7: Українська революція і державність (1917-1920 рр.). – С. 163-215.
- 988. Круглова Л.О., Рибалко В.А.** Ідея федералізму в українській революції (1917-1920) // Правн. часопис Донец. ун-ту. – 1999. – № 1. – С. 48-50. – Бібліогр.: с. 50.
- 989. Кульчицький В.С., Настюк М.І., Тищик Б.Й.** З історії української державності. – Львів: Світ, 1992. – 88 с. – (Прав. всеобуч нар. депутата). – Бібліогр.: с. 86.
- [Розд.]: Відродження української державності. – С. 56-84.
- 990. Кульчицький С.** Визначена наслідками світових воєн: До історії становлення лінії сучас. укр.-румун. кордону [груд. 1917-1920 рр.] // Політика і час. – К., 1998. – № 8. – С. 74-78.
- 991. Кульчицький С.В.** Проблема столиці України в період між першою і другою світовими війнами: (Київ – Харків – Київ) [1917-1920 рр.] // Роль столиці у процесах державотворення: історичний та сучасний аспекти: Матеріали наук.-практ. конф., 28 лют. 1996 р., м. Київ. – К., 1996. – С. 70-79.
- 992. Кучер В.** Соборність українських земель в історичній ретроспективі // Волинь у новітній історії української державності: Зб. наук. пр. – Луцьк, 1999. – С. 122-134. – Бібліогр.: с. 133-134.
- 1917-1920 рр. – С. 126-128.

993. Ложкін В. «...Кричимо й простягаємо свої мозолясті руки до рідної України»: З історії встановлення кордонів України в 20-х роках ХХ ст. // Пам'ятки України. – К., 1991. – № 2. – С. 11-15.

994. Лозинська Л.О. Державотворча діяльність В.К. Винниченка (берез. 1917 – верес. 1920 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1996. – 26 с. – Бібліогр.: с. 24-25.

995. Любовець Е.Н. Проблема становлення української государственности и боротьбизм // Политика и власть: Тез. докл. и сообщ. науч.-практ. конф., 20-21 апр. 1993 г. – Запорожье, 1993. – Ч. 1. – С. 79-80.

996. Манелюк В. Ідеї влади та управління в суспільно-політичній концепції Михайла Грушевського // Вісн. Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1999. – № 2. – С. 215-224. – Бібліогр.: с. 223-224.

997. Мейс Дж. Соціалістичні моделі української державності // Політ. думка. – К., 1996. – № 1. – С. 92-105.

998. Мельник В.Я., Гриценко І.С., Ханенко П.Л. Значення січневих державницьких актів 1918-1919 рр. для розвитку Української національної революції // Проблеми поширення досвіду викладання та вивчення історії України в технічних вищих навчальних закладах: Тези доп. Всеукр. наук.-метод. конф., м. Одеса, 28-29 трав. 1993 р. – К., 1993. – С. 52-53.

999. Мироненко О.М. Історія конституції України / НАН України. Ін-т держави і права. – К.: Ін Юре, 1997. – 60 с.

[Гл.] 4: Подальший розвиток національного конституційного мислення та спроби його втілення у державотворчі процеси у XIX – на початку ХХ ст. – С. 28-38.
1917-1920 рр. – С. 37-38.

1000. Мірчук П. Українська державність, 1917-1920. – Філадельфія, 1967. – 400 с.

1001. Мороз О.Ю. З досвіду формування представницьких органів державної влади Української Народної Республіки // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1999. – № 377: Держава та армія. – С. 76-84. – Бібліогр.: с. 83-84.

1002. На шляху до правової держави: Тези доп. і повідомл. Львів. регіон. наук.-практ. конф., м. Львів, 5-6 лют. 1992 р. Вип. 3 / Львів. ун-т. – Львів, 1992. – 132 с.

Зі змісту: Кульчицький В. З історії української державності [1917-1919 рр.]. – С. 12-13; Тищик Б. До питання про виникнення і діяльність Української Народної Республіки (1917-1920 рр.). – С. 29-31; Костицький М. Методо-

логічні проблеми творення нового українського права. – С. 128-130.

1003. Огірко Р. Михайло Грушевський і проблема федералізму в Україні у 1917-1920 роках // Михайло Грушевський: Зб. наук. пр. і матеріалів Міжнар. ювіл. конф., присвяч. 125-й річниці від дня народж. М. Грушевського. – Львів, 1994. – С. 60-66.

1004. Окиншевич Л. Визвольна боротьба і українська новітня держава та право: [Розд. з кн.: Окиншевич Л. Вступ до науки про право і державу. – Мюнхен, 1987] // Хроніка 2000. – К., 1998. – № 27/28. – С. 307-314.

Про державно-правові аспекти української держави 1917-1920 рр. – С. 308-311.

1005. Олесіюк Т. Південні кордони Української Народної Республіки // Табор. – Варшава, 1931. – № 15. – С. 48-68: табл., 1 к.

*1006. Олесіюк Т. Північні кордони Української Народної Республіки // Табор. – Каліш, 1930. – № 14. – С. 65-95.

1007. Осадчая И.Л. Государственное строительство в Украине в 1917-1920 годы // Вісн. Луган. ін-ту внутр. справ. – 1998. – Вип. 4. – С. 38-55.

1008. Остапчук Г.О. Націотоворчі та державотворчі проблеми в історіософії Вячеслава Липинського: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1997. – 22 с. – Бібліогр.: с. 22.

1009. Остюченко С.М. Формування системи профілактики правопорушень неповнолітніх: (Іст. аспект) // Вісн. Одес. ін-ту внутр. справ. – 1999. – № 2. – С. 84-88. – Бібліогр.: с. 88.

1918-1920 рр. – С. 84-85.

1010. Павленко Ю., Храмов Ю. Українська державність у 1917-1919 рр.: (Іст.-генет. аналіз) / НАН України. Центр досліджень наук.-техн. потенціалу й історії науки та ін. – К.: Манускрипт, 1995. – 261 с. – Бібліогр.: с. 257-260.

1011. Панюк А., Рожик М. Історія становлення української державності. – Львів: Центр Європи, 1995. – 166 с.

1012. Петришина Л.В. Державотворчі процеси в 1917-1920 рр. і проблеми сьогодення // Регіональна політика України: концептуальні засади, історія, перспективи: Міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 листоп. 1994 р. – К., 1995. – С. 144-146.

1013. Політологічний вісник: Матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. «Політична думка в Україні: минуле і сучасність», 1-4 лют. 1993 р., м. Київ. Ч. 2 / Київ. ун-т та ін.; Редкол.: Л.В. Губерський та ін. – К., 1993. – 230 с.

Зі змісту: Желкова Л.П., Кязимова Г.Ф. М.С. Грушев-

ський і В.К. Винниченко: До питання про розвиток поглядів на становлення державності України: (Порівнял. аналіз). – С. 78-87; Зінченко В.В. «Політичний заповіт» М.С. Грушевського про розбудову незалежної України. – С. 96-106; Кічігіна Н.Р. Політичні погляди В.К. Винниченка. – С. 106-114; Корж Ю.М., Корж М.О. Концепція української державності в поглядах В.К. Липинського. – С. 121-128.

1014. Поліщук І.О. Українська ментальність у контексті процесу державотворення: Автореф. дис. ... канд. політ. наук / Ун-т внутр. справ. – Х., 1998. – 18 с. – Бібліогр.: с. 15-16.

1917-1920 pp. – С. 10-11.

1015. Присич Л.А., Рубаник В.Є. Політика монопартійного диктату в державотворчих процесах в Україні в 1917-1920 pp. // Вісн. Харк. ун-ту. – 1996. – № 387: Історія України, вип. 1 – С. 158-166.

1016. Радько П.Г. Національні традиції державотворення в українській історіографії та політичній літературі XIX-XX століть: концепції, ідеї, реалії / Відп. ред. П.С. Сохань; НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1999. – 387 с. – Бібліогр.: с. 334-385.

Розд. 3, [гл.] 3: Концепція федералізму в історико-політичних поглядах М. Грушевського. – С. 253-274.

1017. Рахманий Р. Роздуми про Україну: Вибрані есеї та ст., 1945-1990 / Вступ. ст. І. Дзюби. – К.: Просвіта, 1997. – 692 с.

[Гл.]: Президент і Головний отаман військ УНРеспубліки Симон Петлюра. – С. 526-543.

1018. Реєнт О. Проблеми реалізації української державницької ідеї в часи визвольних змагань (1917-1921 pp.) // Незалежність України: історичні витоки та перспективи: Матеріали наук.-практ. конф., 22 серп. 1996 р. – К., 1997. – С. 48-53.

1019. Реєнт О.П. Проблеми реалізації української державницької ідеї у 1917-1921 pp. // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 30-39.

1020. Реєнт О. Українська еліта 1917-1921 років: реалізація ідеї власної державності // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 80-84.

1021. Речицкий В. Конституціонализм: Укр. опыт / Харьк. правозашит. группа. – Х.: Фолио, 1998. – 158, [1] с. – Спец. вып. № 6(38) информ. бюл. «Права людини».

1917-1920 pp. – С. 73-80, 91-101, 108-109.

1022. Рогожин А.Й., Рум'янцев В.О. Федералізм М. Грушевського: ідеали та реалії // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1996. – № 6. – С. 67-77.

*1023. Розгін І. Про значення актів відновлення Державності та Соборності України // Тризуб. – Париж, 1960. – № 6. – С. 1-4; 1961. – № 1. – С. 1-4.

1024. Росоха С. Сойм Карпатської України: (В 10-тиліття проголошення самостійності). – Вінніпег: Культура й освіта, 1949. – 98 с.: портр. – (Сер.: Іст.-державн.; № 1).

[Гл.] 1: Український парламентаризм [періоду революції]. – С. 7-9.

1025. Рум'янцев В.О. Українська державність 1917-1922 рр.: Форми і пробл. розбудови. – Х.: Основа, 1996. – 164 с.

1026. Рум'янцев В.О. Українська державність у 1917-1922 рр.: національно-демократична і радянська альтернативи: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук / Нац. юрид. акад. України. – Х., 1998. – 49 с. – Бібліogr.: с. 46-47.

1027. Саліковський О. До проблем української державності: (Деякі підсумки її перспективи нашої сучасності) // Літ.-наук. вісн. – К., 1919. – Кн. 7/9. – С. 108-121.

Те ж. – К., б.р. – 16 с.

1028. Сергійчук В. Етнічні межі і державний кордон України. – Тернопіль: Тернопіль, 1996. – 184 с.: карти.

Також подано 28 архівних документів періоду революції: телеграми, звернення, пам'ятні записи, протоколи, угоди, листи від українських громад, які проживали на території Росії, Білорусії та Польщі з проханням прийняти їх до складу України.

Те ж. – 2-е вид., допов. – К., 2000. – 430, [2] с.

Подано, також, 54 архівних документи періоду революції.

1029. Сергійчук В. Не ми згадали про кордони // Розбудова держави. – К., 1994. – № 6. – С. 29-35.

Зі змісту: Державні межі Української Народної Республіки: Поясн. зап. / С. Шелухін. – С. 29-32; Визначення державних меж Української Народної Республіки. – С. 32-34; Пояснююча записка в справі етнографічних границь суцільної української території / Й. Пеленський. – С. 34-35.

1030. Сергійчук В.І. Українська дипломатія й утвердження державних кордонів 1917-1920 рр. // Наук. вісн. / Дипломат. акад. України. – К., 1998. – Вип. 1. – С. 58-62.

1031. Серьогін С. Влада і державна служба: Іст. аспект / Наук. ред. В.П. Капітон; Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1999. – 194 с. – (Б-ка магістра). – Бібліогр.: с. 187-192.

Гл. 3.7: Боротьба за суверенність України [1917-1920 рр.]. – С. 143-152.

1032. Сідак В.С. Національні спецслужби в період Української революції 1917-1921 рр.: (Невідомі сторінки історії) / НАН України. Ін-т історії України, Акад. Служби безпеки України. – К.: Видавн. дім «Альтернативи», 1998. – 320 с.: іл. – Бібліогр.: с. 284-292. – Імен. покажч.: с. 314-317.

1917-1920 рр. – С. 41-208.

1033. Сідак В. Розвідка та контррозвідка Української держави 1917-1920 рр. // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 1. – С. 121-135.

1034. Скакун О.Ф. Ідейні витоки українського парламентаризму // Правова держава: Щорічник наук. пр. – К., 1998. – Вип. 9. – С. 68-78. – Бібліогр.: с. 78.

Доба революції. – С. 76-77.

1035. Солдатенко В.Ф. Де справжнє коріння сучасної української державності?: (Спроба оцінки деяких тенденцій вивч. процесу державотворення в добу революції 1917-1920 рр.) // 350-річчя Української держави Богдана Хмельницького: Матеріали Міжнар. наук. конф., 15-16 груд. 1998 р. – К., 1998. – С. 17-24.

Те ж // Україна: Ретроспектива і перспектива. – К., 1999.
– С. 62-73.

1036. Солдатенко В.Ф. Соціально-політичні альтернативи революційної доби і проблема української державності // Вісн. АН України. – К., 1994. – № 7/8. – С. 48-53.

1037. Стародуб А. Українська державність 1917-1921 рр. «очима» священноначалія Російської Православної Церкви: еволюція несприйняття // Просемінарій. – К., 1999. – Вип. 3: Медієвистика. Історія Церкви, науки і культури. – С. 190-203.

1038. Стахів М. Державно-правний розвиток УНР і різні етапи соціальної влади в Україні: Доп. на світ. конгр. вільної укр. науки в рамках СКВУ в листоп. 1967 р. в Нью-Йорку // Альманах Українського народного союзу на ювілейний рік 1968. – Нью-Йорк, 1968. – С. 60-83.

1039. Стрілець В.В. Ставлення політичних сил України до національно-державного будівництва (1917-1920 рр.) // Проблеми викладання історії народів України в технічному вузі: Тези доп. Респ. наук.-метод. конф., м. Одеса, 18-20 верес. 1991 р. – К., 1991. – С. 121-123.

1040. Табачник Д. Українська держава і біла гвардія: від протистояння до запізнілого компромісу // Політика і час. – К., 1996. – № 7. – С. 59-67; № 8. – С. 67-74.

Фактори, які впливали на розбудову перших українських державних утворень в 1917-1921 рр.

1041. Тащі С.М. Питання громадянства в українському конституціоналізмі ХХ ст. // Вісн. Одес. ін-ту внутр. справ. – 1998. – № 4. – С. 31-37. – Бібліогр.: с. 36-37.

1917-1920 рр. – С. 31-33.

1042. Тимошевський В. Історія української влади, 1917-1919. – Віден; К.: Накладом Укр. партії самостійників-соціалістів (УНП), 1920. – 32 с. – Дод.: 1. Договір, складений між трьома партіями УСДРП, УПСР і УСДРП (незалежних); 2. Записка Головної Ради Національно-державного союза до головного отамана Української Народної Республіки: с. 27-32.

1043. Ткач Г.Й. Історія становлення і розвитку адміністративної юстиції в Україні [1917-1919 рр.] // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали 3-ої регіон. наук. конф. (лют. 1997 р.). – Львів, 1997. – С. 91-95.

1044. Томенко М. Український парламентаризм у контексті історичного досвіду та сучасної практики // Хроніка 2000. – К., 1998. – Вип. 27/28. – С. 232-242. – Бібліогр.: с. 242.

1917-1920 рр. – С. 235-239.

1045. Трембіцький В. Дванадцять українських конституцій // Альманах Українського народного союзу, 1997. – Джерсі Сіті; Нью-Йорк, 1997. – С. 52-60.

Про Конституції 1918-1920 рр. – С. 54-59.

1046. Трембіцький В. Документація українського державного самовизначення (1917-1924) // Альманах Українського народного союзу на рік 1979. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1979. – С. 53-69: фотогр.

1047. Тюрменко І. Державницька діяльність Івана Огієнка (митрополита Іларіона) / Передм. Н.І. Миронець; Київ. ун-т та ін. – К., 1998. – 282 с.: іл. – Бібліогр.: с. 208-243. – Дод.: с. 244-279.

Доба революції. – С. 39-81.

1048. Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. / АН України. Ін-т нац. відносин і політології та ін.; Ред-кол.: І.Ф. Курас та ін. – К., 1993. – 408 с.

Зі змісту: Жулинський М.Г. Українська державність і проблеми формування демократичної культури. – С. 12-17; Солдатенко В.Ф. Соціально-політичні альтернативи рево-

люційної доби і проблема української державності. – С. 25-33; Кічігіна Н.Р. Еволюція поглядів В. Винниченка на питання державності України. – С. 147-149; Лозинська Л.О. Володимир Винниченко про автономію України. – С. 152-153; Лановик Б.Д. Деякі питання вивчення історії української державності. – С. 169-170; Гошуляк І.Л. Проблема соборності українських земель у 1917-1920 рр. – С. 213-215; Миронець Н.І. Еволюція поглядів на українську державність Микити Шапovala. – С. 215-217; Голубко В.Є. Українська національна революція та її самореалізація в державотворчих процесах України 1917-1920 рр. – С. 236-238.

1049. Українська Народна Республіка: Уряди УНР на Батьківщині й в екзилі. – Філадельфія, б.р. – 15 с.

[Розд.]: Українська Народна Республіка на Батьківщині. – С. 4-8.

1050. Уряди України, 1917-1920 // «Яка краса: Відродження країни!»: Альм. Укр. Брат. Союзу: У 60-річчя Укр. Нац. революції. – Скрентон, 1979. – С. 11-19.

1051. Шаповал В., Головатенко В. Інститут глави держави в українському конституціоналізмі кінця XIX – початку ХХ ст. // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1997. – № 2. – С. 49-59.

1052. Шаповал В.М., Баранчук Б. Питання форми державного устрою в українській політико-правовій думці (друга половина XIX – початок ХХ ст.) // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1996. – № 6. – С. 97-104.

1053. Шаповал В. Форма правління як історична парадигма українського державотворення // Хроніка 2000. – К., 1998. – № 27/28. – С. 218-231. – Бібліogr.: с. 231.

Доба революції. – С. 221-226.

***1054. Шульгин О.** Конституанта нашої державності: (Іст. справка про перший укр. парламент) // Вільна Україна. – Детройт, 1967. – № 54. – С. 15-17.

1055. Яневський Д. Важкий шлях до свободи: [Про нац. держ. утворення в Україні в 1917-1920 рр.] // Наука і сусп.-во. – К., 1992. – № 2. – С. 16-19; № 3. – С. 20-23.

1056. Яневський Д. Маловідомі конституційні акти України 1917-1920 рр. // Історія, історіософія, джерелознавство: (Ст., розвідки, замітки, есе). – К., 1996. – С. 292-331.

1057. Яременко О. Державна влада в умовах перехідного періоду: вітчизняний досвід 1917-1920 років // Підтекст. – К., 1998. – № 51/52. – С. 32-35.

Див. також № 121, 143, 166, 170, 716, 741, 818, 889, 1062, 1063, 1110, 1254, 1328, 1346, 1382, 1383, 1620, 1630, 1733, 1734, 1913, 1918, 1953, 2119, 2236, 2261, 2268, 2296, 2312, 2331, 2346, 2349, 2380, 2381, 2401, 2406, 2407, 2410, 2412, 2427, 2439, 2448, 2449, 2592

Національна символіка

1058. Битинський М. Державні відзнаки України. – К.: Укр-полиграфсервис, 1991. – 6 арк.

***1059.** Битинський М. Українські державно-національні відзнаки // Альманах «Сурми». – Прага, 1940. – С. 136-144.

1060. Бойко А. Нарбутів «гріх» // Пам'ятки України. – К., 1990. – № 3. – С. 10-14.

Про створення української символіки та грошей в добу
революції.

1061. Братко-Кутинський О. Символіка світобудови: Укр. традиція:
Символіка знаків і гербів // Календар-альманах Нового Шляху – 1993. – То-
рonto, [б.р.]. – С. 89-102.

Доба революції.

1062. Бузало В. З історії українських відзнак доби визвольних змагань //
Друга наук. геральд. конф.: Зб. тез повідомл. та доп. (м. Львів, 19-21 листоп.
1992 р.). – Львів, 1992. – С. 6-10.

1063. Гломозда К. До історії українських військових одностроїв та
відзнак // Друга наук. геральд. конф.: Зб. тез повідомл. та доп. (м. Львів, 19-
21 листоп. 1992 р.). – Львів, 1992. – С. 18-20.

1064. Гломозда К.Ю., Яневський Д.Б. Історичні гербові відзнаки та
прапорові барви України [доби революції] // Укр. іст. журн. – К., 1990. – № 4.
– С. 45-55.

1065. Гломозда К.Ю., Яневський Д.Б. Українська національно-
державна символіка: особливості історичної традиції [1917-1920 pp.] // Філос.
і соціол. думка. – К., 1990. – № 2. – С. 107-114; № 3. – С. 103-111.

1066. Гломозда К.Ю. Український прапор в контексті традицій націо-
нально-державної символіки // Україна XX ст.: Пробл. нац. відродження: Зб.
наук. пр. – К., 1993. – С. 164-176. – Бібліогр.: с. 175-176.

1067. Гречило А. Національний прапор // Національна символіка. – К.,
1990. – С. 13-23.

***1068.** Державний герб України / П. // Громад. думка. – Венцляр, 1918. –
№ 19. – С. 1-2.

1069. Копыленко А.Л. Геральдика и закон: Из истории гос. символики УНР / АН Украины. Ин-т государства и права. – К., 1992. – 9 с. – Деп. в УкрИНТЭИ 08.12.92, № 1919 – Ук92.

1070. Кущинський А. Символічне значення тризуба // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1977. – № 3/4. – С. 25-29.

Доба революції.

*1071. Нагой С. Ще про український герб та прапор // Укр. літопис. – Б.м., 1947. – № 2. – С. 21-24.

1072. Нагороди України: Історія, факти, документи. У 3 т. Т. 1 / Д. Табачник (керівник авт. кол.), І. Безгін, В. Бузало та ін.; НАН України. Ін-т історії України та ін. – К.: Українознавство: Фірма «ARC-Ukraine», 1996. – 247 с., 36 арк. іл. – Імен. покажч.: с. 241-243. – Геогр. покажч.: с. 244-246.

Розд. 2: Перші нагороди України [1917-1920 pp.]. – С. 53-125.

Подано 9 документів: закон, розпорядження, описи відзнак, накази, статути і проекти статутів орденів, відзнак та ін. – С. 86-125.

1073. Назарук О. Формальні проблеми української державності: герб, монетна одиниця, військовий однострій і стяги. – К.: Вернигора, 1918. – 32 с.

1074. Наш національний прапор // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1977. – № 3/4. – С. 25.

*1075. Оглоблин О. Праця Юрія Нарбута над утворенням Українського Державного Герба і Державної печатки: (З арх. Ю. Нарбута) // Державн. думка. – Філадельфія, 1951. – № 3. – С. 47-50.

1076. Панченко В. Соборний герб України. – К., 1993. – 44 с.

1077. Петасюк О.І. Участь українських митців у створенні державної символіки України [1917-1920 pp.] // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 89-90.

1078. Різниченко В. Герб України: (В справі укр. нац. емблем). – Звенигородка: Вид. авт., 1917. – 8, 15 с.

*1079. Різниченко В. Національний колір України: (В справі укр. нац. емблем). – Б.м., 1917. – 10 с.

Те ж: (Жовто-блакит. барва). – 2-е вид. – Звенигородка, 1917. – 16, 15, 1 с.

1080. Савчук Ю.К. Міська геральдика Поділля / Передм. Л. Шпилььвої. – Вінниця: Континент-ПРИМ, 1995. – 144 с.: іл. – Імен. покажч.: с. 135-137. – Геогр. покажч.: с. 138-142. – В кн. також: Основні правила геральдики / М. Стародубцев.

Доба революції. – С. 99-105.

1081. Савчук Ю.К. Міська геральдика Поділля: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1996. – 24 с. – Бібліогр.: с. 23-24.

Період революції. – С. 19-20.

1082. Саприков В. Флаг Украины // Наука и жизнь. – М., 1992. – № 12. – С. 23-27.

1083. Сергійчук В.І. Доля української національної символіки. – К., 1990. – 48 с. – (Сер. 1. Час і сусп.-во / Т-во «Знання» УРСР; № 2). – Бібліогр.: с. 46-47.

1084. Сергійчук В.І. Національна символіка України: Наук.-худож. кн.: Для серед. та ст. шк. віку. – К.: Веселка, 1992. – 108, [1] с. – Поясн. до зображенів тризуба...: с. 108. – Бібліогр.: с. 105-107.

1917-1920 pp. – С. 21-29, 82-84, 97-100.

1085. Середюк О.М. Скарбниця історії Волині: Іст.-краєзн. нарис про Нар. музей історії сіл. госп-ва Волині. – Луцьк: Настир'я, 1998. – 124 с.: іл.

[Гл.]: Національне відродження: Укр. символіка. – С. 12-16.

1086. Сислюк Я. М. Грушевський і українська національна символіка // Михайло Грушевський і Західна Україна: Доп. й повідомл. наук. конф. (м. Львів, 26-28 жовт. 1994 р.). – Львів, 1995. – С. 294-296.

1087. Скотинський Т. Український герб та прапор: (3 26 образками љ 1 кольор. табл.). – Львів: Накладом т-ва «Просвіта», 1935. – 40 с. – (Вид. т-ва «Просвіта»; № 812, кн. 6).

Зокрема про Великий державний герб УНР та Малий герб УНР.

Рец.: В.В. // Життя і знання. – Львів, 1935. – № 7/8. – С. 235.

*1088. Скотинський Т. Українські національно-державні відзнаки: Автореферат // Іст. вісн.: Літогр. журн. – Львів, 1923. – № 2/3. – С. 20-22.

1089. Сокульський А.Л. Національна символіка України. – Запоріжжя: Интербук, 1993. – 103 с.: іл.

[Гл.]: Український національний герб – тризуб. – С. 61-65.

1090. Трембіцький В. Українська державна символіка за кордоном (1918-24 pp.): [Укр. прапори в 50-ти країнах світу] // Четверта наук. геральд. конф.: Зб. тез повідомл. та доп. (Львів, 10-12 листоп. 1994 р.). – Львів, 1994. – С. 78-81.

1091. Трембіцький В. Український національний та державний герб // Золоті роковини: До 50-річчя великої Укр. революції та відновлення укр. державності, 1917-1967. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1967. – С. 168-174.

1092. Щегельський Л. До питання українського державного гербу // Укр. слово. – Львів, 1918. – № 11. – С. 806; № 12. – С. 807; № 14. – С. 809; № 15. – С. 809; № 16. – С. 811.

1093. Шоста наукова геральдична конференція (Львів, 27-29 берез. 1997 р.): Матеріали / НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства. Львів. від-ня. – Львів, 1997. – 175 с.

Зі змісту: Іващенко Г. Герби, печатки, прапори в колодах та проектах колод гральних карт (1917-96 рр.). – С. 35-39; Кохан О. Перспективи розвитку особової геральдики в Україні. – С. 39-41; Пахолко С., Мартин О. Зображення у фалеристиці Галицького Лева та св. Михаїла як символів єдності та спільної боротьби за державну незалежність. – С. 68-71.

1094. Якимович Б. До питання про українську національну символіку // Національна символіка. – К., 1990. – С. 2-12.

1095. Якимович Б. Історична довідка про українську національну символіку – герб, прапор та гімн // Визвол. шлях. – Лондон, 1990. – Кн. 2. – С. 218-221.

Див. також № 1496, 2315, 2327, 2338

Соціально-економічна політика

1096. Андрусишин Б.І. Методологія оцінки соціальних конфліктів на Волині у період революції та визвольних змагань 1917-1920 рр. // Малинщина у просторі і часі: Матеріали Всеукр. наук.-краєзн. конф., 25-27 верес. 1996 р., м. Малин, 1996. – С. 113-114.

1097. Андрусишин Б.І. Охорона праці: повторення проайденого?: (Як було в Україні у 1917-1921 рр.) // Профспілки України. – К., 1994. – № 1. – С. 47-50.

1098. Андрусишин Б. Соціальні конфлікти в Україні: Спроба ретросп. аналізу // Сучасність. – К., 1994. – № 2. – С. 83-92.

Аналіз природи соціальних конфліктів в Україні, 1917-1920 рр.

1099. Андрусишин Б.І. Соціально-економічні погляди Симона Петлюри [1917-1920 рр.] // Історія в шк. України. – К., 2000. – № 2. – С. 42-47. – Бібліогр.: с. 47.

1100. Борецький С. Без національної революції немає соціальної // Ідея в наступі: Альманах. – Лондон, 1938. – С. 16-23.

1101. Борисов В.І. З досвіду рішення продовольчої проблеми в Україні в 1917-1920 рр.: (Зрівнял. аналіз діяльності політ. партій): Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1993. – 48 с. – Бібліогр.: с. 46-48.

1102. Борисов В.І. Продовольча політика на Україні (1917-1920). – Луцьк, 1991. – 130 с.

*1103. Гомотюк О.Є. Деякі соціально-економічні причини падіння Української держави (1917-1921 рр.) // Наук. зб. іст. фак. / Терноп. пед. ін-т. – 1994. – Вип. 1. – С. 136-142.

1104. Горкіна Л. До обґрутування суспільно-економічних перетворень в Україні в 1917-1920 рр. // Економіка України. – К., 1993. – № 5. – С. 74-79.

*1105. Зозуля Я. Про санітарно-медичну службу в УНР // Вісті комбата. – Торонто, 1972. – № 4. – С. 57-64.

1106. Календар і записна книжка кореспондента Київської губерніальної народної ради на 1919 рік / Стат. від. – К., 1919 – 308, IV с.

[Ч.] 2.1: Київщина. – С. 93-198.

[Ч.] 2.2: Україна. – С. 199-211.

Статистичні відомості 1917-1918 рр.

1107. Капля Е.А. Социально-правовая охрана несовершеннолетних на Украине в начале 20-х годов // Україна ХХ століття: історія та право: 36. наук. пр. – Запоріжжя, 1998. – Вип. 1. – С. 93-108. – Бібліогр.: с. 107-108.

1917-1920 pp. – С. 96-101.

1108. Кармалюк С.П. Діяльність організацій Червоного Хреста в Україні в 1867-1920 рр.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Чернів. ун-т. – Чернівці, 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 15.

*1109. Кармалюк С.П. Український Червоний Хрест в часи УНР. – Кам'янець-Подільський, 1998. – 24 с.

1110. Кегичівський район: Зб. арх. документів і матеріалів / Упоряд. О.С. Гніздило; Голов. ред. Б.К. Мигаль. – Х.: Каравела, 1999. – 267 с.: табл. – (Сер. «Краю мій, Слобожанщина»).

1917-1920 pp. – С. 4-34, 102-105, 160, 165-167, 183-187, 210-212, 221-222, 238-239.

1111. Ковень А.Е. Краткая история киевского общества «Поселок» [дек. 1917-1918 гг.]. – К.: Тип. И.И. Васильченко, 1918. – 16 с.

*1112. Копиленко О. Забуті реформи: З досвіду екон. перетворень в УНР // Інформ. і ринок. – К., 1992. – № 6. – С. 18-23.

1113. Коріненко П.С. Соціальна захищеність людей України в 1918-1920 рр.: Пробл., пошуки // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 250-252.

1114. Кравченко Б. Соціальні зміни і національна свідомість в Україні ХХ ст. / Пер. з англ. В. Івашко, В. Корнієнко. – К.: Основи, 1997. – 424 с.: табл. – Тит. арк. парал. англ.

[Гл.] 2: Українське суспільство у 1920-і роки. – С. 70-148.

Зокрема доба революції.

1115. Кривецький М. До плану економічного відродження України // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 3, № 1. – С. 6-10; № 2. – С. 54-58.

1116. Лукашевич Л.М. Україна: Іст.-екон. огляд: Монографія / Міжрегіон. акад. упр. персоналом. – К., 1997. – 208 с. – Бібліогр.: с. 205-207.

Доба революції. – С. 63-72, 154-156, 180.

1117. Лучко М.Р., Остап'юк М.Я. Історія обліку: Світ та Україна, погляд крізь роки. – Тернопіль: Зорепад, 1998. – 154 с. – Бібліогр.: с. 128-130. – Дод.: с. 131-150.

Доба революції. – С. 89, 92, 97.

1118. Манжосов В.А. Представницькі організації гірничопромисловців Півдня Росії [Донеччини] в 1917-1919 рр. // Укр. іст. журн. – К., 1991. – № 10. – С. 77-86.

1119. Мінченко Р.М. Розрахункові правовідносини в господарському обігу України у 1917-1997 роках: (Іст.-прав. аспекти): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Одес. юрид. акад. – Одеса, 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 15.

Зокрема доба революції.

1120. Нариси з історії статистики України / В.І. Карпов, М.В. Пугачова, М.М. Артем'єв та ін.; Держ. ком. статистики України. НДІ статистики. – К., 1997. – 152, [30] с.: іл. – Бібліогр.: с. 147-152.

Гл. 2: Статистика України у 1917-1925 рр. – С. 28-38.

1121. Несук О.М. Торговельно-економічні стосунки між Україною та Росією в порівняльно-історичному аспекті [1991-1996 рр. та 1917-1918 рр.] // Молодша нація: Альманах. – К., 1997. – Вип. 6. – С. 199-208. – Бібліогр.: с. 207-208.

*1122. Пиріг О.А. Ринок і торгівля України: (Іст. аспект). – К., 1996. – 199 с.

Зокрема доба революції.

Рец.: Марочко В.І. // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 5. – С. 139-140.

1123. Ресіт О.П., Андрусишин Б.І. Соціально-економічна програма Михайла Грушевського в українській революції, 1917-1920 рр. // Наук. вісн. / Нац. акад. внутр. справ України. – К., 1999. – № 1. – С. 212-219.

1124. Толстов Р.Д. Становище транспорту України в період іноземної воєнної інтервенції та громадянської війни (1918-1920) // Історія нар. госп-ва та екон. думки УРСР: Респ. міжвід. зб. наук. пр. – К., 1984. – Вип. 18. – С. 42-50. – Бібліогр.: с. 50.

1125. Трембіцький В. Всеукраїнське Товариство Червоного Хреста, 1918-1923 // Вісті комбатанта. – Торонто, 1972. – № 4. – С. 16-21.

*1126. Трембіцький В. Міністерство здоров'я в УНР // Вісті комбатанта. – Торонто, 1972. – № 3. – С. 14-21.

1127. Трепке В. Нафтова проблема на Україні // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1923. – Кн. 7. – С. 263-270.

1128. Чорна Н.В. Формування адміністративно-командної системи управління промисловістю України (кінець 1917 – початок 30-х років): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Харк. ун-т. – Х., 1998. – 18 с. – Бібліогр.: с. 16.

Доба революції. – С. 6, 12-13, 15.

Див. також № 379, 499, 934, 1398, 2306, 2334, 2370, 2371

Кооперація

1129. Андрієнко С. Кооперація на Україні // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 1, № 2. – С. 8-12.

1130. Витанович І. Історія українського кооперативного руху: Із праць Іст.-філософіч. секції НТШ. – Нью-Йорк: Т-во укр. кооп., 1964. – 624 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 605-613. – Імен. і предм. покажч.: с. 615-620.

[Розд.] 4: Розбудова кооперативної організації в роки визвольних змагань України, 1917-1920. – С. 179-266.

1131. Гелей С.Д., Бабенко С.Г. Споживча кооперація України: історія та сучасний стан // Фінанси України. – К., 1999. – № 10. – С. 26-39.

Доба революції. – С. 30-35.

1132. Гончаренко В.В. Кредитна кооперація: Форми екон. самодопомоги сіл. і міськ. населення у світі та в Україні: (Теорія, методол., практика). – К.: Глобус, 1998. – 325 с.: табл., іл. – Бібліогр.: с. 307-320.

Доба революції. – С. 242-246.

1133. Зенкова Л. Взаємовідносини між споживчою кооперацією і владою на Україні у 1917-1920 роках // Споживча кооперація України: Іст. та соц.-екон. аспекти: Зб. наук. ст. – К., 1996. – С. 54-64.

1134. *Історія кооперативного руху* / С.Г. Бабенко, В.Г. Галюк, С.Д. Гелей та ін.; НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1995. – 411 с.

Розд. 2: Кооперативне будівництво в Україні в період революції (1917-1920 рр.). – С. 150-280.

1135. *Історія споживчої кооперації України* / М.В. Аліман, С.Г. Бабенко, С.Д. Гелей та ін.; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. – Львів, 1996. – 384 с.

Розд. 4: Споживча кооперація України в період визвольних змагань 1917-1921 рр. – С. 131-187.

1136. *Качор А.* Українська кооперація в добі творення Української державності // Ювілейний календар-альманах Українського голосу... на звичайний рік 1967. – Вінниця, [1967]. – С. 145-154.

1917-1920 рр. – С. 148-154.

1137. *Лихачева Л.Б., Соловей А.В.* Потребительская кооперація в Донбасе (1917-1920 гг.) // Нові сторінки історії Донбасу: Статті. – Донецьк, 1999. – Кн. 7. – С. 24-33. – Бібліогр.: с. 33.

1138. *Національне відродження і кооперація:* (Зб. ст.). Вип. 1. – [К.]: Дніпросоюз, [1919]. – 47 с. – (Б-ка кооператора; № 10).

Зі змісту: Мацієвич К. Кооперація і національне відродження. – С. 24-32; Туган-Барановський М. Чи потрібні Україні свої національні кооперативні центри? – С. 33-40; Ільченко А. Значіння кооперації для нашого народу. – С. 41-47.

1139. *Олексієв І.* Уманський кооперативний союз: (Нарис діяльності за 1917-1920 рр.). – Умань, 1920. – 33 с.: табл. – (Вид. култ.-просвіт. від. Уман. кооп. союзу; Ч. 19).

1140. *Отчет за 1918-й г. Доклад правления по отчету 1918 г., о плане деятельности и приходо-расходная смета на 1919 г. / Харьк. кредит. союз кооперативов.* – Х.: Союз, 1919. – 452 с.: табл.,фотогр.

1141. *Пожарський П.* Кооперативна освіта на Україні: (Огляд). – К., 1919. – 16 с. – (Вид-во авт. «Укр. кооп.»; № 2).

1917-1919 рр. – С. 4-16.

1142. *Половець В.М.* Відродження української держави і кооперативний рух (1917-1920 рр.) // 350-річчя Української держави Богдана Хмельницького: Матеріали Міжнар. наук. конф., 15-16 груд. 1998 р. – К., 1998. – С. 34-42. – Бібліогр.: с. 41-42.

1143. *Попов О.* Кооперативно-промислова продукція на Україні // Кооп. зоря. – К., 1919. – № 1/3. – С. 8-13.

1144. *Роль кооперации в национальном возрождении Украины // Укр. жизнь.* – К., [1918]. – Сб. 1. – С. 77-93.

Доба революції. – С. 89-93.

1145. Фареній І. Кооперативний рух і проблеми національно-культурного розвитку [1917-1920 рр.] // Віче. – К., 1998. – № 11. – С. 135-143. – Бібліогр.: с. 142-143.

1146. Фареній І.А. Розвиток кооперативної промисловості в умовах революції та громадянської війни (1917-1920 рр.) // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер.: Соц.-гуманіт. науки. – 1998. – Вип. 6. – С. 51-57. – Бібліогр.: с. 57.

1147. Фареній І.А. Українська кооперація як економічний фактор національно-визвольного процесу 1917-1920 років // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер.: Соц.-гуманіт. науки. – 1997. – Вип. 2. – С. 51-60. – Бібліогр.: с. 58-60.

1148. Фареній І.А. Український кооперативний рух у період 1917-1920 років: (історичний аспект): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Запоріз. ун-т. – Запоріжжя, 2000. – 19 с. – Бібліогр.: с. 16-17.

1149. Цибуленко Г.В. Кредитна кооперація на Півдні України в кінці XIX – на початку ХХ століття: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1997. – 25 с. – Бібліогр.: с. 23-24.

1917-1920 pp. – С. 19-23.

Див. також № 96, 319, 1180, 1185, 1187, 1251, 2348

Робітничий клас. Профспілки

1150. Андрусишин Б.І. Робітництво і ... Симон Петлюра // Профспілки України. – К., 1997. – № 4. – С. 79-85. – Бібліогр.: с. 85.

1151. Андрусишин Б.І. Робітнича політика українських урядів (1917-1920 рр.): Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1997. – 45 с. – Бібліогр.: с. 39-42.

1152. Андрусишин Б.І. У пошуках соціальної рівноваги: Нарис історії робітн. політики укр. урядів революції та визвол. змагань 1917-1920 pp. / Федерація профспілок України. – К., 1995. – 192 с.

Рец.: Кондрацький А.А. // Профспілки України. – К., 1996. – № 3/4. – С. 76-77; Бабкіна О. // Нова політика. – К., 1996. – № 6. – С. 59-60; Березовчук М.Д. // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 2. – С. 128-130.

1153. Балабанів М. Нарис з історії робітничого руху на Україні / Пер. з ориг. О. Матійченко. – Х.: Укр. робітник, 1928. – 188 с. – Бібліогр.: с. 179-180.

1917-1920 pp. – С. 130-178.

1154. 90 років виникнення масового профспілкового руху в Україні: Матеріали наук. конф. «Профспілковий рух в Україні: актуальні проблеми те-

орії, історії і сучасності», присвяч. 90-річчю виникнення мас. профспілк. руху в Україні / Федерація профспілок України. Акад. праці і соц. відносин. – К.: Логос, 1996. – 248 с.

Зі змісту: Андрусишин Б.І. Профспілки і українська державність (1917-1920 pp.). – С. 70-74; Суровий А.Ф. Боротьба за незалежність українського профспілкового руху (1917-1920 pp.). – С. 93-94.

1155. Завальнюк О.М., Суровий А.Ф. Профспілкові організації Вінниці в 1917-1920 роках // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 235-239. – Бібліогр.: с. 238-239.

***1156. Зореславич М.** Український робітничий люд у боротьбі за національну державу. Ч. 1/2. – Нью-Йорк: Укр. вільна громада, 1953. – 91 с.

1157. Ковальська Л.П. Про спільну діяльність профспілок України і РСФРР у період боротьби проти австро-німецьких окупантів та гетьманщини [в період 1917-1920 pp.] // Укр. іст. журн. – К., 1989. – № 1. – С. 33-43.

1158. Колесников Б. Профессиональное движение и контрреволюция: Очерки из истории проф. движения на Украине [1917-1920 гг.]. – Б.м.: Гос. изд-во Украины, 1923. – 412 с. – Прил.: 1. Документы о политической деятельности профессиональных союзов в 1918 г.: с. 357-366; 2. Документы о политике гетманского правительства и профсоюзов в 1918 г.: с. 367-383; 3. Документы о рабочем движении и деятельности профсоюзов в 1919 г.: с. 384-408.

Подано 21 документ: декларації, резолюції, циркуляри, повідомлення, меморандуми.

1159. Левик Р. Профессиональные союзы за 3 года революции (окт. 1917 г. – окт. 1920 г.) [на Украине] // Коммунист. – К., 1920. – № 3. – С. 115-121.

1160. Материалы бюллетеня 1-го Всеукраинского съезда работниц и селянок. – Х., 1920. – 180 с. – Изв. 1-го Всеукр. съезда работниц и крестьянок. – [1920]. – № 1-4.

1161. Мовчан О.М., Реєнт О.П. Міжпартійна політична боротьба у профспілковому русі України (1917-1922 pp.) // Укр. іст. журн. – К., 1995. – № 5. – С. 8-27.

1162. Мовчан О.М. Незалежні профспілки на Україні: діяльність і розгром (1917-1920 pp.) // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Респ. міжвід. зб. наук. пр. – К., 1992. – Вип. 2. – С. 11-18.

Програмні положення і напрямки діяльності променшовицьких профспілкових центрів, які діяли на Україні у 1917-1920 pp.

1163. Реєнт О.П. Робітники України в 1917-1920 pp.: (Соц.-політ. та екон.

зміні): Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1994. – 50 с. – Бібліогр.: с. 45-48.

1164. Реєнт О.П. Українська революція і робітництво: Соц.-політ. та екон. зміни 1917-1920 рр. / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1996. – 251, [5] с. – Бібліогр.: с. 228-249.

Рец.: Курило В.М., Лисенко О.Є. // Укр. іст. журн. – К., 1996. – № 6. – С. 137-140.

1165. Реєнт О.П., Андрусишин Б.І., Мовчан О.М. Як приборкували профспілки: Міжпарт. боротьба у профруси України 1917-1922 рр. // Профспілки України. – К., 1995. – № 5/6. – С. 20-27; 1996. – № 1/2. – С. 53-59; № 3/4. – С. 65-75. – Бібліогр.: с. 73-75.

Див. також № 186, 952, 1339

Аграрне питання. Селянство

1166. Байєр М. Причини аграрної революції на Україні і шляхи до розв'язання аграрної справи. – К.; Віденсь, 1920. – 23 с.

1917-1920 рр. – С. 14-23.

1167. Витанович І. Аграрна політика українських урядів, 1917-1920 / Укр. іст. т-во. – Мюнхен; Чикаго, 1968. – 69 с. – (Сер.: Монографії; № 2). – Тит. арк. парал. англ.

Рец.: Процюк С. // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1969. – № 4. – С. 108-111.

1168. Влияние революции на крестьянское хозяйство: Главнейшие изм., происшедшие в строе крестьян. хоз-ва Лохвиц., Лубен. и Ромен. уездов Полтав. губернии за время революции 1917-1920 гг. / П.Р. // Хоз-во Полтавщины. – Полтава, 1921. – № 3. – С. 34-38.

1169. Горак В. Динамика аграрной революции на Украине (1917-1921) // Молодежь и актуальные проблемы исторической науки: Тез. обществ.-полит. чтений, посвящ. 70-летию комсомола Украины, 7-9 июня 1989 г., г. Черновцы. – К., 1989. – С. 110-114.

1170. Горак В.С. Современные немарксистские концепции роли крестьянства Украины в революционном процессе 1917-1920 гг.: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / АН УССР. Ин-т истории. – К., 1990. – 16 с. – Бібліогр.: с. 16.

1171. Качинский В. Социализация сельского хозяйства на Украине / Укр. партія левых социалистов-революционеров. – К.: Борьба, 1919. – 29 с.

Вирішення земельного питання на Україні.

1172. Ковальова Н.А. Аграрна політика українських національних

урядів (1917-1921 рр.): Автoreф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1999. – 18 с. – Бібліогр.: с. 15.

1173. Кравченко Б. Селянство і Українська революція // Сучасність. – Мюнхен; Нью-Йорк, 1987. – № 3. – С. 68-72.

1174. Лебедь Д. Роль крестьянства в украинской революции // Звезда-Зоря. – Екатеринослав, 1921. – № 29. – С. 21-22.

1175. Любченко П. Вплив контрреволюції на класову диференціацію українського селянства // Коммунист. – К., 1920. – № 1. – С. 7-8.

Відношення селянства до політики Центральної Ради, гетьмана Скоропадського та Директорії.

1176. Лях Р.Д. Основні напрямки вивчення аграрної історії України (1917-1920 рр.) // Матеріали вуз. наук. конф. проф.-виклад. складу Донец. держ. ун-ту за підсумками наук.-дослід. роботи: Іст. науки, політологія (квіт. 1997 р.): В 2 кн. – Донецьк, 1997. – Кн. 1. – С. 88-90.

1177. Лях Р.Д. Проблеми аграрної історії України 1917-1940 рр. // Матеріали Всеукр. симп. з пробл. аграр. історії: У 2 ч. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 5-10.

1178. Лях Р.Д. Розв'язання аграрного питання на Україні (1917-1923 рр.). – К.; Донецьк: Вища шк., 1975. – 120 с. – Бібліогр.: с. 110-117.

Розд. 2: Аграрні перетворення на Україні в 1917-1919 рр.
– С. 23-49.

1179. Марочко В.І. Аграрні реформи в Україні (друга половина XIX – перша третина ХХ ст.): соціально-економічний аспект // Матеріали Всеукр. симп. з пробл. аграр. історії. – К., 1996. – Ч. 1. – С. 73-78.

Доба революції. – С. 77.

1180. Марочко В.І. Українська селянська кооперація: Іст.-теорет. аспект (1861-1929 рр.) / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1995. – 217 с.

Розд. 2: Розвиток кооперації в роки революції та громадянської війни (1917-1920). – С. 46-97.

1181. Мартос Б. До аграрної реформи на Україні: (Чому наша партія [УСДРП] повинна вимагати конфіскації землі без викупу?) // Вільна Україна. – Львів; К., 1921. – № 1/2. – С. 95-109.

Зокрема доба революції.

1182. Мицюк О. Земельні реформи на Україні. – Львів: Накладом Укр. книгарні і антикварні, 1921. – 24 с. – (Б-ка попул.-наук. викладів «Знання»; № 3).

1917-1920 рр. – С. 15-24.

1183. Мицюк О. Як боролося українське селянство за землю. – Львів:

Накладом Укр. книгарні і антикварні у Львові, 1921. – 19 с.: табл. – (Б-ка попул.-наук. викладів «Знання» / Під ред. О. Терлецького; № 8).

Зокрема доба революції.

1184. Мороз О., Злупко С. Українське селянство першої половини ХХ століття: Трагедія і героїзм. – Львів: Універсум, 1997. – 164 с.

Розд. 1, [гл.] 5: Селянство і національно-державне будівництво. – С. 48-58.

Розд. 2, [гл.] 1: Окупація українських земель і пограбування селянства. – С. 59-69.

1185. Прокопенко І.П. Сільськогосподарська кооперація у суспільно-політичному житті України (1880 – початок 30-х років ХХ століття): Автограф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1992. – 24 с. – Бібліогр.: с. 23-24.

1917-1920 pp. – С. 4, 15-16.

1186. Терниченко А. Земельна реформа на Україні [1917-1919 pp.] // Громада. – К., 1919. – № 2/3. – С. 7-8; № 6/7. – С. 18-19; № 8/9. – С. 9-10; № 10/12. – С. 8.

1187. Фареній І.А. Українська сільськогосподарська кооперація в роки революції та громадянської війни // Матеріали Всеукр. симп. з пробл. аграр. історії: У 2 ч. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 28-32.

Див. також № 64, 111, 116, 168, 185, 319, 684, 687, 794, 805, 920, 1249, 1323, 2356, 2395

Селянсько-повстанський рух

1188. Беспечный Т.А., Букреева Т.Т. Нестор Махно: правда и легенды. Лева Задов: человек из контрразведки. – Донецк: Донеччина, 1996. – 288 с.

***1189. Валійський А.** Повстанський рух в Україні в 1917-1920 роках // Вісті комбатанта. – Нью-Йорк; Торонто, 1961. – № 4. – С. 12-16.

***1190. Верига В.** Махно, більшовики і Врангель // Вісті комбатанта. – Торонто, 1984. – № 2. – С. 45-54.

1191. Верстюк В.Ф. Махновщина: Селян. повстан. рух на Україні (1918-1921). – К.: Наук. думка, 1991. – 365, [3] с. – Бібліогр.: с. 354-362. – Імен. покажч.: с. 363-366.

Рец.: Яковенко П. // Політол. читання. – 1992. – № 2. – С. 306-307.

1192. Верстюк В.Ф. Махновщина – селянський повстанський рух в Україні в роки громадянської війни (1918-1921): Дис. доп. ... д-ра іст. наук / АН України. Ін-т історії України. – К., 1992. – 48 с. – Бібліогр.: с. 48.

1193. Вишнівський О. Повстанський рух і отаманія: Збірник. – Детройт, 1973. – 109, [19] с.: портр.,фотогр. – Тит. арк. парал. англ.

Період 1917-1920 pp.

1194. Волковинський В.М. Нестор Махно в історії національно-визвольних і соціальних змагань в Україні: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1996. – 79 с. – Бібліогр.: с. 77-78.

Доба революції. – С. 26-63.

1195. Героїзм і трагедія Холодного Яру: [Зб. матеріалів і спогадів] / Г.С. Гребенюк, А.П. Демартино, Р.М. Коваль та ін.; За ред. Р.М. Кovalя. – К., 1996. – 312, [4] с.: іл. – Дод.: Українські діячі [Холодноярських збройних сил]: (Корот. довід.): с. 288-311.

Про збройну боротьбу повстанців в 1917-1920 pp. – С. 28-146.

1196. Горак В. Повстанці отамана Григор'єва (серпень 1918 – серпень 1919 pp.): Ист. дослідження. – Фастів: Поліфаст, 1998. – 224 с.: іл. – Бібліогр.: с. 217-223.

1197. Грациози А. Большевики и крестьяне на Украине, 1918-1919 годы: Очерк о большевизмах, национал-социализмах и крестьян. движениях / Ассоц. исследователей рос. о-ва XX в. – М.: АИРО-XX, 1997. – 200 с. – (Сер.: Первая публ. в России). – Указ. имен.: с. 192-195.

Рец.: Верстюк В. Ще раз про селянську тему в українській революції // Укр. гуманіт. огляд. – К., 1999. – Вип. 2. – С. 75-91.

1198. Ермаков В. Жить под «батькою» Махно было свободно, но страшновато // Столица. – М., 1991. – № 22. – С. 54-57.

1199. Ермаков В.Д. Махновщина: Некоторые соц.-быт. аспекты повстан. движения крестьян Украины // Социол. исслед. – М., 1991. – № 3. – С. 76-86.

1200. Завальнюк К. Ананій Волинець – організатор повстанського руху на Поділлі в 1917-1920 pp. // Тези доп. і повідомл. сімнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 18 верес. 1997 р. – Вінниця, 1997. – С. 13-18.

1201. Земзюліна Н.І. Селянське питання в Україні, 1917-1918 pp.: (Історіогр. пробл.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1998. – 17 с. – Бібліогр.: с. 16.

1202. Коваль Р. Отаман українського степу [А. Гулий-Гуленко] // Учитель. – К., 1998. – № 9. – С. 16-20.

1203. Кочевий О. Про махновщину. – Х.: Всеукрдержвидав, 1920. – 23 с. – (УСРР; № 102).

1204. Кубанин М. Махновщина: Крестьян. движение в степ. Украине в годы гражд. войны / Под ред. М.Н. Покровского. – Л.: Прибой, [1927]. – 228 с.

Рец.: Карпенко Г. // Літопис революції. – Х., 1928. – № 2.
– С. 332-337.

*1205. Латун О.І. До питання про істинні причини махновського опору соціалістичним перетворенням на Півдні України (1917-1921) // Розвиток історичного краєзнавства в контексті національного і культурного відродження України: Тези доп. та повідомл. В Всеукр. конф., жовт. 1991 р. – Кам'янець-Подільський, 1991. – С. 252-253.

1206. Мармазова Т.И. Махновское движение как самобытное явление украинской национальной жизни [1917-1919 гг.] // Матеріали вуз. наук. конф. проф.-виклад. складу Донец. держ. ун-ту за підсумками наук.-дослід. роботи: Іст. науки, політологія (квіт. 1997 р.): В 2 кн. – Донецьк, 1997. – Кн. 1. – С. 101-103.

1207. Махно та його військо: Матеріали до історії укр. визвол. боротьби / М.С. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 6. – С. 16-17.

1208. Мусієнко В.В., Земзюліна Н. До питання періодизації селянського руху в Україні 1918-1923 рр. // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1996. – Вип. 34. – С. 10-15. – Бібліогр.: с. 15.

1209. Недужко Ю., Недужко І. Махновщина (березень 1917 – червень 1919 р.) // Молодіж. наук. віsn. – Луцьк, 1999. – № 1: Іст. науки. – С. 23-30. – Бібліогр.: с. 29-30.

1210. Овдієнко П.П. Селянський рух Лівобережної України та Українська національна державність (1917-1920 рр.) // Історія та культура Лівобережжя України: Матеріали Міжнар. конф., трав. 1997 р. – К.; Ніжин, 1997. – С. 152-156.

1211. Олійник В. Кооперативні організації українського селянства в роки української революції 1917-1920 років // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 345-358.

1212. Пономаренко М. Холодноярська республіка [1918–1922 pp.] // Холодний Яр. – Черкаси, 1996. – № 5. – С. 79-84.

1213. Тимошук А.В. Анархо-коммунистические формирования Н. Махно (сентябрь 1917 – август 1921 г.). – Симферополь: Таврия, 1996. – 189 с.: табл., карты. – Бібліогр.: с. 149-167, 182-188.

1214. Тимошук О.В. Анархо-комуністичні формування Н. Махна (вересень 1917 – серпень 1921 рр.): Автограф. дис. ... канд. іст. наук / Запоріз. ун-т. – Запоріжжя, 1995. – 24 с. – Бібліогр.: с. 24.

1215. Тимошук О.В. Анархо-махновські формування – ворог української державності // Відродження української державності: проблеми історії

та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 67-68.

1216. Тимошук О. Чи варто Нестора Махна вважати національним героєм України // Кур'єр Кривбасу. – Кривий Ріг, 1999. – № 110. – С. 148-160. – Бібліогр.: с. 159-160.

1217. Ткаченко В. Отаманщина [1918-1919 pp.] // Віче. – К., 1992. – № 8. – С. 152-159; № 9. – С. 119-145.

1218. Федоровский Ю.Р. К вопросу о взаимоотношениях атамана Григорьева и батьки Махно [1917-1919 гг.] // Матеріали вуз. наук. конф. проф.-виклад. складу Донец. держ. ун-ту за підсумками наук.-дослід. роботи: Іст. науки, політологія (квіт. 1997 р.): В 2 кн. – Донецьк, 1997. – Кн. 1. – С. 97-100.

1219. Федоровский Ю.Р. Повстанческое движение в Донбассе и Махно // Нові сторінки історії Донбасу: Статті. – Донецьк, 1998. – Кн. 6. – С. 61-73. – Бібліогр.: с. 72-73.

Див. також № 82, 91, 115, 238, 1374, 1485, 2223

Фінанси. Гроши

1220. Бумажные деньги, ходившие на Украине: (Кат. ХХ ст.) / Сост.: А.С. Бадаев. – Чернігов, 1991. – 196 с.

Зокрема про гроши, що ходили на Україні в 1917-1920 pp.

1221. Вараниця В., Кукурудзяк М., Рибак І. Грошові знаки на Поділлі в 1918-1920 роках // Тези доп. тринадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 6 верес. 1994 р. – Вінниця, 1994. – С. 63-64.

1222. Ветров І.Г. Впровадження національної валюти в Україні в 1917-1920 роках: (До історії питання) // Наукові записки: Матеріали звіт.-наук. конф. викладачів Укр. пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова за 1992 рік. – К., 1993. – С. 231-232.

1223. Ветров І., Виговський М. Національні грошові знаки України 1917-1920 pp. // Київ. старовина. – К., 1993. – № 2. – С. 88-95.

*1224. Вітенко О. Волинські гроши // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 1. – С. 6-9.

1225. Гай-Нижник П.П. Вихід України в 1917-1919 pp. з російської рубльової зони // Фінанси України. – К., 1997. – № 10. – С. 120-124.

1226. Гай-Нижник П.П. Марки-шаги – грошові знаки державної України 1917-1920 років // Фінанси України. – К., 1997. – № 4. – С. 112-114.

1227. Гай-Нижник П.П. Теоретичні засади фінансової системи Украї-

нської держави у 1917-1919 рр. // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 4. – С. 3-17. – Бібліогр.: с. 16-17.

*1228. Гнатишак М. Державні гроші України 1917-1920 років: Іл. іст.-іконогр. нарис. – Клівленд: Укр. архів-музей, 1974. – 376 с. – Тит. арк. парал. англ.

*1229. Гнатишак М. Друкування українських грошей на Галицькій землі // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 7/8. – С. 23-24.

1230. Гнатишак М. Замітки до державних грошей України [1917-1920 рр.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 2. – С. 5-9.

*1231. Гнатишак М. Зіставлення українських паперових грошей державних видань, 1917-1920 // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 7/8. – С. 25.

*1232. Гнатишак М. Паперові грошові знаки на українських землях // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 3. – С. 10-12; № 4. – С. 17-18.

1233. Гнатишак М. Українські державні гроші, 1917-1920 // Життя і знання. – Львів, 1932. – № 6. – С. 167-172.

1234. Гроші // Календар і записна книжка кореспондента Київської губерніальної народної ради на 1919 рік. – К., 1919. – С. 205-207.

Гриня в період революції.

1235. Гроші в Україні: факти і документи / М.Ф. Дмитрієнко, В.М. Литвин, В.А. Ющенко, Л.В. Яковлєва. – К., 1998. – 454 с.: іл. – Бібліогр.: с. 444-452.

Доба революції. – С. 17-83, 95-97, 101-102, 263-276, 286-330, 391-441.

Рец.: Геєць В.М. Видатна наукова праця в галузі історичної україністики // Бібл. вісн. – К., 1999. – № 2. – С. 50-51.

1236. Гроші Української Держави 1917-1920 рр. – Буффало (на обкл. Буфело), 1970. – 8 с.

*1237. Гроші Української Держави 1917-1920 рр. – Львів, 1923. – 16, 8, 25 с.

1238. Грушевський М. Українська гриня // Вісн. політики, літ. й життя. – Віденсь, 1918. – № 14. – С. 211-212.

1239. Дмитрієнко М.Ф., Лисенко О.Ю. Національна валюта України [1918-1919 рр.] // Укр. іст. журн. – К., 1994. – № 6. – С. 26-41. – Бібліогр.: с. 41.

1240. Дмитрієнко М.Ф. Паперові гроші Житомира 1917-1920 рр. //

Житомир в історії Волині і України: Тези Всеукр. наук. краєзн. конф., м. Житомир, 7-10 верес. 1994 р. – Житомир, 1994. – С. 65-68.

1241. Дмитрієнко М.Ф. Паперові гроші та приватні бони міст і сіл Поділля як історичне джерело (1917-1920) // Тези доп. дванадцятої Вінницької обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 7 верес. 1993 р. – Вінниця, 1993. – С. 49-50.

1242. Дмитрієнко М. Паперові грошові знаки місцевих та приватних емісій як історичне джерело [1917-1920 рр.] // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 8. – С. 446-450. – Бібліогр.: с. 450.

1243. Дмитрієнко М.Ф. Фінансова система УНР: спроба створення державного бюджету // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 55-60.

1244. Каталог бон и дензнаков России, РСФСР, окраин и образований (1769-1927) / Под ред. Ф.Г. Чучина. – М., 1927. – 128 с.

[Гл.]: Украина [1917-1920 гг.]. – С. 23-35.

[Гл.]: Польша (когрессовая, Волынь, Віленщина и русская оккупация Восточной Галиции)[1917-1920 гг.]. – С. 91-122.

Те ж. – М., 1991. – 128 с. – [Репринт. вид.]

*1245. Кікта С. Каталог державних грошей, 1917-1920. – Клівленд: Укр. архів-музей, 1974. – 20 с. – Тримовний.

1246. Козубовський Г. Основні номінали грошового обігу України Х-ХХ століть // Фінанси України. – К., 1996. – № 10. – С. 121-128.

Грошові знаки періоду революції. – С. 128.

1247. Коленко С.Г. Паперові гроші на території України // Молодий будівничий України. – К., [1997]. – № 2: Матеріали першої студ. наук. конф. «Державотворення в Україні», 23-24 трав. 1996 р. – С. 9-10.

Зокрема в період революції.

1248. Колько С. Суть і значення грошей в період становлення Української держави // ТТМ: Пошуки та знахідки: Зб. наук. пр. – Тернопіль, 1993. – С. 115-119.

*1249. Краснікова О.М., Селіхов Д.А. Ліквідація земельних банків на Лівобережній Україні в ході більшовицької експансії 1917-1920 рр. // Тези доп. 50-ї наук. конф. професорів, викладачів, наук. працівників, аспірантів та студ. Полтав. техн. ун-ту. – Полтава, 1998. – С. 247.

1250. Лисенко О.Ю. Місця друкування паперових грошей в Україні в 1917-1920 роках // Історично-географічні дослідження в Україні: Зб. наук. пр. – К., 1994. – С. 131-139. – Бібліогр.: с. 139.

1251. Лукашов І. Український народний кооперативний банк – підпора української державності // Молода нація: Альманах. – К., 1999. – № 10. – С. 88-120. – Бібліогр.: с. 119-120.

1917-1920 pp. – С. 93-107.

1252. Мартос Б., Зозуля Я. Гроші Української держави [1917-1920 pp.] / Передм. Р. Єндика. – Мюнхен, 1972. – 103 с.: фотогр. – Альбом укр. грош. знаків: с. 57-101. – Рез. нім., англ.

Рец.: Гальченко В. Праця про гроші України в 1917-20 роках // Визвол. шлях. – Лондон, 1976. – Кн. 12. – С. 1459-1460.

1253. Мартос Б. Українська валюта 1917-1920 років // Наук. зап. / Укр. техн.-госп. ін-т. – Мюнхен, 1970. – [Т.] 20. – С. 3-29.

Те ж // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1992. – № 1. – С. 38-41; № 2/3. – С. 55-58; Україна. – К., 1992. – № 2. – С. 4-6.

1254. Мінченко Р.М., Харитонов Є.О. Фінансова та грошова системи у контексті державотворення в незалежній Україні [1917-1920 pp.] // Вісн. Одес. ін-ту внутр. справ. – 1998. – № 2. – С. 7-12. – Бібліогр.: с. 11-12.

1255. Наукові записки Тернопільського педагогічного університету. Сер. Історія. Вип. 6. – Тернопіль, 1997. – 347 с.

Зі змісту: Орищак Я. Паперові гроші УНР (1917-1920 pp.) як історико-економічне джерело. – С. 151-155; Курис Г. Місцеві та приватні гроші (бони) Поділля (Хмельницької обл.) у 1914-1924 pp. як історико-економічне джерело. – С. 159-163; Калінова В. Паперові гроші урядів Криму 1917-1920 років, як історико-економічне джерело. – С. 163-167.

1256. Національні паперові гроші України, 1918-1920 / Уклад. О.І. Рудченко. – Донецьк: Видавн.-комерц. фірма «Аспект», 1992. – 59 с.: іл. – Текст укр., рос. та англ. мовами.

1257. Неманов Л.М. Финансовая политика Украины (7 нояб. 1917 – 4 февр. 1919 г.) / Центр. т-во «Кооп. изд-во». – К., 1919. – 212 с. – (Фин. б-ка; № 16).

1258. Ніньовський В. Гроші Української держави // Гомін України. – Торонто, 1973. – № 19. – С. 3-7.

1259. Нумізматика українських земель: Анот. бібліогр. показн. / Вступ. ст. і уклад. Р. Шуст; Львів. ун-т. – Львів, 1998. – 270 с.

1260. Обідний М. Графіка українських грошових знаків // Стара Україна. – Львів, 1925. – № 11/12. – С. 198-200.

1261. П'ятаченко Г.О., Кравченко В.І., Кухарець Л.В. Міністри фінансів України, 1917-1998: Корот. біогр. / Наук.-дослід. фін. ін-т. – К., 1998. – 165 с.

1917-1920 pp. – С. 9-78.

Зокрема подано документи: Закон про утворення державного банку України. Тимчасовий закон про випуск державних кредитових білетів УНР (1917 р.). Закон про державну українську грошову одиницю (1919 р.) та ін. Висвітлюються основні етапи становлення державних фінансів періоду революції.

1262. Рябченко П.Ф. Полный каталог бумажных денежных знаков и бон России, СССР, стран СНГ (1769-1994 гг.) / Под ред.: М.И. Савлука, М.Ф. Дмитриенко. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: ИКЦ «Софія»: «Лісбанк», 1995. – 672 с.: ил. – Алф. указ.: с. 644-668.

Паперові грошові знаки і бони доби Центральної Ради, Гетьманату, Директорії та УСРР. – С. 308-310. Зокрема на с. 318-486 подано більше 4100 грошових знаків та бон різних найменувань двохсот населених пунктів України за період 1917-1920 pp.

1263. Сахно А. От гривны до гривни или денежные реформы последнего столетия на территории Украины (1897-1997 гг.) // Компаньон. – К., 1997. – № 17. – С. 26-34.

1917-1920 гг. – С. 26-29.

1264. Слобода М. Українські державні грошові ноти [1917-1920 pp.] // Укр. філателіст. – Відень, 1937. – № 3/4. – С. 1-3; № 5/6. – С. 1-4; № 7/8. – С. 1-2; № 9/10. – С. 1-3.

1265. Трембіцький В. Українські гроші // Крила. – Нью-Йорк, 1952. – № 2. – С. 15-17.

1266. Тувакова Н.В., Костецька О.С. Історичний досвід України у творенні національної грошової одиниці / УкрІНТЕІ – К., 1997. – 55 с.

[Гл.] 4: Гроші Української держави 1918-1920 років. – С. 30-35.

1267. Турин І. До розвитку української філателії // Укр. філателіст. – Відень, 1928. – № 8/9. – С. 1-4.

1268. Тхоржевський Р. Михайло Грушевський фундатор української національної валюти: (В світлі нововиявл. джерел) // Михайло Грушевський – погляд із сьогодення. – Тернопіль, 1997. – С. 229-233.

1269. Тхоржевський Р. Нариси історії паперових грошей на Тернопільщині ХХ ст.: (З каталогом). – Тернопіль: Підруч. і посіб., 2000. – 88 с. – Кат.: с. 71-84. – Бібліogr.: с. 85.

Зокрема доба революції.

1270. Тхоржевський Р.Й. Паперові гроші України 1917-1920 років: (Центр. Рада, Гетьманщина, Директорія) // Вісн. Нац. банку України. – К., 1996. – № 4. – С. 81-89.

1271. Тхоржевський Р.Й. Паперові грошові знаки і бони як історико-економічні джерела і об'єкт боністики (1917-1925 рр.): Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1995. – 48 с. – Бібліогр.: с. 44-46.

***1272. Українські гроші** // Календар «Громада» на рік 1924. – Львів, [1924]. – С. 128-136.

1273. Українські паперові гроші центральних випусків: Міні-кат. // Нумізматика і фалеристика. – К., 1997. – № 3. – С. 28-35.

Доба революції. – С. 28-31.

1274. Шрамченко С. Перші українські марки-шаги (1918-1920) // Укр. філателіст. – Віденський вісник, 1931. – № 3/4. – С. 1-3; № 5/6. – С. 4.

1275. Щегельська Ю. Довгий шлях гривні // Історичний календар – '98. – К., 1997. – Вип. 4. – С. 262-263.

Див. також № 1060, 2345, 2453

Національні відносини

1276. Антисемітизм і українофобство / В.П. // Воля. – Віденський вісник, 1920. – Т. 4, № 2. – С. 67-75.

Лист до редакції «Волі» С. Гольдельмана і відповідь автора.

1277. Антонюк О.В. Етнополітика в Україні: історія та сучасний стан // Укр. іст. журн. – К., 1999. – № 3. – С. 44-56. – Бібліогр.: с. 56.

[Гл.]: Становлення етнополітики в період існування УНР. – С. 48-56.

1278. Берко П. Євреї у час будівництва української державності (1917-1921 рр.) // Науковий збірник Українського Вільного університету: Ювіл. вид. з приводу 70-ліття УВУ. – Мюнхен, 1992. – С. 78-82.

1279. Бистрицька О.Б. Розвиток системи освіти національних меншин в Україні у 1917-1939 роках: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Х., 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 15.

1280. Білінкис Л. Громадянська війна на Україні та євреї: Фрагменти / Публ. Л. Падун-Лук'янової // Хроніка 2000. – К., 1998. – Вип. 21/22. – С. 234-252.

1281. Боровський М. Національно-соціальні перегрупування населення м. Києва в пореволюційний період (1917-1923) // Київ та його околиця в історії і пам'ятках. – К., 1926. – С. 431-475.

1282. Бочковський О.І. Т.Г. Масарик: Нац. пробл. та укр. питання: (Спроба характеристики та інтерпретації). – Подебради: Вид. Укр. Госп. Акад. в ЧСР, 1930. – 244 с.

[Розд.] 9: Масарик під час його перебування в Росії та на Україні (1917-1918) і українське питання. – С. 135-153.

[Розд.] 10: Після IV Універсалу і на початку більшовицької окупації України. – С. 154-160.

1283. Брик О.С. Українсько-єврейські взаємовідносини. – Вінніпег: Накладом авт., 1961. – 384 с.

[Гл.] 35: Участь євреїв у проводі більшевицької революції. – С. 123-134.

[Гл.] 42: Перша національно-персональна автономія євреїв у розсіянні. – С. 156-161.

[Гл.] 43: Погроми в Україні в 1917-21 рр. – С. 161-200.

1284. Винниченко В. Єврейське питання на Україні // Нова Україна. – Прага; Берлін, 1923. – № 7/8. – С. 20-31.

Те ж // Сучасність. – К., 1992. – № 8. – С. 116-125; Хроніка 2000. – К., 1998. – № 21/22. – С. 153-166.

1285. Вопросы германской истории: Немцы в Украине: Материалы укр.-герм. науч. конф., Днепропетровск, 26-29 сент. 1995 г. / Днепропетр. ун-т; Ред.: М.Г. Егорова, В.О. Насикан. – Днепропетровск, 1996. – 221 с.

Зі змісту: Безсонов А.И. К вопросу об участии немецких колонистов и меннонитов в гражданской войне на Юге Украины (1917-1921 гг.). – С. 112-125; Айсфельд А. Немецкие колонисты Юга Украины в 1917-1918 гг. – С. 125-133;. Осташева Н.В. Хортицкие меннонитские колонии в условиях экономического кризиса 1915-1923 гг. – С. 133-142.

1286. Гирич І. Між російським і українським берегами: Володимир Вернадський і національне питання: (У світлі щоденника 1917-1921 рр.) // Марра: Зб. наук. пр. на пошану Я. Дашкевича з нагоди його 70-річчя. – Львів; К.; Нью-Йорк, 1996. – С. 735-756.

1287. Гольдельман С.І. Жидівська національна автономія на Україні (1917-1920 рр.) / Ін-т для вивч. СССР. – Мюнхен, 1963. – 108 с. – (Документи і матеріали. Сер. 2, № 86).

Рец.: Биковський Л. Важлива соціологічна публікація // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1965. – № 1/2. – С. 85;

Срібний Р. Жидівська суспільність в українській державі // Листи до приятелів. – Нью-Йорк; Торонто, 1964. – Кн. 3/4. – С. 43-45; Стахів В.П. Із законодавства і політики Центральної Ради // Сучасність. – Мюнхен, 1964. – № 10. – С. 109-111.

Те ж. – Мюнхен; Париж; Єрусалим, 1967. – 140 с. – (Пр. Іст.-філософіч. секції / Наук. т-во ім. Шевченка; Т. 182). – Тит. арк. парал. англ.

1288. Гольдельман С.І. Жидівська національна автономія на Україні (1917-1920) // Хроніка 2000. – К., 1998. – Вип. 21/22. – С. 221-233. – Бібліогр.: с. 233. – Фрагм. з кн. С. Гольдельмана «Жидівська національна автономія на Україні». – Мюнхен, 1963.

1289. Гольдельман С. Листи жидівського соціал-демократа про Україну: Матеріали до історії укр.-жид. відносин за час революції. – Віденсь: Жид. вид-во «Гамайн» на Україні, 1921. – 80 с.

Те ж. – Б.м., 1964. – 80 с. – Репринт. вид. 1921 р.

1290. Гольдштейн М.И. Очерки истории евреев Полтавщины (1804-1920 гг.) / Полтав. гор. о-во евр. культуры. – Полтава: Скайтэк, 1998. – 67 с.: ил. – Бібліогр.: с. 65-67.

Ч. 2: (Февраль 1917-1920 гг.). – С. 41-67.

1291. Горшков В.П., Гусєв В.І. Місцеве самоврядування євреїв в Україні: важкі кроки становлення [січень 1918 – березень 1919 рр.] // Еврейське населення Півдня України: Тези до наук. конф., м. Запоріжжя, 27-28 жовт. 1994. – Запоріжжя, 1995. – С. 50-53.

1292. Гунчак Т. Чи був Симон Петлюра ворогом євреїв?: Пер. з англ. // Дзвін. – Львів, 1991. – № 2. – С. 102-117.

Спроба переоцінки ролі С. Петлюри в українсько-єврейських стосунках, 1917-1921 рр. Закони та накази уряду УНР.

1293. Гусєв В.І. Їм ніколи не було легко: (Про погроми, допомогу постраждалим від них та еміграцію євреїв з України (1918-1921 рр.) // Трибуна. – К., 1994. – № 7/8. – С. 38-39.

1294. Гусєв В.І., Калакура О.Я. Національні меншини в контексті соборності України (1917-1921 рр.) // Проблеми соборності України в ХХ столітті. – К., 1994. – С. 76-82.

1295. Гусєв В. Національні меншини в планах розбудови української держави: (Доба Центр. Ради, Гетьманщини, Директорії) // Розбудова держави. – К., 1993. – № 12. – С. 27-33.

1296. Гусєв В.І., Дрожжин В.П., Ігнатченко Г.І. Національні мен-

шини в планах розбудови української держави (1917-1920 рр.) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 39. – С. 65-68. – Бібліогр.: с. 68.

1297. Гусев В. О еврейских погромах, помощи пострадавшим и эмиграции евреев из Украины (1917-1921 гг.) // Вестн. Евр. ун-та в Москве. – М.; Иерусалим, 1994. – № 3. – С. 64-81.

1298. Гусев В.І., Пилипчук О.Г. Україна першої половини 20-х років ХХ століття: мачуха чи земля обітovanа для євреїв? -К.: Міжнар. фін. агенція, 1997. – 35 с. – Бібліогр.: с. 30-34.

Доба революції. – С. 4-8, 10-14.

1299. Демартино А. Північна частина Київської губернії за доби єврейських погромів 1918-1920 рр. // Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф., Київ, 2-5 верес. 1996. – К., 1997. – С. 41-44.

1300. Елагин В. Националистические иллюзии крымских татар в революционные годы // Революция в Крыму. – Симферополь, 1924. – № 3. – С. 39-101.

1301. Єкельчик С. Трагічна сторінка Української революції: С. Петлюра та євр. погроми в Україні // Михальчук В. Українська бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі: Заснування, розвиток, діяльність (1926-1998). – К., 1999. – С. 609-611.

1302. Єкельчик С. Трагічна сторінка Української революції: Симон Петлюра та євр. погроми в Україні (1917-1920) // Симон Петлюра та українська національна революція: Зб. пр. 2-го конкурсу петлюрознавців України. – К., 1995. – С. 165-217. – Бібліогр.: с. 209-217.

***1303. Жидівська автономія і Національний секретаріат: Матеріали і документи.** – К., 1920. – 7 с.

***1304. Жидівський курінь / Д.М.** // Українська Галицька Армія. – Вінніпег, 1958. – Т. 1. – С. 257-258.

1305. Завадський В. Національно-персональна автономія // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1928. – Кн. 2. – С. 159-165.

1306. Заремба О.В. Єврейська культура періоду національно-визвольних змагань в Україні (1917-1920) // Відродження. – К., 2000. – № 2. – С. 5-8.

1307. История погромного движения на Украине, 1917-1921 гг.: [В 2 т.] – Берлин: Ostjudisches Historisches Archiv, 1923-1932.

Т. 1: Период Центральной Рады и Гетмана. Черико-вер И. Антисемитизм и погромы на Украине 1917-1918 гг.: (К истории укр.-евр. отношений) / Вступ. ст. С.М. Дубнова. – 1923. – 335 с.

Т. 2: Шехтман И.Б. Погромы Добровольческой армии на Украине: (К истории антисемитизма на Украине в 1919-1920 гг.) / Вступ. ст. И.М. Чериковера. – 1932. – 386, [4] с.

1308. Калакура О.Я. Ставлення польської меншини до УНР // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 126-135. – Бібліogr.: с. 134-135.

1309. Калакура О.Я. Українська полонія в 1917-1939 роках: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т нац. відносин і політології. – К., 1995. – 23 с.

1310. Кедровський В. Боротьба з погромами в Україні / Передм. «Біль історії від самих витоків» Р. Корогодського // Поле відчаю й надії: Альманах. – К., 1994. – № 1. – С. 16-70. – Передрук з газ. «Свобода» (США), 1930 р.

1311. Кедровський В. Погроми на Україні: (Урив. з праці «1919 рік») // Вісник. – Львів, 1933. – Кн. 7/8. – С. 535-546.

Про єврейські погроми 1917-1919 рр.

1312. Клейнер І. Владімір (Зеев) Жаботинський і українське питання: Вселюдськість у шатах націоналізму / Канад. ін-т укр. студій. – К.; Торонто; Едмонтон, 1995. – 264 с. – Покажч. імен: с. 257-261.

Доба революції. – С. 137-143, 148-153, 158-166, 168.

1313. Клейнер І. Урок втрачених можливостей: [До історії укр.-євр. відносин] // Сучасність. – Нью-Йорк; К., 1992. – № 8. – С. 55-75.

Зокрема про участь єврейської громадськості в українській революції 1917-1920 рр.

1314. Лаптев Ю.Н. Общественно-политические организации немцев Крыма в XX в. // Проблемы политической истории Крыма: итоги и перспективы: Материалы науч.-практ. конф., 24-25 мая 1996. – Симферополь, 1996. – С. 58-61.

Зокрема доба революції.

1315. Лисюк К. В обороні української правди: Справа укр.-жид. взаємовідносин. – Онтаріо (Каліфорнія), 1964. – 40 с.

1316. Лихолат А.В. Здійснення ленінської національної політики на Україні, 1917-1920 / Відп. ред. І.О. Гуржій; АН України. Ін-т історії. – К.: Наук. думка, 1967. – 301, [3] с.

1317. Луцький Ю. Чехи на Україні (1917-1933): Трагедія господаря // Хроніка 2000. – К., 1999. – № 29/30. – С. 119-133.

Зокрема доба революції.

1318. Макаренко Н.Ю. Національні меншини в Україні на час національно-демократичної революції в Україні // Відродження української дер-

жавності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 68-69.

*1319. Маслівець Г. Жидівські погроми в Україні // Тризуб. – Париж, 1960. – № 1. – С. 13-15.

*1320. Материалы к истории евреев в Украине / Сост. Р.И. Гольдштейн. – Днепропетровск: Дніпро, 1993.

1321. Мирський Р.Я., Хонігсман Я.С., Найман О.Я.. Юдофобія проти України: (Старі забобони і модерні вигадки). – Львів, 1998. – 112 с. – Тит. арк. парал. англ.

Доба революції. – С. 32-35.

1322. Мицик Ю. До історії контактів М. Грушевського з представниками єврейської громади // Хроніка 2000. – К., 1998. – Вип. 21/22. – С. 166-173.

1323. Мициюк О.К. Аграризація жидівства України. – Прага: Накладом авт., 1932 (обкл. 1933). – 176 с.: табл.

[Розд.] 6: Жидівство за доби історичного перелому (1917-1920 рр.). – С. 103-142.

1324. Мициюк О. Жидівство за доби історичного перелому (1917-1920) // Розбудова нації. – Прага, 1932. – № 7/8. – С. 185-196; № 9/10. – С. 253-256; № 11/12. – С. 290-300; 1933. – № 5/6. – С. 130-138.

1325. Мициюк О. Самостійність України та жидівство // Розбудова нації. – Прага, 1933. – № 3/4. – С. 75-87.

1326. Найман О.Я. «Круглий стіл» на тему «Українська революція і національні меншини: досвід, історія і сучасність» // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 4. – С. 155-156.

1327. Найман О. Трагедія єреїв Української Народної Республіки // Генеза. – К., 1998. – № 1/2. – С. 142-149. – Бібліогр.: с. 148-149.

1328. Найман О. Уроки державотворення: УНР і «єврейське питання» // Віче. – К., 1998. – № 5. – С. 120-128. – Бібліогр.: с. 127-128.

1329. Найман А. Халуціанський [піонерський] рух в Україні [1917-1920 рр.] // Запорожские еврейские чтения. – Запорожье, 1998. – Вып. 2. – С. 44-48. – Бібліогр.: с. 47-48.

1330. Національні меншини України у ХХ столітті: політико-правовий аспект / М. Панчук, В. Войналович, О. Галенко та ін.; Редкол. І.Ф. Курас (голов. ред) та ін.; НАН України. Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 2000. – 357 с.

Розд. 2: Національні меншини в період Української національно-демократичної революції. – С. 56-114.

1331. Нестуля С.І., Щетініна Т.О. Розвиток єврейської національної школи на Полтавщині в роки української революції // Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф., Київ, 2-5 верес. 1996. – К., 1997. – С. 284-286.

1332. Орлик В.М. Молдавська національна меншина в Україні (1919-1923 рр.) / Під ред. В.М. Курило; Кіровогр. пед. ун-т. – Кіровоград, 1998. – 44 с.

Зокрема доба революції.

1333. Орлянський С.Ф. Материалы к истории еврейской общины Александровска (Запорожья). Вып. 2. Февраль 1917 г. – 1920 г. / Запорож. ун-т, Запорож. гор. отд-ние о-ва «Украина-Израиль». – Запорожье: Этта-Пресс, 1998. – 37 с. – Библиогр.: с. 34-37. – На обл. назв.: История евреев Запорожья. Кн. 2.

1334. Осташева Н.В. Криза менонітської спільноти України та закордонна менонітська допомога (1914 – поч. 30-х рр. ХХ ст.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1996. – 24 с. – Бібліогр.: с. 23-24.

Зокрема період 1917-1920 рр.

1335. Пігідо Ф. До українсько-єврейських відносин у роках революції (1917-1921) // Український збірник. – Мюнхен, 1956. – Кн. 7. – С. 58-81.

1336. Плющ Л. «Боротьба з єреями – це боротьба з нами...» // Сучасність. – К., 1992. – № 8. – С. 89-100.

Єврейське питання в історіографії, зокрема періоду революції в Україні.

1337. Правда історії: Діяльність євр. культ.-просвіт. орг. «Культурна Ліга» у Києві (1918-1925): Зб. документів і матеріалів / Упоряд. М.О. Рибаков. – К.: Віпол, 1995. – 168 с.

Документи та матеріали (січ. 1918-1920 рр.). – С. 16-77.

1338. Рафальський О. Національні меншини України у ХХ столітті: Історіогр. нарис / НАН України. Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К.: Полюс, 2000. – 447 с. – Покажч. імен: с. 371-389. – Бібліогр.: с. 390-444.

Розд. 2.2: Українська революція: шлях національних груп до персональної автономії. – С. 79-102.

Розд. 2.3: Радянська влада очима неукраїнців. – С. 102-117.

1339. Реснт О.П. Становище єврейського робітничого населення України (1917-1920 рр.) // Єврейське населення Півдня України: історія та сучасність: Тези до наук. конф., 19-20 листоп. 1992 р. – Запоріжжя, 1992. – С. 56-59.

1340. Сейко Н. Польські культурно-освітні товариства на Волині в 1916-1919 рр. // Універсум. – Львів, 1999. – № 1. – С. 52.

Зокрема доба революції.

1341. Сергійчук В. Погроми в Україні, 1914-1920: Від штуч. стереотипів до гіркої правди, прихов. в рад. арх. / Вступ. ст. В. Михальчука. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1998. – 543 с. – Імен. покажч. [помилково «Предм. покажч.»]: с. 502-529.

Подано 133 документи 1917-1920 рр.: постанови, меморандум, звернення, заяви, протоколи, доручення, розпорядження, відозви, телеграмами офіційних осіб, повідомлення і свідчення населення та ін. – С. 153-456. – Додатки: [документи 1919-1920 рр.]. – С. 457-496.

1342. Сергійчук В. Симон Петлюра і єврейство // Дніпро. – К., 1999. – № 5/6. – С. 105-140.

Зокрема доба революції.

1343. Сергійчук В. Уся правда про єврейські погроми: Мовою невідомих документів і матеріалів / Ін-т дослідження модер. історії України, Фундація ім. С. Петлюри. – К.: Козаки, 1996. – 122 с.

В кн. також подано 8 документів за січень 1919 р.: повідомлення, меморандум, заявка, телеграми, звернення, пропозиції. – С. 20-29.

*1344. Симон Петлюра у справі погромів // Молода Україна. – Торонто, 1960. – № 70. – С. 1-2.

1345. Степанова І. Правовий стан єреїв в Україні в 1917-1922 роках // Вісн. Київ. ун-ту. [Сер.] Міжнар. відносини. – 1997. – Вип. 7, (ч. 1). – С. 75-82. – Бібліogr.: с. 81-82.

1346. Тараненко М.Г., Левігас Ф.Л. Боротьба за державність України і єврейське питання (1917-1920 рр.) // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 242-244.

1347. Тараненко М.Г., Левігас Ф.Л., Коновал А.О. Боротьба за державність України і єврейське питання (1917-1920 рр.) // Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф., Київ, 22-23 листоп. 1993. – К., 1994. – С. 154-156.

1348. Феллер М. Ереи в Украинской Галицкой Армии // Очерки єврейского героизма: В 3 т. – К., 1997. – Т. 3. – С. 430-442.

1349. Харченко В. Міф про Симона Петлюру на тлі українсько-єврейських стосунків доби революції // Михальчук В. Українська бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі: Заснування, розвиток, діяльність (1926-1998). – К., 1999. – С. 611-613.

1350. Харченко В. Міф про Симона Петлюру на тлі українсько-єврейських стосунків доби революції // Симон Петлюра та українська національна революція: 36. пр. 2-го конкурсу петлюровознавців України. – К., 1995. – С. 218-256. – Бібліогр.: с. 253-256.

1351. Харченко Т. До питання про участь представників національних меншин в органах міського самоврядування в 1917-1918 роках // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 1999. – Вип. 8. – С. 46-55.

1352. Хейфец И.Я. Мировая реакция и еврейские погромы: [В 3 т.]. – [Симферополь]: Госиздат Украины, 1925.

Т. 1: Польша, 1918-1922. – 257 с.

Т. 2: Венгрия, 1918-1922. – 249 с.

*Т. 3: Украина, 1918-1919. – 223 с.

1353. Хиттерер В. Учебные программы еврейских учебных заведений Российской империи и Украинской Народной Республики // Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф., Київ, 8-9 груд. 1994. – К., 1995. – С. 205-212. – Бібліогр.: с. 211-212.

Про зміни в галузі єврейської освіти в УНР 1917-1920 pp. – С. 209-211.

***1354. Хто і над ким «робив» погроми на Україні** // Календар Канадійського фармера на рік 1931. – Вінніпег, [1931]. – С. 79-82.

1355. Чоп В.М. Євеї та проблема антисемітизму в історії махновського руху // Єврейське населення Півдня України: Тези до наук. конф., м. Запоріжжя, 27-28 жовт. 1994. – Запоріжжя, 1995. – С. 30-33.

1356. Чоп В.М. Євеї та проблема антисемітизму в історії махновського руху // 1-е Запорожские чтения «Еврейское население Юга Украины», 29-30 мая 1997 г.: Докл. и сообщ. – Запорожье, 1997. – С. 156-167. – Бібліогр.: с. 166-167.

1357. Шамрай М.І. Національні відносини в Україні на початку 20-х pp. // Етносоціальні процеси на Середньому Придніпров'ї: минуле і сучасність: Міжнар. конф.: Тези доп. та повідомл. – Черкаси, 1999. – С. 29-30.

1358. Шеліт И. Долой погромы. – К.: Изд-во Нар. Комисариата по воен. делам Украины, 1919. – 8 с. – (УССР).

1359. Шестопал М. Євеї на Україні / Передм. «Плекаймо справжню дружбу» В. Яременка // Дніпро. – К., 1998. – № 5/6. – С. 34-133.

Те ж. – К.: Оріяни, 1998. – 102 с.

Те ж. – К.: Оріяни, 1999. – 180 с.

Зокрема період революції.

1360. Шитковський П. До питання про українсько-єврейські стосун-

ки у 1917-1920 рр. // Еврейская мысль сквозь века: Сб. науч. тр. по иудаике, евр. истории и культуре. – Днепропетровск, 1999. – Вып. 3. – С. 163-169. – Библиогр.: с. 169.

1361. Шитковський П.В. З історії українсько-єврейських взаємин у 1917-1920 рр.: (До історіогр. питань) // Вісн. Київ. лінгв. ун-ту. Сер.: Історія, економіка, філософія. – 1999. – Вип. 3. – С. 67-75. – Бібліогр.: с. 75.

1362. Шульгин О. Україна і червоний жах: Погроми в Україні / Пер. з фр. О. Леонович, М. Мулової-Войтовецької; Під. ред. Н. Пазуняк; Ін-т досліджень модер. історії України в США, Фундація ім. О. Ольжича. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2001. – 104 с. – Документи: с. 68-103. – Тит. арк. парал. фр.

1363. Якубова Л. Маріупольські греки: (Етніч. історія), 1778 р. – початок 30-х років ХХ ст. / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1999. – 332 с. – Бібліогр.: с. 227-250. – Дод.: с. 250-329.

[Гл.]: Революційні події 1917 р. – С. 51-62.

[Гл.]: Участь грецької людності в громадянській війні в Україні. – С. 62-76.

1364. Яруцький Л. Ереи Приазов'я. – Маріуполь, 1996. – 322 с.

Доба революції. – С. 84-98.

Див. також № 8, 93, 139, 145, 178, 725, 828, 865, 867, 1627, 1821, 1899, 2234, 2235, 6692

Збройні сили

1365. Артюшенко Ю. До історії української армії та її традиції // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1962. – № 12. – С. 7-9.

1366. Артюшенко Ю. До 60-ліття державно-збройного первопочину // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1977. – № 5/6. – С. 12-15.

1367. Артюшенко Ю. За українську військову традицію й за українську військову ієрархію // Самост. Україна. – Чикаго; Вінніпег, 1950. – № 8. – С. 16-18.

Про становлення Української Армії, 1917-1920 рр.

***1368. Артюшенко Ю.** Проблема українських збройних сил (1917-1918 рр.) // Самост. Україна. – [Вінніпег], 1955. – № 2/3. – С. 16-20.

1369. Артюшенко Ю. Соборно-державні традиції Армії УНР – основа і сила націоналістичного руху // Андрій Мельник: Спогади та документи. – К., 1995. – С. 82-107.

***1370. Артюшенко Ю.** У 50-ліття власнопідметного революційно-військового первопочину // Самост. Україна. – [Чикаго; Нью-Йорк], 1967. – № 2. – С. 7-9.

1371. Артюшенко Ю. У 60-ліття українських державно-збройних сил // Альманах Українського народного союзу на рік 1977. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, [1977]. – С. 19-21.

1372. Бердій А. Могутня армія – запорука Української незалежної держави: [Іст. огляд укр. війська] // Державність. – Львів, 1992. – № 3. – С. 16-22.

1373. Бережинський В.Г. Військова організація основних українських державних формувань. Ч. 3. Збройні сили України у 1917-1921 рр. / Акад. збройн. сил України; Відп. ред. О.П. Моця. – [К.], 1995. – 39 с.

1374. Бережинський В.Г. Повстанська армія Нестора Махна / Акад. збройн. сил України. – К., 1997. – 21 с. – Бібліogr.: с. 21.

1375. Бережинський В.Г. Українські січові стрільці / Акад. збройн. сил України. – К., 1997. – 20 с., 16 арк. іл.

Українські січові стрільці в революції. – С. 10-20.

1376. Битинський М. Військові відзнаки Української Національної Армії // Гуртуймося. – Прага, 1932. – № 9. – С. 47-53.

1377. Битинський М. Українські військові відзнакення // Вісті комбата. – Торонто, 1968. – № 1. – С. 18-24; № 2. – С. 26-31; № 3. – С. 42-47.

*1378. Битинський М. Українські військові прапори й корогви // Вісті. – Мюнхен, 1963. – № 3. – С. 92-94.

*1379. Білинський Я. Симон Петлюра й визвольна боротьба 1917-1920 років // Молода Україна. – Торонто, 1967. – № 146. – С. 4-9.

1380. Білон П. Українська повітряна флота: (До історії Укр. авіації) [1917-1920 рр.] // Пам'ятки України. – К., 1998. – № 3/4. – С. 28-32. – Передрук з журн. «Мета». – Філадельфія.

1381. Бой. Українські Січові Стрільці (УСС) і Січові Стрільці (СС) // Календар Червоної Калини на 1924 рік: Ювіл. вид. в десятиліття виступу УСС, 1914-1924. – Львів; К., 1923. – С. 68-78.

1917-1920 рр. – С. 75-78.

1382. Бородич Л.В. Внутрішній прикордонні війська в Україні у 1917-1941 рр.: (Іст.-прав. аспект): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Нац. юрид. акад. України. – Х., 1999. – 22 с. – Бібліogr.: с. 20-21.

Доба революції. – С. 11-15.

1383. Бородич Л.В. До питання про організацію та правове становище спеціальних військових та охоронних підрозділів у період Української революції (1917-1920 рр.) // Вісн. Одес. ін-ту внутр. справ. – 1999. – № 3. – С. 3-11. – Бібліogr.: с. 11.

1384. Бортневский В.Г. Белая разведка и контрразведка на Юге России во время гражданской войны // Отеч. история. – М., 1995. – № 5. – С. 88-100. – Библиогр.: с. 99-100.

Зокрема в Україні 1917-1920 рр.

1385. Брицький П., Сідак В. Петро Болбочан: хто він?: Активний організатор захисту укр. державності, чи зрадник укр. народу? // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 210-222. – Бібліогр.: с. 222.

***1386.** Брут Р. Січові Стрільці. – Львів, 1937. – 32 с.

1387. Буркут І. Військові традиції і сучасність. – Чернівці: Мол. буковинець, 1998. – 159 с., 16 арк. кол'ор. іл. – Бібліогр.: с. 157-158.

Зокрема про збройні сили України доби революції.

1388. Бурнашов Г.В. Генерал-хорунжий Юрій Тютюнник: Чекістська «Справа № 39» / Всеукр. спілка краєзнавців. Івано-Франк. обл. орг. – Івано-Франківськ, 1996. – 72 с.

Події періоду української революції 1917-1921 рр.

1389. Бутович М. Формування Сірої Дивізії у Володимири-Волинському [1918-1920 рр.] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1966. – 36. 11. – С. 18-41.

1390. Винар Л. Зв'язки Нестора Махна з армією УНР (1918-1920) // Розбудова держави. – Монреаль, 1953. – № 3. – С. 15-16.

***1391.** Гірняк Н. Організація і духовний ріст Українських Січових Стрільців. – Філадельфія, 1955. – 88 с.

1392. Гірняк Н. Полковник Василь Вишваний. – Вінніпег: Видав Д. Микитюк, 1956. – 70, [2] с.: фотогр. – Дод.: Українські січові стрільці з весни 1918 р. до перевороту в Австрії: с. 45-56; Дорошенко В. Українські січові стрільці в діях України: с. 63-70. – Тит. арк. парал. англ.

1393. Гладкий Г. Січові Стрільці (СС) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 6. – С. 4-6.

1394. Головацький І. Василь Дідушок: полковник, отаман: Хроніка життя і діяльності (1889-1937). – Львів, 1998. – 128 с. – (Сторінки історії Укр. січ. стрільців). – Прим.: с. 119-126.

Доба революції. – С. 52-102.

1395. Головацький І. Галичанин [В. Дідушок], який прислужився Великій Україні: До 80-річчя Укр. Січ. Стрілецтва // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1994. – № 4/6. – С. 22-25.

Зокрема про військові дії Січових Стрільців періоду революції.

1396. Голубко В.С. Симон Петлюра і формування української військової доктрини // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1998. – № 344: Держава та армія. – С. 41-46.

1397. Гордієнко В.І. Українські Січові Стрільці. – Львів, 1990. – 48 с.: фотограф., карти. – Списки командирів УСС та членів Української бойової управи: с. 36-38. – Головні військові операції, в яких брали участь Українські Січові Стрільці: с. 39-40.

Доба Української революції. – С. 26-35.

1398. Григоренко В. Матеріали до вивчення водного транспорту України (1917-1955 рр.) // Український збірник. – Мюнхен, 1958. – Кн. 13. – С. 117-188.

Військовий і цивільний флот Української Народної Республіки, 1917-1920 рр. – С. 117-118.

1399. Губа А.В. Деякі аспекти громадянської війни 1918-1920 років // Зб. наук. пр. викладачів та аспірантів іст. фак. / Харк. пед. ін-т. – 1993. – Вип. 1. – С. 29-34. – Бібліогр.: с. 34.

1400. Губський Г.І. Проблема розбудови національних збройних сил // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 61-73. – Бібліогр.: с. 72-73.

1401. Давний Р. [Дашкевич Р.] Про Січових Стрільців / Передм. «Честь героям» К. Трильовського. – Відень: Накладом «Чорногори», 1921. – 79 с. – В кн. також: Дорошенко Д. Пам'яті тих, що полягли під Крутами. – С. 75-79.

Зокрема період революції.

1402. Дмитрук В. Генерал-хорунжий Армії УНР О. Алмазов і Волинь // Минуле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і край: Матеріали IX наук. іст.-краєзн. Міжнар. конф., 20-23 січ. 1998 р. – Луцьк, 1998. – С. 63-64.

Доба Української революції.

1403. Дорожинський П. Українська військова організація з перспективи 75-річчя // Самост. Україна. – Чикаго; Нью-Йорк, 1995. – № 3. – С. 16-23.

1404. Дубровський П. Сірожупанники // Вісті комбатанта. – Торонто, 1962. – № 3/4. – С. 44-46.

1405. Думін О. Галичани і їх військово-організаційна праця на Наддніпрянщині в 1917-1919 роках // Календар альманах «Неділя» на 1930 рік. – Львів, [1929]. – С. 85-92.

***1406.** Думін О. Історія легіону Українських Січових Стрільців, 1914-1918. – Львів, 1936. – 375 с., 99 світлин, 23 схеми.

Те ж // Дзвін. – К., 1991. – №№ 9-12; 1992. – №№ 1-12;
1993. – №№ 1-6.

1407. Євтимович В. Історія статуту польової служби // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 9. – С. 14-16.

1408. Жалібна книга: Поімен. список полеглих членів УГА у визвол. війні. – Львів, 1922-1923.

Кн. 1. – 1922. – 48 с.

Кн. 2. – 1923. – 28 с.

1409. Завальнюк О.М. Збройна боротьба в Україні, 1918-1920 рр. // Місту Полонному – 1000 років: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 15-17 черв. 1995 р., м. Полонне. – [Кам'янець-Подільський, 1995]. – С. 56-61. – Бібліогр.: с. 60-61.

1410. Загоронюк Л. Бойові нагороди періоду визвольних змагань // Військо України. – К., 1998. – № 11/12. – С. 40-41.

1411. Задунайський В.В. Військова уніформа Армії УНР 1917-1920 років. – К., 1994. – 22 с. – Деп. у ГНТБ України 15.08.94, № 1640.

1412. Задунайський В.В. Впровадження системи Вищого Військового Управління в Армії УНР 1917-1920 років. – К., 1994. – 18 с. – Деп. у ГНТБ України, 15.08.94, № 1644.

1413. Задунайський В.В. Збройні сили УНР (1917-1920 рр.): Автoref. дис. ... канд. іст. наук / Донец. ун-т. – Донецьк, 1995. – 22 с. – Бібліогр.: с. 21.

1414. Зелінський В. Синьожупанники. – Берлін: Накладом Укр. Нац. Об-ня в Німеччині, 1938. – 76 с., 2 іл.: портр.

1415. Золоті Ворота: Історія Січових Стрільців, 1917-1919: 3 198 світлинами і 11 схемами. – Львів: Червона Калина, 1937. – XV, 395 с.: фотогр., схеми. – (Історія визвол. боротьби України в моногр.; Т. 2). – Бібліогр.: с. 323-366. – Імен. покажч.: с. 370-373. – Геогр. покажч.: с. 373-379, 387-395. – Покажч. авт.: с. 379-380.

***1416. Іванець І.** 1918-1920: (До історії УСС) // Українські Січові Стрільці, 1914-1920. – Монреаль, 1955. – С. 129-144.

***1417. Інгулець В.** За українське море // Дешева книжка. – 1936. – № 7. – С. 1-32.

1418. Ірchan M. Хто такі УСС і звідки вони взялися та чого хотять? – [Рівне]: Накладом ред. часопису «УСС», № 1, 1919. – 16 с. – (Полевий пошт. пост; № 9).

Доба революції. – С. 11-16.

*Те ж. – Дрогобич, 1919. – 16 с.

1419. Ірчан М. Хто такі УСС? та інші твори / Упоряд., вступ. ст. та прим. П. Арсенича; Івано-Франк. обл. держ. адміністрація. – Івано-Франківськ: Нова зоря, 1997. – 112 с. – Бібліogr.: с. 111.

Доба революції. – С. 56-60, 94-103.

1420. Історія Галицької Армії: Прогр. збирання матеріалів. – Кам'янець: Вид. «Стрільця», органу Галиц. Армії, 1919. – 24 с.

1421. Історія січових стрільців: Воєн.-іст. нарис / Авт. вступ. ст. І. Кедрін. – К.: Україна, 1992. – 346, [1] с., [16] арк.фотogr. – На звороті тит. арк.: Друк. за вид.: Золоті ворота: Історія січових стрільців: Воєн.-іст. нарис. – Львів: Червона калина, 1937.

1917-1920 роки. – С. 30-346.

1422. Історія українського війська / І. Крип'якевич, Б. Гнатевич, З. Стефанів та ін. – Львів: Вид. І. Тиктора, 1936. – 568 с. 383 іл.

Доба революції. – С. 357-568.

Те ж. – 2-е вид., допов. – Вінніпег, 1953. – 850 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліogr.: с. 822-832.

Доба революції. – С. 357-592.

Те ж. В 2 ч. Ч. 2. – К., 1992. – 293-568, VIII с., 383 іл. – (Б-ка журн. «Пам'ятки України»; Кн. 17). – Репринт. відтворення вид. 1936 р.

Доба революції. – С. 357-568.

Те ж: (Від княжих часів до 20-х років ХХ ст.) / Передм. Я.Р. Дащекевича. – 4-е вид., змін. і допов. – Львів: Світ, 1992. – VIII, 702 с.: іл., портр. – Імен. покажч.: с. 594-648. – Геогр. покажч.: с. 649-661. – Бібліogr.: с. 662-697. – Репринт. відтворення вид. 1936, 1953 рр.

Доба революції. – С. 357-592.

Те ж: [У 12 вип.] / Післямова Я.Р. Дащекевича. – Тернопіль, 1992. – 574 с.: іл. – (Іст. б-ка). – Репринт. відтворення вид. 1936 р.

Доба революції. – С. 357-568.

Те ж. Т. 2. – 5-е вид., змін. і допов. – К.: Варта, 1995. – 464 с.: іл. – Бібліogr.: с. 414-460. – Репринт. відтворення вид. 1936, 1953 рр. – Тит. арк. парал. англ.

Доба революції. – С. 81-315.

1423. Історія українського війська, 1917-1995 / В. Гриневич, Л. Гриневич, М. Колісник та ін; Упоряд., передм. Я. Дащекевича. – Львів: Світ, 1996. – 840 с.: іл.

Дод.: Відзнаки Українського війська доби визвольних змагань / К. Гломозда. – С. 810-828; Рангові відзнаки: Українські частини (осінь 1917 р.). Армія УНР (грудень

1917 р.). Армія УНР (квітень 1918 р.). Армія Української Держави. Військовий флот (липень 1918 р.). Військо УНР (квітень 1919 р.). Військо УНР (липень 1919 р.). Військо УНР (березень 1920 р.). Збройні сили ЗОУНР (УГА). – С. 829-830; Порівняльна таблиця рангів військових урядовців. – С. 831; Порівняльна таблиця військових рангів. – С. 832; Однострої українських військових формаций, 1914 – 1920 рр.: Військо УНР часів Центральної Ради. Збройні сили Української Держави (Гетьманату). Дієва Армія УНР доби Директорії. Збройні сили ЗОУНР (Українська Галицька Армія). Кокарди і емблеми до шапок. Нагрудні знаки. Нагороди. Пропам'ятні відзнаки. – С. 833-836.

1424. Каляєв А.О., Пилипенко Ю.О. Місце і роль національно-патріотичного виховання та військово-вишкільної роботи в легіоні українських січових стрільців // Зб. наук. пр. / Від-ня військ. підготов. ун-ту «Львів. політехніка». – 1996. – Вип. 2. – С. 27-35. – Бібліогр.: с. 35.

Доба революції. – С. 32-35.

1425. Каляєв А.О. Українські збройні сили та їх роль у захисті української державності в період визвольних змагань (1917-1920 роки): Воєн.-іст. аналіз. – Львів: ВВП ДУ «Львів. політехніка», 1994. – 45 с.

1426. Капустянський М. Українська збройна сила й українська революція. – Саскатун; Саскачеван: Новий шлях, 1936. – 50 с.: карти.

1427. Карпов В. Військові відзнаки УНР // Військо України. – К., 1996. – № 7/8. – С. 36-37.

1428. Кедрин І. Паралелі в історії України. – Нью-Йорк: Червона Калина, 1971. – 139 с.

Подано 2 документи: Перший та другий договір Галицької Армії з П. Денікіним.

1429. Кедровський В. Деякі психологічні підклади при творенні Армії УНР // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1929. – Львів, 1928. – С. 27-39.

*1430. Кедровський В. Українізовані частини і регулярна армія // Вісти комбаганта. – Торонто, 1968. – № 2. – С. 37-39.

1431. Кентій А.В. Українська військова організація (УВО) в 1920-1928 рр.: Корот. нарис / НАН України. Ін-т історії України та ін. – К., 1998. – 80 с. – Бібліогр.: с. 69-76. – Імен. покажч.: с. 77-80.

Зокрема період революції 1917-1920 рр.

1432. Коваленко А. Січові стрільці в українській революції // Наука і сусп.-во. – К., 1992. – № 1. – С. 18-22.

1433. Коваль Р. Полковник Петро Болбочан (1883-1919 рр.) // Військо України. – К., 1999. – № 9/10. – С. 37-39.

1917-1919 рр.

*1434. Коновалець Є. Причинки до історії ролі Січових Стрільців в українській революції // Розбудова нації. – Прага, 1928. – № 2/3. – С. 60-64, 104-110.

1435. Корнелюк В. Військо і церква: історія, проблеми, перспективи // Всеукраїнська міжнародна християнська асамблея: Наук.-практ. конф., Київ, 17-18 лют. 1998 р.: Доп. і повідомл. – К., 1998. – С. 267-269.

1436. Корпус Січових стрільців: Воєн.-іст. нарис: Ювіл. вид., 1917-1967: На основі кн. «Золоті Ворота» вид-ва «Червона Калина» у Львові 1937 р. з допов. новими матеріалами / Вступ. слово І. Кедріна. – Чикаго: Ювіл. ком., 1969. – XVI, 663 с.: фотогр., іл., схеми. – Тит. арк. парал. англ.

Рец.: Шанковський Л. Нарис історії січових стрільців // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1969. – № 4. – С. 102-107.

1437. Кравцевич В. Украинский державный флот: [Очерки]. – К.: Край, 1992. – 173 с. – Хроника событий 1917-1920 гг.: с. 162-169. – Библиогр.: с. 170-171.

Доба революції. – С. 116-137.

1438. Кравчук М. Збройні сили Української Народної Республіки // Право України. – К., 1998. – № 7. – С. 106-110. – Бібліогр.: с. 110.

1439. Кравчук М. Організаційно-правові аспекти розвитку вільного козацтва та його роль у державотворчому процесі України [1917-1920 рр.] // Нова політика. – К., 1999. – № 1. – С. 10-15. – Бібліогр.: с. 15.

1440. Кравчук М.В. Правові основи будівництва Національних Збройних Сил України в 1914-1993 рр.: (Орг., структура, штати): Іст.-прав. дослідження / Прикарпат. ун-т. – Коломия: Вік, 1997. – 292 с. – Бібліогр.: с. 257-289.

*1441. Крезуб А. Військова історія України. – Львів, 1935. – 52 с.

1442. Кругляк І.Л. Махно і махновщина // Історія України: дослідження та інтерпретації: Тези VI Респ. суспіл.-політ. читань, 22-25 трав. 1991 р., Новгород-Сіверський. – К., 1991. – С. 91-94.

1443. Курах М. Січові-стрілецькі формaciї в українських арміях: (Інформ. нарис) // Вісті комбатанта. – Торонто, 1962. – № 3/4. – С. 13-20.

1444. Кучабський В. Січові Стрільці, їх історія й характер: Нарис. – Львів: Вид. накладом І. Кvasниці, 1920. – 45 с.

1445. Кучерук В. Українські військові формування (1917-1921) // Наук. зап. / Львів. іст. музей. – 1996. – Вип. 5, ч. 2. – С. 31-64.

1446. Кущ В. За визволення: (Реф. на день 10-ї річниці відродження Армії УНР) // Табор. – Варшава, 1927. – № 3. – С. 23-38.

1447. Лазарович М. Просвітницька діяльність Січового Стрілецтва серед українського народу в роки Першої світової війни // Визвол. шлях. – Лондон, 2000. – № 3. – С. 20-42.

Зокрема доба революції.

1448. Лазарович М. Українські січові стрільці: національно-політична та культурно-просвітницька діяльність / Голов. ред. Б.Д. Лановик. – Тернопіль: Екон. думка, 2000. – 203 с. – Бібліогр.: с. 170-199.

Зокрема доба революції.

1449. Лєдок С.П. Історія української розвідки у період 1917-1920 років // Зб. наук. пр. / Акад. прикорд. військ України. – Хмельницький, 1998. – № 7, ч. 2. – С. 53-56.

1450. Лимаренко Д. Південно-західний кіш вільного козацтва // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1962. – № 13. – С. 12-14.

1451. Литвин М.Р., Науменко К.Є. Історія галицького стрілецтва. – Львів: Каменяр, 1990. – 200 с., 8 арк. іл.

Те ж. – 2-е вид. – 1991. – 200 с., 8 арк. іл.

Доба революції. – С. 40-169.

1452. Литвин М.Р., Науменко К.Є. Українські Січові Стрільці: До 500-річчя козацької слави. – К.: Вид-во т-ва «Знання» України, 1992. – 48 с.: іл. – (Сер. 5, Вдумливим, допитливим, кмітливим; № 1).

Доба революції. – С. 27-48.

1453. Литовченко Л.А. Українські січові стрільці // Сторінки з історії України: Нариси, ст. – Дніпропетровськ, 1992. – С. 29-33.

Про добу революції. – С. 32-33.

1454. Луців Л. За волю України: (У 60-річчя УСС) // Альманах Українського народного союзу на рік 1975. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, [1975]. – С. 35-46.

Доба революції. – С. 44-46.

1455. Луців Л. Слідами стрілецької слави: У 50-річчя УСС // Календар-альманах Українського народного союзу на рік 1965. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, [1965]. – С. 83-106.

Доба революції. – С. 100-106.

1456. Любенко О. Терновим шляхом // Табор. – Варшава, 1927. – № 3. – С. 39-43.

Українське військо в роки революції.

1457. Ляхоцький В. Військо України: яким його хотіли бачити партії, рухи і громади // Військо України. – К., 1994. – № 1. – С. 30-35.

Витяги з програм українських партій, 1917-1919 pp. – С. 33-34.

1458. Макарчук С. Січові стрільці: Що стоїть за легендою? // Наука і сусп.-во. – К., 1990. – № 3. – С. 20-24.

1917-1920 pp. – С. 21-24.

*1459. Малик В. Чорне море – наше море, 1918-1963 // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1963. – № 15. – С. 6-10.

1460. Марущенко-Богдановський А. Матеріали до історії 1-го кінного Лубенського імені запорожського полковника Максима Залізняка полку // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1935. – 36. 5. – С. 209-226; 1936. – 36. 6. – С. 193-228; 36. 7. – С. 213-225; 36. 8. – С. 177-214; 36. 9. – С. 206-225.

*1461. Матейко Р., Мельничук Б. Шляхами стрілецької слави // Українські Січові Стрільці в контексті визвольних змагань українського народу. – Тернопіль, 1993. – С. 34-35.

1462. Мелешко Ф. Південно-Східна група Армії УНР і її командир отаман Янів // Вісті комбатанта. – Торонто. – 1970. – № 3/4. – С. 60-71; № 5. – С. 7-11; № 6. – С. 9-15; 1971. – № 1. – С. 21-25.

*1463. Мигович П. При 7-ій бригаді УГА // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 5. – С. 5-9; № 6. – С. 6-10; № 7/8. – С. 3-7; № 9. – С. 4-6; № 10. – С. 17-19; № 11. – С. 4-6.

*1464. Мигович П. При 7-ій Львівській бригаді на Великій Україні: Хронол. хід подій // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1938. – № 2. – С. 5-8; № 3. – С. 13-16; № 4. – С. 5-8; № 5. – С. 14-17; № 6. – С. 15-18; № 7/8. – С. 25-29.

*1465. Микитюк Д. Українська Галицька Армія: У 40-річчя її участі у Визвол. змаганнях: Матеріали до історії: У 5 т. – Вінніпег, 1958-1976.

Т. 1. – 1958. – 670 с.
Т. 2. – 1960. – 382 с.
Т. 3. – 1966. – 230 с.
Т. 4. – 1968. – 291 с.
Т. 5. – 1976. – 100 с.

*1466. Навчання до бою на шаблях / УНР. – Б.м.: Вид. Секції по військ. справах, б.р. – 60 с.

1467. Окремий стрілецький Запорізький курінь: (Причинки до історії Укр. війська 1917-1920 pp.) / Р.С. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. –

№ 10. – С. 20-22; № 11. – С. 20-22; № 12. – С. 19-22; 1932. – № 2. – С. 19-23.

1468. Олексин Ж. – Б. Пісня про Червону Калину, 1914-1974: Історія УСС-ів для молоді. – Нью-Йорк: Укр. вид-во «Червона Калина», 1974. – 95 с.: іл., портр. – Тит. арк. парал. англ.

1917-1920 pp. – С. 59-84.

1469. Островерха М. УСС поза своєю формацією [1917-1920 pp.] // За вою України: Іст. зб. УСС: В 50-ліття збройн. виступу Укр. Січ. Стрільців проти Москви, 1914-1964. – Нью-Йорк, 1967. – С. 245-248.

*1470. Павлюк І. Організація і відправка на Україну відділів українського війська з полонених українців німецьких тaborів // Вісн. політики, літ. життя. – Віденський, 1918. – № 16. – С. 237-241.

*1471. Павлюк І. Організація 1-ої української стрілецько-козацької дивізії з полонених українців // Вісн. політики, літ. життя. – Віденський, 1918. – № 18. – С. 272-273.

*1472. Павлюк І. Полонені українці про заклик вступати в армію для рідного краю // Вісн. політики, літ. життя. – Віденський, 1918. – № 12. – С. 179-181.

1473. Папікян А.Л. Збройні сили України двадцятого століття / Військ. ін-т при ун-ті «Львів. політехніка». – Львів: КП «Вид-во Кобзар», 1999. – 309 с. – Бібліогр.: с. 273-295.

1917-1920 pp. – С. 13-65.

1474. Пархоменко В.А. Українські національні формування на Миколаївщині у 1917-1918 роки // Наук. пр. / Нац. ун-т «Києво-Могил. акад.» Миколаїв. філ. – Миколаїв, 1998. – Т. 1. – С. 44-48. – Бібліогр.: с. 48.

1475. Петренко В.В. До питання створення регулярної національної армії України (1917-1920 pp.) // Шляхи становлення Національного музею історії України: від першовитоків до сьогодення: Темат. зб. наук. пр. – К., 1994. – С. 71-78. – Бібліогр.: с. 78.

1476. Петрів В. Відродження незалежної збройної сили українського народу // Гуртуймося. – Прага, 1937. – № 2/3. – С. 9-12.

1477. Петрів В. До історії формування війська на Україні під час революції // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1930. – Кн. 11. – С. 981-987.

1478. Пилищенко В. Чорноморці в українській революції // Альманах Українського народного союзу на рік 1977. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, [б.р.]. – С. 22-28.

1479. Поліщук Ю.М. Січові Стрільці на Волині // Велика Волинь: минуле і сучасне: Тези Міжнар. наук. краєзн. конф., Житомир, 9-11 верес. 1993 р. – Житомир, 1993. – С. 76-79.

Доба Української революції.

*1480. Попівський Е. Увінчані славою: (УСС і визвол. справа) // Сурмач. – Лондон, 1959. – № 1. – С. 5-10.

1481. Порохівський Г. Українська Армія та її вождь // Збірник пам'яті Симона Петлюри (1879-1926). – К., 1992. – С. 220-223. – Репринт. відтворення вид. 1930 р.

Про дії Української армії в період революції.

1482. Правдюк О. Січові стрільці в піснях і в реальній дійсності // Нар. творчість та етнографія. – К., 1991. – № 3. – С. 3-10.

Доба революції. – С. 4-5.

1483. Прохода В. Вождь та військо // Збірник пам'яті Симона Петлюри (1879-1926). – К., 1992. – С. 109-148. – Репринт. відтворення вид. 1930 р.

Про діяльність Української армії в період революції.

1484. Прохода В. Сірі або Сірожупанники // Вісті комбатанта. – Торонто. – 1967. – № 4. – С. 35-42; 1968. – № 2. – С. 40-44; № 3. – С. 37-41.

1485. Революция и гражданская война 1917-1920 годов: новое осмысление: Материалы Междунар. науч. конф., 10-18 нояб. 1995 г., г. Ялта / Симфероп. ун-т. – Симферополь: Крым. арх., 1995. – 116 с.

Зі змісту: Бережинский В.Г. Традиции народно-освободительного движения Киевской Руси в деятельности Повстанческой армии Н. Махно. – С. 10-12; Иваненко В.В. Российский фактор в контексте революционных событий 1917-1920 гг. на Украине: мифы и реалии. – С. 43-45; Калашников В.М. Геополитические аспекты гражданской войны в Крыму. – С. 48-51; Марков К.А. Махно и гражданская война в Крыму. – С. 71-73; Стрельбицкий К.Б. Иностранные военные флоты на Черном море в 1918-1921 гг. – С. 90-92; Тимошук А.В. Махновщина: новая военно-политическая оценка. – С. 94-96.

1486. Ріпецький С. Відродження українського війська і його роль в українській революції // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1967. – № 54. – С. 3-15.

Те ж // Трибуна. – Міннеаполіс; Детройт, 1982. – № 11. – С. 26-28.

1487. Ріпецький С. Українське Січове Стрілецтво: Визвол. ідея і збройн. чин. – Нью-Йорк: Червона Калина, 1956. – 360 с. – Бібліогр.: с. 343-357. – Тит. арк. парал. англ.

[Розд.] 3: Українські Січові Стрільці [доби революції]. – С. 176-216.

[Розд.] 4: Київські Січові Стрільці [1917-1919 рр.]. – С. 217-302.

- Те ж / Ред. О. Романів. – Львів, 1995. – 358 с. – (Українознав. б-ка / Наук. т-во ім. Шевченка; № 4).
- *1488. Романюк А. Українська Чорноморська Фльота в 1918-1919 рр. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 4. – С. 2-4.
- *1489. Савченко В. У 20-ліття віднови Української армії над Дніпром // Життя і знання. – Львів, 1937. – № 5. – С. 135-136.
- *1490. Савченко-Більський В. Воєнний флот України // Табор. – Варшава, 1929. – № 12. – С. 37-45.
1491. Савчук Б. Збройні сили України: Етапи вічного походу. – Рівне: Держ. ред.-видавн. п-во, 1992. – 103 с. – Бібліогр.: с. 82-84, 101.
 [Гл.]: Українська державність та армія: Погляд в історію.
 – С. 4-45.
 1917-1920 pp. – С. 28-35.
- *1492. Сад М. Над Чорним морем жовто-блакитний прапор // Місія України. – Торонто, 1957. – № 1. – С. 4-8.
1493. Сальський В. Головний отаман Симон Петлюра і Армія УНР // Табор. – Варшава, 1927. – № 3. – С. 5-13.
1494. Сальський В. Головні підстави творення Армії УНР в минулому і майбутньому: Промова з нагоди 10-річчя започаткування армії УНР // Табор. – Варшава, 1927. – № 4. – С. 3-8.
 Те ж. – Б.м., б.р. – 4 с.
- *1495. Своя справа: [Звернення інформ. бюро Армії УНР до укр. народу]. – Б.м., б.р. – 7 с.
1496. Сколоздра Р. Стрілецькі прапори // Шоста наук. геральд. конф. (Львів, 27-29 берез. 1997 р.): Матеріали. – Львів, 1997. – С. 81-82.
 Зокрема доба революції.
1497. Солонар. Відродження Української армії // Гуртуймося. – Прага, 1937. – № 2/3. – С. 20-24.
- *1498. Старовійт М. Ордени, хрести і відзнаки українських армій в роках 1914-1945 // Вісті комбатанта. – Торонто, 1966. – № 3. – С. 49-50.
1499. Старух Я. Боротьба з Москвою. – Б.м., 1941. – 35 с.
 [Гл.] 7: Від Полтави до Крутів. – С. 18-22.
 [Гл.] 8: Боротьба з червоно-комуністичною Москвою. – С. 23-31.
- *1500. Статут Українського військового товариства «Батьківщина». – К., 1918. – 8 с.

- 1501.** Стефанів З. Історія українського війська [періоду революції] / Публ. М. Литвина, К. Науменка // Київ. старовина. – К., 1993. – № 2. – С. 81-99.
- 1502.** Тарпан Г. Червона фльота на Чорнім морі / З рукопису пер. П. Д-їл. – 2-е вид. – К.: Держвидав України, 1929. – 64 с.: іл. – Бібліогр.: с. 64. – Тє ж. – 3-е вид. – Х.; К., 1930. – 60 с. – Бібліогр.: с. 60. – Зокрема період революції.
- 1503.** Темко Г.Д., Томчук М.І. Військове виховання на Україні: історія розвитку та сучасні проблеми. – К.: Варта, 1996. – 102 с. – Про Українську армію періоду 1917-1920 pp. – С. 8-9.
- 1504.** Темко Г.Д. Основи формування системи виховання воїна в Україні у період утвердження державності: (Світогляд.-філос. аналіз). – К.: Варта, 1997. – 288 с. – Розд. 2, [гл.] 2: Досвід організації виховання воїна в Українській Народній Республіці [1917-1920]. – С. 73-116.
- 1505.** Темко Г. Симон Петлюра і збройні сили України // Дніпро. – К., 1996. – № 5/6. – С. 122-127.
- 1506.** Темко Г.Д. Формування системи виховання воїна в Україні у період утвердження державності: (Світогляд.-філос. аналіз): Автореф. дис. ... д-ра філос. наук / НАН України. Ін-т філософії. – К., 1998. – 42 с. – 1917-1920 pp. – С. 19-21.
- 1507.** Терещенко Ю.І., Осташко Т.С. Український патріот з династії Габсбургів [В. Вишиваний]. – К., 1999. – 165 с.
- 1508.** Тинченко Я. Шлики та їх кольори в частинах армії УНР (1917-1923 pp.) // Третя наук. геральд. конф. (Львів, 4-5 листоп. 1993 р.): Зб. тез повідомл. та доп. – Львів, 1993. – С. 85-89.
- 1509.** Трембіцький В. Чорноморська проблема України // Альманах Українського народного союзу 1998. – Парсіппані; Нью-Йорк, 1998. – С. 144-158. – Основні дати та факти про морську справу Української Держави 1917-1920 років. – С. 147-158.
- 1510.** Треф'як Я. Літопис Українського національного війська // Перевал. – Івано-Франківськ, 1992. – № 2. – С. 40-48.
- 1511.** Угрин-Безгрішний М. Українські Січові Стрільці: (В десятиліття 1914-1924) // Календар Червоної Калини на 1924 рік: Ювіл. вид. в дев'ятиліття виступу УСС, 1914-1924. – Львів; К., 1923. – С. 36-51. – 1917-1920 pp. – С. 48-51.

1512. Удовиченко О. Україна у війні за державність: Історія орг. і бойових дій Укр. збройн. сил, 1917-1921. – Вінніпег: Видав Д. Микитюк, 1954. – 176 с.: карти, фотогр.

Те ж. – К.: Україна, 1995. – 206 с.: іл.

1513. Українець. Думки про будову наших військових сил // Воля. – Віденський, 1920. – Т. 2, № 4. – С. 165-170.

1514. Українське військо і воєнні походи в 1917 і 1918 році / Ю.Ш. [Ю. Шкрумеляк] // Народний ілюстрований ювілейний календар «Просвіти» на звичайний рік 1938. – Львів, 1938. – С. 109-112.

1515. Український Чорноморський флот у 1917-1920 роках: свідчать документи / Передм. В. Сергійчука // Військо України. – К., 1993. – № 5. – С. 66-86.

Подано 13 документів: статут, наказ, протокол, телеграмми, звіт та спогади Д. Антоновича про Українське морське міністерство.

1516. Українські Січові Стрільці, 1914-1920 / Уклад.: І. Іванець, В. Софронів-Левицький; Ред. Б. Гнатевич та ін. – Львів: Накладом ювіл. ком., 1935. – 163 с.: іл., портр. – Поімен. список бойових від. 1 полку Укр. Січ. Стрільців: с. 145-159.

*Те ж. – 3-е вид. – Монреаль, 1955. – 163 с.

*Те ж. – Репринт. вид. – Львів, 1991. – 160 с.

1917-1920 pp. – С. 94-102, 117-144.

*1517. Ульянець І. Про роль УСС-ів в українській визвольній боротьбі // Вперед. – Мюнхен, 1956. – № 2. – С. 5-6.

*1518. Утворення новітньої Української Армії // Календар Українського робітничого союзу на рік 1925. – Скрентон, [1924]. – С. 37-43.

1519. Феньов А. Відзнаки та нагороди українського війська: (УСС – Українські Січові Стрільці) // Наук. зап. / Львів. іст. музей. – 1996. – Вип. 5, ч. 2. – С. 86-92. – Бібліогр.: с. 92.

Опис відзнак «Рада Січових Стрільців» (1919 р.), «Корпус Січових Стрільців» (1919 р.), нагороди «Хрест 3-ої Залізної стрілецької дивізії» (1918-1921 pp.). – С. 88-89.

1520. Філонович В. У 45-ліття відновлення українських збройних сил // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1962. – № 12. – С. 2-6.

1521. Футулуйчук В.М. Військово-патріотичне виховання у Галицькій армії [1918-1920 pp.]: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Ун-т «Львів. політехніка». – Львів, 1999. – 19 с. – Бібліогр.: с. 15-16.

- 1522.** Цапко І. Роль Вільного козацтва у визвольній боротьбі // Вісті комбатанта. – Торонто, 1967. – № 5/6. – С. 19-25.
- 1523.** Чайківський Ю. (Чугайстир) Як галичан втягнули в контрреволюцію. – Х.: Всеукр. вид-во, 1920. – 32 с. – (УСПР; № 96).
 Доба революції. – С. 7-28.
 Те ж. – Вінніпег, 1921. – 39 с.
- *1524.** Чорне море – українське море: (В 33-і роковини відродження укр. мор. флоту) // Голос молоді. – Вінніпег, 1953. – № 4. – С. 8-9.
- 1525.** Шандрук П. Армія УНР та її боротьба за державність // Гуртуємося. – Прага, 1932. – № 9. – С. 7-14.
- 1526.** Шанковський Л. Українська армія в боротьбі за державність [1917-1920 рр.]. – Мюнхен: Дніпр. хвиля, 1958. – 317 с.: іл. – Тит. арк. парал. нім. – Бібліогр.: с. 274-291. – Покажч. [темат., імен., геогр.]: с. 292-317.
- *1527.** Шанковський Л. Українська армія в боротьбі за державність. – Мюнхен, 1988. – 111 с.
- *1528.** Шанковський Л. Українська Галицька Армія. – Вінніпег, 1974. – 396 с. – (Воєн.-іст. студія).
- 1529.** Шаповал М. Військо і революція: (Соціол. нарис). – Прага; Львів: Вільна спілка, 1923. – 24 с.
 Те ж // Вільна спілка. – Прага; Львів, 1923. – 36. 2. – С. 35-58.
- 1530.** Шемет С. Полковник Петро Болбочан: (Замітки до історії Запороз. Корпусу 1917-1919 рр.) // Хлібороб. Україна. – Віденський, 1922-1923. – Кн. 4. – С. 200-236.
- *1531.** Шрамченко С. З історії Української Державної Фльоти: (Корот. нарис) // Штурм. – Новий Ульм, 1953. – № 2. – С. 10-11.
- 1532.** Шрамченко С. Закон про державну українську фльоту та його виконавці [1918-1921] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1935. – 36. 5. – С. 124-136.
 Те ж // Військо України. – К., 1993. – № 4. – С. 27-38.
- *1533.** Шрамченко С. Командування Українською державною флотовою в роках 1918-1920 // Табор. – Варшава, 1932. – № 18. – С. 115-118.
- *1534.** Шрамченко С. Нарис подій в Українській Чорноморській фльоті в рр. 1918-1920 // Табор. – Варшава, 1929. – № 12. – С. 69-75.
- *1535.** Шрамченко С. Українська державна фльота, 1917-1920 pp. // Вісті комбатанта. – Торонто, 1994. – № 2. – С. 79-82.

- 1536.** Шрамченко С. Українська морська піхота в роки 1917-1921: Іст. нарис // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 11. – С. 13-17.
- Те ж // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1992. – № 8/9.
– С. 10-12, 43.
- *1537.** Шрамченко С. Український Головний морський штаб у 1917-21 pp. // Табор. – Каліш, 1934. – № 21. – С. 47-49.
- *1538.** Шрамченко С. Український морський генеральний штаб в pp. 1917-21 // Табор. – Каліш, 1931. – № 16. – С. 90-92.
- 1539.** Шрамченко С. Українські морські міністри і керуючі морським відомством у pp. 1917-1921 // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 6. – С. 2-3.
- *1540.** Шрамченко С. Ще про однострій української морської піхоти в pp. 1917-1920 // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 4. – С. 2-3.
- 1541.** Штендера Я. Засуджений до розстрілу: [П. Болбочан у визвол. боротьбі 1917-1920 pp.]. – Львів: Червона Калина, 1995. – 255, [1] с. – (Іст. б-ка). – Бібліогр.: с. 185-249. – Імен. показч.: с. 250-255.
- 1542.** Штик Т. Техніка і зброя доби визвольних змагань [1917-1920 pp.] // Пам'ятки України. – К., 1998. – № 3/4. – С. 33-43.
- 1543.** Як Галичан втягнули в контрреволюцію. – [Кам'янець-Подільський]: Вид-во підпіл. ком. орг. Схід. Галичини, [1920]. – 29 с.
- Січові Стрільці доби революції. – С. 7-25.
- 1544.** Якимович Б. З історії українських січових стрільців // Пам'ятки України. – К., 1990. – № 1. – С. 58-63.
- Доба революції. – С. 60-63.
- 1545.** Якимович Б. Збройні Сили України: Нарис історії / НАН України. Ін-т українознавства, Т-во «Просвіта». – Львів, 1996. – 359 с. – Імен. показн.: с. 320-334. – Геогр. показн.: с. 335-350.
- Ч. 5, розд. 9: Українські Військово-Морські Сили часів Визвольних змагань (1917-1920 pp.). – С. 148-159.
- 1546.** Якупов Н.М., Усатюк І.Ф. Із досвіду військового будівництва в Україні у 1917-1920 роках // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 59-60.
- 1547.** Яничак Я., Чижевський В. Про авіацію УГА, її історію та бойовий шлях // Дзвін. – Львів, 1998. – № 1. – С. 111-118.

* * *

1548. Зленко П. Українські Січові Стрільці: (Матеріали для бібліогр. покажч.) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1935. – 36. 5. – С. 243-273.

Див. також № 99, 110, 120, 126, 142, 162, 640, 906, 1304, 1348, 1605, 1974, 2000, 2016, 2041, 2042, 2065, 2070, 2253, 5877, 6708

Спогади

***1549.** Андрух І. Січові Стрільці у корпусі генерала Натіїва: (Зі споминів) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 4. – С. 5-8; № 5. – С. 15-17.

1550. Білон П. Спогади. Ч. 1. – Пітсбург, 1952. – 163 с.

[Гл.]: Початок військової служби. Світова війна. Революція. – С. 28-34;

[Гл.]: 3-ій Київський авіаційний парк. Український повітряний флот. – С. 35-46;

[Гл.]: Повітроплавання. – С. 47-48;

[Гл.]: Кам'янець-Подільський університет. – С. 49-53.

1551. Бутович М. Зі споминів сірожупанника // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 9. – С. 9-17: фотогр.

Доба революції.

1552. Вислоцький І. 16 місяців у рядах Київських Січових Стрільців, 1918-1919 // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 7/8. – С. 29-34; № 9. – С. 14-18; № 10. – С. 6-7; № 11. – С. 20-22; № 12. – С. 9-12.

1553. Візнович І. Спогади вояка УСС // Сурмач. – Лондон, 1959. – № 2. – С. 6-13; № 3. – С. 6-7; 1960. – № 2. – С. 9-10.

1554. Волицький В. На Львів і Київ: Весняні спогади, 1918-1920. – Торонто: Накладом вид-ва «Гомін України», 1963. – 239 с. – (Б-ка вид-ва «Гомін України»; № 22). – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 238.

1555. Галан В. Батарія смерті. – Нью-Йорк: Червона Калина, 1968. – 239, [1] с.: карти.

Спогади про бойові дії Української галицької армії 1917-1920 рр. – С. 35-134.

1556. Герчанівський Д. Командант Січових Стрільців: З Є. Коновальцем за державну незалежність України (1917-1919 рр.) // Життя і смерть полковника Коновальця: Документи, матеріали, спогади, щоденники, листи, фотограф. – Львів, 1993. – С. 5-40. – Бібліогр.: с. 38-40.

1557. Голуб А. Збройна визвольна боротьба на Херсонщині в запіллю

ворога (1917-1919 рр.): [Спогади] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1966. – 36. 11. – С. 175-184.

1558. Дашкевич Р. Артилерія січових стрільців у боротьбі за Золоті київські ворота: [Спогади 1917-1920 рр.]. – Нью-Йорк: Червона Калина, 1965. – 208 с.

1559. Дашкевич Р. Артилерія січових стрільців у боротьбі за Золоті київські ворота: [Фрагменти спогадів] / Передм. Я. Корибути // Україна. Нauка і культура. – К., 1994. – Вип. 28. – С. 44-79.

1560. Дорошенко Н. Полтавські спомини (1917-1920 рр.): Фрагменти // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1933. – Львів, 1933. – С. 56-92.

*1561. Думін О. До початків організації наддніпрянських Січових Стрільців: Спогад // Вістник. – Львів, 1938. – № 7/8. – С. 557-562.

*1562. Думін О. Мій пам'ятник 1917-1918 рр. при СС // Стрілецький думка. – Старокостянтинів, 1919. – № 55. – С. 1-2; № 60. – С. 2; № 63. – С. 1-2.

1563. Думін О. Табор Окремого загону Січових Стрільців в Білій Церкві // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 3. – С. 2-4.

*1564. Дурбак І. У 70-ліття УСС: Спогади очевидця і свідка стрілецької слави // Альманах Українського народного союзу на рік 1984. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1984. – С. 55-62.

1565. Євген Коновалець та його доба: [Збірник]. – Мюнхен: Вид. фундації ім. Є. Коновалця, 1974. – 1019 с.

Зі змісту: Єремій М. Полковник Євген Коновалець на тлі української визвольної боротьби. – С. 115-165; Мельник А. Київ – Мотовилівка – Карабчиїв, де наші серця сповнялися гордощів та радощів. – С. 166-176; Герчанівський Д. З Євгеном Коновалцем за державну незалежність України (1917-1919 рр.). – С. 178-226; Курах М. Січово-стрілецькі формaciї в Українських арміях. – С. 227-235.

1566. Завадська В. З київських споминів: (Шкільна округа. Генеральний Секретаріат. Міністерство) // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1928. – Львів, 1928. – С. 107-112.

Про події 1917-1919 років.

1567. Заклинський М. «А ми тую стрілецьку славу збережемо»: Спомини з визвол. війни. – Львів: Всесвіт, 1936.

Ч. 1. – 142 с.: іл.

Ч. 2. – 111, (1) с.: іл.

1568. Зиблікевич Є. Зі споминів січовика (1914-1919). – Кам'янець: Вид. «Стрілець» орг. Галиц. армії, 1919. – 15 с. – (Укр. мемуари).

Те ж. – 2-е вид. – Віденськ., 1921. – 15 с. – (Укр. мемуари).

*Те ж. – Віденськ., 1924. – 16 с.

*1569. Калина В. Курінь смерті УСС: Спогади старшини / Вступ М. Голубця. – Львів: Вид. І. Тиктор, 1936. – 126, (2) с. – (Укр. б-ка; № 37). – Дод.: З польської літератури про Листопад. Умова УГА з Денікіним.

1570. Кетрос Д. Так творилося українське військо (1917-1919). – Лондон: Вид. Об-ня бувших вояків українців у Великій Британії, 1958. – 64 с.

1571. Киркиченко Ю. До історії українського військового судівництва [в роки революції: Спогади] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1936. – 36. 6. – С. 65-76.

1572. Кость Блакитний, отаман Степової дивізії: Зб. документів і спогадів / Г.С. Гребенюк, Р.М. Коваль, В.В. Коротенко та ін. – К.: Незборима нація, 1997. – 96 с. – Бібліogr.: с. 94-95.

В книзі подано 28 документів: накази, зведення, до- повіді, звернення.

1573. Луців Л. Спогади українського січового стрільця (1914-1921) // Альманах Українського народного союзу на рік 1981. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, [1981]. – С. 148-158.

1917-1920 pp. – С. 155-158.

1574. Лучанко Г. Тернопільці обороняють Київ: [Спогади 1917-1919 pp.] // Шляхами золотого Поділля: Тернопільщина і Скалатщина: Регіон. іст.-мемуар. зб. – Філадельфія; Торонто та ін., 1983. – Т. 3. – С. 720-725.

1575. Маслівець Г. Гордієнківський кінний полк [Спогади] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1964. – 36. 10. – С. 129-153.

Боротьба з більшовиками у 1917-1920 pp.

1576. Мікула О. Зі споминів залізничника // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 2. – С. 13-17.

*1577. На фронті 2-ої дивізії Січових Стрільців: (Уривки з дневника) // Стрілець. думка. – Старокостянтинів, 1919. – № 55. – С. 1-2.

1578. Наливайко В. Спомини лікаря з української війни 1918-1920 pp. // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 9. – С. 92-144: фотогр.

1579. Науменко Ю. Моя служба в 5 Херсонській стрілецькій дивізії // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1937. – 36. 7. – С. 165-180.

*1580. Омельяненко П. Партизанска війна 1918-1921 pp. // Штурм. – Новий Ульм, 1954. – № 3/4. – С. 10-14.

- 1581. Паньків І.** На панцирному потягу «Отаман Мельник»: (Спогади з 1918-1919 рр.). – Вінніпег, 1954. – 56 с.
- 1582. Петрів В.** Житомирська юнацька школа: формування, наука, бої, перший випуск української старшини: Сторінки з недруку щоденника // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 5. – С. 18-19; № 6. – С. 7-10; № 7/8. – С. 15-18; № 10. – С. 11-15; № 11. – С. 14-17; 1937. – № 1. – С. 19-21; № 3. – С. 14-17; № 6. – С. 17-18.
- 1583. Прохода В.** Записки до історії Сірих (сірожупанників) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1929. – 36. 1. – С. 72-117.
- 1584. Прохода В.** Коростень – Бердичів – Житомир: (Сірожупанники): [Спогади] // Вісті комбатанта. – Торонто, 1969. – № 2. – С. 16-22.
- 1585. Раєвський В.** З моїх споминів [1917-1919 рр.] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1932 рік. – Львів, 1931. – С. 26-35.
- 1586. Раєвський С.** Моя служба під командуванням св. п. Симона Петлюри: [Спогади] // Укр. комбатант. – Новий Ульм, 1947. – № 1. – С. 15-21.
- 1587. Ремболович І.** 1918 рік на Чернігівщині // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 8. – С. 86-98.
- 1588. Самійленко С.** Дні слави: (Спогади полковника укр. армії) [1917-1920 рр.] / Літ. ред. Л. Дражевської; Укр. вільна акад. наук у США. – Нью-Йорк, 1958. – 134 с. – Тит. арк. парал. англ.
- 1589. Світ І.** Український штаб у Владивостоці: (Зі спогадів про укр. рух на Далекому Сході) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 1. – С. 9-11.
- 1590. Сімянців [В.]** Багринівці: (Фрагм. із споминів участника) // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1934. – Львів, 1934. – С. 95-98.
- ***1591. Сімянцев В.** Роки козакування, 1917-1923: (Спогади). – Філадельфія: Накладом авт., 1976. – 419 с. – Тит. арк. парал. англ.
- ***1592. Сімянців В.** Спогади bogdanivtsya. – Нью-Йорк, 1963. – 123 с.
- 1593. Спанчак М.** В'язень Кожухова – скиталець: Жмут спогадів про переживання участника визвол. змагань укр. народу в 1918 і пізніших роках. – Лондон: Накладом авт., 1968. – 72 с.
- Спогади про УГА 1918-1920 рр. – С. 3-16.
- 1594. Станімір О.** Моя участь у визвольних змаганнях, 1917-1920. – Торонто: Накладом авт., 1966. – 192 с.: портр.
- Спогади про Українську Галицьку Армію.

*1595. Тобілевич С. (Карпенко-Кара). Рідні гості: Спогади з побуту Українських Січових Стрільців на Степовій Україні. – Львів; К., 1922. – 38 с.

Те ж / Передм. Н. Гірняка. – [2-е вид.]. – Нью-Йорк, 1954.
– 46 с.

1596. Шрамченко Р. На щоглах – синьо-жовті прапори / Передм. «Чи має право Україна на Чорноморський флот?» Р. Коритка // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1992. – № 4/5. – С. 8-10: іл., портр. – Передрук з «Літопису Червон. Калини». – 1933. – № 6.

Доба революції.

*1597. Шрамченко С. Сторінки споминів // Тризуб. – Париж, 1927. – № 46. – С. 6-10.

1598. Юртик Г. Звенигородський Кіш вільного козацтва: [Спомини] // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1922. – Кн. 2. – С. 125-133.

Див. також № 21, 23, 27, 87, 119, 1515

Зовнішня політика. Міжнародні відносини

1599. Ананко Ж. «Проливаючи кров у боротьбі за державність свою...»: (С. Петлюра про схід. союзників України) [1918-1920 рр.] // Берегиня. – К., 1997. – № 3/4. – С. 16-21. – Бібліogr.: с. 21.

1600. Аппатов С.Й., Макан І.М. Українсько-румунські відносини: історія та сучасність // Укр. іст. журн. – К., 1999. – № 5. – С. 87-100. – Бібліogr.: с. 99-100.

Доба революції. – С. 91-92.

1601. Бевз Т. І. Лисяк-Рудницький про польсько-українські стосунки в 1917-1921 рр. // Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст.: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (21-22 листоп. 1996 р.). – Івано-Франківськ, 1997. – С. 62-65.

1917-1920 рр. – С. 64-65.

*1602. Борщак І. Україна і французька дипломатія // Календар Канадського фармера на 1930 рік. – Вінніпег, [1930]. – С. 38-41.

1603. Васильківський Л. Причинки до історії української дипломатії в 1917-21 роках // Сучасність. – Мюнхен, 1970. – № 6. – С. 109-124; № 7/8. – С. 140-153; № 10. – С. 107-119; № 11. – С. 75-92. – В №№ 10, 11 підзаг.: Діяльність українського посольства у Швейцарії в насвітленні Євмена Лукасевича.

1604. Веденієв Д. Дмитро Дорошенко як історіограф зовнішньої політики Української державності 1917-1918 рр. // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 1999. – Вип. 7. – С. 80-92. – Бібліogr.: с. 91-92.

1605. Веденєєв Д.В. З досвіду військової дипломатії України (1917-1920 роки) // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 238-240.

1606. Веденєєв Д. З досвіду побудови дипломатичної служби України [1917-1920 рр.] // Розбудова держави. – К., 1993. – № 3. – С. 30-36.

Про консульські установи УНР.

1607. Веденєєв Д. Листування між українськими та французькими масонами в добу визвольних змагань, 1917-1920 // Розбудова держави. – К., 1996. – № 5. – С. 62-64. – Бібліогр.: с. 64.

1608. Веденєєв Д.В. Становлення зовнішньополітичної служби України (1917-1920 роки): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / АН України. Ін-т укр. археографії. – К., 1994. – 17 с. – Бібліогр.: с. 17.

1609. Гайдуков Л. Щоб працювати на її честь і на її славу: Підготов. дипломат. кадрів в Україні: Маловідомі факти // Політика і час. – К., 1998. – № 2. – С. 67-74.

1917-1920 рр. – С. 67-70.

1610. Галайчук Б. Організація української дипломатичної служби [1917-1921 рр.] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1939 рік. – Львів, 1938. – С. 35-38.

*1611. Горак С. Україна в міжнародній політиці, 1917-1923. – Мюнхен, 1957. – 48 с.

1612. Городня Н.Д. Політика країн Антанти та США щодо державності України в 1917-1919 роках: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1996. – 24 с. – Бібліогр.: с. 23.

1613. Григорій Н. Поляки на Україні: Пол.-укр. відносини в іст. перспективі. – Скрентон: Накладом Укр. Робітн. Союзу, 1936. – 93 с.

[Гл.]: Відновлення держав Української та Польської. – С. 47-49.

[Гл.]: Польсько-українська війна в роках 1918-20. – С. 49-50.

[Гл.]: Польські звіrstва під час війни з українцями. – С. 51-56.

[Гл.]: Польсько-українське перемир'я 1919 року. – С. 56-72.

[Гл.]: Польсько-український «союз» 1920 року. – С. 72-78.

*1614. Гудь Б., Голубко В. Нелегка дорога до порозуміння: до питання генези українсько-польського співробітництва 1917-1921 рр. – Львів: Укр. технології, 1997. – 68 с.

1615. Гуковский А. Иностранный интервенция на Украине в 1917-1919 годах // Историк-марксист. – М., 1939. – Кн. 1. – С. 76-100.

Відношення урядів УНР до окупаційних військ.

1616. Держалюк М.С. Міжнародне становище України та її визвольна боротьба у 1917-1922 роках. – К.: Орієнти, 1998. – 240 с.

Рец.: Панченко П. // Історія в шк. – К., 1998. – № 9. – С. 43-44.

1617. До історії спільної боротьби української і вірменської контрреволюції проти Радянської влади (1918-1919 років) / С. С-ко // Арх. Рад. України. – Х., 1932. – № 4/5. – С. 261-291.

Подано 13 документів: проекти угод уряду УНР з Вірменським військовим комісаріатом на Україні, доповіді Міністру закордонних справ Республіки Вірменія. – С. 263-291. – Текст укр., рос.

1618. Камінський Є., Дащкевич А. Політика США щодо України: Витоки. Концептуал. основи. Практ. еволюція / Наук. ред. О. Потехін. – К.: Політ. думка, 1998. – 548 с.

[Гл.]: УНР у «зоні американської байдужості»: причини і наслідки. – С. 98-112.

[Гл.]: Втрачені можливості. – С. 113-127.

[Гл.]: Вашингтон та деякі аспекти зовнішніх орієнтацій УНР. – С. 128-149.

[Гл.]: Антанта й Україна: альтернатива чи ілюзія? – С. 150-166.

[Гл.]: США й дипломатія УНР, 1919-1921 pp. – С. 167-183.

1619. Кірсенко М. Чеські землі в міжнародних відносинах Центральної Європи 1918-1920 років: Політ.-дипломат. історія з доби становлення Чехосл. респ. / НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства, Ін-т Східно-Центр. Європи у Львові. – К., 1997. – 335 с.

Контакти з Україною. – С. 226, 237-238, 263.

1620. Кобринська С.Б. Ризький мир як завершальний етап боротьби (1917-1921 років) за утвердження української державності: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Київ. ун-т. – К., 1996. – 24 с. – Бібліогр.: с. 22.

1621. Кобринська С.Б. Становлення і розвиток міждержавних стосунків між Українською Народною Республікою та Польщею (1918-1920 pp.) // Наук. вісн. / Чернів. ун-т. Сер.: Правознавство. – 1996. – Вип. 1. – С. 36-47. – Бібліогр.: с. 46-47.

1622. Косик В. Франція і питання самостійності України, 1917-1919 роки // Зап. Наук. т-ва ім. Т. Шевченка. – Львів, 1993. – Т. 225: Пр. іст.-філософіч. секції. – С. 278-290.

1623. Красівський О. Польсько-українські стосунки в умовах зародження і розвитку партійно-політичної системи та зміщення українського національно-політичного руху (90-ті роки XIX ст. – 1918 р.) // Студії поліtol. центру «Генеза». – К., 1997. – № 1. – С. 66-75. – Бібліогр.: с. 74-75.

1917-1918 pp. – С. 73-74.

1624. Лагода В. Втрачена земля // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1996. – № 7/9. – С. 356-361.

Стан українсько-кубанських зв'язків та утворення Ку-
банської козацької держави в часи революційних змагань
1917-1920 pp.

1625. Лозинський М. Заграничне заступництво Української Народної Республіки // Народний календар товариства «Просвіта» з літературним збірником на звичайний рік 1921. – Львів, 1920. – С. 90-95.

1626. Лупейко В. Кайдашим, або Доки ж будемо самоїдами: Есеї. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1998. – 381 с., 10 іл.

[Розд.]: За лаштунками «похабного мира»: Кілька штрихів до Брестської ганьби. – С. 165-180.

[Розд.]: Українські фактори і «белое движение». – С. 181-208.

1627. Марголин А. Украина и политика Антанты: (Зап. еврея и гражданина). – Берлин: Изд-во С. Ефрон, 1921. – 396, [1] с.

Рец.: О.В. // Літ.-наук. вісн. – 1922. – Кн. 2. – С. 184-186; Шаповал М. // Нова Україна. – 1922. – № 3. – С. 23-25; Гольдельман С. // Нова Україна. – 1922. – № 3. – С. 25-26.

1628. Мельник М. Українська держава 1917-1920 років у світлі міжнародного права // Визвол. шлях. – Лондон, 1971. – Кн. 5. – С. 455-480; Кн. 6. – С. 617-640; Кн. 7/8. – С. 839-864; Кн. 9. – С. 1005-1024; Кн. 10. – С. 1099-1118.

1629. Мірчук П. Українсько-московська війна (1917-1919). – Торонто: Накладом Голов. управи Ліги визволення України, 1957. – 80 с. – (Політ. б-ка Ліги визволення України; № 11).

1630. Науковий вісник Дипломатичної академії України. Вип. 1 / М-во закорд. справ України. Дипломат. акад. України; Редкол.: М.М. Білоусов, В.С. Бруз, Л.Ф. Гайдуков та ін. – К., 1998. – 224 с.

Зі змісту: Веденеєв Д.В. Дипломатична служба України 1917-1920 pp.: сучасний етап дослідження. – С. 63-65; Гайдуков Л.Ф. Традиції України в підготовці дипломатичних кадрів: діалог з історією 1918-1922 pp. – С. 66-71; Дут-

чак Г.О. Олександр Шульгин – засновник української дипломатії доби УНР. – С. 79-82.

1631. Несук М., Ігнатченко Г. Перша світова війна і встановлення українсько-турецьких відносин // Перша світова війна і слов'янські народи: Матеріали Міжнар. наук. конф., 14-15 трав. 1998 р. – К., 1998. – С. 113-119. – Бібліогр.: с. 118-119.

1632. Несук М., Репринцев В., Камінський Є. Україна у зарубіжних доктринах та стратегіях ХХ ст. // Політ. думка. – К., 1995. – № 2/3. – С. 50-71. – Бібліогр.: с. 69-71.

Те ж // Політ. мысль. – К., 1995. – № 2/3. – С. 50-71. – Бібліогр.: с. 69-71.

Політика Німеччини, Австрії та Польщі у період становлення Української Народної Республіки.

***1633. Несук О.М.** Вплив країн Антанти на українсько-російські відносини у 1917-1922 роки // Зб. пр. вчених / Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин. – К., 1998. – Вип. 13. – С. 22-35.

1634. Несук О.М. Українсько-російські відносини 1917-1922 pp.: Авто-реф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1998. – 20 с. – Бібліогр.: с. 18-19.

***1635. Онацький Є.** Українська дипломатична місія до Ватикану // Календар-альманах на 1954 рік. – Буенос-Айрес, [1954]. – С. 29-61.

1636. Павленко В.В. Дипломатична місія УНР в Болгарії 1918-1920 pp. // Укр. іст. журн. – К., 1992. – № 12. – С. 18-31.

1637. Павленко В.В. Діяльність болгарської дипломатичної місії в Україні 1918-1919 pp. // Пробл. слов'янознавства. – Львів, 1993. – Вип. 45. – С. 3-14.

1638. Павленко В. Українсько-болгарські взаємини 1918-1939 pp. / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1995. – 224 с. – Бібліогр.: с. 208-223.

1917-1920 роки. – С. 12-69.

1639. Павленко В.В. Українсько-болгарські взаємини 1918-1939 pp.: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1996. – 46 с. – Бібліогр.: с. 43-45.

1640. Павлюк О. Українсько-чехословацька конфедерація?: (3 історії взаємин України і ЧСР у 1917-1921 pp.) // Київ. старовина. – К., 1999. – № 1. – С. 65-77. – Бібліогр.: с. 75-77.

1641. Пан М. Війна між Росією і Україною у 1917-1919 pp.: Доп., виголош. 27 квіт. 1991 р. на наук. конф. «Україна – вчора, сьогодні й завтра» в Торонто (Канада) // Державний центр УНР в екзилі. – Філадельфія; Вашингтон, 1993. – С. 227-246.

1642. Пташинський П. До історії німецько-австрійської інтервенції на Україні // Арх. Рад. України. – Х., 1932. – № 1/2. – С. 64-106: фотогр., 1 к.

Матеріали з документальної бази Центрального архіву Революції УСРР (м. Харків) публікуються вперше: Протоколи, промови, телефонні розмови, телеграми, повідомлення, погодження, об'яви, накази доби Центральної Ради, Гетьманату та Директорії. Всього 22 документа (січень 1918 – січень 1919 рр.), укр., рос. мовами. – С. 72-106.

1643. Рисіч Й.Л. Якою була зовнішня політика Української Народної Республіки в 1917-1920 рр.? // Сторінки з історії України: Нариси, ст. – Дніпропетровськ, 1992. – С. 36-41.

1644. Рихлік Я. Т.Г. Масарик, Росія та українське питання (1917-1923 рр.) // Т.Г. Масарик і нова Європа: Матеріали Першої укр.-чес. наук.-теорет. конф. «Масариковські читання» (м. Київ, 7-8 квіт. 1998 р.). – К., 1998. – С. 34-42. – Бібліogr.: с. 41-42.

Те ж // Хроніка 2000. – К., 1999. – № 29/30. – С. 64-70. – Бібліogr.: с. 70. – Підпис: Рихлик Я.

1645. Рист О. До завдань нашої закордонної політики // Трибуна України. – Варшава, 1923. – № 5/7. – С. 1-14.

Період революції.

1646. Світ I. Українсько-японські взаємини // Визвол. шлях. – Лондон, 1967. – Кн. 1. – С. 63-77; Кн. 2. – С. 160-170; Кн. 3. – С. 318-332; Кн. 4. – С. 405-414; Кн. 5. – С. 546-556; Кн. 6. – С. 683-698.

Українці на Далекому Сході. Зокрема період української революції.

1647. Северинюк В.М. М.С. Грушевський про українсько-російські стосунки в контексті подій 1917-1920 років // Актуальні проблеми розвитку суспільної думки і практики управління: Зб. наук. пр. – Запоріжжя, 1997. – Вип. 3. – С. 33-40. – Бібліogr.: с. 40.

1648. Семененко В.І. Українське питання на тлі світової політики (1917-1919 роки) // Вісн. Харк. ун-ту. – 1996. – № 387: Історія України, вип. 1. – С. 92-108. – Бібліogr.: с. 107-108.

1649. Семенов В. Українська Народна Республіка і Польща, 1917-1920: (Поліtol. ретроспектива) // Polska i Ukraina: Sojusz 1920 roku i jego następstwa. – Торунь, 1997. – С. 101-110. – Бібліogr.: с. 109-110.

1650. Сергійчук В. До історії створення Чорноморсько-Балтійського союзу // Розбудова держави. – К., 1994. – № 9. – С. 36-38.

Огляд документів зовнішньої політики УНР.

1651. Скляренко Д.Є. Міжнародні питання в діяльності урядів України в 1917-1921 роках // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та по-відомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 2. – С. 196-200. – Бібліогр.: с. 199-200.

1652. Скляренко Д.Є. Україна в міжнародній ситуації 1920 року: (Укр.-пол. аспект) // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1997. – Вип. 2. – С. 113-134.

1653. Сорока М. Українсько-британські взаємини першої чверті ХХ ст.: нова спроба визнання // Україна, українці, українознавство у ХХ ст. в джерелах і документах: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Ч. 2. – С. 547-556. – Бібліогр.: с. 556.

1917-1920 pp. – С. 548-550.

1654. Срібняк І. Полонені українці в Австро-Угорщині та Німеччині (1914-1920 pp.) / Київ. лінгв. ун-т. – К., 1999. – 316 с.: іл. – Бібліогр.: с. 215-254. – Імен. покажч.: с. 284-294.

[Розд.] 3: Діяльність українських дипломатичних і військово-санітарних місій по депатріації полонених українців (1918-1920 pp.). – С. 159-203.

1655. Суверенітет України і міжнародне право / НАН України. Ін-т держави і права та ін.; Відп. ред. В.Н. Денисов, В.І. Євінтов. – К.: Манускрипт, 1995. – 360 с.

Про історію договірних відносин України з європейськими державами в 1918-1920 pp. – С. 286-293.

1656. Табачник Д., Веденеєв Д. Репрезентанти війська українського: Сторінки історії військ. аташату України доби визвол. змагань // Військо України. – К., 1993. – № 2/3. – С. 94-100.

1657. Ткаченко В. Американський імперіалізм і воєнна інтервенція на Україні в 1918-1920 роках // Більшовик України. – К., 1951. – № 12. – С. 48-59.

1658. Томашівський С. Під колесами історії: Нариси і ст. – Берлін: Укр. Слово, 1922. – 103 с. – (Б-ка «Укр. Слова»; № 15). – Бібліогр.: с. 3-4 обкл.

Те ж. – 2-е вид. – Нью-Йорк, 1962. – 111 с.

Про становлення дипломатії в роки Української революції.

1659. Трембіцький В. Американські українці в допомозі Українській Державі і її народові 1914-1923 років // Альманах Українського народного союзу на рік 1971. – Нью-Йорк, [б.р.]. – С. 49-62.

Доба революції. – С. 50-56.

1660. Трембіцький В. Вільна і Київ з перспективи сторіч: (До питання литов. – укр. взаємин) // Альманах Українського народного союзу на рік 1972. – Нью-Йорк, 1972. – С. 127-139.

Доба української революції. – С. 128-137.

*1661. Трембіцький В. До 40-ліття дипломатичних зносин Української Держави, 1918-1921 // Вісник. – Нью-Йорк, 1958. – № 4. – С. 9-12; № 5. – С. 15-17.

1662. Трембіцький В. Заходи українських урядів у справі звільнення українських вояків з італійського полону // Вісті комбатанта. – Торонто, 1973. – № 1. – С. 55-64.

*1663. Трембіцький В. Зносини Української Держави 1918-1922 років з Царгородською Патріархією // Богословія. – Рим, 1965. – № 29. – С. 63-88.

1664. Трембіцький В. Консуляти в Українській державі 1917-20 років і українська консульська служба // Вісник. – Нью-Йорк, 1968. – № 2. – С. 21-22.

1665. Трембіцький В. Міжнародний статус Української Народної Республіки (1917-1924) // Альманах Українського народного союзу на рік 1986. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1986. – С. 156-173. – Англ. мовою.

1666. Трембіцький В. Останні дипломатичні представництва Української Народної Республіки (1920-1923) // Календар Союзу українців-католиків Америки «Провидіння» на рік Божий 1982. – Філадельфія, 1981. – С. 253-296.

Зі змісту: Реєстр визначних дипломатичних представництв Української держави в роках 1918-1924. – С. 255-257; Професійний статус важливіших дипломатичних представників Української держави (1918-1924 рр.). – С. 261; Розміщення консульських установ Української Держави в 1918 році – без дипломатичного призначення. – С. 272-274; Дипломатичний штаб в Українській Державі, січень – грудень 1918 р. – С. 275; Інтенсивність персонального складу дипломатичних представництв Української Держави на мирових конференціях в роках 1918-1922. – С. 291-292.

1667. Трембіцький В. Україна й Болгарія в 1918-1921 роках // Новий літопис. – Вінніпег, 1965. – № 14. – С. 71-78; № 15. – С. 9-27; № 16. – С. 24-29.

1668. Трембіцький В. Український дипломатичний корпус, 1917-1924: (До 70-х роковин державності, 1919-1989) // Альманах Українського народного союзу на рік 1989. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1989. – С. 70-76.

1669. Трембіцький В. Червоно-хресні взаємини з суміжними державами // Вісті комбатанта. – Торонто, 1973. – № 3. – С. 87-93; № 4. – С. 8-14.

- 1670.** Українські представництва, місії та інституції за кордоном // Воля. – Відень, 1919. – Т. 1, № 3. – С. 47-48; Т. 3, № 2. – С. 95-96.
- 1671.** Цвенгрош Г. Граф Михайло Тишкевич у змаганнях за вільну і соборну Україну // Дзвін. – Львів, 1998. – № 11/12. – С. 110-121.
- 1672.** Цвенгрош Г. Роль графа Михайла Тишкевича у національних змаганнях за вільну, незалежну і соборну Україну, за її політичне визнання Французькою республікою // Збірник праць і матеріалів на пошану Лариси Іванівни Крушельницької. – Львів, 1998. – С. 179-209. – Бібліогр.: с. 202-209.
- 1673.** Чалий В. Українська держава 1917-1920 років як суб'єкт міжнародного права // Нова політика. – К., 1996. – № 1. – С. 35-41.
- 1674.** Шульгин О.Я. Без території: Ідеологія та чин уряду УНР на чужині / Вступ. ст. І. Шевченка // Політика і час. – К., 1998. – № 4. – С. 67-72.
Розд. 6: Закордонна праця Уряду УНР. – С. 69-71.
- 1675.** Шульгин О. Про нашу міжнародну політику // Укр. вісн. – Прага; Подебради, 1925. – 36. 2. – С. 3-9.
- 1676.** Шульгин О. Симон Петлюра та українська закордонна політика [1917-1920 рр.] // Збірник пам'яті Симона Петлюри (1879-1926). – К., 1992. – С. 172-176. – Репринт. відтворення вид. 1930 р.
- 1677.** Яковлєва Л. Документи ЦДАВО України про дипломатичні відносини УНР і Австрії у 1917-1920 рр. // Українсько-австрійські культурні взаємини другої половини XIX – початку ХХ століття. – К.; Чернівці, 1999. – С. 39-51. – Бібліогр.: с. 50. – Рез. укр., нім.
- Див. також № 319, 384, 945, 990, 1030, 1794, 1795, 2386, 2446, 3632, 5504, 6736
- Культура. Наука. Освіта**
- 1678.** Андрухів І. Українські молодіжні товариства і духовне відродження краю (кінець XIX – перша третина ХХ ст.) / Держархів Івано-Франківськ, 1992. – 88 с. – На правах рукопису.
1917-1920 pp. – С. 45-47.
- 1679.** Анисимов А. Скорбное бесчувствие: На добрую память о Киеве или груст. прогулки по городу, которого нет. – К.: TABACHUK Ltd, 1992. – 264 с.: іл.
- Про добу революції. – С. 101, 107, 110, 113, 119, 121, 129-139, 150-153.

- 1680. Баюк М.І.** Культура і освіта на Поділлі в 1917-1920 роках // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1996. – С. 156-176.
- 1681. Бєлий Д.В.** Культурно-просвітницький рух на Херсонщині у світі нових аспектів вивчення громадянської війни [1917-1921 pp.] // Проблеми історичного краєзнавства, музеєзнавства та відродження культури українського народу: Тези доп. наук.-практ. конф., 15-16 верес. 1993 р. – Херсон, 1993. – С. 9-11.
- 1682. Бойко Е.Д.** Украинская интеллигенция и революция: общее и особенное // Украина в 1917-1921 гг.: Некоторые пробл. истории: Сб. науч. тр. – К., 1991. – С. 217-248. – Библиогр.: с. 246-248.
- 1683. Бойко О.Д.** Українська інтелігенція в пошуках шляхів національного самовизначення (1917-1920 pp.) // Шляхи до української державності: [Збірник]. – К., 1992. – С. 2-18.
- 1684. Бурмака В.П., Сорочан Н.А.** Діяльність провінційних товариств «Просвіта» в 1917-1920 pp.: (На матеріалах Прилуччини) // Актуальні проблеми історії та права України: Зб. наук. пр. – Х., 1996. – С. 129-140.
- 1685. Буряк Л.І.** Культурно-просвітницька діяльність української кооперації в добу національно-визвольних змагань // Вісн. Київ. лінгв. ун-ту. Сер.: Історія, економіка, філософія. – 1999. – Вип. 3. – С. 162-166. – Бібліогр.: с. 166.
- ***1686. Варавва О.** Прочани на могилі Т.Г. Шевченка: (Матеріали з книжки відвідувачів могили за 1917-1921 pp.). – [Х.]: ДВУ, 1929. – 48 с. – (Ін-т Т. Шевченка. Сер. наук.-попул.; № 5).
- Те ж. – 2-е вид. – Х., 1930. – 55 с.
- 1687. Винниченко І.** Українці Берестейщини, Підляшша й Холмщини в першій половині ХХ століття: Хроніка подій. – К., 1997. – 288 с.
- На основі матеріалів українських часописів висвітлюються маловідомі сторінки культурно-освітнього життя українського населення, 1917-1920 pp. – С. 35-51, 125-131, 165-167.
- 1688. Виткалов В.** Українська культура: сторінки історії ХХ ст. – Рівне: Ліста, 1997. – 434 с. – Дод.: Культурне будівництво в Україні 1917-1995 pp.: Хронол. табл.: с. 268-311. – Слов. діячів, які сприяли розвиткові укр. культури в ХХ ст.: с. 312-431.
- Розд. 1: Українська культура в часи революції та громадянської війни. – С. 15-49.
- 1689. Дзюба І.** Михайло Грушевський – провідний будівничий української культури // Укр. історик. – Нью-Йорк; Торонто та ін., 1996. – № 1/4. – С. 228-235.

1690. Євсєлевський Л.І., Фарина С.Я. «Просвіта» в Наддніпрянській Україні: Іст. нарис. – К.: Всеукр. т-во «Просвіта», 1993. – 127 с.

Гл. 3: Роль «Просвіти» у формуванні національної свідомості українського народу після повалення самодержавства в Росії (1917-1923 рр.). – С. 84-108.

1691. Жулинський М. Михайло Грушевський та його концепція національної культури України // Вісн. Міжнар. асоц. україністів. – К., 1993. – Вип. 1. – С. 48-54.

1692. Журавель Г. Товариство «Просвіта» у Полтаві // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 98-105.

1693. Зворський С.Л. Видавнича та бібліотечна діяльність київського товариства «Просвіта» (1906-1920 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. НБУВ. – К., 2000. – 18 с. – Бібліогр.: с. 15-16.

Зокрема доба революції.

1694. Карась А. Начерк культурного відродження України від 1917 до 1933 рр. // Науковий збірник Українського Вільного університету: Ювіл. вид. з приводу 70-ліття УВУ. – Мюнхен, 1992. – С. 219-246. – Бібліогр.: с. 246.

Період революції. – С. 219-230.

1695. Ківшар Т.І. Просвітянська спадщина Софії Русової // Пр. / Центр пам'яткоznавства. – К., 1993. – Вип. 2. – С. 173-187.

1696. Ковтаниuk Н.Г., Шовкопляс Г.М. На шляху становлення Національного музею історії України: (З історії музею 1917-1924 рр.) // До 100-річчя Національного музею історії України: З історії музею та його партетів: Темат. зб. наук. пр. – К., 1998. – С. 3-28. – Бібліогр.: с. 15-16. – Дод.: 1. Утворення Національного Українського музею; 2. Про асигнування урядом Української Держави коштів Національному музею; 3. Про асигнування з державної скарбниці коштів Національному музею на придбання пам'яток старовини; 4. Проект статуту Українського Національного музею: с. 17-28.

1917-1920 роки. – С. 3-10.

1697. Ковтаниuk Н., Шовкопляс Г. Скарбниця історичної пам'яті України // Київ. старовина. – К., 1999. – № 4. – С. 63-80. – Бібліогр.: с. 78-80.

Національний музей історії України у 1917-1920 рр. – С. 69-71.

1698. Кокошко Ф.І. Культурно-освітні організації Півдня України в 1917 – на початку 1920-х років // Наук. пр. / Нац. ун-т «Києво-Могил. акад.» Миколаїв. філ. – Миколаїв, 1999. – Т. 2/3. – С. 32-38. – Бібліогр.: с. 38.

1699. Кот С. Втрати культурних цінностей у роки визвольних змагань (1917-1920) // Розбудова держави. – К., 1995. – № 11. – С. 53-56. – Бібліогр.: с. 56.

1700. Кравчук Л.В. Культуротворча діяльність в період Української державності 1917-1920 років // Українська еміграція в історії та літературі: Матеріали Міжнар. наук. конф., 18-20 верес. 1996 р. – Тернопіль, 1996. – С. 36-41.

1701. Кравчук Л.В. Культуротворча діяльність та просвітницький рух в період Української державності 1917-1920 років: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Чернів. ун-т. – Чернівці, 1996. – 23 с. – Бібліогр.: с. 21-22.

1702. Кравчук Л.В. Просвітницький рух в період української державності 1917-1920 років // Українська еміграція в історії та літературі: Матеріали Міжнар. наук. конф., 18-20 верес. 1996 р. – Тернопіль, 1996. – С. 41-46.

1703. Кучменко Е.М. Національно-культурне життя в Україні (1917-1920 рр.). – К.: Знання, 1999. – 20 с. – Бібліогр.: с. 20.

1704. Кушнір Б.М., Завальнюк О.М. Українізація культурно-освітнього життя на Хмельниччині в 1917-1920 роках // Культура Поділля: історія і сучасність: Матеріали другої наук.-практ. конф., присвяч. 500-річчю м. Хмельницького, 27-29 серп. 1993 р. – Хмельницький, 1993. – С. 291-294.

1705. Ляхоцький В. Невідомі документи про життя Івана Огієнка: (На матеріалах фонду Українського державного університету у м. Кам'янець-Подільському) // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 1996. – Т. 1. – С. 107-114.

1706. Ляхоцький В. Тільки книжка принесе волю українському народові.... Книга, бібліотека, архів у житті та діяльності Івана Огієнка (митрополита Іларіона) / Укр. держ НДІ арх. справи та документознавства та ін. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2000. – 664 с. – Дод.: с. 501-638. – Імен. покажч.: с. 639-654. – Геогр. покажч.: с. 655-658.

Зокрема доба революції.

1707. Маньковська Р.В. Музейництво в Україні: питання теорії і практики (1917 – черв. 1941 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1997. – 21 с. – Бібліогр.: с. 20-21.

Музейна справа в Україні в березні 1917-1921 рр. – С. 10-13.

1708. Масюк С.О. Діяльність товариств «Просвіта» в Україні (березень 1917-1920 роки): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1997. – 25 с. – Бібліогр.: с. 24.

1709. Масюк С.О. Культурно-освітня діяльність «Просвіти» (березень

1917 р. – 1920 р.) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1996. – Вип. 34. – С. 87-95. – Бібліогр.: с. 95.

1710. Мациюк О.Я. Історія паперу в Україні та його філіграні: (Джерелозн. дослідження): Доп. про друк. пр., подана на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук. – К., 1995. – 47 с. – Бібліогр.: с. 41-47.

1917-1920 роки. – С. 38-40.

1711. Микола Прокопович Василенко / В.В. Вороненко, Л.Д. Кістерська, Л.В. Матвєєва, І.Б. Усенко; Передм. Ю.С. Шемшученка. – К.: Наук. думка, 1991. – 272 с.: іл. – Бібліогр.: с. 246-259. – Імен. покажч.: с. 260-267.

Роль М.П. Василенка у становленні центральних установ національної науки і культури (1917-1920 рр.). – С. 146-164.

1712. Михайллюк О.В. Про роль і місце інтелігенції в революційному процесі першої четверті ХХ століття в Росії та Україні // Філософія, культура, життя: Міжвуз. зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 1998. – Вип. 1. – С. 126-133. – Бібліогр.: с. 133.

Доба революції. – С. 130-132.

1713. Николишин С. Культурна політика більшовиків і український культурний процес: (Публіц. рефлексії). – Б.м., 1947. – 119 с.

Доба революції. – С. 9-17, 97-101.

1714. Новохатько Л. Українська культура в контексті радянської національної політики 20-30-х років // Пам'ятки України: історія та культура. – К., 1998. – № 1. – С. 186-190. – Бібліогр.: с. 190.

Зокрема доба революції.

1715. Паламарчук О. «Просвіта» і просвітняни Городка: Іст. нарис. – Львів: Каменяр, 1998. – 71 с., 24 арк. іл. – Просвітняни Городка і повіту: [Покажч. імен]: с. 66-71.

Зокрема період революції.

1716. Пижик А.М. Діяльність товариств «Просвіта» в українському селі (1918-1920) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 38. – С. 63-66. – Бібліогр.: с. 66.

1717. Пилипенко С. Украинская интеллигенция и Советская власть // Октябрьская революция: Первое пятилетие. – Х., 1922. – С. 237-258.

1718. Пономаренко С. З історії заснування товариства «Просвіта» в Луцьку [1917-1920 рр.] // Наук. вісн. / Волин. ун-т. Сер.: Історія. – Луцьк, 1997. – № 3. – С. 47-50. – Бібліогр.: с. 50.

1719. Проблеми духовного і національного відродження на Поділлі: Матеріали Всеукр. наук.-краєзн. конф., 9-10 листоп. 1995 р., м. Хмельниць-

кий / Хмельниц. обл. об-ня т-ва «Просвіта» та ін. – Хмельницький; К., 1995. – 80 с. – (Сер.: Духовні витоки Поділля).

Зі змісту: Блажевич Ю.І. Просвітницький рух на Поділлі в 1917-1919 рр. – С. 8-9; Кушнір Л.Б. «Просвіта» в добу УНР. – С. 23-25; Назаренко Є.Д. «Просвіта» на Поділлі в 1917-1919 роках. – С. 27-28.

1720. «Просвіта»: історія і сучасність (1868-1998) / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка. – К.: Видавн. центр «Просвіта»: Веселка, 1998. – 486 с.

Зі змісту: Гринів О. «Просвіта»: історія і сучасність. – С. 10-15; Малюта О. Шляхи, політі кров'ю: про діяльність осередків подільського товариства «Просвіта» в першій половині ХХ століття. – С. 329-332; Погрібний А. «Просвіта» на Черкащині: слід сповна використати досвід попередників. – С. 333-338; Цимбал Л. Ми певні, що майбутнє за нами: Віхи діяльності Миколаївської «Просвіти» (1907-1924). – С. 360-365.

Зокрема доба революції.

1721. Просвіта на селі. – Житомир: Вид. від. позашк. освіти, 1919. – 4, 104 с.

1722. Ріпко О. У пошуках страченого минулого: Ретроспектива мистецької культури Львова ХХ ст. – Львів: Каменяр, 1996. – 285, [1] с. – Імен. покажч.: с. 238-285.

Зокрема період 1917-1920 рр.

1723. Савчук В.О. Краєзнавство України в період національно-визвольних змагань // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 6. – С. 58-65. – Бібліогр.: с. 64-65.

1724. Сарбей В.Г., Москвич Л.Г. Він до кінця свого життя служив «Великій українській національній ідеї»: (З нагоди 150-річного ювілею акад. УАН О.І. Левицького) // Етносоціальні процеси на Середньому Придніпров'ї: минуле і сучасність: Тези доп. та повідомл. Міжнар. конф. – Черкаси, 1999. – С. 7-8.

1725. Скрипник Г.А. Етнографічні музеї України: Становлення і розвиток. – К.: Наук. думка, 1989. – 304 с.: іл. – Державні історичні, краєзнавчі та спеціалізовані етнографічні музеї УРСР. – С. 296-300. – Бібліогр.: с. 265-295.

Доба революції. – С. 106-118.

1726. Скрипник П.І. Співпраця наукових закладів і туристичних організацій у висвітленні історії українського національно-визвольного руху в туристичних маршрутах та екскурсіях // Туристично-краєзнавчі дослідження

ня: Матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. «Туризм в Україні: економіка та культура» (Світязь, 9-10 верес. 1998 р.). – К., 1998. – Вип. 1, ч. 2. – С. 29-34. – Бібліогр.: с. 34.

Доба революції. – С. 32.

1727. Смоляр Л.О., Філіпенко О.М. Проблеми українознавства у спадщині С. Русової і відродження державності // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 13-14.

1728. Сохацька Є. Культурно-просвітницька діяльність Івана Огієнка у Кам'янці-Подільському (1918-1920 рр.) // Огієнківські читання: Матеріали наук. круглих столів 1991-1996 рр. – К., 1997. – Вип. 1. – С. 70-79. – Бібліогр.: с. 79.

1729. Тарахан-Береза З.П. За рядками книги відвідувачів Шевченкової могили (1917-1921 рр.) // Укр. ист. журн. – К., 1998. – № 2. – С. 128-137. – Бібліогр.: с. 137.

1730. Тарахан-Береза З. Святиня: Наук.-іст. літопис Тарасової Гори. – К.: Родовід, 1998. – 544 с.: іл. – Покажч. імен: с. 540-543.

[Розд. 4], [гл.] 1: За рядками книги відвідувачів 1917-1921 pp. – С. 279-291.

[Гл.] 2: Стара громада завершує задумане. – С. 291-293.

[Гл.] 3: Симон Петлюра та Шевченкова могила. – С. 294-312.

1731. Тертичка В. До питання про погляди І. Огієнка у контексті національно-визвольного руху України // Політологічний вісник: Матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. «Політична думка в Україні: минуле і сучасність», 1-4 лют. 1993 р. – К., 1993. – Ч. 2. – С. 206-213.

1732. Тимошенко В.І. З історії «Просвіти» на Волині в 1917-1922 роках // Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. зб. – Житомир, 1997. – С. 20-21. – Бібліогр.: с. 20.

1733. Тимошик М. Голгофа Івана Огієнка: Українозн. пробл. в державотвор., наук., ред. та видавн. діяльності / Передм. М.Г. Жулинського. – К.: Заповіт, 1997. – 229 с.: іл. – Імен. покажч.: с. 224-228.

[Гл.]: Біля витоків українського державотворення. – С. 31-52.

Рец.: Ляхоцький В. // Слово і час. – К., 1999. – № 6. – С. 80-82.

1734. Тюрменко І.І. Проблеми української державності в діяльності та науковій спадщині Івана Огієнка: Автореф. дис. ... д-ра ист. наук / Київ. ун-т. – К., 2000. – 33 с. – Бібліогр.: с. 27-30.

Зокрема доба революції.

1735. Фарина С.Я. Роль «Просвіт» в українському національно-культурному русі на початку ХХ століття: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Запоріз. ун-т. – Запоріжжя, 1993. – 21 с. – Бібліогр.: с. 21.

1917-1920 pp. – С. 8, 14, 18, 19.

1736. Ханко В. Культурне і мистецьке життя Полтавщини доби Української Народної Республіки // Полтавська Петлюріана: Матеріали 2 Петлюрів. читань, проведених у Полтаві 15 серп. 1993 р. – Полтава, 1993. – № 1. – С. 67-77.

1737. Хименко Г. Етапи змагання за українську культуру // Коммунист. – К., 1920. – № 1. – С. 5-6.

1738. Хименко Г. Українська культура за три роки революції // Коммунист. – К., 1920. – № 3. – С. 125-126.

1739. Цицалюк Н.М. Культура як інструмент державотворчої політики Симона Петлюри // Політологічний вісник: Матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. «Політична думка в Україні: минуле і сучасність», 1-4 лют. 1993 р. К., 1993. – Ч. 2. – С. 213-220.

* * *

1740. Кочубей Ю.М. Україна і Схід: Культ. взаємозв'язки України з народами Близ. і Серед. Сходу, 1917-1992: Підручний бібліогр. покажч. / НАН України. Ін-т сходознавства та ін. – К., 1998. – 228 с. – Покажч. імен: с. 199-217. – Схід. імена: с. 218-221. – Зах. імена: с. 221-223.

Зокрема доба революції.

Див. також № 90, 112, 266, 320, 396, 541, 1114, 1145, 1306, 1337, 1340, 1786, 1823, 1967, 2026, 2094, 2185, 2300, 2337, 2362, 2403, 2433, 5995

Охорона пам'яток культури

1741. Білоус Г. Вивчення пам'яток доби визвольних змагань українського народу 1917-1920 років в Полтавському краєзнавчому музеї // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 pp.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р. – Полтава, 1995. – С. 3-6.

1742. Документи свідчать / С.З. // Пр. / Центр пам'яткоznавства. – К., 1993. – Вип. 2. – С. 257-276.

Подано 7 документів, які висвітлюють ставлення Центральної Ради до історико-культурної спадщини українського народу. Особливу увагу звертаємо на документ № 3 –

вперше надруковану статтю В. Модзалевського «Справа охорони старовини і мистецтва у 1919 р.»

1743. Ернест Ф. Справа охорони пам'яток мистецтва й старовини у Києві [1917-1920 pp.] // 36. Секції мистецтв / Укр. наук. т-во. – К., 1921. – [Вип.] 1. – С. 148-152.

1744. Заремба С.З. Українське пам'яткоznавство: історія, теорія, сучасність / НАН України. Центр пам'яткоznавства, Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури. – К.: Логос, 1995. – 448 с.

Період 1917-1920 pp. – С. 159-198, 233-235, 283-288, 395-398.

1745. Заремба С.З. Українське пам'яткоznавство: історія, теорія, сучасність: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1996. – 49 с. – Бібліогр.: с. 45-48.

Зокрема доба революції.

1746. Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження / Упорядд. та наук. ред. С.І. Кот; НАН України. Ін-т історії України та ін. – К., 1998. – 399 с.

Гл. 1.1: Становлення державної системи охорони пам'яток в Україні. – С. 16-51.

Гл. 4.2: Відображення в пам'ятках історії національно-визвольного руху українського народу. – С. 189-237.

Гл. 6: Пам'ятки монументального мистецтва: вивчення та охорона. – С. 320-371.

1747. Історія товариства дослідування й охорони пам'яток старовини та мистецтва на Полтавщині // Записки Українського наукового товариства дослідування й охорони пам'яток старовини та мистецтва на Полтавщині. – Полтава, 1919. – Вип. 1. – С. VII-X.

Про заснування у 1917 р. Комітету охорони пам'яток культури та його діяльність.

1748. Константинов В. Внесок Михайла Грушевського в збереження пам'яток науки і техніки // Посвіт. – К., 1996. – № 2. – С. 33-35. – Бібліогр.: с. 35.

Перші заяви та законопроекти Уряду УНР.

1749. Король В.Ю. Втрачене, та не забуте: (Доля пам'яток церков. архітектури Київщини). – К., 1998. – 119 с. – Бібліогр.: с. 117-118.

1917-1920 pp. – С. 57-65.

1750. Кот С.І. З історії повернення українських культурних цінностей з Росії // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 1. – С. 309-314.

Доба революції. – С. 309-311.

1751. Кот С.И. Первый на Украине: (К образованию Всеукр. ком. охраны памятников искусств и старины) // Историческое краеведение в СССР: вопросы теории и практики: Сб науч. ст. – К., 1991. – С. 263-273. – Библиогр.: с. 273.

1752. Кот С.І. Українські культурні цінності в Росії: Пробл. повернення в контексті історії та права / НАН України. Ін-т історії України та ін.; Ред-кол.: В.Б. Врублевська та ін. – К., 1996. – 92 с. – (Повернення культурного надбання України: проблеми, завдання, перспективи; Вип. 8).

[Гл.]: Українські культурні втрати в період визвольних змагань (1917-1921). – С. 42-49.

1753. Малик Е. Охорона пам'ятників природи // Літ.-наук. вісн. – К., 1918. – № 10/11. – С. 119-135.

Доба революції. – С. 127-135.

1754. Нестуля О. Біля витоків державної системи охорони пам'яток культури в Україні: (Доба Центральної Ради, Гетьманщини, Директорії) / НАН України. Ін-т історії України та ін. – К.; Полтава, 1994. – 240 с.

1755. Нестуля О. Визвольні змагання українського народу і охорона пам'яток культури (1917-1920 рр.) / Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури. Полтав. обл. орг. та ін. – Полтава, 1993. – 91 с. – Бібліогр.: с. 84-89.

1756. Нестуля О. Організаційно-правові засади вирішення проблеми повернення українських культурних цінностей з Росії: (З досвіду 1917 – початку 1930-х років) // Повернення культурного надбання України: проблеми, завдання, перспективи. – К., 1997. – Вип. 10. – С. 125-134.

1917-1920 pp. – С. 125-129.

1757. Нестуля О.О. Охорона пам'яток культури на Харківщині в роки революції та громадянської війни // Древности: Харьк. ист.-археол. ежегодник. – Х., 1995. – С. 91-96.

1758. Ротач П. Полтавські видання революційного часу – пам'ятки духовної культури // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р. – Полтава, 1995. – С. 93-98.

Див. також № 2151

Наука

1759. Артемський А.Я. Що таке Всеукраїнська Академія Наук (ВУАН) / ВУАН. – К., 1931. – 95 с. – (Сер. наук.-попул.; № 7).

Доба революції. – С. 9-23.

1760. Бабенко Л.Л. Роль наукової інтелігенції в розвитку історичного краєзнавства на Україні в 20-х – на початку 30-х років: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1993. – 21 с. – Бібліогр.: с. 20-21.

1917-1920 pp. – С. 3, 6-13, 16-20.

1761. Баженов Л.В. Історичне краєзнавство Правобережної України XIX – на початку ХХ ст.: Становлення. Історіографія. Біобібліографія / НАН України. Ін-т історії України та ін. – Хмельницький: Доля, 1995. – 256 с.

Розд. 5: Розвиток історичного краєзнавства на Київщині, Волині й Поділлі у час визвольних змагань в Україні (1917-1920 pp.). – С. 136-149.

1762. Баженов Л.В. Становлення і розвиток історичного краєзнавства Правобережної України (кінець XVIII – перші десятиріччя ХХ ст.): Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1996. – 32, [2] с. – Бібліогр.: с. 31-33.

Розд. 3: Розвиток історичного краєзнавства на Київщині, Волині й Поділлі у час визвольних змагань в Україні 1917-1920 pp. – С. 28-29.

1763. Боголюбов О.М., Пустовойтов М.О. Інститут математики Національної академії наук України, 1917-1934 // Інститут математики: Нариси розвитку: Зб. наук. пр. – К., 1997. – С. 15-58.

1917-1920 pp. – С. 15-31.

1764. Варава Т.В., Вересовська Т.В. Пропозиції В.І. Вернадського щодо розробки концепції створення Української Академії наук та її структури (1918-1919) // Наук. пр. / Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. – К., 2000. – Вип. 3. – С. 351-357.

1765. Варварцев Н.Н. Русский вопрос в контексте украинизации образования и науки (1917-1919 гг.) // Русские Украины: прошлое, настоящее, будущее: Материалы Междунар. науч.-практ. конф. (27-28 февр. 1998 г.). – К., 1998. – Ч. 1. – С. 143-148.

1766. Гаврилко В. Перші кроки Академії наук України у перебігу подій 1918-1921 pp. // Історія української науки на межі тисячоліть: Зб. наук. пр. – К., 1999. – С. 73-75.

1767. Горбань Т.Ю. З історії становлення українознавства (1917-1920 роки) // Укр. іст. журн. – К., 1994. – № 5. – С. 68-73.

1768. Горбань Т.Ю. Українознавство в контексті національно-культурного відродження в Україні (1918-1928 роки): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т нац. відносин і політології. – К., 1996. – 25 с. – Бібліогр.: с. 24.

1769. Горбань Т.Ю. Українознавство як складова національно-державної політики 1919-1928 років // Історія українського народу: Тези доп. на II укр. наук.-практ. конф. – К., 1994. – С. 23-24.

1770. Жовтобрюх М.А. Нарис історії українського радянського мовознавства (1918-1941) / АН України. Ін-т мовознавства; Відп. ред. В.М. Русанівський. – К.: Наук. думка, 1991. – 260 с. – Бібліогр.: с. 250-257.

[Гл.]: Українське мовознавство 1918-1920 pp. – С. 26-47.

1771. Журба О.І. Київська археографічна комісія, 1843-1921: Нарис історії і діяльності / АН України. Ін-т укр. археографії та ін. – К.: Наук. думка, 1993. – 187 с. – (Пробл. едиційної і камеральної археографії: Історія, теорія, методика). – Бібліогр.: с. 178-181. – Імен. покажч.: с. 182-185.

Розд. 4: Київська археографічна комісія 1917-1921 pp. та її роль у створенні археографічної комісії ВУАН. – С. 110-118.

В додатках подано 3 документи – листи 1917-1920 pp. – С. 163-169.

1772. Заремба С.З. Комісії ВУАН і їх внесок у справу вивчення історико-культурної спадщини // Пр. / Центр пам'яткознавства. – К., 1993. – Вип. 2. – С. 3-49. – Бібліогр.: с. 44-49.

Зокрема про діяльність в роки революції. – С. 3-4, 5, 14-15, 18-19, 26, 34.

1773. Іларіон (митрополит). Історія української літературної мови. – Вінніпег, 1949. – 382 с. – (Вид-во «Наша культура»; № 12).

Доба революції. – С. 234-239, 247-251, 315-317, 336-337, 347, 350-355.

1774. Історія Академії наук Української РСР. У 2 кн. Кн. 1 / АН УРСР; Редкол.: А.К. Бабко, М.П. Бажан, І.К. Білодід та ін. – К.: Голов. ред. УРЕ., 1967. – 836 с.

Доба революції. – С. 91-96.

1775. Кіржаєв С.М. Археографічна комісія ВУАН (1918-1934): внесок у розвиток археографії в Україні: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / АН України. Ін-т укр. археографії. – К., 1994. – 19 с. – Бібліогр.: с. 19.

Доба революції. – С. 6.

1776. Кістерська Л.Д., Янковський О.К. Наукова інтелігенція України в пореволюційну добу (1917-1924 роки) // Вісн. АН України. – К., 1991. – № 10. – С. 71-79.

1777. Козирський В., Лень А., Шендеровський В. Біля джерел вітчизняної академічної фізики // Вісн. НАН України. – К., 1999. – № 8. – С. 47-54.

1917-1920 pp. – С. 47-50.

- *1778. Козюра І.В. Історичне краєзнавство Полтавщини в роки революції та громадянської війни (1917-1919 рр.). – Ічня, 1997. – 23 с.
- *1779. Козюра І.В. Становлення і розвиток історичного краєзнавства на Лубенщині в 1917-1925 рр. // Добромисл. – Полтава, 1997. – № 1/2. – С. 150-156.
1780. Коновець О.Ф. Національна академія наук доби УНР // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 187-192. – Бібліогр.: с. 191-192.
1781. Кревецький І. Українська Академія Наук у Києві // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1922. – № 5. – С. 139-149; № 6. – С. 251-257; № 7. – С. 63-71; № 8. – С. 154-163.
1782. Кучер Р.В. Наукове товариство імені Т. Шевченка: Два ювілеї / Передм. О.М. Романіва. – К.: Наук. думка, 1992. – 112 с.: іл. – Бібліогр.: с. 100. – Імен. покажч.: с. 101-103.
- Українська Академія наук в 1918-1921 pp. – С. 76-79.
1783. Марушкевич А.А. Науково-педагогічна спадщина Івана Огієнка / Київ. ун-т. – К., 1998. – 339 с. – Бібліогр.: с. 301-337.
1784. Матвієва Л.В. Національна академія наук України: Етапи розвитку та доля вчених: (Іст.-джерелозн. дослідження): Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1996. – 55 с.
- 1918-1920 pp. – С. 10-23.
1785. Матвієва Л. Національна академія наук України: крізь призму років // Віче. – К., 1998. – № 11. – С. 119-134. – Бібліогр.: с. 134.
- Доба революції. – С. 119-123.
1786. Матвіяс І. Взаємодія між східноукраїнським і західноукраїнським варіантами літературної мови в кінці XIX і в ХХ ст. // Культура слова. – К., 1997. – Вип. 50. – С. 14-21.
- 1917-1920 pp. – С. 16-17.
1787. Михайллюк О.В. Про деякі особливості соціальної психології часів революції та громадянської війни (1917-1920 рр.) // Зб. наук. пр. молодих вчених / Дніпропетр. ун-т. – 1999. – Вип. 1: Історія. – С. 85-93.
1788. Непомнящий А.А. Очерки развития исторического краеведения Крыма в XIX – начале XX века. – Симферополь: Таврія, 1998. – 208 с.
- [Гл.]: Историческое краеведение Крыма в революционные годы. – С. 199-206.
1789. Нестуля С.І. Роль наукової та творчої інтелігенції в становленні

Всеукраїнського Археологічного комітету (1917 – початок 30-х років): Автoreф. дис. ... канд. іст. наук / Запоріз. ун.-т. – Запоріжжя, 1998. – 17 с. – Бібліогр.: с. 14-16.

1790. Онопрієнко В.І., Щербань Т.О. Доля науки в Україні (кінець XIX ст. – 30-ті роки ХХ ст.) // Укр. іст. журн. – К., 1993. – № 4/6. – С. 3-14.

1791. Онопрієнко В.І. Зародження та розвиток наукознавчих досліджень в Академії наук України // Наука та наукознавство. – К., 1998. – № 4. – С. 12-19. – Бібліогр.: с. 18-19.

Доба революції. – С. 13-14.

1792. Онопрієнко В., Ресінт О., Щербань Т. Українське наукове товариство, 1907-1921 роки / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1998. – 244 с. – Бібліогр. до ч. 1: с. 132-140.

Ч. 1, розд. 3: Роль Товариства у розвитку культурно-національного руху. – С. 76-87.

Розд. 4: Розширення організаційної та дослідницької діяльності. – С. 87-106.

Розд. 5: Товариство в системі організації науки в Україні. – С. 106-128.

Ч. 2: Документи і матеріали: Бібліографія праць Українського наукового товариства 1908-1922 рр. – С. 150-169; Закони Української Держави про заснування українських університетів у Києві та Кам'янці-Подільському. – С. 169-175; Видатні діячі Українського наукового товариства: Біогр. довід. – С. 215-242.

1793. Патон Б.Є. Доповідь 2 грудня 1998 р. на сесії Загальних зборів Національної академії наук України, присвячених 80-річчю її заснування // Наука та наукознавство. – К., 1998. – № 3. – С. 10-16.

Доба революції. – С. 10-11.

1794. Поліщук Н. Матеріали УНР і ЗУНР як основні чинники творення сучасної дипломатичної термінології // Культура українських Карпат: Традиції і сучасність: Матеріали Міжнар. наук. конф. (1-4 верес. 1993 р., м. Ужгород). – Ужгород, 1994. – С. 617-624.

1795. Поліщук Н.М. Українська дипломатична лексика періоду УНР: Автореф. дис. ... канд. філол. наук / АН України. Ін-т укр. мови. – К., 1994. – 16 с. – Бібліогр.: с. 16.

1796. Полонська-Василенко Н.Д. Українська Академія наук: Нарис історії. Ч. 1. (1918-1930) / Ін-т для вивч. історії та культури ССР. – Мюнхен, 1955. – 151 с. – (Досліди і матеріали. Сер. 1; № 21). – Тит. арк. парал. англ.

[Розд.]: Постання Української Академії наук. – С. 9-16.

[Розд.]: Всеукраїнська Академія наук за період 1918-1923 років. – С. 17-76.

Те ж / АН України. Ін-т укр. археографії; Редкол.: П.С. Сохань та ін. – 2-е, репринт. вид. – К., 1993. – 416 с. – (Пам'ятки іст. думки України).

1797. Правовий статус Академії наук України: Історія та сучасність / Ю.С. Шемшученко, І.Б. Усенко, В.А. Чехович та ін.; АН України. Ін-т держави і права. – К.: Наук. думка, 1993. – 300 с. – Документи про правовий статус Академії наук України: [Закони, статут, накази]: с. 169-190. – Імен. покажч.: с. 293-295. – Хронол. покажч.: – с. 296-298.

1918-1920 pp. – С. 7-34.

1798. Савчук В.С. Научные общества и культурная революция на Украине (1917-1931) // Вопр. истории естествознания и техники. – М., 1995. – № 1. – С.81-91. – Библиогр.: с. 90-91.

1799. Саламаха І.В. Громадсько-політична та наукова діяльність В.О. Біднова (кінець XIX ст. – 1935 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Запоріз. ун-т. – Запоріжжя, 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 14-15.

Про діяльність в 1917-1920 pp. – С. 10.

1800. Самойленко О.Г. М.С. Грушевський та Ніжинська вища школа: до проблеми творчих та наукових зв'язків // Наук. зап. / Ніжин. пед. ін-т. – 1996. – Т. 16, вип. 1. – С. 82-84.

1801. Сарбей В.Г., Москвич Л.Г. Академік УАН Орест Іванович Левицький (1848-1922 pp.): Життєпис, бібліогр. його праці і праці про нього / Наук. ред. В.А. Смолій; НАН України. Ін-т історії України. – К., 1998. – 152 с. – Літ. про життя і діяльність О.І. Левицького: с. 106-121. – Друк. праці О.І. Левицького: с. 122-150.

Доба революції. – С. 82-88.

1802. Смаль-Стоцький Р. Українська мова в Советській Україні: (Матеріали й завваги). – Варшава, 1936. – 270 с. – (Пр. Укр. наук. ін-ту; Т. 34. Сер. філол.; Кн. 6). – Бібліогр.: с. 271.

[Гл.] 6: Українська мова в часі світової війни, революції та віднова української державності. – С. 34-37.

1803. Сохань П.С., Ульянівський В.І., Кіржаєв С.М. М.С. Грушевський і Academia: Ідея, змагання, діяльність / АН України. Ін-т укр. археографії. – К., 1993. – 321 с.

[Гл.]: Спроба історіографічного та джерелознавчого аналізу. – С. 5-30.

[Гл.]: Ідея Academia та змагання Грушевського за її втілення [1917-1918 pp.]. – С. 30-54.

Також у додатках документи, підготовлені М. Грушевсь-

ким: Проект утворення Українського соціологічного інституту, Проект закону про Український соціологічний інститут. – С. 199-204.

1804. Створення Української академії наук – визначна подія в історії України XX ст.: Передісторія АН України / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко // Нар. творчість та етнографія. – К., 1998. – № 4. – С. 3-16; № 5/6. – С. 3-5.

Діяльність Комісії для вироблення законопроекту про заснування Української академії наук. – № 4. – С. 7-15.

1805. Терлецький В.М. Академія наук Української РСР, 1919-1969: Корот. іст. нарис / За ред. І.Г. Підоплічка. – К.: Наук. думка, 1969. – 296 с.: портр., іл.

Доба революції. – С. 23-32.

1806. Тутковський П. Нариси досягнень української науки за часи революції: Досягнення в царині геології та мінералогії // Вісн. с.-г. науки. – К.; Х, 1924. – Вип. 7/9. – С. 14-23. – Бібліогр.: с. 18-23.

1807. Филимонов С.Б. Таврическая ученая комиссия в 1917-1920 годах // Крым. арх. – Симферополь, 1996. – № 2. – С. 75-82.

1808. Храмов Ю.О., Руда С.П. Заснування Української академії наук та її організаційне становлення (1918-1928) // Наука та наукознавство. – К., 1998. – № 3. – С. 17-29. – Бібліогр.: с. 28-29.

Доба революції. – С. 17-22.

1809. Чишко В.С. Біографічна традиція та наукова біографія в історії і сучасності України / НАН України. НБУВ. Ін-т біогр. досліджень. – К.: БМТ, 1996. – 240 с.

Історико-біографічні дослідження в Україні в 1917-1921 рр. – С. 117-119.

Рец.: Онопрієнко В.І. // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 5. – С. 141-142.

1810. Члени-засновники Національної академії наук України: 36. нарисів / Упоряд. С.В. Кульчицький; Відп. ред. В.А. Смолій; НАН України. Ін-т історії України. – К., 1998. – 376 с. – Бібліогр.: с. 373-375.

Про діяльність академіків Д.І. Багалія, А.Ю. Кримського, М.І. Петрова, С.Й. Смаль-Стоцького, В.І. Вернадського, М.Ф. Кащенка, С.П. Тимошенка, П.А. Тутковського, М.І. Туган-Барановського, Ф.В. Тарановського, В.А. Кониського, О.І. Левицького у 1917-1920 рр.

1811. Шемшученко Ю. Академічна юридична наука: історія і сучасність // Право України. – К., 1998. – № 11. – С. 3-16.

Доба революції. – С. 3-4.

1812. Щербань Т.О. Історичні дослідження в Українському науковому товаристві (1907-1921 років) // Укр. іст. журн. – К., 1995. – № 1. – С. 23-33. – Бібліогр.: с. 32-33.

1917-1920 pp. – С. 27-28, 30-31.

1813. Щербань Т.О. Фундатори Українського наукового товариства [(1907-1921): В.Б. Антонович, М.С. Грушевський, П.Г. Житецький, В.І. Вернадський та ін.]. – К.: Вид-во т-ва «Знання», 1992. – 47 с. – (Сер. 8, Вікна; № 1. Темат. цикл. «Наука і життя»).

Див. також № 1711, 1734, 1955, 2008, 2305, 2389, 2398

Освіта

1814. Агафонова Н.В. Із історії освітнього руху в Україні: Всеукр. учит. спілка // Наша шк. – Одеса, 1997. – № 3. – С. 4-5.

1815. Агафонова Н.В. Місце і роль навчально-виховних закладів Найсвятішого Синоду та предмету Закон Божий (світська освіта) у практиці реформування освітньої галузі в Україні періоду змагань 1917-1920 pp. // Вісн. соц.-екон. досліджень. – Одеса, 1997. – Вип. 1. – С. 226-232. – Бібліогр.: с. 231-232.

1816. Агафонова Н.В. Піднесення ідеї національного виховання на за-садах єдиної школи (1917-1919 роки) // Педагогіка і психологія. – К., 1997. – № 1. – С. 239-243.

1817. Агафонова Н. Реформування освітньої галузі в Україні (1917-1920) // Рідна шк. – К., 1998. – № 1. – С. 76-77.

1818. Агафонова Н.В. Становлення національної системи освіти в Україні, 1917-1920 роки: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Одес. ун-т. – Одеса, 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 15.

1819. Андріуца А.С. Професор І. Огієнко – митрополит Іларіон та його доба: (На документ. матеріалах зб. НМІУ) // До 100-річчя Національного музею історії України: З історії музею та його раритетів: Темат. зб. наук. пр. – К., 1998. – С. 70-79. – Бібліогр.: с. 79.

1917-1920 роки. – С. 71-74.

1820. Бабіна О.І. Перші кроки українізації шкільної освіти в Україні у 1917-1919 роках // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Соціологія. Психологія. Педагогіка. – 1998. – Вип. 6. – С. 66-69. – Бібліогр.: с. 69.

1821. Бакуліна Н.В. Єврейська освіта в Україні: проблеми, тенденції, розвиток // Відродження. – К., 1999. – № 6. – С. 27-32. – Бібліогр.: с. 32.

1917-1920 pp. – С. 28-29.

1822. Березівська Л.Д. Освітньо-виховна діяльність київських про-

світницьких товариств (друга половина XIX – поч. ХХ ст.). – К.: Молодь, 1999. – 192 с. – Бібліогр.: с. 158-172. – Імен. покажч.: с. 187-190.

Зокрема доба революції.

1823. Березівська Л.Д. Проблеми освіти та виховання в діяльності київських просвітницьких товариств (друга половина XIX – початок ХХ ст.): Автореф. дис. ... канд. пед. наук / АПН України. Ін-т педагогіки. – К., 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 15.

1824. Богуславська В. Пошуки нового змісту освіти в період національно-демократичної революції в Україні (1917-1920 рр.): (Проект єдиної шк.) // Схід. – Донецьк, 2000. – № 1. – С. 69-73. – Бібліогр.: с. 73.

1825. Булда А. Питання професійної підготовки учителя історії в період національно-визвольних змагань українського народу (1917-1920 рр.) // Історія в шк. України. – К., 1998. – № 1. – С. 52-55.

1826. Булда А. Професійна підготовка вчителів історії у період національно-визвольних змагань (1917-1920 роки) // Історія в шк. – К., 1998. – № 1. – С. 2-7.

1827. Булда А., Бака Т. Професійна підготовка вчителя історії в педагогічних навчальних закладах періоду Української Народної Республіки // Перша світова війна і слов'янські народи: Матеріали Міжнар. наук. конф., 14-15 трав. 1998 р. – К., 1998. – С. 131-134. – Бібліогр.: с. 133-134.

1828. Бутівщенко С.В. Зміст і форми управління середніми професійними навчальними закладами України в 1917-1941 роках: Автореф. дис. ... канд. пед. наук / АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 1997. – 16 с. – Бібліогр.: с. 15-16.

Доба революції. – С. 7-10.

1829. Бутівщенко С.В. Організаційні передумови формування системи управління середніми спеціальними навчальними закладами України в 1917-1920 роках / АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 1996. – 58 с. – Деп. в ДНТБ України 04.12.96, № 2336-Ук96.

1830. Бутівщенко С.В. Про реформування системи управління середньою професійною освітою в Україні в 20-ті роки ХХ ст. // Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. – К., 1998. – Вип. 9. – С. 26-28.

1831. Васькович Г. Шкільництво в Україні (1905-1920 роки) / Укр. вільний ун-т; З супровід. словом А. Алексюка. – К.: Мандрівець, 1996. – 360 с. – (Сер.: Габілітації; № 2). – Дод.: [Статут, постанови, резолюції, меморандум, матеріали, наради та ін.]: с. 263-334. – Бібліогр.: с. 339-352. – Імен. покажч.: с. 354-359.

Доба революції. – С. 66-123, 229-242.

1832. Васькович Г. Шкільництво на Україні (1905-1920): Розд. 2: Шкільництво в Українській національній державі (1917-1920) // Визвол. шлях. – Лондон, 1976. – Кн. 11. – С. 1248-1263; Кн. 12. – С. 1404-1419; 1977. – Кн. 1. – С. 52-62; Кн. 2. – С. 165-182.

Те ж // Мандрівець. – Тернопіль, 1995. – № 3. – С. 3-41.

1833. Вашенко Г. Проект системи освіти в самостійній Україні. – Мюнхен: Накладом Центр. Ком. СУМ, 1957. – 48 с.

1917-1920 pp. – С. 11-22.

1834. Вовк Л.П. Громадсько-педагогічне сподвижництво в Україні: (Етапи і особливості) / Уман. пед. ун-т. – К.: ТОВ «Міжнар. фін. агенція», 1997. – 179 с. – Бібліогр.: с. 164-178.

[Розд.] 5: Громадсько-педагогічні ініціювання організаційного створення першої української системи освіти [1917-1919]. – С. 85-92.

1835. Вовк Л.П. Історія освіти дорослих в Україні: Нариси / Укр. пед. ун-т; Відп. ред. М.Д. Ярмаченко. – К., 1994. – 228 с.

[Гл.]: Становлення і розвиток системи позашкільної освіти в 1917-1920 роках. – С. 178-222.

1836. Волошин А. Про шкільне право будучої Української держави. – Прага: Накладом Укр. вільного ун-ту в Празі, 1942. – 16 с. – Відб. з Наук. зб. Укр. вільного ун-ту. – Прага, 1942. – Т. 3.

Система освіти в 1917-1920 роках. – С. 7-8.

1837. Всеукраїнська учительська спілка // Календар товариства шкільної освіти на рік переступний (високосний) 1920. – К., 1920. – С. 45.

1838. Гаврищук А.П., Завальнюк О.М. Юхим Сіцінський – визначний діяч українського відродження на Поділлі (1918-1920 pp). // Національна еліта та інтелектуальний потенціал України: Тези доп. Міжнар. наук. конф. (18-20 квіт.). – Львів, 1996. – С. 259-260.

Кам'янець-Подільський університет і Ю. Сіцінський.

1839. Гонюкова Л. Робота Софії Русової в культурно-освітніх закладах Української держави // 350-річчя Української держави Богдана Хмельницького: Матеріали Міжнар. наук. конф., 15-16 груд. 1998 р. – К., 1998. – С. 150-154. – Бібліогр.: с. 153-154.

1840. Гупан Н. До періодизації розвитку історико-педагогічного процесу в Україні // Універсум. – Львів; К.; Варшава та ін., 1999. – № 1. – С. 45-49.

Зокрема доба революції.

1841. Гупан Н. Розвиток вітчизняної історії педагогіки у 1917-1920-х роках: (Історіогр. аналіз) // Шлях освіти. – К., 2000. – № 1. – С. 37-40.

1842. Даниленко В., Слюсаренко А. Українська національна школа в ХХ ст.: деякі проблеми розвитку та вивчення // Історія: Третій Міжнар. конгр. україністів, 26-29 серп. 1996 р.: Тези доп. – Х., 1996. – С. 131-138.

1843. Дем'яненко Н. А починалося все так...: Специфіка розвитку загальнопед. підготов. вчителя у період нац.-визвол. змагань укр. народу (1917-1920 рр.) // Рідна шк. – К., 1999. – № 3. – С. 71-73.

1844. Дем'яненко Н.М. Загальнопедагогічна підготовка вчителя в історії вищої школи України (XIX – перша четверть ХХ ст.): Автореф. дис. ... д-ра пед. наук / АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 1999. – 40 с. – Бібліогр.: с. 32-40.

Доба революції. – С. 21-22.

1845. Дем'яненко Н.М. Загальнопедагогічна підготовка вчителя в Україні (XIX – перша третина ХХ ст.) / АПН України. Ін-т змісту і методів навчання, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 1998. – 323 с. – Бібліогр.: с. 277-321.

Розд. 3: Специфіка розвитку загальнопедагогічної підготовки вчителя в період визвольних змагань українського народу 1917-1919 рр.: Української Народної Республіки (Центральної Ради), Гетьманату і Директорії УНР. – С. 171-207.

1846. Дем'яненко Н.М. Загальнопедагогічна підготовка на Київських вищих жіночих курсах (1878-1920 роки) // Педагогіка і психологія. – К., 1997. – № 4. – С. 211-216.

Система освіти в 1917-1920 рр. – С. 215-216.

1847. Дем'яненко Н.М. Київські вищі жіночі педагогічні курси (1878-1920 рр.) // Почат. шк. – К., 1998. – № 2. – С. 44-46.

Доба революції. – С. 46.

1848. Дем'яненко Н.М. Специфіка розвитку загальнопедагогічної підготовки вчителя у період національно-визвольних змагань українського народу (1917-1920 рр.) // Рідна шк. – К., 1999. – № 3. – С. 71-73.

1849. Дровозюк Л.М. Земства і народна школа на Правобережній Україні у 1904-1920 рр. – Вінниця: «Універсум-Вінниця», 1997. – 48 с.

Національна школа в період революції. – С. 35-43.

***1850. Дровозюк Л.М.** Освітня діяльність земств Правобережної України (1904-1920 рр.). – Вінниця, 1997. – 23 с.

1851. Дровозюк Л.М. Освітня діяльність земств Правобережної України (1904-1920 рр.): Автореф. дис. ... канд. пед. наук / Нац. пед. ун-т. – К., 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 15.

1917-1920 рр. – С. 2-4, 6-7, 10-11, 13.

- 1852.** Жванко Л.М. Біографії державних діячів періоду національної Революції 1917-1920 рр. як один із чинників патріотичного виховання студентів // Вестн. Харк. політехн. ун-та. – 1998. – Вып. 22. – С. 108-111. – Бібліогр.: с. 111.
- 1853.** Завальнюк О.М. Кам'янець-Подільський державний український університет: становлення і діяльність (1918-1921) // Тези доп. 43 звіт. наук. конф. каф. Кам'янець-Поділ. пед. ін-ту за 1991-1992 рр.: (Секція суспіл. наук). – Кам'янець-Подільський, 1993. – С. 12-18.
- 1854.** Завальнюк О.М. Ю.Й. Сіцінський і Кам'янець-Подільський державний український університет (1918-1921 роки) // Духовні витоки Поділля: творці історії краю: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 верес. 1994 р., м. Кам'янець-Подільський. – Хмельницький, 1994. – Ч. 1. – С. 62-64.
- 1855.** Завіна В.І. Пошуки нових форм обліку та оцінки навчальної діяльності у вітчизняній школі протягом 1917-1922 рр. // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер.: Психол.-пед. науки. – 1998. – Вип. 8. – С. 63-67. – Бібліогр.: с. 67.
- 1856.** Зайченко І. «Проект єдиної школи на Вкраїні» // Шлях освіти. – К., 1998. – № 4. – С. 39-44.
- Про створення єдиної загальноосвітньої школи в 1917-1920 рр.
- 1857.** Затока В.В. Златопільська гімназія: сторінки історії / Кіровогр. пед. ун-т. – Кіровоград, 1998. – 132 с.
- Зокрема доба революції.
- 1858.** Зубалій О.Д., Рященко Д.С. Освітній рух в Україні у добу національно-державного відродження (1917-1920 роки) // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 3. – С. 12-23. – Бібліогр.: с. 23.
- 1859.** Калениченко Н. Освітня діяльність земств в Україні (кінець XIX – початок XX ст.) // Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX – XX ст.): Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (20-22 трав. 1998, Ніжин). – Ніжин, 1998. – Ч. 1. – С. 214-219.
- Доба революції. – С. 215-219.
- 1860.** Коваленко Є.І., Пінчук І.М. Освітня діяльність і педагогічні погляди С. Русової / Ред. Є.І. Коваленко. – Ніжин: НДПІ, 1998. – 213 с.
- Розд. 1, [гл.] 2: Громадсько-освітня і педагогічна діяльність періоду Української Народної Республіки. – С. 29-40.
- 1861.** Кокошко Ф.І. Культурно-освітні організації на Півдні України (1917 – кінець 1920-х років) // Наук. пр. / Нац. ун-т «Києво-Могил. акад.» Миколаїв. філ. – Миколаїв, 1998. – Т. 1. – С. 12-17. – Бібліогр.: с. 16-17.

1862. Коломієць Т.В. Харківське товариство поширення в народі грамотності (1869-1920 рр.) / Харк. ун-т внутр. справ. – Х.: Фірма «Консум», 1998. – 190, [2] с.

Зокрема період революції.

1863. Колпакова О.В. Кам'янець-Подільський український університет (1918-1921) // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1994. – Вип. 3. – С. 20-24. – Бібліогр.: с. 24.

1864. Колпакова О.В. Національна вища школа в Україні (1917-1921 рр.) // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика: Зб. ст. – К., 1996. – Вип. 2. – С. 11-22.

1865. Колпакова О.В. Український державний університет у Києві (1917-1920 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1993. – № 7/8. – С. 30-36.

1866. Корецька А. Іван Стешенко: Учений, педагог, міністр: (До 125-річчя з дня народж.) // Освіта і упр. – К., 1998. – № 4. – С. 173-176.

1867. Корж Л. Земські школи на Харківщині // Шлях освіти. – К., 1999. – № 1. – С. 53-55.

Про стан освітніх закладів 1917-1919 рр. – С. 54-55.

1868. Коротєєва-Камінська В.О. Українознавчий аспект змісту педагогічної освіти (1917-1995 роки) / За ред. П.П. Кононенка. – К.: Логос, 1997. – 262 с. – Бібліогр.: с. 241-260.

Розд. 1, [гл.] 1: Активні пошуки змісту, форм та методів підготовки вчительських кадрів (1917-1920 рр.). – С. 9-29.

1869. Коротєєва-Камінська В.О. Українознавчий аспект змісту педагогічної освіти (1917-1995 роки) // Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. – К., 1998. – Вип. 11. – С. 159-163. – Бібліогр.: с. 162-163.

Зокрема період революції.

1870. Коротєєва-Камінська В.О. Українознавчий аспект змісту педагогічної освіти (1917-1930 роки) // Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. – К., 1998. – Вип. 12. – С. 102-116. – Бібліогр.: с. 115-116.

Зокрема період революції.

1871. Крилов І. Система освіти в Україні (1917-1930) / Ін-т для вивч. ССР. – Мюнхен, 1956. – 96 с. – (Досліди і матеріали. Сер. 1, № 28). – Тит. арк. парал. англ., нім., фр.

Система освіти в УНР та в УРСР у 1917-20 роках. – С. 15-56.

1872. Крисюк С.В. Становлення та розвиток післядипломної освіти педагогічних кадрів в Україні (1917-1941 років) / Укр. ін-т підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти. – К., 1995. – 174 с. – Бібліогр.: с. 171-173.

[Гл.] 2: Організація перепідготовки та підвищення кваліфікації учителів в 1917-1919 роках. – С. 31-49.

1873. Кукурудзяк М., Собчинська М. З історії Всеукраїнської педагогічної спілки періоду українських національно-визвольних змагань // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: 36. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 171-177. – Бібліогр.: с. 176-177.

*1874. Кукурудзяк М.Г., Собчинська М.М. З історії національної школи і педагогічної думки в УНР. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 1997. – 176 с.

Рец.: Завальнюк О. Подільські дослідники історії національної школи й педагогічної думки в УНР // Тези доп. і повідомл. дев'ятнадцятої Вінниць. обл. іст.-краєзн. конф., 18 лют. 1999 р. – Вінниця, 1999. – С. 83-84.

1875. Лавріненко О.А. Педагогічна майстерність майбутнього вчителя у вищій педагогічній школі України 1917-1921 років // Педагогіка і психологія проф. освіти. – Львів, 1998. – № 1. – С. 82-86. – Бібліогр.: с. 86.

*1876. Лавріненко О.А. Педагогічна майстерність як складова практичної професійно-педагогічної підготовки вчителя в педвузах України 1917-1924 рр. // Наукові записки психолого-педагогічного факультету Полтавського педагогічного інституту. – Полтава, 1998. – С. 47-52.

1877. Лавріненко О.А. Практична професійна підготовка вчителя на Україні (1917-1928 роки) // Педагогіка і психологія. – К., 1997. – № 4. – С. 216-222. – Бібліогр.: с. 221-222.

1917-1920 pp. – С. 216-219.

1878. Лавріненко О.А. Практична професійна підготовка вчителя у вищій школі України 1917-1919 років // Система неперервної освіти: здобутки, пошуки, проблеми: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 28-31 жовт. 1996 р.: У 6 кн. – Чернівці, 1996. – Кн. 2. – С. 163-165.

1879. Лавріненко О.А. Практична професійно-педагогічна підготовка вчителя у вищих закладах освіти України (1917-1928 роки): Автореф. дис. ... канд. пед. наук / АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 1998. – 19 с. – Бібліогр.: с. 17-18.

1880. Ляхоцька Л.Л. І.І. Огіенко і відродження української народної освіти (1918-1920 роки) // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 145-146.

1881. Ляхоцький В.П. Роль І. Огієнка у фундації Українського Народного Університету // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (36. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 193-206. – Бібліогр.: с. 204-206.

1882. Майборода В.К. Вища педагогічна освіта в Україні: історія, досвід, уроки (1917-1985 роки) / За ред. В.І. Лугового. – К.: Либідь, 1992. – 196 с. – Бібліогр.: с. 169-195.

Розд. 1, [гл.] 2: Організаційні передумови формування системи вищої педагогічної освіти України в 1917-1920 рр.
– С. 19-39.

1883. Майборода В.К. З історії становлення і розвитку вищої педагогічної освіти на Україні (1917-1928 роки) // Почат. шк. – К., 1989. – № 12. – С. 2-4.

1884. Майборода В. Із історії реформування системи управління народною освітою в Україні (1917-1920 роки) // Вісн. Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1996. – № 1. – С. 38-45.

1885. Майборода В.К., Майборода С.В. Національні школи України: історія, досвід, проблеми. Ст. 1-3: [З історії нац. педагогіки: Центральна Рада, Гетьманат, Директорія] // Рідна шк. – К., 1992. – № 5/6. – С. 3-9; № 11/12. – С. 6-16; 1993. – № 7. – С. 65-70.

1886. Майборода С.В. Реформування управління вищою школою України в 1917-1920 роках // Система неперервної освіти: здобутки, пошуки, проблеми: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 28-31 жовт. 1996 р.: У 6 кн. – Чернівці, 1996. – Кн. 2. – С. 64-66.

1887. Малій К. Українізація освіти: 20-ті рр. // Рідна шк. – К., 1996. – № 11/12. – С. 29-30.

1888. Марушкевич А. Іван Огієнко – організатор освітнього життя у 1918-1920 роках // Мандрівець. – Тернопіль, 1996. – № 4/5. – С. 54-60. – Бібліогр.: с. 60.

1889. Марушкевич А. Управління навчальним закладом у практичній діяльності Івана Огієнка // Джерела. – Івано-Франківськ, 1999. – № 1/2. – С. 13-16. – Бібліогр.: с. 16.

1890. Матяш І. З історії фахової архівної освіти в Україні (1918-1927 рр.) // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 1998. – Т. 3. – С. 27-44. – Бібліогр.: с. 44.

Доба революції. – С. 28-31.

1891. Матяш І.Б. Зміст і форми архівної освіти у Київському археологічному інституті (1918-1920 рр.) // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (36. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 207-220.

1892. Машевський О. Іван Огієнко – організатор українського вищого шкільництва в 1917-1920 роках // Велетень науки: Матеріали Всеукр. наук.-

пед. читань, присвяч. вивч. спадщини І. Огієнка (15-16 січ. 1996 р.). – К., 1996. – С. 22-26. – Бібліогр.: с. 26.

1893. Михайличенко О.В. Розвиток музично-естетичної освіти і виховання в Україні 1917-1920 рр. // Теоретичні питання освіти та виховання. – Суми, 1997. – Вип. 5. – С. 331-338.

1894. Нікітчина С.О. Становлення і розвиток системи професійно-педагогічної підготовки вчителів в Україні (1917-1991 роки) / АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Волин. ун-т. – Луцьк: Вежа, 1996. – 500 с.

Розд. 2, [гл.] 1: Організаційні передумови розвитку системи підготовки вчителів історії в Україні у 1917-1920 рр. – С. 43-70.

1895. Нікітчина С.О. Становлення і розвиток системи професійно-педагогічної підготовки вчителів історії в Україні (1917-1991 роки): Автoreф. дис. ... д-ра пед. наук / Київ. ун-т. – К., 1998. – 38 с. – Бібліогр.: с. 33-36.

1896. Окса М.М. Вивчення дисциплін загальнопедагогічної підготовки вчителя у педагогічних вузах України (1917-1991 роки) / АПН України. Ін-т педагогіки. – К.: ТОВ «Міжнар. фін. агенція», 1997. – 315 с. – Бібліогр.: с. 299-315.

Ч. 2, розд. 1: Тенденція розвитку національного шкільництва і педагогіки в період української революції (1917-1920 рр.). – С. 36-68.

1897. Опанасюк Г. Гуманізація управління освітою в Україні (1917-1919 рр.) // Наука і освіта: Зб. наук. пр. – К., 1997. – Кн. 1. – С. 319-320.

1898. Палієнко М. Повернення із забуття: Портр. вченого, журналіста, видавця В. Науменка / За ред. Н. Сидоренко. – К.: Дослід. центр історії укр. преси, 1998. – 40 с. – Бібліогр.: с. 28-31. – Бібліогр. праці В.П. Науменка: с. 32-40.

Участь в культурно-просвітницькій діяльності Старої громади та Київського товариства грамотності, на посаді міністра освіти та ін. – С. 25-27.

***1899. Передерій І.Г.** Про національний характер освітнього руху в Україні за часів визвольних змагань 1917-1920 років // Тези доп. 47-ї наук. конф. професорів, викладачів, наук. працівників, аспірантів та студ. Полтав. техн. ун-ту. – Полтава, 1995. – Ч. 1. – С. 5.

1900. Пироженко Л. Навчальні книги з історії України в період відродження української державності та національної школи (1917-1920 рр.) // Історія в шк. – К., 1999. – № 8/9. – С. 5-8. – Бібліогр.: с. 8.

1901. Пироженко Л.В. Теоретичні засади алтернативних навчальних

книг з історії України (кінець XIX – початок ХХ ст.): Автореф. дис. ... канд. пед. наук / АПН України. Ін-т педагогіки. – К., 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 14.

1902. Пожарський П. Кооперативна освіта на Україні // Укр. кооп. – К., 1919. – Кн. 2. – С. 60-72.

1903. Постернак С. Із історії освітнього руху на Україні за часи революції, 1917-1919 роки. – К.: Друкар, 1920. – 128 с. – (Пед.-психол. б-ка; № 10).

1904. Постернак С. Постановка справи підготовання учителів за часи революції в Росії і на Україні // Вільна укр. шк. – К., 1918. – № 8/9. – С. 137-143.

Період революції на Україні. – С. 140-143.

1905. Постолатій В. Боротьба за національну школу в Україні (1917-1920 pp.) // Рідна шк. – К., 1999. – № 6. – С. 28-29. – Бібліогр.: с. 29.

***1906. Потапова Л.В.** Вплив українізації на становлення та розвиток вітчизняної освіти // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Слов'янськ, 1997. – Вип. 5. – С. 167-175.

1907. Потапова Л.В. Розвиток національної школи в Україні (1917-1933 pp.): Автореф. дис. ... канд. пед. наук / Луган. пед. ін-т Східноукр. ун-ту. – Луганськ, 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 14.

Зокрема доба революції.

1908. Потапова Л.В. Українське шкільництво у період національно-визвольних змагань українського народу (1917-1920 pp.) // Теоретичні питання освіти та виховання. – Суми, 1997. – Вип. 5. – С. 359-370.

1909. Просвещение на Украине за годы революции // Октябрьская революция: Первое пятилетие. – Х., 1922. – С. 435-460.

1917-1920 pp. – С. 435-449.

1910. Розовик Д. Університет Св. Володимира у культуротворчих процесах 1917-1920 років // Київський університет як осередок національної духовності, науки, культури: Матеріали наук.-теорет. конф., присвяч. 165-річчю ун-ту. – К., 1999. – Ч. 1: Гуманіт. науки. – С. 66-68. – Бібліогр.: с. 68.

1911. Ротар Н.Ю. Висвітлення процесу створення української національної системи освіти на сторінках періодичної преси (1917-1920 pp.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. четвертої Всеукр. наук.-теорет. конф., 19-20 груд. 1997 р. – Львів, 1997. – С. 220-222.

1912. Ротар Н.Ю. Діяльність українських національно-демократичних урядів в галузі освіти (1917-1920 роки): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Чернів. ун-т. – Чернівці, 1996. – 22 с. – Бібліогр.: с. 21.

1913. Ротар Н. До проблеми реформування системи управління освітою в Україні (1917-1920 рр.) // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 283-289. – Бібліогр.: с. 289.

1914. Ротар Н.Ю. Ідея загальної початкової освіти в діяльності українських національно-демократичних урядів (1917-1920 рр.) // Етнонаціональний розвиток в Україні та стан української етнічності в діаспорі: сутність, реалії конфліктності, проблеми та прогнози на порозі ХХІ століття: Матеріали п'ятої Міжнар. наук.-практ. конф., 22-25 трав. 1997 р. – К.; Чернівці, 1997. – Ч. 2. – С. 577-581. – Бібліогр.: с. 581.

1915. Ротар Н.Ю. Основні напрями реформування гімназійної освіти в Україні у 1917-1920 роках // Наук. віsn. / Чернів. ун-т. – 1996. – Вип. 6/7: Історія. – С. 147-162. – Бібліогр.: с. 161-162.

1916. Ротар Н.Ю. Педагогічна освіта в роки перших українських урядів (1917-1919 рр.) // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика: Зб. ст. – К., 1996. – Вип. 2. – С. 22-32.

1917. Ротар Н.Ю. Питання організації національної вищої освіти в політиці українських національно-демократичних урядів (1917-1921 роки) // Питання історії України: Зб. наук. ст. – Чернівці, 1997. – Вип. 1. – С. 172-182.

1918. Ротар Н.Ю. Проблеми реформування системи управління освітою в Україні (1917-1920) у світлі ідей Й.А. Шумпетера // Йозеф Шумпетер та проблеми реформування економіки України. – К., 2000. – С. 229-240. – Бібліогр.: с. 239-240.

1919. Ротар Н. Проблеми розвитку середньої професійної освіти в Україні у 1917-1920 роках // Питання історії, історіографії, джерелознавства та архівознавства Центральної та Східної Європи: Зб. наук. пр. – К.; Чернівці, 1997. – Вип. 1. – С. 125-133. – Бібліогр.: с. 133.

1920. Ротар Н. Реформування педагогічної освіти в Україні у період національно-визвольних змагань // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 9. – С. 32-36. – Бібліогр.: с. 36.

1921. Ротар Н.Ю. Становлення та розвиток української національної початкової освіти (1917-1920 рр.) // Наук. віsn. / Чернів. ун-т. – 1999. – Вип. 43: Педагогіка та психологія. – С. 22-36. – Бібліогр.: с. 35-36.

1922. Руденко В. Патріотичне виховання учнів у процесі вивчення українознавства (1917-1920 рр.) // Україна, українці, українознавство у ХХ ст. в джерелах і документах: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Ч. 2. – С. 541-547. – Бібліогр.: с. 546-547.

1923. Ряппо Я.П. Народна освіта на Україні за десять років революції. – Б.м.: ДВУ, 1927. – 125, [1] с.

1917-1920 роки. – С. 8-23.

- 1924. Ряппо Я.** Просвещение на Украине за годы революции // Путь просвещения. – К., 1922. – № 6. – С. 1-32.
 [Гл.] 2: Годы гражданской войны (1918-1919). – С. 5-13.
 [Гл.] 3: 1920-ый год. – С. 13-19.
- 1925. Самоплавська Т.О.** Пошуки у визначенні історичної освіти (1917-1923 роки) // Рідна шк. – К., 1992. – № 9/10. – С. 91-93.
- 1926. Сесак І.В., Стаднік С.Г., Суровий А.Ф.** З історії органів управління народною освітою на Полонщині (1917-1920 рр.) // Місту Полонному – 1000 років: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 15-17 черв. 1995 р., м. Полонне. – [Кам'янець-Подільський, 1995]. – С. 61-63.
- 1927. Сірополко С.** Історія освіти на Україні. – Львів: Накладом Т-ва «Взаємна поміч укр. вчительства», 1937. – 174 с. – Покажч. імен: с. 165-171.
 – Предм. показжч.: с. 172. – (Шлях виховання й навчання; Кн. 2/3).
 Освіта на Наддніпрянській Україні в добу революції. – С. 150-164.
- 1928. Слободянюк Г.Б.** Становлення ідей дошкільного виховання в Україні (кінець XIX – початок ХХ ст.) // Наук. зап. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 1998. – Вип. 1. – С. 63-70.
 Доба революції. – С. 68-70.
- 1929. Собчинська М.** Народні університети Поділля в 1917-1920 роках // Тези доп. і повідомл. вісімнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 3 лют. 1998 р. – Вінниця, 1998. – С. 56-57.
- 1930. Собчинська М.М. Погляди С.Ф. Русової періоду Української Народної Республіки на національну освіту // Творчі вершини вченого: До 60-річчя від дня народж. М.Г. Кукурудзяка. – Кам'янець-Подільський, 1998. – С. 332-338. – Бібліogr.: с. 338.**
- 1931. Собчинська М.** Розвиток початкової школи на Поділлі в 1917-1920 роках // Тези доп. тринадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 6 верес. 1994 р. – Вінниця, 1994. – С. 55.
- 1932. Собчинська М.М.** Розвиток професійної освіти на Поділлі в 1917-1920 роках // Матеріали IX Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 239-240.
- 1933. Собчинська М.М.** Становлення і розвиток шкільництва і педагогічної думки в Українській Народній Республіці (1917-1920 рр.): Автореф. дис. ... канд. пед. наук / Укр. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 1995. – 24 с. – Бібліogr.: с. 21-22.
- 1934. Сохацька Є.І.** До історії Кам'янець-Подільського Українського державного університету (1918-1921 роки) // Використання спадщини забу-

тих і повернутих діячів науки та культури в навчальному процесі педагогічного вузу та школи: (Тези Респ. міжвуз. наук.-практ. конф., м. Рівне, 29-31 трав. 1991 р.). – Рівне, 1991. – С. 45-46.

1935. Сохацька Є. Організаторсько-педагогічна діяльність Олімпіади Пащенко-Шульмінської періоду УНР (1917-1920 рр.) // Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX – XX ст.): Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (20-22 трав. 1998, Ніжин). – Ніжин, 1998. – Ч. 2. – С. 182-189. – Бібліогр.: с. 188-189.

1936. Стебницький П. Сучасне становище освіти на Україні // Календар товариства шкільної освіти на рік переступний (високосний) 1920. – К., 1920. – С. 41-44.

1937. Ступарик Б., Сабат Н. Національна ідея в українській педагогіці XIX – XX століть // Педагогіка і психологія проф. освіти. – Львів, 1997. – № 2. – С. 94-102. – Бібліогр.: с. 102.

1938. Ступарик Б. Перші міністри освіти в роки визвольних змагань [І.М. Стешенко та О.Г. Барвінський] // Джерела. – Івано-Франківськ, 1999. – № 1/2. – С. 7-13. – Бібліогр.: с. 10, 13.

***1939. Телячий Ю.В.** Державна і освітня діяльність М.П. Василенка в контексті шкільної реформи (1917-1920 рр.) // Наук. пр. / Кам'янець-Поділ. пед. ун-т. Іст. науки. – 1998. – Т. 2. – С. 279-288.

1940. Телячий Ю.В. Діяльність комісій по проведенню шкільної реформи в Українській Народній Республіці (1917-1920 роки) // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 2. – С. 95-98. – Бібліогр.: с. 97-98.

1941. Телячий Ю.В. Педагогічна і громадська діяльність Степана Постернака в період української державності (1917-1919 роки) // Соціально-політичні та правові проблеми формування особистості і держави: 36. наук. пр.: (За матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф., м. Хмельницький, 23-24 жовт. 1997 р.). – Хмельницький, 1998. – С. 87-88.

1942. Телячий Ю. «Проект єдиної школи на Вкраїні» як джерело дослідження становлення і розвитку освіти в Українській Народній Республіці (1917-1920 рр.) // Четверта академія пам'яті професора Володимира Антоновича, 26-27 березня 1998 р.: Доп. та повідомл. – К., 1999. – С. 281-284. – Бібліогр.: с. 284.

1943. Телячий Ю.В. Реформа української загальноосвітньої школи в роки національно-демократичної революції (1917-1920): історичний аспект: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Чернів. ун-т. – Чернівці, 2000. – 16 с. – Бібліогр.: с. 13-14.

1944. Телячий Ю. Симон Петлюра і його роль у відродженні й розбу-

дові національної освіти в період Української Народної Республіки (1917-1920 рр.) // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 62-68. – Бібліогр.: с. 67-68.

1945. Телячий Ю.В. Степан Постернак і його вклад в розбудову національної освіти в період української державності (1917-1920 рр.) // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 7. – С. 248-252.

1946. Тимошик М. Боротьба за україномовний статус Київського університету і доля українознавчих студій після 1917 року: (На основі матеріалів київ. арх.) // Україна, українці, українознавство у ХХ ст. в джерелах і документах: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Ч. 2. – С. 303-311. – Бібліогр.: с. 311.

1947. Тимошик М. Її величність – книга: Історія видавн. справи Київ. ун-ту, 1834-1999 / Передм. В. Скопенка. – К.: Наук.-видавн. центр «Наша культура і наука», 1999. – 308 с.: іл. – Бібліогр.: с. 287-297. – Імен. покажч.: с. 298-305.

1917-1920 рр. – С. 191-196.

1948. Тимошик М. «Лишусь навіки з чужиною...»: Митрополит Іларіон (І. Огієнко) і укр. відродження. – Вінніпег: Укр. правосл. собор св. Покрови; К.: Наук.-видавн. центр «Наша культура і наука», 2000. – 548 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 511-527. – Основ. публ. авт. про життя і творчість І. Огієнка: с. 528-531. – Імен. покажч.: с. 532-539.

Доба революції. – С. 53-78.

1949. Товариство шкільної освіти // Календар товариства шкільної освіти на рік переступний (високосний) 1920. – К., 1920. – С. 46-48.

1950. Улюкаєва І. Початок відродження: Суспіл.-дошк. виховання і підготов. пед. кадрів у роки УНР (1917-1919 рр.) // Дошк. виховання. – К., 1994. – № 1. – С. 12-13.

1951. Усатенко Т. Роль митрополита Іларіона (Івана Огієнка) у творенні українського національного шкільництва // Велетень науки: Матеріали Всеукр. наук.-пед. читань, присвяч. вивч. спадщини І. Огієнка (15-16 січ. 1996 р.). – К., 1996. – С. 27-31.

1952. Філоненко С.М. Освітня політика українських урядів у 1917-1920 роках // Педагогіка і психологія. – К., 1995. – № 2. – С. 156-163.

Див. також № 76, 86, 105, 114, 133, 159, 179, 1141, 1279, 1331, 1353, 1680, 1685, 1765, 1783, 2166, 2270, 2355, 2374, 2377, 2384, 2398, 2435

Бібліотеки. Архіви

1953. Архівна та бібліотечна справа в Україні доби визвольних змагань (1917-1921 роки): 36. наук. пр. / Укр. НДІ арх. справи та документознавства та ін.; Редкол.: В.С. Лозицький та ін. – К., 1998. – 276 с.

Зі змісту: Калакура Я.С. Національні історико-архівні традиції як чинник українського державотворення 1917-1921 pp. – С. 5-11; Матяш І.Б. Основні проблеми архівного будівництва доби визвольних змагань. – С. 11-25; Сендин З.О. Діяльність органів влади щодо охорони, обліку і концентрації архівних матеріалів (1917-1920 pp.). – С. 26-38; Климова К.І. «Кожна військова акція фахово зафіксована»: (До питання про орг. воєн.-іст. арх. в Україні 1918-1923 pp.). – С. 46-52; Роман Є.Г. Проблеми вітчизняної архівістики періоду визвольних змагань. – С. 61-63; Савченко М.Б., Манелюк Ю.М. Правові аспекти розвитку архівної справи в Україні 1917-1921 pp.: (За лекціями В. Нікітіна). – С. 71-76; Болдирев В.В. Архівна справа в Україні 1917-1921 pp. – С. 76-79; Новохатько Л.М. Деякі питання бібліотечного будівництва в Україні 1917-1920 pp. – С. 88-92; Ківшар Т.І. Головні напрямки бібліотечної політики в добу Української революції 1917-1921 pp. – С. 93-99; Коваль Т.В. Формування книжкового фонду ВБУ пе-ріодичними виданнями (1918-1921 р.). – С. 143-146; Блашкевич Л.А. Бібліотечна діяльність товариства Волинська «Просвіта» в 1917-1920 pp. – С. 153-156; Сак О.Г. Роль українських культурних товариств у створенні мережі бібліотек на Херсонщині періоду 1917-1920 pp. – С. 157-161; Клєщикова В.М. Часопис «Книгар» – критико-бібліографічний журнал доби визвольних змагань. – С. 161-165.

1954. Биковський Л. Книгарні. Бібліотеки. Академія: Спомини (1918-1922) / Передм. Н. Полонської-Василенко; Літ. ред. К. Туркало. – Мюнхен; Денвер: Дніпр. хвиля, 1971. – 153 с. – (Мемуаристика / Укр. іст. т-во; № 2). – Тит. арк. парал. англ. – Покажч. імен та місцевостей: с. 141-148.

Рец.: Винар Л. // Укр. історик. – Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1971. – № 3/4. – С. 133-134; Керч О. // Укр. книга. – Філадельфія, 1972. – № 2. – С. 63-64.

1955. Биковський Л. Книгарні. Бібліотеки. Академія: Спомини з 1918-1921 pp. // Самост. Україна. – Чикаго, 1965. – № 6. – С. 24-26; № 7. – С. 28-30; № 8. – С. 27-31; № 9. – С. 24-26; № 10. – С. 27-28; № 11/12. – С. 35-37; 1966. – № 1. – С. 28-29; № 2. – С. 38-39; № 5. – С. 31-33; № 6/7. – С. 39.

1956. Биковський Л. Національна бібліотека Української Держави,

1918-1920. – Берлін, 1923. – 38 с. – (Книгозбірня Укр. бібліогр. мікроба; № 1).

Те ж. – 2-е вид. – Аугсбург, 1947. – 38 с. – (Укр. Вільна Акад. наук. Сер.: Книгознавство IV. Бібліотекознавство; Ч. 2).

1957. Биковський Л. Національна Бібліотека Української Держави (1918-1921). – Щепіорно: Вид. Союзу укр. студентів-емігрантів у Польщі, 1922. – 18 с.

Те ж. – Берлін, 1922. – 16 с.

1958. Биковський Л. Початки Національної Бібліотеки Української Метрополії (1918-1921). – Женева (Майнц-Кастель), 1947. – 19 с. – (Фундація плекання бібліотекознавства ім. М. Гочалковської; № 10).

1959. Биковський Л. У службах української книжці / Упоряд.: Л.Р. Винар, Я.Д. Ісаєвич; Передм. Я.Д. Ісаєвича; Біогр. нарис Л.Р. Винара; НАН України. Ін-т українознавства та ін. – Львів; Нью-Йорк, 1997. – 326 с.: іл. – Дод.: с. 258-265. – Допом. покажч.: с. 268-304.

В книзі подано анатовану бібліографію друкованих і рукописних праць, складену самим автором; рецензії та відгуки на його твори.

1960. Боровий С. Volantia в Одесі (1917-1921): (До питання про бібліографування листівок-метеликів) // Пр. / Одес. центр. наук. б-ка. – 1927. – Вип. 1. – С. 181-190.

1961. Воскобойнікова-Гузєва О. Формування та розвиток системи документопостачання НБУВ (1918-1997 рр.) // Бібл. вісн. – К., 1998. – № 6. – С. 16-22. – Бібліогр.: с. 22.

1918-1920 рр. – С. 16-17.

1962. Гапченко П.Б. Діяльність Київської міської публічної бібліотеки у 1917-1920 роках // Історія бібліотечної справи в Україні: Зб. наук. пр. – К., 1997. – Вип. 2. – С. 11-17. – Бібліогр.: с. 17.

1963. Голобуцький П.В., Жлудько Е.М. Національна бібліотека як інституція державності України [1917-1920 рр.] // Культура Поділля: історія і сучасність: Матеріали другої наук.-практ. конф., присвяч. 500-річчю м. Хмельницького, 27-29 серп. 1993 р. – Хмельницький, 1993. – С. 170-172.

1964. Грінберг А.Й. Архівне будівництво на Україні в період іноземної воєнної інтервенції і громадянської війни (1918-1920) // Наук. зап. / Київ. ун-т. – 1956. – Т. 15, вип. 6: Зб. іст.-філос. фак. (іст. від.). – № 7. – С. 47-56.

Архівний бібліотечний відділ, та його діяльність. – С. 54-55.

1965. Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Історія Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, 1918-1941 / НАН України. НБУВ. – К., 1998. – 337 с. – Бібліогр.: с. 283-323. – Імен. покажч.: с. 326-333.

Розд. 1: Заснування Національної бібліотеки Української Держави та перші роки її існування. Розвиток ідеї національного фонду (1918-1923). – С. 9-54.

Розд. 2: Комплектування фондів бібліотеки (1918-1923). Роль діячів науки та керівників спеціалізованих підрозділів в організації фондів. – С. 55-100.

Розд. 5, [гл.] 1: Науково-дослідна, науково-організаційна та науково-педагогічна діяльність у галузі бібліотекознавства та бібліографії (1918-1928). – С. 201-234.

1966. Дубровіна Л., Степченко О. Концепція національного бібліотечного та архівного фонду «Українка»: Історія становлення і розвитку // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 1997. – Т. 2. – С. 13-25. – Бібліogr.: с. 23-25.

1967. Зворський С.Л. Бібліотека київської «Просвіти» у 1917-1920 рр. // Історія бібліотечної справи в Україні: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Вип. 3. – С. 42-51.

1968. Зніщенко М. Організація бібліотечного обслуговування дітей в добу визвольних змагань українського народу (1917-1921 роки) // Вісн. Кн. палати. – К., 1998. – № 2. – С. 34-35.

1969. Зніщенко М.П. Становлення та розвиток публічних бібліотек для дітей в Україні (1900-1939 роки): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т культури і мистецтв. – К., 1998. – 16 с. – Бібліogr.: с. 15.

1970. Ківшар Т.І. Проблеми вивчення історії бібліотечного руху доби визвольних змагань українського народу, 1917-1923 роки // Бібліотека у демократичному суспільстві: Зб. матеріалів Міжнар. наук. конф., 21-23 листоп. 1995 р., м. Київ. – К., 1995. – С. 193-194.

1971. Ковалевський Ю. Бібліографія й Український бібліографічний інститут. – К.: Голов. кн. палата, 1919. – 16 с.

1972. Коваль О.М. Модзалевський і архівна реформа в Україні (1918-1920 роки) // Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доп. Всеукр. конф. (19-20 листоп. 1996 р., м. Київ). – К., 1997. – Ч. 1. – С. 253-259.

1973. Косяк С.М. Всесарадна бібліотека України: Сторінки історії // Пріоритетні напрямки розвитку бібліотечної справи в Україні: Тези доп. та повідомл. Міжрегіон. наук.-практ. конф. (24-25 берез. 1993 р.). – Рівне, 1993. – С. 88-90.

1974. Лозенко Л. Українські військові архіви. Відібрана спадщина // Пам'ятки України. – К., 1994. – № 3/6. – С. 109-115. – Бібліogr.: с. 115.

1917-1920 pp. – С. 110-112.

1975. Матусевич В.В. Діяльність Науково-дослідної комісії бібліотекознавства та бібліографії ВБУ в 1925-1933 рр. / Відп. ред. О.С. Онищенко; НАН України. НБУВ. – К., 1998. – 121 с.

[Гл.] 1: Всенародна бібліотека України в 1918-1924 рр.: формування концепції наукової діяльності. – С. 6-12.

1976. Матяш І.Б. О.С. Грушевський: діяльність на ниві архівістики // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 41. – С. 31-35. – Бібліогр.: с. 35.

Зокрема доба революції.

1977. Матяш І. Національна архівістика в добу Української революції 1917-1921 рр. // Україна, українці, українознавство у ХХ ст. в джерелах і документах: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Ч. 1. – С. 136-149. – Бібліогр.: с. 147-149.

1978. Низовий М. Від державної бібліографії – до державної статистики друку // Вісн. Кн. палати. – К., 1999. – № 1. – С. 29-31. – Бібліогр.: с. 31.

Зокрема доба революції.

1979. Онищенко О., Дубровіна Л. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського в 1918-1998 роках: основні етапи розвитку // Бібл. вісн. – К., 1998. – № 5. – С. 5-17.

Доба революції. – С. 5-7.

1980. Пам'ятки: Археогр. щорічник. Т. 1 / Упоряд.: К.І. Климова, В.П. Ляхоцький, І.Б. Матяш та ін.; Укр. НДІ арх. справи та документознавства та ін. – К., 1998. – 228 с.

Подано 172 документа: відозви, звернення, повідомлення з питань архівної справи доби революції.

1981. Постернак С. Всенародна бібліотека України при Всеукраїнській академії наук у м. Києві. – К.: Вид. Всеукр. АН, 1923. – 63, [1] с. – Дод.: Статут Всенародної бібліотеки України при Всеукраїнській академії наук у м. Києві: с. 61-63. – Тит. арк. парал. фр.

1982. Премислер І. До методології бібліографії газет за 1917-20 рр. // Журн. бібліотекознавства та бібліогр. – К., 1930. – № 4. – С. 59-61.

1983. Рева О. Фонди стародрукованої книги в умовах 1917-1921 рр. // Слово і час. – К., 1998. – № 9/10. – С. 22-26.

З історії Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.

1984. Свобода А. Учімося в минулого: (Бібл. буд-во на Україні 1917-1920 рр.) // Укр. культура. – К., 1994. – № 2/3. – С. 34-35: фотогр.

1985. Сенченко М. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського // Вісн. Кн. палати. – К., 1998. – № 10. – С. 34-38: іл.

Доба революції.

1986. Сенченко Н.М. Історія становлення та розвитку державної бібліографії України (1919-1939 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – К., 1999. – 17 с. – Бібліогр.: с. 12-13.

Зокрема період революції.

1987. Сенченко Н.М. Книжкова палата України: Становлення держ. бібліографії. – К., 1999. – 116 с.

Подано: закони, постанови, протоколи та ін. 1918-1920 рр.

Рец.: Швецова-Водка Г. Біля витоків державної бібліографії України // Вісн. Кн. палати. – К., 1999. – № 2. – С. 15-16. – Бібліогр.: с. 16.

1988. Смеречинський С. Де шукати і як здобувати архіви УНР // Записки історико-філологічного відділу Української академії наук. – К., 1926. – Кн. 7/8. – С. 449-451.

1989. Степченко О. Особовий архівний фонд С.І. Маслова як джерело для вивчення історії Всенародної бібліотеки України // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1997. – Т. 2. – С. 396-421. – Документи: с. 404-420. – Бібліогр.: с. 420-421.

Документи: Довідка про стан роботи Всенародної (Національної) бібліотеки Академії наук за 1919 р. До правління Академії Наук: Справоздання. – С. 404-406; Довідка про стан роботи Всенародної (Національної) бібліотеки Академії наук за 1920 р. До Спільного Зібрання Академії наук: Справоздання за 1920 р. – С. 406-411.

1990. Степченко О.П. Особові архівні фонди видатних українських учених як джерело з історії організації спеціалізованих фондів Всенародної (Національної) бібліотеки України (1918-1934): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Нац. б-ка України. – К., 1997. – 16 с. – Бібліогр.: с. 15.

1991. Чорній В.В Журнал «Книгарь» (1917-1920) як джерело до бібліографії української книги // Зап. Львів. наук. б-ки ім. В. Стефаника. – К., 1995. – Вип. 3. – С. 107-115. – Бібліогр.: с. 115.

* * *

1992. Архівна і бібліотечна справа доби визвольних змагань в Україні (1917-1921 роки): Кат. кн. вист. / Упоряд.: Л. Ястремська та ін.; Держ. іст. б-ка України, Наук.-довідк. б-ка Центр. держ. арх. України. – К., 1997. – 57 с.

Див. також № 1693, 2273

Література. Мистецтво

- 1993.** Антонович Д. Триста років українського театру, 1619-1919. – Прага: Укр. громад. видавн. фонд, 1925. – 276 с. Гл. 4: Революція в театрі (1917-1919). – С. 192-214.
- 1994.** Білокінь С. Георгій Нарбут і українська поштова марка // Пошта і філателія України. – К., 1996. – № 1. – С. 17-19. – Бібліогр.: с. 19.
- 1995.** Василєв Б. Ідея театральності і її відбиток в Молодому театрі // Воля. – Віденський, 1921. – Т. 1, № 11. – С. 506-512.
- 1996.** Гаврильченко О., Коваленко А. Хвильовий, Холодний Яр та «Громадянська війна» // Слово і час. – К., 1992. – № 8. – С. 52-59.
- 1997.** Герета І. Мистецтво у житті і боротьбі Українських Січових Стрільців // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 8. – С. 44-51. – Бібліогр.: с. 51.
- 1998.** Грабович Г. До історії української літератури: Дослідження, есе, полеміка. – К.: Основи, 1997. – 608 с. – (Гарвард. сер.; Вип. 1). – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 585-588. – Імен. покажч.: с. 589-604.
- Зокрема доба революції.
Рец. // Кур'єр Кривбасу. – Кривий Ріг, 1998. – № 106. – С. 172-173.
- 1999.** Дорошенко В. «Літературно-Науковий Вісник»: (З нагоди 50-річчя заснування) // Літ.-наук. вісн. – Регенсбург, 1948. – Кн. 1. – С. 47-55.
Доба революції. – С. 49-54.
- 2000.** Дубина М. Стрілецька проза: Теми, пробл., жанр. своєрідність // Інформ. вісн. / Акад. наук вищ. шк. України. – К., 1998. – Дод. до вип. № 17 (лип.-серп.). – С. 15-26. – Бібліогр.: с. 25-26.
- 2001.** Єфремов С. Історія українського письменства. Т. 2. – 4-е вид. з одмінами й дод. – К.; Лейпциг: Укр. накладня, 1919. – 495 с.: іл. – Бібліогр.: с. 423-425. – Імен. покажч.: с. 432-450.
- Розд. 17 (дод.): За п'ять літ (1919-1923). – С. 336-425.
Те ж / Укр. вільний ун-т. Філос. фак. – Фотопередрук з 4-го вид. – Мюнхен, 1989. – 495 с.: іл. – (Укр. літературо-знавство; Вип. 2).
Те ж / Передм. М.К. Наєнка. – К.: Femina, 1995. – 686 с.
- 2002.** Зонненберг-Федоровський В. Мистецтво на марках України: (Нарбут і укр. марки) // Укр. філателіст. – Віденський, 1935. – № 1/2. – С. 2-3; № 3/4. – С. 2-3.
- 1917-1920 pp.

2003. Иванова Т. «Эй, яблочко, куда котишься?» // Родина. – М., 1998. – № 9. – С. 69-72.

Дослідження Д.К. Зеленіним політичної частівки, за-писаної в Києві, Харкові, Одесі та Миколаєві в 1917-1921 pp.

2004. Ільницький М. Літературний Львів першої половини ХХ ст. // Львів: Іст. нариси. – Львів, 1996. – С. 410-430. – Бібліогр.: с. 429-430.

1917-1920 pp. – С. 414-418.

***2005.** Катасонова Т.В. Деятельность театров миниатюр Киева в годы революции и гражданской войны (1917-1920) // Революция и театр: Тез. науч.-практ. конф., 26-28 мая. – М., 1987. – С. 15-16.

2006. Кейван І. Нариси з історії української культури. Кн. 3. Українське образотворче мистецтво. – Едмонтон: Вид. Союзу українок Канади з Фундації ім. Н. Кобринської з допомогою Шевченк. фундації, 1984. – 234 с.

[Ч.] 11: Доба української державності й Академія мистецтв у Києві. – С. 39-41.

2007. Кисіль О. Український театр: Попул. нарис історії укр. театру. – К.: Книгоспілка, 1925. – 179 с.

Театр доби революції. – С. 151-159.

2008. Копержинський К. Українське наукове літературознавство за останнє десятиліття, 1917-1927. – К., 1929. – 34 с. – Відб. з «Студій з історії України Наук.-дослід. кафедри історії України». – 1929. – Т. 2.

Зокрема період 1917-1920 років.

2009. Корнієнко Н. Лесь Курбас: Репетиція майбутнього. – К.: Факт, 1998. – 470 с.: іл.

Доба революції. – С. 41-164.

2010. Костюченко В. Від «Червоної зими» до «Серця» // Вітчизна. – К., 1998. – № 11/12. – С. 122-130.

В. Сосюра в часи революції. – С. 122-125.

2011. Кричевський В. Нарбут в українській Академії мистецтв: До 80-річчя Укр. держ. акад. мистецтв // Образотворч. мистецтво. – К., 1997. – № 1. – С. 54-58; № 2. – С. 17-19.

2012. Кудрявцев М. Національна трагедія 1918 року в інтерпретації Винниченка-драматурга // Дивослово. – К., 1994. – № 5/6. – С. 3-5.

2013. Лесь Курбас у театральній діяльності, в оцінках сучасників. Документи / Упоряд. О. Зінкевич; Заг. ред., передм. і прим. В. Ревуцького. – Балтимор; Торонто: Смолоскип, 1989. – 1026 с.: фотогр., іл. – Тит. арк. парал. англ. – Прим.: с. 893-924. – Бібліогр.: с. 925-976. – Покажч. імен і назв: с. 977-1009. – Список іл.: с. 1011-1020.

Зі змісту: Ревуцький В. Лесь Курбас і театр. – С. 15-80; Розд. 1, [гл.]: Набринілі болем акорди: З режисер. щоденника. – С. 268-288; Бондарчук С. Театральні замітки: Про «Молодий театр» Л. Курбаса. Перспективи. – С. 291-298; Блохин Ю. «Молодий театр». – С. 309-328; Матеріали до історії театральної діяльності «Молодого театру» і «Березоля». – С. 467-472; Відгуки на деякі постанови Леся Курбаса. – С. 525-526.

Зокрема період 1917-1920 рр.

2014. Лупий О. Менталитет суверенного государства в произведениях украинских поэтов-эмигрантов в Чехословакии 1920-30 гг. // Русская, украинская и белорусская эмиграция в Чехословакии между двумя мировыми войнами: Результаты и перспективы исслед. Фонды Славян. б-ки и праж. архивов: Сб. докл. Междунар. конф., г. Прага, 14-15 авг. 1995 г. – Прага, 1995. – [Ч.] 1. – С. 480-485.

Зокрема доба революції.

2015. Луців Л. Як злітались орли...: [Зображення рев. життя в Україні в 1917-1918 рр. в драмі В. Винниченка «Між двох сил» та в новелі В. Стефаніка «Сини»] // Золоті роковини: До 50-річчя великої Укр. революції та відновлення укр. державності, 1917-1967. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1967. – С. 175-183.

2016. Микитюк І. Мистецька спадщина УСС (1914-1920 років) // Вісн. Львів. ін-ту прикл. та декор. мистецтва. – 1993. – Вип. 4. – С. 12-19.

Доба революції. – С. 17-19.

2017. Молодий театр [Л. Курбаса] / Б-й // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 1, № 4. – С. 12-19.

2018. Наєнко М.К. Наука і кон'юнктура: Укр. літературознавство, 1917-1992 pp. – К.: ПБМП «Фотовідеосервіс», 1993. – 140, [3] с. – (Б-ка українця; № 2-1).

Розд. 1: Пафос відродження і драма нищення, 1917-1941. – С. 9-54.

2019. Неєдлі З. Українська Республіканська капела // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 2, № 3. – С. 102-105.

2020. Ніковський А. Історична белетристика // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1919. – Кн. 7/9. – С. 122-132.

2021. Нікуленко С.І. Становлення вищої мистецької школи в Україні (1917-1934): Автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства / Укр. акад. мистецтва. – К., 1997. – 21 с. – Бібліогр.: с. 18-19.

2022. Пархоменко Л. Національне духовне відродження та українська

церковна музика першої чверті ХХ ст. // Український церковно-визвольний рух і утворення Української автокефальної православної церкви: Матеріали наук. конф., Київ, 12 жовт. 1996 р. – К., 1997. – С. 139-148.

2023. Погребенник Ф. Благословенний гомін волі // Історичний календар – '97. – К., 1996. – Вип. 3. – С. 357-359.

Творчість П. Тичини в роки революції.

2024. Правдюк О. Стрілецькі пісні в системі жанрів українського пісенного фольклору // Нар. творчість та етнографія. – К., 1995. – № 2/3. – С. 24-35.

Період визвольних змагань 1917-1921 рр.

2025. Присталенко Н. Українська революція в Нарбутових алегоріях: (Невідомі ескізи та гіпотези) // Солдатенко В.Ф. Українська революція: концепція та історіографія. – К., 1997. – С. 402-410.

2026. Приходько О. Становлення і розвиток управління вузами мистецтва та культури в Україні (1917-1918 рр.) // Вісн. Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1998. – № 3. – С. 187-192. – Бібліogr.: с. 192.

2027. Пушкаш О.В. Деякі тенденції розвитку нового українського образотворчого мистецтва 1917-1920-х рр. // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 40. – С. 39-42. – Бібліogr.: с. 42.

2028. Ржевська М. Категорія національного та процеси самовтврдження і самопізнання української музичної культури (перша третина ХХ ст.) // Укр. музикознавство. – К., 1998. – Вип. 28: Муз. україністика в контексті світ. культури. – С. 80-90.

2029. Романько І.І. Театральна справа в Україні під час влади національних урядів (1917-1920 рр.) / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1999. – 35, [1] с. – (Іст. зош.).

*2030. Семчишин М. Тисяча років української культури: Іст. огляд культ. процесу / Передм. А. Карася та Г. Лужницького. – 2-е вид., фототип. – К.: АТ «Друга рука»: МП «Фенікс», 1993. – ХХV, 550 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліogr.: с. 529-536. – Показн. прізвищ: с. 537-550.

Розд. 26, [гл.]: Театр [1917-1919 pp.]. – С. 416-417.

2031. Українська література революційної доби / Вступ О. Назарука. – Львів; Віден: Накладом «Укр. пропора», 1922. – 47 с.

2032. Федотова О.О. Науково-допоміжна літературна бібліографія в Україні у перше пореволюційне п'ятнадцятиліття // Питання культурології. – К., 1994. – № 13, ч. 2. – С. 51-59.

2033. Ханко В. Трагічна доля славетного скульптора: (До 75 роковин

загибелі класика укр. пластики М. Гаврилка) // Визвол. шлях. – Лондон, 1999. – Кн. 1. – С. 104-109. – Бібліогр.: с. 109.

Доба революції. – С. 108-109.

2034. Царик Л. Національно-визвольні змагання 1917-1920 років у житті і творчості Володимира Сосюри // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1997. – Вип. 6. – С. 282-286. – Бібліогр.: с. 286.

2035. Черемський К. Кобзарство в визвольних змаганнях 1917-1921 років // Укр. культура. – К., 1998. – № 2. – С. 29-33.

Те ж // Визвол. шлях. – Лондон, 1999. – № 9. – С. 1103-1108.

Див. також № 69, 157, 1482, 2085, 2522, 5662

Преса. Видавнича діяльність

2036. Агуф М. Преса УСРР до XV роковин Жовтня. – [Х.]: Партидав «Пролетар», 1932. – 161, [2] с.: табл., іл.

1917-1920 pp. – С. 45-48.

2037. Бездрابко В.В. Українське книгознавство у 1917-1919 pp.: Традиції і новації у контексті нац.-культ. розвитку // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. – Львів, 1999. – Вип. 6. – С. 384-395. – Бібліогр.: с. 393-395.

2038. Боровий С. Книга в Одесі в 1917-1921 pp. // Пр. / Одес. центр наук. б-ка. – Одеса, 1927. – Вип. 1. – С. 172-176.

2039. Боровик А. Зародження повітової преси на Придесенні (1917-1920) // Сіверян. літопис. – Чернігів, 1999. – № 2. – С. 71-80. – Бібліогр.: с. 79-80.

2040. Бутрин М.Л. Українська книгознавча періодика // Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., 25-26 серп. 1995 р. – Львів, 1996. – С. 193-204. – Бібліогр.: с. 203-204.

Період революції. – С. 193-195.

2041. Горевалов С.І. Військова журналістика України: історія та сучасність / Військ. ін-т при ун-ті «Львів. політехніка». – Львів, 1998. – 387 с. – Ілюстр. дод.: с. 301-367. – Бібліогр.: с. 368-386.

Період революції. – С. 60-114.

2042. Горевалов С.І. Військова преса в Україні в роки існування УНР (1917-1920 pp.) // Зб. наук.-метод. пр. / Від-ня військ. підготов. ун-ту «Львів. політехніка». – 1997. – Вип. 3. – С. 122-135.

2043. Горевалов С.І. Українська військова журналістика в націо-

нально-визвольних змаганнях за утворення самостійної держави / Держ. ун-т «Львів. політехніка». – Львів, 1997. – 280 с.: іл., карти. – Бібліогр.: с. 275-279.

Доба революції. – С. 93-209.

2044. Грицак Є. З історії книжкового руху на Великій Україні (1917-1922). – Львів: Накладом авт., 1923. – 20 с. – Відб. з «Літ.-наук. вісн.» – Львів, 1923. – Кн. 9, 10.

2045. Губа П.І. Преса про дослідження історії державності України (1917-1920 рр.) // Проблеми поширення досвіду викладання та вивчення історії України в технічних вищих навчальних закладах: Тези доп. Всеукр. наук.-метод. конф., м. Одеса, 28-29 трав. 1993 р. – К., 1993. – С. 34.

2046. Губа П.І. Преса як джерело дослідження історії української державності (1917-1920 рр.) // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 249-250.

2047. Дем'янчук Г.С. Початки української преси на Волині (1918-1919 рр.) // Культура України: проблеми, перспективи: Зб. наук. досліджень кол. авт. Рівнен. держ. ін-ту культури. – Рівне, 1992. – С. 36-46. – Бібліогр.: с. 46.

2048. Десять років української книжки / К. // Нова Україна. – Прага, 1928. – № 1/3. – С. 49-50.

Про книжкову виставку «Книга й преса України на 10-ті роковини жовтневої революції». Зокрема доба революції.

2049. Діалог культур: Україна у світ. контексті: Зб. наук. пр. Вип. 3. Мистецтво і освіта / АПН України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Львів. наук.-практ. центр; Упоряд. і ред. С.О. Черепанова. – Львів: Каменяр, 1998. – 598 с.

Зокрема про українську книгу періоду 1917-1920 рр.

2050. Дмитрієнко М.Ф. Особливості картографування даних про видання газет України (жовтень 1917-1920 рр.) // Проблеми історичної географії України: Зб. наук. пр. – К., 1991. – С. 61-70.

2051. Драган А. Газета христоносних походів: До 90-річчя «Свободи» // Альманах Українського народного союзу на рік 1983. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1983. – С. 63-77.

1917-1920 pp. – С. 67-69.

2052. Єфремов С. Історія українського письменства: Підрозд. перший з додаткового XVII розд. «За п'ять літ» (1919-1923) / Передм. «Десять рядків крапок» К. Лукеренка // Слово і час. – К., 1993. – № 1. – С. 49-54.

Про стан видавничої справи в Україні. Вперше друкується частина розділу, що не увійшла до «Історії українського письменства». – Див. № 2001.

- *2053. Животко А.** Історія української преси. – Регенсбург, 1946. – 196 с.
- 2054. Зворський С.** Видавнича діяльність Київської «Просвіти» в 1917-1919 роках // Вісн. Кн. палати. – К., 1999. – № 6. – С. 23-26.
- 2055. Ігнатієнко В.** Українська преса (1816-1923 pp.): (Іст.-бібліогр. етюд) / Укр. наук. ін-т книгознавства. – К.: Держ. вид-во України, 1926. – 79 с. – (Наук.-попул. б-ка книгознавства / За ред. Ю.О. Меженка; Вип. 6).
Доба революції. – С. 69-75.
- 2056. Ківшар Т.І.** Український книжковий рух: книговидання та книгопоширення (1917-1923 pp.): Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. НБУ ім. В.І. Вернадського. – К., 1996. – 46 с. – Бібліогр.: с. 43-45.
- 2057. Ківшар Т.** Український книжковий рух як історичне явище (1917-1923 pp.) / НАН України. Центр пам'яткознавства, Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури, Київ. ін-т культури. – К.: Логос, 1996. – 344 с.
- 2058. Кізюн В.К.** Видавнича діяльність державних, суспільно-політичних та громадських організацій України в 20-ті роки: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1994. – 26 с. – Бібліогр.: с. 24.
1917-1920 pp. – С. 7, 11.
- 2059. Кізюн В.К.** Місце друку в українізаційних процесах України в 20-і роки // Світогляд. – Кіровоград, 1996. – Вип. 2. – С. 85-89. – Бібліогр.: с. 89.
Зокрема доба революції
- 2060. Книгарсько-видавничий рух на Україні і кооперація:** Листи з Києва // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 3, № 7. – С. 253-259; № 8. – С. 304-308.
- 2061. Книжкова продукція на Україні в 1917-1922 pp.:** [Стат. дані] // Книга. – Х., 1923. – № 2. – С. 66-67.
- 2062. Коваль Т.В.** Журнали України 1917-1928 pp. у фонді Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського як історико-книгознавче джерело: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. НБУВ. – К., 1998. – 17 с. – Бібліогр.: с. 16-17.
- 2063. Коновець О.Ф.** Науково-просвітницька преса України (XIX – перша третина ХХ ст.): Історія. Теорія. Практика: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / Київ. ун-т. Ін-т журналістики. – К., 1994. – 39 с. – Бібліогр.: с. 37-39.
1917-1920 pp. – С. 26-30.
- 2064. Коновець О.Ф.** Просвітницький рух в Україні (XIX – перша третина ХХ ст.) / Всеукр. т-во «Просвіта» та ін. – К.: Хрестатик, 1992. – 120 с.: іл., портр.
- Особливості формування національної наукової періодики в 1917-1921 pp. – С. 75-80.

2065. Кривошея Г.П. Українська військова преса: з історії становлення // Українська періодика: історія і сучасність: Тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф. (9-10 груд. 1993 р.). – Львів, 1993. – С. 74-79.

2066. Крупський І.В. Національно-патріотична журналістика України (Друга половина XIX – перша чверть ХХ ст.). – Львів: Світ, 1995. – 181, [1] с.

Доба революції. – С. 113-137, 144-160.

Рец.: Федоришин І.В. Преса у боротьбі за державність // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. – Львів, 1997. – Вип. 3/4. – С. 436-439.

2067. Крупський І.В. Преса січових стрільців // Трибуна. – К., 1992. – № 2. – С. 12-14.

2068. Крупський І.В. Преса як джерело досліджень національно-визвольних змагань за Українську державу (Друга половина XIX – перша чверть ХХ ст.): Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1996. – 29 с. – Бібліогр.: с. 26-28.

2069. Левчук О. Український кооперативно-громадський книгодрук доби революції // Друкарство. – К., 1998. – № 5/6. – С. 26-29.

2070. Лепкій Л. Пресова кватира УСС // Ювілейний альманах «Свободи», 1893-1953. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, [1953]. – С. 182-184.

Доба революції. – С. 183-184.

2071. Лисий А.К., Лойко О.Г. Часописи Поділля періоду визвольних змагань українського народу (1917-1920 рр.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. другої Всеукр. наук.-теорет. конф., 21-22 груд. 1994 р. – Львів; Житомир, 1994. – С. 39-41.

2072. Луців В.О. Українська видавнича справа в часах боротьби за державність 1917-22 рр. // Вісник. – Нью-Йорк, 1992. – № 3. – С. 130-142.

2073. Ляхоцький В. Просвітитель: Видавнич.-ред. діяльність І. Огієнка (митрополита Іларіона) / Укр. держ. НДІ арх. справи та документознавства; Наук. ред. Я.Д. Ісаєвич. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2000. – 528 с. – Бібліогр.: с. 309-370. – Імен. покажч.: с. 373-382. – Геогр. покажч. – с. 383-385. – Дод.: с. 386-524.

Розд. 2.1: Учасник українського книжкового руху (1917-1920). – С. 65-81.

Розд. 2.2: На чолі Міністерства ісповідань УНР. – С. 81-111.

2074. Мартинюк М. Українські книгознавчі журнали // Укр. книга. – Філадельфія, 1982. – № 2. – С. 38-41.

Видання: Книгарь, Бібліографічний бюллетень, Книжний вісник у 1917-1920 рр. – С. 39-41.

2075. Мацько В. Друковане слово Поділля. – Хмельницький, 1998. – 32 с. – Бібліогр.: с. 30-31.

[Розд.] 1, [гл.] 3: Періодичні видання другого періоду революційного піднесення в Україні: (Нац.-визвол. доба, 1917-1920). – С. 6-9.

2076. Меженко Ю. Українська книжка часів Великої революції / Укр. наук. ін-т книгозн. – К., 1928. – 32 с. – Відб. з журн. «Життя й Революція», 1927. – № 10/12.

Доба революції. – С. 3-17.

2077. Назаренко Є.Д. Радянська преса Проскурова в 1917-1921 роках // Хмельницькому 500: Тези наук.-теорет. конф. – Хмельницький, 1991. – С. 32-35.

2078. Наріжний О. До «Далекого шуму» // Вісник. – Львів, 1937. – Кн. 12. – С. 906-911.

Часи революції. Пореволюційна публіцистика (публікації) М. Мухина, О. Штуля у «Віснику».

2079. Омельченко М., Затока Л., Дегтяренко Л. Особливості паперу документів відділу «зарубіжна україніка» періоду 1917-1921 рр. Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 1998. – Т. 3. – С. 63-64.

2080. Павлюк Л.С. Структурно-семантична організація полемічно-дискусійного дискурсу: (За матеріалами укр. політ. публіцистики першої половини ХХ ст.): Автореф. дис. ... канд. філол. наук / Київ. ун-т. – К., 1996. – 19 с. – Бібліогр.: с. 18.

Досліджуються матеріали 1917-1921 рр.

2081. Пакуль Н.М. Книга: Ист. очерк. – Х.: Главполитпросвет УССР, 1923. – 130 с.

Про книжкову справу в 1917-1920 рр. – С. 110-114, 117, 122-127.

*2082. Погребинський О. Українська листівка-метелик у 1917-19 роках. – [Львів], б.р. – 6 с.

2083. Позняков О. Тематичні напрямки української військової преси періоду визвольних змагань (1917-1921 рр.) // Наук. віsn. / Акад. наук вищ. шк. України. – К., 1999. – № 21. – С. 24-28. – Бібліогр.: с. 28.

2084. Приходько А. Книжкова продукція на Україні за час революції: (Підсумки й перспективи) // Голос друку. – К., 1921. – Кн. 1. – С. 17-33.

2085. Ржевська М. Часопис «Книгарь» та його роль у формуванні музичної україністики // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Муз. мистецтво. – 1998. – № 1. – С. 10-13.

2086. Романовський Д. Періодика в Одесі в 1917-1921 рр. // Пр. / Одес. центр. наук. б-ка. – 1927. – Вип. 1. – С. 177-180.

2087. Рудий Г.Я. Газетна періодика 1917-1920 рр. як джерело для розробки туристично-експкурсійних маршрутів // Туристично-краєзнавчі дослідження: Матеріали ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф. «Туризм в Україні: економіка та культура» (Світязь, 9-10 верес. 1998 р.). – К., 1998. – Вип. 1, ч. 2. – С. 293-295. – Бібліогр.: с. 295.

2088. Рудий Г. Методологічні аспекти контент-аналізу преси України періоду української революції 1917-1920 рр. // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. шостої Всеукр. наук.-теорет. конф., 11-13 трав. 2000 р. – Львів, 2000. – С. 413-416.

2089. Рудий Г.Я. Розвиток газетної періодики України в часи виборювання державності (1917-1920 рр.) // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 1. – С. 203-205. – Бібліогр.: с. 205.

2090. Сеник Я.П. Бібліографія періодики в архіві Івана Калиновича // Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., 25-26 серп. 1995 р. – Львів, 1996. – С. 452-461. – Бібліогр.: с. 458-461.

Зокрема період революції.

2091. Сенченко М.І. Книжкова палата України, 1919-1999: історія і сьогодення. – К., 1999. – 160 с.: іл.

Зокрема доба революції.

2092. Сірий Ю. З історії видавничої книгарської справи в Україні. – Прага: Вид-во Ю. Тищенка, 1940. – 16 с. – («Пізнай свій край»). – Відб. з журн. «Пробоєм».

Доба революції. – С. 13-14.

2093. Українська журналістика: вчора, сьогодні, завтра. Кн. 3 / В.І. Шкляр, О.Г. Мукомела, Т.І. Петрів, І.Ю. Слісаренко; За ред. В.І. Шкляра. – К., 1998. – 180 с.

Розд. 1.1: Знайомство з тоталітаризмом. – С. 6-11.

Розд.: 1.2: В останні дні Центральної Ради. – С. 11-30.

Розд.: 1.3: Скоропадщина. – С. 30-92.

2094. Федоришин П.С. Висвітлення боротьби за державність української мови на сторінках преси (1917-1920 рр.) // Вісн. Львів. ун-ту: Сер. журналістики. – 1996. – Вип. 20. – С. 70-75.

2095. Федоришин П.С. Преса і українська державність (1917-1920 рр.). – Тернопіль: Збруч, 1996. – 186 с.

2096. Федоришин П.С. Українська журналістика періоду національно-визвольних змагань 1917-1920 рр.: Автореф. дис. ... канд. філол. наук / Київ. ун-т журналістики. – К., 1996. – 18 с. – Бібліогр.: с. 17.

2097. Чепуренко Я.О. Державне забезпечення розвитку системи обов'язкового примірника творів друку України (1917-1997): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. – К., 1998. – 17 с. – Бібліогр.: с. 16.

2098. Чепуренко Я.О. Становлення законодавчої бази системи обов'язкового примірника видань в Україні (листоп. 1917 р. – черв. 1922 р.) // Бібл. вісн. – К., 1996. – № 6. – С. 29-31.

2099. Чухно Н. Історія книжкової палати України // Вісн. Кн. палати. – К., 1996. – № 1/2. – С. 22-25; № 3. – С. 20-23; № 4. – С. 33-35; № 5. – С. 22-24.

2100. Чухно Н.М. Початок: (До 80-річчя заснування Кн. палати України) [1917-1919 рр.] // Вісн. Кн. палати. – К., 1998. – № 1. – С. 5-7.

* * *

2101. Мартинюк М. Українські періодичні видання Західної України, країн Центральної та Західної Європи (1914-1939 рр.): Матеріали до бібліогр. / НАН України. Львів. наук. б-ка. – Львів, 1998. – 295, [2] с.

2102. Одеська періодична преса років революції та громадянської війни, 1917-1921 / Упоряд. Г.Д. Штейнвандта; Передм. та ред. С.Л. Рубінштейна. – Одеса, 1929. – LV, 175 с. – (Пр. / Одес. центр. наук. б-ки; Т. 3).

2103. Павлюк І.З. Українські часописи Волині, Полісся, Холмщини та Підляшшя (1917-1939 рр.): Анот. покажч. / Відп. ред. М.М. Романюк; НАН України. Львів. наук. б-ка. Наук.-дослід. центр періодики. – Львів; Луцьк, 1997. – 179 с.

2104. Періодичні видання Волині, Полісся, Підляшшя та Холмщини (1836-1944): Список / Уклад.: Ю. Лашук, Г. Бухало, О. Ошуркевич; АН України. Львів. наук. б-ка та ін. – Львів, 1994. – 52, [1] с.

2105. Преса України: газети 1917-1920 рр.: Бібліогр. покажч. / НАН України. Ін-т історії України; Уклад. Г.Я. Рудий; Наук. ред. Є.М. Скляренко. – К.: Хрестатик, 1997. – 97 с.

Рец.: Терещенко Ю.І. // Укр. іст. журн. – К., 2000. – № 1.
– С. 149-150.

2106. Сперанський О. Огляд українських історичних журналів 1917-19 pp.: Бібліогр. замітки // Голос друку. – К., 1921. – Кн. 1. – С. 120-131.

Див. також № 24, 103, 106, 114, 124, 127, 130, 132, 140, 160, 167, 183, 746, 869, 1693, 1911, 1947, 1999, 2108, 2285, 2290, 2303, 2665, 2666

Релігія. Церква

2107. Агієнко О. Революція духа: (З приводу реформи церкви [часів Укр. революції]). – К.: Шлях, 1917. – 11 с. – (Вид-во «Шлях»; № 6).

2108. Біднов В. Релігійні видання на Україні в 1917-1919 роках: (Огляд) // Книголюб. – Прага, 1927. – № 1. – С. 38-43.

2109. Біднов В. Справа розмосковлення богослужіння Православної церкви на Україні. – [Тарнів]: Вид-во Братства св. Покрови при 6-ій Стрілецькій дивізії, 1921. – 28 с.

Зокрема період революції.

2110. Біднов В. Церковна справа на Україні. – Тарнів, 1921. – 47 с. – (Вид-во «Укр. автокеф. церква» / Під ред. І. Огієнка; Ч. 15). – На тит. арк. місце вид. Тернів.

Період революції.

2111. Білокінь С.І. Церковна інтелігенція Наддніпрянщини в 1917-1920 рр. // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1992. – Вип. 2. – С. 19-24. – Бібліогр.: с. 23-24.

2112. Блажейовський Д. Ієрархія Київської Церкви (861-1996): Пер. з англ. – Львів: Каменяр, 1996. – 567 с. – Бібліогр.: с. 8-20.

Зокрема період 1917-1920 рр.

2113. Брик О. Велике людовбивство. – Вінніпег, 1959. – 160 с.

[Гл.] 10: Закулісся міжнародної Католицької акції в Україні (1918-1921). – С. 60-65.

[Гл.]: Польська Католицька акція править криваво вогнене «реквієм етернам» («вічна пам'ять») по греко-католицькому обряді в Галичині (1918-1921). – С. 65-77.

2114. Вінюкова В.М. Духовенство Поділля (1917-1920 рр.) // Духовні витоки Поділля: творці історії краю: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 верес. 1994 р., м. Кам'янець-Подільський. – Хмельницький, 1994. – Ч. 1. – С. 383-385.

2115. Власовський І. Канонічні й історичні підстави для автокефалії Української Православної Церкви. – [Аугсбург], 1948. – 23 с. – Відб. з місячника «Богослов. вісн.»

[Гл.] 8: Боротьба за незалежність Української Православної Церкви в добу національного відродження українського народу з 1917 року [по 1920 р.]. – С. 14-17.

2116. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви. Т. 4. (ХХ ст.). Ч. 1 / Укр. Православ. Церква в США. – Нью-Йорк; Бавнд Брук, 1961. – 384 с.: іл. – Імен. покажч. іст. осіб: с. 363-372. – Бібліогр.: с. 373-381.

Розд. 1: Український церковний рух в Україні в часі революції 1917 р. до Всеукраїнського Церковного Собору в Києві 14-30 жовтня 1921 року. – С. 9-106.

Те ж. – 2-е вид. – Нью-Йорк; К., 1990. – 384 с.

Те ж / Укр. Православ. Церква Київ. Патріархату. – Реп-rint. вид. – К., 1998. – 384 с.

2117. Волощенко О.М. Земельні володіння Православної церкви в Україні: історико-правовий огляд // Держава і право: 36. наук. пр. – К., 1999. – Вип. 3: Юрид. і політ. науки. – С. 30-38. – Бібліогр.: с. 37-38.

1917-1920 pp. – С. 35-36.

2118. Воскобійник М. Автокефальний подвиг 1921 року – освітлення шляхів до незалежної церкви і незалежної України: (До 75-річчя відновлення УАПЦ) // Інформ. бюл. Укр. Православ. Церкви Київ. Патріархату. – К., 1996. – № 1. – С. 21-22.

Зокрема доба революції.

2119. Гентош Л. Католицька церква та становлення української державності (1917-1923 pp.) // Історія: Доп. і повідомл. 2-го Міжнар. конгр. україністів, Львів, 22-28 серп. 1993 р. – Львів, 1994. – Ч. 2. – С. 19-22.

2120. Губар А. Симон Петлюра й український національно-церковний рух у 1917-1926 роках // Симон Петлюра та українська національна революція: 36. пр. 2-го конкурсу петлюрознавців України. – К., 1995. – С. 257-287.

Доба революції. – С. 257-273.

Те ж // Пам'ять століть. – К., 1999. – № 3. – С. 65-78.

Доба революції. – 65-74.

2121. Дмитрій (Рудюк), ігумен. Відродження української церкви і національно-визвольні змагання 1917-1921 років // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (36. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 230-234.

2122. До 50-ліття проголошення автокефалії УПЦеркви / З-ч А. // Тризуб. – Нью-Йорк, 1969. – № 53. – С. 6-9.

2123. Домашовець В. Українська баптистська церква // Альманах Українського народного союзу на рік 1983. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1983. – С. 148-163.

1917-1920 pp. – С. 154-155.

2124. Дорошенко Д. Православна церква в минулому і сучасному житті українського народу. – Берлін, 1940. – 69 с.

Українська церква в період революції. – С. 50-53.

2125. Дудко О. Олександр Гнатович Лотоцький: на шляху до автокефалії української церкви [1917-1920 років] // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1999. – Т. 4. – С. 195-205. – Бібліогр.: с. 204-205.

2126. Євлогій (Гутченко), архімандрит. Самосвятський розкол в Україні // Православ. вісн. – К., 1997. – № 4. – С. 15-23. – Бібліогр.: с. 23.

Православна Церква в 1917-1920 pp. – С. 15-18.

2127. Єленський В.Є. Державно-церковні взаємини на Україні (1917-1990) / Наук. ред. М.Р. Новиченко; Т-во «Знання» УРСР. Респ. центр духов. культури. – К., 1990. – 72 с.

Розд. 1: Держава і церква на Україні у пожовтневе десятиліття. – С. 1-11.

2128. Ігнатуша О.М. Суспільно-політичний рух в православній церкві на Україні в роки революції та громадянської війни // Молодежь и актуальные проблемы исторической науки: Тез. обществ.-полит. чтений, посвящ. 70-летию комсомола Украины, 7-9 июня 1989 г., г. Черновцы. – К., 1989. – С. 334-335.

2129. Ігнатуша О.М. Українська автокефальна православна церква (1917-1930 pp.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Запоріз. ун-т. – Запоріжжя, 1993. – 20 с. – Бібліогр.: с. 19-20.

1917-1920 pp. – С. 14-16.

2130. Ільченко І. Церковні братства України в 1918-1919 pp. // Людина і світ. – К., 1996. – № 5. – С. 34-36.

2131. Історія релігії в Україні. У 10 т. Т. 3. Православ'я в Україні / НАН України. Ін-т філософії та ін.; За ред. А. Колодного, В. Клімова. – К.: Укр. Центр духов. культури, 1999. – 560 с. – Бібліогр.: с. 516-546.

Ч. 2, розд. 2: Рух за автокефалію православної церкви в Україні в період національно-визвольної революції (1917-1921 pp.). – С. 355-371.

2132. Кандидов Б. Церковь и гражданская война на юге: (Материалы к истории религ. контрреволюции в годы граждан. войны): По неопубл. арх. материалам / Центр. совет Союза воинствующих безбожников СССР. – М.: Безбожник, 1931. – 295 с.

2133. Кудрявцев М., Мацько В. Іван Огієнко – церковний діяч на Поділлі // Поділля і Волинь у контексті історії українського національного відродження: Наук. зб. – Хмельницький, 1995. – С. 214-216. – Бібліогр.: с. 216.

2134. Лаврик Г.В. Початок наступу на монастирі України, 1917-1923 pp. – Полтава, 1996. – 28 с. – Деп. в ДНТБ України 29.05.1996, № 1330 – Ук 96.

2135. Лаврик Г. «Скарби лишалися поза вжитком школи...»: Реліг. освіта в Україні в умовах нац.-визвол. змагань 1917-1921 рр. // Влада і церква в Україні (перша половина ХХ ст.): Зб. наук. пр. – Полтава, 2000. – С. 75-97. – Бібліогр.: С. 95-97.

2136. Липківський В. Відродження Української церкви в Українській Народній Республіці, 1917-1921 // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1958. – № 17. – С. 22-28.

2137. Липківський В. Відродження церкви в Україні, 1917-1930. – Торонто: Укр. вид-во «Добра книжка», 1959. – 335 с. – Дод.: Соловій М. Доля УАПЦ Василя Липківського: (На основі іст. твору В. Липківського): с. 225-323. – Бібліогр.: с. 325-331.

Розд. 1: Від 1917 р. до першого Всеукраїнського Церковного Собору 1921 р. – С. 11-44.

2138. Липківський В. Історія Української Православної Церкви. Розд. 7. Відродження Української Церкви / Із вступ. і замітками С.В. Савчука. – Вінніпег: Накладом фундації І. Грищука, 1961. – LXXXVIII, 181 с.

Від 1917-го року до першого Всеукраїнського Церковного Собору 1921 року. – С. 3-34.

2139. Липківський В. Православна христова церква українського народу // Церква й життя. – Х., 1927. – Ч. 1. – С. 12-28.

1917-1920 pp. – С. 21-25.

2140. Літ Р. Церковна ієрархія і українська державність 1917-1920 pp. // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1959. – № 21. – С. 26-32.

2141. Лотоцький О. Автокефалія. Т. 2. Нарис історії автокефальних церков / Ред. Р. Смаль-Стоцький. – Варшава, 1938. – 559 с. – (Пр. Укр. наук. ін-ту; Т. 25; Сер.: Правнича; Кн. 4). – Бібліогр. покажч.: с. 518-531. – Імен. покажч.: с. 533-544. – Геогр. покажч.: с. 545-550.

1917-1919 pp. – С. 457-461.

2142. Лотоцький О. На світанку церковного визволення [початок 1918-1919 pp.] // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1928. – Львів, 1928. – С. 99-106.

2143. Лотоцький О. Церковна справа на Україні: (Витяг із вступ. викладу в Укр. вільному ун-ті в Празі) // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1923. – Кн. 5. – С. 61-69.

2144. Мазюкевич П. Христос і українство. [Ч.] 1. (Начерк реального шляху до створення Вільної Української Православної Церкви). – Звенигородка, 1917. – 8 с.

2145. Мартиологія українських церков. У 4 т. Т. 1. Українська Пра-

вославна Церква: Документи, матеріали, християн. самвидав України / Упоряд., ред. О. Зінкевич, О. Воронин. – Торонто; Балтимор: Смолоскип, 1987. – 1207 с.: іл. – (Б-ка «Смолоскипа»; № 54). – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 1065-1104. – Покажч. імен: с. 1129-1172. – Покажч. назв і подій: с. 1173-1185.

Доба революції. – С. 33-40, 44-46, 50-51, 58-60, 601-608.

2146. Мизерницкий. Церковное движение на Украине // Наша кузница. – Винница, 1922. – № 5/7. – С. 9-18.

2147. Модрич-Верган В. Релігійні і церковні справи в Українській Народній Республіці // «Яка краса: Відродження країни!»: Альм. Укр. Брат. Союзу: У 60-річчя Укр. Нац. революції. – Скрентон, 1979. – С. 79-97.

2148. Нестуля О. Головні чинники стану збереження церковної старовини в Україні (1917-1941 рр.) // Християнство і культура: історія, традиції, сучасність. – Полтава, 1998. – С. 83-86.

Доба революції. – С. 83-84.

2149. Нестуля О. Доля церковної старовини в Україні 1917-1941 рр. Ч. 1. 1917 р. – середина 20-х років / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1995. – 280 с.

Гл. 1: Охорона культових пам'яток в роки української революції та громадянської війни. – С. 15-93.

2150. Нестуля О.О. Церковна старовина України (1917-1941 рр.): Автoreф. дис. ... д-ра іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1996. – 32 с. – Бібліогр.: с. 30-32.

2151. Нестуля С. Охоронець культових пам'яток в Україні (М.Ф. Біляшівський) // Історія релігій в Україні: Тези повідомл. Міжнар. V круглого столу (Львів, 3-5 трав. 1995 р.). – К.; Львів, 1995. – Ч. 3. – С. 288-290.

2152. Никодимов И.Н. Воспоминания о Киево-Печерской Лавре (1918-1943 гг.). – К., 1999. – 220 с.: ил.

Доба революції. – С. 137-149, 172-173.

2153. Опрая А.В. Проблема автокефалії Української православної церкви і спроби реалізації її на Поділлі в 1917-1920 роках // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 255-258.

2154. Пащенко В.О. Держава і православ'я в Україні, 20-30-ті роки ХХ ст. / АН України. Центр пам'яткоznавства, Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури. – К., 1993. – 187 с.

Церква у 1917-1920 рр. – С. 7-29.

2155. Пащенко В. «Ніч минула, а день наблизився...»: Держава і

православ'я в Україні, 20-ті роки / АН України. Від. по розробці арх. ВУНК-ДПУ-НКВС-КДБ та ін. – К., 1994. – 170 с.

Доба революції. – С. 37-48.

2156. Пашенко В. Свобода совіті в Україні: Міфи і факти 20-30-х років / АН України. Від. по розробці арх. ВУНК-ДПУ-НКВС-КДБ та ін. – К., 1994. – 249 с. – Бібліогр.: с. 236-248.

Православ'я в Україні 1917-1920 рр. – С. 25-31.

2157. Пилявець Л. Автокефалія православної церкви на Україні // Людина і світ. – К., 1990. – № 5. – С. 19-24.

1917-1920 рр. – С. 20-22.

2158. Пилявець Л., Преловська І. УАПЦ на шляху до власної єпархії // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 2. – С. 69-91.

Доба революції. – С. 69-74.

2159. Піціль О. Відродження і «самоліквідація» Української Автокефальної Православної Церкви [1917-1921 рр.] // Історія релігій в Україні: Тези повідомл. Міжнар. V круглого столу (м. Львів, 3-5 трав. 1995 р.). – К.; Львів, 1995. – Ч. 4. – С. 338-340.

2160. Піціль О., Заглада О. Церковна політика більшовизму в 1917-1922 рр. // Історія релігій в Україні: Тези повідомл. VII Міжнар. круглого столу (Львів, 12-14 трав. 1997 р.). – Львів, 1997. – С. 152-154.

1917-1920 роки. – С. 152-153.

2161. Плохій С. Долаючи минуле: Перспективи відокремлення церкви від держави в Україні // Свобода віровизнання: Церква і держава в Україні: Матеріали Міжнар. наук. конф., 28-30 верес. 1994 р., м. Київ. – К., 1996. – С. 41-52.

Релігійна політика українських урядів 1917-1920 рр. – С. 41-43.

2162. Полонська-Василенко Н. Історичні підвалини УАПЦ. – Мюнхен, 1964. – 125, [1] с. – Бібліогр.: с. 9-12. – Імен. покажч.: с. 119-125. – Дод.: 1. Промова Міністра ісповідань О. Лотоцького на засіданні Українського Церковного Собору в Києві 12 листопада 1918 року: с. 111-112; 2. Декрет Директорії Української Народної Республіки, оголошений 1 січня 1919 року: с. 112-113.

Українська Автокефальна Православна церква у 1917-1920 рр. – С. 94-99.

2163. Полонська-Василенко Н. Особливості Української православної церкви // Український збірник. – Мюнхен, 1958. – Кн. 14. – С. 59-89.

Українська церква періоду революції. – С. 87-89.

2164. Преловська І. З історії змагань за автокефалію національних православних церков у Грузії і в Україні [1917-1920 рр.] // Розбудова держави. – К., 1998. – № 9/10. – С. 97-106.

2165. Реєнт О.П., Лисенко О.П. Українська національна ідея і християнство. – К.: Богдана, 1997. – 127 с.: іл.

Українська Автокефальна Православна церква у 1917-1920 рр. – С. 75-79.

Рец.: Іщенко Я. // Бібл. вісн. – К., 1998. – № 3. – С. 52-53.

2166. Релігійна освіта в Україні (перша половина ХХ ст.): Зб. наук. пр. / Полтав. пед. ін-т. – Полтава, 1997. – 87 с.

[Гл.]: Організаційно-правові основи політики українських урядів щодо релігійної освіти (1917-1920 рр.). – С. 30-41.

2167. Релігійна традиція в духовному відродженні України: Матеріали Всеукр. наук. конф. / АН України. Ін-т історії України; Редкол.: В.Є. Лобурець та ін. – Полтава, 1992. – 191 с.

Зі змісту: Величко А.М., Пилипенко С.П. Проблема конфесійного протистояння в національному відродженні. – С. 30-31; Кобелянська Л.С., Макарець М.Ф. Боротьба за автокефалію української церкви як невід'ємний процес національного самовизначення. – С. 43-44.; Филипович Л.О., Кондратюк О.В. Значимість релігієзнавчих ідей М. Грушевського і В. Липинського для процесу національного відродження. – С. 52-53; Лобурець В.Є. Відродження нашої духовності. – С. 84-85; Пиріг Р.Я. Церква, партія, держава: (Розтаємнені арх. джерела). – С. 85-86.

2168. Рибачук М. Не єдина Національна церква, а єдина національна ідея // Віче. – К., 1994. – № 4. – С. 135-144.

Діяльність церкви в роки революції. – С. 137-138, 143.

2169. Ровінський В., Миханчук О. Православіє на Подолії: Іст. нариси. – Кам'янець-Подільський, 1995. – 176 с.: фотогр. – Присвячується 200-річчю заснування Подільської єпархії. – Бібліогр.: с. 161-166.

Доба революції. – С. 136-139.

2170. Рубльова Н. Ватікан і Україна: спроба поширення й збереження римсько-католицької єпархії (1917-1939 рр.) // Християнство і духовність: Зб. матеріалів другої Міжнар. наук. конф. циклу наук. конф. «Християнство: історія і сучасність». – К., 1998. – С. 136-139.

2171. Рубльова Н. Вплив доби революційних перетворень на життя Римсько-католицької церкви на Україні 1917-1921 рр. // Наук. зап. / Ін-т політ.

і етнонац. досліджень. – К., 1998 (обкл. 1999). – Вип. 6. – С. 144-152. – Бібліогр.: с. 151-152.

2172. Самойлович Ю. Українська церква на послугах у національної контрреволюції: (Дослід з історії УАПЦ) // Революція й релігія: Зб. коміс. для дослідження реліг. ідеології. – Х.; К., 1930. – Кн. 2. – С. 198-302.

1917-1920 pp. – С. 220-278.

2173. Святогірський Д. Головні засади Української Автокефальної Православної Церкви. – [Дармштадт], 1946. – 20 с. – Бібліогр.: с. 20.

Те ж // Головні засади Української Автокефальної Православної Церкви. – 2-е вид., перероб., допов. – Львів, 1999. – С. 7-23.

Зокрема доба революції.

2174. Силантьев В.И. Большеуки и Православная церковь на Украине в 20-е годы. – Х., 1998. – 229 с. – Бібліогр.: с. 202-228.

Зокрема доба революції.

2175. Сітарчук Р.А. Євангельські християни-баптисти на Полтавщині у 1917-20-их роках // Історична пам'ять: Наук. зб. – Полтава, 1998. – № 1. – С. 111-120. – Бібліогр.: с. 119-120.

2176. Стародуб А. Архієпископ Олексій і український церковний рух (1917-1920 pp.) // Київ. старовина. – К., 1999. – № 5. – С. 113-120. – Бібліогр.: с. 119-120.

2177. Стародуб А. Боротьба за церковну самостійність в 1917-1921 pp. та участь в ній єпископів-українців // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1999. – Т. 3. – С. 325-343. – Бібліогр.: с. 341-343.

2178. Стати Л.Д., Трубчанинов С.В. К вопросу о месте церковников в лагере внутренней контрреволюции в годы гражданской войны: (На материалах Украины) // Молодежь и актуальные проблемы исторической науки: Тез. обществ.-полит. чтений, посвящ. 70-летию комсомола Украины, 7-9 июня 1989 г., г. Черновцы. – К., 1989. – С. 335-337.

2179. Стасинський Ф. Із розважань на часі: (Про схід.-церков. справи). Ч. 1 / Вступ. словом попередив Й. Скрутень. – Львів: Накладом авт., 1923. – 112 с.

Зокрема доба революції.

2180. Сухоплюєв І. Українські автокефалісти. – Б.м.: Червон. шлях, 1925. – 62 с. – (Б-ка селянина. Сер. політ.).

1917-1920 pp. – С. 6-9, 16-19, 25-26, 33-38.

2181. Сухоплюев И. Церковное контрреволюционное движение на

Украине // Октябрьская революция: Первое пятилетие. – Х., 1922. – С. 259-275.

2182. Табінський П. Українське національне відродження і православне духовенство // Альманах «Нового часу»: (Календар для всіх) на рік 1938. – Львів, 1937. – С. 72-79.

Православне духовенство в 1917-1920 pp. – С. 77-79.

2183. Турченко Ф., Ігнатуша О. Українська автокефальна [церква] // Вітчизна. – К., 1989. – № 12. – С. 166-175.

1917-1920 pp. – С. 167-170.

2184. «Українське питання» в Російській імперії (кінець XIX – початок XX ст.): Колект. наук. моногр. В 3 ч. Ч. 3 / НАН України. Ін-т історії України; Відп. ред. В.Г. Сарбей. – К., 1999. – 277 с.

[Гл.] 4: Церква і українське питання / Н.А. Шип. – С. 204-240.

1917-1920 pp. – С. 233-237.

2185. Український церковно-визвольний рух і утворення Української автокефальної православної церкви: Матеріали наук. конф., Київ, 12 жовт. 1996 р. / Передм. та ред. А. Зінченка. – К.: Лотос, 1997. – 218, [2] с.

З ізмісту: Преловська І. ВПЦР – організаційний осередок УАПЦ (1917-1921 pp.). – С. 29-48; Андрій (Партикевич), архімандрит. «Молитва не була вислухана»: Вселенська Патріархія та питання автокефалії Української Православної Церкви, 1919-1920 pp. – С. 65-80; Яненко З. Перші українські парафії на Полтавщині [1917-1920 pp.]. – С. 107-110; Степовик Д. Церква й українська культура 20-х років: Спільні ознаки духов. відродження. – С. 155-162.

2186. Федорів Ю. Історія церкви в Україні. – Торонто, 1967. – 362 с. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 348-351.

Українська Православна церква у 1917-1920 pp. – С. 294-295.

2187. Форостюк О.Д. Реалізація державно-правових актів щодо церкви в Донецькому регіоні (1917-1919 pp.) // Вісн. Луган. ун-ту внутр. справ. – 2000. – Вип. 4. – С. 17-32.

2188. Церква і церковна єдність: Документи і матеріали, 1899-1944. Т. 1. Митрополит Андрей Шептицький: Життя і діяльність / Упоряд.: А. Кравчук, О. Гайова; Центр. держ. іст. арх. України та ін. – Львів: Свічадо, 1995. – XXXII, 524 с. – Основ. дати життя А. Шептицького: с. XXV-XXXII. – Перелік документів: с. 475-488. – Предмет. покажч.: с. 490-507. – Імен. покажч.: с. 508-516. – Геогр. покажч.: с. 517-522.

Документи та листи 1917-1920 pp. – С. 122, 135-157, 161-166, 188.

2189. Шип Н.А. Православна церква у державотворчому процесі: (Від часів Київ. Русі до утворення УНР) / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1997. – 18 с. – Бібліогр.: с. 17-18.

Доба революції. – С. 15-16.

2190. Шип Н.А. Церковно-православний рух в Україні (поч. ХХ ст.) / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1995. – 64 с. – (Іст. зош.).

1917-1921 pp. – С. 44-54.

2191. Яненко З. Перші церкви українських парафій Полтави // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 pp.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 74-78. – Бібліогр.: с. 78.

1917-1920 pp. – С. 74-77.

Див. також № 51, 117, 329, 422, 895, 1037, 1334, 1435, 1663, 1749, 1815, 2217, 2314, 2404, 5634, 6384

Довідкові видання

2192. Бендас С., Бендас Д. Священики-мученики, сповідники вірності: [Довідк. вид.] – Ужгород: Закарпаття, 1999. – 412 с.

2193. Большая советская энциклопедия: В 65 т. / Гл. ред. О.Ю. Шмидт. – М.: Сов. энцикл., 1926-1947. – Т. 1-65.

Те ж: В 51 т. / Гл. ред. С.И. Вавилов. – 2-е изд. – М., 1949-1958. – Т. 1-51.

Те же: В 30 т. / Гл. ред. А.М. Прохоров. – 3-е изд. – М., 1969-1978. – Т. 1-30.

2194. Большой энциклопедический словарь: [В 2 т.] / Гл. ред. А.М. Прохоров. – М.: Сов. энцикл., 1991. – Т. 1-2.

2195. Большой энциклопедический словарь / Гл. ред. А.М. Прохоров. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Большая рос. энцикл., 1997. – 1456 с.: ил.

2196. Великий Жовтень і громадянська війна на Україні: Енцикл. довід. / Редкол.: І.Ф. Курас (відп. ред.) та ін. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1987. – 630 с.

2197. Верстюк В., Осташко Т. Діячі Української Центральної Ради: Бібліогр. довід. – К., 1998. – 254 с.

2198. Верстюк В.Ф., Дзюба Е.Н., Репринцев В.Ф. История Украинской ССР: Хронол. справ. / Отв. ред. Ю.Ю. Кондуфор; АН УССР. – К.: Наук. думка, 1990. – 600 с. – Имен. указ.: с. 561-583. – Геогр. указ.: с. 584-597.

[Разд. 8]: Подготовка и проведение Великой Октябрьс-

кой социалистической революции. Гражданская война на Украине (1917-1920) / Верстюк В.Ф. – С. 183-233.

2199. Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення: Хронол. довід. – К.: Наук. думка, 1995. – 688 с.

2200. Видатні вчені Національної академії наук України: Особові арх. та рукоп. фонди академіків і членів-кореспондентів у Нац. б-ці України ім. В.І. Вернадського (1918-1998): Путівник / Уклад.: О.С. Боляк, Т.І. Воронкова, С.Г. Даневич та ін.; Редкол.: О.С. Онищенко та ін.; НАН України. НБУВ та ін. – К., 1998. – 308 с. – Список фондів ...: с. 260-268. – Імен. покажч.: с. 269-303.

2201. Военный энциклопедический словарь / Ин-т воен. истории; Редкол.: С.Ф. Ахромеев и др. – 2-е изд. – М.: Воен. изд-во, 1986. – 863 с.: ил., карты.

2202. Войценко О. Профілі діячів Української Народної Республіки. – Філадельфія, [1981]. – 48 с. – (Укр. ексиліана; № 5).

2203. Гражданская война и военная интервенция в СССР: Энциклопедия / Гл. ред. С.С. Хромов. – 2-е изд. – М.: Сов. энцикл., 1987. – 720 с., 24 л. ил., 4 л. к.

2204. Джерелознавство історії України: Довідник / Я.Є. Боровський, М.Я. Варшавчик, І.Н. Войцехівська та ін.; Редкол.: М.Я. Варшавчик та ін.; НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1998. – 212 с. – (Пробл. едиційної та камеральної археографії: Історія, теорія, методика; Спец. вип.).

2205. Довідник з історії України: У 3 т. / Львів. ун-т. Ін-т іст. досліджень. – К.: Генеза, 1993-1995. – Т. 1-3.

2206. Енциклопедія українознавства. В 2 т. Т. 1. [Заг. частина]: В 3 [т.]. / Наук. т-во ім. Шевченка; Голов. ред.: В. Кубійович, З. Кузеля. – Мюнхен; Нью-Йорк, 1949. – [Т.] 1-3.

Те ж / АН України. Ін-т укр. археографії та ін. – Пере-вид. в Україні. – К., 1994-1995. – Т. 1-3. – Репрінт. відтво-рення вид. 1949 р.

2207. Енциклопедія українознавства. В 2 т. Т. 2. Слов. частина: В 11 т. / Наук. т-во ім. Шевченка; Голов. ред. В. Кубійович. – Париж; Нью-Йорк: Мол. життя, 1955-1995. – Т. 1-11.

Те ж. – К., 1993-1996. – Т. 1-4 (незавершене вид.). – Ре-принт. вид. 1955-1984 pp.

Те ж. – Львів, 1993-1998. – Т. 1-7 (вид. продовжується). – Репрінт. відтворення вид. 1955-1984 pp.

2208. Енциклопедія українознавства для школярів і студентів / В.В. Оліфіренко, С.М. Оліфіренко, Т.В. Оліфіренко та ін. – Донецьк: Сталкер, 1999. – 496 с.: іл. – (Сер.: Золота криниця знань).

2209. Етнонаціональний розвиток України: Терміни, визначення, персоналії: [Довідник] / АН України. Ін-т держави і права та ін.; Відп. ред. Ю.І. Римаренко, І.Ф. Курас. – К., 1993. – 808 с.

2210. «Журавлина» книга: Терноп. укр. зах. діаспора: Слов. імен. Ч. 1. А – І / Упоряд.-ред.: Б. Мельничук, Х. Мельничук; Держ. арх. Терноп. обл. – Тернопіль, 1999. – 243 с. – (Сер.: Корінь і крони; Вип. 19). – Алф. покажч. насел. пунктів: с. 226-242.

2211. Історико-політичні уроки української державності: Енцикл. слов. / НАН України. Ін-т держави і права та ін.; Редкол.: Ю.І. Римаренко, В.Г. Кремінь, О.М. Мироненко та ін. – К.; Донецьк, 1998. – 544 с.

2212. Історичні портрети: Махно, Петлюра, Бандера / Респ. центр духов. культури; [Підгот. М.Р. Новиценко]. – К.: РБЕНТП, 1991. – 33 с.

Доба революції. – С. 3-22.

2213. Історія міст і сіл Української РСР: У 26 т. / АН УРСР. Ін-т історії; Голов. редкол.: П.Т. Тронько (голов. ред.) та ін. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1968-1973. – Т. 1-26.

Те ж. – К., 1974-1983. – Рос. мовою.

2214. Історія України, 1917-1992: Довідник / Упоряд. М. Читальник. – К.: Т-во «Знання» України, 1993. – 127 с. – (Історія Вітчизни; 1992, № 1).

2215. Історія України: Хронологія основ. подій / Авт.-упоряд.: Ю.М. Алексєєв, А.Г. Вергетел, В.М. Даниленко. – К.: Либідь, 1995. – 112 с. – Текст парал. рос.

Те ж. – 2-е вид. – К., 1996. – 112 с.

Доба української революції 1917-1920 рр. – С. 45-59.

2216. Історія України в особах XIX-XX ст. / І. Войцехівська, В. Абліцов, О. Божко та ін. – К.: Україна, 1995. – 479 с.

2217. Історія християнської церкви на Україні: (Релігієзн. довідк. нарис) / АН України. Ін-т філософії. Від-ня релігіезнавства; Відп. ред. О.С. Онищенко. – К.: Наук. думка, 1991 [На тит. арк. 1992]. – 104 с. – Бібліогр.: с. 99-103.

2218. Керівники митних установ Слобожанщини, 1660-1870-1992-2000 / Держ. мит. служба України. Схід. регіон. митниця; Ред. рада: О.Н. Ярмиш, О. М. Головко, П.В. Пашко та ін. – Х.: Каравела, 2000. – 208 с.: іл. – (Сер.: Митна справа на Слобожанщині). – Дод.: с. 189-200. – Бібліогр.: с. 201-205. – Рос. та укр. мовами.

- 2219.** Київ: Енцикл. довід. / Ред. А.В. Кудрицький. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1981. – 736 с.
- Те ж. – К., 1982. – 696 с. – Рос. мовою.
 Те ж. – 2-е изд., доп. и перераб. – К., 1985. – 760 с. – Рос. мовою.
 Те ж. – 3-е изд., доп. – К., 1986. – 768 с. – Рос. мовою.
- 2220.** Київ: Іст. огляд: (Карти, іл., документи) / Відп. ред. А.В. Кудрицький. – К., 1982. – 232 с.
- [Гл.]: Велика Жовтнева соціалістична революція, громадянська війна, роки перших п'ятирічок в Києві (1917-1941 pp.). – С. 121-138.
- 2221.** Київ: Провідник / ВУАН; За ред. Ф. Ернста. – К., 1930. – 797 с.: іл., 2 к. – Тит. арк. парал. нім. – Довідк. частина: с. 741-784.
- 2222.** Київ: Укр. хронол. довід. / Уклав С. Вакулишин. – К., 1998. – 33 с.: карти.
- 2223.** Коваль Р. Отамани Гайдамацького краю: 33 біографії. – К.: Правда Ярославичів, 1998. – 616 с. – Фотодокументи: с. 492-552. – Холодний Яр в документах, 1920-1923 pp.: с. 555-615.
- 2224.** Колянчук О., Литвин М. Генералітет Українських визвольних змагань: Біографії генералів та адміралів укр. військ. формаций першої половини ХХ ст. / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1995. – 286 с.: іл.
- 2225.** Короткий довідник з історії України / І.Ф. Курас, М.О. Багмет, І.І. Фед'ков та ін. – К.: Вища шк., 1994. – 256 с.
- 2226.** Котляр М., Кульчицький С. Довідник з історії України. – К.: Україна, 1996. – 463 с. – Бібліогр.: с. 453-454.
- 2227.** Котляр М., Кульчицький С. Шляхами віків: Довід. з історії України. – К.: Україна, 1993. – 384 с.
- 2228.** Крушинський В.Ю., Левенець Ю.А. Історія України: Події, факти, дати: [Довідник]. – К.: АТ «Тарнекс»: МП «Вета», 1992. – 200 с.: іл.
- Те ж. – 2-е вид., допов. і перероб. – К., 1993. – 176 с.
- 2229.** Кульчицький В.С., Вівчаренко О.А., Бойко І.Й. Українська юриспруденція в персоналіях. – Івано-Франківськ, 1995. – 39 с.
- 2230.** Лапичак Д.І. Історія України в датах / НАН України. Ін-т народознавства. – Львів, 1995. – 436 с.: іл., портр. – Бібліогр.: с. 431-436.
- 2231.** Мала енциклопедія етнодержавознавства: Етнос і соціум. Витоки нац. права. Уроки укр. державності. Етнополіт. вимір укр. державотворення. Націоналізм як ідеол., соц. та духовно-культ. феномен.

Персоналії / НАН України. Ін-т держави і права; Редкол.: Ю.І. Римаренко (відп. ред.) та ін. – К.: Генеза: Довіра, 1996. – 942, [2] с. – Імен. показч.: с. 911-924.

Рец.: Панченко П.П., Полонинчук М.І. // Укр. іст. журн.
– К., 1999. – № 3. – С. 152-154.

2232. Малий словник історії України / В. Смолій, С. Кульчицький, О. Майборода та ін. – К.: Либідь, 1997. – 464 с.

Рец.: Ясь О.В. // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 6. – С. 149-151.

2233. Молдован В.В., Мелашенко В.Ф. Конституційне право: Опорні конспекти: Слов.-довід. – К.: Юмана, 1996. – 271 с.

2234. Національні відносини на Україні: Запитання і відповіді / Ред. М.О. Шульга. – К.: Україна, 1991. – 238 с.

Період української революції. – С. 138-167.

2235. Національні процеси в Україні: Історія і сучасність: Документи і матеріали: Довідник. У 2 ч. Ч. 1 / Упоряд.: І.О. Кресіна, О.В. Кресін, В.П. Ляхоцький та ін.; За ред. В.Ф. Панібудьласка. – К.: Вища шк., 1997. – 584 с. – Перелік документів. – С. 576-582.

Розд. 6: Етнополітичні процеси доби національно-визвольних змагань: Документи і матеріали 1917-1921 рр. – С. 399-575.

2236. Національно-державне будівництво: концептуальні підходи, сучасна наукова література / Ю.І. Римаренко, І.Ф. Курас, Ю.С. Шемшученко та ін.; За ред. Ю.І. Римаренка; НАН України. Ін-т держави і права та ін. – К.: Довіра, 1999. – 560 с. – Бібліогр. до розд.: с. 93-111, 157-185, 209-225, 250-283, 325-349, 375-400, 416-428, 445-457. – Нова літ. з етнодержавознавства за 1997-1998 рр.: с. 552-558.

2237. Онацький Є. Українська мала енциклопедія: У 4 т. – Буенос-Айрес, [1957-1959].

Т. 1. – 564 с.
Т. 2. – 565-1076 с.
Т. 3. – 1077-1588 с.
Т. 4. – 1589-2147 с.

2238. Павленко Г.В. Діячі історії, науки і культури Закарпаття: Малий енцикл. слов. / Ужгород. ун-т та ін. – Ужгород: Патент, 1997. – 104 с.

2239. Передвісники і творці Листопадового зrivу: Західноукр. громад. і політ. діячі / Опрац. і ред. С. Волинця. – Вінніпег: Видавн. спілка «Тризуб», 1965. – 324 с. – Тит. арк. парал. англ. – Імен. показн.: с. 315-323.

2240. Побірченко Н. Короткий біографічний словник членів Київської

старої громади (друга половина ХІХ – початок ХХ століття). – К.: Інтелект, 1999. – 72 с.

2241. Пода Н.В., Акімов Ф.І. Історія України ХХ століття: Запитання, відповіді, терміни, поняття: Для старшокласників та абитурієнтів / Т-во «Знання» України. – К., 1997. – 280 с.

2242. Політологічний енциклопедичний словник: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Упоряд.: В.П. Горбатенко, А.Г. Саприкін; Редкол.: Ю.С. Шемшученко та ін.; НАН України. Ін-т держави і права та ін. – К.: Генеза, 1997. – 400 с.

2243. Преса Української РСР, 1917-1966: Стат. довід. / Уклад.: М.А. Низовий та ін. – Х., 1967. – 146 с.

2244. Преса Української РСР, 1918-1973: Наук.-стат. довід. / Кн. палата УРСР. – Х., 1974. – 212 с.

2245. Путеводитель по историко-революционным памятникам г. Киева / Київ. обл. музей революции. – К.: Політизdat при ЦК КП(б)У, 1940. – 101, [2] с.

Разд. 7: (1917-1918 гг.). – С. 58-81.

Разд. 8: (1918-1920 гг.). – С. 82-98.

2246. Радянська енциклопедія історії України: У 4 т. / АН УРСР; Редкол.: А.Д. Скаба (відп. ред.) та ін. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1969-1972. – Т. 1-4.

2247. Репресоване краєзнавство (20 – 30-і роки) / Л.Л. Бабенко, С.С. Бабенко, Г.П. Білоус та ін.; АН України. Ін-т історії України та ін. – К.: Рідний край, 1991. – 492 с.: іл.

2248. Світова та вітчизняна етнодержавницька думка: (У персоналіях) / НАН України. Ін-т держави і права та ін.; Редкол.: Ю.І. Римаренко, Ю.С. Шемшученко, О.М. Мироненко та ін. – К.; Донецьк, 1997. – 320 с.

2249. Советская историческая энциклопедия: В 16 т. / АН СССР. Отд-ние ист. наук; Гл. ред. Е.М. Жуков. – М.: Сов. энцикл., 1961-1976. – Т. 1-16.

2250. Стрельський Г. Діячі України доби національно-визвольних змагань (1917-1920 рр.): Біогр. слов. // Історія в шк. – К., 1998. – № 5/6. – С. 47-56; № 9. – С. 27-30; № 10. – С. 38-44; № 11. – С. 28-35; 1999. – № 1/2. – С. 45-51; № 3. – С. 40-44; № 4. – С. 34-36; № 5. – С. 33-37; № 6. – С. 33-37; № 7. – С. 35-39; № 8/9. – С. 51-53; № 11. – С. 38-40; № 12. – С. 15; 2000. – № 3. – С. 30-33.

2251. Стрельський Г.В. Маловідомі діячі революційного та національно-визвольного руху в Україні [1917-1920 рр.] // Теоретичні проблеми вітчизняної історії, історіографії та джерелознавства. – К., 1993. – С. 159-186.

2252. Темірова Н.Р. Історія України: Основні відом. шк. курсу: Дати, події, комент. – Донецьк: ВКФ «БАО», 1997. – 94 с.

Розд. 6: Українська національно-демократична революція. – С. 47-60.

Те ж. – Донецьк, 1997. – 94 с. – Рос. мовою.

2253. Тинченко Я.Ю. Українське офіцерство: Шляхи скорботи та забоття, 1917-1921 роки. Ч. 1. Біографічно-довідкова / Післямова В. Сергійчука. – К.: Тиражув. центр УРП, 1995. – 259 с.

2254. Турченко Ф.Г., Панченко П.П., Левітас Ф.М. Історія України ХХ століття в запитаннях і відповідях / М-во освіти України. Голов. упр. заг. серед. освіти. – К.: «Магістр-S», 1996. – 160 с.

2255. Україна: минуле і сучасність: Попул. бібліогр. енцикл. / Авт.-уклад. Г.І. Гамалій; Відп. ред. В.О. Кононенко; М-во культури і мистецтв України. Нац. парлам. б-ка України. – К., 1999. – 191, [1] с. – Показч. авторів і назв: с. 160-189.

2256. Українська журналістика в іменах: Матеріали до енцикл. слов. Вип. 6 / НАН України. Львів. наук. б-ка. Наук.-дослід. центр періодики; За ред. М.М. Романюка. – Львів, 1999. – 472 с. – Імен. показч.: с. 419-466.

2257. Українська загальна енциклопедія: Кн. знання: В 3 т. / Голов. ред. І. Раковський. – Львів; Станіслав; Коломия: Рідна шк., б.р. – Т. 1-3.

2258. Українська народна енциклопедія: [Кн. для читання] / Упоряд. Р. Федорів; Ред. І. Ходак. – Львів: Червона Калина, 1996. – 645 с. – Бібліогр.: с. 564-574.

2259. Українська радянська енциклопедія: У 17 т. / АН УРСР; Голов. редкол.: М.П. Бажан (голов. ред.) та ін. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1959-1965. – Т. 1-17.

Те ж: У 12 т. – 2-е вид. – К., 1977-1985. – Т. 1-12.

Те ж. – К., 1978-1985. – Рос. мовою.

2260. Українська Радянська Соціалістична Республіка: Енцикл. довід. / Редкол.: Ф.С. Бабичев (голов. ред.) та ін. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1986. – 496 с.: іл., карти.

Те ж. – К., 1987. – 514 с. – Рос. мовою.

2261. Українське державотворення: Невитребув. потенціал: Слов.-довід. / О. Мироненко, Ю. Римаренко, І. Усенко та ін. – К.: Либідь, 1997. – 560 с.

2262. Український радянський енциклопедичний словник: В 3 т. / АН УРСР; Голов. редкол.: М.П. Бажан (голов. ред.) та ін. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1966-1968. – Т. 1-3.

Те ж / Редкол.: А.В. Кудрицький та ін. – 2-е вид. – К., 1986-1987.

Те ж. – К., 1988-1989. – Рос. мовою.

2263. Українські архівісти: Біобібліогр. довід. У 3 вип. Вип. 1. (XIX ст. – 1930-ті рр.) / Упоряд.: О.М. Коваль, І.Б. Матяш, В.С. Шандра; НАН України. Ін-т укр. археографії та ін. – К., 1999. – 370 с.

2264. Українські кооператори: (Іст. нариси). Кн. 1 / Львів. комерц. акад. та ін.; За заг. ред. С. Гелея. – Львів, 1999. – 455 с.

2265. Шудря М. Сто великих українців: Літопис нашої державності в іменах // Укр. культура. – К., 1999. – № 1. – С. 10-13; № 2. – С. 28-29; № 3/4. – С. 26-27; № 6. – С. 28-29; № 7. – С. 14-15; № 8/9. – С. 28-29; № 10. – С. 30-31; № 11/12. – С. 28-29; 2000. – № 1. – С. 28-29; № 2. – С. 30-31; № 3. – С. 30-31.

2266. Юхименко П. Новітня історія України: Події, факти, дати. – К.: Т-во «Книга» Київ. обл., 1996. – 124 с. – (Старшокласникам і абітурієнтам).

Див. також № 5741

Підручники

2267. Акопян А.Г. Краткое пособие по истории Украины (с 1917 г.): Для учащихся 10-11 кл. и абитуриентов. – Донецк: РИП «Лебедь», 1995. – 143 с.

2268. Актуальні проблеми історії державності України: (Зб. метод. посіб. для вчителів, студ., учнів шк. та ПТУ) / В.М. Дическул та ін.; Київ. міжрегіон. ін-т удоскон. вчителів. – К.: Київ. міська орг. т-ва «Знання» України, 1993. – 99 с. – Бібліогр.: с. 76.

[Розд.]: Боротьба за державне відродження України 1917-1920 рр. – С. 67-76.

2269. Алексєєв Ю.М., Вергетел А.Г., Даниленко В.М. Історія України: Тим, хто готується до екзамену або тестування / Київ. слов'ян. ун-т. – К.: ТЕАЛ, 1994. – 236 с.

2270. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія: Підручник / Міжнар. фонд «Відродження». – К.: Либідь, 1998. – 558, [2] с. – Дод.: с. 518-555. – Бібліогр.: с. 504-517.

Ч.1, модуль 5, нарис 8: Українська вища школа доби Центральної Ради. – С. 119-132.

Нарис 9: Два «загубленіх» університети і два «забуті» президенти Української Академії наук... (час Гетьманату). – С. 133-148.

Нарис 10: Час Директорії. Польська політика утраквізму в освіті. – С. 149-156.

Нарис 11: Більшовизм і освіта в Україні. – С. 157-193.

2271. Андрусишин Б. Церква в Українській Державі 1917-1920 рр.: (Доба Директорії УНР): Навч. посіб. – К.: Либідь, 1997. – 174 с.

Рец.: Ляхоцький В. Важливий етап українського церковного будівництва: (Деякі міркування щодо пр. Б. Андрусишина «Церква в Українській Державі») // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 6. – С. 145-153.

2272. Архівознавство: Підруч. для студ. Ч. 1 / Центр. арх. управа УСРР. – Х.: Рад. шк., 1932. – 227 с. – Дод.: с. 217-226.

Доба революції. – С. 33-37.

2273. Архівознавство: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів / Я.С. Калакура, Г.В. Боряк, Л.А. Дубровіна та ін. – К., 1998. – 316 с.

Розд. 1, [гл.] 9: Архіви та архівна справа доби визвольних змагань і відновлення Української держави (1917-1920 рр.). – С. 53-55.

2274. Баханов К.О. Лабораторно-практичні роботи у викладанні історії України: Посіб. для вчителя. – К.: Генеза, 1996. – 208 с.

2275. Білоцерківський В.Я. Історія України: (Курс лекцій): Посіб. для студ. вузів / Під заг. ред. І.Ф. Прокопенка; Харк. пед. ун-т. – Х., 1999. – 552 с.

Лекція 13: Революція і громадянська війна в Україні 1917-1920 рр. – С. 335-382.

2276. Бойко О.Д. Історія України: Посібник. – К.: Академія, 1999. – 568 с. – (Сер.: Гаудеамус). – Бібліогр.: с. 560-561.

Розд. 11: Українська національно-демократична революція (1917-1920 рр.). – С. 280-324.

2277. Бойко О. Історія України: Тести. Запитання. Завдання: Посібник. – К.: Академія, 1998. – 256 с. – Бібліогр.: с. 252-253.

2278. Бунд на Украине: место в политической жизни (март – октябрь 1917 г.): Конспект лекции / М-во обороны Украины. Киев. высш. инж. радиотехн. уч-ще. – К., 1992. – 36 с. – (Соврем. мировая и отеч. история).

2279. Вакулюк П.Г. Актуальні проблеми історії України: Курс лекцій для слухачів Укр. центру підготов., перепідготов. та підвищення кваліфікації кадрів ліс. госп-ва / Держ. ком. ліс. госп-ва України та ін. – 2-е вид. допов. і випр. – К., 1998. – 166 с. – Бібліогр.: с. 166.

2280. Велика історія України / Зі вступом І. Крип'якевича; Зладив М. Голубець. – Львів: Вид. І. Тиктор, 1935. – 864 с.: іл. – Список іл.: с. 849-857.

[Розд.] 37: В огні світової пожежі. – С. 748-780.

[Розд.] 38: Українська держава. – С. 781-834.

Те ж / І. Крип'якевич, Д. Дорошенко, Я. Пастернак,

М. Голубець; Передм. «Шляхом минулого» І. Крип'якевича. – 2-е вид., допов. – Львів; Вінніпег, 1948. – ХХIII, 967 с. – Передм. парал. англ. – Ювілей Івана Тиктора: (25-ліття його пресової і видавн. діяльності) / Є. Яворівський: с. XII-XIII. – Список іл.: с. 948-957.

Те ж. Велика історія України від найдавніших часів. У 2 т. Т. 2. – Репрінт. вид. – К., 1993. – 398, [2] с.

2281. Верстюк В.Ф. Українська Центральна Рада: Навч. посіб. – К.: Заповіт, 1997. – 344 с. – Бібліогр.: с. 266-277. – Дод.: с. 278-341.

Рец.: Буравченков А.О. // Укр. іст. журн. – К., 1999. – № 3. – С. 143-145.

2282. Ветров Р.І. Політичні партії України на початку ХХ століття (1900-1925 рр.): Навч. посіб. – Дніпродзержинськ, 1997. – 113 с. – Бібліогр.: с. 103-111.

[Гл.] 2: Партії в революції 1917 року. – С. 22-42.

[Гл.] 3: В період створення української державності і роки громадянської війни. – С. 43-77.

2283. Вивчення культури українського народу на уроках історії України (10-11 кл.): Метод. рекомендації на допомогу студ. – Вінниця, 1993. – 49 с.

2284. Відповіді на екзаменаційні білети з історії України та всесвітньої історії ХХ століття: 11 кл. / Уклад. Т.В. Ладиченко. – К.: Генеза, 1998. – 176 с.

2285. Владимиров В. Історія української журналістики (1917-1997 рр.): Навч. посіб. / Східноукр. ун-т. – Луганськ, 1998. – 165 с. – Бібліогр.: с. 162-163.

Доба революції. – С. 4-18, 38-61.

2286. Владимирский М. Организация Советской власти на местах: Лекции, читан. в Центр. шк. сов. работы. – Одесса: Изд. губерн. отд. печати, 1920. – 64 с. – (УССР).

Те ж / Пер. В. Лісового; За ред. Ларина. – 2-е вид. – Х., [1920]. – 116 с. – (УСРР; Ч. 62). – Укр. мовою.

2287. Вузлові проблеми історії України: Навч. посіб. / В.О. Рочняк, В.О. Солодько, М.Т. Туча та ін.; Акад. Збройн. Сил України. – К., 1995. – 187 с.

2288. Гайдулін О.О., Демчук П.О. Політологічний практикум: Навч. посіб. / Київ. військ. гуманіт. ін-т. – К.: КВГІ, 1999. – 127 с. – Бібліогр.: с. 124-125.

В додатках подані документи Центральної Ради, Гетьманату, Директорії, ЗУНР.

2289. Голуб А.І. Українська соціал-демократія і міжнародний соціалізм: Сторінки політ. історії (кінець XIX – перша четверть ХХ ст.): [Навч. посіб.] / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1998. – 92 с.

2290. Горевалов С.І., Крупський І.В. Українська військова журналістика: становлення і роль у національно-визвольних змаганнях за утворення незалежної держави (1914-1920 рр.): Курс лекцій / Держ. ун-т «Львів. політехніка». – Львів, 1997. – 216 с. – Бібліогр.: с. 214.

Доба революції. – С. 75-211.

***2291. Горєлов В.І.** Павло Скоропадський – останній гетьман України: Навч. посіб. – К., 1995. – 56 с.

2292. Госедло В.І., Хоменко Н.В. Наш край від давнини до сучасності: (До вивч. курсу «Історія України», 7-11 кл.). – К., 1998. – 106 с.

[Гл.]: Наш край [Обухівщина] у 17-20-ті роки. – С. 53-59.

2293. Грабовський С., Ставрояні С., Шкляр Л. Нариси з історії українського державотворення: [Навч. посіб.]. – К.: Генеза, 1995. – 607 с.

Розд. 5, тема 11: Центральна Рада, Гетьманат, Директорія: незавершене державобудівництво. – С. 306-345.

Тема 12: Радянська Україна: реалізована утопія. – С. 346-365.

Дод.: Універсал Української Центральної Ради до українського народу, на Україні й поза Україною сущого. – С. 545-549; Третій Універсал Центральної Ради. – С. 550-554; Четвертий Універсал Української Центральної Ради. – С. 555-560; Конституція Української Народної Республіки: (Статут про держ. устрій, права і вольності УНР). – С. 561-573.

2294. Греченко В.А. Історія України: (Корот. нарис) [Навч. посіб.] / Ун-т внутр. справ. – Х., 1996. – 168 с.

2295. Грицак Я. Нарис історії України: Формування модер. укр. нації XIX – XX ст.: [Навч. посіб.]. – К.: Генеза, 1996. – 361 с.

2296. Дігтяр П.А. Історія держави і права України: Конспект лекцій / Міжнар. наук.-техн. ун-т. – К., 1997. – 213 с.

2297. Діденко В.В. Історія України: Курс лекцій. – К., 1996. – 283 с.

Лекція 12: Національно-демократична революція в Україні (1917-1921 рр.). – С. 158-171.

2298. Дорошенко Д. Історія України: Для шк. й родини: З мал. – К.: Освіта, 1993. – 238 с. – Коментарі [прим.]: с. 222-236.

2299. Дроб'язко П.І. Українська національна школа: витоки і сучасність: Посібник. – К.: Видавн. центр «Академія», 1997. – 181 с.

2300. Духовна спадщина Черкаського краю: Хрестоматія з історії культури Черкащини. Кн. 1. Розвиток суспільно-політичної думки краю

від давніх-давен і до сьогоднішніх днів / Упоряд. Г.В. Суховершко; Ред. С.П. Левченко. – Черкаси: Сіяч, 1997. – 192 с.: іл. – Імен. покажч.: с. 182-184.

2301. Елисаветский С.Я. История еврейского народа: Курс лекций: Учеб. пособие. – К., 2000. – 432 с.

Лекция 20: Евреи в советских республиках в 1917-1920 годах. Евреи Украины в годы гражданской войны (1918-1920). – С. 272-284.

2302. Животко А. Історія української преси / Передм. К. Костева; Укр. техн.-госп. ін-т. – Мюнхен, 1989-90. – 334 с. – Бібліогр.: с. 320-328. – Авт. розд. 10-12 К. Костів. – Тит. арк. парал. нім.

[Розд.] 7: Роки української державності (1917-1920): Революція 1917 р. і відродження укр. преси під Росією. «Нова Рада». «Робітнича газета». «Боротьба» і «Народня воля». Територіальне розгалуження суспільно-політичної преси. Дальший розвиток за змістом і місцем видання. – С. 220-236.

Те ж: Навч. посіб. / Упоряд., авт. іст.-бібліогр. нарису і прим. М. Тимошик. – К., 1999. – 362 с. – Бібліогр.: с. 330-340. – Імен. покажч.: с. 343-354. – (Літ. пам'ятки України).

2303. Животко А. Нарис історії української преси: Курс лекцій / Укр. техн.-госп. ін-т позаоч. навчання в Подебрадах (Чехія). – Подебради, 1937. – 108 с.

2304. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України / Ред.: Я. Грицак, О. Романів; Наук. т-во ім. Т. Шевченка. – Львів: Вид-во НТШ, 1991. – 230 с., 24 арк. іл. – (Українозн. б-ка НТШ; № 1). – Імен. покажч.: с. 158-166. – Геогр. покажч.: с. 167-175. – Україна в 1917-1990 рр.: Хронол. табл.: с. 176-205. – Бібліогр.: с. 206-228.

[Розд.] 6: Державне відродження України: (Укр. держава 1917-1920 рр.). – С. 72-98.

Те ж. – Львів, 1992. – 230 с., 24 арк. іл.

Те ж. – 3-е вид., випр. – Львів, 1993. – 232 с., 24 арк. іл.

2305. З історії української науки і техніки: Хрестоматія-посіб. / Уклад.: В.І. Онопрієнко, А.А. Коробченко, О.Я. Пилипчук та ін.; Акад. наук виш. шк. України. – К., 1999. – 171 с.

1917-1920 pp. – С. 77-89.

2306. Заблоцький Б.Ф., Кокошко М.Ф., Смовженко Т.С. Економіка України. Національна економіка України: Підруч. для студ. вузів / За ред. Б.Ф. Заблоцького. – Львів: ЛКБ НБУ, 1997. – 580 с.

Гл. 4, [ч.]: Політико-економічні реформи Української Народної Республіки. – С. 112-113.

2307. История Украины. Всемирная история XX века: Учеб. пособие / В.А. Греченко, Л.А. Зайцев, Н.Н. Страхов, А.Н. Ярмыш; Под ред. А.Н. Ярмыша; Ун-т внутр. дел. – Х., 1995. – 163 с.: схеми.

[Разд.]: Начало государственного возрождения Украины в 1917-1918 гг. – С.38-45.

2308. История Украины: Конспект лекций / Киев. междунар. ун-т гражд. авиации; Под общ. ред. В.Н. Гребенникова. – К., 1995. – 119 с.

Тема 6: Украина в 1917-1920 годах: Восстановление государственности укр. народа. – С. 47-59.

2309. История Украины: Конспект лекций. Ч. 2 / В.И. Ковалев, О.И. Степченко, А.З. Дюмин и др.; Харьк. автомоб.-дор. техн. ун-т. – Х., 1995. – 352 с. – Прил.: с. 341-348. – Библиогр.: с. 348.

Тема 8: Борьба за власть в Украине (март 1917-1920 гг.). – С. 19-55.

2310. Історія держави і права України: Курс лекцій / За ред. В.Г. Гончаренка. – К.: Вентурі, 1996. – 288 с.

Розд. 7: Держава і право незалежної Української держави (1917-1921 рр.). – С. 173-209.

2311. Історія держави і права України: Навч. посіб. / А.С. Чайковський, В.І. Батрименко, О.Л. Кошеленко; За ред. А.С. Чайковського; Ін-т економіки, упр. та господар. права. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 384 с. – Бібліогр.: с. 379-382.

Тема 11: Держава і право України у 1917-1920 рр. – С. 240-272.

2312. Історія держави і права України: [Підручник]. У 2 ч. Ч. 2 / А.Й. Рогожин, В.Д. Гончаренко, М.М. Страхов та ін.; За ред. А.Й. Рогожина. – Х.: Ін-т Юре, 1996. – 479 с.

Те ж. – К., 1996. – 446 с.

2313. Історія педагогіки: [Навч. посіб.] / Житомир. пед. ун-т; За ред. М.В. Левківського, О.А. Дубасенюк. – Житомир, 1999. – 336 с.

Розд. XVIII: Школа і педагогіка України у 10-20-ті роки ХХ століття. – С. 246-256.

2314. Історія релігій в Україні: Навч. посіб. / А.М. Колодний, П.Л. Яроцький, Б.О. Лобовик та ін.; Ред.: А.М. Колодний, П.Л. Яроцький; НАН України. Ін-т філософії. – К.: Знання, 1999. – 736 с. – (Сер. «Вища освіта ХХІ століття»).

2315. Історія України: З історії нац.-держ. символіки України: Конспект лекцій / Авт.-уклад. Г.Л. Кобко; Відп. ред. В.Я. Хоменко. – К., 1991. – 20 с.

2316. Історія України: Конспект лекцій / Г.Г. Кривчик, В.С. Алефіренко, С.Г. Руденко, О.А. Удод. - Дніпропетровськ: Пороги, 1996. – 79, [1] с. – Бібліogr.: с. 79-80.

Тема XIV: Боротьба за владу на тлі революції та громадянської війни. – С. 36-40.

2317. Історія України: Корот. курс / АН УРСР. Ін-т історії; Редкол.: С.М. Белоусов та ін. – К.: Вид-во АН УРСР, 1941. – 412 с.: іл.

2318. Історія України: Корот. огляд / І.К. – Нью-Йорк: Вид. Шк. Ради УККА, 1971. – 64 с. – (Шк. Рада / Укр. Конгрес. Ком. Америки).

[Розд.], [гл.]: Самостійна Україна [1917-1921 pp.]. – С. 55-57.

2319. Історія України: Курс лекцій. У 2 кн. Кн. 2. ХХ століття / Л.Г. Мельник, В.Ф. Верстюк, М.В. Демченко та ін. – К.: Либідь, 1992. – 464 с.

2320. Історія України: (Метод. поради до лекцій, плани семінар. занять і пробл. для контролюв. самост. роботи для слухачів, що навчаються на фак. заоч. освіти) / Київ. ін-т внутр. справ. – К., 1996. – 60 с.

2321. Історія України: [Навч. вид.] / Ю. Зайцев (керівник авт. кол.), В. Баран, Я. Грицак та ін. – Львів: Світ, 1996. – 448 с.

Те ж. – 2-е вид. зі змінами. – Львів, 1998. – 487 с. – Бібліogr.: с. 471-481.

2322. Історія України: Навч. посіб. / Б.Д. Лановик, О.Д. Зубалій, З.М. Матисякевич та ін.; Ін-т систем. досліджень освіти та ін. – К., 1993. – 280 с. – Бібліogr.: с. 274-275.

[Розд.] 7, [гл.] 3: Національно-визвольна революція на Україні. Утворення Української Народної Республіки. – С. 128-137.

[Гл.] 4: Громадянська війна на Україні [1918-1920 pp.]. – С. 137-145.

2323. Історія України: Навч. посіб. / В.А. Бондарєв, Г.В. Бондарєв, О.О. Дичко та ін.; Харк. політехн. ун-т та ін. – Х., 1996. – 122 с.

2324. Історія України: Навч. посіб. / В.Ф. Верстюк, О.В. Гарань, О.І. Гуржій та ін.; Під заг. ред. В.А. Смолія. – К.: Альтернативи, 1997. – 416 с.

2325. Історія України: Навч. посіб. Ч. 2. – [К., 1998]. – 245 с.

2326. Історія України: Навч. посіб. для студ. неіст. спец. / Р.Д. Лях та ін. – К.: Центр підготов. абитурієнтів, 1998. – 395 с. – Дод.: с. 378-393. – Бібліogr.: с. 394-395.

[Розд.] 8: Українська революція (1917-1920 pp.). – С. 204-244.

2327. Історія України: «Національно-державна символіка України: історія, традиції, сучасність»: Конспект лекції / Уклад. М.І. Поночовний; Київ. торг.-екон. ін-т. – К., 1994. – 22, [1] с.

2328. Історія України. Україна в 1917-1920 роках. Відродження української національної державності: Конспект лекції / Уклад. М.І. Поночовний; Київ. торг.-екон. ін-т. – К., 1993. – 41 с.: табл. – Бібліогр.: с. 31.

2329. Історія України: Учб. посіб. / Б.Д. Лановик, Р.М. Матейко, З.М. Матисякевич та ін.; Терноп. ін-т нар. госп-ва. – К.: НМК ВО, 1991. – 211 с.

[Розд.]: Національно-визвольна революція на Україні. Утворення Української Народної Республіки. Громадянська війна на Україні. – С. 121-136.

2330. Історія України: Хрестоматія. У 2 ч. Ч. 2 / Київ. ун-т; Ін-т змісту і методів навчання. – 2-е вид., перероб. і допов. – К., 1996. – 336 с.

Тема 6: Визвольна боротьба українського народу у 1917-1920 роках. – С. 4-115.

2331. Історія України від найдавніших часів до наших днів / Ю.І. Макар, Б.Ф. Білецький, А.П. Коцур та ін.; Чернів. ун-т. – 2-е вид., перероб. і допов. – Чернівці, 1998. – 335 с.

[Гл.]: Відродження української державності (1917-1920 рр.). – С. 153-177.

2332. Історія України XX століття: (Навч. посіб.) / Н.М. Гупан, А.О. Климов, О.І. Пометун та ін.; Луган. пед. ін-т. – Луганськ, 1995. – 83 с.

Те ж. – Луганськ, 1996. – 83 с.

2333. Історія України XX століття в документах, матеріалах і спогадах очевидців: Для учнів гімназ. кл. шк. і студ. с.-г. вузів / Уклад. П.І. Юхименко, О.Б. Олійник; Білоцерк. міськ. від. освіти. – Біла Церква: Буква, 1995. – 132 с.

[Гл.]: Державність України в роки української революції 1917-1920 рр. – С. 2-50.

2334. Історія України з давніх часів до наших днів: Соц.-політ. аспекти: Конспект лекцій. Ч. 2 / Упоряд.: Л.М. Бєсов та ін.; Харк. політехн. ун-т. – Х., 1994. – 100 с.

2335. Історія України: нове бачення: Навч. посіб. / В.Ф. Верстюк, О.В. Гарань, О.І. Гуржій та ін.; Заг. ред. В.А. Смолія. – 2-е вид., допов., перероб. – К.: Альтернативи, 2000. – 464 с. – Бібліогр.: с. 449-463.

[Розд.]: Українська революція. – С. 210-269.

[Розд.]: Революційно-визвольний рух на західноукраїнських землях. – С. 270-288.

2336. Історія України та всесвітня історія ХХ ст. в запитаннях і відповідях / Упоряд.: П.П. Панченко, Ф.Л. Левітас, Т.М. Нестеренко та ін.; НАН України. Ін-т історії України та ін. – К.: Магістр-S, 1998. – 192 с.

2337. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. / Б.І. Білик, Ю.А. Горбань, Я.С. Калакура та ін.; За ред.: С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. – К.: Вища шк.: Знання, 1999. – 326, [2] с. – (Сер. «Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка – 165 р.»).

Розд. 9, [гл.] 4: Культура в роки боротьби за державну незалежність України (1917-1920). – С. 195-202.

2338. Калмакан І.К., Ємельянов М.В. Основи геральдики: Навч. посіб. для студ. гуманіт. фак. вищ. навч. закладів / Наук. ред. В.Н. Станко; Одес. ун-т. – Одеса, 1996. – 160 с.: іл. – Бібліогр.: с. 116-135.

Геральдика доби революції. – С. 12-13.

2339. Клинтух Ю.Ф. Крах идеологии и политики мелкобуржуазной националистической партии боротьбистов: Лекция, прочит. слушателям ВПШ при ЦК КП Украины. – К., 1971. – 89 с. – На правах рукописи.

2340. Клюєнко Д.М., Фурсенко Л.І. Нариси з історії України: Навч. посіб. для учнів загальноосвіт. шк., гімназій, ліцеїв, училищ. – Одеса: Астропrint, 1998. – 220 с.

2341. Кобилянський С. Нариси з історії України: (Підруч. для студ. мед. навч. закладів I-II рівнів акредитації) / Буковин. мед. акад. та ін. – Чернівці: Медакадемія, 1999. – 231 с.: іл. – Бібліогр.: с. 216-221.

2342. Коваль М.В., Кульчицький С.В., Курносов Ю.О. Історія України: Матеріали до підруч. для 10-11 кл. серед. шк. – К.: Райдуга, 1992. – 512 с.

2343. Колесник І.І. Українська історіографія (XVIII – початок ХХ ст.): Навч. посіб. – К.: Генеза, 2000. – 256 с.

1917-1920 pp. – С. 62-63.

2344. Коляда І.А., Сушко О.О. Історія України (1917-1944 pp.): Зошит-конспект уроків, тест. завдання для 10 кл. / Укр. пед. ун-т та ін. – 2-е вид., доопрацьов. – К.: Магістр-S, 1995. – 104 с.

Те ж: Зошит-конспект тем: Проб. навч. посіб. / І. Коляда, О. Сушко, О. Ількова. – 3-е вид., допов. й перероб. – К.: «А.С.К.», 1997. – 128 с.

2345. Комаринська З.М. Історія грошей: Навч. посіб. / Львів. банк. коледж. – Львів, 1998. – 109, [2] с.

Тема 5: Гроші Української Держави (1917-1920). – С. 75-85.

*2346. Кондратюк В.О., Буравченкова С.Б. Українська революція:

здобутки і втрати в державотворчих змаганнях (1917-1920 рр.): Навч. посіб. – К.: Стилос, 1998. – 278 с.

Рец.: Жила В. «Що здобули і на що не було волі божої» // Визвол. шлях. – Лондон, 1999. – № 8. – С. 995-998.

2347. Конкурсні тестові завдання з історії України та всесвітньої історії ХХ ст. / Т.С. Полещук, З.А. Баран, М.Є. Рожик та ін.; Львів. ун-т. – Львів, 1998. – 140 с.

2348. Кооперативне право: Підручник / В.І. Семчик, С.Г. Бабенко, М.П. Волик та ін.; За ред. В.І. Семчика. – К.: Ін Юре, 1998. – 336 с.

2349. Копиленко О.Л., Копиленко М.Л. Держава і право України, 1917-1920: Навч. посіб. – К.: Либідь, 1997. – 208 с. – На контртитулі: Центральна Рада. Гетьманат. Директорія.

2350. Кормич Л.І., Багацький В.В. Історія України від найдавніших часів до кінця ХХ століття: (Навч.-метод. посіб.) / Одес. юрид. акад. та ін. – Одеса: «Астропrint», 1999. – 256 с. – Бібліогр.: с. 239.

2351. Король В. Історія України. – К.: Феміна, 1995. – 264 с. – (Старшокласникам і абитурієнтам).

2352. Котко К. Істукрев: Історія укр. революцій. – Х.: Всеукрлітком, 1922. – 16 с.: іл.

2353. Котко К. Істукрев: Попул. підруч. історії укр. революцій. – [Х.]: ДВУ, 1928. – 75 с.: іл.

Те ж. – Х., 1934. – 101, [2] с.

2354. Коцур В.П., Коцур А.П. Історіографія історії України: Курс лекцій. – Чернівці: Золоті літаври, 1999. – 520 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ.

2355. Кравець В.П. Історія української школи і педагогіки: Курс лекцій: Навч. посіб. – Тернопіль: Тернопіль, 1994. – 360 с.

Лекція 6: Розвиток національного шкільництва і педагогіки в період української революції (1917-1919 рр.). – С. 200-240.

2356. Крестьянство в революциях: Конспект: (Крат. содеж.). – Екатеринослав, 1923. – 20 с.

2357. Крип'якевич І. Історія України. – К.: Всеукр. т-во «Просвіта», 1992. – 88 с.

1917-1920 рр. – С. 85-87.

2358. Крип'якевич І. Коротка історія України: Для почат. шк. та 1 кл. гімназій. – К.; Львів; Відень: Т-во «Вернігора», 1918. – 87 с.: іл., карти. – (Шк. секція; № 16).

Те ж: (З давнини до 1918 р.). – К.: Україна, 1993. – 92 с.

2359. Крисаченко В.С. Українознавство: Хрестоматія-посіб. У 2 кн. Кн. 2. – К.: Либідь, 1997. – 464 с.

2360. Круль В. Краєзнавство: історична географія: Конспект лекцій / За ред. Я.І. Жупанського; Чернів. ун-т. – Чернівці, 1999. – 108 с. – Бібліогр.: с. 105-106.

[Ч.] 3, [гл.] 9: Українська етнічна територія напередодні першої світової війни. Географічне положення і розвиток Української держави 1917-20 рр.: (Центр. Рада, Директорія, ЗУНР). – С. 95-100.

2361. Кузьминець О., Калиновський В., Дігтяр П. Історія держави і права України: Навч. посіб. / За заг. ред. Я.Ю. Кондратьєва. – К.: Україна, 2000. – 432 с.

Розд. 6: Відродження і розбудова Української держави: Право (1917-1921 рр.). – С. 178-221.

2362. Культура українського народу: [Навч. посіб.] / В.М. Русанівський, Г.Д. Вервес, М.В. Гончаренко та ін. – К.: Либідь, 1994. – 267, [5] с.

Доба революції. – С. 231-240.

2363. Кульчицький В.С., Настюк М.І., Тищик Б.Й. Історія держави і права України: Навч. посіб. – Львів: Світ, 1996. – 296 с.

2364. Кульчицький С.В. Історія України (10 кл.). Розд. 1. Українська Народна Республіка. Центральна Рада; Розд. 2. Українська Держава Павла Скоропадського // Рідна шк. – К., 1992. – № 5/6. – С. 27-42; № 7/8. – С. 35-53, 60-79.

2365. Кульчицький С.В., Коваль М.В., Лебедєва Ю.Г. Історія України: Підруч. для 10 кл. серед. шк. – К.: Освіта, 1998. – 288 с.

2366. Кульчицький С., Курносов Ю., Коваль М. Історія України: Проб. підруч. для 10-11 кл. серед. шк. Ч. 1. – 2-е вид. – К.: Освіта, 1994. – 256 с.

2367. Кульчицький С.В. Курс політичної історії України ХХ століття: (Для слухачів магістеріуму з порівнял. політології) / НАН України. Ін-т історії України, Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – К., 1997. – 30 с. – Бібліогр.: с. 17-30.

2368. Курс лекций по истории Украины: [Учеб. пособие] / Донец. ун-т и др.; Редкол.: В.А. Носков, В.С. Лещенко, Ю.А. Агадуров и др. – Донецк: ЕАИ-Пресс, 1994. – 416 с.

Доба революції. – С. 196-249.

2369. Лановик Б.Д., Матейко Р.М., Матисякевич З.М. Історія України: Посіб. для студ. вищ. та серед. закладів освіти / Терноп. акад. нар.

госп-ва. – Тернопіль: Екон. думка, 1998. – 380 с. – Бібліогр.: с. 375-377.

Те ж: Навч. посіб. – 2-е вид., перероб. – К., 1999. – 574, [2] с. – (Сер. «Вища освіта ХХІ століття»). – Бібліогр.: с. 570-574.

Те ж. – 3-є вид. – К., 2000. – 574, [2] с.

2370. Лановик Б.Д., Матисякевич З.М., Матейко Р.М. Економічна історія світу і України. – 2-е вид., допов. – Тернопіль: Екон. думка, 1997. – 480 с.

Розд. 6, [гл.] 1: Економічне становище України в 1914-1921 рр. – С. 331-342.

Те ж: Підручник. – 3-є вид., допов. – К.: Вікар, 1999. – 740 с.

Розд. 4.1: Економічне становище України в 1914-1921 рр. – С. 596-613.

2371. Лановик Б.Д., Матисякевич З.М., Матейко Р.М. Історія господарства: Україна і світ: Підручник / За ред. Б.Д. Лановика. – К.: Вища шк., 1995. – 479 с.: табл. – Корот. термінол. слов.: с. 471-472. – Бібліогр.: с. 473-477.

2372. Лихолат О.В., Лихолат А.О. Історія України: Навч. посіб. / Відп. ред. І.В. Хронюк; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. – К., 1999. – 212 с.: іл. – Бібліогр.: с. 211.

2373. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення: Навч. посіб. – К.: ЕксоВ, 2000. – 304 с.

Розд. 9, [гл.] 8: Освіта і наука в Україні під час громадянської війни 1918-1922 рр. – С. 205-208.

2374. Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Т. Історія української педагогіки: [Навч. посіб.] / За ред. М.Г. Стельмаховича. – К., 1999. – 356 с.: іл.

2375. Макарчук С. Писемні джерела з історії України: Курс лекцій. – Львів: Світ, 1999. – 352 с.: іл.

2376. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності: [Навч. вид.] – Львів: Світ, 1995. – 246 с. – Документи і матеріали для вивчення історії укр. державності: с. 186-200. – Імен. покажч.: с. 201-238. – Список літ. для позакл. читання: с. 239-244.

2377. Матюшко І.С., Ігнатенко М.Я., Федотова Н.М. Історичний огляд розвитку і становлення освіти, шкільництва і методики викладання математики в початкових класах на Україні (917-1917 роки): Метод. рекомендації / Черніг. пед. ін-т та ін. – Чернігів, 1993. – 178 с. – Бібліогр.: с. 155-178.

- Розд. 2, [гл.] 2.1: Національна школа України 1917-1920 рр. – С. 114-120.
- 2378. Мироненко П.В.** Прокуратура України: Навч. посіб. для студ. юрид. вузів та фак. – К.: Вентурі, 1998. – 336 с.
- 2379. Михненко А.М.** Історія Донбасу (1861-1945 рр.): Навч. посіб. – Донецьк: Юго-Восток, 1999. – 464 с.: іл. – Бібліогр.: с. 437-452.
- Розд. III: Донбас у роки революції (1917-1920 рр.) – С. 106-153.
- 2380. Молдован В.В.** Судоустрій України: Опорні конспекти: Навч. посіб. для студ. юрид. вузів та фак. – К.: Юмана, 1998. – 159 с.
- 2381. Музиченко П.** Історія держави і права: Навч. посіб. [У 2 ч.]. Ч. 2 / Одес. юрид. акад. – Одеса: Астропrint, 1998. – 272 с.
- Те ж. – Одеса, 1998. – 292 с. – Рос. мовою.
- 2382. Музиченко П.** Історія держави і права України: Навч. посіб. – К.: Знання, 1999. – 664 с. – (Сер. «Вища освіта ХХІ століття»).
- Те ж. – 2-е вид., випр. і допов. – К., 2000. – 664 с.
- 2383. Нариси історії Поділля:** На допомогу вчителю / Л.В. Баженов, І.С. Винокур, С.К. Гуменюк та ін. – Хмельницький: Облполіграфвидав, 1990. – 328 с.
- [Гл.]: Боротьба проти іноземних інтервентів і внутрішньої контреволюції (1918-1920 рр.). – С. 209-219.
- 2384. Нариси історії українського шкільництва (1905-1933):** Навч. посіб. / О.В. Сухомлинська, Н.П. Калениченко, Ж.Д. Ільченко та ін. – К.: Заповіт, 1996. – 304 с. – Імен. покажч.: с. 295-302.
- Розд. 2: Боротьба за українську школу в період визвольних змагань українського народу (1917-1920). – С. 79-120.
- 2385. Наш рідний край:** Хрестоматія з історії Черкащини.Ч. 2 / [Уклад. А.І. Кузьмінський та ін.]. – К.: Молодь, 1995. – 176 с.: іл.
- Доба революції. – С. 39-57.
- 2386. Овсій І.О.** Зовнішня політика України: від давніх часів до 1944 року: Навч. посіб. – К.: Либідь, 1999. – 238, [2] с. – Дод.: Дипломатія Української Центральної Ради, Гетьманату та Директорії: с. 223; Зовнішня політика України 1917-1920 років: с. 230. – Бібліогр.: с. 231.
- Тема 6: Дипломатія Української Центральної Ради, Гетьманату та Директорії. – С. 151-188.
- 2387. Овсянников А.Н.** Новейшая история Украины, 10-11 кл.: Для учащихся ст. кл. и абитуриентов. – Х.: Моби Дик, 1998. – 199, [1] с.
- [Гл.] 3: Украинская революция. – С. 24-40.

[Гл.] 4: Украина в борьбе за сохранение государственной независимости (1918-1920 гг.). – С. 41-64.

2388. Оніщенко І. Історія України: Навч. посіб. / Європ. ун-т фінансів, інформ. систем, менеджменту і бізнесу. – К., 1999. – 162 с. – Бібліогр.: с. 157-158.

Розд. 5: Українська революція 1917-1921 рр. – С. 88-104.

2389. Онопрієнко В.І. Історія української науки XIX – ХХ століття: Навч. посіб. / Передм. В.В. Кізіма; Міжнар. фонд. «Відродження». – К.: Либідь, 1998. – 304 с.

Рец.: Жербін М. Перший підручник з історії української науки // Вісн. НАН України. – К., 1998. – № 9/10. – С. 111-112.

2390. Основи етнодержавознавства: Підручник / Ю. Римаренко, О. Антонюк, І. Варзар та ін. – К.: Либідь, 1997. – 656 с. – Бібліогр.: с. 651-652.

Розд. 2, [гл.] 4: Держава і нація в практичній площині діяльності урядів УНР та останнього гетьманату. – С. 227-272.

2391. Основи конституційного права України: Підручник / Укр. пед. ун-т; Ред. В.В. Копейчиков. – К.: Юрінком, 1997. – 208 с.

2392. Основи політичної науки: Курс лекцій. [У 4 ч.] Ч. 1. З історії політичної думки: Від стародавності до наших днів / Б. Кухта, А. Романюк, М. Польщук, Л. Старецька; За ред. Б. Кухти. – 2-е вид., випр. і допов. – Львів: Кальварія, 1997. – 288 с. – Бібліогр.: с. 278-283.

2393. Основи українознавства: Підруч. для партгуртків, радпартшк., комвузів та самоосвіти / За ред. А. Річицького. – Х.: Пролетарій, 1929. – 336 с. – (Підруч. для радпартшк. та комвузів).

2394. Основы правоведения: Учеб. для 9-го кл. сред. шк. / Под ред. И.Б. Усенко. – К.: Ирпинь, 1997. – 448 с.

2395. Панченко П.П., Славов В.П., Шмарчук В.А. Аграрна історія України: Навч. посіб. – К.: Просвіта, 1996. – 405, [1] с.

Розд. VI: Аграрні перетворення в Україні (жовтень 1917 – 1920-і роки). – С. 116-140.

2396. Панченко П.П., Турченко Ф.Г., Левитас Ф.Л. История Украины XX столетия в вопросах и ответах: [Учеб.-метод. пособие] – К.: Магистр-S, 1997. – 128 с.

2397. Пастухов В.П., Пеньківський В.Ф., Наум М.Ю. Основи правознавства: Навч. посіб. / За ред. В.П. Пастухова. – К.: Знання, 2000. – 426 с. – Бібліогр.: с. 425-426. – (Вища шк. ХХІ ст.).

Доба революції. – С. 81-86.

2398. Пилипчук О.Я., Коновець О.Ф., Яресько Л.П. Історія науки та освіти в Україні: (Найдавніші часи – перша третина ХХ ст.): Навч. посіб. з українознавства / Акад. наук вищ. шк. України. – К.: ТОВ «Міжнар. фін. агенція», 1998. – 80 с. – Бібліогр.: с. 77-79.

2399. Пионтковский С. Гражданская война в России (1918-1921 гг.): Хрестоматия. – М.: Изд. Ком. ун-та, 1925. – 708 с.

2400. Політологія: Кінець XIX – перша половина ХХ ст.: Хрестоматія / За ред. О.І. Семківа. – Львів: Світ, 1996. – 799 с.

2401. Політологія: Навч. посіб. для вищ. навч. закладів / І.Т. Кучерявий, М.М. Гошовський, Л.Ю. Лещенко та ін. – 2-е вид., перероб. і допов. – К.: Вища шк., 1998. – 432 с.

Розд. 5, [гл.] 2, [ч.]: Політичні погляди М. Грушевського та державне відродження України у 1917-1921 рр. – С. 264-266.

2402. Полонська-Василенко Н. Історія України. [В 2 т.]. Т. 2. (Від половини XVII ст. до 1923 р.) / Передм. В. Яніва. – Мюнхен: Укр. вид-во, 1976. – 599 с. – (Укр. вільний ун-т. Сер.: Підручники; № 5). – Тит. арк. парал. нім. – Бібліогр.: с. 547-554. – Імен. покажч.: с. 555-580. – Геогр. покажч.: с. 581-597. – Покажч. народів: с. 598-599.

Ч. 12: Українська самостійна держава. – С. 459-599.

Те ж. – Репринт. вид. – К.: Либідь, 1992. – 606 с. – Дод.: Основні пр. Н.Д. Полонської-Василенко: [Опубл. і неопубл.]: с. 600-606.

Те ж. – 2-е вид. – К.: Либідь, 1993. – 606 с. – Репринт. відтворення вид. 1972-1976 рр.

Те ж. – 3-є вид. – К.: Либідь, 1995. – 606 с. – Репринт. відтворення вид. 1972-1976 рр.

2403. Попович М. Нарис історії культури України: [Посібник]. – К.: АртЕк, 1998. – 728 с.: іл. – (Трансформація гуманіт. освіти в Україні / Міжнар. фонд «Відродження»). – Бібліогр.: с. 725.

2404. Пospelовский Д. Православная церковь в истории Руси, России и СССР: Учеб. пособие / Библейно-богосл. ин-т. – М., 1996. – 408 с.

Гл. 8.7: Український церковний вопрос [1917-1920 гг.]. – С. 221-225.

2405. Право власності в Україні: Навч. посіб. / Київ. нац. ун-т; За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – К.: Юрінком Интер, 2000. – 816 с.

1917-1920 pp. – С. 27-38.

2406. Правознавство: Навч. посіб. / В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Ко-

лодій та ін.; За ред. В.В. Копейчикова. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 481 с. – Бібліогр.: с. 466-468.

2407. Правознавство: [Навч. посіб.] / За ред. М. Настюка. – Львів: Світ, 1994. – 272 с. – Бібліогр.: с. 264-266. – Предм. покажч.: с. 267-269.

2408. Рисіч Й., Новосад Б., Морозов О. Історія митної справи та митної політики в Україні: Навч. посіб. / Держ. мит. служба України. Акад. мит. служби України. – Дніпропетровськ, 2000. – 68 с. – Бібліогр.: с. 60-65.

2409. Рогожин А.И. Правоохранительные органы УССР в первые годы Советской власти (1917-1920 гг.): Учеб. пособие. – Х.: Юрид. ин-т, 1981. – 44 с. – Бібліогр.: с. 44.

*2410. Рубін О., Треф'як Я. Історія та розвиток української державності: Матеріали на допомогу пед. працівникам. – Івано-Франківськ, 1993. – 50 с.

2411. Рум'янцев В.О. Центральна Рада: Боротьба за відновлення укр. державності: Навч. посіб. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 1995. – 40 с.

2412. Святоцький О.Д., Михеєнко М.М. Адвокатура України: Навч. посіб. для студ. юрид. вищ. навч. закладів і фак. – К.: Ін Юре, 1997. – 224 с.

Гл. 2, [ч. 2]: Становлення адвокатури в Україні (1917-1921 рр.). – С. 26-29.

2413. Семененко В.И., Радченко Л.А. История Украины с древнейших времен до наших дней: Учеб. пособие / Под ред. М.И. Бондаренко. – Х.: Торсинг, 1999. – 478, [2] с. – Бібліогр.: с. 462-478.

Те ж. – 2-е изд., испр. и доп. – Х., 1999. – 478, [2] с. – Бібліогр.: с. 454-477.

2414. Скубицький Т.Т., Редін М.Г., Шерман Г.М. Проект програми історії України: Для держ. ун-тів та пед. ін-тів / УСРР НАРКОМОС та ін.; За ред. Т. Скубицького. – К.: Рад. шк., 1934. – 62 с.

2415. Славінський М. Історія України: (Курс лекцій) / Укр. техн.-госп. ін-т. – Регенсбург; Берхтесгаден, 1947. – 218 с. – (Курс; № 81). – На правах рукопису.

Лекція 20: ... Центральна Рада. Гетьман Павло Скоропадський. Директорія. Злука з Галичиною. Доля західних земель. – С. 201-210.

2416. Социально-экономический минимум: [Учебник]. Вып. 2. – 2-е изд. – Х.: Путь просвещения, 1923. – 198 с.

2417. Социология: Наука об обществе: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / В.П. Андрушченко, В.И. Волович, Г.Т. Головченко и др.; Под

общ. ред. В.П. Андрущенко, Н.И. Горлач; Ин-т востоковедения и междунар. отношений и др. – Х., 1996. – 688 с.

Те ж. – 2-е изд. – Х., 1997. – 687, [1] с.

Те ж. Соціологія: [Підручник] – 3-е вид., перероб. і допов. – К.; Х., 1998. – 624 с.

2418. Соціологічна думка України: Навч. посіб. / М.В. Захарченко, В.Ф. Бурлачук, М.О. Молчанов; Міжнар. фонд «Відродження». – К.: Заповіт, 1996. – 424 с.

Гл. 10, [ч.]: Проблема політичної організації українського національно-демократичного руху. – С. 316-330.

2419. Сторінки історії України: ХХ ст.: Посіб. для вчителя / Упоряд.: В.П. Шевчук, А.А. Чуб, Н.А. Дехтярьова; За ред. С.В. Кульчицького. – К.: Освіта, 1992. – 336 с.

2420. Сторінки історії Української РСР: факти, проблеми, люди: Посіб. для вчителів / Упоряд.: С.В. Кульчицький, А.А. Чуб, Н.А. Дехтярьова; За ред. Ю.Ю. Кондуфора. – К.: Рад. шк., 1990. – 383 с.

2421. Страницы истории Украины: Учеб. пособие / П.Т. Фиров, Ф.П. Варнашов, Н.Н. Денисенко, Т.К. Кухникова. – Севастополь, 1997. – 304 с.

2422. Темиров Ю.Т., Темирова Н.Р., Тодоров И.Я. История 1914-1945 гг.: Интегрир. курс: Учеб. пособие для 10 кл. общеобразоват. шк. – К.: Центр подгот. абитуриентов, 1998. – 467 с. – Предм. указ. терминов и понятий: с. 466-467.

[Разд.] 1, тема 3: Украинская национально-демократическая революция. – С. 64-136.

2423. Терещенко Ю.І. Історія України: Від найдавніших часів до утвердження незалеж. держави: Навч. посіб. / Ін-т систем. досліджень освіти та ін. – К., 1993. – 136 с.

2424. Терлецький О. Історія України з багатьма образками і мапами: [Підручник]. – Вид. нове, переглянуте й допов. – Львів: Накладом т-ва «Просвіта», 1938. – 408 с.

2425. Терлюк І.Я. Історія держави і права України: Навч. посіб.-практикум / Львів. ін-т внутр. справ при Нац. акад. внутр. справ України. – К.: Атіка, 1999. – 192 с.

Розд. 5: Відродження української державності і права.
– С. 99-114.

2426. Тести для контролю знань студентів з історії України по темах

«Козацький період в історії України» та «Визвольні змагання 1917-1921 рр.» / [Уклад. Г.І. Гержод]; Укр. транспорт. ун-т. – К., 1997. – 19 с.

[Розд.]: Визвольні змагання 1917-1921 рр. – С. 12-19.

2427. Тимченко А.П. Правовые основы организации деятельности милиции Украины в 1917-1941 гг.: Учеб. пособие / Луган. ин-т внутр. дел. – Луганск: РИО ЛИВД, 1998. – 85 с.

2428. Тодоров И.Я., Чередниченко Э.А. Основы государства и права. – Донецк: Центр подготовки абитуриентов, 1997. – 255 с.

2429. Трофим'як Б.Є. Фізичне виховання і спортивний рух у Західній Україні: (З початку 30-х років XIX ст. до 1939 р.): Навч. посіб. / Ін-т змісту і методів навчання. – К., 1997. – 421 с.: іл. – Бібліогр.: с. 275.

2430. Турченко Ф.Г. Новітня історія України. Ч. 1. (1917-1945 рр.) / Ін-т систем. досліджень освіти України. – К.: Генеза, 1994. – 344 с.: іл.

Розд. 1: Українська національно-демократина революція. – С. 6-62.

Розд. 2: Україна в боротьбі за збереження державної незалежності (1918-1920 рр.). – С. 63-167.

Те ж: Підруч. для серед. заг.-освіт. шк. 10 кл. – 2-е вид., випр. й допов. – К., 1998. – 383 с. – Термінол. слов.: с. 377-381.

2431. Україна і світ: Історія госп-ва від первіс. доби і перших цивілізацій до становлення індустр. сусп-ва / Б.Д. Лановик, З.М. Матисякевич, Р.М. Матейко та ін.; Ін-т систем. досліджень освіти України. – К.: Генеза, 1994. – 368 с.

Розд. 4, гл. 3: Господарство світу й України в роки першої світової війни та міжвоєнного періоду: Госп-во України в 1917-1921 рр. – С. 301-304.

2432. Українознавство: Посіб. для курсистів ін-тів удоскон. вчителів, студ. вищ. пед. навч. закладів / М. Тараненко, С. Болтівець, В. Дическул та ін.; Київ. міжрегіон. ін-т удоскон. вчителів. – К., 1996. – 275 с.

Те ж / М. Тараненко, С. Болтівець, К. Гордиця та ін. – К., 1999. – 409, [1] с. – Дод.: с. 344-408.

2433. Українська культура: Лекції / Упоряд. С. Ульяновська; За ред. Д. Антоновича; Вступ. ст. І. Дзюби; Переднє слово М. Антоновича. – К.: Либідь, 1993. – 588 с., 56 арк. іл.: портр. – (Б-ка «Пам'ятки іст. думки України»). – Дод.: Українська наукова і культурницька еміграція у Чехо-Словаччині між двома світовими війнами. «Українська культура»: розвиток ідеї та історія книги. Автори «Української культури» / С. Ульяновська, В. Ульяновський: с. 477-587.

2434. Українська політологія: витоки та еволюція: [Навч. посіб.] / Ф.М. Кирилюк, В.Г. Антоненко, Б.А. Гаєвський та ін.; Київ. ун-т. Політол. центр. – К.: Варта, 1995. – 328 с.

Розд. 4: Особливості політичного розвитку України 1917 р. – С. 139-157.

Розд. 5, [гл.]: Сутність перших головних законів України. – С. 158-175.

2435. Український педагог Іван Стешенко: Посіб. з історії педагогіки... / Київ. міжрегіон. ін-т удоскон. вчителів; Редкол.: В. Слюсаренко, С. Болтівець, Б. Кобзар та ін. – К., 1994. – 219 с.: портр.

2436. Ульяновський В. Церква в Українській Державі 1917-1920 рр.: (Доба Укр. Центр. Ради): Навч. посіб. для студ. вищ. закладів освіти. – К.: Либідь, 1997. – 200 с.

Рец.: Грабар С. З історії Української Церкви // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 2. – С. 157-158.

2437. Феденко П. Український громадський рух у ХХ ст.: Курс лекцій / Укр. техн.-гosp. ін-т позаоч. навчання в Подебрадах. – Подебради, 1934. – 171, [2] с. – Бібліогр.: с. 167.

2438. Федюк В.П. Украина в 1918 году. Гетман П. Скоропадский: Учеб. пособие / Яросл. ун-т. – Ярославль, 1993. – 79 с. – Бібліогр.: с. 68-78.

2439. Хрестоматія з історії держави і права України. У 2 т. Т. 2. Лютий 1917 р.– 1996 р. / Уклад. В.Д. Гончаренко, А.Й. Рогожин, О.Д. Святоцький. – К.: Ін Юре, 1997. – 799 с. – Бібліогр.: с. 780-782.

Те ж / За ред. В.Д. Гончаренка. – 2-е вид., перероб., допов. – К., 2000. – 728 с. – Бібліогр.: с. 702-705.

2440. Хрестоматія з історії України: Для студ. вузів / Б.І. Білик, Л.В. Дацук, Я.С. Калакура та ін.; Київ. ун-т та ін. – К., 1993. – 376 с.

Тема 6: Державність України в роки Української революції 1917-1920 рр. – С. 178-257.

2441. Хрестоматія з історії України: Посіб. для вчителів / Упоряд.: В.І. Червінський, В.Є. Кругляков, В.В. Пилипенко та ін.; За ред. В.І. Червінського. – К.: Вежа, 1996. – 352 с.: іл.

Розд. 9: Початок державного відродження України 1917-1920 рр. – С. 193-249.

2442. Хрестоматія з історії України: Посіб. для 10 кл. серед. шк. / Упоряд.: С.В. Кульчицький, О.І. Ганжа. – К.: Освіта, 1998. – 176 с.

Доба революції. – С. 54-96.

2443. Хрестоматія з історії України: Посіб. для 7-11 кл. серед. шк. / Упоряд.: В.І. Гусєв, Г.І. Сургай. – К.: Освіта, 1996. – 336 с.

2444. Хрестоматія з новітньої історії України, 1917-1945: Посіб. для 10-го кл. серед. шк. / С. Падалка, П. Панченко, Н. Теплоухова, Ф. Турченко. – К.: Генеза, 1998. – 399 с.

Документи та матеріали 1917-1920 р. – С. 4-207.

2445. Хрестоматія з правознавства: Посіб. до занять з правознавства / Уклад.: І.П. Козінцев, Л.Я. Бойко, Л.М. Козаченко. – К.: Юрінком, 1996. – 559, [1] с.

Гл. 2: Джерела правової спадщини України.

Конституція Української Народної Республіки: (Статут про держ. устрій, права і вільності УНР): Ухвалена Укр. Центр. Радою 29 квіт. 1918 р.: (Витяги). – С. 34-36.

[I] Універсал Української Центральної Ради до українського народу, на Україні й по-за Україною сущого: (Витяг). – С. 37.

[III] Універсал Української Центральної Ради: (Витяги). – С. 37-38.

[IV] Універсал Української Центральної Ради: (Витяги). – С. 39-40.

Те ж: 36. нормат. документів / Уклад.: І.П. Козінцев, Л.М. Козаченко. – 2-е вид., допов. – К., 1998. – 697, [5] с.

2446. Цвєтков Г.М. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917-1945 роках: Навч. посіб. – К.: Либідь, 1997. – 232 с.

2447. Чайковський А., Шевченко В. Історія України: Посібник. – К.: А.С.К., 1999. – 304 с. – Бібліогр.: с. 300.

2448. Шевчук В.П., Тараненко М.Г. Історія української державності: Курс лекцій. – К.: Либідь, 1999. – 478, [2] с. – Бібліогр.: с. 474-476.

2449. Шульженко Ф.П., Наум М.Ю. Історія вченъ про державу і право: Курс лекцій / За заг. ред. В.В. Копейчикова; Нац. пед. ун-т. – К., 1997. – 191 с. – Бібліогр.: с. 145.

2450. Шульженко Ф.П., Андрusяк Т.Г. Історія політичних і правових вченъ: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 304 с. – Імен. покажч.: с. 277-298.

Розд. 7, [гл.] 4: Державно-правові концепції в Україні наприкінці XIX – на початку ХХ ст. – С. 203-232.

2451. Юрій М.Ф. Історія України: Навч. посіб. / Київ. торг.-екон. ун-т. – К., 2000. – 216 с. – Бібліогр.: с. 212-214.

2452. Юрійчук Є.П. Становлення і характер радянської влади в Україні: Іст.-прав. аспекти (1917-1920 рр.): [Навч. посіб.] / Ін-т змісту і методів навчання. – К., 1998. – 122 с. – Бібліогр.: с. 107-122.

2453. Ющенко В., Панченко В. Історія української гривні: Посіб. з історії укр. державності для школярів, студ. та молоді / Нац. ун-т. – К.: Вид-во «Б-ка українця», 1997. – 107 с.: іл.

Те ж: [Посіб.]. – К., 1999. – 96 с., 16 іл.

Доба революції. – С. 12-16.

*2454. Яворский М. История революционного движения на Украине: Конспект лекций. – Х., 1922. – 47, [1] с.

2455. Яворський М. Історія боротьби класів на Україні: Начерк лекцій, читан. у Вищ. парт. шк. – Полтава: Всеукр. держ. вид-во, 1921. – 14 с.

5 лекція: Період великої революції. – С. 8-9.

6-8 лекції: Боротьба з українською національною контрреволюцією. – С. 9-14.

2456. Якунин В.К. Большевистские организации Украины на этапе буржуазно-демократической революции: Историография 1917 – второй половины 30-х гг.: Учеб. пособие. – Днепропетровск, 1984. – 83 с. – Библиогр.: с. 76-81.

Див. також № 2241, 2242, 2266

ІІ. УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА. УТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

Джерела

Документи

2457. Велика Українська революція: (Матеріали до історії відновлення укр. державності): Календар іст. подій за лют. 1917 р. – берез. 1918 р. / Упоряд. Я. Зозуля; Укр. вільна акад. наук у США. Коміс. для устійнення фактів і дат укр. визвол. боротьби 1917 – 1920 рр. – 2-е вид. – Нью-Йорк, 1967. – 112 с.

Зі змісту: Хроніка подій за час від 23 лютого 1917 до 31 березня 1918 р. – С. 5-63; Дод.: Наказ Української Центральної Раді, прийнятий на Українському Конгресі 8(21) квітня 1917 р. – С. 64-65; [I] Універсал Української Центральної Ради до Українського народу, на Україні і за Україною сущого. – С. 65-68; [II] Універсал Української Центральної Ради. – С. 68-70; [III] Універсал Української Центральної Ради. – С. 70-73; Четвертий Універсал Української Центральної Ради. – С. 73-77; Тимчасова інструкція для Генерального Секретаріату Тимчасового Правительства на Україні. – С. 77-79; Статут вищого управління України. – С. 79-80; Декларація Генерального Секретаріату: (Оголош. в Центр. Раді 26 черв. (9 лип.) 1917 р.). – С. 81-84; Закон про порядок видання законів: (Ухвал. Укр. Центр. Радою 25 лист. (8 груд.) 1917 р.). – С. 84-85; Закон про національно-персональну автономію. – С. 85-86; Земельний закон Центральної Ради. – С. 87-90; Закон про запровадження нового стилю. – С. 90; Закон про випуск державних кредитових білетів Української Народної Республіки: Ухвал. Укр. Центр. Рада 24 груд. 1917 р. (6 січ. 1918 р.). – С. 90-92; Витяг із закону про громадянство в Українській Народній Республіці, що його ухвалила Українська Центральна Рада 2 березня 1918 р. – С. 92; Ультиматум Російського Совета Народних Комісарів Українській Народній Республіці: (Пер. з рос.). – С. 92-94; Мирний договір між Українською Народною Республікою і одної, Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною з другої сторони. – С. 94-97; Таємний договір

про поділ Галичини: (Пер. з нім.). – С. 97-98; Члени Комітету Центральної Ради («Малої Ради») від половини червня 1917 р. до кінця квітня 1918 р. – С. 98-102; Склад Української Центральної Ради, що її створили делегації українських організацій, до Українського Національного Конгресу. – С. 102-103; Склад Української Центральної Ради, обраний на Українському Національному Конгресі 8 (21) квітня 1917 р. – С. 103-105; Члени Всеукраїнської Ради Селянських Депутатів, обрані на Всеукраїнському селянському з'їзді 27 травня – 3 червня (9-16 червня) 1917 р., які були включені до складу Центральної Ради. – С. 105-107; Члени Української Центральної Ради від війська. – С. 107-110; Члени Центральної Ради від робітництва: Всеукраїнська Рада Робітничих Депутатів, обрана на 1-му Всеукраїнському робітничому з'їзді 13(26) липня 1917 р. – С. 110; Члени Центральної Ради від національних меншостей. – С. 110-111; Члени Українських Установчих Зборів. – С. 111.

Рец.: Винар Л. // Укр. історик. – 1967. – № 3/4. – С. 123-124.

2458. Великий українець: Матеріали з життя та діяльності М.С. Грушевського / Упоряд. і підготов. текстів та фотоматеріалів, комент. та прим. А.П. Демиденка; Редкол.: О.Т. Гончар та ін.; Вступ. слово Л.М. Кравчука; Післямова Ф.П. Шевченка. – К.: Веселка, 1992. – 552 с. – Список основ. пр. М.С. Грушевського: с. 548-550.

Зі змісту: Універсали Української Центральної Ради: Перший Універсал: Універсал Української Центральної Ради до українського народу, на Україні й поза Україною сущого. – С. 179-182; Другий Універсал. – С. 182-184; Третій Універсал Української Центральної Ради. – С. 184-187; Четвертий Універсал Української Центральної Ради. – С. 188-192.

2459. Винниченко В. Декларация Генерального Секретариата, оглашенная председателем В. Винниченко на заседании Центральной Рады 26 июня 1917 г. // Укр. жизнь. – М., 1917. – № 3/6. – С. 143-148. – Текст укр.

*2460. Від Ради Народних Міністрів: [До всієї людності Української Народної Республіки] // Комашня. – К., 1918. – № 2/3. – С. 41-43.

*2461. Від Української Центральної Ради до громадян Української Народної Республіки // Комашня. – К., 1918. – № 2/3. – С. 76-78.

2462. Від Центральної Ради Народних Міністрів: До всієї людності Української Народної Республіки // Кооп. зоря. – К., 1918. – № 1/2. – С. 23-25.

2463. I. Временный земельный закон, утвержденный Украинской Цен-

тральної Радой 18 января 1918 г. II. Закон про восьмигодинний робочий день, прийнятий і ухвалений Українською Центральною Радою 25 січня 1918 р. – Херсон: Укр. книгарня, 1918. – 31 с.

2464. Журнали і протоколи комісій Губернської Народної Ради: Надзв. квіт. сес. 1918 р. (6-11 квіт.) / Київ. губерн. нар. самоврядування. – К., 1918. – 55 с.

2465. Закон об установлении предельных цен на квартиры и другие помещения 5-го августа 1917 года: С прил. конспектив.-поясн. руководства для применения основ. положений закона, перечня тех поселений, на которые он распространяется, и алф. постатейного указ. к тексту закона. – К.: Новинки, 1917. – 40 с.

2466. Закон про вибори до Установчих Зборів Української Народної Республіки. – К.: Друк. Київ. Губерн. Нар. Управи, 1917. – 48 с.

2467. Закон про 8-мигодинний робітничий день, ухвалений Українською Центральною Радою 25 січня 1918 р. / Інформ. бюро М-ва внутр. справ. – К., [1918]. – 16 с. – Тит. арк. і текст парал. рос.

2468. Закон про громадянство Української Народної Республіки // «Яка краса: Відродження країни!»: Альм. Укр. Брат. Союзу: У 60-річчя Укр. Нац. революції. – Скрентон, 1979. – С. 61-63.

Те ж // Арх. України. – К., 1992. – №1/3. – С. 69-70.

2469. Закон про наймання приміщень / Під ред. О. Панасевича. – Вид. неофіц. – К., 1918. – 23 с. – Тит. арк. і текст парал. рос.

2470. Закон про національно-персональну автономію // Арх. України. – К., 1992. – № 1/3. – С. 70-71.

2471. Закон про порядок видання законів. Закон про утворення Українського народного війська. Закон про національно-персональну автономію. Закон про державний герб України. Закон про грошову одиницю... . Закон про громадянство Української Народної Республіки. Конституція Української Народної Республіки: (Статут про держ. устрій, права і вольності УНР) / Вступ. ст. «Чи здатний наш народ на державне будівництво» В. Замлинського // Віче. – К., 1993. – № 3. – С. 129-146.

2472. Закон про тимчасову організацію контролю Української Народної Республіки: Вимітка з протоколу засідання Малої Ради дня 14 січ. 1918 р. – К., 1918. – 7 с.

2473. Збірник законів, обіжних та інших розпоряджень по справам земельним в Українській Народній Республіці. – К.: Вид. Нар. М-ва земел. справ, 1918. – 22 с.

Те ж. – 2-е вид., допов. – К.: Вид. Нар. М-ва земел. справ, 1918. – 32 с.

2474. Земельний закон, ухвалений Українською Центральною Радою 18 січня 1918 р. / Інформ. бюро М-ва внутр. справ. – К., [1918]. – 16 с. – Текст парал. рос.

Те ж / Центр. ком. укр. селян. спілки. – Житомир, [1918]. – 13 с. – Текст парал. рос.

2475. Золоті роковини: До 50-річчя великої Укр. нац. революції та відновлення Укр. державності, 1917-1967. – Нью-Йорк: Свобода, 1966. – 256 с. – (Календар-альманах Українського Народного Союзу на 1967 р.) – Тит. арк. парал. англ.

Зі змісту: Чотири Універсалі Української Центральної Ради. – С. 9-18; Відгомін Великої Української Національної Революції на Далекому Сході: Четвертий Універсал Української Центральної Ради: [Фрагм. листівки із текстом Четвертого Універсалу, надрук. у Владивостоці в 1918 р.]. – С. 61.

***2476.** «Исходя из интересов населения края»: Памят. зап. ком. Укр. Нац. Рады в Петрограде Временному Правительству, апр. 1917 г. / Публ. подгот. А.А. Танин-Львов // Ист. арх. – М., 1997. – № 2. – С. 35-42.

2477. Історія української Конституції / Укр. правн. фундація; Упоряд. А. Слюсаренко, М. Томенко; Вступ. ст. С. Головатого. – К.: Право, 1997. – 443 с.

Розд. 3, [гл.] 1: Доба Центральної Ради: Тимчасова інструкція Генеральному Секретаріатові Тимчасового уряду на Україні; I (Перший Універсал Української Центральної Ради); II (Другий Універсал Української Центральної Ради); III (Третій Універсал Української Центральної Ради); IV (Четвертий Універсал Української Центральної Ради); Конституція Української Народної Республіки: (Статут про держ. герб, права і вольності УНР). – С. 86-113.

2478. Клунний Г. В боротьбі за селянство: Земел. законодавство контррев. урядів за час революції на Україні. – Х.: Рад. селянин, 1926. – 180 с.

[Гл. 2]: Центральна Рада. Генеральний Секретаріат. 2-й Універсал Центральної Ради про Землю. – С. 58; Розпорядження Генерального Секретаря по земельних справах. – С. 58-60; З декларації Генерального Секретаріату України, прочитаної на засіданні Малої Ради (29 вересня 1917 р.) – С. 60; Відозва Генерального Секретаріату про переворот у Петрограді. – С. 61; 3-й Універсал про землю (7 листопада 1917 р.). – С. 61; Від Генерального Секретаріату Української Народної Республіки: (Офіційно). – С. 61-63; Пояснення в земельній справі. – С. 64-65; До громадян Української Народної Республіки. – С. 65-67.

[Гл. 3]: Центральна Рада. Народне Міністерство. 4-й Універсал Центральної Ради про Землю (9 січня 1918 р.) – С. 68; Земельний Закон, затверджений Українською Центральною Радою 18 січня 1918 року. – С. 68-73; Циркуляр Міністерства Внутрішніх справ про основи політики Української Народної Республіки. – С. 73; Від Української Центральної Ради Української Народної Республіки. – С. 74; Про поділ землі з Земельного фонду згідно з 3 і 27 арт. Тимчасового Земельного закону. – С. 74-75; Обов'язкова постанова Київського губерніального Земельного комітету. – С. 77-78; Від Міністерства справ внутрішніх. – С. 79-80; Резолюції 3-ї сесії Земельного комітету (17-го квітня 1918 р.). – С. 80-83.

2479. Конституційні акти України, 1917-1920. Невідомі конституції України / Відп. ред. Ю.Д. Прилюд. – К.: Філос. і соціол. думка, 1992. – 272 с.: іл. – Покажч. імен: с. 245-259. – Держ. буд-во України: Хроніка подій, 1917-1920: с. 261-267.

Зі змісту: Становлення Української Народної Республіки: Від I Універсалу до квітневої конституції: [I] Універсал Української Центральної Ради до Українського народу, на Україні й по-за Україною сущого. – С. 58-60; [II] Універсал Української Центральної Ради. – С. 61-62; Основи тимчасового управління на Україні. – С. 63-64; Тимчасова інструкція Генеральному Секретаріатові Тимчасового уряду на Україні. – С. 65-66; [III] Універсал Української Центральної Ради. – С. 67-69; [IV] Універсал Української Центральної Ради. – С. 70-72; Конституція Української Народної Республіки: (Статут про держ. устрій, права і вільності УНР). – С. 73-79.

2480. Конституція Української Народної Республіки. – К., 1918. – 8 с.

Те ж // Ювілейний календар-альманах Українського голосу... на переступний рік 1968. – Вінніпег, [1968]. – С. 66-76.

Те ж // Республіканець. – Львів, 1992. – № 3. – С. 40-43; Розбудова держави. – К., 1992. – № 5. – С. 15-20.

Те ж // Невичерпність демократії: Видат. діячі минулого і сучасності про вільне демокр. сусп-во і права людини. – К., 1994. – С. 88-96.

2481. Костів К. Конституційні акти відновленої Української держави 1917-1919 років і їхня політично-державна якість. – Торонто, 1964. – 186 с. – Тит. арк. парал. англ.

[Гл.]: Доба Української Центральної Ради: Резолюції Всеукраїнського Національного Конгресу. – С. 19-28;

Перший Універсал УЦР. – С. 28-43; Другий Універсал УЦР. – С. 43-53; Третій Універсал УЦР. – С. 53-75; Четвертий Універсал УЦР. – С. 75-91; Конституція УНР. – С. 91-113.

2482. Новый квартирный закон 5 августа 1917 г. / Предисл. Е. Кельмана. – К., 1917. – 32 с.

2483. Перший Універсал Української Центральної Ради з 10-го (ст. ст.) червня 1917 р. // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1987. – № 2. – С. 69-71.

Те ж // Альманах Українського народного союзу 1997. – Джерсі Сіті; Нью-Йорк, 1997. – С. 44-51.

2484. Положения. Закон про вибори до Установчих зборів Української Народної Республіки. Інструкція для користування розділом першим Закону про вибори до Установчих Зборів Української Народної Республіки. – [К., 1917]. – 48 с.

2485. Права национальных меньшинств и граждан Украинской Народной Республики. – К.: Изд. Нар. М-ва по Великорус. делам, 1918. – VI, 26 с. – Прил.: с. 10-26.

Зі змісту: Из Третьего Универсала УНР, 7 ноября 1917 г.
– С. 1-2; Из Четвертого Универсала УЦР, 9 января 1918 г. – С. 2; Из объявления Центральной Рады к гражданам УНР. – С. 2; Закон о национально-персональной автономии, 9 января 1918 г. – С. 2-5; Закон о гражданстве УНР, 6 марта 1918 г. – С. 5-7; Закон о регистрации граждан Украинской Республики, 4 марта 1918 г. – С. 7-9.

2486. Привітання до Української Центральної Ради // Розбудова держави. – К., 1993. – № 3. – С. 12-13. – Передрук з газ. «Вісті з Української Центральної Ради», трав. 1917 р.

2487. Про Центральну Раду і Раду Народних Міністрів / Склад. вид-вом «Відродження». – К.: Вид. «Інформ. Бюро» МВС, 1918. – 96 с. – В кн. також подано: Земельний закон, затверджений Українською Центральною Радою 18 січня 1918 р.: с. 61-68; Біогр. відом. про членів Центральної Ради: с. 75-96.

*2488. Розпорядження Уряду Української Народної Республіки / М-во справ внутр. – [К., 1918]. – 16 с.

2489. Рудницький Я. Вивід прав нової України: До історії укр. політ. думки. – Монреаль; Оттава, 1990. – 30 с.

Дод.: Конституція Української Народної Республіки: (Статут про держ. устрій, права і вільності УНР). – С. 23-28.

2490. Слюсаренко А.Г., Томенко М.В. Історія української конституції. – К.: Т-во «Знання» України, 1993. – 191 с.

[Документи]: Тимчасова інструкція Генеральному Секретаріатові Тимчасового уряду на Україні. – С. 72-73; Третій Універсал Української Центральної Ради. – С. 73-76; Четвертий Універсал Української Центральної Ради. – С. 76-78; Конституція Української Народної Республіки. – С. 79-85.

*2491. Статут про вибори в Установчі збори. Розд. 1. – Вид. неофіц. – К., 1917. – 20 с.

2492. Тимчасовий земельний закон, затверджений Центральною Радою в засіданні 18 січня 1918 року // Кооп. зоря. – К., 1918. – № 3/4. – С. 22-25.

2493. Українська суспільно-політична думка в 20 столітті: Документи і матеріали. Т. 1 / Упоряд. Т. Гунчак, Р. Сольчаник. – [Мюнхен]: Сучасність, 1983. – 510 с. – (Б-ка пролог і сучасності; № 157).

Ч. 3: Війна, революція, визвольні змагання.

40. Резолюції Українського Національного З'їзду [квіт. 1917 р.]. – С. 283-285.

41. Українська Центральна Рада і Тимчасовий уряд Росії. – С. 286-294.

42. Перший Універсал Української Центральної Ради. – С. 295-298.

43. Перша Декларація Генерального Секретаріату [черв. 1917 р.]. – С. 299-303.

45. Другий Універсал Української Центральної Ради. – С. 308-309.

46. Статут Генерального Секретаріату. – С. 310-312.

47. Політичні засади Генерального Секретаріату. – С. 313-321.

51. Відозва Генерального Секретаріату і Третій Універсал Української Центральної Ради. – С. 339-343.

53. Закон про національно-персональну автономію [січ. 1918 р.]. – С. 368-370.

54. Четвертий Універсал Української Центральної Ради. – С. 371-374.

55. Конституція Української Народної Республіки. – С. 375-383.

2494. Українська Центральна Рада: Документи і матеріали: У 2 т. / НАН України. Ін-т історії України, Центр. держ. арх. вищ. органів влади і упр. України; [Упоряд. В.Ф. Верстюк та ін.]. – К.: Наук. думка, 1996. – (Пам'ятки історії України. Сер. 5, Джерела новітньої історії / Ред. рада: П.П. Толочко та ін.).

Т. 1: 4 берез. – 9 груд. 1917 р. – 589 с.: іл., портр.

Т. 2: 10 груд. 1917 р. – 29 квіт. 1918 р. – 422 с.: іл., портр.

Рец.: Солдатенко В.Ф. [Рец. на т. 1] // Укр. іст. журн. –

К., 1996. – № 6. – С. 143-146; Солдатенко В.Ф. [Рец. на т. 2] // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 1. – С. 150-152.

*2495. Українська Центральна Рада та Генеральний Секретаріат. Оголошення Української Народної Республіки // Товариш: Кооп. календар на рік 1918. – К., [1918]. – С. 7-10.

2496. Універсали Центральної Ради: Перший Універсал. Другий Універсал // Укр. іст. журн. – К., 1991. – № 8. – С. 20-23.

2497. Четвертий Універсал Центральної Ради // Комашня. – К., 1918. – № 2/3. – С. 37-40.

Те ж // Гуртуймося. – Прага, 1933. – № 10. – С. 2-4; Укр. самостійник. – Мюнхен, 1958. – № 1. – С. 6-8; Молода Україна. – Торонто, 1968. – № 153. – С. 2-5; Трибуна. – Мінне-аполіс; Детройт, 1982. – № 11. – С. 12-16.

Те ж // Календар «Слово» на ювілейний 1978 рік. – Торонто, 1978. – С. 35-37.

2498. Чотири універсали / Упоряд. В.Д. Конашевич; Передм. М. Жулинського. – [К.]: Добр. т-во любителів кн., 1990. – 16 с. – (Сторінки історії; Вип. 1).

2499. Чотири Універсали Української Центральної Ради. – Херсон, 1918. – 26 с.

Те ж / Передм. «День державності і соборності» Г. Васьковича // Дві концепції української політичної думки: Вячеслав Липинський – Дмитро Донцов. – [Нью-Йорк], 1990. – С. 5-25.

* * *

2500. Вернадский В.И. Дневники, 1917-1921. [Ч. 1]. Октябрь 1917 – январь 1920 / [Сост. М.Ю. Сорокина и др.]; НАН Украины. ЦНБ им. В.И. Вернадского и др. – К.: Наук. думка, 1994. – 269, [2] с., [8] л. ил., [1] л. портр.

Події 1918 року: двовладдя в Полтаві, політичне та громадське життя Полтави та Києва, період Центральної Ради та гетьмана П. Скоропадського, внутрішня та зовнішня політика Української Держави, суспільна та політична діяльність партії кадетів та спроби створення української кадетської партії. – С. 53-126.

2501. Животко А. З мого щоденника // Вільна спілка. – Прага; Львів, 1923. – 36. 2. – С. 14-22.

2502. Ніковський А. [Листування з Євгеном Чикаленком, 1917 р.] / Передм. «Теперішні листи колись будуть цінним матеріалом для історії...» Н.

Миронець // Пам'ять століть. – К., 1997. – № 5. – С. 24-43. – Прим.: с. 40-43.

Подано 10 листів.

2503. Чикаленко Є.Х. Листування з В.К. Винниченком та П.Я. Стебницьким / Передм. «З епістолярної спадщини громадсько-політичних діячів України (1917 р.)» Н.І. Миронець // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 5. – С. 119-135; № 6. – С. 103-122.

2504. Чикаленко Є. Щоденник [5.IV.1918 р. – 21.V.1918 р.] / Передм. «Євген Чикаленко і його мемуари» Ф. Погребенника // Україна. – К., 1992. – № 1. – С. 13-15; № 2. – С. 13-16. – Продовж. див. «Слово і час». – К., 1993. – №№ 10-12; 1994. – №№ 1, 2.

Див. також № 1, 5, 12, 406, 962, 2281, 2400, 2445, 2698, 2744, 2795, 2867, 2868, 2875, 2904, 2931, 2970, 3069, 3081, 3180, 3232, 3240, 3248, 3621, 3625, 3626, 3651, 3690, 3691-3693, 3704, 3724, 3746, 3754, 3801, 3921, 4074

Спогади

2505. Авраменко В. На хвилях революційних років: (Із спогадів) // Альманах УНСоюзу – 1978: У 60-річчя держ. Акту 22 січ. 1918 р. в Києві: У 60-річчя Листоп. чину у Львові. – Нью-Йорк, [1978]. – С. 51-56.

2506. Андрієвський В. З минулого: (1917 рік на Полтавщині). [Т. 1]. – Берлін: Накладом «Укр. Слова», 1921. – (Б-ка «Укр. Слова»; № 6).

Ч. 1. – 157 с.

Ч. 2. – 211 с.

Те ж. – 2-е вид. – Нью-Йорк: Говерла, 1963.

2507. Антонович К. З моїх споминів. Ч. 5. – Вінніпег: Накладом УВАН, 1973. – С. 181-240. – (Укр. Вільна акад. наук. Сер.: Літопис УВАН; № 27). – Тит. арк. парал. англ.

Зокрема про часи Центральної Ради.

2508. Анулов Ф. Союзний десант на Україне: Воспоминания и документы // Летопись революции. – Х., 1923. – № 5. – С. 167-211.

Австрійсько-німецька окупація. Падіння Центральної Ради. Повстання проти гетьмана.

2509. Бенуа-Мешен Ж. Україна – привид Європи: (Історія України очима француза) // Воля і Батьківщина. – Львів, 1997. – № 3. – С. 44-48.

Зокрема про утворення в Києві Центральної Ради і проголошення 20 листопада України незалежною державою.

2510. Берегулька А. Лютий 1918 року у Києві // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1962. – № 10. – С. 13-16.

2511. Берестейський мир: З нагоди 10-х роковин, 9.II. 1918 – 9.IV. 1928: Спомини та матеріали / Уклад. і вступ. ст. І. Кедрина. – Львів; К.: Червона Калина, 1928. – 320 с.

Зі змісту: Залізняк М. Моя участь у мирових переговорах в Берестю Литовському. – С. 45-142; Севрюк О. Берестейський Мир: (Уривки зі споминів). – С. 143-166; Винниченко В. Мир з центральними державами. – С. 167-178; Чернін О. Берестє Литовське: (Із твору «На світовій війні»). – С. 179-241; Гофман М.Ф. Берестейський Мир: (Із твору «Війна прогайнованіх нагод»). – С. 243-271; Людендорф Е. Мирові переговори у Бересті Литовському: (Із твору «Мої воєнні спогади»). – С. 271-288.

2512. Бош Е.Б. Год борьбы: Борьба за власть на Украине с апр. 1917 г. до нем. оккупации. – М.; Л.: Госиздат, 1925. – 271 с.

Те ж / Под науч. ред., с предисл. и примеч. П.Л. Варгатюка. – 2-е изд. с прил. биогр. писем авт. – К., 1990. – 446, [1] с.: ил. – (Б-ка ист.-рев. мемуаров).

2513. Вараниця І. До 40-річчя подій 1918 р. // Альманах-календар у 10-річчя «Гомону України», 1948-1958. – Торонто, [1958]. – С. 69-75.

Спогади доби Центральної Ради.

2514. Винницький Р. Пропам'ятний день: (Скор. уривок зі спомину про Берест. договір) // Ювілейний календар-альманах Українського голосу... на переступний рік 1968. – Вінніпег, [1968]. – С. 42-48.

2515. Волицький В. На світанку 1918 р.: (Уривок із спогадів) // Альманах «Гомону України» на рік 1968: У 50-річчя проголошення держ. самостійності України, 1918-1968. – Торонто, 1968. – С. 72-79.

2516. Волосевич М. Яка краса відродження країни...: У Києві в 1917 році: Спогади очевидця // Альманах Українського народного союзу на рік 1980. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1980. – С. 30-37.

2517. Воронин О. У Києві сорок років тому: [Спогади про події 1917-1918 рр.] // Неопалима купина. – К., 1995. – № 3/4. – С. 137-148.

2518. «Всеросійська» демократична нарада в Петербурзі (14-23 вересня 1917 року): (Скор. урив. зі спогадів) / В.К. [В. Кедровський] // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1923. – Кн. 7. – С. 221-229.

Про участь в нараді представників Центральної Ради.

2519. Гаврилюк І. З величного минулого // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1929. – 36. 1. – С. 124-134.

Спогади про Київ доби Центральної Ради. Прийняття IV Універсалу.

2520. Гаврилюк І. Четвертий Універсал: (Спогади) // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1928. – Кн. 1. – С. 16-24.

Те ж // Календар на звичайний рік 1935. – Львів, [1935]. – С. 23-32.

2521. Гіжовський В. Із київських споминів 1917-1918 рр. // Календар «Громада» для робітничого народу в місті й селі на переступний рік 1924. – Львів, 1923. – С. 153-156.

2522. Гірняк Й. Театр – моя школа [1917-1918 рр.] // Листи до приятелів. – Нью-Йорк; Торонто, 1966. – Кн. 3/4. – С. 22-33. – Цикл споминів Й. Гірняка «На шляхах Леся Курбаса».

2523. Гольденвейзер А.А. Из Киевских воспоминаний (1917-1921 гг.) / / Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 3, [т.] 6. – С. 161-303. – Репринт. воспроизведение изд. 1922 г.

[Гл.] 1: Эпоха Временного Правительства (февраль-октябрь 1917 года). – С. 161-194.

[Гл.] 2: Центральная Рада, большевики, немцы (ноябрь 1917 – апрель 1918). – С. 194-216.

2524. Городський З. Сівачі анархії: (Зі споминів) // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1924. – Кн. 3/4. – С. 261-268.

Про поїздку делегації УЦРади до Петербурга та переговори з Тимчасовим урядом у справі автономії України.

2525. Григорій Н. Спогади «руїнника»: Про те, як ми руйнували тюрми народів, а будували свою хату. – Львів: Вид. «Громад. голосу», 1937 (обкл. 1938). – 262 с. – (Вид. «Громад. голосу»; № 22). – Відб. з журн. «Громад. голос».

Доба Центральної Ради. – С. 98-253.

2526. Гришко Г. 1917 рік в Одесі: (Спомини з часів визвол. змагань) // Розбудова нації. – Прага, 1930. – № 5/6. – С. 128-135; № 7/8. – С. 178-187; № 9/10. – С. 237-245; № 11/12. – С. 281-292.

2527. Грушевський М. Спомини: [Про період Центр. Ради] / Підготов. тексту й прим. С. Білоконя // Київ. – К., 1989. – № 8. – С. 126-154; № 9. – С. 108-149; № 10. – С. 122-158; № 11. – С. 113-155.

2528. Десять днів в облозі: (Спогад лікар. помішника київ. Арсеналу) / Ю.Г. // Наше слово. – К., 1918. – Ч. 1. – С. 7-9.

2529. Добрянський А. В гостях у княгині Лопухіної-Демидової: (Фрагм. із споминів про 1917 р.) // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1937 рік. – Львів, 1936. – С. 75-80.

2530. Дорошенко Д. Война и революции на Украине // Историк и современник. – Берлин, 1922. – Кн. 1. – С. 207-245; Кн. 2. – С. 180-205; Кн. 3. – С. 178-209; 1923. – Кн. 4. – С. 178-209; 1924. – Кн. 5. – С. 73-125.

2531. Дорошенко Д.И. Война и революция на Украине // Революция на Украине: По мемуарам белых. – К., 1990. – С. 64-98. – Репринт. воспроизведение изд. 1930 г.

Спогади обласного комісара Галичини та Буковини про події періоду Центральної Ради та Гетьманату.

2532. Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє минуле (1914-1920): (Фрагменти) // Хроніка 2000. – К., 1998. – Вип. 23/24. – С. 315-336.

2533. Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє-минуле (1914-1918). Ч. 2. З початків відродження Української державності: (Доба Центр. Ради). – Львів: Червона Калина, 1923. – 96 с.

Рец.: Крип'якевич І. // Стара Україна. – Львів, 1924. – № 9/10. – С. 151-152.

Те ж: В 4 ч. Галицька руїна. Доба Центральної Ради. Доба Гетьманщини. Доба Директорії. – 2-е вид. – Мюнхен: Укр. вид-во, 1969. – 543 с.

Ч. 2: З початків відродження української державності: (Доба Центр. Ради). – С. 153-260.

Те ж / Передм. Ю.М. Гамрецького // Укр. іст. журн. – К., 1992. – № 6. – С. 130-142; № 7/8. – С. 140-147; № 9. – 145-155; № 12. – № 152-159; 1993. – № 1. – С. 131-139; № 2/3. – 104-114; № 4/6. – С. 80-93; № 7/8. – С. 102-115.

2534. Дорошенко-Савченко Н. Дні радості й надій // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1937. – Львів, 1936. – С. 86-96.

Спогади про 1917 рік на Поділлі.

2535. Дуда М. Відгуки революції на Слобожанщині в 1917 р.: [Спогади] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1937 рік. – Львів, 1936. – С. 151-154.

2536. Дудко Ф. Київ під муравйовським обстрілом // Альманах «Нового часу»: (Календар для всіх) на рік 1938. – Львів, 1937. – С. 32-36.

2537. Євтимович В. «За крашанку – писанка»: Рефлекси з приводу «Воспоминаний об Украине» герцога Лейхтенбергського. – Каліш, 1928. – 14 с. – Відб. з журн. «Укр. інвалід». – 1928. – № 11/13.

2538. Заклинський М. Перший раз на Великій Україні: [Спогади, лют. 1918 р.] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1931 рік. – Львів, 1930. – С. 19-29.

2539. Залеський О. В Україні 1918 року // Вісті комбатанта. – Торонто, 1980. – № 1. – С. 74-82.

2540. Залізняк М. У Києві: (Уривок зі споминів) // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1930. – Львів, 1929. – С. 110-122.

Доба Центральної Ради.

2541. Западнюк В. Сільський схід проголосував за незалежну Україну: (Іст. бувальщина) // Розбудова держави. – К., 1995. – № 2. – С. 57-62.

Події грудня 1917 р. в селі Тростянчику на Вінниччині.

2542. Захарович В. Берестейський мир, 9.II.1918 – 9.II.1938 // Гуртуй-мося. – Прага, 1938. – № 1. – С. 5-9.

2543. Золоті роковини: До 50-річчя великої Укр. нац. революції та відновлення Укр. державності, 1917-1967. – Нью-Йорк: Свобода, 1966. – 256 с. – (Календар-альм. Укр. нар. союзу на 1967 р.). – Тит. арк. парал. англ.

Зі змісту: Мартос Б. Перший Універсал Української Центральної Ради: [Спогади]. – С. 19-33; Галан В. Пробудження нації: [Спогади]. – С. 107-111.Хлоп'ячими очима: [Спогади про Укр. нац. революцію 1917 р.] / С-ко В. – С. 124-134; Островерха М. Жмут спогадів. – С. 145-150.

2544. Иванов А. Центральная Рада и Киевский Совет в 1917-1918 году: [Воспоминания] // Летопись революции. – Х., 1922. – № 1. – С. 9-15.

Те ж // Ком. мысль. – К., 1922. – № 6. – С. 83-88.

2545. Іванина Н. Залізні роки: Спомини, 1914-1922 / Передм. Є. Яворівського. – Львів: Вид. І. Тиктор, 1937. – 132 с. – (Укр. б-ка; № 59).

Зі змісту: Революція на Україні. – С. 51-56; Українська Центральна Рада. – С. 56-66; Рік 1918. – С. 66-71; Більшовики в Києві. – С. 71-73; Німці на Україні. – С. 73-75.

2546. Ільницький А. Розгін німцями Центральної Ради: (Спогад) // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1966. – № 52. – С. 24-28.

2547. Казимирчук П. Революционное движение в Горлово-Щербиновском районе Донбасса, янв. – апр. 1918 г.: [Воспоминания] // Летопись революции. – Х., 1923. – № 4. – С. 123-130.

2548. Кедровський В. 1917 рік: Спогади члена Укр. військ. ген. ком. і товариша секретаря військ. справ у часі Укр. Центр. Ради. – Вінніпег: Тризуб, 1967. – 526 с.

2549. Ківерчук Ю. Від автономії до суверенності // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1964. – 36. 10. – С. 27-37.

2550. Климишин М. В поході до волі: Спомини. Т. 1. – Торонто: Вид. Ліги Визволення України і Дослід. ін-ту Студіюм, 1975. – 429 с. – (Політ. б-ка Ліги Визволення України; № 28). – Тит. арк. парал. англ.

Доба Центральної Ради. – С. 18-21.

2551. Кононенко Х. Дві маніфестації: (Спогади з перших днів революції 1917 р.) // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1937. – Львів, 1936. – С. 80-85.

2552. Кононенко Х. Мої зустрічі з богданівцями: (Спогади) // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1936. – Львів, 1935. – С. 41-50.

2553. Крезуб А. На весні революції: (Уривок зі споминів) [1917 р.] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1932 рік. – Львів, 1931. – С. 9-15.

2554. Лебединський М. У 15-ліття заснування Центральної Ради: [Спогади] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1932 рік. – Львів, 1931. – С. 1-9.

2555. Левадний І. Київ у 1917 році // Вісник. – Нью-Йорк, 1977. – № 6. – С. 5-9; № 7/8. – С. 7-11.

2556. Лейхтенбергский Г.Н. Воспоминания об «Украине», 1917-1918. – Берлин: Детинець, 1921. – 52 с.

Рец.: О.В. // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1922. – Кн. 3. – С. 282-283.

2557. Магалевський Ю. В Олександровську на Запоріжжі: (Спомини про боротьбу з червоною Москвою в 1917 р.) // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1929. – Львів, 1929. – С. 106-121.

2558. Мазепа І. Україна в огні й бурі революції, 1917-1921: Два роки революції на Катеринославщині: [Гл.]. 2. Доба Центральної Ради: [Спогади] // Бористен. – Дніпропетровськ, 1997. – № 11. – С. 12-13. – Початок № 7-9.

2559. Майстренко І. Історія моого покоління: Спогади участника рев. подій в Україні / Альберт. ун-т. Канад. ін-т укр. стадій. – Едмонтон, 1985. – 416 с.

[Гл.] 2: Війна, революція 1917 року. – С. 13-32.

2560. Максимець В. 1917 рік: Чому нам встоятись не було сили? // Календар-альманах Нового Шляху, 1987. – Торонто, 1987. – С. 41-48.

2561. Мандрика М.І. Державність України // Календар Нового Шляху на 1973 рік. – Вінниця, [1972]. – С. 37-42.

Доба Центральної Ради.

2562. Мандрика М.І. Дещо за роки 1917 та 1918: (З моїх неопублік. споминів) // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1977. – № 1/2. – С. 85-95; № 3/4. – С. 75-82.

*2563. Мандрика М. Зі споминів Великої революції: Перші укр. гроші // Боротьба за волю. – Вінніпег, 1940. – № 1. – С. 25-29.

2564. Мартос Б. Українська державність і кооперація: (Спогади про 1917-1918 рр.) // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1970. – № 62. – С. 45-51.

2565. Матчинов. Январское восстание против Центральной Рады // Киевский Арсенал в пролетарской революции. – К., 1928. – С. 107-112.

2566. Махно Н. Воспоминания [март 1917 – дек. 1918 гг.] // Аршинов П.А. История махновского движения (1918-1921). Махно Н. Воспоминания. Кузьменко Г.А. Дневник, 19 февр. 1920 – 28 марта 1920. – М., 1996. – С. 171-480.

2567. Махно Н. Русская революция на Украине: (От марта 1917 г. по апрель 1918 г.). Кн. 1. – Париж, 1929. – 211, [3] с. – (Б-ка махновцев. Федерація анархо-ком. групп Север. Америки и Канады).

2568. Миронов Є. З підпілля за Центральної Ради й гетьманщини: (Спогади про підпіл. роботу на Одещині, 1918 р.) // Літопис революції. – Х., 1930. – № 3/4. – С. 138-147.

2569. Михайлик М. Український національний рух в Криму в 1917 році: Недокінч. рукопис...: [Спогади] // Хроніка 2000. – К., 2000. – № 34. – С. 233-251. – Публ. за вид.: Літопис Червоної Калини, 1932. – № 6. – С. 12-14; № 7/8. – С. 22-26.

2570. Могилянский Н.М. Трагедия Украины: (Из пережитого в Киеве в 1918 г.) // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 6, [т.] 11. – С. 74-88. – Репринт. воспроизведение изд. 1922 г.

Німці в Києві в період Центральної Ради.

2571. На провесні 1918 року / П.Ш. // Альманах-календар у 10-річчя «Гомону України», 1948-1958. – Торонто, [1958]. – С. 174-177.

2572. Ніщеменко К. Спогади про початок визвольних змагань // Альманах Українського народного союзу на ювілейний рік 1968. – Нью-Йорк, 1968. – С. 105-120.

Доба Центральної Ради.

2573. Одинець Г. Мої спогади про Центральну Раду. – Х., 1926. – 38 с.

*2574. Олянчин Д. Спогади про культурно-освітню працю на Підляшші, Поліссі й Волині в 1917 році // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 1. – С. 12-15; № 2. – С. 15-19.

2575. Омелянович-Павленко М. На Україні, 1917-1918: Спомини. – Прага: Накладом т-ва «Stilus», 1935. – 120 с. – Тит. арк. парал. фр.

2576. Патлах [Н.] Київ в январе 1918 года: Воспоминания // Летопись революции. – Х., 1923. – № 3. – С. 18-24.

2577. Повалення більшовиками російського Тимчасового уряду і перехід влади на Україні до Центральної Ради: (Скор. урив. зі споминів) / В.К. [В. Кедровський] // Літ.-наук. віsn. – Львів, 1925. – Кн. 1. – С. 29-45.

2578. Поліщук К. При Центральній Раді: Фрагм. із спогадів // За Золотоверхий Київ. – Львів, 1921. – С. 22-32.

2579. Приїзд московських міністрів до Києва (в кінці червня 1917 року) і військова справа: Уривок зі споминів / В.К. [В. Кедровський] // Літ.-наук. віsn. – Львів, 1923. – Кн. 12. – С. 333-338.

2580. Приходько В. Україна в потягах: Спомини з 1917 року // Історичний календар Червоної Калини на 1937 рік. – Львів, 1936. – С. 138-146.

*2581. Севрюк О. Берестейський мир, 9.II.1918: Уривки зі споминів. – [Львів], 1927. – 16 с.: портр., іл. – Відб. з «Укр. вістей», 1927. – № 19/22.

2582. Севрюк О. Підписання Берестейського договору: (Спомин участника мирових переговорів) // Ювілейний календар-альманах Українського голосу... на переступний рік 1968. – Вінніпег, [1968]. – С. 49-53.

2583. Скоропадський П. Від початку 1918-го року до проголошення Гетьманства: Уривок зі «Споминів» // Хлібороб. Україна. – Віденсь, 1924-1925. – № 5. – С. 31-92.

Рец.: Кревецький І. До генези 29-го квітня 1918 // Політика. – Львів, 1925. – № 1. – С. 18-19.

*2584. Сумерк Київської Печерської Лаври: [Київ у 1918 р.] / Хв. С. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 1. – С. 5-8; № 2. – С. 8-11.

2585. Сумський С. Одиннадцять переворотов: (Гражд. война в Киеве) // Революция на Украине: По мемуарам белых. – К., 1990. – С. 99-114. – Репринт. воспроизведение изд. 1930 г.

Спогади про події січня 1918 р.

2586. Суровцова Н. Спогади. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1996. – 432 с.: іл. – Імен. покажч.: с. 375-424. – Геогр. покажч.: с. 424-428.

[Гл.]: Умань 1917. – С. 63-71.

[Гл.]: Київ, 1917-1918. – С. 71-79.

2587. Терлецький О. Велика подія: Берест. мир – 9.II. 1918 // Народний ілюстрований ювілейний календар «Просвіти» на звичайний рік 1938. – Львів, 1938. – С. 105-108: іл.

2588. Третяк Л.В. Українське село у міжріччі революції 1917 року: (За кн. [спогадів] Г. Костюка «Зустрічі і прощання») // Духовні витоки Поділля: творці історії краю: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 верес. 1994 р.,

м. Кам'янець-Подільський. – Хмельницький, 1994. – Ч. 1. – С. 375-377.

2589. Фещенко-Чопівський І. Хроніка моого життя: Спогади міністра Центральної Ради та Директорії / Передм. В.О. Шевчука. – Житомир: КВО «Житомир. вісн.», 1992. – 124 с.: іл., портр.

Te ж // Укр. вісн. – Дубно, 1996. – № 3, 4; 1997. – № 5. – Скорочено.

2590. Характерник (Бжеський Р.). Згадки з минулого // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1925. – Кн. 2. – С. 134-142; Кн. 6. – С. 127-137; Кн. 11. – С. 219-229; 1926. – Кн. 1. – С. 33-43; Кн. 2. – С. 207-215.

2591. Чикаленко Є. Уривок з моїх споминів за 1917 р.: З дод. Імен. покажч. до перших 3-х кн. «Спогадів», вид. спілкою «Діло», і до «Уривка з моїх споминів». – Прага: Видавн. фонд ім. Є. Чикаленка при Укр. акад. ком., 1932. – 56 с.

2592. Чухнов М.С., Лобко А.О., Поляков І.І. Епізоди боротьби з Центральною Радою // Боротьба за перемогу Радянської влади на Україні: 36. спогадів учасників Великої Жовт. соц. революції. – К., 1957. – С. 116-123.

2593. Штендера Я. Білий прапор над «Арсеналом» // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1997. – № 10/12. – С. 422-440. – Бібліогр.: с. 435-440.

Доба Центральної Ради.

***2594. Шульгин О.** Початки діяльності міністерства закордонних справ України: [Спогади] // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1957. – № 4. – С. 29-32.

Te ж // Розбудова держави. – К., 1993. – № 1. – С. 22-24.

2595. Юртик Г. Другий Всеукраїнський військовий з'їзд. Перший Універсал: (Зі споминів) // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1923. – Кн. 3. – С. 228-234; Кн. 4. – С. 306-314.

2596. Юртик Г. Творимо: (Зі споминів) // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1923. – Кн. 6. – С. 147-159.

Про політику Центральної Ради. Перший і другий Універсалы.

2597. Янчевський М. Зі споминів [1917 р.] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1930. – 36. 2. – С. 137-147.

Див. також № 28, 30, 47, 71, 1559, 2503, 2504, 2675, 3331, 3534, 3573, 3880, 3905, 4001, 6243

Огляд джерел. Історіографія

2598. Білокінь С. Спомини Михайла Грушевського про Центральну Раду // Розбудова держави. – К., 1993. – № 1. – С. 8-19.

2599. Борис О.В. «Книгарь» про переклад та перекладну літературу [1917-1918 рр.] // Мова та історія. – К., 1998. – Вип. 39. – С. 9-15. – Бібліогр.: с. 15.

2600. Булат Т. «Михайло Грушевський: історик, суспільно-політичний діяч, державотворець»: Ювіл. конф. в Нью-Йорку // Укр. історик. – Нью-Йорк; Торонто та ін., 1996. – № 1/4. – С. 407-413.

Короткий виклад доповідей.

2601. Воронянський О.В. Українська історіографія 1920-1960-х років з питань аграрної політики Центральної Ради // Актуальні питання історії України: Тези доп. перших Багалій. читань, присвяч. 135-річчю з дня народж., 60-річчю з дня смерті акад. Д.І. Багалія. – Х., 1992. – С. 36-37.

2602. Галайбіда А.М. Важливе джерело з історії Української Народної Республіки // Творчі вершини вченого: До 60-річчя від дня народж. М.Г. Кукурудзяка. – Кам'янець-Подільський, 1998. – С. 230-231.

Про часопис «Вісник Ради Міністрів Української Народної Республіки.»

2603. Галайбіда А. Газета «Вісник Української Народної Республіки» як джерело з історії УНР // Тези доп. і повідомл. вісімнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 3 лют. 1998 р. – Вінниця, 1998. – С. 45-46.

2604. Гамрецький Ю.М. Радянська історіографія селянського руху на Україні в 1917 р. // Історичні дослідження в Українській РСР. – К., 1968. – Вип. 1. – С. 56-75.

*2605. Гомотюк О.Є. Дослідження істориками української діаспори державотворчої діяльності УНР // Українська еміграція в історії та літературі: Матеріали Міжнар. наук. конф., 18-20 верес. – Тернопіль, 1996. – С. 46-48.

*2606. Гомотюк О.Є. Новітня українська державність 1917-1918 років та причини її падіння: (Історіогр. аспект) // Тернопілля – 1995: Регіон. річник. – Тернопіль, 1995. – С. 70-74.

2607. Грибоєдов С.В. Преса доби Центральної Ради як джерело історичного дослідження: (Аспекти історіогр. воен. політики) // Михайло Грушевський і сучасність: Матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-річчю від дня народж. М.С. Грушевського. – К., 1998. – С. 43-44.

2608. Грибоєдов С.В. Преса доби Центральної Ради як джерело історичного дослідження її военної політики: (За матеріалами період. вид.) / Київ. ун-т. – К., 1997. – 16 с.

2609. Гриценко А.П. Джерела до вивчення історії національно-визвольного руху в Україні у 1917 р. // Центральна Рада на тлі української революції: Наук.-теорет. читання, 16 берез. 1995 р., м. Київ. – К., 1996. – С. 78-88.

2610. Гриценко А.П. Документи фонду Генерального секретарства народної освіти як джерело з історії українського національно-культурного відродження (1917 р.) // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 3. – С. 65-78. – Бібліогр.: с. 77-78.

2611. Губа П.І. Відображення у пресі 1917-1918 рр. розвитку ідеї української державності: [Огляд джерел] // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 41. – С. 26-29. – Бібліогр.: с. 29.

2612. Гусєв В. Проблеми українсько-єврейських взаємин на сторінках «Українського історика» [періоду Центральної Ради] // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1994. – № 120/123. – С. 72-76.

2613. Денисенко А.В. Газета «Нова Рада» за духовне й національне відродження українського народу, його державності // Українська демократична революція 1917-1918 років: Матеріали наук.-теорет. конф. [17 квіт. 1992 р.]. – К., 1992. – С. 18-20.

2614. Дмитрів І. Британці про українську державність (у трав. 1918 р.) // Визвол. шлях. – Лондон, 1978. – Кн. 4. – С. 389-394.

Огляд публікацій англійського журналу «The Times History and Encyclopaedia of the War» (1918, Vol. 16, p. 196, May, 21).

2615. Добринова Л.Е. Харків у 1917 році: Історіографія (1920 – перша половина 80-х років) // Вісн. Харк. ун-ту. – 1998. – № 401: Історія України, вип. 2. – С. 100-110. – Бібліогр.: с. 108-110.

2616. Документальна виставка «Українська Центральна Рада, березень 1917 – квітень 1918 рр.» // Арх. України. – К., 1992. – № 5/6. – С. 100.

2617. Дудко О.О. Листи українців на Батьківщину про відновлення держави як історичне джерело (березень 1917 р.) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 41. – С. 24-26. – Бібліогр.: с. 26.

2618. Завалнюк О.М. Мемуарна література про революційні події 1917 року в Проскурові // Хмельницькому – 500: Тези наук.-теорет. конф. – Хмельницький, 1991. – С. 25-27.

2619. Затока О.Б. Науково-теоретичні читання «Центральна Рада на тлі української революції» // Укр. іст. журн. – К., 1995. – № 5. – С. 143-146.

2620. Зворський С. Часопис «Просвітянин» і його редактор В. Страшкевич // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. шостої

Всеукр. наук.-теорет. конф., 11-13 трав. 2000 р. – Львів, 2000. – С. 520-525.
1917-1918 pp. – С. 521-523.

2621. Земзюліна Н.І. Аграрне питання в українській революції: в пошуках шляхів розв'язання: (Історіогр. нарис). – К.: Віпол, 1998. – 41 с.

Зі змісту: Земельне питання в програмах національних партій [1917-1918 pp.]. – С. 5-20; Основні напрями аграрної політики українських національних урядів у 1917-1918 pp. – С. 20-39.

2622. Земзюліна Н.І. Повстанський рух українського селянства 1917-1918 років: (Історіогр. нарис). – К.: Віпол, 1998. – 52 с.

2623. Ісаєв Р.С. Українське вільне козацтво у спогадах учасників національно-визвольних змагань 1917-1918 pp. // Молодь – Україні: Наук. зап. молодих учених Ужгород. ун-ту. – 1995. – Т. 8: Минуле і сучасне України: Зб. студ. робіт, вип. 2. – С. 40-59. – Бібліогр.: с. 56-59.

2624. Калакура Я. Новітня історіографія державотворчої діяльності Центральної Ради // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 1. – С. 42-51. – Бібліогр.: с. 50-51.

2625. Каліберда Ю. Бій під Крутами за спогадами учасників // Історія в шк. України. – К., 1997. – № 3. – С. 8-10. – Бібліогр.: с. 9-10.

Те ж // Самост. Україна. – К.; Чикаго, 1998. – № 1. – С. 3-7. – Бібліогр.: с. 6-7; Зб. наук. пр. / Київ. військ. гуманіт. ін-т. – 1998. – Вип. 3. – 45-51. – Бібліогр.: с. 50-51.

2626. Каліберда Ю.Ю. Військове будівництво як чинник національної безпеки України за споминами М.С. Грушевського // Етнонаціональний розвиток в Україні та стан української етнічності в діаспорі: сутність, реалії конфліктності, проблеми та прогнози на порозі ХХІ століття: Матеріали п'ятої Міжнар. наук.-практ. конф., 22-25 трав. 1997 р. – К.; Чернівці, 1997. – Ч. 2. – С. 91-95.

***2627. Каліберда Ю.Ю., Стрельський Г.В.** Мемуари як джерело з історії українського військового руху в російській армії (лютий 1917 – січень 1918 pp.) // Зб. наук. пр. / Київ. військ. гуманіт. ін-т. – К., 1997. – Вип. 1. – С. 66-83.

***2628. Кедрин І.** Викривлена правда: Події в Україні в 1918 р. у кривому дзеркалі споминів д-ра Л. Цегельського. – Нью-Йорк, 1963. – 35 с.

2629. Кічігіна Н.Р. Аграрне питання Центральної Ради на сторінках «Українського історика» // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1994. – № 1/4. – С. 68-71.

2630. Козицький М.Ю., Калінчук О.М. Висвітлення питання автономії України на сторінках центрального органу Української соціал-демократичної робітничої партії «Робітнича газета» (берез. – лип. 1917 р.) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1996. – Вип. 34. – С. 69-74.

2631. Кривоший Г.Ф. Питання про соціальну базу українського національного руху 1917 – початок 1918 років в історичній літературі // Наук. пр. іст. фак. / Запоріз. ун-т. – Дніпропетровськ, 1997. – Вип. 2. – С. 118-123. – Бібліогр.: с. 122-123.

***2632. Кривоший Г.Ф.** Подвиг під Крутами в українській діаспорній поезії 20-30-х років // Література й історія: Матеріали Міжнар. наук. конф., 12-14 груд. 1996 р. – Запоріжжя, 1996. – С. 288-292.

2633. Кривошина Б. Діаспорні видання «Вісті комбатанта» та «Визвольний шлях» як джерело вивчення історії першої світової війни // Зб. навч.-метод. матеріалів і наук. ст. іст. фак. / Волин. ун-т. – Луцьк, 1999. – Вип. 4. – С. 170-176. – Бібліогр.: с. 175-176.

Доба Центральної Ради та Гетьманату. – С. 174-175.

2634. Крутянець. Думки в 55-ліття українських Тернопілів // Вісті комбатанта. – Торонто, 1973. – № 1. – С. 13-20; № 2. – С. 28-42.

Матеріали до бібліографічних джерел історії бою під Крутами. – С. 39-42.

2635. Кузіна Н. Ідея національно-державного відродження України в добу Центральної Ради на сторінках «Літературно-наукового вісника» // Вісн. Київ. лінгв. ун-ту. Сер.: Історія, економіка, філософія. – 1999. – Вип. 3. – С. 61-66. – Бібліогр.: с. 65-66.

2636. Лисняк Н.С. «Українська Центральна Рада»: Огляд фонду Центр. держ. арх. вищих органів влади та упр. України // Український археографічний щорічник. – К., 1998. – Т. 6/7. – С. 233-249.

2637. Макаренко Н. Періодична преса як джерело вивчення проблем політико-правового становища національних меншин в УНР (1917-1918 рр.) // Спеціальні галузі історичної науки: Зб. на пошану М.Я. Варшавчика. – К., 1999. – С. 180-184.

2638. Малик А.О. Мемуари як джерело до вивчення історії формування Синьої і Сірої дивізій: (Період діяльності Центр. Ради) // Наук. зап. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 1999. – [Т.] 35, ч. 3: (Пед. та іст. науки). – С. 270-280. – Бібліогр.: с. 278-280.

2639. Малик А. Мемуари як джерело до історії української революції (берез. 1917 – квіт. 1918 рр.) / Львів ун-т. – Львів, 1999. – 73 с.

2640. Малик А.О. Мемуари як джерело до історії української революції

(березень 1917 – квітень 1918 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Львів. ун.-т. – Львів, 1999. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17.

2641. Малик А.О. Роль українських періодичних видань у формуванні мемуарного фонду з історії української національно-демократичної революції (березень 1917 р. – квітень 1918 р.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. п'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., 27-28 листоп. 1998 р. – Львів, 1999. – С. 77-84. – Бібліогр.: с. 84.

2642. Малик Я.Й. Газета «Народна воля» як джерело вивчення подій в Україні (1917-1918 рр.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. другої Всеукр. наук.-теорет. конф., 21-22 груд. 1994 р. – Львів; Житомир, 1994. – С. 34-37.

2643. Малиновський Б. Дані про дислокацію австро-угорських та німецьких військ в Україні (1918 р.) у документах державних установ УНР та Української Держави // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 1997. – Т. 2. – С. 93-98. – Бібліогр.: с. 98.

2644. Мельниченко П. Літопис визвольного руху на Поділлі навесні 1917 року: (За матеріалами газ. «Народна воля») // Тези доп. і повідомл. сімнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 18 верес. 1997 р. – Вінниця, 1997. – С. 53-54.

2645. Мироненко О.М. Світоч української державності: Політ.-прав. аналіз діяльності Центральної Ради: [За арх. документами] / НАН України. Ін-т держави і права. – К., 1995. – 327, [1] с.

Рец.: Дзюбко І.С. // Правова держава: Щорічник наук. пр. – К., 1996. – Вип. 7. – С. 312-314.

2646. Мручико Є.Є. Про використання наукових досліджень з історії Центральної Ради у викладанні історії України // Проблеми поширення досвіду викладання та вивчення історії України в технічних вищих навчальних закладах: Тези доп. Всеукр. наук.-метод. конф., м. Одеса, 28-29 трав. 1993 р. – К., 1993. – С. 145-147.

2647. Мукомела О.Г. В горнилі революції // Українська журналістика: вчора, сьогодні, завтра. – К., 1997. – С. 7-54.

Огляд періодичних видань періоду Центральної Ради.

2648. Мукомела О.Г. Тернистий шлях до мети // Українська журналістика: вчора, сьогодні, завтра: Іст.-теорет. нарис. – К., 1996. – С. 38-47.

Огляд газет «Нова рада», «Робітнича газета», «Народна воля» та журналу «Боротьба» періоду Центральної Ради.

2649. Наумова І.Б. Політичні партії в Українській Центральній Раді: (До історіогр. питання) // Вісн. Київ. лінгв. ун.-ту. Сер.: Історія, економіка,

філософія. – 1997. – Вип. 1, ч. 1: Зб. наук. пр. каф. історії України. – С. 58-68. – Бібліогр.: с. 65-68.

2650. Патер І. «Вісник Союза визволення України» про події на Поділлі в 1914-1918 рр. // Тези доп. чотирнадцятої Вінницької обл. іст.-краєзн. конф., 5 вересня 1995 р. – Вінниця, 1995. – С. 46-48.

Про події періоду Центральної Ради. – С. 47-48.

2651. Патер І.Г. Проблема державності на сторінках «Вісника Союза визволення України» (1914-1918 рр.) // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. – Львів, 1995. – Вип. 2. – С. 202-225. – Бібліогр.: с. 224-225.

1917 – початок 1918 року. – С. 211-223.

2652. Пивовар С. Олександр Шульгін як історик української державності доби Центральної Ради // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє: щорічник. – Тернопіль, 1999. – С. 19-22.

2653. Правдюк О. Крути в літературі і фольклорі: (До 75-річчя подвигу Київського студ. куреня Січ. Стрільців) // Нар. творчість та етнографія. – К., 1993. – № 1. – С. 11-19.

2654. Радъко П.Г. Національні традиції державотворення в українській історіографії та політичній літературі XIX-XX століть: концепції, ідеї, реалії / НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства; Відп. ред. П.С. Сохань. – К., 1999. – 387 с. – Бібліогр.: с. 334-385.

Розд. 3, [гл.] 4: Розробка теоретичних питань федерацівного будівництва у період Центральної Ради. – С. 274-286.

***2655. Ріпецький С.** Бій під Крутами в світлі української військової історіографії // Голос комбатанта. – Торонто, 1959. – № 2. – С. 3-5.

2656. Рудий Г.Я. Товариство «Просвіта» за доби Центральної Ради у висвітленні української преси // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1997. – Вип. 2. – С. 79-89.

2657. Савченко Г. Українське військо в публіцистиці Симона Петлюри (березень-серпень 1918 року) // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 30-42. – Бібліогр.: с. 41-42.

2658. Солдатенко В.Ф. Українська революція: концепція та історіографія / НАН України. Ін-т нац. відносин і політології. – К.: Пошук-видавн. агентство «Книга Пам'яті України», 1997. – 411 с.

[Розд.] 3: Історіографічна оцінка досвіду української революції доби Центральної Ради. – С. 184-372.

Рец.: Калінцев Ю. Українська революція як складний феномен // Віче. – К., 1998. – № 10. – С. 157-159.

2659. Стрельський Г. Брестський мир 9 лютого 1918 р.: тріумф чи трагедія?: Аналіз мемуар. джерел // Перша світова війна і слов'янські народи: Матеріали Міжнар. наук. конф., 14-15 трав. 1998 р. – К., 1998. – С. 69-76. – Бібліогр.: с. 75-76.

2660. Стрельський Г.В. Січневе збройне повстання київських трудящих проти Центральної ради (1918 р.) у спогадах учасників // Укр. іст. журн. – К., 1973. – № 2. – С. 135-138.

2661. Терлецька І.В. Брестський мир. Боротьба партій: Історіогр. пробл.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1994. – 18 с. – Бібліогр.: с. 18.

2662. Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. Ч. 2 / НАН України. Ін-т історії України; Відп. ред. В.А. Смолій. – К., 1997. – 409 с.

Зі змісту: Пиріг Р. Центральна Рада і Павло Скоропадський: реконструкція взаємин за спогадами гетьмана. – С. 303-308; Миронець Н. Епістолярна спадщина українських громадсько-політичних діячів доби Центральної Ради як історичне джерело. – С. 340-347; Тесленко В. Оцінка діяльності Центральної Ради в листуванні та спогадах Євгена Чикаленка. – С. 369-370; Веденєєв Д. Зовнішня політика Центральної Ради УНР: до історіографії проблеми. – С. 386-391.

2663. Черномаз Й.Ш., Антоненко С.І. Дослідження про профспілки і фабзавкоми України в 1917 р.: [Історіогр. огляд] // Укр. іст. журн. – К., 1988. – № 11. – С. 28-37.

2664. Чухмара Е.Ф. К оценке Универсалов Центральной Рады: (Историография) // История Украины: дослідження та інтерпретації: Тези VI Респ. суспіл.-політ. читань, 22-25 трав. 1991 р., Новгород-Сіверський. – К., 1991. – С. 70-72.

2665. Шаповал Ю.Г. «Діло» (1880-1939 pp.): Поступ укр. суспіл. думки / НАН України. Львів. наук. б-ка та ін. – Львів, 1999. – 384 с. – Імен. покажч.: с. 354-378. – Бібліогр.: с. 379-382.

Про події в Україні у 1917 – листопаді 1918 р. на сторінках «Діла». – С. 215-228.

2666. Шаповал Ю.Г. Часопис «Діло» (1880-1939 pp.): історія, проблеми, люди. Ч. 3. «Рости, рідна мово, і будь нам щитом...» (1903-1918 pp.) // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. – Львів, 1998. – Вип. 5. – С. 5-110.

1917 - листопад 1918 рр. – С. 96-110.

2667. Ярошенко Є. Становлення державної системи охорони культурної спадщини в Україні у дзеркалі періодичної преси (1917-1918 рр.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. шостої Всеукр. наук.-теорет. конф., 11-13 трав. 2000 р. – Львів, 2000. – С. 410-413. – Бібліогр.: с. 413.

Див. також № 153, 676, 2772, 2924, 3013, 3124, 3321, 3505, 3894, 3908, 4359, 6279

Загальні праці

2668. Алєшин А.П. Первые месяцы австро-германской оккупации в Николаеве // Літопис революції. – Х., 1929. – № 5/6. – С. 45-62.

Зміст: Первые дни германской оккупации; Мартовское восстание. Украинская Рада; Немецко-германский режим после восстания. Падение гетманщины.

2669. Андрієвський В. В десяту річницю, 22.I.1918 – 22.I.1928: (Промова ... 22.I.1928, м. Каліш). – Каліш: Накладом «Табору», 1928. – 32 с.

2670. Андрієвський Д. Світове значення усамостійнення України в рр. 1917-18 // Календар «Нового Шляху» на 1967 рік. – Вінніпег, 1967. – С. 85-90.

2671. Антонюк О.В. До питання про військово-політичне становище в Україні (березень – квітень 1918 року) // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1999. – № 377: Держава та армія. – С. 66-76. – Бібліогр.: с. 75-76.

2672. Артюшенко Ю. 22 січень 1918 – ми і світ. – Чикаго, 1958. – 31 с.

2673. Балицька О.В. Громадсько-політична діяльність української інтелігенції (березень 1917 р. – квітень 1918 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ, ун-т. – К., 1993. – 23 с. – Бібліогр.: с. 23.

2674. Бевз Т. Проблеми війни і миру в Україні в умовах суспільних потрясінь // Україна: Ретроспектива і перспектива. – К., 1999. – С. 74-82. – Бібліогр.: с. 82.

Доба Центральної Ради.

2675. Белый Д. Херсонские украинцы в 1917 г. – Херсон: Константы, 1995. – 65 с. – (Б-ка альм. соц. исслед. «Константы»). – Бібліогр.: с. 45-52. – Имен. указ.: с. 53-56. – Прил.: Чернявський М. Коли тюрми розчинялись: Урив. спогадів / Публ. підгот. І. Німченко: с. 56-60.

2676. Білокінь С. Доля членів Центральної Ради в ССР // Визвол. шлях. – Лондон, 2000. – № 1. – С. 14-26.

Зокрема доба революції.

2677. Блашкевич С.Е., Кондратюк Р.Ю. Українська національно-демократична революція на Волині // Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. зб. – Житомир, 1997. – С. 3-5. – Бібліогр.: с. 5.

Про створення місцевої Волинської Української Ради у 1917 р.

2678. Богачевська-Хомяк М. Білим по білому: Жінки в громад. житті України, 1884-1939. – К.: Либідь, 1995. – 424 с.

Громадська діяльність жінок за часів Центральної Ради.
– С. 178-181.

2679. Бойко В.М. Приєднання північних повітів Чернігівщини до УНР [1917 р.] // Сіверян. літопис. – Чернігів, 1996. – № 5. – С. 3-11.

2680. Борис Р. Німці в Україні. – Львів, 1939. – 30, [2] с. – («Новини», місячник акт. справ).

2681. Брахль И. Кровавые дни: (События в Киеве 16-26 янв. 1918 г.). – К.: Хроникер, [1918]. – 16 с.

***2682. В 20 роковини Української Центральної Ради, 1917-1937 роки // Календар-альманах Українського голосу на [1938] рік.** – Вінніпег, 1937. – С. 30-32.

***2683. В тридцятиліття сімнадцятого: В роковини Укр. нац. революції, 1917-1947 // Ілюстрований Календар «Просвіта» в Аргентині на рік 1947.** – Буенос-Айрес, [1947]. – С. 40-43.

2684. Валігурський П.О. Чи існувала мирна альтернатива на Україні в кінці 1917 року? // Наук. зап. з історії України. – Кіровоград, 1992. – Вип. 1. – С. 3-10. – Бібліогр.: с. 10.

2685. Вараниця І. Роковини самостійності і державності України // Альманах «Гомону України» на рік 1968: У 50-річчя проголошення держ. самостійності України, 1918-1968. – Торонто, 1968. – С. 80-85: іл., портр.

Період Центральної Ради та Гетьманату.

2686. Варгатюк П.Л. Політичні сили і соборність України в 1917 році // Проблеми соборності України в XX столітті. – К., 1994. – С. 52-57.

2687. Великий українець: Матеріали з життя та діяльності М.С. Грушевського / Упоряд. і підготов. текстів та фотоматеріалів, комент. та прим. А.П. Демиденка; Редкол.: О.Т. Гончар та ін.; Вступ. слово Л.М. Кравчука; Післямова Ф.П. Шевченка. – К.: Веселка, 1992. – 552 с. – Список основ. пр. М.С. Грушевського: – с. 548-550.

Зі змісту: Грушевський М. Вільна Україна. – С. 95-113;
Грушевський М. Якої ми хочемо автономії і федерації. –

С. 114-131; Грушевський М. На порозі нової України. – С. 133-178.

*2688. Вергун М. 1917 – в роковини створення Української Республіки // Дешева книжка. – Львів, 1937. – № 6. – С. 1-31.

2689. Верстюк В.Ф. М.С. Грушевський у перший період діяльності Центральної Ради // Укр. іст. журн. – К., 1996. – № 5. – С. 37-50. – Бібліогр.: с. 49-50.

2690. Верстюк В. Михайло Грушевський: історик і політик // Криниця. – Полтава, 1996. – № 10/12. – С. 59-64.

2691. Верстюк В.Ф. Роль і місце Центральної Ради в модерній історії України // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 5. – С. 17-25. – Бібліогр.: с. 24-25.

2692. Верстюк В.Ф. Українська революція: доба Центральної Ради // Укр. іст. журн. – К., 1995. – № 2. – С. 65-78; № 5. – С. 79-88; № 6. – С. 66-78.

Те ж // Історія України: Нове бачення. – К., 1996. – Т. 2.
– С. 3-52.

2693. Винар Л. Михайло Грушевський, Українська Центральна Рада і відродження державності України // Розбудова держави. – К., 1992. – № 3. – С. 7-11.

Те ж // Винар Л. Михайло Грушевський: історик і будівничий нації: Ст. і матеріали. – Нью-Йорк; К.; Торонто, 1995. – С. 194-200.

2694. Винниченко В.К. Відродження нації: (Історія укр. революції). – К.: Політвидав України, 1990. – Репрінт. відтворення вид. 1920 р.

Ч. 1: Доба Української Центральної Ради. Період перший. Революційна організація державності й морально-правової влади. – 348 с.

Ч. 2: Доба Центральної Ради. Період другий. Організація юридично-правової влади. – 328 с.

2695. Винниченко В. Відродження нації: (Історія укр. революції / березень 1917 р. – груд. 1919 р. /). Ч. 2. Доба Центральної Ради // Дніпро. – К., 1991. – № 1. – С. 55-89; № 2. – С. 109-125; № 3. – С. 93-121.

2696. Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. Ч. 1 / НАН України. Ін-т історії України та ін.; Редкол.: В.М. Запорожан (голова) та ін. – Одеса, 1996. – 272 с.

Зі змісту: Тригуб П.М. До питання про взаємовідносини Центральної Ради з радами робітничих, селянських і солдатських депутатів (жовт. – груд. 1917 р.) – С. 52-53; Пентер Т. Особливості революції 1917 року в Одесі. – С. 60-

61; Гарчева Л.П. Підтримка УНР міськими радами України в жовтні – листопаді 1917 р. – С. 76-77; Гвоздик В.С. Національно-визвольний рух на Півдні України в 1917 році та його роль в українському державотворенні. – С. 104-105; Кривоший Г.Ф. Соціальна база українського національного руху доби Центральної Ради – С. 118-120.

2697. Вінцковський Т.С. Населення Півдня України в боротьбі за утвердження Української національної держави (лютий 1917 р. – січень 1918 р.) // Зап. іст. фак. / Одес. ун-т. – 1997. – Вип. 4. – С. 80-85.

2698. Вісті з Української Центральної Ради у Києві [березень – травень 1917 р.]: [Арх. документи] / Передм. Л. Винара // Укр. історик. – Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1978. – № 1/3. – С. 140-159; 1979. – № 1/4. – С. 134-144; 1981. – № 1/4. – С. 180-191; 1984. – № 1/4. – С. 278-290; 1986. – № 3/4. – С. 112-123; 1987. – № 1/4. – С. 160-173.

2699. Волинець С. Літопис Української революції і державного будівництва // Календар-альманах Українського голосу на звичайний рік 1963. – Вінніпег, [1963]. – С. 38-54.

Доба Центральної Ради.

2700. Волобуєва А. Національне піднесення Києва у 1917 році // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 230-233.

2701. Воловик В., Стопчак М. З історії українського національного руху на Поділлі в першій половині 1917 р. // Тези доп. шістнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 11 лют. 1997 р. – Вінниця, 1997. – С. 13-18.

2702. Воловик В., Стопчак М. Події Української національної революції на Поділлі в жовтні-грудні 1917 р. // Тези доп. і повідомл. сімнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 18 верес. 1997 р. – Вінниця, 1997. – С. 55-57.

2703. Волошин Р. Політика більшовиків на Україні за Центральної Ради // Вісник. – Львів, 1937. – Кн. 3. – С. 192-202.

2704. Гайvas Я. Дві річниці: шістдесят і сорок років тому: (Слово на з'їзді ОДВУ, верес. 1978) // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1979. – № 3/4. – С. 23-29.

Про урочисте відзначення українською діаспорою 60-річчя проголошення Української Народної Республіки.

2705. Галаган М. З нагоди десятої річниці Української Центральної Ради // Студ. вісн. – Прага, 1927. – № 3/4. – С. 2-9.

- 2706.** Галайчук Б. Самостійництво Центральної Ради // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1968. – № 1. – С. 23-25.
- 2707.** Гамрецкий Ю.М. Украинская Центральная Рада в 1917 году // Общественные организации в политической системе России 1917-1918 гг. – М., 1992. – С. 105-112.
- 2708.** Ганко Т. История украинского народа: (Корот. начерк). – К., 1918. – 35 с.
- Доба Центральної Ради. – С. 31-35.
- 2709.** Гарчев П.І. Боротьба одеського пролетаріату проти Центральної Ради за встановлення Радянської влади в Одесі // Наукові записки Сумського педагогічного інституту. Сер.: Іст. – К., 1955. – С. 3-27.
- 2710.** Гарчев П.І. В.І. Ленін і підготовка воєнного розгрому контрреволюційної Центральної Ради та каледінців // Питання історії народів СРСР. – Х., 1970. – Вип. 10. – С. 35-46.
- 2711.** Гарчева Л.П. Політична конfrontація та збройна боротьба Росії з Україною [1917 – поч. 1918 рр.]: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1995. – 54 с. – Бібліогр.: с. 51-52.
- 2712.** Гвоздик В.С. Партийно-політична боротьба на Півдні України під час виборів до Українських установчих зборів [1917 р.] // Придніпр. наук. віsn. – Дніпропетровськ, 1997. – № 2: Гуманіт. науки. – С. 18-22.
- 2713.** Гвоздик В.С. Пробудження національної свідомості українців на Півдні України в 1917 році // Придніпр. наук. віsn. – Дніпропетровськ, 1994. – № 9: Історія і право. – С. 10-15.
- 2714.** Гвоздик В.С. Створення партійно-політичних блоків на Півдні України під час виборів до міських дум в [квітні – липні] 1917 році // Придніпр. наук. віsn. – Дніпропетровськ, 1997. – № 9: Історія і право. – С. 1-9.
- 2715.** Геродот Д. Київ у дні перевороту. – Б.м., [1920]. – 15 с.
- 2716.** Гікавий М. Незавершене 22 січня // Вісник. – Нью-Йорк, 1981. – № 1/2. – С. 1-2.
- 2717.** Гнойовий І. Катеринослав у боротьбі за українську незалежність, 1917-1918 // Вісті комбатанта. – Торонто, 1971. – № 1. – С. 39-44.
- *2718.** Гомотюк О.Є. Державний центр Української Народної Республіки // Наук. зб. іст. фак. / Терноп. пед. ін-т. – 1995. – Вип. 2, ч. 1. – С. 84-90.
- 2719.** Гомотюк О., Паньків Є. Лютнева російська і українська революція [1917 р.] // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 7. – С. 67-74. – Бібліогр.: с. 73-74.

2720. Городецкий Е. Легенда о «нейтралитете»: (Из истории окт. дней 1917 г. в Киеве) // Историк-марксист. – М., 1937. – Кн. 4. – С. 100-123.

Центральна Рада під час боротьби пролетаріату України
з Тимчасовим урядом в жовтні 1917 р.

2721. Гошуляк І. З досвіду вітчизняного демократизму: [Українська Центральна Рада, Західноукраїнська Народна Республіка] // Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації: Всеукр. наук.-практ. конф., 6-7 лют. 1997 р., м. Київ. – К., 1997. – С. 70-71.

1918-1920 рр. – С. 89-90.

***2722.** Гошуляк І.Л. Історичні уроки демократичної революції 1917-1918 років // Українська демократична революція 1917-1918 років: Матеріали наук.-теорет. конф. [17 квіт. 1992 р.]. – К., 1992. – С. 29-31.

2723. Гошуляк І.Л. Про причини поразки Центральної Ради // Укр. іст. журн. – К., 1994. – № 1. – С. 31-44.

2724. Гошуляк І.Л. Проблеми соборності українських земель у добу Центральної Ради // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 3. – С. 26-41. – Бібліогр.: с. 40-41

2725. Григорій Н. Перший Всеукраїнський Національний Конгрес, 17-21 квітня 1917 // «Яка краса: Відродження країни!»: Альм. Укр. Брат. Союзу: У 60-річчя Укр. Нац. революції. – Скрантон, 1979. – С. 24-38.

2726. Гриценко А.П. Діяльність українських організацій на теренах Росії за доби Української Центральної Ради / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1999. – 63 с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 59-63.

2727. Гриценко А.П. Політичні сили у боротьбі за владу в Україні: (кінець 1917 р. – початок 1919 р.) / АН України. Ін-т історії України. – К., 1993. – 100, [1] с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 93-100.

[Гл.]: Співвідношення політичних сил в Україні за доби
Центральної Ради. – С. 4-20.

2728. Гриценко А. Утворення Української Центральної Ради і піднесення руху за національне відродження серед українців поза межами України // Історія в шк. України. – К., 1997. – № 2. – С. 2-7. – Бібліогр.: с. 6-7.

2729. Грушевська К. Що таке держава // Громада. – К., 1919. – № 2/3. – С. 10-11.

Про відновлення української державності. Створення
Центральної Ради.

2730. Грушевський М. В огні й бурі // Літ.-наук. вісн. – К., 1918. – Кн. 1. – С. 109-110.

Те ж // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік

1937. – Львів, 1936. – С. 78-80; Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1984. – № 1/4. – С. 228-229.

Перші роки існування Української республіки та її захист.

2731. Грушевський М. Відродження Української Республіки // Громада. – К., 1919. – № 1. – С. 2-3.

2732. Грушевський М. Вільна Україна: Ст. з остан. днів (берез. – квіт. 1917). – 3-є вид. – К., 1917. – 16 с.

Те ж // Передм. «Чи допоможе нам рік 1917-й зрозуміти рік 1991-й?: Слово про М.С. Грушевського та його працю «Вільна Україна» О. Копиленка // Наука і сусп.-во. – К., 1991. – № 9. – С. 22-29.

2733. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К., 1918. – 576 с. – Дод.: с. 573-576.

Ч. 6, [гл.] 132: Російська революція і визволення України. – С. 542-546.

[Гл.] 134: Українська Народна Республіка. – С. 551-555.

[Гл.] 135: Україна самостійна. – С. 555-560.

[Гл.] 136: Київське повстання. – С. 560-564.

[Гл.] 137: Війна за незалежність. – С. 564-572.

Те ж: З дод. нового періоду історії України за роки від 1914 до 1919. – Нью-Йорк, 1990. – 559 с.: іл., карти.

Доба Центральної Ради. – С. 523-558.

2734. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К.; Віден: Дніпроюз, 1921. – 575 с.

Ч. 6, [гл.] 132: Російська революція і визволення України. – С. 542-546.

[Гл.] 134: Українська Народна Республіка. – С. 551-555.

[Гл.] 135: Україна самостійна. – С. 555-560.

[Гл.] 136: Київське повстання. – С. 560-564.

[Гл.] 137: Війна за незалежність. – С. 564-570.

[Гл.] 138: Переворот. – С. 570-575.

Те ж. – Нью-Йорк, 1967. – 575 с. – Фотодрук вид. 1921 р.

2735. Грушевський М. На порозі нової України: Гадки і мрії. – К., 1918. – 120 с.

Те ж / Передм. І.Р. Юхновського. – Репринт. вид. – К., 1991. – 128 с.

Те ж: [Фрагменти] / Передм. В. Хохлачова // Вісн. АН України. – К., 1993. – № 9. – С. 47-73. – Бібліог.: с. 67-73.

2736. Грушевський М. На порозі нової України: Ст. і джерел.

матеріали / Ред., вступ. ст. Л.Р. Винара; Українськ. іст. т-во. – Нью-Йорк; Львів; К. та ін., 1992. – 278 с.: фотограф. – Дод.: [Виступи, звернення М. Грушевського, Універсалі, Закони Української Центральної Ради та Конституція УНР]: с. 193-238. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 253-261, 271-272. – Покажч. імен: с. 273-274.

Ч. II: Самостійна Україна: (Ст. з груд. – квіт. 1917-1918 рр.). – С. 59-85.

Ч. V: Вільна Україна. – С. 134-158.

Ч. VI: Державне будівництво Української Центральної Ради. – С. 160-190.

2737. Грушевський М. Новий період історії України за роки від 1914 до 1919 / Упоряд. А.Ф. Трубайчук. – К.: Либідь, 1992. – 48 с.

2738. Грушевський М. Очищення огнем // Український історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1984. – № 1/4. – С. 225-227.

2739. Грушевський М. Про старі часи на Україні: Коротка історія України // Початок шк. – К., 1991. – № 9. – С. 70-79.

[Ч.] 30: Революція і визволення України [в період Центральної Ради]. – С. 78-79.

2740. Грушевський М. Роковини, 20(7) падолиста 1917: [Перша річниця проголошення Української Народної Республіки] // Літературно-науковий вісник. – К., 1918. – Кн. 10/11. – С. 4-6.

2741. Грушевський М. Самостійна Україна: Ст. з груд. – квіт. 1917-1918 рр. // Слово і час. – К., 1996. – № 8/9. – С. 15-16; № 10. – С. 8-17.

2742. Грушевський М. Україна окремішна // Літературно-науковий вісник. – К., 1919. – Кн. 1. – С. 10-19.

Те ж // Дзвін. – Львів, 1991. – № 4. – С. 86-90.

До річниці проголошення незалежності УНР Четвертим Універсалом Центральної Ради.

2743. Гулянович Г.Д. З'їзд народів Росії у Києві [вересень 1917 р.] // Український історичний журнал. – К., 1994. – № 6. – С. 82-86.

2744. Гунчак Т. Україна: Перша половина ХХ ст.: Нариси політичної історії. – К.: Либідь, 1993. – 287 с.: фотограф., табл.

[Гл.]: Українська революція: Початок. – С. 79-97.

[Гл.]: Уряд України та його проблеми. – С. 98-110.

[Гл.]: Боротьба за Україну: Співвідношення політичних сил. – С. 111-140.

Дод.: [Документи доби Центральної Ради]. – С. 254-273.

2745. Гусєв В., Мельничук О. «... і прийде Великден на Україну»:

Хроніка остан. днів існування Центр. Ради // Розбудова держави. – К., 1994. – № 3. – С. 21-30.

2746. Дашкевич Я. Українці в Криму (XV – початок ХХ ст.) // Сучасність. – К., 1992. – № 4. – С. 96-104.

Про український національний рух у Криму, 1917-1918 рр. – С. 101-104.

***2747. 22 січня 1918:** (21-ша річниця проголошення державної незалежності України) // Табор. – Варшава, 1938. – № 36. – С. 1-4.

2748. Демидчук С. Воскресіння народу: [Про події 1917 р. в Україні] // Календар Українського народного союзу на рік звичайний 1918. – Джерсі-Сіті, 1917. – С. 34-50.

В статті подано текст Першого Універсалу Української Центральної Ради від 23 червня 1917 р. – С. 45-48.

2749. Демкин И.В. Борьба с буржуазно-националистической Центральной Радой на Украине // Учен. зап. / Харьк. библ. ин-т. – 1956. – Вып. 2. – С. 41-63.

2750. Дем'яненко Б.Л. Доба Української Центральної Ради – нова спроба творення національної державності (берез. 1917 р. – квіт. 1918 р.) // Місце України у світовій історії та особливості вивчення даної проблеми у педагогічному вузі: Тези міжвуз. наук.-практ. конф. – К., 1992. – С. 59-61.

2751. Дещинський Л.Є., Голубко В.Є. З історії боротьби Центральної Ради за відновлення української державності: (До 75-річчя утворення Центр. Ради) // Україна на етапі національно-державного відродження. – Львів, 1992. – С. 3-17. – Бібліогр.: с. 17.

2752. Дещинський Л., Голубко В. Розбудовуючи Українську державу, мусимо засвоїти уроки Центральної Ради // Розбудова держави. – К., 1993. – № 7. – С. 21-29.

2753. Дмитришин В. Повалення німцями Центральної Ради у квітні 1918 р.: Нові дані з нім. арх. // Політол. читання. – Торонто; К., 1994. – № 1. – С. 104-120.

2754. Довгаль С. Звернення Голови виконавчого органу УНРади до українського народу з нагоди роковин 22 січня 1918-1919 рр. // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1970. – № 62. – С. 1-3.

2755. Дорошенко В. Подія переломового значення: (Слово на двадцяті роковини 22 січ. 1918) // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1938. – Львів, 1937. – С. 5-7.

2756. Дорошенко В. У двадцятилітню річницю // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1937. – Львів, 1936. – С. 32-38.

2757. Дорошенко Д. Історія України, 1917-1923 рр. Т. 1. Доба Центральної Ради. – Ужгород: Накладом О. Цюпка, 1932. – 437, ХХІ с.: іл. – Дод.: Мирний договір між Українською Народною Республікою, з однією, Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною з другої сторони: с. 423-431; Протокол, прийнятий в Ц. і К. Міністерстві 18 лютого 1918: с. 431-432; Маніфест до українського народу: (Звернення імператора Австро-Угорщини Франца-Йосипа): с. 433; Записка про Берлінську нараду з 6 лютого 1918 ...: с. 434-436; Нота ген. Табуїї в справі визнання Францією УНР: с. 436-437. – Покажч. імен: с. I-XVI.

Те ж. – 2-е вид. – Нью-Йорк: Булава, 1954. – 437, ХХІ с. – Фотодрук.

Те ж / Передм. «Слухати голоси історії» Р. Полонського // Прапор. – Х., 1990. – № 11. – С. 78-106; № 12. – С. 93-135; Березіль. – Х., 1991. – № 1. – С. 129-143; № 2. – С. 157-161; № 3. – С. 123-128; № 4. – С. 97-134; № 5. – С. 119-132; № 6. – С. 124-136; № 7. – С. 128-136; № 8. – С. 135-140; № 9. – С. 120-140; № 10. – С. 128-134; № 11. – С. 93-133; № 12. – С. 68-141; 1992. – № 1. – С. 101-131; № 2. – С. 113-132. – Без додатків.

2758. Драган А. Історія 1918-го року у «Свободі» // Альманах Українського народного союзу на ювілейний рік 1968. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1967. – С. 17-34.

Хроніка періоду Центральної Ради, Гетьманату та ЗУНР на сторінках газети.

***2759.** Драматичні події перед 22 січнем // Календар «Слово» на ювілейний 1968 рік. – Торонто, [1968]. – С. 38-42.

2760. Дужий П. Перша конференція поневолених народів Сходу Європи й Азії // Укр. ідея і чин. – Львів, 1998. – № 3. – С. 14-36.

Центральна Рада та З'їзд поневолених народів. – С. 19-24.

2761. Ейдеман Р., Какурін Н. Громадянська війна на Україні / ІСТПАРТ, Всеукр. жовт. коміс.; За ред. В.Я. Чубаря. – Х.: Держвидав України, 1928. – 71 с.

[Гл.] 2: [Діяльність Центральної Ради]. – С. 5-17.

[Гл.] 3: [Повалення Центральної Ради. Гетьманат]. –

С. 17-22.

2762. Єнакаєва О. Центральна Рада. IV Універсал. Брестський мир // Молодий будівничий України. – К., 1998. – № 3. – С. 24-25.

2763. Єремій М. За лаштунками Центральної Ради // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1968. – № 1/4. – С. 94-104.

2764. Сфремов С. Під обухом. Більшовики в Києві. – К.: Вік, 1918. – 64 с.

Те ж // Біль: Альманах. – Львів, 1995. – Вип. 5/6. – С. 6-37.

2765. Жила В. Українська Центральна Рада на тлі доби: факти та оцінки: (До 75-річчя її утворення) // Визвол. шлях. – Лондон, 1992. – Кн. 4. – С. 387-397.

2766. Жученко М. [Дорошенко Д.] Українське життя у Києві на світанку волі [1917 р.] // Літ.-наук. вісн. – К., 1917. – Кн. 1. – С. 150-154.

2767. З Новим роком / Публ. О. Романчука // Універсум. – Львів, 1994. – № 1/2. – С. 8. – Передрук з вид. «Вільна думка». – 1918. – № 12.

Стаття про здобутки УНР в 1917 р.

2768. Заблоцький Ю. 22 січня 1918-1919 pp. // Визвол. шлях. – Лондон, 1982. – Кн. 1. – С. 6-12.

2769. Задачи демократии на Украине / А. Б-ий. – Х.: Изд. Товарищества потреб. о-в Юга России, 1918. – 55 с.

*2770. Зозуля Я. Кінець російської влади на Україні, огляд подій та особисті погляди. – 2-е вид., випр. – Нью-Йорк, 1964. – 19 с.

2771. Золотарев А. Из истории Центральной Украинской Рады (1917 год). – [Х.]: Госиздат Украины, 1922. – 34 с.

Те ж. – 2-е вид. – Х.: Червон. шлях, 1924. – 44 с. – Укр. мовою.

2772. Золоті роковини: До 50-річчя великої Укр. нац. революції та відновлення Укр. державності, 1917-1967. – Нью-Йорк: Свобода, 1966. – 256 с. – (Календар-альманах Українського народного союзу на 1967 р.) – Тит. арк. парал. англ.

Зі змісту: Драган А. Здійснені мрії: [Хроніка подій 1917 р. на сторінках газ. «Свобода»]. – С. 35-58; Грушевський М. На порозі нової України. – С. 70-79; Смаль-Стоцький Р. Початок відновлення української державності [УНР]. – С. 88-96; Олесницький Б. Спадщина 22 січня. – С. 209-215.

2773. Измайлова Д.И., Василенко Л.А. Достижения и просчеты Центральной Рады // Вісн. Донбас. акад. буд-ва і архітектури: Зб. наук. пр. – Макіївка, 1999. – Вип. 4. – С. 4.

2774. Іваненко В.В., Голуб А.І., Удод О.А. Очищення правдою: Відома і невідома Україна в об'єктиві історії ХХ ст. – К.: Генеза, 1997. – 208 с.

Розд. 2, [гл.]: Україна у 1917-му: альтернативи політичного вибору. – С. 31-39.

[Гл.]: Чи була легітимною влада Центральної Ради? – С. 39-46.

[Гл.]: «Іменем народів Російської республіки...»: (Укр. державники і «всеросійська учредилка»). – С. 46-53.

[Гл.]: Братовбивча громадянська: погляд крізь роки. – С. 53-62.

2775. Іванець А.В. Кримський вектор політики Української Центральної Ради // Культура народов Причорномор'я. – Симферополь, 1998. – № 3. – С. 143-152. – Бібліogr.: с. 151-152. – В кн. авт. Іванець.

2776. Із історії ставлення більшовиків до Центральної Ради: Матеріали // Літопис революції. – Х., 1928. – № 4. – С. 158-168.

Взаємовідносини Центральної Ради з Радянською республікою.

2777. Ільницький Р. Центральна Рада і більшовики восени 1917 // Сучасність. – Мюнхен, 1972. – № 10. – С. 57-67.

2778. Ільницький Р. Шістдесят днів української політики (листопад-грудень 1917) // Сучасність. – Мюнхен, 1972. – № 7/8. – С. 120-132.

2779. Історія українського народу: (Корот. начерк) // Календар і записна книжка кореспондента Київської губернської народної ради на 1918 рік. – К., 1918. – С. 194-227.

Утворення та діяльність Центральної Ради. – С. 223-227.

2780. К истории «Трехугольного боя» в Киеве (окт. 1917 г.) // Летопись революции. – Х., 1924. – № 4. – С. 186-194. – Протокол заседания Комиссии «по выработке условий прекращения военных действий в г. Киеве»: с. 187-194.

2781. Калітко С. Діячі Центральної Ради та Східне Поділля // Тези доп. і повідомл. дев'ятнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 18 лют. 1999 р. – Вінниця, 1999. – С. 37-39.

2782. Камінський А.Г. Pro patria: (Револ. доба на Україні й діяльність Центр. Ради). – Кам'янець на Поділлі, 1919. – 45, [3] с.

*2783. Кедрин І. Рік 1918 в історії української політичної думки // Ювілейний календар «Свободи» на звичайний рік 1958. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1958. – С. 79-86.

2784. Кедрин І. 60-річчя самовизначення України // Альманах УНСоюзу – 1978: У 60-річчя держ. Акту 22 січ. 1918 в Києві; У 60-річчя листопад. чину у Львові... – Нью-Йорк, 1978. – С. 22-28.

Доба Центральної Ради.

2785. Клименко-Мудрий В. Чому була усунута від влади Українська Центральна Рада // Третя академія пам'яті професора Володимира Антоновича: Доп. та матеріали, 11-12 груд. 1995 р., м. Київ. – К., 1996. – [Ч. 2]. – С. 289-299.

Те ж // Культура на зламі тисячоліть: (Зб. наук. ст.). – К., 1996. – Ч. 2. – С. 69-85.

2786. Ковалевський О. Три роки: (Проголошення незалежності УНР) // Воля. – Віденський вісник. – Т. 2, № 6/7. – С. 217-221.

***2787. Ковалевський М.** Свято Української державності – свято української раси // Трибунал. – Париж, 1937. – № 3. – С. 9-14.

2788. Козловська Л.В. Географічні та соціальні фактори формування української політичної еліти 1917 року // Зб. наук. пр. / Одес. політехн. ун-т. – 1998. – № 5. – С. 4-7. – Бібліогр.: с. 7.

2789. Козловська Л.В. Формування української політичної еліти під час революції 1917 року: (До постановки пробл.) // Науч. тр. молодих учених / Одес. політехн. ун-т. – 1998. – № 4. – С. 49-54. – Бібліогр.: с. 53-54.

2790. Колішер Т.М. Про контрреволюційні зв'язки Центральної Ради і білокозачого Дону // Укр. іст. журн. – К., 1966. – № 12. – С. 86-90.

2791. Коломийченко Х. На сучасні теми // Шлях. – М., 1917. – № 2. – С. 51-63.

Зміст: 1. Перший Український Національний З'їзд.
2. Українсько-великоруські відносини. 3. Українські соціалістичні партії.

2792. Коломийченко Х. Революція й життєбудівництво України. – М.: Шлях, 1917. – 16 с. – (Вид-во «Шлях»; № 2).

[Розд.] 1: Перший Український національний з'їзд. – С. 3-7.

[Розд.] 2: Українсько-великоруські відносини. – С. 7-12.

2793. Кондуфор Ю.Ю. Революційні події 1917 р. на Україні: пошук альтернативи // Укр. іст. журн. – К., 1990. – № 11. – С. 10-20.

Про створення Української Центральної Ради.

2794. Кононенко П.П., Кононенко Т.П. Українознавство як політика й філософія Центральної Ради // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 245-250.

Те ж // Визвол. шлях. – Лондон, 1997. – Кн. 9. – С. 1035-1039.

2795. Копиленко О.Л. «Сто днів» Центральної Ради. – К.: Україна, 1992. – 204 с. – Дод.: с. 158-195. – Бібліогр.: с. 198-203.

В додатках наведено 6 документів періоду Центральної Ради: доповідна записка, декларації, Конституція УНР, договори.

2796. Копиленко О.Л. «Українська ідея» М. Грушевського: історія і сучасність. – К.: Либідь, 1991. – 183 с.

Розд. 2, [гл.] 1: «Золоті сни радісного піднесення». – С. 129-154.

[Гл.] 2: «Важке слово сказане...» Після IV Універсалу. – С. 154-169.

2797. Копиленко О. Уроки Центральної Ради // Рад. право. – К., 1991. – № 11. – С. 39-42.

2798. Корольов Б.І. Альтернативні шляхи розвитку революції в Україні в жовтні 1917 року // Вестн. Херсон. техн. ун-та. – 1997. – № 2. – С. 48-51. – Бібліогр.: с. 51.

2799. Косик В. Незнищенність ідеї: Незалежність України крізь призму часу і в дзеркалі історії // Політика і час. – К., 1998. – № 5. – С. 73-80.

Доба Центральної Ради.

2800. Кравців Б. 1917-й рік в Україні: Від автономії і федерації до незалежності і суверенності // Календар «Свободи» на звичайний рік 1957. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1957. – С. 30-32.

2801. Красний М. Правда про петлюрівські брехні. – Х.: Всеукр. вид-во, 1920. – 8 с. – (УСПР; № 63).

Те ж. – Б.м.: Вид-во підпіл. ком. орг. Волині, [1920]. – 12 с. – Автор Красний М.

Про діяльність С. Петлюри в період Центральної Ради та Директорії.

2802. Крестьянников В.В. Четыре месяца из жизни революционного Севастополя (январь – апрель 1918 г.) // Крым. арх. – Симферополь, 1997. – № 3. – С. 37-48. – Бібліогр.: с. 48.

***2803. Кривоший Г.Ф.** До питання про соціальний склад українського національного руху 1917 – початку 1918 рр. // Тези доп. наук. конф. викладачів і студ. Запоріз. ун-ту. – Запоріжжя, 1996. – Вип. 5, ч. 2. – С. 8-9.

2804. Кривоший Г.Ф. Етносоціальна база української революції (берез. 1917 – лют. 1918 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Запоріз. ун-т. – Запоріжжя, 1997. – 22 с. – Бібліогр.: с. 21-22.

Про ставлення до Української революції національних меншин і політичних партій періоду Центральної Ради. – С. 19-20.

2805. Кривоший Г.Ф. Етносоціальна база української революції (берез. 1917 – лют. 1918 років): Деякі узагальнення // Придніпр. наук. вісн. – Дніпропетровськ, 1997. – № 5: Гуманіт. науки. – С. 21-27.

2806. Кривоший Г.Ф. Українські поміщики і буржуазія в національній революції 1917 – початку 1918 р. // Придніпр. наук. вісн. – Дніпропетровськ, 1997. – № 7: Гуманіт. науки. – С. 20-31.

2807. Крижановський [Ф.] Автономія України і Всеросійські Установчі збори: Щодо нашої тактики: Докл., прочит. на першому Всеукр. Нац. Конгр. у Києві, 6-7 квіт. 1917 р. – К., 1917. – 10 с.

2808. Кугутяк М. Галичина: Сторінки історії: Нарис суспіл.-політ. руху (XIX ст. – 1939 р.). – Івано-Франківськ, 1993. – 200 с.

Доба Центральної Ради. – С. 130-133.

2809. Кудлай О.Б. Центральна Рада – Тимчасовий уряд: боротьба за автономію (березень – жовтень 1917 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1997. – 18 с. – Бібліогр.: с. 16.

2810. Кулик І.Ю. Історія революції на Україні за 1917-1918 рр. // Вісн. укр. від. Нар. комісаріату справ нац. – [Х.], 1918. – № 8. – С. 11; 1919. – № 9. – С. 11-12.

2811. Кулик І. Огляд революції на Україні. Ч. 1. Березень 1917 р. – квітень 1918 р. – Х.: Всеукрдержвидав, 1921. – 40 с.

[Гл.] 4: Українська Центральна Рада. – С. 10-14.

[Гл.] 6: Більшовики і Ради. – С. 14-16.

[Гл.] 7: Від березня до липня 1917 р. – С. 16-18.

[Гл.] 8: Від липневої угоди до жовтневих подій. – С. 18-23.

[Гл.] 9: Жовтневий переворот та його наслідки. – С. 23-26.

[Гл.] 10: Ультиматум та З'їзд Рад України. – С. 27-29.

[Гл.] 11: Праця Української Радянської Влади [період двовладдя]. – С. 29-32.

[Гл.] 12: Війна [з Центральною Радою] й повстання в Києві. – С. 32-35.

[Гл.] 13: Від перемоги Радянської Влади до навали німців. – С. 35-38.

2812. Куліченко М.І. Крах політики буржуазно-націоналістичної контрреволюції (кінець 1917 р. – початок 1918 р.) // Укр. іст. журн. – К., 1967. – № 5. – С. 3-18.

2813. Кульчицький С.В. Проголошення незалежності УНР // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 12-19.

- 2814.** Кульчицький С. Російська тінь на незалежності України: Аргументи історика // Політика і час. – К., 1993. – № 10. – С. 4-11.
[Гл.] 4: Народження незалежної України. – С. 9-11.
- 2815.** Кульчицький С.В. Центральна Рада. Утворення УНР // Укр. іст. журн. – К., 1992. – № 5. – С. 71-88; № 6. – С. 73-94.
- 2816.** Курас І.Ф., Турченко Ф.Г., Геращенко Т.С. М.І. Міхновський: постать на тлі епохи: [З історії України, 1917-1924 рр.] // Укр. іст. журн. – К., 1992. – № 10/11. – С. 63-79.
- 2817.** Куцяк П. (Чалий С.). Демократична нарада її Українська справа, 14-23 вересня 1917 р. у Петрограді: Докл. на укр. військ. з'їзді Півд.-Зах. фронту, 4-9 жовт. 1917 р. у Бердичеві. – Б.м., 1917. – 37 с.
- 2818.** Кучер Т.В. Никифор Григорій про діяльність Центральної Ради // Молодь – Україні: Наук. зап. молодих учених Ужгород. ун-ту. – 1995. – Т. 8: Минуле і сучасне України, вип. 2. – С. 60-68. – Бібліогр.: с. 67-68.
- 2819.** Лаврів П. Історія Південно-Східної України. – Львів: Слово, 1992. – 152 с. – Бібліогр.: с. 140-150.
Доба Центральної Ради. – С. 108-110.
- 2820.** Лапчинський Г. Як українські робітники та селяни вперше здобули собі владу / ІСТПАРТ ЦК КП(б)У, Всеукр. жовт. коміс. – Х.: Книгоспілка, 1928. – 108, [1] с.
Те ж. – Пер. с укр. – Х.: Книгоспілка, 1928. – 117 с. –
Рос. мовою.
Доба Центральної Ради.
- 2821.** Левицький К. Історія визвольних змагань галицьких українців з часу світової війни 1914-1918: З іл. на підставі споминів і документів. Ч. 3. – Львів, 1930. – С. 497-776.
Доба Центральної Ради. – С. 659-773. В тексті також подані документи цієї доби.
- 2822.** Липа Ю. Два роки // Альманах «Нового часу»: (Календар для всіх) на рік 1938. – Львів, 1937. – С. 9-17.
Події 1917-1918 рр.
- 2823.** Личманенко В. Світло в темряві. – Лондон: Вид. заходами Крайов. орг. Союзу гетьманців-державників у Великій Британії, 1973. – 48 с.
Російська революція 1917 р. і Українська Центральна Рада. – С. 9-16.
- 2824.** Лівицький А., Прокопович В. З нагоди десятиріччя Центральної Ради // Шульгин О. Без території. – Париж, 1934. – С. 120-123.

- 2825.** Лівицький А. Про українську політику 1917 року // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1937. – Львів, 1936. – С. 75-78.
- ***2826.** Літописець. Великі роковини: (Свято державності і соборності, 22 січ. 1918 – 22 січ. 1919) // Вісник. – Нью-Йорк, 1966. – № 1. – С. 2-3.
- 2827.** Логвиненко І.А. Политическая деятельность Украинской Центральной Рады. – Глобино: Полиграфсервис, 2000. – 96 с. – Библиогр.: с. 84-95.
- 2828.** Логвиненко І.А. Політична діяльність Української Центральної Ради: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1993. – 17 с. – Бібліогр.: с. 16-17.
- 2829.** Луценко Є. Історія жіночого руху в Україні // Громад. ініціативи. – Львів, 1997. – № 6. – С. 4-8.
- Розд.: Активізація діяльності жінок у 1917 році. – С. 6-7.
- 2830.** Лучишин І. Політичний інфантілізм ворогів УНР // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1970. – № 63. – С. 40-45.
- 2831.** Маєвський І. Червоний імперіалізм // Хроніка 2000. – К., 1998. – Вип. 27/28. – С. 286-297. – Друкується за вид.: Маєвський Й. Червоний імперіалізм. – К.: Конфедераліст, 1917.
- Про ставлення російських соціал-демократів та кадетів до питання про самостійність України. Український національний з'їзд 7-9 квітня 1917 р. Український військовий з'їзд і питання створення української армії.
- 2832.** Мазур О., Патер І. Львів у роки першої світової війни // Львів: Іст. нариси. – Львів, 1996. – С. 304-324. – Бібліогр.: с. 323-324.
- 1917 – березень 1918 року. – С. 319-322.
- 2833.** Майоров М. Київ в 1917 году // Коммунист. – К., 1920. – № 3. – С. 135-139.
- [Гл.] 5: Организация Центральной Рады и ее предательская роль. – С. 136-137.
- [Гл.] 6: Октябрьская революция в Киеве и Центральная Рада. – С. 137-138.
- 2834.** Мартос Б. Перші кроки Центральної Ради // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1973. – № 3/4. – С. 99-112.
- 2835.** Матіїв-Мельник М. Твори / [Упоряд. В. Курищук]; Наук. т-во ім. Шевченка у Львові. – Львів, 1995. – 642 с. – (Українозн. б-ка НТШ; № 4).
- У 15-ліття створення Центральної Ради. – С. 540-550.
- 2836.** Мельник М. Перша більшовицька окупація України у світлі її

законів, 1917-1918 років // Визвол. шлях. – Лондон, 1969. – Кн. 9. – С. 993-1024.

2837. Микола Міхновський і товариство його імені // Українська еліта: минуле, сучасне, майбутнє: Матеріали Міжрегіон. наук. конф. (12-13 груд. 1996 р.). – Тернопіль, 1996. – С. 5-6.

Зокрема про діяльність у часи Центральної Ради та Гетьманщини.

2838. Мироненко О.М. Рух за національне самовизначення після демокадетського перевороту 1917 р. // Регіональна політика України: концептуальні засади, історія, перспективи: Міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 листоп. 1994 р. – К., 1995. – С. 137-142.

Революційні процеси в Україні в перші післялютневі дні. Діяльність партій. Створення Центральної Ради.

2839. Миронець Н. Жінки в українській Центральній Раді // Слово і час. – К., 1996. – № 8/9. – С. 52-55.

***2840. Миронець Н.І.** Інтелектуальна еліта України в Центральній Раді // Українська демократична революція 1917-1918 років: Матеріали наук.-теорет. конф. [17 квіт. 1992 р.]. – К., 1992. – С. 21-24.

***2841. Мирошниченко І.** Тому десять років: (22 січ. 1918 – Свято державності) // Тризуб. – Париж, 1929. – № 6. – С. 9-13.

2842. Михайлін І.Л. Гнат Хоткевич в 1917 році // Наук. зап. каф. українознавства / Харк. ун-т. – 1994. – Вип. 1. – С. 55-67.

Політичне життя Харкова.

2843. Михайло Грушевський – голова Української Центральної Ради. – К., 1917. – 32 с.

Рец.: Лоський К. // Книгар. – 1918. – № 7. – С. 401-402.

***2844. Мирошниченко М.** Військово-політичні уроки діяльності Центральної Ради та причини її поразки // Вісті комбатанта. – Торонто, 1995. – № 4. – С. 50-53.

2845. Мірчук П. Причини загибелі УНР // Державність. – Львів, 1991. – № 3. – С. 7-14; 1992. – № 1. – С. 38-43; № 2. – С. 60-62; № 4. – С. 28-30; 1993. – № 1. – С. 28-30; № 2. – С. 42-44.

Зміст: Від Другого до Четвертого Універсалу [1991, № 3, 1992, № 1, 2]; Більшовицький путч у Києві. Пробудження національного героя [1992, № 4]; Українські соціалісти руйнують українську силу [1993, № 1]; Перемога національної ідеї. Ціною юнацької крові [1993, № 2].

2846. Мірчук П. Трагічна перемога. – Торонто: Ліга Визволення України, 1954. – 63 с. – (Політ. б-ка Ліги Визволення України; Ч. 7).

Про діяльність українських партій у 1917 р.

Те ж. – К.: Спілка укр. молоді, 1991. – 40 с.

2847. Млиновецький Р. Нариси з історії українських визвольних змагань, 1917-1918 рр.: (Про що «історія мовчить»): [У 2 т.]. – 2-е вид., перегл. і знач. допов. – Торонто, 1970-1973.

Т. 1. – 1970. – 568, [3] с. – Дод.: с. 388-543. – Покажч. імен: с. 563-568.

Т. 2. – 1973. – 590. – Дод.: с. 488-576. – Імен. покажч.: с. 577-582.

Те ж. – [Т. 1]. – Репринт. відтворення вид. 1970 р. – Львів, 1994. – 568, [5] с.

2848. Мороз В. Україна в ХХ столітті: [Центральна Рада] // Україна. – К., 1992. – № 14. – С. 9-11; № 27. – С. 13-15; № 28. – С. 17-19.

***2849.** Мултих Г.М. На шляху до незалежності: (Хронологія подій від берез. революції до 4-го Універсалу) // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1958. – № 1. – С. 4-6.

2850. Нагаєвський І. Історія Української держави двадцятого століття. – К.: Укр. письменник, 1993. – 414 с.

Розд. 2: Українська республіка в часи Центральної Ради. – С. 64-118.

2851. Нариси історії української інтелігенції (перша половина ХХ ст.). У 3 кн. Кн. 1 / С.І. Білокінь, О.Д. Бойко, Г.С. Брега та ін.; АН України. Ін-т історії України. – К., 1994. – 138 с. – Імен. покажч.: с. 133-137.

Розд. 3, [гл.]: Українська інтелігенція на чолі національно-визвольного руху 1917 р. – С. 77-94.

[Гл.]: На шляху до української державності. – С. 94-110.

2852. Овдієнко П.П. М.С. Грушевський як політичний діяч // Наук. зап. / Ніжин. пед. ін-т. – 1996. – Т. 16, вип. 1. – С. 97-102.

***2853.** Оглоблин О. Нові архівні публікації – генерал Павло Скоропадський і Українська Центральна Рада в 1917 році: Два документи з часів Української держави 1918 р. // Державн. думка. – Філадельфія, 1951. – № 2. – С. 43-50.

2854. Олійник П. Петербург: українська маніфестація, 1917 // Пам'ятки України. – К., 1991. – № 6. – С. 8-9.

2855. Остапович М., Білозерський О.П. Президент: Життя і діяльність М. Грушевського: З образками. – Львів: Накладом «Самоосвіти», 1937. – 64 с.: іл. – (Самоосвіта. Від. іст. наук; № 96).

Доба Центральної Ради та Гетьманату.

2856. Очевидець. 1917-тий рік в Україні: Такий як він був: [Хроніка подій] // Батьківщина: Календар на рік 1937. – Львів, [1936]. – С. 25-30.

2857. Павловський О.Д., Устименко В.М. Центральна Рада: сто річки історії // До питання про розстановку політичних сил на Україні в 1917-1920 рр. – К., 1988. – С. 3-14.

*2858. Панасенко Л. Українська Центральна Рада: (20 років з дня як повстало Укр. Центр. Рада) // Тризуб. – Париж, 1937. – № 15. – С. 3-7.

*2859. Пеленський Я. Самостійність і соборність: (Акт 22 січ. 1918 р.) // Овид. – Чикаго, 1958. – № 1. – С. 3-6.

2860. Пилькевич О. Промова, виголошена на перших організаційних зборах українців-офіцерів, військових лікарів, солдатів та урядовців м. Петрограда, 11 квітня 1917 р.: (До моїх рідних братів несвідомих українців): Післямова від редакції // Хроніка 2000. – К., 1998. – Вип. 23/24. – С. 294-297. – Друкується за вид. Петроград. укр. Агітац. Ком. – К., 1917.

2861. Поліщук Ю.М. Волинь і Центральна Рада // Велика Волинь: минуле й сучасне: (Матеріали Міжнар. наук. краєзн. конф., жовт. 1994 р.). – Хмельницький; Ізяслав та ін., [1994]. – С. 145-148.

2862. Поліщук Ю.М. Центральна Рада в Житомирі // Житомир в історії Волині і України: Тези Всеукр. наук. краєзн. конф., м. Житомир, 7-10 верес. 1994 р. – Житомир, 1994. – С. 62-64.

2863. Попов Н. Очерки революционных событий в Харькове от июня 1917 г. до декабря 1918 г. // Летопись революции. – Х., 1922. – № 1. – С. 16-34.

*2864. Последовательный перечень революционных событий. – К., 1917. – 63 с.

2865. Прищепа О.П. До питання про політичну боротьбу в Рівному в 1917 році // Велика Волинь: минуле і сучасне: Тези регіон. наук. конф., 14-16 листоп. 1991 р. – Рівне, 1991. – С. 36-39.

2866. Проголошення самостійності України 22 січня 1918 року // Ілюстрований календар «Українського голосу» на 1935 рік. – Вінніпег, [1934]. – С. 36-39.

2867. Програма української народної громади [1917 р.]. – К., 1918. – 7, 8 с. – Текст парал. рос.

2868. Протокол съезда представителей народов и областей, созданного Украинской Центральной Радой 8 сентября 1917 г. – Фастов, 1917. – 15 с.

2869. Пундик Ю. У полум'ї дружнього слова: Зб. вибр. ст. / Ред. і впоряд. В. Михальчука; Зібрав А. Домарацький. – Париж: Укр. слово, 1983. – 443 с.: портр. – Тит. арк. парал. англ.

У 50-річчя національної революції: [Доба Центр. Ради]. – С. 50-59.

2870. 50-річчя Української національної революції в 1917 році / С.В. // Ювілейний календар-альманах Українського голосу... на звичайний рік 1967. – Вінніпег, [1967]. – С. 125-144.

2871. Равич-Черкасский М. Февраль – декабрь 1917 г. в Екатеринославе: (Очерки) // Летопись революции. – X., 1922. – № 1. – С. 74-80.

2872. Рахманий Р. Будівничий Першої Української Народної Республіки // Сучасність. – Мюнхен, 1966. – № 1. – С. 59-86.

Закрема діяльність М. Грушевського в період Центральної Ради.

2873. Рахманий Р. 22 січня у трьох вимірах // Сучасність. – Мюнхен, 1965. – № 1. – С. 62-70.

2874. Рахманий Р. Роздуми про Україну: Вибрані есеї та ст., 1945-1990 / Вступ. ст. І. Дзюби. – К.: Просвіта, 1997. – 692 с.

Центральна Рада і М. Грушевський. – С. 200-214.

2875. Революция и национальный вопрос: Документы и материалы по истории нац. вопр. в России и СССР в XX в. Т. 3. 1917 февраль – октябрь / Сост. И. Левин и Е. Драбкина; Ком. акад. Комис. по изуч. нац. вопр.; Ред. и предисл. С.М. Диманштейна. – М.: Изд-во Ком. акад., 1930. – XL, 467 с. – Тит. л. парал. фр. – Имен. указ.: с. 457-467.

Ч. 2, [гл.]: Временное правительство и Украина. – С. 58-66.

Ч. 3, [гл.]: Национальное движение на Украине в 1917 г. – С. 121-203.

Ч. 4, [гл.]: Крым. – С. 329-336.

Ч. 5, [гл.]: Резолюции Съезда представителей народов и областей, созданного Украинской Центральной Радой. – С. 443-449.

2876. Реєнт О.П., Андрусишин Б.І. З'їзд поневолених народів (8-15 вересня 1917 р.) (21-28 вересня н.ст.) / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1994. – 72 с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 58. – Імен. покажч.: с. 59-60. – Геогр. покажч.: с. 61-62. – Предм. покажч.: с. 63-66.

Подано матеріали З'їзду представників народів і областей, скликаного Центральною Радою у Києві, 21-28 вересня 1917 р.

2877. Рисіч Й. Українське питання на Всеросійських установчих зборах [січень 1918 р.]: (Або про ще одні ілюзії укр. соціалістів) // Розбудова держави. – К., 1996. – № 8. – С. 45-48. – Бібліогр.: с. 48.

Аналіз причин поразок представників Української Народної Республіки в Москві.

2878. Рисіч Й.Л., Криворотенко В.Ф. Чому не відбулися Українські Установчі збори? // Сторінки з історії України: Нариси, ст. – Дніпропетровськ, 1992. – С. 33-36.

***2879.** Рік 1917 // Самост. думка. – Б.м., 1935. – № 5/6. – С. 377-409.

2880. Річицький А. Центральна Рада від Лютого до Жовтня: Нарис з історії укр. революції. – Х.: Держвидав України, 1928. – 62 с. – (Б-ка «Більшовик України»; № 9).

*Те ж. – 2-е вид., випр. – Х.: Держвидав України, 1930. – 62 с.

2881. Рогожин А., Румянцев В. Михайло Грушевський – світоч української державності // Право України. – К., 1996. – № 7. – С. 58-62.

Роль М. Грушевського в проголошенні незалежності УНР.

2882. Рубач М.А. До історії української революції: (Замітки й документи, груд. 1917 – січ. 1918) // Летопись революции. – Х., 1926. – № 1. – С. 41-84.

2883. Рубач М.А. К истории конфликта между Совнаркомом и Центральной Радой (дек. 1917 г.) // Летопись революции. – Х., 1925. – № 2. – С. 53-85.

2884. Рубач М.А. Проти ревізії більшовицької схеми рушійних сил та характеру революції 1917 року на Україні // Літопис революції. – Х., 1930. – № 5. – С. 5-98.

2885. Сагайдачний П. Над Дніпром і Дністром у 1918 році // Альманах «Нового часу»: (Календар для всіх) на рік 1938. – Львів, 1937. – С. 125-131.

2886. Садовський В. Центральна Рада та її роль у відновленні української державності // Сучасність. – Мюнхен, 1977. – № 11. – С. 40-50. – Передрук з журн. «Тризуб». – Париж, 1927. – № 16.

2887. Сарбей В.Г. До питання про історичну оцінку суспільно-політичних подій 1917-1918 років на Україні // Українська демократична революція 1917-1918 років: Матеріали наук.-теорет. конф. [17 квіт. 1992 р.]. – К., 1992. – С. 5-10.

***2888.** Свобідна Україна: Революція і автономна Україна // «Київ»: Календар Укр. голосу на рік 1918. – Вінніпег, [1918]. – С. 151-171.

***2889.** Свято Державності, Самостійності й Соборності 22 січня. – Прага, 1936. – 31 с.

2890. Сенеджук О. М. Грушевський і Центральна Рада // Молодий будівничий України. – К., 1998. – № 3. – С. 62-63.

2891. Сімпсон Д.В. Україна: Сер. мап і пояснень, що з'ясовують іст. значення й сучас. геогр. становище укр. народу / Пер. А. Штефан. – Аугсбург: Укр. кн., 1946. – 47 с.: карти.

[Гл.] 12: Проголошення Української Національної Республіки 22 січня 1918 р. – С. 29-30.

2892. Скоровстанский В. Революция на Украине. – 2-е изд. – Саратов: Борьба, 1919. – XXVI, 150, [2] с.

2893. Скрипник М.О. Дві тенденції в українській політиці 1917-1918 років // Вісн. соц.-екон. досліджень. – Одеса, 1998. – Вип. 2. – С. 25-30. – Бібліogr.: с. 29-30.

Центральна Рада. – С. 27-29.

2894. Скрипник М. Еволюція поглядів М.С. Грушевського як державного діяча [доби Центральної Ради] // Південь України. Одеса: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса, 1999. – С. 117-124. – Бібліogr.: с. 124.

2895. Соболєв М. Липневі дні 1917 року на Україні // Літопис революції. – Х., 1932. – № 3/4. – С. 98-147.

2896. Соколова М. Российский «центр» и украинская «периферия»: факты и уроки 1917 года // Исторія: Третій Міжнар. конгр. україністів, 26-29 серп. 1996 р.: Тези доп. – Х., 1996. – С. 44-47.

2897. Солдатенко В.Ф., Солдатенко І.В. Виступ полуботківців у 1917 р.: (Спроба хронік.-докум. реконструкції подій) // Укр. іст. журн. – К., 1993. – № 7/8. – С. 17-29; № 9. – С. 28-39; № 10. – С. 3-20.

2898. Солдатенко В. В.І. Ленін і національно-визвольний рух на Україні 1917 року // Під прапором ленінізму. – К., 1990. – № 1. – С. 45-51.

2899. Солдатенко В.Ф. Проблема класово- і національно-політичних сил у концепції української революції [1917 р.] // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 5. – С. 3-17; № 6. – С. 3-14.

2900. Солдатенко В.Ф. Українська Народна Республіка: вибір перспективи // Історіографічні дослідження в Україні: Наук. зб. – К., 1999. – Вип. 9. – С. 285-293.

2901. Солдатенко В.Ф. Українська революція доби Центральної Ради: Аналіз досвіду періодизації // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 3. – С. 3-25. – Бібліogr.: с. 25.

2902. Соловей Д. Розбрат в родинах за часів революції 1917 року на ґрунті політичних розходжень // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1969. – № 61. – С. 51-59.

2903. Сосса Р.І. Історія картографування території України: Від найдавніших часів до 1920 р.: Корот. нарис / Відп. ред. І.Ю. Левицький. – К.: Наук. думка, 2000. – 247 с. – Бібліогр.: с. 162-242.

Розд. 5.1.3: Видання топографічних карт Українською державою у [січні–листопаді] 1918 р. – С. 99-100.

2904. Стародубщина горнулася до матері-України / Передм. В. Сергійчука // Сіверян. літопис. – Чернігів, 1995. – № 3. – С. 3-8.

Подано 7 документів: звернення, доповідні записи, телеграми (14.12.1917 – 24.09.1918), що свідчать про бажання Стародубщини бути в складі Української Держави.

***2905. Старух О.В.** Время Центральной Рады // Тези доп. наук. конф. викладачів і студ. Запоріз. ун-ту. – Запоріжжя, 1994. – Вип. 4, ч. 2. – С. 39-40.

***2906. Старух О.В.** Запорізьке козацтво в суспільній свідомості та ідеологічній боротьбі доби Центральної Ради // Запорізьке козацтво в пам'ятках історії та культури: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Запоріжжя, 1997. – Ч. 3/4. – С. 260-265.

2907. Старух О.В. Регіональний аспект національно-демократичної революції доби Центральної Ради // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 2. – С. 87-89.

2908. Стебницький П. Державний іспит // Літ.-наук. вісн. – К., 1919. – Кн. 4/6. – С. 60-66.

Здобуття незалежності Україною та причини її втрати.
Центральна Рада.

2909. Стебницький П.Я. (П. Смуток). Українська справа. – Пг., 1917. – 45, [1] с.

[Гл.] 7: Російська революція і українці. – С. 40-45.

2910. Стойко В. З'їзд народів у Києві 1917 року // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1977. – № 3/4. – С. 14-25.

2911. Стойко В. Михайло Грушевський як державний діяч України: (На досвіді його діяльності у Центр. Раді) // Михайло Грушевський: Зб. наук. пр. і матеріалів Міжнар. ювіл. конф., присвяч. 125-й річниці від дня народж. М. Грушевського. – Львів, 1994. – С. 32-42.

2912. Стрельський Г., Трубайчук А. Михайло Грушевський, його сподвижники й опоненти. – К.: Четверта хвиля, 1996. – 192 с. – Бібліогр.: с. 187-190.

Доба Центральної Ради. – С. 30-53.

2913. Строков О. Споконвічна мрія багатьох поколінь // Нумізматика і фалеристика. – К., 1998. – № 3. – С. 5.

Доба Центральної Ради.

2914. Сулятицький П. Нариси з історії революції на Кубані (III.1917 – VI.1918). Т. 1 / Укр. ін-т громадознавства в Празі. – Прага, 1925. – 194 с.: портр., карти. – (Матеріали до історії укр. революції).

[Розд.]: Незалежна Кубанська Народна Республіка і федерація з Україною. – С. 107-143.

Зокрема про відносини з Центральною Радою.

2915. Суть української справи [1917 р.] / О.В. // Календар Українського народного союзу на рік звичайний 1931. – Нью-Йорк, 1930. – С. 36-39.

***2916. Терлецький О.** 1917 рік .... Україна відбудовує свою державність // «Золотий колос»: Календар на рік 1937. – Львів, [1937]. – С. 41-44.

2917. Тинченко Я. Діяльність Симона Петлюри за часів від грудня 1917 до березня 1918 років // Михальчук В. Українська бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі: Заснування, розвиток, діяльність (1926-1998). – К., 1999. – С. 606-607.

2918. 1917-тий рік по плану українських самостійників / В.П. // Батьківщина: Календар на рік 1937. – Львів, [1936]. – С. 30-31.

Про плани М. Міхновського.

2919. Ткачук А. Симон Петлюра: Політ. портр. // Київ. старовина. – К., 1992. – № 6. – С. 60-70; 1993. – № 1. – С. 39-59.

Участь у створенні Української держави та її війська.

2920. Трембіцький В. Консолідація незалежних держав Східної Європи // Вісник. – Нью-Йорк, 1969. – № 12. – С. 16-18.

2921. Українская жизнь. Сб. 1 / Под ред. А.Ф. Саликовского. – К., [1918]. – 132 с.

Зі змісту: Стебницкий П. Логика жизни. – С. 23-43; Ефремов С. На повороте: (К послед. страницам нашей истории) [1917-1918 гг.]. – С. 62-76; Саликовский А. Кризис федеративной идеи на Украине [1917-1918 гг.]. – С. 116-122.

2922. Українська революція: (У 40-річчя її первого етапу) // Календар-альманах Нового шляху на 1958 рік. – Вінніпег, 1958. – С. 44-56.

2923. Українська Центральна Рада // Календар Українського народного союзу на рік звичайний 1919. – Джерсі-Сіті, 1918. – С. 46-63.

2924. Українська Центральна Рада: передумови створення та причини падіння / Підгот.: Д.М. Єсипенко, М.Р. Новиченко; Респ. центр духов. культури. – К., 1991. – 23 с.

2925. Феденко П. Десяті роковини проголошення самостійності Української Народної Республіки // Студ. вісн. – Прага, 1928. – № 1. – С. 1-7.

- 2926.** Феденко П. 1917 рік в історії України // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1937. – Львів, 1936. – С. 52-62.
- 2927.** Федорович В. Україна на шляху до незалежності: Етапи діяльності Центр. Ради // Вісті комбатанта. – Торонто; Нью-Йорк, 1997. – № 1. – С. 58-66.
- 2928.** Федунов В. Ставлення рад і самоуправлінь Таврійської губернії до Центральної Ради та УНР // Історія: Третій Міжнар. конгр. україністів, 26-29 серп. 1996 р.: Тези доп. – Х., 1996. – С. 73-77.
- 2929.** Фед'ко А.В. Петроградські комітети українських політичних партій та Центральна Рада у жовтні 1917 р. // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 183-184.
- 2930.** Флюнт З. З проблем української філателії // Укр. філателіст. – Віденський, 1927. – № 7/8. – С. 3; № 9. – С. 1-2.
1917-1918 pp.
- 2931.** Хміль І.В. На шляху відродження української державності: (Укр. нац. конгрес-з'їзд, 6-8 квіт. 1917 р.) / АН України. Ін-т історії України. – К., 1994. – 62 с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 62.
Подано список депутатів Центральної Ради, обраних на першому Всеукраїнському національному конгресі 8 квітня 1917 р. – С. 47-50.
- 2932.** Хміль І.С. Визначальна ідея національних сил України до жовтня 1917 р. // Україна ХХ ст.: Пробл. нац. відродження: Зб. наук. пр. – К., 1993. – С. 50-73. – Бібліогр.: с. 72-73.
- 2933.** Ходоровський М.Д., Папакін Г.В. «Нашого квіту по всьому світу»: [Документи і матеріали з історії укр. еміграції, 1907-1932 pp.] // Арх. України. – К., 1992. – № 4. – С. 10-29.
Подано 5 документів: листи українських громад Салтівської, Красноярської, Томської та Пензенської губерній до Центральної Ради, квітень – серпень 1917 р.
- 2934.** Хоткевич Г. Сьогоднішній день / Підгот. до друку І.Л. Михайлин // Наук. зап. каф. українознавства / Харк. ун-т. – 1994. – Вип. 1. – С. 67-70. – Передрук з газ.: Рідне слово. – 1917. – 11 жовт.
- 2935.** Хробак М. Хроніка революційних подій на Україні 1917-1918 pp. // Більшовик України. – К., 1938. – № 1. – С. 85-100.
- 2936.** Хроніка подій 1917 року на Київщині: Грудневі дні в Києві: Ред. ст. «Слідами великих подій» // Хроніка 2000. – К., 1993. – Вип. 6. – С. 155-191. – Друк. за вид. 1927 р. – Дод.: Ультиматум совета народних комісарів Укр[айнській] Ц[ентральній] Раді 17(4) грудня / Пер. О. Завгородній.

2937. Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. Ч. 1 / НАН України. Ін-т історії України; Відп. ред. В.А. Смолій. – К., 1997. – 233 с.

Зі змісту: Верстюк В. Роль і місце Центральної Ради в модерновій історії України. – С. 8-19; Бикова Т.Б. Кримська проблема у політиці Центральної Ради. – С. 137-143; Шевченко В. Українська Центральна Рада та політичні партії. – С. 185-195; Гошуляк І. До проблеми соборності українських земель у добу Центральної Ради. – С. 196-203; Бойко О. Політичні розбіжності між українськими партіями в Центральній Раді (берез. – квіт. 1918). – С. 204-211.

2938. Центральна Рада на тлі української революції: Наук.-теорет. читання, 16 берез. 1995 р., м. Київ / НАН України. Ін-т історії України; Відп. ред. В.Ф. Верстюк. – К., 1996. – 132 с.

Зі змісту: Верстюк В.Ф. Українська Центральна Рада: проблеми вивчення. – С. 1-17; Солдатенко В. Центральна Рада як чинник української революції. – С. 18-24; Хміль І.В. Український національний конгрес-з'їзд. – С. 25-34.

2939. Чеверда В.А. Особливості суспільно-політичної ситуації в Україні: (Весна – літо 1917 р.) // Вісн. Харк. ун-ту. – 1996. – № 387: Історія України, вип. 1. – С. 130-136.

2940. Чикаленко Л. Помилка Центральної Ради // Літературний і громадсько-політичний календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1937, присвячений 20-літтю української революції. – Львів, 1936. – С. 96-100.

2941. Чумаченко О. Микита Шаповал у Центральній Раді // Розбудова держави. – К., 1997. – № 7/8. – С. 114-120.

2942. Шаповал М., Слободич О. Великий зрыв: Нарис історії укр. революції 1917-1920 рр. Ч. 1. Доба Української Центральної Ради. – Яворів: Громада, 1932. – 39 с.

Те ж. – Третій наклад. – Львів: Накладом самоосвіти, 1936. – 39 с.: іл. – (Самоосвіта. Від. суспіл.-іст. наук; № 3).

2943. Шаповал О. На порозі відновлення гетьманської державності на Україні: Корот. перегляд важніших подій 1917 р. на Великій Україні // Січ. – Чикаго, 1929. – № 15. – С. 1-4; № 16. – С. 2-4; № 17. – С. 3-5; № 18. – С. 3-4; № 19. – С. 2-4; № 23. – С. 5-7; № 24. – С. 5-6.

2944. Шахрай В. До хвилі: (Уривок): Тенденція укр. руху: самостійна Україна // Документи українського комунізму. – Нью-Йорк, 1962. – С. 26-44.

Доба Центральної Ради.

- 2945.** Шевченко В. Українська Центральна Рада та політичні партії // Історія в шк. України. – К., 1998. – № 1. – С. 6-12.
- *2946.** Шелухин С. Доба Центральної Ради // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1966. – № 53. – С. 29-49.
- *2947.** Шкляєв И.Н., Петрова Н.А. Особенности менталитета населения Одессы в 1917 году // Февральская революция и судьбы демократии в России: Тез. докл. и сообщ. Междунар. науч. конф. – Ставрополь, 1997. – С. 92-94.
- 2948.** Штуль О. Далекий шум (1917 р.) // Вісник. – Львів, 1937. – Кн. 7/8. – С. 526-535.
- 2949.** Шульгин О. Політика: (Держ. буд-во України і міжнар. справи): Ст., документи, промови. – К.: Друкарь, 1918. – 106, [1] с.
- [Гл.]: Fatum історії: (Спроба іст.-психол. аналізу). – С. 7-20.
- Рец.: З сучасної політичної літератури / К.Г. // Літ.-наук. вісн. – К., 1918. – Кн. 4/6. – С. 172-174.
- *2950.** Эрдэ Д. Годы бури и натиска. Кн. 1. На Левобережье, 1917. – [Х.]: Госиздат Украины, 1923. – 120 с.
- Гл. 5: Октябрь: [Период Центральной Рады]. – С. 93-117.
- 2951.** Эрде Д. Революция на Украине: От керенщины до нем. оккупации / Ред. и предисл. Н.А. Скрыпника. – [Х.]: Пролетарий, 1927. – 274 с.
- 2952.** Юрченко О. Українсько-російські стосунки після 1917 р. в правному аспекті: (З приводу десятиріччя смерті О. Юрченка) / Біогр. нотатка про О. Юрченка Є. Гловінського. – Мюнхен, 1971. – 402 с. – (Укр. вільний ун-т. Сер.: Монографії; № 19). – Тези до пр. також нім., англ., фр. – Тит. арк. парал. нім. – Бібліогр.: с. 399-402.
- [Розд.] 1: Національно-політична самоорганізація України на початку революції 1917 року. – С. 31-43.
- 2953.** Яворський М. Проблема української націонал-демократичної революції у 1917 р., її історичні основи та її рухові сили // Червон. шлях. – Х., 1927. – № 2. – С. 108-134; № 4. – С. 93-116.
- 2954.** Як називатись пароплавам: Накази нач. Київ. округи водяних шляхів [берез. 1918 р.] / Передм. О. Боярчука // Пам'ятки України: історія та культура. – К., 1995. – № 1. – С. 164-165.
- Про надання пароплавам українських назв, переважно історичних міст і сіл.
- 2955.** Як Петлюра продавав Україну. – Х.: Всеукр. вид-во, 1920. – 12 с. – (УСРР; № 85).
- Те ж. – Х.: Всеукр. гос. изд-во, 1920. – 11 с. – Рос. мовою.

*2956. Яковлів А. Всеукраїнський Національний Конгрес 1917 року // Тризуб. – Париж, 1937. – № 17/18. – С. 3-10.

2957. Яковлів А. На свято 22 січня // Гуртуймося. – Прага, 1933. – № 1. – С. 22-24.

2958. Яковлів А. Наше державне свято 9/22 січня // Гуртуймося. – Прага, 1930. – № 4. – С. 6-11.

2959. Яременко О. Боротьба українських національних сил проти російського монархічного руху на Поділлі в 1918 р. [за доби Центральної Ради] // Тези доп. чотирнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 5 верес. 1995 р. – Вінниця, 1995. – С. 48-49.

* * *

2960. Українська Центральна Рада: сторінки історії: Бібліогр. покажч. / Складачі: Т.О. Сосновська, Л.Ф. Бондаренко, В.М. Созонова; Харк. наук. б-ка. – Х., 1999. – 101, [1] с. – Імен. покажч.: с. 98-101.

Див. також № 198, 227, 271, 302, 326, 328, 335, 356, 377, 386, 418, 433, 435, 441, 496, 509, 546, 647, 654, 655, 657, 697, 698, 702, 726, 727, 731, 760, 773-775, 788, 791, 803, 804, 806, 811, 827, 843, 859, 876, 910, 1217, 2281, 2318, 2411, 2415, 2457, 2495, 2635, 2801, 3063, 3099, 3173, 3344, 3353, 3426, 3722, 3730, 3954, 4078, 4139, 4160, 4850, 6170, 6311, 6332-6334, 6349, 6370, 6377, 6390, 6401, 6402, 6405, 6419, 6423, 6426, 6430-6432, 6447, 6711

Державотворення

2961. Балицька О. Деякі питання державотворчої діяльності української інтелігенції (берез. 1917 р. – квіт. 1918 р.) // Розбудова держави. – К., 1993. – № 1. – С. 28-35.

2962. Бараповська Н.М. Національно-визвольний рух в Україні за відновлення державної незалежності (берез. 1917 р. – квіт. 1918 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1995. – 26 с. – Бібліогр.: с. 25.

Про державотворчу та зовнішньополітичну діяльність
Центральної Ради, Всеукраїнський Національний Конгрес
та Всеукраїнський селянський з'їзд. – С. 15-24.

2963. Баранчук В.М. До питання про організацію місцевих органів державної влади: (Іст.-прав. досвід УНР) // Ідеологія державотворення в Україні: історія і сучасність: Матеріали наук.-практ. конф., 22-23 листопад. 1996 р. – К., 1997. – С. 149-150.

2964. Бевз Т. До питання соборності українських земель в добу Центральної Ради // Проблеми соборності України в ХХ столітті. – К., 1994. – С. 57-62.

2965. Бевз Т.А. Формування української держави за доби Центральної Ради (берез. 1917 р. – квіт. 1918 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1995. – 24 с. – Бібліогр.: с. 23.

2966. Бевз Т. Центральна Рада і Українські Установчі збори // Історія в шк. України. – К., 1998. – № 2. – С. 8-12. – Бібліогр.: с. 11-12.

2967. Бевз Т. Центральна Рада – чинник української національної державності // Наук. зап. / Ін-т нац. відносин і політології. – К., 1997. – Вип. 2. – С. 22-28.

2968. Биков Л., Плахотнюк Н.Г. З історії встановлення місцевого самоврядування в місті Одесі // Вдосконалення системи державного управління соціально-економічними та політичними процесами в регіоні: (На прикл. Півдня України): Зб. наук. пр. – Одеса, 1998. – С. 326-329.

2969. Боєчко В.Д., Ганжа О.І., Захарчук Б.І. Державні кордони України: Історія і сучасність // Респ. наук.-практ. конф. «До нової України – шляхом реформ»: Тези доп. та виступів, 14-16 берез. 1992 р.: Секція політології. – К., 1992. – С. 108-110.

Доба Центральної Ради.

2970. Боєчко В., Ганжа О., Захарчук Б. Кордони України: історична ретроспектива та сучасний стан / Альберт. ун-т. Канад. ін-т укр. студій. – К.: Основи, 1994. – 168 с.: табл., карти. – Тит. арк. парал. англ.

Розд. 1: Визначення кордонів Української Народної Республіки і Української Держави доби гетьманату. – С. 12-43; Дод.: Універсал Української Центральної Ради. – С. 109; З записки голови української мирової делегації С.П. Шелухина про мирові переговори з Росією. – С. 110-112; Главные основания соединения Крыма с Украинской Державой. – С. 114-117.

2971. Бойко В. Земство і Народні Управи / Центр. Ком. Укр. партії соціалістів-федералістів. – К.: Час, 1917. – 16 с. – (Нар. сер.; № 1).

2972. В 50-річчя акту 22 січня 1918 року / С.В. // Ювілейний календар-альманах Українського голосу... на переступний рік 1968. – Вінніпег, [1968]. – С. 29-34.

В статті подано текст IV Універсалу.

2973. Винар Л. М. Грушевський, Українська Центральна Рада, відродження державності України // Розбудова держави. – К., 1992. – № 3. – С. 7-12.

2974. Вівчаренко О.А. Роль М. Грушевського у нормотворчій діяльності Центральної Ради // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали І регіон. наук. конф. (лют. 1995 р.). – Львів, 1995. – С. 53-55.

2975. Вовк Ю. Створення Центральною Радою судової системи в Україні (1917-1918 рр.) // Зб. навч.-метод. матеріалів і наук. ст. іст. фак. / Волин. ун-т. – Луцьк, 1999. – Вип. 4. – С. 9-15. – Бібліогр.: с. 14-15.

2976. Волошко О.О. Особливості земельних правовідносин та реалізація інституту землевпорядкування в УНР навесні 1918 р. // Вісн. Запоріз. юрид. ін-ту. – 1999. – № 2. – С. 171-179. – Бібліогр.: с. 178-179.

2977. Гаврилюк Г.І., Куліш С.М. Боротьба в Наддніпрянській Україні навколо загальних принципів військової політики майбутньої держави в березні-липні 1917 р. // Вісн. Харк. ун-ту. – 1996. – № 387: Історія України, вип. 1. – С. 132-142.

2978. Галенко О., Яневський Д. Володимир Винниченко: «Згоднілість до державності аж закочується від нетерплячки»: Як народився і функціонував перший уряд України // Віче. – К., 1992. – № 2. – С. 117-131; № 3. – С. 86-99.

2979. Галенко О.І., Яневський Д.Б. Перший уряд демократичної України / АН України. Ін-т історії. – К., 1992. – 74 с. – Покажч. імен: с. 59-66. – (Іст. зош.; № 6).

Зі змісту: Дод. № 1: Персональний склад Генерального Секретаріату Української Центральної Ради (з 7.II. – Української Народної Республіки) в 1917 р. – С. 24-26; Порядок денний деяких засідань Генерального Секретаріату Тимчасового уряду на Україні (з 7(20) листопада – Генерального Секретаріату Української Народної Республіки), 3 вересня 1917 – 3 січня 1918 р. – С. 27-58; Дод. № 2: [Перелік присутніх на засіданнях Генерального Секретаріату]. – С. 67-74.

2980. Гарчева Л. Федеративна стратегія Центральної Ради та її критики // Історія: Третій Міжнар. конгр. україністів, 26-29 серп. 1996 р.: Тези доп. – Х., 1996. – С. 40-44.

2981. Гломозда К.Ю., Яневський Д.Б. Історичні гербові відзнаки та пропорові барви України: (Укр. нац. символіка: походження, традиції, доля) // Минуле України: відновлені сторінки. – К., 1991. – С. 26-60. – Бібліогр.: с. 58-60.

Зокрема доба Центральної Ради.

2982. Гломозда К., Павловський О. Українська національна симво-

ліка: Походження, традиції, доля. – К., 1989. – 34 с. – (Препр. / АН УРСР. Ін-т історії; № 12).

Про державну символіку доби Центральної Ради, створення «великого» та «малого» герба. – С. 4-7, 9-11, 24-26, 28-31.

2983. Гнатишак М. Перший український паперовий гріш // Календар Канадійського фармера на рік 1957. – Вінніпег, [1957]. – С. 81-82.

2984. Голуб А.І. До питання про інтернаціональну природу ідеї української державності у добу Центральної Ради // Політика и власть: Науч.-практ. конф., 20-21 апр. 1993 г.: Тез. докл. и сообщ. – Запорожье, 1993. – Ч. 2. – С. 35-36.

2985. Гомотюк О. Державотворчі акти Центральної Ради та їх правове оформлення // Україна на шляху до незалежності і демократії: Темат. зб. пр. викладачів, студ. і аспірантів іст. фак. Терноп. пед. ін-ту. – 1996. – С. 150-153. – Бібліогр.: с. 153.

2986. Гомотюк О.Є. Динаміка соціального, національного і партійного складу Української Центральної Ради // Україна і світ. Історія: минуле і сучасність: Темат. зб. пр. студ. і аспірантів іст. фак. Терноп. пед. ін-ту. – Тернопіль, 1995. – С. 96-102.

***2987. Гомотюк О.Є.** Утворення УЦР та її правове оформлення // Українська новітня держава: історія і сучасність. – Тернопіль, 1997. – С. 49-56.

2988. Гомотюк О.Є. Центральна Рада в українському державотворчому процесі (берез. 1917 – квіт. 1918 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1997. – 24 с. – Бібліогр.: с. 23-24.

2989. Гонюкова Л. Самоврядні принципи в державотворчій діяльності Центральної Ради // Зб. наук. пр. / Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1998. – Вип. 2. – С. 119-124.

2990. Григоренко О.П., Яременко В.І. Політична наука Центральної Ради // Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. зб. – Житомир, 1997. – С. 13-14. – Бібліогр.: с. 14.

2991. Грушевський М. Промова на з'їзді у Києві [8-14(21-27) верес. 1917 р.] // Сучасність. – Мюнхен, 1986. – № 9. – С. 85-89.

2992. Грушевський М. Установчі збори чи парламент? // Хроніка 2000. – К., 1998. – Вип. 23/24. – С. 298-299.

Про події січня 1918 р.

2993. Гусєв В.І. Крах буржуазно-націоналістичної державності в ході

боротьби за встановлення радянської влади на Україні: (З історії Укр. уstanов. зборів) // Наук. пр. з історії КПРС. – К., 1972. – Вип. 52. – С. 22-29.

2994. Демчук Е.І. Документальні пам'ятки в колекції НМІУ про перші (березень 1917 р.) державотворчі кроки Української Центральної Ради // Шляхи становлення Національного музею історії України: від першовитоків до сьогодення: Темат. зб. наук. пр. – К., 1994. – С. 62-70. – Бібліogr.: с. 70.

2995. Дзейко Ж.О. Підготовчий етап становлення вищих органів влади Української Народної Республіки періоду Української Центральної Ради (4 берез. 1917 р. – 22 січ. 1918 р.). – К., 1995. – 68 с. – Деп. в ДНТБ України, № 2208-Ук.

2996. Зразки судових актів: Присуди, вироки, постанови, рішення і різні акти, які постановляють та складають судові установи й особи / Полтав. укр. правн. т-во. – Полтава, 1918. – II, 91, II с.

Подано 70 документів періоду Центральної Ради.

2997. Из истории национальной политики Временного Правительства: (Украина, Финляндия, Хива) / Предисл. П. Галузо // Красн. арх. – М.; Л., 1928. – Т. 35. – С. 46-79.

Подано 2 документи Юридичного засідання Тимчасового Уряду, що стосуються резолюції Центральної Ради. – С. 49-53.

2998. Кармазин О. Еволюція поглядів Михайла Грушевського на Українську державу [доби Центральної Ради] // Людина і політика. – К., 1999. – № 2. – С. 57-61. – Бібліogr.: с. 61.

2999. Колесник В. Розробка М.С. Грушевським питань української державності (1905-1918 рр.) // Третя академія пам'яті професора Володимира Антоновича: Доп. та матеріали, 11-12 груд. 1995 р., м. Київ. – К., 1996. – [Ч. 1]. – С. 209-217.

3000. Коломієць Ю.С. Закон «Про громадянство Української Народної Республіки» // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 113-115.

3001. Копиленко М.Л., Копиленко О.Л. М.С. Грушевський і деякі проблеми розбудови Української держави // Укр. іст. журн. – К., 1996. – № 5. – С. 28-37. – Бібліogr.: с. 36-37.

3002. Копиленко М., Копиленко О. Еволюція українського конституціоналізму: З досвіду конституц. буд-ва УНР та Укр. гетьман. держави // Право України. – К., 1992. – № 6. – С. 36-38, 42.

3003. Копиленко М., Копиленко О. Місцеве самоврядування в УНР: Теорет. модель і практика держ. буд-ва // Місцеве самоврядування в Україні: Історія, пробл., пропозиції: [Збірник]. – К., 1994. – С. 17-27.

3004. Копиленко О. З історії місцевого самоврядування в УНР // Створення і розвиток місцевого самоврядування в суверенній Українській правовій державі: Тези доп. і повідомл. Респ. наук.-практ. конф., Львів, 19-21 листоп. 1991 р. – Львів, 1992. – С. 17-20.

3005. Копиленко О., Копиленко М. З невідомих сторінок політико-правової спадщини М. Грушевського // Право України. – К., 1996. – № 9. – С. 77-81.

Аналізується діяльність уряду УНР і практика виборчого процесу.

3006. Костриця М.Ю. Законотворча діяльність Центральної Ради на Житомирщині (28 січ.– 8 берез. 1918 р.) // Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. зб. – Житомир, 1997. – С. 5-7. – Бібліогр.: с. 7.

3007. Кривицька О. Інтелектуальна еліта у державотворчому процесі (1917-1918 рр.) // Учитель. – К., 1999. – № 7/8. – С. 8-17. – Бібліогр.: с. 17.

Доба Центральної Ради.

3008. Крих Д. Так було: [Про державну символіку, затв. Центр. Радою] // Укр. комбатант. – Новий Ульм, 1958. – № 7. – С. 55-60.

3009. Кротевич К. Суд на Україні і його завдання в сучасний момент: (Докл. на нараді правників України 17 груд. 1917 р. в м. Києві). – Кременчук: Вид. Полтав. укр. правн. т-ва, 1918. – 11 с.

3010. Кудлай О.Б. Боротьба навколо прийняття «Тимчасової інструкції Генеральному Секретаріатові Тимчасового уряду на Україні» на IV сесії Української Центральної Ради // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 5. – С. 80-86. – Бібліогр.: с. 86.

3011. Кульчицький В. Роль М. Грушевського у нормотворчій діяльності Центральної Ради // Михайло Грушевський і Західна Україна: Доп. й повідомл. наук. конф. (м. Львів, 26-28 жовт. 1994 р.). – Львів, 1995. – С. 286-288.

*3012. Кущинський А. Історія першого закону про Державний герб України // Молода Україна. – Торонто, 1964. – № 115. – С. 16-18.

3013. Лавринович М.І. Українська національна ідея в діяльності М.С. Грушевського [періоду Центральної Ради] // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 74-78.

3014. Леонід К. В справі герба України [УНР]. – К.: Шлях, [1917]. – 8 с. – (Вид-во «Шлях»; № 18).

3015. Логвиненко І.А., Гавриленко О.А. Органи охорони громадського порядку в Україні доби Центральної Ради (березень 1917 р. – квітень 1918 р.) // Вісн. Ун-ту внутр. справ. – Х., 1998. – Вип. 3/4. – С. 126-137. – Бібліогр.: с. 136-137.

3016. Логвиненко І.А., Гавриленко О.А., Романова С.С. Центральна Рада та ідея автономії України // Вісн. Харк. ун-ту. – 1996. – № 387: Історія України, вип. 1. – С. 115-129.

3017. Логвиненко І.А., Гавриленко О.А. Центральна Рада та ідея автономії України (берез. – жовт. 1917 р.) // Вісн. Ун-ту внутр. справ. – Х., 1996. – Вип. 1. – С. 99-109. – Бібліогр.: с. 109.

***3018.** Логвиненко І.А. Центральная Рада: Опыт нац.-гос. стр-ва на Украине (март – окт. 1917 г.) // Вестн. Харьк. ун-та. – 1993. – № 375: Пробл. полит. истории Украины. – С. 59-67.

3019. Лозовий В.С. Комітети громадських організацій на Поділлі на весні – влітку 1917 року // Тези доп. дванадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 7 верес. 1993 р. – Вінниця, 1993. – С. 39-40.

3020. Мельник О.М. Лютнева революція та становлення української національної державності (лют. 1917 – січ. 1918 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1995. – 18 с.

3021. Мироненко О. Боротьба за українську державність (берез. 1917 р. – квіт. 1918 р.) // Хроніка 2000. – К., 1998. – № 27/28. – С. 319-336.

3022. Мироненко О.М., Бенько О.П. Правоохоронні органи Центральної Ради (берез. 1917 – квіт. 1918) / АН України. Ін-т держави і права. – К.; Дніпродзержинськ, 1993. – 32, [1] с. – (Б-чка в допомогу вивч. історії держ. буд-ва України).

3023. Мироненко О.М. Суд і судочинства в УНР (березень 1917 – квітень 1918) // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1994. – № 2. – С. 60-68.

3024. Михайло Грушевський і сучасність: Матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-річчю від дня народж. М.С. Грушевського / Київ. ун-т; Редкол.: А.Г. Слюсаренко (голова) та ін.

Зі змісту: Колесник В.Ф. Проблеми української державності в творчості М. Грушевського (1905-1918 рр.). – С. 18-21; Сергійчук В.І. Михайло Грушевський і проблеми територіального устрою України. – С. 29-30; Майборо-да М.В., Матюх О.Д. Державотворча ідея Грушевського. – С. 37-39; Рущак В.О. Кримське питання часів Української Центральної Ради. – С. 74-76.

3025. Мицюк О. Про автономію України в Федеративній Росії. – Лубни, 1917. – 24 с.

Центральна Рада та Генеральний Секретаріат. – С. 22-23.

3026. Мірчук П. Микола Міхновський – апостол української державності: (Уривок з другої частини кн. «Не так тії вороженьки») // Основа. – К., 1997. – № 33. – С. 66-99.

Доба Центральної Ради. – С. 69-99.

3027. Модзалевський В., Нарбут Г. До питання про державний герб України // Наше минуле. – К., 1918. – № 1. – С. 119-128.

Те ж. – К.: Вид. т-ва «Друкар», 1918. – 12 с.

Те ж // Національна символіка. – К., 1990. – С. 24-26.

Період Центральної Ради.

3028. Орликівський А. З пошаною до маєтстату української державності [січня – грудня] 1918 року // Універсум. – Львів, 1998. – № 7/8. – С. 13-18; № 11/12. – С. 20-22. – Передрук з газ.: Свобода. – 1982. – 22 січ.

3029. Панюк А., Рожик М. Історія становлення української державності. – Львів: Центр Європи, 1995. – 166 с.

Розд. 4, [гл.]: Становлення Української держави за Центральної Ради. – С. 73-85.

3030. Папакін Г. Державотворча спадщина Центральної Ради і становлення Української гетьманської держави 1918 р. // Історія в шк. України. – К., 1997. – № 2. – С. 14-20. – Бібліогр.: с. 19-20.

3031. Плахотнюк Н. Становлення і розвиток інституту президентства в Україні // Вісн. Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1998. – № 4. – С. 47-56. – Бібліогр.: с. 55-56.

1917-1920 рр. – С. 47-49.

*3032. Полівець М.С. Представницькі органи народовладдя: перші кроки (березень – липень 1917 р.). – Дніпропетровськ: Січ, 1998. – 261 с.

Рец.: Калашников В.М. // Укр. іст. журн. – К., 2000. – № 1. – С. 133-135.

3033. Притискач М. Питання міського самоврядування в діяльності УНР та історичний досвід міської управи в Україні // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1997. – Вип. 6. – С. 111-115. – Бібліогр.: с. 115.

3034. Про вибори у Городську Думу. – Вінниця: Вид. Т-ва «Воля», 1917. – 12 с.

Про новий закон щодо виборів у Думу.

3035. Проект краєвого урядовання / Краєвий комісаріат Холмщини, Підляшша, Полісся й Зах. Волині. – Бересте, 1918. – 28 с.: табл. – Дод.: с. 24-28.

3036. Пугачева Н.Г. Центральная Рада и становление украинского судебного права // Сб. крат. тез. докл. и науч. сообщ. науч.-практ. конф. по итогам н.-и. работ, выполнен. проф.-преп. составом Укр. юрид. акад. в 1992 г., 4-5 марта 1993 г. – Х., 1993. – С. 66-67.

3037. Пчельников М.І., Логвиненко І.А. Перші заходи Центральної Ради в розв'язанні українських політичних проблем (берез. – жовт. 1917 р.) //

Політологічний вісник: Матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. «Політична думка в Україні: минуле і сучасність», 1-4 лют. 1993 р., м. Київ. – К., 1993. – Ч. 2. – С. 155-164. – Бібліогр.: с. 163-164.

3038. Радченко Л.О. Державотворчі пошуки Центральної Ради: полеміка істориків // Віsn. Харк. ун-ту. – 1998. – № 401: Історія України, вип. 2. – С. 16-24.

3039. Радъко П. Розробка теоретичних питань національно-територіальної автономії в період Центральної Ради: за матеріалами З'їзду народів Росії (8-15 вересня 1917 року) // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 1999. – Вип. 8. – С. 56-71.

3040. Рахманний Р. Самостійницька варта України: Чому відзначаємо 22 січня 1918 р.? // Рахманний Р. Вогні самостійної України: Розмови з молодими. – Монреаль, 1978. – С. 36-47.

Доба Центральної Ради. – С. 36-39.

3041. Рисіч Й. Маємо свій демократичний досвід виборів // Віче. – К., 1993. – № 10. – С. 112-115.

Про вибори до Українських Установчих Зборів в 1917-1918 рр.

3042. Рогожин А.Й., Гончаренко В.Д. Центральна Рада і її правові акти // Віsn. Акад. прав. наук України. – Х., 1993. – № 1. – С. 42-50.

3043. Рум'янцев В.О. Українська державність, 1917-1922 pp.: Форми і пробл. розбудови. – Х.: Основа, 1996. – 164 с.

Гл. 2: Центральна Рада: становлення української державності. – С. 25-72.

3044. Рум'янцев В. Центральна Рада: становлення українського парламентаризму: До 80-річчя укр. парламентаризму // Віsn. Акад. прав. наук України. – Х., 1997. – № 4. – С. 71-77.

3045. Саприкіна М.А. Центральна Рада: відродження української державності // Зб. доп. викладачів та студ. за підсумками наук. конф. Східно-укр. держ. ун-ту, 21-22 квіт. 1999 р. – Луганськ, 1999. – С. 16-18.

3046. Сирота А. Так народжуються спецслужби: (Доба Центральної Ради) // Військо України. – К., 1994. – № 1. – С. 36-41.

3047. Сідак В.С., Степанков В.С. З історії української розвідки та контррозвідки: (Нариси). – К.: Ін-т СБУ, 1994. – 401 с. – Бібліогр.: с. 317-375.

Нарис 2, розд. 3: Перші кроки до створення спеціальних служб України: період Центральної Ради. – С. 205-229.

Дод.: 3. Структура «Крайового Комітету оборони нового ладу» в Україні (серп. – верес. 1917 р.). – С. 383.

Те ж. – 2-е вид. – К.: Ін-т СБУ, 1995. – 201, 2 с. – Бібліогр.: с. 147-176.

Доба Центральної Ради. – С. 96-107, 184.

- 3048. Січинський В.** Український національний знак і прапор // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1938 рік. – Львів, 1937. – С. 9-14.

З історії української символіки періоду Центральної Ради.

- 3049. Скотинський Т.** Герб України // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1928 рік. – Львів; К., 1927. – С. 49-53.

Період Центральної Ради.

- 3050. Слінько Т.М., Попова Н.П.** Ідея розподілу влад в історії Української держави [доби Центральної Ради] // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 103-104.

- 3051. Снісаренко Л.Ю.** Правове регулювання національних відносин в УНР // Правова система України: Теорія і практика: Тези доп. і наук. повідомл. наук.-практ. конф. (Київ, 7-8 жовт. 1993 р.). – К., 1993. – С. 93-95.

- 3052. Соболів М.** Вибори до Всеросійських та Українських установчих зборів на Полтавщині // Літопис революції. – Х., 1932. – № 5/6. – С. 71-96.

- 3053. Солдатенко В.Ф.** Дискусії навколо кордонів України напередодні і в ході Берестейської мирної конференції // Проблеми соборності України в ХХ столітті. – К., 1994. – С. 62-69.

- 3054. Солдатенко В.Ф.** Запровадження автономії України і збройні сили республіки [1917 р.] // Укр. іст. журн. – К., 1992. – № 7/8. – С. 24-38.

- 3055. Солдатенко В.** Орієнтири українського державотворення в контексті розвитку суспільно-політичних процесів революційної доби (берез. 1917 – січ. 1918 рр.) // Історія: Доп. і повідомл. 2-го Міжнар. конгр. україністів, Львів, 22-28 серп. 1993 р. – Львів, 1994. – Ч. 2. – С. 3-7.

- 3056. Старух О.В.** Проблема державного статусу України в партійно-політичній боротьбі доби Центральної Ради: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Запоріз. ун-т. – Запоріжжя, 1998. – 21 с. – Бібліогр.: с. 19.

- 3057. Стрельський Г.** Перший крок відродження Української державності: [Про Всеукр. Нац. Конгрес] // Історичний календар – '97. – К., 1996. – Вип. 3. – С. 122.

- 3058. Тимченко А.** Політичні грози над молодою республікою: В яких умовах вісімдесят років тому формувалася укр. державність, було обрано

першого президента і прийнято першу Конституцію України // Вітчизна. – К., 1998. – № 7/8. – С. 108-114.

3059. Тищик Б.Й. Суд і судочинство в Українській Народній Республіці (1917-1918 рр.) // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали 3 регіон. наук. конф. (лют. 1997 р.). – Львів, 1997. – С. 99-104.

3060. Токар Л. Досвід та історичні уроки діяльності Центральної Ради в системі українознавства // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 280-285.

3061. Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. / АН України. Ін-т нац. відносин і політології та ін.; Ред-кол.: І.Ф. Курас та ін. – К., 1993. – 408 с.

Зі змісту: Мусієнко В.В. Еволюція поглядів М. Грушевського на проблему української державності в 1917 – на початку 1918 року. – С. 153-155; Костенко О.П. Ідея української державності в публіцистиці М.С. Грушевського періоду Центральної Ради. – С. 162-164; Дещинський Л.Є. Українська Центральна Рада і перші кроки державного будівництва. – С. 170-172; Дем'яненко О.М. Формування державності на Україні: діяльність Центральної Ради (берез. 1917 – січ. 1918 рр.). – С. 173-174; Балицька О.В. Державотворча діяльність української інтелігенції (берез. 1917 – квіт. 1918 рр.). – С. 177-178; Гусєв В.І. Центральна Рада і Бунд: до питання про розбудову української державності (листоп. 1917 – квіт. 1918 рр.). – С. 181-182; Поліщук Ю.М. Боротьба за українську державність на Волині в 1917 р. – С. 200-202.

3062. Федунов В.В. Перевибори міських дум Таврійської губернії в червні – липні 1917 р. // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 110-111.

3063. Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. Ч. 1 / НАН України. Ін-т історії України; Відп. ред. В.А. Смолій. – К., 1997. – 233 с.

Зі змісту: Піскун В. Роль Центральної Ради у самовизначенні та самоідентифікації української нації. – С. 51-59; Бевз Т. Центральна Рада і Українські Установчі збори. – С. 59-68; Гонтар О. Українська Центральна Рада: проблема центру і регіонів. – С. 78-84; Папакін Г. Державотворча

спадщина Центральної Ради і становлення Української гетьманської держави 1918 р.: (До формування питання). – С. 85-97; Гомотюк О. Державотворча діяльність Генерального Секретаріату (черв. 1917 – січ. 1918 рр.). – С. 115-121; Реєнт О. Концепція федерації в добу Центральної Ради: сучасний погляд на проблему. – С. 164-173.

3064. Чорна Р. Генеральний секретаріат – виконавчий орган влади Української Центральної Ради // Молодий будівничий України. – К., 1998. – № 3. – С. 68-69.

3065. Шульгин О. Елементи української державності в 1917 р. // Тризуб. – Париж, 1926. – № 31. – С. 6-9; № 32. – С. 12-16.

3066. Щедрін В.С., Романенко М.І. Українська державність і Центральна Рада: Від автономії до незалежності // Політологічний вісник: Матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. «Політична думка в Україні: минуле і сучасність», 1-4 лют. 1993 р., м. Київ. – К., 1993. – Ч. 2. – С. 220-225. – Бібліогр.: с. 225.

3067. Щусь О.Й. Березень – листопад 1917 р. в житті М. Грушевського – державотворця // Арх. України. – К., 1996. – № 1/3. – С. 48-60.

3068. Яневський Д. Перші кроки до національної державності (берез. – листоп. 1917 р.) // Пам'ятки України. – К., 1990. – № 3. – С. 2-9.

3069. Яневський Д., Затока О. «При обсуждении настаивайте, чтобы Устав Секретариата не подвергался каким бы то ни было изменениям» [март 1917 г.] // Віче. – К., 1995. – № 12. – С. 122-138. – (Діалог з історією).

Подаються документи переговорів між делегацією Центральної Ради і Тимчасовим урядом про надання Україні автономії та визнання повноважень Генерального Секретаріату. – С. 125-138.

3070. Яневський Д.Б. Українська Центральна Рада: перші кроки до національної державності (берез. – листоп. 1917 р.) – К., 1990. – 28 с. – (Препр. / АН УРСР. Ін-т історії; № 1(13)).

Те ж // Філос. і соціол. думка. – К., 1990. – № 8. – С. 70-83.

3071. Яневський Д.Б. Українська Центральна Рада: перші кроки до новітньої національної державності (берез. – листоп. 1917 р.) // Минуле України: відновлені сторінки. – К., 1991. – С. 5-25. – Бібліогр.: с. 23-25.

Див. також № 652, 807, 885, 890, 902, 907, 923, 942-944, 960, 962, 965, 980, 989, 994, 998, 1001, 1023, 1038, 1043, 2605, 2610, 2624, 2630, 2651, 2714, 2827, 2851, 2876, 2889, 3173, 3211, 3214, 3242, 3263, 3358, 3858, 6453

Універсали

3072. Будзинський О. IV Універсал Української Центральної Ради // Визвол. шлях. – Лондон, 1999. – Кн. 1. – С. 63-66.

3073. Валл В. 1918-1919-1959: З нагоди святкувань проголошення Самостійності й Соборності // Овид. – Чикаго, 1959. – № 1. – С. 5-7.

3074. Верстюк В. Центральна Рада в модерній історії України: (До 80-річчя проголошення IV Універсалу УЦР) // Сучасність. – К., 1998. – № 1. – С. 91-98.

3075. Винницький З. Від Четвертого Універсалу до наших днів: (Півторіччя – шляхом іст. фактів) // Визвол. шлях. – Лондон, 1967. – № 3. – С. 264-278.

До 50-х роковин проголошення УНР. – С. 264-268.

3076. Витвицький С. Основи державного акту з 22 січня 1918 р. // Правничий вісник. – Нью-Йорк, 1955. – С. 2-4.

3077. Гамрецький Ю.М. Універсали – визначальні віхи історії Центральної Ради // Укр. іст. журн. – К., 1991. – № 8. – С. 23-30; № 9. – С. 23-29.

3078. Гомотюк О.Є. Михайло Грушевський та Універсали УЦР // Михайло Грушевський – погляд із сьогодення. – Тернопіль, 1997. – С. 40-46.

3079. Гончаренко В.Д. Универсалы Центральной Рады – важные вехи в процессе возрождения украинской государственности // Сб. крат. тез. докл. и науч. сообщ. науч.-практ. конф. по итогам н.-и. работ, выполненных проф.-преп. составом Укр. юрид. акад. в 1992 г., 4-5 марта 1993 г. – Х., 1993. – С. 40-43.

***3080.** Граб П. Реакція російської демократії на 1-ий Універсал Української Центральної Ради // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1967. – № 54. – С. 18-20.

3081. Грушевський М. Українська Центральна Рада і її Універсал [Перший]. – К., 1917. – 16 с.

3082. Грушевський М. Українська Центральна Рада й її Універсали: Перший і Другий. – 2-е вид., допов. – К., 1917. – 16 с.

Те ж // Книжник. – К., 1991. – № 4. – С. 13-20.

3083. Гунчак Т. Декілька думок до генези Четвертого Універсалу // Сучасність. – Мюнхен, 1988. – № 1. – С. 68-70.

3084. Давиденко В. Четвертий Універсал // Вісник. – Нью-Йорк, 1968. – № 2. – С. 1-5.

3085. 22 січня 1918 року // Листи до приятелів. – Нью-Йорк; Торонто, 1958. – Кн. 2. – С. 3.

3086. Дмитриев И.П. З-ий Универсал и земельный вопрос в Малороссии. – К., 1918. – 16 с.

3087. Жила В. Три Універсали Української Центральної Ради: (Спроба характеристики форми і змісту) // Визвол. шлях. – Лондон, 1988. – Кн. 4. – С. 464-473.

3088. Жила В. Четвертий Універсал – найважливіший акт української державності ХХ століття // Альманах Українського народного союзу, 1998. – Парсіппані; Нью-Йорк, 1998. – С. 136-143.

3089. Жук А. До справи конфлікту між Україною і більшовицьким правителством: [У 60-ті роковини незалежності України – дня проголошення Четвертого Універсалу Укр. Центр. Ради 22 січ. 1918 р.] // Сучасність. – Мюнхен, 1978. – № 1. – С. 25-30.

***3090.** З приводу Четвертого Універсалу Української Центральної Ради, 9(22).I.1918 // Гуртуймося. – Прага, 1933. – № 10. – С. 5-8.

3091. За Державу: В 30-ліття IV Універсалу. – Б.м.: Сурма, 1948. – 32 с.

***3092.** Заєць О. На свято державності: [В світлі III і IV Універсалів] // Альманах Українського народного союзу на рік 1996. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1996. – С. 28-31.

3093. Зозуля Я. Другий Універсал Української Центральної Ради та його правно-історична вартість // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1967. – № 56/57. – С. 10-16.

***3094.** Зозуля Я. Чи Четвертий Універсал автентичний? // Наук. зап. / Укр. техн.-госп. ін-т. – Мюнхен, 1965. – [Т.] 6. – С. 160-169.

3095. Історичні уроки української революції: До 80-ї річниці Універсалу УЦР // Рідна шк. – Нью-Йорк, 1998. – № 2. – С. 1-4: фотогр.

3096. Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). Вип. 5 / НАН України. Ін-т історії України та ін.; Редкол.: П.Т. Тронько (відп. ред.), О.Г. Бажан, В.М. Волковинський та ін. – К.: Рід. край, 1999. – 362 с.

Зі змісту: Смолій В.А. Історичні уроки української революції: До 80-ї річниці IV Універсалу УНР. – С. 3-11; Калякура Я.С. Самостійницька концепція IV Універсалу в українській історіографії. – С. 20-29; Гриценко А.П. Загострення політичної ситуації в Україні на час проголошення IV Універсалу УЦР. – С. 40-54; Піскун В.М. Четвертий Універсал і питання становлення територіальної цілісності Української держави. – С. 100-108; Токар Л.К. Історичне

значення та уроки IV Універсалу. – С. 136-141; Кононенко П.П., Кононенко Т.П. Від IV Універсалу Центральної Ради до Конституції України 1996 року. – С. 142-148; Струх О.В. Універсалі Центральної Ради: поміж мріями та реальністю. – С. 149-159.

3097. Кедрин І. Четвертий Універсал і Берестейський мир // Альманах Українського народного союзу на ювілейний рік 1968. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1967. – С. 85-97.

3098. Кедровський В. Проголошення Першого Універсалу Української Центральної Ради у Києві // Календар Українського н[ародного] союзу на рік звичайний 1926. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1926. – С. 40-45.

3099. Кедровський В. Свято 22 січня: Промова полк. В. Кедровського, виголошена в Торонто 23.I.1966 на святі проголошення IV-го Універсалу і Соборності Укр. земель // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1966. – № 49. – С. 28-34.

***3100. Ковалевський М.** Як проголошено 4-й Універсал // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1966. – № 52. – С. 17-19.

3101. Корчмарик Б.Ф. Четвертий Універсал і відновлення Української самостійної держави // Визвол. шлях. – Лондон, 1997. – Кн. 1. – С. 71-77.

3102. Лисий В. III Універсал УНРеспубліки // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1965. – № 48. – С. 40-45.

3103. Лисяк-Рудницький І. Четвертий Універсал на тлі української політичної думки // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1968. – № 6. – С. 2-9; № 7/8. – С. 7-15.

Те ж // Лисяк-Рудницький І. Між історією й політикою: Ст. до історії та критики укр. суспіл.-політ. думки. – Мюнхен, 1973. – С. 180-205.

3104. Лисяк-Рудницький І. Четвертий Універсал та його ідеологічні попередники // Лисяк-Рудницький І. Історичні есе. – К., 1994. – Т. 2. – С. 1-27.

3105. Мазур В. В сімдесятиліття Четвертого Універсалу // Визвол. шлях. – Лондон, 1988. – Кн. 6. – С. 663-670.

***3106. Маркусь В.** Народження Держави: (В 40-річчя Третього Універсалу УЦР) // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1957. – № 3. – С. 9-14.

3107. Мацько М. Четвертий Універсал і правотворчість Національної Ради ЗУНР // Михайло Грушевський і Західна Україна: Доп. й повідомл. наук. конф. (м. Львів, 26-28 жовт. 1994 р.). – Львів, 1995. – С. 297-299.

3108. Мелешко Ф. В часи проголошень чотирьох універсалів // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1967. – № 56/57. – С. 52-57.

3109. Мельник М. Січневі роковини: [IV Універсал] // Визвол. шлях. – Лондон, 1990. – Кн. 1. – С. 5-17; Кн. 2. – С. 147-158.

3110. Мисан В. Вивчення писемних джерел на уроках з історії України: Універсали Центральної Ради // Історія в шк. України. – К., 1997. – № 2. – С. 31-34.

3111. Михальчук В. Радіймо нинішнім днем: (У 75-ліття проголошення УНР) // Михальчук В. Українська бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі: Заснування, розвиток, діяльність (1926-1998). – К., 1999. – С. 586-590.

Промова на честь святкування 75-ліття IV Універсалу
22 січня 1993 р.

3112. Мірчук П. Від Другого до Четвертого універсалу. – Торонто: Ліга Визволення України, 1955. – 71 с. – (Політ. б-ка Ліги Визволення України; № 8).

*3113. Мудрий В. Сорокові роковини 22 січня [1918 р.] // Ювілейний календар «Свободи» на звичайний рік 1958. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1958. – С. 37-39.

3114. Одарченко П. Автентичні й неавтентичні тексти універсалів Української Центральної Ради // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1991. – № 1/2. – С. 168-175.

*3115. Пундик Ю. Четвертий Універсал // Самост. Україна. – [Чикаго; Нью-Йорк], 1966. – № 2. – С. 1-5.

3116. Рафальський І.О., Рафальський О.О. I Універсал Центральної Ради та Ради робітничих і солдатських депутатів України // Місце України у світовій історії та особливості вивчення даної проблеми у педагогічному вузі: Тези міжвуз. наук.-практ. конф. – К., 1992. – С. 64-66.

3117. Роковини двох Універсалів // Календар «Нового шляху» на 1968 рік. – Вінніпег, 1968. – С. 43-44.

Те ж // Календар «Слово» на ювілейний 1978 рік. – Торонто, 1978. – С. 43-44.

3118. Рум'янцев В.О. Універсали Центральної Ради – етапи в боротьбі за відродження української державності // Правова держава України: Пробл., перспективи розвитку: Корот. тези доп. та наук. повідомл. Респ. наук.-практ. конф., 9-11 листоп. 1995. – Х., 1995. – С. 77-79.

3119. Свято державності: (В річницю проголошення самостійності й соборності Укр. Нар. Республіки). – Б.м., 1947. – 9 с. – (Б-чка укр. державника). – На правах рукопису.

Подано документ: IV Універсал. – С. 3-7.

3120. Семенюк А. Українська Центральна Рада і IV-й Універсал // Трибуна. – Міннеаполіс; Детройт, 1982. – № 11. – С. 7-11, 36.

3121. Славінський М. 22 січня 1918 року // Гуртуймося. – Прага, 1930. – № 4. – С. 3-5.

IV Універсал.

3122. Солдатенко В. Четвертий Універсал // Політика і час. – К., 1992. – № 1. – С. 67-76.

3123. Соловйов О. Українська Центральна Рада і чотири Універсали національного відродження // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 2. – С. 90-92. – Бібліогр.: с. 92.

3124. Старух О.В. Універсали Центральної Ради: державно-правовий зміст та оцінка в історіографії // Україна XX століття: історія та право. – Запоріжжя, 1998. – Вип. 1. – С. 45-54. – Бібліогр.: с. 53-54.

3125. Стаків М. Третій Універсал з погляду державного і міжнародного права // Наук. зап. / Укр. техн.-госп. ін-т. – Мюнхен, 1967. – [Т.] 12. – С. 3-18.

***3126.** Степовий І. Четвертий Універсал // Світ молоді. – Коломия, 1938. – № 12. – С. 6-8.

3127. Суярко Л.О. Універсали Центральної Ради – державотворчі акти української революції // Українська демократична революція 1917-1918 років: Матеріали наук.-теорет. конф. [17 квіт. 1992 р.]. – К., 1992. – С. 11-17.

3128. Федоренко Є. У сімдесятиріччя Четвертого Універсалу // Рідна шк. – Нью-Йорк, 1988. – № 2. – С. 3-5.

3129. Філонович В. Винен – хто винен?: (Скор. доп. на святі Державності в Міннеаполісі) // Трибуна. – Міннеаполіс; Детройт, 1980. – № 11. – С. 17-21.

З приводу проголошення IV Універсалу.

3130. Чередниченко В.П. Універсал зради // Укр. іст. журн. – К., 1972. – № 2. – С. 56-66.

Про Четвертий Універсал.

***3131.** Четвертий Універсал / А. П-ий // Визволення. – Віденсь, 1923. – № 2. – С. 46-51.

3132. Чумаченко К. Про IV Універсал // Вісник. – Нью-Йорк, 1985. – № 1. – С. 3-4.

3133. Шаповал М. Російська демократія і суверенність України // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1963. – № 38. – С. 49-54.

Історична значимість III Універсалу.

3134. Шарий І. Коротенький огляд останніх подій у Києві: (До 80-річчя

IV Універсалу УНР) // Альманах Українського народного союзу, 1998. – Парсіппані; Нью-Йорк, 1998. – С. 164-165.

3135. Шевченко В. Четвертий Універсал: Слово, ще не завершене чи-
ном // Табор. – Варшава, 1931. – № 15. – С. I-VIII.

***3136. Шлемкевич М.** 22 січня // Шлемкевич М. Верхи життя і твор-
чості. – Нью-Йорк, 1958. – С. 11-29.

3137. Щербаков В. Жовтневий період на Чернігівщині // Летопись ре-
волюції. – Х., 1927. – № 5/6. – С. 299-314.

Ставлення до Центральної Ради і III Універсалу. –
С. 311-314.

3138. Юрчук В.І., Яремчук В.Д. Наукова конференція «Українська
державність: історія і сучасність»: (Присвяч. 75-й річниці проголошення IV
Універсалу, 21-22 січ. 1993 р., м. Київ) // Укр. іст. журн. – К., 1993. – № 7/8. –
С. 135-139.

3139. Янів В. Четвертий Універсал із геополітичного, соціопсихічного
і історично-політичного аспектів // Визвол. шлях. – Лондон, 1979. – Кн. 1. –
С. 32-43.

Те ж // Янів В. Студії та матеріали до новішої української
історії. – Мюнхен, 1983. – Т. 2. – С. 161-182.

Див. також № 153, 958, 2457, 2458, 2477, 2478, 2519, 2520, 2543, 2595,
2664, 2736, 2742, 2762, 2970, 2972, 3283

Конституція

3140. Борова Л. Конституція УНР 1918 р.: політико-правовий аналіз //
Культура та інформаційне суспільство на зламі тисячоліть: Матеріали наук.-
творч. студ. конф., 13-14 квіт. 2000. – Х., 2000. – С. 20-21.

3141. Васильченко О.П. Деякі питання характеристики Конституції
УНР 1918 року // Ідеологія державотворення в Україні: історія і сучасність:
Матеріали наук.-практ. конф., 22-23 листоп. 1996 р. – К., 1997. – С. 147-149.

3142. Вілінський О. Майбутнє: (Про конституцію УНР) // Воля. –
Віденъ, 1920. – Т. 4, № 2. – С. 49-54.

3143. Гошуляк І. Перша Конституція суверенної України // Історичний
календар-‘98. – К., 1997. – Вип. 4. – С. 117-118.

3144. Губський С.І. Українська національна ідея: від Конституції УНР
до Конституції незалежної України // Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. –
К., 1998. – Вип. 15. – С. 199-203. – Бібліогр.: с. 203.

3145. Метельський Р. Порівняльна характеристика конституційного проекту М. Драгоманова та Конституції Української Народної Республіки від 29 квітня 1918 р. // Драгоманівський збірник: «Вільна спілка» та сучас. укр. конституціоналізм. – Львів, 1996. – С. 116-120.

3146. Рогожин А., Гончаренко В. Конституція Української Народної Республіки 1918 року: («Круглий стіл», присвяч. її 80-річчю) // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1998. – № 2. – С. 99-104.

3147. Рум'янцев В. Конституція УНР 1918 р. – спроба розподілу влади // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1998. – № 1. – С. 83-88.

3148. Северинюк В.М. Дві конституції: 1710-й і 1918-й роки // Придніпр. наук. вісн. –Дніпропетровськ, 1997. – № 5: Гуманіт. науки. – С. 28-33.

3149. Тищик Б. Роль М. Грушевського у створенні Конституції Української Народної Республіки 1918 р. // Михайло Грушевський і Західна Україна: Доп. й повідомл. наук. конф. (м. Львів, 26-28 жовт. 1994 р.). – Львів, 1995. – С. 289-291.

Te ж // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали I регіон. наук. конф. (лют. 1995 р.). – Львів, 1995. – С. 51-53.

3150. Томенко М. Загадка авторства Конституції УНР // Трибуна. – К., 1993. – № 2. – С. 36-37.

3151. Шаповал В.М. Ідея розподілу влад у конституційній теорії і практиці в Україні // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1994. – № 2. – С. 29-37.

Про Конституцію УНР.

3152. Яковлів А. Основи Конституції УНР. – Нью-Йорк: Укр. вид-во «Говерла», 1964. – 63 с. – (Студ.-наук. матеріали; № 4).

Te ж: [Уривок] // Розбудова держави. – К., 1992. – № 5. – С. 21-26; Хроніка 2000. – К., 1998. – Вип. 23/24. – С. 300-314.

Див. також № 999, 1045, 2736

Соціально-економічна політика

3153. Андреєва Н. Фінансова політика Української Центральної Ради і Директорії // Наука і сусп.-во. – К., 1998. – № 3/4. – С. 8-9.

3154. Андрусишин Б. Анatomія соціальних конфліктів доби Центральної Ради // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1996. – Т. 1. – С. 178-212. – Бібліогр.: с. 209-212.

Те ж // Центральна Рада на тлі української революції:
Наук.-теорет. читання, 16 берез. 1995 р., м. Київ. – К., 1996.
– С. 118-131.

3155. Биск И.С. К вопросу о социальном составе населения г. Киева: (По данным переписи 1917 г.) / Губерн. стат. бюро. – К., 1920. – 18 с., 2 табл. – Отдел. отт. из «Голоса кооперации». – 1919. – № 15/16 с прил. 2-х табл.

3156. Борисов В.И., Чернобаев А.А. Хлеб, война, революция: Прод. политика на Юге России в период первой мировой войны и революции (1914-1918) / Луган. с.-х. ин-т и др. – М.; Луганск, 1997. – 148 с. – Библиогр.: с. 132-146.

[Гл.] 8: «Хлебный мир» Четверного союза и Центральной Рады. Продовольственные и финансовые договоры. – С. 93-104.

3157. Бржосніовський Е.Д. Земські каси дрібного кредиту на Поділлю: (Збір. баланс за 1910-1917 рр.) / Поділ. губерн. зем. каса дріб. кредиту. – Кам'янець на Поділлі, 1918. – 35 с.: табл. – Авт. зазначено на с. 24.

1917 – квітень 1918 р. – С. 5, 7, 9-24, 34-35.

3158. Воронянський О.В. Економічна політика Центральної Ради: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1995. – 22 с. – Бібліогр.: с. 20-22.

3159. Воронянський О.В. Центральна Рада: З досвіду формування екон. політики в умовах воєн. часу // Мир, война, история: (Славянство в геополит. пространстве: итоги войны с фашизмом и взгляд в XXI в.): Материалы Междунар. науч.-практ. конф. – Х., 1995. – С. 98-102.

3160. Гай-Нижник П. Фінансова політика Української Центральної Ради (1917-1918) // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1999. – Т. 3. – С. 356-400. – Бібліогр.: с. 396-400.

3161. Гинзбург А. Объяснительная записка Киевского городского самоуправления к смете 1918 г. – [К., 1918]. – 36 с.

3162. Гроші Української Народної Республіки [періоду Центральної Ради] // Сіл. обрї. – К., 1991. – № 1. – С. 14-15.

3163. Декларация правительству Украинской Народной Республики от имени объединенных организаций промышленности, торговли, финансов и сельского хозяйства Украины, представленная 25 апреля 1918 г. – Х., [1918]. – 17 с.

3164. Деякі статистичні відомості по Київщині / Від. Київ. губерн. нар. управи. – К., 1919. – 102 с.: табл. – Відб. з «Календаря і запис. книжки кореспондента КГНР на 1919 рік».

Зокрема 1917-1918 рр.

3165. Дмитриенко М., Рябченко П. Эмиссия Центральной Рады // Мир денег. – К., 1998. – № 2. – С. 13-15.

***3166. К проекту валютной реформы на Украине.** – К., 1918. – 11 с.

3167. Копиленко О.Л. М. Грушевський і правове регулювання економіки УНР // Правова держава: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1993. – Вип. 4. – С. 126-130.

***3168. Краснікова О.М.** Полтавський земельний банк: з історії іпотечного кредиту (1872-1918 рр.) // Четверта Полтав. наук. конф. з іст. краєзнавства: Матеріали до 825-річчя з часу першої літопис. згадки м. Полтави та 1100-річчя появи перших поселень на її території. – Полтава, 1998. – С. 13-19.

3169. Кухарець Л.В. Перші фінансові кроки України // Фінанси України. – К., 1997. – № 1. – С. 100-101.

3170. Лебедєва І.М. Фінансова політика уряду УНР (листоп. 1917 – квіт. 1918 р.) // Вісн. Київ. лінгв. ун-ту. Сер.: Історія, економіка, філософія. – 1999. – Вип. 3. – С. 108-127. – Бібліогр.: с. 124-127.

3171. Любаров П.Ю. Торгові працівники України між двома революціями (березень – жовтень) 1917 р. // Укр. іст. журн. – К., 1987. – № 10. – С. 47-54. – Бібліогр.: с. 54.

3172. Мартинов А.Ю. Моделі соціально-економічної політики М.С. Грушевського і П.П. Скоропадського: (Спроба порівнял. аналізу) // Михайло Грушевський і сучасність: Матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-річчю від дня народж. М.С. Грушевського. – К., 1998. – С. 55-57.

3173. Менджецький В. До питання про оцінку внутрішньої політики УНР між Берестейським трактатом і гетьманським переворотом // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 251-261. – Бібліогр.: с. 260-261.

3174. Плющ В. Коротка історія охорони здоров'я в Україні // Український збірник. – Мюнхен, 1957. – Кн. 9. – С. 151-180. – Бібліогр.: с. 178-180.

[Розд.]: Охорона здоров'я в Українській Народній Рес- публіці. – С. 173-177.

3175. Поліщук В. Фінансова політика Української Центральної Ради і Директорії // Розбудова держави. – К., 1995. – № 9. – С. 57-60.

3176. Статистический бюллетень по городу Киеву. Вып. 1. Январь – февраль – март 1918 г. / Стат. бюро Киев. гор. управы. – К., 1918. – 36 с.

Статистичні дані перепису населення м. Києва 11-16

вересня 1917 р. та 13-16 червня 1918 р. на Звіринці і Теличці. – С. 6-36.

3177. Статистический бюллетень по городу Киеву. Вып. 4. Экономическая статистика, 1918 / Киев. губерн. стат. бюро; Предисл. А. Волкова. – К., 1920. – 85, [1] с.: табл. – Тит. л. парал. фр.

3178. Тичина В.С. Колоніальне пограбування України німецькими окупантами у 1918 році // Питання історії народів СРСР. – Х., 1968. – Вип. 7. – С. 12-22.

3179. Толокньов І.В. Залізниці України в добу Центральної Ради (березень 1917 – квітень 1918 рр.) // Наук. зап. / Нац. пед. ун-т ім. М. Драгоманова. – К., 1999. – Вип. 2: Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. – С. 38-50.

3180. «УВИСТКО»: Український виставочний комітет / М[-во] Т[оргівлі] і П[ром-сті]. – К., 1918. – 64 с.

3181. Шрамченко С. Ще про підроблені марки-шаги з 1918 року // Укр. філателіст. – Відень, 1929. – № 7/8. – С. 3-4.

Див. також № 1101, 1103, 1124, 1268, 2431, 2478, 2986, 3621, 4248, 4250, 6565

Кооперація

3182. Гавсевич П. Перші відомості про кооперативні союзи України по матеріалам обслідування 1918 року // Укр. кооп. – К., 1919. – Кн. 3/4. – С. 114-134.

3183. Кредитова кооперація на Поділлю. Вип. 1 / Поділ. губерн. земська каса дріб. кредиту. – Кам’янець на Поділлі, 1919. – 64 с.

1917-1918 рр. – С. 5, 15-17, 23.

3184. Кубанський Д. Споживча кооперація на Україні в 1918 році // Укр. кооп. – К., 1919. – Кн. 3/4. – С. 52-114.

3185. Пожарський П. Нариси з історії української кооперації. – К., 1919. – 79, [1] с. – (Вид-во «Укр. кооп.»; № 1).

1917 – кінець 1918 рр. – С. 67-77.

3186. Про Український народний кооперативний банк (УКРАІНБАНК). – К., 1918. – 16 с.

3187. Протокол 3'їзду представників кооперативних союзів на Україні, що одбувся 9 квітня 1917 р. у Києві. – [К., 1917]. – 11 с.

3188. Савенок Л., Щибеленок Г. Кредитні кооперативи Півдня в 1917-

1918 pp. // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 1. – С. 135-137. – Бібліогр.: с. 137.

Центральна Рада та кооперативний рух.

3189. Справочник о кооперативных организациях г. Киева и его окрестностей за 1917 год с дополнениями по 1 мая 1918 г. – К.: Изд. союза кооператоров «Гор. потребитель», 1918. – 89, [1] с.: табл.

3190. Статут Кооператива служачих по міністерству земельних справ, [зареєстрований 22 серпня 1918 р.]. – Б.м., [1918]. – 16 с.

3191. Труди другого Всеукраїнського кооперативного з'їзду вересня (сентября) 15-18, року 1917 у м. Києві / Центр. Укр. кооп. ком. – К., 1918. – 52 с.

3192. Усов В. Домовые комитеты и кооперация. – К.: Изд. союза кооперативов г. Киева и его пригородов «Гор. потребитель», 1918. – 11 с. – Отт. из журн. «Кооп. мысль». – 1917. – № 12.

Див. також № 1130, 1133-1135, 3833, 4264

Робітничий клас. Профспілки

3193. Андрусишин Б.І. У пошуках соціальної рівноваги: Нарис історії робітн. політики укр. урядів революції та визвол. змагань, 1917-1920 pp. / Федерація профспілок України. – К., 1995. – 192 с.

Розд. 2: Центральна Рада та її ставлення до робітництва і професійних спілок (берез. 1917 – квіт. 1918 pp.). – С. 33-62.

3194. Гриценко А.П. Українські робітники на шляху творення національної держави: (1-й Всеукр. робітн. з'їзд, 11-14 лип. 1917 р.) / АН України. Ін-т історії України. – К., 1992. – 40, 11 с. – (Іст. зош.; № 5). – Дод.: [Резолюції з'їзду]: с. 1-11 в кінці кн.

3195. Зима М.П. Тернистий шлях утвердження // Профспілки України. – К., 1995. – № 5/6. – С. 2-10.

[Гл.] 2: Професійні спілки Української Народної Республіки [1917 року]. – С. 3-5.

3196. Зінкевич Р.Д., Барановська Н.М. Українські робітники і національно-визвольний рух 1917 року // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1996. – № 309: Вісн. українознавства. – С. 20-24. – Бібліогр.: с. 24.

3197. Коллективные договоры, заключенные между предпринимателями и рабочими в Киеве: Сб. материалов, собр. и разраб. рабочим секретариатом при Киев. совете профсоюзов / Под ред. и вступ. ст. А.М. Гинзбурга-Наумова. – К., 1919. – XXXVII, 264 с.: табл.

3198. Комаренко О.Ю. Військово-промислові комітети на Україні в

революції 1917 р. // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 190-192.

3199. Королев В.И. Рабочее движение в Крыму в 1917 году и роль в нем социалистических партий: Хроника событий / Симфероп. ун-т. – Симферополь, 1992. – 68 с. – Деп. в УкрИНТЭИ 16.12.92, № 1977 – Ук92.

3200. Королев В.И. Рабочее и профессиональное движение в Крыму и Северной Таврии от Февральской революции до установления Советской власти [март 1917 – янв. 1918 гг.]: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / Харьк. ун-т. – Х., 1990. – 21 с. – Библиогр.: с. 21.

3201. Королев В.И. Рабочие Крыма в 1917 году: (Численность, состав, концентрация) / Симфероп. ун-т. – Симферополь, 1992. – 15 с. – Деп. в УкрИНТЭИ 16.12.92, № 1976 – Ук92.

3202. Матеріали з історії професійного руху на Україні. 36. 1. Професійний рух 1917 р. / Істпарт ЦК КП(б)У. Всеукр. жовт. коміс. – Х.: Укр. робітник, 1928. – 191 с.

3203. Рабочие организаций г. Киева: Сб. сведений / Сост. П. Незлобин. – К., 1918. – 64, [1] с.

3204. Реєнт О.П. Робітництво України і Центральна Рада / АН України. Ін-т історії України. – К., 1993. – 48 с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 45-47.

3205. Реєнт О. Ставлення пролетаріату України до Центральної Ради: Портрет на фоні епохи // Укр. іст. журн. – К., 1994. – № 4. – С. 3-18. – Бібліогр.: с. 18.

3206. Реєнт О.П. Ставлення робітників України до Центральної Ради // Центральна Рада на тлі української революції: Наук.-теорет. читання, 16 берез. 1995 р., м. Київ. – К., 1996. – С. 35-43.

3207. Реєнт О.П. Ставлення робітництва України до Центральної Ради (берез. 1917 р. – січ. 1918 р.) // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 175-177.

3208. Резолюції Першого Всеукраїнського робітничого з'їзду у Києві, 10-14 липня 1917 р. – К., 1917. – 15 с.

3209. Снєгірьов В.В. Профспілки Донбасу та їх взаємовідносини з Центральною Радою в 1917 р. // 90 років виникнення масового профспілкового руху в Україні: Матеріали наук. конф. «Профспілковий рух в Україні: актуальні проблеми теорії, історії і сучасності», присвяч. 90-річчю виникнення мас. профспілк. руху в Україні. – К., 1996. – С. 85-86.

Див. також № 639, 1151, 2663, 3842, 6602, 6603

Аграрне питання. Селянство

3210. Антонович Д. Земельна справа на Україні / УСДРП. – [К.]: Вид. ред. «Робіт. газ.», 1917. – 16 с.

3211. Барановська Н.М. Участь українського селянства в боротьбі за державність після перемоги лютневої революції // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 155-158.

3212. Бейер М. Соціалізація чи земельна власність? – К.: Коштом Т-ва для ширення нар. культури, 1918. – 16 с.

[Гл.]: Як розуміли соціалізацію землі: Закон 18 січня 1918 р. – С. 5-10.

[Гл.]: Чи вирішила б соціалізація земельне питання. – С. 10-16.

3213. Витанович І. Аграрна політика українських урядів, 1917-1920 / Укр. іст. т-во. – Мюнхен; Чикаго, 1968. – 69 с. – (Сер.: Монографії; № 2). – Тит. арк. парал. англ.

[Гл.] 4: Розвиток подій і поглядів при підготовці земельної реформи на Україні 1917 року: Земельний закон Центр. Ради від 18 січня 1918 р. – С. 26-42.

3214. Волошко О.О. Державно-правові аспекти аграрної реформи Центральної Ради (1917-1918 рр.) // Україна ХХ століття: історія та право: 36. наук. пр. – Запоріжжя, 1998. – Вип. 1. – С. 73-93. – Бібліогр.: с. 91-93.

3215. Волошко О.О. Особливості реалізації тимчасового земельного закону Української Центральної Ради (берез. – квіт. 1917 р.) // Вісн. Запоріз. юрид. ін-ту. – 1999. – № 1. – С. 222-238. – Бібліогр.: с. 236-238. – Йдеться про закон від 18 січня 1918 р. В ст. помилково: берез.–квіт. 1917 р.

3216. Воронянський О.В. Аграрне питання в політичній діяльності Української Центральної Ради // Молодь в пост тоталітарному суспільстві: Український варіант: Тези доп. наук.-практ. конф., 27-28 квіт. 1993 р. – Х., 1993. – С. 15-16.

3217. Воронянський О.В. Земельні комітети та їх місце в аграрній політиці Центральної Ради // 36. наук. пр. викладачів та аспірантів іст. фак. / Харк. пед. ін-т. – 1993. – Вип. 1. – С. 52-61. – Бібліогр.: с. 60-61.

3218. Воронянський О.В. Селянське питання в політичній діяльності Української Центральної Ради // Актуальні питання історії України: Тези доп. перших Багаліїв. читань, присвяч. 135-річчю з дня народж., 60-річчю з дня смерті акад. Д.І. Багалія. – Х., 1992. – С. 37-39.

3219. Живолуп Е.К. Крестьянское движение на Украине в 1917 г. // Учен. зап. / Харьк. ун-т. – 1957. – Т. 88: Тр. каф. истории КПСС, т. 6. – С. 255-271.

3220. Зайко-Зайкин Ф. Громадська агрономія в 1918 році // Сіл. господар. – К., 1919. – № 2/3. – С. 6-8.

Про виділення коштів на агрономічні заходи на селі урядом Центральної Ради. Про відміну земельного закону Центральної Ради від 18 січня 1918 р. Становище агрономії за Гетьманату.

3221. Зайко-Зайкин Ф. Земські та кооперативні суспільно-агрономічні організації: Докл. I Всеукр. аграр.-екон. з'їзду, 22-26.X.1917 / Нар. М-во земл. справ. – Б.м., 1917. – 15 с.

3222. Захарченко П. Аграрний рух 1917 – початку 1918 років як передумова селянських повстань в добу Гетьманату // Третя академія пам'яті професора Володимира Антоновича: Доп. та матеріали, 11-12 груд. 1995 р., м. Київ. – К., 1996. – [Ч. 2]. – С. 300-309.

Про аграрну програму Центральної Ради.

3223. Земельные законоположения и временные инструкции / Полтав. Совет сел., рабочих и солдат. депутатов и Губерн. земс. ком. – Полтава, 1918. – 23 с.

3224. Іргізов А. Селянський рух 1917 року на Київщині // Літопис революції. – Х., 1931. – № 4. – С. 3-34.

3225. К истории борьбы крестьянства Правобережной Украины против Центральной Рады и Временного правительства в 1917 г. // Крас. арх. – М.; Л., 1941. – № 2. – С. 71-98.

3226. Календар і записна книжка кореспондента Київської губерніяльної народної ради на 1919 рік / Стат. від. Київ. губерн. нар. управи. – К., 1919. – 308, IV с.: табл.

Зі змісту: Статистичні дані сільськогосподарського перепису 1917 р. на Київщині. – С. 96-154; Порівняльні таблиці стану сільськогосподарського виробництва, зокрема 1917-1918 рр. – С. 155-190.

3227. Карпенко Г. Селянський рух на Київщині за часів австро-германської окупації та гетьманщини: (Перший етап: Боротьба селянства проти герм. окупації й Центр. Ради) // Літопис революції. – Х., 1931. – № 1/2. – С. 66-91.

3228. Квітківський П. Селянський з'їзд у Вінниці в червні 1917 р. // Тези доп. і повідомл. сімнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 18 верес. 1997 р. – Вінниця, 1997. – С. 54-55.

3229. Ковальова Н.А. Політична боротьба навколо аграрного питання на Катеринославщині в 1917 р. // Історія та культура Подніпров'я. – Дніпропетровськ, 1998. – С. 161-167. – Бібліогр.: с. 167.

3230. Козаченко А. Селянський рух 1917 р. на Україні // Селян. будинок. – Х., 1927. – № 12. – С. 28-33.

*3231. Кононенко К.С. До 40-ї річниці земельного закону УНР // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1958. – № 1. – С. 15-21.

3232. Короткий протокол 1-го Київського селянського з'їзду, що відбувся 9 липня 1917 р. у Києві. – К., 1917. – 12 с.

Про підтримку з'їздом політики Центральної Ради.

*3233. Краснікова О.М. Фінанси і кредит у сільському господарстві Лівобережної України епохи вільного підприємництва (1861-1918) // Придніпр. наук. вісн. – Дніпропетровськ, 1998. – № 30 (97): Економіка. – С. 6.

3234. Кривоший Г.Ф. Українське селянство в національно-демократичній революції 1917 – початку 1918 років // Наук. пр. іст. фак. / Запоріз. ун-т. – 1998. – Вип. 4. – С. 51-64. – Бібліогр.: с. 62-64.

3235. Малик Я.Й. Тоталітаризм в українському селі: Перша спроба впровадження (жовт. 1917 – берез. 1918 рр.) / НАН України. Ін-т українознавства та ін. – Львів, 1996. – 149 с.

Рец.: Гелей С., Танчин І. // Студії поліtol. центру «Генеза». – К., 1996. – № 1. – С. 80.

3236. Мартос Б., Синявський О. Хліборобські спілки: (Що робити з землею). – К.: Вид. Ген. Секретарства по земел. справах, 1918. – 34 с.

3237. Масловський М. Важлива публікація в газеті «Поділля» (1918 р.) // Тези доп. чотирнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 5 верес. 1995 р. – Вінниця, 1995. – С. 54-55.

Про «Земельний закон» Центральної Ради.

3238. Мироненко О.М. Недосконалість правового вирішення проблем українського села – одна з головних причин краху Центральної Ради // Правова система України: теорія і практика: Тези доп. і наук. повідомл. наук.-практ. конф. (м. Київ, 7-8 жовт. 1993 р.). – К., 1993. – С. 88-91.

*3239. Постанови Всеукраїнського селянського з'їзду 28-29-30 травня і 1 червня у Києві і конференції українських соціалістів-революціонерів 3-6 червня (по земельному питанню). – Вінниця, 1917. – 15 с.

3240. Постанови Першого Всеукраїнського селянського з'їзду, що відбувається у Києві з 28 травня по 2 червня 1917 р. – К., 1917. – 14 с.

Про підтримку з'їздом декларації Центральної Ради.

3241. Резолюции Первого Всеукраинского крестьянского (селянского) съезда, состоявшегося в Киеве с 28 мая по 2 июня 1917 г. – К., 1917. – 15 с. – (Центр. Ком. Укр. селян. спілки; № 3).

3242. Рогожин А.Й., Гончаренко В.Д. Земельне законодавство Центральної Ради // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1994. – № 2. – С. 52-60.

3243. Рубач М.А. Аграрная революция на Украине в 1917 году // Летопись революции. – Х. – 1927. – № 5/6. – С. 7-45; 1928. – № 1. – С. 29-51.

3244. Рубач М.А. Селянські повстання на Україні проти Тимчасового уряду і Української Центральної Ради // З історії боротьби за встановлення радянської влади на Україні. – К., 1957. – С. 154-178.

3245. Статут Центрального Українського сільськогосподарського кооперативного союзу. – К., 1918. – 31 с.

3246. Сціборський М. Земельне питання. – Париж: Укр. книгарня-накладня, 1939. – 109, [1] с.

Аграрна революція 1917-1918 рр. – С. 15-18, 34-36,
52-55.

3247. Тимченко Ж.П. Селянські з'їзди на Україні в 1917 р. // Укр. іст. журн. – К., 1969. – № 11. – С. 113-120.

Подано відомості про губернські та повітові з'їзди.

3248. Труди 1-го Всеукраїнського агрономічно-економічного з'їзду, 22-26 жовтня 1917 року у Києві. Т. 1. Постанови з'їзду. – К.: Вид. Орг. Ком. по скликанню I Всеукр. аграр.-екон. з'їзду, 1917. – 28 с.

3249. Труди першого Всеукраїнського з'їзду представників споживчих кооперативів у Києві 20-22 квітня 1918 р.: (Протоколи засідань, докл., постанови та ін. матеріали) / Протоколи записував і матеріали упоряд. О. Варава. – Б.м.: Вид. Дніпр. союзу спожив. союзів України, 1918. – 80 с.

3250. Хміль І.В. Аграрна революція в Україні: березень 1917 р. – квітень 1918 р. / НАН України. Ін-т історії України. – К., 2000. – 90 с. – Бібліогр.: с. 80-89.

[Гл.] 2: Заходи Центральної Ради і Генерального секретаріату щодо колективного обробітку землі. – С. 9-22.

[Гл.] 3: Земельна політика Центральної Ради та її наслідки. – С. 23-39.

[Гл.] 4: Аграрне законодавство більшовиків і селянство. – С. 40-75.

3251. Хміль І.В. Перший Всеукраїнський селянський з'їзд (18 трав. – 2 черв. 1917 р.) / АН України. Інститут історії України; Редкол.: С.В. Кульчицький (голов. ред.). – К., 1992. – 36 с. – (Іст. зош.; № 4). – Бібліогр.: с. 35-36.

3252. Хоптяр Ю.А. Деякі питання розгортання селянського повстання на Лівобережній Україні (верес. – жовт. 1917 р.) // Актуальні проблеми вітчизняної історії XVIII – XX ст.: Зб. наук. пр. – К., 1990. – Вип. 1. – С. 113-124. – Бібліогр.: с. 121-124.

3253. Хорошун Б.І. Центральна Рада і селянство // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 160-166. – Бібліогр.: с. 165-166.

3254. Чеботарьов Ю. Селянський рух на Україні в 1917 р. – К.: Держполітвидав, 1940. – 51 с.

3255. Шпекторенко І.В. Державна політика у галузі хлібозаготівель в Україні у роки першої світової війни 1914-1918 рр.: (На матеріалах Катериносл. губернії): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1998. – 17 с. – Бібліогр.: с. 15-16.

3256. Шпекторенко І.В. До історії продовольчої політики Центральної Ради (1917-1918 рр.) // Придніпр. наук. вісн. – Дніпропетровськ, 1996. – № 11. – С. 18-23.

3257. Шпекторенко І.В. Про формування «воєнно-комуністичних» зasad у сільському господарстві України в дорадянську добу (1914-1918 рр.) // Питання аграрної історії України та Росії: Матеріали других наук. читань, присвяч. пам'яті Д.П. Пойди. – Дніпропетровськ, 1997. – С. 117-122. – Бібліогр.: с. 122.

Доба Центральної ради та Гетьманату. – С. 120-122.

3258. Щадилов О. Аграрна реформа і прогрес сільського господарства. – К.: Вид-во «ЦК Селян. спілок», 1918. – 66 с.

Зміст: Соціалізація землі; Історичний розвиток сучасного земельного стану на Україні; Прогрес сільського господарства; Дод.: а) Конкретно соціалізація землі в законі Центральної Ради от 18 січня 1918 року; б) Таблиці; в) Статут хліборобської артілі.

Див. також № 637, 1175, 1186, 1192, 1195, 2601, 2621, 2622, 2629, 2976, 3086, 3168, 3421

Національні відносини

3259. Анненский Н.Ф. Два слова о национально-персональной автономии / Предисл. А. Сиг-а. – Одесса: Нар. социалист, 1918. – 16 с.

3260. Архипов В.І. Еволюція державної політики національних меншин в Україні: Автореф. дис. ... канд. політ. наук / Київ. ун-т. – К., 1994. – 19 с. – Бібліогр.: с. 16-17.

3261. Баенко К.В. Политико-правовой статус немцев Украины по Брест-Литовскому договору // Матеріали вуз. наук. конф. проф.-виклад. складу Донец. держ. ун-ту за підсумками наук.-дослід. роботи: Іст. науки, політологія. – Донецьк, 1997. – Кн. 1. – С. 94-96.

3262. Бочковський О. 1917 рік і українська нація // Соціал-демократ. – Подебради, 1937. – № 19. – С. 3-8.

3263. Волошин Ю.А. Активизация этнонационального самоуправления греческих общин в Приазовье периода Центральной Рады // Украина-Греция: історична спадщина та перспективи співробітництва (м. Маріуполь, 27-29 трав. 1999 р.): Зб. наук. пр. Міжнар. наук.-практ. конф. – Маріуполь, 1999. – Т. 1. – С. 308-310.

3264. Гетьманець Г. До страшних днів у Києві: Євр. соц. молодіж і євр. робітництво в ці дні. – К.; Львів, 1918. – 31 с.

***3265.** Гольдельман С.І. Жидівська національна автономія була законною дитиною революції // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1964. – № 2. – С. 18-20.

3266. Гомотюк О., Паньків Є. Конституційні та інституційні гарантії прав національних меншин в УНР // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє: Щорічник. – Тернопіль, 1999. – С. 152-155. – Бібліогр.: с. 155.

3267. Гунчак Т. Історичні підстави політики Центральної Ради до національних меншинств // Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф., Київ, 22-23 листоп. 1993 р. – К., 1994. – С. 44-47.

3268. Гунчак Т. Українська Народна Республіка і національні меншості // Слово і час. – К., 1990. – № 10. – С. 62-65.

Доба Центральної Ради та Директорії.

3269. Ереи Украины: (Крат. очерк истории). Ч. 2 / Ф.Я. Горовский, Я.С. Хонигсман, А.Я. Найман и др.; Под ред. Ф.Я. Горовского; Междунар. Соломон. ун-т. – К., 1995. – 277 с.

[Гл.]: Ереи в Украинской Народной Республике. – С. 8-23.

3270. Еврейское население Юга Украины: Исслед., воспоминания, документы: Ежегодник / Запорож. ун-т, Запорож. гор. отд-ние о-ва «Украина-Израиль»; Редкол.: Ф.Г. Турченко, С.Ф. Орлянский, А.С. Тедеев и др. – Х.; Запорожье: Евр. мир, 1998. – 320 с.

Зі змісту: Кривошей Г. Еврейская община и провозглашение независимости Украины в 1918 г. – С. 86-91; Старух А. Национальный вопрос в теории и практической деятельности еврейских политических партий Украины в период Центральной Рады. – С. 138-146; Гвоздик В. Поли-

тическая борьба на Юге Украины в 1917 г. и еврейские общины. – С. 244-249.

*3271. Єврейська автономія і Національний секретаріат на Україні: Матеріали і документи. – К., 1920. – 384 с.

3272. Євсевьевський Л., Нестуля С. До питання про розвиток єврейської національної школи на Полтавщині в роки Української революції [1917-1918 рр.] // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 116-122.

3273. Засенко О.І. Національні меншини і національно-культурна політика Центральної Ради // Питання культурології. – К., 1996. – № 14. – С. 77-85.

3274. Здорикова Н.В. Захист прав національних меншин в УНР // Етноціональний розвиток в Україні та стан української етнічності в діаспорі: сутність, реалії конфліктності, проблеми та прогнози на порозі ХХІ століття: Матеріали п'ятої Міжнар. наук.-практ. конф., 22-25 трав. 1997 р. – К.; Чернівці, 1997. – Ч. 2. – С. 588-593.

3275. Клейнер І. Єврейська громадськість України та Центральна Рада, 1917-1918: (Деякі нотатки щодо тодіш. ситуації) // Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф., Київ, 2-5 верес. 1996. – К., 1997. – С. 48-55.

3276. Клейнер І. Петлюра і єреї / Пер. з рос. К. Москалець // Нова генерація. – К., 1991. – № 11. – С. 14-16.

3277. Кривоший Г.Ф. Національні меншини і українська революція // Українська революція, 1917 – початок 1918 рр.: Пробл., пошуки, узагальнення. – Запоріжжя, 1998. – С. 159-188. – Бібліогр.: с. 184-188.

3278. Кривоший Г.Ф. Ставлення єврейської національної громади до проголошення незалежності УНР // 1-е Запорожские чтения «Еврейское население Юга Украины», 29-30 мая 1997 г.: Докл. и сообщ. – Запорожье, 1997. – С. 76-81.

Те ж // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (36. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 120-125. – Бібліогр.: с. 124-125.

3279. Курас Д. До питання про становище національних меншин в Україні (1917-1918 роки) // Українська нація і етнічні меншини: перспективи інтеграції в громадянське суспільство та майбутнє Східної Європи. – К., 1994. – С. 37-39.

3280. Лозинська Л.О. В. Винниченко та єврейська національна суспільність: До питання про автономію (берез. 1917 – січ. 1918 рр.) //

Єврейське населення Півдня України: історія та сучасність: Тези до наук. конф., м. Запоріжжя, 27-28 жовт. 1994 р. – Запоріжжя, 1995. – С. 26-29.

3281. Лозинська Л.О. В.К. Винниченко про відношення єврейської національної меншості до автономії України (берез. 1917 – січ. 1918 рр.) // Єврейське населення Півдня України: історія та сучасність: Тези до наук. конф., 19-20 листоп. 1992 р. – Запоріжжя, 1992. – С. 51-53.

3282. Мінгазутдинов А.Ф. М.С. Грушевський і проблеми національних відносин в Україні (1917 р.) // Михайло Грушевський і сучасність: Матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-річчю від дня народж. М.С. Грушевського. – К., 1998. – С. 50-52.

3283. Найман О. Міністерство єврейських справ УНР: (До 80-річчя IV Універсалу) // Хроніка 2000. – К., 1998. – Вип. 23/24. – С. 337-348.

3284. Наседкина Л.Д. Греческое национальное движение в России и на Украине, 1917 г. // Молодь і актуальні проблеми історичної науки: Тези V суспіл.-політ. читань, 29-30 трав. 1990 р. – К., 1990. – С. 59-62.

Про визнання З'їздом представників грецького народу
Маріуполя влади Центральної Ради. – С. 61-62.

3285. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень. Вип. 8 / НАН України. – К., 1999. – 198, [1] с.

Зі змісту: Щетиніна Т. Виникнення та діяльність громадсько-політичних об'єднань національних меншин в Україні (березень-травень 1917 р.). – С. 21-29; Горбань Т. Етнополітика Української Центральної Ради. – С. 30-36; Бевз Т. Національне питання в діяльності Української партії соціалітів-революціонерів. – С. 37-45; Гусєв В. Закон Центральної Ради «Про персонально-національну автономію»: передумови, історія прийняття та наслідки. – С. 72-79; Макаренко Н. Проблема політико-правового становища національних меншин в УНР (1917-1918 рр.): за матеріалами періодичної преси. – С. 80-85; Калакура О. Польський чинник у діяльності Центральної Ради. – С. 103-109; Кот С. Олександр Шульгин та формування міжнаціональної політики УНР. – С. 116-125.

3286. Нойтатц Д. Отношение причерноморских немцев к России и Германии до 1918 года // Вопросы германской истории: Укр.-нем. связи в новое и новейшее время: Межвуз. сб. науч. тр. – Днепропетровск, 1995. – С. 99-117.

Доба Центральної Ради. – С. 110-113.

3287. Орлянский С. Єврейская община Александровска в 1917 году // Еврейская мысль сквозь века: Сб. науч. тр. по иудаике, евр. истории и куль-

туре. – Дніпропетровск, 1998. – Вып. 2. – С. 50-54. – Библиогр.: с. 54.

3288. Палієнко В. Історичний досвід залучення національних меншин [поляків] до розбудови Української держави [в 1917-1918 рр.] // Державність. – Львів, 1994. – № 1/2. – С. 54-55.

***3289. Передерій І.Г.** Освітній рух на Півдні України у 1917 – на початку 1918 рр. як чинник регулювання міжетнічних відносин // Матеріали регіональної науково-практичної конференції. – Одеса, 1996. – С. 38-39.

3290. Романчук О. Зірка Давида і тризуб Володимира на тлі Кремля: «Український антисемітизм», 1917-1920 рр. Міфи і реальність // Дзвін. – Львів, 1991. – № 9. – С. 81-89; № 10. – С. 83-90.

Участь представників національних меншин у організації і роботі Центральної Ради.

3291. Сидорук В.Й. Боротьба уряду УНР за національно-культурне відродження Холмщини і Підляшшя // Велика Волинь: минуле і сучасне: Тези 2-ої регіон. наук. конф., 18-20 груд. 1992 р. – Рівне, 1992. – С. 45-47.

Період Центральної Ради.

3292. Смолин Г. Михайло Грушевський і проблеми національних меншостей в Україні // Михайло Грушевський. Зб. наук. пр. і матеріалів Міжнар. ювіл. конф., присвяч. 125-ї річниці від дня народж. М. Грушевського. – Львів, 1994. – С. 67-70.

Центральна Рада і національні меншини.

3293. Солдатенко В.Ф. Єврейське представництво в Центральній Раді // Єврейське населення Півдня України: історія та сучасність: Тези до наук. конф., 19-20 листоп. 1992 р. – Запоріжжя, 1992. – С. 54-56.

3294. Старух О.В. Євреї України і боротьба навколо питання державного устрою в добу Центральної Ради // 1-е Запорожские чтения «Еврейское население Юга Украины», 29-30 мая 1997 г.: Докл. и сообщ. – Запорожье, 1997. – С. 81-86.

3295. Трощинський В.І. Міжнаціональні аспекти діяльності Центральної Ради // Трибуна. – К., 1991. – № 4. – С. 26-27.

3296. Чериковер И. Антисемитизм и погромы на Украине в период Центральной Рады и гетмана // Революция на Украине: По мемуарам белых. – К., 1990. – С. 239-276. – Репринт. воспроизведение изд. 1930 г.

3297. Щавлинский Н.Б. Белорусские организации в 1917-1918 гг. в Одессе // Весн. Беларус. ун-та. Сер. 3, Гісторыя, філософія, паліталогія, сацыялогія, эканоміка, права. – Мінск, 1996. – № 1. – С. 24-27.

Про діяльність Білоруської військової ради та Ради «Білоруського гаю».

Див. також № 927, 1281, 2485, 2612, 2637, 2760, 2804, 2875, 2947, 3039, 3317, 3804

Збройні сили

3298. Андрусяк М. Думи Грушевського про потребу української армії // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 3. – С. 7-8.

3299. Аніщенко В.О. Становлення збройних сил України в період Центральної Ради (квіт. – трав. 1917-1918 рр.) // Зб. наук. пр. / Акад. прикорд. військ України. – Хмельницький, 1998. – № 7, ч. 2. – С. 48-52. – Бібліогр.: с. 52.

3300. Артюшенко Ю. Значення Української Армії у боротьбі за державність // Трибуна. – Міннеаполіс; Детройт, 1982. – № 11. – С. 22-25.

1917 рік. – С. 22-23.

***3301.** Артюшенко Ю. Крути // Самост. Україна. – Чикаго, 1951. – № 1. – С. 6-9.

3302. Бантиш-Каменський О. До історії козацького руху на Україні в 1917-1918 рр. – Біла Церква, 1923. – 29 с. – (Б-ка «Укр. козака»).

3303. Барановська Н.М. Вільне козацтво – національна військова опора і реальна державницька сила УНР, 1917 – початок 1918 рр. // Зб. наук.-метод. пр. / Військ. ін-т при ун-ті «Львів. політехніка». – 1998. – Вип. 4. – С. 3-7. – Бібліогр.: с. 7.

3304. Берко П. Крути: Смерть і воскресіння: (Розстріл київ. студ. більшовиками в 1918 р.) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1993. – № 1/2. – С. 13-15.

3305. Битинський М. До 15 річниці бою під Крутами // Гуртуймося. – Прага, 1933. – № 1. – С. 12-19.

3306. Битинський М. Крути // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1962. – № 10. – С. 10-12.

3307. Бій під Крутами (29 січня 1918 р.) // Народний ілюстрований ювілейний календар «Просвіти» на звичайний рік 1938. – Львів, 1938. – С. 99-101.

3308. Білокінь С. Про крутян-гімназистів // Альманах Українського народного союзу, 1999. – Парсіппані; Нью-Йорк, 1999. – С. 84-90.

***3309.** Богдановець (псевд.). На станції Пост Волинський: (Розстріл богданівців) // Календар-альманах на 1957 рік. – Буенос-Айрес, [1957]. – С. 102-106.

3310. Борис Р. Вільне козацтво: Ідея озброєного народу в 1917 р. на Україні. – Львів, 1934. – 30 с. – Авт. та вих. дан. на обкл.

В тексті подано звернення I Всеукраїнського [козацько-го] з'їзду (3-7.X.1917 р.)

3311. Булах Г. Крути – наша трагедія і перемога // «Просвіта»: історія та сучасність (1868-1998). – К., 1998. – С. 235-239.

***3312.** В роковини бою під Крутами. – Б.м., б.р. – 63 с.

Зі змісту: Через Крути до майбутнього. – С. 7-17; Бій під Крутами. – С. 21-63.

3313. В 45-ті роковини Крутянського бою // Тризуб. – Париж, 1963. – № 22. – С. 12-13.

3314. Василевський П. Чорноморський флот під українськими національними прапорами в 1917-1918 рр. // Дзвін. – Львів, 1990. – № 11. – С. 81-83.

Про перехід окремих кораблів Чорноморського флоту під український національний прапор. Реєстр кораблів Чорноморського флоту, котрі підіймали український прапор.

3315. Велівченко І. Вільне козацтво на охороні залізниці Корсунь – Біла Церква // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 9. – С. 179-205.

3316. Вечір-реквієм «Спом'янімо славу Крутів» / Підгот. Г. Муращик // Джерела: Наук.-метод. вісн. – Івано-Франківськ, 1997. – № 3. – С. 37-41.

3317. Витман К.Н. Гражданская война и национальные воинские формирования [1917 г.] // Революция и Гражданская война 1917-1920 годов: новое осмысление: Материалы Междунар. науч. конф., 10-18 нояб. 1995 г., г. Ялта. – Симферополь, 1995. – С. 19-20.

***3318.** Віntonяк І. Український галицький курінь у Полтаві 1918 року // Укр. скіталець. – Віденсь, 1922. – № 13. – С. 1-3; № 14. – С. 9-11; № 16. – С. 24.

3319. Вінцковський Т.С. Діяльність Одеської української морської ради [1917 – січ. 1918 рр.] // Зап. ист. фак. / Одес. ун-т. – 1998. – Вип. 7. – С. 100-106. – Бібліогр.: с. 105-106.

3320. Вінцковський Т.С. Діяльність Української військової ради в Одесі [1917 р.] // Зап. ист. фак. / Одес. ун-т. – 1997. – Вип. 5. – С. 115-120. – Бібліогр.: с. 120.

3321. Вісник університету «Львівська політехніка». № 377. Держава та армія / Редкол.: Л. Дещинський, С. Паливода, В. Голубко та ін. – Львів, 1999. – 289 с.

Зі змісту: Дещинський Л.Є. Із історії боротьби УНР проти більшовицької агресії (грудень 1917 – січень 1918 рр.): уроки і сучасність. – С. 3-10; Барановська Н.М. Січові стрільці під проводом Є. Коновалця та А. Мельника у боротьбі за незалежність України в 1917-1918 рр. – С. 54-60; Макарчук О.Г. Роль солдатських виборних органів у демократизації російської армії в 1917 р.: (До пробл. історіогр.). – С. 60-66; Химиця Н.О. Позиція українських самостійників щодо створення національних Збройних Сил у 1917 р. – С. 97-104; Жук О.К. Діяльність української Центральної Ради по створенню Збройних Сил: уроки історії. – С. 268-271.

3322. Волковинський В.М. Військова діяльність С.В. Петлюри (1917 – початок 1918 рр.) // Українська демократична революція 1917-1918 років: Матеріали наук.-теорет. конф. [17 квіт. 1992 р.]. – К., 1992. – С. 32-36.

***3323. Всеукраїнський військовий з'їзд** // Вістн. Союзу визволення України. – Віденськ., 1918. – № 30. – С. 474-479; № 31. – С. 488-491.

3324. Гаврилюк Г.І. Добровольчі формування у військовій політиці УНР (січень – квітень 1918 р.) // Зб. наук. пр. / Харк. пед. ун-т. Сер.: Історія та географія. – 1998. – Вип. 2. – С. 93-103. – Бібліогр.: с. 102-103.

Те ж // Вісн. Харк. ун-ту. – 1998. – № 401: Історія України, вип. 2. – С. 379-387.

3325. Гаврилюк Г.І. Українська військова політика в 1917-1918 рр.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Харк. ун-т. – Х., 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 16.

3326. Галаган М. Богданівський полк [1917 р.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1995. – № 4/6. – С. 10-11. – Передрук з журн. «Літопис Червон. Калини». – Львів, 1937. – № 6. – С. 3-5.

Про створення 1-го Українського козацького полку.

3327. Гарчев П.І. Українізація Чорноморського флоту // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 48-49.

Доба Центральної Ради.

3328. Гарчева Л. Гайдамаки Одеси в боях за владу Центральної Ради // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 238-242.

3329. Гарчева Л. Збройні сили Центральної Ради у лютому – квітні 1918 року // Військо України. – К., 1993. – № 8. – С. 102-107.

***3330. Геращенко Т.С.** Епізод з історії українських військових частин в

1917 р. // Запоріжжя в історії та культурі: Тези доп. та повідомл. Респ. наук. конф. – Запоріжжя, 1991. – С. 43-45.

3331. Герої Крут: Лицар. подвиг юних українців 29 січ. 1918 р.: [Спогади, ст., відгуки, оцінки...] / Упоряд., підготов. текстів, [вступ. ст. і прим.] І. Ільєнко. – Дрогобич: Відродження, 1995. – 352 с.

Зі змісту: Ільєнко І. За волю і долю України. – С. 3-41; Спогади учасників бою: Гончаренко А. Бій під Крутами. – С. 42-49; Лоський І. Крути. – С. 49-57; Лукасевич Л. Із книги «Роздуми на схилку життя». – С. 57-68; Михайлик М. Виступ першої української військової школи. – С. 68-76; Михайлик М. День 16 січня 1918 р. (ст. ст.). – С. 75-77; Монкевич Б. Бій під Крутами. – С. 78-85; Цап С. Терністими шляхами в ім'я держави. – С. 85-90; Шарий І. Січовики під Крутами. – С. 90-94; Статті, Відгуки, Оцінки: Битинський М. До 15-ї річниці бою під Крутами. – С. 95-103; Битинський М. В роковини бою під Крутами. – С. 107-128; Грушевський М. Промова під Центральною Радою на похороні січовиків студентського куреня 19 березня. – С. 129; Дорошенко Д. Пам'яті тих, що полягли під Крутами. – С. 129-131; Лавровий лист: На спомин про борців, котрі полягли під Крутами / К-ра. – С. 143-144; Наше минуле – наше наступне: (До роковин бою під Крутами) / Г.Л. – С. 144-150; Лиманець В. Крути: Відродження укр. стратегії. – С. 150-156; Маланюк Є. Крути. – С. 156-169; Мартос Б. Крути. – С. 170-178; Поліщук В. Над свіжою могилою. – С. 178; Ріпецький С. П'ятидесятілля бою під Крутами: (Іст. оцінка). – С. 179-181; Роєнко В. Крути. – С. 181-188; Самчук У. З промов, виголошених на ювілейному святі зимового походу у Празі 18 грудня 1934 р. – С. 188-189; Скрипник А. По кому подзвін? – С. 189-192; Смовський К. Гайдамацький кіш Слобідської України та його артилерія в 1917-18 році. – С. 193-205; Старицька-Черняхівська Л. Пам'яті юнаків-героїв, замордованих під Крутами. – С. 205-207; Удовиченко О. Перша боротьба за Київ (1917-1918). – С. 207-214; Удовиченко О. Загибель Студентського куреня під Крутами. – С. 214-216; Філонович В. Дещо про подію під Крутами. – С. 216-219; Фіголь А. Бій під Крутами: (В 13-ту річницю). – С. 219-225; Фіголь А. Крути: (В 15-ті роковини бою). – С. 225-227; Шандрук П. Тернопілі – Крути. – С. 230-232.

3332. Глембоцька А. Крути, Крути – смолоскип в майбутнє....: Україна відзначила 80-у річницю битви під Крутами [січень 1918 р.] // Наука і сусп.-во. – К., 1998. – № 1/2. – С. 18-22.

3333. Головань В.И. Одесский военный округ и его командующие, 1862-

1918 / Укр. о-во охраны памятников истории и культуры. Одес. обл. орг. – Одесса: Астропринт, 1998. – 52 с.

Про збройні сили в 1917-1918 рр. – С. 9-13.

3334. Головченко В.В., Оніщенко Н.М. Українська народна армія за часів Центральної Ради: (Іст.-прав. основа) // Трибуна. – К., 1993. – № 6. – С. 27-28.

3335. Голубко В. Армія Української Народної Республіки, 1917-1918: Утворення та боротьба за державу. – Львів: Кальварія, 1997. – 288 с.: іл. – 80-річчю відродж. Збройн. сил України присвячено. – Бібліогр.: с. 215-244, 266-275.

3336. Голубко В.Є. Військове будівництво в Україні періоду Центральної Ради: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1998. – 32 с. – Бібліогр.: с. 30-31.

***3337. Голубко В.Є.** До історії створення полку ім. Б. Хмельницького у 1917 році // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1998. – № 344: Держава та армія. – С. 47-52.

3338. Голубко В. Змарнована сила // Наука і сусп.-во. – К., 1992. – № 10/12. – С. 24-26.

Про козацький рух, спрямований на боротьбу за державну незалежність України в 1917-1918 рр.

3339. Голубко В.Е. Участие войск Юго-Западного, 8-й армии Румынского фронтов и Черноморского флота в революционных событиях на Украине в марте – феврале 1918 г.: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / Львов. ун-т. – Львов, 1991. – 16 с. – Библиогр.: с. 16.

3340. Гончаренко А. 1917 рік у Києві // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1962. – № 13. – С. 6-8.

3341. Гордієнко В. І постала Україна: (До 75-річчя створення Збройн. Сил УНР) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1993. – № 3/4. – С. 2-7, 52.

3342. Гордієнко Г. Українізація війська [1917 р.] // Золоті роковини: До 50-річчя великої Укр. нац. революції та відновлення Укр. державності, 1917-1967. – Нью-Йорк, 1966. – С. 135-138.

3343. Горєлов В.І. Військова діяльність П. Скоропадського при Тимчасовому уряді та Центральній Раді (березень-грудень 1917 р.) // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1997. – Т. 2. – С. 322-352. – Бібліогр.: с. 349-352.

3344. Горєлов В. Військово-політична діяльність П. Скоропадського при Центральній Раді (січень-квітень 1918 р.). Підготовка та здійснення державного перевороту // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів /

Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1999. – Т. 3. – С. 401-436. – Бібліогр.: с. 432-436.

*3345. Григоренко В. Від Переяслава до Крут // Штурм. – Новий Ульм, 1954. – № 1/2. – С. 3-5.

3346. Григор'єва Л.В. Становлення державності та проблема «українізації» армії // Місце України у світовій історії та особливості вивчення даної проблеми у педагогічному вузі: Тези міжвуз. наук.-практ. конф. – К., 1992. – С. 66-68.

3347. Григорович М. Україна і Чорне море. У 20-ту річницю 20-го квіт. 1918 р.: (Іст. огляд укр. змагань – опанувати Чорне море) // Альманах «Нового часу»: (Календар для всіх) на рік 1938. – Львів, 1937. – С. 95-98.

3348. Григорович М. Український військовий рух на Придніпрянщині в 1917 році // Альманах-календар «Гомону України» на 1957 рік. – Торонто, [1956]. – С. 39-44.

3349. Гримич Г.М. Трагедія Крутів і виховання молоді в Українській державі // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 234-235.

*3350. Грушевський М. Промова під Центральною Радою на похороні січовиків студентського Куреня 19 березня // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1967. – № 55/56. – С. 16-17.

3351. Губський С. IV Універсал і будівництво збройних сил // Україно-знавство: календар-щорічник. – К., 1998. – С. 53-60.

3352. Демянко О.М. Деякі питання про формування української національної армії у 1917 році // Наук. зап. з історії України: Зб. ст. – Кіровоград, 1993. – Вип. 2. – С. 19-25. – Бібліогр.: с. 25.

3353. Деникин А.И. Очерки русской смуты. Т. 2 // Вопр. истории. – М., 1991. – № 7/8. – С. 119-138.

Гл. 15: Общий очерк военно-политического положения в начале 1918 г. Украины, Дона, Кубани, Северного Кавказа и Закавказья. – С. 125-127.

3354. Дещинський Л.Є., Голубко В.Є. З історії створення збройних сил Української Народної Республіки (берез. 1917 – квіт. 1918 рр.) // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1996. – № 309: Вісн. українознавства. – С. 3-10. – Бібліогр.: с. 10.

Те ж // Розбудова держави. – К., 1996. – № 6. – С. 50-55.

3355. До історії революційного руху в частинах Південно-Західного

фронту в 1917-1918 рр.: (Документи) / Передм.: Т.М. Колішер, В.С. Коновалова // Укр. іст. журн. – К., 1957. – № 3. – С. 67-80.

3356. Домбровський О.І. З історії формування українських збройних сил в 1917 році // Зап. іст. фак. / Одес. ун-т. – 1996. – Вип. 2: Історія України. – С. 78-85. – Бібліогр.: с. 84-85.

3357. Домбровський О.І. Перший український військовий з'їзд [1917 р.] // Зап. ист. фак. / Одес. ун-т. – 1997. – Вип. 5. – С. 110-115. – Бібліогр.: с. 115.

3358. Домбровський О. Питання військового будівництва в діяльності Центральної Ради // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 242-247.

3359. Дорожинський П. В пошану героям Крут: (Слово, яке мало бути виголош. 29 січ. 1998 р. біля ст. Крути) // Самост. Україна. – К., 1998. – № 2. – С. 34.

3360. Дорошенко Д. Пам'яті тих, що полягли під Крутами // Давний Р. Про Січових Стрільців. – Віденськ., 1921. – С. 73-79.

3361. Доценко О. Історія Звенигородського коша Вільного козацтва [1917 р.] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1933 рік. – Львів, 1933. – С. 85-103.

3362. Доценко О. Невідома сторінка з легенди про Українських Січових Стрільців // За волю України: Ист. зб. УСС: В 50-ліття збройн. виступу Укр. Січ. Стрільців проти Москви, 1914-1964. – Нью-Йорк, 1967. – С. 72-78.

Центральна Рада і Січові Стрільці.

***3363. Дробатий І.** Перший Український військовий з'їзд у Києві (5-12 трав. 1917 р.) // Дороговказ. – Торонто, 1969. – № 24. – С. 6-8.

***3364. Другий Всеукраїнський військовий з'їзд** // Вістн. Союзу визволення України. – Віденськ., 1917. – № 33. – С. 522-525.

***3365. Думін О.** Кіш Січових стрільців: (Причинки до його історії) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 11. – С. 19-21; № 12. – С. 16-18.

***3366. Євтимович В.** Початки українського військового шкільництва і 1917-1918 роки // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 12. – С. 7-11.

3367. Жук А. Вільне козацтво // Укр. скиталець. – Віденськ., 1923. – № 1. – С. 56-58; № 2. – С. 38-40; № 3. – С. 30-32; № 4. – С. 30-32; № 5. – С. 49-50; № 7. – С. 37-39; № 9/10. – С. 41-43; № 19/20. – С. 49-56; № 21/22. – С. 41-43.

3368. Жуков В.К. Черноморский флот в революции 1917-1918 гг. / Предисл. Ф. Раскольникова. – М.: Мол. гвардия, 1931. – 304 с.

3369. За національний флот! / Публ. В. Сергійчука // Історичний календар-'98. – К., 1997. – Вип. 4. – С. 21-22.

Зміст: Постановление общего собрания воинов-украинцев Черноморского флота и гарнизона, а также рабочих и граждан города Севастополя. – С. 21-22; Вимітка з протоколу засідання Центральної Ради. – С. 22.

3370. Завадський В. Знайдітки до історії I-го Українського полку ім. гетьмана Богдана Хмельницького [1917 р.] // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1928. – Львів, 1928. – С. 113-116.

3371. Загоронюк Л. Подвиг і трагедія Крутів // Військо України. – К., 2000. – № 1/2. – С. 42.

***3372.** Задунайский В.В. Некоторые аспекты строительства армии УНР периода Центральной Рады // Летопись Донбасса. – Донецк, 1994. – Вып. 2. – С. 159-162.

3373. Задунайський В. Ранги і посади Наддніпрянської Армії // Київ. старовина. – К., 1994. – № 4. – С. 104-109.

Структура Армії Української Народної Республіки:
(Центральна Рада та Директорія).

***3374.** Зайцев П. Муравйов у Києві // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1959. – № 1. – С. 21-27.

***3375.** Замлинський В. Волинський полк іде в революцію. – Львів, 1967. – 175 с.

3376. Зарицький В. Відродження збройних сил України в 1917-18 роках // Вісті комбатанта. – Торонто, 1979. – № 2. – С. 74-79.

***3377.** Зарицький В. Крутийська подія. – Чикаго, 1972. – 58 с.

Те ж / Фундація ім. О. Ольжича. – 2-е вид. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2001. – 80 с.: іл.

3378. Захарченко П. Вільне козацтво: ідея, чин, державний поступ // Наук. зап. / Ін-т нац. відносин і політології. – К., 1997. – Вип. 2. – С. 29-36. – Бібліогр.: с. 35-36.

3379. Збаразький С. Крути // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1996. – № 1/6. – С. 387-394.

3380. Збаразький С. Крути: У 40-річчя Великого Чину, 29-го січ. 1918 – 29-го січ. 1958. – Мюнхен; Нью-Йорк: Шлях молоді, б.р. – 104 с.

3381. Зінкевич Л.В. Історичні передумови формування Армії УНР // 36. наук.-метод. пр. / Від-ня військ. підготов. ун-ту «Львів. політехніка». – 1997. – Вип. 3. – С. 148-154.

Військове будівництво у березні – жовтні 1917 р.

3382. Зінкевич Л.В. Політичне становище у військах Південно-Західного фронту після Лютневої революції (лют. – трав. 1917 р.) // Україна на етапі національно-державного відродження. – Львів, 1992. – С. 18-23. – Бібліогр.: с. 22-23.

3383. Зінкевич Л.В. Розпад російської армії та український військовий рух в умовах національної революції на Україні (березень 1917 – лютий 1918): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Ун-т «Львів. політехніка». – Львів, 1995. – 24 с. – Бібліогр.: с. 24.

3384. Зінкевич Р.Д., Кручкевич Г.С., Марискевич Г.Ф. Діяльність Центральної Ради в напрямі українізації армії і створення національних збройних сил у 1917 році // Україна на етапі національно-державного відродження. – Львів, 1992. – С. 31-36. – Бібліогр.: с. 36.

3385. Зінкевич Р.Д., Химиця Н.О. Ставлення українських партій до українізації російської армії та формування національних збройних сил у 1917 році // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1995. – № 296: Вісн. українознавства. – С. 17-23. – Бібліогр.: с. 22-23.

3386. Зінкевич Р.Д. Український національний рух в армії доби Центральної Ради та визвольні змагання українців в 1920-1930-х роках // Національно-визвольна боротьба 20-50-х років ХХ ст. в Україні: Зб. матеріалів першої Міжнар. наук. конф., Львів, 25-26 черв. 1991 р. – К.; Львів, 1993. – С. 81-91.

3387. Зінкевич Р.Д., Марискевич Р.Д. Формування перших українських військових з'єднань у 1917 р. // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. іст. – 1992. – Вип. 28. – С. 73-77.

3388. Зозуля Я. Всеукраїнський військовий з'їзд в 1917 р. // Вісті комбата. – Торонто, 1967. – № 4. – С. 29-34.

3389. Історія українського війська / І. Крип'якевич, Б. Гнатевич, З. Степанів та ін. – Львів: Вид. І. Тиктора, 1936. – 568 с., 383 іл.

Те ж. – 2-е вид., допов. – Вінніпег, 1953. – 850 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 822-832.

Те ж. В 2 ч. Ч. 2. – К., 1992. – 293-568, VIII с., 383 іл. – (Б-ка журн. «Пам'ятки України»; Кн. 17). – Репринт. відтворення вид. 1936 р.

Те ж: (Від княжих часів до 20-х років ХХ ст.) / Передм. Я.Р. Дащкевича. – 4-е вид., змін. і допов. – Львів: Світ, 1992. – VIII, 702 с.: іл., портр. – Імен. покажч.: с. 594-648. – Геогр. покажч.: с. 649-661. – Бібліогр.: с. 662-697. – Репринт. відтворення вид. 1936, 1953 pp.

Те ж: [У 12 вип.] / Післямова Я.Р. Дащкевича. – Тернопіль, 1992. – 574 с.: іл. – (Іст. б-ка). – Репринт. відтворення вид. 1936 р.

Доба Центральної Ради. – С. 357-420.

Те ж. Т. 2. – 5-е вид., змін. і допов. – К., 1995. – 464 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 414-460. – Репринт. відтворення вид. 1936, 1953 рр.

Доба Центральної Ради. – С. 81-156.

3390. Калюжний О. Із Саранська до Херсона: (До українізації 753-го пішого Вінниц. полку) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 9. – С. 171-178.

***3391. Капкан Ю.** Скорочена муштрова наука / Тимчас. вид. Укр. військ. ген. ком. – 2-е вид., випр. – К., 1917. – 63 с.

3392. Кедровський В. Початки національного війська [1917 р.] // Збірник пам'яті Симона Петлюри (1879-1926). – К., 1992. – С. 216-220. – Репринт. відтворення вид. 1930 р.

3393. Кедровський В. Початки українізації в російській армії і Перший Український військовий з'їзд // Вісті комбата. – Торонто, 1967. – № 1. – С. 24-31.

3394. Кедровський В. Українізація в російській армії // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1967. – № 3/4. – С. 61-77.

Доба Центральної Ради. Подано першу українську революційну листівку – заклик «До українського громадянства», 8 березня 1917 року.

3395. Кедровський В. Український військовий рух в 1917 році // Золоті роковини: До 50-річчя великої Укр. нац. революції та відновлення Укр. державності, 1917-1967. – Нью-Йорк, 1966. – С. 112-123.

3396. Книш Г.Н., Шляхов О.Б. Участь української студентської молоді в бою під Крутами: до питання про склад учасників // Придніпр. наук. віsn. – Дніпропетровськ, 1998. – № 62: Історія. – С. 17-20. – Бібліогр.: с. 20.

Те ж // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (36. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 109-112.

3397. Кобилянський Л. Київський «Український Генеральний військовий шпиталь» в роках 1917-1918 // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1933. – № 4. – С. 11-14; № 5. – С. 3-9.

3398. Коваленко В. Крути // Самост. Україна. – К., 1998. – № 1. – С. 8-10.

3399. Коваленко В. Слава героям Крутів // Самост. Україна. – К., 1996. – № 2. – С. 21-23.

3400. Коваленко О. «Ми рвали одвічніє пути...»: [Про крутян. події] /

Вступ. слово А. Жикола // Київ. – К., 1994. – № 8/9. – С. 144-148.

3401. Комова О.С. Діяльність Олександра Жуковського на посаді головнокомандувача армії УНР під час першої українсько-більшовицької війни (січ. – лют. 1918 р.) // Вісн. Київ. лінгв. ун-ту. Сер.: Історія, економіка, філософія. – 1999. – Вип. 3. – С. 128-154. – Бібліогр.: с. 153-154.

3402. Корнелюк В., Костюк П. Перший український полк імені Б. Хмельницького // Історичний календар-'97. – К., 1996. – Вип. 3. – С. 132-133.

3403. Королев В.И. Черноморская трагедия: (Черномор. флот в полит. водовороте, 1917-1918 гг.). – Симферополь: Таврия, 1994. – 38 с. – Бібліогр.: с. 35-37.

3404. Король П.М. Корніловський заколот на Житомирщині (серпень 1917 р.) // Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. зб. – Житомир, 1997. – С. 15-16. – Бібліогр.: с. 16.

3405. Косів М.В. Про Україну: Публіц. ст. та нариси. – Львів: УПІ ім. І. Федорова: Фенікс ЛТД, 1992. – 80 с.

Битва під Крутами: Іст. довідка. – С. 34-36.

3406. Костюк П. Український Військовий клуб імені гетьмана П. Полуботка // Історичний календар-'97. – К., 1996. – Вип. 3. – С. 81-83.

3407. Кравчук М. Українські Січові Стрільці. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. – 37 с. – Бібліогр.: с. 26-27.

Розд. 4: Українське Січове Стрілецтво після лютневої революції в Росії: [Доба Центральної Ради]. – С. 19-23.

3408. Крат М. Крути як історична необхідність: Тези доп. // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1962. – № 10. – С. 26-27.

3409. Крезуб А. Початок галицького куреня СС // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1926 рік. – Львів; К., 1925. – С. 55-60.

Воєнні дії 1917- початку 1918 р.

3410. Крезуб А. «Українські Тернопіли»: В десяту річницю бою під Крутами // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1928. – Кн. 2. – С. 105-109.

3411. Кривоший Г.Ф. Армія і Центральна Рада // Україна XX століття: історія та право: Зб. наук. пр. – Запоріжжя, 1998. – Вип. 1. – С. 54-73. – Бібліогр.: с. 71-73.

*3412. Кривоший Г.Ф. Українське козацтво в революції 1917 року // Традиційні цінності запорозького козацтва і сучасна молодь: Тези наук.-практ. конф. – Запоріжжя, 1996. – С. 2.

*3413. Крути / Ю. А-ко // Самост. Україна. – Чикаго; Нью-Йорк, 1972. – № 1. – С. 6-7.

3414. Кущ В. За визволення: (Реф. на день 10-ої річниці відродження Армії УНР). – Б.м., [1927]. – 16 с.

3415. Кущинський А. 1917 рік на Північному фронті // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1962. – № 13. – С. 9-11.

*3416. Лагута Р. Перший Український Корпус: (1917 р. на Україні) // Календар-альманах Канадійського фармера на рік 1967. – Вінніпег, [1967]. – С. 34-41.

3417. Лазарович М.В. Українські січові стрільці в період розгортання національної революції в Наддніпрянщині, 1917-1918 роки // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 172-186. – Бібліогр.: с. 184-186.

3418. Левченко С. Інструкторська Школа старшин // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – Зб. 8. – С. 119-139.

*3419. Лиманець В. Крути: Відродження укр. стратегії // Табор. – Варшава, 1937. – № 33. – С. 6-12.

Те ж. – Б.м., б.р. – 7 с.

3420. Литвин С. Симон Петлюра і українське військо: протистояння більшовицькій агресії (листопад-грудень 1917 р.) // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 7-29. – Бібліогр.: с. 28-29.

3421. Лободаєв В.М. Вільнокозачий рух у березні – серпні 1917 р.: витоки і становлення ідейних та організаційних основ // Український історичний збірник. – К., 1999. – С. 139-164.

3422. Лопушинський І. «Віддали життя герої за нашу свободу»: (До 80-річчя трагедії під Крутами) // Дивослово. – К., 1997. – № 12. – С. 36-39. – Бібліогр.: с. 39.

3423. Макаренко А. Значення Шевченківських свят для перших українських вояків на Великій Україні [1917 р.] // Укр. скіталець. – Віденсь, 1923. – № 5. – С. 20-21.

3424. Макарчук О.Г. Військово-політичне протистояння в тиловому районі Південно-Західного фронту напередодні першої українсько-більшовицької війни (жовтень – листопад 1917 р.) // Зб. наук.-метод. пр. / Військ. ін-т при ун-ті «Львів. політехніка». – 1998. – Вип. 4. – С. 109-112. – Бібліогр.: с. 112.

3425. Макарчук О.Г. Гарнізони міст тилового району Південно-Захід-

ного фронту на початковому етапі Української революції (лютий – червень 1917 р.) // Актуальні проблеми розвитку міст та міського самоврядування: (Історія і сучасність). – Рівне, 1993. – С. 146-148.

3426. Міхновський М. Відносини до війни: Промова на першому Укр. військ. з'їзді у Києві 6 трав. 1917 р. / Військ. т-во ім. П. Полуботка. – К., 1917. – 8 с.

3427. Монкевич Б. Дещо про співпрацю панцирних авт під час оборони Києва в січні 1918 р. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 6. – С. 11-12.

***3428. Монкевич Б.** Піонери Українського війська: (Промова, виголош. на урочист. акад. у Варшаві 28 трав. 1927 р. з нагоди 10-ої річниці започаткування армії УНР) // Табор. – Варшава, 1927. – № 4. – С. 9-18.

***3429. Монкевич Б.** Похід Болбочана на Крим. – 2-е вид. – Нью-Йорк, 1956. – 288 с.

Рец.: Курах М. // Вісті. – Мюнхен, 1959. – № 96. – С. 238-242.

3430. Монкевич Б. Слідами новітніх запорожців: Похід Болбочана на Крим. – Львів, 1928. – 206 с.

3431. Наказ по Морському відомству Української Народної Республіки. – Б.м., 1918. – 4 с.

3432. Науменко Ю. На переломі: (Причинки до історії українізації частин в бувшій рос. армії. Луцьк – Рівне в 1917 р.) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1935. – 36. 5. – С. 186-196.

3433. Наше минуле – наше наступне: (До роковин бою під Крутами) / Г.Л. // Гуртуймося. – Прага, 1937. – № 1. – С. 9-13.

3434. Одарченко П. Герої Крут // Одарченко П. Видатні українські діячі: Статті. Нариси. – К., 1999. – С. 219-225.

3435. Осадчий Ю.Г., Севрюк С.В. Из истории создания украинских национальных воинских формирований в 1917 году // Вісн. Сум. ун-ту. – 1996. – № 1. – С. 158-160.

3436. Остудін В. Крути: Передумови, хід та значення одного бою // Республіканець. – Львів, 1993. – № 4. – С. 29-33.

3437. Отчет о деятельности Комитета при управлении Киевского учебного округа по оказанию помощи раненым и семьям запасных: (За время с 1-го янв. 1917 г. по 1-е янв. 1918 г.). – К., 1918. – 128 с.: табл.

3438. Виступ полуботківців 4-6 липня 1917 року в м. Києві на фоні політичної ситуації того часу. – [Львів]: Накладом авт., [1921]. – 16 с.

Те ж // До зброй. – Львів, 1921. – № 1. – С. 58-74.

3439. Пархоменко В.А. Військові формування Центральної Ради в Одесі у 1917-1918 рр. // Наук. пр. / Нац. ун-т «Києво-Могил. акад.» Миколаїв. філ. – Миколаїв, 1999. – Т. 2/3. – С. 39-43. – Бібліогр.: с. 42-43.

3440. Петрів В. Декілька слів про Запорожський імені кошового отамана Костя Гордієнка полк кінних гайдамаків // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1928. – № 4. – С. 306-308.

3441. Петрів Т. Весна 1917 року у Києві // Бюл. Союзу бувших укр. воїків у Канаді. – Торонто, 1962. – № 12. – С. 10-12.

3442. Піскун В. Світлиці у військових частинах: (Укр. Армія доби Центр. Ради та Гетьманату, 1917-1918 рр.) // Військо України. – К., 1993. – № 8. – С. 69-78.

3443. Позбавлення України від більшовиків: Пам'яті загинувших під Крутами. – К.: Військ.-наук. вісн., 1918. – 32 с.

3444. Постанови першого Всеукраїнського козацького з'їзду в м. Чигирині на Київщині 3, 4, 5 і 6 жовт. 1917 г. – Б.м., б.р. – 10 с.

3445. Постанови першого Українського військового з'їзду 5, 6, 7 і 8 травня (мая) 1917 року у Києві. – Васильків, 1917. – 8, [1] с.

*Те ж. – 2-е вид. – К., 1917. – 12 с.

3446. Постанови 3-го Військового З'їзду в м. Києві. – К., 1917. – 16 с.

Про підтримку з'їздом політики Центральної Ради.

3447. Похилевич Д. Армія на Україні від Лютого до Жовтня // Арх. Рад. України. – Х., 1933. – № 7/8. – С. 9-85.

Матеріали зібрано по розділах: 2. Армія за часів двовлади; 3. Армія в боротьбі проти запровадження буржуазно-поміщицької диктатури; 4. Жовтень; 5. Демобілізація. Подано 86 документів 1917-1918 рр.: накази, резолюції, протоколи, рапорти, телефонні розмови укр., рос. мовами. – С. 21-85.

3448. Похилевич Д. Чорноморська фльота 1917 р. // Арх. Рад. України. – Х., 1932. – № 4/5. – С. 3-57.

Подано 83 документи (березень 1917 – січень 1918 рр.): резолюції, протоколи, накази, телеграми, постанови, рос. мовою. – С. 10-57.

3449. Правила видачі пенсій та одноразових грошових допомог військово-служачим та їх родинам, які придбали право на це з дня 7/20 листопада 1917 року. – Б.м., 1919. – 32 с.

Зі змісту: Ухвалений Радою Народних Міністрів Закон про правила видачі пенсій... – С. 1; Правила видачі пенсій... – С. 2-7; Додатки до Правил видачі пенсій.... – С. 7-32.

3450. Приходько В. Роль генерала Павла Скоропадського в українізації війська // Вісн. Терноп. техн. ун-ту. – 1998. – Т. 3, вип. 4. – С. 195-198. – Бібліогр.: с. 198.

Доба Центральної Ради.

3451. Прохода В. Виступ полуботківців в Києві 18 липня 1917 р.: (Фрагм. з неопубл. іст. пр. «Думки про Правду») // Дороговказ. – Торонто, 1966. – № 9. – С. 4-7.

3452. Прохода В. Як Симон Петлюра став вождем Української Армії // Гуртуймося. – Прага, 1932. – № 9. – С. 20-24.

3453. Проценко О., Чепинога В. Крути, або «мажор» трагізму української історії // Молода нація: Альманах. – К., 1996. – № 1. – С. 151-157.

3454. 50-річчя бою під Крутами / С.В. // Ювілейний календар-альманах Українського голосу... на переступний рік 1968. – Вінніпег, [1968]. – С. 58-59.

3455. Рахманний Р. Бій під Крутами – обвинувачення Москві // Рахманний Р. Вогні самостійної України: Розмови з молодими. – Монреаль, 1978. – С. 48-51.

3456. Рахманний Р. Роздуми про Україну: Вибрані есеї та ст., 1945-1990 / Вступ. ст. І. Дзюби. – К.: Просвіта, 1997. – 692 с.

Розд. 3, [гл.]: Дві українські перемоги: Крути і Берестя 1918 року. – С. 244-246.

3457. Рибак Г. Крути. – [Костопіль, 1942]. – 15 с. – Витяг із журн.: Студ. шлях. – № 1.

***3458.** Ріпецький С. Деякі вигадані й суперечні твердження про бій під Крутами // Голос комбатанта. – Торонто, 1959. – № 3. – С. 14-18.

3459. Романенчук Б. Бій під Крутами: (Пам'яті лицарів абсурду) // Бій під Крутами: (В чотирнадцяті роковини геройс. безумства). – Львів, 1932. – С. 5-15.

***3460.** Романенчук Б. Крути: В 14-ті роковини геройс. безумства укр. студентства // Студ. шлях. – Львів, 1932. – № 1. – С. 2-5.

***3461.** Романенчук Б. Тим, що впали під Крутами // Вогні. – Львів, 1932. – № 3. – С. 33-34.

3462. Рудюк Д. Вічна пам'ять героям Крут // Інформ. бюл. Укр. Православ. Церкви Київ. Патріархату. – К., 1998. – № 1. – С. 4.

3463. Савченко В. Український рух у російських частинах у 1917 та 1918 рр. // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1934. – Зб. 4. – С. 145-160.

*3464. Савченко-Більський В. Короткий історичний нарис розвитку флоту // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 4. – С. 11-15; № 5. – С. 21-24.

3465. Сергійчук В. Центральна Рада і Чорноморський флот // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 379-385. – Бібліогр.: с. 385.

3466. Симон Петлюра як організатор Українського війська // Гуртуй-мося. – Прага, 1930. – № 5. – С. 2-4.

3467. Сірський В. Лицарі «Червоної Калини» [Українські Січові Стрільці] // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1975. – № 5/6. – С. 23-27.

3468. Смовський К. Гайдамацький кіш Слобідської України та його артилерія в 1917-1918 році // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1935. – Зб. 5. – С. 137-157.

3469. Солдатенко В.Ф. Збройні сили в Україні (грудень 1917 р. – квітень 1918 р.) // Укр. іст. журн. – К., 1992. – № 12. – С. 42-58.

3470. Солдатенко В.Ф. Проблема власних збройних сил у процесі боротьби за українську державність // Респ. наук.-практ. конф. «До нової України – шляхом реформ»: Тези доп. та виступів, 14-16 берез. 1992 р.: Секція політології. – К., 1992. – С. 181-182.

Доба Центральної Ради.

3471. Солдатенко В.Ф. Проблема власних збройних сил у процесі визвольної боротьби за українську державність у 1917-1918 роках // Українська демократична революція 1917-1918 років: Матеріали наук.-теорет. конф. [17 квіт. 1992 р.]. – К., 1992. – С. 26-29.

3472. Солдатенко В.Ф. Проблема національних збройних сил: Уроки історії (1917 р.) // Вісн. НАН України. – К., 1995. – № 7/8. – С. 73-82. – Бібліогр.: с. 82.

3473. Солдатенко В.Ф. Становлення української державності і проблема збройних сил [березень 1917 р. – квітень 1918 р.] // Укр. іст. журн. – К., 1992. – № 5. – С. 38-51.

3474. Солдатенко В.Ф. Центральна Рада та українізація армії [літо – осінь 1917 р.] // Укр. іст. журн. – К., 1992. – № 6. – С. 26-39.

3475. Солдатенко І.В. Питання про статус Чорноморського військового флоту в процесі українського державотворення (1917-1918 pp.) // Регіональна політика України: концептуальні засади, історія, перспективи: Міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 листоп. 1994 р. – К., 1995. – С. 130-134.

3476. Солдатенко І.В. Проблема Чорноморського флоту в контексті соборності України (березень 1917 – квітень 1918 рр.) // Проблеми соборності України в ХХ столітті. – К., 1994. – С. 70-76.

***3477. Справа** розстрілу bogданівців на засіданні Малої ради і протести проти розстрілу // Вістн. Союзу визволення України. – Віденський, 1917. – № 43. – С. 675-677.

3478. Справочна книга Армії й Фльоти України / УНР. – К., 1918. – 64 с.

3479. Старицька-Черняхівська Л. Пам'яті юнаків-героїв, замordованих під Крутами // Вісн. політики, літ. й життя. – Віденський, 1918. – № 5. – С. 224-225.

Te ж: Слово в часі похоронів героїв Крут, виголосив 19-го березня 1918 р. в Києві // Рідна школа. – Нью-Йорк, 2000. – № 1. – С. 4-5.

*3480. Старух О.В. Виступ полуботківців як віддзеркалення суперечностей державотворчого процесу доби Центральної Ради // Придніпр. наук. вісн. – Дніпропетровськ, 1998. – № 46: Історія та філософія. – С. 26-31.

3481. Статут військової повинності: Розділ X-XI / УНР. Рада міністрів. – К., 1918. – 51 с.

*3482. Статут Осібної Армії Української Народної Республіки / УНР. – [Житомир], 1918. – 8 с.

3483. Статут українських козаків / Голов. упр. ген. козац. ради. – К., 1918. – 16 с.

*3484. Стахів В.П. Похід на Крим 1918 у двох наслідженнях // Вісті. – Мюнхен, 1954. – Ч. 1/2. – С. 16-18.

3485. Стефанів З. Українські Збройні Сили, 1917-21 pp. Ч. 1. Доба Центральної Ради й Гетьманату. – 2-е випр. вид. – Б.м.: СУВ, 1947. – 118 с.: іл. – (Б-ка «Укр. комбатанта»).

[Розд.]: Початки Українського військового руху. – С. 5-31.

[Розд.]: Озброєні сили Української Народної Республіки. – С. 32-54.

3486. Стефанів З. Українські Збройні Сили в 1917-1921 pp.: Восн.-іст. нарис. Ч. 1. – Коломия: Наша слава, 1935. – 123 с.: іл. – Бібліогр.: с. 120-121.

[Гл.]: Творення українських збройних сил за Української Центральної Ради. – С. 37-78.

*3487. Тарнавський А. Історія 4-го Запорожського полку ім. полковника Богуна. – Львів, [1931]. – 48 с.

Te ж // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 1. –

С. 21-23; № 2. – С. 18-20; № 3. – С. 14-15; № 4. – С. 21-22;
№ 6. – С. 19-20; № 7/8. – С. 32-35.

3488. Тернопіли – Крути / П. М-г // Гуртуймося. – Прага, 1934. – № 2.
– С. 1-2.

3489. Тимчасова інструкція по несенню служби рангами залізничної охорони. – Кам'янець-Подільський, 1918. – 12 с.

3490. Тинченко Я. Діяльність Симона Петлюри за часів першої українсько-радянської війни, грудень 1917 – лютий 1918 рр. // Симон Петлюра та українська національна революція: Зб. пр. 2-го конкурсу петлюрознавців України. – К., 1995. – С. 51-136.

3491. Тинченко Я. Перша українсько-більшовицька війна 30(17) грудня 1917 р. – 3 травня 1918 р. // Генеза. – К., 1994. – № 1. – С. 158-176. – Бібліогр.: с. 174-176.

3492. Тинченко Я. Перша українсько-більшовицька війна (грудень 1917 – березень 1918) / НАН України. Ін-т українознавства. – К.; Львів, 1996. – 371 с. – Бібліогр.: с. 355-369.

3493. Ткачук А.Г. Крах спроб Центральної Ради використати українізовані військові формування в 1917 р. // Укр. іст. журн. – К., 1967. – № 8. – С. 75-84.

3494. Трембіцький В. Основи санітарно- медичної служби в УНР (листоп. 1917 – берез. 1918 р.) // Вісті комбатанта. – Торонто, 1972. – № 1. – С. 29-32.

3495. Трембіцький В. Підстави для створення української санітарної служби в 1917-18 рр. // Вісті комбатанта. – Торонто, 1979. – № 3. – С. 18-20.

3496. Турченко Ф.Г., Геращенко Т.С. Крымский поход П. Болбочана // Революция и Гражданская война 1917-1920 годов: новое осмысление: Материалы Междунар. науч. конф., 10-18 нояб. 1995 г., г. Ялта. – Симферополь, 1995. – С. 96-98.

3497. Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. / АН України. Ін-т нац. відносин і політології та ін.; Ред-кол.: І.Ф. Курас та ін. – К., 1993. – 408 с.

Зі змісту: Якупов Н.М. До вивчення досвіду Центральної Ради з військового будівництва. – С. 192-194; Зінкевич Л.В. Військове питання в планах державного будівництва Української Центральної Ради. – С. 194-196; Макарчук В.С., Макарчук О.Г. Збройні сили Центральної Ради. – С. 196-197; Савченко Г.П. Українізація Чорноморського флоту і Севастопольський Центрофлот. – С. 198-200.

- *3498. Українська соціал-демократія і справа створення української армії в 1917 р. / М. // Розбудова нації. – Прага, 1933. – № 11/12. – С. 260-265.
3499. Українська фльота в 1918 році // Народний ілюстрований ювілейний календар «Просвіти» на звичайний рік 1938. – Львів, 1938. – С. 117-120.
- *3500. Український військовий з'їзд: Постанови. – К., 1917. – 9 с.
3501. Український воєнний флот, 1917-1918. – Львів: Укр. вид-во, 1941. – 27 с.
3502. Філонович В. Крути // Укр. комбатант. – Новий Ульм, 1958. – № 5/6. – С. 16-24.
3503. Філонович В. Українські Тернопілі – Крути // Гуртуймося. – Прага, 1930. – № 4. – С. 11-15.
3504. Фіголь А. Бій під Крутами: (В 13 річницю) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 2. – С. 2-6.
3505. Фіголь А. Крути: (15-ті роковини бою) // Будівничі НТШ ЄУД: Володимир Кубійович (1900-1985), Атанас Фіголь (1908-1993): Наук. зб. – К., 1998. – С. 194-205.
Зміст: До історії культу «Українських Тернопілів». – С. 194-198; Бібліографічні джерела до історії бою під Крутами. – С. 198-205.
- *3506. Фіголь А. Крути в 15 роковини бою: До історії культу укр. Тернопілів // Студ. шлях. – Львів, 1933. – № 1. – С. 4-6.
3507. Центральна Рада на тлі української революції: Наук.-теорет. читання, 16 берез. 1995 р., м. Київ / НАН України. Ін-т історії України; Відп. ред. В.Ф. Верстюк. – К., 1996. – 132 с.
Зі змісту: Солдатенко І. Виступ полуботківців як віддзеркалення суперечностей процесу створення збройних сил України в 1917 р. – С. 65-68; Бойко О., Буравченков А. Український фронт у 1917 р. – С. 89-97; Щусь О.Й. питання військового захисту УНР на першому етапі її розбудови (листоп. – груд. 1917 р.). – С. 98-107.
3508. Чередниченко В. Крути // Пошта і філателія України. – К., 1996. – № 1. – С. 14.
- *3509. Шанковський Л. Виступ полуботківців у Києві: До 40-річчя укр. революції // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1957. – № 9. – С. 36-38; № 10. – С. 23-26.
- *3510. Шанковський Л. Полуботківці і Українська Центральна Рада // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1957. – № 3. – С. 31-36.

*3511. Шпилінський О. Замітки до історії 3-го пішого полку імені гетьмана Наливайка // Табор. – Варшава, 1929. – № 12. – С. 54-69.

*3512. Шрамченко С. День свята Української державної флоти // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1933. – № 6. – С. 13-15.

3513. Шрамченко С. Піднесення українського прапору на ескадреному міноносці «Завидний» Чорноморської флоти // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 12. – С. 15-16.

3514. Шрамченко С. Українська воєнно-морська політика в Криму у 1917-1918 рр. // Хроніка 2000. – К., 2000. – № 34. – С. 252-258. – Публ. за вид.: Літопис Червоної Калини. – Львів, 1932. – № 5. – С. 9-12.

Доба Центральної Ради.

3515. Шрамченко С. Український рух на флотилі Північно-Льодово-го океану у 1917 році: (20 років тому) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 7/8. – С. 11-13.

*3516. Штати окремої сердюцької дивізії / УНР. – К., 1918. – 42 с.

*3517. Штати управління корпусу на час спокійний / УНР. – К., 1918. – 10 с.

3518. Шумовський А. Українізація 10-го корпусу російської царської армії в 1917 р. // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1962. – № 12. – С. 13-15.

3519. Щусь О.Й. Всеукраїнські військові з'їзди / Редкол.: С.В. Кульчицький (голов. ред.) та ін.; АН України. Ін-т історії. – К., 1992. – 86 с. – (Іст. зош.; № 7).

Березень – жовтень 1917 р.

3520. Юнак В.М. В. Винниченко про розпад українських збройних сил як одну з причин поразки Центральної Ради // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Журналістика. – 1998. – Вип. 6. – С. 31-33. – Бібліогр.: с. 33.

3521. Якимович Б. Збройні Сили України: Нарис історії / НАН України. Ін-т українознавства, Т-во «Просвіта». – Львів, 1996. – 359 с. – Імен. показн.: с. 320-334. – Геогр. показн.: с. 335-350.

Ч. 5, розд. 4: Збройні сили Центральної Ради (1917 – 29 квітня 1918 р.). – С. 87-95.

* * *

*3522. Зленко П. Крути: Бібліогр. покажч. // Гуртуймося. – Прага, 1933. – № 10. – С. 54-55.

Див. також № 752, 770, 911, 1367, 1395, 1411-1413, 1423, 1427, 1434, 1444, 1445, 1479, 1487, 1501, 1503, 1506, 1510, 1512, 1514, 1519, 1526, 2519, 2608, 2607, 2626, 2627, 2632, 2634, 2638, 2653, 2655, 2657, 2711, 2831, 2844, 2897, 2919, 3663, 3676, 3704, 3718, 3492, 3746, 4359, 5163

Спогади

3523. Алиськевич М. Переговори з мад'ярами в 1918 р. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 7/8. – С. 5-13.

3524. Артюшенко Ю. Події і люди на моєму шляху боротьби за державу, 1917-1966 / Передм. А. Юриняка. – [Чикаго]: На чужині, 1966. – 221 с.

Ч. 1: Фронт. – С. 13-76.

Спогади про дії української армії та січових стрільців в період Центральної Ради та Директорії.

3525. Артюшенко Ю. У 60-річчя державного первопочину нашої доби: (Спостереження з баченого й пережитого одного з молодших його учасників) // Календар-альманах Нового шляху, 1987. – Торонто, 1987. – С. 33-40.

***3526. Бобрів В.** Історія дрібного старшини: Наша маніфестація на фронті // Запорожець. – Париж, 1938. – № 19/20. – С. 16-19.

3527. Бої на вулицях Києва, 1918 р.: [Спогади] / К.К. // За Золотоверхий Київ. – Львів, 1922. – С. 3-21.

3528. Быструков В. Городнянщина в 1917-1918 гг.: (Из истории граждан. войны на Черниговщине): [Воспоминания] // Летопись революции. – Х., 1925. – № 4. – С. 104-131.

***3529. Великі події минулого: (Іст. спогади): [Битва під Крутами]** / М.М. // Укр. сурмач. – Каліш, 1923. – № 43. – С. 4-7.

3530. Винницький Р. Похід на Крим [10 квіт. – черв. 1918 р.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1994. – № 4/6. – С. 2-4.

3531. Водяний Я. Українське вільне козацтво та його з'їзд в Чигирині 3.X.1917: Зі спогадів // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 10. – С. 4-7.

3532. Всеукраїнський військовий Генеральний Комітет і Тимчасове правительство: (Уривок зі споминів) / В.К. [В. Кедровський] // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1923. – Кн. 5. – С. 34-41.

Про українізацію армії.

3533. Гаврилюк І. Другий військовий з'їзд // Збірник пам'яті Симона Петлюри (1879-1926). – К., 1992. – С. 203-209. – Репринт. відтворення вид. 1930 р.

Спогади про роботу з'їзду в червні 1917 р.

3534. Галаган М. На третьому військовому з'їзді: (Фрагм. спогадів) [листоп. 1917 р.] // Нова Україна. – Прага, 1925. – № 2/3. – С. 71-77.

3535. Галин М. Спостереження й враження військового лікаря з часів великої війни й революції (1914-1918 роки) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1934. – 36. 4. – С. 237-266; 1935. – 36. 5. – С. 227-242; 1936. – 36. 6. – С. 162-188; 1937. – 36. 7. – С. 181-212.

3536. Гнойовий І. Спомини про 19 піший український полк року 1917 // Табор. – Варшава, 1928. – № 6. – С. 49-62.

3537. Гончаренко А. Бій під Крутами: [Спогади] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 9. – С. 145-152: 1 схема, фотогр.

Те ж // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1962. – № 10. – С. 4-8; Україна. – К., 1994. – № 4. – С. 10-13.

3538. Греків О. Весна 1918 року в Україні // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1964. – 36. 10. – С. 23-26.

3539. Дзябенко Я. Другий Всеукраїнський військовий з'їзд, 18-23.07.1917 року // Укр. комбатант. – Новий Ульм, 1956. – № 4. – С. 48-54; № 5/6. – С. 54-61.

3540. Дзябенко Я. Перший Український військовий з'їзд, 19-22.05.1917: Спогади... // Укр. комбатант. – Новий Ульм, 1954. – № 2. – С. 9-13; 1955. – № 3. – С. 24-29.

3541. Дубрівний П. Сірожупанники: (Перша Укр. стріл.-козац. дивізія) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1964. – 36. 10. – С. 38-78.

Українські військовополонені в боротьбі за незалежність України в період Центральної Ради. – С. 47-78.

3542. Євтимович В. Військо йде: Уривок зі спогадів про берез. 1917 р. в Києві / Передм. П. Сагайдачного. – Львів: Вид. І. Тиктор, 1937. – 123, [2] с. – (Укр. б-ка; № 51).

Рец.: Думін О. Про джерела українського військового руху в 1917 р. // Вісник. – Львів, 1937. – № 7/8. – С. 587-591.

3543. Є[втимович] В. Українське вояцьке віче на фронти в 1917 році: [Спогади] // Батьківщина: Календар на рік 1937. – Львів, [1936]. – С. 33-35.

***3544. Зайцев П.** Про наймолодших крутянців і їх школу: Фрагм. із спогадів // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1958. – № 2. – С. 24-27.

3545. Зарицький В. Уривок моого спогаду про С. Петлюру // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1976. – № 5/6. – С. 3-4.

Про організацію українських національних збройних сил.

3546. Зозуля Я. Облога Києва. Відступ Української Армії на Волинь та організація санітарної служби: [Спогади, берез. 1918 р.] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1966. – Зб. 11. – С. 42-64.

3547. Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1927 рік. – Львів; К.: Червона Калина, 1926. – 184 с.

Зі змісту: Заклинський М. УСС під кінець 1917 р. – С. 17-22; Горбацьо І. На поміч Центральній Раді. – С. 25-28; Дудко Ф. Момент. – С. 28-32.

3548. Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1929 рік / Під ред. Л. Лепкого. – Львів; К.: Червона Калина, 1929. – 176 с.

Зі змісту: Винницький Р. Похід на Крим [10 квіт. – черв. 1918 р.]. – С. 21-29; Петрів В. Уривки зі споминів: [УСС в Криму, квіт. 1918 р.]. – С. 29-39; Щуровський В. Українські Січові Стрільці на Запоріжжі [1918 р.]. – С. 40-44; Середа М. Перші українські військові частини. – С. 45-51; Веринський Л. Вишкіл і Кіш УСС над Дніпром (1916-1918): [Спогади] – С. 139-142.; Магалевський Ю. Уривок із споминів [про дії Січових Стрільців доби Центральної Ради]. – С. 155-161.

3549. Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1935 рік. – Львів: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1934. – 177 с.

Зі змісту: Думін О. Стрілецький суд: Спомин [берез. 1918 р.]. – С. 34-40; Залеський О. Картини з війни: (Уривки із споминів) [1917 р.]. – С. 64-68; Кочегар М. Третій військовий з'їзд у Києві: [Підтримка УЦР і вимога проголосити Українську Республіку]. – С. 128-129; Марущенко-Богданівський А. Українізація частин в російській армії [1917 р.]. – С. 130-134.

3550. Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1937 рік. – Львів: Червона Калина, 1936. – 180 с.

Зі змісту: Григорович М. Український військовий рух на Придніпрянщині в 1917 р. – С. 17-20; Євтимович В. Поручник Микола Міхновський, творець новітнього українського війська. – С. 46-53; Дудко Ф. День 5-го липня 1917 р. в Києві: (Про виступ полку ім. гетьмана П. Полуботка). – С. 54-60; Заклинський М. Вітовський як політичний провідник стрілецтва в 1917 р. – С. 64-67; Петрів В. Українська пропаганда серед «сібіряків» і «турке-

станців» у революційні часи [1917 р.]. – С. 68-71; Матчак М. Початки «Січових Стрільців». – С. 72-75; Горбовий М. Армійський вишкіл 1917 р. – С. 80-82; Ковжун П. Спроба організації українського легіону на боці Антанти: (Спогад). – С. 104-107; Шендрік І. Наступ українського війська на книгарню (1917 р.). – С. 108-111; Приходько В. Україна в потягах: (Спомини з 1917 р.). – С. 138-146.

3551. Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1938 рік. – Львів: Червона Калина, 1937. – 162 с.

Зі змісту: Сагайдачний П. Єдність думки й чину: Січові Стрільці на Східних українських землях в 1918 р. – С. 3-9; Кедрин І. Київ, 1918: [Доба Центральної Ради, Гетьманату та Директорії]. – С. 15-23; Середа М. На вулицях Києва з 30 січня до 8 лютого 1918 р.: (За спогадами начальника зв'зку Ген. Штабу та Військ. М-ва ген.-хорунжого Козьми). – С. 23-32; Захарович І. Перший день свободи принесено на вістрях багнетів: (Спомин з часу першої навали москалів на вільний Київ). – С. 32-45; Крезуб А. З Києва до Сарні – назад: (Спогад). – С. 45-54; Дудко Ф. З більшовицького Києва до Києва українського: (Спогад про муравйовські часи). – С. 54-65; Лазаревський Г. Вмарш синіх жупанів...: (Фрагмент зі спогадів із року 1918): [Доба Центральної Ради]. – С. 66-67; Середа М. Український військовий Генеральний Комітет: (В 20 річницю існування Укр. Армії, 1917-1937 рр.): [За спогадами нач. зв'язку Генштабу та Військ. М-ва ген.-хорунжого Козьми]. – С. 84-91.

3552. Калита Г.З. 1918 рік на Ніженщині: Уривки із спогадів [осінь 1917 – кінець 1918 р.] // Літопис революції. – Х., 1933. – № 1/2. – С. 210-224.

*3553. Каплистий М. Моя участя в українізації 133 пішої дивізії // Вісті комбатанта. – Торонто, 1971. – № 2. – С. 27-37.

3554. Каплистий М. 50 років тому: (Моя участя в українізації 133-ої піхотної дивізії) // Дороговказ. – Торонто, 1969. – № 23. – С. 5-8.

3555. Качан А. Перша Українська школа старшин в обороні Києва під час наступу Муравйова: (Спомини) // Укр. комбатант. – Новий Ульм, 1962. – № 8. – С. 34-37.

3556. Кедровський В. В боротьбі за державність // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1964. – 36. 10. – С. 9-22.

3557. Кедровський В. З Другого Всеукраїнського військового з'їзду // Літ.-наук. віsn. – Львів, 1923. – № 10. – С. 142-148.

3558. Кедровський В. Перше засідання другого Всеукраїнського

військового генерального комітету: (Виривок зі спогадів) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1929. – Зб. 1. – С. 118-123.

3559. Київські Січові Стрільці: (Спомини) / К-ський В. // Ілюстрований народний календар товариства «Просвіти» на звичайний рік 1922. – Львів, 1921. – С. 149-155.

3560. Ковалів П. Другий Український військовий з'їзд у Києві [червень 1917 р.: Спогади] // Визвол. шлях. – Лондон, 1967. – Кн. 7/8. – С. 909-913.

3561. Комнен-Палеолог І. Звільнення Кам'янця-Подільського від більшовиків у 1918 р.: [Спогади, лют. 1918 р.] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1966. – Зб. 11. – С. 65-72.

Те ж // Хроніка 2000. – К., 2000. – № 34. – С. 259-266.

3562. Кононенко Х. Із спогадів «Мої зустрічі з Богданівцями» / Вступ. слово і публ. Ф. Погребенника // Історичний календар – '97. – К., 1996. – Вип. 3. – С. 193-195.

3563. Крути: Із давно пережитого / М.Б. (Бутович М.) // Календар Червоної Калини на рік 1923. – Львів, 1922. – С. 33-38. – Передрук з журн. «Укр. трибуна». – Варшава, 1922. – № 18. – С. 2-3.

3564. Крути: Уривок зі споминів / Л-ий І. (Лоський І.) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 2. – С. 2-5.

3565. Купчак Д. З Запорозького корпусу до СС-ів: Воєн. спогад // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 12. – С. 5-7.

3566. Купчинський Р. Зустрічі на фронті: [Спогади] // Золоті роковини: До 50-річчя великої Укр. нац. революції та відновлення укр. державності, 1917-1967. – Нью-Йорк, 1966. – С. 139-144.

Доба Центральної Ради.

3567. Куровський В. Зі споминів синьожупанця [1917 р.] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1931 рік. – Львів, 1930. – С. 30-36.

3568. Кущинський А. В «летючій сотні» Українського вільного козацтва // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1964. – Зб. 10. – С. 173-178.

Про боротьбу Українського вільного козацтва з Червоною армією в Кременчузі (кінець 1917 – початок 1918 рр.).

*3569. Лазуренко С. Богданівський полк // Календар «Свобода» на рік 1960. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1960. – С. 108-114.

3570. Лазуренко С. Перший український козацький ім. гетьмана

Б. Хмельницького полк: [Спогади] // Вісті комбатанта. – Торонто; Нью-Йорк, 1967. – № 2. – С. 19-24.

Доба Центральної Ради.

3571. Липа Ю. Галичани над морем: (Одеса, 1917-1918) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 3. – С. 7-11.

Те ж // Просвіта: Альм.-календар '95. – Львів, 1995. – С. 121-126.

3572. Луців Л. 1918 рік очима українського січового стрільця // Альманах Українського народного союзу на ювілейний рік 1968. – Нью-Йорк, 1968. – С. 129-137.

Те ж // Пам'ять століття. – К., 1998. – № 4. – С. 39-45.

3573. Луцький О. Щоденник з України 1918 р.: [Спогади] / Передм. Ю. Луцького // Сучасність. – Мюнхен; Нью-Йорк, 1985. – № 5. – С. 89-99.

*3574. Лучанко Г. Тернопільці на оборону Києва // Вісті комбатанта. – Торонто, 1970. – № 2. – С. 25-33.

3575. Магалевський Ю. Оборона Києва в січні 1918 р.: (Спомини) // Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1934. – Львів, 1934. – С. 59-76.

3576. Мандзенко Й. Сірочупанники: Табір полонен. укр. старшин в Йозефштадті, Австро-Угорщина // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1966. – Зб. 11. – С. 5-17.

1917 – березень 1918 р. – С. 7-17.

*3577. Михайлик М. Виступ 1-ої Української військової школи: З рукописів поручика // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 2. – С. 2-5; 1932. – № 3. – С. 18-22.

Те ж // Вісті. – Мюнхен, 1958. – № 1/2. – С. 2-4.

3578. Михайлик М. День 16 січня 1918 р. (ст. ст.): [Бій під Крутами]: (З рукописів поручика) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 2. – С. 11-13.

3579. Моклович В. Оборона Центральної Ради: (З боїв за Київ, 1918 р.) // Андрій Мельник: Спогади та документи. – К., 1995. – С. 70-74.

*3580. Монкевич Б. Бій під Крутами // Поступ. – Львів, 1929. – № 2. – С. 59-65.

Те ж // Календар Української родини на рік 1946. – Мондер, 1946. – С. 94-103.

*3581. Монкевич Б. Із днів змагання: (Уривок з воєн. спогадів) // Поступ. – Львів, 1929. – № 7/8. – С. 207-211.

3582. Монкевич Б. Крути: З давно пережитого // Календар Червоної Калини на 1923 р. – Львів, [1923]. – С. 33-38.

*3583. Монкевич Б. Слідами запорожців: (Про окрему Запороз. дивізію в 1918 р.) // Табор. – Варшава, 1927. – № 5. – С. 63-82; № 7. – С. 54-69.

*3584. Монкевич Б. Слідами новітніх запорожців: Запороз. корпус 1918 р. // Вісті. – Мюнхен, 1954. – № 1/2. – С. 16-18.

3585. На Чорному морі: (Спомини моряка) / А. Іль-ко // Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1933. – Львів, [1933]. – С. 21-32.

3586. Омельченко Т. Мої спогади про Синіх // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1937. – 36. 7. – С. 57-67.

*3587. Островершенко І. З визвольної боротьби: (Спогади) // Дороговказ. – Торонто, 1965-1966.

[Ч.] 1: До історії Богданівського полку. – Там же. – 1965.
– № 7. – С. 6-9.

[Ч.] 2: Роззброєння полуботківців у Києві в 1917 році. –
Там же. – 1965. – № 8. – С. 6-7.

[Ч.] 3/4: Богданівці на фронті проти німців у 1917 році. –
Там же. – 1966. – № 9. – С. 7-9; № 10. – С. 5-6.

[Ч.] 5: Богданівці знов у Києві. – Там же. – 1966. –
№ 11/12. – С. 16-17.

3588. Паліїв Д. УСС на розтайній дорозі: Спомин зперед 20 літ // Батьківщина: Календар на рік 1937. – Львів, [1936]. – С. 61-62.

Осінь 1917 р.

*3589. Перший Український курінь Орловського гарнізону / Е.Х. // Вісті комбатанта. – Торонто, 1963. – № 4. – С. 32-34.

3590. Побігущий-Рен Є. Мозаїка моїх споминів. Т. 2. – Мюнхен; Лондон: Накладом авт. й Об-ня бувших вояків українців у Великій Британії, 1985. – 304 с., портр., фотогр.

Ч. 8, [гл. 13]: Тернопіли – Крути. – С. 221-228.

3591. Порохівський Г. Перша українська дивізія: (Спомини) // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1936. – Львів, 1935. – С. 50-67.

3592. Порохівський Г. Спогади про I Український Корпус // Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1934. – Львів, 1934. – С. 26-54.

*3593. Про минуле Українського генерального військового комітету і початок організації Української армії: (Спроба іст. спогадів) / О.П. // Наша зоря. – Ланцут; Стрелково, 1921. – № 7/8. – С. 20-21; № 9. – С. 15-16; № 10/11. – С. 14-16; № 12. – С. 27-28; № 14. – С. 13-15.

3594. Прохода В. Записки непокірливого: Історія нац. усвідомлення життя і діяльності звичайного українця. Ч. 1. – Торонто: Накладом укр. вид-ва «Пробоєм», 1967 (обкл. 1969). – 434 с.

Розд. 4: Військовість. – С. 198-252.

Спомини періоду Центральної Ради та Гетьманату.

Рец.: Чапленко В. Спогади учасника великих подій // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1970. – Зб. 62. – С. 55-60.

3595. Проценко П. Українізація на Північному фронті російської армії // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1936. – Зб. 6. – С. 229-233.

3596. Савченко В.П. Спогади про український рух у 12 російській армії в 1917 році // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1929. – Зб. 1. – С. 48-61.

3597. Самійленко С. Крути: Спогади // Бюл. Союзу бувших укр. воїків у Канаді. – Торонто, 1962. – № 10. – С. 9-10.

3598. Середа М. Військова нарада в кабінеті генерального секретаря Порша дня 18 (5 ст.ст.) січня 1918 р. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 5. – С. 2-3.

3599. Середа М. Сторінка з історії визвольної боротьби // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 11. – С. 15-17.

3600. Сікевич В. Один спомин з війни [1917 р.] // Ілюстрований календар «Українського голосу» на 1929 рік. – Вінніпег, [1928]. – С. 75-83. – Уривок із «Записної книжки» В. Сікевича.

3601. Сікевич В. Сторінка із Записної книжки // Ілюстрований календар «Українського голосу» на 1929 рік. – Вінніпег, [1928]. – С. 41-54.

Доба Центральної Ради.

3602. Сім'янців В. Свят-вечір у 1918 році // Дороговказ. – Торонто, 1966. – № 13. – С. 12-14.

3603. Скоропадський П. Уривок зі «Споминів» гетьмана Павла Скоропадського: Від початку 1917-го року до проголошення Гетьманства // Хлібороб. Україна. – Віденський, 1924-1925. – Кн. 5. – С. 31-92.

3604. Скоропадський П. Уривок зі «Споминів» гетьмана Павла Скоропадського: 1-й Укр. корпус // Хлібороб. Україна. – Віденський, 1922-1923. – Кн. 4. – С. 3-40.

Рец.: Д-ко Д. [Дорошенко Д.] // Стара Україна. – Львів, 1924. – № 9/10. – С. 153-154.

3605. Смовський К. Моя служба Україні під командуванням гол[овного] от[амана] Симона Петлюри // Самост. Україна. – Чикаго; Вінніпег, 1950. – № 6/7. – С. 12-15.

3606. Спогади про події під Крутами /Л.Л. [Лоський І.] // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1926. – Кн. 4. – С. 309-313.

3607. Сулківський Б. З історії формування 2-го Січового Запорізького корпусу на Південно-Західному фронті в році 1917: (Спомини) // Табор. – Варшава, 1927. – № 4. – С. 71-86.

3608. Сушко Р. Брат на брата: (Матеріали до історії Ударної групи СС): [Спогади] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1928 рік. – Львів; К., 1927. – С. 53-58.

Про бій на станції Гребінка в січні 1918 року.

3609. Сушко Р. Мої спомини про першу сотню СС // Нац. думка. – Прага, 1926. – № 4. – С. 26-32; 1927. – № 1. – С. 28-34; № 2. – С. 23-37.

3610. Сушко Р. Січові Стрільці за Центральної Ради: (Мої спомини про першу сотню СС) // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1928 р. – Львів; К., 1927. – С. 9-37: іл.

***3611.** Тамарський Ю. Бої за Київ // Вісті комбатанта. – Торонто, 1983. – № 4. – С. 52-60.

3612. Тютюнник Ю. Революційна стихія. – Львів, 1937. – 94, [1] с., фотограф. – (Квартальник Вісника; № 4(16)).

Те ж / Публ. О. Романчука // Дзвін. – Львів, 1991. – № 7. – С. 84-95; № 8. – С. 92-106.

***3613.** Удовиченко О. Загибель Студентського куреня під Крутами // Військ. справа. – Париж, 1928. – № 2. – С. 5-7.

***3614.** Удовиченко О. Перша боротьба за Київ (1917-1918) // Військ. справа. – Париж, 1927-1928. – № 1. – С. 8-14.

Те ж / Передм. «Спогади генерала Удовиченка» Л.І. Лозенко // Арх. України. – К., 1992. – № 1/3. – С. 55-61.

3615. Франко П. Бій в Олександровську: Бої 3-ої сотні УСС // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 7. – С. 17-18.

3616. Цимбал Т.М. З військового гнізда. – Буенос-Айрес: Вид-во ЮС, 1977. – 130 с.

[Гл.]: Революційний буревій. – С. 68-82.

Спомини періоду Центральної Ради.

3617. Шарий І. Січовики під Крутами: (Репортаж учасника бою, два місяці після битви під Крутами): [Спогади] // Альманах Українського народного союзу 1998. – Парсіппані; Нью-Йорк, 1998. – С. 159-163.

3618. Шрамченко С. Лінійний корабель-дреднавт Чорноморської флотилії «Воля» // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 5. – С. 5-10.

3619. Шрамченко С. На синьому Чорному морі в роки 1917-19: Уривок зі споминів // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 3. – С. 13-16.

3620. Юртик Г. «Перший» Сімферопольський полк ім. гетьмана Петра Дорошенка: (Зі споминів) // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1923. – Кн. 1. – С. 31-42.

Описуються події утворення в Сімферополі Української Громади, Військового клубу і українського Сімферопольського полку.

Див. також № 1558, 1570, 2526, 2548, 2623, 3331, 5401

Зовнішня політика. Міжнародні відносини

3621. Андерсон О.Н. Внешняя торговля Украины в 1918 году. – К.: Изд. Всерос. центр. союза потреб. о-в, 1919. – 216, 130 с.: схеми. – (Экон. б-ка Центросоюза; Вып. 5).

Гл. 1: Внешняя торговая политика Украины до гетманского переворота. – С. 11-71.

Дод.: Мирный договор между Германией, Австро-Венгрией, Болгарией и Турцией с одной стороны и Украинской Народной Республикой с другой. – С. 3-13; Германо-Украинский дополнительный договор к мирному договору между Германией, Австро-Венгрией, Болгарией и Турцией с одной стороны и Украинской Народной Республикой с другой. – С. 14-25; Болгаро-Украинский дополнительный договор к мирному договору, заключенному между Германией, Австро-Венгрией, Турцией и Болгарией с одной стороны и Украинской Народной Республикой с другой, 9 февраля 1918 г. в Брест-Литовске. – С. 25; Украино-Турецкий дополнительный договор к мирному договору, заключенному 9 февраля 1918 года в Брест-Литовске между Турцией, Германией, Австро-Венгрией и Болгарией с одной стороны и Украинской Народной Республикой с другой. – С. 26-29; Дополнительный договор к мирному договору между Австро-Венгрией, Германией, Болгарией и Турцией с одной стороны и Украинской Народной Республикой с другой, заключенный между Австро-Венгрией и Украиной. – С. 29-38; Договор 23-го апреля: Запись (протокол) хозяйственного соглашения между Украинской Народной Республикой с одной стороны, Германией и Австро-Венгрией с другой. – С. 61-63; 7. Проект закона о Государственной Торговой Палате при Министерстве Торговли и Промышленности. – С. 121-123.

В книзі також подані угоди уряду УНР з Центральними Державами про постачання Україною хліба, яєць, рогатої худоби, сировини, а також результати нарад про постачання на Україну сільськогосподарських та промислових машин і знарядь праці.

3622. Ачкіназі Б. Антанта і Центральна Рада // Вежа: Літ. часопис. – Кіровоград, 1996. – № 2. – С. 157-168.

3623. Барановська Н.М., Голубко В.Є. Роль Брестського миру в становленні української державності // Україна на етапі національно-державного відродження. – Львів, 1992. – С. 23-30. – Бібліогр.: с. 30.

3624. Барвінська П. Українсько-німецькі відносини на початковому етапі австро-німецької окупації України (лютий-березень 1918 р.) // Київ. старовина. – К., 2000. – № 2. – С. 157-161. – Бібліогр.: с. 161.

3625. Берестейський мир / С.В. // Ювілейний календар-альманах Українського голосу... на переступний рік 1968. – Вінніпег, [1968]. – С. 35-41.

Подано текст Берестейського мирового договору:
с. 36-40; Таємний договір про поділ Галичини: с. 40-41.

3626. Берестейський мир: З нагоди 10-х роковин, 9.II. 1918 – 9.IV. 1928: Спомини та матеріали / Уклад. і вступ. ст. І. Кедрина. – Львів; К.: Червона Калина, 1928. – 320 с.

Зі змісту: Кедрин І. Берестейський мир: Кілька вступ. уваг про нашу програму й виграну. – С. 9-40; Росс К. Звіт для начальника відділу воєнних операцій німецького східного фронту про стан на Україні в березні 1918 р. – С. 289-302; Мировий договір між Українською Народною Республікою з одної, а Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною з другої сторони. – С. 303-317; Тайний договір між Австро-Угорщиною й Українською Народною Республікою в справі Східної Галичини та Буковини. – С. 318-319.

3627. Берестейський мир 1918 року // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1962. – № 2. – С. 2.

3628. Бондаренко Д.Я., Крестовська Н.М. Взаємовідносини Тимчасового уряду та Української Центральної Ради: правові аспекти // Вісн. Одес. ін-ту внутр. справ. – 1999. – № 4. – С. 23-29. – Бібліогр.: с. 29.

3629. Бондзик В. Україна – Білорусь: Еволюція взаємовідносин // Республіканець. – К.; Львів, 1995. – № 1/2. – С. 17-20.

1917-1918 pp. – С. 17-19.

3630. Веденєєв Д.В. Високо тримали прапор обов'язку дипломати Центральної Ради УНР // Трибуна. – К., 1993. – № 8/9. – С. 27-28.

3631. Веденєєв Д., Будков Д. Інформаційно-пропагандистська діяльність «Союзу визволення України» за кордоном (1914-1918 pp.) // Розбудова держави. – К., 1996. – № 9. – С. 52-54.

3632. Веденєєв Д. На захисті прав українства: (З історії консул. служби України [1917-1920 рр.] // Розбудова держави. – К., 1994. – № 4. – С. 33-35.

3633. Веденєєв Д. Початки становлення дипломатичної служби України: Доба Центральної Ради УНР // Незалежність України: історичні витоки та перспективи: Матеріали наук.-практ. конф., 22 серп. 1996 р. – К., 1997. – С. 63-66.

3634. Веденєєв Д., Гошуляк І. Ровесник національного відродження: Біля колиски дипломатії України: доба Центральної Ради // Політика і час. – К., 1997. – № 2. – С. 48-55.

3635. Веденєєв Д.В. Становлення зовнішньополітичної служби України в період Центральної Ради // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 3. – С. 79-89. – Бібліогр.: с. 89.

3636. Виговський М., Потильчак О. Союзницька допомога чи військово-економічна експансія?: До питання про екон. політику Німеччини в Україні у 1918 р. // Перша світова війна і слов'янські народи: Матеріали Міжнар. наук. конф., 14-15 трав. 1998 р. – К., 1998. – С. 81-89. – Бібліогр.: с. 88-89.

3637. Вировий В., Притуляк П. Центральна Рада у боротьбі за підписання Брестського миру // Політол. читання. – Торонто; К., 1995. – № 2. – С. 163-187.

***3638.** Вітик С. Україна і конференція в Генуї. – Відень, 1918. – 14 с.

3639. Воронянский А.В. Германская оккупационная политика и Центральная Рада // Вопросы германской истории: Немцы в Украине: Материалы укр.-герм. науч. конф., Днепропетровск, 26-29 сент. 1995 г. – Днепропетровск, 1996. – С. 142-150. – Бібліогр.: с. 150.

3640. Вышевич К. Украинский вопрос, Россия и Антанта. – Гельсингфорс, 1918. – 43 с.

[Гл.] 7: Брестский мир, приход немцев на Украину и противоукраинская пропаганда. – С. 24-26.

[Гл.] 8: Причины слабости Центральной Рады и украинские партии. – С. 26-29.

***3641.** Галайчук Б. Берестейський мир і окупація України: (Правна і політ. оцінка) // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1958. – № 2. – С. 3-8.

3642. Гарчева Л.П. Вооруженная борьба России, Германии и Украины за Крым в апреле 1918 г. // Революция и Гражданская война 1917-1920 годов: новое осмысление: Материалы Междунар. науч. конф., 10-18 нояб. 1995 г., г. Ялта. – Симферополь, 1995. – С. 23-25.

3643. Гарчева Л. Політична конфронтація і війна Росії з Україною (1917 – початок 1918 р.) // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність: Зб. наук. пр. – Львів, 1997. – Вип. 3/4. – С. 163-193. – Бібліогр.: с. 190-193.

3644. Гарчева Л.П. Росія і Україна: від політичної конфронтації до збройного конфлікту // Українська революція, 1917 – початок 1918 рр.: Пробл., пошуки, узагальнення. – Запоріжжя, 1998. – С. 231-260. – Бібліогр.: с. 257-260.

3645. Голубко В., Зінкевич Л. М. Грушевський і розробка зовнішньополітичної концепції України в 1917-1918 рр.: Теорія і практика // Михайло Грушевський і Західна Україна: Доп. й повідомл. наук. конф. (м. Львів, 26-28 жовт. 1994 р.). – Львів, 1995. – С. 301-303.

3646. Гриценко А. Утворення Української Центральної Ради як піднесення руху за національне відродження серед українців поза межами України // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 1. – С. 174-184. – Бібліогр.: с. 183-184.

3647. Грушевський М. Україна і Росія. Переговори в справі нового ладу (липень-серпень 1917 р.): (Продовж. брош. «Українська Центральна Рада»). – К., 1917. – 16 с.

3648. Демчук Е.І. Документальні свідчення перших дипломатичних успіхів України, 1917-1918 рр. // До 100-річчя Національного музею історії України: Матеріали наук.-практ. конф., присвяч. Міжнар. дню музеїв (1997 р.). – К., 1998. – С. 129-139. – Бібліогр.: с. 138-139.

3649. Держалюк М. Берестейський мир і Україна // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 1. – С. 40-58.

3650. Держалюк М.С. Українсько-австро-угорські відносини, 1918 р. // Міжнародні зв'язки України: Наук. пошуки і знахідки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1993. – Вип. 3. – С. 15-21. – Бібліогр.: с. 21.

3651. До історії збройної спілки української буржуазії та польських поміщиків для боротьби проти пролетарської революції / Документи підібрали А. Кулик та П. Пташинський; Підготував до друку та склав передм. «Польські легіони на Поділлі та Волині, 1918 р.» П. Пташинський // Арх. Рад. України. – Х., 1932. – № 4/5. – С. 184-236.

Подано 41 документ укр., рос. мовами: офіційні листи, протоколи, телеграми, звернення, телефонограми. – С. 192-236.

3652. Донцов Д. Мазепинський мир (1918-1928): [До 10-ліття підпи-

сання Берестейського миру] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1928 рік. – Львів: К., 1927. – С. 37-43.

*3653. Дурбак І. Тріумф української дипломатії: (З приводу 48-річчя Берестейського миру) // Вісник. – [Нью-Йорк], 1966. – № 2. – С. 1-3.

*3654. Ешпанов В.С. Из истории конфликта между Советской Россией и Украинской Народной Республикой (окт. – дек. 1917 г.). – К., 1998. – 30 с.

3655. Євсеєнко І.В. З історії становлення українсько-чехословацьких відносин // Т.Г. Масарик і нова Європа: Матеріали Першої укр.-чес. наук.-теорет. конф. «Масариківські читання» (м. Київ, 7-8 квіт. 1998 р.). – К., 1998. – С. 45-51. – Бібліогр.: с. 51.

Доба Центральної Ради.

3656. Євсеєнко І. Співробітництво Т.Г. Масарика з Центральною Радою // Хроніка 2000. – К., 1999. – № 29/30. – С. 60-64. – Бібліогр.: с. 63-64.

3657. Ешпанов В.С. Витоки конфлікту між Раднаркомом та Українською Центральною Радою // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 39. – С. 39-42. – Бібліогр.: с. 42.

*3658. Ешпанов В.С. Від ультиматуму до збройної боротьби: з історії відносин України і Росії (груд. 1917 р. – січ. 1918 р.). – К., 1998. – 22 с.

3659. Ешпанов В.С. Відносини між Радянською Росією і Українською Народною Республікою (жовт. 1917 р. – берез. 1918 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 15.

3660. Жиленков В.І. Українсько-російські стосунки, березень 1917 – лютий 1918 р.: історико-правовий аспект // Наукові записки: Матеріали звіт.-наук. конф. викладачів Київ. пед. ін-ту ім. М.П. Драгоманова за 1991 р. – К., 1992. – С. 380-381.

3661. Заруда Т.В. До проблеми українсько-білоруських відносин в 1918 році // Шляхи розвитку слов'янських народів: Актуал. пробл. історії: Зб. наук.-метод. пр. – К., 1992. – Вип. 2/3. – С. 72-78.

3662. Затока О.Б. До питання про характер взаємин Центральної Ради та Тимчасового уряду в 1917 р. // Центральна Рада на тлі української революції: Наук.-теорет. читання, 16 берез. 1995 р., м. Київ. – К., 1996. – С. 44-52.

3663. Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1939 рік. – Львів: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1938. – 209 с.

Зі змісту: Залізняк М. Перший виступ української держави у світовій політиці [1917 р.]. – С. 48-56; Севрюк О. Підписання Берестейського договору. – С. 57-61; Севрюк О. Галичина в Берестейських перемовах. – С. 61-70; Чужоземні

військові формування в українській державі [доби Центральної Ради та Гетьманату] / Ів. За-вич. – С. 88-101.

3664. Каляєв А.О., Романюк Р., Трофимович В.В. Берестейський мирний договір 1918 року: австрійські підходи, польська реакція // Зб. наук.-метод. пр. / Військ. ін-т при ун-ті «Львів. політехніка». – 1998. – Вип. 4. – С. 83-92. – Бібліогр.: с. 91-92.

3665. Каляєв А.О., Кучик О.С., Трофимович В.В. Формування зовнішньополітичної концепції України в період Центральної Ради // Зб. наук.-метод. пр. / Військ. ін-т при ун-ті «Львів. політехніка». – 1998. – Вип. 4. – С. 75-82. – Бібліогр.: с. 82.

3666. Коваль В. Брест-Литовська мирна конференція 1918 р.: питання про Галичину та Холмщину // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми: (До 80-річчя Акту Злуки 22 січ. 1919 р.). – К., 1999. – С. 106-118.

3667. Коваль В. Вихід України на міжнародну арену // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1999. – Т. 3. – С. 521-577. – Бібліогр.: с. 573-577.

Доба Центральної Ради.

3668. Коваль В. До історії української дипломатії: делегація УНР на Брестській мирній конференції // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1999. – Т. 4. – С. 206-220. – Бібліогр.: с. 220.

3669. Копиленко М., Копиленко О. Зовнішня політика Центральної Ради // Політика і час. – К., 1992. – № 11/12. – С. 68-72.

3670. Копиленко М., Копиленко О. «...Коли знайдуть потрібним, простягнуть нам руку» // Віче. – К., 1992. – № 7. – С. 120-132.

Уроки незалежності на досвіді «визнання» УНР.

3671. Копиленко М.Л. Українсько-німецькі відносини: здобутки, проблеми, перспективи / Передм. С. Пирожкова; Рада нац. безпеки при Президентові України, Нац. ін-т стратег. досліджень. – К.: НІСД, 1996. – 38 с. – (Сер.: Зовнішньополіт. стратегії; Вип. 1).

Січень-вересень 1918 р. – С. 12-14.

***3672. Кордуба М.** В посольстві до гетьмана // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 10. – С. 12-14; № 11. – С. 5-10; № 12. – С. 11-15.

***3673. Косаренко-Косаревич В.** Істотне щодо Мирового договору в Берестю Литовському між Центральними державами і Україною // Самост. Україна. – [Чикаго], 1955. – № 2/3. – С. 7-13.

3674. Косик В. Політика Франції щодо України (1917-1918) // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1979. – № 1/4. – С. 41-54.

3675. Косик В. Чи Антанта визнала Україну в 1918 році? // Визвол. шлях. – Лондон, 1978. – Кн. 2. – С. 185-192.

3676. Крах германской оккупации на Украине: (По документам оккупантов) [5 февр. – 30 нояб. 1918 г.] / Под ред. М. Горького, И. Минца; Пер. с нем. С. Драбкиной, О. Шаргородской. – М.: ОГИЗ, 1936. – 206, [1] с. – (История граждан. войны в документах; Вып. 1). – Имен. указ.: с. 202-206.

Подано 103 документи: листування німецького командування і австрійських та німецьких послів в Україні з Міністерством закордонних справ Німеччини та Австрії.

3677. Кудлай О. Переговори повноважних представників Центральної Ради й Тимчасового уряду в Києві 28-30 червня 1917 р. // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 1. – С. 69-78.

3678. Кудлай О.Б. Переговори Центральної Ради і представників Тимчасового уряду (28-30 червня 1917 р.) // Укр. іст. журн. – К., 1999. – № 6. – С. 43-54. – Бібліогр.: с. 54.

3679. Кучик О. Українське питання в політиці Великої Британії (1914-1918) // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. міжнар. відносин. – 1999. – Вип. 1. – С. 53-61. – Бібліогр.: с. 60.

1917 – січень 1918 рр. – С. 56-59.

3680. Лубчененко Ю.Н., Василенко Л.А. Дипломатия Украины в период правления Центральной Рады // Вісн. Донбас. акад. буд-ва і архітектури: Зб. наук. пр. – Макіївка, 1999. – Вип. 4. – С. 3.

3681. Лупандін О. Брестський мир у долі української державності // Український історичний збірник: Наук. пр. аспірантів та молодих вчених. – К., 1997. – Вип. 1. – С. 222-244.

3682. Лупандін А.І. Украина и позиция делегаций Советской России на Брестских мирных переговорах // Исторія України: дослідження та інтерпретації: Тези VI Респ. суспіл.-політ. читань, 22-25 трав. 1991 р., Новгород-Сіверський. – К., 1991. – С. 72-75.

3683. Лупандін О.І. Українська державність у світлі Брестського миру // Центральна Рада на тлі української революції: Наук.-теорет. читання, 16 берез. 1995 р., м. Київ. – К., 1996. – С. 108-117.

3684. Любинський М. Як прийшли німці // Літ.-наук. вісн. – К., 1918. – Кн. 12. – С. 202-216.

Українська делегація на мирних переговорах в Бресті.

3685. Манилов В. Из истории взаимоотношений Центральной Рады с Временным Правительством: (К июл. событиям 1917 г.) // Летопись

революции. – Х., 1927. – № 3. – С. 7-25; № 4. – С. 7-31; № 5/6. – С. 67-99; 1928. – № 1. – С. 65-85.

3686. Машевський О.П. Політика Німеччини щодо України в 1917-1918 роках // Питання нової та новітньої історії: Міжвід. наук. зб. – К., 1998. – Вип. 44. – С. 42-48. – Бібліогр.: с. 47-48.

3687. Мельник М. Берестейський договір та його значення // Визвол. шлях. – Лондон, 1992. – Кн. 7. – С. 834-842; Кн. 8. – С. 985-994; Кн. 9. – С. 1079-1086.

3688. Мельник М. Міжнародно-правні основи Берестейського договору // Визвол. шлях. – Лондон, 1969. – Кн. 11. – С. 1264-1278.

3689. Мельничук О. Центральна Рада, Тимчасовий уряд: протистояння і компроміси // Молодий будівничий України. – К., 1998. – № 3. – С. 52-53.

3690. Мирний договір між Німеччиною, Туреччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією з одної і Українською Народною Республікою з другої сторони // Кооп. зоря. – К., 1918. – № 1/2. – С. 25-30.

Те ж // Комашня. – К., 1918. – № 2/3. – С. 61-66.

3691. Мирний договір між Українською Народною Республікою з одної і Німеччиною, Болгарією і Туреччиною з другої сторони. – К., 1918. – 20 с.

3692. Мирний договір між Українською Республікою і Німеччиною, Туреччиною, Австро-Угорщиною та Болгарією. – Херсон: Укр. книгарня, 1918. – 8 с.

3693. Мировий договір між Українською Народною Республікою з одної, а Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною з другої сторони // Розбудова держави. – К., 1993. – № 7. – С. 35-44.

***3694. Мирові переговори в Берестю // Вістник.** – [Б. м.], 1918. – № 4. – С. 44-46; № 5/6. – С. 58-64.

3695. Мироненко О.М. Україна – Четвертий союз: Брест-Литовські мирні угоди 1918 р. та їх міжнародно-правові наслідки // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1996. – № 6. – С. 114-120.

3696. Миронець Н., Пивовар С. Мирний договір у Бресті – міжнародне визначення незалежності Української Народної Республіки // Розбудова держави. – К., 1993. – № 7. – С. 30-34.

3697. Могилевська В.П. Міжнародно-правові аспекти зовнішньої політики Української Народної Республіки доби Української Центральної Ради: (Пробл. легітимності влади) // Наук. вісн. / Дипломат. акад. України. – К., 1998. – Вип. 1. – С. 76-78.

3698. Мусієнко В.В., Бевз Т.А. Зовнішня політика УНР: (До питання

про спробу створення єдиного федерат. соц. уряду) // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 53-54.

3699. Нагорна Л.П. Зовнішньополітична діяльність Української Народної Республіки 1917-1918 років // Українська демократична революція 1917-1918 років: Матеріали наук.-теорет. конф. [17 квіт. 1992 р.]. – К., 1992. – С. 36-38.

3700. Нагорняк М. Т.Г. Масарик про регіональну інтеграцію в повоєнній Європі і місце в ній України // Людина і політика. – К., 1999. – № 1. – С. 39-45. – Бібліогр.: с. 45.

1917-1918 pp. – С. 42-44.

3701. Несук М. Договір, спалений у присутності посла: Таємна угода між УНР і Австро-Угорщиною від 8 лютого 1918 р. та її доля // Політика і час. – К., 1993. – № 6. – С. 59-65; № 7. – С. 53-59.

3702. Несук О. Згідно з Берестейським договором // Політика і час. – К., 1997. – № 12. – С. 63-70.

3703. Несук С.М. Проблема поділу боргів та спільної спадщини Російської імперії між Україною та Росією у 1917-1918 pp. // Питання нової та новітньої історії: Міжвід. наук. зб. – К., 1997. – Вип. 43. – С. 54-60. – Бібліогр.: с. 59-60.

3704. Німецько-австрійська інтервенція на Україні. Т. 1 / Підгот. П. Пташинський; Центр. арх. управа УСРР. Арх. Рад. України. – Х.: Пролетар, 1933. – 235 с. – (Матеріали до історії Жовт. революції та громад. війни на Україні). – Дод.: Економічний договір Україна – Німеччина і Австро-Угорщина: с. 172-218. – Покажч. імен: с. 228-232.

Подано 131 документ доби Центральної Ради та Гетьманату.

*3705. Орликівський А. Мораль Берестейського трактату // Вісник. – [Нью-Йорк], 1958. – № 6. – С. 29-31.

3706. Павлюк О.В. Боротьба України за незалежність і політика США (1917-1923). – К.: Видавн. дім «KM Academia», 1996. – 187 с.

[Розд.] 2: Перші контакти і непорозуміння: США й Україна доби Центральної Ради. – С. 18-28.

3707. Павлюк О. Центральна Рада і США // Історія в шк. України. – К., 1997. – № 2. – С. 11-14. – Бібліогр.: с. 14.

3708. Папенко Н.С. До питання про Брестський мир 1918 року та його наслідки для України // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 38. – С. 48-53. – Бібліогр.: с. 53.

3709. Патер І. Союз визволення України та українське питання в політиці Центральних держав 1914-1918 рр. // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність: Зб. наук. пр. – Львів, 1997. – Вип. 3/4. – С. 140-162. – Бібліогр.: с. 160-162.

Період Центральної Ради та Гетьманату. – С. 152-160.

*3710. Перший міжнародний акт відродження Української держави: У 20-ліття Берест. міра // Календар «Український інвалід» на рік 1938. – Львів, [1938]. – С. 53-55.

*3711. Перший міжнародний акт відродження Української держави: У 30-ліття Берест. міра // Ілюстрований календар «Просвіта» в Аргентині на звичайний рік 1947. – Буенос-Айрес, [1947]. – С. 52-54.

3712. Піскун В.М. Михайло Грушевський про українсько-російські відносини (1917 – початок 1918 р.) // Михайло Грушевський і сучасність: Матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-річчю від дня народж. М.С. Грушевського. – К., 1998. – С. 21-26. – Бібліогр.: с. 25-26.

3713. Після підписання миру в Бересті поміж осередніми державами й Україною: (Витяги з наказів австр. і нім. команд та витяги зі щоденника австр. 115 полка піхоти – за час від 12 до 26 лют. 1918 р. включно) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 2. – С. 2-3.

3714. Попик С. Українці в Австро-Угорщині, 1914-1918: Австр. політика в укр. питанні періоду Великої війни. – К.; Чернівці: Золоті літаври, 1999. – 236 с. – Бібліогр.: с. 190-225. – Імен. покажч.: с. 226-230. – Геогр. покажч.: с. 231-235.

1917-1918 pp. – С. 116-164.

3715. Премислер І. До історії зовнішньої політики Центральної Ради // Арх. Рад. України. – Х., 1932. – № 1/2. – С. 44-63.

Подано 14 документів: протоколи, журнали засідань Генерального Секретаріату (листопад 1917 – січень 1918 pp.). – С. 46-63.

3716. Притуляк П.П., Демочко В.К. Брестський мир: зміст та наслідки // Питання історії України: Зб. наук. ст. – Чернівці, 1997. – Вип. 1. – С. 165-171.

3717. Притуляк П.П. Економічний договір УНР з Німеччиною та Австро-Угорщиною 1918 р. // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 1. – С. 62-72. – Бібліогр.: с. 71-72.

3718. Притуляк П.П. Політична платформа Центральної Ради з питань війни та миру // Гуманітарні науки і сучасність: Зб. наук. пр. – К., 1999. – С. 203-216.

*3719. Рибак М. Мировий договір у Бересті Литовському // Самост.

Україна. – Чикаго, 1965. – № 2. – С. 2; № 3. – С. 13-16; 1966. – № 5. – С. 7-11.

3720. Роковини Берестейського договору [між Австро-Угорщиною, Німеччиною, Болгарією, Туреччиною, Росією та Україною, січ. – лют. 1918 р.] // Календар «Слово» на ювілейний 1978 рік. – Торонто, 1978. – С. 85-89.

3721. Романчук О. Берестейський мир: (Брест-Литовська угода 27.I(9.II).1918 р.) // Універсум. – Львів, 1994. – № 3/4. – С. 26-34.

3722. Романчук О. Ультиматум: Хроніка одного конфлікту між Раднаркомом РРФСР і Центральною Радою [1917-1918 рр.]. – К., 1990. – 62 с. – (Сер. 2, Світогляд / Т-во «Знання» УРСР; № 15).

Рец.: Варгатюк П. Чи так треба писати історію? // Політика і час. – К., 1991. – № 11. – С. 85-89.

Те ж // Дзвін. – Львів, 1990. – № 8. – С. 76-92.

3723. Росс К. Доклад начальнику операционного отделения германского Восточного фронта о положении дел на Украине в марте 1918 года // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 1, [т.] 1. – С. 288-294. – Репринт. воспроизведение изд. 1921 г.

3724. Рубач М.А. К истории украинской революции: (Заметки и документы, дек. 1917 – янв. 1918 г.) // Летопись революции. – Х., 1926. – № 6. – С. 7-35.

Про переговори в Брест-Литовську між Центральною Радою і Німеччиною в січні 1918 року. В додатах подано записи телефонних розмов між Брестом і Києвом.

3725. Савчук О., Комар В. Проблема Холмщини та Підляшшя у міжнародних стосунках 1917-1918 рр. // Минуле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і край: Матеріали IX наук. іст.-краєзн. Міжнар. конф., 20-23 січ. 1998 р. – Луцьк, 1998. – С. 236-237.

3726. Світ І. Український консулат у Харбіні [1917-1918 рр.] // Календар «Свободи» на звичайний рік 1957. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1957. – С. 127-132.

3727. Симоненко Р.Г. Брест: Двобій війни і миру. – К.: Політвидав України, 1988. – 277, [1] с.

3728. Симоненко Р.Г. Імперіалістична політика США щодо України в 1917-1918 рр. – К.: Вид-во АН УРСР, 1957. – 304 с.

3729. Симоненко Р.Г. Про авантюристичну діяльність українського буржуазного націоналізму на міжнародній арені в 1917-1918 рр. // Історія та історіографія України: Зб. наук. пр. – К., 1985. – С. 137-173.

3730. Слободич О. Боротьба світів на Україні: Нарис історії української

революції, 1917-1920 рр. Ч. 2. Мир у Бересті. Прихід австрійсько-німецької армії на Україну. Державний замах німців і генерала П. Скоропадського проти української влади. Побіда української революції: (З образками). – 2-е вид. – Яворів: Накладом «Самоосвіти», 1933. – 39 с.: іл. – (Вид-во «Самоосвіта»). Від. суспіл.-іст. наук; № 6).

3731. Соколова М.В. Великодержавность против национализма: Временное правительство и Украинская Центральная Рада (февр. – окт. 1917 г.) // Исследования по истории Украины и Белоруссии. – М., 1995. – Вып. 1. – С. 117-129. – Библиогр.: с. 128-129.

3732. Солуха П. Договір з Москвою проти гетьмана Павла Скоропадського: (В. Винниченко та М. Шаповал по допомозу до Москви – до Ленина). – Чикаго: Накладом авт., 1973. – 382 с.

3733. Станчев М. «Миру більшовикам не потрібно» // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 1. – С. 58-71.

Про обставини проведення переговорів між урядами
Української Центральної Ради і Росії.

3734. Стрельський Г. Олександр Шульгин – учений і політик: (Перший міністр закорд. справ УНР) // Київ. старовина. – К., 1994. – № 3. – С. 80-88.

3735. Терлецький О. Берестейський мир і українці-полонені у Венцлярському таборі // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1933. – № 2. – С. 17-19.

*3736. Україна і Росія в революції 1917 року / В-к // Визвол. політика. – Б.м., 1948. – № 2. – С. 1-8.

3737. Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. / АН України. Ін-т нац. відносин і політології та ін.; Ред-кол.: І.Ф. Курас та ін. – К., 1993. – 408 с.

Зі змісту: Цубов Л.В. Про ставлення Центральної Ради до ультиматуму Ради Народних Комісарів у грудні 1917 р. – С. 202-205; Мручко Є.Є. Про причини та наслідки конфлікту Центральної Ради з Раднаркомом Росії. – С. 205-207; Цвенгрош Г. Визнання Францією Української Народної Республіки і роль Жана Пеліс'є. – С. 207-209; Піскун В.М. До питання про взаємини Української держави та українців у Росії (1917-1918 рр.). – С. 209-211.

3738. Федорович В. Берестейський мир у світлі міжнародного права // Вісті комбатанта. – Торонто, 1975. – № 2. – С. 26-30.

3739. Филатов О.В. Украино-российская мирная конференция 1918 года. – Полтава, 1995. – 126 с. – (Препр. / Упр. культури Полтав. облгоссад-

министрации. Центр охраны и исслед. памятников археологии и др.; Вып. 7).

3740. Фостун С.М. 80-річчя Берестейського мирового договору // Визвол. шлях. – Лондон, 1998. – Кн. 3. – С. 272-277. – Бібліогр.: с. 277.

3741. Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. Ч. 2 / НАН України. Ін-т історії України; Відп. ред. В.А. Смолій. – К., 1997. – 409 с.

Зі змісту: Павлюк О. Центральна Рада і США. – С. 372-379; Притулляк П. Брестський мир: зміст і наслідки. – С. 392-400; Лупандін О. Україно-російські мирні переговори. – С. 400-409.

3742. Цубов Л.В., Антонюк О.В., Божко Н.М. М. Грушевський і розробка зовнішньополітичної концепції Української Народної Республіки у 1917-1918 рр. // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1996. – № 309: Вісн. українознавства. – С. 11-16. – Бібліогр.: с. 16.

3743. Цубов Л.В., Голубко В.Є. Про ставлення Центральної Ради до ультиматуму Раднаркому в грудні 1917 року // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1995. – № 296: Вісн. українознавства. – С. 55-62. – Бібліогр.: с. 61-62.

3744. Червінкін-Корольов І.І. Про змову німецького імперіалізму з Центральною Радою у Брест-Литовську в 1918 р. // Укр. іст. журн. – К., 1983. – № 3. – С. 17-28.

3745. Чередниченко В. Від Брестської угоди до Варшавського договору: Дещо про діяльність лідерів Української Народної Республіки // Під прaporом ленінізму. – К., 1990. – № 19. – С. 47-52; № 20. – С. 76-82; № 21. – С. 80-85.

3746. Чого прийшли німці на Україну?: Офіц. повідомл., думки, розмови. – 2-е вид. – [К.]: Відродження, 1918. – 16 с.

Зі змісту: Розмова з професором М.С. Грушевським. – С. 4-6; Заява Голови Ради Народних Міністрів тов. В.А. Голубовича. – С. 6-8; Розмова з представниками німецького штабу у Києві. – С. 8-11; З телеграмами Голови Ради Народних Міністрів Голубовича до німецького державного канцлера. – С. 11-12; Відповідь германського канцлера Українському Правительству. – С. 12; Від Української Центральної Ради до громадян Української Народної Республіки: Оповіщення. – С. 12-16.

Те ж. – 3-е вид. – К., 1918. – 16 с.

Те ж. – 4-е вид., випр. – К., 1918. – 16 с.

3747. Чорна книга України: Зб. документів, арх. матеріалів, листів, доп., ст., досліджень, есе / Упоряд. Ф. Зубанича; Передм. В. Яворівського; Демокр. партія України. – К.: Видавн. центр «Просвіта», 1998. – 784 с.

[Гл.]: Двадцятий вік: Розтерзане століття України: [3].
Українська Народна Республіка. Народний Секретар справ міжнародних, 6 апреля 1918 р., № 241. Правительству Российской Советской Федерации. – С. 9-10; [4]. Записка голови української мирової делегації С.П. Шелухина про мирові переговори з Росією. – С. 10-14.

***3748.** Чубатий М. Чужинці про Україну: (Жан Пелесьє – перший представник Франції при Уряді Центр. Ради) // Календар Українського робітничого союзу на рік 1940. – Скрентон, 1940. – С. 63-64.

3749. Шанковський Л. Українська Народна Республіка й Антанта на переломі 1917 і 1918 років: (До визнання УНР Францією й Англією, 3.1.1918 р.) // Визвол. шлях. – Лондон, 1978. – Кн. 5. – С. 543-549; Кн. 6. – С. 702-707.

3750. Шанковський Л. УНР і Антанта на переломі 1917 і 1918 рр. // Альманах «Гомону України» на рік 1968: У 50-річчя проголошення держ. самостійності України, 1918-1968. – Торонто, 1968. – С. 52-68.

3751. Шевченко І. Біля витоків: Становлення укр. дипломатії доби УНР // Політика і час. – К., 1995. – № 9. – С. 76-82.

3752. Шпекторенко І.В. Експортна політика УНР у 1918 році // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 167-171. – Бібліогр.: с. 170-171.

3753. Шпекторенко І.В. Німецький фактор в експортній політиці УНР у 1918 р. // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 7. – С. 120-123. – Бібліогр.: с. 123.

3754. Шульгин О. Політика: (Держ. буд-во України і міжнар. справи): Ст., документи, промови. – К.: Друкарь, 1918. – 108, [1] с. – Документи парал. фр.

[Гл.]: Союзники Росії та Україна. – С. 51-66.

[Гл.]: Міжнародний скандал: (Одкритий лист до пана міністра закорд. справ В. Голубовича). – С. 67-74.

[Гл.]: Промови. – С. 75-84.

[Гл.]: Документи: [Ноти, звернення]. – С. 85-108.

3755. Шульгин О. Т.Г. Масарик та Україна // Хроніка 2000. – К., 1999. – № 25/26. – С. 285-288. – Публ. за вид.: Укр. вісн. – Прага; Подєбради, 1925. – № 5 (трав.).

Доба Центральної Ради.

3756. Юрченко О. Українсько-російські стосунки після 1917 р. в прав-

ному аспекті: (З приводу десятиріччя смерті О. Юрченка) / Біогр. нотатка про О. Юрченка Є. Гловінського. – Мюнхен, 1971. – 402 с. – (Укр. вільний ун.-т. Сер.: Монографії; № 19). – Тези до пр. також нім., англ., фр. – Тит. арк. парал. нім. – Бібліогр.: с. 399-402.

[Розд.] 2: Українська Центральна Рада і Тимчасовий уряд. – С. 44-88.

[Розд.] 3: Встановленняsovєтського режиму й утворення Української держави. – С. 89-111.

[Розд.] 4: Стосунки між Українською Народною Республікою і Советською Росією з листопада 1917 року по лютий 1918 року. – С. 112-151.

[Розд.] 5: Українсько-російські стосунки від Берестейського договору до початку мирових переговорів між Україною і Советською Росією. – С. 152-164.

Див. також № 658, 789, 878, 1028, 1606, 1608, 1617, 1622, 1636-1639, 1658, 1673, 2594, 2659, 2661, 2662, 2791, 2792, 2962, 2965, 2970, 3053, 3097, 3456, 3523, 4403, 4406, 6309, 6485

Культура. Наука. Освіта

3757. Балицька О. Повернення національних цінностей: чинник відродження культури України // Розбудова держави. – К., 1994. – № 5. – С. 40-45.

Про створення у 1917 р. Комітету охорони пам'ятників мистецтва.

3758. Балицька О. Посіеш добро – збереш золото: Просвіт. діяльність укр. інтелігенції [берез. 1917 – квіт. 1918 р.] // Укр. культура. – К., 1995. – № 2. – С. 30-32.

3759. Балицька О.В. Українська інтелігенція – головний суб'єкт національної революції (1917-1918) // Національна еліта та інтелектуальний потенціал України: Тези доп. Міжнар. наук. конф. (18-20 квіт.). – Львів, 1996. – С. 193-194.

3760. Бойко О.Д. Українська інтелігенція у 1917 році // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика: Зб. ст. – К., 1993. – С. 24-39.

3761. Два з'їзди «Просвіт» Васильківського повіту 4-го і 25 червня року 1917. – Біла Церква, 1917. – 20 с.

3762. Добрунова Л.Е. Зростання інтересу до українознавства у Харкові в 1917 році // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 2. – С. 264-266.

3763. Жулинський М. «Людина праці й обов'язку»: Слово про І. Огі-

енка, автора акад. промови «Українська культура», виголош. 5 жовт. 1917 р. на відкритті Укр. нар. ун-ту в Києві // Наука і сусп.-во. – К., 1990. – № 11. – С. 22-25.

3764. Зніщенко М. Бібліотечна діяльність товариства «Лiga захисту дітства» (1914-1918 рр.) // Вісн. Кн. палати. – К., 1998. – № 3. – С. 32-34.

3765. Ківшар Т.І. Діяльність Центральної Ради по утворенню Національної бібліотеки Української Держави // Тези ХХV звіт. наук. конф. проф.-виклад. складу і аспірантів фак. бібл.-інформ. систем Київ. ін-ту культури за 1993/1994 навч. рік, [Київ, 20-22 квіт. 1994 р.]. – К., 1994. – С. 8-9.

3766. Ківшар Т.І. Культурно-просвітницька діяльність Софії Русової в 1917-1918 роках // Українська демократична революція 1917-1918 років: Матеріали наук.-теорет. конф., [17 квіт. 1992 р.]. – К., 1992. – С. 24-26.

3767. Ківшар Т.І. Олександр Грушевський як фундатор бібліотечно-бібліографічної справи Української Держави у 1917-1918 роках // Бібліотеки у розвитку історичної науки в Україні: Тези наук.-практ. конф. – К., 1994. – С. 69-71.

3768. Козакова Н.В. М. Грушевський і розбудова бібліотечної справи в Україні, 1917-1918 рр. // Бібліотеки у розвитку історичної науки в Україні: Тези наук.-практ. конф. – К., 1994. – С. 77-79.

3769. Коломієць В.А. Діяльність «Просвіти» як органу Центральної Ради у 1917 році // Проблеми збереження та відродження пам'яток історії та культури: Матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 70-річчю Білоцерк. держ. краєзн. музею, 25-27 трав. 1994 р. – Біла Церква, 1994. – С. 60-62.

3770. Костриця М.Ю., Кондратюк Р.Ю. «Просвіта» в Житомирі: сторінки історії [1917 р.] // Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. зб. – Житомир, 1997. – С. 21-23. – Бібліогр.: с. 23.

3771. Кривицька О.В. Повернення українських цінностей: досвід по-передників [1917 р.] // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 1. – С. 340-343. – Бібліогр.: с. 343.

3772. Культурно-просвітня справа на Вкраїні // «Товариш»: Кооп. календар на рік 1918. – К., [1918]. – С. 14-18.

3773. Масюк С.О. До питання діяльності «Просвіті» в Україні в 1917-1918 рр. // Історія українського народу: Тези доп. на 2 Укр. наук.-практ. студ. конф. – К., 1994. – С. 21-22.

3774. Масюк С.О. З діяльності Полтавської «Просвіті» в 1917-1918 рр. // Історичне краєзнавство в Україні: традиції і сучасність: Матеріали до Всеукр. наук. конф. – К., 1995. – С. 205-206.

3775. Матяш І. Маловідомі сторінки історії архівної справи мовою документів [1917-1918 рр.] // Пам'ять століття. – К., 1998. – № 6. – С. 54-65.

Подано 7 документів: плани, розпорядження, анкета, доповідна записка та Статут Українського національного архіву.

3776. Матяш І. Модель організації архівної справи доби Центральної Ради // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 285-291. – Бібліогр.: с. 290-291.

3777. Мельник В., Розовик Д. Національно-культурна політика Центральної Ради // Генеза. – К., 1994. – № 2. – С. 120-126.

3778. Нестуля О. Біля витоків державної системи охорони пам'яток культури в Україні: (Доба Центральної Ради, Гетьманщини, Директорії) / НАН України. Ін-т історії України та ін. – К.; Полтава, 1994. – 240 с.

Гл. 1: Охорона пам'яток культури за доби Центральної Ради. – С. 12-96.

3779. Нестуля О. Охорона пам'яток культури Полтавщини в 1917-1918 рр. // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава, 1995. – С. 158-173.

3780. Нестуля О.О. Охорона пам'яток України за доби Центральної Ради // Укр. іст. журн. – К., 1993. – № 10. – С. 104-117. – Бібліогр.: с. 116-117.

3781. Осташко Т. Товариства «Просвіта» – осередки українського національно-освітнього руху за доби Центральної Ради // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 272-280. – Бібліогр.: с. 279-280.

3782. Пижик А.М. Національна ідея і проблеми відродження культури в роки українських визвольних змагань [1917-1918 років] // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 39. – С. 77-80. – Бібліогр.: с. 80.

3783. Піскун В.М. Деякі аспекти культурно-просвітницького руху на Сумщині та його роль у становленні незалежної Української Держави (1917-1918 роки) // Матеріали другої Сум. обл. наук. іст.-краєзн. конф. – Суми, 1994. – Ч. 1: Історія. – С. 147-156.

3784. Пономаренко А.Б. Вплив художньої інтелігенції на національне відродження України (берез. 1917 р. – квіт. 1918 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1995. – 25 с. – Бібліогр.: с. 24.

3785. Приймак Т. Михайло Грушевський: політика національної

культури / Пер. з англ. Є. Камінського // Всесвіт. – К., 1991. – № 4/5. – С. 207-225.

3786. Ревегук В.Я., Кочерга Н.К. Культурно-освітнє життя Полтавщини в добу Української революції (1917 р.) // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 2. – С. 45-47.

3787. Розовик Д.Ф. Центральна Рада як українська культура // Укр. іст. журн. – К., 1993. – № 2/3. – С. 17-27.

3788. Ростовська О., Родін С. Демократизація культурно-національного життя Ніжина в 1917 р. // Сіверян. літопис. – Чернігів, 1995. – № 1. – С. 3-7. – Бібліогр.: с. 7.

3789. Сазонов В. Культурно-просвітня робота кооперації в 1918 році // Укр. кооп. – К., 1919. – Кн. 2. – С. 73-88.

3790. Семчишин М. Тисяча років української культури: Іст. огляд культури процесу / Передм. А. Карася, Г. Лужницького. – 2-е вид., фототип. – К.: АТ «Друга рука»: МП «Фенікс», 1993. – XXV, 550 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 529-536. – Показн. прізвищ: с. 537-550.

Розд. 26, [гл.]: Культурний рух періоду Центральної Ради. – С. 409-411.

[Гл.]: Преса. – С. 414-416.

3791. Сорочан Н.А. Харківське товариство грамотності і українське відродження в 1917-1918 рр. // Проблеми збереження та відновлення історичної пам'яті: Тези доп. III наук. конф. з питань музеєзнавства та іст. краєзнавства, 23-24 трав. 1995 р. – Х., 1995. – С. 131-132.

3792. Сорочан Н.А. Харківське товариство «Просвіта» і відродження української школи за доби Центральної Ради (березень 1917 – квітень 1918 рр.) // Наук. віsn. / Харк. пед. ун-т. – 1998. – Вип. 1: 36. наук. пр.: Іст. науки. – С. 110-115. – Бібліогр.: с. 115.

3793. Стефанович Й. Наше життя // Громада. – К., 1919. – № 10/12. – С. 12-13.

Про українське національне відродження 1917 року та культурні здобутки українського руху за два роки революції.

3794. Українські культурні цінності в Росії: перша спроба повернення, 1917-1918 / Упоряд. та передм.: С. Кот, О. Нестуля; Слово до читача «Культурні цінності – пріоритети державності» О. Федорчук. – К.: Видавн. дім «Собор. Україна», 1996. – 320 с.: іл. – (Сер. «Повернення культ. надбання України: документи свідчать»; Вип. 1). – Предм. показж.: с. 290-292. – Геогр. показж.: с. 293-295. – Алф. показж.: с. 296-310.

Подано 107 документів періоду 17 квітня 1917 р. – 7 грудня 1918 р.: протоколи засідань Культурної комісії, звіти, телеграми, листи, доповідні записи, списки пам'яток історії та культури та ін.

Рец.: Білокінь С. Розмови 1918 року про повернення українських пам'яток // Укр. культура. – К., 1997. – С. 32-33.

Див. також № 645, 1680, 1690, 1744, 1745, 1755, 1762, 1763, 1924, 2043, 2290, 2667, 2851, 3423, 3857, 4462, 4478, 4502, 4549

Освіта

3795. Антонович П. Педагогічні нариси: Виховання дітей у шк.-захистах. – Житомир, 1918. – 31 с. – Передрук з «Волин. нар. газ.»

***3796. Балицька О.В.** Відродження шкільництва в УНР (березень 1917 – квітень 1918 рр.) // Тези Респ. наук.-теорет. конф., м. Харків, 26-28 берез. 1992 р. – Х., 1992. – С. 62-64.

3797. Балицька О.В. Просвітницька діяльність викладачів і випускників історичного факультету в період УНР (березень 1917 – квітень 1918 рр.) // 150 років розвитку вітчизняної історичної науки в Київському університеті: Матеріали Респ. наук.-практ. конф., Київ, 20-21 жовт. 1992 р. – К., 1993. – С. 74-80. – Бібліогр.: с. 79-80.

3798. Балицька О. Українська інтелігенція і відродження шкільництва (берез. 1917 р. – квіт. 1918 р.) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1994. – Вип. 22. – С. 132-137. – Бібліогр.: с. 137.

3799. Болтівець С. Іван Стешенко: Пед. погляди та ідеї: (До 125-річчя з дня народж.) // Освіта і упр. – К., 1998. – № 2. – С. 167-172.

Про діяльність Генерального Секретаріату освіти УНР.

3800. Бутівщенко С.В. Реорганізація управління середньою професійною освітою в Україні у 20-ті роки: здобутки, труднощі, перспективи // Конфлікти в педагогічних системах: Зб. доп. наук.-практ. конф., 20-21 трав. 1997 р. – Вінниця, 1997. – С. 44-47.

Формування професійної освіти в 1917 та 1919 роках.

3801. Васькович Г. Шкільництво в Україні (1905-1920 рр.) / Укр. вільний ун-т; З супровід. словом А. Алексюка. – К.: Мандрівець, 1996. – 360 с. – (Сер.: Габілітації; № 2). – Бібліогр.: с. 339-352. – Імен. покажч.: с. 354-359.

Зі змісту: Шкільництво при Центральній Раді. – С. 66-68, 70-78, 81-82, 88, 90, 103, 106-108, 111-112; Примітки і доповнення. – С. 229, 234, 236-237; Дод.: Статут Всеукраїнської Спілки Вчителів і діячів народної освіти, ухвалений Установчими Зборами Спілки [1917 р.]. – С. 263-265; По-

станови в справі організації освіти, винесені Всеукраїнським Учительським З'їздом 5-6 квітня 1917 р. – С. 269-272; Резолюції 2-го Всеукраїнського Учительського З'їзду в Києві [1917 р.]. – С. 273-276; Справоздання Центрально-го Бюро Всеукраїнської Учительської Спілки від 15 серпня 1917 р. до 1 січня 1919 р. – С. 277-280; Нарада в справі організації народної освіти в Україні 15-20 грудня 1917 р. – С. 299-312.

3802. Виселенець Г. У школі наша будучина [1917 р.] / УНР. – 2-е вид., перероб. – Вінниця, 1919. – 16 с. – (М-во преси та пропаганди УНР; № 200).

3803. Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава / Полтав. краєзн. музей та ін. – Полтава, 1995. – 176 с.

Зі змісту: Андрієць В. Перший рік діяльності Українського народного університету в Полтаві [1917-1918 рр.]. – С. 113-116; Андрієць В. Матеріали до історії Полтавської гімназії ім. І. Котляревського [1917-1918 рр.]. – С. 126-128; Клочко В. Курси української мови в Полтаві [1917-1918 рр.]. – С. 128-130.

3804. Войналович О. Державна політика Центральної Ради у шкільній освіті для національних меншин // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (36. ст.). – К., 1999. – Вип. 7. – С. 120-123. – Бібліогр.: с. 123.

3805. Волошинов К. Шкільні організації учнів українців м. Києва // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 3/4. – С. 153-157.

3806. Греченко В.А., Бадеєва Л.І., Сорочан Н.А. Центральна Рада та проблеми українізації [освіти] // Вісн. Ун-ту внутр. справ. – Х., 1997. – Вип. 2. – С. 116-124. – Бібліогр.: с. 123-124.

3807. Грушевський О. Український народний університет [у Києві] // Літ.-наук. вісн. – К., 1917. – Кн. 5/6. – С. 320-326.

Те ж // Шлях. – К., 1918. – № 2. – С. 55-59.

3808. Даниленко В.В. Освітня політика Української Центральної Ради. Українізація школи в 1917 р. // Відродження. – К., 1999. – № 6. – С. 40-42.

3809. Даниленко В., Рогар Н. Основні напрями реформування шкільної освіти в Україні за доби Центральної Ради // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 234-244. – Бібліогр.: с. 244.

3810. Даниленко В.М., Рогар Н.Ю., Слюсаренко А.Г. Розробка про-

грами реформування шкільної освіти в Україні за доби Центральної Ради // Наук. віsn. / Нац. акад. внутр. справ України. – К., 1998. – № 4. – С. 180-188. – Бібліогр.: с. 188.

3811. Дещо про удержання Українського народного університету / Ф.П. // Наше слово. – К., 1918. – № 1. – С. 6-7.

3812. До історії єдиної школи на Україні / О.М. // Вільна укр. шк. – К., 1918-1919. – № 8/9. – С. 143-145.

3813. Дорошкевич О. Огляд життя середньої школи [1917 р.] // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 2. – С. 98-108; № 3/4. – С. 186-191.

***3814.** Дровозюк Л.М. Гласні Вінницького повітового земства про відродження української національної школи (1912-1918 рр.) // Вінниця: минуле і сучасне: Матеріали 3-ї іст.-краєзн. конф. – Вінниця, 1994. – С. 24-27.

3815. Другий Всеукраїнський учительський з'їзд: Тези докл., дебати, постанови. – К.: Вид. Укр. т-ва шк. освіти, 1917. – 39 с.

3816. Знов про старі позиції: [Розвиток укр. шк.] // Вільна укр. шк. – К., 1919-1920. – № 1/3. – С. 3-5.

3817. Ігнатієнко В. Про Київський Український народний університет // Громада. – К., 1919. – № 4/5. – С. 7-8.

3818. Кілька слів про вчительські з'їзди / Ол. Дор-ич [Дорошкевич О.] // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 1. – С. 30-31.

3819. Кононенко Х. Середньошкільна молодь Києва в роках 1917-1918 // Альманах «Нового часу»: (Календар для всіх) на рік 1938. – Львів, 1937. – С. 21-26.

3820. Мазур В., Розовик Д. Перші кроки національної школи // Наука і сусп.-во. – К., 1993. – № 2. – С. 18-21.

Про освітній аспект діяльності Української Центральної Ради.

3821. Майборода В. Демократизація управління освітою в Україні [доби Центральної Ради] // Наука і освіта: Зб. наук. пр. – К., 1997. – Кн. 1. – С. 299-303.

3822. Майборода С.В. УНР і питання управління вищою освітою // Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. зб. – Житомир, 1997. – С. 19-20. – Бібліогр.: с. 20.

3823. Материалы по вопросу о преподавании предметов украиноведения в учебных заведениях. – К.: Изд. Киев. учеб. окр., 1918. – 66 с.

3824. Млиновецький Р. До історії українського протинаступу на освіт-

ньому фронті у 1917-1918 рр. // Альманах «Гомону України» на рік 1967: У 50-річчя Укр. нац. революції і 100-річчя Канади. – Торонто, [1966]. – С. 105-120.

3825. Нарада в справі організації народної освіти на Україні, 15-20 грудня 1917 р. // Вільна укр. шк. – К., 1918. – № 5/6. – С. 53-66.

Із змісту: План управління освітою в Україні. Генеральне
Секретарство освіти. – С. 56-61; Постанови і резолюції,
ухвалені нарадою. – С. 62-66.

3826. Нарада в справі організації народної освіти на Україні, 15-20 грудня 1917 року. Постанови наради земських і міських діячів позашкільної освіти в Києві, 12-15 грудня 1917 року. – К.: Вид. пед. журн. «Вільна укр. шк.», 1918. – 18 с. – (Б-ка вчителя; № 2).

3827. Онопрієнко В.І. Осередки національного відродження. Українські університети в 1917-1919 рр. // Вісн. АН України. – К., 1992. – № 2. – С. 77-87.

3828. Осташко Т.С. Всеукраїнські учительські з'їди в 1917 р. // Центральна Рада на тлі української революції: Наук.-теорет. читання, 16 берез. 1995 р., м. Київ. – К., 1996. – С. 69-77. – Бібліогр.: с. 77.

3829. Осташко Т.С. Український національно-освітній рух у 1917 р. // Вісн. Київ. лінгв. ун-ту. Сер.: Історія, економіка, філософія. – 1999. – Вип. 3. – С. 85-107. – Бібліогр.: с. 106-107.

3830. Передерій І.Г. Відродження та становлення українського національного загальноосвітнього шкільництва за доби Центральної Ради // Соціально-політичні та правові проблеми формування особистості і держави: Зб. наук. пр.: (За матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф., м. Хмельницький, 23-24 жовт. 1997 р.). – Хмельницький, 1998. – С. 126-129. – Бібліогр.: с. 129.

3831. Передерій І.Г. Розбудова українського шкільництва на Поділлі (берез. 1917 – квіт. 1918 рр.) // Вісн. Технол. ун-ту Поділля. – Хмельницький, 1998. – № 1. – С. 137-140. – Бібліогр.: с. 140.

3832. Передерій І.Г. Становлення основ національної системи освіти в Україні за доби Центральної Ради (берез. 1917 – квіт. 1918 рр.): Автограф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1998. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17.

3833. Передерій І.Г. Українська кооперація в процесі відродження національної освіти (березень 1917 – квітень 1918 р.) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 39. – С. 59-61. – Бібліогр.: с. 61.

***3834. Передерій І.Г.** Українське товариство шкільної освіти у національноосвітньому русі України на початку революції 1917 року // Тези доп. 48-ї наук. конф. професорів, викладачів, наук. працівників, аспірант-

тів та студ. Полтав. техн. ун-ту. – Полтава, 1996. – Ч. 1. – С. 10.

3835. Пікалова Т.І., Сорочан Н.А. Перші всеукраїнські вчительські з'їзди та їх роль у відродженні національної освіти // Зб. наук. пр. / Харк. пед. ун-т. Сер.: Історія та географія. – 1997. – Вип. 1. – С. 82-92.

Зокрема про реформування школи в Україні за часів
Центральної Ради.

3836. Пономаренко А. Художня інтелігенція і становлення національної освіти в Україні за доби Центральної Ради // Розбудова держави. – К., 1994. – № 10. – С. 29-34.

3837. Постанови наради земських і міських діячів на полі позашкільної освіти в Києві, 12-15 грудня 1917 року // Вільна укр. шк. – К., 1918. – № 5/6. – С. 66-71.

3838. Проект єдиної школи на Україні. Кн. 1. Основна школа / Передм. П. Холодного. – Кам'янець-Подільський: Накладом М-ва нар. освіти, 1919. – 172 с.

3839. Резолюції 2-го Всеукраїнського Учительського з'їзду в Києві // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 1. – С. 32-35.

3840. Резолюції 1-го Всеукраїнського професійного вчительського з'їзду // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 1. – С. 36-39.

3841. Рибалко О. Невідомий меморандум: до і після // Україна. – К., 1990. – № 48. – С. 4-5.

Про заснування Української державної академії мистецтв 1917 року та про її подальшу долю.

3842. Робітництво в початках відродження України / Я.Я. // Календар «Вперед». – Львів, 1920. – С. 110-111.

Про освітянські та мистецькі заклади різного рівня, створені за часів Центральної Ради для робітників.

3843. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні (Х – поч. ХХ ст.): Нариси / Редкол.: М.Д. Ярмаченко, Н.П. Калениченко, С.У. Гончаренко та ін. – К.: Рад. шк., 1991. – 382 с.

Освіта доби Центральної Ради. – С. 318-319, 326, 340, 352.

3844. Ростовська О.В. Участь викладачів і студентів Ніжинського історико-філологічного інституту князя Безбородька в національно-демократичних перетвореннях 1917 р. // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1995. – Вип. 6: Ніжин. вища шк. і пробл. розвитку освіти, науки, літ. – С. 136-139.

3845. Русова С. Націоналізація школи // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 1. – С. 3-7.

3846. Русова С. Позашкільна освіта // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 2. – С. 89-91; № 3/4. – С. 166-169.

3847. Рященко Д.С. Українізація школи в Українській Народній Республіці // 350-річчя Української держави Богдана Хмельницького: Матеріали Міжнар. наук. конф., 15-16 груд. 1998 р. – К., 1998. – С. 115-120. – Бібліогр.: с. 119-120.

*3848. Собчинська М.М. Реформа школи в Українській Народній Республіці // Наук. зап. іст. фак. Кам'янець-Поділ. пед. ін-ту. – 1995. – С. 154-169.

3849. Соломенко Е. Політика Центральної Ради в галузі народної освіти // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1997. – Вип. 6. – С. 244-247. – Бібліогр.: с. 247.

3850. Сорочан Н.А. Відродження національної освіти в Україні за доби Центральної Ради // Інформ.-метод. вісн. / Харк. обл. держ. адм. Упр. освіти, Харк. обл. ін-т удосконалення вчителів. – Х., 1997. – Вип. 15 (2). – С. 89-93.

*3851. Сорочан Н.А. Генеральне Секретарство народної освіти і Київська шкільна округа: Боротьба і конфлікт двох підходів до українізації шк. в 1917 р. // Конфлікти і культура: різноманіття їх проявів: Матеріали наук.-практ. конф. у Харк. держ. пед. ун-ті. – Х., 1997. – С. 180-186.

*3852. Сорочан Н.А. Генеральний Секретаріат народної освіти: проблеми децентралізації управління // Регіони в незалежній Україні: пошук стратегії оптимального розвитку: Тези доп. Міжрегіон. наук.-практ. конф. – Х., 1994. – С. 127-128.

3853. Сорочан Н. Зміни в управлінні освітою в Українській Народній Республіці (листопад 1917 р. – квітень 1918 р.) // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1997. – Вип. 6. – С. 240-243. – Бібліогр.: с. 243.

*3854. Сорочан Н.А. Інститут комісарів народної освіти за доби Центральної Ради // Проблеми державотворення України: історія і сучасність: Зб. наук. пр. – Х., 1997. – Ч. 2. – С. 31-38.

3855. Сорочан Н.А. Освітня політика Тимчасового уряду і Центральної Ради: протилежні підходи і напрями // Зб. наук. пр. / Харк. пед. ун-т. Сер.: Історія та географія. – 1997. – Вип. 1. – С. 126-137.

3856. Сорочан Н.А. Проблеми національного виховання в українській школі за доби Центральної Ради // Українська духовна культура в системі національної освіти: Тези доп. та повідомл. наук. конф., 18-19 квіт. 1995 р. – Х., 1995. – С. 102-104.

3857. Сорочан Н., Бурмака В. Роль «Просвіти» у відродженні української школи // Березіль. – Х., 1997. – № 11/12. – С. 149-154.

Про організацію українських шкіл, курсів для дорослих, лекційної роботи в 1917 р.

3858. Сорочан Н.А. Створення Генерального Секретарства народної освіти (червень-листопад 1917 р.) // Зб. наук. пр. / Харк. пед. ун-т. Сер.: Історія та географія. – 1998. – Вип. 2. – С. 31-38. – Бібліогр.: с. 37-38.

3859. Сорочан Н.А. Українська національна школа: Проблеми україномовності в 1917-1918 рр. // Культура України: історія і сучасність: Тези доп. Міжнар. наук.-теорет. конф., 25-26 жовт. 1994 р. – Х., 1994. – С. 42-44.

3860. Сорочан Н.А. Формування системи управління освітою в Україні за доби Центральної Ради (березень 1917 р. – квітень 1918 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Харків. ун-т. – Х., 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 14-15.

3861. Статут Всеукраїнського союзу позашкільної селянської освіти: [Зареєстр. 8 квіт. та 28 трав. 1918 р.]. – К., 1918. – 8 с.

3862. Статут Всеукраїнської спілки вчителів і діячів народної освіти, ухвалений установчими зборами спілки // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 1. – С. 13-15.

3863. Сушицький Ф. Про вищі українські школи на Вкраїні [1917 р.] // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 2. – С. 108-109.

3864. Телячий Ю. Центральна Рада та українське шкільництво (березень 1917 – квітень 1918 рр.) // Рідна шк. – К., 1999. – № 2. – С. 74-76. – Бібліогр.: с. 76.

***3865. Український учительський съезд** (в Києве, 4-6 апраля) // Нар. учитель. – Кишинев; К., 1917. – № 11/12. – С. 19.

3866. Чепіга Я. Соціалізація народної освіти // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 2. – С. 74-83.

3867. Черкасенко С. Кілька слів про українізацію народної школи // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 2. – С. 68-74.

3868. Чорна книга України: Зб. документів, арх. матеріалів, листів, доп., ст., досліджень, есе / Упоряд. Ф. Зубанича; Передм. В. Яворівського; Демократична партія України. – К.: Видавн. центр «Просвіта», 1998. – 784 с.

[Ч. 11]: Художня інтелігенція і становлення національної освіти в Україні за доби Центральної Ради. – С. 35-41.

3869. Шип Н.А. Київська духовна академія – центр вищої духовної освіти Наддніпрянської України (XIX – початок XX ст.) // Укр. іст. журн. – К., 1999. – № 2. – С. 63-76. – Бібліогр.: с. 74-76.

Доба Центральної Ради. – С. 67-70, 74.

3870. Широцький К. Про Академію мистецтв // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 3/4. – С. 192-194.

3871. Ющишин І. Деякі основи організації позашкільної освіти: (З приводу заснування Т-ва «Копійка на рідну школу») // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 3/4. – С. 169-172.

3872. Ющишин І. Про нижчу школу на Україні // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 2. – С. 94-98; № 3/4. – С. 182-186.

Див. також № 480, 1828, 1834, 1835, 1845, 1885, 1896, 1912, 1933, 1948, 2355, 2435, 2610, 3272, 3366, 3437, 3792, 3893, 4549

Література. Мистецтво.

3873. Авраменко Н. Національна революція 1917 року в Україні та її вплив на творчість поетів-символістів // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1997. – Вип. 6. – С. 286-289. – Бібліогр.: с. 289.

3874. Білодід О., Киркевич В. По Рембрандту – фугасом // Україна. – К., 1991. – № 26. – С. 12-14.

Про втрати, завдані Києву військами Муравйова в 1918 р.

3875. Біляшівський М. Справи українського мистецтва // Шлях. – К., 1918. – № 1. – С. 48-52.

3876. Богун М. Державний балаган або Народний театр і Театральна рада [1917 р.]. – К., 1918. – 15 с.

3877. Ботунова Г.Я. Українське театральне мистецтво в Харкові в 1917 році в контексті суспільно-політичного життя // Шляхи розвитку мистецтва та культури Слобожанщини: проблеми історії, теорії і практики: Тези доп. Всеукр. наук.-метод. конф., 22-24 листоп. 1993 р. – Х., 1993. – С. 48-50.

3878. Видубицький монастир після вибуху Звіринецьких порохових льохів у 1918 році / Вступ. слово й публ. документа В. та І. Гиричів // Пам'ятки України. – [К.], 1993. – № 1/6. – С. 192-193.

Наведено опис пошкоджень пам'ятників старовини, зроблений Ф. Ернстом.

3879. Галабутська Г., Бабанська Н. Перший національний театр, [заснований 14 вересня 1917 року]: За матеріалами виставки в Музеї М. Заньковецької // Укр. театр. – К., 1998. – № 1. – С. 24-26.

3880. Дикансько М. Спогади з рідного краю: (До роковин Т.Г. Шевченка) // Воля. – Віденськ., 1921. – Т. 1, № 12. – С. 572-574.

Січень – лютий 1918 року.

- 3881.** Жученко М. [Дорошенко Д.] Українське письменство в 1917 році // Літ.-наук. вісн. – К., 1918. – Кн. 2/3. – С. 233-238.
- ***3882.** За геройчний театр!: Свято державності. – 2-е вид. – Нью-Йорк, 1955. – 183 с.
- 3883.** Зеров М. Українське письменство в 1918 р. // Літ.-наук. вісн. – К., 1919. – Кн. 3. – С. 331-344.
- 3884.** Іващенко Г. Український портрет та герб у проектах гральних карт Георгія Нарбута (1917-18 рр.) // П'ята наук. геральд. конф. (Львів, 10-11 листоп. 1995 р.): Зб. тез повідомл. та доп. – Львів, 1995. – С. 31-34.
- 3885.** Катасонова Т.В. Київ театральний: Фрагменти 1918-го... // Єва. – К., 1995. – Зима. – С. 54-56.
- 3886.** Катасонова Т.В. Рік 1917: Київ театральний ... // Укр. театр. – К., 1987. – № 6. – С. 25-27.
- 3887.** Катасонова Т.В. Функціонування театрів малих форм Києва у 1917-1918 рр.: (Соціокульт. аспект): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ін-т культури. – К., 1995. – 20 с. – Бібліогр.: с. 19-20.
- 3888.** Миронець Н. Українська поезія 1917 р. як джерело вивчення ідеї національного відродження // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Іст.-філол. науки. – 1991. – № 2. – С. 23-28.
- 3889.** Мирська Т.І. Діяльність відділу пластичних мистецтв у 1917-1918 роках // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1997. – Вип. 35. – С. 99-106. – Бібліогр.: с. 106.
- 3890.** Мочульський М. Український національний театр [1917 р.] // Літ.-наук. вісн. – К., 1917. – Кн. 3. – С. 335-344.
- 3891.** Осташко Т.С. З історії літературно-мистецького життя в Україні за часів Центральної Ради // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 3. – С. 24-38. – Бібліогр.: с. 37-38.
- 3892.** Приходько О. Організація народних хорів по Україні [1917 р.] // Вільна укр. шк. – К., 1917. – № 2. – С. 91-94.
- 3893.** Семененко Н.Ф., Шевчук О.В. Музична освіта // Історія української музики: В 6 т. – К., 1992. – Т. 4. – С. 484-502.
- Про діяльність Музичного відділу при Генеральному
Секретаріаті Центральної Ради. – С. 485-487.
- *3894.** Старух О.В. Доба Центральної Ради в зображені радянських письменників та істориків літератури // Література й історія: Матеріали Міжнар. наук. конф., 12-14 груд. 1996 р. – Запоріжжя, 1996. – Ч. 2. – С. 320-324.
- 3895.** Эрнст Ф. Художественные сокровища Киева, пострадавшие в 1918 году. – К.: ГУРО, 1918. – 20 с., 9 ил.

Те ж / Передм. «Під прицілом більшовицьких батарей»
М. Шудрі // Розбудова держави. – К., 1994. – № 7. –
С. 33-37. – Укр. мовою.

Див. також № 2005, 2842, 3841, 3870

Преса. Видавнича діяльність

3896. Волобуєва А. Піднесення національної преси в Києві 1917 р. // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. шостої Всеукр. наук.-теорет. конф., 11-13 трав. 2000 р. – Львів, 2000. – С. 104-108.

3897. Денисенко В. Трибуна вільного слова: [Газ.«Нова Рада»] // Історичний календар – '97. – К., 1996. – Вип. 3. – С. 87-88.

3898. Ігнатієнко В. Кооперативна преса на Україні в 1918 році та її характер // Кооп. зоря. – К., 1919. – № 1/3. – С. 13-17.

3899. Ківшар Т. Український книжковий рух як історичне явище (1917-1923 pp.) / НАН України. Центр пам'яткознавства, Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури, Київ. ін-т культури. – К.: Логос, 1996. – 344 с.

Розд. 1: Підтримка Українською Центральною Радою книжкового руху (берез. 1917 – квіт. 1918 рр.). – С. 13-69.

3900. Крупський І.В. Українська національно-патріотична журналістика Наддніпрянщини періоду діяльності Центральної Ради (1917-1918 pp.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. третьої Всеукр. наук.-теорет. конф., 22-23 груд. 1995 р. – Львів, 1995. – С. 79-83.

3901. Леонтович В. Раптовий зріст попиту на українську книжку в Харкові за часів української держави // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 9. – С. 14-15.

3902. Мукомела О. Тернистий шлях до мети // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 1. – С.87-93.

Створення мережі інформаційних видань та газет.
Пропагандистська діяльність партій та громадських організацій за часів Центральної Ради.

3903. Періодичні видання Катеринослава та Катеринославської губернії (1838-1917 pp.): Список / Уклад.: Н.М. Сидоренко, О.І. Сидоренко, О.Д. Школьна; НАН України. Львів. наук. б-ка та ін. – Львів; К., 1995. – 152, [2] с.

Зокрема видання 1917 р.

3904. Періодичні видання Полтави та Полтавської губернії (1838-1917 pp.): Список / Уклад.: Н.М. Сидоренко, О.І. Сидоренко, О.Д. Школьна; НАН України. Львів. наук. б-ка та ін. – Львів; К., 1996. – 128 с.

Зокрема видання 1917 р.

3905. Сенгалевич Ф. Періодична преса на Канівщині на початку революції: З споминів ред. // Бібліол. вісті. – К., 1927. – № 2. – С. 66-68.

3906. Сурай Ю.І. З історії української газети «Нова Рада» (1917 р.) // Зап. ист. фак. / Одес. ун-т. – 1995. – Вип. 1. – С. 225-230.

3907. Школьна О.Д. Становлення та розвиток системи періодичної преси Катеринославської губернії, 1838-1917 рр.: Автореф. дис. ... канд. філол. наук / Київ. ун-т. Ін-т журналістики. – К., 1997. – 16 с. – Бібліогр.: с. 15-16.

1917 рік. – С. 10-14.

3908. Школьна О. Україномовна преса Катеринослава у 1917 році // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 234-237.

3909. Яценко В.Я. Особливості розвитку катеринославської періодичної преси у 1917 р. // Спадщина: До 75-річчя держ. арх. Дніпропетр. обл.: Ювіл. зб. – Дніпропетровськ, 1999. – С. 105-118.

Див. також № 2599, 2602, 2607, 2608, 2611-2613, 2620, 2630, 2633, 2635, 2637, 2641, 2642, 2647, 2648, 2650, 2656, 2667, 4730

Релігія. Церква

3910. Божко Н.М. Ставлення політичних партій до православної церкви в Україні (1917-1918 рр.) // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 188-190.

3911. Божко Н., Цубов Л. Церква України в добу Центральної Ради // Історія релігій в Україні: Тези повідомл. II круглого столу (м. Львів, 4-5 трав. 1992 р.). – К.; Львів, 1992. – С. 11-13.

3912. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви. [Т.] 4. (ХХ ст.). Ч. 1 / Укр. Автокеф. Православ. Церква. – 2-е вид. – Нью-Йорк; К.; С.Бавнд Брук, 1990. – 384 с. – Імен. покажч. ист. осіб: с. 363-372. – Бібліогр.: с. 373-381.

Розд. 1, [гл.] 1: Єпархіальні з'їзди 1917 р. в єпархіях України, склад їх та постанови. Організація в Києві першої Всеукраїнської Православної Ради та її діяльність. – С. 11-20.

[Гл.] 2: Українська Центральна Рада, Генеральний Секретаріат та їх відношення до національної церковної справи в Україні. – С. 20-24.

3913. Войналович В. Біля джерел відродження української церкви [1917 р.] // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визволиних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 67-74.

3914. Гамрецький Ю.М. Православна церква на Україні на зламі епох (1917-1918 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1989. – № 11. – С. 47-59.

3915. Игнатуша А.Н. Православная церковь на Украине в борьбе против революционного движения (начало XX в. – 1917 г.) // Вопр. истории СССР. – Х., 1989. – Вып. 34. – С. 120-128. – Библиогр.: с. 128.

1917 р. – С. 123-128.

3916. Ігнатуша О.М. Церква та національне державотворення // Українська революція, 1917 – початок 1918 рр.: Пробл., пошуки, узагальнення. – Запоріжжя, 1998. – С. 189-230. – Бібліогр.: с. 228-230.

3917. Ільченко І., Пилявець Л. Питання оновлення та українізації церкви на Київському єпархіальному українському з'їзді (квіт. 1917 р.) // Історія релігій в Україні: Тези повідомл. Міжнар. В круглого столу (м. Львів, 3-5 трав. 1995 р.). – К.; Львів, 1995. – Ч. 2. – С. 178-179.

***3918.** Краткая летопись первого Всеукраинского церковного собора и его важнейшие постановления в январе и июне 1918 г. – К., 1918.

3919. Лисенко О. Про статус православної церкви в часи Центральної Ради // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 298-303. – Бібліогр.: с. 302-303.

3920. Лужницький Г. Московсько-більшовицьке переслідування Православної Церкви. [Ч.] 1. Боротьба за автокефалію Української Православної Церкви в 1917-1918 рр. // Російщення України: Наук.-попул. зб. – К., 1992. – С. 173-180.

Доба Центральної Ради.

3921. Мартиологія українських церков. У 4 т. Т. 1. Українська Православна Церква: Документи, матеріали, християн. самвидав України / Упоряд., ред. О. Зінкевич, О. Воронин. – Торонто; Балтимор: Смолоскип, 1987. – 1207 с.: іл. – (Б-ка «Смолоскипа»; № 54). – Бібліогр.: с. 1065-1104. – Покажч. імен: с. 1129-1172. – Покажч. назв і подій: с. 1173-1185. – Тит. арк. парал. англ.

Розд. 1, [гл.] 1: До справи скликання Всеукраїнського Церковного Собору [груд. 1917 р.]. – С. 33-34.

[Гл.] 2: Заклик у справі скликання Всеукраїнського Церковного Собору. – С. 35-36.

[Гл.] 3: За незалежність Української Православної Церкви. – С. 37-39.

3922. Нариси історії української інтелігенції (перша половина ХХ ст.). У 3 кн. Кн. 1 / С.І. Білокінь, О.Д. Бойко, Г.С. Бреха та ін.; АН України. Ін-т історії України. – К., 1994. – 138 с. – Імен. покажч.: с. 133-137.

Розд. 3, [гл.]: Влада і духовництво. – С. 122-129.

Період Центральної Ради та Директорії.

3923. Огієнко І. Відродження української церкви: (Докл. на Всеукр. церков. Соборі у Києві... 4 січ. 1918 р.) // Дорошенко Д. Ілюстрована історія України, 1917-1923 рр. – Ужгород, 1930. – Т. 2. – С. 322.

3924. Пилявець Л. Київський єпархіальний український з'їзд (12-14 квіт. 1917 р.) // Історичний календар – '97. – К., 1996. – Вип. 3. – С. 108-109.

3925. Пилявець Л. «Мусимо устроювати нашу церкву...»: Ідея автокефалії Укр. церкви у 1917 р. // Людина і світ. – К., 1999. – № 8. – С. 9-14.

3926. Пилявець Л. Рух за автокефалію Православної Церкви за часів Центральної Ради // Християнство в контексті історії і культури України: Матеріали першої Міжнар. наук. конф., 28-30 листоп. 1997. – К., 1997. – С. 44-45.

3927. Про українізацію церкви: Докл., прочит. на Полтав. Єпарх. з'їзді духовенства й парафіян, 3-6 трав. 1917 р. – 4-е вид. – Лубни, 1917. – 12 с.

3928. Реєнт О.П. Церковно-релігійне життя в добу Центральної Ради // 350-річчя Української держави Богдана Хмельницького: Матеріали Міжнар. наук. конф., 15-16 груд. 1998 р. – К., 1998. – С. 12-17.

3929. Рклицкий С. К вопросу о церковной автономии Украины: Схема лекции, прочит. на Епарх. съезде духовенства и мирян 6 мая 1917 г. в Полтаве. – 2-е изд. – Полтава, 1917. – 16 с.

3930. Статут Українського православного брацтва ім. святих Кирила та Мефодія / Києво-Печер. Лавра. – К., 1918. – 10 с.

Див. також № 884, 2149, 2150, 2159, 2163, 2166, 2190, 2436, 4589

ІІІ. УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА. ГЕТЬМАНАТ

Джерела

Документи

3931. Грамота Гетьмана Всієї України, видана на підставі ухвали Ради Міністрів про ратифікацію Мирового договору України з Німеччиною. – К.: Вид. «Держ. Вісн.», 1918. – 31 с. – Текст парал. нім.

3932. Грамота до всього українського народу: (У скор.) // За всенациональну єдність: У 110-річчя народж. гетьмана Павла: У 65-річчя відновлення гетьманства: Збірник. – Торонто, 1983. – Ч. 2. – С. 7.

3933. Договір (проект) між Українською Державою та РСФСР про передачу культурних цінностей Україні // Україна в міжнародно-правових відносинах. – К., 1997. – Кн. 2: Правова охорона культ. цінностей. – С. 514-516.

3934. Закон 24 сентября 1918 года о реквизиции жилых и нежилых помещений для удовлетворения потребностей государственных и общественных, имеющих общегосударственное значение, учреждений, а также лиц, состоящих на службе в государственных учреждениях / Т-во печ. и изд. дела авт.-изд. «Голос». – К., 1918. – 12 с.

3935. Закон 10-го сентября 1918 года о повышении окладов гербового сбора. Оклады гербового сбора, установленные законом 10 сентября 1918 г. О пропорциональном гербовом сборе. – К.: Изд. Департамента прямых налогов, 1918. – 23 с.

3936. Закон о казенных сборщиках и рассыльных 14-го июня 1918 года и инструкция к этому закону. – К., 1918. – 19 с.

Зміст: Закон о казенных сборщиках и рассыльных 14-го июня 1918 г. – С. 1-5; Інструкция к закону о казенных сборщиках и разсыльных 14-го июня 1918 г. – С. 6-19.

*Те ж / М-во фінансів. Департамент простих податків.
– К., 1918. – 27 с. – Укр. мовою.

3937. Закон о повышении ставок гербового сбора от 10 сентября 1918 г. / Предисл. Н. Павлова-Сильванского. – К.: Голос, 1918. – 13 с.

Те ж / С поясн. В.Д. Кузятини, М.Н. Левина. – Неофіц.

изд. – К., 1918. – 23 с. – Прил.: Закон 24 сентября 1918 г. о разрешении писать векселя на гербовой бумаге низшего против вексельной суммы достоинства. – Передрук з «Держ. вісн.» – 1918. – № 50.

3938. Закон об изменении действующего положения об общественном управлении городов, принятый Советом Министров. – К., 1918. – 24 с.

3939. Закон об украинском гражданстве, изданный 4 июля 1918 г. – Неоф. изд. – Одесса: Изд. Д.Т. Рыбака и К, [1918]. – 7 с.

*3940. Закон про право продажу та купівлі землі поза міськими оселями. Про право на врожай 1918 р. на території Української Держави. – К.: Вид. «Держ. вісн.», 1918. – 8 с.

3941. Закон про проведення виборів губерніальних і повітових земських гласних, 16 вересня 1918 р. – К.: Вид. «Держ. вісн.», 1918. – 32 с.

Те ж / С предисл. В.Я. Головни. – Изд. неофиц. – К., 1918. – 30 с. – (Т-во печ. и изд. дела авт.-изд. «Голос»). – Рос. мовою.

Те ж. – К., 1918. – 27 с. – Рос. мовою.

Те ж: Пер. с укр. – Изд. неофиц. – Винница, 1918. – 15 с.

Те ж. – Одесса, [1918]. – 14 с. – Рос. мовою.

3942. Закони: 1. Про право продажу та купівлі землі поза міськими оселями. 2. Про право на врожай 1918 року на території Української Держави. 3. Про забезпечення цукрових заводів буряками врожаю 1918 р. – К., 1918. – 15 с.

*3943. Закони: 1. Про установлення Земельних комісій, про відновлення чинності «Положения о землеустройстве» і деяких постанов про селянську землевласність та землекористування. 2. Статут Губерніальних та Повітових земельних комісій. 3. Штати Губерніальних та Повітових земельних комісій. 4. Про утворення Тимчасових земельно-ліквідаційних комісій. 5. Штати Губерніальних і Повітових земельно-ліквідаційних комісій. 6. Тимчасовий закон про міри боротьби з розрухою сільського господарства. – К.: Вид. «Держ. вісн.», 1918. – 29 с.

3944. Законодательные акты 1918 года: Законы Укр. Державы: (Законы, постановления, инструкции, циркуляры). – Неофиц. изд. – Одесса: Практ. правоведение, [1918].

Вып. 5: Апрель – июнь. – 38 с.

Вып. 6: Июль. – 40 с.

Вып. 7: Август. – 40 с.

Вып. 8: Сентябрь. – 55 с.

3945. Законы: 1. О реквизиции жилых и нежилых помещений. 2. О выборах земских гласных. 3. Дополнительный закон о выборах городских и

земских гласных. 4. О городских выборах. 5. О прекращении силы арендных договоров на недвижимое имущество. 6. О новой гербовой оплате. 7. Об отмене военного налога. – Херсон: Херсон. губерн. вісн., [1918]. – 20 с.

3946. Збірник урядових розпоряджень в зв'язку з встановленням хлібної монополії. – К.: Вид. «Держ. вісн.», 1918. – 18 с. – Текст парал. рос.

Подано 10 документів (накази та постанови) доби Гетьманату.

*3947. Извлечение законов из «Государственного вестника». – Х.: Ведомости Харьк., 1918. – 264 с.

3948. Історія української Конституції / Укр. правн. фундація; Упоряд.: А. Слюсаренко, М. Томенко; Вступ. ст. С. Головатого. – К.: Право, 1997. – 443 с.

Розд. 3, [гл.] 2: Період гетьманату Скоропадського: Грамота до всього українського народу. Закони про тимчасовий державний устрій України. – С. 114-120.

3949. Квартирный закон 19 октября 1918 г. – [К.], 1918. – 13 с. – Текст парал. укр.

3950. Кедрин I. Паралелі в історії України. – Нью-Йорк: Червона Калина, 1971. – 139 с.

Ч. 2: Документи: Грамота гетьмана Павла Скоропадського про федерацію України з Росією. – С. 83-84.

3951. Клунний Г. В боротьбі за селянство: Земел. законодавство контролю рев. урядів за час революції на Україні. – Х.: Рад. селянин, 1926. – 180 с.

Зі змісту: Грамота до всього українського народу. – С.84; Закони про тимчасовий державний устрій України. – С.85; Правительственне повідомлення. – С.85-86; Ухвалена Радою Міністрів постанова про тимчасове припинення прилюдного продажу нерухомих маєтків по-за межами міст і містечок. – С.86; Про право на врожай 1918 р. на території Української держави. – С.86-87; Про умови, які не лічуться порушенням орендних договорів. – С.88; Про забезпечення цукрових заводів буряками врожаю 1918 р. – С.88-89; Про міри боротьби з розрухою сільського господарства. – С.89-90; Про право продажу та купівлі землі по-за міськими оселями. – С.90-93; Ухвалений Радою Міністрів Закон про установлення земельних комісій. Про відновлення чинності «Положения о землеустройстве» і деяких постанов про селянську землевласність та землекористування. – С.93-94; Статут губерніальних та повітових земельних комісій. – С.94-98; Ухвалений Радою Міністрів Закон про утворення тимчасових земельно-ліквідаційних комісій. – С. 98; Статут тимчасових земельно-ліквідаційних комісій.

– С.98-106; Губерніальним та повітовим земельним комісіям про завдання земельних комісій та порядок початку праці на місцях. – С.107-111; Про прикорочення сили орендних договорів на позамістові нерухомі маєтки сільськогосподарського значення в випадках поділення їх через продаж дрібними участками. – С.112; Статут Державного земельного банку. – С.112-113; Ухвалений Радою Міністрів, затверджений ясновельможним п.Гетьманом Закон 20 жовтня 1918 року про накладання на орендарів, які мають складені до 1 січня 1918 року договори оренди на позаміське нерухоме майно сільськогосподарського значення, обов'язку виплачувати налоги, збори та повинності з того майна на протязі 1918 й 1919 років. – С.113-114; Проект загальних підстав Земельної реформи. – С.114-118; Грамота гетьмана всієї України та військ козацьких до народу українського. – С.118-120; Ухвалений Радою Міністрів Закон про передачу хліба врожаю 1918 року в розпорядження держави. – С.120-121.

3952. Конституційні акти України, 1917-1920. Невідомі конституції України / Відп. ред. Ю.Д. Прилюк. – К.: Філос. і соціол. думка, 1992. – 272 с.

Зі змісту: Українська держава – Гетьманат: Грамота до всього українського народу. – С. 82-83; Закони про тимчасовий державний устрій України. – С. 84-86; Ухвалений Радою Міністрів Тимчасовий закон про верховне управління державою на випадок смерті, тяжкої хвороби і перебування по-за межами держави ясновельможного пана гетьмана всієї України. – С. 87-89.

3953. Костів К. Конституційні акти відновленої Української Держави 1917-1919 років і їхня політично-державна якість. – Торонто, 1964. – 186 с. – Тит. арк. парал. англ.

[Гл.]: Доба гетьмана Павла Скоропадського: 1. Грамота до всього українського народу. – С. 118-123; 2. Закон про тимчасовий державний устрій України. – С. 123-129; 3. Грамота Павла Скоропадського про федерацію України з Росією. – С. 129-139.

3954. Марущенко-Богданівський А. «Занапостили Божий рай» // Табор. – Каліш, 1928. – № 9. – С. 101-113.

В статті подано документи: Грамота до всього українського народу. – С. 104-105; Закони про тимчасовий державний устрій України. – С. 106-109.

3955. Меморандум Всеукраїнського земського з'їзду до Гетьмана всієї України // Воля. – Відень, 1919. – Т. 1, № 3. – С. 18-23. – З архівів Гетьманщини.

3956. Новий закон о найме помещений, 21-го октября 1918 г.: С прил. выдержек из закона 5 авг. 1917 г., изд. Врем. правительством. – Изд. неофиц. – Х., 1918. – 16 с.

Те ж / Полн. текст закона под ред. и с предисл. Е.И. Кельмана. – К., 1918. – 32 с.

Те ж. – Одесса: Юж. кн., [1918]. – 8 с.

3957. Новый квартирный закон: Утв. паном Гетьманом 20 окт. 1918 г. – К., 1918. – 8 с.

3958. О продлении и изменении некоторых постановлений о прямых налогах: (Закон, одобр. Советом министров и утв. гетманом 13 нояб. 1918 г.). – К., [1918]. – 8 с.

3959. Одобренный Советом Министров Закон о найме помещений, 20 октября 1918 года / С предисл. М.И. Митилино и постатейн. объясн. А.Н. Бутовского; Т-во печ. и изд. дела авт.-изд. «Голос». – Неофиц. изд. – К., 1918. – 51 с. – В кн. также: Извлечение из закона 5 авг. 1917 г.

3960. Положение о волостном земском управлении с относящимися к нему узаконениями и правительственные разъяснениями / Сост. М.И. Ржевусский. – Х.: Харк. губерн. зем. упр., 1918. – VI, 318 с.

3961. Слюсаренко А.Г., Томенко М.В. Історія української конституції. – К.: Т-во «Знання» України, 1993. – 191 с.

Зі змісту: Грамота до всього українського народу. – С. 86-87; Закони про тимчасовий державний устрій України. – С. 87-90.

3962. У 60-річчя відновлення гетьманської Української Держави, 29 квітня р.Б. 1918 / Упоряд. і зред. М. Королішин. – Торонто: Батьківщина, 1978. – 189 с. – (Б-ка т-ва «Батьківщина»; № 2).

Зі змісту: До всього українського народу: (Уривок із Грамоти гетьмана Павла про його прогр. держ. буд-ва на найближ. час). – С. 10-11; Універсал про відновлення ко-зацтва [16 жовт. 1918 р.]. – С. 12; Військова присяга за Гетьманщини 1918 р. – наказ, ч. 339, 20 лип. 1918. – С. 23.

3963. Українська суспільно-політична думка в 20 столітті: Документи і матеріали. Т. 1 / Упоряд.: Т. Гунчак, Р. Сольчаник. – [Мюнхен]: Сучасність, 1983. – 510 с. – (Б-ка прологу і сучасності; № 157).

Ч. 3. 56. Перші кроки гетьманської влади: 1. Універсал гетьмана Павла Скоропадського. – С. 384-385; 2. Закони про тимчасовий державний устрій України. – С. 386-389.

*3964. Ухвалений Радою Міністрів Закон про громадянство Української держави. – Б.м., [1918]. – 6 с.

*3965. Ухвалений Радою Міністрів Закон про передачу хліба врожаю 1918 року в розпорядження держави, затверджений Гетьманом всієї України 15 липня 1918 р. // Вісн. громад. агрономії. – К., 1918. – № 1. – С. 37.

3966. Яневський Д.Б. Маловідомі конституційні акти України 1917-1920 рр. / АН УРСР. Ін-т історії. – К., [1991]. – 68 с. – (Іст. зош.; № 2).

Дод.: Док. № 3. Закони про тимчасовий державний устрій України. – С. 56-59.

* * *

3967. Вернадський В.І. Щоденник: Записи 12 трав., 6, 8 та 9 черв. 1918 / Вступ. ст. «Біля джерел Української академії наук у Києві: (Сторінки щоденника В.І. Вернадського 1918 р.)» С.М. Кіржаєва // Український археографічний щорічник. – К., 1992. – Вип. 1. – С. 321-331.

3968. Дорошенко Д. Листи до Липинського з часу від 6.07 до 7.09 1918 р. / Передм. і підготов. матеріалу П.І. Ісаєва // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1968. – № 1/4. – С. 146-150.

3969. Луцький О. Щоденник / Передм. «Щоденник з України 1918 р.» Ю. Луцького // Кур'єр Кривбасу. – Кривий Ріг, 1998. – № 93/94. – С. 104-114.

Рец.: Корогодський Р. Читаючи «Щоденник з України 1918 р.» Остапа Луцького...» // Там же. – С. 97-101.

3970. Милюков П.Н. Дневник: (Переговоры с немцами в 1918 году) // Новий журн. – Нью-Йорк, 1961. – Кн. 66. – С. 173-203.

Травень-липень 1918 року в Києві.

3971. Муравйовщина та інші події в Україні 1918-1919 рр. очима сучасника: [Два листи Д. Сумцова з містечка Звенигородка, тепер Черкас. обл. до батька-фольклориста, етнографа і літературознавця М. Сумцова з фондів ЦДІА України в м. Києві, рос. мовою] / Вступ. слово і публ. документів О. Музичук // Пам'ятки України. – К., 1993. – № 1/6. – С. 208-212. – Бібліогр.: с. 212.

3972. Россия и Украина: Из дневников Н.М. Могилянского и писем к нему П.П. Скоропадского 1919-1926 / Публ. А. Сергеева // Минувшее: Ист. альм. – М.; Спб, 1993. – [Вып.] 14. – С. 253-274.

1918-1920 рр. – С. 253-259.

3973. Чикаленко Є. Щоденники (1918-1919) [25.V. – 3.VIII.1918] / Передм. «Невідомі щоденники Євгена Чикаленка» Ф. Погребенника // Слово і час. – К., 1993. – № 10. – С. 25-35; № 11. – С. 67-77; № 12. – С. 68-78; 1994. – № 1. – С. 73-82; № 2. – С. 96-100. – Початок див. журн. «Україна». – К., 1992. – №№ 1, 2.

Див. також № 5, 12, 573, 1158, 1797, 2970, 3651, 3704, 3794, 4074, 4133, 4190, 4294, 4332, 4454, 4479, 4489, 4558, 4559, 4576, 4579

Спогади

3974. Аверин В. Под гнетом австро-германского империализма: (1918 г. на Екатеринославщине): [Воспоминания] // Літопис революції. – Х., 1928. – № 6. – С. 233-272.

3975. Алексеев И. (Небутев). Из воспоминаний левого эсера: (Подпол. работа на Украине). – М.: Гос. изд-во, 1922. – 52 с.

Рец.: Ш-л М. // Нова Україна. – Прага, 1925. – № 2/3. – С. 173-174.

Доба Гетьманату та Директорії.

3976. Андрієвський В. З минулого. [У 3 т.]. Т. 2. Від Гетьмана до Директорії. Ч. 1. Гетьман. – Берлін: Укр. Слово, 1923. – 262 с. – (Б-ка «Укр. словах»; № 41).

3977. Биковський Л. Бібліотека Кам'янець-Подільського державного українського університету: (Спомини). – Нью-Йорк; Вінніпег, 1949. – 8 с. – (Фундація бібліотекознавства ім. М. Гочаловської; № 17).

3978. Быструков В. Из истории гетманско-петлюровского периода на Черниговщине: (Воспоминания) // Летопись революции. – Х., 1926. – № 2. – С. 101-108.

3979. Войнаренко О. З гетьманських часів: Спогади самовидця з року 1918. – Детройт: Накладом Жін. від. Укр. гетьман. орг., 1950. – 30 с.

Про діяльність Гетьманату в галузі культури.

***3980.** Галушка І. Спомини про мої переживання від 28 жовтня 1918 до середини січня 1921 року // Вісті. – Мюнхен, 1962. – № 105. – С. 6-8.

3981. Годы борьбы, 1917-1927: Сб. воспоминаний и материалов по истории рев. движения на Зиновьевщине / Зиновьев. окр. окт. комис.; Под ред. Окруж. окт. комис. – Зиновьевск, 1927. – XII, 194 с.

[Розд. 2]: В дни гетманщины и оккупации. – С. 41-70.

3982. Гольденвейзер А.А. Из Киевских воспоминаний (1917-1921 гг.) // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 3, [т.] 6. – С. 161-303. – Репринт. воспроизведение изд. 1922 г.

Доба Гетьманату. – С. 216-230.

3983. Гуль Р.Б. Киевская эпопея (ноябрь – декабрь 1918 г.): Воспоминания // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 1, [т.] 2. – С. 59-86. – Репринт. воспроизведение изд. 1921 г.

Те ж / Передм. «Гортаючи сторінки «Архива русской

революции» Г.В. Папакіна // Арх. України. – К., 1991. – № 4. – С. 51-64; № 5/6. – С. 56-71.

3984. Гуммерус Г. Україна в переломні часи: Шість місяців на чолі посольства у Києві: [Спогади]: Пер. з фін. / Кий. ун-т та ін. – К.: Таксон, 1997. – 199 с. – Тит. арк. парал. фін.

Про події доби Гетьманату та Директорії.

***3985. 29 квітня** в історичній перспективі: [Спогади] / Андрій Н-ий [Ніковський] // Нація в поході. – Берлін, 1939. – № 5. – С. 12-15.

3986. Донцов Д. Рік 1918. – К.; Торонто: Гомін України, 1954. – 128 с. – (Б-ка вид-ва «Гомін України»; № 1).

Те ж // Хроніка 2000. – К., 1997. – № 17/18. – С. 225-254; № 19/20. – С. 257-300. – Подано в скороч. варіанті.

Київ за гетьманської доби.

3987. Дорошенко Д. Замітки до історії 1918 року на Україні: (Спомини) // Хлібороб. Україна. – Віденсь, 1921. – Кн. 3, зб. 5/6. – С. 75-104.

3988. Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє минуле (1914-1918). Ч. 3. Доба гетьманщини (1918). – Львів: Червона Калина, 1923. – 122 с.

3989. Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє минуле (1914-1920). В 4 ч. Галицька руїна. Доба Центральної Ради. Доба Гетьманщини. Доба Директорії. – 2-е вид. – Мюнхен: Укр. вид-во, 1969. – 543 с.

Ч. 3: Доба Гетьманщини (1918). – С. 261-402.

***3990.** Дорошенко Д. Як було проголошено гетьманство у Києві 29 квітня 1918 року. – Вінніпег: Вид. Централя «Січей», 1927. – 16 с. – Відб. із тижневика «Канадський українець».

3991. Дудко Ф. Від Муравйова до Директорії: (Спомини з 1918 р.) // Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1938. – Львів, 1937. – С. 41-60.

3992. Євтимович В. Ставлення в гетьмана: Уривок зі споминів. – Торонто: Накладом і друком «Укр. робітника», 1937. – 16 с.

3993. Єрошевич П. Спогади з часів гетьмана Павла Скоропадського на Україні і повстання народу українського проти влади гетьмана та німців-окупантів // Табор. – Каліш, 1928. – № 9. – С. 57-80; № 10. – С. 75-83.

3994. Жуков-Бутков. Во время гетмана и Петлюры // 1917 год в Харькове: Сб. ст. и воспоминаний. – Х., 1927. – С. 294-306.

3995. За велич нації: У двадцяті роковини відновлення Укр. гетьман. Держави / Редкол.: М. Пасіка та ін. – Львів, 1938. – 156 с.: іл.

Зі змісту: Назарук О. Спомин про те, які були перші кроки гетьманської ідеї у глибині народних мас після ве-

ликої катастрофи нашої державності. – С. 39-49; Євтимович В. Перше ставлення в гетьмана. – С. 113-129; Ковалів П. Напередодні Гетьманщини. – С. 138-144; Мурашко В. Сатисфакція: [Спогади]. – С. 145-148.

3996. За велич нації: У двадцяті роковині відновлення Укр. гетьман. Держави: Перевид. у десяту річницю з дня смерті гетьмана всієї України П. Скоропадського / Редкол.: М. Пасіка та ін. – 2-е вид. – Нью-Йорк: Булава, 1955. – 186 с.

Зі змісту: Назарук О. Спомини про те, які були перші кроки гетьманської ідеї у глибині народних мас після великої катастрофи нашої державності. – С. 53-63; Євтимович В. Перше ставлення в гетьмана. – С. 143-159; Мурашко В. Сатисфакція. – С. 175-178.

3997. За всенациональну єдність: У 110-річчя народж. гетьмана Павла: У 65-річчя відновлення гетьманства: Збірник. Ч. 2 / Упоряд. і ред. М. Королішин. – Торонто, 1983. – 160 с. – (Б-ка т-ва «Батьківщина»; № 4).

Зі змісту: Гетьман Павло про свою працю [в галузі культури] 1918 р. – С. 9; Дорошенко Д. Про гетьмана П. Скоропадського. – С. 21-23; Генерал П. Скоропадський – оборонець української землі: (Уривки із «Споминів» гетьмана Павла). – С. 24-29.

3998. Зарицкий О. Студенческие беспорядки в Киеве в ноябре 1918 года // Из прошлого: Ист.-рев. сб. – Чернигов, 1920. – С. 29-51.

3999. Іванина Н. Залізні роки: Спомини, 1914-1922 / Передм. Є. Яворівського. – Львів: Вид. І. Тиктор, 1937. – 132 с. – (Укр. б-ка; № 59).

Зі змісту: Гетьманський переворот. – С. 75-89.

4000. Історичний календар-альманах «Червоної Калини» на 1939 рік. – Львів: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1938. – 209 с.

Зі змісту: Давидів І. Українська пресова служба у Відні: [Лист. 1918 р.]. – С. 43-48; Людендорф Е. Україна і ми: [Спомини доби Гетьманату]. – С. 78-81; Кравс А. На Україні [трав. 1918 р.]. – С. 82-88; Ковалів П. Дипломатична діяльність за часи Української Держави: [Спомини]. – С. 129-137; Налисник Ю. Перше посольство Української Держави в Болгарії: (Спогад зперед 20-ти років). – С. 164-168.

4001. Кедрин І. Київ 1918: [Спогади] // Альманах Українського народного союзу на ювілейний рік 1968. – Нью-Йорк, 1967. – С. 121-127.

4002. Кедровський В. Повстання проти гетьмана: (Уривок із спогадів) // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1928. – Кн. 5. – С. 36-47; Кн. 6. – С. 126-132.

4003. Київ – вічний!: (Спомин з 1918 р.) / В.Г. // Народний ілюстрований ювілейний календар «Просвіти» на звичайний рік 1938. – Львів, 1938. – С. 103-104.

4004. Коваль И. Борьба за власть в крестьянском уезде: (Звенигородка, Киев. губернии в 1918-1920 гг.): [Спогади] // Октябрьская революция: Первое пятилетие. – Х., 1922. – С. 639-644.

4005. Королів В. Кінець гетьманату: (Фрагм. спогадів) // Календар-альманах «Дніпро» на переступний рік 1928. – Львів, 1928. – С. 79-95.

4006. Король Н. Як Павло Скоропадський став гетьманом України: (Уривок зі спогадів). – Нью-Йорк: Накладом авт., 1967. – 23 с. – Відб. з журн. «Наша Батьківщина».

4007. Крезуб А. Облога Києва // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1928. – Кн. 1. – С. 25-40; Кн. 3. – С. 242-251; Кн. 4. – С. 309-324.

Спогад про бої повстанців проти гетьманських військ
під Києвом у листопаді 1918 р.

4008. Лазаревський Г. У Києві за гетьмана: (Побут. картинка з життя Києва у 1918 р.) // Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1939. – Львів, 1938. – С. 28-35.

4009. Лазорський В. З повстанського руху на Полтавщині 1918 року: [Спогади] // Літопис революції. – Х., 1930. – № 2. – С. 211-225.

4010. Левицький К. Великий зрыв: (До історії укр. державності від берез. до листоп. 1918 р. на підставі споминів та документів). – Львів: Червона Калина, 1931. – 152 с.

Те ж. – Нью-Йорк: Вид-во Чарторийських, 1968. – 152 с.
– Фотодрук.

*4011. Левченко С. Три зустрічі з гетьманом Павлом // Укр. літопис. – Аугсбург, 1947. – № 4. – С. 18-25.

4012. Лепкий Л. Осінь 1918 р. // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1927 рік. – Львів; К., 1926. – С. 85-98.

Спогади про події доби Гетьманату.

4013. Логинов В. Из истории гетмано-петлюровского подполья: (Харьков, 1918 г.): [Воспоминания] // Летопись революции. – Х., 1925. – № 2. – С. 11-17.

4014. Майстренко І. Історія моого покоління: Спогади учасника рев. подій в Україні / Альберт. ун-т. Канад. ін-т укр. студій. – Едмонтон, 1985. – 416 с.

Німецька окупація й гетьманська влада на Україні. – С. 33-44.

4015. Максименко Я. Из истории партизанской борьбы в Донбассе и Екатеринославщине в 1918-1919 гг.: [Воспоминания] // Летопись революции. – Х., 1925. – № 4. – С. 155-164.

*4016. Маляревский А. (Сумской А.). На переезжемовке: П.П. Скоропадский и его время // Архив Гражданской войны. – Берлин, 1923. – Вып. 2. – С. 103-142.

4017. Мацієвич К. На земській роботі // Збірник пам'яті Симона Петлюри (1879-1926). – К., 1992. – С. 195-202. – Репринт. відтворення вид. 1930 р.

Спогади про події періоду Гетьманату.

4018. Михайлов Г. Гетманский переворот в Житомире: (Воспоминания) // Літопис революції. – Х., 1928. – № 4. – С. 134-139.

4019. Мицюк О. Доба Гетьманату в 1918 році: По споминах очевидця та по історії проф. Д. Дорошенка. – Львів, 1938. – 77 с. – Неісторична історія: Про кн. Д. Дорошенка Ілюстрована історія України, 1917-1923. Т. 2. Українська гетьманська Держава, 1918 р. – Ужгород, 1930. – Відб. з тижневика «Громад. голос»: с. 57-77.

4020. Могилянский Н.М. Трагедия Украины: (Из пережитого в Киеве в 1918 году) // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 6, [т.] 11. – С. 89-105. – Репринт. воспроизведение изд. 1922 г.

Гетьманський період на Україні.

4021. Олесіюк Т. Кам'янець – золотий вінець: (Спомин з 1918 р.) // Листи до приятелів. – Нью-Йорк; Торонто, 1964. – Кн. 3/4. – С. 28-32; Кн. 5/6. – С. 23-28; Кн. 9/10. – С. 23-28; Кн. 11/12. – С. 21-25.

4022. Плечко М. Гетьманський Київ в 1918 р. // Нація в поході. – Берлін, 1940. – № 3/4. – С. 9-13.

4023. Порохівський Г. В часах повстання проти гетьмана Скоропадського (від 1.Х до 15.XII 1918 р.) // Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1939. – Львів, 1938. – С. 36-49.

4024. Приходько В. Постання Українського державного університету в Кам'янці на Поділлі: Спомини // Наша культура. – Варшава, 1935. – Кн. 5. – С. 305-316; Кн. 6. – С. 364-378; Кн. 7. – С. 439-444; Кн. 9. – С. 572-581; 1936. – Кн. 1. – С. 34-42; Кн. 2. – С. 115-126.

*4025. Раевский Н. Тысяча девятьсот восемнадцатый год // Простор. – Алма-Ата, 1995. – № 5. – С. 38-105; № 6. – С. 6-74.

Спогади про службу при гетьмані П. Скоропадському.

4026. Ратгаус О. В Ілдиз-Кіоску: (З «Літопису»): [Укр. посольство в Туреччині] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1927 рік. – Львів; К., 1926. – С. 78-80.

Спогади про події доби Гетьманату.

4027. Рафес М.Г. Накануне падения гетманщины: Из переживаний 1918 г. – К.: Культура и знание, 1919. – 96 с.

4028. Революция на Украине: По мемуарам белых / Сост.: С.А. Алексеев; Под ред. Н.Н. Попова. – М.; Л.: Госиздат, 1930. – 435 с. – Имен. указ.: с. 420-435.

Зі змісту: Могилянський Н.М. Трагедия Украины: (Из пережитого в Киеве в 1918 году). – С. 115-135; Деникин А.И. Гетманство и Директория на Украине. – С. 136-185; Игринев Г. Екатеринославские воспоминания (авг. 1918 г. – июнь 1919 г.). – С. 186-195; Лукомский А.С. Противосоветские организации на Украине и начало гетманства: (Из воспоминаний). – С. 196-211; Гурко В.И. Политическое положение на Украине при гетмане. – С. 212-221; Мякотин В. Из недалекого прошлого: (Отрывки воспоминаний). – С. 222-238.

Те ж. – К.: Политиздат Украины, 1990. – 435 с. – Репринт. воспроизведение изд. 1930 г.

4029. Русова С. Мої спомини / Передм. «Спогади Софії Русової» Л.В. Гонюкової // Укр. іст. журн. – К., 1999. – № 5. – С. 133-148. – Бібліог.: с. 138.

Доба Гетьманату та Директорії.

4030. Ряппо Я. Революционная борьба в Николаеве: (Воспоминания) // Летопись революции. – Х., 1924. – № 4. – С. 5-43.

Період Гетьманату та Директорії.

4031. Скоропадський П. З думок гетьмана // Голос державника. – [Б. м.], 1947. – № 3. – С. 1-7.

4032. Скоропадський П. Спогади: кінець 1917 – грудень 1918 / НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства та ін.; Голов. ред. Я. Пеленський. – К.; Філадельфія, 1995. – 495 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Покажч. імен та геогр. назв: с. 477-493.

Рец.: Масенко Л. Читаючи «Спогади» Павла Скоропадського: (Психолінгвіст. портр. остан. укр. гетьмана) // Слово і час. – К., 1998. – № 12. – С. 70-75.

4033. Скоропадський П. Спомини / Передм. Г.В. Папакіна. – К.: Україна, 1992. – 112 с.: портр. – Друкується за вид.: Скоропадський П. Спомини // Хлібороб. Україна. – Віденсь. – 1922-1925. – Кн. IV,V.

4034. Скоропадский П.П. «Украина будет!»...: Из воспоминаний / Публ. подгот. А. Варлыго // Минувшее. – М.; Спб., 1994. – Вып. 17. – С. 7-115.

4035. Скоропадський П. Українська культурна праця за Гетьманщини 1918-го року: Сторінки споминів // Наша культура. – Львів, 1936. – Кн. 4. – С. 241-247.

4036. Слободской А. Это было...: (На Украине и в Крыму в 1918-1920 гг.). – Х.; М.: Пролетарий, 1926. – 103 с.

4037. Суровцова Н. Спогади. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1996. – 432 с.: іл. – Імен. покажч.: с. 375-424. – Геогр. покажч.: с. 424-428.

[Гл.]: Гетьманщина. – С. 79-89.

4038. У 60-річчя відновлення гетьманської Української Держави 29 квітня р.Б. 1918 / Упоряд. і зред. М. Королишин. – Торонто: Батьківщина, 1978. – 189 с. – (Б-ка т-ва «Батьківщина»; № 2).

Зі змісту: Гетьман Павло про свою працю 1918 р. – С. 40; Думки гетьмана Павла про його участь у подіях 1917-18 р. та про його гетьмування / Зібрав В. Ємець. – С. 66-73; Розмова з гетьманом / С.Д. – С. 74-76; Чужинець про гетьманщину 1918 р. – С. 77-78.

4039. Черняков Л. Без гетмана, но с Петлюрой: (Воспоминания) // Юный коммунар. – Х., 1922. – № 3/4. – С. 41-42.

Про розгром гетьманщини в Харкові.

4040. Шаповал М. Гетьманщина і Директорія: Спогади / Упоряд. С. Зеркаль. – Нью-Йорк, 1958. – 126 с.

4041. Шаповал М. Гетьманщина і Директорія: Уривки із споминів // Вітчизна. – К. – 1995. – № 11/12. – С. 131-141; 1996. – № 1/2. – С. 131-136; № 5/6. – С. 125-141; № 7/8. – С. 127-141.

4042. Шухевич С. За гетьманських часів в Одесі: [Спогади] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1931 рік. – Львів, 1930. – С. 47-52.

Див. також № 28, 30, 47, 71, 2504, 2508, 2531, 2537, 2539, 2564, 2568, 2575, 2583, 2628, 3573, 4052, 4056, 4061, 4525, 4573

Огляд джерел. Історіографія

4043. Андрусишин Б.І. «Спомини» П. Скоропадського як джерело вивчення соціально-економічної політики Української Держави // Наукові записки: Матеріали звіт.-наук. конф. викладачів Укр. пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова за 1992 р. – К., 1993. – С. 224-227.

4044. Баранник С. Проблема повстанства проти гетьманщини та австро-німецької окупації в «Коммунисті» 1918 р. // Літопис революції. – Х., 1930. – № 2. – С. 232-247.

4045. Брик М. Голландський щоденник Тубанція про Українську Державу 1918 // Сучасність. – Мюнхен, 1974. – № 2. – С. 96-104; № 3. – С. 67-73.

– Часопис «Tbentsch Dagblad Tubantia – Enschedese Courant» авт. скороч. називає Тубанція.

Період з 3 травня по 1 жовтня.

4046. Буравченков А. Питання зовнішньої політики Української Держави гетьманата П. Скоропадського в українській історіографії // Спеціальні галузі історичної науки: Зб. на пошану М.Я. Варшавчика. – К., 1999. – С. 189-194. – Бібліогр.: с. 192-194.

4047. Гнатюк С.Л. Проблема державного устрою та форми правління Гетьманату 1918 року в українській зарубіжній міжвоєнній історіографії // Вісн. Київ. лінгв. ун-ту. Сер.: Історія, економіка, філософія. – 1997. – Вип. 1, ч. 1: Зб. наук. пр. каф. історії України. – С. 69-73. – Бібліогр.: с. 73.

4048. Деркач Г. 29 квітня 1918 р. у світлі «Споминів» гетьмана Павла Скоропадського // За велич нації: У двадцяті роковини відновлення Укр. гетьман. Держави. – Львів, 1938. – С. 25-31.

*Те ж // Укр. літопис. – [Хельсінки], 1947. – № 7/8. – С. 11-16.

Те ж // За велич нації: У двадцяті роковини відновлення Укр. гетьман. Держави: Перевид. у десятю річницю з дня смерті гетьмана всієї України П. Скоропадського. – 2-е вид. – Нью-Йорк, 1955. – С. 39-45.

4049. Друмов В., Шкварець В. Українська Гетьманська Держава 1918 р. у висвітленні зарубіжної історіографії // Останній гетьман: Ювіл. зб. пам'яті П. Скоропадського. – К., 1993. – С. 113-120. – Бібліогр.: с. 119-120.

4050. Духовна і науково-педагогічна діяльність І.І. Огієнка (1882-1972) в контексті українського національного відродження: Наук. доп. другої Всеукр. наук.-теорет. конф. (18-19 лют. 1997 р.): До 115-річчя від дня народж. – Кам'янець-Подільський; К., 1997. – 351 с.

Зі змісту: Тюременко І. Відкриття Кам'янець-Подільського державного українського університету в спогадах Микити Шаповала. – С. 93-97; Гаврищук А. Кам'янець-Подільський у працях Івана Огієнка. – С. 119-122; Борисевич С. Документи держархіву Хмельницької області як джерело дослідження державного Українського університету у м. Кам'янці-Подільському. – С. 130-135.

4051. Жмурко О. Газета «Свято Поділля» як джерело з історії заснування Кам'янець-Подільського державного університету // Тези доп. чотирнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 5 верес. 1995 р. – Вінниця, 1995. – С. 49-50.

4052. Коба А. Спогади учасників подій як джерело для вивчення доби

Гетьманату // Наук. зап. / Львів. іст. музей. – 1994. – Вип. 2/3. – С. 183-205. – Бібліогр.: с. 203-205.

4053. Крезуб А. Мотовилівський бій: (Критич. завваги до його історії) // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1928 рік. – Львів; К., 1927. – С. 70-75.

Листопад 1918 року.

4054. Машевський О.П. Історіографічний та джерелознавчий аналіз теми культурної політики уряду гетьмана П. Скоропадського // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 41. – С. 65-68. – Бібліогр.: с. 67-68.

4055. Мокрицький Г.П. Події 1918-го року в Житомирі: Про що говорять факти?: Нотатки до спроби історіогр. дослідження періоду подій укр. революції в Житомирі // Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. зб. – Житомир, 1997. – С. 8-12. – Бібліогр.: с. 12.

4056. Павленко С.Ф. Спогади П.П. Скоропадського як історичне джерело // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 41. – С. 38-41. – Бібліогр.: с. 41.

4057. Радченко Л.О. Гетьманщина 1918 року: проблеми історіографії // Вісн. Харк. ун-ту. – 1998. – № 401: Історія України, вип. 2. – С. 55-67.

4058. Рудий Г.Я. Періодична преса – джерело вивчення національно-культурної політики Української Держави 1918 р.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т археографії та джерелознавства. – К., 1995. – 22 с. – Бібліогр.: с. 21-22.

4059. Рудий Г.Я. Преса Української Держави (1918 р.) як джерело вивчення проблем становлення національної освіти і науки // Поділля і Волинь у контексті історії українського національного відродження: Наук. зб. – Хмельницький, 1995. – С. 146-147.

4060. Саган Г. Українська наука та закордонний світ (1918-1939 pp.) // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1997. – Т. 2. – С. 422-433. – Бібліогр.: с. 433.

1918-1920 pp. – С. 423-426.

4061. Скоропадський у світлі сучасних історичних спогадів // Нова Україна. – Прага, 1925. – № 1. – С. 101-104.

Див. також № 153, 2599, 2621, 2622, 2633, 2643, 2657, 4312, 4359, 4430, 4547, 4718

Загальні праці

4062. Альошин А.П. Останні дні гетьманщини на Миколаївщині // Літопис революції. – Х., 1930. – № 3/4. – С. 33-47.

4063. Андрієвський А.М. Чому сталося повстання проти Гетьманської Держави в 1918 році? // Нація в поході. – Берлін, 1941. – № 5/6. – С. 5-14.

4064. Андрусяк М. Гетьманський уряд і панахида по Мазепі в Києві 1918 р. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 7. – С. 10.

Te ж // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1963. – № 38. – С. 54-56.

4065. Базилевський М. Гетьманський рух, його засади і мета // Державн. думка. – Філадельфія, 1951. – № 1. – С. 14-49.

4066. Білоділ О. Помилявся я двічі...: Про остан. гетьмана України та військ козац. П. Скоропадського // Україна. – К., 1991. – № 23. – С. 26-32.

4067. Богачевська-Хомяк М. Білим по білому: Жінки в громад. житті України, 1884-1939. – К.: Либідь, 1995. – 424 с.

Громадська діяльність жінок періоду Гетьманату. – С. 181-183.

4068. Бойко О.Д. Утворення єдиного національного фронту українськими політичними силами у 1918 р. // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 6. – С. 14-23.

4069. Боляновський А. До питання про відносини В'ячеслава Липинського з гетьманом Скоропадським // Молода нація: Альманах. – К., 1996. – № 2. – С. 12-15.

4070. Буряк Л.І., Ветохіна В.О. Гетьманщина 1918 року і проблеми української державності // Місце України в світовій історії та особливості вивчення даної проблеми у педагогічному вузі: Тези міжвуз. наук.-практ. конф. – К., 1992. – С. 61-64.

4071. Бушак С. Великий будівничий [П.П. Скоропадський] // Київ. – К., 1998. – № 11/12. – С. 153-157.

***4072.** Великий рік: (1918 рік на Україні) // Календар Українського робітничого союзу на рік 1938. – [Нью-Йорк, 1937]. – С. 34-39.

4073. Винниченко В.К. Відродження нації: (Історія укр. революції [берез. 1917 р. – груд. 1919 р.]). Ч. 3. – К.; Віденсь, 1920. – 535 с. – Поімен. покажч.: с. 505-518. – Річевий покажч.: с. 519-535.

Доба Гетьманату. – С. 11-115.

Te ж. – К.: Політвидав України, 1990. – 542 с. – Репрінт. відтворення вид. 1920 р.

Te ж // Дніпро. – К., 1991. – № 4. – С. 107-141; № 5. – С. 118-141; № 6. – С. 119-148; № 7. – С. 118-138; № 8. – С. 145-167.

4074. Виноградова А. Розгром австро-німецьких окупантів // Більшовик України. – К., 1938. – № 1. – С. 56-84.

Подано: телеграми, розпорядження, накази, об'яви, постанови, договори урядів Центральної Ради та Гетьманату, іноземних послів. – С. 64-84.

*4075. Віатор. Скоропадщина // Самост. думка. – Чернівці, 1935. – № 2/3. – С. 180-188.

4076. Вышевич К. Украинский вопрос, Россия и Антанта. – Гельсингфорс, 1918. – 43 с.

[Гл.] 9: Гетманский переворот и немцы. – С. 30-32.

[Гл.] 10: Политика гетмана и обнагление русского общества. – С. 33-36.

[Гл.] 11: Падение гетманства и национальный украинский союз. – С. 36-37.

4077. Гай-Нижник П. Трагедія у Києві, що сколихнула громадськість всієї України // Профспілки України. – К., 1998. – № 3. – С. 67-69. – Бібліogr.: с. 69.

Про вибухи на військових складах у передмісті Києва Звіринці 6 червня 1918 року.

4078. Германская оккупация на Украине в 1918 г. в документах оккупантов // Большевик. – М., 1936. – № 9. – С. 68-76.

*4079. Гетманство на Украине / И. Х-в. – Одесса: Изд-во А.А. Иvasенко, [1918]. – 24 с.

4080. Гетманщина, Директория и наша тактика: Докл. Киев. обл. ком. гор. конф. киев. орг. партии (19-го янв. 1918 г.) / КП(б)У. – К., 1919. – 15 с.

*4081. Гетьман П. Історія повторюється // Державн. думка. – Філадельфія, 1951. – № 2. – С. 36-42.

4082. Гетьманщина і повстання / О-р. – К.: [Вид.] Від. преси ЦК УПСР (чт), 1919. – 14 с.

4083. Гладилович І.К. Ідея трудової монархії: Хто такі й чого хочуть гетьманці-монархісти? // Хлібороб. шлях. – Львів, 1932. – № 11. – С. 166-268.

4084. Гошуляк І. Українська Держава гетьмана П. Скоропадського // Історичний календар – '98. – К., 1997. – Вип. 4. – С. 115-117.

4085. Григорук І. Україна за влади гетьмана Павла Скоропадського. – Нью-Йорк, 1974. – 188 с.

4086. Григорчук П.С., Яременко О.І. Поділля в період Гетьманату: деякі аспекти політичного розвитку // Поділля і Волинь у контексті історії

українського національного відродження: Наук. зб. – Хмельницький, 1995. – С. 60-65. – Бібліогр.: с. 65.

4087. Григорчук П.С. Політичне становище на Поділлі в період Гетьманату Павла Скоропадського // Україна: минуле, сьогодення, майбутнє: 36. наук. пр. – К., 1999. – С. 183-188. – Бібліогр.: с. 187-188.

4088. Гриценко А.П. Політичні сили у боротьбі за владу в Україні (кінець 1917 р. – початок 1919 р.) / АН України. Ін-т історії України. – К., 1993. – 100, [1] с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 93-100.

[Розд.] 2: Політична боротьба в період Гетьманщини (кінець квітня – листопад 1918 р.). – С. 20-48.

[Розд.] 3: Політичні сили в антигетьманському повстанні. – С. 48-58.

[Розд.] 4: Протистояння українського національного руху та радянської влади наприкінці 1918 р. – початку 1919 р. – С. 58-93.

4089. Губський П.В. Сторінки історії: Старий Мерчик. – Х.: КЛІО, 1995. – 697 с.

[Розд.]: Гетьманщина. – С. 158-164.

[Розд.]: Боротьба проти Гетьманату. – С. 164-166.

[Розд.]: Падіння гетьманського уряду. – С. 167-170.

4090. Гунчак Т. Україна: Перша половина ХХ ст.: Нариси політ. історії. – К.: Либідь, 1993. – 288 с.

[Гл.]: Гетьманат Павла Скоропадського. – С. 141-154.

4091. 29 квітня 1918 – 29 квітня 1940 // Укр. дійсність. – Прага, 1940. – № 4. – С. 1-2.

4092. Державник Д. В недрах баламутства: Справж. причини і пружини повстання проти Гетьмана в 1918 р. // Дзвони. – Львів, 1931. – № 3. – С. 192-203.

***4093. Дніпровий М.** Скоропадський та «Українська держава» // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1954. – № 3. – С. 34-38.

4094. Доленга С. В річницю ганьби й сорому. – Варшава: Вид. М. Куницького, 1938. – 16 с.

Зі змісту: «Держава» генерала Скоропадського. – С. 11-14; Підсумки. – С. 14-16.

4095. Доленга С. Скоропадщина. – Варшава: Накладом М. Куницького, 1934. – 175 с.

4096. Дорошенко Д. Історія України 1917-1923 рр. Т. 2. Українська Гетьманська Держава 1918 р. – Ужгород: Накладом О. Цюпки, 1930. – 424,

LXXXVI с. – На обкл. назва: Ілюстрована історія України 1917 – 1923 рр.

Рец.: Лазаревський Г. Гетьманщина // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1930. – 36. 2. – С. 197-216; 1932. – 36. 3. – С. 234-268.

Те ж. – 2-е вид., фотодрук.– Нью-Йорк: Булава, 1954. – 424, LXXXVI с.

*4097. Дорошенко Д. Повстання Української Гетьманської держави // Укр. літопис. – Б.м., 1947. – № 4. – С. 4-15.

*4098. Дуб В. 1918 рік у Східній Україні // Криниця: Календар-альм. на ювіл. 1948 рік. – Б.м, б.р. – С. 32-42.

*4099. Дудко Ф. Гетьманський режим на Україні // Календар Українського робітничого союзу на рік 1938. – [Нью-Йорк, 1937]. – С. 40-45.

4100. Ейдеман Р., Какурін Н. Громадянська війна на Україні / ІСТПАРТ та Всеукр. жовт. коміс.; За ред. В.Я. Чубаря. – Х.: Держвидав України, 1928. – 71 с.

[Гл.] 3: [Повалення Центральної Ради. Гетьманат]. – С. 17-22.

[Гл.] 4: [Поразка гетьманського уряду. Утворення Директорії]. – С. 22-26.

4101. За велич нації: У двадцяті роковини відновлення Укр. гетьман. Держави / Редкол.: М. Пасіка та ін. – Львів, 1938. – 156 с.: іл.

Зі змісту: Гомзин Б. У двадцяті роковини відновлення гетьманства в Україні. – С. 9-13; Коструба Т. Історичне значення Української Держави 1918 р. – С. 69-72.

4102. За велич нації: У двадцяті роковини відновлення Укр. гетьман. Держави: Перевид. у десяту річницю з дня смерті гетьмана всієї України П. Скоропадського / Редкол.: М. Пасіка та ін. – 2-е вид. – Нью-Йорк: Булава, 1955. – 186 с.

Зі змісту: Гомзин Б. У двадцяті роковини відновлення гетьманства в Україні. – С. 17-21; Коструба Т. Історичне значення Української Держави 1918 р. – С. 91-96.

4103. За всенациональну єдність: У 110-річчя народж. гетьмана Павла: У 65-річчя відновлення гетьманства: Збірник. Ч. 2 / Упоряд. і ред. М. Королишин. – Торонто, 1983. – 160 с. – (Б-ка т-ва «Батьківщина»; № 4).

Зі змісту: Д. Дорошенко про відновлення гетьманства: (Зміст доп., виголошен. на святкуваннях) / Передав О. Скоропис-Йолтуховський. – С. 12-13; Україна мала великого державного мужа: Факти, підтвердженні сторонніми діячами, а навіть противниками Української Держави. – С. 19-20; Прапор Чорноморської флоти. – С. 39; Історичні паралелі / С.Л. – С. 40-45.

4104. Історія України: Нове бачення. У 2 т. Т. 2 / НАН України. Ін-т історії України; За заг. ред. В.А. Смолія. – К.: Україна, 1996. – 492 с.

[Гл.]: Українська Держава / В.Ф. Верстюк. – С. 53-76.

4105. Клименко-Мудрий В.С. Національно-демократичний рух за часів Української Держави гетьмана Скоропадського: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1997. – 22 с. – Бібліогр.: с. 20-21.

4106. Клименко-Мудрий В.С. Ставлення українських національно-демократичних сил до гетьманського перевороту 29 квітня 1918 року. – К., 1996. – 24 с.

4107. Клименко-Мудрий В.С. Українська гетьманська держава 1918 року: її місце в українській революції // Культура на зламі тисячоліть: (36. наук. ст.). – К., 1996. – Ч. 2. – С. 85-91.

Те ж // Нова політика. – К., 1996. – № 4. – С. 59-61. –
Підпис: Клименко В.

4108. Коваль Б. Державним руслом Гетьманщини: (Думки про респ. й монархію). – Торонто; Нью-Йорк: Батьківщина, 1981. – 46 с. – (Б-ка т-ва «Батьківщини»; № 3). – Бібліогр.: с. 46.

4109. Козаченко А. Цяцькова «Гетьманщина» на Україні (29.IV. 1918–14.XII) // Селян. будинок. – Х., 1928. – № 4/5. – С. 12-20.

4110. Коломієць В.А. Біла Церква в роки Гетьманщини та Директорії (квітень 1918-1920 рр.) // Юр'їв. літопис. – Біла Церква, 1996. – № 1. – С. 50-55.

4111. Копиленко О. Українська державність після Центральної Ради: тенденції розвитку. – К., 1991. – 18 с. – Деп. в УкрІНТЕІ, № 1917 – Ук92.

4112. Краткий отчет о деятельности делегации Крымского правительства в Киеве с 26-го сентября по 16-е октября 1918 г. / Предисл. «Ненужная борьба между двумя частями России...»: (К истории укр.-крым. отношений в 1918 г.); Подгот. текста, comment. А.В. Мальгина // Крым. арх. – Симферополь, 1996. – № 2. – С. 64-74.

4113. Кулик І. В Скоропадчину і назад: [Перебування у Києві] / Пер. з рос. О.Ч. // Вісн. укр. від. Нар. комісаріату справ нац. – [Х.], 1919. – № 9. – С. 8-9.

4114. Кульчицький С.В. Українська Держава часів гетьманщини // Укр. іст. журн. – К., 1992. – № 7/8. – С. 60-79.

4115. Куртяк В.Ю. Гетьманат Павла Скоропадського: Укр. труд. монархія чи маріонетк. уряд // Молодь – Україні: Наук. зап. молодих учених Ужгород. ун-ту. – 1995. – Т. 8: Минуле і сучасне України, вип. 2. – С. 69-74. – Бібліогр.: С. 73-74.

*4116. Кутъко Я. Чого не сміємо нині забувати: В сорокові роковини держ. замаху П. Скоропадського проти УНР // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1958. – № 18. – С. 49-59.

4117. Липинський В. Хам і Яфет: З приводу десятих роковин 16(29) квіт. 1918 р. – Львів: Накладом «Поступу», 1928. – 30 с.

Те ж // Сучасність. – К., 1992. – № 6. – С. 63-76. – Пере-
друк з журн. «Поступ». – 1928. – № 3/4; Дзвін. – Львів,
1995. – № 12. – С. 111-118.

4118. Личманенко В. Світло в темряві. – Лондон: Вид. заходами Крайов.
орг. Союзу гетьманців-державників у Великій Британії, 1973. – 48 с.

Українська гетьманська держава. – С. 17-25.

4119. Лугова Т.І., Матющенко Д.О., Шульга І.М. Павло Скоропадський в історії України // Вісн. Київ. лінгв. ун-ту. Сер.: Історія, економіка, філософія. – 1999. – Вип. 3. – С. 372-379. – Бібліогр.: с. 379.

4120. Маляревский А. На переэкзаменовке: П.П. Скоропадский и его время // Архив гражданской войны. – Берлин, 1923. – Вып. 2. – С. 103-142.

4121. Мироненко О.М., Бенько О.П. Каральний млин Гетьманату (квітень – грудень 1918 р.). – К.; Дніпродзержинськ, 1993. – 20 с.

4122. Мороз В. Доба Гетьманату: Урив. з нової кн. «Україна в ХХ ст.» // Універсум. – Львів, 1997. – № 1/2. – С. 17-22; № 3/4. – С. 22-29; № 5/6. – С. 30-35.

4123. Ніковський А. Як повстала скоропадщина на Україні. – К.: Дніпросоюз, 1919. – 23 с.

Те ж // Громада. – К., 1919. – № 4/5. – С. 10-11; № 6/7. – С. 14-16.

4124. Новополін Г. У боротьбі з гетьманчиною: (До десятиріччя падіння гетьман. влади) // Зоря. – Дніпропетровськ, 1928. – № 12. – С. 12-15.

4125. Осінь 1918 року на Харківщині: (Причинки до історії визвол. боротьби) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 3. – С. 7-9.

4126. «От власти отказываюсь»: (Документы о Гетманщине из арх. Харьк. губерн. старости) / Сообщ. М. Иванов // Летопись революции. – Х., 1924. – № 2. – С. 224-231.

4127. Паладійчук С. До причин повстання проти гетьмана П. Скоропадського // Самост. Україна. – Вінніпег, 1949. – № 11. – С. 19-20.

4128. Папакін Г. Українська гетьманська Держава 1918 року та Павло Скоропадський // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1997. – Вип. 6. – С. 115-122. – Бібліогр.: с. 121-122.

4129. Пачовський В. Кубань і Україна / УНР. – Вінниця на Поділлі, 1919. – 29, [1] с. – (Вид. М-ва преси й пропаганди; № 187).

Кубанська республіка в період Гетьманату. – С. 24-29.

4130. Пеленський Я. Соціально-політичний портрет Павла Скоропадського // Історія в шк. України. – К., 1997. – № 4. – С. 42-52. – Бібліог.: с. 51-52.

4131. Пиріг Р.Я., Проданюк Ф.М. Павло Скоропадський [1873-1945]: Штрихи до політ. портр. // Укр. іст. журн. – К., 1992. – № 9. – С. 91-105.

4132. Пісоцький А. Волинь. 1918... // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1995. – № 7/12. – С. 22-23.

4133. Под немецкой пятой: (Документы о Гетманщине) / Сообщ. М.И. // Летопись революции. – Х., 1924. – № 3. – С. 189-203.

Зі змісту: Журнал Суджанского экстренного уездного земского собрания 30 мая 1918 г. – С. 189-194; Донесение Министру внутренних дел. – С. 201-203.

4134. Події на Україні (Гетьманщина) і відношення до них Української партії соціалістів-революціонерів / ЦК УПСР. – Б.м., 1918. – 16 с.

4135. Полный справочник-указатель правительственныех мест и лиц Украинской Державы: М-ва, посольства, комис., комендатуры и т.п.: (Адреса, приемы, телефоны). – К.: Изд. т-во «Юж. кн.», 1918. – 19 с.

4136. Полонська-Василенко Н. До історії гетьманської України XVII – ХХ вв. // Збірник на пошану Івана Мірчука (1891-1961). – Мюнхен та ін., 1974. – С. 121-139.

Українська Держава 1918 р. – С. 137-139.

4137. Пономарьов В. Останній малоросійський гетьман // Генеза. – К., 1996. – № 1. – С. 198-200.

4138. Правобережець. [Липинський В.К.] Внутрішнє і міжнародне становище Вкраїни // Полтав. кооператор. – Полтава, 1918. – № 1. – С. 7-10.

4139. Правобережець. [Липинський В.К.] Гетьманська держава і Народна Республіка // Полтав. кооператор. – Полтава, 1918. – № 6. – С. 3-6.

***4140.** Причинок до політичного перевороту на Україні // Вістник. – Б.м., 1918. – № 33. – С. 477-488.

4141. Проданюк Ф.М. Особливості формування політичної думки в Україні (квітень – грудень 1918 р.) // Політологічний вісник: Матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. «Політична думка в Україні: минуле і сучасність», 1-4 лют. 1993 р., м. Київ. – К., 1993. – Ч. 2. – С. 152-155.

4142. Проданюк Ф. Питання соборності українських земель в добу Гетьманату Павла Скоропадського // Українська соборність: ідея, досвід,

проблеми: (До 80-річчя Акту Злуки 22 січ. 1919 р.). – К., 1999. – С. 119-128.

4143. Проданюк Ф. Українська Держава та її гетьман Павло Скоропадський // Військо України. – К., 1993. – № 10. – С. 79-91.

4144. 50-річчя гетьманського перевороту й упадку гетьманської влади / С.В. // Іовілейний календар-альманах Українського голосу... на переступний рік 1968. – Вінніпег, [1968]. – С. 77-78.

4145. Ростовець М. Скоропадський і скоропадчуки. – Саскатун; Саскачеван: Друком «Нового Шляху», 1938. – 40 с.

4146. Рубач М.А. До історії «Гетьманщини» 1918 р. // Арх. справа. – Х., 1927. – Кн. 2/3. – С. 29-34.

***4147. Самовидаць.** Недавня Гетьманщина: У 15-ті роковини гетьманщини з 1918 р. – Чикаго, 1933. – 64 с. – Передрук із журн. «Січ».

***4148. Самовидаць.** Самостійник чи федераліст?: Правда про гетьмана П. Скоропадського. – Чикаго: Вид. Союзу гетьманців-державників Америки, 1935. – 12 с.

4149. Самовидаць. Хто є гетьман Павло Скоропадський? – Чикаго: Вид. Союзу гетьманців-державників Америки, 1935. – 8 с. – Ксерокопія.

Доба Гетьманату. – С. 6-8.

4150. Скляренко Є.М. Боротьба трудящих України проти німецько-австрійських окупантів і гетьманщини в 1918 році. – К.: Вид-во АН УРСР, 1960. – 284 с. – Дод.: с. 273-283.

Рец.: Шиловцев Ю.В. Незабутні дні // Укр. іст. журн. – К., 1961. – № 1. – С. 142-143.

***4151. Слободич О.** Боротьба світів на Україні: Нарис історії укр. революції 1917-1920 рр. Ч. 2. Доба Гетьманщини. – Яворів: Самоосвіта, 1930. – 40 с.

Те ж. – Львів, 1937. – 40 с.

***4152. Смовський К.** 35-та річниця повстання проти гетьмана // Мета. – Мюнхен, 1954. – № 1/3. – С. 22-23.

4153. Соловей Д. У справі оцінки акту державного перевороту 29 квітня 1918 року // Політол. читання. – Торонто; К., 1994. – № 3. – С. 226-268. – Публ. за вид.: Соловей Д. У справі оцінки акту державного перевороту 29 квітня 1918 р. – Детройт, 1959. – 29 с.

4154. Стаків М. Чи повстання Директорії УНР було правне? // Правничий вісник. – Нью-Йорк, 1955. – С. 27-38.

4155. Стрельський Г. Секретна місія П. Мілюкова // Київ. старовина. – К., 1993. – № 2. – С. 103-105.

Про спробу повернути «єдину Росію».

4156. Субтельний О. Україна: Історія / Пер. з англ. Ю.І. Шевчука; Вступ. ст. С.В. Кульчицького. – К.: Либідь, 1991. – 512 с.: іл.

Ч. 5, [розд.] 19, [гл.]: Гетьманщина. – С. 310-314.

***4157.** Сціборський М. Скоропадщина // Розбудова нації. – Прага, 1934. – № 7/8. – С. 177-187.

4158. Тичина В.Є. Боротьба проти німецьких окупантів і внутрішньої контрреволюції на Україні у 1918 році. – Х.: Вид-во Харк. ун-ту, 1969. – 284 с.

***4159.** Трембіцький В. Позиція Великої Волині в Українській Державі 1918 р. – Вінніпег; Нью-Йорк, 1993. – 112 с.: іл.

4160. Трембіцький В. Фундаментальні вартості Української Держави в 1918 році // Вісті комбата. – Торонто; Нью-Йорк, 1998. – № 3. – С. 42-45.

Хронологія основних історичних фактів з 5 січня до 13 листопада.

4161. Турянський О. Теорія і практика при відбудові Української Держави // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 5, № 1. – С. 6-13.

4162. У 60-річчя відновлення гетьманської Української Держави 29 квітня р.Б. 1918 / Упоряд. і зред. М. Королишин. – Торонто: Батьківщина, 1978. – 189 с. – (Б-ка т-ва «Батьківщина»; № 2).

Зі змісту: Москаленко А. У 60-ліття другої Гетьманщини. – С. 13-17; Левчук Д. Відновлення гетьманської Української Держави 1918 р. – С. 19-23; Марченко І. Знаменні роковини. – С. 33-37; Деякі промови гетьмана Павла 1918 р. – С. 62-65; Липинський В. Про хліборобський з'їзд 1918 р. – С. 159-160.

4163. Український державник: Календар-альм. на 1942 р. – Берлін: Вид. накладом «Укр. державності», 1942. – 92 с.

Зі змісту: До історії гетьманського руху: 1. Напередодні проголошення гетьманства 29 квітня 1918 р. – С. 57-60; 2. Часи гетьманської влади 1918 року. – С. 60-63.

4164. Феденко П. Влада Павла Скоропадського: (П'ятдесяті роковини перевороту в Україні). – Лондон; Мюнхен: Наше слово, 1968. – 32 с.

***4165.** Федорович С. Історичні свідчення про скоропадщину // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1960. – № 25. – С. 50-55.

4166. Фесик О.В. Боротьба проти австро-німецької окупації України в 1918 р.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Одес. ун-т. – Одеса, 1992. – 19 с. – Бібліогр.: с. 19.

4167. Фесик А.В. Вооруженное восстание на Украине (ноябрь – декабрь 1918 г.). – Одесса: Аспект, 1992. – 18 с.

4168. Черная книга: Сб. ст. и материалов об интервенции Антанты на Украине в 1918-1919 гг. / Ред. и предисл. А.Г. Шлихтера. – Б.м.: Госиздат, 1925. – 433 с.

***4169.** Чому впала Українська Держава // Календар Канадійського фармера на 1939 рік. – Вінніпег, [1939]. – С. 84-86.

Те ж // Календар Сирітського Дому на 1940 рік. – Філадельфія, [1940]. – С. 63-66.

4170. Шемет С. Нація в поході: Прогр. питання в гетьман. літ.: Ідеол. реф. – 2-е вид., фотостатом. – Нью-Йорк: Булава, 1960. – 46 с.

***4171.** Шемет С. Як було на Україні за часів Гетьманщини 1918 р.: Переоцінка фальшивих уявлень. – Львів, 1938. – 36 с.

4172. Шпунт Р. Як поміщики відбирали землю в селян: (1918 рік на Україні) / Ін-т історії партії та Жовт. революції на Україні при ЦК КП(б)У (ІСТПАРТ). – Х.: Пролетарій, 1930. – 71 с. – Бібліогр.: с. 70-71.

[Ч.] 3: Повалення Центральної Ради і поява гетьмана.

Переворот гетьмана Скоропадського. – С. 23-27.

Хто й як вітав гетьмана. – С. 27-33.

[Ч.] 4: Земельне законодавство гетьмана.

Заходи гетьмана до забезпечення врожаю. – С. 33-38.

Закон про повернення поміщикам землі та збитків. – С. 38-41.

Гетьманські обіцянки. – С. 41-46.

[Ч.] 5: Порядкування гетьмана на селі.

Організація влади. – С. 46-51.

Роль австро-німецьких окупантів. – С. 51-53.

Карні загони. – С. 53-59.

[Ч.] 6: Повалення гетьмана Скоропадського.

Селянські повстання. – С. 59-63.

Ставлення робітників до гетьманської влади. – С. 63-65.

Останні дні Скоропадського. – С. 65-69.

4173. Шрамченко С. Марки української міської пошти в Любомлі на Волині 1918 р. // Укр. філателіст. – Віденсь, 1928. – № 3/4. – С. 2-3.

4174. Шрамченко С. Повітроплавна пошта на Україні в рр. 1918-1920 // Укр. філателіст. – Віденсь, 1936. – № 9/10. – С. 1-2; № 11/12. – С. 1-2.

4175. Юрій I. Вибух у Києві на Печерську в 1918 р. // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1938 рік. – Львів, 1937. – С. 67-71.

***4176.** Як творилася Українська Держава // Вісн. політики, літ. й жит-

тя. – Відень, 1918. – № 35/36. – С. 506-508; № 37. – С. 516-517; № 39. – С. 533-534; № 40. – С. 540-542.

4177. Яременко О.І. Встановлення на Поділлі влади гетьмана П. Скоропадського // Матеріали ІХ-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 246-248.

***4178. Яременко О.І.** Південь України в період Гетьманату, квітень – грудень 1918 р. // Одесі – 200: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Одеса, 1994. – С. 67-71.

4179. Ястребов Ф. Гетьманщина (29 квітня – 14 грудня 1918 р.) // Глобус. – К., 1928. – № 9. – С. 134-136.

* * *

4180. Гетьман Павло Скоропадський (1873-1945): Матеріали до біобібліографії / Уклад.: Г. Шовкопляс, І. Шовкопляс; Віdp. ред. О. Онищенко; Бібліогр. ред. Л. Беляєва; НАН України. ЦНБ ім. В.І. Вернадського та ін. – К.: Бібл. віsn., 1996. – 54 с. – Імен. покажч.: с. 48-51. – Сист. покажч.: с. 52-53.

Див. також № 198, 227, 302, 326, 328, 335, 356, 377, 386, 418, 433, 435, 441, 509, 546, 647, 726, 899, 1217, 2318, 2415, 2438, 2500, 2668, 2680, 2685, 2746, 2753, 2758, 2769, 2783, 2822, 2830, 2837, 2853, 2855, 2863, 2892, 2921, 2943, 3063, 3973, 4172, 4215, 4342, 4397, 4398, 4751, 4789, 6311, 6316, 6322, 6332, 6431, 6444

Державотворення

***4181. Бородич Л.В.** Правовий стан спеціальних військових підрозділів у структурі правоохоронних органів Української держави (квітень – грудень 1918 р.) // Віsn. Ун-ту внутр. справ. – Х., 1999. – № 7, ч. 3. – С. 35-42.

4182. Вовк Ю.Є. Військові суди Української Держави у 1918 році: досвід і сучасність // Держава і право. – К., 1999. – Вип. 4. – С. 66-73.

4183. Вовк Ю.Є. Організація військових судів періоду Гетьманату // Гетьман Павло Скоропадський та Українська Держава 1918 року: Матеріали ІІ Міжнар. наук. конф. – К., 1998. – С. 99-100.

4184. Вовк Ю.Є. Організація, структура та компетенція судових органів Української Держави (1918 р.). – Львів: Світ, 1999. – 48 с.

4185. Вовк Ю.Є. Особливості діяльності вищого судового органу Української держави (1918 р.) // Наук. зап. з укр. історії. – Переяслав-Хмельницький, 1999. – Вип. 6. – С. 69-73. – Бібліогр.: с. 73.

4186. Гай-Нижник П. Створення власної адміністрації гетьмана Павла

Скоропадського у 1918 р. // Київ. старовина. – К., 2000. – № 1. – С. 80-86. – Бібліогр.: с. 86.

4187. Гай-Нижник П. Українізація державних установ міністерства шляхів за Гетьманату П. Скоропадського // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 247-251.

4188. Дзейко Ж. Правовий статус вищих органів державної влади періоду Гетьманщини // Розбудова держави. – К., 1996. – № 3. – С. 48-52. – Бібліогр.: с. 52.

4189. Довжук І.В. Українська держава Павла Скоропадського // Зб. доп. викладачів та студ. за підсумками наук. конф. Східноукр. держ. ун-ту (СУДУ), 21-22 квіт. 1999 р. – Луганськ, 1999. – С. 18-20.

4190. З історії розвідки та контррозвідки України, 1918-1919 рр.: Зб. документів і матеріалів / Ред. та вступ. ст. В.С. Сідака. – К.: Акад. Служби безпеки України, 1996. – 159 с.

Розд. 1: Документи контррозвідувальних підрозділів Державної варти МВС Української Держави гетьмана П. Скоропадського. – С. 5-71.

Розд. 2: Документи особливого відділу Штабу гетьмана П. Скоропадського (1918 р.). – С. 72-95.

Розд. 3: Документи підрозділів Особистої охорони гетьмана П. Скоропадського (1918 р.). – С. 95-103.

Розд. 4: Розвідувальна робота Української Держави на Північному Кавказі (1918 р.). – С. 104-119.

4191. Зарубин В.Г. К вопросу о территориальном споре между Крымом и Украиной (1918) // Проблемы политической истории Крыма: итоги и перспективы: Материалы науч.-практ. конф., 24-25 мая 1996 г. – Симферополь, 1996. – С. 42-44.

4192. Землянська В. Про судове законодавство гетьмана Скоропадського // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. юрид. – 2000. – Вип. 35. – С. 95-99. – Бібліогр.: с. 99.

4193. Зиміна В.Д. Внутренняя политика белого правления П.П. Скоропадского на Украине в 1918 году // Революция и Гражданская война 1917-1920 годов: новое осмысление: Материалы Междунар. науч. конф., 10-18 нояб. 1995 г., г. Ялта. – Симферополь, 1995. – С. 40-41.

4194. Кіцак В. Внутрішня політика гетьмана Павла Скоропадського // Молода нація: Альманах. – К., 1997. – № 6. – С. 158-180. – Бібліогр.: с. 178-180.

4195. Коник С. Рада Міністрів і міністерства Української Держави 1918 р.: структура, компетенція та склад. Організація державної служби //

Вісн. Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1999. – № 1. – С. 72-88. – Бібліогр.: с. 87-88.

4196. Копиленко М., Копиленко О. Місцеве самоврядування і місцева адміністрація Української гетьманської держави // Місцеве та регіональне самоврядування України. – К., 1992. – Вип. 3. – С. 22-26.

Те ж // Місцеве самоврядування в Україні: Історія, пробл., пропозиції: [Збірник]. – К., 1994. – С. 28-33.

4197. Копыленко А.Л. Украинская государственность после Центральной Рады: тенденции развития / АН Украины. Ин-т государства и права. – К., 1992. – 15 с. – Деп. в УкрИНТЭИ 08.12.92, № 1917 – Ук92.

4198. Куликовський Д. Інститут українського Гетьманату в світлі міжнародного права: Тези / Укр. вільний ун-т. – Мюнхен, 1957. – 110 с.

4199. Лупандін О.І. Питання про кримську автономію у 1918 р. // Укр. іст. журн. – К., 1996. – № 1. – С. 68-75. – Бібліогр.: с. 75.

4200. Малик Я. Державотворча діяльність Павла Скоропадського // Історія: Третій Міжнар. конгр. україністів, 26-29 серп. 1996 р.: Тези доп. – Х., 1996. – С. 77-82.

Те ж // Студії поліtol. центру «Генеза». – К., 1996. – № 1. – С. 55-57. – Бібліогр.: с. 57.

4201. Мироненко О.М. Проблема прав і свобод людини і громадянина в Українській державі (квітень – грудень 1918 р.) // Правова держава: Щорічник наук. пр. – К., 1998. – Вип. 9. – С. 86-94. – Бібліогр.: с. 94.

4202. Мироненко О.М. Судові реформи за гетьмана П. Скоропадського // Правова держава: Щорічник наук. пр. – К., 1996. – Вип. 7. – С. 206-220.

4203. Мокієнко О. Гетьманат Павла Скоропадського // Політика и власть: Науч.-практ. конф., 20-21 апр. 1993 г.: Тез. докл. и сообщ. – Запорожье, 1993. – Ч. 2. – С. 43-44.

4204. Мороко В.В. Гетманат 1918 года: Опыт гос. стр-ва // Междунар. науч.-практ. конф., посвящ. памяти проф. К.Г. Федорова: Тез. докл. (г. Запорожье, 12-13 июня 1996 г.). – Запорожье, 1996. – С. 19-22.

4205. Мусієнко В., Машевський О. Українізація органів державної влади в гетьманській державі Павла Скоропадського // Розбудова держави. – К., 1996. – № 2. – С. 38-40. – Бібліогр.: с. 40.

4206. Нагаєвський І. Історія Української держави двадцятого століття. – К.: Укр. письменник, 1993. – 414 с.

Розд. 3: Українська Гетьманська Держава. – С. 119-171.

4207. Нагороди України: Історія, факти, документи. У 3 т. Т. 1 / Д. Та-

бачник (керівник авт. кол.), І. Безгін, В. Бузало та ін.; НАН України. Ін-т історії України та ін. – К.: Українознавство: Фірма «ARC-Ukraine», 1996. – 247 с., 36 арк. іл. – Імен. покажч.: с. 241-243. – Геогр. покажч.: с. 244-246.

Про нагороди гетьманської держави. – С. 55-57.

4208. Останній гетьман: Ювіл. зб. пам'яті П. Скоропадського / АН України. Ін-т укр. археографії та ін.; Відп. ред. О. Лупанов. – К.: Академпрес, 1993. – 399 с., 2 табл.: іл.

Зі змісту: Буравченков А. Час відновлення історичної пам'яті або дещо про Гетьманат з погляду сьогодення. – С. 25-32; Скрипник М. Гетьманство П.П. Скоропадського в історії української державності. – С. 49-55; Проданюк Ф. До питання про внутрішню політику Держави Павла Скоропадського. – С. 56-65; Андрусяк Т. Правові основи Української Гетьманської Держави 1918 року. – С. 83-93; Бондаренко К. До питання про «московську орієнтацію» гетьмана П. Скоропадського. – С. 94-96; Барладяну-Бирладник В. Повстання проти П. Скоропадського: причини і наслідки. – С. 107-112.

4209. Панюк А., Рожик М. Історія становлення української державності. – Львів: Центр Європи, 1995. – 166 с.

Розд. 4, [гл.]: Переворот П. Скоропадського та політика гетьманського уряду. – С. 85-90.

4210. Пиріг Р.Я., Проданюк Ф.М. Гетьманство Павла Скоропадського: сутність державності // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 220-222.

4211. Пиріг Р.Я. Політика Гетьманської української держави щодо інших етнографічно-українських територій // Проблеми соборності України в ХХ столітті. – К., 1994. – С. 83-89.

4212. Питання про державний герб України: Хроніка // Наше минуле. – К., 1918. – № 3. – С. 141.

Про проект нового державного герба і печатки.

4213. Плевако С.П. Павло Скоропадський та гетьманська система управління державою // Українська еліта та її роль в державотворенні: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (18-19 трав. 2000 р.). – К., 2000. – С. 65-70. – Бібліогр.: с. 70.

*4214. Плечко М. Державний чин Гетьмана Всієї України, 1918-1943: Факти з історії держ. буд-ва в Україні 1918 року, що ми здобули й що ми втратили. – Б.м., б.р. – 8 с.

4215. Польова З.Є., Польова Н.А. Погляди В. Липинського на Геть-

манщину П. Скоропадського як різновид монархічної держави // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1999. – № 377: Держава та армія. – С. 223-230. – Бібліогр.: с. 230.

4216. Проданюк Ф.М. Внутрішня політика Української Держави (29 квіт.–14 груд. 1918 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1997. – 23 с. – Бібліогр.: с. 22-23.

4217. Проданюк Ф.М. Основні напрямки внутрішньої політики держави Павла Скоропадського // Проблеми поширення досвіду викладання та вивчення історії України в технічних вищих навчальних закладах: Тези доп. Всеукр. наук.-метод. конф., м. Одеса, 28-29 трав. 1993 р. – К., 1993. – С. 68-70.

***4218. Пронівський С.** 14 листопада 1918 р. – день зради // Укр. громад. слово. – Нью-Йорк, 1953. – № 11. – С. 216-221.

Про акт федерації України з Росією.

4219. Рум'янцев В.О. Природа влади і основні напрямки діяльності Гетьманської держави П. Скоропадського // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1996. – № 5. – С. 100-111.

4220. Рум'янцев В.О. Українська державність 1917-1922 рр.: Форми і пробл. розбудови. – Х.: Основа, 1996. – 164 с.

Гл. 3: Розбудова Української Держави гетьмана П. Скоропадського. – С. 73-108.

4221. Сідак В.С., Степанков В.С. З історії української розвідки та контррозвідки: (Нариси). – К.: Ін-т СБУ, 1994. – 401 с. – Бібліогр.: с. 317-375.

Нарис 2, розд. 4: Становлення розвідки і контррозвідки Української Держави гетьмана П. Скоропадського. – С. 230-251.

Дод.: 4. Контррозвідувальні структури Української державної варти (травень – грудень 1918 р.). – С. 384; 5. Організація військової розвідки Української Держави гетьмана П. Скоропадського (1918 р.). – С. 385; 6. Військова дипломатія Української Держави гетьмана П. Скоропадського (1918 р.). – С. 386.

Те ж. – 2-е вид. – К.: Ін-т СБУ, 1995. – 201, 2 с. – Бібліогр.: с. 147-176.

Доба гетьманату. – С. 108-117, 185-187.

4222. Сідак В.С. Контррозвідка останнього гетьмана: Нарис / НАН України. Ін-т історії України та ін. – К., 1995. – 50 с.

4223. Солошенко В.М., Солошенко В.В. Правові основи Української Держави гетьмана Павла Скоропадського // Питання нової та новітньої

історії: Міжвід. наук.-зб. – К., 1998. – Вип. 44. – С. 66-80. – Бібліогр.: с. 79-80.

4224. Солуха П. Про діяльність уряду Гетьмана 1918 р.: Виписки з моск. газ. про діяльність Уряду Гетьманщини. Очима газ. «Ізвестія» – орган уряду Сов. Росії // За всенациональну єдність: У 110-річчя народж. гетьмана Павла: У 65-річчя відновлення гетьманства: Збірник. – Торонто, 1983. – Ч. 2. – С. 14-18.

***4225. Стахів М.** Гетьманський режим в Україні 1918 р. і його державноправна якість. – Нью-Йорк; Скрентон, 1951. – 40 с.

4226. Таранець А. Діловодство в військово-судових установах України. – Чернігів, 1918. – 195 с., VIII с.: табл.

4227. Терещенко Ю.І. Український національний союз: виникнення і діяльність // Місце України у світовій історії та особливості вивчення даної проблеми у педагогічному вузі: Тези Міжвуз. наук.-практ. конф. – К., 1992. – С. 34-36.

4228. Тимошук О. Воєнізована адміністрація і служба безпеки Гетьмана Української Держави 1918 р. // Право України. – К., 2000. – № 4. – С. 106-110.

4229. Тимошук О.В. Гетьманська концепція побудови охоронного апарату і її нормативне забезпечення в Українській Державі 1918 р. // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 261-269. – Бібліогр.: с. 268-269.

4230. Тимошук О. Державна варта Української Держави: (Іст.-юрид. аналіз) / НАН України. Ін-т держави і права та ін.; Відп. ред. І.Б. Усенко. – К., 1998. – 70 с. – Бібліогр.: с. 55-58.

В кн. також документи: I. Меморандум хліборобів-власників і козаків усієї України. – С. 59; II. Ухвалений Радою міністрів із серпня 1918 року Устав про організацію Департаменту Державної Варти. – С. 60-61; IV. Інструкція о мерах по борьбе с бандитизмом. – С. 62-67; XII. Телеграмма. Київ. Департамент Державної Варти. Из Екатеринослава. 10 октября 1918. – С. 67-70.

4231. Тимошук О.В. Лісоохоронна справа в Українській Державі в 1918 р. // Держава і право: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Вип. 3: Юрид. і політ. науки. – С. 62-76. – Бібліогр.: с. 75-76.

4232. Тимошук О.В. Охоронний апарат Української Держави (квітень – грудень 1918 р.). – Х.: Вид-во ун-ту внутр. справ, 2000. – 460 с. – Бібліогр.: с. 423-449. – Дод.: [Схеми]: с. 450-458.

4233. Тимошук О. Тюремна реформа гетьмана П. Скоропадського

(квітень – грудень 1918 р.) // Право України. – К., 2000. – № 3. – С. 114-117, 122. – Бібліогр.: с. 122.

4234. Шостаківський П. Гетьманський Універсал з 16 жовтня 1918 року: (Про станове козацтво) // Поступ. – Львів, 1928. – С. 107-111.

4235. Яременко О.І. Адміністративна реформа гетьмана Павла Скоропадського. – Вінниця: Континент-Прим, 1998. – 39 с. – Бібліогр.: с. 35-38.

4236. Яременко О.І. Державне управління в Україні в період гетьманату (квітень – грудень 1918 р.): Автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. / Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1999. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16-17.

4237. Яременко О. Земське самоврядування Поділля в період Гетьманату (1918) // Тези доп. тринадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 6 верес. 1994 р. – Вінниця, 1994. – С. 56.

4238. Яременко О. Політика гетьмана Павла Скоропадського в галузі державного будівництва // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 7. – С. 74-78. – Бібліогр.: с. 77-78.

***4239. Яременко О.І.** Правовий статус особи в Українській державі гетьмана П. Скоропадського // Південь України і складання української державності: історія та сучасність: Тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. – Одеса, 1994. – С. 130-132.

4240. Яременко О. Система центральних органів державного управління Української Держави (квітень – грудень 1918 р.) // Вісн. Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1998. – № 4. – С. 40-47. – Бібліогр.: с. 46-47.

Див. також № 942, 943, 960, 962, 965, 980, 989, 994, 999, 1001, 1038, 1043, 2970, 2981, 3002, 3028, 3030, 3344, 4047, 4266, 4326, 4528, 4531, 4545, 6453

Соціально-економічна політика

***4241. Абросимов А.** Невыпущенные боны // Коллекционер. – М., 1993. – № 29. – С. 106-108.

Про грошові бони з українським і російським текстом, надруковані Харківським губернським земством у 1918 р., але не випущені в обіг.

***4242. Александров А.** Русско-украинский товарообмен в 1918-1919 г. // Экон. бюл. – К., 1922. – № 16/17. – С. 18-19.

4243. Андрусишин Б. Програмні засади робітничої політики гетьманського уряду // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т

укр. археографії та джерелознавства. – К., 1996. – Т. 1. – С. 213-238. – Бібліогр.: с. 235-238.

4244. Андрусишин Б.І. У пошуках соціальної рівноваги: Нарис історії робітн. політики укр. урядів революції та визвол. змагань 1917-1920 рр. / Федерація профспілок України. – К., 1995. – 192 с.

Розд. 3: Робітнича політика гетьманського уряду Павла Скоропадського. – С. 63-95.

4245. Балабанів М. Нарис з історії робітничого руху на Україні / Пер. з ориг. О. Матійченко. – Х.: Укр. робітник, 1928. – 188 с.

Період Гетьманату та Директорії. – С. 152-167.

4246. Безсонов Д. Железнодорожная забастовка 1918 г. в Одессе // Летопись революции. – Х., 1927. – № 3. – С. 71-92.

4247. Бессонов В., Школа В., Ляховский В. «Скоропадчина» в Одессе: (Ж.-д. забастовка в Одессе) // Борьба и строительство на Юго-Западной железной дороге за 10 лет (1917-1927). – К., 1927. – С. 231-236.

4248. Борисов В.И., Чернобаев А.А. Хлеб, война, революция: Прод. политика на Юге России в период первой мировой войны и революции (1914-1918) / Луган. с.-х. ин-т и др. – М.; Луганск, 1997. – 148 с. – Бібліогр.: с. 132-146.

[Гл.] 9: Продовольственная политика австро-немецких оккупантов [1918 г.]. – С. 104-121.

[Гл.] 10: Результаты и итоги «Хлебного мира». – С. 121-127.

4249. Гай-Нижник П. Гетьманат Скоропадського і питання безробіття // Профспілки України. – К., 1998. – № 2. – С. 59-78.

4250. Гай-Нижник П.П. Облігації внутрішньої позики Української Держави 1918 року // Фінанси України. – К., 1998. – № 11. – С. 96-99.

4251. Гай-Нижник П. Торгівельно-промислова політика уряду Української Держави Гетьмана Павла Скоропадського 1918 р. // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1997. – Т. 2. – С. 353-395. – Бібліогр.: с. 391-395.

4252. Гай-Нижник П. Фінансова комісія Української Держави 1918-го року: структура, функції, завдання // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1999. – Т. 4. – С. 221-224.

4253. Гай-Нижник П.П. Фінансова політика уряду Української Держави у періоді Гетьманату 1918 року // Фінанси України. – К., 1996. – № 12. – С. 107-116.

- 4254.** Дмитриенко М., Рябченко П. Деньги правительства гетмана Скоропадского // Мир денег. – К., 1998. – № 3. – С. 13-19.
- 4255.** Жванко Л.М. Організація соціального захисту дітей в Україні за час правління Павла Скоропадського (20 квітня – 14 грудня 1918 р.) // 36. наук. пр. / Харк. пед. ун-т. Сер.: Історія та географія. – 1998. – Вип. 2. – С. 104-113. – Бібліогр.: с. 112-113.
- 4256.** Іванцова І.В., Коляка І.В. Гетьманат Павла Скоропадського і професійні спілки // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1997. – Вип. 35. – С. 67-70. – Бібліогр.: с. 70.
- 4257.** Мартинов А. Політика щодо дрібних власників в Україні за часів уряду гетмана Павла Скоропадського // Третя академія пам'яті професора Володимира Антоновича: Доп. та матеріали, 11-12 груд. 1995 р., м. Київ. – К., 1996. – [Ч. 2]. – С. 379-386.
- 4258.** Мартинов А.Ю. Скоропадський і Денікін: спроба порівняльного аналізу соціально-економічної політики // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 40. – С. 9-12. – Бібліогр.: с. 11-12.
- 4259.** Мякота С.Є. Діяльність уряду гетмана П.П. Скоропадського по відновленню й впорядкуванню транспортної мережі в Українській Державі. – К., 1995. – 14 с. – Деп. в ДНТБ України 20.10.95, № 2302.
- 4260.** Мякота С.Є. Економічна політика уряду Української Держави (травень – грудень 1918 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1997. – 24 с. – Бібліогр.: с. 21-22.
- 4261.** Мякота С.Є. Основні напрямки фінансової та торговельно-промислової політики гетмана П. Скоропадського // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1995. – Вип. 33. – С. 71-76.
- 4262.** Мякота С.Є. Політика стабілізації промисловості уряду Української Держави в 1918 році: (На матеріалах кам'яновугіл. галузі) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1996. – Вип. 34. – С. 74-79.
- 4263.** Мякота С.Є. Українська урядова політика часів гетмана П.П. Скоропадського в галузі кам'яновугільної промисловості. – К., 1995. – 9 с. – Деп. в ДНТБ України 20.10.95, № 2301.
- 4264.** Отчет и краткий обзор деятельности Киевского областного союза кооперативных товариществ за 1918 год. – К., 1919. – 24 с.: табл.
- 4265.** Первое финансовое совещание представителей потребительской и кредитной кооперации Юга России, 9-10 декабря 1918 года. – Х.: Изд. Т-ва потреб. о-ва Юга России, 1919. – 125, [1] с.: табл.
- 4266.** Подгородников В.В. Необходимая реформа Одесского городского

самоуправления. Народный банк и материальное обеспечение трудящихся масс населения всех классов, сословий и вероисповеданий. Благоустройство г. Одессы – прекращение безработицы. – Одесса, 1918. – 23 с.

4267. Постанови 3-го Всеукраїнського загальнокооперативного з'їзду в Києві 26-29 травня 1918 р. – [К., 1918]. – 8 с.

4268. Проданюк Ф. Становлення фінансово-кредитної системи України за правління П. Скоропадського // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 1999. – Вип. 7. – С. 50-62. – Бібліогр.: с. 62.

4269. Протокол четвертого чрезвычайного собрания уполномоченных Центрального союза кооперативов Черниговск[ой] губ[ернии] 9-го октября 1918 г. – Чернигов, 1919. – 23 с.: табл.

4270. Редін М. Всеукраїнський страйк залізничників 1918 року / ІСТПАРТ ЦК КП(б)У. – Х.: Пролетарій, 1929. – 64 с. – (Б-ка «Жовт. революція та громадян. війна на Україні» / За ред. В. Манілова).

4271. Редін М. Чотири документи епохи скоропадщини // Літопис революції. – Х., 1930. – № 1. – С. 242-264.

Подано 4 документи, які висвітлюють організацію боротьби проти всеукраїнського страйку залізничників: Лист ген.-лейт. Греннера до Ф. Лизогуба (Голови Ради міністрів) 28 лип. 1918 р.; Доповідь міністра продовольчих справ Ю. Соколовського Ф. Лизогубові (лип. 1918 р.) і Доповідь міністра внутрішніх справ І. Кістяківського Ф. Лизогубові (22 серп. 1918 р.); Відповідь Ф. Лизогуба ген.-лейт. Греннеру (19 верес. 1918 р.).

4272. Резолюции первой Всеукраинской конференции профессиональных союзов, 21-27 мая 1918 г. – К.: Изд. Всеукр. Центр. Совета Профсоюзов, 1918. – 40 с.

4273. Скляренко Є.М. Деякі питання історії профспілок України в роки національно-визвольних змагань [1918 р.] // 90 років виникнення масового профспілкового руху в Україні: Матеріали наук. конф. «Профспілковий рух в Україні: актуальні проблеми теорії, історії і сучасності», присвяч. 90-річчю виникнення мас. профспілк. руху в Україні. – К., 1996. – С. 75-78.

4274. Скляренко Є.М. З історії боротьби робітничого класу проти австро-німецьких окупантів і гетьманщини на Україні в 1918 р. // Вісн. АН УРСР. – К., 1957. – № 1. – С. 30-41.

4275. Статут Київського будівельного кооперативу «Оселя». – К., [1918]. – 21 с.

4276. Статут Першого Українського товариства торгівлі шкіряними товарами з правлінням в м. Києві. – К., 1918. – 16 с.

4277. Статут Українського акціонерного товариства для розвитку транспорту та залізниць: Затвердж. 31 серп. 1918 р. – [К., 1918]. – 43, 3 с. – Текст парал. рос.

***4278.** Статут Українського державного банку. – К.: Вид. «Держ. вісн.», 1918. – 15 с.

4279. Суровий А.Ф. Участь профспілок Поділля у страйковій боротьбі в період Гетьманщини // Матеріали ІХ-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 261-264. – Бібліогр.: с. 264.

4280. Ткаченко В.П., Ярмолюк М.М. Заходи щодо запобігання економічної залежності України доби Гетьманщини // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 36-37.

***4281.** Трембіцький В. Лікарський світ за Української Держави // Вісти комбатанта. – Торонто, 1974. – № 1. – С. 18-21; № 3/4. – С. 12-14.

4282. Третій Всеукраїнський загальнокооперативний з'їзд у Києві, 26-29 травня 1918 р.: (Протоколи засідань, доклади, постанови та ін. матеріали). – К.: Вид. Центр. укр. кооп. ком., 1918. – 134 с.: фотогр., 1 арк. табл.

4283. Труды 2-го областного кооперативного съезда, 11-13 декабря 1918 года в Харькове / Совет Харьк. обл. кооп. съездов. – Х.: Союз, 1919. – 222 с.: табл., карта.

4284. Туган-Барановський М.І. Неодкладна справа / Вступ. ст. «До ідеалів молодості» С. Єфремова // Україна. – К., 1992. – № 31. – С. 20-21. – Передрук з журн. «Укр. кооп.» – 1919. – № 2.

Про необхідність створення самостійної української
грошової одиниці.

4285. Усик М.М. Перша Всеукраїнська конференція професійних спілок (1918 р.) // 90 років виникнення масового профспілкового руху в Україні: Матеріали наук. конф. «Профспілковий рух в Україні: актуальні проблеми теорії, історії і сучасності», присвяч. 90-річчю виникнення мас. профспілк. руху в Україні. – К., 1996. – С. 79-80.

4286. Шпекторенко І.В. Централізація і мілітаризація продовольчої справи в Українській Державі П. Скоропадського (квітень – листопад 1918 р.) // Історія та культура Подніпров'я. – Дніпропетровськ, 1998. – С. 168-174. – Бібліогр.: с. 173-174.

Див. також № 1101, 1103, 1124, 1130, 1133-1135, 1151, 1158, 1175, 1281, 2431, 3164, 3166, 3172, 3174, 3176-3178, 3182-3185, 3197, 3255, 4043, 4170, 4187, 4208, 4358, 4395, 4400, 4401, 4433, 4459, 4984, 6577

Аграрне питання. Селянство

4287. **Бошко В.И.** Новый Земельный Закон на Украине. – К., 1918. – 31 с.

Зміст: 1. О социализации земли и праве собственности;
2. Новый земельный закон на Украине: критический очерк;
3. Текст нового земельного закона.

*4288. **Веселовський П.** Земельна реформа в самостійній Українській державі // Голос державника. – [Б.м.], 1947. – № 4/5. – С. 44-55.

4289. **Витанович І.** Аграрна політика українських урядів, 1917-1920 / Укр. іст. т-во. – Мюнхен; Чикаго, 1968. – 69 с. – (Сер.: Монографії; № 2). – Тит. арк. парал. англ.

[Гл.] 5: Аграрна політика і проект земельної реформи гетьманського уряду періоду Української Держави. – С. 42-49.

4290. **Гай-Нижник П.** Державний земельний банк Української Держави – грошовий і операційний рушій селянської реформи 1918 року // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1999. – Т. 3. – С. 437-444. – Бібліогр.: с. 443-444.

*4291. **Гетьман Павло Скоропадський і земельне питання.** – Чикаго, 1935. – 8 с.

4292. **Горак В.С.** Про соціально-класову суть анархо-махновщини [вересень 1918-1919 рр.] // До питання про розстановку політичних сил на Україні в 1917-1920 рр. – К., 1988. – С. 24-31.

4293. **Залозецький Р.** Земельна реформа на Україні. – Відень, 1918. – 47 с.

4294. **Захарченко П.** Селянська війна в Україні: рік 1918. – К.: ЗАТ «Нічлава», 1997. – 188 с., 10 арк. іл. – Бібліогр.: с. 177-187.

Розд. 1: Передумови та витоки аграрних виступів за доби Української Держави гетьмана П. Скоропадського. – С. 15-57.

Розд. 2: Селянсько-повстанська війна літа 1918 року. – С. 57-104.

Розд. 3: Антигетьманський повстанський рух восени 1918 року. – С. 104-140.

Документи і матеріали: Звернення, телефонограми, доповідні записи, телеграми, донесення, рапорти, повідомлення, довідка, стаття, листи та ін. – С. 146-176.

4295. **Захарченко П.П.** Селянський рух в Україні у контексті антигетьманського повстання (осінь 1918 р.). – К.: ТОВ «Міжнар. фін. агенція», 1997. – 46 с.

4296. Захарченко П.П. Селянсько-повстанський рух за доби Української Держави (квітень – грудень 1918 року): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун.-т. – К., 1997. – 23 с. – Бібліогр.: с. 21-22.

4297. Захарченко П.П. Українське селянство в боротьбі за національні і соціальне визволення навесні 1918 року // Наук. зап. з історії України. – Кіровоград, 1996. – Вип. 5. – С. 34-39.

4298. Зерінг М. Про земельну справу на Україні. – Віденъ, 1918. – 13, [3] с.

4299. Карпенко Г. Селянські рухи на Київщині за часів гетьманщини // Літопис революції. – Х., 1928. – № 3. – С. 55-74.

Політичні партії та селянські організації на Київщині в період Гетьманату.

4300. Качинський В. Аграрний рух за часів гетьманщини // Літопис революції. – Х., 1928. – № 1. – С. 52-64; № 2. – С. 76-95.

4301. Ковальова Н.А. Аграрні комісії Української Держави: участь у розробці земельного питання (серпень – грудень 1918 р.) // Придніпр. наук. вісн.: Сер.: Гуманіт. науки: філологія, педагогіка, історія, філософія. – Дніпропетровськ, 1998. – № 106. – С. 63-71. – Бібліогр.: с. 71.

4302. Ковальова Н.А. Українська Держава П. Скоропадського та селянство: протистояння на ґрунті аграрного питання // Бористен. – Дніпропетровськ, 1999. – № 5. – С. 19-20.

4303. Козуб І.В. Повстання проти гетьманщини та петлюрівщини: (Нотатки з історії повстан. руху в Переяслав., Пирятин. та Золотоніс. повітах, кінець 1918 – початок 1919 р.) // Літопис революції. – Х., 1930. – № 5. – С. 274-288.

4304. Костенко І.П. Партизанський рух на Чернігівщині в 1918 році проти німецьких окупантів і гетьманщини // Наук. зап. / Ніжин. пед. ін-т. – 1957. – Т. 10, вип. 1. – С. 39-81.

4305. Лавров П. Разрушение сельского хозяйства и ограбление крестьянства Украины германскими оккупантами в 1918 г. // Науч. зап. / Киев. ун-т. – 1949. – Т. 8: Ист. сб., № 2. – С. 181-203.

4306. Малик Я. Земельне питання в Українській Гетьманській Державі // Останній гетьман: Ювіл. зб. пам'яті П. Скоропадського. – К., 1993. – С. 97-106. – Бібліогр.: с. 105-106.

Те ж // Республіканець. – Львів, 1994. – № 1. – С. 32-35.
– Бібліогр.: с. 35.

4307. Пасіка М. Земельна справа в Українській Державі // За велич нації:

У двадцяті роковини відновлення Укр. гетьман. Держави. – Львів, 1938. – С. 73-79.

Те ж // За велич нації: У двадцяті роковини відновлення Укр. гетьман. Держави: Перевид. у десяту річницю з дня смерті гетьмана всієї України П. Скоропадського. – 2-е вид. – Нью-Йорк, 1955. – С. 97-103.

4308. Постанови з'їзду по молочному господарству, який відбувся при департаменті скотарства Міністерства земельних справ Української Народної Республіки 5-10 листопада 1918 р., м. Київ / М-во земел. справ УНР. Департамент скотарства. – К., 1918. – 14 с.

4309. Ростальний В. Закривавлене Придесення 1918-1919 pp. // Сіверян. літопис. – Чернігів, 1995. – № 2. – С. 9-16. – Бібліогр.: с. 16.

Про антирадянські виступи селян та злодіяння більшовиків.

*4310. Самовидаць. Гетьман Павло Скоропадський та земельне питання. – Чикаго, 1932. – 64 с. – Передрук із журн. «Січ».

4311. Слизький І.Ф. Народні повстання на Поділлі проти німецьких окупантів у 1918 році // Матеріали другої Поділ. іст.-краєзн. конф. [м. Кам'янець-Подільський, квіт. 1967 р.]. – Львів, 1968. – С. 35-41. – Бібліогр.: с. 41.

4312. Терела Г. Аграрна політика гетьмана Української Держави П. Скоропадського: (До історіогр. питання) // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 269-273. – Бібліогр.: с. 273.

4313. Терела Г. Обговорення проекту основного земельного закону в урядових комісіях Української Держави П. Скоропадського // Український історичний збірник. – К., 1999. – С. 200-219.

4314. Устав Всеукраинского союза хлеборобов-собственников, [зарегистрированный 12 ноября 1918 г.]. – К., 1918. – 39 с.

4315. Хміль І.В. Повстансько-партизанска боротьба трудящого селянства України проти окупаційного режиму та гетьманщини (липень – листопад 1918 р.) // На захисті завоювань Великого Жовтня: Зб. наук. пр. – К., 1982. – С. 72-92.

4316. Шелыгин Я. Партизанская борьба с гетьманщиной и австро-германской оккупацией // Літопис революції. – Х., 1928. – № 6. – С. 61-101.

4317. Яременко О. Хліборобський рух на Полтавщині в 1918 р. та його роль у встановленні Гетьманату // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 31-34.

Див. також № 761, 1192, 1195, 1196, 2621, 2622, 3220, 3223, 3226, 3246, 3257, 3940, 3951, 3965, 4437

Збройні сили

4318. Архікнязь Вільгельм фон Габсбург, січові стрільці та «запорожці» у 1918 р.: (За повідомл. гетьман. охорон. служб) / Публ. підгот. Б.В. Малиновський // Арх. України. – К., 1997. – № 1/6. – С. 29-45. – Бібліогр.: с. 35-36.

Подано 9 документів: протоколи, доповіді, рапорти, повідомлення державної варти.

4319. Аршинов П. История махновского движения (1918-1921) / Предисл. Волина (В.М.Эйхенбаум). – Запорожье: Дикое Поле, 1995. – 238, [2] с.: ил., портр. – (Вестн. свободы). – Репринт. изд. 1923 г.

4320. Брат на брата: [Про громадян. війну] // Громада. – К., 1919. – № 4/5. – С. 1-2.

Боротьба війська Директорії проти гетьмана.

4321. Верниволя В. Українська військово-санітарна місія в Німеччині // Воля. – Віденськ., 1919. – Т. 5, № 5. – С. 212-214.

4322. Временное положение об обязанностях и правах военного министра, его товарищей и начальников главных управлений. – К., 1918. – 47 с.

4323. Гаврилюк Г.І. Кадрова політика військового міністерства Української Держави і проблема комплектування Армії в травні – листопаді 1918 р. // Вісн. Харк. ун-ту. – 1998. – № 401: Історія України, вип. 2. – С. 110-118.

4324. Гаврилюк Г. Людський фактор у військовій політиці гетьманату П. Скоропадського (квітень-грудень 1918 р.) // Київ. старовина. – К., 2000. – № 4. – С. 39-44. – Бібліогр.: с. 43-44.

4325. Гай-Нижник П. Таємні видатки гетьманату П. Скоропадського // Київ. старовина. – К., 2000. – № 4. – С. 44-51. – Бібліогр.: с. 51.

4326. Голубко В.Є. Військове будівництво Павла Скоропадського: плани і реалії // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1999. – № 377: Держава та армія. – С. 28-39. – Бібліогр.: с. 39.

4327. Горєлов В.І. Військово-політична діяльність П. Скоропадського та його роль у створенні збройних сил Української Держави (серпень 1886 р. – грудень 1918 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. військ. гуманіт. ін-т. – К., 1999. – 20 с. – Бібліогр.: с. 18-19.

Зокрема період революції.

*4328. Горєлов В.І. Історичний досвід створення системи військової ос-

віти у збройних силах Української Держави під керівництвом гетьмана П. Скоропадського у 1918 році та сучасність // Проблеми і задачі воєнної історії в сучасних умовах: Зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 січ. 1998 р. – К., 1998. – С. 134-142.

*4329. **Горєлов В.І.** Роль гетьмана П. Скоропадського у створенні Окремої Сердюцької дивізії як основи українських гвардійських частин у 1918 р. // Гетьман Павло Скоропадський та Українська Держава 1918 року: Наук. зб., присвяч. 125-річчю від народж. гетьмана П. Скоропадського та 80-річчю проголошення Української Держави 1918 р. – К., 1998. – С. 55-56.

4330. **Дмитрієнко М., Табачник Д.** 29.IV.1918 – День народження Українського військово-морського флоту // Розбудова держави. – К., 1994. – № 4. – С. 39-41.

4331. **Дмитрук В.** Сірожупанна дивізія в повстанні проти уряду гетьмана Скоропадського // Наук. віsn. / Волин. ун-т. Сер.: Історія. – Луцьк, 1997. – № 2. – С. 22-23. – Бібліогр.: с. 23.

4332. **Документи до історії боротьби КП(б)У проти гетьмана та інтервентів (1918 р.) / Вступ. ст. «КП(б)У – організатор і вождь повстання проти гетьмана і інтервентів (1918 рік)» П. Пташинського // Літопис революції. – Х., 1933. – № 1/2. – С. 225-281.**

Подано 48 документів: звідомлення, телеграми, до-повіді, протоколи, 4 звіти Генерального штабу Української Держави, 4 відозви КП(б)У та ін.

*4333. **Дорошенко Д.** Організація збройних сил Української держави // Бюл. Гетьман. управи. – Берлін, 1929. – № 2. – С. 35-39.

4334. **Євтимович В.** Українське військове шкільництво в 1918 році // Нація в поході. – Берлін, 1940. – Ч. 3/4. – С. 17-20.

4335. **Єфремова Н.В.** До питання військової політики гетьмана П. Скоропадського // Актуальні проблеми держави та права: Зб. наук. пр. – Одеса, 1999. – Вип. 6, ч. 1. – С. 62-67. – Бібліогр.: с. 67.

4336. **Жванко Л.М.** Евакуація та соціальний захист українських військово-полонених доби другого Гетьманату (травень – грудень 1918 р.) // Вісн. Харк. політехн. ун-ту. – 1999. – Вип. 20: Актуал. питання історії України. – С. 16-27.

4337. **За всенаціональну єдність:** У 110-річчя народж. гетьмана Павла: У 65-річчя відновлення гетьманства: Збірник. Ч. 2 / Упоряд. і ред. М. Королишин. – Торонто, 1983. – 160 с. – (Б-ка т-ва «Батьківщина»; № 4).

Зі змісту: Чорноморська фльота вітала Гетьмана Всієї України з відновленням володіння на українському морі. – С. 36-38; Прапор Чорноморської фльоти. – С. 39.

4338. Зибликевич Є. Листопадові події на Великій Україні в 1918 р. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1929. – № 3. – С. 6-9.

***4339.** Инструкция для конных резервных сотен Волынской державной варти. – Б.м., [1918]. – 8 с.

4340. Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1933 рік. – Львів: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1933. – 184 с.

Зі змісту: Заклинський М. Січові Стрільці на Херсонщині [1918 р.]. – С. 54-67; Заклинський М. Карні експедиції УСС у Херсонщині [черв. 1918 р.]. – С. 67-77; Софонів В. [Левицький В.] На стрілецьких «уходах» [1918 р.]. – С. 77-84.

4341. Історія українського війська / І. Крип'якевич, Б. Гнатевич, З. Степанів та ін. – Львів: Вид. І. Тиктора, 1936. – 568 с., 383 іл.

Те ж. – 2-е вид., допов. – Вінніпег: Вид. І. Тиктора, 1953. – 850 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 822-832.

Те ж. В 2 ч. Ч. 2. – Репринт. відтворення вид. 1936 р. – К., 1992. – 293-568, VIII с., 383 іл. – (Б-ка журн. «Пам'ятки України»; Кн. 17).

Те ж: (Від княжих часів до 20-х років ХХ ст.) / Передм. Я.Р. Дацкевича. – 4-е вид., змін. і допов. – Львів: Світ, 1992. – VIII, 702 с.: іл., портр. – Імен. покажч.: с. 594-648. – Географ. покажч.: с. 649-661. – Бібліогр.: с. 662-697. – Репринт. відтворення вид. 1936, 1953 рр.

Те ж: [У 12 вип.] / Післямова Я.Р. Дацкевича. – Репринт. відтворення вид. 1936 р. – Тернопіль, 1992. – 574 с.: іл. – (Іст. б-ка).

Доба Гетьманату. – С. 421-461.

Те ж. Т. 2. – 5-е вид., змін. і допов. – К.: Варта, 1995. – 464 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 414-460. – Репринт. відтворення вид. 1936, 1953 рр.

Доба Гетьманату: с. 157-204.

4342. Кравчук М. Українська держава та військове будівництво в період Гетьманату // Нова політика. – К., 1998. – № 1. – С. 37-40.

4343. Крезуб А. Нарис історії українсько-польської війни, 1918-1919. – Львів: Червона Калина, 1933. – 179 с. – Бібліогр.: с. 164-165. – Імен. покажч.: с. 166-172. – Геогр. покажч.: с. 173-179.

Те ж. – 2-е вид. – Нью-Йорк: Око, 1966. – 179 с.

4344. Крезуб А. Повстання проти гетьмана Скоропадського і Січові стрільці: (Кілька завваг до його історії) // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1928. – Кн. 11. – С. 219-225; Кн. 12. – С. 309-318.

4345. Кучабський Ю. Полковник [Василь] Кучабський // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1994. – № 4/6. – С. 26-29.

Військові дії Січових Стрільців періоду Гетьманату та
Директорії. – С. 27-28.

4346. Левченко С. 8-ий Катеринославський корпус // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – Зб. 9. – С. 60-75.

4347. Луцький О. На Великім Лузі: (З побуту УСС на Великій Україні): [Зустріч УСС з запорожцями в травні 1918 р.] // Народний ілюстрований календар товариства «Просвіта» на звичайний рік 1926. – Львів, 1925. – С. 108-112.

4348. Мамонтів Н. Державна оборона України / Військ. м-во. – Б.м., [1918]. – 7 с.

4349. Миронович М. Спільна військова юнацька школа: (Корот. іст. начерк) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 2. – С. 3-5.

4350. Монкевич Б. Організація регулярної армії Української Держави 1918 р. / Підгот. до друку М. Дядюк // Україна в минулому. – К.; Львів, 1995. – Вип. 7. – С. 67-112. – (Документи і матеріали).

4351. Наказ Головного начальника постачання армії Української держави: (По гармат. упр.). – К., 1918. – 4 с.

4352. Объяснительная записка к проекту «Статута воинской повинности» Украинской Державы. (Главы 1-9). – К., 1918. – 64 с.

*4353. Онацький Є. Організація збройних сил Української Держави: Формування регулярної Української Армії. Іррегулярні формaciї. Чорноморський флот // Бюл. Гетьман. управи. – Берлін, 1929. – № 2. – С. 35-39.

4354. Пархоменко В.А. Українські військові формування П. Скоропадського на Півдні України у 1918 р. // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 7. – С. 98-102. – Бібліогр.: с. 101-102.

4355. Плечко М. Організація збройних сил в Українській Гетьманській державі в 1918 році // Нація в поході. – Берлін, 1941. – № 3/4. – С. 20-25; № 5/6. – С. 23-32; № 7/8. – С. 20-32.

4356. Приходько В. Військові учебові заклади, їх роль та місце у формуванні збройних сил Української держави 1918 року // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 8. – С. 26-32. – Бібліогр.: с. 31-32.

4357. Прохода В. Сірожупанники в повстанні проти уряду гетьмана Скоропадського // Табор. – Каліш, 1928. – № 9. – С. 90-95.

4358. Пташинський П. Організація збройних сил української і ро-

сійської контрреволюції та бюджет гетьманщини (1918 р.) // Арх. Рад. України. – Х., 1932. – № 4/5. – С. 292-334. – Текст укр., рос.

Подано документи: журнали засідань Ради міністрів, протоколи засідань Верховної слідчої комісії, Закон про відновлення українського козацтва та ін. – С. 298-334.

4359. Савченко Г. Українське військо в публіцистиці Симона Петлюри (березень – серпень 1918 р.) // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 30-42. – Бібліогр.: с. 41-42.

***4360. Самутин П.** Організація українського війська за часів Української держави 1918 року: (Матеріали до історії укр. війська) // Вісті комбатанта. – Торонто, 1965. – № 4. – С. 6-16; № 5. – С. 10-17.

4361. Смовський К. Окремий Чорноморський Кіш // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – Зб. 8. – С. 99-118.

*4362. Статут військової повинності Української Держави: Проект. – К., 1918. – 3, 6, 9, 5, 12, 12, 3, 2, 1, 2, 6 с.

4363. Статут воинской повинности [Украинской Державы]. Гл. 1-9: Пер. с укр. – К., 1918. – 71 с.

4364. Стефанів З. Українські Збройні Сили, 1917-21 pp. Ч. 1. Доба Центральної Ради й Гетьманату. – 2-е випр. вид. – Б.м.: СУВ, 1947. – 119 с. – (Б-ка «Укр. комбатанта»).

[Розд.] 5: Збройні сили Гетьманату. – С. 95-110.

4365. Стефанів З. Українські Збройні Сили в 1917-1921 pp.: Восн.-іст. нарис. Ч. 1. – Коломия: Наша Слава, 1935. – 123 с.

[Гл.]: Організування війська за Гетьманату. – С. 110-118.

4366. Тимощук О.В. Спеціальні збройні формування в системі охоронного апарату гетьмана П. Скоропадського (квітень – грудень 1918 р.) // Вісн. Запоріз. юрид. ін-ту. – 1999. – № 1. – С. 238-255. – Бібліогр.: с. 254-255.

4367. Українські Січові Стрільці: Рік 1918 // Народний ілюстрований ювілейний календар «Просвіти» на звичайний рік 1938. – Львів, 1938. – С. 112-116.

4368. Харук А.І. Військово-повітряні сили Української Держави: еволюція організаційної структури // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1999. – № 377: Держава та армія. – С. 40-47.

4369. Чмир М.В. Військові звання Збройних Сил України в 1918 р. // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 41. – С. 69-72. – Бібліогр.: с. 72.

Доба Гетьманату.

4370. Шрамченко С. Піднесення українського прапору в Чорноморському флоті // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1930. – 36. 2. – С. 120-124.

4371. Шрамченко С. Український прапор – гюйс // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 7. – С. 9.

4372. Шрамченко С. Українські воєнно-морські школи (1918-1920 рр.) // Табор. – Варшава, 1931. – № 15. – С. 80-84.

4373. Якимович Б. Збройні Сили України: Нарис історії / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів: Просвіта, 1996. – 360 с.

Ч. 5, розд. 5: Збройні сили Гетьманату: (Українська Держава, 29 квіт. – 14 груд. 1918 р.). – С. 95-101.

Див. також № 1367, 1395, 1423, 1427, 1434, 1444, 1445, 1487, 1501, 1503, 1506, 1510, 1512, 1519, 1526, 2657, 3321, 3325, 3333, 3368, 3378, 3403, 3417, 3421, 3442, 3463, 3468, 3495, 3501, 3663, 3676, 3704, 4053, 4181, 4226, 4232, 4376, 4405, 4571, 4572

Спогади

4374. Андрух І. Січові Стрільці на роздоріжжі: [Уривок зі спогадів, 1918 р.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1994. – № 10/12. – С. 21-24. – Передрук з Літопису Червон. Калини. – 1930. – № 4.

4375. Бекесевич П. Мої спомини з останніх днів окупації України австро-німецькими військами // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 3. – С. 4-6.

4376. Деникин А.И. Очерки русской смуты. Т. 4 // Вопр. истории. – М., 1994. – № 2. – С. 96-118; № 3. – С. 95-117.

Гл. 20: Украина: изменение политики с падением Германии. Борьба партий. Вооруженная сила. – С. 108-118.

Гл. 21: Украина: последние дни гетманства. – С. 95-114.

4377. Журавиця й Перемишль: Про пам'ят. спомин з жовт. 1918 р. / Я.Д. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 1. – С. 9-10.

4378. Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1932 рік. – Львів: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1931. – 204 с.

Зі змісту: Заклинський М. Наступ УСС на Олександровськ 1918 р. – С. 46-51; Решетило-Мицак П. Зі спомінів сімнадцятилітнього новобранця [1918 р.]. – С. 51-66; Горбовий М. Від'їзд УСС на В[елику] Україну 1918 р. – С. 66-70.

4379. Капуловский И. Организация восстания против гетмана: [Воспо-

минания] // Летопись революции. – Х., 1923. – № 4. – С. 95-102; 1924. – № 2. – С. 95-102.

*4380. Крезуб А. Між Білою Церквою і Мотовилівкою // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 1. – С. 5-8; № 2. – С. 9-13.

Сутички січових стрільців з гетьманцями восени 1918 р.

4381. Лейхтенбергский Г. Как началась «Южная Армия» // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 4, [т.] 8. – С. 166-182. – Репринт. воспроизведение изд. 1923 г.

Німці в Україні. Гетьманат. Формування Південної Армії.

4382. Леонтович В. Уривок спогадів із революційних часів // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1936. – Львів, 1935. – С. 67-76.

*4383. Листопад 1918 року на Україні: (Вирваний листок із воєн. споминів) / Дмитро В. // Укр. скиталець. – Прага, 1922. – № 11. – С. 11-12; № 12. – С. 4-6; № 13. – С. 13-14.

4384. Любін-Чумак О. Рефлексії з недавно минулого // Гуртуймося. – Прага, 1931. – № 6. – С. 18-20.

4385. Мелешко Ф. Українські Січові Стрільці у Єлисаветщині [в період Гетьманату] // За волю України: Іст. зб. УСС: В 50-ліття збройн. виступу Укр. Січ. Стрільців проти Москви, 1914-1964. – Нью-Йорк, 1967. – С. 198-209.

*4386. Монкевич Б. Спомини з 1918 р. 1. Від Житомира до Харкова. 2. Похід Болбочана на Крим. 3. Боротьба за донецький водозбір. – Львів, 1928. – 208 с.

4387. Осінь 1918 на Харківщині / Р.С. // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1935 рік. – Львів, 1934. – С. 136-141.

4388. Осінь 1918 року на Україні: Вирваний листок із воєн. споминів / Дмитро В... // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1926 рік. – Львів; К., 1925. – С. 62-82.

4389. Рябинин-Скляревский А. Оккупация Бессарабии Румынией: (По арх. документам) // Летопись революции. – Х., 1925. – № 1. – С. 97-138.

[Гл.] VI: Восстание против Скоропадского на Украине:
[Воспоминания]. – С. 128-135.

4390. Савченко В. Спомини військовика з 1918 р. // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1938. – Львів, 1937. – С. 60-74.

4391. Сахно В. Тиждень в гетьманській дружині // Табор. – Каліш, 1928. – № 9. – С. 81-89.

4392. Стефанів З. Два роки в українській армії: (Спомин 17-літнього підхорунжого) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 9. – С. 8-10; № 10. – С. 9-13; № 11. – С. 13-16; № 12. – С. 6-8.

4393. Цимбал Т.М. З військового гнізда. – Буенос-Айрес: Вид-во ЮС, 1977. – 130 с.

[Гл.]: У столиці. – С. 82-88.

Спомини періоду Гетьманату.

4394. Щуровський В. Спомини з пробування УСС на Наддніпров'ю в 1918 р. // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1925. – Кн. 3. – С. 218-228.

Див. також № 1558, 1570, 2556, 3528, 3530, 3548, 3551, 3552, 3565, 3594, 3612, 5339, 5468

Зовнішня політика. Міжнародні відносини

4395. Алисъкевич М. Моя поїздка з австрійською торгівельною комісією до Києва в 1918 р. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 12. – С. 5-8.

4396. Андерсон О.Н. Внешняя торговля Украины в 1918 году. – К.: Изд. Всерос. центр. союза потреб. о-в, 1919. – 216, 130 с.: схемы. – (Экон. б-ка Центросоюза; Вып. 5).

Гл. 2: Внешняя торговая политика Украины после гетманского переворота. – С. 72-153.

Гл. 3: Импорт на Украину из центральных держав. – С. 154-191.

Гл. 4: Экспорт из Украины в центральные державы. – С. 192-216.

Дод.: Положение о Государственном Бюро для закупки за границей и распределения на Украине бумаги, утвержденное Министром торговли и промышленности С.М. Гутником 5 июля 1918 г. – С. 125-128.

4397. Буравченков А., Заруда Т. Деякі аспекти дипломатичної діяльності В'ячеслава Липинського в період Гетьманату (1918) // В'ячеслав Липинський: історико-політологічна спадщина і сучасна Україна: [Матеріали Міжнар. наук. конф., 2-6 черв. 1992 р., К., Луцьк, Кременець]. – К.; Філадельфія, 1994. – С. 181-189.

4398. Веденєєв Д. Зовнішньополітичні погляди та діяльність В'ячеслава Липинського // В'ячеслав Липинський: історико-політологічна спадщина і сучасна Україна: [Матеріали Міжнар. наук. конф., 2-6 черв. 1992 р., К., Луцьк, Кременець]. – К.; Філадельфія, 1994. – С. 195-197.

4399. Веденєєв Д. Пропаганда українського питання дипломатією

Української Держави гетьмана Павла Скоропадського (1918 р.) // Перша світова війна і слов'янські народи: Матеріали Міжнар. наук. конф., 14-15 трав. 1998 р. – К., 1998. – С. 76-81. – Бібліогр.: с. 80-81.

4400. Гай-Нижник П.П. Міжнародні фінансові угоди України за Гетьманату: Фін. угода від 15 трав. 1918 р. // Фінанси України. – К., 1999. – № 7. – С. 90-91.

4401. Гай-Нижник П.П. Фінансові відносини Гетьманату 1918 року з частинами колишньої Російської імперії // Фінанси України. – К., 2000. – № 2. – С. 120-124.

4402. Гайдуков Л., Веденєєв Д. Служба повного профілю: Розбудова зовнішньополіт. служби Укр. Держави гетьмана П. Скоропадського // Політика і час. – К., 1998. – № 6. – С. 71-78.

4403. Гец М. (Добромиль). Українська Держава 1918 р. як підмет міжнародного права // За велич нації: У двадцяті роковини відновлення Укр. гетьман. Держави. – Львів, 1938. – С. 80-91.

Те ж // За велич нації: У двадцяті роковини відновлення Укр. гетьман. Держави: Перевид. у десяту річницю з дня смерті гетьмана всієї України П. Скоропадського. – 2-е вид. – Нью-Йорк, 1955. – С. 104-115.

4404. Городня Н.Д. До питання про відновлення дипломатичних відносин між Українською державою і Антантою (квітень – грудень 1918 р.). – К., 1995. – 24 с. – Деп. в ДНТБ України 05.12.95, № 2630 – Ук95.

4405. Гуковський О. Французька інтервенція на Україні. – Х.: Пролетарій, 1929. – 64 с.

[Гл.] 1. Україна 1918-19 pp. – С. 3-11.

4406. Демчук Е.І. Російсько-українські мирні переговори 1917-1918 pp.: Перебіг та результати // До 100-річчя Національного музею історії України: З історії музею та його раритетів: Темат. зб. наук. пр. – К., 1998. – С. 113-125. – Бібліогр.: с. 124-125.

4407. Дорошенко Д. Дещо про закордонну політику Української Держави в 1918 році // Хлібороб. Україна. – Віденсь, 1920-1921. – 36. 2/4. – С. 49-64.

***4408. Дорошенко Д.** Закордонна політика Української Держави в 1918 році // Український державник: Календар-альм. на 1942 р. – Берлін, 1942. – С. 47-55.

Те ж // У 60-річчя відновлення гетьманської Української Держави 29 квітня р.Б. 1918. – Торонто, 1978. – С. 48-59.

***4409. Думін О.** (Крезуб А.). Гетьман Павло Скоропадський і «єдина не-

ділима» Росія // Календар Канадійського фармера на рік 1931. – Вінніпег, [1931]. – С. 100-114.

4410. Заруда Т.В. Деякі аспекти переговорів між Українською державою та РСФРР (23.V – 7.X.1918) // Історія України: дослідження та інтерпретації: Тези VI Респ. суспіл.-політ. читань, 22-25 трав. 1991 р., Новгород-Сіверський. – К., 1991. – С. 80-83.

4411. Заруда Т.В. Зовнішньополітична діяльність уряду Української Держави, 1918 рік: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1995. – 15 с. – Бібліогр.: с. 12.

4412. Заруда Т.В. Переговори між Українською Державою та Радянською Росією (23.05 – 7.10.1918 р.) // Шляхи до української державності: [Збірник]. – К., 1992. – С. 19-40. – Бібліогр.: с. 39-40.

4413. Заруда Т. Становлення та основні напрямки зовнішньої політики Української Держави // Останній гетьман: Ювіл. зб. пам'яті П. Скоропадського. – К., 1993. – С. 66-82. – Бібліогр.: с. 81-82.

4414. Из архива Министерства закордонных спраff Украинаской Державы / Сообщ. М.А. Рубач // Летопись революции. – X., 1924. – № 1. – С. 274-277.

Подано документи: наказ, грамота, радіограма, телеграма, запит та коментарі до них.

4415. Каменецький I. Німецька політика супроти України в 1918-му році та її історична генеза // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1968. – № 1/4. – С. 5-18; 1969. – № 1/3. – С. 74-85.

4416. Королишин M. Україна й Болгарія 1918 р. й тепер // У 60-річчя відновлення гетьманської Української Держави 29 квітня р.Б. 1918. – Торонто, 1978. – С. 60-61.

4417. Крезуб А. Цілі німецької військової політики на Україні 1918 р. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1929. – № 1. – С. 14-17; № 2. – С. 4-8.

4418. Кульчицький С. Лінія Керзона в історичній долі українського народу // Наука і сусп.-во. – К., 1991. – № 11. – С. 6-13.

Кінець 1918-1920 рік. – С. 6-10.

4419. Лупандін О.І. Дмитро Дорошенко – міністр закордонних спраff Української Держави 1918 р. // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 2. – С. 115-127. – Бібліогр.: с. 126-127.

4420. Лупандін О.І. Українсько-російські мирні переговори 1918 р. / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1994. – 42 с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 37-39.

4421. Малиновский Б.В. Средства коммуникации в процессе взаимодействия украинского общества и войск центральных держав (1918 г.) // Украина – Германия: экономическое и интеллектуальное сотрудничество (XIX – XX вв.): Материалы Междунар. науч. конф., Днепропетровск, 2-3 окт., 1997 г. – Днепропетровск, 1998. – Т. 2. – С. 46-54. – Библиогр.: с. 53-54.

4422. Мирні переговори між Українською Державою та РСФРР: Протоколи і стенограми пленар. засід.: Зб. документів і матеріалів / Упоряд.: О.І. Лупандін, І.В. Ралле, Л.В. Яковлева; Ред. рада: П.П. Толочко (голова) та ін.; Передм., прим. О.І. Лупандіна; НАН України. Ін-т історії України та ін. – К.; Нью-Йорк; Філадельфія: Вид-во М.П. Коць, 1999. – 366, [1] с. – Перелік документів: с. 361-363. – Покажч. імен: с. 365-366.

Зі змісту: Протоколи засідань мирної конференції Української Держави та Російської Соціалістичної Федераційної Радянської Республіки, 23 травня – 7 жовтня 1918 р., № 1-15. – С. 33-60.

Стенограми спільних засідань мирної конференції Української Держави та Російської Соціалістичної Федераційної Радянської Республіки, 23 травня – 7 жовтня 1918 р., № 16-29. – С. 61-287.

Документи, підготовлені договірними сторонами під час переговорів Української Держави та Російської Соціалістичної Федераційної Радянської Республіки, № 30-53. – С. 289-346.

*4423. Московсько-українська мирова конференція // Вісн. політики, літ. і життя. – Відень, 1918. – № 23. – С. 354-355; № 24. – С. 367-371; № 26. – С. 399-402.

4424. Олійник З. Територіальне питання на українсько-російських переговорах 1918 р. // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 7. – С. 102-109. – Бібліогр.: с. 109.

4425. Павлюк О.В. Боротьба України за незалежність і політика США (1917-1923). – К.: Видавн. дім «KM Academia», 1996. – 187 с.

Зовнішньополітична діяльність уряду гетьмана П. Скоропадського. – С. 29-39.

4426. Папенко Н.С. До питання про характер міждержавних відносин України з Німеччиною та Австро-Угорщиною за гетьманської доби // Питання нової та новітньої історії: Міжвід. наук. зб. – К., 1998. – Вип. 44. – С. 56-66. – Бібліогр.: с. 66.

4427. Піскун В. Одне писали, інше тримали «в умі»: Мирні переговори між Укр. Державою та РСФРР 1918 року // Політика і час. – К., 1994. – № 2. – С. 72-77.

4428. Покровська І., Хорошилова Ю. Місія приречена на невдачу:

Укр.-brit. відносини за часів правл. гетьмана Скоропадського та Директорії // Політика і час. – К., 1995. – № 5. – С. 73-78.

4429. Проданюк Ф. Дипломатія держави гетьмана Павла Скоропадського // Політика і час. – К., 1992. – № 5. – С. 62-69.

4430. Руднєв М.А. Проблема украинско-германских отношений в период УНР и гетьманата П. Скоропадского в дневниках В.И. Вернадского и воспоминаниях В.В. Зеньковского // Украина – Германия: экономическое и интеллектуальное сотрудничество (XIX – XX вв.): Материалы Междунар. науч. конф., Днепропетровск, 2-3 окт., 1997 г. – Днепропетровск, 1998. – Т. 1. – С. 47-53.

4431. Стаднюк Т. Внесок Олександра Шульгина у міжнародну політику уряду Української держави та Директорії // Київ. старовина. – К., 2000. – № 3. – С. 167-175. – Бібліогр.: с. 174-175.

*4432. Трембіцький В. Розміщення консульських бюр для червонохресних представництв Української Держави // Вісті комбатанта. – Торонто, 1975. – № 3/4. – С. 33-35.

4433. Чопівський І. Тимчасовий торговельний договір між Україною і Центральними державами і завдання кооперації при установленні товарообміну між Україною і Німеччиною і Австро-Угорщиною // Кооп. зоря. – К., 1918. – № 6. – С. 4-7; № 9/12. – С. 38-41.

4434. Шелухин С. Мирові переговори між Українською Державою і РСФРР в 1918 році // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1965. – № 45. – С. 23-30.

4435. Шіман П. Українська політика Німеччини // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 1, № 2. – С. 45-49.

4436. Юрченко О. Українсько-російські стосунки після 1917 р. в правному аспекті: (З приводу десятиріччя смерті О. Юрченка). – Мюнхен, 1971. – 402 с. – (Укр. вільний ун-т. Сер.: Монографії; № 19). – Тези до пр. також англ., нім., фр. мовами. – Тит. арк. парал.. нім.

[Розд.] 6: Взаємини між Україною і Советською Росією й іншими державними утворами на терені колишньої Російської імперії з травня по грудень 1918 року. – С. 165-214.

Див. також № 1028, 1608, 1617, 1622, 1636–1639, 1642, 1658, 1666, 1673, 2500, 3642, 3650, 3651, 3661, 3671, 3674, 3676, 3686, 3688, 3695, 3700, 3704, 3709, 3714, 3725, 3728, 3729, 3931, 3984, 4000, 4012, 4026, 4046, 4074, 4242, 4343, 4358, 4396, 4448, 4451, 5525, 5529

Культура. Наука. Освіта

4437. Андріянович В. Кооперативна та сільськогосподарська преса на Україні в 1918 році // Сіл. госп.-во. – К., 1919. – № 2/3. – С. 20-24.

4438. Археологічне відомство [Української Держави]: Хроніка // Наше минуле. – К., 1918. – № 2. – С. 189-193.

4439. Головне Управління Мистецтв та Національної Культури [в Українській Державі]: Хроніка // Наше минуле. – К., 1918. – № 2. – С. 187.

4440. Діброва Г. До питання про відкриття пам'ятника Т.Г. Шевченку в Ромнах [1918 р.] // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 136-140.

4441. Друга Гетьманщина в нашій поезії // У 60-річчя відновлення гетьманської Української Держави 29 квітня р.Б. 1918. – Торонто, 1978. – С. 28-32.

4442. З'їзд діячів українського пластичного мистецтва (9-16 черв. 1918 р.): Хроніка // Наше минуле. – К., 1918. – № 2. – С. 206-207.

Про розвиток мистецтв в самостійній Україні і завдання митців в розбудові нової України. Резолюції з'їзду.

4443. Ківшар Т. Український книжковий рух як історичне явище (1917-1923 рр.) / НАН України. Центр пам'яткоznавства, Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури, Київ. ін-т культури. – К.: Логос, 1996. – 344 с.

Розд. 2: Українське книговидання та книгопоширення доби Гетьманату (травень – грудень 1918 р.). – С. 70-131.

4444. Коротенко В.В. Полтавська преса періоду Гетьманської Держави (1918 р.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. п'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., 27-28 листоп. 1998 р. – Львів, 1999. – С. 85-87. – Бібліogr.: с. 87.

4445. Кузеля З. Рік 1918 на Україні. – Зальцведель: Вид. авт., 1918. – 39 с. – В кн. також: Гайдалемівський П. Шкільництво на Україні. – С. 24-33. – Бібліogr.: с. 34-39.

Про українську пресу, українські видавництва та культурну роботу на Україні.

4446. Мацько В.П. Громадські засади у пресі Поділля періоду визвольних змагань (1918-1920 рр.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. четвертої Всеукр. наук.-теорет. конф., 19-20 груд. 1997 р. – Львів, 1997. – С. 77-79.

4447. Машевський О.П. Відродження української культури в Україн-

ській Державі 1918 р. // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 94-95.

4448. Мирська Т.І. Діяльність культурної комісії при українській делегації на мирних переговорах України з Росією в 1918 р. // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 39. – С. 42-45. – Бібліогр.: с. 45.

4449. Міяковський В. Культурні здобутки // Літ.-наук. вісн. – К., 1919. – Кн. 4/6. – С. 66-75.

Про розвиток національної культури, утворення Академії наук та Національної бібліотеки.

4450. Мова. Політика. Культура: Пробл. державності укр. мови очима корифеїв вітчизн. науки [М.П. Василенка, В.І. Вернадського, А.Ю. Кримського, В.П. Науменка, С.О. Єфремова] / Передм.: І.Б. Усенка, І.В. Худояра // Вісн. АН УРСР. – К., 1991. – № 8. – С. 51-55.

Доба Гетьманату.

4451. Несук О.М. Проблема культурної спадщини на переговорах 1918 року між Українською Державою та РСФСР // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. пр. ... – К., 1996. – Вип. 2, ч. 1. – С. 3-6.

4452. Перший Всеполтавський з'їзд «Просвіт» 10-12 травня 1918 р.: Журн. і постанови / Пед. бюро Полтав. губерн. нар. управи. – Полтава, 1918. – 27 с.

4453. Придушене слово / Ан. Н. [Ніковський А.] // Громада. – К., 1919. – № 8/9. – С. 7-9; № 10/12. – С. 6-7.

Цenzура часів Гетьманату.

4454. Протоколи засідань Секції мистецтв Українського наукового товариства в Києві // Зб. Секції мистецтв / Укр. наук. т-во. – К., 1921. – [Вип.] 1. – С. 154-166.

Період з вересня 1918 по грудень 1920 р.

4455. Рудий Г.Я. Періодична преса як джерело вивчення національно-культурної політики Української Держави (1918 р.) // Велика Волинь: минуле й сучасне: (Матеріали Міжнар. наук. краєзн. конф., жовт. 1994 р.). – Хмельницький; Ізяслав та ін., [1994]. – С. 88-90.

4456. Рудий Г.Я. Преса Української Держави 1918: (Питання освіти, науки, культури) / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1996. – 178 с.

Рец.: Реєнт О. Преса Української Держави 1918 // Віче.
– 1998. – № 3. – С. 158-159.

4457. Семчишин М. Тисяча років української культури: Іст. огляд культ. процесу / Передм. А. Карася, Г. Лужницького. – 2-е вид., фототип. – К.: АТ

«Друга рука»: МП «Фенікс», 1993. – ХХV, 550 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 529-536. – Показн. прізвищ: с. 537-550.

Розд. 26, [гл.]: Освіта – наука – мистецтво за Гетьманату. – С. 411-413.

[Гл.]: Українська Академія Наук. Мистецькі установи та відродження Української Автокефальної Православної Церкви. – С. 413-414.

4458. Солуха П. Російська мова, гетьман Павло і наша недержавність // Державн. думка. – Філадельфія, 1952. – № 6. – С. 26-39.

4459. Статут Всеукраїнського кооперативного видавничого союзу. – К., 1918. – 14 с.

4460. Статут і план видавничої діяльності Всеукраїнського кооперативного видавничого союзу / Всеукр. кооп. видавн. союз. – К., 1918. – 32 с.

4461. Статут товариства «Просвіта» у Києві, заснованого в пам'ять Т. Шевченка. – К., 1918. – 8 с.

4462. Торський В. Українська державність і нова роль «Просвіт». – Вовча: Вид. Вовч. укр. т-ва «Просвіта», 1918. – 76 с. – Дод.: Статут реорганізованої Вовчанської «Просвіти». – На обкл. авт.: Коряк В.

***4463. Українська культурна праця за Гетьманщини 1918-го року // Укр. козацтво.** – Торонто, 1982. – № 2. – С. 23-28.

4464. Шелухин С. Державна мова на Україні: (Доп., передана сенатором С.П. Шелухіним голові Ради Міністрів [1918 р.]) / Передм. «Похід проти української мови зростає одночасно з зростом походу проти української державності» О. Колпакової // Віче. – К., 1994. – № 2. – С. 149-155.

4465. Янковський О. Посягання на мову – посягання на державність // Віче. – К., 1993. – № 4. – С. 117-135.

Архівні матеріали 1918-1919 рр. про українську мову – історія прийняття Закону про мову.

4466. Яременко О.І. Цenzурна справа в Українській державі доби Гетьманату (квітень – грудень 1918 р.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. другої Всеукр. наук.-теорет. конф., 21-22 груд. 1994 р. – Львів; Житомир, 1994. – С. 37-38.

Див. також № 1690, 2005, 2043, 2290, 2599, 2620, 2633, 3181, 3782, 3789, 3793, 3883–3885, 3887, 3889, 3898, 3979, 3997, 4000, 4035, 4054, 4058, 4536

Охорона пам'яток культури

4467. Денисенко О.А. Державна політика охорони та збереження історико-культурної спадщини за доби Гетьманату (1918 р.) // Наук. зап. / Нац. ун-т «Киево-Могилян. акад.» – 1999. – Т. 9, ч. 1. – С. 149-153. – Бібліogr.: с. 153.

4468. Засідання Українського Наукового Товариства дослідування й охорони пам'яток старовини та мистецтва на Полтавщині [з 17 листопада 1918 р. по 28 вересня 1919 р.] // Записки Українського наукового товариства дослідування й охорони пам'яток старовини та мистецтва на Полтавщині. – Полтава, 1919. – Вип. 1. – С. XI-XVI.

4469. Культурні цінності: три спроби повернення з Росії // Пам'ятки України. – К., 1994. – № 1/2. – С. 63-64.

Зміст: 1918. Договір (проект) між Українською Державою та РРССР про передачу культурних цінностей Україні / Публ. І. Циборовської-Римарович. – С. 63-64.

4470. Машевський О.П. Діяльність уряду Павла Скоропадського з охорони пам'яток історії та культури (квітень – грудень 1918 р.) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 40. – С. 52-55. – Бібліogr.: с. 55.

4471. Машевський О. Охорона пам'яток у 1918 році // Історичний календар – '98. – К., 1997. – Вип. 4. – С. 101-102.

4472. Нестуля О. Біля витоків державної системи охорони пам'яток культури в Україні: (Доба Центральної Ради, Гетьманщини, Директорії) / АН України. Ін-т історії України та ін. – К.; Полтава, 1994. – 240 с.

Гл. 2: Охорона пам'яток культури в Українській Державі.
– С. 97-194.

4473. Нестуля О.О. Охорона культових пам'яток в Українській Державі // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1996. – С. 132-155.

4474. Нестуля О.О. Охорона пам'яток України за Гетьманату (1918 р.) // Укр. іст. журн. – К., 1994. – № 1. – С. 101-112. – Бібліogr.: с. 111-112.

4475. Питання про повернення культурних цінностей з Московщини на Вкраїну: Хроніка // Наше минуле. – К., 1918. – № 2. – С. 207-208.

Про роботу культурної комісії (від М-ва народної освіти), яка працювала на мирних переговорах між Україною і Росією.

Див. також № 1745, 1744, 1755, 3779, 3794, 3895, 3933, 4578

Наука

4476. Академічна юридична думка / Уклад. І.Б. Усенко, Т.І. Бондарук; За заг. ред. Ю.С. Шемшученка; НАН України. Ін-т держави і права. – К., 1998. – 500, [3] с.

Зокрема про діяльність УАН за часів Гетьманату та
Директорії. – С. 15-53.

4477. Академія наук у Києві / Передм. та публ. В. Шмельова // Київ.
старовина. – К., 1993. – № 3. – С. 15-27.

Про створення Української національної академії наук.
Протоколи засідань комісії. Закон Української Держави про
заснування Української академії наук у 1918 році.

4478. Білецький Л. Всеукраїнська Академія Наук у Києві (1918-1919) //
Самост. Україна. – Вінніпег, 1950. – № 1/2. – С. 7-9.

4479. Бушак С.М. Заснування храму вітчизняної науки: (До 80-річчя
Укр. акад. наук та до 125-річчя з дня народж. П.П. Скоропадського) // Нау-
кові праці Інституту фундаментальних досліджень Української наукової асо-
ціації. – К., 1998. – С. 153-166. – Бібліогр.: с. 166.

В дод. подано: Закон Української Держави про засну-
вання Української Академії наук у м. Києві. – С. 163-165;
Наказ Гетьмана всієї України про призначення дійсних
членів Української Академії наук. – С. 165-166; Наказ Геть-
мана П.П. Скоропадського про затвердження В.І. Вернадсь-
кого головою-президентом УАН. – С. 166.

4480. Верменич Я.В. До історії становлення українознавства на Поділлі
(1905-1922 рр.) // Духовні витоки Поділля: творці історії краю: Матеріали
Міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 верес. 1994 р., м. Кам'янець-Подільський.
– Хмельницький, 1994. – Ч. 1. – С. 373-375.

Доба Гетьманату. – С. 374.

4481. Винар Л. Генеза Української академії наук і Михайло Грушевсь-
кий // Осягнення історії: Зб. наук. пр. на пошану проф. М.П. Ковальського з
нагоди 70-річчя. – Острог; Нью-Йорк, 1999. – С. 199-211.

4482. Врублевський В.Г. До створення Української Академії наук
[1918 р.] // Укр. іст. журн. – К., 1993. – № 1. – С. 29-39.

4483. Грановський Б. Становлення видавничої діяльності УАН-ВУАН
(1918-1928) // Україна в минулому. – К.; Львів, 1996. – Вип. 9. – С. 140-152.

4484. Денисенко О.А. З історії створення Української Академії наук //
Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук.
конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 2. – С. 60-63. – Бібліогр.: с. 63.

4485. Діяльність гетьмана України Павла Скоропадського в розбудові української науки: Круглий стіл // Інформ. бюл. / АН України. Ком. науки і культури для зв'язків з українцями за кордоном. – К., 1992 (обкл. 1993). – № 3. – С. 13-36.

4486. До Ради міністрів Української Держави од міністра народної освіти та мистецтва пояснююча записка до законопроекту про заснування Української академії наук у Києві / М-во нар. освіти та мистецтва. – К., 1918. – 24 с. – Підпис: М. Василенко. – Тит. арк. і текст парал. рос.

4487. Жванко Л.М. Всеукраїнські з'їзди діячів медицини доби Гетьманату Павла Скоропадського // Вісн. Харк. політехн. ун-ту. – 1999. – Вип. 38: Актуал. питання історії України. – С. 37-45.

4488. Записки Історично-філологічного відділу Української Академії наук. Кн. 1 / Під ред. П. Зайцева; Голов. ред. Д.І. Багалій. – К., 1919. – 144, LCV с. – Тит. арк. парал. фр.

Зі змісту: Пояснююча записка до проекту організації Історично-філологічного відділу Української Академії Наук / Склад. Д.І. Багалієм та ін. – С. I-XVIII; Протоколи Історично-філологічного відділу за 1919 р. – С. LXXIX-LCV.

4489. Збірник праць Комісії для вироблення законопроекту про заснування Української Академії наук у Києві. – К., 1919. – IV, XIV, 88, 2, 6, 4, 8, 4, 3 с. – (Вид. УАН). – Тит. арк. парал. рос.

4490. Історія Академії наук України, 1918-1923: Документи і матеріали / Упоряд.: В.Г. Шмелев, В.А. Кучмаренко, О.Г. Луговський та ін.; Редкол.: П.С. Сохань, П.Д. Овчаренко, Г.В. Боряк та ін.; АН України. Ін-т укр. археографії, Центр. наук. б-ка ім. В.І. Вернадського та ін. – К.: Наук. думка, 1993. – 576 с.: табл. – (Джерела з історії науки в Україні). – Протоколи Спіл. зібр. АН України: с. 426-502. – Список членів АН України: с. 506-512. – Список співроб. АН України: с. 513-544. – Список вид. АН України: с. 545-547.

4491. Історія Академії наук України, 1918-1993 / АН України. Ін-т історії України; Редкол.: Б.Є. Патон та ін. – К.: Наук. думка, 1994. – 319 с.: портр. – Бібліогр.: с. 260-271. – Хронол. покажч.: с. 275-298.

Розд. 1: Перше десятиріччя ВУАН (1918-1928). – С. 9-54.

4492. Київський Український археологічний інститут імені проф. В.Б. Антоновича: Хроніка // Наше минуле. – К., 1918. – № 2. – С. 196-198.

Про заснування Інституту та його статут.

4493. Кістерська Л.Д., Матвієва Л.В. Загублені президенти: (3 історії АН України). – К.: Т-во «Знання» України, 1991. – 47 с. – (Сер. 8: Новини науки, техніки, вир-ва; № 7).

Доба революції. – С. 7-21.

4494. Ковалів П. Пофальшований ювілей Української академії наук // У 60-річчя відновлення гетьманської Української Держави, 29 квітня р.Б. 1918. – Торонто, 1978. – С. 38-41.

4495. Коновець О. Українська академія наук у контексті національно-культурного відродження початку ХХ ст. // Україна, українці, українознавство у ХХ ст. в джерелах і документах: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Ч. 1. – С. 211-219. – Бібліogr.: с. 219.

1918-1919 pp. – С. 212-219.

4496. Кучмаренко В.А., Шмельов В.Г. Українська академія наук у 1918-1927 pp.: [За фондами ЦДАВО України] // Арх. України. – К., 1992. – № 4. – С. 40-47.

1918-1920 pp. – С. 40-43.

4497. Макарчук Л. Історія заснування Української Академії наук // Історичний досвід і сучасність: Доп. учасників четвертої нац. наук. студ. конф., присвяч. 80-річчю НАН України. – Одеса, 1998. – Вип. 3. – С. 7-9.

4498. Малик Е. Перша нарада природників України [скликана 1 серпня 1918 р. у м. Києві] // Літ.-наук. вісн. – К., 1918. – Кн. 7/8. – С. 149-152.

4499. Новиченко Л. Наше минуле, наше сучасне: (До 75-річчя з дня заснування АН України) // Слово і час. – К., 1994. – № 3. – С. 50-57.

***4500.** Перший піврік існування Української академії наук у Києві та начерк її праці до кінця 1919 року. – К., 1919. – 8, 25, 1 с.

4501. Про заснування Української Академії наук: (З промови акад. В.І. Вернадського на засід. Коміс. для розробки законопроекту про заснування УАН) // Вісн. НАН України. – К., 1998. – № 11/12. – С. 10-12.

4502. Рання історія Академії наук України (1918-1921) / Ю. Храмов, С. Руда, Ю. Павленко, В. Кучмаренко. – К.: Манускрипт, 1993. – 248 с. – Бібліogr.: с. 193-198. – Дод.: с. 201-237. – Імен. покажч.: с. 239-245.

4503. Статут і штати Української Академії наук у Києві. – К., 1919. – 23 с.

4504. Степанкевич К. 80-річчя Національної академії наук України: історія і сучасність з погляду статистики // Статистика України. – К., 1999. – № 1. – С. 66-67.

***4505.** Трембіцький В. Медичні справи в аспекті науки в 1918 р. // Вісті комбаганта. – Торонто, 1978. – № 5/6. – С. 59-60.

4506. Українська Академія наук // Січ. – Катеринослав, 1919. – № 2. – С. 95-99.

Про заснування Академії.

4507. Українська Академія наук у Києві: Хроніка // Наше минуле. – К., 1918. – № 2. – С. 184-187; № 3. – С. 137-139.

Історія заснування Української академії наук.

4508. Урбанський В. Шлях славний, непростий: Сторінки призабутої матеріалізації УАН // Вісн. НАН України. – К., 1994. – № 5. – С. 54-63.

Про створення перших математичних організацій УАН, які були тісно пов'язані з науковим пошуком В.І. Вернадського (листопад 1918-1920 рр.). – С. 54-58.

4509. Усенко І. Всеукраїнська Академія наук і становлення національної правничої науки // Хроніка 2000. – К., 1998. – № 27/28. – С. 352-371.

Зокрема доба революції.

4510. Хлистун Ю.С. Відновлення історичної правди: Заборонений рік // Наука і сусп.-во. – К., 1995. – № 7/8. – С. 29-37.

Про заснування АН України в листопаді 1918 р.

4511. Хлистун Ю. Українська Академія наук у Києві. Рік 1918-й: 70-річчя заснування // Знання та праця. – К., 1989. – № 1. – С. 6-7; № 2. – С. 4-6.

4512. Храмов Ю.О., Руда С.П. Заснування Академії наук України: (До 75-річчя АНУ) // Наука та наукознавство. – К., 1994. – № 1/2. – С. 190-197.

4513. Храмов Ю., Руда С., Кучмаренко В. Перший рік Академії // Вісн. АН України. – К., 1993. – № 10. – С. 12-31.

Дод.: 1. Ухвалений Радою Міністрів Закон про заснування Української Академії наук в м. Києві, [затверджений П. Скоропадським від 14 листоп. 1918 р.]. – С. 29-30;
2. Список дійсних членів УАН, що працювали в ній у 1919 р. – С. 30-31.

4514. Храмов Ю., Павленко Ю. П. Скоропадський і заснування Української академії наук у Києві // Інформ. бюл. / АН України. Ком. науки і культури для зв'язків з українцями за кордоном. – К., 1992 (обкл. 1993). – № 3. – С. 3-12.

4515. Юрчук В.І. Внесок НАН України у справу відродження української державності (1918-1920 рр.) // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 43.

Листопад 1918 року.

4516. Юрчук В.І. Заснування Академії наук України як важливий чинник становлення української державності // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 222-224.

4517. Юрчук В.І. Національний фактор у заснуванні та перші кроки діяльності Академії наук України // Укр. іст. журн. – К., 1993. – № 11/12. – С. 3-15.

Див. також № 1762, 1763, 1796, 1797, 4502, 4536

Освіта

4518. Андрієць В. Історико-філологічний факультет у Полтаві [1918-1920 рр.] // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 106-110.

4519. Біднов В. Перші два академічні роки українського державного університету в Кам'янці-Подільському: Уривок зі спогадів [1918-1920] / Публ. підгот. М. Чабан // Кур'єр Кривбасу. – Кривий Ріг, 1997. – № 60/70. – С. 64-74.

4520. Богуславська В.Г. Розвиток народної освіти в Україні за часів Гетьманату (квітень – грудень 1918 р.) // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 7. – С. 202-208. – Бібліогр.: с. 207-208.

4521. Вакуловський В. Освітня і культурна праця за другої Гетьманщини // У 60-річчя відновлення гетьманської Української Держави 29 квітня р.Б. 1918. – Торонто, 1978. – С. 24-28.

4522. Васькович Г. Шкільництво в Україні (1905-1920 рр.) / Укр. вільний ун-т; З супровід. словом А. Алексюка. – К.: Мандрівець, 1996. – 360 с. – (Сер.: Габілітациї; № 2). – Дод.: 7. Проспект українських підручників [серп. 1918 р.]: с. 286-293. – Бібліогр.: с. 339-352. – Імен. покажч.: с. 354-359.

Шкільництво періоду Гетьманату. – С. 69, 79-80, 83, 87, 120, 230, 233, 235.

4523. Відкриття першого українського університету 1918 р.: (В Києві 6 жовт. 1918 р.) // За всенациональну єдність: У 110-річчя народж. гетьмана Павла: У 65-річчя відновлення гетьманства: Збірник. – Торонто, 1983. – Ч. 2. – С. 10-11.

4524. Гайдалемівський П. Шкільництво на Україні // Кузеля З. Рік 1918 на Україні. – Зальцведель, 1918. – С. 24-33.

4525. Гудзій Ю. З життя Кам'янець-Подільського державного українського університету: Спомини лікар. помічника й скарбника Ун-ту, 1918-1920 // Наша культура. – Варшава; Львів, 1936. – Кн. 3. – С. 229-233; Кн. 4. – С. 290-295.

4526. Дорошкевич Б. Позашкільна сільськогосподарська освіта і місцеві музеї // Вільна укр. шк. – К., 1918. – № 5/6. – С. 30-33.

Доба Гетьманату.

4527. Завальнюк О. Кам'янець-Подільський державний український університет: Повернення із забуття // Тези доп. і повідомл. вісімнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 3 лют. 1998 р. – Вінниця, 1998. – С. 52-54.

4528. Завальнюк О. Кам'янець-Подільський державний український університет – опора українського державотворення (1918-1920 рр.) // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 163-170. – Бібліогр.: с. 168-170.

4529. Завальнюк О.М. «Просвіта» і заснування Кам'янець-Подільсько-го державного українського університету [жовт. 1918 р.] // Проблеми духовного і національного відродження на Поділлі: Матеріали Всеукр. наук.-красн. конф., 9-10 листоп. 1995 р., м. Хмельницький. – Хмельницький; К., 1995. – С. 15-19.

4530. Іваниця Г. На порозі нової школи: (Кілька побіж. заміток до реформи шк. на Вкраїні) // Вільна укр. шк. – К., 1918. – № 8/9. – С. 92-99.

4531. Іванова Н. Розвиток державних органів управління освітою в Україні (29 квітня – 14 грудня 1918 р.) // Вісн. Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1998. – № 4. – С. 165-180. – Бібліогр.: с. 178-180.

4532. Камінський В. З'їзд діячів середньої української школи [в листопаді 1918 р.] // Вільна укр. шк. – К., 1918. – № 8/9. – С. 145-149.

4533. Кукурудзяк М.Г., Собчинська М.М. З історії створення Кам'янець-Подільського державного українського університету // Поділля і Волинь у контексті історії українського національного відродження: Наук. зб., присвяч. 400-річчю від дня народж. Б. Хмельницького. – Хмельницький, 1995. – С. 66-73.

4534. Кукурудзяк М.Г., Собчинська М.М. Кам'янець-Подільський державний український університет як новий тип вищої школи в Українській Народній Республіці // Поділля і Волинь у контексті історії українського національного відродження: Наук. зб., присвяч. 400-річчю від дня народж. Б. Хмельницького. – Хмельницький, 1995. – С. 151-153.

4535. Майборода В. «... Я сюди прийшов не ламати»: Микола Василенко – міністр народної освіти і мистецтв України [в уряді гетьмана П. Скоропадського] // Рідна шк. – К., 1996. – № 3. – С. 77-79.

4536. Машевський О.П. Політика уряду гетьмана П. Скоропадського в галузі освіти, науки, мистецтва (квіт.– груд. 1918 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун.-т. – К., 1997. – 16 с. – Бібліогр.: с. 14-15.

4537. Машевський О.П. Українізація освіти в 1918 році // Вісн. Київ. ун.-ту. Сер.: Історія. – 1996. – Вип. 34. – С. 80-86. – Бібліогр.: с. 86.

4538. Музиченко О. Питання про єдину школу на Україні // Вільна укр. шк. – К., 1918. – № 8/9. – С. 85-89.

4539. Наріжний С. Полтавський університет [1918 р.]. – Париж, 1930. – 13 с.

4540. Пащенко О. Заснування Кам'янець-Подільського державного українського університету // Наша культура. – Львів, 1936. – Кн. 5. – С. 332-346; Кн. 6. – С. 413-420.

Про відкриття університету в жовтні 1918 року та його діяльність.

4541. Пеленський Й. Оснування українського університету в Києві // За велич нації: У двадцяті роковини відновлення. Укр. гетьман. Держави. – Львів, 1938. – С. 107-112.

Те ж // За велич нації: У двадцяті роковини відновлення Українського гетьмана. Держави: Перевид. у десяту річницю з дня смерті гетьмана всієї України П. Скоропадського. – 2-е вид. – Нью-Йорк, 1955. – С. 137-142.

4542. Петрусь В. Трудовий принцип і пізнання: (До питання про труд. шк.) // Вільна укр. шк. – К., 1919-1920. – № 1/3. – С. 5-11.

4543. Піскун В. Перший міністр освіти України: (До 80-річчя з дня загибелі І.М. Стешенка) // Українознавство: Календар-щорічник. – К., 1998. – С. 61-64.

4544. Пономаренко А.Б. Літературно-мистецьке життя Кам'янець-Подільського університету [1918-1920] // Духовні витоки Поділля: творці історії краю: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 верес. 1994 р., м. Кам'янець-Подільський. – Хмельницький, 1994. – Ч. 1. – С. 385-387.

4545. Приходько О. Державне управління вузами мистецтва та культури в Україні (квітень – грудень 1918 р.) // Вісн. Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1999. – № 1. – С. 207-215. – Бібліогр.: с. 213-215.

4546. Проект статута державних українських університетів / Кам'янець-унів. коміс. – [Кам'янець-Подільський, 1918]. – 28 с.

4547. Рудий Г.А. Початкова і середня освіта на сторінках преси Української Держави // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1996. – С. 176-188.

4548. Сохацька Є.І. Кам'янець-Подільський державний український університет – осередок національної культури [1918-1919 рр.] // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 252-255. – Бібліогр.: с. 254-255.

4549. Статут Всеукраїнського учительського видавничого товариства «Всеувито». – К., 1918. – 20 с.

4550. Тимошик М. Подія всеукраїнського значення // Історичний календар – '98. – К., 1997. – Вип. 4. – С. 226-228.

Відкриття університету в Кам'янці-Подільському у 1918 р.

*4551. Тимчасові програми для нижчих початкових шкіл на 1918-1919 шкільний рік / Департамент низ. освіти. – К., 1918. – 32 с.

4552. Чепіга Я. До трудової вільної школи // Вільна укр. шк. – К., 1918. – № 8/9. – С. 81-85.

4553. Чепіга Я. Школа й освіта на Україні // Вільна укр. шк. – К., 1918. – № 8/9. – С. 132-136.

Див. також № 480, 1680, 1828, 1834, 1835, 1845, 1885, 1896, 1912, 1924, 1948, 2355, 3803, 3812, 3814, 3816, 3827, 3861, 3977, 4024, 4050, 4051, 4328, 4334, 4356, 4445, 4549

Бібліотеки. Архіви

4554. Архівна реформа на Україні: Хроніка // Наше минуле. – К., 1918. – № 2. – С. 193-194.

Про утворення в Києві Головного державного архіву, а по губерніях – архівних комісій та архівів. Про необхідність повернення з Москви та Петрограду архівних скарбів, примусово вивезених з України.

4555. Биковський Л. Українська національна бібліотека в Києві // Укр. старовина. – Кам'янець-Подільський, 1919. – № 1. – С. 3-5.

4556. Голобущький П.В., Жлудько Е.М. Результат творчості українського народу: (Нац. б-ка України: виникнення і перші роки існування) // Бібл. віsn. – К., 1993. – № 3/4. – С. 5-10. – Бібліогр.: с. 10.

4557. Грушевський О. Стежки і шляхи української науки // Літ.-наук. віsn. – К., 1918. – Кн. 4/6. – С. 126-133.

Про заснування та збереження архівів.

4558. Документи перших років створення ЦНБ // Бібл. віsn. – К., 1993. – № 3/4. – С. 10-26.

Зміст: Відозва від Тимчасового комітету для заснування Національної бібліотеки Української Держави в Києві. – С. 10-12; Ухвалений Радою Міністрів закон про утворення фонду Національної бібліотеки Української Держави. – С. 12; Інструкція Тимчасовому комітетові для заснування Національної бібліотеки Української Держави у м. Києві. – С. 12-14; Статут Національної бібліотеки Української

Національної Республіки в м. Києві, при Українській академії наук. – С. 14-16; Протокол № 2 засідання Ради Всеноародної бібліотеки 4/17 верес. 1919 р. – С. 17; До Правління Академії наук: Справоздання. – С. 17-18; Протокол № 8 засідання Ради бібліотекарів Всеноародної (Національної) бібліотеки у Києві. – С. 19-25; До спільногого зібрання Української академії наук: Справоздання за 1920 рік. – С. 26.

4559. Доля «гетьманських» архівів // Наше минуле. – К., 1918. – № 3. – С. 144-145.

Про заходи Архівно-бібліотечного відділу щодо врятування архівів гетьманського уряду.

4560. Дубровіна Л.А. Гнат Житецький як засновник та перший керівник відділу рукописів Всеноародної бібліотеки України (1918-1929) // Вісн. Харк. акад. культури. – 1999. – Вип. 1: Бібліотекознавство. Документознавство. Інформатика: Зб. наук. пр. – С. 111-119.

1918-1920 pp. – С. 111-115.

4561. Інструкція Тимчасовому Комітетові для заснування Національної бібліотеки Української Держави в м. Києві // Кн. віsn. – К., 1919. – № 1. – С. 4-7.

4562. Каліберда Н. Формування системи обслуговування читачів Національної бібліотеки України: (Перше десятиріччя існування) // Бібл. віsn. – К., 1997. – № 3. – С. 12-16.

Зокрема 1918-1920 роки.

4563. Ківшар Т.І. Невідомі документи про заснування Національної бібліотеки Української Держави // Історія бібліотечної справи в Україні: Зб. наук. пр. – К., 1995. – Вип. 1. – С. 3-9.

4564. Машевський О.П. Бібліотечне будівництво в гетьманській Українській Державі 1918 року. – К., 1996. – 11 с. – Деп. в ДНТБ України 06.02.97, № 158.

4565. Національна бібліотека Української Держави: Хроніка // Наше минуле. – К., 1918. – № 2. – С. 187.

Про виділення Радою Міністрів коштів на організацію Національної бібліотеки Української Держави та про діяльність Тимчасового комітету по її заснуванню.

4566. Папакін Г.В. Павло Скоропадський та архівна справа в Українській Державі 1918 р.: До постановки пробл. // Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доп. Всеукр. конф. (19-20 листоп. 1996 р., м. Київ). – К., 1997. – Ч. 1. – С. 118-123.

4567. Рева Л.Г. Діяльність ВБУ в умовах державного відродження України 1918-1921 рр. // Архівна та бібліотечна справа в Україні доби визвольних змагань (1917-1921 рр.): Зб. наук. пр. – К., 1998. – С. 140-142.

4568. Слободянік М. До історії діяльності Тимчасового комітету для заснування Національної бібліотеки Української Держави // Бібл. вісн. – К., 1998. – № 4. – С. 30-34. – Бібліогр.: с. 34.

4569. Статут Національної бібліотеки Української Народної Республіки в м. Києві при Українській Академії наук. – К.: Печатня видавн. т-ва «Друкар», 1919. – 14 с. – Дод.: Штати Національної бібліотеки України: с. 9-10. – Сміті видатків Національної бібліотеки України... на 1919 р. та пояснрююча записка до неї: с. 11-14.

Див. також № 1956, 1973, 3764, 3767, 3775, 3977

Релігія. Церква

4570. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви. [Т.] 4. (ХХ ст.). Ч. 1 / Укр. Автокеф. Православ. Церква. – 2-е вид. – Нью-Йорк; К.; С. Бавнд Брук, 1990. – 384 с.: фотогр. – Імен. покажч. іст. осіб: с. 363-372. – Бібліогр.: с. 373-381.

Розд. 1, [гл.] 4: Церковна справа за влади гетьмана Павла Скоропадського. Вибори Київського митрополита. Літняй осіння 1918 року сесія Всеукраїнського Церковного Собору. Боротьба українців за незалежну від Москви Українську Церкву. Декларація на соборі міністра ісповідань О.Г. Лотоцького. Опір російського єпископату декларації та його політиканство. – С. 33-59.

*4571. Горелов В.І. Релігія в житті армії Української Держави гетьманата Павла Скоропадського // Проблеми свободи совісті у збройних силах України: Матеріали наук. конф. – К., 1997. – С. 82-85.

*4572. Горелов В.І. Церква в житті армії та флоту Української Держави // Гетьман Павло Скоропадський та Українська Держава 1918 року: Наук. зб., присвяч. 125-річчю від народж. гетьмана П. Скоропадського та 80-річчю проголошення Української Держави 1918 р. – К., 1998. – С. 192-194.

4573. Зеньковский В. Пять месяцев у власти (15 мая – 19 октября 1918 г.): Воспоминания [министра исповеданий в правительстве П.П. Скоропадского] / Публ. текста и ред. М.А. Колерова. – М.: Крутиц. Патриаршее Подворье, 1995. – 240 с. – (Материалы по истории церкви; Кн. 6).

4574. Ігнатуша О. Проблеми, передані у спадщину: Православ. церква на Катеринославщині часів Укр. держави (квіт. – груд. 1918 р.) // Людина і світ. – К., 1998. – № 9. – С. 32-37.

4575. Ільченко І. Вибори Київського митрополита [1918 р.] // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 4. – С. 46-50.

4576. Мартирологія українських церков. У 4 т. Т. 1. Українська Православна Церква: Документи, матеріали, Християн. самвидав України / Упорядд., ред. О. Зінкевич, О. Воронин. – Торонто; Балтимор: Смолоскип, 1987. – 1207 с.: іл. – (Б-ка «Смолоскипа»; № 54). – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 1065-1104. – Покажч. імен: с. 1129-1172. – Покажч. назв і подій: с. 1173-1185.

Розд. 1, [гл.] 4: Гетьманський уряд України про віру. – С. 40.

[Гл.] 6: Статут про тимчасову найвищу управу Православної Церкви на Україні [черв. – лип. 1918 р.]. – С. 44-46.

Розд. 7, [гл.] 92: Лист уряду Української гетьманської Держави до патріарха Тихона. – С. 601-603.

[Гл.] 93: Лист московського патріарха Тихона до Голови Ради Міністрів Української гетьманської Держави. – С. 604-606.

[Гл.] 94: Виступ міністра ісповідань Олександра Лотоцького про необхідність автокефалії Української Церкви. – С. 607-608.

4577. Мякота С.Є. Автокефальний рух на Україні за часів урядування гетьмана П. Скоропадського // Тези шостої Всеукр. наук. конф. з іст. краєзнавства. – Луцьк, 1993. – С. 224.

4578. Нестуля О.О. Актуальні проблеми організації охорони та дослідження церковної старовини в Україні // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 1. – С. 402-407.

Період Гетьманату та Директорії.

4579. Останній гетьман: Ювіл. зб. пам'яті П. Скоропадського / АН України. Ін-т укр. археографії та ін.; Відп. ред. О. Лупанов. – К.: Академпрес, 1993. – 399 с., 2 табл.: іл.

Зі змісту: Ульяновський В., Андрусишин Б. Церква в Українській Гетьманській Державі: Попередні нотатки та документи. – С. 285-302; Документи з архіву Міністерства ісповідань 1918 року. – С. 302-397.

4580. Папакін Г. Питання єднання церков у державницькій діяльності гетьмана П. Скоропадського (1918-1945 рр.) // «Берестя-1596» в історичній долі українства: (Матеріали Всеукр. наук.-богосл. конф.), 29-30 листоп. 1996. – Тернопіль, 1996. – С. 65-79.

Зокрема період 1918-1920 років.

4581. Первый Всеукраинский съезд баптистов в г. Киеве с 1 по 8 октября 1918 г. – К.: Днепр, 1918. – 30 с.

4582. Стародуб А. Проблема статусу Російської Православної Церкви в Україні в 1918-1921 рр. // Просемінарій. – К., 1998. – Вип. 2: Медієвістика. Історія Церкви, науки і культури. – С. 202-212. – Бібліогр.: с. 211-212.

4583. Статут про тимчасову найвищу Управу Православної Церкви в Україні, 9 липня 1918 р. // Дорошенко Д. Ілюстрована історія України, 1917-1923 рр. – Ужгород, 1930. – Т. 2. – С. 328-330.

4584. Ульяновський В. Міністерство ісповідань Василя Зіньківського: (До переоцінки діяльності в світлі нових арх. матеріалів) // Історія релігій в Україні: Тези повідомл. IV круглого столу (Львів, 9-10 трав. 1994 р.). – К.; Львів, 1994. – С. 185-187.

4585. Ульяновський В. Церква в Українській Державі, 1917-1920 рр.: (Доба Гетьманату Павла Скоропадського). – К.: Либідь, 1997. – 320 с.

4586. Церква і церковна єдність: Документи і матеріали, 1899-1944. Т. 1. Митрополит Андрей Шептицький: Життя і діяльність / Центр. держ. іст. арх. України та ін.; Упоряд.: А. Кравчук, О. Гайова. – Львів: Свічадо, 1995. – XXXII, [4], 524 с. – Бібліогр.: с. XII-XVII. – Основ. дати життя митрополита А. Шептицького: с. XXV-XXXII. – Перелік документів: с. 475-488. – Перелік іл.: с. 489. – Предм. покажч.: с. 490-507. – Імен. покажч.: с. 508-516. – Геогр. покажч.: с. 517-522.

[Розд.]: Документи і матеріали: Док. № 55. Відозва Українського Церковного Комітету греко-православно-католицької парафії в Одесі до духовенства й мирян з проханням допомогти в побудові храму в Одесі (4 черв. 1918 р., Одеса). – С. 144-147; Док. № 56. Лист завідуючого відділом Міністерства віросповідань Івана Паславського про церковне життя в Україні (21 черв. 1918 р., Київ). – С. 147-150; Док. № 57. Лист від о. Іллі Кливака з подякою за подаровані книжки та гроши на побудову храму в Одесі, а також з описом становища Церкви та взаємин з православними громадянами (30 черв. 1918 р., Одеса). – С. 151-152; Док. № 58. Лист від о. Василя Кулика з коротким звітом про життя галичан у Маріуполі (18 лип. 1918 р., Маріуполь). – С. 153-154; Док. № 59. Лист від еромонаха Йосифа Бали про церковне життя на Україні та результати унійної праці в Одесі (11 серп. 1918 р., Одеса). – С. 154-155; Док. № 60. Лист від о. Іллі Кливака про початок будівництва церкви в Одесі та прохання прислати священиків (22 серп. 1918 р., Одеса). – С. 155-157.

4587. Церковна старовина: Хроніка // Наше минуле. – К., 1918. – № 2. – С. 208.

Міністерство ісповідань створило окремий відділ охорони пам'яток церковної старовини.

4588. Шпак Р. 29 квітня 1918 року і формування національної церкви // Республіканець. – Львів, 1994. – № 2. – С. 63-65. – Бібліогр.: с. 65.

4589. Шурляков С. Київське релігійно-філософське товариство в 1918 р. та його участь в ідейному обґрунтуванні потребності української автокефальної церкви: (За матеріалами М. Безсонова) // Хроніка 2000. – 1997. – Вип. 19/20. – С. 301-305.

Див. також № 2149, 2150, 2159, 2163, 2166, 2189, 2190, 3918, 4457, 5525

IV. ДИРЕКТОРІЯ. ВІДРОДЖЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

Джерела

Документи

4590. Акт Директорії про з'єднання всіх українських земель, 22-го січня 1919 р.: У 60-ліття акту соборності // Визвол. шлях. – Лондон, 1979. – Кн. 1. – С. 3-8.

4591. Вістник Державних Законів для всіх земель Української Народної Республіки. Рік 1919. – К.: Дніпро; Вінниця, 1919.

Вип. 1. – 8 с.; Вип. 2. – С. 10-16; Вип. 3. – С. 17-24;
Вип. 4. – С. 25-33; Вип. 5. – С. 34-40; Вип. 6. – С. 41-48;
Вип. 7. – С. 49-56; Вип. 8. – С. 57-64; Вип. 9. – С. 65-72.

18 січня – 20 лютого 1919 р.

4592. Декларація правительства УНР 12 серпня 1919 р. і лист голови Директорії головного отамана Петлюри до голови Ради Народних Міністрів Мартоса. Декларація правительства в Рівному, 12 квітня 1919 р. / УНР. Від. М-ва преси УНР. – Вінниця, 1919. – 16 с.

4593. Державні акти УНР [доби Директорії] / Передм. В. Трембіцько-го // Альманах Українського народного союзу, 1999. – Парсіппані; Нью-Йорк, 1999. – С. 61-76.

Подано 14 документів Директорії, з 1 січня по 1 серпня 1919 р.: закони, універсал, постанови, Основний Державний Закон (Конституція) УНР.

4594. Ейхельман О. Проект конституції основних державних законів Української Народної Республіки. – К.; Тарнів, 1921. – 96, VIII с.

4595. З Універсалу Директорії про з'єднання ЗУНР і УНР // «Яка краса: Відродження країни!»: Альм. Укр. Брат. Союзу: У 60-річчя Укр. Нац. революції. – Скрантон, 1979. – С. 22-23.

4596. Закон про громадянство Української Народної Республіки [8 квітня 1919 р.] // Республіканець. – Львів, 1993. – № 5. – С. 62-63.

4597. Закон про державний податок на деякі речі розкоші: Ухвал. Каб. Нар. Міністрів / М-во преси і інформ. – Б.м., [1919]. – 15 с.

*4598. Закон про деякі зміни закону з дня 26 січня 1919 року про надзвичайні суди військові. – Б.м., [1919]. – 8 с.

*4599. Закон про додаткове наділення землею козаків Української Народної Республіканської Армії / УНР. – Б.м., 1919. – 1 с.

*4600. Закон про єврейське громадське самоврядування. – Кам'янець-Подільський, 1919. – 30 с.

4601. Закон про землю: (Текст і поясн.). Закон про ліси. – Кам'янець на Поділлі, 1919. – 24 с. – (Вид. Нар. М-ва Преси УНР; № 52).

4602. Закон про ліси в Українській Народній Республіці. Постанова Ради Міністрів щодо Закону про ліси ... від 10 січ. 1919 р. в Українській Народній Республіці. – Офіційно. – Б.м., 1919. – 4 с.

4603. Закон про порядок передачі й користування сільськогосподарським живим і мертвим реманентом на підставі ст. 28 Закону про землю в Українській Народній Республіці, затвердженого 8 січня 1919 р. / М-во земел. справ. – Кам'янець-Подільський: Інформ.-вид. від., 1919. – 6 с.

4604. Закони про землю і ліси в Українській Народній Республіці і Універсал Директорії Української Народної Республіки до трудового селянства. – К., 1919. – 16 с.

*4605. Законодавство про землю і ліси в Українській Народній Республіці. – К., 1919. – 16 с.

*4606. Збірник законів і постанов Українського правительства відносно закордонних інституцій. Ч. 1 / Ред. Хропко. – Відень, 1919. – 151 с. – Неофіц. вид.

4607. Земельна реформа: Закон про наділення землею малоземельних та безземельних. Закон про додаткове наділення землею козаків Української народної Республіканської армії. Інструкція Міністерства земельних справ до переведення земельної реформи: Офіціально // Сіл. господар. – К., 1919. – № 2/3. – С. 9-13.

4608. Історія української Конституції / Упоряд.: А. Слюсаренко, М. Томенко; Вступ. ст. С. Головатого; Укр. правн. фундація. – К.: Право, 1997. – 443 с.

Розд. 3, [гл.] 3: Директорія Української Народної Республіки: Універсал Трудового Конгресу; Основний Державний Закон Української Народної Республіки; Вступ до проекту Конституції УНР. – С. 121-166.

4609. Клунний Г. В боротьбі за селянство: Земел. законодавство контролев. урядів за час революції на Україні. – Х.: Рад. селянин, 1926. – 180 с.

[Гл. 5]: Директорія: Оповіщення Директорії Української

Народної Республіки. – С. 122; Постанова Директорії УНР. – С. 122-123; Розпорядження Директорії УНР. – С. 123-124; Закон про землю в Українській Народній Республіці. – С. 125-130; Закон про додаткове наділення землею козаків Української Народної Республіканської Армії. – С. 130-132; Інструкція сільським земельним управам для складання списків господарств. – С. 132-133; Інструкція Міністерства земельних справ до переведення Земельної Реформи. – С. 133-137.

4610. Конституційні акти України, 1917-1920. Невідомі конституції України / Відп. ред. Ю.Д. Прилюдок. – К.: Філос. і соціол. думка, 1992. – 272 с.: іл. – Покажч. імен: с. 246-259. – Держ. буд-во України: Хроніка подій, 1917-1920: с. 262-267.

Зі змісту: Декларація Української Директорії. – С. 100-104; До світлої Директорії Української Народної Республіки у Києві. – С. 105; Ухвала Всенародних Зборів угорських українців 21 січня 1919 року. – С. 106; Універсал Директорії Української Народної Республіки. – С. 107; Передвступний договір, заключений дня 1 грудня 1918 року в м. Фастові між Українською Народною Республікою й Західно-Українською Народною Республікою про маючу наступити злуку обох українських держав в одну державну одиницю. – С. 108-109; Універсал Трудового Конгресу України. – С. 110-111; Ухвалений Радою Народних Міністрів Закон про тимчасове верховне управління та порядок законодавства в Українській Народній Республіці. – С. 114-116; Ухвалений Радою Народних Міністрів Закон про Державну Народну Раду Української Народної Республіки. – С. 117-123; Основний державний закон Української Народної Республіки: Проект Правительственої Комісії по виробленню Конституції Української Держави. – С. 126-148; Проект Конституції (основних державних законів) Української Народної Республіки. – С. 149-219.

4611. Костів К. Конституційні акти відновленої Української держави 1917-1919 років і їхня політично-державна якість. – Торонто, 1964. – 186 с. – Тит. арк. парал. англ.

[Гл.]: Доба Директорії УНР: 1. Декларація Директорії УНР з 26 грудня 1918 р. – С. 139-143; 3. Універсал про Всеукраїнську Соборність Директорії УНР. – С. 166-172; 4. Закон про тимчасову владу в УНР, ухвалений дня 28 січня 1919 р. Конгресом Трудового Народу України в Києві. – С. 172-181.

4612. Петлюра С. До населення всієї соборної України [17 вересня 1919 р.: Звернення] // Слово і час. – К., 1999. – № 4/5. – С. 49-50.

4613. Повновласть. Постанова Директорії Української Народної Республіки 15-го листопада 1919 р. // Самост. Україна. – К., 1996. – № 2. – С. 19-20.

4614. Постанова Ради народних міністрів Української Народної Республіки від 18 серпня 1919 р. / М-во преси й інформ. – Б.м., [1919]. – 4 с.

***4615. Постанови** і накази Директорії / УНР. – Б.м., 1929. – 7 с.

4616. Проект Тимчасового Закону про форми державного устрою та про порядок законодавства // Воля. – Віденськ., 1920. – Т. 1, № 12. – С. 596-598.

4617. Слюсаренко А.Г., Томенко М.В. Історія української конституції. – К.: Т-во «Знання» України, 1993. – 191 с.

[Документи]: Універсал Трудового Конгресу. – С. 93-95; Основний державний закон Української Народної Республіки. – С. 95-118; Вступ до проекту конституції УНР. – С. 118-123.

4618. Українська суспільно-політична думка в 20 столітті: Документи і матеріали. Т. 1 / Упоряд.: Т. Гунчак, Р. Сольчаник. – [Мюнхен]: Сучасність, 1983. – 510 с. – (Б-ка прологу і сучасності; № 157).

Ч. 3. 61: Декларація Директорії Української Народної Республіки. – С. 408-412.

64: Універсал Трудового Конгресу. – С. 424-426.

4619. Універсал уряду УНР з 22-го січня 1919 про з'єднання українських земель // Календар Українського робітничого союзу на рік 1939. – Нью-Йорк, 1938. – С. 37.

*Те ж // Ювілейний календар «Свободи» на звичайний рік 1958. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1958. – С. 42.

Те ж // Українська заморська твердиня: Ювіл. альм. у 75-річчя Укр. нар. союзу, 1894-1969. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1969. – С. 10.

Те ж // Календар «Слово» на ювілейний 1978 рік. – Торонто, 1978. – С. 40.

Те ж // Вісник. – Нью-Йорк, 1989. – № 1. – С. 1.

4620. Устрій Української Держави: Проекти Конституції Української Народної Республіки. – Львів, 1920. – 56 с.

Зі змісту: Основний Державний Закон про Устрій Української Держави: Проект Конституції Укр. Держави, ухвал. Всеукр. Нац. Радою. – С. 9-32; Основний Державний Закон Української Народної Республіки: Проект Правительствен. Коміс. по виробленню Конституції Укр. Держави. – С. 33-56.

***4621. Ухвалений** Радою Міністрів закон про організацію військово-судових інституцій та їх компетенцію / УНР. – К., 1920. – 42 с.

*4622. Ухвалений Радою народних міністрів Закон про тимчасові комісії для розгляду скарг про збитки, які понесли селяни через чинність скасованих Директорією УНР законів 27 травня і 14 червня 1918 року, та через незаконне накладання контрибуцій і карні експедиції / УНР. Інформ.-вид. від. МЗС. – Кам'янець на Поділлі, 1919. – 6 с.

4623. Яневський Д.Б. Маловідомі конституційні акти України 1917-1920 рр. / АН УРСР. Ін-т історії. – К., [1991]. – 68 с. – (Іст. зош.; № 2).

Дод.: Універсал Трудового Конгресу України. – С. 60-62;
Закон про тимчасове верховне управління та порядок законодавства в Українській Народній Республіці. – С. 65-68.

* * *

4624. Вернадский В.И. Дневники, 1917-1921. [Ч. 2]. Январь 1920 – март 1921 / Сост.: С.Н. Киржаев, А.В. Мемедов, В.С. Неаполитанская и др.; Отв. ред.: К.М. Сытник, Б.В. Левшин; НАН Украины. Нац. б-ка Украины им. В.И. Вернадского и др. – К.: Наук. думка, 1997. – 328 с. – Имен. указ.: с. 189-288. – Указ. геогр. назв.: с. 289-298 и др.

4625. Ернст Ф. Щоденник: Охорона пам'яток культури, 1919-1920 роки / Вступ. слово, публ. і прим. С. Побожія // Пам'ятки України. – [К.], 1993. – № 1/6. – С. 130-136.

4626. Жуковський О. Записна книжечка з 1919 р. / Вступ. ст. М. Антоновича; За ред. У.І. // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1983. – № 2/4. – С. 149-161; 1986. – № 1/2. – С. 75-86; № 3/4. – С. 97-111.

Записи з травня 1919 р. Листи з Франції, Австрії та записи про поїздку на Україну. Листи М. Грушевському з Парижа, Окунєвському від О. Шульгіна про Мирну конференцію в Парижі.

4627. Ковалевський А. На Україні: (Уривки з запис. кн.) // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 3, № 5. – С. 189-191.

4628. Кузьменко Г.А. Дневник, 19 февр. 1920 – 28 марта 1920 // Аршинов П.А. История махновского движения (1918-1921). Махно Н. Воспоминания. Кузьменко Г.А. Дневник, 19 февр. 1920 – 28 марта 1920. – М., 1996. – С. 481-494.

4629. Петлюра С. Листи до графа Михайла Тишкевича / Вступ. ст. «Листи Симона Петлюри до графа Михайла Тишкевича» Л. Гентош // Україна модерна. – Львів, 1996. – № 1. – С. 157-171.

Публікується 3 листи кінця 1919 – початку 1920 рр.

*4630. Шаповал М. Щоденник: Від 22 лют. 1919 р. до 31 груд. 1924 р. Ч. 1 / Упоряд. С. Зеркаль. – Б.м., 1958. – 125 с.

Див. також № 1, 5, 12, 406, 866, 1797, 3971, 4454, 4558, 4740, 4840, 4852, 4872, 4915, 4916, 5042, 5054, 5080, 5096, 5128, 5132, 5207, 5237, 5465, 5493, 5514, 5531, 5581, 5636, 5641, 5656, 5658

Спогади

4631. Агоронянц А. Листи з України: Боротьба за Київ: [Спогади] // Визвол. шлях. – Лондон, 1959. – № 12. – С. 1377-1380.

Літо 1919 – початок 1920 р.

4632. Андрієвський В. З минулого. [У 3 т.]. Т. 2. Від Гетьмана до Директорії. Ч. 2. Директорія. – Берлін: Укр. Слово, 1923. – 309 с. – (Б-ка «Укр. слова»; № 41).

4633. Антончук Д. «Вапнярська Республіка»: [Спогади 1919 р.] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 9. – С. 153-163.

4634. Артюшенко Ю. Ратифікація акту соборності армією УНР: (Уривки із спогадів 1919 р.) // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1984. – № 2. – С. 45-49; № 3. – С. 33-37.

4635. Бережницький М. Останній рік на Великій Україні: (Уривок зі споминів) [1919-1920 рр.] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1934 рік. – Львів, 1933. – С. 132-144.

4636. Будберг Р. «Страшное»: (Из эпохи укр. Директории): [Воспоминания] // На чужой стороне: Ист.-лит. сб. – Берлин; Прага, 1923. – Т. 3. – С. 65-87.

4637. Валентин А.А. Крымская эпопея: (По дневникам участников и по документам): [Воспоминания, 1920 г.] // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 3, [т.] 5. – С. 5-100. – Репринт. воспроизведение изд. 1922 г.

4638. Винниченко В. Из истории украинской революции // Революция на Украине: По мемуарам белых. – К., 1990. – С. 277-358. – Репринт. воспроизведение изд. 1930 г.

Доба Директорії.

4639. Вінницький С. Спомини про приїзд Головного Отамана війська УНР до міста Ямполя на Поділлю в травні 1920 р. // Табор. – Варшава, 1927. – № 3. – С. 18-20.

4640. Водяний Я. На розстріл: (Зі споминів [січень 1919 р.]) // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1923. – Кн. 2. – С. 104-112.

*4641. Гальвин А. Дев'ятнадцятий рік у Києві // Юнац. рух. – [Б. м.], 1931. – № 1. – С. 161-171.

4642. Герасимів Ю. Різдво Христове на Великій Україні [1920 р.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 1. – С. 2-5.

4643. Гірняк Й. Поворот до Вінниці [1919 р.] // Листи до приятелів. – Нью-Йорк; Торонто, 1966. – Кн. 11/12. – С. 29-39. – Цикл споминів Й. Гірняка «На шляхах Леся Курбаса».

4644. Гольденвейзер А.А. Из Киевских воспоминаний (1917-1921 гг.) // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 3, [т.] 6. – С. 161-303. – Репринт. воспроизведение изд. 1922 г.

Доба Директорії. – С. 230-235, 280-284.

4645. Деникин А.И. Очерки русской смуты. Т. 5 // Вопр. истории. – М., 1994. – № 5. – С. 87-105; № 6. – С. 144-162; № 7. – С. 97-119.

Гл. 1: Яссское совещание. Захват Одессы петлюровцами. Начало французской интервенции и переход власти в Одессе к Добровольческому командованию. Правление Украинской Директории. – С. 87-96.

Гл. 2: Первые шаги Добровольческой власти в Одессе. Деятельность там русских политических организаций. – С. 96-105.

Гл. 3: Украинские течения в Одессе. Политика французов в отношении Украинской Директории и вооруженных сил Юга. – С. 144-153.

Гл. 4: Военное положение Одесской зоны. Французская оккупация. Падение Одессы. – С. 153-162.

Гл. 5: Крымское правительство. Добровольческая армия в Крыму. Разногласия между Симферополем и Екатеринодаром. Французская интервенция в Севастополе. Падение Крыма. – С. 97-106.

***4646.** Десять днів у Києві в січні 1919 р.: Спомин з Трудового конгресу / М.Ч. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 5. – С. 5-8; № 6. – С. 3-6.

4647. Дніпро: Літ.-політ. і громад. альм. – Львів: Вид. Укра. т-ва допомоги емігрантам з Великої України, 1929. – 158 с.

Зі змісту: Русова С. Пам'яті лицарів: (Спогади) [1919-1920 рр.]. – С. 8-10; Петренко А. Фрагменти із споминів. – С. 39-45; Омелянович-Павленко М. На чолі запорожців в 1919 р. у боротьбі з денікінцями. – С. 46-60.

4648. Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє минуле (1914-1918). Ч. 4. Під Директорією. На чужині (1919-20). – Львів: Червона Калина, 1924. – 104 с.

4649. Дубів В. Уламок з моого життя: (Спомин): [Полтава, 1920 р.] // Визвол. шлях. – Лондон, 1966. – Кн. 6. – С. 737-744; Кн. 7/8. – С. 916-923.

4650. З недавнього минулого: [Київ в черв. 1920 р.] / I.P. // Воля. – Віденськ. – Т. 3, № 10/11. – С. 400-402.

4651. Завадська В. Спогади з одного дня у Києві: [31 серпня 1919 року] // Календар Українського Народного Союзу на рік звичайний 1933. – Джерсі-Citi; Нью-Йорк, 1933. – С. 91-95.

***4652.** Завадський В. Як ми мандрували. Кам'янецький період: (Евакуац. нариси) // Воля. – Віденськ. – Т. 1, № 6. – С. 267-273.

Те ж // На ріках Вавилонських: Літ.-політ. і громад. альм. – Львів, 1927. – С. 117-124.

4653. Закусило П. Спадщина, що дісталася Симонові Петлюрі – дипломатія повстанців // Визвол. шлях. – Лондон, 1995. – Кн. 5. – С. 515-530.

Спогади про боротьбу на Чернігівщині проти більшовицької окупації.

4654. Заславский Д. Поляки в Киеве в 1920 году. – Пг.: Былое, 1922. – 48 с.

Про події періоду Директорії.

***4655.** Зозуля Я. Наддніпрянська поміч Галичині в 1919 р.: (Спомин) // Вільна Україна. – [Детройт], 1962. – № 35/36. – С. 91-101.

4656. Игринев Г. Екатеринославские воспоминания (авг. 1918 г. – июнь 1919 г.) // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 2, [т.] 3. – С. 234-243. – Репринт. воспроизведение изд. 1921 г.

4657. Іванина Н. Залізні роки: Спомини, 1914-1922 / Передм. Є. Яворівського. – Львів: Вид. І. Тиктор, 1937. – 132 с. – (Укр. б-ка; № 59).

Зі змісту: Директорія в Києві. – С. 89-90; Рік 1919. – С. 90-96; Більшовики у Києві. – С. 96-101; На службі в Галицькій Армії. – С. 101-109; На службі «Українського ко-зака». – С. 109-110; В Галичині. – С. 110-113; Рік 1920. – С. 113-116; У Києві. – С. 116-118.

4658. Історичний календар-альманах «Червоної Калини» на 1939 рік. – Львів: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1938. – 209 с.

Зі змісту: Левицький Д. З дипломатичних споминів [1919 р.]. – С. 70-78; Марголін А. Лондон: [Спогади про укр. місію в Британії]. – С. 157-164; Дутка В. Спомин з торговельної місії до Австрії, Чехословаччини і Угорщини в р. 1919. – С. 169-173; Антончук Д. Українсько-польські переговори про замирення в травні 1919: Виступ Курдинського: (Уривок зі споминів). – С. 174-178.

4659. Крезуб А. У визволеному Києві: (Спогади з груд. 1918 – січ. 1919) //

Літ.-наук. вісн. – Львів, 1932. – Кн. 2. – С. 138-147; Кн. 3. – С. 218-226; Кн. 4. – С. 334-337; Кн. 6. – С. 525-530.

4660. Кушніренко М. Зустріч з Головним Отаманом // Сучасність. – Мюнхен, 1978. – № 5. – С. 110-122.

Спомин про події 1919-1920 рр. та враження від зустрічей з С. Петлюрою.

4661. Лашченко Р. Як обирали Директорію УНР: (Спомин) // Календар «Дніпро» на 1923 рік. – Львів, 1922. – С. 7-14.

Те ж // Розбудова держави. – К., 1992. – № 6. – С. 24-28.

4662. Левадний І. Київ у 1919 році // Вісник. – Нью-Йорк, 1969. – № 12. – С. 12-16.

4663. Левадний І. Київ у 1920 році // Вісник. – Нью-Йорк, 1970. – № 11. – С. 5-10.

4664. Магалевський Ю. Останній акт трагедії: (Етап визвол. боротьби укр. народа, 1917-1920). – Львів, 1928 (обкл. 1927). – 55 с. – Відб. із «Літ.-наук. вісн.» – Львів, 1927. – №№ 9-12.

4665. Мазепа І. Творена держава: (Боротьба 1919 р.); [Спогади] // Збірник пам'яті Симона Петлюри (1879-1926). – К., 1992. – С. 16-75. – Репринт. відтворення вид. 1930 р.

Те ж // Мазепа І., Феденко П. З історії української революції. – Прага, 1930. – С. 2-61.

4666. Марголин А. Украина и политика Антанты // Революция на Украине: По мемуарам белых. – К., 1990. – С. 359-392. – Репринт. воспроизведение изд. 1930 г.

Спогади про події періоду Директорії.

4667. Мартос Б. Оскілко й Болбочан: (Спогади). – Мюнхен: Вид-во П. Белая, 1958. – 63 с.

4668. Марущак А. Як на сповіді: [Спогади 1919-1920 рр.] // Укр. культура. – К., 1992. – № 8/9. – С. 18-19.

4669. Матвієнко-Сікар С. Три спомини: [1. Делегати Совнаркому до Уряду УНР в 1919 р. 2. Батько Махно. 3. Бесарабська дивізія 1919 р.] // Наше слово. – Мюнхен; Лондон, 1973. – Ч. 3. – С. 89-108.

4670. Мицюк О. Доба Директорії УНР: Спомини і роздуми. – Львів, 1938. – 116 с.

Те ж. – Львів: Громад. голос, 1939. – 64 с.

4671. Мудрий В. Проскурівський погром: (Уривок зі споминів) [1919 р.] //

Народний ілюстрований календар «Просвіта» на звичайний рік 1926. – Львів, 1925. – С. 113-124.

4672. Назарук О. Рік на Великій Україні: Конспект споминів з укр. революції. – Відень: Укр. пропаг, 1920. – 344 с.

Рец.: Кревецький Ів. // Стара Україна. – Львів, 1924. – № 9/10. – С. 153.

Те ж. – 2-е вид. – Нью-Йорк: Говерла, 1978. – 344 с. – (Укр. мемуари).

Доба Директорії.

4673. Немоловский И. В тылу у Деникина и Петлюры: На Правобережье: [Воспоминания 1919-1920 гг.] // Звезда-Зоря. – Екатеринослав, 1921. – № 29. – С. 50-52.

4674. Огієнко І. Урочистий в'їзд С. Петлюри до Кам'янця-Подільського 1-го травня 1920 р.: Уривок споминів // Наша культура. – Львів, 1936. – Кн. 5. – С. 321-331.

Те ж // Кур'єр Кривбасу. – Кривий Ріг, 1997. – № 75/76. – С. 56-68.

4675. Олесіюк Т. Кам'янець – золотий вінець: (Спомин з 1919 р.) // Листи до приятелів. – Нью-Йорк; Торонто, 1962. – Кн. 5/6. – С. 11-17; Кн. 7/8. – С. 15-22; Кн. 9/10. – С. 19-24; Кн. 11/12. – С. 18-27; 1963. – Кн. 1/2. – С. 20-26; Кн. 3/4. – С. 21-28; Кн. 5/6. – С. 24-29; Кн. 9/10. – С. 22-29.

4676. Омелянович-Павленко М. На Україні, 1919: Переговори й війна з рос. Добровол. армією: Спомини голови та командира Запоріз. групи. – Прага: Накладом ком. «Stilus», 1940. – 96, [1] с.

4677. Онацький Є. По похилій площі: Зап. журналіста і дипломата // Сучасність. – Мюнхен, 1963. – № 2. – С. 76-106; № 4. – С. 75-105; № 5. – С. 110-119; № 6. – С. 80-110; № 7. – С. 89-113; № 8. – С. 87-109; 1967. – № 5. – С. 94-118; № 7. – С. 86-118; № 8. – С. 92-120; № 9. – С. 92-113; № 10. – С. 113-122; № 11. – С. 92-110; № 12. – С. 107-121; 1968. – № 1. – С. 103-114; № 4. – С. 109-118; № 6. – С. 114-121; № 7. – С. 104-115; № 8. – С. 108-116; № 9. – С. 101-108.

Те ж: [В 2 ч.]. – Мюнхен: Дніпр. хвиля, 1964-1969. – Передрук з журн. «Сучасність». Ч. 1. – 1964. – 152 с. Ч. 2. – 1969. – 262 с. – Показч. імен: с. 257-262. Спогади періоду Директорії.

4678. Остапенко С. Директория и оккупация Украины: [Спогади] // Черная книга: Сб. ст. и материалов об интервенции Антанты на Украине в 1918-1919 гг. – Б.м., 1925. – С. 260-271.

4679. Очерки жизни в Киеве в 1919-20 гг. / Л. Л-ой // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 2, [т.] 3. – С. 210-233. – Репринт. воспроизведение изд. 1921 г.

***4680.** Пеленський О. Евакуація дипломатичного корпусу з Києва в січні 1919 р.: Спомин // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1933. – № 3. – С. 3-4.

***4681.** Поліщук К. З виру революції: (Фрагм. спогадів про «літературний» Київ 1919 р.). – Львів; К.: Мамай, 1923. – 16 с. – (Б-ка «Мамай»).

Те ж / Вступ. ст. «Схопить момент переходу...» Н. Лисенко // Книжник. – К., 1992. – № 2. – С. 18-25.

4682. Приходько В. Одна ніч: (Уривок зі споминів) // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1924. – № 12. – С. 239-250.

4683. Самійленко С. Доле! Де ти?: (Уривок зі спогадів: «На змущений чужині») [1920 р.] // Альманах Українського народного союзу на рік 1979. – Нью-Йорк, 1979. – С. 70-82.

***4684.** Самутин П. Київ 1920 року // Вісті комбатанта. – Торонто, 1974. – № 1. – С. 22-37.

***4685.** Сахно В. Делегатом від повстанців (листоп. – груд. 1919 р.) // Табор. – Варшава, 1928. – № 7. – С. 70-83.

***4686.** Сім'янців В. В степах: (Уривок із споминів «Від кордонів Харківщини до Київщини») // Вісті комбатанта. – Торонто, 1962. – № 1. – С. 42-46.

4687. Суровцова Н. Спогади. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1996. – 432 с.: іл. – Імен. покажч.: с. 375-424. – Геогр. покажч.: с. 424-428.

Грудень 1918 р. – 1919 р. – С. 90-93.

4688. Токаржевський-Каращевич І. Царгородські спомини (1919-1921 рр.) // Визвол. шлях. – Лондон, 1952. – № 7. – С. 25-34.

***4689.** Федак-Шепарович О. Українсько-польська умова з 1-го лютого 1919 р.: [Спогади] // Вісті комбатанта. – Торонто, 1962. – № 2. – С. 20-23.

4690. Феденко П. Повстання нації: [Спогади 1919 р.] // Збірник пам'яті Симона Петлюри (1879-1926). – К., 1992. – С. 76-108. – Репринт. відтворення вид. 1930 р.

Те ж // Мазепа І., Феденко П. З історії української революції. – Прага, 1930. – С. 62-94.

4691. Характерник. Моя подорож до Києва через фронт у квітні 1919 року: (Уривок зі спогадів) // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1928 рік. – Львів; К., 1927. – С. 114-119.

4692. Храпливий З. Збараж у 1918-1920 роках // Збараж і околиці в спогадах емігрантів. – Тернопіль, 1993. – С. 89-104.

4693. Цегельський Л. Із споминів про розмову з Головою Директорії Володимиром Винниченком про Київський Патріархат та можливості очолення його Митрополитом Шептицьким // Церква і церковна єдність: Документи і матеріали, 1899-1944. – Львів, 1995. – Т. 1: Митрополит Андрей Шептицький: Життя і діяльність. – С. 138-140.

4694. Чикаленко Л. Уривки зі спогадів з років 1919-1920. – Нью-Йорк: Наша Батьківщина, 1963. – 167 с. – (Мемуар. б-ка).

4695. Шаповал М. 22 січня: (Спомини і висновки) // Трудова Україна. – Прага, 1932. – № 2. – С. 6-10; № 3/4. – С. 28-30; № 5/6. – С. 10-13; № 7/8. – С. 10-12; № 9. – С. 8-11. – (На правах рукопису).

4696. Шекерик-Доників П. Свято злуки українських земель: (Уривок із споминів) // Календар «Громада» для робітничого народу в місті й селі на переступний рік 1924. – Львів, 1923. – С. 140-144.

4697. Шляхами золотого Поділля: Тернопільщина і Скалатщина: Регіон. іст.-мемуар. зб. Т. 3. – Філадельфія; Торонто та ін.: Регіон. об-ня Тернопільщина, 1983. – 846 с. – (Укр. арх. / Наук. т-во ім. Шевченка; Т. 35). – Тит. арк. парал. англ.

Зі змісту: Максимчук І. Тернопіль у серпні і вересні 1920 року. – С. 105-111; Лехман Т. Мої переживання у визвольній війні [1919 р.]. – С. 711-717; Остап'юк Б. «Секретар! ...: (Спогад з циклу «Давній Тернопіль») [1920 р.]. – С. 718-719; Штик Ф. Тернопіль у час визвольної боротьби – 1918-1919 рр.: (Спомин). – С. 726-731.

4698. Шляховий М. Записки повстанця / Передм. Р. Кovalя. – К., 1999. – 45 с.

Про селянське повстання на Київщині весною та влітку 1919 року під проводом отаманів Зеленого [Терпило Д.], Бурлаки, Дьякова, Гейченка та автора спогадів Шляхово-го-Кармелюка.

4699. Шмігельська-Климкевичева І. Великден у Жмеринці: [Спомини 1920 р.] // Українські періодичні видання для жінок в Галичині (1853-1939): Анот. кат. – Львів, 1996. – С. 76-78.

4700. Шульгин В. 1920 год: Очерки / Предисл. С. Пионтковского. – Л.: Прибой, 1927. – 288 с. – (Б-ка для всіх). – Примеч.: с. 286-288.

Спогади про події в Одесі та Криму.

4701. Як проголосили Акт злуки: (Із споминів очевидця) // Народний ілюстрований календар «Просвіти» на звичайний рік 1939. – Львів, [1939]. – С. 89-90.

Див. також № 28, 30, 47, 71, 798, 2589, 3975, 3978, 3981, 3983, 3984,

3994, 4004, 4013, 4015, 4029, 4030, 4036, 4039, 4041, 4525, 4692, 5175, 5489, 5648, 6239, 6344

Огляд джерел. Історіографія

4702. Білгорайський М.М. Матеріали про культурно-освітню роботу УГА на Вінниччині на сторінках газети «Стрілець» // Тези доп. десятої Вінниц. обл. іст.-красн. конф., м. Вінниця, 6 верес. 1991 р. – Вінниця, 1991. – С. 82-83.

4703. Васковський Р.Ю. Газета «Республіканець» як джерело з історії Катеринославщини доби Директорії // З минувшини Подніпров'я: (Зб. матеріалів наук. конф., присвяч. Міжнар. дню музеїв, 17 трав. 1994 р., м. Дніпропетровськ). – Дніпропетровськ, 1995. – С. 107-111.

4704. Великочий В.С. Джерела до вивчення злуки ЗУНР і УНР // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 263-267.

4705. Вербilenko Г.А. Важливе джерело вивчення наукового життя в Україні // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 6. – С. 186-190.

Огляд джерел виданих УАН в 1919-1920 pp. – С. 186-187.

4706. Винокурова Ф.А., Ковальова Е.П. Документи часів Української Народної Республіки: [Огляд джерел, 1919 р.] // Тези доп. одинадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 3 верес. 1992 р. – Вінниця, 1992. – С. 54-55.

4707. Галайбіда А. Газета «Дзвін» – джерело інформації подолян у 1919 р. // Тези доп. і повідомл. дев'ятнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 18 лют. 1999 р. – Вінниця, 1999. – С. 45-46.

4708. Гошуляк І. Проблема соборності України у висвітленні періодичної преси початку 1919 року: (До 80-річчя Акту злуки ЗУНР з УНР) // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 1999. – Вип. 7. – С. 37-49. – Бібліогр.: с. 49.

4709. Грень З.Т. Часопис Самбірщини «Наддністрянські вісті» (1918-1919 pp.) у боротьбі за Українську державність // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. третьої Всеукр. наук.-теорет. конф., 22-23 груд. 1995 р. – Львів, 1995. – С. 165-168.

4710. Губський С. Національно-освітня й культурна робота в Армії УНР у джерелах і документах 1918-1920 pp. // Україна, українці, українознавство у ХХ ст. в джерелах і документах: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Ч. 1. – С. 111-121. – Бібліогр.: с. 120-121.

- 4711.** Жмурко О.І. Часописи доби Директорії як джерело вивчення культурного життя Кам'янця-Подільського в 1919-1920 роках // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 281-283.
- 4712.** Зарубин А.Г. Український вопрос при П.Н. Врангеле: (По матеріалам крим. печати) // Проблемы политической истории Крыма: итоги и перспективы: Материалы науч.-практ. конф., 24-25 мая 1996. – Симферополь, 1996. – С. 40-42.
- 4713.** Каліберда Ю.Ю. Листопадовий рейд армії УНР [в 1920 році] за спогадами учасників // Зб. наук. пр. / Київ. військ. гуманіт. ін-т. – 1998. – Вип. 4. – С. 39-46. – Бібліогр.: с. 45-46.
- 4714.** Кедрин І. Бої у Львові в офіціальному польському освітленні // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 2. – С. 15-17.
- 4715.** Козерод О.В. Білий рух в Україні (червень 1919 – листопад 1920 рр.): (Історіогр. пробл.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1996. – 23 с. – Бібліогр.: с. 22-23.
- 4716.** Козерод О.В. Громадянська війна в Україні в 1919-1920 рр. в зарубіжній історіографії (60-ті – початок 90-х рр.) // Вісн. Харк. ун-ту. – 1996. – № 387: Історія України, вип. 1 – С. 143-151.
- 4717.** Козерод О.В. Историографические проблемы белого движения на Украине [июнь 1919 – ноябр. 1920]. – Х., 1998. – 122 с. – Бібліогр.: с. 107-122.
- 4718.** Комаренко О.Ю. Війська країн Антанти на Півдні України в 1918-1919 рр.: (За матеріалами арх. Гувер. ін-ту війни, революції і миру Стенфорд. ун-ту США) // Питання нової та новітньої історії: Міжвід. наук. зб. – К., 1998. – Вип. 44. – С. 80-90. – Бібліогр.: с. 89-90.
- 4719.** Кравець М.М. Вінницька газета «Україна» (1920 р.) // Тези доп. дванадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 7 верес. 1993 р. – Вінниця, 1993. – С. 7-9.
- 4720.** Кравець М. Подільська газета «Наш шлях» (1919-1920 рр.) // Тези доп. п'ятнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 14 трав. 1996 р. – Вінниця, 1996. – С. 50-51.
- 4721.** Леоненко А.О. Ю. Тютюнник про події на Поділлі в травні-листопаді 1920 року // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 309-312. – На с. 309 в назві випадково В. Тютюнник.
- Огляд книги Ю. Тютюнника «З поляками проти Вкраїни».
- 4722.** Ляхоцький В. Фонд Головноуповноваженого уряду УНР на

Поділлі як джерело дослідження заключного етапу визвольних змагань 1917-1921 рр. // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 1998. – Т. 3. – С. 101-114. – Бібліогр.: с. 114.

4723. Малик А.О. Періодична преса про повстанський антибільшовицький рух в Україні 1919 р. // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. третьої Всеукр. наук.-теорет. конф., 22-23 груд. 1995 р. – Львів, 1995. – С. 161-165.

4724. Малик Я.Й. Йосип Застирець та його газета «Нова Рада» (1919-1920 рр.) // Українська періодика: історія і сучасність: Тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф. (9-10 груд. 1993 р.). – Львів, 1993. – С. 249-254. – Бібліогр.: с. 254.

4725. Мандрика М. На польській роботі: («Уряд УНР») // Нова Україна. – Прага, 1928. – № 1/3. – С. 1-11.

Доба Директорії. Огляд джерел.

4726. Масловський М.І. Вінницька газета «Хвиля» (1920 р.) // Тези доп. дванадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 7 верес. 1993 р. – Вінниця, 1993. – С. 44-45.

4727. Мхітарян Н. Жити з сусідами у злагоді: Мемуари колиш. укр. посла в Туреччині [О. Лотоцького] // Політика і час. – К., 1995. – № 7. – С. 62-70.

4728. Мхітарян Н. Мемуари О. Лотоцького як джерело дослідження історії українсько-турецьких взаємовідносин [періоду Директорії 1919 р.] // Розбудова держави. – К., 1995. – № 5/6. – С. 54-57.

4729. Остапенко А.Н. Англо-американская историография Советско-польской войны 1919-1920 гг. // Вест. Моск. ун-та. Сер. 8: История. – 1992. – № 3. – С. 79-88.

4730. Павлюк І. Преса Волині, Полісся, Холмщини та Підляшшя переду Української Народної Республіки // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. шостої Всеукр. наук.-теорет. конф., 11-13 трав. 2000 р. – Львів, 2000. – С. 116-124. – Бібліогр.: с. 124.

4731. Панчук М.І. Акт Злуки УНР і ЗУНР в українській історіографії // Проблеми соборності України в ХХ столітті. – К., 1994. – С. 98-105.

4732. Проголошення Акту злуки у спогадах його творців і учасників // Календар «Свободи» на мазепинський рік 1959. – Нью-Йорк, 1959. – С. 29-32.

Подано: Акт злуки і Соборності. – С. 32.

4733. Рудченко М. Подільська газета «Вісник Української Народної

Республіки» [1919 р.] // Тези доп. тринадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 6 верес. 1994 р. – Вінниця, 1994. – С. 59-60.

4734. Солонська Н. Періодичні видання Національної бібліотеки України (1919-1998) // Бібл. вісн. – К., 1998. – № 5. – С. 38-49.

«Книжковий вісник» 1919 р. – С. 38-39.

4735. Тези доповідей чотирнадцятої Вінницької обласної історико-краєзнавчої конференції, 5 вересня 1995 р. / Вінниц. обл. орг. Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури та ін. – Вінниця, 1995. – 132 с.

Зі змісту: Кравець М. Газета «Шлях» вінницького товариства «Просвіта» (1919 р.). – С. 3-7; Гурянський З. Подільська газета «Селянська громада» (1919 р.). – С. 51-53; Рудченко М. Денікінціна у висвітленні подільської газети «Селянська громада» (1919). – С. 57-58; Собчинська М. Подільська газета «Наш шлях» про проблеми освіти в Українській Народній Республіці. – С. 60; Завальнюк О. Газета «Шлях» про селянство Вінниччини в 1919 р. – С. 61-62.

4736. Тези доповідей шістнадцятої Вінницької обласної історико-краєзнавчої конференції, м. Вінниця, 11 лютого 1997 р. / Вінниц. обл. орг. Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури та ін. – Вінниця, 1997. – 101 с.

Зі змісту: Галайбіда А. «Робітнича газета» – як джерело з історії УНР (1918-1920). – С. 41-42; Масловський М. Подільська газета «Визволення» (1919). – С. 42-43; Гучва І. Газета «Українське слово» як джерело до вивчення боротьби проти більшовицької агресії на Поділлі в 1919 р. – С. 44-45; Бабицький В. Подільська газета «Нова Україна» про збройні сили України [1919 р.]. – С. 45-46.

4737. У 60-річчя Акту злуки: Проголошення Акту злуки у спогадах його творців і учасників // Альманах Українського народного союзу на рік 1979. – Нью-Йорк, 1979. – С. 49-52.

4738. Українська соборність: ідея, досвід, проблеми: (До 80-річчя Акту Злуки 22 січ. 1919 р.) / НАН України. Ін-т політ. і етнонац. досліджень; Ред-кол.: І.Ф. Курас (голова) та ін. – К., 1999. – 406 с.

Зміст: Солдатенко В. Соборницький процес 1918-1919 рр. в працях перших істориків української революції. – С. 129-143; Калакура Я., Панчук А. Новітня історіографія злуки УНР та ЗУНР. – С. 234-242; Веденєєв Д. Українська історіографія про причини та наслідки розриву Акту злуки: (Зовнішньополіт. аспект). – С. 243-253.

4739. Уманець Г. Газета «Шлях» про звільнення Києва в 1919 р. // Тези доп. і повідомл. дев'ятнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 18 лют. 1999 р. – Вінниця, 1999. – С. 43-44.

4740. Шаповал М. Занепад УНР // Нова Україна. – Прага, 1928. – № 4/6. – С. 1-42.

Огляд документів доби Директорії: Закон про форму влади на Україні, Закон про місцеві конгреси і ради трудового народу, а також акти, протокол, постанова, проект постанови.

Див. також № 153, 4060, 4708, 5177, 5459, 5580, 6127

Загальні праці

4741. Адаменко Д. Підготовка противетьманського повстання Директорії (жовт. – листоп. 1918 р.) // Зб. пр. студ. та аспірантів / Київ. ун-т. – К., 1998. – Вип. 4: Гуманіт. науки, ч. 1. – С. 4-9. – Бібліогр.: с. 9.

***4742.** Андрієвський Д. Українська державність чи польський державний віз // Розбудова нації. – Прага, 1931. – № 5/6. – С. 117-123.

4743. Баженов Л. Кам'янецький період діяльності та творчості Осипа Назарука (липень-листопад 1919 р.) // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 187-193. – Бібліогр.: с. 193.

4744. Богачевська-Хомяк М. Білим по білому: Жінки в громад. житті України, 1884-1939. – К.: Либідь, 1995. – 424 с.

Громадська діяльність жінок періоду Директорії. – С. 183-186.

***4745.** Боротьба за волю України // Ілюстрований календар канадійського українця на рік 1920. – Вінніпег, [1920]. – С. 67-77.

4746. Бурлака С.І. Біла Церква в період боротьби за українську державність (1919-1921) // Проблеми збереження та відродження пам'яток історії та культури: Матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 70-річчю Білоцерк. держ. краєзн. музею, 25-27 трав. 1994 р. – Біла Церква, 1994. – С. 53-56.

***4747.** Васковський Р. Втрачені можливості: (Деякі аспекти внутріш. політики Директорії УНР наприкінці 1918 – початку 1919 р.) // Придніпр. наук. віsn. – Дніпропетровськ, 1997. – № 55. – С. 35-44.

***4748.** Васковський Р. Директорія УНР: невикористаний потенціал і шанси на створення Української держави // 80-річчя відродження української державності: минуле і сучасне: Доп. і повідомл. на Всеукр. наук. конф. – Сімферополь, 1997. – С. 59-60.

4749. Васковський Р.Ю. Діяльність Директорії УНР (листоп. 1918 р. – квіт. 1919 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1999. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16.

4750. **Васковський Р.** Катеринославщина доби Директорії УНР // Бористен. – Дніпропетровськ, 1996. – № 11. – С. 14-15. – Бібліогр.: с. 15. – В журн.: Васковський Р.

***4751.** **Васковський Р.** Листопадове повстання 1918 р.: «петлюрівська авантюра» чи «національна революція» // Гетьман Павло Скоропадський та Українська Держава 1918 р.: Зб. наук. доп. – К., 1998. – С. 62-65.

4752. **Васковський Р.Ю.** Політична влада Директорії УНР на Катеринославщині // Спадщина: До 75-річчя держ. арх. Дніпропетр. обл.: Ювіл. зб. – Дніпропетровськ, 1999. – С. 119-126.

4753. **Васковський Р.Ю.** Урядова криза в УНР у лютому – квітні 1919 р. // Зб. наук. пр. молодих вчених / Дніпропетр. ун-т. – 1999. – Вип. 1: Історія. – С. 47-57. – Бібліогр.: с. 56-57.

Те ж // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 95-99. – Бібліогр.: с. 99.

4754. **Верстюк В.** Симон Петлюра і Директорія // Сучасність. – К., 1997. – № 6. – С. 55-64. – Бібліогр.: с. 64.

4755. **Винниченко В.** Відродження нації: (Історія укр. революції [марець 1917 р. – грудень 1919 р.]). Ч. 3. – К.; Віденсь, 1920. – 535 с. – Поімен. по-кажч.: с. 505-518. – Річевий покажч.: с. 519-535.

Доба Директорії. – С. 121-504.

Те ж. – К.: Політвидав України, 1990. – 542 с. – Репринт. відтворення вид. 1920 р.

***4756.** **Відвойовник:** Одноднівка Укр. Стрілец. Громади в Аргентині: Видана в 15-ту річницю проголошення Соборності Укр. Земель. – Буенос-Айрес: Накладом Укр. Стрілец. Громади, [1934]. – 24 с.: іл. – Тит. арк. парал. ісп.

4757. **Вільшина І.П.** Газета «Хвиля» про зустріч С.В. Петлюри в 1920 р. // Тези доп. одинадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 3 верес. 1992 р. – Вінниця, 1992. – С. 59.

***4758.** **Ганебна діяльність Петлюрівщини / Спілка Визволення України.** – Вінніпег, 1930. – 62 с.

4759. **Геник М.** Українське питання в політичних концепціях польських правоцентристських партій (1918-1920) // Галичина. – Івано-Франківськ, 1997. – № 1. – С. 37-44. – Бібліогр.: с. 43-44.

4760. **Голоскевич Г. З** Києва // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 2, № 10. – С. 402-405.

Про українців та їх намагання об'єднатися в боротьбі за незалежність України.

- 4761.** Голуб А.И. «Украинский вопрос» в «белом» Крыму: (Поиски путей решения) [1920 г.] // Революция и Гражданская война 1917-1920 годов: новое осмысление: Материалы Междунар. науч. конф., 10-18 нояб. 1995 г., г. Ялта. – Симферополь, 1995. – С. 25-27.
- 4762.** Горак В.С. Директорія: потенціал і можливості політичного виживання // Україна ХХ ст.: Пробл. нац. відродження: Зб. наук. пр. – К., 1993. – С. 74-90. – Бібліогр.: с. 89-90.
- 4763.** Горак В. Зліт і падіння Директорії // Віче. – К., 1995. – № 4. – С. 106-116.
- 4764.** Горелик С. Эпизоды в истории Украинской революции: Директория (ноябр. 1918 – янв. 1919 гг.) // Красная летопись. – Пг., 1922. – № 5. – С. 26-49.
- 4765.** Гошуляк А. Деякі маловідомі сторінки початкового етапу доби Директорії // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 1999. – Вип. 7. – С. 93-103. – Бібліогр.: с. 103.
- 4766.** Гошуляк А. Директорія Української Народної Республіки // Історичний календар ‘98. – К., 1997. – Вип. 4. – С. 323-324.
- 4767.** Гошуляк А.І. Українська державність періоду Директорії: деякі проблеми дослідження // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 102-103.
- 4768.** Гошуляк А. Український військовий революційний комітет перших тижнів діяльності Директорії // Київ. старовина. – К., 1999. – № 1. – С. 61-65. – Бібліогр.: с. 65.
- 4769.** Григорій Н. (Наш Гр.). Петлюрівщина. – [Прага]: Вид. закорд. група УПСР, [1925]. – 24 с.
- *4770.** Григорій Н. Україна на роздоріжжі: (У 20-ліття 1919 р.) // Календар для українських працюючих людей «Приятель народу» на звичайний рік 1939. – Б.м., [1939]. – С. 61-69.
- 4771.** Гриценко А.П. Політичні сили в боротьбі за владу в Україні: Рік 1920-й / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1997. – 93, [1] с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 87-93.
- Про події періоду Директорії.
- 4772.** Гриценко А.П. Політичні сили у боротьбі за владу в Україні: Рік 1919-й / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1996. – 79, [2] с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 73-79.
- Діяльність УСДРП, Партиї українських есерів, УПЛСР,

УПСФ, ОЄСРП, СДРП «Поалей-Ціон», УПСР, КП(б)У в період Директорії.

4773. Грушевський М. Об'єднання України Наддніпрянської і Наддністрянської // Громада. – К., 1919. – № 2/3. – С. 4.

4774. Грушевський М. По шкоді // Літ.-наук. вісн. – К., 1918. – Кн. 12. – С. 233-243.

Кінець Гетьманщини та відновлення діяльності уряду УНР.

4775. Гуменюк С.К. Боротьба трудящих Поділля проти буржуазно-націоналістичної Директорії (кінець 1918 – початок 1919 р.) // Матеріали другої Поділ. іст.-краезн. конф. [м. Кам'янець-Подільський, квіт. 1967 р.]. – Львів, 1968. – С. 42-51. – Бібліогр.: с. 50-51.

4776. Гунчак Т. Україна: Перша половина ХХ ст.: Нариси політ. історії. – К.: Либідь, 1993. – 288 с.

[Гл.]: Україна та її сусіди – Польща і Росія [доби Директорії]. – С. 165-182.

***4777. Дашкевич Р.** Здобуття Києва // Вісті комбатанта. – Торонто, 1966. – № 1. – С. 18-21.

4778. Двоє свят: (Проголошення Укр. Нар. Респ. та об'єднання Галиц. та Наддніпрян. України) // Нар. справа. – К., 1919. – № 3/4. – С. 3-4.

4779. Дем'янчук Г. Рівне – осідок уряду УНР // Волин. дзвони. – Рівне, 1995. – Вип. 1. – С. 4-12. – Бібліогр.: с. 12.

Хроніка подій в Рівному з 25 березня по 5 травня 1919 р.

4780. Дем'янчук Г.С. Уряд УНР у місті Рівному: (За матеріалами преси) [1919 р.] // Волинь незабутня: Тези IV регіон. наук.-практ. конф. «Краєзнавчі дослідження з історії Волині: Нові підходи, форми і методи». – Рівне, 1993. – С. 57-59.

4781. Долинський Д. Боротьба українського народу за волю і незалежність: (Огляд подій за час від жовт. 1919 р. до кінця верес. 1920 р.) // Народний календар товариства «Просвіта» з літературним збірником на звичайний рік 1921. – Львів, 1920. – С. 153-193.

4782. Доценко О. Літопис української революції: Матеріали й документи до історії укр. революції. – К.; Львів, 1923-1924.

Т. 2, кн. 4. 1917-1922. – 362, [2] с.

Доба Директорії, ЗУНР. – С. 7-351.

Т. 2, кн. 5. 1917-1923. – 398, [2] с.

Доба Директорії. – С. 7-274.

Документи. – С. 277-398.

4783. Духовні витоки Поділля: творці історії краю: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 верес. 1994 р., м. Кам'янець-Подільський. Ч. 1 / Держ. арх. Хмельницького обл. та ін.; Редкол.: П.Я. Слободянюк та ін. – Хмельницький: Поділля, 1994. – 432 с.

Зі змісту: Лозовий В.С. С. Петлюра в Кам'янецьку добу Директорії. – С. 304-306; Кармалюк С.П. Іван Огієнко – голова Подільського відділу Українського Товариства Червоного Хреста. – С. 314-315; Олійник С.В. Біженці-галичани на Поділлі влітку – восени 1919 року. – С. 387-390.

4784. Ейдеман Р., Какурін Н. Громадянська війна на Україні / ІСТПАРТ, Всеукр. жовт. коміс.; За ред. В.Я. Чубаря. – Х.: Держвидав України, 1928. – 71 с.

[Гл.] 4: [Поразка гетьманського уряду. Утворення Директорії]. – С. 22-26.

[Гл.] 5: [Боротьба збройних сил Директорії з загонами радянської влади, 1919 р.]. – С. 26-38.

[Гл.] 6, 7: [Боротьба збройних сил Директорії та польської армії з Червоною армією, 1920 р.]. – С. 38-55.

[Гл.] 8: [Махновщина]. – С. 55-63.

4785. Єфремов С. З хвиль кипучих [1919 р.] // Літ.-наук. вісн. – К., 1919. – Кн. 7/9. – С. 140-150.

4786. Життя в Кам'янці перед евакуацією: (Враження очевидця) / А.Я. // Воля. – Віденський вестник, 1920. – Т. 4, № 10. – С. 486-489.

4787. Жуков-Бутков. Петлюровщина в Харькове // Летопись революции. – Х., 1925. – № 2. – С. 22-30.

4788. Завальнюк О.М. Кам'янець-Подільський і українська державність (листопад 1919-липень 1920 рр.) // Тези доп. 43 звіт. наук. конф. каф. Кам'янець-Поділ. пед. ін-ту за 1991-1992 рр.: (Секція суспіл. наук). – Кам'янець-Подільський, 1993. – С. 62-64.

4789. Завальнюк О. Політична діяльність Івана Огієнка на Поділлі (1918-1920 рр.) // Велетень науки: Матеріали Всеукр. наук.-пед. читань, присвяч. вивч. спадщини І. Огієнка (15-16 січ. 1996 р.). – К., 1996. – С. 32-34.

4790. Завальнюк О. Прокурів в часи Директорії (кінець 1918 – листопад 1919 р.) // Хмельниччина: роки становлення та поступу (1937-1997): (Матеріали Всеукр. наук. іст.-краєзн. конф.), 26 верес. 1997 р. – Хмельницький, 1997. – С. 244-251. – Бібліогр.: с. 250-251.

4791. Захарин Л. Петлюровщина перед советским судом: (Дело освобождения Украины). – Х., 1930. – 50 с.

***4792.** Зеркаль С. Зрада України в 1918-1920 роках: Документи і факти. – Нью-Йорк, 1970. – 191 с. – (Б-ка «Укр. громад. слово»; № 12).

4793. Ілащук В. На рідній землі в неволі!: (В чотирилітні роковини здаття Києва) // Укр. скиталець. – Віденський вісник, 1923. – № 17/18. – С. 40-55; № 19/20. – С. 35-48; № 21/22. – С. 43-55.

4794. Ільницький Р. Радянська концепція української політики у 1919-20 роках // Сучасність. – Мюнхен, 1972. – № 4. – С. 92-108.

4795. Історія повстання, листопад – грудень 1918 року / Центр. інформ. бюро при Директорії УНР. – К., 1919. – 80 с., 1 арк. іл. – В кн. також: Відозва до селян. Відомості про членів Директорії УНР.

4796. Історія України: Нове бачення. У 2 т. Т. 2 / НАН України. Інститут історії України. – К.: Україна, 1996. – 492 с.

[Гл.]: Українська Народна Республіка під проводом Директорії / В.Ф. Верстюк. – С. 77-100.

4797. Кам'янець під польською владою / О.Р. // Воля. – Віденський вісник, 1920. – Т. 1, № 5. – С. 212-213.

4798. Кипріян В. Про українські поштові значки [періоду Директорії та ЗУНР] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1928 рік. – Львів: К., 1927. – С. 47-48.

4799. Ковалевський А. Проблеми // Воля. – Віденський вісник, 1920. – Т. 1, № 9. – С. 410-416; № 11. – С. 515-522.

Політичне та економічне становище України в добу Директорії.

4800. Кольцов М. Петлюровщина. – Пб., 1922. – 43 с.

4801. Копиленко О., Копиленко М. «Друга» УНР: спроба історико-теоретичного аналізу // Право України. – К., 1996. – № 8. – С. 54-60.

4802. Кулішер Е.М. Становище на Україні // Воля. – Віденський вісник, 1920. – Т. 4, № 2. – С. 64-67.

***4803. Курах М.** В союзі з більшовиками: Причинки до історії наших визвол. змагань в 1920 р. // Вісті. – Мюнхен, 1966. – № 122. – С. 66-69; № 123. – С. 90-92; 1967. – № 124. – С. 5-7; № 125. – С. 39-42.

***4804. Лазуренко С.** Повстання проти гетьмана і друга війна з більшовиками, 1918-1919 рр. // Тризуб. – Париж, 1966. – № 39. – С. 17-18; № 40. – С. 3-5; № 41. – С. 13-15.

4805. Лисий А.К., Лойко О.Г. До питання про перебування Директорії у Вінниці у лютому – березні 1919 р. // Українська еліта: минуле, сьогодення, майбутнє: Зб. наук. пр. – К., 1999. – С. 201-207. – Бібліогр.: с. 207.

4806. Лисий А.К. До питання про перше перебування Директорії у

Вінниці // Тези доп. дванадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 7 верес. 1993 р. – Вінниця, 1993. – С. 40-41.

4807. Литвин С. Чи була легітимною влада С. Петлюри в добу Директорії Української Народної Республіки?: (До 120-річчя з дня народж. С. Петлюри) // Людина і політика. – К., 1999. – № 4. – С. 27-32. – Бібліогр.: с. 32.

4808. Лихолат А.В. Разгром буржуазно-националистической Директории на Украине. – М.: Госполитиздат, 1949. – 216 с.

4809. Лихолат А. Украинские буржуазные националисты на службе у иностранных империалистов: (Из истории Укр. буржуаз.–националист. Директории 1918-1919 гг.) // Вопр. истории. – М., 1948. – № 12. – С. 32-50.

4810. Личманенко В. Світло в темряві. – Лондон: Вид. заходами Крайов. орг. Союзу гетьманців-державників у Великій Британії, 1973. – 48 с.

[Гл.]: Повстання, Директорія, кінець державності. – С. 26-43.

4811. Літопис українського життя (липень – серпень – вересень 1919 р.) // Літ.-наук. вісн. – К., 1919. – Кн. 7/9. – С. 151-168.

4812. Лозинський М. Куди ідете? // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 1, № 7. – С. 306-312.

4813. Лозовий В.С. Діяльність І. Огієнка в Кам'янецький період Директорії УНР // Духовна і науково-педагогічна діяльність І.І. Огієнка (1882-1972) в контексті українського національного відродження: Наук. доп. другої Всеукр. наук.-теорет. конф. (18-19 лют. 1997 р.): До 115-річчя від дня народж. – Кам'янець-Подільський; К., 1997. – С. 89-90.

***4814. Лозовий В.С.** Дунаєвчина в Кам'янецьку добу Директорії УНР (черв. – листоп. 1919 р.) // Дунаєвчина очима дослідників, учасників і свідків історичних подій: Матеріали наук.-краєзн. конф. – К., 1997. – С. 69-71.

4815. Лозовий В.С. Кам'янецька доба Директорії Української Народної Республіки (черв. – листоп. 1919 р.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1998. – 19 с. – Бібліогр.: с. 17-18.

4816. Лозовий В. Кам'янецька доба Директорії УНР: основні події та процеси // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 85-97. – Прим.: с. 96-97.

4817. Лозовий В.С. Могилівщина в червні-липні 1919 р. // Могилів-Поділ. краєзн. конф. – Могилів-Подільський, 1996. – С. 75-77.

4818. Лотоцький О. Симон Петлюра як політик і державний муж / Зладив М. Добрянський. – 3-є вид., скор. – Париж; Лондон, 1951. – 76 с.

4819. Мироненко О.М., Бенько О.П. Репресії на Україні за доби Директорії і утворення Радянської влади (1919-1920 рр.). – К.; Дніпродзержинськ, 1993. – 25 с.

4820. Миронець Н.І. Микита Шаповал про соборність України [періоду Директорії] // Проблеми соборності України в ХХ столітті. – К., 1994. – С. 114-119.

4821. Нагаєвський І. Історія Української держави двадцятого століття. – К.: Укр. письменник, 1993. – 414 с.

Розд. 5: Українська Народна Республіка в період Директорії. – С. 254-293.

Розд. 6: Соборним фронтом на Київ. – С. 294-337.

4822. Народна війна. – Х.: Всеукр. вид-во, 1920. – 8 с. – (УСРР; № 83).

Зміст: Михайлович Н. Народна війна; Любченко М. Хіба ти Петлюрівець?; Калюжний Н. Універсал Петлюри.

4823. Наш Гр. [Григорій Н.Я.] Петлюрівщина // Нова Україна. – Прага, 1925. – № 1. – С. 3-26.

4824. Огієнко І. Рятування України: На тяжкій службі своєму народові: Праця Головноуповноваженого міністра Уряду УНР проф. І. Огієнка, 1919. IX – 1920. VII // Віра й культура. – Вінніпег, 1966. – № 12. – С. 1-7; 1967. – № 7/8. – С. 9-13.

Те ж. – 2-е вид., допов. – Вінніпег: Волинь, 1968. – 96 с.

4825. Огляд подій на Україні за листопад – грудень 1919 р. // Воля. – Віденський листопад, 1920. – Т. 1, № 3. – С. 127-128.

4826. Окопенко А. Оздоровлення України // Воля. – Віденський листопад, 1920. – Т. 1, № 12. – С. 575-580.

4827. Окунєвський Я. Червоний Хрест на Україні // Воля. – Віденський листопад, 1920. – Т. 4, № 7/8. – С. 365-366.

*4828. Омелянович-Павленко М. Останні місяці 1918 року // Розбудова нації. – Прага, 1928. – № 10/11. – С. 392-399; № 12. – С. 438-443.

4829. Омелянович-Павленко М. Початок 1919 року // Розбудова нації. – Прага, 1929. – № 1/2. – С. 38-47; № 3/4. – С. 109-117; № 5. – С. 166-176; № 6/7. – С. 210-217; № 8/9. – С. 276-281.

*4830. Оскілко В. Між двома світами. Ч. 1. – Рівне, 1924. – 72 с.

4831. Пекарчук І. Правда про 10 і 11 листопада 1920 року: На маргелесі ст. «З останніх днів боротьби» Б. Монкевича // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1933. – № 1. – С. 8-9.

4832. Попов П. Доклад ... в Зафронтбюро ЦК КП(б)У о поездке в Україну

инскую Народную Республику [1919 г.] // Летопись революции. – Х., 1926. – № 2. – С. 43-49.

4833. Попов П. Петлюровское подполье наПравобережной Украине // Летопись революции. – Х., 1926. – № 2. – С. 31-42.

4834. Правобережець. Боротьба за зміцнення народної влади на Україні // Полтав. кооператор. – Полтава, 1918. – № 7. – С. 15-17.

4835. Рибалка І.К. Розгром буржуазно-націоналістичної Директорії на Україні. – Х.: Вид-во Харк. ун-ту, 1962. – 185 с.

Рец.: Супруненко М.І. Праця про розгром буржуазно-націоналістичної контрреволюції // Укр. іст. журн. – К., 1962. – № 5. – С. 121-123.

4836. Різников І. З діяльності Українського Червоного Хреста // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 4, № 2. – С. 63-66.

***4837. Савченко В.** Втрачені можливості для перемоги в листопаді 1920 р. // Табор. – Каліш, 1924. – № 2. – С. 99-152.

***4838. Сальський В.** Східне питання: (Аналіз стратег.-політ. становища на Україні в 1919 р.). – Вінниця: Зброя, 1920. – 16 с.

Те ж // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 1, № 8. – С. 342-350; № 9. – С. 405-410.

4839. Свято присяги в Кам'янці: (14 жовт. вперше від кількох століть присягала найвища влада УНР – Директорія на вірність укр. народові) // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 5, № 2. – С. 63-64.

4840. Сергійчук В. Із спадщини Симона Петлюри // Визвол. шлях. – Лондон, 1996. – Кн. 8. – С. 1011-1015.

Зокрема подано документ: Наказ населенню України, 21 вересня 1920 р. – С. 1012-1013.

4841. Січ 3. На звільнених землях: (Враження з подорожі до Кам'янця): Лист з України // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 4, № 6. – С. 291.

***4842. Слободич О.** Велика Україна вогнях: Нарис історії української революції, 1917-1920 рр.: Часи Директорії УНР. – Яворів, 1931. – 40 с.

Те ж. Ч. 4. Часи Директорії УНР: (З образками). – 2-е вид. – Львів: Накладом «Самоосвіти», 1935. – 40 с.: іл. – (Вид-во «Самоосвіта». Від. суспіл. – іст. наук; № 23).

4843. Слободич О. Як гасли вогні: Нарис історії укр. революції в рр. 1917-1920: Доба диктатури: (З образками). – Яворів, 1932. – 48 с.: іл. – (Вид-во «Самоосвіта». Від. суспіл. – іст. наук; № 36).

*Те ж. – Львів, 1937. – 47 с.

4844. Слободянський Г. Петлюрівщина // Нова громада. – Відень, 1924. – Лют./Квіт. – С. 89-100.

4845. Солдатенко В.Ф. «Вінницькі щаблі» державного проводу УНР // Українська еліта: минуле, сьогодення, майбутнє: Зб. наук. пр. – К., 1999. – С. 3-15. – Бібліогр.: с. 15.

Доба Директорії.

4846. Стахів М. Третя советська республіка в Україні: Нариси з історії третьої воєн. інвазії Сов. Росії в Україну і розвитку окупац. системи в часі: листопад 1919 – листопад 1924. – Нью-Йорк, 1968. – 244 с.

4847. Стахів М. Україна в добі Директорії УНР. – Скрентон: Укр. наук.-видавн. б-ка, 1962 – 1966. – (Б-ка Українознавства / Наук. т-во ім. Шевченка; Т. 10).

Т. 1: Власними силами. – 272 с.

Т. 2: Україна між двома силами. – 248 с.

Т. 3: Україна між двома силами. – 276 с.

Т. 4: Директорія і Антанта. – 352 с.

Т. 5: Директорія і Антанта. – 248 с.

Т. 6: Криза на всіх фронтах. – 247 с.

Т. 7: Вихід з кризи. – 432 с.

Рец.: Феденко П. // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1966.

– 36. 49. – С. 59-64; Прохода В. Увага до праці Матвія Стакова «Україна в добі Директорії УНР» // Укр. історик. – 1967. – № 1/2. – С. 91-102; I.I.B. // Овид. – Чікаго, 1966. – № 2. – С. 37-40.

4848. Субтельний О. Україна: Історія / Пер. з англ. Ю.І. Шевчука; Вступ. ст. С.В. Кульчицького. – К.: Либідь, 1991. – 512 с.: іл.

Ч. 5, [розд.] 19, [гл.]: Аналіз. – С. 314-315.

[Гл.]: Директорія. – С. 316-318.

[Гл.]: Розв'язка. – С. 325-327.

4849. Сучасна політика Українського уряду: (Від влас. кор.) // Воля. – Відень, 1919. – Т. 3, № 3. – С. 119.

4850. Тарнавський О. Політичний дорожник Симона Петлюри // Вісник. – Нью-Йорк, 1991. – № 2. – С. 63-73.

***4851.** Українська Народна Республіка / С.О. // Стрілецький календар на 1920 рік. – Старокостянтинів, 1919. – С. 40-43.

4852. Українська революція: Документи, 1919-1921 / Укр. вільна акад. наук у США; Ред. Т. Гунчак. – Нью-Йорк, 1984. – 478 с.: табл. – (Джерела до новіт. історії України / Ред. Я. Білінський та ін.; Т. 2). – Фотодокументи: с. 458-465. – Документи укр., пол., рос. та фр. мовами. – Тит. арк. парал. англ. – Імен. та геогр. покажч. [англ.]: с. 467-476.

Хронологічний огляд подій економічного і політично-го становища України за січ. 1919 – груд. 1920 рр., звіти про діяльність Міністерства закордонних справ УНР, доповіді військової місії Польщі, листи, відозви та ін. – С. 15-366.

*4853. Феденко П. Бурхливий рік в Україні // Календар для українських працюючих людей «Приятель народу» на звичайний рік 1939. – Львів, [1939]. – С. 45-53.

4854. Федерація чи самостійність? – Вінниця, [1919]. – 4 с. – (Вид. від. М-ва Преси; № 4).

4855. Хомик А. Кривавий рік (1919 р.) // Воля. – Віденсь, 1920. – Т.1, № 1. – С. 1-5.

4856. Цвенгрош Г. Національно-державотворчі погляди митрополита Андрея Шептицького й польсько-українська війна 1918-1919 рр. // Польсько-українські студії: Матеріали Міжнар. наук. конф., 29-31 трав. 1992 р., м. Кам'янець-Подільський. – К., 1993. – [Вип.] 1. – С. 172-183.

*4857. Шаповал М.Ю. Занепад УНР [1919 р.]. – Прага: Вільна Спілка, 1928. – 42 с.

4858. Шаповал М. Засади української визвольної програми. – Прага, 1928. – 61 с.

4859. Шляхтиченко М. До історії Директорії Української Народної Республіки // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1965. – № 1/2. – С. 56-61; № 3/4. – С. 53-59.

4860. Шубин П. Директория перед судом Трибунала // Коммунист. – Х., 1920. – № 5. – С. 79-83.

Директорія в кінці 1918 р. – початку 1919 р.

4861. Що діється на Україні: (Від влас. кор.) // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 1, № 4. – С. 6-12; 1920. – Т. 1, № 4. – С. 155-158.

4862. Що робить правительство Української Республіки для народа? / УНР. – Кам'янець-Подільський, 1919. – 8 с. – (Вид. М-ва преси та інформ. УНР; № 38).

*4863. Щуровський В. Лікарі і медики у визвольній війні // 25-ліття Українського лікарського товариства і Медичної громади. – Львів, 1935. – С. 106-129.

*4864. Яблонський В.М. Директорія УНР: від влади п!яти до диктатури одного // Наук. пр. іст. фак. / Кам'янець-Поділ. пед. ін-т. – 1995. – Т. 1. – С. 251-255.

4865. Яневський Д. Директорія УНР як міф // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 1. – С. 221-233. – Бібліогр.: с. 232-233.

Те ж // Укр. іст. журн. – К., 1999. – № 5. – С. 115-123. – Бібліогр.: с. 122-123.

Див. також № 198, 227, 302, 326, 328, 335, 356, 377, 386, 418, 433, 435, 441, 454, 509, 546, 726, 902, 1217, 1705, 2318, 2415, 2754, 2768, 2826, 2955, 2957, 2958, 3073, 4080, 4082, 4110, 4111, 4125, 4154, 4168, 4174, 4678, 4695, 4795, 5175, 5520, 5840, 5849, 5856, 5857, 5860, 5878, 5886, 6109, 6164, 6251, 6311, 6316, 6322, 6332, 6350, 6378, 6405, 6431

Державотворення. Акт злуки

4866. Артюшенко Ю. Дійсний преємець ідеї Акту 22 січня 1919 року // Самост. Україна. – Чикаго; Нью-Йорк, 1971. – № 2. – С. 14-15.

4867. Артюшенко Ю. У 50-ліття Державного Акту Соборності // Самост. Україна. – Чикаго; Нью-Йорк, [1969]. – № 12/16. – С. 2-4, 20.

4868. Білинський В. Постанови у справі нового календаря в час Української Держави в 1920 рр. // Календар «Світло» на 1962 рік. – Торонто, 1962. – С. 77-78.

4869. Бойдуник О. 22 січня [1919 р.] на тлі внутрішньої політики // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1987. – № 1. – С. 7-19. – Передрук з журн. «За самостійність». – 1948. – № 1/2. – С. 1-9.

4870. Бузало В. До історії створення знака ордена Залізного Хреста УНР // Третя наук. геральд. конф. (Львів, 4-5 листоп. 1993 року): Зб. тез, повідомл. та доп. – Львів, 1993. – С. 10-13.

4871. Васковський Р. УНР і ЗУНР: Чи була можливою злука? // Бористен. – Дніпропетровськ, 1999. – № 6. – С. 7-8. – Бібліогр.: с. 8.

4872. Відзнаки УНР / Вступ. ст. і підготов. С.П. Соловей // Арх. України. – К., 1992. – № 1/3. – С. 61-68; № 5/6. – С. 62-66.

Подано: Статут відзнаки «Республіки» [№ 1/3]; Закон УНР про встановлення відзнаки «Залізний Хрест»...; Проект статуту відзнаки «Залізного Хреста» [№ 5/6].

4873. Вовк Ю.Є. Вищий судовий орган та Київський апеляційний суд в добу Директорії // Право України. – К., 1999. – № 11. – С. 128-129, 137. – Бібліогр.: с. 129, 137.

4874. Вовк Ю.Є. Окружні суди та мирові судові інституції УНР в добу Директорії // Держава і право: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Вип. 3: Юрид. і політ. науки. – С. 38-44. – Бібліогр.: с. 44.

4875. Врублевський В., Хорошковський В. Український шлях: Начерки: Геополіт. становище України та її нац. інтереси. – К., 1997. – 221, [1] с.

УНР і ЗУНР. Другий історичний шанс. – С. 38-41.

4876. Гошуляк А.І. Симон Петлюра про соборність України [періоду Директорії] // Проблеми соборності України в ХХ столітті. – К., 1994. – С. 110-113.

4877. Гошуляк І. Акт Злуки 22 січня 1919 року // Визвол. шлях. – Лондон, 2000. – № 1. – С. 10-13.

4878. Гошуляк І. Велика подія в історії України: (До 80-річчя Універсалу Соборності) // Пам'ять століть. – К., 1999. – № 1. – С. 2-18. – Бібліогр.: с. 17-18.

4879. Гошуляк І.Л. До питання про оцінку Універсалу Соборності від 22 січня 1919 р. // 350-річчя Української держави Богдана Хмельницького: Матеріали Міжнар. наук. конф., 15-16 груд. 1998 р. – К., 1998. – С. 140-145. – Бібліогр.: с. 144-145.

4880. Гришко В. Незавершена соборність і народження всеукраїнства // Сучасність. – Мюнхен, 1979. – № 6. – С. 81-100.

Проголошення злуки західних і центрально-східних українських земель в єдиній Українській державі 22 січня 1919 р.

4881. Гусєв В.І. Конгрес трудового народу України: на шляху до національного законотворення (січень 1919 р.) // Регіональна політика України: концептуальні засади, історія, перспективи: Міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 листоп. 1994 р. – К., 1995. – С. 142-144.

4882. День 22 січня 1919 року в Києві // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 1. – С. 3.

4883. Дзейко Ж.О. Інституційно-правові умови формування вищих органів державної влади Української Народної Республіки періоду Директорії (1918 р.). – К., 1995. – 14 с. – Деп. в ДНТБ України, № 2209-Ук.

4884. Дзерович Б. Закон про форму влади на Україні з дня 28 січня 1919 року // Правничий вісник. – Нью-Йорк, 1955. – С. 39-45.

Про Конституцію УНР.

4885. Дмитрієнко М., Бузало В. С. Петлюра і перші нагороди України // Полтавська Петлюріана: Матеріали 2 Петлюр. читань, провед. у Полтаві 15 серп. 1993 р. – Полтава, 1993. – Ч. 1. – С. 44-46.

4886. Дністрянський С. Нові проекти української конституції // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 4, № 5. – С. 232-237; № 6. – С. 301-309; № 7/8. – С. 342-348.

4887. До питання про форму Української держави доби Директорії // Вісн. акад. прав. наук України. – Х., 1996. – № 7. – С. 151-156.

4888. Духовна і науково-педагогічна діяльність І.І. Огієнка (1882-1972) в контексті українського національного відродження: Наук. доп. другої Всеукр. наук.-теорет. конф. (18-19 лют. 1997 р.): До 115-річчя від дня народж. – Кам'янець-Подільський; К., 1997. – 351 с.

Зі змісту: Тимошик М. Іван Огієнко як державотворець: (Кам'янець-Поділ. період). – С. 14-16; Завальнюк О. Державна співпраця І. Огієнка і С. Петлюри у 1919-1920 рр. – С. 71-74; Заводовський А. І. Огієнко – головноуповноважений уряду УНР. – С. 86-88.

4889. З історії розвідки та контррозвідки України, 1918-1919 рр.: 36. документів і матеріалів / Ред. та вступ. ст. В.С. Сідака. – К.: Акад. Служби безпеки України, 1996. – 159 с.

Розд. 6: Органи військової контррозвідки Директорії Української Народної Республіки – С. 147-153.

4890. З історії спеціальних служб України (1918-1920 рр.): 36. документів і матеріалів / Упоряд.: Д. Веденєєв, О. Стаднік; За ред. В. Сідака, О. Пшеннікова; СБУ. Держ. архів та ін. – К., 1999. – 70 с.

Розд. 2: Спеціальні служби Директорії УНР. – С. 41-68.

4891. Завальнюк О.М., Петров М.Б. Кам'янець-Подільський – іррегулярний державний і політичний центр УНР в 1919-1920 рр. // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 299-303. – Бібліogr.: с. 303.

4892. Золотаренко С. В справі Конституції УНР // Воля. – Відень, 1920. – Т. 4, № 6. – С. 273-277.

4893. Історичний акт 22 січня 1919 р. // Народний ілюстрований календар «Просвіти» на звичайний рік 1939. – Львів, [1939]. – С. 87-88.

4894. Кедрин І. Соборність: З нагоди 60-річчя Акту 22 січня 1919 р. // Альманах Українського народного союзу на рік 1979. – Джерсі Сіті; Нью-Йорк, 1979. – С. 43-48.

4895. Кедрін І. Соборність (22 січня 1919 р.) // Альманах Українського народного союзу на рік 1989. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1989. – С. 64-69.

4896. Коваль В. Чи було «шахрайство» Антанти?: Конф. у Спа [1920 р.] і пробл. формування зах. кордону України // Політика і час. – К., 1993. – № 1. – С. 56-62.

4897. Копиленко О., Копиленко М. Законодавство Директорії: спадкоємність традицій та проблем? // Наука і сусп.-во. – К., 1998. – № 9/10. – С. 26-29.

- 4898.** Копиленко О., Копиленко М. Конгрес трудового народу України [5 січня 1919 р.]: До 80-річчя укр. парламентаризму // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1997. – № 4. – С. 61-71.
- 4899.** Копиленко О., Копиленко М. «Трудовий принцип» в історії місцевого самоврядування УНР: [Доба Директорії] // Місцеве самоврядування. – К., 1998. – № 1/2. – С. 117-120. – Бібліогр.: с. 120.
- 4900.** Копилов А.А. Українські державні інституції в Кам'янці-Подільському восени 1919 – влітку 1920 року: (За кн. І.І. Огієнка «Рятування України») // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 278-281.
- 4901.** Коросташов О. Судове законодавство Директорії // Право України. – К., 2000. – № 1. – С. 125-128.
- 4902.** Кульчицький С. Проблема українсько-польського кордону 1918-1923 рр. // Польща – Україна: історична спадщина і суспільна свідомість: Тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Кам'янець-Подільський, 29-31 трав. 1992 р. – К., 1992. – С. 51-53.
- 4903.** Лазарович М., Лазарович Н. Соборницька ідея українських січових стрільців: (До 80-річчя Акту злуки УНР і ЗУНР) // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє: Щорічник. – Тернопіль, 1999. – С. 64-67. – Бібліогр.: с. 67.
- *4904.** Левицький К. П'ятнадцять років...: (Пам'ят. Акт злуки Галичини з Великою Україною в Києві – 22 січ. 1919 р.) // Життя і знання. – Львів, 1934. – № 1. – С. 1-2.
- 4905.** Лозовий В.С. Вищі органи державної влади УНР Кам'янецької доби Директорії (червень – листопад 1919 р.) // Поділля і Волинь у контексті історії українського національного відродження: Наук. зб. – Хмельницький, 1995. – С. 141-143. – Бібліогр.: с. 143.
- 4906.** Лозовий В.С. Місцеві органи влади УНР в Кам'янецьку добу Директорії (червень – листопад 1919 р.) // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 283-285.
- *4907.** Лозовий В.С. «Трудовий принцип» чи демократія: вибір політичних зasad державотворення в добу Директорії УНР // Консерватизм і державотворення в Центрально-Східній Європі. – Луцьк; Люблін, 1997. – С. 47-50.
- 4908.** Лотоцький О. Державний провід Симона Петлюри // Тризуб. – Париж, 1930. – № 20/21. – С. 3-28.
- 4909.** Ляхоцький В.П. Іван Огієнко – Головноуповноважений міністр уряду УНР (1919-1920) // Відродження української державності: проблеми

історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 80-81.

4910. Майборода В.К. Іван Огієнко як державотворець // Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. зб. – Житомир, 1997. – С. 17-19. – Бібліогр.: с. 18-19.

4911. Мишуга Л. Державна адміністрація на Україні. – Кам'янець: Вид. «Стрільця», 1919. – 48 с.

Доба Директорії.

4912. Мишуга Л. Які тепер суди на Україні. – Кам'янець: Вид. «Стрільця», 1919. – 32 с.

Доба Директорії та ЗОУНР.

4913. Мірчук П. Акт соборності українських земель 22 січня 1919 р. // Альманах-календар «Гомону України» на 1959 рік. – Торонто, [1959]. – С. 60-70.

4914. Нагорний В.І. Українська державність у період Директорії // Боротьба за державність України (1917-1993). – Львів, 1994. – С. 42-59.

4915. Нагороди України: Історія, факти, документи. У 3 т. Т. 1 / Д. Табачник (керівник авт. кол.), І. Безгін, В. Бузало та ін.; НАН України. Ін-т історії України та ін. – К.: Українознавство: Фірма «ARC-Ukraine», 1996. – 288 с.

Зі змісту: Закон УНР від 24 січня 1919 року. – С. 60-62; Бойовий хрест і бойова медаль. – С. 62-64; «Хороброму лицареві рідного краю». – С. 70-73; За Зимовий похід і бої. – С. 73-75; Проект ордена Визволення. – С. 75-77; 19 жовтня 1920 року. – С. 77-79; Незатверджений статут. – С. 79-84; Закон УНР про встановлення відзнак Республіка, Слава України, відзнак на вшанування учасників протигетьманського повстання та про заборону носити зовнішні відзнаки колишньої Російської імперії. – С. 86; Проект статуту бойової відзнаки Республіки. – С. 91-101; Проект опису бойової медалі «Республіки». – С. 101-103; Наказ Головної команди війська УНР про встановлення в українській армії ордена Визволення і відзнаки Залізний хрест. – С. 104; Статут ордена Визволення. – С. 105-114; Статут відзнаки Залізного хреста за похід і бої з 6 грудня 1919 р. по 6 травня 1920 р. – С. 114-118; Проект статуту ордена Республіки Української Народної Республіки. – С. 118-125.

4916. Начерк проекту Державного законодаду для Української Трудової Республіки / [Уложив О. Галичанський]. – Кам'янець-Подільський, 1919. – 26 с.

4917. Олійник П. День 22 січня 1919 року. – Прага: Накладом вид. «Пробоєм», 1941. – 22, [2] с. – (Нар. б-ка «Наступ»; № 13).

4918. Павлюк О. Від злуки – до розриву: (Взаємини урядів УНР та ЗУНР у 1919 р.) // Наука і сусп.-во. – К., 1994. – № 4/6. – С. 8-12; № 7/8. – С. 6-10.

4919. Павлюк О. Дипломатія злуки: До питання про об'єднання УНР та ЗУНР // Всесвіт. – К., 1992. – № 1/2. – С. 176-178.

Висвітлюються маловідомі факти переговорів про взаємо-
допомогу між урядами УНР і ЗУНР наприкінці 1918 р.

4920. Панюк А., Рожик М. Історія становлення української державності. – Львів: Центр Європи, 1995. – 166 с.

Розд. 4, [пл.]: Українська держава за Директорії. – С. 91-97.

4921. Перша державна нарада (26 жовт. 1919 р.) // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 5, № 4. – С. 154-158.

Засідання Уряду Директорії.

4922. Полашук Б. Дещо про організацію влади. – Кам'янець-Подільський, 1919. – 16 с.

4923. Про тимчасову організацію влади на місцях: [Інструкція]. – 2-е вид. – Кам'янець-Подільський: Вид. М-ва внутр. справ, 1919. – 14, [2] с. – Дод. до інструкції: с. 12-14. – В кінці кн.: Наказ про народну самоохорону.

4924. Роспопов Р.Г. Развитие вопросов украинской государственности в конституционных проектах Директории Украинской Народной Республики // Придніпр. наук. вісн. – Дніпропетровськ, 1997. – № 9: Історія і право. – С. 19-20.

4925. Румянцев В.А. Высшие государственные структуры Украинской Народной Республики периода Директории // Проблемы законности: Респ. междувед. науч. сб. – Х., 1996. – Вып. 31. – С. 17-27. – Библиогр.: с. 27.

4926. Рум'янцев В.О. До питання про форму Української держави доби Директорії // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1996. – № 7. – С. 151-156.

4927. Рум'янцев В.О. Українська державність 1917-1922 рр.: Форми і пробл. розбудови. – Х.: Основа, 1996. – 164 с.

Гл. 4: Українська Народна Республіка доби Директорії.
Занепад національно-державницьких змагань. – С. 109-139.

4928. Сергійчук В. І соборною бути... / Бесіду вів І. Малюта // Укр. культура. – К., 1999. – № 1. – С. 4-5.

Про Злуку українських земель.

4929. Сідак В.С., Степанков В.С. З історії української розвідки та контррозвідки: (Нариси). – К.: Ін-т СБУ, 1994. – 401 с. – Бібліогр.: с. 317-375.

Нарис 2, розд. 5: Подальший розвиток органів державної безпеки за доби Директорії УНР. – С. 252-314.

Дод.: 7. Організація «Державного Інспекторату у військових частинах та інституціях УНР» (1919 р.). – С. 387; 8. Організація військової контррозвідки в Армії Директорії УНР (1919-1920 рр.). – С. 388; 9. Організація військової розвідки Армії Директорії УНР (1919-1920 рр.). – С. 389; 10. Структура «Інформаційного бюро» Розвідочної управи Генерального Штабу Армії Директорії УНР: (за станом на червень 1920 р.). – С. 390; 11. Структура навчального закладу «Інформаційного бюро» Розвідочної управи Генерального штабу Армії Директорії УНР (літо 1920 р.). – С. 391.

Те ж. – 2-е вид. – К.: Ін-т СБУ, 1995. – 201, 2 с. – Бібліогр.: с. 147-176.

Доба Директорії. – С. 118-145, 188-192.

4930. Сідак В. На варті військової таємниці: (З історії військ. контррозвідки УНР [1919-1920 рр.]) // Розбудова держави. – К., 1994. – № 1. – С. 24-28.

4931. Сідак В. «Очі і вуха» армії УНР: Деякі фрагм. про створення і діяльність військ. розвідки Директорії УНР // З арх. ВУЧК – ГПУ – НКВД – КГБ. – К., 1995. – № 1/2. – С. 281-290. – Бібліогр.: с. 289-290.

4932. Сідак В. Спецслужби Директорії УНР в боротьбі за державність України // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 273-283.

4933. Сімпсон Д.В. Україна: Сер. мап і пояснень, що з'ясовують іст. значення й сучас. геогр. становище укр. народу / Пер. А. Штефан. – Аугсбург: Укр. кн., 1946. – 47 с.: карти.

[Гл.] 14: Проголошення соборної Української Народної Республіки 22 січня 1919 р. – С. 33-34.

4934. Слободян М. Іван Огієнко як державотворець [1919-1920 рр.] // Велетень науки: Матеріали Всеукр. наук.-пед. читань, присвяч. вивч. спадщини І. Огієнка (15-16 січ. 1996 р.). – К., 1996. – С. 35.

4935. Солдатенко В. Соборницький процес 1918-1919 рр.: від ідеї до практики // Волинь у новітній історії української державності: Зб. наук. пр. – Луцьк, 1999. – С. 79-92. – Бібліогр.: с. 91-92.

4936. Стахів М. Директорія Української Народної Республіки: (До питання державноправ. розвитку Укр. Держави) // Наук. зап. / Укр. вільний ун-т. – Мюнхен, 1958. – № 2. – С. 17-32.

4937. Стахів М. Тимчасова Конституція УНР від 26 грудня 1918 р. // Наук. зап. / Укр. вільний ун-т. – Мюнхен, 1961. – № 4/5. – С. 125-137.

4938. Тищенко В.С. Державотворча діяльність Директорії з листопада 1918 по січень 1919 р. // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 2. – С. 92-95. – Бібліогр.: с. 95.

4939. Ткаченко В.М. Акт злуки: уроки історії // Проблеми соборності України в ХХ столітті. – К., 1994. – С. 90-98.

4940. Тюрменко І. І. Огіенко – головувопноважений уряду УНР // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 1999. – Вип. 7. – С. 256-268. – Бібліогр.: с. 267-268.

Те ж // Укр. іст. журн. – К., 1999. – № 5. – 101-109; № 6. – С. 101-111.

4941. У Великі роковини / Е.Ч. // Укр. скиталець. – Віденсь, 1923. – № 2. – С. 1-3.

Акт злуки.

4942. Українська соборність: ідея, досвід, проблеми: (До 80-річчя Акту Злуки 22 січ. 1919 р.) / НАН України. Ін-т політ. і етнонац. досліджень; Редкол.: І.Ф. Курас (голова), В.А. Смолій, В.І. Кучер та ін. – К., 1999. – 406, [1] с.

Зі змісту: Указ Президента України [Л. Кучми] про День соборності України. – С. 3; Курас І. Ідея соборності України: історія і сьогодення. – С. 4-11; Смолій В. Видатна віха української історії. – С. 12-21; Гошуляк І. Універсал соборності та його історичне значення. – С. 22-42; Бевз Т. Ідея соборності в програмних документах українських політичних партій. – С. 94-105; Любовець О. Принцип соборності та українські політичні партії (1918-1920 рр.). – С. 162-170; Щусь О. Соборність українських земель і питання збройних сил УНР. – С. 171-180; Гриценко А. Утворення Директорії і перегрупування політичних сил в Україні на межі 1918-1919 рр. – С. 193-204; Гошуляк А. Перше соборне представництво українського народу: (До 80-річчя Трудового Конгресу України). – С. 221-233; Нагорна Л. Акт злуки і проблеми консолідації української нації. – С. 254-263.

4943. Шульгин О. Державність чи гайдамаччина?: Зб. ст. та документів. – Париж: Меч, 1931. – 48 с.

Внутрішня та зовнішньополітична діяльність уряду УНР в 1919-1920 рр.

*4944. Юрій I. Акт 22 січня 1919 року // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1938. – № 1. – С. 4-6.

4945. Яблонський В. Директорія УНР: творення конституційно-правових засад української державності // Симон Петлюра у контексті українсь-

ких національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 98-118. – Бібліогр.: с. 117-118.

4946. Яблонський В.М. Директорія УНР: формування зasad української державності в 1918-1920 рр.: Автoreф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1998. – 19 с. – Бібліогр.: с. 17.

4947. Яблонський В.М. Законотворча діяльність Директорії УНР: (Кам'янець, доба) // Тези доп. 43 звіт. наук. конф. каф. Кам'янець-Поділ. пед. ін-ту за 1991-1992 рр.: (Секція супіл. наук). – Кам'янець-Подільський, 1993. – С. 67-68.

4948. Яблонський В. Місце консерватизму в конституційних дискусіях доби Директорії // Останній гетьман: Ювіл. зб. пам'яті П. Скоропадського. – К., 1993. – С. 146-150.

4949. Яблонський В. Невідомий проект конституції України [часів Директорії] // Нова політика. – К., 1996. – № 1. – С. 55-64; № 2. – С. 57-60.

«Начерк проєкту державного законоладу для Української Трудової Республіки», 1919 р.

4950. Яблонський В.М. Особливості виборів до Трудового Конгресу як легітимного органу Директорії УНР: (За матеріалами Полтав. губернії) // Переяславська земля та її місце в розвитку української нації, державності і культури: Тези Всеукр. наук. конф. – Переяслав-Хмельницький, 1992. – С. 110-112.

4951. Яблонський В.М. Проблема конституційної легітимації української влади в добу Директорії УНР // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 229-231.

***4952. Яке у нас має бути правительство?** / УНР. М-во преси й інформ. – Б.м., [1919]. – 4 с.

4953. Якимович Б. Віднині Українська Народна Республіка стає самостійна: До подій 22 січ. 1919 р. // Просвіта: Альм. – календар '95. – Львів, 1995. – С. 27-32.

4954. Ярош Б., Ярош Я. Акт злуки і політичні проблеми об'єднання українських земель у ХХ ст. // Зб. навч.-метод. матеріалів і наук. ст. іст. фак. / Волин. ун-т. – Луцьк, 1999. – Вип. 4. – С. 62-67.

4955. Ярош Я. Участь С. Петлюри у розбудові державних структур у перші місяці діяльності Директорії // Наук. вісн. / Волин. ун-т. Сер.: Іст. науки. – Луцьк, 1998. – [Вип.] 1. – С. 12-14. – Бібліогр.: с. 14.

Див. також № 712, 942-944, 958, 960, 962, 965, 980, 989, 994, 998, 999, 1001, 1023, 1038, 1043, 1045, 1186, 2505, 2889, 3003, 3004, 3144, 3152,

4602, 4610, 4623, 4695, 4704, 4731, 4732, 4737, 4813, 4956, 5079, 5089, 5229, 5658, 6453, 6456

Соціально-економічна політика

4956. Андрусишин Б.І. Трудове право в Українській Народній Республіці // Наук. зап. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 1999. – [Т.] 35, ч. 1: (Пед. та іст. науки). – С. 187-195. – Бібліогр.: с. 195.

4957. Андрусишин Б.І. У пошуках соціальної рівноваги: Нарис історії робітн. політики укр. урядів революції та визвол. змагань 1917-1920 рр. / Федерація профспілок України. – К., 1995. – 192 с.

Розд. 5: Директорія та її робітнича політика. – С. 135-157.

4958. Анкудинов Е.В. Социальная-экономическая политика правительства генерала Врангеля (апр. – нояб. 1920 г.): Ист. очерк / Юж.-укр. пед. ун-т. – Одесса, 1996. – 121 с.

Політика Врангеля на Півдні України і в Криму.

4959. Блажевич Ю.І. Деякі матеріали щодо випуску паперових грошей УНР в Кам'янці-Подільському // Духовні витоки Поділля: творці історії краю: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 верес. 1994 р., м. Кам'янець-Подільський. – Хмельницький, 1994. – Ч. 1. – С. 393-394.

4960. Бржосніовський Е.А. Кооперативні ревізійні органи: (Проект додан до кооп. закону). – Кам'янець-Подільський, 1919. – 12 с.

4961. Бутенко В. Водяні шляхи України // Воля. – Віденський, 1919. – Т. 2, № 1. – С. 3-8.

4962. Бутенко В. Завдання залізничної політики на Україні // Воля. – Віденський, 1919. – Т. 1, № 2. – С. 12-16.

4963. Введення української валюти: (Заг. відом.): [Доба Директорії] // Сіл. господар. – К., 1919. – № 2/3. – С. 41-42.

4964. Головко О.Ф. Інфекційні захворювання і медична допомога населенню Поділля в 1919-1920 роках // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 307-309.

4965. Даскалюк О. Завдання економічної політики на Україні // Воля. – Віденський, 1919. – Т. 3, № 4. – С. 150-154; Т. 4, № 1. – С. 6-11.

4966. 90 років виникнення масового профспілкового руху в Україні: Матеріали наук. конф. «Профспілковий рух в Україні: актуальні проблеми теорії, історії і сучасності», присвяч. 90-річчю виникнення мас. профспілк. руху в Україні / Федерація профспілок України. Акад. праці і соц. відносин. – К.: Логос, 1996. – 248 с.

Зі змісту: Лозовий В.С. Профспілки за доби Директорії УНР. – С. 72-74; Андрусишин Б.І., Балан Д.М. Про розгром Центрального бюро професійних спілок м. Києва 20 грудня 1918 р. – С. 81-82; Борисов О.В. Профсоюзи в поліцейських охрannих відділеннях періоду деникінщини. – С. 83-84; Реєнт О.П. Профспілкові організації України в умовах денікінського режиму. – С. 98-101.

4967. Дмитриенко М., Рябченко П. Деньги Директории // Мир де-нег. – К., 1998. – № 5/6. – С. 42-45.

4968. До всіх Кооперативних установ України: [Відозва]. – К., 1920. – 6 с.

4969. Добриловський М. З історії господарської політики незалежної України (1919-1920 рр.) // Збірник пам'яті Симона Петлюри (1879-1926). – К., 1992. – С. 149-165. – Репрінт. відтворення вид. 1930 р.

*Те ж. – Прага, 1930. – 17 с. – Відб. із кн.: «Збірник пам'яті Симона Петлюри (1879-1926)».

*4970. Додаткова інструкція в лісовій справі, ухвалена 26 квітня 1919 р. Управлінням хліборобства та державного майна, губернським та повітовим лісничим та земським управам / УНР. М-во земел. справ. Ліс. департамент. – 2-е вид. – Кам'янець на Поділлі: [Вид.] Інформ.-вид. від. МЗС, 1919. – 8 с.

4971. Козельський Б.В. Шлях зрадництва і авантюри: (Петлюр. повстанство) / Пер. К. Сеник. – Х.: Держвидав України, 1927. – 147 с.

1919-1920 рр. – С. 11-86.

4972. Контрибуція на «Протофіс»: (Заг. відом.) // Сіл. господар. – К., 1919. – № 2/3. – С. 42.

Рішення Директорії про контрибуцію з Союзу промисловості, торгівлі, фінансів і сільського господарства України за завдану шкоду народові під час Гетьманщини.

*4973. Лозовий В.С. Продовольча політика Директорії УНР // Меджибіж: 850 років історії. – Меджибіж, 1996. – С. 137-139.

4974. Лозовий В. Фінанси УНР у Кам'янецький період Директорії (червень – листопад 1919 р.) // Тези доп. п'ятнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 14 трав. 1996 р. – Вінниця, 1996. – С. 42-45.

4975. Нарис по економіці та статистиці України, складений по лекціях, читаних на військово-вчительських курсах, утворених Культурно-освітньою управою при Головному управлінні Генерального штабу. – Кам'янець-Подільський, 1919. – 17 с.

4976. Оренчук В. Українські Базари // Воля. – Віденський, 1920. – Т. 2, № 7/8. – С. 317-322.

З метою ознайомлення зарубіжних країн з досягненнями України пропонується організація виставок під назвою «Український базар».

4977. Протокол чергових загальних зборів уповноважених Дніпровського союзу споживчих союзів України 28-го травня – 1-го червня 1919 року з додатками докладів, постанов, қошторису на 1919 рік та інших матеріалів / Склад Ю. Кирилів. – К., 1919. – 369, [2] с.

4978. Радченко Л.О. Антибільшовицький рух на Харківщині в 1919 р. – на початку 20-х рр. // Вісн. Харк. ун-ту. – 1996. – № 387: Історія України, вип. 1 – С. 171-190. – Бібліогр.: с. 189-190.

1919-1920 pp. – С. 171-181.

4979. Редін М. Легенда про кірстовщину // Літопис революції. – Х., 1931. – № 1/2. – С. 19-66.

4980. Реєнт О.П. Крах кірстовщини // Укр. іст. журн. – К., 1989. – № 11. – С. 25-35.

4981. Реєнт О.П. Крах кірстовщини: (Провал контрреволюції у профспілк. русі України в період денікін. окупації) [1919 р.] // До питання про розстановку політичних сил на Україні в 1917-1920 рр. – К., 1988. – С. 15-23.

4982. Рибак І.В., Вараниця В.І. Місцеві грошові знаки (бони) на Поділлі 1918-1920 рр. // Поділля і Волинь у контексті історії українського національного відродження: Наук. зб. – Хмельницький, 1995. – С. 144-145.

4983. Руководство для домовых комитетов по карточной системе / Киев. гор. прод. коллегия. – Б.м., 1919. – 20 с. – Прил.: с. 9-20.

4984. Рябченко П. Деньги Деникина и Врангеля [на Українне] // Мир денег. – К., 1998. – № 11/12. – С. 22-25.

4985. Список кооперативних союзів України на 1-ше січня 1919 року: З дод. на 1 черв. 1919 р. / Центр. Укр. кооп. ком. Стат.-екон. від. – К., 1919. – 43, [3] с.: табл. – Допов.: с. 42-43.

4986. Справоздання за 1919 рік (шостий операційний) Білоцерківського Союзу споживчих товариств. – Біла Церква, 1920. – 19, 127 с.: табл.

4987. Статут Полтавської спілки працюючих в кооперативних установах. – Полтава, 1919. – 15 с.

4988. Статут професійного Союзу робітників кооперації України. – К., 1919. – 15 с.

4989. Статут Союзу професійних спілок робітників українських видавництв та книгарень м. Києва. – К., 1919. – 14 с.

4990. Суровий А.Ф. До питання про оцінку 1-го Всеукраїнського з'їзду профспілок [1919 р.] // Творчі вершини вченого: До 60-річчя від дня народж. М.Г. Кукурудзяка. – Кам'янець-Подільський, 1998. – С. 123-131. – Бібліогр.: с. 130-131.

4991. Труды съезда уполномоченных кооперативных союзов Екатеринославской губернии 27-го и 28-го сентября 1919 года. – Екатеринослав, 1920. – 43, [1] с.

4992. Труды 4-го областного кооперативного съезда 21-22 июля 1919 года в Харькове / Совет Харьк. обл. кооп. съездов. – Х., 1920. – 72, [1] с.: табл. – На обл. 1919 г.

4993. Тхоржевський Р. «Гроши» батька Нестора Махно [1919 р.] // Мир денег. – К., 1998. – № 7/8. – С. 25-27.

4994. Уряд і кооперація: (Заг. відом.) // Сіл. господар. – К., 1919. – № 2/3. – С. 41.

Про сприяння Директорії розвитку кооперації.

4995. Централ: Справоздання за 1919 рік та план діяльності на 1920 р. / Центр. укр. с.-г. кооп. союз. – К., 1920. – 524 с.

4996. Яненко З. Сфрагістика, що кровоточить...: (Печатки «справи трьох петлюрівців») // Шоста наук. геральд. конф. (Львів, 27-29 берез. 1997 р.): Матеріали. – Львів, 1997. – С. 97-99.

Про справу звинувачення М.І. Засенка, О.К. Баштанніка, Д.І. Калюжного та ін. в організації антирадянського повстання 19-26 квітня 1920 року.

Див. також № 463, 1101, 1103, 1124, 1130, 1133–1135, 1151, 1281, 2431, 3153, 3175, 4242, 4245, 4602, 4852, 4976, 5368, 5497, 5936, 6577

Аграрне питання. Селянство. Повстанський рух

*4997. Анқудинов Е.В. Аграрная политика правительства Врангеля на Юге Украины в апреле-ноябре 1920 г. // Историко-культурное наследие человечества и его изучение при подготовке учителей без отрыва от производства: Укр.-рос. науч.-метод. симпоз., авг. 1992, Одесса: Сб. тез. выступлений. – Одесса, 1992. – С. 4-5.

4998. Архірейський Д.В. Отамани громадянської війни: Андрій Левченко // Грані: Наук.-теорет. і громад.-політ. альм. – Дніпропетровськ, 1999. – № 2. – С. 48-54. – Бібліогр.: с. 53-54.

Про події 1919-1920 рр. – С. 48-50.

4999. Бабицький Б. Вінницький повітовий селянський з'їзд (1919 р.) // Тези доп. тринадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 6 верес. 1994 р. – Вінниця, 1994. – С. 56-58.

5000. Бабицький В. Повітовий селянський з'їзд у Могилеві-Подільському (1919) // Тези доп. чотирнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 5 верес. 1995 р. – Вінниця, 1995. – С. 58-59.

5001. Барбон М. Зазим'є – Вандея 1920 року: Хроніка трагіч. повстання // Розбудова держави. – К., 1994. – № 9. – С. 48-53.

5002. Барбон М. Не дамо забути тих, хто загинув за ідею самостійності України: [Селян.-повстан. рух 1920 р., с. Зазим'є] // Самост. Україна. – Чика-го; Детройт, 1998. – № 1. – С. 11-14.

5003. Васильев Б. Кто такие махновцы и чему они учат. – Луганск: Изд. Донец. губотдела печати, 1920. – 14 с.

5004. Верстюк В.Ф. Внутренний фронт: стратегия и тактика борьбы // Украина в 1917-1921 гг.: некоторые проблемы истории: Сб. науч. тр. – К., 1991. – С. 102-172. – Библиогр.: с. 168-172.

Про ліквідацію на Україні повстанського руху 1919-1920 рр.

5005. Витанович I. Аграрна політика українських урядів, 1917-1920 / Укр. іст. т-во. – Мюнхен; Чикаго, 1968. – 69 с. – (Сер.: Монографії; № 2). – Тит. арк. парал. англ.

[Гл.] 6: Земельний закон Директорії УНР з 8 січня 1919 року. – С. 50-52.

5006. Воловик В., Стопчак М. Селянство Поділля в боротьбі проти більшовицької влади навесні 1919 р. // Тези доп. і повідомл. дев'ятнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 18 лют. 1999 р. – Вінниця, 1999. – С. 41-43.

5007. Гавсевич П. Участь кооперації в земельній реформі на Україні // Сіл. господар. – К., 1919. – № 2/3. – С. 2-6.

Участь кооперації в проведенні соціальних реформ періоду Директорії.

5008. Дем'янчук Г.С. «Куркульські» повстання в 1919 році // Велика Волинь: минуле і сучасне: Тези 2-ої регіон. наук. конф., 18-20 груд. 1992 р. – Рівне, 1992. – С. 47-50.

5009. Доценко О. Рейд отамана Залізняка: Хирівка – Городище – Свинарка – Жашків – Володарка: (3 циклу: Чотири повстан. рейди і їх ліквідація) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 12. – С. 2-3.

5010. Доценко О. Рейд отамана Мірошинченка: ст. Хирівка – с. Кирилівка: (3 циклу: Чотири повстан. рейди і їх ліквідація) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1933. – № 1. – С. 10.

5011. Доценко О. Рейд отамана Сагайдачного: Холодний Яр – Херсон:

(З циклу: Чотири повстан. рейди і їх ліквідація) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 11. – С. 4-5.

5012. Доценко О. Рейд отамана Ю. Тютюнника: (З циклу: Чотири повстан. рейди і їх ліквідація) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1933. – № 4. – С. 5-7; № 5. – С. 18-21.

5013. Завальнюк К. Журавлівське повстання 1920 р. [проти більшовицької влади] // Тези доп. шістнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 11 лют. 1997 р. – Вінниця, 1997. – С. 54-56.

5014. Завальнюк О.М. Вінницьке селянство й Українська держава в другій половині 1919 р.: (До історії селян. з'їздів на Україні) // Тези доп. одинадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 3 верес. 1992 р. – Вінниця, 1992. – С. 56-57.

5015. Зайко-Заїкин Ф. Про новий земельний закон // Сіл. господар. – К., 1919. – № 2/3. – С. 14-18.

Директорією Української Народної Республіки затверджено земельний закон, в основу якого покладено закон 18 січня 1918 р., затверджений Центральною Радою.

5016. Захарченко П., Земзюліна Н., Нестеров О. У поході за воєю: (Селян.-повстан. рух на Правобереж. Україні у 1919 р.). – К.: ЗАТ «Нічлава», 2000. – 176 с. – Бібліогр.: с. 165-175.

5017. Зінченко А., Петров Л. Селянство Поділля у повстанському русі 1919-1926 рр. // Сучасність. – К., 1997. – № 12. – С. 74-85.

1919-1920 рр. – С. 74-75.

*5018. Інструкція для повітових, волосних і сільських комітетів селянських Спілок та інструкторів по організації селянства / Поділ. губерн. Рада селян. депутатів. – Вінниця, 1919. – 8(7) с. – (Селян. спілка; № 2).

5019. Ісаков П. Зведена таблиця селянських повстанських загонів, що діяли на Сумщині та Чернігівщині в період 1919-1923 рр. // Сіверян. літопис. – Чернігів, 1997. – № 3. – С. 10-25. – Бібліогр.: с. 25.

5020. Ісаков П. Програмні документи селянських повстанських загонів, що діяли на Лівобережній Україні в 1919-1921 роках: (До 80-річчя початку мас. селян. антиком. повстан. руху в Україні) // Сіверян. літопис. – Чернігів, 1999. – № 3. – С. 47-75. – Бібліогр.: с. 73-75.

5021. Ісаков П. Селянський антикомуністичний повстанський рух на Лівобережній Україні у 1919 році: загальна характеристика // Сіверян. літопис. – Чернігів, 1999. – № 6. – С. 157-162.

5022. Ісаков П. Співвідношення цін та реальних доходів громадян в

українському селі на Лівобережній Україні в 1919-1920 роках як важливий чинник виникнення та розгортання селянського повстанського руху // Сіверян. літопис. – Чернігів, 1998. – № 4. – С. 132-149.

5023. Кин Д. Повстанческое движение против деникинщины на Украине: Причины и типы движения // Летопись революции. – Х., 1926. – № 3/4. – С. 70-90.

Доба Директорії. – С. 84-90.

5024. Киридон А.М. З історії повстанського руху на Полтавщині у 1919-1920 рр. // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 2. – С. 13-16. – Бібліогр.: с. 16.

5025. Коваль Р. Яків Гальчевський-Орел, отаман Подільської повстанської групи // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 194-209. – Бібліогр.: с. 209.

1919-1920 рр. – С. 194-196.

5026. Ковальова Н.А. До питання про розробку аграрної політики Директорії УНР у травні-листопаді 1919 р. і ставлення до ней селянства // Придніпр. наук. вісн.: Сер. Гуманіт. науки: філологія, педагогіка, історія, філософія. – Дніпропетровськ, 1998. – № 111. – С. 49-56. – Бібліогр.: с. 56.

5027. Ковальова Н.А. Розробка Директорією УНР планів земельної реформи (січень – березень 1919 р.) // Зб. наук. пр. молодих вчених / Дніпропетр. ун-т. – 1999. – Вип. 1: Історія. – С. 57-65. – Бібліогр.: с. 64-65.

5028. Котляр Ю. Висунська і Баштанська республіки // Пам'ять століть. – К., 1997. – № 1. – С. 134-137.

Селянський рух на Півдні України в 1919 році.

5029. Котляр Ю.В. Висунська народна республіка (1919 р.) // Укр. іст. журн. – К., 1996. – № 1. – С. 63-68.

5030. Котляр Ю.В. Нове про напрями і типологію селянських повстань на Півдні України (1919-1920 рр.) // Зап. іст. фак. / Одес. ун-т. – 1997. – Вип. 4. – С. 85-89.

5031. Котляр Ю.В. Повстансько-партизанський рух українських селян у 1919 – на початку 1920 рр.: (На матеріалах Півдня України): Автореф. дис. .... канд. іст. наук / Одес. ун-т. – Одеса, 1997. – 16 с. – Бібліогр.: с. 14-15.

5032. Котляр Ю.В. Селянські повстання на Півдні України 1919-1920 рр.: класифікація та чисельність // Історія Півдня України від найдавніших часів до сучасності: проблеми національного, політичного, соціального, економічного, технічного, правового, релігійного та культурного розвитку: Зб. наук. пр. – Миколаїв; Одеса, 1999. – Ч. 2. – С. 157-159.

5033. Крезуб А. Повстання отамана Зеленого [Терпило Д.] проти

Директорії УНР в січні 1919 р. // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1927. – Кн. 5. – С. 26-41.

5034. Крутъ В.Т. До історії боротьби проти григор'ївщини на Україні // Літопис революції. – Х., 1932. – № 5/6. – С. 119-147.

5035. Лозовий В.С. Аграрна політика Директорії УНР // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 2. – С. 68-76. – Бібліогр.: с. 75-76.

5036. Лозовий В.С. Директорія УНР та повстанський рух в Україні (1919 р.) // Творчі вершини вченого: До 60-річчя від дня народж. М.Г. Кукурудзяка. – Кам'янець-Подільський, 1998. – С. 232-241. – Бібліогр.: с. 240-241.

***5037. Лозовий В.С.** Суспільно-політичні настрої селянства Старокостянтинівського повіту на початку літа 1919 р. // Старокостянтинів і край в просторі часу: Матеріали Всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. «Велика Волинь», присвяч. 470-річчю від дня народж. князя К.В. Острозького. – Хмельницький; Старокостянтинів; Самчини, 1997. – С. 166-168.

5038. Малий В.В. Відлуння Хотинського повстання 1919 року на Поділлі // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 290-293. – Бібліогр.: с. 293.

5039. Наказ селянам № 1 [Голови Директорії В. Винниченка] // Полтав. кооператор. – Полтава, 1918. – № 6. – С. 8-9.

5040. Нестеров О.В. Ідеологія селянського повстанського руху на Правобережній Україні (1919 р.) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 39. – С. 48-50. – Бібліогр.: с. 49-50.

***5041. Про реалізацію** (уборку) урожаю: Зб. наказів і розпоряджень М-ва земел. справ і поясн. – Кам'янець-Подільський, 1919. – 24 с. – (Вид. М-ва преси і інформ.; № 92).

5042. Свідзінський М. До історії громадянської війни на Україні в 1919 році // Арх. Рад. України. – Х., 1932. – № 4/5. – С. 236-261. – Текст укр., пол.

Подано 23 документи (червень 1919 – січень 1920 рр.): телеграми, звідомлення, депеші, доповіді, інструкції, меморандуми, накази уряду про реалізацію врожаю на Поділлі. – С. 238-261.

5043. Семко С. Матеріали до історії отаманщини на Україні (грудень 1918 – січень 1919 рр.) // Арх. Рад. України. – Х., 1933. – № 7/8. – С. 85-122.

Подано 55 документів: телефонні розмови, телеграми, накази. – С. 92-122.

5044. Середа М. Отаманщина // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1929. – № 3. – С. 22-24; 1930. – № 1. – С. 10-12; № 2. – С. 6-8; № 3. – С. 15-17; № 4.

– С. 12-14; № 5. – С. 12-14; № 6. – С. 17-20; № 7/8. – С. 21-25; № 9. – С. 14-16; № 10. – С. 15-17; № 11. – С. 11-13; № 12. – С. 18-20.

5045. Статут Центрального Українського сільськогосподарського коопераційного союзу під фірмою «Централ». – К., 1919. – 15 с.

5046. Требух О.О. Про Баштанську народну республіку // Історія Півдня України від найдавніших часів до сучасності: проблеми національного, політичного, соціального, економічного, технічного, правового, релігійного та культурного розвитку: Зб. наук. пр. – Миколаїв; Одеса, 1999. – Ч. 2. – С. 159-165. – Бібліогр.: с. 165.

5047. Україна і спокій майбутнього: Листи з України / Дм. Ів. // Воля. – Віденськ., 1920. – Т. 4, № 2. – С. 60-63.

Боротьба селян проти більшовиків (1920 р.).

5048. Червінський Д. Популяризація Земельного закону Директорії подільською пресою (1919 р.) // Тези доп. чотирнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 5 верес. 1995 р. – Вінниця, 1995. – С. 55-56.

5049. Шпекторенко І.В. Маловідомі сторінки історії України (1920-1921 рр.): У курсі іст. краєзнавства: (Для іст. фак. вузів) // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 1. – С. 70-72.

Повстанський рух періоду Директорії.

5050. Щадилів О. Інструкції по земельних справах селянським спілкам, селянам, земельним управам і агрономам. – К.: Вид-во ЦК селян. спілок, 1919. – 24 с.

Див. також № 761, 1175, 1186, 1192, 1195, 1196, 4292, 4295, 4303, 4309, 4603, 4604, 4607, 4609, 4622, 4698, 4723, 6634, 6675

Національні відносини

5051. Глушківський Т. Стережіться провокацій!: (Чому і хто нас підбиває на погроми). – Кам'янець-Подільський, 1919. – 8 с. – (Вид. М-ва преси й інформ. УНР; № 32).

Доба революції. – С. 5-8.

5052. Гольдельман С. В справі українсько-жидівських відносин: Лист 1, 3-10 // Воля. – Віденськ., 1920. – Т. 3, № 8. – С. 298-303; № 10/11. – С. 392-399; Т. 4, № 5. – С. 241-249; № 6. – С. 286-291; № 7/8. – С. 348-354; № 9. – С. 424-430; № 10. – С. 474-482; № 11. – С. 535-542; № 12. – С. 594-605.

5053. Гошуляк А.І. До питання про національну політику УНР доби Директорії // 350-річчя Української держави Богдана Хмельницького: Матеріали Міжнар. наук. конф., 15-16 груд. 1998 р. – К., 1998. – С. 104-109. – Бібліогр.: с. 109.

Те ж // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 1999. – Вип. 8. – С. 110-115.

5054. Гунчак Т. Симон Петлюра та євреї. – К.: Либідь, 1993. – 48 с.

Дод.: 3. Звернення українського уряду до єврейських громадян та робітників (серп. 1919 р.). – С. 38-41; 4. Наказ Головного отамана С. Петлюри № 131 від 26 серп. 1919 р. – С. 41-42; 5. Лист І. Цангвіля до українського уряду від 20 жовт. 1919 р. – С. 43.

*5055. Гусев-Оренбургский С.И. «Багровая книга»: Погромы 1919-1920 гг. на Украине. – Харбин, 1922.

*5056. Гусев-Оренбургский С.И. Книга о еврейских погромах на Украине в 1919 г.: Сост. по офиц. документам, докл. с мест и опросам пострадавших / Ред. и послесл. М. Горького. – Пг.; Берлин: Изд. И. Гржебин, 1921. – 175 с.

Те ж. – М., 1923. – 164 с.

*5057. До єврейського громадянства і робітництва на Україні: Від Правительства УНР. – Кам'янець на Поділлі: Вид. М-ва преси та інформ. УНР, [1919]. – 15 с. – Текст укр., євр.

5058. Долой погромы! – [Одесса]: Полит. упр. при Одес. воен. окр. комиссариате, 1919. – 7 с.

Те ж. – Х.: Укр. центр. агентство при Нар. комиссариате сов. пропаганды, 1919. – 8 с.

5059. Ейдис Ф. До десятиріччя денікінських погромів // Збірник праць єврейської історично-археографічної комісії Всеукраїнської академії наук. – К., 1929. – Т. 2. – С. 385-387. – В кн. авт.: Ейдис Ф.

5060. Євреї та Українська Республіка: Євр. делегація у Голов. Отамана 17 лип. 1919 р. в Кам'янці на Поділлю. – Кам'янець на Поділлі: Вид. М-ва преси і інформ. УНР, 1919. – 8 с.

Те ж // Укр. історик. – Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1986. – № 3/4. – С. 124-130. – Передрук вид. 1919 р.; Слово і час. – К., 1999. – № 4/5. – С. 50-51.

5061. Жиди в Українській Народній Республіці. – [Торонто, 1958]. – С. 6-10. – Відб. з журн. «Ми і світ». – Торонто, 1958.

Розглядаються закони Директорії УНР щодо становища євреїв на території України, а також розпорядження, урядова відозва, телеграма, звернення, накази та заяви са-мих євреїв.

5062. Золотаренко С. Знов погроми! // Воля. – Віденський вестник, 1920. – Т. 3, № 12. – С. 449-451.

5063. **Золотаренко С.** Чому серед жидівських робітників є багато більшовиків / УНР. – Кам'янець-Подільський: М-во преси УНР, 1919. – 16 с. – Дод.: Жидівські соціалістичні партії і УНР.

5064. **Кедровський В.** Хто спричинив Проскурівський погром [1919 р.] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1966. – 36. 11. – С. 199-203.

5065. **Козерод О.** Армія Денікіна та єврейське населення України 1919 р. // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 314-319. – Бібліогр.: с. 319.

5066. **Козерод О.В.** Військові злочини армії Денікіна проти єреїв на території УНР у 1919 р. // Еврейская мысль сквозь века: Сб. науч. тр. по иудаике, евр. истории и культуре. – Днепропетровск, 1999. – Вып. 3. – С. 170-175. – Бібліогр.: с. 174-175.

Те ж // Відродження. – К., 2000. – № 2. – С. 21-22. –
Бібліогр.: с. 22.

5067. **Козерод О.В., Бриман С.Я.** Деникинский режим и еврейское население Украины 1919-1920 гг. – Х.: Курсор, 1996. – 57 с.

5068. **Криськов А.А.** Уряд УНР на захисті єреїв [1919 р.] // Матеріали IX-ої Підл. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 271-275. – Бібліогр.: с. 274-275.

5069. **Лозинська Л.О., Гусєв В.І.** В. Винниченко та Міністерство з єврейських справ (1918-1919 рр.) // Єврейське населення Півдня України: історія та сучасність: Тези до наук. конф., 27-28 жовт. 1994 р. – Запоріжжя, 1995. – С. 36-40.

5070. **Лозовий В.** Національна політика Директорії УНР // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 1. – С. 106-115. – Бібліогр.: с. 113-115.

5071. **Малеев А.Ф.** Тридцать дней еврейского погрома в местечке «Кричное Озеро»: Из личных наблюдений и переживаний рус. учителя. – Одесса: Одес. губерн. отд. нар. образования, 1920. – 24 с.

Те ж. – М.: ГИЗ, 1921. – 29 с.

5072. **Мозин М.** В кровавом чаду: К истории добровол. погромщины / Киев. гор. ком. ЕСДРП (Поалей-Цион). – К., [1920]. – 15 с.

5073. **Найман А.Я.** Єврейські партії України у протидії погромам 1918-1920 років // Еврейская мысль сквозь века: Сб. науч. тр. по иудаике, евр. истории и культуре. – Днепропетровск, 1997. – Вып. 1. – С. 41-44.

Доба Директорії.

5074. Найман А. Трагедія українців і євреїв [1919 р.] // Еврейская мысль сквозь века: Сб. науч. тр. по иудаике, евр. истории и культуре. – Днепропетровск, 1998. – Вып. 2. – С. 58-62. – Бібліогр.: с. 62.

5075. Нестеренко В. Порівняльний аналіз політики Директорії УНР та радянської влади щодо національних меншин на Поділлі (1918-1929 рр.) // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 119-129. – Прим.: с. 128-129.

1917-1920 pp. – С. 119-126.

***5076. Погроми** – поворот до минулого. – Б.м.: Вид. Політ. упр. Нар. комісаріату по військ. справам України, 1919. – 8 с.

Те ж. – 3-е изд. – К., 1919. – 8 с. – Рос. мовою.

5077. Подольський А. Доба Директорії УНР (1918-1920 рр.) і єврейський чинник у підручниках історії України та Ізраїлю: до постановки проблем // Історія в шк. – К., 1999. – № 12. – С. 8-15. – Бібліогр.: с. 14-15.

Те ж // Відродження. – К., 2000. – № 2. – С. 30-35. – Бібліогр.: с. 35.

5078. Політик. Закордонна жидівська преса про погроми [в Україні]: Політ. нотатки // Воля. – Віденськ., 1920. – Т. 4, № 3. – С. 154-156.

5079. Політик. Конституція і національні меншини на Вкраїні: Політ. нотатки // Воля. – Віденськ., 1920. – Т. 4, № 7/8. – С. 369-371.

5080. Симон Петлюра проти жидівських погромів: Наказ Голов. команди військ УНР з 26.06. 1919 р. // Вісті комбатанта. – Торонто, 1966. – № 2. – С. 57-59.

***5081. Стечишин М.** Симон Петлюра як Верховний вождь в стосунку до національних меншостей на Україні і зокрема до жидівства // Укр. інвалід. – Б.м., б.р. – № 28/30. – С. 10-14.

5082. Штиф Н.И. Погромы на Украине: (Период Добровол. Армии). – Берлин: Восток, 1922. – XVI, 96 с.

Див. також № 9, 10, 713, 1343, 1352, 3268, 3269, 3276, 4600, 4671, 5585, 5940

Збройні сили

***5083. Арио.** Нарис історії XIV бригади УГА // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 1. – С. 16-18; № 2. – С. 18-19; № 3. – С. 19-20; № 4. – С. 20-23; № 5. – С. 19-21; № 6. – С. 20-22; № 7/8. – С. 25-29; № 9. – С. 16-19; № 10. – С. 19-20.

5084. Аршинов П. История махновского движения (1918-1921) / Пре-

дисл. Волина (В.М. Эйхенбаум). – Запорожье: Дикое Поле, 1995. – 238, [2] с.: ил., портр. – (Вестн. свободы). – Репринт. изд. 1923 г.

Збройні дії махновців часів Директорії. – С. 82-159.

5085. Бабицький М.М. Зимовий похід 1919-1920 рр. і Вінниччина // Тези доп. одинадцятої Вінниць. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 3 верес. 1992 р. – Вінниця, 1992. – С. 58-59.

5086. Байдак І. Наступ на Вінницю в квітні 1920 р. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 6. – С. 11-13.

5087. Безручко М. Січові Стрільці в боротьбі за державність [березень – грудень 1919 р.] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1930. – 36. 2. – С. 47-72; 1932. – 36. 3. – С. 55-108. – Допов. та заув. до праці див. «За державність». – 1934. – 36. 4. – С. 267-270.

Те ж. – Каліш, 1932. – 82 с. – Див. також: Кедрин І. Чому досі нема повної історії... № 5148

5088. Битинський М. Во ім'я вірності, честі і слави: (У 15 річницю Зимового походу) // Гуртуймося. – Прага, 1935. – № 1. – С. 2-5.

***5089. Битинський М.** Рангові відзнаки армії Української Народної Республіки 1919 року // Вісті. – Мюнхен, 1966. – № 121. – С. 44-45.

5090. Білозерський О.П., Романченко Д. Порадник для національно-освітніх інструкторів в війську. – Перемишль; Ланцут: Укр. військ. місія в Польщі, 1920. – 32 с.

***5091. Борковський І.** Удар на Чортків // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1938. – № 7/8. – С. 5-10.

5092. Бородиєвич Е. В чотирикутнику смерті: Причинки до трагедії УГА на Великій Україні: (Із воєн. записника 3-ої бригади). – Львів (обкл. К.; Львів): З печатні Наук. т-ва ім. Шевченка, 1921. – 86 с. – (Вид. Укр. накладні «Нове життя»; № 1).

Рец.: Полянський Ю. // Стара Україна. – Львів, 1924. – № 9/10. – С. 155-156.

Те ж. – 2-е вид. – Нью-Йорк, 1975. – 86 с.

***5093. Бояринич В.** Галичани в Києві: (З приводу 16-ліття визволення Києва Укр. Гал. Армією) // Календар Канадійського фармера на рік 1948. – Вінніпег, [1948]. – С. 106-115.

***5094. Валійський А.** Похід з'єднаних українських армій на Київ в свіtlі історичної правди: (З нагоди 40-х роковин) // Голос комбатанта. – Торонто, 1959. – № 3. – С. 1-3.

***5095. Веснянський З.** У 50-ліття Зимового походу // Тризуб. – Париж, 1969. – № 56. – С. 11-14.

5096. Витяги з документів, які в оригіналах хороняться в Головному Військово-історичному музеї-Архіві. – Б.м., б.р. – 50 с.

Подано 53 документи: рапорти, доповідні записи та повідомлення військовослужбовців Армії УНР.

5097. Вишнівський О. Трагедія 3-ої дивізії армії УНР. – Мюнхен; Детройт, 1963. – 19 с. – Відб. з журн. «Вільна Україна». – 1963. – № 39. – С. 47-63.

Зимовий похід. Бої в районі м. Животова.

5098. Горевалов С.І. Українське військо і його преса на завершальному етапі визвольних змагань (1919-1920 рр.) // Зб. наук.-метод. пр. / Від-ня військ. підготов. ун-ту «Львів. політехніка». – 1997. – Вип. 3. – С. 136-147.

Те ж // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. – Львів, 1998. – Вип. 5. – С. 199-208.

5099. Григорій Н. До справи про розстріл полковника Балбачана // Трудова Україна. – Прага, 1932. – № 9. – С. 12-13; № 10. – С. 15-16; № 11. – С. 16-17; № 13-16. – (На правах рукопису).

5100. Гриневич Я. З XIV Бригадою на Великій Україні // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 7/8. – С. 2-6.

5101. Грицай О. Героям народу: У четверті роковини переходу УГА за Збруч // Укр. скіталець. – Віденсь, 1923. – № 14. – С. 1-7.

5102. Грицай О. Шляхами слави: У четверті роковини здобуття Києва, 31 серп. 1919 – 31 серп. 1923 // Укр. скіталець. – Віденсь, 1923. – № 17/18. – С. 1-7.

***5103.** Грінченко Т. 50-ті роковини закінчення Зимового походу // Вісті комбатанта. – Торонто, 1970. – № 5. – С. 39-44.

5104. Денник Начальної Команди Української Галицької Армії [1919-1920 рр.]. – Нью-Йорк: Червона Калина, 1974. – 325 с. – Тит. арк. парал. англ. – Список місцевостей: с. 309-324.

5105. «Дипломатична подорож», а може ... спроневірені можливості / М.Ш. // Укр. комбатант. – Новий Ульм, 1958. – № 5/6. – С. 71-82.

Перший Зимовий похід.

***5106.** Дисциплінарний статут: Затвердж. отаманом Петлюрою 21 січ. 1919 р. / УНР. – Кам’янець-Подільський, 1919. – 15 с.

Те ж. – Б.м., 1919. – 28 с.

Те ж. – 2-е вид. – Перемишль, 1920. – 16 с.

***5107.** Дівнич А. В Житомирі: (Начерк із побуту УГА в 1919 р.) // Календар «Червоної Калини» на 1923 р. – Львів, 1922. – С. 101-106.

***5108.** Дівнич А. Під Бережанами: (Лисоня, пролом, похід 18-22 червня

1919 р.) // Календар «Червоної Калини» на 1922 р. – Львів, 1922. – С. 49-53.

*5109. До козаків Наддністрянської (Галицької) України. – Б.м., 1919. – 4 с.

5110. Долуд А. Зимовий похід 1919-1920 pp. // Укр. комбатант. – Новий Ульм, 1958. – № 7. – С. 42-49.

5111. Доценко О. Генеза Зимового походу (6 груд. 1919 – 6 трав. 1920 pp.) // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1933 рік. – Львів, 1933. – С. 121-124.

5112. Доценко О. Зимовий похід [армії Української Народної Республіки] (6.XII. 1919 – 6.V. 1920). – Варшава: Вид. Укр. наук. ін-т, 1932. – CLII, 240 с.: схеми, карта. – (Пр. / Укр. наук. ін-т; Т. 13. Сер. іст.; Кн. 1). – Імен. покажч.: с. 215-220. – Покажч. назв військ. частин: с. 220-223. – Геогр. покажч.: с. 223-234.

В книзі подано 210 документів: накази по армії УНР, оперативні та політичні звіти, доповіді та повідомлення урядових та військових осіб, щоденник полку Чорних запорожців, документи та радіозвіти, захоплені у ворогів.

5113. Дуда А., Старик В. Буковинський курінь в боях за українську державність 1918-1941-1944 / Передм. А. Жуковського. – К.; Чернівці: Накладом т-ва «Укр. Нар. Дім в Чернівцях», 1995. – 272 с. – Бібліogr.: с. 246-252. – Імен. покажч.: с. 253-269.

[Розд.]: Буковинський курінь дієвої армії УНР. – С. 11-51.

*5114. Думін О. Дещо про стан Армії УНР на переломі 1918-19 р.: (На маргінесі звіту ген. Грекова) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 3. – С. 4-8.

5115. Думін О. 5-та Херсонська стрілецька дивізія та її перехід на Закарпаття в серпні 1920 р. // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 9. – С. 76-91.

5116. Дяків Я. Стратегічне положення УГА по переході через Збруч літом 1919 р. // Укр. скитаєць. – Віденсь, 1923. – № 6. – С. 13-16.

5117. Євтимович В. До історії Кам'янецької спільнотою юнацької школи // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 4. – С. 4-6.

5118. Єрошевич П. З боротьби українського народу за свою незалежність // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 8. – С. 9-65; 36. 9. – С. 18-59.

5119. Журнал військових дій Гуцульського полку морської піхоти з 25 травня 1919 р. / Передм. «Гуцульський полк морської піхоти» В. Сергійчука // Військо України. – К., 1993. – № 2/3. – С. 71-75.

5120. Завальнюк О.М. Збройна боротьба за Шепетівку навесні і влітку 1919 року // Південно-Східна Волинь: наука, освіта, культура: Матеріали Регіон. наук. краєзн. конф. – Хмельницький; Шепетівка, 1995. – С. 115-117.

5121. Завальнюк О. УГА у визвольних змаганнях на Поділлі (лип. – листоп. 1919 р.) // Хмельниччина: Роки становлення та поступу (1937-1997): (Матеріали Всеукр. наук. іст.-краєзн. конф., 26 верес. 1997 р.). – Хмельницький, 1997. – С. 251-256. – Бібліогр.: с. 255-256.

5122. Завальнюк О.М. Українська Галицька Армія на Волині (серп. – груд. 1919 р.) // Велика Волинь: минуле й сучасне: (Матеріали Міжнар. наук. краєзн. конф., жовт. 1994 р.). – Хмельницький; Ізяслав та ін., [1994]. – С. 150-153.

5123. Завальнюк О.М., Олійник С.В. Українська Галицька Армія на Поділлі (липень – серпень 1919 року) // Духовні витоки Поділля: творці історії краю: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 верес. 1994 р., м. Кам'янець-Подільський. – Хмельницький, 1994. – Ч. 1. – С. 390-393.

5124. Загоронюк Л. Зимові походи Армії УНР: Перший Зимовий похід (6 груд. 1919 – 5 трав. 1920 рр.). Другий Зимовий похід (4-21 листоп. 1921 р.) // Військо України. – К., 1999. – № 11/12. – С. 48-49.

5125. Загродський О. Зимовий похід // Укр. комбатант. – [Новий Ульм], 1955. – № 3. – С. 10-11.

***5126.** Задояний В. Зимовий похід дієвої Армії УНР в запілля ворога з 6.12.1919 до 6.5.1920: його моральні і матеріальні бази // Тризуб. – Париж, 1966. – № 41. – С. 9-13.

5127. Задояний В. Московська навала: (Матеріали до історії Таращ. Повіт. Коша Запороз. Січі на Київщині) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто. – 1964. – 36. 10. – С. 162-172; 1966. – 36. 11. – С. 92-111.

Про боротьбу з більшовиками під Тетієвом у 1920 р.

***5128.** Задояний В. Хроніка української визвольної боротьби 1917-21 років: Документи до історії війська укр.: (Витяг з пр. про Махна та отамана Григор'єва) // Тризуб. – Париж, 1965. – № 33. – С. 10-13.

5129. Задунайський В.В. Структура Армії УНР доби Директорії. – Донецьк: ДонДУ, 1994. – 25 с.

5130. Закон про поступовання в Штабових Судах / УНР. – Варшава, 1920. – 42 с.

Зі змісту: Ухвалений Радою Міністрів закон про організацію військово-судових інституцій та їх компетенцію 21 червня 1918 р. – С. 3-4; Ухвалений Радою Народних

Міністрів Закон про деякі зміни і доповнення закону від 21 червня 1918 р. про організацію військово-судових інституцій та їх компетенцію і Закону 30 травня 1918 р. про підсудність військовим судам 21 квітня 1920 р. – С. 5-7; Інструкція Начальникам військових частин, при яких застосовано Військові Суди, щодо переведення виборів та складання реєстрів тимчасових судів. – С. 7-8; Правила поступовання в штабових судах 30 квітня 1920 р. – С. 9-42.

5131. Зарицький В. З під Києва до Львова // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1928. – Кн. 12. – С. 334-342.

5132. Збірник законів та розпоряджень загального характеру в справі призову до війська по мобілізації військовозобов'язаних і призову до виконання військової повинності новобранців за 1919 рік / М-во внутр. справ по Голов. управі військ. повинності. – Кам'янець на Поділлю, 1919. – 51 с. – Офіц. вид.

***5133. Зимовий** похід: (3 портр., мапою, документами) // Око. – Каліш, 1921. – № 9/10. – С. 4-18.

5134. Зимовий Похід: Слово групи лицарів Укр. Заліз. Хреста. Ретросп. огляд походу опертий на працю ген. М. Омеляновича-Павленка. Бібліографія, 1919 – XX – 1939. – Прага; Нью-Йорк: Накладом групи учасників Зимового Походу в Празі й Нью-Йорку: Вид-во «Stilus», 1940. – 51 с.: портр., фотограф., карта. – Текст парал. нім. – Бібліогр.: с. 45-48.

Зі змісту: Список командного складу армії в Зимовому Поході. – С. 3-4; Слово групи лицарів Українського Залізного Хреста, учасників походу. – С. 5-10; Ретроспективний огляд Зимового Походу, опертий на працю ген. М. Омеляновича-Павленка. – С. 11-18; Рецензії. – С. 18-20; Маршрут Української Народної Республіки в «Зимовому Поході» (6 груд. 1919 р. – 6 трав. 1920 р.): (Витяг). – С. 41-44; Відзнаки «Залізного Хреста» за похід і бої з 6-го грудня 1919 року по 6-те травня 1920 року. – С. 49-50.

5135. Зимовий похід, 1919-20 / Ю.Ш. [Шкрумеляк Ю.] // Народний ілюстрований календар «Просвіти» на переступний рік 1940. – Львів, [1939]. – С. 102-107.

***5136. Зимовий** похід (6 груд. 1919 р.) / М.Б., В.Ф. // Наша праця. – Вінніпег, 1955. – № 13. – С. 7-10.

***5137. Значіння** Зимового походу / Т.П. // Око. – Каліш, 1921. – № 9/10. – С. 1-3.

***5138. Зубенко І.** В 40-і роковини Зимового походу // Тризуб. – Париж, 1960. – № 2. – С. 4-9; № 5. – С. 18-21; № 6. – С. 7-12.

5139. Зубенко І. Наші лицарі й мученики: Зб. перша. – Каліш: Вид. культ.-освіт. від. 3-ої Заліз. дивізії, 1922. – 28 с.

5140. Із недавнього минулого: Роковини узяття Кам'янця / І.Ш. // Воля. – Віденськ., 1920. – Т. 4, № 2. – С. 84-86.

***5141.** Ілащук В. З курінь 8 бригади в наступі на Київ // Укр. скиталець. – Віденськ., 1922. – № 16. – С. 15-16; № 17. – С. 9-10; № 18. – С. 5-7.

5142. Історія українського війська / І. Кріп'якевич, Б. Гнатевич, З. Стефанів та ін. – Львів: Вид. І. Тиктора, 1936. – 568 с., 383 іл.

Те ж. – 2-е вид., допов. – Вінницег: Вид. І. Тиктора, 1953.
– 850 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 822-832.

Те ж. В 2 ч. Ч. 2. – К., 1992. – 293-568, VIII с., 383 іл. – (Б-ка журн. «Пам'ятки України»; Кн. 17). – Репринт. відтворення вид. 1936 р.

Те ж: (Від княжих часів до 20-х років ХХ ст.) / Передм. Я.Р. Дашкевича. – 4-е вид., змін. і допов. – Львів: Світ, 1992. – VIII, 702 с.: іл., портр. – Імен. покажч.: с. 594-648. – Географ. покажч.: с. 649-661. – Бібліогр.: с. 662-697. – Репринт. відтворення вид. 1936, 1953 рр.

Те ж: [У 12 вип.] / Післямова Я.Р. Дашкевича. – Тернопіль, 1992. – 574 с.: іл. – (Іст. б-ка). – Репринт. відтворення вид. 1936 р.

Доба Директорії. – С. 536-568.

Те ж. Т. 2. – 5-е вид., змін. і допов. – К.: Варта, 1995. – 464 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 414-460. – Репринт. відтворення вид. 1936, 1953 рр.

Доба Директорії. – С. 282-315.

***5143.** Калина В. Українські січові стрільці в українсько-польській війні // Вісті комбатанта. – Нью-Йорк; Торонто, 1964. – № 3. – С. 9-14.

***5144.** Каляєв А.О. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. як етап національно-визвольної боротьби українського народу // Наук.-метод. зб. ГУВО. – Х., 1996. – № 8. – С. 13-22.

Те ж // Перша світова війна і слов'янські народи: Матеріали Міжнар. наук. конф., 14-15 трав. 1998 р. – К., 1998. – С. 108-112. – Бібліогр.: с. 112.

5145. Капустянський М. Похід українських армій на Київ – Одесу в 1919 р.: (Корот. воен.-іст. огляд). – Львів, 1921-1922. – (Матеріали до воен. історії; Кн. 1/2).

Ч. 1/2. – Львів: Накладом авт., 1921. – 88 с.

Ч. 3. – Львів: Червона Калина, 1922. – 128 с.

Рец.: Отмарштайн Ю. // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1922. – Кн. 1. – С. 81-84.

Те ж. – 2-е вид. – Мюнхен: Вид-во «Хвильового», 1946.

Ч. 1/2. – 110 с., 22 схеми.

Ч. 3. – 200 с., 27 схем.

5146. Капустянський М. Як ми опинилися за Збручем: (Корот. військ. огляд) [1920 рік] // Трибуна України. – Варшава, 1923. – № 5/7. – С. 38-43.

5147. Катастрофа української армії: Листи з України / С-ій В. // Воля. – Відень, 1920. – Т. 4, № 10. – С. 489-490.

5148. Кедрин І. Чому досі нема повної історії Січових стрільців?: З природи появи кн. М. Безручка «Січові стрільці в боротьбі за державність» // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1933. – № 3. – С. 10-12. – Див. № 5087.

5149. Кипріян В. Про полеву пошту УСС // Укр. філателіст. – Відень, 1933. – № 3/4. – С. 1-2; № 5/6. – С. 3-4.

5150. Киркевич В. 1919-1920 років 7-ма ескадрилья імені Тадеуша Костюшка – 17 американських льотчиків – воювали в українському небі з червоним більшовизмом. Тридцять років тому з їхніми могилами у Львові по-більшовицькому розправились легко вгадувані мародери й вандали // Україна. – К., 1995. – № 5/6. – С. 26-28.

***5151. Козак І.** Перший Зимовий похід // Вісті комбатанта. – Торонто, 1963. – № 1. – С. 6-8.

5152. Козельський Б. Зимовий похід: (Розд. з кн. «Шлях зради та авантюри») // Червон. шлях. – Х., 1925. – № 10. – С. 99-106.

5153. Кравець М.М. Січові Стрільці й Поділля // Тези доп. одинадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 3 верес. 1992 р. – Вінниця, 1992. – С. 57-58.

***5154. Крат М.** Лунали дзвони і гармати: (До 40-ліття закінчення I Зимового походу) // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1960. – № 4. – С. 8-9.

***5155. Крат М.** Польські офіцери про дії Армії УНР в 1920 р. // Вісті комбатанта. – Торонто, 1962. – № 1. – С. 13-16.

5156. Крат М. 1920 рік: (Про забуті дії укр. війська) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1964. – Зб. 10. – С. 79-90.

Армія УНР у 1920 році.

***5157. Краткая записка истории взаимоотношений Добровольческой Армии с Украиной.** – Ростов на Дону, 1919. – 15 с.

5158. Крезуб А. Група полковника Рогульського: (Замітки і матеріали до її історії) // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1929 рік. – Львів; К., 1929. – С. 51-64.

Січень – лютий 1919 року.

- *5159.** Крезуб А. Нарис історії українсько-польської війни, 1918-1919. – Львів, 1933. – 179 с.
- 5160.** Купчанко К. Армія групи генерала Кравса в наступі на Київ в серпні 1919 року // Календар Червоної Калини на 1923 р. – Львів, 1922. – С. 108-117.
- *5161.** Курах М. Чи Січові стрільці брали участь у Зимовому поході // Вісті комбатанта. – Торонто, 1961. – № 1/2. – С. 24-36.
- 5162.** Кучабський В. Зовнішньо-політичне положення об'єднаних українських армій у «Чотирикутнику Смерті» в липні-серпні 1919 р. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 10. – С. 13-17; № 11. – С. 7-10; № 12. – С. 15-18.
- 5163.** Кучер В., Срібняк І. Армія УНР: Погляд крізь роки // Київ. – К., 1997. – № 1/2. – С. 126-131.
- 5164.** Лаврінович К. Остання трагедія: [Боротьба на Волині і Поділлі військ Директорії у листоп. 1920 р. з військами більшовиків] // Воля. – Віденськ., 1921. – Т. 1, № 3. – С. 120-123.
- 5165.** Левченко М.П. Важлива публікація газети Вінницького товариства «Просвіти» «Шлях» у 1919 р.: [Обов'яз. присяга укр. війська] // Тези доп. дванадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 7 верес. 1993 р. – Вінниця, 1993. – С. 42.
- 5166.** Левченко О. Об'єднані українські армії у 1919 році: чи можливою була перемога? // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми: (До 80-річчя Акту Злуки 22 січ. 1919 р.). – К., 1999. – С. 181-192.
- 5167.** Литвин М. Розгром кінармії Будьонного під Львовом і Замостям у 1920 р. // Львів: Іст. нариси. – Львів, 1996. – С. 385-388. – Бібліогр.: с. 388.
- 5168.** Литвин М. У кільці фронтів українсько-польської війни, 1918-1919 рр. // Львів: Іст. нариси. – Львів, 1996. – С. 357-384. – Бібліогр.: с. 383-384.
- 5169.** Литвин М. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. / НАН України. Ін-т українознавства, Ін-т Схід.-Центр. Європи. – Львів, 1998. – 488 с.: фотогр. – Бібліогр.: с. 396-436. – Покажч. імен: с. 437-456.
- 5170.** Литвин М.Р. Українсько-польська війна 1918-1919 рр.: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т українознавства, Ін-т народознавства. – Львів, 1999. – 36 с. – Бібліогр.: с. 27-32.
- 5171.** Ліпко Н. Дещо про «Наступ Армії УНР в листопаді 1920 р. та бій 4-ої Київської Стрілецької дивізії у с. Обухово 12 листопада» // Укр. стрілець. – Олександрів, 1921. – № 3. – С. 27-40.

5172. Лушненко. Наступ армії УНР в листопаді 1920 р. та бій 4-ї Київської Стрілецької дивізії у с. Обухово 12 листопада // Альманах: Літ.-військ. журн. – Олександрів, 1921. – № 1. – С. 31-48.

5173. Мазепа І. Зимовий похід і партизанський рух на Україні в 1919 р. // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1936. – Львів, 1935. – С. 89-96.

5174. Мазепа І. Наше недавнє минуле і наша сучасність: (З приводу 15-ліття листоп. катастрофи УНР) // Соціал-демократ. – Подебради, 1935. – № 16. – С. 4-8.

5175. Мазепа І. Огнева проба: Укр. політика й стратегія в добі Зимового походу, 1919-20. – Прага: Колос, 1941. – 96 с.

***5176. Макарчук О.Г., Макарчук В.С.** Військова старшина армії Директорії УНР (1918-1919) // Тези доп. 49-ї наук.-вироб. конф. ЛАВМ. – Львів, 1992. – С. 157.

5177. Мамлига К.М. Галицька армія у Великій Україні 1919 р.: (За матеріалами часописів «Україна», «Український козак», «Стрілець») // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. п'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., 27-28 листоп. 1998 р. – Львів, 1999. – С. 87-98.

5178. Марак В. Коротка історія 9 гарматного полку УГА // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 1. – С. 17-21.

5179. Марітчак Т. Отаман Волошук про Чортківську оfenзиву // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 3. – С. 3-6; № 4. – С. 9-14.

***5180. Мелешко Ф.** Нестор Махно та його анархія // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 1. – С. 10-14; № 2. – С. 12-14; № 3. – С. 9-11; № 4. – С. 14-17.

5181. Мельниченко П. Героїчна смерть державного інспектора 3-го Гайдамацького полку Козловського у Вінниці в 1919 // Тези доп. і повідомл. дев'ятнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 18 лют. 1999 р. – Вінниця, 1999. – С. 44-45.

5182. Мірчук П. На історичному закруті. – Торонто: Накладом Голов. Управи Ліги Визволення України, 1959. – 72 с. – (Політ. б-ка Ліги Визволення України; № 19).

Збройні сили доби Директорії та ЗУНР.

5183. Монкевич Б. З останніх днів боротьби // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 6. – С. 4-7.

5184. Монкевич Б. Чорні Запорожці: Зимовий похід й остання кампанія Чорних Запорожців: Зі схем. й іл. – Львів: Печатня А. Гольдмана, 1929. – 152, [2] с., 3 схеми, 10 іл. – (Накладня «Добра книжка»; Вип. 109).

*5185. Муштровий статут для легкої пушкової й гавбічної артилерії. Ч. 1. Навчання при гарматі / УНР. – Кам'янець-Подільський, 1919. – 55, 3 с.

5186. Муштровий статут для піхоти. – Кам'янець-Подільський: Вид. Від. навчання військ Голов. упр. Генштабу, [1919]. – 199, 9 с.

5187. На Київ!: (Нарис походу злучених укр. армій на Київ у серп. 1919 р.) / Ю.Ш. [Шкрумеляк Ю.] // Народний ілюстрований календар «Простіві» на звичайний рік 1939. – Львів, [1939]. – С. 99-103.

*5188. Навроцький О. Останній план злуки УГА з Армією УНР // Голос комбатанта. – Торонто, 1959. – № 3. – С. 4-7.

*5189. Назарук О. Військо й політика. – [Кременець], 1919. – 16 с.

5190. Наказ Головної управи війська Української Народної Республіки: (По Голов. інтендант. упр., 11 верес. 1919 р.). Ч. 195. – Б.м., [1919]. – 8 с.

*5191. Нарис історії 3-го куреня 24-го полку піхоти ім. Гетьмана Петра Дорошенка // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 10. – С. 7-11; № 11. – С. 14-16; № 12. – С. 20-23.

5192. Незборимі духом: У треті роковини переходу останків УГА через Карпати 31 серп. 1920 – 31 серп. 1923 // Укр. скиталець. – Віденсь, 1923. – № 19/20. – С. 1-6.

5193. Овсієнко В. Вони співали «Ще не вмерла...»: [Про Волин. групу військ УНР під командуванням Ю.Тютюнника] // Укр. культура. – К., 1992. – № 2. – С. 6-7.

5194. Олійник С.В. Продовольче і військово-господарське забезпечення Української галицької армії на Поділлі (липень – листопад 1919 р.) // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 293-295.

5195. Олійник С.В. Українська галицька армія на захисті УНР (липень – листопад 1919 р.) // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 221-224.

5196. Олійник С. Українська галицька армія на Поділлі в 1920 р. // Тези доп. чотирнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 5 верес. 1995 р. – Вінниця, 1995. – С. 62-64.

5197. Омелянович-Павленко М. Зимовий похід. – Каліш: Чорномор, 1934. – [3], 191, [1] с.: іл., схеми. – (Б-ка Укр. Воєн.-іст. т-ва; № 3). – Тит. арк. парал. фр. – Відб. зі зб. «За державність». – Ч. 1-4.

Рец.: Мицюк О. // Самост. думка. – Чернівці, 1934. – С. 625-626; Мицюк О. // Дзвони. – Львів, 1934. – С. 339-340; Наріжний С. // Вістник. – Львів, 1934. – С. 930-931.

5198. Омелянович-Павленко М. На чолі запорожців в 1919 р. у боротьбі з денкінцями // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1930. – Львів, 1929. – С. 46-60.

5199. Омелянович-Павленко М. Переговори з Добрармією. – Львів: Накладом Т-ва допомоги емігрантам з Великої України, 1930. – 16 с. – Відб. з Календаря-альманаху Дніпро на рік 1931.

5200. Омелянович-Павленко М. Українсько-польська війна, 1918-1919. – Прага: Накладом Меркур-фільму, 1929. – 71, [1] с.: карти.

5201. Онищук Д. Останні дії 2-го гарматного полку [1920 р.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1933. – № 9. – С. 3-8.

5202. Павленко М. Українські військові формування на теренах Румунії 1920-1923 рр. / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1999. – 62 с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 56-61.

1920 р. – С. 3-17.

5203. Павлович. Український Червоний Хрест: (Філ. при дієвій армії): Листи з України // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 4, № 3. – С. 124-125.

5204. Паліїв Д. Зимовий похід // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 6. – С. 8-10; № 7/8. – С. 7-10.

5205. Папікян А.Л. Проблеми військового будівництва в діяльності Директорії Української Народної Республіки // Зб. наук.-метод. пр. / Військ. ін-т при ун-ті «Львів. політехніка». – 1998. – Вип. 4. – С. 137-141. – Бібліогр.: с. 141.

*5206. Певний П. За волю та незалежність: Похід укр. армії в запілля ворога з 5 груд. 1919 по 5 груд. 1920. Кн. 1. – Станіслав: Укр. слово, 1920. – 88 с.

5207. Петлюра С. Універсал: [Звернення до укр. вояків і козаків] // Полтав. кооператор. – Полтава, 1918. – № 6. – С. 7-8.

Доба Директорії.

5208. Покальчук О. Вони були першими: (З історії Укр. військ. орг.) // Військо України. – К., 1993. – № 6. – С. 52-55.

Останні події в діючій армії УНР 1920 р. – С. 52-53.

5209. Полтава С. Українські повстанські загони в 1919-1920 роках: (За новими совет. документами) // Вісти комбатанта. – Торонто; Нью-Йорк, 1967. – № 5/6. – С. 26-33.

Про перший Зимовий похід частин армії УНР. – С. 26-29.

5210. Попик В., Крымчук Г. Бунт и смижение атамана Мордалевича / Науч.-информ. предприятие «Поиск». – К., 1991. – 116 с.: портр.

5211. Порохівський Г. Матеріали до історії 2-ої кулеметної бригади // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1929. – 36. 1. – С. 135-164.

Армія УНР. Директорія.

5212. Програма навчання молодих козаків піхоти, кінноти та артилерії / Від. навч. військ Голов. упр. Генштабу. – Кам'янець на Поділлі, 1919. – 42 с., 2 табл.

***5213. Проект декларации революционной повстанческой армии Украины (махновцев):** Принят Воен.-Рев. Советом армии на заседании 20 окт. 1919 г. / Воен.-Рев. Совет повстан. армии. – Б.м., [1919]. – 30 с.

***5214. Прохода В.** Бої Сірожупанників на польському фронті // Вісті комбатанта. – Торонто, 1969. – № 6. – С. 41-48.

5215. Прохода В. Записки до історії Сірих або Сірожупанників. Ч. 2. (Матеріали до української військової історії) // Табор. – Варшава, 1927. – № 5. – С. 47-62; 1928. – № 6. – С. 22-48; № 7. – С. 43-53; № 8. – С. 53-63; 1930. – № 14. – С. 98-110.

***5216. Прохода В.** Зимовий похід армії УНР // Тризуб. – Париж, 1969. – № 56. – С. 16-17.

5217. Проценко П. Оскілківщина // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 4. – С. 16-18.

5218. Процес генерала Мирона Тарнавського / Передм. «Ген. Мирон Тарнавський і договір УГА з Добрармією ген. Денікіна» Л. Шанковського. – Вінніпег: Накладом Д. Микитюка, 1976. – 72 с. – Тит. арк. парал. англ. – На обкл.: Процес ген. Мирона Тарнавського в 1919 р.

***5219. Романюк Л.** Від Бершади до Чорторії: (Напередодні Зимового походу) // Вісті комбатанта. – Торонто, 1972. – № 2. – С. 23-31.

***5220. Романюк Л.** Зимовий похід армії УНР, 6 груд. 1919 – 6 трав. 1920 // Альманах Українського народного союзу на рік 1984. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1984. – С. 63-72.

5221. Рябокінь Х.С. Відступ Армії УНР з Харкова в 1919 р.: Матеріали до історії визвол. боротьби / Вступ. заув. Д. Солов'я // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1963. – № 40. – С. 40-48.

5222. Савченко В. Нарис боротьби війська УНР на Лівобережжі наприкінці 1918 та початку 1919 рр.: (На підставі документів та оповідань свідків) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1935. – 36. 5. – С. 158-185; 1936. – 36. 6. – С. 119-154.

5223. Савчук О., Комар В. Волинські шляхи генералів УНР: Володимир Оскілко та Юрій Тютюнник // Південно-Східна Волинь: наука, освіта,

культура: Матеріали Регіон. наук. краєзн. конф. – Хмельницький; Шепетівка, 1995. – С. 163-166.

*5224. **Садовський М.** Похід Українських армій на Київ – Одесу і здобуття Києва // Укр. комбатант. – [Новий Ульм], 1958. – № 5/6. – С. 9-15.

5225. **Самутин П.** VI Січова стрілецька дивізія: До 50-річчя орг. і формування дивізії: Матеріали до історії війська укр. // Вісті комбатанта. – Торонто, 1970. – № 3/4. – С. 14-19; 1971. – № 5. – С. 27-32; 1974. – № 2. – С. 21-28; № 3/4. – С. 15-22; № 5. – С. 33-41; 1975. – № 1. – С. 14-21; № 3/4. – С. 25-32; 1976. – № 3. – С. 42-48; № 5/6. – С. 55-59.

5226. **Самутін П.** Українські збройні сили в році 1920 // Альманах Українського народного союзу на ювілейний рік 1968. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1968. – С. 139-150.

5227. **Свій В.** Доля нашої армії: Листи з України [періоду Директорії] // Воля. – Віденсь, 1921. – Т. 1, № 3. – С. 123-125.

5228. **Секретар М.** Польська пошта УГА // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 9. – С. 4-8.

5229. **Семотюк Я.** Українські військові відзнаки: ордени, хрести, медалі та нашивки. – Торонто, 1991. – 51 с.: фото. – (Наук. т-во ім. Т. Шевченка в Канаді; Т. 34). – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 50.

Нагороди доби Директорії. – С. 5-6, 38.

5230. **Сіваченко Є.В.** Революційна повстанська армія України (махновців) у 1920 р.: (Керів. органи, структура і принципи орг.) // Вісн. Харк. ун-ту. – 1997. – № 396: Історія, вип. 29. – С. 98-106. – Бібліогр.: с. 105-106.

5231. **Сім'янців В.** В Зимовому поході // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1966. – 36. 10. – С. 108-128; 36. 11. – С. 206-227.

*5232. **Січові Стрільці** в січні... в лютні... в грудні // Стрілецький календар на 1920 р. – Старокостянтинів, 1919. – С. 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26.

*5233. **Скидан М.** Шлях I-го Галицького корпусу в поході на Київ // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 2. – С. 7-10; № 3. – С. 14-19; № 4. – С. 10-14; № 5. – С. 9-13.

5234. **Скорочена муштрова наука / УНР.** – Кремінець, 1919. – 52 с.

5235. **Срібняк І.** Табір полонених та інтернованих вояків-українців у Ланцуті (Польща) в 1919-1921 рр. // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 148-162. – Бібліогр.: с. 160-162.

5236. Статут внутрішньої служби. – [Кам'янець-Подільський]: Вид. Від. навчання військ Голов. упр. Генштабу, [1919]. – 195 с.

5237. Статут залогової служби. – Львів: Вид. Управи навчання війська Генштабу, 1920 (обкл. 1921). – 119 с.

5238. Статут польової служби. – [Перемишль]: Вид. Управи навчання війська Генштабу, 1920. – 232 с.

*5239. Стахів М. Перехід через Збруч і невикористані можливості: Де-кілька заміток про перехід УГА через Збруч в лип. 1919 р. // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1959. – № 22. – С. 22-27.

*5240. Стахів М. Стан духа й дисципліна в Армії УНР в січні 1919 р. // Вісті комбатанта. – Торонто, 1962. – № 2. – С. 14-19.

*5241. Степаненко М. День слави Армії УНР // Календар Нового шляху на 1970 рік. – Вінніпег, 1970. – С. 65-74.

5242. Стопчак М., Воловик О. Воєнно-політичне становище в Подільській губернії навесні 1919 р. // Тези доп. п'ятнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 14 трав. 1996 р. – Вінниця, 1996. – С. 41-42.

Армія Директорії.

5243. Темчук М. Збройні сили УНР на Поділлі [1919 р.] // Тези доп. тринадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 6 верес. 1994 р. – Вінниця, 1994. – С. 52-53.

5244. Тимошевський В. Шлях до катастрофи: Події в Рівні: Повстання отамана Оскілька. – Відень; К.: Накладом Укр. партії самостійників-соціалістів (УНП), 1920. – 20 с. – Дод.: с. 18-20.

5245. Тинченко Я. Під трьома прапорами // Генеза. – К., 1994. – № 2. – С. 143-151.

Те ж // Академія: Гуманіт. альм. – К., [1994]. – С. 120-128.

Російська Тульська бригада у складі Армії УНР в 1919 р.

*5246. Тріумф і катастрофа: (Здобуття Києва 31 серп. 1919 р.) // Вісті комбатанта. – Торонто, 1969. – № 3/4. – С. 6-8.

*5247. Трутенко В. 3-тя Залізна дивізія з початку Зимового походу, 6.XII.1919 – 7.I.1920. – Б.м., б.р. – 12, [1] с.

5248. Тютюнік Ю. З поляками проти Вкраїни / З передм. і прим. М. Любченка. – Х.: ДВУ, 1924. – 101, [2] с.

Те ж. – К.: Україна, 1991. – 103 с. – (Б-ка репринт. вид.).

5249. Тютюнік Ю. Зимовий похід 1919-1920 рр. Ч. 1. (Політичний огляд): З документами в тексті і дод. – Коломия; К.: Трембіта, 1923. – 99 с. – (Матеріали і замітки до історії визвол. боротьби; Кн. 1). – Дод.: с. 90-99.

Рец.: Ш-к Ів. // Стара Україна. – Львів, 1924. – № 9/10. – С. 154.

Те ж. – 3-є вид. – Нью-Йорк: Вид-во Чарторийських, 1966. – 99 с. – (Сер.: Студійно-наук. матеріали; Т. 8).

Те ж // Універсум. – Львів, 1995. – № 1/2. – С. 17-26; № 3/4. – С. 13-21; № 7/8. – С. 16-22; № 9/10. – С. 37-42; № 11/12. – С. 22-25. – [Передрук].

5250. У 50-річчя Зимового походу Армії УНР, 1919-1920 / Ред. М. Крат, Ф. Грінченко. – Нью-Йорк, 1973. – 280 с.: портр., фотогр., карти.

Зі змісту: Іванис В. Зимовий похід. – С. 13-16; Шанковський. 1-й Зимовий похід: Ідея і чин. – С. 17-22; Задояний В. Зимовий похід дієвої Армії УНР в запілля ворога з 6.12.1919 до 6.5.1920: його моральні і матеріальні бази. – С. 23-28; Прохода В. Зимовий похід Армії УНР. – С. 29-30; Крат М. Як то було в Зимовому поході. – С. 31-35; Федюк С. Посвята та віра у власні сили: Річниця Зимового походу в таборі Ріміні, Італія. – С. 36-39; Крат М. Перший Зимовий похід Армії УНР. – С. 39-47; Зубенко І. В 40-ві роковини Зимового походу. – С. 48-57; Омелянович-Павленко М. Зимовий похід (6.12.1919 – 6.5.1920). – С. 66-135; Крат М. Різними шляхами: (З нагоди ювілею Першого Зимового походу). – С. 136-139; Герасим М. Мене захопив Зимовий похід. – С. 140-143; Вишнівський О. З історії 3-ої Залізної Дивізії. – С. 144-148; Мелешко Ф. Різдво 1919 року: (Витяг із Заг. споминів). – С. 149-155; Кордонович О. У Зимовому поході: (Спомини хорунжого 3-го Окремого Кінного полку). – С. 156-162; Кемпе Л. У п'ятидесятиріччя Першого Зимового походу: Спогади участника чорношличника. – С. 163-165; Дяченко П. Чорні Запорожці: (Спомини командира полку Чорних Запорожців). – С. 166-195; Крат М. Вапнярська операція: (Спогад). – С. 196-210; Сім'янців В. Тульчин. – С. 213-217; Сім'янців В. Останні години в Зимовому поході. – С. 217-219; Сім'янців В. Рушниця в лаві. – С. 219-222; Сім'янців В. Постачання і поповнення. – С. 222-223; Сім'янців В. Так родились Лицарі Ордена Залізного Хреста. – С. 223-224; Федак-Шепарович О. З повстанцями: (Спомин). – С. 225-234; Маслівець Г. Черкаси. – С. 235-238; Маслівець Г. Клишонога. – С. 238-240; Маслівець Г. Це ти? – С. 241-244.

***5251. У 50-ті роковини вимаршу Армії УНР в Зимовий похід // Дороговказ. – Торонто, 1969. – № 26. – С. 3-4.**

5252. Удовиченко О. Від Дністра до лінії перемир'я і відворот за Збруч:

Бойові чини правої групи армії УНР (15 верес. – 21 листоп. 1920 р.) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1935. – 36. 5. – С. 76-123; 1936. – 36. 6. – С. 77-109.

5253. Удовиченко О. Третя залізна дивізія: Матеріали до історії війська УНР: Рік 1919 / Упоряд. О. Вишнівський; Передм. Л. Шанковського. – Нью-Йорк: Червона Калина, 1971. – 264 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ.

Рец.: Шанковський Л. Нові матеріали до історії визвольної війни 1917-1920 рр. // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1974. – № 4. – С. 99-103.

5254. Удовиченко О. Форсування Дністра під Городницею (14 вересня 1920 р.) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1934. – 36. 4. – С. 190-200.

5255. Українська військова делегація у Врангеля (10.XI.1920): (На підставі автентич. документів) / П. М-т // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1933. – № 7/8. – С. 5-7.

5256. Українська збройна сила тому 20 років: Укр. армії і їх походи в 1919 р. / Ю.Ш. [Шкрумеляк Ю.] // Народний ілюстрований календар «Просвіти» на звичайний рік 1939. – Львів, [1939]. – С. 91-98.

5257. Українське військо і воєнні походи в 1920 році // Народний ілюстрований календар «Просвіти» на переступний рік 1940. – Львів, [1939]. – С. 97-101.

5258. Феденко П. (Самовидець П.). 40-ліття Зимового походу Української Республіканської Армії (6 груд. 1919 – 6 трав. 1920) // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1960. – № 25. – С. 42-49.

5259. Феденко П. (Самовидець П.). Фермент нації: (З приводу роковин походу 6.XII.1919 – 6.V.1920) // Вільна Україна. – Львів; К., 1921. – № 1 (на титулі № 1/2). – С. 126-139.

5260. Філонович В. Бої за Житомир // Гуртуймося. – Прага, 1932. – № 9. – С. 25-31.

5261. Філонович В. Зимовий похід // Гуртуймося. – Прага, 1935. – № 1. – С. 6-12.

***5262. Філонович В.** У 40-і роковини Зимового походу // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1960. – № 4. – С. 7-8.

***5263. Франц Г.** Оккупация германскими войсками Украины: (Зима 1918 – 1919 гг.) // Историк и современник. – Берлин, 1922. – Т. 2. – С. 262-269.

***5264. Щапко І.** Останній бій Армії УНР // Вісті комбатанта. – Торонто, 1961. – № 3. – С. 19-24.

- *5265. Чабанівський В. В 40-і роковини Зимового походу // Бюл. Союзу бувших укр. вояків у Канаді. – Торонто, 1960. – № 3. – С. 2-5.
5266. Чабанівський В. Вступ українського війська до Києва 31 серпня 1919 року // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 8. – С. 152-154.
5267. Чарнота. Останні західноукраїнські частини на Великій Україні // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 9. – С. 14-16.
5268. Червінський Д. Газета «Український козак» про воєнні дії на Поділлі в 1919 р. // Тези доп. п'ятнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., 14 трав. 1996 р. – Вінниця, 1996. – С. 47-49.
5269. Чижевський Г. Коротка історія 3-ї Залізної дивізії, 1919 – I.VI.1922 / Культ-освіт. від. 3-ї Заліз. стрілец. дивізії. – Каліш, 1922. – 56 с. – (Табор інтернованих; № 10).
- *5270. Чортківська офензива / Г.Г. // Ілюстрований календар «Просвіти» на звичайний рік 1961. – Буенос-Айрес, [1961]. – С. 91-101.
5271. Чортківська офензива. – Мюнхен: Вид. Братства колиш. вояків 1-ої укр. дивізії УНА, 1953. – 40 с.: карти.
Бойові дії Української Галицької Армії 1919 р.
- *5272. Шандрук П. Мілітарне та моральне значення Зимового походу // За незалежність. – Варшава, 1935. – № 12. – С. 2-3.
5273. Шандрук П. Українська армія в боротьбі з Московчиною (18 жовтня – 21 листопада 1920 р.) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1934. – 36. 4. – С. 201-236.
- *5274. Шанковський Л. На переломі 1918 і 1919 років: (Початок другої війни Москви проти України і причини невдач укр. армії) // Альманах-календар «Провидіння» на рік 1969. – Філадельфія, [1969]. – С. 65-84.
- *5275. Шанковський Л. Цифри, факти, висновки: (З приводу 45-річчя походу об'єдн. укр. армії на Київ) // Вісті. – Мюнхен, 1964. – № 115. – С. 86-88; № 116. – С. 124-127.
5276. Шиманек А. Армія Української Народної Республіки у самітній боротьбі з більшовиками в листопаді 1920 р. // Вісн. Терноп. техн. ун-ту. – 1998. – № 2. – С. 63-72. – Бібліогр.: с. 72. – Текст. ст. пол. мовою.
- *5277. Що це за люди в австрійській формі йдуть до нас?: (Про наших братів галиц. і буковин. українців) / Нар. М-во преси й інформ. УНР. – Б.м., [1919]. – 4 с.
5278. Яворовський Є. Денікінада Української Галицької Армії: Попул. нарис. – Яворів: Накладом видавн. кооперативи «Гарт», 1929. – 32 с.

5279. Яворівський Є. Чортківська офензива і відворот за Збруч в освітленні Начальної Команди // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 12. – С. 4-8.

5280. Якимович Б. Збройні Сили України: Нарис історії / НАН України. Ін-т українознавства, «Просвіта». – Львів, 1996. – 360 с.

Ч. 5, розд. 6: Антигетьманське повстання і Директорія.
– С. 101-106.

Розд. 8: Об'єднані українські армії і кінець Визвольних змагань (липень 1919-1921 рр.). – С. 132-148.

5281. Яцюк М.В. Деякі юридичні аспекти розбудови армії УНР доби Директорії (жовт. 1918 – груд. 1919 рр.) // Вісн. Харк. ун-ту. – 1998. – № 401: Історія України, вип. 2. – С. 67-77.

Див. також № 1367, 1395, 1411-1413, 1423, 1427, 1434, 1444, 1445, 1479, 1487, 1501, 1503, 1506, 1510, 1512, 1519, 1526, 3373, 3467, 4320, 4321, 4343, 4345, 4349, 4361, 4372, 4598, 4665, 4702, 4710, 4721, 4739, 4768, 4776, 4821, 4846, 4847, 4885, 4890, 4903, 4915, 4931, 5065, 5442, 5444, 5452, 5509, 5515, 5519, 5531, 5539, 5558, 5583, 5984, 5992, 5999, 6164

Спогади

5282. Алиськевич М. Вишкіл команди етапу УГА на Україні: Спомин // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 3. – С. 14-17.

5283. Андрусяк М. Із стрілецьких споминів [1920 р.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 5. – С. 9-10.

***5284.** Андрусяк М. Стрілецька мандрівка 1 січня 1920 р. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 1. – С. 17-18.

5285. Антончук Д. «Вапнярська республіка»: «Переворот» у Вапнярці напротив 1919 р. // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – Зб. 9. – С. 153-163.

***5286.** Артюшенко Ю. Між ворожими фронтами: (Уривок із спогадів із кінця 1919 і початку 20 р.) // Український інвалід: Заг. календар для укр. народу на рік 1938. – Львів, [1938]. – С. 81-83.

Те ж // Самост. Україна. – Вінніпег, 1954. – № 5. – С. 18-20.

5287. Байко М. 4 жовтня 1919 року: [Спогади] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1930. – Зб. 2. – С. 148-150.

5288. Бекаленко. З днів УГА: Картки з денника 17-літнього участника визвол. змагань [1920 р.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1929. – № 3. – С. 9-10.

5289. Бій за м. Городок на Поділлі [в липні 1919 р.] / В.Т. // Укр. комбатант. – [Новий Ульм], 1956. – № 4. – С. 36-37.

5290. Бій під Житомиром: (Зі споминів) / Б. Аф-ський // Гуртуймосья. – Прага, 1930. – № 5. – С. 13-15.

*5291. Бій 4-ої Київської дивізії під с. Дащковцями 13 жовтня 1920 р.: (Спогади) / Л.А. // Альманах: Літ.-військ. журн. – Олександрів, 1921. – № 1. – С. 49-53.

5292. Білоус І. Бій під Коростенем в січні 1919 р. // Вісті комбатанта. – Торонто, 1969. – № 2. – С. 22-23.

5293. Богданко. Під охороною тризуба: (Із споминів УСС) // Молода Україна. – Львів, 1923. – № 1. – С. 8-9.

Про події в січні 1919 р.

5294. Богун М. Фрагмент зі споминів про «Народну оборону Херсонської губернії»: Напередодні кінця денікінщини на Херсонщині // Укр. скитаєць. – Віденсь, 1923. – № 2. – С. 32-37.

5295. Боднарук І. «Як Збруч-річку переходили...»: (У 70-річчя чортків. офензиви) // Альманах Українського народного союзу на рік 1989. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1989. – С. 77-81.

5296. Божак М. У збірній станиці старшин у Кодимі і Бірзулі // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 2. – С. 20-22.

5297. Божак М. У збірній станиці старшин у Хвастові і Києві // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 3. – С. 19-20.

5298. Будз П. Гуцули в боях під Городком в березні, 1919 р.: (З дневника участника) // Ілюстрований календар «Українського голосу» на 1930 рік. – Вінніпег, 1929. – С. 49-52.

5299. В чотирикутнику смерті: (Передріздвяні спомини з 1919 р.) / Л.Л. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 1. – С. 3-4; № 2. – С. 3.

5300. В Юнацькій школі: Спомини [1920 р.] / М.А. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 10. – С. 18-20.

5301. Венгринович С. Зі споминів гарматчика: Уривок з денника // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 2. – С. 14-16.

5302. Винник І. Бої Житомирської Пішої юнацької школи: [Спогади] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 9. – С. 164-170: фотогр.

5303. Вислоцький І. Військова розвідка УГА: (Спомин офіцера розвід-

ки) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1992. – № 8/9. – С. 22-23; № 10/12. – С. 7-9; 1993. – № 1/2. – С. 16-17. – Передрук з «Літопису Червон. Калини». – 1934. – №№ 4-6.

5304. Вислоцький І. Політичні настрої старшин УГА: [Спогади доби Директорії] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1993. – № 7/9. – С. 10-11. – Передрук з «Літопису Червон. Калини». – 1934. – № 11.

5305. Вишнівський О. Вапнярка: (Зі спогадів командира Синього полку) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1934. – 36. 4. – С. 161-189.

Бій за Вапнярку з російськими військами, липень 1919 р.

5306. Вишнівський О. До історії Синіх і Залізних: (Зі спогадів командаира 7-го Синього полку) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1937. – 36. 7. – С. 68-101.

5307. Волицький В. Через Київ на Львів: (З приводу 40-ліття участі 3-го куреня 24 п.п. УГА в поході на Київ): [Спогади] // Альманах-календар «Гомону України» на 1959 рік. – Торонто, [1958]. – С. 70-81.

5308. Гаврилов Г. Від большевиків до Петлюри // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 9. – С. 17-20.

***5309. Гайдучок С.** Слідами санітарної служби в 4 Золочівській бригаді // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 3. – С. 12-14; № 4. – С. 16-18.

***5310. Галан В.** З боїв об'єднаних українських військ: (Відступ армій з-під Києва в верес. 1919 р.) // Календар Канадійського фармера на рік 1953. – Вінніпег, [1953]. – С. 55-60.

***5311. Галан В.** Київська катастрофа: (31 серп. 1919 – взяття Київа) // Вістник. – Львів, 1933. – № 12. – С. 936-940.

***5312. Галан В.** Місяць слави об'єднаних українських військ: (Спомин з боїв у серп. 1919 р. в Україні) // Календар Канадійського фармера на рік 1953. – Вінніпег, [1953]. – С. 88-97.

5313. Героїчний бій під Чорним Островом / Укр. воєн.-іст. ін-т; Редкол.: М. Садовський, М. Битинський, П. Степ. – Торонто, 1961. – 104 с.: карта.

Спогади 1919-1920 рр.

5314. Гірняк Н. Останній акт трагедії Української Галицької Армії: Спогади учасника подій за час від половини груд. 1919 до половини верес. 1920 р. / Післямова «На історичному переломі» Ю. Лавріненка. – Нью-Йорк: Вид. Укр. військ.-іст. ін-ту в США, 1959. – XVI, 285 с. – Тит. арк. парал. англ. – Покажч. імен: с. 257-263. – Бібліогр.: с. 265-267.

*5315. Голуб А. Бої за Вознесенськ: (Спомини з Зимового походу 1920 р.) // Тризуб. – Париж, 1960. – № 2. – С. 9-10.

5316. Гонта Д. На панцирнику «Хортиця» [серп. 1919 р.] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1932 рік. – Львів, 1931. – С. 71-86.

5317. Горбачева Л. ...«В Україні ревіли гармати»...: [Спогади 1919 р.] // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1937. – Львів, 1936. – С. 107-116.

5318. Грицай О. Українська Галицька Армія в «Чотирикутнику смерті» на Східній Україні: Слово спомину в честь героїв, що впали в останніх боях УГА за державність України 1919-1920 р. // Укр. скиталець. – Віденсь, 1923. – № 23/24. – С. 1-7.

5319. Демчук Г. Санітарна Місія для поборення пошестей на Україні: Спомин, листоп. 1919 – груд. 1920 рр. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 6. – С. 8-14.

5320. Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє минуле (1914-1920): В 4 ч. Галицька руїна. Доба Центральної Ради. Доба Гетьманщини. Доба Директорії. – 2-е вид. – Мюнхен: Укр. вид-во, 1969. – 543 с.

Ч. 4: Під Директорією. На чужині (1919-1920). – С. 403-522.

5321. Дудко Л. Пішки з Києва на Поділля: (Спомини з 1919 р.) // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1929. – Львів, 1929. – С. 97-106.

5322. Дудко Ф. Останніми з того боку: (Спомини у 15-ті роковини переходу через Збруч) // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1936. – Львів, 1935. – С. 76-88.

5323. З останніх боїв: (Сторінки з історії укр. кінності) / Р.Ф. // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1935 рік. – Львів, 1934. – С. 134-136.

Армія УНР 1920 р.

5324. З Полтавщини під Белз: (Зі споминів команданта «2-ої батареї 1-го важкогармат. Запоріз. полку», січ. – лют. 1919 р.) / С.Б., Ю.К. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 3. – С. 12.

5325. Зиблікевич Є. Зі споминів січовика (1914-1919). – 2-е вид. – Віденсь: Вид. «Укр. прaporu», 1921. – 15 с. – (Укр. мемуари). – Від ред. «Стрільця»: с. 11-13. – Голоси преси про вид. «Стрільця»: с. 14-15.

Спогади про події травня-серпня 1919 р. – С. 4-8.

5326. Зимовий похід, 6.XII.1919 – 6.XII.1924: [36. спогадів]. – Прага, 1924. – 44 с. – [Виконана машин. друком і літограф.].

5327. Іванець І. Під Чудновом: (Кінець Бригади УСС) // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1935 рік. – Львів, 1934. – С. 83-96.

Весна 1920 р.

5328. Ірчан М. Трагедія першого травня: Спомини з горожан. війни на Україні [1920 р.]. Ч. 1. – Нью-Йорк: Молот, 1923. – 163, [1] с.

Рец.: Крушельницький А. // Нова громада. – Віденсь, 1923. – № 3/4. – С. 147-149; Кр-й Ів. [Кревецький І.] // Стара Україна. – Львів, 1924. – № 9/10. – С. 156.

*Те ж. – Х: ДВУ, 1928. – 276 с.

5329. Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1927 рік. – Львів; К.: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1926. – 184 с.

Зі змісту: Орилець В. Протинаступ [черв. 1919 р.]. – С. 98-100; Михайлenco I. Печеніжинська оборона в р. 1919. – С. 101-103; Лулу Л. Несподівана поміч: [Галицька Армія в укр.-пол. війні]. – С. 103-104; Лещук О. Американська військова місія. – С. 104-107; Лулу Л. Панцирний жив: [Січові Стрільці в лип. 1919 р.]. – С. 112-114; Безручко [М.]. Група С.С. в боях на підступах до Кам'янця-Подільського. Бій під Смотричем 22 липня 1919 року. – С. 114-124; Яворовський Е. З Києва домів: (З остан. сторінок моого записника). – С. 135-143.

Спогади про бойові дії Галицької Армії та Січових Стрільців.

5330. Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1928 рік / Під ред. Л. Лепкого. – Львів; К.: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1927. – 162 с.

Зі змісту: Лулу Л. На Україні: (Уривки споминів, лип.-жовт. 1919 р.). – С. 90-98; Шустикович А. Спомин з Одеси [грудень 1919-1920 р.]. – С. 102-114; Фріш Р. Із днів слави артилерії УГА: Битва під Ліщином: (Сторінки до історії б гармат. полку УГА, верес. 1919 р.). – С. 146-150.

5331. Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1929 рік / Під ред. Л. Лепкого. – Львів; К.: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1929. – 176 с.

Зі змісту: Лулу Л. Десятиліття переходу Збруча (1919 – 16.VII 1929): (Спомин). – С. 76-81; Сказинський Р. Перемога: (Подія на Великій Україні). – С. 85-90; Гаванський Р. Пам'ятного 1919 року: (Спомини з Великої України). – 120-132; Шустикович А. З останніх боїв: (Осінь 1919 р. на Великій Україні). – С. 144-148; Під Шаргородом (22-23 черв. 1920 р.) / Вер-а І. – С. 149-150.

5332. *Історичний* календар-альманах Червоної Калини на 1930 рік. – Львів; К.: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1929. – 190 с.

Зі змісту: Гарасимів Ю. Десять днів на Підкарпаттю: (Спомин з 1919 р.). – С. 15-26; Крезуб А. Бої за Львів і Наддніпрянські Січові Стрільці. – С. 27-33; Карпенюк М. День 31 серпня 1919 р. в Києві. – С. 34-47; Крезуб А. Напад більшовиків на Кременець в травні 1919 р. – С. 54-68; Дидик Є. З повстанцями: (Весна 1920 р. на Великій Україні): [Спогади]. – Львів, 1929. – С. 80-88.; Водяний Я. З обіймів смерті [1920 р.]. – С. 123-127; Марущенко-Богданівський А. На світанку: (Уривок зі щоденника ад'ютанта дивізії 1920 р.). – С. 127-132.

5333. *Історичний* календар-альманах Червоної Калини на 1931 рік. – Львів: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1930. – 190 с.

Зі змісту: Рогатинський І. Чортківська оfenзива [Спогади 1919 р.]. – С. 58-64; Галан В. На Київ [серп. 1919 р.]. – С. 72-75; Середа М. Незабутня ніч: (Спогад нач. штабу корпусу) [лют. 1919 р.]. – С. 96-101; Голинський П. Останні дні УГА: (Уривки зі споминів) [Одеса, 1920 р.]. – С. 142-155.

5334. *Історичний* календар-альманах Червоної Калини на 1936 рік. – Львів: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1935. – 158 с.

Зі змісту: Андрусяк М. Як прийшло до чортківського пролому [1919 р.]. – С. 106-111; Вербицький І. Заняття Києва [1919 р.]. – С. 112-115; Каровець М. Із записок полевого духовника бригади УСС [1919 р.]. – С. 125-132.

5335. *Календар* Червоної Калини на 1924 рік: Ювіл. вид. в десятиліття виступу УСС, 1914-1924. – Львів; К.: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1923. – 183 с.

Зі змісту: Купчинський Я. Кілька годин у Києві: (Спомин) [1919 р.]. – С. 138-140; Божик С. Дещо про українських партизан в 1919 році. – С. 140-144; Стефанишин А. Крижопіль: Фрагм. з боїв 1-го пробоєвого гуцул. куріння на Великій Україні [серп. 1919 р.]. – С. 144-150; Святий Вечір на Україні: (Спомин 1920 р.) / І.Ц. – С. 155-157; Над Дністром [Спогади, 1920 р.] / К-в Я. – С. 167-170.

5336. *Календар* Червоної Калини на 1925 рік. – Львів; К.: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1924. – 144 с.

Зі змісту: Ярий Р. День слави в історії наших саперів: (Витяг із воен. дневника 2.III сап[ер]. сотні). – С. 93-96; Шмігельська-Климкевичева І. З моїх споминів: (Віймок з

історії козац. загону ім. Гонти [6-7 груд. 1918 р.]. – С. 97-99; Дівнич А. Кінець УСС. – С. 123-131.

5337. Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1939. – Львів: Накладом Укр. т-ва допомоги емігрантам з України у Львові, 1938. – 145 с.

Зі змісту: Богацький В. У Проскурові на весні 1919 р.: (Фрагм. споминів). – С. 64-76; Гаєвський Л. Під Уманем: Уривок із споминів про боротьбу з більшовиками в 1919 р. – С. 76-83; Оскілківський переворот у Рівному: (Спомин із 1919 р.) / Д-ко Ф. – С. 119-123.

5338. Калина В. Українські Січові Стрільці в боях за Купчинці: Фрагм. з боїв УСС-ів у вирішальн. битвах УГА // За волю України: Іст. зб. УСС: В 50-ліття збройн. виступу Укр. Січ. Стрільців проти Москви, 1914-1964. – Нью-Йорк, 1967. – С. 216-218.

УСС і УГА періоду Директорії.

5339. Калічак І. Записки четаря: (Спомини, 1918-1919). – Львів: Червона Калина, 1931. – 100, (4) с., 2 мапки.

***5340. Каплистий М.** Мій останній бій у Зимовому поході // Вісті комбатанта. – Торонто, 1972. – № 3. – С. 11-13.

5341. Капустянський М. Славетна дія під Чорним Острівом: (Спомини) // Українська стрілецька громада в Канаді, 1928-1938. – Саскатун, 1938. – С. 107-110.

5342. Карпенюк М. На Київ: (Спомини участника) // Ілюстрований народний календар «Бистриця» на 1922 р. – Станиславів, 1922. – С. 48-63.

5343. Карпинець І. 1 курінь 8 Бригади УГА: (Із записок) // Літопис Червоних Калин. – Львів, 1931. – № 1. – С. 12-14; № 2. – С. 20-23; № 3. – С. 20-21.

5344. Климчук В. Похід на Київ: На підставі спогадів учасників та очевидців // Український інвалід: Заг. календар для укр. народу на рік 1939. – Львів, [1939]. – С. 89-92.

5345. Клодницький В. Моя служба в УГА // Вісті комбатанта. – Торонто, 1969. – № 2. – С. 24-32.

5346. Клодницький В. Моя служба в Українській Галицькій Армії: На території Східної України: (Наступ на Межирів, Жмеринку, Літин – Хмельник. Як постала Галицька Залога в м. Хмельнику) // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Торонто, 1966. – 36. 11. – С. 73-91.

5347. Коваль-Медзвєцька К. Київські переживання в 1919 році // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 8. – С. 142-151.

5348. Коваль-Степовий П. Шляхами зради: (Спомин про любарську

трагедію 1919 р.) // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1933. – Львів, 1933. – С. 45-49.

5349. Колтунюк М. З українсько-польських боїв: (Спомин парламентаря) // Укр. скіталець. – Віденський, 1923. – № 6. – С. 23-26; № 7. – С. 25-30; № 9/10. – С. 35-39; № 11. – С. 19-24; № 12. – С. 15-19.

5350. Коновалець Є. Зі споминів [про історію «болбочанівщини»] // Воля. – Віденський, 1921. – Т. 3, № 3/5. – С. 129-132.

*5351. Корнійв В. Бій під Вознесенськом // Гуртуймося. – Прага, 1931. – № 6. – С. 15-18.

*5352. Кость-Костенко С. 6 грудня: (10 річниця Зимового походу) // Табор. – Каліш, 1929. – № 127. – С. 87-89.

5353. Кох Г. Договір з Денікіним: (Від 1 до 17 листоп. 1919 р.): [Спогади]. – Львів: Червона Калина, 1930. – 55 с.

5354. Кравс А. За українську справу: Спомини про 3-й корпус УГА після переходу за Збруч. – Львів: Червона Калина, 1937. – 99 с.

*5355. Крат М. Вапнярська операція // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 8. – С. 66-80.

Те ж // Тризуб. – Париж, 1961. – № 1. – С. 10-15; № 2. – С. 15-19.

5356. Кренжаловський Д. Могилівська група (від 15.XI 1919 р. до 18.II. 1920 р.) // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1934 рік. – Львів, 1934. – С. 94-101.

5357. Кривокульський В. Санітарний поїзд ч. 3: Спомин // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 1. – С. 11-13.

Про формування та роботу «Сан-поїзда ч. 3» в січні 1919 р.

5358. Купчинський Р. За рідну землю: (Зі споминів з визвол. війни): На Львів // Календар Українського народного союзу на рік звичайний 1929. – Джерсі-Citi, [1929]. – С. 48-54.

5359. Курка І. Весна 1920 р. в Одесі // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1932 рік. – Львів, 1931. – С. 117-124.

5360. Кущ В. Сторінка боротьби: (Переправа 21 листоп. 1920 р.) // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1929. – Львів, 1928. – С. 39-45.

5361. Кущ В. Три спомини // Збірник пам'яті Симона Петлюри (1879-1926). – К., 1992. – С. 223-224. – Репринт. відтворення вид. 1930 р.

Про дії Української Армії в серпні-листопаді 1919 р. та листопаді 1920 р.

5362. Лаврінович К. Боротьба за право: (Записки участника подій 1920 р.) // Воля. – Віденський вісник. – Т. 3, № 1/2. – С. 22-26; № 3/5. – С. 111-116.

5363. Левицький О. Галицька армія на Великій Україні: (Спомини з часу від лип. до груд. 1919). – Віденський вісник. – 1921. – 194 с. – (Укр. мемуари).

5364. Левицький О. Пекло в «четирикутнику смерті»: Фрагмент спогадів з кн. «Галицька армія на Великій Україні» // Літопис Червоної Калини. – Львів, 1996. – № 1/6. – С. 401-413.

5365. Лисий В. Київ чи Одеса // Вільна Україна. – Детройт, 1960. – № 27. – С. 61-63.

5366. Лісовський Т. Зі споминів курсанта // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1935 рік. – Львів, 1934. – С. 146-156.

Київ 1920 р.

***5367.** Лулу Л. На Україні: (Уривки споминів) // Історичний воєнний альманах. – Вінниця, [1928]. – С. 90-98.

Липень-жовтень 1919 р.

5368. Макарушка Л. Фрагменти з Чортківської офензиви // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1935 рік. – Львів, 1934. – С. 68-80.

5369. Максименко Я. До історії боротьби з денікінцями й петлюровщиною 1919 року // Літопис революції. – Х., 1930. – № 1. – С. 161-173.

***5370.** Максимчук І. Кожухів: (Спомини). – Львів: Червона Калина, 1930. – 100 с.

5371. Марущенко-Богданівський А. Передостанній бій Окремої Кінної Дивізії [1920 р.] // Літопис Червоної Калини. – Львів, 1929. – № 2. – С. 12-14.

5372. Мигович П. При 1-ій бригаді червоних Українських Січових Стрільців // Літопис Червоної Калини. – Львів, 1939. – № 1. – С. 17-19; № 2. – С. 17-19; № 3. – С. 17-21.

5373. Мирович М. Між молотом і ковадлом: (Спомин про іст. нараду в Старокостянтинові, листоп. 1919) // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1936. – Львів, 1935. – С. 37-41.

***5374.** Михайлик М. За стрілецьку славу: Спомини з рр. 1919-20 / Передм. Е. Яворівського. – Львів: Вид. І. Тиктор, 1936. – 128 с.

5375. Мишуга Л. Похід українських військ на Київ (серпень 1919 р.). – Віденський вісник. – Відень: Вид. «Укр. прапору», 1920. – 27, [3] с.

5376. Між молотом і ковалом: (Причинки до історії Укр. Армії): Спомини. – Львів; К.: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1923. – 79 с.

Зміст: Дольницький М. Над пропастю: (Причинки до історії УГА з часів безпосередньо перед переходом на сторону армії Денікіна). – С. 5-36; Кузьмів Я. Кінець кровавої епопеї (23.IV – 26.IV.1920). – С. 37-57; Божик С. З останніх днів Української Галицької Армії. – С. 59-79.

Рец.: Сотник О.Л. // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1923. – Кн. 11. – С. 282-287.

5377. Монкевич Б. Оборона Катеринослава: (Уривок зі споминів) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 9. – С. 5-8.

5378. Оборона Замостя VI Січовою Стрілецькою дивізією армії УНР у 1920 р. / Укр. воєн.-іст. ін-т. – Торонто: Вид. накладом групи вояків VI Січової Стрілецької дивізії і прихильників, 1956. – 32 с.: іл. – (Укр. воєн.-іст. ін-т; [№] 10). – На обкл. назва: Оборона Замостя, 1920-1955.

Зі змісту: Битинський М. За честь і славу української зброй: До 35 роковин оборони Замостя. – С. 9-18; Битинський М. Оборона Замостя: Спогад. – С. 19-22; Савченко О. Із славного минулого: Спогад. – С. 23-26; Герасименко В. Сутічка з будьонівцями. – С. 27-32.

5379. Островерха М. «Гаврило» // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 11. – С. 21-22.

5380. Островерха М. Рік 1919 // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 7. – С. 3-8.

5381. Палій-Сидорянський М. На рейді: (Зі споминів) // Гуртуймося. – Прага, 1930. – № 5. – С. 9-13; 1931. – № 7. – С. 27-30.

5382. Пастернак С. Сторінки історії УГА: [Спогади] // Дзвін. – Львів, 1991. – № 6. – С. 103-105.

1919-1920 pp. – С. 103-104.

5383. Пекарчук І. Сумний епізод із наших визвольних змагань: Напад на штаб Півд.-Схід. групи на ст. Бирзула // Укр. комбатант. – [Новий Ульм], 1955. – № 3. – С. 36-38.

Лютий – березень 1919 року.

5384. Петлюровци и добровольцы: (Эпизод из антибольшевиц. борьбы) / А.С. // На чужой стороне. – Берлин; Прага, 1924. – [Вип.] 8. – С. 230-235.

5385. Піддубний І. Лівобережжя після П. Скоропадського: (Сторінки спогадів [хорунжого Армії УНР]) // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1965. – № 46. – С. 36-39.

5386. Побігущий-Рен Є. Мозаїка моїх споминів. [Т. 1]. – Мюнхен; Лондон: Накладом авт. ѹ Об-ня бувших вояків-українців у Великій Британії,

1982. – 239 с.: портр., фотограф. – Покажч. імен і місцевостей: с. 227-234.

Ч. 1, [гл. 3]: Відступ. – С. 23-29.

[Гл. 4]: Через Київ на Львів. – С. 29-34.

[Гл. 5]: Тиф. – С. 34-43.

*5387. Порохівський Г. Штаб Південного фронту (14 груд. 1918 р. – 15 січ. 1919 р.): Спомин // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1938. – № 7/8. – С. 15-18; № 9. – С. 17-20.

5388. Пузицький А. Бої Сірих за Коростень (рік 1919): [Спогади] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1930. – 36. 2. – С. 73-96.

5389. Пузицький А. Боротьба за доступи до Києва [1919 р.]. Ч. 1-2 // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1936. – 36. 5. – С. 9-61; 36. 6. – С. 13-64.

5390. Рабій Ю. Кривава весна в Одесі 1920 р.: [Спогади] // Самост. Україна. – Чикаго, 1975. – № 5/6. – С. 47-59; № 7/8. – С. 29-38. – Початок див. № 3/4.

5391. Радченко Г. Під Чорним Остром: (Зі спогадів евакуації за Збруч у черв. 1920 р.) // Літ.-військ. вісн. – Каліш, 1921. – № 1. – С. 48-53.

5392. Савченко В. На Київ: (УГА – липень 1919 р.) // Календар-альманах Нового шляху на 1949 рік. – Вінніпег, 1949. – С. 59-61.

5393. Самутин П. Бій під Більською Волею // Бюл. Союзу бувших укр. воїків у Канаді. – Торонто, 1962. – № 11. – С. 8-13.

*5394. Сімянців В. На Синюсі річці: (Спомин з Зимового походу) // Вісті комбатанта. – Торонто, 1973. – № 3. – С. 38-41.

*5395. Сімянців В. У цукроварні: (Фрагм. із спогаду «У Зимовому поході») // Тризуб. – Париж, 1965. – № 36. – С. 19-20.

5396. Слобідський В. В запіллі ворога: (Спомин з нагоди 15-ліття Зимового походу) // Гуртуймося. – Прага, 1935. – № 1. – С. 16-21.

5397. Смовський К. З часів визвольних змагань // Укр. комбатант. – Новий Ульм, 1958. – № 7. – С. 35-39.

Перший Зимовий похід.

5398. Совенко В. Бій під Вознесенськом // Народний ілюстрований календар «Просвіти» на переступний рік 1940. – Львів, [1939]. – С. 108-115.

5399. 40 років тому: (Спогад) / В-ця I. // Альманах-календар «Гомону України» на 1960 рік. – Торонто, б.р. – С. 137-141.

Директорія, кінець 1919-1920 рр. Поразки Української армії.

*5400. Сохочький І. Мої різдвяні переживання 1920 р. в Україні: [Спогади] // Календар-альманах Нового Шляху 1987. – Торонто, 1987. – С. 83-87.

5401. Спогади. Ч. 1. Тернистим шляхом. Вип. 1. – Каліш: Вид. Культ.-освіт. від. З-ї Залізн. Стрілецького дивізії, 1921. – [2], 46, [2] с.

Зміст: Тонін В. Борці за визволення України. – С. 14-19; Вірний. Слава герою! [Осаяул Полішка]. – С. 19-21; Шандрук. 3-я Залізна дивізія і генерал Удовиченко. – С. 21-24; Шишко. Великодній спогад. – С. 29-31; Селіванівський. Не всі ті українці, що родилися на Вкраїні. – С. 31-34; Однокоз. Згадка про бійку під Мясківкою (11 червня 1920 р.). – С. 34-35; Спомин про смерть хорунжого Степенка / Н. – С. 35-36; Меркурій. З бойового життя 8 кінної сотні. – С. 37-41; Калюжний. Нова Ушиця (5 жовтня 1920 р.). – С. 41-43; Розвідка / П-кий. – С. 43-45; З дорогих спогадів / І. – С. 45-46.

5402. Спогади. Ч. 2. Тернистим шляхом. Вип. 5. – Каліш: Вид. Культ.-освіт. від. З-ї Залізн. Стрілецького дивізії, 1922. – [1], 51, [1] с.

Зміст: Яровий. Лютий 1920 року. – С. 1-3; Як ми вступили до Української Армії в 1920 р. / Ш-ко. – С. 3-5; Під Іванківцями 8 березня 1920 р. / Ш-ко. – С. 5-7; Великден 1920 року / К. – С. 7-9; Мясківка / З-ко. – С. 9-11; Під с. Лозовою / З-ко. – С. 11-13; Під Бучачем / Ш-ко. – С. 13-16; Скільки вовків не годуй... / Ш-ко. – С. 16-18; На Дністрі / К-к. – С. 18-22; Наступ. – С. 22-23; Бездольний. Серед комуністів... – С. 23-27; В заставі / Ш-ко. – С. 28-32; Яровий. Під Сербами. – С. 32-33; Сарамака. На бронепотягу. – С. 33-35; Зеленко М. «Кампанія» 1920 року. – С. 35-37; Подоріж / К. – С. 37-38; Оповідання партизана. – С. 38-43; Коршнівський А. Дещо про боротьбу з жидівськими погромами в 1919 році. – С. 43-47; Смутний В. Свято «Залізного Хреста». – С. 48-49; Загоруйко П. Не сила... – С. 49-51.

5403. Стефанів З. Від Слов'янська до Тухолі: Спомини підхорунжого / Передм. А. Чайковського. – Коломия: Накладом вид-ва «Бувальщина», 1933. – 60 с. – Передрук з «Літопису Червон. Калини».

5404. Струхманчук Я. Серед орієнтацій: (Із спогадів про розклад Галицької армії 1919-20 рр.) // Західна Україна: Літ.-громад. зб. – К., 1927. – С. 266-302.

5405. Татарський В. Перший бій з денікінцями // Пропам'ятне видання «Трибуни» з нагоди 65-річчя відновлення Української армії. – Б.м., б.р. – С. 18-20.

5406. Татарський В. Під чотирма прапорами: Спогад. – Мюнхен, 1959. – 134 с.

[Гл.] II: В українській армії. – С. 29-50.

5407. Томинчук І. Зі споминів стрільця УГА [1919-1920 рр.] / Записав С. Фещук // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1934 рік. – Львів, 1934. – С. 115-121.

5408. Трохименко К. Свобода – воля // Календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1934. – Львів, 1934. – С. 89-95.

***5409.** У двадцятиліття походу Українсько-Галицької Армії на Київ, 1919-1939. – Львів: Червона Калина, 1939. – 16 с.: іл.

5410. Феденко П. Катастрофа // Календар-альманах Дніпро на переступний рік 1929. – Львів, 1929. – С. 121-126.

5411. Феденко П. Минуло півстоліття: Зимовий похід армії УНР 1919-1920 рр. – Нью-Йорк; Джерсі Сіті: Свобода, 1972. – 79 с. – Відб. із газ.: Свобода. – 1971. – № 218-241.

5412. Філонович В. Перший Зимовий похід // Трибуна. – Міннеаполіс; Детройт, 1980. – № 6. – С. 3-7.

5413. Філонович В. 30-го серпня 1919 року // Дороговказ. – Торонто, 1969. – № 25. – С. 3-4.

5414. Фрагмент бою 3-ої сотні 3-го Берестейського полку під м. Шумське на Волині навесні 1919 р. / В.Т. // Укр. комбатант. – [Новий Ульм], 1955. – № 3. – С. 33-36.

5415. Хома А. (Катеринський) Фрагмент наступу на Чортків: (Допов. до спогадів П. Миговича «При VII Бригаді УГА») // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 12. – С. 2-3.

5416. Чаборик М. На шляхах визвольної боротьби // Дороговказ. – Торонто, 1969. – № 26. – С. 9-12.

5417. Шанковський Л. Повстанчий рейд кінної бригади отамана Шеваровича // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 1. – С. 5-8; № 2. – С. 5-8; № 3. – С. 6-11; № 4. – С. 9-12.

З історії галицької кінноти: повстанчий рейд 1-ої Кінної Галицької бригади, 6 квіт. – 6 трав. 1920 р.

5418. Шевчук Р. Спомини 17-літнього вістуна [травень 1919 – травень 1920 рр.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 2. – С. 13-16.

5419. Шкрумеляк Ю. Поїзд мерців: Картини жертв і трудів. – Львів; К.: Червона Калина, 1922. – 96 с.

Те ж. – 2-е вид. – Нью-Йорк: Говерла, 1962. – [3], 96 с.
Спогади про дії Української Галицької Армії 1919-1920 рр.

*5420. Шлендик І. Із спогадів вояка: (Півд.-Зах. УНР) // Тризуб. – Париж, 1931. – № 16. – С. 9-13; № 17. – С. 4-7.

*5421. Ш(пилінський) О. Село Наливайки: (Сторінка з Зимового маршу) // Табор. – Каліш, 1928. – № 8. – С. 64-74.

5422. Шухевич С. Спомини з Українсько-Галицької Армії (1918-1920): [У 5 ч.]. – Львів: Червона Калина, 1929.

- Ч. 1: Від листопада 1918 до квітня 1919. – 176 с.
- Ч. 2: Від квітня 1919 до липня 1919. – 176 с.
- Ч. 3: Від липня 1919 до січня 1920. – 162 с.
- Ч. 4: Від січня 1920 до квітня 1920. – 164 с.
- Ч. 5: Від квітня 1920 до серпня 1920. – 147 с.

5423. Ященко М. Що то було?: [Спогади про Січових Стрільців 1919 р.] // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Каліш, 1930. – 36. 2. – С. 125-136.

Див. також № 1558, 1570, 3524, 3545, 3565, 4009, 4040, 4392, 4634, 4647, 4667, 4669, 4676, 4713, 5134, 5250, 5458, 6035, 6036, 6256

Зовнішня політика. Міжнародні відносини

5424. Андрієвський Д. Два акти: 1. Варшавський договір 21 квіт. 1920 р. 2. Ризький договір 30 квіт. 1921 р. // Розбудова нації. – Прага, 1931. – № 3/4. – С. 65-69.

*5425. Бабій О. Геть із польнофільством!: (Про договір із поляками в 1920 р.) // Нац. думка. – Прага, 1927. – № 5. – С. 15-20.

*5426. Бабій О. Ще про польнофільство: (Про договір з поляками в 1920 р.) // Нац. думка. – Прага, 1927. – № 6. – С. 1-5.

5427. Баран З. Маловідомий епізод з історії українсько-угорських відносин: (Місія Тоофіля Окунєвського до Угорщини на початку 1919 р.) // Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. – Львів, 1997. – Т. 233: Пр. іст.-філософіч. секції. – С. 468-481. – Дод.: Звіт Т. Окунєвського з поїздки до Будапешту... [від 1 лют. 1919 р.]: с. 475-479. – Бібліogr.: с. 479-481.

5428. Бегей І. Юліан Бачинський: з життєпису, політичної та наукової діяльності. – Львів: Світ, 1998. – 52 с.: портр., іл. – Бібліogr.: с. 49-50.

Про дипломатичну місію УНР у Вашингтоні 1918-1919 рр.

5429. Богун-Гопівська І. Той бурений 1920-й // Дзвін. – Львів, 1994. – № 1. – С. 96-99.

Про взаємини між УНР і Польщею. Проект польсько-української конвенції.

5430. Борщак І. Польський наступ на Україну 1920 року у міжнародній політиці // Червон. шлях. – Х., 1925. – № 9. – С. 76-92; 1927. – № 7/8. – С. 109-144.

5431. Будков Д.В., Веденєєв Д.В. Організація зовнішньополітичного інформування за доби Директорії Української Народної Республіки // Міжнародні зв'язки України: Наук. пошуки і знахідки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1993. – Вип. 4. – С. 12-20.

5432. Будков Д., Веденєєв Д. Слово правди про Україну: Система зовнішньополіт. інформування в часи Директорії: [Іст. огляд] // Політика і час. – К., 1993. – № 10. – С. 69-74.

5433. Варгатюк С. Варшавські переговори дипломатичної місії Директорії УНР 1920 р. // Нова політика. – К., 1996. – № 2. – С. 53-56.

5434. Варгатюк С.В. Діяльність української делегації на Паризькій мирній конференції [січ. 1919–січ. 1920 рр.]. – К., 1995. – 21 с. – Деп. в ГНТБ України 16.02.95, № 360 – Ук95.

5435. Варгатюк С.В. Зовнішня політика Директорії УНР: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1996. – 26 с. – Бібліогр.: с. 25.

*5436. Варшавський договір між поляками й С. Петлюрою 21 квітня 1920 р. – Б.м.: Знання, [1920]. – 36 с.

5437. Васильєв В., Мазурик В. Питання Східної Галичини в українсько-польських взаєминах 1918-1923 рр. // Польща – Україна: історична спадщина і суспільна свідомість: Тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Кам'янець-Подільський, 29-31 трав. 1992 р. – К., 1992. – С. 12-14.

*5438. Васковський Р. Політика Антанти щодо України в 1919 році // Міжнародні зв'язки народів Європи: Матеріали наук. конф. – Запоріжжя, 1996. – С. 62-64.

5439. Васковський Р.Ю. У пошуках союзників: зовнішня політика Директорії УНР у першій половині 1919 року // Грані: Наук.-теорет. і громад.-політ. альм. – Дніпропетровськ, 1999. – № 2. – С. 36-43. – Бібліогр.: с. 42-43.

5440. Веденєєв Д., Гошуляк А. Дипломатична служба Української Народної Республіки доби Директорії // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 1. – С. 73-87.

5441. Веденєєв Д.В. Українська делегація на мирній конференції в Парижі [січ. 1919 – січ. 1920 рр.] // Міжнародні зв'язки України: Наук. пошуки і знахідки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1993. – Вип. 4. – С. 21-31.

5442. Войны польского империализма, 1918-1921 / Пер. польського труда

А. Пшибильского «Борьба Польши за свои границы» с предисл. и примеч. М. Бобровского. – М.: Гос. воен. изд-во, 1931. – 255 с.: карты. – Имен. указ.: с. 242-244. – Указ. геогр. назв.: с. 245-252. – Указ. действовавших войсковых соединений: с. 253-254.

Зокрема про події на Україні 1918-20 рр.

5443. «... Все ж таки повернемося на Україну» / Публ. В. Сергійчука // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 4. – С. 14-32.

Подано 3 протоколи нарад послів і голів закордонних місій Української Народної Республіки 1920 р.

5444. Гаврилюк Г.І. Спроба заключення військової конвенції УНР з «урядом Півдня Росії» в 1920 р. // Вісн. Харк. ун-ту. – 1996. – № 387: Історія України, вип. 1 – С. 152-157.

Те ж // Київ. старовина. – К., 1997. – № 3/4. – С. 152-156. – Бібліogr.: с. 155-156.

5445. Галайчук Б. Польська окупація України в 1919-1920 рр.: Правн.-політ. аналіз // Укр. самостійник. – Мюнхен, 1958. – № 3. – С. 7-13.

5446. Гентош Л. Якщо всі шляхи ведуть до Рима: Про діяльність укр. надзв. дипломат. місії при Апостольському престолі в трав. – лип. 1919 р. // Політика і час. – К., 1997. – № 5/6. – С. 95-98.

5447. Головченко В. Соборна Україна на міжнародній арені 1919 р.: надії і втрачені шанси // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми: (До 80-річчя Акту Злуки 22 січ. 1919 р.). – К., 1999. – С. 212-220.

5448. Гончар Б.М., Городня Н.Д. Відносини між Францією та УНР (грудень 1918 – квітень 1919 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 2000. – № 2. – С. 47-57. – Бібліogr.: с. 56-57.

5449. Городня Н. Їм потрібні були сильні союзники: Укр. питання на Париз. мирній конф. 1919 р. // Політика і час. – К., 1995. – № 11. – С. 75-80.

5450. Городня Н.Д. Позиція Західних держав (США, Англії, Франції) щодо державності України (листопад 1918 – квітень 1919 р.) // Питання нової та новітньої історії: Зб. наук. ст. – К., 1994. – Вип. 40. – С. 120-130.

*5451. Грушевський М. В першій делегації українських соціал-революціонерів (квіт. 1919 р. – лют. 1920 р.) // Борітесь – поборете. – Відень, 1920. – № 3. – С. 47-60; 1921. – № 7. – С. 28-55.

5452. Гуковський О. Французька інтервенція на Україні. – Х.: Пролетарій, 1929. – 64 с.

Період Директорії. – С. 3-11, 23-34.

5453. Даскалюк О. Міжнародна конференція в Брюкселі і співучасть України // Воля. – Віденсь., 1920. – Т. 3, № 12. – С. 467-469.

Фінансове відродження Європи після війни і участь України.

5454. Дипломат. Ще про нашу дипломатичну роботу // Воля. – Віденсь., 1920. – Т. 4, № 3. – С. 152-153.

5455. До високого Уряду Речі Посполитої Польської // Воля. – Віденсь., 1920. – Т. 1, № 5. – С. 215-216.

5456. [Документи з історії петлюрівщини] / Передм. «З архіву міжнародної повії: (Про деякі петлюр. документи) В. Сухино-Хоменко // Літопис революції. – Х., 1929. – № 3. – С. 231-261.

Українська дипломатична місія в Польщі з 3 жовтня по 7 листопада 1919 р.

5457. Злєпко Д. Українсько-польські взаємини періоду 1919-1923 рр.: (На підставі нім. держ. документів) // Віднова. – Мюнхен, 1985. – № 3. – С. 93-105.

5458. Історичний календар-альманах «Червоної Калини» на 1939 рік. – Львів: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1938. – 209 с.

Зі змісту: Борщак І. Один фрагмент із дипломатичної акції Союзних держав супроти України: (Пер. із VII гл. фр. праці «Україна на Мировій конференції 1919-1923»). – С. 114-118; Рудницький М. Паріж, 1919: Переважне становище укр. делегації на Мировій конф. – С. 119-128; Микетей Г. У місії до Югославії: З Кам'янця до Букарешту [1919 р.]. – С. 137-156.

5459. Історія: Доп. та повідомл. четвертого Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. Ч. 2. ХХ століття / Міжнар. асоц. україністів та ін.; Відп. ред.: С. Кульчицький, В. Даниленко. – Одеса; К.; Львів, 1999. – 642 с.

Зі змісту: Литвин С. Симон Петлюра і проблема Варшавського договору в українській та польській історіографії. – С. 74-84; Городня Н. 1919 рік: УНР в пошуках міжнародної підтримки. – С. 290-296; Штогрин Д. Делегація України на мирову конференцію в Паризі та її видання 1919-1920 рр. – С. 304-308.

5460. Как пан Петлюра продавал Україну. – Х.: Всеукргосиздат, 1920. – 11 с. – (УССР; № 85).

5461. Как пан Петлюра продал Україну. – Х., 1920. – 7 с.

Те ж. – Б.м.: Политотдел 14 Сов. армии, 1920. – 4 с.

5462. Калакура О. Акт злуки в контексті українсько-польських відносин // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми: (До 80-річчя Акту Злуки 22 січ. 1919 р.). – К., 1999. – С. 264-270. – Бібліогр.: с. 270.

5463. Каменецький І. УНР і українська заграниця політика між двома світовими війнами // Укр. історик. – Нью-Йорк; К. та ін., 1993. – № 1/4. – С. 78-97.

УНР і Польща в 1919-20 рр. – С. 78-83.

5464. Карманський П. Наша дипломатична станиця при Св. Престолі в Римі в рр. 1919-1920 // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 2. – С. 3-4.

5465. Кедрин І. Паралелі в історії України. – Нью-Йорк: Червона Калина, 1971. – 139 с. – На обкл. назва: Паралелі в історії України: З нагоди 50-річчя Ризького миру. – Відбитка із Календаря-альманаху «Свободи» за 1971 рік з доп.

Ч. 2: Документи: Варшавський договір, квітень 1920 р.
– С. 89-95.

5466. Кедрин І. Роки 1919-1939-1959 у широкому світі // Календар «Свободи» на мазепинський рік 1959. – Нью-Йорк, 1959. – С. 34-42.

Україна на Паризькій мирній конференції 1919 р. – С. 34-36.

5467. Клімецький М. Війна чи мир: Пол.-укр. переговори, 1918-1921 // Polska i Ukraina: Sojusz 1920 roku i jego następstwa. – Torun, 1997. – С. 77-78.

5468. Кобилянський Л. Українське посольство в Туреччині (1/11.1918 – 22/4.1919) // Нова Україна. – Прага, 1925. – № 2/3. – С. 77-91.

Спогади головного лікаря Київського кліничного військового шпиталю про роботу в Туреччині.

5469. Кобринська С.Б., Карпо В.Л. До передумов Ризького миру: Боротьба УНР за міжнар.-прав. визнання в умовах укр.-пол. конфлікту // Питання історії України: Зб. наук. ст. – Чернівці, 1997. – Вип. 1. – С. 182-190.

5470. Ковалевський О. Про польсько-українські відносини: (Лист з Варшави) // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 1, № 5. – С. 198-200.

5471. Комар В. Варшавський договір 1920 року: необхідність чи закономірність // Поділля і Волинь у контексті історії українського національного відродження: Наук. зб. – Хмельницький, 1995. – С. 154-155. – Бібліогр.: с. 155.

5472. Кравченюк О. Перша українська дипломатична місія в Америці (1919-1921) // Любіть Україну: Альм. Укр. Брат. Союзу, 1994. – Скрентон, [1993]. – С. 114-126.

5473. Крезуб А. Перша умова Директорії УНР з німцями з дня 17.11.1918 р. // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1929. – Кн. 5. – С. 458-464.

5474. Крушинський Ф. Петлюра й Пілсудський: (В 16-ту річницю договору з 22 квіт. 1920 р.) // Молода Україна. – Париж, 1936. – № 4/5. – С. 5-8.

5475. Кучабський В. Польська дипломатія і «східно-галицьке» питання на Паризькій мировій конференції в 1919 році // Дзвони. – Львів, 1931. – № 1. – С. 35-45; № 2. – С. 109-122.

Розд. з кн.: Kuchabsky V. Die Westukraine im Kampfe mit Polen und dem Bolschewismus in den Jahren 1918-1923. – Berlin, 1934. – 439 s.

Відомостей про видання українською мовою не знайдено.

5476. Кучабський В. Українська дипломатія і держави Антанти в році 1919 // Дзвони. – Львів, 1931. – № 6. – С. 380-395; № 7. – С. 456-469; № 8. – С. 541-553; № 9. – С. 607-615.

Продовження статті «Польська дипломатія...» (Дзвони. – 1931. – № 1, 2.)

5477. Кучер Т. Варшавська угода 21 квітня 1920 р. // Історична школа професора Володимира Задорожного: Наук. зб. – Ужгород, 1999. – Вип. 1. – С. 122-127.

5478. Кушнір М. Наша міжнародна політика // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 1, № 4. – С. 151-155.

5479. Кушнір М. Україна і конференція Миру // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 6, № 1. – С. 5-10.

5480. Кушнір-Якименко М. Антанта і Східна Європа // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 2, № 6. – С. 241-244.

5481. Кушнір-Якименко М. Ліга Націй та Україна // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 4, № 9. – С. 437-439.

5482. Кушнір-Якименко М. Національні держави Сходу і Східна Європа // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 2, № 7/8. – С. 293-295.

5483. Левицький Д. Данія і Україна: Розмова з послом в Данії // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 2, № 10. – С. 406-407.

5484. Литвин С. «Мусимо піти на все, аби нитка української державності не перервалась»: (Варшав. угода 1920 р.: Нові джерела до вивч. пробл.) // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1999. – Т. 4. – С. 235-253. – Бібліогр.: с. 252-253.

Подано Протокол політичної наради, скликаної Головою Української дипломатичної місії у Варшаві. – С. 239-252.

5485. Литвин С. Одна із спроб С. Петлюри докликатись Європи: (Не-відоме інтерв'ю італ. часопису «Л'ідеа національ») // Людина і політика. – К., 2000. – № 1. – С. 22-24.

Подано текст інтерв'ю «Боротьба за українську державність», Варшава, лютий 1920 р.

5486. Лісевич І. Політичні аспекти українсько-польського союзу 1920 р. // Polska i Ukraina: Sojusz 1920 roku i jego następstwa. – Torun, 1997. – С. 81-97.

5487. Лозинський М. Справа Східної Галичини на Мировій конференції // Народний календар товариства «Просвіта» з літературним збірником на звичайний рік 1921. – Львів, 1920. – С. 134-137.

***5488. Лозовий В.С.** Зовнішня політика Директорії УНР в Кам'янецьку добу (черв. – листоп. 1919 р.) // Akademia на пошану професора Л.А. Коваленка: Іст.дослідження – Кам'янець-Подільський, 1997. – Ч. 1. – С. 146-148.

5489. Лотоцький О. В Царгороді / Ред. Р. Смаль-Стоцький. – Варшава, 1939. – 179 с. – (Пр. / Укр. наук. ін-т; Т. 40. Сер. мемуарів; Кн. 5). – Дод. (фр., англ. та укр. мовами): с. 153-175.

В додатках подано 21 документ: ноти, меморандуми, рапорти та листи до Міністерства закордонних справ Туреччини, до Високого Комісаріату Франції, до Високого Комісаріату Англії, до представників Антанти та ін.

5490. Марголін А. Україна і Антанта: Розмова з послом УНР в Англії // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 2, № 7/8. – С. 305-306.

5491. Мацієвич К. Наши орієнтації: Бесіда з головою Надзв. дипломат. місії УНР в Румунії // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 2, № 7/8. – С. 307-309.

5492. Михайллюк Б. Варшавський договір: В світлі націоналіст. критики. – Вінніпег: Накладом авт., 1950. – 112 с.

5493. Нота Директорії до Правительств всього світу // Полтав. кооператор. – Полтава, 1918. – № 6. – С. 9-10.

5494. Нота українського посла в Берліні до головноуповноваженого Антанти в Прибалтиці ген. Нісселя // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 1, № 3. – С. 111-115.

Версальський мир і Східна Європа.

5495. Нота Уряду Української Народної Республіки до Найвищої ради Антанти // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 1, № 5. – С. 214-215.

5496. Ноти і заява до Польського правительства: 1. Заява польському міністрові закордонних справ Голови Української Місії в Варшаві. 2. Ноти // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 1, № 8. – С. 272-275.

5497. Окунєвський Я. Санітарні відносини на Україні // Воля. – Відень, 1920. – Т. 1, № 11. – С. 524-530.

Допомога Міжнародного Червоного Хреста Україні.
Звіт представника Міжнародного Червоного Хреста майора
Ледеря про становище на Україні.

5498. Окунєвський Я. Ще про санітарну допомогу Україні // Воля. – Відень, 1920. – Т. 2, № 10. – С. 401-402.

5499. Онацький Є. Творення дипломатичної місії при Ватикані за Карманського і Тишкевича // Бюлетень: Матеріали 4-ої наук. конф. НТШ. – Торонто, 1953. – Ч. 1(4). – С. 33-60.

5500. Павленко М. Українські військовополонені й інтерновані у таборах Польщі, Чехословаччини та Румунії: ставлення влади і умови перебування (1919-1924 рр.) / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1999. – 353 с. – Прим.: с. 317-351.

1919-1920 рр. – С. 3-81.

5501. Павлюк О.В. Боротьба України за незалежність і політика США (1917-1923). – К.: Видавн. дім «KM Academia», 1996. – 187 с.

[Розд.] 5: Україна і США на Паризькій Мирній конференції. – С. 48-66.

[Розд.] 6: Дипломатична місія Ю.Бачинського й українсько-американські відносини в другій половині 1919 р. – С. 67-82.

[Розд.] 7: Втрата останніх ілюзій: Україна й політика США під час польсько-радянської війни 1920 р. – С. 83-102.

5502. Павлюк О. «Притягти на Україну антанський капітал...»: Надзв. торг.-фін. місія УНР та її уроки // Політика і час. – К., 1999. – № 1. – С. 80-82.

Доба Директорії.

5503. Павлюк О. Три місії до Вашингтона // Політика і час. – К., 1997. – № 1. – С. 65-74.

Про дипломатичні місії УНР (серпень 1919 – грудень 1920 р.) і Західноукраїнської Народної Республіки (квітень 1920 – грудень 1921 р.). – С. 65-72.

5504. Павлюк О.В. «Українське питання» в польсько-румунських відносинах 1918-1921 рр. // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Суспіл.-політ. науки. – 1991. – Вип. 1. – С. 102-107.

5505. Петлюра С. Звернення до Найвищої Ради Держав Антанти: Наша Петлюріана: Документи // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1996. – № 2. – С. 12-20.

5506. Петлюровская Украина и Лига Наций // Коммунист. – Х., 1921. – № 6. – С. 92-93.

Листування представників уряду Директорії з Лігою Націй.

5507. Поссе С. Українська Директорія та її зовнішня політика: (Київ. і Вінниц. періоди) // Літопис революції. – Х., 1929. – № 5/6. – С. 3-44.

***5508.** Про українсько-американські стосунки в Греції: (За щоденником укр. посла в Атенах 1919 р.) / В.Т. // Вісник. – Нью-Йорк, 1960. – № 4. – С. 23-25.

5509. Прушинський М. Драма Пілсудського. Війна 1920 / Пер. з пол. В.В. Булгакова, В.П. Ведіної. – К.: Лібра, 1997. – 335 с., [16] арк. іл.: портр.

Про українсько-польські взаємини.

5510. Раковський М.Ю., Трубчанінов С.В. Табір контрреволюції на Півдні України в період інтервенції Антанти // Укр. іст. журн. – К., 1989. – № 11. – С. 13-25.

Переговори між країнами Антанти та урядом Директорії.

5511. Рижське замирення й інтереси України / С. З-ко // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 4, № 4. – С. 169-171.

5512. Сергійчук Б. Уряд УНР і Вселенський престол: з історії відносин // Людина і світ. – К., 1997. – № 2. – С. 36-39.

Доба Директорії, 1919 р.

5513. Симоненко Р.Г. Провал політики міжнародного імперіалізму на Україні (II половина 1919 – березень 1921 р.) / АН УРСР. Ін-т історії. – К.: Наук. думка, 1965. – 302 с. – Бібліогр.: с. 291-299.

5514. Симоненко Р.Г., Реєнт О.П. Українсько-російські переговори в Москві (січень-лютий 1919 р.): Зб. документів / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1996. – 85 с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 25-26. – Документи: с. 28-84.

5515. Сідак В. З історії військового аташату Директорії УНР // З арх. ВУЧК – ГПУ - НКВД – КГБ. – К., 1994. – № 1. – С. 38-42.

5516. Скляров С.А. Польско-украинский территориальный спор и великие державы в 1918-1919 гг. // Исследования по истории Украины и Белоруссии. – М., 1995. – Вып. 1. – С. 130-167. – Бібліогр.: с. 165-167.

5517. Соловьова В.В. З історії дипломатичних відносин Директорії УНР і Раднаркому РСФРР у 1919 р. // Вісн. Київ. лінгв. ун-ту. Сер.: Історія, економіка, філософія. – 1997. – Вип. 1, ч. 1: Зб. наук. пр. каф. історії України. – С. 74-82. – Бібліогр.: с. 81-82.

5518. Соловйова В.В. Зовнішньоінформаційна діяльність українських дипломатичних представництв у країнах Центральної Європи (1918-1920) // Вісн. Київ. лінгв. ун-ту. Сер.: Історія, економіка, філософія. – 1999. – Вип. 3. – С. 155-161. – Бібліогр.: с. 160-161.

5519. Срібняк І. Симон Петлюра на чолі держави та війська: До питання про пол.-укр. взаємини 1919-1920 рр. // Михальчук В. Українська бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі: Заснування, розвиток, діяльність (1926-1998). – К., 1999. – С. 607-609.

5520. Срібняк І. Симон Петлюра на чолі держави та війська: До питання про пол.-укр. взаємини 1919-1920 рр. // Симон Петлюра та українська національна революція: Зб. пр. 2-го конкурсу петлюрознавців України. – К., 1995. – С. 137-164.

5521. Сторчак А.І. До питання про дипломатичні стосунки УНР доби Директорії // Наук. вісн. / Дипломат. акад. України. – К., 1998. – Вип. 1. – С. 72-75.

5522. Сціборський М. Договір ганьби // Розбудова нації. – Прага, 1933. – № 3/4. – С. 70-75.

*Те ж // Самост. думка. – Чернівці, 1933. – № 4. – С. 118-122.

Подано зміст договору між урядом УНР і урядом Польщі (21 квіт. 1920 р.).

5523. Терещенко Ю. Варшавський договір 1920 року і його оцінка українською дипломатією // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 130-139. – Бібліогр.: с. 139.

5524. Токаржевський-Карашевич І. Олександр Лотоцький як дипломат // Лицар праці і обов'язку: Зб. присвяч. пам'яті О. Лотоцького-Білоусенка. – Нью-Йорк, 1983. – С. 56-63.

Українське посольство в Царгороді в 1919 р.

5525. Трембіцький В. Дипломатичні взаємини Української держави з Ватиканом у 1918-1920 роках // Католицький щорічник, 1997. – К., 1998. – С. 142-148.

*5526. Трембіцький В. Санітарна блокада України 1919 р. // Вісті комбатанта. – Торонто, 1973. – № 5/6. – С. 59-66.

*5527. Три українські місії у Вашингтоні [1919-1921 рр.] / К. // Ювілейний альманах 1894-1944, виданий з нагоди п'ятидесятилітнього ювілею Українського народного союзу. – Джерсі-Сіті; Нью-Джерсі, 1944. – С. 291-293.

5528. Україна в міжнародній політиці. – Кам'янець[-Подільський], 1919. – 16 с.

5529. Україна перед Лігою Націй // Воля. – Віденськ., 1921. – Т. 1, № 4. – С. 205-208. – Передрук з газ. «L'Ukraine» від 24 груд. 1920 р.

Подано Меморандум П. Скоропадського про прийняття України в члени Ліги Націй та супровідний лист.

5530. Українські дипломатичні ноти в справі Галичини. – Камінець: Вид. «Стрільця» органу Галиц. армії, 1919. – 51 с. – (Україна в міжнар. політиці).

Зі змісту: Сидоренко Г. Нота Делегації УНР на Мирову Конференцію в Парижі (3 дня 2 лип. 1919 р.). – С. 8-20; Нота Української Делегації Найвищій Раді Мирової Конференції до власних рук голови Ради Клемансо (3 дня 14 лип. 1919 р.). – С. 21-38; Петрушевич Є. До найвищої Ради держав Антанти та її союзників: Відповідь Галиц. Уряду на Ноту (3 дня 25 черв. 1919 р.) – С. 39-46; Петрушевич Є. Нота: До всіх культ. народів і їх правителств. – С. 47-51.

5531. Українсько-німецькі відносини в 1914-1920 рр.: соціоісторичний аналіз / Уклад. В.В. Перепадя. – Запоріжжя: ЗДУ, 1999. – 144 с.

Доба Директорії. – С. 78-86.

5532. Устименко В. С.В. Петлюра про зовнішню політику Директорії // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 43-52. – Прим.: с. 51-52.

5533. Хома І. Апостольський Престол і Україна, 1919-1922=Relationes diplomaticae inter S. Sedem et Rempublicam Populararem Ucrainae annis, 1919-1922. – Рим, 1987. – 134, [1] с. – (Вид. Укр. катол. ун-ту св. Клиmenta Папи; Т. 60).

В дод. подано 23 документи: лист папи Бенедикта XV до митрополита А. Шептицького, листи Д. Дженоцкі, апостольського візитатора в Україні та ін. Листи італійською мовою.

5534. Цвенгрош Г.Г. Дипломатична служба Української Народної Республіки у Французькій республіці в обороні та на сторожі незалежності Української держави, інших незалежних держав Східної Європи (березень – квітень 1919 р.) // Національна еліта та інтелектуальний потенціал України: Тези доп. Міжнар. наук. конф. (18-20 квіт.). – Львів, 1996. – С. 196-197.

5535. Цвенгрош Г.Г. Митрополит Андрей Шептицький і польсько-українська війна 1918-1919 рр. // Польща – Україна: історична спадщина і суспільна свідомість: Тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Кам'янець-Подільський, 29-31 трав. 1992 р. – К., 1992. – С. 94-97.

5536. Цвенгрош Г.Г. Рим і Україна: Апостольський престол і митропо-

лит А. Шептицький у 1918-1919 рр. // Дзвін. – Львів, 1992. – № 5/6. – С. 107-113.

Листи А. Шептицькому від апостольського візитатора А. Ратті. Повідомлення про призначення М. Тишкевича Головою дипломатичної місії УНР при Святому Престолі і відповідь за підписом кардинала Гаспаррі. Телеграма-відповідь Президента США Т. Вільсона.

5537. Цвенгрош Г.Г. Українська Народна Республіка і Апостольський Престол // Всесвіт. – К., 1993. – № 1. – С. 158-159.

Про встановлення дипломатичних відносин УНР із Святым Престолом у Ватикані. Подано 2 листи: Українська Народна Республіка монсеньйору Кардиналу секретареві Міністерства закордонних справ від імені українського народу та відповідь Ватикана: Голові Директорії УНР Головному Отаманові Симону Петлюрі.

5538. Щубов Л.В. Варшавські переговори уряду Директорії УНР з Польщею 1920 р. // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1999. – № 377: Держава та армія. – С. 114-119. – Бібліогр.: с. 118-119.

***5539. Шанковський Л.** 1920-й рік: до зовнішньополітичної і мілітарної ситуації УНР в останньому році боротьби Української регулярної армії (І.ІІ. 1919 – 30.ІІ. 1920) // Альманах-календар «Провидіння». – Філадельфія, 1970. – С. 67-94.

5540. Шевченко І., Балюн О. Антанта проти українського «сепаратизму»: Дипломатія доби Директорії УНР та її уроки // Політика і час. – К., 1998. – № 7. – С. 65-72; № 8. – С. 65-73.

5541. Шелухин С. Варшавський договір між поляками й Петлюрою 21 квітня 1920 року. – Прага: Нова Україна, 1926. – 40 с.

Те ж. – Прага: Знання, 1946. – 40 с.

*Те ж. – Лондон: Гага, 1966. – 40 с.

5542. Шелухін С. Україна перед Лігою Націй // Воля. – Віденсь, 1921. – Т. 1, № 10. – С. 443-446.

5543. Шелухин С. Як будувано Українську соборність. В. Панейко на роботі в українській делегації на Мирову конференцію в Парижі 1919-го р.: [Доповідь] // Наша культура. – Варшава, 1936. – № 1. – С. 47-54.

5544. Шиянюк Ж.В. Зовнішньополітичне становище України напередодні і в період приходу до влади Директорії // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1999. – № 377: Держава та армія. – С. 84-91. – Бібліогр.: с. 90-91.

5545. Юрченко О. Українсько-російські стосунки після 1917 р. в правному аспекті: (З приводу десятиріччя смерті О. Юрченка). – Мюнхен, 1971. – 402 с. – (Укр. вільний ун-т. Сер.: Монографії; № 19). – Тези до пр. також англ., нім., фр. мовами. – Тит. арк. парал. нім.

[Розд.] 7, [гл. 1.]: Стосунки УНР з советським та іншими російськими режимами і західними державами з листопада 1918 по грудень 1920 року. – С. 215-292.

5546. Яблонський В.М. Діяльність української делегації на Паризькій мирній конференції в 1919 році // Тези шостої Всеукр. наук. конф. з іст. краєзнавства. – Луцьк, 1993. – С. 50-51.

5547. Яблонський В.М. Основні проблеми зовнішньополітичної діяльності уряду УНР (черв. – груд. 1919 р.) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1994. – Вип. 22. – С. 155-164. – Бібліогр.: с. 164.

5548. Ясінський Б. Українські дипломатичні місії у Вашингтоні, Д.К. в роках 1919-1923. – Вашингтон: Б-ка Конгресу, 1998. – 21 с.

5549. Яцюк М. Пошук Директорією зовнішніх союзників у боротьбі за незалежність УНР (кінець 1918-1920 рр.) // Схід. – Донецьк, 1999. – № 7. – С. 29-33. – Бібліогр.: с. 33.

5550. Яцюк М.В. Тимчасові дипломатичні місії Директорії УНР (кінець 1918-1920 рр.) // Вісн. Харк. ун-ту. – 1998. – № 401: Історія України, вип. 2. – С. 85-93.

5551. Яцюк М.В. Формування Директорією УНР основних зasad зовнішньої політики (кінець 1918-1920 рр.) // Вісн. Харк. ун-ту. – 1998. – № 401: Історія України, вип. 2. – С. 77-85.

Див. також № 680, 1028, 1606, 1608, 1617, 1636–1639, 1642, 1658, 1666, 1673, 3745, 3984, 4343, 4358, 4418, 4428, 4435, 4629, 4658, 4680, 4688, 4689, 4727–4729, 4738, 4776, 4846, 4847, 4852, 4943, 4976, 5169, 5175, 5200, 5489, 6070, 6485, 6751, 6752

Культура. Наука. Освіта

5552. Баглай Й. Від перших аматорських драмгуртків до професійного театру: (За матеріалами протоколів Голов. від. т-ва «Просвіта») // Наук. зб. т-ва «Просвіта» в Ужгороді. – 1996. – Вип. 1. – С. 31-37.

1919-1920 рр. – С. 31-35.

5553. Баженов Л. Іван Огієнко й розвиток краєзнавства на Правобережній Україні [1919-1920 рр.] // Тези доп. тринадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 6 верес. 1994 р. – Вінниця, 1994. – С. 67-69.

5554. Головна Книжна Палата: Хроніка // Наше минуле. – К., 1919. – № 1/2. – С. 174-175.

Про заснування Книжкової Палати в січні 1919 р.

5555. Дем'янчук Г.С. З історії української преси на Волині (1918-

1919 рр.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. другої Всеукр. наук.-теорет. конф., 21-22 груд. 1994 р. – Львів; Житомир, 1994. – С. 41-43.

5556. Дідківська Г. Джерельна база україніки // Слово і час. – К., 1998. – № 9/10. – С. 27-29.

Зокрема про заснування відділу Україніки у 1919 р. – С. 27-28.

5557. До Української Республіканської капели: Привітання Голов. Отамана С. Петлюри Укр. Респ. капелі // Воля. – Віденський, 1919. – Т. 4, № 1. – С. 19.

5558. Дольницький М. Шевченківське свято в Бершаді на Великій Україні в 1920 р. // Укр. скитаць. – Віденський, 1923. – № 5. – С. 12-19.

Про допомогу УГА в організації свята.

5559. Єфремов С. Карна експедиція: Епізод з найновішої історії укр. книги: [Про знищенння укр. книжок Добрармією в Києві (серп. – верес. 1919 р.)] / Вступ. ст. «Ще про один похід проти української книги» Г. Зленка // Книжник. – К., 1992. – № 4. – С. 44-46.

5560. Журавель Г. Просвітницька спілка «Українська культура» [1919-1920 рр.] // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 122-126.

5561. Жученко М. [Дорошенко Д.] Літературне життя на Україні Наддніпрянській в 1919 році // Хлібороб. Україна. – Віденський, 1920-1921. – 36. 2/4. – С. 243-248.

5562. Жученко М. [Дорошенко Д.] Українське письменство в 1920 році: (Бібліогр. замітки) // Хлібороб. Україна. – Віденський, 1920-1921. – 36. 2/4. – С. 238-243.

5563. Жученко М. [Дорошенко Д.] Український видавничий рух в 1919 р. // Хлібороб. Україна. – Віденський, 1920. – 36. 1. – С. 110-115.

5564. Зубенко І. «Веселка» і «веселківці» // За державність: Матеріали до історії війська укр. – Варшава, 1938. – 36. 9. – С. 226-235.

Про створення журналу «Веселка» і літературно-артистичного товариства «Веселка».

5565. Ківшар Т. Український книжковий рух як історичне явище (1917-1923 рр.) / НАН України. Центр пам'яткоznавства, Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури, Київ. ін-т культури. – К.: Логос, 1996. – 344 с.

Розд. 3: Книжкова справа за часів Директорії Української

Народної Республіки (груд. 1918 р. – листоп. 1920 р.). – С. 132-152.

5566. Кошиць О. З піснею через світ: (Подорож Укр. респ. капели). Т. 1. – Вінніпег: Культура й освіта, 1952. – 194, [2] с.

Зі змісту: Київ: С. Петлюра доручає зорганізування капели [1919 р.]. – С. 9-11; Законопроект про капелу й незреалізована асигновка грошей для капели. – С. 16-18; [Про перебування капели в містах Тернополі, Кам'янці-Подільському, Станіславі, Стрию та на Закарпатті в 1919 р.] – С. 22-48.

Те ж / Осередок укр. культури й освіти. – 2-е вид. – Вінніпег, 1986. – 194 с.

Те ж / Передм. М. Головашенка. – К.: Рада, 1998. – 328 с.: іл.

5567. Кушнір Б.М. Освітньо-культурні перетворення на Поділлі в 1919 році // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 285-289. – Бібліогр.: с. 289.

5568. Левицький О.І. З історії «Просвіти» в селі Цівківцях Новоушицького району наприкінці 1918 – на початку 1919 р. // Тези доп. одинадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 3 верес. 1992 р. – Вінниця, 1992. – С. 113.

5569. Левченко М. Відзначення шевченківського свята в селі Курівцях на Західному Поділлі в 1919 р. // Тези доп. шістнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 11 лют. 1997 р. – Вінниця, 1997. – С. 44.

5570. Назаренко Є. Огіенко і університетська друкарня // Духовна і науково-педагогічна діяльність І.І. Огіенка (1882-1972) в контексті українського національного відродження: Наук. доп. другої Всеукр. наук.-теорет. конф. (18-19 лют. 1997 р.): До 115-річчя від дня народж. – Кам'янець-Подільський; К., 1997. – С. 98-99.

5571. Нестуля О. Біля витоків державної системи охорони пам'яток культури в Україні: (Доба Центральної Ради, Гетьманщини, Директорії) / АН України. Ін-т історії України та ін. – К.; Полтава, 1994. – 240 с.

Гл. 3: Охорона пам'яток культури за Директорії УНР. – С. 195-219.

5572. Нестуля О. До питання про музейне будівництво в Білій Церкві в 1918 – на початку 20-х років // Проблеми збереження та відродження пам'яток історії та культури: Матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 70-річчю Білоцерк. держ. краєзн. музею, 25-27 трав. 1994 р. – Біла Церква, 1994. – С. 17-20.

5573. Нестуля О.О. До питання про охорону пам'яток культури за

Директорії // Укр. іст. журн. – К., 1994. – № 6. – С. 115-122. – Бібліогр.: с. 122.

5574. Нестуля О.О. Роль П.В. Клименка в організації охорони пам'яток Поділля за доби Директорії УНР // Духовні витоки Поділля: творці історії краю: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 верес. 1994 р., м. Кам'янець-Подільський. – Хмельницький, 1994. – Ч. 1. – С. 307-309.

5575. Папакін Г.В. Архівні джерела про вшанування пам'яті Т.Г. Шевченка у 1919 році // Арх. України. – К., 1989. – № 1. – С. 9-13.

5576. Пижик А.М. З історії розвитку музичного мистецтва України доби Директорії // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1997. – Вип. 35. – С. 89-98. – Бібліогр.: с. 98.

5577. Пижик А.М. Культурно-освітня політика в добу Директорії УНР (1918-1920 рр.): Автореф. дис. .... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1998. – 19 с. – Бібліогр.: с. 17.

5578. Пижик А.М. Культурно-просвітня діяльність уряду УНР в період Директорії. – К.: Четверта хвиля, 1998. – 35 с. – Бібліогр.: с. 33-35.

5579. Повстенко О. Катедра св. Софії у Києві в 1920-1940 роках / Добірку підгот. В. Вечерський // Пам'ятки України. – К., 1996. – № 3/4. – С. 12-15. – Текст подається за вид.: Повстенко О. Катедра св. Софії у Києві. – Нью-Йорк: Вільна Акад. наук у США, 1954.

Про діяльність Центрального Комітету охорони пам'яток старовини та Всеукраїнської Академії Наук при уряді УНР. – С. 12-13.

5580. Проничев Д.С. Сатира Аркадия Аверченко в севастопольських газетах «Юг» и «Юг России» (1919-1920) // Культура народов Причорноморья. – Симферополь, 1998. – № 3. – С. 379-380. – Бібліогр.: с. 380.

5581. Протоколи перших років існування ЦНБ: [Арх. матеріали] // Бібл. вісн. – К., 1993. – № 5/6. – С. 22-25.

1919-1920 pp. – С. 22-24.

5582. Русова С.Ф. З громадського життя в Кам'янці // Воля. – Відень, 1920. – Т. 2, № 5. – С. 210-213.

5583. Савченко Г.П., Срібняк І. Заснування головного військово-історичного музею-архіву Армії УНР // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (36. ст.). – К., 1996. – С. 188-198. – Бібліогр.: с. 198.

1920 р. – С. 188-191.

5584. Савченко І.В., Пижик А.М. З історії створення інформаційної служби Директорії УНР // Поділля і Волинь у контексті історії українського національного відродження: Наук. зб. – Хмельницький, 1995. – С. 148-150. – Бібліогр.: с. 150.

5585. Сергєєва I. З історії формування колекції єврейської літератури Національною бібліотекою України (1918-1939) // Бібл. вісн. – К., 1996. – № 6. – С. 13-15.

Доба революції. – С. 13-14.

5586. Сирополко С. Діяльність Культурно-освітньої комісії Трудового Конгресу: (На основі арх. матеріалів) [1919 р.] // Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1939. – Львів, 1938. – С. 59-63.

5587. Собчинська М.М. Софія Русова і Кам'янець-Подільський // Духовні витоки Поділля: творці історії краю: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 верес. 1994 р., м. Кам'янець-Подільський. – Хмельницький, 1994. – Ч. 1. – С. 310-311.

5588. Сохацька Є. Молодомузівці в Кам'янці-Подільському: (періоду УНР) // Творчість Богдана Лепкого в контексті європейської культури ХХ століття: (Матеріали Всеукр. наук. конф., присвяч. 125-річчю від дня народж. письменника). – Тернопіль, 1998. – С. 61-67. – Бібліогр.: с. 67.

5589. Статут просвітнього союзу «Українська культура». – Полтава, 1919. – 26 с.

5590. Чижевський П. Український книжковий ринок: Пер. з рос. / Вступ. ст. «Міністр фінансів УНР» Н. Солонської // Бібл. вісн. – К., 1995. – № 5. – С. 15-18.

5591. Юрченко О. Українське національно-культурне життя на Полтавщині під денікінською окупацією у 1919 р. // Полтавський археологічний збірник. – Полтава, 1995. – [Вип.] 4: Пам'яті В.М. Щербаківського (1876-1957). – С. 133-140. – Бібліогр.: с. 139-140.

Див. також № 732, 1690, 1744, 1745, 1755, 1924, 2005, 2043, 2290, 3887, 4446, 4454, 4465, 4468, 4558, 4567, 4569, 4578, 4681, 4703, 4709-4711, 4719, 4720, 4723, 4724, 4730, 4733-4736, 4757, 4847, 4989, 5098, 5165, 5177, 5459, 5600, 5635, 6088, 6784

Наука

5592. Академія та наукове товариство: чому було припинено діяльність УАН / Комент. і публ. Т. Щербаня // Вісн. АН України. – К., 1992. – № 7. – С. 84-86.

Про тимчасове припинення Директорією на вимогу Українського наукового товариства діяльності Академії наук.

5593. Відомості про діяльність Української Академії наук в м. Києві: Перший рік її існування // Книж. вісн. – К., 1919. – № 1. – С. 58-60.

5594. Дорошенко Д. Українська Академія Наук у Києві і її праця в 1919 році // Воля. – Львів, 1920. – Т. 1, № 10. – С. 470-477.

5595. Звідомлення про діяльність Української Академії наук у Києві до 1 січня 1920 року. – Б.м., [1920]. – ХСV с.

5596. Звідомлення про діяльність Української Академії наук у Києві за 1920 рік (до 1 січня 1921 р.) / Передм. «1920 рік – «біла пляма» в літописі УАН» В.Г. Врублевського // Вісн. АН України. – К., 1992. – № 2. – С. 60-71.

5597. Коротке звідомлення про діяльність Української Академії Наук у Києві за 1919-1920 рр. / [Підгот.] А. Кримський; Укр. Акад. Наук. – К., 1925. – 34 с.

5598. Ляшко С. З досвіду роботи «Постійної комісії для складання і видання біографічного словника діячів України» (1919-1932) // Український біографічний словник: історія і проблематика створення: Матеріали наук.-практ. конф. (8-9 жовт. 1996 р., м. Львів). – Львів, 1997. – С. 79-81.

5599. Матвеєва Л., Ковальчук Л., Щоб вижила Академія: Для чого В.І. Вернадський їздив до Ростова? // Вісн. АН України. – К., 1993. – № 2. – С. 82-98.

УАН під час денкінської окупації Києва 1919 р.

5600. Петрикова В.Т. Питання книгознавства в науковій діяльності академіка Д.І. Багалія [1919 р.] // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 2. – С. 239-241.

5601. Пижик А.М. Директорія і Українська академія наук: до історії взаємостосунків // Михайло Грушевський і сучасність: Матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-річчю від дня народж. М.С. Грушевського. – К., 1998. – С. 57-59.

5602. Протоколи засідань Історико-філологічного відділу за 1919 рік [№ 1-9] // Записки Історико-філологічного відділу Всеукраїнської академії наук. – К., 1923. – Кн. 2/3. – С. 1-136.

5603. Протоколи перших років діяльності Академії наук України / Підгот. тексту, прим., передм. С.М. Кіржаєва // Вісн. АН України. – К., 1990. – № 2. – С. 73-85; № 7. – С. 46-57; 1991. – № 4. – С. 81-92; № 12. – С. 49-59. – В №№ 2, 4, 12 помилково С.І. Кіржаєв.

Друкуються Протоколи загальних зборів УАН (№№ 39-48, 51, 52, 54-56, 60-63, 65, 67-70) з 25 серпня 1919 року по 1 листопада 1920 р.

5604. Птуха М.В. П'ять років існування III Соціально-економічного відділу Української академії наук (1919-1923) / УАН. – К., 1924. – 28 с.

5605. Українське Наукове Товариство в Києві: Хроніка // Наше минуле. – К., 1919. – № 1/2. – С. 175-176.

Див. також № 1762, 1763, 1796, 1797, 4476, 4488, 4495, 4500, 4502, 4508, 4515, 4560, 4705

Освіта

5606. Агафонова Н. Концептуальне і практичне вирішення освітньої політики в Україні (1919-1920 рр.) // Рідна шк. – К., 1997. – № 3/4. – С. 76-79.

5607. Агафонова Н.В. Основні акценти в освітній політиці доби Директорії: (На арх. матеріалах) // Зап. іст. фак. / Одес. ун-т. – 1997. – Вип. 5. – С. 120-125.

*5608. Ант. Революція і школи / Полтав. губерн. ком. Укр. партії соціалістів-революціонерів. – Полтава, 1919. – 7 с. – Авт. зазнач. в кінці тексту.

Те ж. – Полтава, 1919. – 7 с. – Рос. мовою.

5609. Бульба Т.С. Бібліографічно-краєзнавчі дослідження у Кам'янець-Подільському державному університеті (початок ХХ ст.) // Культура України: історія і сучасність: Тези доп. Міжнар. наук.-теорет. конф., 25-26 жовт. 1994 р. – Х., 1994. – С. 123-124.

Про створення бібліотеки та бібліографічну роботу в університеті в жовтні 1918-1919 роках.

5610. Васькович Г. Шкільництво в Україні (1905-1920 рр.) / Укр. вільний ун-т; З супровід. словом А. Алексюка. – К.; Тернопіль: Мандрівець, 1996. – 360 с. – (Сер.: Габілітації; № 2). – Бібліогр.: с. 339-352. – Імен. покажч.: с. 354-359.

Шкільництво часів Директорії. – С. 84-86, 89, 91-96, 100-101, 109-110, 113-119, 121-123. – Прим. й допов. – С. 230, 241-242. – Дод.: 6. Меморандум Всеукраїнської Учительської Спілки до Директорії Української Народної Республіки. – С. 280-285.

5611. 2-й З'їзд делегатів Всеукраїнської учительської спілки 15-18 січня 1919 року: Доклади, протоколи, резолюції. – К., 1919. – 124 с.

5612. Духовна і науково-педагогічна діяльність І.І. Огієнка (1882-1972) в контексті українського національного відродження: Наук. доп. другої Всеукр. наук.-теорет. конф. (18-19 лют. 1997 р.): До 115-річчя від дня народж. – Кам'янець-Подільський; К., 1997. – 351 с.

Зі змісту: Ананко Ж. Ідея державної педагогіки у політичній співпраці С. Петлюри й І. Огієнка. – С. 91-92; Копилов С. Освітянська співпраця В. Петра та І. Огієнка у Кам'янець-Подільському державному українському уні-

верситеті (1918-1920 рр.). – С. 100-102; Козачок Я. Вклад Івана Огієнка в розбудову системи національної освіти. – С. 316-320.

5613. Завальнюк О.М. I. Огієнко і українське студентство (1918-1920 рр.) // Творчі вершини вченого: До 60-річчя від дня народж. М.Г. Кукурудзяка. – Кам'янець-Подільський, 1998. – С. 242-248. – Бібліогр.: с. 247-248.

5614. Завальнюк О.М. Спілка «служачих» Кам'янця-Подільського державного українського університету (1919-1920 рр.) // 90 років виникнення масового профспілкового руху в Україні: Матеріали наук. конф. «Профспілковий рух в Україні: актуальні проблеми теорії, історії і сучасності», присвяч. 90-річчю виникнення мас. профспілк. руху в Україні. – К., 1996. – С. 95-97.

5615. Крушельницький А. Чергові завдання Українського уряду і громадянства в справі шкільництва // Воля. – Віденськ., 1920. – Т. 1, № 4. – С. 161-166.

5616. Кукурудзяк М., Собчинська М. Подільське видання «Дністер» про реформу школи в Українській Народній Республіці // Тези доп. п'ятнадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 14 трав. 1996 р. – Вінниця, 1996. – С. 45-46.

5617. Майборода В. Іван Огієнко – міністр освіти і мистецтва України // Велетень науки: Матеріали Всеукр. наук.-пед. читань, присвяч. вивч. спадщини І. Огієнка (15-16 січ. 1996 р.). – К., 1996. – С. 97-104.

5618. Майборода С. Управління вищою освітою в Україні (20-ті роки ХХ ст.) // Вісн. Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1998. – № 2. – С. 142-150. – Бібліогр.: с. 149-150.

Доба Директорії. – С. 142-144.

5619. Нестерова В.А., Лозовий В.С. Освітня політика уряду УНР в Кам'янецьку добу Директорії // Південно-Східна Волинь: наука, освіта, культура: Матеріали Регіон. наук. краєзн. конф. – Хмельницький; Шепетівка, 1995. – С. 161-163.

5620. Пижик А.М. Вища освіта за Директорії УНР: (Київ. період) // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 105-107.

5621. Пижик А.М. Реформування системи національної освіти в добу Директорії УНР. – К.: Бланк-Прес, 1998. – 40 с.

5622. Потапова Л.В. Українська національна школа у період денікінської окупації [1919 р.] // Гуманізація навчально-виховного процесу: Наук.-метод. зб. – Слов'янськ, 1997. – Вип. 2. – С. 160-163.

5623. Сірополко С. Завдання нової школи. – Нова Ушиця на Поділлю: Накладом Вид. від. Поділ. губерн. нар. управи, 1919. – 20 с.

5624. Сірополко С. Освітня політика на Україні за часів Директорії // Збірник пам'яті Симона Петлюри (1879-1926). – К., 1992. – С. 166-171. – Репрінт. відтворення вид. 1930 р.

5625. Слюсаренко А.Г., Пижик А.М. Проблеми шкільної освіти за Директорії УНР // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1996. – Вип. 34. – С. 137-146. – Бібліогр.: с. 146.

5626. Справоздання ради Товариства шкільної освіти з дня 26-го вересня 1919 р. по 1-е січня 1920 р. – К., 1920. – 24, [5] с.: табл. – В кінці кн. дод.: Звіт товариства за 1919 р. Назва установ, що одержали допомогу від Товариства. Тимчасові норми оплати праці учителів і співробітників українських середніх шкіл Товариства на 1919-20 шк. рік.

***5627.** Телячий Ю.В. З історії управління освітою в період Директорії УНР // Наук. пр. / Кам'янець-Поділ. пед. ун-т. Іст. науки. – 1999. – Т. 3. – С. 259-270.

5628. Телячий Ю. Степан Сірополко – освітній діяч України [періоду Директорії у Кам'янець-Подільському] // Хмельниччина: Роки становлення та поступу (1937-1997): (Матеріали Всеукр. наук. іст.-краєзн. конф.), 26 верес. 1997 р. – Хмельницький, 1997. – С. 256-258. – Бібліогр.: с. 258.

5629. Труди З'їзда діячів позашкільної освіти й дошкільного виховання в Києві, 10-13-го січня 1919 р. / Ред. М. Ільїнського; Від. по позашк. освіті Поділ. губерн. управи. – Кам'янець на Поділлю, 1919. – 97 с.

Див. також № 1680, 1828, 1834, 1835, 1845, 1885, 1896, 1912, 1933, 1948, 2355, 3800, 3822, 3827, 3848, 4518, 4519, 4525, 4528, 4532, 4538, 4540, 4542, 4544, 4550–4552, 4735, 5077, 5117, 6074

Релігія. Церква

5630. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви. [Т.] 4. (ХХ ст.). Ч. 1 / Укр. Автокеф. Православ. Церква. – 2-е вид. – Нью-Йорк; К.; С. Бавнд Брук, 1990. – 384 с.: фотогр. – Імен. покажч. іст. осіб: с. 363-372. – Бібліогр.: с. 373-381.

Розд. 1, [гл.] 5: Церковна політика за Директорії Української Народної Республіки. Закон 1 січня 1919 року про автокефалію Української Православної Церкви та її вищий уряд. Дипломатична місія до Царгороду проф. О. Лотоцького. Друга Всеукраїнська Православна Церковна Рада (ВПЦР) і події національно-церковного життя в Києві під більшовицькою владою в 1919 р., а також в часі ово-

лодіння Києвом денікінцями в другій половині 1919 р. – С. 60-82.

[Гл.] 6: Як прийшло до проголошення 2 Всеукраїнською Православною Церковною Радою автокефальності Української Православної Церкви 5 травня 1920 р. Лист в цій справі ВПЦР до українського православного громадянства. Турботи ВПЦР в справі набуття єпископів для УАПЦеркви. Духовна опіка над УАПЦ архиєпископа Полтавського Парфенія (Левицького). Утворення Московською патріархією екзархату на Україні для боротьби з українським церковним рухом. Напередодні Всеукраїнського Церковного Собору в жовтні 1921 року. – С. 82-98.

[Гл.] 7: Національно-церковна діяльність уряду УНР в 1919-1921 роках. – С. 98-106.

5631. Дублянський А. Проголошення автокефалії Української Православної Церкви 1 січня 1919 р. в Києві і роль в цьому О. Лотоцького // Лицар праці і обов'язку: Зб. присвяч. пам'яті О. Лотоцького-Білоусенка. – Нью-Йорк, 1983. – С. 52-55.

5632. Завжди з Україною: Добірка арх. документів про вшанування УАПЦерквою діячів укр. історії та культури (20-і роки) // Пам'ятки України. – К., 1992. – № 2/3 – С. 113-116.

Зі змісту: № 1. Святкування роковин смерті Тараса Шевченка українськими православними парафіями в четвер 11 березня 1920 року. – С. 113. № 2. Час відправи божих служб в українському Києво-Софійському Катедральному Соборі в день свята св. великомученика і переможця Юрія 5-6 травня по новому стилю (22-23 квітня по ст. ст.). – С. 113.

5633. Зваричук Е. Римо-католицька церква на Поділлі в період правління Директорії // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 183-186. – Бібліogr.: с. 185-186.

5634. Зінченко А.Л. Життя і діяння митрополита Василя Липківського: Автореф. дис.... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1998. – 34 с. – Бібліogr.: с. 31-33.

Зокрема, про релігійне життя на Україні в роки революції. Проголошення автокефалії Української православної церкви 5 травня 1920 р. на засіданні Всеукраїнської православної церковної ради.

5635. Кошель О. Подільське церковне історико-археологічне товариство Кам'янецької доби Директорії УНР (червень-листопад 1919 року) //

Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. – Фастів, 1999. – С. 178-182. – Бібліогр.: с. 181-182.

5636. Лотоцький О. Українські джерела церковного права. – Варшава, 1931. – 318, [2] с. – (Пр. / Укр. наук. ін-т. Сер. правн.; Т. 5, кн. 1). – Бібліогр.: с. 301-306.

Закон 1 січня 1919 р. про автокефалію Української Церкви. – С. 297-298.

5637. Лужницький Г. Більшовицьке переслідування Православної і Католицької Церкви в Україні // В обороні української культури і народу: Зб. матеріалів наук. конф. Канад. НТШ. – Торонто, 1966. – С. 135-148.

Церква за доби Директорії. – С. 140-141.

5638. Людим І. Симон Петлюра і церква // Рідна церква. – Новий Ульм, 1979. – № 119/120. – С. 8-9.

5639. Ляхоцький В. Іван Огієнко і відродження українського православ'я // Всеукраїнська міжнародна християнська асамблея: Доп. і повідомл. наук.-практ. конф., Київ, 17-18 лют. 1998 р. – К., 1998. – С. 92-95.

5640. Ляхоцький В. На чолі Міністерства ісповідань УНР [Іван Огієнко з 5 жовтня 1919 р. по 30 вересня 1922 р.] // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 2. – С. 106-123.

5641. Мартироологія українських церков. У 4 т. Т. 1. Українська Православна Церква: Документи, матеріали, християн. самвидав України / Упоряд., ред. О. Зінкевич, О. Воронин. – Торонто; Балтимор: Смолоскип, 1987. – 1207 с.: іл. – (Б-ка «Смолоскипа»; № 54). – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 1065-1104. – Покажч. імен: с. 1129-1172. – Покажч. назв і подій: с. 1173-1185.

Розд. 1, [гл.] 8: Закон Директорії УНР у справі Української Автокефальної Православної Церкви. – С. 50-51.

[Гл. 12]: Протокол засідання Всеукраїнської Православної Церковної Ради. – С. 58-63.

[Гл. 13]: Проголошення автокефалії Української Православної Церкви. – С. 64-69.

5642. Матеріали до історії УАПЦ / Передм. М. Мороза // Церква й життя. – Х., 1928. – Ч. 2. – С. 127-135.

Зі змісту: Протокол засідання Всеукраїнської православної церковної ради 5 травня 1920 року. – С. 128-131; Від Всеукраїнської православної церковної ради до українського православного громадянства: Лист 1. – С. 132-135.

5643. Овчаренко В.П. Утворення УАПЦ: Причини і наслідки [1919-1921 pp.] // Актуальні питання історії України: Тези доп. перших Багалій.

читань, присвяч. 135-річчю з дня народж., 60-річчю з дня смерті акад. Д.І. Багалія. – Х., 1992. – С. 15-16.

5644. Огієнко І. До українського народу від Міністра ісповідань // Історичний календар – '97. – К., 1996. – Вип. 3. – С. 277-279.

5645. Рибачук М.Ф., Уtkіn O.I., Kирюшко M.I. Національне відродження і релігія / НАН України. Ін-т нац. відносин і політології. – К.: Асоц. «Україна», 1995. – 208 с.

Розд. 1, [гл.] 1: Українська національна ідея і процес становлення незалежної церкви. – С. 7-9.

Про ідею єднання держави і церкви в УНР періоду Директорії.

5646. Сергійчук Б., Сергійчук В. Проблеми визнання УАПЦ у листуванні уряду УНР та його посольства в Туреччині // Український церковно-визвольний рух і утворення Української автокефальної православної церкви: Матеріали наук. конф., Київ, 12 жовт. 1996 р. – К., 1997. – С. 81-86.

Доба Директорії. – С. 81-83.

5647. Стародуб А. Православна церква в Польщі 1918-1922 рр.: юрисдикційні конфлікти через призму українських інтересів // Всеукраїнська міжнародна християнська асамблéя: Доп. і повідомл. наук.-практ. конф., Київ, 17-18 лют. 1998 р. – К., 1998. – С. 158-162. – Бібліогр.: с. 161-162.

5648. Церква і церковна єдність: Документи і матеріали, 1899-1944. Т. 1. Митрополит Андрей Шептицький: Життя і діяльність / Центр. держ. іст. арх. України та ін.; Упоряд. А. Кравчук, О. Гайова. – Львів: Свічадо, 1995. – XXXII, [4], 524 с. – Бібліогр.: с. XII-XVII. – Основ. дати життя митрополита А. Шептицького: с. XXV-XXXII. – Перелік документів: с. 475-488. – Перелік іл.: с. 489. – Предм. покажч.: с. 490-507. – Імен. покажч.: с. 508-516. – Геогр. покажч.: с. 517-522.

[Розд.]: Документи і матеріали: Док. № 53. Із споминів Лонгина Цегельського про розмову з Головою Директорії Володимиром Винниченком про Київський Патріархат та можливості очолення його митрополитом Шептицьким (18 груд. 1918 р., Київ). – С. 138-140.

5649. Церковно-господарче будівництво православної церкви на Волині, 1920-1932 / А.П. // Наша культура. – Львів, 1936. – Кн. 7. – С. 516-525.

Доба революції. – С. 516-519.

Див. також № 1948, 2149, 2150, 2159, 2163, 2166, 2189, 2190, 2271, 3922, 4578, 4582, 4693, 5525, 5533

V. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА

Джерела

Документи

5650. Закон з дня 16 падолиста 1918 року про тимчасову адміністрацію областей Західно-Української Народної Республіки / Західно-Українська Народна Республіка. – [Тернопіль, 1918]. – 4 окр. арк. в папці.

5651. Збірник законів, розпорядків та обіжників, проголошених Державним секретаріатом Західно-Української Народної Республіки. – Станіславів, 1918. – 24 с.: табл. – В кн. також: 14 розпоряджень, 4 обіжника, 1 службовий наказ: с. 7-24. – На звороті тит. арк.: Видано з припоручення Президії Ради державних секретарів в Тернополі 28 грудня 1918 р.

Зі змісту: Тимчасовий основний закон про державну самостійність українських земель бувшої Австро-Угорської монархії, ухвалений Українською Національною Радою на засіданні дня 13 падолиста 1918 р. – С. 3-4; Закон з дня 21 падолиста 1918 р. про тимчасову організацію судів і власті судейської. – С. 4-5; Закон з дня 16 падолиста 1918, про тимчасову адміністрацію областей Західно-Української Народної Республіки. – С. 5-7.

5652. Історія української Конституції / Укр. правн. фундація; Упоряд.: А. Слюсаренко, М. Томенко; Вступ. ст. С. Головатого. – К.: Право, 1997. – 443 с.

Розд. 3, [гл.] 4: Західноукраїнська Народна Республіка: Тимчасовий Основний закон про державну самостійність українських земель бувшої Австро-Угорської монархії, ухвалений Українською Національною Радою на засіданні 13 падолиста 1918. – С. 167-170.

5653. Конституційні акти України. 1917-1920. Невідомі конституції України / Відп. ред. Ю.Д. Прилюд. – К.: Філос. і соціол. думка, 1992. – 272 с.

Зі змісту: Розбудова Західноукраїнської Народної Республіки: Статут Української Національної Ради, прийнятий у Львові 18 жовтня 1918 року. – С. 92; Прокламація Української Національної Ради від 19 жовтня 1918 року. – С. 93; Відозва Української Національної Ради від 1 листопада 1918 року. – С. 94-95; Тимчасовий основний закон про

державну самостійність українських земель бувшої Австро-Угорської монархії, ухвалений Українською Національною Радою на засіданні 13 падолиста 1918. – С. 96; Закон про виділ Української Ради 4 січня 1919 р. – С. 97.

5654. Костів К. Конституційні акти відновленої Української держави 1917-1919 років і їхня політично-державна якість. – Торонто: Друком Укр. друк., 1964. – 186 с. – Тит. арк. парал. англ.

Тимчасовий основний закон Української Національної Ради у Львові. – С. 155-166.

*5655. Прокламації Української Національної Ради 1-го листопада 1918: [Текст] // Ювілейний календар «Свободи» на звичайний рік 1958. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1958. – С. 14-16.

Те ж // Альманах Українського народного союзу на ювілейний рік 1968. – Нью-Йорк, 1967. – С. 14-16.

Те ж // Календар «Слово» на ювілейний 1978 рік. – Торонто, 1978. – С. 38-39.

Те ж // Визвол. шлях. – Лондон, 1999. – № 11. – С. 1283-1284.

5656. Сергійчук В. Цілість землі рідної і народу – одвічно в серці та помислах // Пам'ять століть. – К., 1999. – № 1. – С. 19-38.

Зокрема подано документи: Статут Української Національної Ради у Львові, 18 жовтня 1918 р. Резолюція Української Національної Ради у Львові про проголошення Української Держави. Ухвала всенародного віче в Чернівцях про проголошення української влади на терені Північної Буковини. Тимчасовий основний закон Західно-Української Народної Республіки. Звернення Президії Української Національної Ради і Ради державних секретарів Західно-Української Народної Республіки до Директорії УНР щодо ухвали про возз'єднання ЗУНР з УНР 16 січня 1919 р. Універсал Директорії УНР про злуку Української Народної Республіки і Західно-Української Народної Республіки в єдину державу.

5657. Слюсаренко А.Г., Томенко М.В. Історія української конституції. – К.: Т-во «Знання» України, 1993. – 191 с.

Тимчасовий основний закон. – С. 125.

5658. Українська суспільно-політична думка в 20 столітті: Документи і матеріали. Т. 1 / Упоряд.: Т. Гунчак, Р. Сольчаник. – [Мюнхен]: Сучасність, 1983. – 510 с. – (Б-ка прологу і сучасності; № 157).

Ч. 3. 60: Акти української державності на західноукраїнських землях. – С. 404-407.

63: Здійснення соборності українських земель. – С. 422-423.

5659. Яневський Д.Б. Маловідомі конституційні акти України 1917-1920 рр. / АН УРСР. Ін-т історії. – К., [1991]. – 68 с. – (Іст. зон.; № 2).

Дод.: Док. № 5. Тимчасовий основний закон про державну самостійність українських земель бувшої Австро-Угорської монархії, ухвалений Українською Національною Радою на засіданні 13 падолиста 1918. – С. 63-64.

Див. також № 1, 4590, 4595, 4610, 4611, 4619, 5762, 5887, 5894, 5921, 5950, 6104

Спогади

5660. Блажкевич І. Листопадовий спогад // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 12. – С. 4-6.

5661. Витвицький С. Галичина в міжнародній політиці в 1914-1923 роках: Спогади / Передм. ред. // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1995. – № 1/4. – С. 100-118. – Дод.: Становище Уряду УНР до галицького питання: с. 116-118.

1918-1920 рр. – С. 102-112.

5662. Гірняк Й. Хоч війна, а музи не вгавають // Листи до приятелів. – Нью-Йорк; Торонто, 1966. – Кн. 5/7. – С. 32-42. – Цикл споминів Й. Гірняка «На шляхах Леся Курбаса».

Доба ЗУНР.

5663. Гірняк Н. Листопадовий зрив з перспективи [1918 р.] // Календар «Слово» на ювілейний 1978 рік. – Торонто, 1978. – С. 45-46.

***5664.** Гриневич Я. Листопадові дні у Львові: (Спомин з 1918 р.) // Орлик. – Берхтесгаден, 1947. – № 11. – С. 23-25.

5665. Гуцуляк М. Чи сказав правду вітер? ....: Спомини, писані в Канаді понадвічір життя. – К.: Либідь, 1996. – 192 с.: іл.

Доба ЗУНР. – С. 56-71.

***5666.** Деркач П. З листопадових споминів // Вісті комбатанта. – Торонто, 1969. – № 1. – С. 9-12.

5667. Дурбак І. У 60-ліття листопадового чину: [Спогади] // Альманах УНСоюзу – 1978: У 60-річчя держ. Акту 22 січ. 1918 в Києві. У 60-річчя листоп. чину у Львові ... – Нью-Йорк, 1978. – С. 30-48.

***5668.** З кривавих днів: (1 листоп. 1918 р., Львів) / В.Г. // Календар канадського українця на переступний рік 1920. – [Б.м., 1920]. – С. 205-212.

***5669.** Завадська-Степанів Н. Листопад [1918 р. у Львові] // Альма-

нах Українського народного союзу на рік 1984. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1984. – С. 73-78.

5670. Колтунюк Р. З кліщів смерті // Укр. скиталець. – Віденський, 1922. – № 16. – С. 10-12; № 17. – С. 2-3; № 18. – С. 11-13; № 20. – С. 32-36; № 21. – С. 12-16; № 22. – С. 17-22; 1923. – № 1. – С. 37-40; № 2. – С. 22-26; № 3. – С. 20-23; № 5. – С. 40-44; № 6. – С. 26-30; № 9/10. – С. 18-25.

5671. Крайківський О. «Визволителі»: Описи-спогади. – Дрогобич: Видавн. фірма «Відродження», 1998. – 816 с.

Зокрема про Західноукраїнську Народну Республіку.

5672. Кренжаловський Д. Львів в українських руках, 1-21.XI.1918. – Камінець: Стрілець, 1919. – 53 с. – (Укр. мемуари).

5673. Кузьма О. Листопадові дні 1918 р. – Львів: Накладом авт., 1931. – 464 с.: карти. – Бібліогр.: с. 441-443.

Рец.: Кедрин І. // Історичний календар Червоної Калини на 1932 рік. – Львів, 1931. – С. 164-166.

Те ж. – 2-е вид., фотодрук. – Нью-Йорк: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1960. – 464 с.: карти.

Рец.: Стечишин В. // Вісті. – Мюнхен, 1962. – № 105. – С. 27-28.

***5674. Кузьма О.** Чому українці стратили Львів: (Із споминів) // Календар «Провидіння». – Філадельфія, 1933. – С. 108-122.

5675. Курдилик А. Пам'ятаю Тернопіль 1918-1919 років // Альманах Українського народного союзу на рік 1996. – Нью-Йорк, 1996. – С. 62-71.

***5676. Лавриченко Я.** Листопадові дні // Ілюстрований календар «Про-світа» в Аргентині на звичайний рік 1947. – Буенос-Айрес, [1947]. – С. 65-69.

5677. Левицький К. Перший Державний Секретаріат у Львові // Укр. скиталець. – Віденський, 1923. – № 11. – С. 15-18.

5678. Марітчак О. Вклад повіту Рудки в будову нашої державності: (Уривок із споминів) // Альманах «Гомону України» на рік 1968: У 50-річчя проголошення держ. самостійності України, 1918-1968. – Торонто, 1968. – С. 118-122.

5679. Марітчак О. Дипломатія й визвольні змагання нації: (Спомини і рефлексії) // Альманах «Гомону України» на рік 1967: У 50-річчя Укр. нац. революції і 100-річчя Канади. – Торонто, [1966]. – С. 94-104.

Східна Галичина в 1918-1919 рр. – С. 94-97.

5680. Мишуга Л. На Волині: Перші хвилі укр. державності. – Кам'янець: Вид. «Стрільця», 1919. – 52 с. – (Укр. мемуари; Б-ка «Стрільця»; № 12).

*5681. Мінчак М. Листопадовий переворот і бої за Львів // Вісті комбатанта. – Торонто, 1969. – № 5. – С. 16-19.

5682. Назарук О. Галицька делегація в Ризі 1920 р.: Спомини участника. – Львів: Накладом Укр. християн. орг., 1930. – 169, [1] с. – (Укр. дип. мемуаристика).

*5683. Палій Д. Листопадова революція: З моїх споминів. – Львів: Новий час, 1929. – 44 с. – Передрук з газ. «Новий час».

*5684. Рубінгер Л. Листопадовий зрив у Золочеві // Вісті комбатанта. – Торонто, 1966. – № 4/5. – С. 41-43.

*5685. Рудницька М. Львівське жіноцтво під час листопадового перевороту: [Спогади] // Вісті комбатанта. – Торонто, 1969. – № 1. – С. 13-17.

*5686. Салик С. Із спогадів про Листопад у Львові // Вісті комбатанта. – Торонто, 1968. – № 4. – С. 21-22.

5687. Соколович Г. Под «желто-блакитним» знаменем: (Ист. картины из времен существования так зв. «Зап.-Укр. Нар. Респ.»). – Ужгород: Изд-во авт., 1926. – 63 с.

5688. Сохощецький Н. Перед зривом: (Уривок зі спомину) // Ювілейний календар-альманах Українського голосу... на переступний рік 1968. – Вінніпег, [1968]. – С. 86-88.

*5689. Спомини з львівських падолистових днів 1918 року / Р-кий I. // Укр. скитанець. – Відень, 1920. – № 1. – С. 3-9.

*5690. Трильовський К. Мої перші дні у ЗУНР // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 11. – С. 18-19.

5691. Турецький М. Перший листопад: [Спогади] // Календар-альманах Нового Шляху, 1993. – Торонто, б.р. – С. 42-51.

5692. Федак-Шепарович О. В десятиліття: (Кілька слів споминів і завваг) // Українські періодичні видання для жінок в Галичині (1853-1939): Анот. кат. – Львів, 1996. – С. 82-84.

Листопад 1918 р. у Львові.

*5693. Федак-Шепарович О. Український Червоний хрест у Львові 1918/19 р. // Вісті комбатанта. – Торонто, 1961. – № 3. – С. 25-32.

*5694. Хархаліс О. 1-ий Листопад 1918 р. в Яворові // Вісті комбатанта. – Торонто, 1965. – № 4. – С. 41-45.

5695. Щегельський Л. Від легенд до правди: Спомини про події в Україні, зв'язані з Першим листопадом 1918 р. – Нью-Йорк: Булава, 1960. – 313 с.

5696. Чайковський А. Чорні рядки: Мої спомини за час від 1 листоп. 1918 до 13 трав. 1919. – Львів: Червона Калина, 1930. – 119, (1) с.

Те ж / Підготов. текстів та комент. Б. Якимовича // Дзвін.
– Львів, 1990. – № 6. – С. 44-79.

*5697. Юркевич О. Жовтень і листопад 1918 р. на рідних землях // Вісті комбатанта. – Торонто, 1961. – № 4. – С. 50-53.

5698. Яворівський С. Старе Село – Давидів – Сихів – Пасіки: (Уривок з записника з часів боїв під Львовом 1918-го р.) // Альманах «Нового часу»: (Календар для всіх) на рік 1938. – Львів, 1937. – С. 132-135.

5699. Ярема Я. Над Сяном: Листоп. дні 1918 р. в Перемишлі: Події й міркування // Укр. стрілець. – Німецьке-Яблонне (Чехія), 1921. – № 9. – С. 4-7; № 10. – С. 11-13; № 11. – С. 10-14; № 12. – С. 7-13; № 13/14. – С. 16-38. – Підпис: Я.Я.

Те ж / Упоряд., передм. та комент. С. Яреми; Післямова М. Литвина; НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1997. – 96 с.: іл. – (Львів. регіон. суспіл.-культур. т-во «Надсяння»). – Бібліогр.: с. 90. – Покажч. міст і сіл: с. 91-92. – Покажч. прізвищ: с. 92-93.

Див. також № 4010, 4655, 4696, 4701, 4732, 5717, 5753, 5759, 6130, 6133, 6136

Огляд джерел. Історіографія

5700. Адамович С., Великочий В. Марки ЗУНР як джерело до вивчення її історії // Нова політика. – К., 1998. – № 5. – С. 13-17. – Бібліогр.: с. 17.

5701. Великочий В.С. До загальної характеристики та класифікації джерел з історії Західно-Української Народної Республіки // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 41. – С. 29-31. – Бібліогр.: с. 31.

5702. Великочий В. Національна політика ЗУНР у контексті українсько-польських відносин: Джерелозн. аспект // Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст.: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (21-22 листоп. 1996 р.). – Івано-Франківськ, 1997. – С. 113-117.

5703. Волосянко Л.Р. Преса ЗУНР – джерело вивчення національно-визвольних змагань на Західноукраїнських землях у 1918-1923 рр. // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. четвертої Всеукр. наук.-теорет. конф., 19-20 груд. 1997 р. – Львів, 1997. – С. 80-82.

5704. Дем'янчук Г.С. Рівненські газети «Вільна Україна», «Надія України» (1919 р.) як краєзнавчі джерела // Велика Волинь: минуле і сучас-

не: Тези Міжнар. наук. краєзн. конф., Житомир, 9-11 верес. 1993 р. – Житомир, 1993. – С. 79-80.

5705. Дерев'янко С.М., Панчук А.М. ЗУНР в українській історіографії // Укр. іст. журн. – К., 1995. – № 2. – С. 28-36. – Бібліогр.: с. 35-36.

5706. Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. Вип. 5 / НАН України. Львів. наук. б-ка та ін.; За ред. М.М. Романюка. – Львів, 1998. – 505 с.

Зі змісту: Павлюк І.З. Українська преса Волині, Полісся, Холмщини та Підляшшя (1917-1939 рр.): Ист.-типол. огляд. – С. 174-192; Дроздовська О.Р. Часопис Сокальського повіту «Голос з-над Буга» (1918-1919, 1936-1938 рр.). – С. 192-199; Кусий Л.М. Роль часопису «Світ дитини» в національному відродженні України: (На матеріалах 1919-1929 рр.). – С. 330-351.

5707. Каляєв А.О. Преса галицького стрілецтва як джерело національно-патріотичного виховання воїнів Збройних сил України // Військові засоби масової інформації: Аспекти іст. та сучасні: Зб. матеріалів наук.-практ. конф. – Львів, 1997. – С. 112-116.

5708. Карпо В. Методологічні проблеми історіографії утворення ЗУНР [1918 р.] // Питання історії, історіографії, джерелознавства та архівознавства Центральної та Східної Європи: Зб. наук. пр. – К.; Чернівці, 1991. – Вип. 1. – С. 258-261. – Бібліогр.: с. 261.

5709. Ковба Ж. Преса Західної України як джерело вивчення єврейсько-українських міжетнічних взаємин: (На матеріалах періоду 1918-1920 рр.) // Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф., Київ, 22-23 листоп. 1993. – К., 1994. – С. 62-67.

5710. Макарчук С.А., Киричук Ю.А. Західна Україна 1917-1939 років в радянській історіографії // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. іст. – 1980. – Вип. 19. – С. 10-17. – Бібліогр.: с. 15-17.

*5711. Малик А.О. Мемуари як джерело з історії визвольної боротьби на західноукраїнських землях в 1914-1921 рр. // Історичне краєзнавство і національне виховання: Матеріали наук.-практ. конф. – Львів, 1994. – С. 55-56.

5712. Малицький О. Жидівська преса в Західноукраїнській Народній Республіці // Сучасність. – Мюнхен, 1987. – № 5. – С. 67-72. – Бібліогр.: с. 70-72.

Про періодичні видання, що виходили в Станіславі та інших містах ЗУНР в листопаді 1918 – червні 1919 рр.

5713. Монолатій І. Преса ЗУНР як джерело до історії українського театру Покуття (1918-1919 рр.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп.

та повідомл. шостої Всеукр. наук.-теорет. конф., 11-13 трав. 2000 р. – Львів, 2000. – С. 112-116. – Бібліогр.: с. 115-116.

5714. Олашин М.В. Проблема соціальних рухів в західноукраїнському селі (1917-1918 рр.) у вітчизняній історіографії новітнього часу // Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. зб. – Житомир, 1997. – С. 24-27. – Бібліогр.: с. 26-27.

5715. Пеленський Я. Україна в польській опозиційній публіцистиці // Віднова. – Мюнхен, 1985-86. – № 4. – С. 5-21.

Доба ЗУНР. – С. 11-12.

5716. Ріпецький С. Листопадовий переворот 1918 р. в кривому дзеркалі споминів Лонгіна Цегельського // Вільна Україна. – Детройт, 1960. – № 27. – С. 45-60.

5717. Сніцарчук Л. «Чи тільки лист паде у листопаді? ...»: Визвол. змагання у спогадах сатириків 20-30-х рр.: (За матеріалами гуморист.-сатир. преси Галичини) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. шостої Всеукр. наук.-теорет. конф., 11-13 трав. 2000 р. – Львів, 2000. – С. 149-156.

5718. Сухий О. Галичина: між Сходом і Заходом: Нариси історії XIX – початку ХХ ст. / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1997. – 204 с. – Бібліогр.: с. 183-191. – Імен. покажч.: с. 192-196. – Геогр. покажч.: с. 197-199.

Історія Галичини 1918-1920 рр. в наукових працях
М. Лозинського. – С. 163-165, 172-176.

Те ж / Львів. нац. ун-т та ін. – Львів, 1999. – 226 с.

Історія Галичини в наукових працях М. Лозинського. – С. 186-202.

5719. Сухий О.М. Михайло Лозинський: вчений, громадський діяч, політик: (Наук. розвідка). – Львів, 1995. – 32 с.

Розд. 2: Історія ЗУНР та її оцінка в творах М. Лозинського. – С. 11-19.

***5720. Танчин В.І.** Преса ЗУНР як історичне джерело // Міжнар. наук. конф., присвяч. 75-річчю ЗУНР, 1-3 листоп. 1993 р.: Матеріали. – Івано-Франківськ, 1993. – С. 102-104.

Див. також № 4704, 4731, 4771, 6122, 6125, 6126

Загальні праці

***5721. Арсенич П.** Станіслав – столиця ЗУНР. – Івано-Франківськ, 1993. – 56 с.

5722. Батюк В.С., Савчин М.С. Дрогобицьке збройне повстання [у квітні 1919 р.] // 50 років возз'єднання Західної України з Українською Ра-

дянською Соціалістичною Республікою у складі Союзу РСР: Тези доп. і по-відомл. Респ. наук. конф., м. Львів, 27-29 верес. 1989 р. – Львів, 1989. – Ч. 1. – С. 74-76.

5723. Бензя П. До X роковин Західно-Української Республіки // Глобус. – К., 1928. – № 22. – С. 348-349.

5724. Богачевська-Хомяк М. Білим по білому: Жінки в громад. житті України, 1884-1939. – К.: Либідь, 1995. – 424 с.

Громадська діяльність жінок доби ЗУНР. – С. 190-195.

5725. Бородайко В. До 10-річчя Західно-Української Республіки // Літопис революції. – Х., 1928. – № 6. – С. 304-311.

5726. Бородайко В. Робітничо-селянський союз: [З нагоди десятиріччя ЗУНР] // Зах. Україна. – К.; Х., 1929. – № 4. – С. 8-11.

5727. Бутенко В.І., Лапчинська Н.В. Історія в особах: М. Лозинський в нац.-визвол. русі початку ХХ ст. та в революції 1918-1919 рр. в західноукр. землях // Вісн. Харк. ун-ту. – 1998. – № 413: Історія, вип. 30. – С. 103-113. – Бібліогр.: с. 113.

5728. В десятиліття Західно-Української Народної Республіки // Календар Українського Народного Союзу на рік звичайний 1929. – Джерсі-Сіті, 1929. – С. 65-71.

5729. В річницю проголошення самостійності Галичини, 1.XI.1918 – 1.XI.1919 / Б-кий М. // Селян. громада. – [Кам'янець-Подільський], 1919. – № 21. – С. 1-2.

5730. Вассиян Ю. Твори. Т. 1. Степовий сфінкс: Суспіл.-філос. нариси. – Торонто: Євшан-зілля, 1972. – 288 с.

Події періоду ЗУНР. – С. 161-172.

5731. Верес М. У 60-річчя невмирущого Листопадового Зриву // Визвол. шлях. – Лондон, 1978. – Кн. 11. – С. 1243-1247.

***5732. Верига В.** Акт і його коріння: (Листоп. чин) // Календар «Нового шляху» на 1964 рік. – Вінніпег, [1964]. – С. 107-114.

***5733. Верига В.** Листопад 1918 року // Вісті комбатанта. – Торонто, 1976. – № 5/6. – С. 33-40.

***5734. Верига В.** Перший листопад // Вісті комбатанта. – Торонто, 1983. – № 5/6. – С. 33-41.

5735. Верига В. Ще про Листопадовий Зрив [1918 р.] // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1992. – № 1. – С. 39-48.

- 5736.** Винниченко В. Загибель Західно-Української Республіки. – Б.м.: Друк. «Червона Галичина», б.р. – 8 с. – (Вид-во Політ. від. Н-ої Совіт. дивізії «Червона Галичина»; № 10). – (Витяг з кн. «Відродження нації», Ч. 3).
- 5737.** Вітик С. До десятиріччя Західної Української Народної Республіки // Більшовик України. – К., 1928. – № 20. – С. 63-76.
- 5738.** Вовк П., Дольницький М. Свято злуки в Золочеві 1919 р. // Укр. скитаєць. – Віденсь, 1923. – № 2. – С. 4-9.
- 5739.** Волинець С. Листопадовий зрив // Ювілейний календар-альманах Українського голосу... на переступний рік 1968. – Вінніпег, [1968]. – С. 89-92.
- 5740.** Волицький В. На етапах Листопадового чину: (З приводу 40-річчя відновлення Української Держави на ЗУЗ) // Альманах-календар у 10-річчя «Гомону України», 1948-1958. – Торонто, [б.р.]. – С. 157-162.
- 5741.** Гаврилів Б., Арсенич П., Процак Р. Літопис Івано-Франківська (Станіслава): Іст. хроніка міста з 1662 р. / Всеукр. спілка краєзнавців. Івано-Франків. обл. орг. – 2-е вид., допов. і перероб. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 1998. – 135 с., 100 іл. – Бібліогр.: с. 132-133.
- [Розд.] 3: Столиця ЗУНР (1919). – С. 75-81.
- 5742.** Гайда Ю.І. Турківщина: Природа і люди: Моногр. опис. – Ужгород: Патент, 1998. – 389 с.: карта. – Бібліогр.: с. 366-388.
- Доба ЗУНР. – С. 80-86.
- 5743.** Галичин Д. Дрогобицьке повстання 1919 р. // Український календар, 1969. – Варшава, 1969. – С. 162-163.
- 5744.** Галушко Є.М. Боротьба трудящих західноукраїнських земель за соціальне і національне визволення 1917-1920 рр. // Торжество історичної справедливості. – Львів, 1968. – С. 365-376.
- ***5745.** Ганкевич П. Заприсяження першого Уряду ЗУНР у Львові // Вісти комбата. – Торонто, 1961. – № 4. – С. 9-11.
- 5746.** Герета І.П. Теребовля: Шлях через віки: Іст.-краєзн. нарис. – Львів: Каменяр, 1997. – 124, [1] с.: іл.
- Місто Теребовля в період ЗУНР. – С. 52-58.
- ***5747.** Гірняк Н. Львів у воєнних роках 1914-1918 // Наш Львів. – Нью-Йорк, 1953. – С. 134-143.
- 5748.** Гошуляк І. Західноукраїнська Народна Республіка // Історичний календар – '98. – К., 1997. – Вип. 4. – С. 281-282.
- 5749.** Грабовецький В. Нарис історії Галича: З найдавніших часів до

початку ХХ ст.: До 1100-річчя заснування града. Ч. 1 / Прикарпат. ун-т та ін. – Галич, 1997. – 245 с.: іл. – Бібліогр.: с. 220-237.

Доба ЗУНР. – С. 216-219.

5750. Гриневич Я. Листопадовий зрыв: (Іст. нарис) // Вісник. – Нью-Йорк, 1973. – № 11. – С. 17-20; № 12. – С. 19-22.

5751. Гунчак Т. Україна: Перша половина ХХ ст.: Нариси політ. історії. – К.: Либідь, 1993. – 288 с.

[Гл.]: Змагання галицьких українців за незалежність. – С. 155-164.

5752. Гуцал П. Сидір Голубович: штрихи до політичного портрета // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 8. – С. 53-55. – Бібліогр.: с. 55.

Подано відомості про діяльність уряду ЗУНР.

5753. Гуцуляк М. Перший листопад 1918 року на західних землях України: Зі спогадами і життєписами членів Ком. Виконавців Листоп. Чину. – Нью-Йорк; Ванкувер, 1973. – 408 с.: іл.

Те ж / Редкол.: М. Чубатий та ін. – К.: Либідь, 1993. – 408 с.: іл. – Репринт. вид. 1973 р.

Рец.: Слабошпицький М. Листопадовий чин Михайла Гуцуляка // Україна. – К., 1994. – № 10. – С. 13.

5754. Депенсер С. Кінець Західної України: Уступ VIII з кн. С. Депенсера «Малі місії» / Пер. з англ. О. Б-н // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1933. – № 11. – С. 4-5.

5755. Довбуш Л. Пласт у боях за ЗУНР // Укр. ідея і чин. – Львів, 1998. – № 4. – С. 54-64.

***5756. Дольницький М.** Передісторія 1 падолиста // Укр. скиталець. – Віденсь, 1920. – № 1. – С. 9-13.

***5757. Донцов Д.** Причини невдачі національного зриву 1918 р.: (Урив. з брошу. «За який провід») // Вісник. – Нью-Йорк, 1962. – № 1. – С. 5-9.

5758. Дорошенко В. Західно-Українська Народна Республіка // Літ.-наук. вісн. – К., 1919. – Кн. 2. – С. 160-183.

5759. Дрогобицьке повстання [1919 р.]. – Львів: Вид-во ЦК КПЗУ, 1929. – 94 с.: портр.

Зміст: Бараба Г. До десятиріччя повстання. – С. 5-60;
Миронів Б. З приводу десятиріччя повстання в Дрогобичі.
– С. 63-78; Бриль Г. Історія з «ножами в спину»: (Замість післямови). – С. 79-94.

*5760. Дудикевич О. На Великі роковини: (Промова сотника д-ра О. Дудикевича з нагоди торжества 1 падолиста 1920 р.) // Запорожець: Календар для народу на рік 1921. – Відень, [1921]. – С. 110-120.

5761. Жовківщина: Іст. нарис. Т. 1 / В. Великий, В. Голяк, М. Ковальчук та ін.; НАН України. Ін-т українознавства. – Жовква; Львів; Балтимор, 1994. – 327 с.

Доба революції. – С. 89-123.

5762. З історії революційного руху у Львові, 1917-1939: Документи і матеріали / Упоряд.: Г.І. Ковалчак, В.Я. Пащенко, Г.С. Сизоненко та ін.; Відп. ред. І.П. Крип'якевич; АН УРСР. Ін-т суспіл. наук, Львів. обл. арх. – Львів: Львів. кн.-журн. вид-во, 1957. – 795 с., 7 іл. – Бібліогр. покажч.: с. 721-739. – Хронол. покажч.: с. 740-749. – Імен. покажч.: с. 750-767. – Перелік переймен. вулиць і площ Львова: с. 768-771.

Подано 62 документа періоду листопада 1917 – грудня 1920 р.: повідомлення, розпорядження, рапорти, телеграми, звіти, відозви, донесення, накази та ін. – С. 9-70.

5763. З листопадових днів в Чорткові / Т.К. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 1. – С. 14-17.

Подано протоколи Міської Ради Чорткова з листопада 1918 р. (пол., укр. мовами).

5764. Заклинський М. Дмитро Вітовський: Спроба життєпису і характеристики. – Львів: Всесвіт, 1936. – 32 с. – (Мас. іст.-освіт. б-ка; № 1).

Листопадовий переворот 1918 року. – С. 21-30.

*5765. Заклинський М. Дмитро Вітовський – громадський діяч, стрілецький ідеолог, вождь листопадового зrivу, секретар військових справ ЗОУНР. – Нью-Йорк: Червона Калина, 1967. – 128 с.

*5766. Заклинський М. Листопадовий зriv // Вісті комбатанта. – Торонто, 1969. – № 6. – С. 13-20.

*5767. Звіт Українського Центрального Галицько-Буковинського комітету. – Б.м., [1918]. – 8 с.

5768. ЗУНР в пам'ятках історії та культури Прикарпаття: Іст.-краезн. дослідження / Б. Гавrilів, В. Великочий, С. Дерев'янко, В. Передерко; Прикарпат. ун-т. – Івано-Франківськ, 1999. – 125, [1] с.: іл.

5769. Іваницький С. Марки Львівського Вищого крайового суду // Пошта і філателія України. – К., 1997. – № 1. – С. 17-18. – Бібліогр.: с. 18.

5770. Іваницький С. Марки румунської окупації Покуття у 1919 році // Пошта і філателія України. – К., 1999. – № 4. – С. 22-23.

5771. Іванович С. Українські прапори над Львовом: До історії створення

ЗУНР в 1918 р. // Календар-альманах на ювілейний 1948 рік. – Аугсбург; Мюнхен, 1948. – С. 118-129.

5772. Історія України: Нове бачення. У 2 т. Т. 2 / НАН України. Ін-т історії України. – К.: Україна, 1996. – 492 с.

[Гл.]: Революційно-визвольний рух на західноукраїнських землях і боротьба за возз'єднання / Р.Г. Симоненко. – С. 101-143.

5773. Карпенко О.Ю. Листопадова 1918 р. національно-демократична революція на західноукраїнських землях // Укр. іст. журн. – К., 1993. – № 1. – С. 16-29. – Бібліогр.: с. 27-29.

5774. Книш З. Українські державні поштові значки в Коломиї 1918-19 рр. // Самост. Україна. – Чикаго; Детройт, 1973. – № 1/2. – С. 51-55.

***5775. Козак І.** Листопадовий чин як вияв соборності // Голос комбатанта. – Торонто, 1958. – № 1. – С. 5-7.

5776. Кондратюк В.О., Регульський В.Л. ЗУНР: становлення і захист завоювань (1918-1921 рр.). – Львів: ТзОВ «Аверс», 1998. – 96 с. – Бібліогр.: с. 91-94.

***5777. Кордуба Ф.** З перспективи 50-річчя Листопадового Зриву // Вісті комбатанта. – Торонто, 1968. – № 5/6. – С. 90-99.

5778. Косів М. Воскресають лиш там, де є могили ... // Дзвін. – Львів, 1990. – № 6. – С. 81-97.

Доба ЗУНР. – С. 90-97.

***5779. Кравців Б.** Наш Львів: В сорокаріччя 1-го листоп. // Ювілейний календар «Свободи» на звичайний рік 1958. – Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1958. – С. 65-69.

5780. Красівський О. Східна Галичина і Польща в 1918-1923 рр.: Пробл. взаємовідносин. – К.: Вид-во УАДУ, 1998. – 299 с. – Бібліогр.: с. 281-299.

Доба ЗУНР. – С. 55-127.

Рец.: Кухта Б. // Дзвін. – Львів, 1999. – № 3/4. – С. 148-150.

5781. Крівава книга / Вид. Уряду ЗУНР. – Віденсь, 1919-1921.

Ч. 1: Матеріали до польської інвазії на українські землі Східної Галичини 1918-1919 рр. – 1919. – 99 с.

Ч. 2: Українська Галичина під окупацією Польщі в роках 1919-1920. – 1921. – 242 с.

Те ж: Крівава книга: [Дві частини в одній кн.] / Упоряд., передм. та поясн. Я. Радевич-Винницького. – Дрого-

бич: Відродження, 1994. – 279 с. – Передрук вид. 1919 та 1921 рр.

*5782. Крот В.О. Ідейний вплив діяльності М.С. Грушевського на пробудження національної свідомості учасників листопадової національно-демократичної революції // Міжнар. наук. конф., присвяч. 75-річчю ЗУНР, 1-3 листоп. 1993 р.: Матеріали. – Івано-Франківськ, 1993. – С. 10-11.

5783. Крушельницький К. В день 1 листопада: Промова, виголош. на Святі 1 листоп. 1922 р. // Укр. скиталець. – Віденсь, 1922. – № 20. – С. 9-13.

5784. Кугутяк М. Галицькі українці в боротьбі за державну незалежність у 1920-1923 роках // Галичина. – Івано-Франківськ, 1997. – № 1. – С. 45-55.

ЗУНР. – С. 45-48.

5785. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії: Нарис суспіл.-політ. руху (XIX ст. – 1939 р.). – Івано-Франківськ, 1993. – 200 с.

Доба ЗУНР. – С. 134-152.

5786. Кугутяк М.В. Національно-політичний рух у Галичині в 1890-1939 роках: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т нац. відносин і політології. – К., 1996. – 44, [3] с. – Бібліогр.: с. 46.

ЗУНР. – С. 9-13, 38-41.

*5787. Кузьма О. Перший день українського Львова // Сніп: Укр. декламатор. – Вінніпег, 1938. – № 3. – С. 5-12.

5788. Кульчицький В.С., Лісна І.С. Виникнення Західноукраїнської Народної Республіки // Віsn. Львів. ун-ту. Сер. юрид. – 1994. – Вип. 31: Пробл. державотворення в Україні. – С. 11-13.

5789. Кульчицький В.С. Виникнення і причини падіння Західноукраїнської Народної Республіки // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Зб. наук. ст. – Івано-Франківськ, 2000. – Вип. 3. – С. 3-11. – Бібліогр.: с. 11.

5790. Кульчицький В. Генеральний статут Підкарпатської Русі 1919 року // Український календар, 1969. – Варшава, 1969. – С. 163-165.

5791. Купрянець Й. Дрогобицьке повстання [14-15 квіт. 1919 р.] // Рад. Львів. – Львів, 1949. – № 8. – С. 46-49.

5792. Кучабський В. Вага і завдання Західноукраїнської Держави серед сил Східної Європи на переломі 1918/1919 року // Дзвони. – Львів, 1932. – № 1. – С. 202-203; № 2. – С. 111-121; № 3. – С. 193-204; № 5. – С. 353-359; № 7/8. – С. 540-553; № 11. – С. 723-732.

Розд.: 1. Західноукраїнська державна організація.
2. Польська держава і Західна Україна на переломі

1918/1919 pp. 3. Взаємовідношення між Зах[ідною] Україною і Наддніпрянщиною.

5793. Кучма Л. Будівля державності можлива лише на фундаменті злагоди та порозуміння: Доп. на урочист. засід., присвяч. 80-річчю проголошення Західноукр. Нар. Респ., Львів, 1 листоп. 1998 р. // Визвол. шлях. – Лондон, 1998. – Кн. 12. – С. 1540-1549.

5794. Кушнір В. Замітки до галицько-української політики // Воля. – Віден, 1920. – Т. 1, № 1. – С. 5-12; № 2. – С. 53-59.

*5795. Лавриненко Ю. Визвольний зрив у Галичині на загальному тлі української революції в 1917-1923 роках // Укр. прометей. – Детройт, 1947. – № 82. – С. 2-4.

5796. Левицький З. Холмська земля [доби ЗУНР] // Визвол. шлях. – Лондон, 1998. – Кн. 11. – С. 1438-1442.

5797. Левицький К. Історія визвольних змагань галицьких українців з часу світової війни, 1914-1918: З іл. на підставі споминів і документів. Ч. 3. – Львів, 1930. – С. 497-776.

Про події в Галичині в квітні 1917 – червні 1918 року. – С. 539-658.

*5798. Левицький М. Напередодні 31-го жовтня 1918 р. у Львові // Стрілець. – Кам'янець-Подільськ, 1919. – № 90. – С. 1-2.

5799. Лилик С. ЗУНР: Біла пляма в історії України // Пост імені Ярослава Галана: Публіц. ст., інтерв'ю, есе, повість. – Львів, 1990. – Кн. 24. – С. 178-206.

5800. Листопад 1918 року у Львові: (На основі «Великої історії України» М. Голубця) // Народний ілюстрований ювілейний календар «Просвіта» на звичайний рік 1938. – Львів, 1938. – С. 122-125.

*5801. Листопад у 1918 р. / Ф.О.Ш. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 11. – С. 17-21.

*5802. Листопадові рефлексії / Ю.В. // Самост. Україна. – Вінніпег, 1950. – № 12. – С. 8-11.

5803. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе. В 2 т. Т. 2 / Центр досліджень історії ім. П. Яцика Канад. ін-ту укр. студій Альберт. ун-ту. – К.: Основи, 1994. – 573 с. – (Зах. історіогр. України; Вип. 1). – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 541-565. – Імен. покажч.: с. 567-573.

[Гл.]: Вклад Галичини в українські визвольні змагання. – С. 53-61.

[Гл.]: Українська Національна Рада й ідея соборності. – С. 271-283.

5804. Лисяк-Рудницький І. Між історією й політикою: Ст. до історії та критики укр. суспіл.-політ. думки. – Мюнхен: Сучасність, 1973. – 443 с.

Вклад Галичини в українські визвольні змагання. –
С. 206-217.

5805. Литвин М.Р., Науменко К.Є. Історія ЗУНР / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів: Олір, 1995. – 368 с.: іл.

5806. Литвин М. Михайло Грушевський і ЗУНР // Михайло Грушевський і Західна Україна: Доп. й повідомл. наук. конф. (м. Львів, 26-28 жовт. 1994 р.). – Львів, 1995. – С. 292-294.

5807. Литвин М. Перемишль у складі Західноукраїнської Народної Республіки // Перемишль і перемиська земля протягом віків: Зб. наук. пр. і матеріалів Міжнар. наук. конф., організ. Наук. т-вом ім. Т. Шевченка у Польщі, 24-25 черв. 1994 р. в Перемишлі. – Перемишль; Львів, 1996. – С. 170-176.

5808. Литвин М. Революційний падолист 1918-го у Перемишлі // Перемиські дзвони. – Варшава, 1992. – № 10/12. – С. 18-20.

5809. Литвин М. Столиця Західно-Української Народної Республіки // Львів: Іст. нариси. – Львів, 1996. – С. 330-356: карти. – Бібліогр.: с. 355-356.

5810. Лісна І.С. До історії Західноукраїнської Народної Республіки (1918-1919 рр.) // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 227-229.

5811. Лісна І.С. Становлення національної державності в Галичині (1918-1923 рр.): Автoref. дис. ... канд. юрид. наук / Львів. ун-т. – Львів, 1998. – 15 с. – Бібліогр.: с. 12-13.

5812. Лозинський М. В десятиріччя галицької революції: (Галичина, Антанта й Рад. Союз) // Червоне право. – Х., 1928. – № 23. – С. 1089-1098.

5813. Лозинський М. В десятиріччя галицької революції: Факти й спроба оцінки // Червон. шлях. – Х., 1928. – № 11. – С. 180-191.

5814. Лозинський М. Галичина в роках 1918-1920. – Віденський вісник, 1922. – 228 с. – (Укр. революція: Розвідки і матеріали; Кн. 5).

Те ж. – Нью-Йорк: Червона Калина, 1970. – 228, XII с. –
Передрук з вид. 1922 р.

5815. Луців Л. Чи був більшовицький бунт у Дрогобичі? // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1994. – № 4/6. – С. 38-41. – Бібліогр.: с. 41.

Про події 1919 р. на Галичині часів ЗУНР.

5816. Макарчук С. Ставлення української громадськості Галичини до Польської держави (1918-1923 рр.) // Дослідження з історії України. – Львів, 1995. – С. 63-74. – Бібліогр.: с. 74.

Події доби ЗУНР.

5817. Макарчук С.А. Українська республіка галичан. – Львів: Світ, 1997. – 192 с.

Розд. 3: Встановлення української влади у Львові і краю.
– С. 41-58.

Розд. 4: Проголошення республіки. Розвиток національної державності. – С. 59-77.

Розд. 5: Початок війни з Польщею. Оборона і втрата Львова. – С. 78-106.

Розд. 6: Військове будівництво. Війна з волею до перемоги. – С. 107-132.

Розд. 7: Наростання кризових явищ у житті республіки.
– С. 133-162.

Розд. 8: Воєнні поразки і відступ з рідного краю. – С. 163-181.

Після слово. – С. 182-186.

5818. Маланчук В. Історія однієї зради. – Львів: Кн.-журн. вид-во, 1958. – 70 с.

Про події періоду ЗУНР.

***5819. Мандрик Я.І.** Причини втрати української державності в західних і східноукраїнських землях в 1918-1921 рр. // Тези шостої Всеукр. наук. конф. з іст. краєзнавства. – Луцьк, 1993. – С. 36-37.

5820. Марчук С. Соціально-психологічні полярності суспільства і війська ЗУНР // Політологія, етнологія, соціологія: Доп. і повідомл. 3-го Міжнар. конгр. україністів, 26-29 серп. 1996 р. – Х., 1996. – С. 246-253.

5821. Матисякевич З. Період державного відродження України (1918-1994 pp.): Сколівщина в 1918-1943 рр. // Сколівщина. – Львів, 1996. – С. 93-106.

Події доби ЗУНР. – С. 93-95.

5822. Мельник М. Перший Листопад // Визвол. шлях. – Лондон, 1986. – Кн. 11. – С. 1285-1300.

5823. Миколаєвич М. У двадцяті роковини великого здвигу // Календар Українського робітничого союзу на рік 1939. – Нью-Йорк, 1938. – С. 38-47.

Доба ЗУНР.

***5824. Мишуга Л.** В поході до волі: (Промова, виголош. в Нью-Йорку в 10-ліття Листоп. зриву) // Наш Львів. – Нью-Йорк, 1953. – С. 110-112.

5825. Мишуга Л. Підкарпатська Русь: Сучас. стан [1919-1920 pp.]. – Віденсь: Накладом «Укр. Прапору», 1921. – 24 с.

Те ж // Календар Українського народного союзу на 1922 рік. – Нью-Йорк, 1922. – С. 108-114.

*5826. Міжнародна наукова конференція, присвячена 75-річчю Західноукраїнської Республіки, 1-3 листопада 1993 р.: Матеріали. – Івано-Франківськ, 1993. – 128 с.

Зі змісту: Секція 1. Листопадова (1918 р.) національно-демократична революція і утворення Західноукраїнської Народної Республіки; Секція 2. Становлення і розвиток української державності на західноукраїнських землях; Секція 3. Соціально-економічні, суспільно-політичні і національно-культурні процеси в Західноукраїнській Народній Республіці; Секція 4. Західноукраїнська Народна Республіка на міжнародній арені; Секція 5. Західноукраїнська Народна Республіка в історіографії, джерелах, публіцистиці, художній літературі і мистецтві.

5827. Мірчук П. Перший листопад. – Торонто: Ліга визволення України, 1958. – 59 с.

5828. Мірчук П. 1-го листопада 1918 року // Визвол. шлях. – Лондон, 1978. – Кн. 11. – С. 1221-1232; Кн. 12. – С. 1371-1387.

5829. Мороз В. Історія Західноукраїнської Народної Республіки: Галичина, Буковина й Закарпаття в 1918-1919 рр. // Мандрівець. – Тернопіль, 1999. – № 1. – С. 3-21; № 2. – С. 3-20.

5830. Мудрик-Мечник С. Західні українські землі // Укр. ідея і чин. – Львів, 1998. – № 3. – С. 120-127.

Доба ЗУНР. – С. 125-127.

5831. Нагаєвський І. Історія Української держави двадцятого століття. – К.: Укр. письменник, 1993. – 414 с.

Розд. 4: Західна Українська Народна Республіка. – С. 172-253.

5832. Наддніпрянець В. Як ми втратили Галичину // Воля. – Відень, 1919. – Т. 2, № 4. – С. 150-154.

5833. Німчук І. Українська військова організація у Відні в днях перевороту: (Причинок до історії будови укр. держави в Галичині) / Післяслово О. Назарука. – Віденсь; Львів: Накладом «Укр. прapor», 1922. – 16 с.

5834. Оглядівський. День 1 листопада // Укр. скиталець. – Відень, 1922. – № 19. – С. 1-10.

5835. Олеськів С. Причинки до історії українського Червоного Хреста на ЗУЗ // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 6. – С. 5-6.

5836. Олійник П. Листопадовий зрыв: Повстання Укр. Держави на зах. землях в листоп. 1918 р. – Прага: Накладом вид-ва «Пробоем», 1941. – 20 с.: портр. – (Нар. б-ка «Наступ»; № 11).

5837. Павлюк О.В. Радянофільство Є. Петрушевича: переконання чи вимушеність // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 3. – С. 109-118. – Бібліогр.: с. 117-118.

Доба ЗУНР.

5838. Панюк А., Рожик М. Історія становлення української державності. – Львів: Центр Європи, 1995. – 166 с.

Розд. 4, [гл.]: Західноукраїнська Народна Республіка (ЗУНР). – С. 98-105.

5839. Пахаренко В. Віті единого древа: Мости єднання між Україною Східною і Західною у 1-й половині ХХ століття // Дзвін. – Львів, 1991. – № 12. – С. 81-91.

Зокрема доба ЗУНРу.

5840. Пачовський В. Галичина і Наддніпрянська Україна / Нар. М-во преси і інформ. УНР. – Кам'янець-Подільський, 1919. – 24 с.

***5841. Перші** дні листопада в Східній Галичині: Матеріали і документи // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1930. – № 2. – С. 22-23; № 3. – С. 20-21; № 4. – С. 22-23; № 6. – С. 22; № 7/8. – С. 29-32; № 9. – С. 22.

5842. Повернення історичної пам'яті: [Відзначення 71-ї річниці утворення ЗУНР, жовт. 1989 р., м. Львів] // Дзвін. – Львів, 1990. – № 3. – С. 158-160.

5843. Полянський О. Листопадова 1918 р. національно-демократична революція і виникнення Західноукраїнської Народної Республіки // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 8. – С. 3-8. – Бібліогр.: с. 8.

5844. Полянський О. У боротьбі за соборність і суверенність // Тернопіль. – Тернопіль, 1991. – № 1. – С. 46-48.

***5845. Проголошення** Західно-Української Народної Республіки і бої за Львів: В 20-літні роковини 1-го листоп., 1918-1938 / Л.Л. // Ілюстрований календар «Українського голосу» на рік 1938. – [Вінніпег, 1938]. – С. 32-36.

***5846. Промови** представників Західної України на першій сесії Всеукраїнської Національної Ради. – Львів; Віденсь, 1921. – 36 с.

***5847. Рижій І.** Санітарна служба в Листопадових днях у Львові // Вісті комбатанта. – Торонто, 1965. – № 3. – С. 14-22; № 4. – С. 17-24.

***5848. Ріпецький С.** Листопад 1918 року. – Нью-Йорк, 1961. – 48 с.

***5849. Рудницький С.** Галичина та Соборна Україна. – Віденсь, 1921. – 16 с.

5850. Савчук Б. Жіноцтво в суспільному житті Західної України (ос-

тання третина XIX ст. – 1939 р.). – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. – 280 с.: іл. – Бібліogr.: с. 239-265. – Імен. покажч.: с. 267-277.

Розд. 4: У національно-визвольних змаганнях [1918-1920 рр.]. – С. 72-97.

5851. Секретар М. В справі марок Західної України // Укр. філателіст. – Відень, 1927. – № 3. – С. 1-2.

5852. Секретар М. З діяльності пошти на Західній Україні // Укр. філателіст. – Відень, 1928. – № 10/11. – С. 2-3.

5853. Секретар М. Поштові значки Західної України. Ч. 3 // Укр. філателіст. – Відень, 1938. – № 9/10. – С. 1-4; № 11/12. – С. 2-4; 1939. – № 1/2. – С. 3-4.

***5854. Сеньків М., Думинець І.** Західноукраїнська Народна Республіка, 1918-1919 рр. – Дрогобич, 1996.

5855. Сімпсон Д.В. Україна: Сер. мап і пояснень, що з'ясовують іст. значення й сучас. геогр. становище укр. народу / Пер. А. Штефан. – Аугсбург: Укр. кн., 1946. – 47 с.: карти.

[Гл.] 13: Проголошення Західно-Української Народної Республіки Українською Національною Радою в Галичині 1 листопада 1918 р. – С. 31-32.

***5856. Слободич О.** Історія Галичини в рр. 1918-1919: Нарис історії укр. революції, 1917-1920. – Яворів, 1930. – 44 с.

Те ж. Ч. 3: (З образками). – 2-е вид. – Львів: Накладом «Самоосвіти», 1935. – 40 с. – (Вид-во «Самоосвіта». Від. суспіл.-іст. наук; № 9).

5857. Слюсаренко Ф. Галичина в українській політиці // Воля. – Відень, 1920. – Т. 2, № 7/8. – С. 290-293.

***5858. Соляр І.Я.** Співпраця уряду ЗУНР із Західноукраїнським товариством Ліги Націй // Міжнар. наук. конф., присвяч. 75-річчю ЗУНР, 1-3 листоп. 1993 р.: Матеріали. – Івано-Франківськ, 1993. – С. 83-85.

***5859. Стаків М.** Двадцять років від 1-го листопада 1918 // Календар Українського робітничого союзу на рік 1938. – [Нью-Йорк, 1937]. – С. 46-50.

***5860. Стаків М.** Шлях до соборної самостійності важкий: В сорокові роковини 1 листоп. 1918 і 22 січ. 1919 // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1958. – № 20. – С. 43-49.

5861. Стецько С. Листопадові дзвони: Промова голови Проводу ОУН, голови Конгресу укр. націоналістів і нар. депутата на вічі 1 листоп. 1998 р. у Львові // Визвол. шлях. – Лондон, 1998. – Кн. 12. – С. 1550-1551.

5862. Субтельний О. Україна: Історія / Пер. з англ. Ю.І. Шевчука; Вступ. ст. С.В. Кульчицького. – К.: Либідь, 1991. – 512 с.: іл.

Ч. 5, [розд.] 19, [гл.]: Боротьба на заході: [ЗУНР]. – С. 321-325.

5863. Тарнович Ю. Ілюстрована історія Лемківщини. – Львів: Накладом вид-ва «На сторожі», 1936. – 285, [1] с., 3 к., 100 іл. – (Б-ка Лемківщини; № 1).

[Гл.]: Світова війна, 1914-1918 рік. – С. 201-223.

[Гл.]: Відгомін визвольних змагань на Лемківщині. – С. 248-260.

Те ж / НАН України. Ін-т народознавства. – Львів, 1998. – 288 с.: іл. – Передрук вид. 1936 р. – Поазбуч. список місцевостей: с. 277-281. – Бібліогр.: с. 282-286.

5864. Тищик Б. У вогні війни галичани будували державу // Дзвін. – Львів, 1994. – № 11/12. – С. 114-117.

До 75-ліття проголошення Західноукраїнської Народної Республіки.

5865. Трембіцький В. Львів і філателія // Наш Львів: Ювіл. зб., 1252-1952. – Нью-Йорк, 1953. – С. 189-194.

Про пошту, телеграф, поштові марки часів ЗУНР.

5866. Турянський О. Президент Західно-Української Республіки про нашу справу // Укр. скіталець. – Відень, 1922. – № 19. – С. 14-20.

5867. Федюшка-Євшан М. Великі роковини України: До 75-річчя створення ЗУНР / Публ. підгот. та авт. післямови «Повернення із забуття» Д. Юсип // Дзвін. – Львів, 1993. – № 10/12. – С. 104-108. – Передрук з вид.: Євшан М. Великі роковини України. – Відень, 1920 р.

5868. Фостун С.М. 80-річчя Листопадового чину // Визвол. шлях. – Лондон, 1998. – Кн. 11. – С. 1415-1419.

5869. Ходак І. Соборна Україна: Плекання і реалізація соборності України на терені Східної Галичини (1918-1919 рр.) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1992. – № 10/12. – С. 5-6, 9.

5870. Цвенгрош Г. Митрополит [А. Шептицький] на сторожі держави // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1994. – № 1/3. – С. 2-5.

Зокрема доба ЗУНР.

5871. Целевич К. Перші дні листопада 1918 року // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1933. – № 11. – С. 9-12.

5872. Чепига І. Станиславів – столиця ЗОУНР і УНР в роки 1918-1920 // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 10. – С. 8-10.

*5873. Через що чорносотенці, старорежимники та всякі інші царсько-гетьманські прислужники так ненавидять і оббріхують галичан? / Нар. М-во преси УНР. – Кам'янець на Поділлю, 1919. – 4 с.

5874. Чіль Р. З Галицької України // Нова Україна. – Прага, 1923. – № 1/2. – С. 234-241.

5875. Чоповський В.Ю. Українська інтелігенція в національно-визвольному русі на Західній Україні (1918-1939). – Львів: Край, 1993. – 164, [2] с., [4] арк. іл.

Розд. 2: Піднесення ролі інтелігенції у державному відродженні України (1918-1923). – С. 24-51.

5876. Швагуляк М. Партийні поділи і загальнонаціональні інтереси: Пробл. політ. консолідації укр. нац. руху Галичини, 1919-1939 рр. // Історія: Доп. і повідомл. 2-го Міжнар. конгр. україністів, Львів, 22-28 серп. 1993 р. – Львів, 1994. – Ч. 2. – С. 92-98.

Те ж // Сучасність. – К., 1994. – № 2. – С. 77-82.
Зокрема період ЗУНР.

5877. Шевчук С. Пора сказати правду про наші визвольні змагання добитися волі для Галицької землі, 1918-1939. – Торонто: Накладом авт., 1965. – 280 с. – Бібліогр.: с. 275-276.

1917-1920 рр. – С. 5-191.

5878. Шкварець В.П. Про допомогу Української Народної Республіки Західноукраїнським землям в 1918-1919 рр. і Південь України // Історія Півдня України від найдавніших часів до сучасності: проблеми національного, політичного, соціального, економічного, технічного, правового, релігійного та культурного розвитку: Зб. наук. пр. – Миколаїв; Одеса, 1999. – Ч. 2. – С. 148-152. – Бібліогр.: с. 152.

*5879. Шлемкевич М. 1 листопада // Шлемкевич М. Верхи життя і творчості. – Нью-Йорк, 1958. – С. 30-72.

5880. Шрамченко С. В справі марок Західної України // Укр. філателіст. – Віденсь, 1926. – № 11/12. – С. 2-3; 1927. – № 7/8. – С. 1-3.

5881. Шрамченко С. З історії Західно-Української філателії // Укр. філателіст. – Віденсь, 1935. – № 3/4. – С. 1-2; 1939. – № 3/4. – С. 3-4.

5882. Шрамченко С. Фальшовані марки Західної України // Укр. філателіст. – Віденсь, 1929. – № 11/12. – С. 2-3.

5883. Шрамченко С. Фальшування марок Західної України // Укр. філателіст. – Віденсь, 1932. – № 9/10. – С. 3-4.

5884. Щурат В. На досвітку нової доби: Ст. і замітки до історії відродж. Галиц. України. – Львів: Накладом книгарні Наук. т-ва ім. Шевченка, 1919. – 178 с.

5885. Яремчук В. До історії створення Західно-Української Народної Республіки // Наук. зап. / Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К., 1999. – Вип. 7. – С. 104-120. – Бібліогр.: с. 119-120.

5886. Яремчук В. Формування соборницьких ідей та спроба їх втілення під час боротьби за національну державу в Західній Україні (1918-1919 рр.) // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми: (До 80-річчя Акту Злуки 22 січ. 1919 р.). – К., 1999. – С. 144-161.

5887. Ярославин С. Визвольна боротьба на Західноукраїнських землях у 1918-1923 роках. – Філадельфія: Накладом гуртка прихильників, 1956. – 182 с. – Бібліогр.: с. 181-182.

Дод.: Проект перемир'я комісії генерала Бертлемі. – С. 157-160; Проект перемир'я комісії генерала Боти, предложений польській та українській делегації в Парижі, дня 12 травня 1919 р. – С. 161-163; Вирішення Найвищої Ради з 25 червня 1919 р. – С. 163-167; Статут для Східної Галичини, ухвалений Найвищою Радою 20 листопада 1919 р. – С. 167-175; Докладніші пояснення до світлин політичних і військових провідників. – С. 176-180.

Див. також № 198, 321, 326, 335, 359, 386, 394, 418, 441, 454, 516, 546, 801, 894, 902, 958, 1217, 2041, 2239, 2415, 2721, 2754, 2758, 2768, 2885, 2957, 2958, 3073, 3107, 4773, 4782, 4783, 4798, 4847, 4856, 4871, 5533, 5656, 5985, 6106, 6112, 6139, 6145, 6338

Державотворення

5888. Бармак М. Проект Конституції ЗУНР С. Дністрянського // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 8. – С. 11-14. – Бібліогр.: с. 14.

5889. Васюта І. Західноукраїнська державність 1918-1920 рр.: альтернативні типи її становлення і причини падіння // Історія: Третій Міжнар. конгр. україністів, 26-29 серпн. 1996 р.: Тези доп. – Х., 1996. – С. 82-87.

5890. Великочий В. Нормативно-правова база формування системи органів місцевого управління в ЗУНР // Нова політика. – К., 1998. – № 2. – С. 60-63.

5891. Гентош Л. Апостольська столиця і питання державно-правового статусу Східної Галичини в 1918-1923 рр.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Львів. ун-т. – Львів, 1997. – 23 с. – Бібліогр.: с. 22.

*5892. Демянчук М. Орден оборонців Львова // Вісті комбатанта. – Торонто, 1967. – № 2. – С. 8-10.

5893. Дністрянський С. Статут для Галичини // Воля. – Віденсь, 1919. – Т. 6, № 3. – С. 101-108; № 4. – С. 150-158.

5894. З історії розвідки та контррозвідки України, 1918-1919 рр.: Зб. документів і матеріалів / Ред. та вступ. ст. В.С. Сідака. – К.: Акад. Служби безпеки України, 1996. – 159 с.

Розд. 5: Документи спеціальних служб Західноукраїнської Народної Республіки (Західної області УНР). – С. 120-146.

5895. З історії спеціальних служб України (1918-1920 рр.): Зб. документів і матеріалів / Упоряд.: Д. Вєденєв, О. Стаднік; За ред. В. Сідака, О. Пшеницького; СБУ. Держ. архів та ін. – К., 1999. – 70 с.

Розд. 1: Спеціальні служби Західноукраїнської Народної Республіки (1918-1919 рр.). – С. 7-40.

5896. Климкевич Р. Найвищі відзнаки Західно-Української Народної Республіки // Укр. історик. – Нью-Йорк; Мюнхен. – 1967. – № 3/4. – С. 109-115; 1968. – № 1/4. – С. 119-123.

5897. Кобелецький М.М. Військове судочинство у Західноукраїнській Народній Республіці // Правова держава: Щорічник наук. пр. – К., 1998. – Вип. 9. – С. 424-429.

5898. Кобилецький М. Діяльність Державної Жандармерії в ЗУНР // Право України. – К., 1998. – № 5. – С. 100-101.

5899. Кобилецький М.М. Суд і судочинство в ЗУНР // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали 3-ої регіон. наук. конф. (лют. 1997 р.). – Львів, 1997. – С. 117-120.

5900. Кобилецький М.М. Утворення ЗУНР, її державний механізм та діяльність (1918-1923 рр.): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Львів. ун-т. – Львів, 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 15.

5901. Козак І. Дещо про Державну Жандармерію ЗУНР // Укр. скитаць. – Віденсь, 1923. – № 16. – С. 22-28; № 17/18. – С. 15-25.

*Те ж // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 3. – С. 3-6; № 4. – С. 20-22; № 5. – С. 15-17.

5902. Козульський Я. Художник припустився помилки? // Пошта і філателія України. – К., 1996. – № 3. – С. 29.

Зокрема про символіку ЗУНР.

5903. Комова О.С. Організація державної влади в Галичині у 1918-1919 рр. // Місце України у світовій історії та особливості вивчення даної проблеми у педагогічному вузі: Тези міжвуз. наук.-практ. конф. – К., 1992. – С. 57-59.

5904. Литвин М. ЗУНР: досвід демократичного державотворення // Історія: Доп. і повідомл. 2-го Міжнар. конгр. україністів, Львів, 22-28 серп. 1993 р. – Львів, 1994. – Ч. 2. – С. 12-14.

***5905.** Лісна І.С. Державний апарат Західноукраїнської Народної Республіки // Міжнар. наук. конф., присвяч. 75-річчю ЗУНР, 1-3 листоп. 1993 р.: Матеріали. – Івано-Франківськ, 1993. – С. 34-35.

5906. Марітчак О. Організація адміністраційної влади в Рудецькім повіті в листопаді 1918 р. // Альманах «Нового часу»: (Календар для всіх) на рік 1938. – Львів, 1937. – С. 136-137.

5907. Мороз О. ЗУНР: досвід державотворення та уроки дипломатії // Вісн. Львів. ун.-ту. Сер. міжнар. відносин. – 1999. – Вип. 1. – С. 46-52. – Бібліогр.: с. 51-52.

5908. Мушинка М. Академік Станіслав Дністрянський і його місце у будуванні Української держави на демократичних принципах // Демократія в Україні: минуле і майбутнє: Матеріали наук. конф., м. Київ, берез. 1993 р. – К., 1993. – С. 103-110.

Доба ЗУНР. – С. 105-107.

5909. Нагороди України: Історія, факти, документи. У 3 т. Т. 1 / Д. Табачник (керівник), І. Безгін, В. Бузало та ін.; НАН України. Ін-т історії України та ін. – К.: Українознавство: Фірма «ARC-Ukraine», 1996. – 247 с., 36 арк. іл. – Імен. покажч.: с. 241-243. – Геогр. покажч.: с. 244-246.

Зі змісту: Оборонцям Львова. Перша нагорода Західноукраїнської Народної Республіки. – С. 57-60; Розпорядження Ради Державних Секретарів ЗОУНР від 30 квітня 1919 року. – С. 64-70; Розпорядження Ради Державних Секретарів Західної області УНР про встановлення відзнак Тризуб з вінцем, Медалі Тризуба, Оружний Тризуб та Хрест учасництва для відзначення борців за справу Української Народної Республіки. – С. 87-91.

5910. Настюк М.І. Створення державного апарату Західноукраїнської Народної Республіки // Проблеми державотворення в Україні. – Львів, 1994. – С. 14-18. – Бібліогр.: с. 18.

5911. Павлишин О. Державне будівництво ЗУНР-ЗОУНР: проблеми національних кадрів // Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. – К., 1997. – Ч. 1. – С. 97-106. – Бібліогр.: с. 103-106.

5912. Павлишин О. Організація цивільної влади ЗУНР у повітах Галичини (листоп. – груд. 1918 року) // Україна модерна. – Львів, 1999. – № 2/3. – С. 132-193. – Дод.: Цивільне керівництво у політичних повітах та судових округах ЗУНР-ЗОУНР (листоп. 1918 р. – черв. 1919 р.): с. 184-193.

5913. Пігач Я. Сімейне право Західно-Української Народної Республіки // На шляху до правової держави: Тези доп. і повідомл. Львів. регіон. наук.-практ. конф., м. Львів, 5-6 лют. 1992 р. – Львів, 1992. – Вип. 3. – С. 21-23.

5914. Скочиляс І. Печатки сільських громад Борщівського повіту в період ЗУНР // Третя наук. геральд. конф. (Львів, 4-5 листоп. 1993 р.): 36. тез повідомл. та доп. – Львів, 1993. – С. 75-77.

5915. Станіслав Дністрянський – світоч української правової науки: (Матеріали наук. конф. Юрид. ін-ту ТАНГ, присвяч. річниці з дня народж. акад. С. Дністрянського) / Терноп. акад. нар. госп-ва та ін.; Наук. ред. М. Кравчук. – Тернопіль, 1999. – 86 с.

Зі змісту: Радібова І. Розвиток українського конституціоналізму та Станіслав Дністрянський. – С. 42-50; Кравчук В. Конституційно-правові погляди С. Дністрянського. – С. 62-66; Ментух Н. «Устрій Галицької Держави: Проект тимчас. основ. законів» С. Дністрянського. – С. 71-76.

5916. Стецюк П. Станіслав Дністрянський як конституціоналіст / Львів. ун-т та ін. – Львів, 1999. – 229 с. – Дод. 2: Конституція Західноукраїнської Народної Республіки: (Проект, 1920 р.): с. 161-185.

5917. Тищик Б. Виникнення, законотворча діяльність та державний устрій Західноукраїнської Народної Республіки // Республіканець. – Львів, 1993. – № 7/8. – С. 63-71. – Бібліогр.: с. 70-71.

5918. Тищик Б.І., Лешкович Н.О. До питання про виникнення і діяльність Західноукраїнської Народної Республіки (1918-1919 рр.) // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1996. – № 5. – С. 111-120.

5919. Тищик Б. Західноукраїнська Народна Республіка: (Держ. апарат і законодавство) // Право України. – К., 1994. – № 5/6. – С. 44-47.

*5920. Тищик Б.Й., Вівчаренко О.А. Західноукраїнська Народна Республіка (1918-1923): До 75-річчя утворення і діяльності. – Коломия: Світ, 1993. – 120 с.

Державно-правові аспекти виникнення і діяльності ЗУНР.

5921. Усенко І.Б. Наукова спадщина академіка С.С. Дністрянського // Правова держава: Щорічник наук. пр. – К., 1996. – Вип. 7. – С. 229-248. – Бібліогр.: с. 240-242.

Доба ЗУНР. – С. 236-240. Подано один з конституційних проектів С.С. Дністрянського «Устрій Галицької держави». – С. 242-248.

5922. Футулуйчук В. Досвід становлення національних силових струк-

тур: [Польова жандармерія та судова система ЗУНР] (XI. 1918 – VII. 1919) // Схід. – Донецьк, 1999. – № 1/2. – С. 53-55. – Бібліогр.: с. 55.

5923. Чмир М.В. Військові нагороди в Західноукраїнській Народній Республіці (1918-1919 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1999. – № 5. – С. 50-56. – Бібліогр.: с. 56.

5924. Чубатий М. Державний лад на Західній області Української Народної Республіки // Народний календар товариства «Просвіта» з літературним збірником на звичайний рік 1921. – Львів, 1920. – С. 96-133.

Те ж. – Львів: Накладом авт., 1921. – 40 с.

5925. Шепетюк В. Українська Національна Рада – головна державно-політична інституція ЗУНР-ЗОУНР // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 8. – С. 8-11. – Бібліогр.: с. 11.

5926. Яремчук В. Державотворчий процес у Західній Україні та перша світова війна // Перша світова війна і слов'янські народи: Матеріали Міжнар. наук. конф., 14-15 трав. 1998 р. – К., 1998. – С. 90-96. – Бібліогр.: с. 95-96.

1917-1918 рр. – С. 94-95.

5927. Ярославин С. Організація державної влади в Галичині у 1918-1919 рр. // Дві концепції української політичної думки: Вячеслав Липинський – Дмитро Донцов. – [Нью-Йорк], 1990. – С. 26-32. – Скор. передрук двох підрозд. кн. С. Ярославина: Визвольна боротьба на Західно-Українських Землях у 1918-1923 роках. – Філадельфія, 1956 р.

Див. також № 388, 509, 943, 944, 962, 965, 979, 980, 989, 998, 999, 1023, 1045, 2415, 2505, 2889, 4704, 4708, 4731, 4732, 4869, 4875, 4879, 4880, 4882, 4895, 4904, 4912, 4913, 4918, 4919, 4925, 4933, 4935, 4939, 4953, 5658, 5700, 6456

Соціально-економічна політика

5928. Баран З. До питання про аграрну політику урядів міжвоєнної Польщі стосовно Західної України // Вісн. Львів. ун-ту: Сер. іст. – 1998. – Вип. 33. – С. 146-153.

5929. Витанович І. Аграрна політика українських урядів, 1917-1920 / Укр. іст. т-во. – Мюнхен; Чикаго, 1968. – 69 с. – (Сер.: Монографії; № 2). – Тит. арк. парал. англ.

[Гл.] 7: Тимчасові постанови земельного закону ЗОУНР з 14 квітня 1919 року. – С. 52-56.

5930. Досвітній О. Сучасний мент і завдання галицького і буковинського селянства і робітництва. – К., 1919. – 8 с. – (Вид. КП Схід. Галичини і Буковини; Сер. 12).

5931. Дрогомирецька Л. Проблема взаємин західноукраїнських кооперативних організацій і польських урядових кіл у 1919-1920 рр. // Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст.: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (21-22 листоп. 1996 р.). – Івано-Франківськ, 1997. – С. 230-234.

5932. Зубко А. Найдавніші паперові гроши на терені Русі-України // Укр. нумізматика і боністика. – К., 1999. – № 1. – С. 78-86. – Бібліогр.: с. 86.

Банкноти Австро-Угорського банку в Західній Україні [1918-1919 рр.]. – С. 85-86.

5933. Карпенко О.Ю. Боротьба робітничого класу Східної Галичини проти влади української буржуазії під час існування ЗУНР // З історії західноукраїнських земель. – К., 1958. – Вип. 3. – С. 69-96.

5934. Марковецька Г. Гроші і грошовий обіг Східної Галичини в ході першої світової війни 1914-1918 рр. // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1999. – Т. 4. – С. 181-188. – Бібліогр.: с. 188.

1918-1920 рр. – С. 182-183, 187-188.

5935. Марковецька Г. Місцеві паперові гроши (бони), випущені на Івано-Франківщині у 1849, 1914-1919 рр. // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1997. – Вип. 6. – С. 155-158. – Бібліогр.: с. 158.

Зокрема доба ЗУНР.

5936. Марковецька Г. Місцеві паперові гроши (бони), випущені на Львівщині у 1848-1849 та 1914-1920 роках // Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 1999. – Т. 3. – С. 192-202.: іл.

1918-1919 рр. – С. 193, 196-202.

5937. Смолей В. До питання фінансово-економічного стану осадницьких господарств: (З історії пол. с.-г. цивіл. і військ. осадництва у Зах. Україні) // Україна на шляху до незалежності і демократії. – Тернопіль, 1996. – С. 171-175. – Бібліогр.: с. 174-175.

Доба революції. – С. 171-173.

5938. Смолей В.В. Польське цивільне і військове сільськогосподарське осадництво в Західній Україні 1919-1930 рр.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Львів. ун-т. – Львів, 1996. – 19 с. – Бібліогр.: с. 18.

5939. Фартушняк А. Продовольча і земельна політика керівництва ЗУНР // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 8. – С. 19-26. – Бібліогр.: с. 26.

Див. також № 1134, 1269, 5714

Національні відносини

5940. Гон М. Євреї в суспільно-політичних процесах у Східній Галичині 1918-1919 рр. // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми: (До 80-річчя Акту Злуки 22 січ. 1919 р.). – К., 1999. – С. 205-211.

5941. Гон М. Євреї ЗУНР: до проблеми викладання міжетнічних взаємин у шкільному курсі історії // Історія в шк. України. – К., 1999. – № 1. – С. 10-14. – Бібліогр.: с. 14.

5942. Гон М. «Єврейська вулиця» Західноукраїнської Народної Республіки // Хроніка 2000. – К., 1998. – Вип. 21/22. – С. 252-260.

5943. Гон М. Імператив державотворення й українсько-єврейські взаємини в Східній Галичині 1918-1939 рр. // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 325-330. – Бібліогр.: с. 329-330.

Доба ЗУНР. – С. 325-326.

5944. Дашкевич Я.Р. Взаємовідносини між українським та єврейським населенням у Східній Галичині (кінець XIX – початок ХХ ст.) // Укр. іст. журн. – К., 1990. – № 10. – С. 63-73.

Доба ЗУНР. – С. 71-72.

5945. Евреи Украины: (Крат. очерк истории). Ч. 2 / Ф.Я. Горовский, Я.С. Хонигсман, А.Я. Найман и др.; Под ред. Ф.Я. Горовского; Междунар. Соломон. ун-т. – К., 1995. – 277 с.

[Гл.]: Евреи в Западноукраинской Народной Республике. – С. 23-35.

5946. Меламед В. Етнополітичні аспекти єврейсько-українських взаємин у Східній Галичині міжвоєнного періоду (1918-1930 рр.) // Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф., Київ, 22-23 листоп. 1993. – К., 1994. – С. 91-93.

5947. Погребинська І., Гон М. Євреї в Західноукраїнській Народній Республіці: (До пробл. укр.-євр. взаємин) / НАН України. Ін-т нац. відносин і політології, Рівнен. екон.-гуманіт. ін-т. – К., 1997. – 86 с. – Рез. англ.

5948. Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст.: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (21-22 листоп. 1996 р.) / Прикарпат. ун-т; Ред-кол.: П. Федорчак, М. Геник, М. Кугутяк. – Івано-Франківськ: Плай, 1997. – 452 с.

Зі змісту: Гон М. Проблема національного ренесансу євреїв Галичини у 20-ті роки нашого століття. – С. 43-48;

Гон М. Єврейський фактор у конфлікті між українським та польським націоналізмом у Західній Україні. – С. 80-83; Іван-

цев І., Монолатій І. Суспільна свідомість провінції під час міжетнічних конфліктів у Галичині у 1918-1919 рр. – С. 130-133; Вежбенець В. Євреї та польсько-український конфлікт у Східній Галичині після першої світової війни. – С. 140-147.

Див. також № 710, 1352, 5709, 5712

Збройні сили

5949. Бендик В. Повітряна війна на українсько-польському фронті [в 1918 р.] // Військо України. – К., 1997. – № 9/12. – С. 50-51.

Створення Галицьким урядом власних авіаційних загонів.

5950. Великочий В., Гаврилів Б. Дмитро Вітовський (1887-1919 рр.): Докум. нарис / НАН України. Ін-т нац. відносин і політології та ін. – Івано-Франківськ, 1996. – 75 с. – Бібліогр.: с. 71-73.

Дод.: № 1. Відозва Української Національної Ради «До населення м. Львова!» – С. 53; Відозва Української Національної Ради «Український народе!» – С. 53-54; № 2. Оповістка Коменданта Української Генеральної Військової Команди полк. Д. Вітовського. – С. 55; № 3. Пересторога! – С. 55; № 5. Інформація газети «Діло» про перші розпорядки Державного Секретаріату військових справ. – С. 56-60; № 6. Текст присяги, встановлений Державним Секретаріатом військових справ і затверджений постановою Української Національної Ради. – С. 60; № 7. Попередній договір про злуку між ЗУНР і УНР, заключений 1 грудня 1918 р. у м. Фастові. – С. 61-62; № 8. Універсал Державного Секретаря військових справ ЗУНР полк. Д. Вітовського від 4 січня 1919 р. до особового складу УГА. – С. 63-64.

Те ж. – Коломия: Вік, 1997. – 75 с. – Бібліогр.: с. 72-74.

***5951. Вишиваний В.** УСС з вересня 1918 року до перевороту в Австрії // Запорожець: Календар на 1921 р. – Віденсь, 1920. – № 12. – С. 84-89.

5952. Гайворонський М. Перша оркестра УСС // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1935. – № 12. – С. 12-14.

5953. Гей, там на горі «Січ» іде! ...: Пропам'ятна кн. «Січей» / Зібрав й упоряд. П. Трильовський. – Едмонтон, 1965. – 431 с.: іл.

Те ж. – К.: Фірма «Віпол», 1993. – 431 с.: фотогр. – Педредрук з вид. 1965 р.

Зокрема доба ЗУНР. – С. 36, 118, 172, 183, 276-279.

5954. Гнатевич Б. Вишкіл українських січових стрільців [1917-1920 рр.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 10. – С. 5-9.

***5955.** Гордієнко В. Листопад. Сходження на Голгофу: (Історія УГА) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1991. – № 1. – С. 2-8; № 2. – С. 2-9; № 3. – С. 2-9.

5956. Гордієнко В. Українська Галицька Армія. – Львів: Меморіал, 1991. – 110 с.: іл. – (Б-ка «Меморіалу»; № 4).

5957. Горинь Г. Сільські громади українських Карпат кінця XIX – 30-х років ХХ ст.: Нац. обличчя // Історіографія українознавства, етнологія, культура: Доп. і повідомл. 2-го Міжнар. конгр. україністів, Львів, 22-28 серп. 1993 р. – Львів, 1994. – С. 264-269.

Вшанування Січових Стрільців доби визвольних змагань. – С. 266.

5958. Дещо з історії III групи «Глибока» VIII Самбірської бригади / Р.Л. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 9. – С. 10-13; № 10. – С. 9-13.

5959. Дедик О. Війна на залізничних коліях: Панцирники УГА // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1992. – № 6/7. – С. 2-5.

Збройні сили ЗУНР в українсько-польській війні 1918-1919 рр.

***5960.** Дольницький М. Військова підготова Листопадового зrivу та її здійснення // Українська Галицька Армія. – Вінніпег, 1958. – С. 49-59.

5961. Євшан М. Великі роковини України: (1 листоп. 1918 до 1 листоп. 1919): З новим роком боротьби Галиц. Укр. Армії / Уряд преси і пропаганди ЗУНР. – Віденсь, 1920. – 26 с.

5962. 3 днів тривоги на Покуттю: Хроніка 23-28 трав. 1919 р. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1929. – № 2. – С. 16-18; № 3. – С. 15-18.

***5963.** Заклинський М. Дмитро Вітовський як Секретар військових справ ЗУНР // Вісті комбатанта. – Торонто, 1969. – № 5. – С. 7-15.

5964. Історія українського війська / І. Крип'якевич, Б. Гнатевич, З. Степанів та ін. – Львів: Вид. І. Тиктора, 1936. – 568 с., 383 іл.

Те ж. – 2-е вид., допов. – Вінніпег: Вид. І. Тиктора, 1953.
– 850 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 822-832.

Те ж. В 2 ч. Ч. 2. – К., 1992. – 293-568, VIII с., 383 іл. –
(Б-ка журн. «Пам'ятки України»; Кн. 17). – Репринт. відтворення вид. 1936 р.

Те ж: (Від княжих часів до 20-х років ХХ ст.) / Передм.
Я.Р. Дацкевича. – 4-е вид., змін. і допов. – Львів: Світ, 1992.
– VIII, 702 с.: іл., портр. – Імен. покаж.: с. 594-648. – Геогр.

покажч.: с. 649-661. – Бібліогр.: с. 662-697. – Репринт. відтворення вид. 1936, 1953 рр.

Те ж: [У 12 вип.] / Післямова Я.Р. Дащенка. – Тернопіль, 1992. – 574 с.: іл. – (Іст. б-ка). – Репринт. відтворення вид. 1936 р.

Доба ЗУНР. – С. 462-535.

Те ж. Т. 2. – 5-е вид., змін. і допов. – К.: Варта, 1995. – 464 с.: іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 414-460. – Репринт. відтворення вид. 1936, 1953 рр.

Доба ЗУНР. – С. 205-281.

*5965. Каляєв А.О. Українська Галицька Армія в українсько-польській війні: історичний досвід та уроки // Збірка матеріалів наукової конференції «Збройні сили України – гарант незалежності держави: уроки минулого і сучасності». – Львів, 1996. – С. 75-78.

5966. Каляєв А.О. Українські січові стрільці в авангарді боротьби за ЗУНР в період українсько-польської війни (1918-1919 рр.). – Львів: ВВП ДУ «Львівська політехніка», 1994. – 41 с.

5967. Каляєв А.О. Українські січові стрільці у боротьбі за створення і захист Західноукраїнської Народної Республіки: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Ун-т «Львів. політехніка». Ін-т гуманіт. освіти. – Львів, 1997. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17-18.

*5968. Камінський Р. Причинок до історії кінноти Українських Січових Стрільців // Червона Калина: Збірник. – Львів, 1918. – С. 59-64.

5969. Карпинець І. Панцирний поїзд. Ч. 2 [1919 р.] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1936 рік. – Львів, 1935. – С. 82-89.

Те ж: (Збройні сили ЗУНР) / Передм. «Іван Карпинець – історик збройних сил ЗУНР» Ф. Стеблія // Дзвін. – Львів, 1994. – № 6. – С. 132-136.

*5970. Книш З. Перший листопад та українське військо // Самост. Україна. – Вінніпег, 1956. – № 11. – С. 1-4.

5971. Кравчук М. Військове будівництво ЗУНР // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 1998. – № 1. – С. 112-120.

5972. Кравчук М. Польсько-українська війна та Українська Галицька Армія // Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст.: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (21-22 листоп. 1996 р.). – Івано-Франківськ, 1997. – С. 49-51.

5973. Кузьма О. З історії одного куреня: (З боїв під Львовом) // Народний ілюстрований календар товариства «Просвіта» на звичайний рік 1926. – Львів, 1925. – С. 97-107.

*Те ж // Вісті комбатанта. – Торонто, 1971. – № 5. – С. 7-13.

- 5974.** Курманович В. Відворот УГА за Збруч // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 5. – С. 3-6.
- ***5975.** Лазарович М. Місце стрілецької ідеології в Листопадовій національно-демократичній революції // Міжнар. наук. конф., присвяч. 75-річчю ЗУНР, 1-3 листоп. 1993: Матеріали. – Івано-Франківськ, 1993. – С. 11-13.
- 5976.** Лазарович М.В. Українське Січове Стрілецтво: формування, ідея, чин: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1996. – 24 с. – Бібліогр.: с. 23.
- Про стрілецький рух на західноукраїнських землях в 1917-1918 рр. – С. 13-17, 20-22.
- 5977.** Лазарович М.В. Українські січові стрільці в революційних подіях у листопаді 1918 р. в Східній Галичині // Укр. іст. журн. – К., 1998. – № 5. – С. 40-52. – Бібліогр.: с. 50-52.
- 5978.** Литвин М., Науменко К. Миколаївщина в роки визвольних змагань 1914-1920 рр. // Миколаївщина: Зб. наук. ст. – Львів, 1998. – Т. 1. – С. 204-223. – Бібліогр.: с. 222-223.
- 1917-1919 рр. – С. 211-223.
- 5979.** Мандрик М. Стрийщина: шлях до волі / Т-во «Просвіта». – Стрий: Щедрик, 1998. – 627 с.: іл. – Імен. покажч.: с. 592-621.
- Збройні сили ЗУНР. – С. 35-37.
- 5980.** Матейко Р., Мельник Б. За рідний край, за народ свій....: Укр. Галиц. Армія на Тернопільщині. – Тернопіль, 1993. – 78, [2] с.
- 5981.** Наказ до Української Галицької Армії в справі Акту Соборності // «Яка краса: Відродження країни!»: Альм. Укр. Брат. Союзу: У 60-річчя Укр. Нац. революції. – Скрентон, 1979. – С. 64-66.
- 5982.** Новосад А.Ф., Григоренко В.Т. Українська Галицька Армія: героїзм і трагедія // Вісн. ун-ту «Львів. політехніка». – 1995. – № 296: Вісн. українознавства. – С. 23-29. – Бібліогр.: с. 28-29.
- 5983.** Онуляк О. Свої – своїм // Укр. скиталець. – Віденський, 1922. – № 19. – С. 10-14.
- Про Українську Галицьку Армію.
- 5984.** Павленко М.І. Перебування угруповань Української Галицької Армії на території Чехословаччини (1919-1923 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1999. – № 2. – С. 113-124. – Бібліогр.: с. 123-124.
- 1919-1920 рр. – С. 113-116.
- 5985.** Пачовський В. З історії Пресової кватири УГА: (Розвал Австрії і перші кроки Західної Української Республіки. Універсал до Галицької Армії) // Укр. скиталець. – Віденський, 1923. – № 15. – С. 6-10.

5986. Прикази до впоряду піхоти Західно-Української Народної Республіки. – Станиславів, 1918. – 23 с.

5987. Рабій Ю. Поборова станція УСС в Станіславові // За волю України: Іст. зб. УСС: В 50-ліття збройн. виступу Укр. Січ. Стрільців проти Москви, 1914-1964. – Нью-Йорк, 1967. – С. 240-244.

Збройні сили УГА в 1917-1918 рр. – С. 241-244.

5988. Рахманний Р. Роздуми про Україну: Вибрані есеї та ст., 1945-1990 / Вступ. ст. І. Дзюби. – К.: Просвіта, 1997. – 692 с.

Авіація УГА 1918-1919 рр. – С. 247-249.

***5989.** Ріпецький С. Дмитро Вітовський і Українські Січові Стрільці в листопадовому перевороті 1918 року і після нього // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1960. – № 26/28. – С. 9-28.

5990. Секретар М. Пошта на Західній Україні: II. Полева пошта УГА // Укр. філателіст. – Віденсь, 1937. – № 7/8. – С. 3-4; № 9/10. – С. 3-4, 9; № 11/12. – С. 3-4; 1938. – № 1/2. – С. 2-4; № 3/4. – С. 1-3; № 7/8. – С. 1-3.

5991. Скочиляс І. Українська церква на Борщівщині та інші сторінки національного відродження краю. – К., 1992. – 100 с.: іл.

[Гл.] 6: Українські Січові Стрільці на Борщівщині (лип. 1917 – лют. 1918). – С. 67-79.

[Гл.] 7: Епізоди українсько-польської війни на Борщівщині. Відхід за Збруч. – С. 80-89.

5992. Трагедія Галицької України: Матеріали про пол. інвазію, пол. варварства і пол. окупацію Сх. Галичини за кроваві роки: 1918, 1919 і 1920 / Зладив і упоряд. О. Мегас. – Вінніпег, 1920. – 253 с.

5993. Франко П. Летунський відділ УГА // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 10. – С. 3-5; № 11. – С. 9-12.

5994. Футулуйчук В. Традиції військово-патріотичного виховання Української Галицької Армії ЗУНР (1918-1920 рр.) // Схід. – Донецьк, 1999. – № 4. – С. 52-55. – Бібліогр.: с. 55.

5995. Чоповський В. Культурно-освітня діяльність українських січових стрільців [на західноукраїнських землях] // Нар. творчість та етнографія. – К., 1992. – № 3. – С. 8-18.

Зокрема доба революції.

5996. Щуровський В. Нарис санітарної служби Українських Січових Стрільців і Бригади УСС // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 1. – С. 11-15.

***5997.** Юркевич О. Бої під Львовом // Календар Канадійського фармера на рік 1955. – Вінніпег, [1955]. – С. 85-90.

5998. Яворовський Є. З війни на війну!: (Листоп. 1918 р.) // Календар товариства «Просвіти» на рік 1924. – Львів, [1924]. – С. 64-68.

5999. Якимович Б. Збройні Сили України: Нарис історії / НАН України. Ін-т українознавства, «Просвіта». – Львів, 1996. – 360 с.

Ч. 5, розд. 7: Українська Галицька Армія. – С. 106-132.

Див. також № 1423, 1434, 1444, 1445, 1451, 1452, 1487, 1501, 1512, 1514, 1519, 3467, 5100, 5162, 5168, 5182, 5228, 5277, 5338, 5785, 5817, 5820, 5823, 5895, 5897, 5923, 6056, 6080, 6097

Спогади

6000. Андрієвський Д. 1 Листопад: [Спогади] // Розбудова нації. – Прага, 1932. – № 11/12. – С. 273-276.

6001. Бережанщина в спогадах емігрантів: [Збірник] / [Упоряд.-ред. Н. Волинець та ін.]. – Тернопіль: Кн.-журн. вид-во «Тернопіль», 1993. – 390, [1] с., [16] арк. іл.

Доба ЗУНР. – С. 149-163.

6002. Бобиляк І. До історії III Бережанської бригади II Галицького корпусу: (Спомин) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 1. – С. 3-5.

6003. Божик С. Шляхом слави 9-ої бригади УГА // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 4. – С. 8-13; № 5. – С. 12-16; № 6. – С. 8-11.

6004. Бояринич В. Бої за місто Лева: (Кривавий шлях): Спогад [19.12.1918 – 15.05.1919] / Публ. В. Габора; Передм. «П'ять місяців боїв за Львів III куреня 24 піхот. полку ім. гетьмана П. Дорошенка» Л. Нигрицького // Літопис Червоної Калини. – Львів, 1992. – № 1. – С. 2-8; № 2/3. – С. 2-8; № 4/5. – С. 11-17; № 6/7. – С. 14-21. – Друкується за вид. 1936 р.

6005. Бояринич В. Кривавий шлях, 19.XII – 15.V.1919: П'ять місяців боїв III куреня 24 п.п. ім. гетьмана П. Дорошенка за Львів / Передм. Л. Нигрицького. – Львів: Вид. І. Тиктор, 1936. – 128 с.: фотогр., карта. – (Укр. б-ка; № 41).

6006. Відновлення Української Держави 1918 року: Зб. матеріалів / Поясн. та вступ. слово М. Бажанського. – Детройт, 1979. – 88 с. – (Б-ка вид-ва «Снятин»; № 4).

Зокрема спогади про бойові дії армії ЗУНР.

6007. Волинець С. Перший стріл у листопадову ніч у Львові: [Спогад] // Ювілейний календар-альманах Українського голосу... на переступний рік 1968. – Вінніпег, [1968]. – С. 93-96.

6008. Волинь під військовим зарядом Галичин 1919 р. / П.В. // Укр. ски-

талець. – Віденськ., 1922. – № 20. – С. 37-41; № 21. – С. 16-29; № 22. – С. 23-29; 1923. – № 1. – С. 41-48; № 2. – С. 27-31; № 3. – С. 24-27; № 4. – С. 21-25; № 5. – С. 44-48; № 6. – С. 30-36; № 7. – С. 30-35; № 9/10. – С. 29-35; № 12. – С. 23-26; № 13. – С. 13-21; № 15. – С. 16-22; № 17/18. – С. 27-40; № 21/22. – С. 23-41; № 23/24. – С. 33-56.

6009. Гірняк Н. 48 днів на чолі Тернопільської військової округи: [Спогади, листопад-грудень 1918 р.] // Історичний календар-альманах «Червоної Калини» на 1938 рік. – Львів, 1937. – С. 130-141.

6010. Горбай В. Останні дні IV золочівської бригади: [Спогади, 1919-1920 рр.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 4. – С. 12-13.

6011. Гриневич Я. Стрільці на сцені // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 9. – С. 4-6.

***6012. Гуляй І.** Десять літ тому 1918: Спомини з боїв за свободу Львова // Ілюстрований календар канадійського українця на рік 1928. – Вінніпег, [1928]. – С. 165-172.

Те ж // Прерія: Канад. альм. – Вінніпег, 1928. – С. 101-108.

6013. Жила В. Зрушення в розвитку пізнання нашого минулого: (Огляд гнилиць. подій 1919 р.): [Спогади] // Збаражчина: Зб. ст., матеріалів і споминів. – Нью-Йорк та ін., 1985. – Т. 2. – С. 32-41.

Те ж // Підволочиська земля в спогадах емігрантів. – Тернопіль, 1993. – С. 18-26.

Подано огляд подій за спогадами В. Бачинського, В. Чернявського, М. Дереша.

6014. За ключ до Львова / Р.К. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 7/8. – С. 2-4.

***6015. Заклинський М.** Бої у Львові в листопаді 1918 року // Українська Галицька Армія. – Вінніпег, 1958. – С. 370-392.

6016. Застирець [Й.]. Із записок про облогу Львова 1918-19 року // Народний ілюстрований ювілейний календар «Просвіти» на звичайний рік 1938. – Львів, 1938. – С. 125-127.

***6017. Зубик Р.** Із моїх споминів: (Про боротьбу за Львів) // Календар Українського робітничого союзу на 1924 рік. – Скрентон, 1924. – С. 55-57.

6018. Історичний календар-альманах «Червоної Калини» на 1934 рік. – Львів: Накладом видавн. кооперативи «Червона Калина», 1933. – 176 с.

Зі змісту: Галан В. Батарея смерті: (Гармашам 4-го гармат. полку УГА на спомин) [лютий 1919 рр.] – С. 55-75; Пеленський Д. Осінь 1918 року: (Уривки зі споминів). –

С. 75-83; Учасник чужинецької місії про відворот УГА [в травні 1919 р.] / Пер. з англ. О. Бн. – С. 122-127.

6019. Календар Червоної Калини на 1924 рік: Ювіл. вид. в десятиліття виступу УСС, 1914-1924. – Львів; К.: Накладом вид-ва «Червона Калина», 1923. – 183 с.

Зі змісту: Щуровський В. Зі записків лікаря бригади УСС: [УГА 1919 р.]. – С. 79-90; Летунський відділ УГА [1919 р.] / Ф. – С. 129-131; Демчук Т. Військові театри при Галицькій Армії [1919 р.]. – С. 153-155.

***6020. Калина В.** З листопадових боїв на Підзамчі // Наш Львів. – Нью-Йорк, 1953. – С. 151-154.

6021. Карпенюк М. Великден під Львовом 1919 р.: (Нарис з кривавих боїв): [Спогади] // Народний ілюстрований календар товариства «Просвіта» на звичайний рік 1925. – Львів, 1924. – С. 56-65.

6022. Карпинець І. Історія 8-ої Галицької бригади: (давнішої «Групи Рудки» або «Групи Гофмана») // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 6. – С. 7-10; № 7/8. – С. 12-16; № 10. – С. 16-20; № 11. – С. 19-23; 1934. – № 3. – С. 16-18; № 4. – С. 18-21; № 5. – С. 18-21; № 6. – С. 15-19; № 7/8. – С. 26-30; № 11. – С. 9-12; № 12. – С. 18-21; 1935. – № 3. – С. 21-24; № 4. – С. 17-20; № 5. – С. 18-21; № 6. – С. 18-21; № 7/8. – С. 34-37; № 10. – С. 19-22; № 12. – С. 19-23.

6023. Козак І. Присяга: (Спомин) // Укр. скиталець. – Віденсь, 1923. – № 6. – С. 17-19.

6024. Коновалець М. Чому ми вийшли зі Львова в 1918 році // Визвол. шлях. – Лондон, 1997. – Кн. 2. – С. 133-139.

Про воєнні події у польсько-українській компанії у Львові.

***6025. Кренжаловський Д.** Львів в перших днях листопада 1918 р.: З дневника // Стрілець. – Кам'янець-Подільськ, 1919. – № 8/9. – С. 1-3.

6026. Кузьмин С. «Ми вміли тільки вмирати...» // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1993. – № 10/12. – С. 22-25.

Спогади з історії Української Галицької Армії в 1918-1919 рр.

6027. Лазурко О. Дещо із санітарних відносин УГА: (Спомини) // Укр. скиталець. – Віденсь, 1923. – № 5. – С. 31-36; № 6. – С. 19-23; № 7. – С. 22-25; № 9/10. – С. 26-29; № 12. – С. 19-22; № 13. – С. 21-27; № 14. – С. 12-16.

6028. Левицький В. Два фрагменти: [Спогади про худож. самодіяльність Січ. Стрільців] // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1935 рік. – Львів, 1934. – С. 80-82.

6029. Макарушка Л. Маланка 1919 р. під Львовом: (Спомин з одної битви) // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1928 рік. – Львів; К., 1927. – С. 132-139.

6030. Марітчак Т. На переломі: Щоденник підхорунжого з 1918 р. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1936. – № 1. – С. 16-18; № 2. – С. 21-22; № 3. – С. 20-23; № 4. – С. 19-21; № 5. – С. 14-16; № 6. – С. 18-21.

6031. Мигович П. Курінь сьомої бригади УГА: [Спогади, січ. – лют. 1919] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1993. – № 1/2. – С. 18-20. – Пере-друк з «Літопису Червоної Калини». – 1937. – № 5.

6032. Мигович П. При запасній сотні скорострілів у Стрию: [Спогади груд. 1918 р. – січ. 1919 р.] // Історичний календар-альманах «Червоної Калини» на 1938 рік. – Львів, 1937. – С. 141-151.

6033. Невідомий. З над Стрипи по Гнилу Липу: (Спомин з весни 1919 р.) // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1931 рік. – Львів, 1930. – С. 67-72.

6034. Околот І. Зі споминів комбатанта батареї про дії на відтинку Угнова // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 7/8. – С. 17-18.

6035. Паліїв Д. Жмут споминів // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1935 рік. – Львів, 1934. – С. 40-46.

Армія ЗУНР.

6036. Перші листопадові дні 1918 р. і організація Угнівської кавалерії в м. Угнові: Спомин / М.Д. // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 1. – С. 15-16.

6037. Петренко І. Дещо з історії «І Гуцульського полку морської піхоти» // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 2. – С. 3-5.

6038. Побігущий-Рен Є. Мозаїка моїх споминів. [Т. 1]. – Мюнхен; Лондон: Накладом авт. ѹ Об-ня бувших вояків-українців у Великій Британі, 1982. – 239 с.: портр., фотогр. – Покажч. імен і місцевостей: с. 227-234.

Ч. 1, [гл. 2]: В Українській Галицькій Армії. – С. 15-23.

Грудень 1918 р. – лютий 1919 р.

6039. Садлич І. На панцирі під Хировом: Спомин [листоп. 1918 р.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1939. – № 6. – С. 2-3.

6040. Сідельник Й. Перші дні листопада 1918 р. на головнім двірці: Спомини // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 11. – С. 2-3.

*6041. Станімір О. З італійського фронту на український в листопаді 1918 р. // Вісті комбатанта. – Торонто, 1966. – № 2. – С. 26-33.

*6042. Теребуш С. У боях за Львів: (Спомин) // Календар Нового шляху на 1968 рік. – Вінніпег, 1968. – С. 47-50.

*6043. Штик Ф. З пробоєвою сотнею УСС під Львовом: Спомин // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 7/8. – С. 25-28; № 9. – С. 17-18; № 10. – С. 20-21.

6044. Ярбій В. Останні дні старшинської школи піхоти УГА [1919 р.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 3. – С. 16-17.

6045. Яшан В. Похід з'єднань УГА на Закарпаття: [Спогади 1919 р.] // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1996. – № 1/6. – С. 395-400. – Передрук зі зб. матеріалів «Українська Галицька Армія». – Вінніпег, 1966 р.

Див. також № 3565, 4657, 5303, 5319, 5329, 5404, 5422

Зовнішня політика. Міжнародні відносини

6046. Агадуров В. Політика Франції стосовно українсько-польського конфлікту за Східну Галичину в період з листопада 1918 по березень 1919 р. // Україна в минулому. – К.; Львів, 1995. – Вип. 7. – С. 18-32.

6047. Васюта І. Анексія Східної Галичини Польщею: Міжнар. аспекти історії її здійснення у 1919-1923 рр. // Питання загальної історії. – Львів, 1996. – С. 56-66.

1919-1920 рр. – С. 56-63.

6048. Возз'єднання західноукраїнських земель з Радянською Україною / Відп. ред. Ю.Ю. Сливка. – К.: Наук. думка, 1989. – 483 с.: іл. – (Возз'єднання укр. земель в єдиній Рад. державі / Редкол.: Ю.Ю. Сливка (голова) та ін.).

[Розд.] 2: Окупація західноукраїнських земель іноземними державами [1918-1923 рр.]. – С. 59-88.

6049. Ганкевич Л. Умова, заключена дня 1 лютого 1919 р. у Львові, між повновласниками Державного Секретаріату Західно-Української Народної Республіки, та Польською Правлячою Комісією в справі ранених, полонених та інтернованих // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1934. – № 10. – С. 14-16.

6050. Думін О. Австрійська «інтрига» і листопадовий переворот // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1933. – № 7/8. – С. 13-18.

6051. Камінюк М. До характеристики зовнішньої політики ЗУНР: (3 нагоди Х річниці галиц. подій) // Більшовик України. – К., 1928. – № 21/22. – С. 81-96.

6052. Карпенко О. Перші політичні контакти між українцями і поляками в час Листопадової (1918 р.) національно-демократичної революції //

Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст.: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (21-22 листоп. 1996 р.). – Івано-Франківськ, 1997. – С. 14-17.

6053. Киричук Ю.А. Антанта і суспільно-політична ситуація в Східній Галичині (листоп. 1918 р. – лип. 1919 р.) // 50 років возз'єднання Західної України з Українською Радянською Соціалістичною Республікою у складі Союзу СРСР: Тези доп. і повідомл. Респ. наук. конф., м. Львів, 27-29 верес. 1989 р. – Львів, 1989. – Ч. 1. – С. 69-70.

6054. Коріненко П. Зовнішня політика ЗУНР (листопад 1918-1919 рр.) // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 8. – С. 32-34. – Бібліогр.: с. 34.

6055. Красівський О. До питання про польсько-українські переговори та компромісі під час війни 1918-1919 рр. // Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст.: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (21-22 листоп. 1996 р.). – Івано-Франківськ, 1997. – С. 95-98.

6056. Красівський О.Я. ЗУНР і Польща: політичне та воєнне противореччя (листопад 1918 – липень 1919 рр.) / НАН України. Ін-т українознавства. – Львів, 1999. – 42, [2] с.

6057. Красівський О. Проблема Східної Галичини на Паризькій мирній конференції 1919-1920 рр. в контексті польської зовнішньої політики // Наук. зап. / Ін-т нац. відносин і політології. – К., 1997. – Вип. 2. – С. 50-56. – Бібліогр.: с. 56.

6058. Красівський О. Я. Українсько-польські відносини в Східній Галичині в контексті національної політики Другої Речі Посполитої (1918-1923 рр.): Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т політології і етнонац. досліджень. – К., 1999. – 35 с. – Бібліогр.: с. 29-32.

6059. Кучменко Е., Ліпкан А. Польща і питання Галичини в міжнародній політиці (1914-1923 роки) // Перша світова війна і слов'янські народи: Матеріали Міжнар. наук. конф., 14-15 трав. 1998 р. – К., 1998. – С. 171-177. – Бібліогр.: с. 177.

6060. Левицький К. Дипломатична діяльність ЗУНР (1918-1923) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1938. – № 11. – С. 3-4.

6061. Лозинський М. Рішення Найвищої Ради в справі Східної Галичини // Воля. – Віденськ., 1919. – Т. 5, № 5. – С. 203-206.

6062. Марітчак О. Міжнародне положення галицької справи: (Політ. огляд за останні роки) // Укр. скиталець. – Віденськ., 1923. – № 2. – С. 15-19.

1917-1920 рр. – С. 15-17.

6063. Михальчук П. ЗУНР і Антанта: (До питання взаємовідносин ЗУНР

(ЗО УНР) з державами Антанти і США) // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 8. – С. 36-40. – Бібліогр.: с. 40.

6064. Неділя М. Дипломатична діяльність ЗУНР у 1918-1919 рр. // Наук. зап. / Львів. іст. музей. – 1994. – Вип. 2/3. – С. 173-182.

6065. Павлюк О.В. Боротьба України за незалежність і політика США (1917-1923). – К.: Видавн. дім «KM Academia», 1996. – 187 с.

Зовнішньополітична діяльність ЗУНР.

6066. Павлюк О.В. Західна Україна в польсько-румунських взаєминах (1918-1919 рр.) // Історія України: дослідження та інтерпретації: Тези VI Респ. суспіл.-політ. читань, 22-25 трав. 1991 р., Новгород-Сіверський. – К., 1991. – С. 83-85.

6067. Павлюк О. Зовнішня політика ЗУНР // Київ. старовина. – К., 1997. – № 3/4. – С. 114-138. – Бібліогр.: с. 136-138.

6068. Павлюк О. ЗУНР і політика Угорщини // Україна в минулому. – К.; Львів, 1995. – Вип. 7. – С. 33-44.

6069. Павлюк О.В. Східна Галичина в європейській політиці 1918-1919 рр.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1993. – 21 с. – Бібліогр.: с. 21.

6070. Павлюк О. США і східногалицьке питання на Паризькій мирній конференції 1919 р. // Київ. старовина. – К., 1999. – № 6. – С. 67-79. – Бібліогр.: с. 78-79.

6071. Ріпецький С. Українсько-польський процес, 1918-1923: Перед світовим трибуналом / Укр. публіц.-наук. ін-т. – Чикаго; Нью-Йорк, 1963. – 40 с.

[Гл.]: Самовизначення народів і Західно-Українська Народна Республіка. – С. 4-8.

***6072. Україна і Польща в документах, 1918-1922:** [У 2 т.] / Нар. М-во преси і інформ. УНР; Ред. Т. Гунчак. – Нью-Йорк, 1983. – (Джерела до історії України-Русі).

Т. 1. – VII, 456 с.

Т. 2. – XII, 468 с.

Рец.: Будурович Б. // Сучасність. – Мюнхен, 1985. – № 12. – С. 107-111.

***6073. Федорович В.** Справа Східної Галичини на Паризькій мирній конференції // Вісті комбатанта. – Торонто, 1981. – № 1. – С. 35-40.

Див. також № 1658, 5462, 5487, 5503, 5530, 5679, 5682, 5781, 5887, 5928, 6743, 6752

Культура. Наука. Освіта

6074. Баран З. Ставлення української інтелігенції Галичини до польської політики у сфері освіти (1919-1923) // Проблеми слов'янознавства: Міжвід. наук. зб. – Львів, 1995. – Вип. 47. – С. 86-89. – Бібліогр.: с. 89.

Зокрема період 1919-1920 років.

6075. Барна М.М., Гірний О.І. Еволюція педагогічної освіти та державотворчі процеси у Східній Галичині (1772-1939 рр.) // Педагогіка і психологія. – К., 1996. – № 2. – С. 159-166. – Бібліогр.: с. 166.

Доба ЗУНР. – С. 165-166.

6076. Батюк Т. Шкільництво Дрогобиччини в роки Західноукраїнської Народної Республіки // Дрогобицький краєзнавчий збірник: Матеріали 3-ї краєзн. конф., 17-18 трав. 1996. – Дрогобич, 1997. – Вип. 2. – С. 26-31.

6077. Верига В. Там, де Дністер круто в'ється: Іст. нарис вихов.-освіт. політики в Галичині на прикл. учит. семінарії та гімназії в Заліщиках, 1899-1939. – Торонто: Срібна сурма, 1974. – 278 с. – (Канад. наук. т-во ім. Шевченка; № 14).

[Розд.]: Західно-Українська Народна Республіка. – С. 95-111.

Те ж. – 2-е вид., випр. – Львів: Каменяр, 1993. – 278 с.

6078. Гарат Р. Діяльність товариства «Просвіта» на Прикарпатті (початок ХХ ст.) // Питання історії, історіографії, джерелознавства та архівознавства Центральної та Східної Європи: Зб. наук. пр. – К.; Чернівці, 1997. – Вип. 1. – С. 139-145.

Період революції. – С. 141-142.

6079. Заклинський В. Просвітньо-видавничий рух на Підкарпатській Україні // Воля. – Віденськ., 1920. – Т. 4, № 10. – С. 491-492.

6080. Клім Т. «Новий Львівський Театр» при національній команді Галицької Армії // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 3. – С. 7-8.

Подано Наказ про перехід «Нового Львівського театру» на військовий стан і Статут «Нового Українського Львівського театру».

6081. Козьмук Б. Роль мовного законодавства у соціально-культурній політиці ЗУНР // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. юрид. – 2000. – Вип. 35. – С. 105-107. – Бібліогр.: с. 106-107.

6082. Крупський І.В. Національно-патріотична журналістика України: (Друга половина XIX – перша чверть ХХ ст.). – Львів: Світ, 1995. – 180 с.

Розд. 2, [гл.]: Преса Галичини часів ЗУНР. – С. 160-176.

6083. Крупський І.В. Преса Галичини у боротьбі за державність Ук-

раїни (1918-1920 рр.) // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. другої Всеукр. наук.-теорет. конф., 21-22 груд. 1994 р. – Львів; Житомир, 1994. – С. 44-46.

6084. Крупський І.В. Преса українських січових стрільців [на теренах Галичини]: становлення, проблематика виступів, особливості функціонування // Українська періодика: історія і сучасність: Тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф. (9-10 груд. 1993 р.). – Львів, 1993. – С. 48-53. – Бібліогр.: с. 53.

1917-1918 рр. – С. 51-53.

6085. Кучер Р.В. Наукове товариство імені Т. Шевченка: Два ювілеї / Передм. О.М. Романіва. – К.: Наук. думка, 1992. – 112 с.: іл. – Бібліогр.: с. 100. – Імен. покажч.: с. 101-103.

[Гл.]: У боротьбі за українські університети [на західноукраїнських землях, 1917-1920 рр.]. – С. 58-64.

6086. Неділя М. Преса Західноукраїнської Народної Республіки, 1918-1919 рр. // Наук. зап. / Львів. іст. музей. – 1995. – Вип. 4, ч. 2. – С. 74-82.

6087. Патер І.Г. Культурно-освітній рух на Волині, Холмщині й Підляшші в часи першої світової війни: (За матеріалами період. вид. СВУ) // Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., 25-26 серп. 1995 р. – Львів, 1996. – С. 214-232. – Бібліогр.: с. 231-232.

1917-1918 рр. – С. 223-231.

6088. Романюк М.М., Галушко М.В. Українські часописи Коломиї (1865-1994 рр.): Іст.-бібліогр. дослідження / НАН України. Львів. наук. б-ка ін. – Львів, 1996. – 235 с. – (Період. вид. міст України).

[Гл.]: Часописи доби УНР і ЗУНР (1918-1920 рр.). – С. 83-96.

6089. Савчук Б. Український пласт, 1911-1939. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1996. – 272 с. – (Пластова б-ка; Ч. 2). – Бібліогр.: с. 250-264.

Доба ЗУНР. – С. 74-75, 82-90.

*6090. Ступарик Б.М. Діяльність ЗУНР в галузі освіти // Міжнар. наук. конф., присвяч. 75-річчю ЗУНР, 1-3 листоп. 1993 р.: Матеріали. – Івано-Франківськ, 1993. – С. 65-67.

6091. Ступарик Б.М., Моцюк В.Д. Ідея національної школи та національного виховання в педагогічній думці Галичини (1772-1939 рр.) / Прикарпат. ун-т. – Коломия: Вік, 1995. – 176 с.

Теоретичні засади національної школи і виховання в працях педагогів і громадських діячів доби ЗУНР. – С. 97-99.

6092. Ступарик Б. Національна школа: Витоки, становлення / Прикарпат. ун-т; Передм. В.В. Грабовецького. – Івано-Франківськ, 1992. – 192 с.

Зокрема період 1917-1920 рр.

***6093.** Ступарик Б.М. Шкільництво Галичини (1772-1939) / Прикарпат. ун-т та ін. – Івано-Франківськ, 1994. – 144 с.

Розд. 5: Діяльність ЗУНР в галузі освіти. – С. 114-119.

6094. Українські періодичні видання для жінок в Галичині (1853-1939 рр.): Анот. кат. / Уклад. В.А. Передерій; Відп. ред. М.М. Романюк; НАН України. Львів. наук. б-ка та ін. – Львів: Мета, 1996. – 190, [1] с.

Про журнал «Наша мета», 1919-1920 рр. – С. 17-20.

***6095.** Цепенда І.Є. Питання освіти в законодавстві ЗУНР // Міжнар. наук. конф., присвяч. 75-річчю ЗУНР, 1-3 листоп. 1993 р.: Матеріали. – Івано-Франківськ, 1993. – С. 67-68.

6096. Цепенда І.Є. Українська національна освіта в Західній Україні 1919-1939 рр.: (Політ. аспект): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1993. – 23 с. – Бібліогр.: с. 22-23.

6097. Чоповський В. «Ой у лузі червона калина» // Укр. культура. – К., 1993. – № 7. – С. 32-33.

Українські стрілецькі пісні в національно-визвольному русі доби ЗУНР.

Див. також № 2043, 2101, 2290, 2429, 5566, 5704, 5706, 5707, 5709, 5712, 5713, 5717, 5768, 5875, 6011, 6028

Релігія. Церква

6098. Григоренко В.Т., Ягніщак В.М. Українська Греко-Католицька церква як рушійна сила побудови держави в Галичині (1918-1921 рр.) // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 244-246.

6099. Документи свідчать / Упоряд. А.І. Гайдош. – 2-е вид., допов. – Ужгород: Карпати, 1985. – 160 с.

Подано 20 документів Мукачівської єпархії: витяги з протоколів, циркулярів, повідомлення, скарги, листи 1917-1920 рр. – С. 49-70.

6100. Красівський О. Боротьба Греко-Католицької церкви за незалежність Східної Галичини в 1918-1923 // Матеріали звіт. наук. конф. проф.-виклад. складу каф. українознавства Львів. ун-ту за 1995 р. – Львів, 1996. – С. 46-50.

6101. Красівський О. Греко-Католицька церква і боротьба за державну

незалежність Східної Галичини (1918-1923 рр.) // Історія: Третій Міжнар. конгр. україністів, 26-29 серп. 1996 р.: Тези доп. – Х., 1996. – С. 193-197.

6102. Красівський О. Роль митрополита А. Шептицького у боротьбі за українську державність у Східній Галичині в 1918-1923 рр. // Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації: Всеукр. наук.-практ. конф., 6-7 лют. 1997 р., м. Київ. – К., 1997. – С. 89-91.

1918-1920 рр. – С. 89-90.

6103. Перевезій В. Українська Греко-Католицька церква у східно-галицькому суспільстві (20-30-ті рр. ХХ ст.) // Розбудова держави. – К., 1998. – № 11/12. – С. 120-125.

Доба ЗУНР. – С. 120-121.

6104. Церква і церковна єдність: Документи і матеріали, 1899-1944. Т. 1. Митрополит Андрей Шептицький: Життя і діяльність / Центр. держ. іст. арх. України та ін.; Упоряд. А. Кравчук, О. Гайова. – Львів: Свічадо, 1995. – XXXII, [4], 523 с. – Бібліогр.: с. XII-XVII. – Основ. дати життя митрополита А. Шептицького: с. XXV-XXXII. – Предм. покажч.: с. 490-507. – Імен. покажч.: с. 508-516. – Геогр. покажч.: с. 517-522.

[Гл.]: Церковне питання в часі воєнних лихоліть (1914-1919): Док. № 49. Заклик Митрополичого Ординаріату до деканальних урядів провадити душпастирську працю на визволених від російських військ землях Холмщини, Волині й Підляшшя (9 груд. 1917 р., Львів). – С. 135; Док. № 50. Лист полковника Миколи Шаповала про відновлення уніатської Церкви на українських землях, окупованих німцями, та прохання прислати на Підляшшя й Полісся греко-католицьких священиків (20 січ. 1918 р., Біла на Підляшшю). – С. 136; Док. № 51. Лист митрополита Шептицького до ерцгерцога Вільгельма Габсбурга з приводу рішення українського церковного синоду про можливість обрання Митрополита патріархом УАПЦ (13 черв. 1918 р., Львів). – С. 137.

Закарпаття. Буковина

6105. Андрусяк М. Гомін української державності й соборності на Закарпатті // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 7/8. – С. 27-32.

6106. Арсенич П. Гуцульщина у визвольних змаганнях, 1914-1920 років // Гуцул. шк. – Яворів, 1998. – № 1. – С. 4-5.

Зокрема доба ЗУНР.

6107. Баженова Н.П. З історії боротьби трудящих Закарпаття проти іноземної воєнної окупації в 1919-1920 рр. // Наук. зап. / Ужгород. ун-т. – 1957. – Т. 29: Історія Закарпаття. – С. 137-163.

6108. Беволіт А. Визвольні змагання закарпатських українців в 1918-1919 роках // Календар Українського народного союзу на рік звичайний 1931. – Нью-Йорк, 1930. – С. 131-139.

6109. Болдижар М.М. Краю мій рідний: Наук.-попул. нариси з історії Закарпаття. – Ужгород: Госпрозрахунк. ред.-вид. від. ком. інформ., 1998. – 232 с., 16 іл.

[Гл.]: Гуцульська Республіка: нові матеріали. – С. 10-13.

[Гл.]: Перші Ради на Закарпатті. – С. 13-16.

[Гл.]: Хустський з'їзд 1919 року: факти й оцінки. – С. 16-19.

[Гл.]: Сен-Жерменська конференція та Закарпаття. – С. 19-23.

6110. Болдижар М.М. Наука вимагає правди. – Ужгород, 1999. – 56 с.

Зокрема про державотворчі процеси на Закарпатті 1918-1920 рр. – С. 10-14, 22-25, 35-52.

6111. Борщак І. Карпатська Україна у міжнародній грі. – Львів: Накладом вид-ва «Наше Слово», 1938. – 63 с.

[Гл.]: Карпатська Україна на мировій конференції 1919 р. – С. 5-38.

6112. Ботушанський В.М., Цвірінько Р.М. Буковина і ЗУНР // До витоків назви краю Буковина: (600-річчя першої писем. загадки): Тези доп. та повідомл. II Буковин. іст.-краєзн. конф., м. Чернівці, 2-3 жовт. 1992 р. – Чернівці, 1992. – С. 23.

6113. Ботушанський В. Події лютневої (березневої) революції 1917 р. у Чернівцях // Буковин. журн. – Чернівці, 1997. – № 1. – С. 89-101. – Бібліогр.: с. 101.

6114. Ботушанський В.М. Ухвала Буковинського народного віча 3 листопада 1918 року – визначний документ українського державотворення // Наук. вісн. / Чернів. ун-т. – 1998. – Вип. 36: Історія. – С. 9-23. – Бібліогр.: с. 22-23.

6115. Брецко Ф. Хустський з'їзд 1919 року як поворотний етап в історії Закарпаття новітнього часу // Культура українських Карпат: традиції і сучасність: Матеріали Міжнар. наук. конф. (1-4 верес. 1993 р., м. Ужгород). – Ужгород, 1994. – С. 83-92.

6116. Буковина: Іст. нарис / Чернів. ун-т; Редкол.: С.С. Костишин (голова) та ін. – Чернівці: Зелена Буковина, 1998. – 416 с.

Розд. 3, [гл.] 8: Буковина і Хотинщина у роки першої світової війни та боротьби за українську державність. – С. 199-222.

6117. Буковина: її минуле і сучасне / Під ред. Д. Квітковського та ін. –

Париж; Філадельфія; Детройт: Зелена Буковина, 1956. – 965 с.: іл., 2 к. – Імен. покажч.: с. 928-944. – Геогр. покажч.: с. 944-952.

Зокрема доба революції.

6118. Буковинське народне віче, 3 листопада 1918 року / Чернів. т-во «Оберіг», Асоц. молодих істориків; [Авт. передм. І.Г. Буркут]. – Чернівці: Ред.-вид. від. облполіграфвидаву, 1990. – 46, [1] с.

Боротьба трудящих Північної Буковини за визволення і
національне самовизначення (листопад 1917 – листопад
1918 рр.). – С. 7-22.

***6119. Вегеш М. Політичні зв'язки Закарпаття і Галичини в 1918-1920 рр. // Наук. вісн. / Ужгород. ун-т. Сер.: [Історія]. – 1995. – Вип. 1. – С. 39-50.**

6120. Вегеш М. «Срібна земля», чи це край без імені? // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1994. – № 4/6. – С. 5-7.

Про події на Закарпатті періоду ЗУНР.

6121. Вегеш М.М., Гиря В.І., Король І.Ф. Угорська іредента на Закарпатті між двома світовими війнами (1918-1939 рр.) / Ужгород. ун-т. – Ужгород, 1998. – 129, [1] с. – Бібліогр.: с. 122-128.

[Гл.] 1: Розпад Австро-Угорської монархії. Виникнення і діяльність Західноукраїнської Народної Республіки. Державотворчі процеси на західноукраїнських землях. – С. 18-26.

[Гл.] 2: Закарпаття і Східна Галичина в 1918-1919 рр. – С. 26-41.

[Гл.] 3: Гуцульська Республіка (1918-1919). – С. 41-50.

[Гл.] 4: Угорська іредента на Закарпатті: перші кроки. – С. 50-72.

6122. Гранчак І.М., Приходько В.О., Поп І.І. Історія Закарпаття 1918-1945 рр. у працях зарубіжних істориків // Нариси історії Закарпаття. – Ужгород, 1995. – Т. 2. (1918 – 1945). – С. 21-26.

6123. Гринів О. Закарпаття в європейській політиці: (Іст.-геополіт. аспект) [1918-1919 рр.] // Карпатська Україна і Августин Волошин: Матеріали Міжнар. наук. конф. «Карпатська Україна – пролог відродження української держави» (Ужгород, 11-12 берез. 1994 р.). – Ужгород, 1995. – С. 88-96.

6124. Грицак П.І. Українське Закарпаття – шлях до державності і возз'єднання з Великою Україною (1917-1945 рр.) // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 2. – С. 106-109. – Бібліогр.: с. 109.

1917-1920 рр. – С.106-107.

6125. Данилюк Д.Д. Історіографія Закарпаття в новітній час (1917-1985). – Львів: Вища шк. Вид-во при Львів. ун-ті, 1987. – 128 с.

Розд. 2: Радянська історіографія про вплив Великого Жовтня на розвиток революційної боротьби на Закарпатті (1917-1919 рр.). – С. 18-39.

6126. Данилюк Д. Українська історіографія історії Закарпаття, 1919-1945 рр. // Карпатська Україна і Августин Волошин: Матеріали Міжнар. наук. конф. «Карпатська Україна – пролог відродження української держави» (Ужгород, 11-12 берез. 1994 р.). – Ужгород, 1995. – С. 97-109.

6127. Добрянський О. Хотинське повстання: Пробл. дослідження // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 299-304. – Бібліогр.: с. 303-304.

6128. Дробот І. Закарпаття: З історії возз'єднання з Великою Україною // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми: (До 80-річчя Акту Злуки 22 січ. 1919 р.). – К., 1999. – С. 322-331.

6129. Жуковський А. Історія Буковини. Ч. 2. Після 1774 р. – Чернівці: Час, 1993. – 224 с. – (Б-ка газ. «Час»).

[Розд.] 2: Українська влада на Буковині (1918). – С. 93-103.

6130. Зибачинський С. Випад галицьких військ на Закарпаття: (Спомини про події на Закарпатті в р. 1919) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1932. – № 7/8. – С. 2-4.

6131. Ілько В. Закарпатське село у міжвоєнний період (1919-1939 рр.) // Історія: Доп. і повідомл. 2-го Міжнар. конгр. україністів, Львів, 22-28 серп. 1993 р. – Львів, 1994. – Ч. 2. – С. 107-111.

Зокрема доба революції.

6132. Ківшар Т. Український книжковий рух як історичне явище (1917-1923 рр.) / НАН України. Центр пам'яткознавства, Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури, Київ. ін-т культури. – К.: Логос, 1996. – 344 с.

Розд. 5, [гл.]1: Книгопоширення на Буковині, Галичині та Закарпатті. – С. 226-241.

6133. Ключурак С. До волі: (Спомини). – Нью-Йорк: Карпат. Союз, Інк., 1978. – 189 с.

Закарпаття 1918-1919 рр. – С. 97-186.

6134. Коковський Ф. Лемківські республіки в 1918-1919 роках // Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1935 рік. – Львів, 1934. – С. 115-117.

6135. Кущинський А. Гуцульська Республіка // Гуцулія. – Чикаго, 1967. – № 4. – С. 2-13.

6136. Кущинський А. Закарпаття в боротьбі: (Спогад). – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1981. – 224 с. – Тит. арк. парал. англ.

[Гл.]: Визвольна боротьба 1918-1919 років і постання Гуцульської Республіки. – С. 23-31.

6137. Лісна І.С. Становлення української державності на Закарпатті в 1919 р. // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Зб. наук. ст. – Івано-Франківськ, 2000. – Вип. 3. – С. 11-13. – Бібліогр.: с. 13.

6138. Молєщій І. Моя віправа на Закарпаття // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1937. – № 4. – С. 3-6.

6139. Мушинка М. Взаємини Гуцульської Республіки із Західноукраїнською Народною Республікою // Наук. зап. / Терноп. пед. ун-т. Сер.: Історія. – 1999. – Вип. 8. – С. 34-36. – Бібліогр.: с. 36.

6140. Мушинка М. Гуцульська Республіка // Наш рідний край. – Ужгород, 1998. – № 4. – С. 22-24.

6141. Нариси історії Закарпаття. Т. 2. (1918-1945) / Ужгород. ун-т та ін.; Редкол.: І. Гранчак (відп. ред.) та ін. – Ужгород: Закарпаття, 1995. – 663 с.

Листопад 1918 – 1920 рік. – С. 38-149.

6142. Народне віче Буковини, 1918-1993: Документи і матеріали обл. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю Буковин. нар. віча, 3 листоп. 1918 р. / [Упоряд. О.С. Романець]; Чернів. обл. Рада нар. депутатів, Чернів. обл. арх. – Чернівці: Прут, 1994. – 143, [1] с.: табл. – Рез. укр., англ., нім., фр., рум.

Зі змісту: Гнатишин І.М. Буковинське віче – важливий акт у процесі національно-державного визначення конституційним шляхом української частини Буковини. – С. 7-26; Ботушанський В.М. Участь українців Буковини утворенні української державності (1918-1920 рр.) – С. 41-62; Документи: [Резолюції, повідомлення, звернення, протоколи, розпорядження, накази, оголошення 1918-1919 рр.]. – С. 100-132.

6143. Неточаев В., Лелекач М. З історії боротьби за владу Рад і проти інтервенції США й Антанти на Закарпатті в 1918-1919 рр. // Наук. зап. / Ужгород. ун-т. – 1954. – Т. IX. – С. 261-322.

ЗУНР та створення «народних рад», їх боротьба за приєднання до «соборної України». – С. 270-280.

6144. Новосівський І.М. Нарис історії права Буковини і Бесарабії / Передм. Я. Падоха. – Нью-Йорк; Париж та ін., 1986. – 180 с.: портр., карта. – (Зап. / Наук. т-во ім. Шевченка; Т. 199. Іст.-філософіч. секція. Правн. коміс.). – Тит. арк. парал. англ.

[Розд.] 6, [гл.] 3: Розвал Австрії. Українське самовизна-
чення на Буковині. – С. 121-123.

6145. Пилинський Я. Карпаторусинізм: народження нової нації чи політична гра? // Пам'ять століть. – К., 1998. – № 5. – С. 67-83.

Доба ЗУНР. – С. 75-77.

6146. Піддубний І.А. До «Перевороту на Буковині» // Молодь і актуальні проблеми історичної науки: Тези V суспіл.-політ. читань, 29-30 трав. 1990 р. – К., 1990. – С. 62-64.

Боротьба за проголошення української влади на Буковині.

6147. Піддубний І. Проблема возз'єднання українських земель в суспільно-політичній думці Буковини (1918-30 рр.) // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми: (До 80-річчя Акту Злуки 22 січ. 1919 р.). – К., 1999. – С. 271-282.

6148. Піддубний І.А. Увічнення подій Буковинського народного віча (3 листопада 1918 р.) // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 1. – С. 218-220.

6149. Піпаш В. Гуцульська республіка // Гуцул. шк. – Яворів, 1998. – № 1. – С. 6-7.

6150. Піпаш В. Гуцульська республіка – предтеча Карпатської України // Розбудова держави. – К., 1995. – № 7/8. – С. 21-24.

Події 1918-1919 рр.

6151. Рішення Буковинського віча [3 листопада 1918 р.] // Гуцул. шк. – Яворів, 1998. – № 1. – С. 6. – Передрук з газ. «Буковина». – 1918. – 10 листоп.

6152. Росоха С. Сойм Карпатської України: (В 10-ліття проголошення самостійності). – Вінніпег: Культура й освіта, 1949. – 98 с.: портр. – (Сер. іст.-державн.; № 1).

Зокрема про діяльність політичних партій в 1918-1920 рр. – С. 13-24.

6153. Сеньків М., Савчин М. Боротьба населення Карпатського краю за соборність українських земель 1918-1923 рр. // Культура українських Карпат: Традиції і сучасність: Матеріали Міжнар. наук. конф. (1-4 верес. 1993 р., м. Ужгород). – Ужгород, 1994. – С. 240-248.

6154. Стерчо П. Карпато-українська держава: До історії визвол. боротьби карпат. українців у 1919-1939 рр. / Наук. т-во ім. Шевченка. – Торонто, 1965. – 288 с.: фотогр. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 256-262. – Індекс імен: с. 264-272. – Мапи, світлини й дод. документи: с. 273-286.

[Гл. 6.]: Державно-творчі основи. – С. 112-119.

Те ж. – Репринт. вид. – Львів: За вільну Україну, 1994. – 288 с.: фотогр.

6155. Федака С. Народний з'їзд у Хусті 21 січня 1919 року // Наш рідний край. – Ужгород, 1998. – № 1. – С. 22-23.

6156. Худанич В., Боднар В. Руська Крайна в 1918-1919 роках // Культура українських Карпат: Традиції і сучасність: Матеріали Міжнар. наук. конф. (1-4 верес. 1993 р., м. Ужгород). – Ужгород, 1994. – С. 272-280.

Див. також № 2238, 5113, 5115, 5829, 6045, 6795

VI. УКРАЇНСЬКА СОЦІАЛІСТИЧНА РАДЯНСЬКА РЕСПУБЛІКА

Джерела

Документи

6157. **Боротьба за владу Рад на Поділлі** (березень 1917 р. – лютий 1918 р.): Документи й матеріали / Упоряд.: І.І. Кириченко, І.В. Гарнага, Ц.М. Фірштейн; Під ред. М.І. Мехеди; Держ. арх. Хмельницького обл. – [Хмельницький]: Обл. газ. вид-во, 1957. – 306, 1 с.

6158. **Боротьба робітників і селян за встановлення й зміцнення Радянської влади на Єлисаветградщині** (1917-1920): Зб. документів і матеріалів / Упоряд.: Є.І. Горбунова, В.Л. Калініченко, Т.М. Калмикова та ін.; Редкол.: П.О. Боковиков, М.О. Гавриленко та ін. – Кіровоград: Обл. вид-во, 1957. – 351 с.

6159. **Борьба за советскую власть в Крыму: Документы и материалы /** Партиз. арх. Крым. обкома КП Украины, Гос. арх. Крым. обл. – Симферополь: Крымиздат, 1957-1961.

Т. 1: (Март 1917 г. – апрель 1918 г.). – 1957. – 320 с. –
Имен. указ.: с. 282-295. – Геогр. указ.: с. 296-299. – Пере-
ченъ документов: с. 300-319.

Т. 2: Борьба трудящихся Крыма против иностранной
войenneй интервенции и контрреволюции в годы граждан-
ской войны (май 1918 г. – ноябрь 1920 г.). – 1961. – 364 с. –
Имен. указ.: с. 329-345. – Перечень документов: с. 346-363.

6160. **Великая Октябрьская социалистическая революция и победа со-
ветской власти на Украине, февраль 1917 г. – февраль 1918 г.: Хроника важ-
нейших ист.-парт. и рев. событий: В 2 ч. / Авт.-сост.: П.Л. Варгатюк и др.;
Редкол.: Ю.В. Бабко и др.; Ин-т истории партии при ЦК Компартии Украины
– фил. ИМЛ при ЦК КПСС. – К.: Политиздат Украины, 1977-1982.**

Ч. 1: Большевики во главе трудящихся Украины в пери-
од борьбы за победу Великого Октября, февраль-октябрь
1917 г. – 1977. – 711 с.

Ч. 2: Большевики во главе трудящихся в период борьбы
за установление советской власти на Украине, октябрь
1917 г. – февраль 1918 г. – 1982. – 958 с.

6161. Великая Октябрьская социалистическая революция на Украине, февраль 1917–апрель 1918: Сб. документов и материалов: В 3 т. / Под ред. С.М. Короливского. – К.: Госполитиздат УССР, 1957.

Т. 1: Подготовка Великой Октябрьской социалистической революции на Украине, февраль–октябрь 1917 / Сост.: И.В. Демкин, А.З. Мищенко, С.О. Розин и др. – 1009 с.

Т. 2: Победа Великой Октябрьской социалистической революции и установление советской власти на Украине, октябрь–декабрь 1917 / Сост.: Л.В. Гусева, И.В. Демкин, С.О. Розин и др. – 732 с.

Т. 3: Борьба за распространение и упрочение советской власти на Украине, декабрь 1917–апрель 1918 / Сост.: И.В. Демкин, А.З. Мищенко, С.О. Розин и др. – 998 с.

6162. Восстановление советской власти на Украине: Сб. материалов. – К.: Изд. Киев. губерн. отд. печати и пропаганды, 1920. – 28 с.

Зі змісту: Постановление об образовании Всеукраинского революционного комитета. – С. 11-12; Резолюция ЦК РКП о советской власти на Украине. – С. 19-23.

6163. Второй съезд Советов рабочих, крестьянских и красноармейских депутатов Одесской губернии, 20-25 апреля 1920 г.: Стеногр. отчет. – Одесса: Губисполком, 1920. – 79 с.

6164. Гражданская война на Украине, 1918-1920: Сб. документов и материалов: В 3 т., 4 кн. / Арх. упр. при Совете Министров УССР и др.; Редкол.: С.М. Короливский (отв. ред.) и др. – К.: Наук. думка, 1967.

Т. 1, кн. 1: Освободительная война украинского народа против немецко-австрийских оккупантов. Разгром буржуазно-националистической Директории / Под ред. И.К. Рыбалки. – 874 с.

Т. 1, кн. 2: Борьба рабочих и крестьян за освобождение Украины от интервентов Антанты и деникинцев (ноябрь 1918–апрель 1919) / Под ред. Н.И. Супруненко, М.А. Рубача. – 490 с.

Т. 2: Борьба против деникинщины и петлюровщины на Украине (май 1919 г.–февраль 1920 г.) / Под ред. С.М. Короливского. – 917 с.

Т. 3: Крах белопольской интервенции. Разгром украинской националистической контрреволюции и белогвардейских войск Врангеля (март–ноябрь 1920 г.) / Под ред. Н.К. Колесника. – 909 с.

6165. Декрет об учете и мобилизации специалистов сельского хозяйства и землеустройства / Нар. комиссариат земледелия. – [К., 1919]. – 16 с.

6166. Декрет об учреждении рабочей инспекции на Украине. – К.: Изд. Нар. комиссариата труда, 1919. – 24 с.

6167. Декрети та розпорядження уряду по споживчій кооперації. – К.: Вид. Центр. укр. кооп. ком. Юрид. від., 1919. – 86, [2] с.

6168. Декреты и распоряжения по Народному комиссариату социального обеспечения УССР. – К.: Изд. информ. отд. НКСО, 1919.

Вып. 2. – 22 с.

Вып. 3. – 30 с.

Вып. 4. – 78 с.

Вып. 5. – 48 с.

6169. Декреты, приказы, обязательные постановления, объявления и распоряжения по продовольствию центральных и местных органов Украинской Социалистической Советской Республики. – Х.: Прод. отд. Харьк. СР и КД, 1919.

Вып. 1. – 23 с.

Вып. 2. – 32 с.

6170. До історії першого періоду радянської влади на Україні: Арх. матеріали. – [Х.]: Пролетарій, 1927. – 68 с.

Зі змісту: Про організацію «Народного Секретаріату» / М. Рубач. – С. 3-8; Архівні матеріали: Маніфест до всіх робітників, селян і солдатів України. – С. 9-14; Резолюція Всеукраїнського З'їзду Рад про владу на Україні (ухвалена 12 грудня). – С. 14-16; Ультиматум Ради Народних Комісарів РСФРР Центральній Раді. – С. 18-20; Телеграма Народного Секретаріату про утворення всеукраїнської радянської влади. – С. 21-22; Від Народного Секретаріату Внутрішніх Справ Української Народної Республіки, 24 грудня 1917 року. – С. 23; Повідомлення ЦВК України: До всіх Рад робітничих, солдатських і селянських депутатів України. – С. 24-26; Від Народного Секретаріату Української Народної Республіки. – С. 26-27; Маніфест робітничо-селянського уряду України. – С. 31-35; Резолюція Центрального Виконавчого Комітету Ради робітничих, солдатських і селянських депутатів. – С. 37-38.

6171. Економполітика в постановах КП(б)У та Рад влади УРСР: [36. документів]. – Х.: Держвидав України, 1920. – 511 с.

6172. За владу Советов: (Сб. документов и воспоминаний о борьбе трудящихся за установление и упрочение Сов. власти на территории Запорож. обл. в 1917-1920 гг.) / Парт. арх. Запорож. обкома КП Украины, Запорож. гос. арх. – Запорожье: Обл. изд-во, 1957. – XXXVIII, 280 с.

6173. Закон о лесах УССР / УССР. – Х.: Всеукр. изд-во, 1920. – 12 с. – (С.-х. сер.; № 1).

6174. Закон про землю. – Х.: Політ. упр. Реввійськради Н-скої армії, 1920. – 4 с.

6175. Збірник декретів, інструкцій та наказів по Народному Комісаріатові земельних справ (до 1 серп. 1920 р.). [Вип.] 1. – Полтава: Всеукр. держ. вид-во, 1920. – [2], 200, III с. – (УСРР).

6176. Збірник декретів, наказів, розпоряджень по Народному комісаріату освіти УСРР. Вип. 2 / УСРР. – Х.: Всеукрдержвидав, 1920. – 26, [1] с.

6177. Збірник декретів, постанов, наказів та розпоряджень по Народному комісаріату освіти УСРР. Вип. 1 / УСРР. – Х.: Вид. Нар. комісаріату освіти, 1920. – 60 с.

6178. Збірник інструкцій і положень до організації сільськогосподарських комун: Всім земел. від. України / Наркомісаріат земел. справ України. – К., 1919. – 40 с.

6179. Історія колективізації сільського господарства Української РСР, 1917-1937: 36. документів і матеріалів. У 3 т. Т. 1. Колгоспне будівництво на Україні, 1917-1927 рр. / АН УРСР. Ін-т історії, Центр. арх. Жовт. революції і соц. буд-ва УРСР. – К.: Вид-во АН УРСР, 1962. – 851 с.

6180. Киевщина в годы гражданской войны и иностранной военной интервенции (1918-1920 гг.): Сб. документов и материалов. – К.: Госполитиздат УССР, 1962. – 538 с.

6181. Комітети незаможних селян України (1920-1933): 36. документів і матеріалів / Упорядд.: Г.Т. Ісип, А.П. Карташова, А.З. Міщенко та ін.; За ред. І. Рибалки. – К.: Наук. думка, 1968. – XXXVI, 637, [1] с. – Дод.: [Прим., покажч.]: с. 595-637.

1920 рік. – С. 3-105.

6182. Комітети незаможних селян Харківщини, 1920-1933 pp.: 36. документів і матеріалів / За ред. М.К. Колісника. – Х.: Кн. вид-во, 1961. – 328 с.

1920 рік. – С. 59-95.

6183. Комуністичне будівництво: Зб. ст. до IV Всеукр. з'їзду Рад / За ред. І. Ливня (Клочко). – Х.: Всеукр. вид-во, 1920. – 80 с.

[Розд.]: Декрети і розпорядження Радянської влади. – С. 73-80.

6184. Конституційні акти України, 1917-1920. Невідомі конституції України / Відп. ред. Ю.Д. Прилюдок. – К.: Філос. і соціол. думка, 1992. – 272 с.

[Гл.]: Становлення УСРР: Манифест Временного рабоче-крестьянского правительства Украины. – С. 222-225; Конституция Украинской Социалистической Советской Республики, утвержденная Всеукраинским съездом Советов в заседании 10-го марта 1919 года и принятая в окончательной редакции Всеукраинским Центральным

Исполнительным Комитетом в заседании 14-го марта 1919 года. – С. 226-232.

6185. Конституція Української Соціалістичної Радянської Республіки, затверджена Всеукраїнським з'їздом Рад на засіданні 10 марта 1919 р. і прийнята в дефенітивній редакції Центральним Виконавчим Комітетом на засіданні 14 марта 1919 р. – К., 1919. – 16 с. – (Вид. КП Схід. Галичини та Буковини. Сер. 7).

Te ж. – X.: Изд-во Исполкома Харьк. совета рабочих, крестьян. и красноарм. депутатов «Центропечать», 1919. – 13 с. – Рос. мовою.

Te ж. – K.: Вид-во Ком. КП Схід. Галичини та Буковини, 1920. – 15 с.

Te ж. – Одесса: Всеукр. гос. изд-во, 1920. – 16 с. – Рос. мовою.

Te ж. – Кам'янець-Подільський: Всеукрдержвидав, 1921. – 13 с.

Te ж. – Вінніпег: Накладом «Укр. робітн. вістей», 1921. – 16 с.

6186. Культурне будівництво в Українській РСР: Найважливіші рішення Ком. партії й Рад. уряду 1917-1959 рр.: Зб. документів. Т. 1. (1917 – черв. 1941 рр.) / Арх. упр. УРСР. Центр. арх. Жовт. революції і соц. буд-ва УРСР; Редкол.: О.І. Євсєєв та ін. – К., 1960. – VII, 880, [2] с.

Розд. 1: Культурне будівництво Української РСР в період встановлення Радянської влади, іноземної воєнної інтервенції і громадянської війни (1917-1920 рр.). – С. 1-83.

6187. Материалы Народного Комисариата Юстиции УССР. Вып. 1. (Декреты, циркуляры, постановления, инструкции). – К.: Изд. отд. судоустройства НКЮ, 1919. – 44 с.

6188. Материалы про второй Всеукраинский з'їзд Рад [17-19 березня 1918 р.] // Літопис революції. – X., 1928. – № 2. – С. 241-275. – Прим. до матеріалів 2-го з'їзду Рад: с. 273-275.

6189. На защите революции: Из истории Всеукр. ЧК, 1917-1922 гг.: Сб. документов и материалов / Редкол.: П.П. Бачинский, С.В. Котов, А.И. Матушкин и др. – К.: Политиздат, 1971. – 392 с.

6190. Николаевщина в годы иностранной военной интервенции и гражданской войны (март 1918 г. – декабрь 1920 г.): Документы и материалы / Парт. арх. Николаев. обкома КП Украины, Николаев. обл. гос. арх.; Редкол.: В.А. Васильев (отв. ред.), З.Д. Каткова, Ш.С. Людковский и др. – Херсон: Кн.-газ. изд-во, 1962. – 406, 2 с. – Геогр. указ.: с. 379-384.

6191. Об отделении церкви от государства и школы от церкви / УССР. – X.: Изд. Нар. комисариата юстиции, 1920. – 15 с.

Зміст: Декрет Временного Рабоче-Крестьянского Правительства Украины от 22 января 1919 года; Постановление Совета Народных Комиссаров от 3 июля 1920 года; Инструкция Народного Комиссариата Юстиции.

Те ж. – Екатеринослав, 1922. – 16 с.

6192. Победа Великой Октябрьской социалистической революции и установление советской власти на Украине: (Сб. документов и материалов) / Сост.: И. Демкин, С. Розин, А. Скаба; Под ред. С.М. Короливского. – К.: Госполитиздат УССР, 1951. – 510 с., 2 л. портр.

6193. Победа Советской власти на Херсонщине (1917-1920 гг.): Сб. документов и материалов / Гос. арх. Херсон. обл. и др. – Херсон: Обл. изд-во, 1957. – 380 с.: ил.

Разд. 2: Трудящиеся Херсонщины в борьбе против иностранной военной интервенции и буржуазно-националистической контрреволюции. Начало мирного социалистического строительства (1918-1920 гг.). – С. 119-319.

6194. Поділля в роки громадянської війни (лютий 1918 р. – грудень 1920 р.): Документи й матеріали / Упоряд.: Г.В. Вітряна, І.В. Гарнага, І.І. Киріченко та ін.; Під ред. М.І. Мехедиж; Держ. арх. Хмельниц. обл. – [Вінниця]: Кн.-газ. вид-во, 1959. – 486, 2 с. – Імен. покажч.: с. 445-452. – Геогр. покажч.: с. 453-461.

6195. Положение о земельных отделах губернских, уездных и волостных исполкомов. – Х., 1920. – 22 с. – (УССР).

6196. Положения Всеукраинского Центрального исполнительного комитета Совета рабочих, крестьянских и красноармейских депутатов об исполнительных комитетах, сельских советах и комитетах незаможных селян. – Х.: Всеукр. изд-во, 1920. – 22, [1] с. – (УССР).

6197. Постанова Всеукраїнського Центрального виконавчого комітету Рад України про порядок виборів волосних та сільських рад. – К.: Вид. Політ. упр. Київ. окрвійськомата, 1920. – 8 с.

6198. Промышленность и рабочий класс Харьковщины 1917 – июнь 1941: Сб. документов и материалов / Харьк. обл. гос. арх. и др. – Х.: Прапор, 1986. – 224 с.

Разд. 1: В борьбе за Советскую власть (октябрь 1917-1920 гг.). – С. 12-32.

6199. Протокол 2-го Всеукраинского совещания заведующих отделами управления губернских и уездных исполнительных комитетов: (Стеногр. отчет), 3-6 дек. 1920 г. – Х.: Изд. Нар. комиссариата внутр. дел, 1920. – [4], II, 190 с. – (УССР).

6200. Протоколы I-го Всеукраинского совещания председателей и заведующих отделами управления губернских и уездных исполнительных комитетов 19 мая 1920 г. – Х.: Изд. Нар. комисариата внутр. дел, 1920. – 100 с., 36 табл. – (УССР).

6201. Радянське будівництво на Україні в роки громадянської війни (листоп. 1918 – серп. 1919): 36. документів і матеріалів / Упоряд.: П.П. Бистренко, В.М. Брожек, А.З. Міщенко та ін.; Редкол.: М.А. Рубач (відп. ред.) та ін.; АН УРСР. Ін-т історії та ін. – К.: Вид-во АН УРСР, 1962. – 761 с.

6202. Революційна боротьба на Тернопільщині 1917-1939 рр.: (Документи і матеріали) / Упоряд.: К.І. Тищенко, М.М. Нестерець; Держ. обл. арх. – Тернопіль: Обл. вид-во, 1959. – 266 с. – Хроніка найважливіших подій: с. 229-250.

Подано 69 документів 1917-1920 років: накази, зведення, резолюції, рішення, заяви, телеграми та ін. – С. 17-99.

6203. Резолюции и постановления Первого Всеукраинского съезда комитетов незаможных селян. – Б.м.: Всеукр. гос. изд-во. Донец. губерн. отд., 1920. – 34 с.

6204. Резолюції Всеукраїнських з'їздів Рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів / Центр. арх. управа УСРР; Ред. М. Кириченко; Підгот. до друку Ю.О. Іванов. – [К.]: Пролетар, 1932. – 407, 4 с.

Зі змісту: I Всеукраїнський з'їзд Рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів, 11-12 груд. 1917 р. – С. 9-20; II Всеукраїнський з'їзд Рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів, 17-19 берез. 1918 р. – С. 21-37; III Всеукраїнський з'їзд Рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів, 6-10 берез. 1919 р. – С. 38-65; IV Всеукраїнський з'їзд Рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів, 16-20 трав. 1920 р. – С. 66-100.

6205. Робітничий контроль і націоналізація промисловості на Україні: 36. документів і матеріалів, берез. 1917 – берез. 1921 р. / АН УРСР. Ін-т історії, Арх. упр. УРСР. – К., 1957. – 757 с.

6206. Сборник важнейших кассационных определений по делам революционных трибуналов: За 1920 и 1921 гг. – Х., 1922. – 136, IV с. – (УССР. Наркомюст).

Верховный Кассационный Суд при Народном Комиссариате Юстиции УССР, 1920 г. – С. 3-74.

6207. Сборник декретов, инструкций, правил, положений, постановлений и вообще циркулярных распоряжений по Народному комиссариату земледелия Украины с 21 февраля по 21 мая месяца 1919 г. – К.: Изд-во

Нар. комиссариата земледелия. Київ. отд-ніє, 1919. – 175 с. – (УССР).

6208. Сборник декретов, положений, инструкций и циркуляров по Народному комиссариату юстиции УССР в систематизированном виде с дополнениями, постановлениями, циркулярами и разъяснениями НКЮ, комиссии юстиции при Всеукрревкому, Всеукрревкома и Совнаркома. Вып. 1. – Х.: Изд. НКЮ УССР, 1920. – 79 с.

6209. Сборник декретов, положений, инструкций, циркуляров по земельному вопросу на Украине с 1 января по 1 августа 1920 г. – Х.: Наркомюст, 1920. – 142, IV с.

6210. Сборник декретов, распоряжений, циркуляров Наркомпрода УССР по проведению на Украине декрета 20 марта 1919 г. о единых рабоче-крестьянских обществах потребителей. Ч. 2. (Материалы по проведению декрета 20 марта). – Б.м.: Изд. кооп. упр. Наркомпрода УССР, 1920. – 80 с.

6211. Сборник инструкций и положений по партийному и советскому строительству. № 1. – Х.: Изд. ЦК КП(б)У, 1920. – 126, 2 с.

6212. Сборник приказов, постановлений, распоряжений и циркулярных телеграмм Народного Комиссариата Внутренних Дел. Вып. 1. С 25 октября 1917 года по 1-е августа 1918 года. – Х.: Изд-во Исполкома Харьк. Совета Рабочих и Крестьян. депутатов «Центропечать», 1919. – 95 с.

6213. Сводка правил по выдаче пособий и пенсий трудящимся. – Х., 1920. – 16 с. – (УССР. Нар. комиссариат соц. обеспечения).

6214. Собрание узаконений и распоряжений Всеукраинского революционного комитета и Рабоче-крестьянского правительства Украины за 1920 г. – Х.: Наркомюст УССР, 1920. – 303 с.

Подано: декрети, постанови, відозви, декларації Всеукраїнського ревкому за період з 26 грудня 1919 р. по 26 лютого 1920 р. і збірка законів Робітничо-селянського уряду України і уповноважених РРФСР за 1920 р.

6215. Собрание узаконений и распоряжений по отделу финансов Рабоче-Крестьянского правительства Украинской Советской Социалистической Республики, циркуляры Народного комиссариата финансов и приказы Волынского губернского финансового отдела. – Житомир, 1919. – 91, 1 с. – (Изд. Волын. губерн. фин. отд.; № 1).

6216. Соціалістична перебудова сільського господарства Кіровоградщини, 1917-1941: Зб. документів і матеріалів / Голов. арх. упр. при Раді Міністрів УРСР та ін.; Редкол.: Л.М. Глазов (відп. ред.) та ін. – К.: Наук. думка, 1974. – 286 с.

Розд. 1: Виникнення первих колективних господарств (1917-1920 рр.). – С. 11-28.

Рец.: Михайлик В.К. // Арх. України. – К., 1975. – № 3. – С. 82-83.

6217. Третий Всеукраинский Съезд Советов рабочих, крестьянских и красноармейских депутатов (6-10 марта 1919 г.): [Материалы заседаний]. – К.: Всеукр. изд-во, 1919. – 138 с., 29 с. прил. – (УССР).

6218. III Всеукраїнський З'їзд Рад: Стеногр. звіт / Арх. Рад. України; З передм. В.П. Затонського; Ред. М.А. Рубач. – Х.: Вид. Центр. арх. упр. УССР, 1932. – 336 с.

6219. Трудящиеся Полтавщины в борьбе за установление и укрепление Советской власти (1917-1920 гг.): Сб. документов и материалов / Арх. Полтав. обкома КП Украины, Гос. арх. Полтав. обл. – Полтава, 1957. – 228 с.

6220. Трудящиеся Сумщины в борьбе за власть Советов (1917-1920 гг.): Сб. документов и материалов / Парт. арх. Сум. обкома КП Украины, Сум. обл. гос. арх. – Сумы, 1957. – 391 с.: ил.

6221. Узаконения и распоряжения рабоче-крестьянского правительства Украины за [январь – июнь] 1919 г. – 3-е изд. – Х.: Наркомюст УССР, 1923. – 797 с.

6222. Українська РСР на міжнародній арені: Зб. документів (1917-1923) / Упоряд. К.С. Забігайло та ін.; АН УРСР. Сектор держави і права. – К.: Наук. думка, 1966. – 667 с.

Документи 1917-1920 рр. – С. 5-228.

6223. Фінанси: Сб. декретов, положений, циркуляров, приказов, инструкций, разъяснений, протоколов фин. совещ., докл. и др. материалов по фин. вопр. / Губерн. фин. отд. Харьк. Совета рабочих депутатов. – Х., 1919.

№ 1. – 64 с.

№ 2. – 95 с.

6224. Харьковщина в период гражданской войны и иностранной интервенции, 1918-1920 гг.: Сб. документов и материалов / Сост.: А.И. Бурик, Е.В. Дягилев, Н.К. Калюжная и др.; Под ред. И.К. Рыбалки; Центр. гос. арх. Окт. революции и соц. стр-ва УССР и др. – Х.: Пропор, 1973. – 322, 2 с.

6225. Хронологичне зібрання законів, указів Президії Верховної Ради, постанов і розпоряджень уряду Української РСР. [У 8 т.]. Т. 1. 1917-1947 рр. – К.: Держполітвидав УРСР, 1963. – 771 с.

Документи 1917-1920 рр. – С. 11-147.

6226. Черниговщина в годы гражданской войны, 1919-1920: Сб. документов и материалов / Сост.: В.И. Кудряшова и др.; Гл. арх. упр. Черниг. обл. гос. арх., Парт. арх. Черниг. обкома КП Украины. – К.: Наук. думка, 1975. – 455 с. – Имен. указ.: с. 439-447. – Геогр. указ.: с. 448-455.

6227. Шляхом Жовтня: Боротьба трудящих Закарпаття за нац. і соц. визволення та возз'єднання з Радянською Україною: Зб. документів. Т. 1. (1917-1923 рр.) / Ред. коміс.: І.М. Ваш (голова коміс.) та ін. – Ужгород: Закарп. обл. вид-во, 1957. – 555 с.

* * *

6228. Лист без конверта: (Лист 1918 р. С. Єфремова до Ю. Коцюбинського з приводу кривавих злочинів у Києві більшов. армії) // Україна. – К., 1994. – № 10. – С. 6-7.

Див. також № 2936, 6177, 6449, 6507, 6631, 6669, 6733, 6747, 6781, 6839

Спогади

6229. Антонов-Овсієнко В.О. В боротьбі проти Денікіна й союзницької окупації // Літопис революції. – Х., 1931. – № 1/2. – С. 91-154.

6230. Антонов-Овсієнко В. У боротьбі проти Директорії // Літопис революції. – Х., 1929. – № 5/6. – С. 142-186; 1930. – № 1. – С. 103-132; № 2. – С. 104-151; № 3/4. – С. 78-109; № 5. – С. 173-193.

6231. Боротьба за владу Рад на Миколаївщині: Зб. спогадів учасників Великої Жовт. соц. революції та громадян. війни (1917-1920 рр.) / Миколаїв. обком КП України. Від. пропаганди і агітації та парт. арх.; Редкол.: С.П. Грузін (відп. ред.) та ін. – Миколаїв, 1959. – 186, 1 с.

6232. Боротьба за перемогу Радянської влади на Україні: Зб. спогадів учасників Великої Жовт. соц. революції / Ін-т історії партії ЦК КП України – філ. Ін-ту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС та ін. – К.: Держполітвидав УРСР, 1957. – 584 с.

6233. Борці за Жовтень розповідають: Спогади учасників боротьби за владу Рад на Катеринославщині / Упоряд.: Г.А. Істомін, П.М. Ращев; Під ред. С.П. Хвостенка. – Дніпропетровськ, 1957. – 416 с.

6234. Борьба за Октябрь на Артемовщине: Сб. воспоминаний и ст. / Артем. окр. ком. КП(б)У. Отд. по изуч. истории партии; Предисл. и ред. М. Острогорского. – Х.: Пролетарий, 1929. – 391 с.

6235. Борьба за Советы на Екатеринославщине: Сб. воспоминаний и ст. [1917-1918 гг.] / Днепропетр. Испарт при Окружкоме КП(б)У. – Днепропетровск, 1927. – 292 с.: ил.

6236. В защиту революции: Воспоминания участников борьбы за власть Советов и начала соц. стр-ва в Киеве и на Киевщине / Сост.: Т.Д. Бондарь,

Р.М. Вечерко, Т.А. Гирявец и др.; Отв. ред. Т.Д. Бондарь. – К.: Политиздат Украины, 1977. – 262 с.: ил.

6237. В огне революционных боев: Воспоминания актив. участников Великой Окт. соц. революции и граждан. войны в Крыму / Сост. Р.М. Вуль. – Симферополь: Крымиздат, 1957. – 176 с.: ил.

6238. Гареколь В.С., Юрилин Г.М. Первый совнархоз Украины (1917-1918 гг.): (Воспоминания работников Южсовнархоза). – Х.: Кн. изд-во, 1964. – 171 с.

6239. Герасимович И. Життя й відносини на Радянській Україні. – Берлін: Укр. слово, 1922. – 104 с. – (Б-ка «Укр. слова»; № 14).

Спогади про події на Україні в 1919-1920 рр. – С. 3-17.

Рец.: Дорошенко В. // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1922. –

Кн. 6. – С. 284-287; М.С. [Струтинський М.] // Стара Україна. – Львів, 1924. – № 9/10. – С. 156.

6240. Гольденвейзер А.А. Из Киевских воспоминаний (1917-1921 гг.) // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 3, [т.] 6. – С. 161-303. – Репринт. воспроизведение изд. 1922 г.

Радянська влада. – С. 235-280, 284-303.

*6241. Денисов С.В. Гражданская война на Юге России (1918-1920 гг.): (Записки): Янв. – май 1918 г. – Константинополь, 1921. – 120 с.

6242. Затонський В. Із спогадів про українську революцію // Літопис революції. – Х., 1929. – № 4. – С. 139-170; № 5/6. – С. 115-141; 1930. – № 5. – С. 140-172. – В № 4 за 1929 р. назва ст. «Уривки з спогадів про українську революцію».

Те ж // Арх. України. – К., 1990. – № 1. – С. 40-66; № 4. – С. 53-74; 1991. – № 1. – С. 57-69; № 3. – С. 59-70. – В №№ 1,4 за 1990 р. назва ст. «Уривки з спогадів про українську революцію».

6243. Затонский В. Октябрь 17 года в Киеве: (Воспоминания) // Коммунист. – К., 1920. – № 3. – С. 142-146.

Боротьба за владу між Центральною Радою та більшовиками у жовтні 1917 р.

6244. Зубенко В., Кондратко Т., Омелюженко. Боротьба за радвладу на Полтавщині: [Спогади] // Наше слово. – Полтава, 1928. – № 6. – С. 15-28.

6245. Из истории Октябрьской революции в Киеве: (Воспоминания участников) / ИСТПАРТ; Ред., примеч. В. Манилова. – К.: Госиздат Украины, 1927. – 122, [1] с. – (Окт. революция и граждан. война на Киевщине в документах, ст. и воспоминаниях).

6246. Колос Г.А. Заметки о подполье и вооруженной борьбе 1918-1919 гг. [на Екатеринославщине и Донбассе: Воспоминания] / Истпарт ОК КП(б)У. – Днепропетровск, 1927. – 48 с.

6247. Котов Н. Одно из восстаний на Украине в 1918 году // Гражданская война, 1918-1921. – М., 1928. – Т. 1. – С. 46-67: карты, схемы.

Встановлення радянської влади на Катеринославщині.

6248. Курган Р. Страница гражданской войны. – Х.: Госиздат Украины, 1925. – 204, 1 с.

6249. Лапчинський Г. Боротьба за Київ, січень 1918 року: (До боротьби за перемогу Жовтня): [Спогади] // Літопис революції. – Х., 1928. – № 2. – С. 209-219.

Те ж / Передм. «Сполохи з півночі» В. Пепи // Україна.
– К., 1991. – № 22. – С. 4-6.

6250. Лахтиюк А. Борьба киевских рабочих с украинской Ц[ентральной] Р[адой] // Труд и меч: Сб. к 55-ти летнему юбилею глав. мастерских ЮЗЖД и 5-ти летнему юбилею янв. восстания против Центра. Рады в 1918 г. – К., 1923. – С. 58-62.

6251. Меженинов С. Борьба за Киев в конце 1919 г. // Гражданская война, 1918-1921. – М., 1928. – Т. 1. – С. 275-294: карты, ил.

6252. Нас вдохновляла революция: Воспоминания ветеранов гражданской войны. – 2-е изд. – К.: Политиздат Украины, 1978. – 230 с., [2] л. портр.

Про бойовий шлях I Української Радянської дивізії.

6253. Незабутні роки: Спогади учасників Великої Жовт. соц. революції та громадян. війни на Україні / Упоряд.: З.М. Громова, Г.С. Клеткіна, Т.М. Колішер та ін.; Ін-т історії партії ЦК КП України та ін. – К.: Політвидав України, 1967. – 605 с.: іл.

6254. Онищук Д. Останній акт: (Уривок зі споминів 2-го тяжкого дивізіону 3 бригади ЧУГА) // Літопис Червон. Калини. – Львів, 1931. – № 9. – С. 4-10.

6255. Перші дні більшовицького панування: (Спогади) / В.К. [В. Кедровський] // Літ.-наук. вісн. – Львів, 1926. – Кн. 2. – С. 120-130.

6256. Романченко Ю. Епізоди з боротьби проти махновщини (черв. – груд. 1920 р.): [Спогади] // Літопис революції. – Х., 1931. – № 4. – С. 124-132.

6257. 1917 год в Харькове: Сб. ст. и воспоминаний / Истпартотдел окруж. ком. КП(б)У. Харк. окруж. комис. по проведению юбилея Десятилетия Окт. революции; Под ред.: В. Моргунова, З. Мачульской. – Х.: Пролетарий, 1927. – 381 с.

6258. Штейн, Федченко. Боротьба за радвладу на Полтавщині: [Спогади] // Наше слово. – Полтава, 1928. – № 7/8. – С. 19-26.

6259. Штурм Перекопа: [Ст. и воспоминания участников] / Под ред. А.В. Голубева. – М.: Мол. гвардия, 1938. – 151 с.: ил.

6260. Этих дней не смолкнет слава: Воспоминания старых большевиков. – Симферополь: Крымиздат, 1963. – 148 с.

6261. Ярцев П. Большевики в Харькове: (Воспоминания). – Ростов н/Д, 1919. – 200 с.

Див. також № 21, 30, 6172, 6295, 6369

Огляд джерел. Історіографія

6262. Андреев Л.Я. Гражданская война на Украине в 1920 году в советской историографии (20-е – начало 30-х годов): Автoref. дис. ... канд. ист. наук / Харьк. ун-т. – Х., 1970. – 32 с.

6263. Білокінь С.І. Масовий терор як засіб державного управління в СРСР (1917-1941 рр.): Автoref. дис. ... д-ра іст. наук / НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства. – К., 2000. – 35 с. – Бібліogr.: с. 28-33.

Зокрема доба революції.

6264. Білокінь С. Масовий терор як засіб державного управління в СРСР (1917-1941 рр.): Джерелозн. дослідження / НАН України. Ін-т історії України та ін. – К., 1999. – 450 с.: іл. – (Україна у ХХ ст.; Т. 1). – Бібліogr.: с. 369-427. – Імен. покажч.: с. 428-446.

Зокрема доба революції.

Рец.: Романюк П. // Визвол. шлях. – Лондон, 2000. – № 2.
– С. 96-101.

6265. Бронников В.Д. Формирование сельской интеллигенции в годы гражданской войны (1918-1920): (К историогр. вопр.) // Актуальные проблемы аграрной истории Украины. – Днепропетровск, 1980. – С. 88-95.

6266. Верховлюк В.М. Вінницька газета «Вісти» в 1920 р. // Тези доп. одинадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 3 верес. 1992 р. – Вінниця, 1992. – С. 59-60.

Орган Подільського революційного комітету й губернського комітету КП(б)У.

6267. Водотика С.Г. Нариси історії історичної науки УСРР 1920-х років / НАН України. Ін-т історії України. – К.; Херсон, 1998. – 171 с.

6268. Войцеховский А.А., Ткаченко Г.С. Октябрьская революция на Украине и ее фальсификаторы / Б-ка ЦК КПУ. – К., 1997. – 28 с.

- 6269.** Гамрецький Ю.М., Щусь О.Й. Деякі актуальні питання історії Великої Жовтневої соціалістичної революції і громадянської війни // Укр. іст. журн. – К., 1986. – № 7. – С. 58-69.
- 6270.** Гамрецький Ю.М. Інтелігенція і Великий Жовтень на Україні: [Історіогр. та джерелознавство] // Укр. іст. журн. – К., 1982. – № 11. – С. 159-166.
- 6271.** Гамрецький Ю.М. Некоторые вопросы истории Великого Октября в кривом зеркале украинских буржуазно-националистических фальсификаторов // Установление Советской власти в национальных районах России: Анализ сов. историографии и критика буржуаз. лит. – Кишинев, 1979. – С. 208-215.
- 6272.** Гамрецький Ю.М. Про буржуазно-націоналістичні перекручення деяких питань історії Великого Жовтня // Укр. іст. журн. – К., 1970. – № 11. – С. 141-148.
- 6273.** Гмиря А., Глушаченко Є. Короткий огляд головної літератури з історії пролетарської революції на Україні // Літопис революції. – Х., 1932. – № 3/4. – С. 293-317.
- 6274.** Гурін О.О. Викриття українською радянською історіографією буржуазних та буржуазно-націоналістичних фальсифікацій ролі більшовицьких організацій України у створенні Української Радянської держави // Наук. пр. з історії КПРС. – К., 1972. – Вип. 57. – С. 56-67.
- 6275.** Дмитрієнко М.Ф. Більшовицька преса України 1917-1918 рр. як історичне джерело / АН УРСР. Ін-т історії. – К.: Наук. думка, 1967. – 176 с.: табл.
- 6276.** Дмитриенко М.Ф. Большевистские листовки Украины 1917-1920 гг. как исторический источник: Автореф. дис. ... д-ра ист. наук / АН УССР. Ин-т истории. – К., 1985. – 41 с. – Библиогр.: с. 37-41.
- 6277.** Дмитрієнко М.Ф. Листівки більшовицьких організацій України 1917-1920 рр. як історичне джерело / АН УРСР. ЦНБ. – К.: Наук. думка, 1980. – 303, [1] с.
- 6278.** Дьяченко А.Д. Динамика социально-классовой структуры населения Украинской ССР (1917-1987 гг.): (На материалах ист. лит., изд. на Украине в 1980-1987 гг.): Науч.-аналит. обзор / АН УССР. Ин-т философии. – Препр. – К., 1988. – 48 с. – (Обществ. науки). – Библиогр.: с. 44-48.
- 6279.** Житков О.А., Мусієнко В.В. Радянська історична література про боротьбу більшовиків України за селянські маси в березні 1917 р. – березні 1918 р. // Укр. іст. журн. – К., 1988. – № 11. – С. 37-48.
- 6280.** Ігнатуша А.Н. Советская историческая литература о православ-

ной церкви на Украине в 1917-1920 гг. // Вопр. истории СССР. – Х., 1990. – Вып. 35. – С. 11-18. – Библиогр.: с. 18.

6281. Историография истории Украинской ССР / АН УССР. Ин-т истории; Редкол.: И.С. Хмель и др. – К.: Наук. думка, 1986. – 555 с.

Гл. 6: Историография Великой Октябрьской социалистической революции и гражданской войны на Украине. – С. 235-300.

6282. Калинчук А.Н. Газета «Правда» и развитие революционного движения на Украине (март 1917 – февраль 1918 гг.): Автореф. дис.... канд. ист. наук / Киев. ун-т. – К., 1991. – 25 с. – Библиогр.: с. 25.

6283. Крячок М.І. Відображення подій Великого Жовтня і громадянської війни у документах ЦДАМЛМ УРСР // Арх. України. – К., 1987. – № 6. – С. 33-40.

6284. Ксензенко М.І. Документальні матеріали Центрального державного архіву Жовтневої революції і соціалістичного будівництва УРСР про аграрні перетворення на Україні (1917-1920 рр.) // Іст. джерела та їх використання. – К., 1972. – Вип. 7. – С. 13-20. – Рез. рос.

6285. Кудлай І.А. Українське селянство в боротьбі проти економічної політики радянської влади (1919 – початок 1921 рр.): До історіогр. пробл. // Вісн. Київ. лінгв. ун-ту. Сер.: Історія, економіка, філософія. – 1999. – Вип. 3. – С. 76-84. – Бібліогр.: с. 83-84.

6286. Мусієнко В.В. Діяльність Комуністичної партії по організації розгрому інтервентів і внутрішньої контрреволюції на Україні в 1920 р.: [Історіогр. огляд] // Укр. іст. журн. – К., 1985. – № 7. – С. 128-135.

6287. Мухіна М.Ю. Документи фонду ЦДАЖР УРСР «Рада робітничо-селянської оборони УСРР» як джерело з історії боротьби трудящих України проти білогвардійсько-націоналістичної контрреволюції у 1919 р. // Арх. України. – К., 1987. – № 5. – С. 54-60.

6288. Нерод В.О. Історія у вимірах статистики: Огляд стат. публ. в Україні, 1919-1990 / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1998. – 98 с. – Бібліогр.: с. 89-98.

Радянська статистика в 1919-1920 рр. – С. 4-5.

6289. Нерод В. Статистичні джерела на Україні 1918-1941 рр. // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики. – К., 1999. – № 3. – С. 224-241. – Бібліогр.: с. 238-241.

Зокрема про видання 1918-1920 рр.

6290. Олейников А.А. Мемуары как источник изучения борьбы трудящихся против интервентов и белогвардейцев на Украине (1920 г.): Авто-

реф. дис. ... канд. ист. наук / АН УССР. Ин-т истории. – К., 1984. – 25 с.

6291. Питання Великої Жовтневої соціалістичної революції у вітчизняній та зарубіжній історіографії: Матеріали Респ. наук. конф. (Одеса, 12-15 жовт. 1966 р.) / АН УРСР, Одес. ун-т. – К.: Наук. думка, 1967. – 149 с.

6292. Санцевич А.В. Джерелознавство з історії Української РСР, 1917-1941 / АН УРСР. Ін-т історії; Відп. ред. В.Г. Сарбей. – К.: Наук. думка, 1981. – 206, [1] с. – Імен. покажч.: с. 195-197. – Показжч. джерел: с. 198-206.

6293. Сергейчук И.Н. Пресса Советов рабочих, солдатских и крестьянских депутатов как источник по истории Великой Октябрьской социалистической революции на Украине (25 октября 1917 – март 1918 гг.): Автореф. дис. ... канд. ист. наук / АН УССР. Ин-т истории. – К., 1986. – 16 с.

6294. Солдатенко В.Ф. Большевистская пресса Украины в 1917-1918 гг.: Ист.-библиогр. обзор / Киев. ун-т и др. – К.: Вища шк., 1979. – 207 с. – Библиогр.: с. 198-199.

6295. Стрельський Г.В. Великий Жовтень на Україні у спогадах учасників. – К.: Вища шк., 1989. – 64 с.

6296. Стрельский Г.В. Мемуары как источник изучения истории Великого Октября на Украине. – К.: Вища шк., 1978. – 135, [1] с.

Гл. 2, [ч.] 4: Борьба украинских трудящихся против временного правительства и буржуазно-националистической Центральной Рады. Установление Советской власти на Украине. – С. 88-105.

6297. Стрельський Г.В. Спогади учасників громадянської війни на Вінниччині як історичне джерело // Тези доп. десятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 6 верес. 1991 р. – Вінниця, 1991. – С. 96-97.

6298. Топішко Н.О. Кінофотодокументи ЦДАКФД УРСР про перемогу Великої Жовтневої соціалістичної революції // Арх. України. – К., 1987. – № 6. – С. 27-33.

6299. Тригуб П.М. Висвітлення в історичній літературі діяльності Радобітничих, селянських і червоноармійських депутатів України (1918-1920 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1981. – № 2. – С. 136-142.

6300. Черномаз Й.Ш. Робітничий контроль і перші кроки націоналізації промисловості України в радянській історичній літературі // Питання історії народів СРСР. – Х., 1972. – Вип. 13. – С. 15-24.

6301. Шаталина Е.П. История гражданской войны и интервенции на Украине в советских документальных публикациях 20 – 30-х годов / АН УССР. Ин-т истории; Отв. ред. А.В. Санцевич. – К.: Наук. думка, 1982. – 132 с. – Указ. основ. публ.: с. 115-128. – Табл.: с. 128-132.

6302. Шевченко Н.А. Протоколи Раднаркому України – цінне джерело з історії уряду республіки періоду громадянської війни (1918-1920 рр.) // Проблемы историографии и источниковедения: Материалы науч.-метод. конф. преподавателей ист. фак. Харьк. ун-та, посвящ. 70-летию со дня рождения проф. И.Л. Шермана, 3 июня 1992 г. – Х., 1993. – С. 48-58.

6303. Шерман И.Л. Советская историография гражданской войны в СССР (1920-1931) / Отв. ред. В.И. Астахов. – Х.: Изд-во Харьк. ун-та, 1964. – 339 с.

Гл. 6.4: Гражданская война на Украине. – С. 175-193.

6304. Шоскін І.Б. Газета «Вісник Української Народної Республіки» (грудень 1917 – квітень 1918 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1957. – № 3. – С. 102-109.

6305. Юрійчук Є. Встановлення Радянської влади в Україні: Історіогр. огляд // Питання історії, історіографії, джерелознавства та архівознавства Центральної та Східної Європи: Зб. наук. пр. – К.; Чернівці, 1997. – Вип. 1. – С. 276-286.

6306. Яковлев С.О. Документальні публікації про боротьбу українського народу за зміцнення радянської влади (1918-1920 рр.) // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1962. – № 5, вип. 2. – С. 82-91.

6307. Яковлев С.О. Документальні публікації про зовнішню політику Радянського уряду в період іноземної воєнної інтервенції і громадянської війни // Наук. зап. / Київ ун-т. – 1956. – Т. 15, вип. 6: Зб. іст.-філос. фак. (іст. від.), № 7. – С. 59-69.

* * *

6308. Хандрос Й.Б., Ланда Е.Я. Публікації істпартів, істомолів та істпрофів України: Бібліогр. покажч. / Ін-т історії партій та Жовтн. революції на Україні при ЦК КП(б)У. – Х.; К.: Пролетар, 1932. – 108 с. – (Матеріали до бібліогр. історії КП(б)У та Жовтн. революції на Україні).

Див. також № 111, 678, 721, 925, 2604, 2647, 2660, 2663, 4716, 6358, 6676

Загальні праці

6309. Аверин В. Октябрьская революция в Екатеринославе (сент. 1917 – апр. 1918 гг.) // Летопись революции. – Х., 1927. – № 5/6. – С. 100-129.

Зі змісту: Борьба с Центральной Радой. – С. 118-123;
Первый период сов власти и Брестский мир. – С. 124-126;
Вопрос о Брестском мире. – С. 126-129.

Подано 26 документів (грудень 1917 – січень 1918 рр.) з питань підготовки, проведення з'їзду та відгуки на нього. – С. 11-43.

6310. Анархо-махновщина и советская власть / УССР. – Запорожье: Госиздат, 1921. – 16 с.

6311. Бабко В.А. В годы подполья. – К.: Госполитиздат УССР, 1950. – 168 с.

[Гл.] VII: Рабочие Конотопа в борьбе против немецких оккупантов и украинской буржуазно-националистической контрреволюции в 1918 г. – С. 122-158.

6312. Бачинський Ю. Більшовицька революція і українці: Критич. заметки. – 2-е вид., допов. – Берлін, 1928. – 135 с.

6313. Белокриницкий С. Первый съезд Коммунистических союзов рабочей и крестьянской молодёжи Украины, 26-го июня – 1-го июля 1919 г. – Х.: Мол. рабочий, 1923. – 53 с.

6314. Береза О. Проголослення Радянської влади в Україні: до питання легітимності // Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. пр. – Львів, 1999. – С. 195-201. – Бібліогр.: с. 200-201.

6315. Бєлінська З.С. Історичні і пам'ятні місця м. Хмельницького [періоду] боротьби за радянську владу (1917-1920 роки) // Хмельницькому 500: Тези наук.-теорет. конф. – Хмельницький, 1991. – С. 30-32.

6316. Білан Ю.Я. Героїчна боротьба трудящих України проти внутрішньої контрреволюції та іноземних інтервентів у 1918-1920 рр. / Т-во для пошир. політ. і наук. знань УРСР. – К., 1957. – 48 с.

6317. Білан Ю.Я. Перемога Великої Жовтневої соціалістичної революції і встановлення Радянської влади на Україні. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1957. – 94 с.

6318. Білас І. Передумови червоного терору: Більшов. переворот в Україні та знищення нац. державності // Військо України. – К., 1993. – № 12. – С. 65-89.

6319. Блакитний В. Диктатура пролетаріату чи всенародна влада / ЦК УПСР(комуністів). – К.: Боротьба, 1919. – 8 с.

6320. Боротьба за владу Рад на Україні / АН УРСР. Ін-т історії; Редкол.: М.І. Супруненко, Ю.М. Гамрецький, Ю.І. Терещенко. – К.: Наук. думка, 1977. – 198, 2 с.

6321. Бош Е. Национальное правительство и Советская власть на Украине. – М.: Коммунист, 1919. – 55 с.

6322. Бубнов А. Гетманщина, Директория и наша тактика (1918-1919 гг.) // Пролет. революция. – М., 1927. – № 7. – С. 58-77.

6323. Буйский А. Борьба за Крым и разгром Врангеля. – 2-е изд. – М.; Л., 1930. – 112 с.: схемы. – (Б-ка красноармейца).

6324. Велика Жовтнева соціалістична революція і громадянська війна на Україні (1917-1920) / Редкол.: М.І. Супруненко (відп. ред.) та ін. – К.: Наук. думка, 1977. – 591 с.: іл. – (Історія Української РСР: В 8 т., .10 кн. / Голов. редкол.: А.Г. Шевелев (голов. ред.) та ін.; Т. 5). – Бібліогр.: с. 572-586.

Те ж. – К.: Наук. думка, 1984. – 655 с.: іл. – (Історія Української ССР: В 10 т. Т. 6). – Рос. мовою.

6325. Великий Жовтень і громадянська війна на Україні / АН УРСР. Ін-т історії; Відп. ред. М.І. Супруненко. – К.: Наук. думка, 1973. – 255 с.

6326. Верига В. Галицька Соціалістична Советська Республіка (1920 р.): (Перша більшов. окупація Галичини) / Передм. В. Меркуся. – Нью-Йорк; Торонто; Париж; Мельбурн, 1986. – XV, 200, [2] с. – (Зап. / Наук. т-во ім. Шевченка; Т. 203. Іст.-філософіч. секція). – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 188-194. – Імен. покажч.: с. 195-197. – Геогр. покажч.: с. 198-200.

6327. Верстюк В.Ф. «Воєнний комунізм» на Україні [1917-1921 pp.] // Маршрутами історії. – К., 1990. – С. 97-134.

6328. Верстюк В.Ф. Комбриг Нестор Махно: (З історії першого союзу махновців з Рад. владою) [1919 р.]. – К., 1990. – 35, [1] с. – (Препр. / АН УРСР. Ін-т історії; № 3(15)).

6329. Верстюк В.Ф. Перший союз Н. Махна з Радянською владою [1919 р.] // Минуле України: відновлені сторінки. – К., 1991. – С. 61-95. – Бібліогр.: с. 95.

6330. Виталин. За три года, 7 ноября 1917 – (25 октября) 1920. – К.: Изд. Днепр. обл. полит. отд. вод. трансп., 1920. – 15 с.

6331. Вільшина М.М. Більшовицький терор на Вінниччині в 1919 р. // Тези доп. дванадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 7 верес. 1993 р. – Вінниця, 1993. – С. 41-42.

6332. Власть советов, 1917-1920. – Одесса: Всеукр. гос. изд-во, 1920. – 132 с. – Прил.: Украинская хроника: с. 117-132.

6333. Всеукраинский съезд Советов [4 декабря 1917 г.] // Літопис революції. – Х., 1928. – № 1. – С. 267-292.

Виступали: С.В. Петлюра, В.К. Винниченко, М.С. Грушевський. Дновладдя на Україні: Центральна Рада і проголошення Радянської влади на Україні.

6334. Гавриленко О.А., Логвиненко І.А. Більшовицький переворот у Харкові: Як це було // Наук. зап. каф. українознавства / Харк. ун-т. – 1994. – Вип. 1. – С. 48-55.

6335. Гавриленко О.А., Логвиненко І.А. До питання про більшовицьку колонізацію України: (Очима укр. політ. діячів) // Вісн. Харк. ун-ту. – 1994. – № 381: Пробл. політ. історії. – С. 36-42.

Події в Україні, грудень 1918 – лютий 1920 рр.

6336. Гаврюшенко Є.Ю., Снегірьов В.В. Українська державність у проекції громадянської війни (1918 р.) // Вісн. Східноукр. ун-ту. – Луганськ, 1998. – № 2. – С. 35-41.

Донецько-Криворізька Радянська республіка.

6337. Гай Ю.І. З ким і проти кого: Ганебний шлях петлюрівщини та її «спадкоємців». – К.: Молодь, 1980. – 223 с.

6338. Галушко Є.М. З історії боротьби за возз'єднання з Радянською Україною (1918-1920 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1969. – № 9. – С. 50-53.

6339. Гамрецкий Ю.М., Тимченко Ж.П., Щусь О.И. Триумфальное шествие советской власти на Украине / Отв. ред. Ю.Ю. Кондуфор. – К.: Наук. думка, 1987. – 439 с.: ил.

6340. Гарчев П.І., Овод В.В. Про створення Кримської Радянської Республіки в 1919 р. // Укр. іст. журн. – К., 1992. – № 4. – С. 22-31.

6341. Гарчев П.І., Кононенко Л.П., Максименко М.М. Республіка Тавріда. – К.: Політвидав України, 1990. – 127 с.: іл. – Бібліogr.: с. 124-126.

Про утворення у 1918 р. Радянської Соціалістичної Республіки Тавріда.

6342. Гарчева Л.П. Антикоммунистические выступления в Крыму в апреле 1918 г. // Проблемы политической истории Крыма: итоги и перспективы: Материалы науч.-практ. конф., 24-25 мая 1996 г. – Симферополь, 1996. – С. 29-31.

6343. Гончаренко Н.Г. В битвах за Октябрь (март 1917 – март 1918 гг.): Ист. очерк / Ред. Н.И. Супруненко. – Донецк: Донбас, 1974. – 254 с. – Бібліogr.: с. 250-253.

Рец.: Гудзенко П.П. // Укр. іст. журн. – К., 1974. – № 12. – С. 139.

6344. Горелик С. Наброски из истории революции на Украине // Красная летопись. – Пг., 1922. – № 4. – С. 234-241.

6345. Гриценко А.П. Корінні проблеми історії Великого Жовтня і боротьба проти інтервентів та внутрішньої контрреволюції на Україні в роки

громадянської війни (1917-1920 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1989. – № 7. – С. 73-81.

6346. Гуменюк С.К. Борьба трудящихся Подолии с внутренней контрреволюцией и иностранной интервенцией в годы гражданской войны (1918-1920 гг.): Автореф. дис. ... канд. ист. наук / АН УССР. Ин-т истории. – К., 1976. – 22 с.

6347. Гусєв В.І. Крах буржуазно-националистичної державності в ході утвердження Радянської влади на Україні // Укр. іст. журн. – К., 1988. – № 7. – С. 54-67.

6348. Данилович В. Чи УССР держава? // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1963. – № 38. – С. 33-40.

6349. Дешко Г.П. Совместная борьба рабочих и крестьян Украины и России против Центральной Рады // Тр.:/ Днепропетр. с.-х. ин-т. – 1956. – Т. 6. – С. 4-10.

6350. Доклад Центрального Комитета Российского Красного Креста о деятельности Чрезвычайной Комиссии в Киеве // Архив русской революции. – М., 1991. – [Кн.] 3, [т.] 6. – С. 339-364. – Репринт. воспроизведение изд. 1922 г.

6351. Дорошкевич В. Правда про історію встановлення радянської влади на Україні (листоп. 1917 – листоп. 1918) // Сучасність. – Мюнхен, 1991. – № 7/8. – С. 126-141.

6352. Дубко Ю.В. Більшовицька «республіканська гра» в Криму на початку 1918 року як результат військово-політичної боротьби за Чорноморський флот // Наук. вісн. / Нац. акад. внутр. справ. – К., 1998. – № 4. – С. 189-195. – Бібліогр.: с. 194-195.

6353. Дубко Ю.В. До питання про червоний терор у Республіці Таврида // Вісн. Запоріз. юрид. ін-ту. – 1999. – № 3. – С. 266-270. – Бібліогр.: с. 270.

6354. Дубко Ю.В. Радянська Соціалістична Республіка Тавриди: Іст-прав. аспекти: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Ун-т внутр. справ. – Х., 1999. – 21 с. – Бібліогр.: с. 17-18.

*6355. Дубко Ю.В. Советская Республика Тавриды: Авантура большевист. гос. стр-ва / Ред. Л.А. Зайцев. – Симферополь: Таврида, 1999. – 208 с.

6356. Єремієв К. Соціалістична Радянська Республіка. – К.: Вид-во політ. упр. Нар. комісаріату військ. справ України, 1919. – 16 с. – (УСРР).

Те ж / За ред. Е. Григорука. – К.: Вид-во політ. упр. Київ. Окрвійськомата, 1920. – 32 с. – (УСРР). – Дод.: Постанова Всеукраїнського Центрального Виконального Комітету Рад

України про порядок виборів волосних та сільських рад:
с. 26-32.

6357. Жовтень на Україні, 1917-1920: 36. ст. – Х.: Всеукр. держ. вид-во, 1920. – 20 с.

6358. Жук В. В.Г. Короленко проти полтавської надзвичайки // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 49-59. – Бібліог.: с. 58-59.

6359. З історії боротьби за встановлення радянської влади на Україні: 36. ст. / Редкол.: О.К. Касименко (відп. ред.) та ін. – К., 1957. – 328 с. – (Наук. зап. Ін-ту історії; Т. 11).

***6360. Залужний А. Государство и социализм / УПЛСР (борьбистов). – К.: Борьба, 1920. – 71 с.**

6361. Золотаренко С. 3-і роковини більшовицького перевороту // Воля. – Віденсь, 1920. – Т. 4, № 7/8. – С. 331-335.

6362. Из истории борьбы за установление Советской власти (ноябрь 1917 г. – февраль 1918 г.): Сб. ист. документов и материалов / НКВД СССР. Упр. гос. арх. – [М.]: Госполитиздат, 1943. – 136 с.

[Разд.] 4, [гл.] 3: Разгром Центральной Рады. – С. 120-132.

6363. История Киева. В 3 т., 4 кн. Т. 3. Кн. 1. Киев социалистический / АН Украины. Ин-т истории; Редкол.: Н.И. Супруненко (отв. ред.) и др. – К.: Наук. думка, 1985. – 495 с. – Имен. указ.: с. 476-486. – Геогр. указ.: с. 487-492.

Гл. 1: В борьбе за победу Октября. – С. 7-132.

Те ж. – К.: Наук. думка, 1987. – 473 с. – Укр. мовою.

6364. Історія України: Нове бачення. У 2 т. Т. 2 / НАН України. Ін-т історії України. – К.: Україна, 1996. – 492 с.

[Гл.]: Становлення радянської влади / В.Ф. Верстюк. – С. 144-172.

6365. Історія Української РСР: Корот. нарис / Ю.Ю. Кондуфор, В.І. Клюков, С.В. Кульчицький та ін.; АН УРСР. Ін-т історії. – К.: Наук. думка, 1981. – 525 с.: іл. – Імен. покажч.: с. 512-520.

Розд. VII: Перемога Великої Жовтневої соціалістичної революції. Боротьба за владу рад на Україні. – С. 262-295.

6366. Історія Української РСР. У 2 т. Т. 2 / АН УРСР. Ін-т історії; Редкол.: С.М. Белоусов та ін. – К.: Вид-во АН УРСР, 1956. – 780 с.: іл.

Розд. 1: Підготовка і проведення Великої Жовтневої

соціалістичної революції. Встановлення Радянської влади на Україні. – С. 7-88.

Розд. 2: Українська РСР в період іноземної воєнної інтервенції і громадянської війни (1918-1920 рр.). – С. 89-184.

6367. К трехлетию Октябрьской революции: Сборник / Киев. район. ком. Всерос. союза рабочих вод. трансп. – К.: Изд. Киев. райкомвода, 1920. – 17 с.

6368. Карабанов М.М., Марценюк Л.М. Висвітлення проблеми опозиційного руху української інтелігенції за збереження суверенітету УСРР (1918-1923 рр.) в курсі історії України // Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. – К., 1997. – Вип. 10. – С. 122-132. – Бібліогр.: с. 131-132.

6369. Киевский Арсенал в пролетарской революции: [Сб. ст. и воспоминаний] / Ленин. район. ком. КП(б)У Ком. ИСТПАРТА. – К.: Госиздат Украины, 1928. – 137, [2] с.

6370. Кичий И.В. Борьба за власть Советов наПравобережной Украине. – Львов: Вища шк. Изд-во при Львов. ун-те, 1986. – 151 с.: ил. – Библиогр.: с. 145-149.

Гл. 3: Разгром буржуазно-националистической контрреволюции и установление власти Советов наПравобережье. – С. 91-123.

6371. Коган С., Межберг Н. Другий період Радвлади на Одещині (квітень-серпень 1919 р.) // Літопис революції. – Х., 1930. – № 1. – С. 5-40; № 2. – С. 1-27.

6372. Козерод О. Більшовицькі репресії періоду громадянської війни в Україні // Сіверян. літопис. – Чернігів, 1999. – № 4. – С. 73-75. – Бібліогр.: с. 75.

6373. Койнаш В.В. Некоторые особенности гражданской войны в Донбассе // Летопись Донбасса: Краевед. сб. – Донецк, 1992. – Вып. 1. – С. 88-91.

6374. Колісник М.К. Відновлення і зміцнення Радянської влади на Україні, 1919-1920. – Х.: Вид-во Харк. ун-ту, 1958. – 204 с., 8 арк. іл.

6375. Кондуфор Ю.Ю. Великий Жовтень на Україні. – К.: Рад. шк., 1977. – 135 с., 3 арк. іл.

6376. Короливский С.М., Рубач М.А., Супруненко Н.И. Победа Советской власти на Украине. – М.: Наука, 1967. – 579 с., 11 л. ил. – Библиогр.: с. 518-559. – Вспом. указ.: с. 560-574.

6377. Кузьменко В., Романчук О. Червоний апокаліпсис, або більшовицький переворот 1917-го з погляду законів системних відносин // Дзвін. – Львів, 1991. – № 5. – С. 89-92.

6378. Кукурудзяк М.Г. Учасники Хотинського повстання 1919 р. в громадянській війні на Поділлі // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам’янець-Подільський, 1995. – С. 304-307. – Бібліогр.: с. 306-307.

6379. Кулик И. Октябрьские дни в Киеве [1917 г.] // Летопись революции. – Х., 1922. – № 1. – С. 39-43.

6380. Кульчицький С. Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919-1928). – К.: Основи, 1996. – 400 с.

Ч. 1: УСРР у добу «воєнного комунізму» (1919-1920). – С. 21-158.

Рец.: Дмитрієнко М.Ф., Табачник Д.В. // Укр. іст. журн. – К., 1997. – № 1. – С. 135-139.

6381. Кульчицький С.В. Комуністична доктрина і спроби її реалізації в Радянській Україні у 1919-1920 рр.: (До питання про так званий «воєнний комунізм») / АН України. Ін-т історії України. – К., 1992. – 63 с. – (Іст. зош.; № 8). – Бібліогр.: с. 60-62.

6382. Кульчицький С.В. УСРР в добу «воєнного комунізму» (1917-1920 рр.): Спроба побудови концептуал. зasad реал. історії / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1994. – 142 с. – (Іст. зош.).

6383. Кульчицький С. Як вирішувалось «українське питання»: Чи була рад. Україна у 1917-1922 рр. незалежною? // Політика і час. – К., 1994. – № 9. – С. 57-63; № 10. – С. 69-74; № 11. – С. 66-72.

6384. Лаврик Г.В. Політика Радянської держави щодо православної церкви в Україні (1917-1923 рр.): Іст.-екон. аспект: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Запоріз. ун-т. – Запоріжжя, 1996. – 17 с. – Бібліогр.: с. 16.

6385. Ленин В.И., Stalin И.В. О борьбе за установление советской власти на Украине. – [К.]: Партиздат, 1938. – 93 с.

6386. Лисий А.К. До питання про встановлення Радянської влади у Вінниці // Тези доп. одинадцятої Вінниц. обл. іст.-краєзн. конф., м. Вінниця, 3 верес. 1992 р. – Вінниця, 1992. – С. 55-56.

6387. Малик Я. Терор як засіб утвердження більшовицького режиму в українському селі у 1920 р. // Студії політол. центру «Генеза». – Львів, 1997. – № 2. – С. 81-84. – Бібліогр.: с. 84.

***6388.** Марценюк Л.М. Дух протистояння централізаторському курсу Москви в 1918-1920 рр. // Формування і діяльність творчої особистості: Матеріали Міжнар. наук. конф., 28 квіт. 1998 р., Кривий Ріг. – Дніпропетровськ, 1998. – С. 70-77.

***6389.** Марценюк Л.М. Українська політична опозиція централізаторському курсу більшовиків (1918-1923 рр.). – К.: Стилос, 1997. – 28 с.

6390. Матеріали та документи про Донецько-Криворізьку республіку / Упоряд. та передм. «К матеріалам о Донецко-Криворожской республике» Х. Мышкиса // Літопис революції. – Х., 1928. – № 3. – С. 245-286.

Подано 6 документів: декрет, звіт, декларація та ін.

6391. Мицюк О. Комуністична Україна. – Львів: Вид-во «Життя й мистецтво», 1921. – 24 с.

Доба революції.

6392. Мищенко С. Январское восстание в Киеве // Летопись революции. – Х., 1924. – № 3. – С. 20-43.

6393. Мокляк В. Трагедія Лубенського монастиря [серпень 1919 р.] // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 59-67. – Бібліогр.: с. 62-63. – Дод.: [постанови, протоколи]: с. 63-67.

6394. На захисті завоювань Великого Жовтня: Зб. наук. пр. / АН УРСР. Ін-т історії; Відп. ред. Ю.М. Гамрецький. – К.: Наук. думка, 1982. – 205 с.

6395. Нагірний В. Перший концтабір на території Вінниччини [1920 р.] // Тези доп. п'ятнадцятої Вінниц. обл. іст.-красн. конф., м. Вінниця, 14 трав. 1996 р. – Вінниця, 1996. – С. 55-56.

6396. Нагорна Л.О. Проти сучасної буржуазної і буржуазно-націоналістичної фальсифікації історії Жовтня на Україні. – К.: Політвидав України, 1971. – 251 с.

6397. Октябрь и гражданская война на Украине: Страницы истории / Ю.М. Гамрецкий, А.П. Гриценко, В.Ф. Верстюк и др.; АН УССР. Ин-т истории. – К.: Наук. думка, 1987. – 255 с.

6398. Октябрьская революция: Первое пятилетие [1917-1922] / Всеукр. комис. по проведению празднования пятой годовщины Окт. революции. – Х.: Госиздат Украины, 1922. – 663 с.: табл., ил.

6399. Олейников А.А. Борьба трудящихся Украины против интервентов и белогвардейцев в годы гражданской войны. – К.: Вища шк., 1988. – 134 с.: ил. – (Ист. моногр.). – Бібліогр.: с. 126-133.

6400. Осадчий Ю.Г., Снегирьов В.В. До історії створення Донецько-Криворізької Радянської Республіки // Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. – К., 1993. – С. 211-213.

6401. Перемога Великої Жовтневої соціалістичної революції на Україні: У 2 т. / АН УРСР. Ін-т історії. – К.: Наук. думка, 1967.

Т. 1 / С.М. Королівський, М.А. Рубач, М.І. Супруненко.

– 391 с.: іл. – Імен. покажч.: с. 378-382. – Геогр. покажч.: с. 383-389.

Т. 2: Встановлення Радянської влади на місцях / Ред-кол.: М.А. Рубач (відп. ред.). – 462 с.: іл. – Імен. покажч.: с. 441-448. – Геогр. покажч.: с. 449-460.

6402. Пискурьов С.Є., Пискурьов І.М. Суспільно-політичні течії і криза влади у Миколаєві у 1917 – початку 1918 рр. // Історія Півдня України від найдавніших часів до сучасності: проблеми національного, політичного, соціального, економічного, технічного, правового, релігійного та культурного розвитку: Зб. наук. пр. – Миколаїв; Одеса, 1999. – Ч. 2. – С. 142-148. – Бібліogr.: с. 147-148.

6403. Під гнітом німецького імперіалізму: (1918 р. на Київщині): Ст., спогади, документи, хроніка / ІСТПАРТ; Ред. та прим. В. Манілова. – К.: Держвидав України, 1927. – 304 с.: іл. – (Жовт. революція та громадян. війна на Київщині в документах, ст. та спогадах).

6404. Пінчик Л.П. Боротьба за владу у Шепетівці в роки громадянської війни // Південно-Східна Волинь: наука, освіта, культура: Матеріали Регіон. наук. краєзн. конф. – Хмельницький; Шепетівка, 1995. – С. 112-115.

6405. Подвойский Н.И. На Украине: Статьи. – К.: Изд. Полит. упр. Нар. комиссариата по воен. делам Украины, 1919. – 39 с. – (УССР).

Про боротьбу за Радянську владу в Україні проти Центральної Ради та Директорії.

6406. Прилуцький В. Ліквідація правлячим режимом небільшовицьких об'єднань молоді в УСРР // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1998. – Вип. 4. – С. 208-233.

6407. Раковский М.Е. Памятные страницы истории: (К 80-летию Окт. революции: регион. аспект) // Зап. ист. фак. / Одес. ун-т. – 1997. – Вып. 5. – С. 271-277. – Бібліogr.: с. 277.

Революційні події 1917 р. в Одесі.

6408. Ралле И.В. Красный террор в Киеве (конец января – начало февраля 1918 г.) // Исторія України: дослідження та інтерпретації: Тези VI Респ. суспіл.-політ. читань, 22-25 трав. 1991 р., Новгород-Сіверський. – К., 1991. – С. 75-80.

6409. Рафальський І.О. Політична боротьба в Радах робітничих і солдатських депутатів України у 1917 році: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1993. – 24 с. – Бібліogr.: с. 24.

6410. Ревегук В., Кочерга Н. Встановлення Радянської влади в Полтаві [грудень 1917 р. – січень 1918 р.] // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 7. – С. 94-98. – Бібліogr.: с. 98.

- 6411.** Рибалка І.К. Відновлення Радянської влади на Україні (1918-1919). – Х.: Обл. вид-во, 1957. – 296 с., 13 арк. іл., табл.
- 6412.** Ряппо Я. Борьба сил в Октябрьскую революцию в Николаеве // Летопись революции. – Х., 1922. – № 1. – С. 80-103.
- 6413.** Сабуров I. Пропаганда правових знань у перші роки Радянської влади (1917-1922 рр.) // Рад. право. – К., 1977. – № 6. – С. 18-23.
- 6414.** Скреднев Н. Советская власть в борьбе с контрреволюцией // Коммунист. – Х., 1921. – № 7. – С. 43-48.
- 6415.** Скрипник М.О. Вибрані твори / Упоряд.: І.Ф. Курас, С.С. Діброва, Б.І. Канцелярук та ін.; Ін-т політ. досліджен. – К.: Україна, 1991. – XVIII, 617, [3] с.
- 1917 – 1920 рр. – С. 93-165.
- 6416.** Скрыпник Н. Донбасс и Украина: (Из истории рев. борьбы на Украине 1917-1918 гг.) // Коммунист. – Х., 1920. – № 4. – С. 52-54.
- 6417.** Скрипник М.О. Історія пролетарської революції на Вкраїні: Корот. начерк. – Х.: Червон. шлях, 1923. – 85 с.: портр.
- [Гл.] 7: Радянська Україна у першому періоді свого існування. – С. 46-52.
- 6418.** Скрипник М. Статті й промови. [У 2 т.] Т. 1. – К.; Х.: Держвидав України; Пролетар, 1930. – 458 с. – Імен. покажч.: с. 455-458.
- 6419.** Снєгірьов В.В. Відносини Одеської соціалістичної республіки, Донецько-Криворізької та УНР у світлі історії української державності на початку ХХ століття [1917-берез. 1918 рр.] // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса, – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 99-100.
- 6420.** Снєгірьов В.В. До історії створення Донецько-Криворізької Республіки // Історія України: дослідження та інтерпретації: Тези VI Респ. суспіл.-політ. читань, 22-25 трав. 1991 р., Новгород-Сіверський. – К., 1991. – С. 89-91.
- 6421.** Солдатенко В.Ф. Донецько-Криворізька республіка: історія і уроки // Регіональна політика України: концептуальні засади, історія, перспективи: Міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 листоп. 1994 р. – К., 1995. – С. 152-157.
- 6422.** Солдатенко В.Ф. М.О. Скрипник у 1918 році // Скрипник Микола Олексійович: До 125-річчя з дня народж.: Матеріали «круглого столу» в Ін-ті історії України 24 січ. 1997 р. – К., 1998. – С. 15-37. – Бібліогр.: с. 37.
- 6423.** Соловей Д. Голgota України. Ч. 1. Московсько-більшовицький

окупаційний терор в УРСР між першою і другою світовою війною. – Вінніпег: Накладом «Укр. голосу», 1953. – 288 с. – Тит. арк. парал. англ.

[Розд.] 1: Припинення організаційної збройної боротьби українського народу за самостійність та встановлення московсько-більшовицького окупаційного режиму на Наддніпрянській Україні (1919-1921). – С. 14-27.

[Розд.] 2: Нищення московсько-більшовицькою окупаційною владою українських організацій – політичних, економічних, професійних, культурних – та заміна їх державними, партійно-більшовицькими (1919-1921). – С. 29-44.

Те ж. – Репринт. вид. – Дрогобич: Відродження, 1993. – 288 с.

6424. Станчев М.Г., Чернявский Г.И. Фарс на крові. – Х.: Око, 1997. – 288 с.

Ч. 1: Переписка В.Г. Короленко с Х.Г. Раковским и А.Г. Раковской (1917-1921 гг.). – С. 9-82.

*6425. Стахів М. Більшовицькі протиукраїнські і протижидівські погроми // Збірник наукових праць на пошану Євгена Вертипороха. – Торонто, 1972. – С. 201-211.

6426. Субтельний О. Україна: Історія / Пер. з англ. Ю.І. Шевчука; Вступ. ст. С.В. Кульчицького. – К.: Либідь, 1991. – 512 с.: іл.

Ч. 5, [розд.] 18, [гл.]: Революція на Україні. – С. 300-303.

[Гл.]: Більшовицький переворот і Центральна Рада. – С. 303-307.

[Розд.] 19, [гл.]: Більшовики. – С. 318-320.

6427. Супруненко М. Велика Жовтнева соціалістична революція на Україні. – К.: Укрполітвидав, 1948. – 119 с.

6428. Супруненко М. Жовтень на Україні / АН УРСР. Ін-т історії і археології України. – Уфа: Вид-во АН УРСР, 1942. – 47 с.

6429. Супруненко Н.И. Очерки истории гражданской войны и иностранной военной интервенции на Украине (1918-1920). – М.: Наука, 1966. – 455 с.

6430. Супруненко М.І. Розгром контрреволюційної Центральної Ради і встановлення Радянської влади на Україні // З історії боротьби за встановлення радянської влади на Україні. – К., 1957. – С. 3-35.

6431. Супруненко М. Україна в період іноземної военної інтервенції і громадянської війни (1918-1920 рр.). – К.: Держполітвидав УРСР, 1951. – 343 с.

6432. Сухинно-Хоменко В. З приводу особливостей пролетарської революції на Україні // Літопис революції. – Х., 1928. – № 4. – С. 79-119.

[Гл.] 2: На шляху до соціалістичної революції: (Від лютого до жовтня). – С. 91-104.

[Гл.] 3: Соціалістична революція [на Україні]. – С. 104-119.

6433. Тимченко Ж.П. Трудящі жінки в боротьбі за владу Рад на Україні (1917-1920 рр.). – К.: Наук. думка, 1966. – 149 с.

6434. Тищик Б.Й. Галицька Соціалістична Радянська Республіка (1920 р.). – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1970. – 197, [1] с.

1917-1920 рр. – С. 30-194.

6435. Тригуб П.Н. На заштате завоеваний Великого Октября. – К.: Вища шк. Гл. изд-во, 1987. – 151 с. – Бібліогр.: с. 144-150.

6436. 1917 год на Київщине: Хроника событий / Сост. А. Иргизов, В. Манилов, Ф. Ястребов; Под ред. В. Манилова; Киев. ИСТПАРТ. – К.: Госиздат Украины, 1928. – XXVI, 583 с. – (Окт. революция и граждан. война на Киевщине в документах, ст. и воспоминаниях). – Прил.: Имен. и предм.-сист. указ.: с. 467-548. – Бібліогр.: с. 579-580.

6437. У боротьбі за Жовтень: Зб. наук. пр. / АН УРСР. Ін-т історії; Відп. ред. Ю.М. Гамрецький. – К.: Наук. думка, 1981. – 214 с.

6438. Українська РСР в період громадянської війни, 1917-1920 рр.: У 3 т. / Ін-т історії партії ЦК КП України – філ. Ін-ту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС; Редкол.: А.Д. Скаба (голова) та ін. – К.: Політвидав України, 1967-1970.

Т. 1: Перемога Великої Жовтневої соціалістичної революції в Росії. Встановлення і зміцнення Радянської влади на Україні. Вітчизняна війна українського народу проти австро-німецьких окупантів (березень 1917 р. – листопад 1918 р.). – 1967. – 422 с.

Т. 2: Розгром буржуазно-куркульської Директорії. Вигнання інтервентів Антанти. Визволення України від денікінців (листопад 1918 р. – грудень 1919 р.). – 1968. – 423 с.

Т. 3: Українська РСР на завершальному етапі громадянської війни. Відбиття нападу буржуазно-поміщицької Польщі, розгром Врангеля і петлюрівщини. – 1970. – 463 с.

6439. Устименко В.М. Ради – організатори трудящих мас України на боротьбу проти контрреволюційних виступів у 1919 р. // Укр. іст. журн. – К., 1987. – № 2. – С. 65-73.

6440. Хроника революционных событий в Крыму, 1917-1920 / Сост.: И.П. Кондрянов, В.А. Широков. – Симферополь: Крым, 1969. – 190 с.

Встановлення радянської влади в Криму.

6441. Червоний терор в Конотопі навесні та літом 1919 року: [Документи] / Публ. підгот. В. Ємельянов // Сіверян. літопис. – Чернігів, 1996. – № 2/3. – С. 123-127. – Док. наведені в оригіналі рос. мовою.

Подано 9 документів: телеграми, звернення, заяви.

6442. Шевчук Г.М. Боротьба трудящих Радянської України проти контрреволюції на Півдні в 1920 р. / АН УРСР. Ін-т історії. – К., 1956. – 196 с.

6443. Шерстюк Ф. Розгром буржуазно-поміщицької контрреволюції та інтервенції на Україні в 1918-1920 рр. // Парт. життя. – К., 1947. – № 9. – С. 47-59.

6444. Щербаков В.К. Жовтнева революція і роки громадянської боротьби на Чернігівщині / Черніг. окруж. коміс. – Чернігів, 1927. – 117 с.

6445. Щітківський І. З жовтневих днів у Києві // Україна. – К., 1925. – Кн.4. – С. 66-69.

6446. Яковлев С.О. Про підготовку і проведення Великої Жовтневої соціалістичної революції на Україні (лютий 1917 р. – січень 1918 р.) // Наук. зап. / Київ. ун-т. – 1957. – Т. 16, вип. 11: 36. іст.-філос. фак., № 10. – С. 25-38.

6447. Ястребов Ф., Іргізов А. Два повстання київського пролетаріату (жовтень 1917 р. – січень 1918 р.) / ІСТПАРТ ЦК КП(б)У. – Х.: Пролетарій, 1929. – 129 с. – (Б-ка «Жовт. революція та громадян. війна на Україні» / За ред. В. Манілова).

[Гл.] 2: Від Лю того до Жовтня. – С. 16-42.

[Гл.] 3: На жовтневих барикадах. – С. 42-59.

[Гл.] 4: На шляху до повстання проти української націоналістичної контрреволюції. – С. 59-70.

[Гл.] 5: Січневе повстання київського робітництва проти Центральної Ради. – С. 70-108.

Див. також № 271, 284, 301, 326, 340, 345, 359, 391, 433, 435, 441, 509, 541, 565, 641, 648, 649, 672, 677, 692, 721, 750, 797, 812, 819, 828, 843, 891, 900, 1026, 1523, 2160, 2686, 2709, 2710, 2776, 2802, 2811, 2820, 2833, 2836, 2935, 3178, 3386, 3403, 3424, 3914, 4074, 4082, 4771, 4772, 4794, 4808, 4819, 4843, 4846, 4847, 4996, 5762, 6407, 6431, 6578

Державотворення

6448. Аверін В. До другого Всеукраїнського з'їзду Рад (17-18 березня 1918 р.) // Літопис революції. – Х., 1928. – № 2. – С. 67-75.

6449. Александров Н., Слободський Г. До історії I Всеукраїнського з'їзду Рад // Арх. Рад. України. – Х., 1932. – № 1/2. – С. 5-43.

6450. Андрусишин Б.І. До питання про національний і соціальний склад

другого радянського уряду (1919 р.) // Наукові записки: Матеріали звіт.-наук. конф. викладачів Київ. пед. ін-ту ім. М.П. Драгоманова за 1991 р. – К., 1992. – С. 362-363.

6451. Андрусишин Б. «Пролетарська диктатура» в Україні в 1919 р.: Нар. комісаріат праці // Історія, історіософія, джерелознавство: (Ст., розвідки, замітки, есе). – К., 1996. – С. 101-111.

6452. Андрусишин Б.И. Создание Наркомтруда Украины и его деятельность (ноябрь 1918 – август 1919 гг.): Автореф. дис. ... канд. ист. наук / Киев. ун-т. – К., 1990. – 17 с. – Бібліогр.: с. 17.

6453. Бабій Б.М. Місцеві органи державної влади Української РСР в 1917-1920 рр. / АН УРСР. Сектор держави і права. – К.: Вид-во АН УРСР, 1956. – 267 с.

6454. Береза О., Малик Я. Революційні комітети як орган тоталітарної влади в українському селі в 1919-1920 роках // Вісн. Львів. комерц. акад. – 1998. – Т. 2, ч. 2/3. – С. 150-160. – Бібліогр.: с. 159-160.

6455. Білас І.Г. Репресивно-каральна система в Україні, 1917-1953: Суспіл.-політ. та іст.-прав. аналіз. У 2 кн. Кн. 1. – К.: Либідь: Журн. «Військо України», 1994. – 432 с. – Бібліогр.: с. 398-425.

Виникнення та розгортання мережі репресивно-каральних органів 1917-1920 рр. – С. 37-59, 61-64, 66-69, 94-99.

6456. Боєчко В., Ганжа О., Захарчук Б. Кордони України: історична ретроспектива та сучасний стан / Альберт. ун-т. Канад. ін-т укр. студій. – К.: Основи, 1994. – 168 с.: табл., карти. – Тит. арк. парал. англ.

Розд. 2: Динаміка кордонів України в радянський період.
– С. 44-52.

6457. Борейко В.Е., Молодан Г.Н. Деятельность правоохраных организаций на Украине в 1917-1941 гг. // Бюл. Моск. о-ва испытателей природы. Отд. биол. – 1991. – Т. 96, вып. 5. – С. 101-109. – Бібліогр.: с. 109.

6458. Борисова Т.Н. Регулирование вопросов заключения, исполнения и прекращения действия международных договоров в законодательстве Украины (1918-1923 гг.) // Правова система України: теорія і практика: Тези доп. і наук. повідомл. наук.-практ. конф. (Київ, 7-8 жовт. 1993 р.). – К., 1993. – С. 487-490.

6459. Васильчук Г.М. Українізація вищих органів державної влади та управління УСРР (20-ті роки): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1994. – 23 с. – Бібліогр.: с. 23.

6460. Виноградская С.П., Рогожин А.И. Всеукраинский Центральный Исполнительный Комитет Советов в первые годы Советской власти

(1917-1920 гг.). – Х.: Вища шк. Изд-во при Харьк. ун-те, 1977. – 140, [1] с. – Библиогр.: с. 135-140.

6461. Врублевський В., Хорошковський В. Український шлях: Начерки: Геополіт. становище України та її нац. інтереси. – К., 1997. – 221, [1] с.

Становлення Української радянської державності. – С. 41-44.

6462. Гамрецький Ю.М., Тимченко Ж.П., Щусь О.Й. Ради України в 1917 р. (лип. – груд. 1917 р.). – К.: Наук. думка, 1974. – 344 с. – Імен. показч.: с. 333-336. – Показч. геогр. назв: с. 337-342.

Рец.: Гарчев П.І. // Укр. іст. журн. – К., 1976. – № 7. – С. 145-147; Гончаренко М.Г., Решодько П.Ф. // Укр. іст. журн. – К., 1976. – № 7. – С. 147-149.

6463. Гончаренко В.Д. Всеукраинские съезды Советов рабочих, крестьянских и красноармейских депутатов и их роль в государственном, хозяйственном и социально-культурном строительстве в УССР (1917-1937 гг.): Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук / Укр. юрид. акад. – Х., 1991. – 40 с. – Библиогр.: с. 37-40.

6464. Гребенікова О.В. Формування та склад місцевих органів влади Донбасу у 1920-1925 рр. // Нові сторінки історії Донбасу: Статті. – Донецьк, 1998. – Кн. 6. – С. 118-127. – Бібліогр.: с. 126-127.

1917-1920 pp. – С. 118-119, 121-122.

6465. Греков И.А. Революционные комитеты УССР 1919-1920 гг. – демократические органы власти трудящихся // Науч. сообщ. / Одес. фил. Всеобщ. юрид. заоч. ин-та. – 1957. – Вып. 2. – С. 46-54.

6466. Громова І.А. До питання про діяльність Тимчасового робітничо-селянського уряду України // Укр. іст. журн. – К., 1988. – № 4. – С. 100-113.

6467. Даренський В. Про факти регіонального державотворення в Україні: феномен Донецько-Криворізької республіки 1918 р. (ДКР) // Молода нація: Альманах. – К., 2000. – С. 237-241. – Спецвипуск.

6468. 22 січня – 80 років тому уряд Радянської України ухвалив Декрет «Про відокремлення церкви від держави і школи від церкви» // Людина і світ. – К., 1999. – № 1. – С. 51.

6469. Дорошко М. Становлення системи номенклатурних привілеїв у радянській Україні в 20-ті роки // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1998. – Вип. 4. – С. 153-170.

1917-1920 pp. – С. 154-155, 158, 160, 162-168.

*6470. Дубко Ю.В. Деятельность наркоматов Республики Тавриды // Вісн. Ун-ту внутр. справ. – Х., 1997. – № 2: Дод. – С. 108-114.

6471. Дубко Ю.В. Особенности органов власти Крымских советских республик, 1918-1919 гг. // Революция и Гражданская война 1917-1920 годов: новое осмысление: Материалы Междунар. науч. конф., 10-18 нояб. 1995 г., г. Ялта. – Симферополь, 1995. – С. 34-36.

6472. Дубко Ю.В. Проблемы крымской государственности (1918-1919 гг.) // Проблемы политической истории Крыма: итоги и перспективы: Материалы науч.-практ. конф., 24-25 мая 1996. – Симферополь, 1996. – С. 34-37.

***6473.** Дубко Ю.В. Состав и функции высших органов власти Республики Тавриды (март – апрель 1918 года) // Вісн. Ун-ту внутр. справ. – Х., 1997. – № 2: Дод. – С. 103-108.

***6474.** Дубко Ю.В. Судебная система Республики Тавриды // 350-річчя відродження української державності: минуле і сучасне: Доп. і повідомл. Всеукр. наук. конф. – Сімферополь, 1998. – С. 17-20.

6475. Дубко Ю.В. Судова система Радянської Соціалістичної Республіки Тавриди // Вісн. Ун-ту внутр. справ. – Х., 1999. – № 5. – С. 114-118.

6476. Дубко Ю.В. Україна та питання про кримську державність, 1918-1919 рр. // Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса. – Одеса, 1996. – Ч. 1. – С. 69-70.

***6477.** Дубрава О.П. Врегулювання кордонів Радянської України з іншими республіками Російської Федерації та в межах СРСР (1918 – середина 20-х років). – Х., 1992. – 12 с.

6478. Дукельський С. ЧК на Україні / Альберт. ун-т. – Торонто, 1989. – 151 с. – Перепеч. с изд.: Дукельський С. ЧК – ГПУ. Ч. 1. – Х., 1923.

Про події на Україні в 1919-1920 рр.

6479. Єльчанінов М.О. Ленінські основи організації судового управління на Україні (1917-1922 рр.) // Проблеми правознавства. – [К.], 1969. – Вип. 14. – С. 71-81. – Рез. рос.

6480. Затонський В. До другого з'їзду Рад // Літопис революції. – Х., 1928. – № 2. – С. 239-240.

6481. Затонський В.П. До питання про організацію Тимчасового Робітничо-Селянського Уряду України (листопад 1918 р.) // Укр. іст. журн. – К., 1989. – № 5. – С. 115-123. – Передрук з «Летописи революции». – Х., 1925. – № 1. – С. 139-149.

6482. Зинько Ф. Кое-что из истории Одесской ЧК. – Одесса, 1998. – 145 с.: ил.

Доба революції. – С. 5-22.

6483. Из истории Совласти на Украине: О первом Всеукр. съезде советов и первом Сов. правительстве Украины / С.Ш. // Летопись революции. – Х., 1924. – № 4. – С. 166-185.

6484. Калита В.Д. Народний секретаріат – перший радянський уряд України (грудень 1917 – квітень 1918 рр.). – К., 1967. – 27 с. – (Матеріали на допомогу лектору).

6485. Кобринська С.Б. До проблеми утвердження української державності в 1917-1921 рр.: Рад. державність в контексті укр.-пол. конфлікту // Наук. віsn. / Чернів. ун-т. Сер.: Правознавство. – 1997. – Вип. 11. – С. 109-118. – Бібліogr.: с. 118.

6486. Кожекин А.Г. Образование и деятельность ЦИК Советов Румчепода 2-го созыва [декабрь 1917 – май 1918 гг.]: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / Одес. ун-т. – Одесса, 1991. – 23 с. – Бібліogr.: с. 23.

6487. Кокін С. Остаточне встановлення радянської влади – початок формування більшовицького тоталітарного режиму в Україні (кінець 1919-1920 рр.) // Історія: Доп. і повідомл. 2-го Міжнар. конгр. україністів, Львів, 22-28 серпн. 1993 р. – Львів, 1994. – Ч. 2. – С. 30-36.

6488. Кольбенко А.В. Становлення основ виправно-трудового права в Україні // Віsn. Львів. ун-ту. Сер. юрид. – 1993. – Вип. 30. – С. 94-95.

6489. Комледзе В.С. З історії становлення центрального апарату управління (1917-1920 рр.) // Педагогіка. – К., 1977. – Вип. 16. – С. 122-129. – Бібліogr.: с. 128. – Рез. рос.

6490. Костинська Н.С. До питання про формування державного апарату на Україні [в перші роки радянської влади] // Укр. іст. журн. – К., 1988. – № 6. – С. 111-115.

6491. Куїбіда В. Міське самоврядування і управління територіальним розвитком: історичні аспекти, сучасні реалії і проблеми удосконалення / Відп. ред. М.І. Долішній; НАН України. Ін-т регіон. досліджень. – Львів, 1999. – 72 с.

[Розд.]: Особливості правового та соціально-економічного становища українських міст у радянський період. – С. 55-61.

6492. Кульчицький С. Проблема кордону між Україною і Польщею в радянській політиці 1919-1921 рр. // Польсько-українські студії: Матеріали Міжнар. наук. конф., 29-31 трав. 1992 р., м. Кам'янець-Подільський. – К., 1993. – [Вип.] 1. – С. 187-199.

6493. Лисий В. Державний статус УРСР в 1917-1923 роках. – Мюнхен; Нью-Йорк, 1963. – 48 с.

Те ж // Вільна Україна. – Нью-Йорк, 1963. – № 38. – С. 1-19.

6494. Литвин О.К. Советы Украины в конце 1917 – начале 1918 гг. (октябрь 1917 – март 1918 гг.): Автореф. дис. ... канд. ист. наук / Киев. ун-т. – К., 1971. – 24 с.

6495. Лісна І. Проголошення Галицької Радянської Республіки (1920) // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Зб. наук. ст. – Івано-Франківськ, 1998. – Вип. 2. – С. 28-34. – Бібліogr.: с. 34.

6496. Маймекулов Л.Н., Рогожин А.И., Сташик В.В. Всеукраинская чрезвычайная комиссия (1918-1922). – Х.: Изд-во Харьк. ун-та, 1971. – 252 с.

Те ж / Под ред. Н.М. Голушко. – 2-е изд., перераб. и доп. – Х.: Основа, 1990. – 345 с.: ил. – Предмет.-имен. указ.: с. 337-344.

6497. Мануйльський Д. Порадник волосного організатора Радянської влади: З дод. відповід. законодавства / Ред. Ларик [Касяnenko Е.]. – Х.: Всеукр. вид-во, 1920. – 79 с. – (УССР. Сер.: Ком. буд-во; № 1).

6498. Марценюк Л.М. Політичний статус України в контексті реалізації стратегічного курсу РКП(б) (1918 – 20-ті роки). – К.: Проза, 1997. – 32 с.

[Гл.]: Політико-правові стосунки Радянської України з Росією на шляху до конституційного оформлення СРСР (1918-1924 рр.). – С. 7-21.

6499. Марценюк Л.М. Українська радянська державність в контексті реалізації більшовицької моделі централізованої держави, 1918-1929 рр.: (Іст. аспекти пробл.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1998. – 20 с. – Бібліogr.: с. 18-19.

Доба революції. – С. 1-11.

*6500. Мироненко О.М., Усенко І.Б., Чехович В.А. Більшовицький уряд України, 1917-1924. – К.: Наук. думка, 1993. – 288 с.

6501. Мироненко О.М. Історія конституції України / НАН України. Ін-т держави і права. – К.: Ін Юре, 1997. – 60 с.

Конституція УСРР 1919 р. – С. 38-40.

6502. Михайленко П.П., Кондратьєв Я.Ю. Історія міліції України у документах і матеріалах. У 3 т. Т. 1. (1917-1925). – К.: Генеза, 1997. – 503 с.

[Розд.]: Міліція радянського періоду: Загальні питання організації (1917-1925 рр.). – С. 89-330; Дотримання законності. – С. 331-362; На сторожі громадського порядку. – С. 363-427; Злочини проти власності. – С. 428-445; Боротьба з пияцтвом та самогоноварінням. – С. 445-455; Боротьба із злочинністю неповнолітніх. – С. 456-465.

6503. Міхеєва О.К. Основні напрямки та засоби вирішення кадрового питання в правоохоронних установах Донбасу в роки НЕПу // Нові сторінки історії Донбасу: Статті. – Донецьк, 1998. – Кн. 6. – С. 107-118. – Бібліогр.: с. 116-118.

Зокрема період революції.

6504. Наш прапор / (УСРР). – [К.]: Вид. Центр. видавн. бюро (Київ. від.), [1920]. – 4 с.

6505. Овчаренко В.П. Утворення та розвиток спеціальних органів Радянської влади в Україні по проведенню релігійної політики держави // Зб. наук. пр. / Харк. пед. ун-т. Сер.: Історія та географія. – 1998. – Вип. 2. – С. 113-118. – Бібліогр.: с. 117-118.

6506. Овчаренко В.П. Формування правових зasad діяльності релігійних об'єднань в Радянській Україні в 1919-1920-х роках // Зб. наук. пр. / Харк. пед. ун-т. Сер.: Історія та географія. – 1998. – Вип. 2. – С. 88-93. – Бібліогр.: с. 92-93.

6507. Ольгин И. Временное положение о народных судах и революционных трибуналах Украинской Социалистической Советской Республики: Практ. руководство / Юрид. отд. при Екатериносл. губисполкоме. – Изд. неофиц. – Екатеринослав, [1919]. – 31 с.

6508. Онищенко Н.М., Бобровник С.В. Система законодавчих органів України в перші роки радянської влади // Правова держава: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1992. – Вип. 2/3. – С. 176-182.

6509. Отчет Екатеринославской губернской чрезвычайной комиссии: С 1 янв. 1920 г. по 1 нояб. 1921 г. / Сост. В.В. Ченцов; Центр по изуч. документов новейшей истории Украины (г. Днепропетровск). – Днепропетровск: [ВПОП «Дніпро»], 1994. – 236 с.

Ч. 1, [гл.]: Искалье путей (январь – октябрь 1920 г.). – С. 31-41.

Ч. 3, [гл.]: Петлюра и роль Екатгубчека в его поражении на Украине. – С. 134-154.

Прил.: Копии документов по Петлюровскому делу. – С. 184-196.

6510. Отчет народного комиссара юстиции IV-му Всеукраинскому съезду советов РК и КД о деятельности Народного комиссариата юстиции. – Х.: Всеукр. изд-во, 1920. – 16 с.

6511. Отчет Центрального управления чрезвычайных комиссий при Совнаркоме Украины за 1920 год: К 5-му Всеукр. съезду Советов // З арх. ВУЧК – ГПУ- НКВД – КГБ. – К., 1994. – № 1. – С. 5-11.

6512. Пересунько С.І. Право державної власності в Україні: (Історія,

сучасність, перспективи). – Кіровоград: Видавн. дім «Єлісавет», 1998. – 275 с.
1917-1920 pp. – С. 26-29.

6513. Пігач Я.М. Основні положення і значення Сімейного кодексу України 1919 року // На шляху до правової держави: Тези доп. і повідомл. наук.-практ. конф., 7-8 лют. 1991 р. – Львів, 1991. – Вип. 2. – С. 23-24.

6514. Пігач Я.М. Становлення сімейного законодавства Української РСР (1917-1926): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Київ. ун-т. – К., 1994. – 21 с. – Бібліогр.: с. 21.

6515. Потарикіна Л.Л. Ревкоми України в 1918-1920 pp. – К.: Вид. АН УРСР, 1957. – 156 с.

6516. Присташ Л.Т. Виникнення і розвиток сімейного законодавства України [за Радянської влади] // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Зб. наук. ст. – Івано-Франківськ, 2000. – Вип. 3. – С. 13-19. – Бібліогр.: с. 19.

6517. Провинциальная ЧeК«а»: (Сб. ст. и материалов). – Х., 1994. – 119 с. – (Б-ка «Клио». Сер.: История спецслужб). – Спецвып. журн. «Клио».

Зі змісту: Семененко В.И. Слепая верность: Из истории Всеукр. ЧК. – С. 3-31; Сообщение сестер милосердия о чрезвычайной комиссии в Киеве. – С. 48-85; Выдержки из книги «Красный террор в годы гражданской войны»: По материалам Особой следств. комис. по расследованию злодеяний большевиков [на Украине]. – С. 88-119.

6518. Радиш В. Будуйте більшовицькі ради! – К.: Вид. Політ. упр. Київ. окрвійськомата, 1920. – 16 с. – (УССР).

6519. Ралдугіна Т. Радянські Ради: гасла та сутність // Хроніка 2000. – К., 1998. – № 27/28. – С. 372-388.

1917-1920 pp. – С. 372-377.

6520. Рубач М. К истории гражданской борьбы на Украине: (К вопросу об орг. Времен. Раб.-Крестьян. правительства Украины) // Летопись революции. – Х., 1924. – № 4. – С. 151-165.

6521. Румянцев В.А., Лазарева В.В. Проблемы взаимоотношений между центральными и местными органами власти УССР в первые годы советской власти [1917-1920 гг.] // Проблемы социалистической законности: Респ. межвед. темат. науч. сб. – Х., 1991. – Вып. 26. – С. 91-95. – Библиогр.: с. 95.

6522. Рум'янцев В.О. Українська державність 1917-1922 pp.: Форми і пробл. розбудови. – Х.: Основа, 1996. – 164 с.

Гл. 5: Українська Радянська Республіка – альтернатива українській національній державності. – С. 140-157.

6523. Салыга Л.П. Х.Г. Раковский и проблемы национально-го- сударственного строительства на Украине (1918-1923 гг.): Автореф. дис. ... канд. ист. наук / АН Украины. Ин-т истории Украины. – К., 1992. – 18 с. – Библиогр.: с. 17-18.

6524. Серьогін С. Влада і державна служба: Іст. аспект / Укр. акад. держ. упр. при Президентові України; Наук. ред. В.П. Капітон. – К., 1999. – 194 с. – (Б-ка магістра). – Бібліогр.: с. 187-192.

Радянська влада в Україні 1917-1920 рр. – С. 153-160.

6525. Сидоренко А.Ю. Народный секретариат – первое советское правительство Украины // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. – Х., 1999. – Вип. 37. – С. 35-41.

6526. Сидоренко А.Ю. Революционные комитеты в Украине в первые годы советской власти // Проблемы законности: Респ. міжвід. наук. зб. – Х., 1999. – Вип. 39. – С. 24-29. – Библиогр.: с. 29.

6527. Скляренко Є.М. Витоки репресивної політики радянської тоталітарної держави [1917-1920 рр.] // Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.). – К.; Х., 1997. – Ч. 2. – С. 183-186. – Бібліогр.: с. 186.

6528. Снісаренко Л.Ю. Право відкликання: історія, досвід // Правова держава: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1992. – Вип. 2/3. – С. 182-188.

Історія розвитку інституту відкликання депутатів виборцями за матеріалами 1917-1927 рр.

6529. Таранов А.П. Історія Конституції Української Радянської Соціалістичної Республіки / АН УРСР. Сектор держави і права; Відп. ред. Б.М. Бабій. – К.: Вид-во АН УРСР, 1957. – 167 с.

Розд. 1: Конституція Української РСР 1919 р. – С. 10-63.

6530. Тихоненков Д.А. Проблеми контролю та нагляду за органами ВУНК – ДПУ УРСР у 1918 – на початку 1929 рр.: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Нац. юрид. акад. України. – Х., 1998. – 18 с. – Бібліогр.: с. 16.

6531. Тригуб П.М. Боротьба Рад України за наведення революційного порядку і законності в грудні 1917 – березні 1918 років // Питання історії народів СРСР. – Х., 1973. – Вип. 15. – С. 3-10.

6532. Тригуб П.М. Питання радянського будівництва на губернських та повітових з'їздах Рад України (листопад 1917 – березень 1918 року) // Питання історії народів СРСР. – Х., 1971. – Вип. 12. – С. 11-18.

6533. Тригуб П.Н. Советское государственное строительство на Украине в период борьбы за установление и упрочение Советской власти (декабрь 1917 – апрель 1918 гг.): Автореф. дис. ... канд. ист. наук / Харьк. ун-т. – Х., 1972. – 27 с.

6534. Федунов В.В. Ликвидация городских и земских самоуправлений в Таврической губернии (янв. – апр. 1918 г.) // Проблемы политической истории Крыма: итоги и перспективы: Материалы науч.-практ. конф., Симферополь, 24-25 мая 1996. – Симферополь, 1996. – С. 90-93.

6535. Федунов В.В. Ради Таврійської губернії (берез. 1917 – квіт. 1918 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Запоріз. ун-т. – Запоріжжя, 1992. – 24 с. – Бібліогр.: с. 24.

6536. Федунов В.В. Советское строительство в Крыму (март 1917 – апр. 1918 гг.) // Проблемы истории Крыма: Тез. докл. науч. конф. (23-28 сент.). – Симферополь, 1991. – Вып. 2. – С. 94-95.

6537. Худояр І.В. Демократія і диктатура: шлях від буржуазного парламентаризму до влади Рад // Правова держава: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1992. – Вип. 2/3. – С. 163-170. – В ст. прізвище авт. помилково Худоя.

6538. Церковна В.Г. Основні аспекти державотворення в Українській Соціалістичній Радянській Республіці (1919-1922 рр.) // Наук. вісн. / Ізмайл. пед. ін-т. Сер.: Філологія. Історія. – 1999. – Вип. 6. – С. 203-222. – Бібліогр.: с. 220-222.

6539. Цмайло В. Кодифікація сімейного права на Україні в 1919 році // Український календар, 1969. – Варшава, 1969. – С. 165-166.

6540. Чехович В.А. Законодавче закріплення політики українізації в 20-ті роки // Правова система України: теорія і практика: Тези доп. і наук. повідомл. наук.-практ. конф. (Київ, 7-8 жовт. 1993 р.). – К., 1993. – С. 96-97.

6541. Шкляєв І.М. Діяльність ВЧК на Півдні України в період революції та громадянської війни, 1917-1922 рр.: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Одес. ун-т. – Одеса, 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 14-15.

6542. Шкляєв І.Н. Одесская губчека как орган внесудебной репрессии // Зап. ист. фак. / Одес. ун-т. – 1997. – Вып. 5. – С. 277-283. – Библиогр.: с. 282-283.

6543. Юрійчук Є. До питання легітимності утворення Тимчасового робітничо-селянського уряду України і діяльності більшовиків Росії в Україні (листопад 1918-1919 рр.) // Питання історії, історіографії, джерелознавства та архівознавства Центральної та Східної Європи: Зб. наук. пр. – К.; Чернівці, 1997. – Вип. 1. – С. 145-161.

6544. Юрійчук Є.П. Перший Всеукраїнський з'їзд Рад і встановлення радянської влади в Україні: Пробл. легітимності (груд. 1917 – квіт. 1918 рр.) / Чернів. ун-т. – Чернівці, 1997. – 42 с. – Бібліогр.: с. 38-41.

6545. Юрійчук Є.П. Становлення і характер радянської влади в Україні:

історико-правові аспекти (1917-1922 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Чернів. ун-т. – Чернівці, 1997. – 21 с. – Бібліогр.: с. 18-21.

6546. Юрійчук Є.П. Утворення Тимчасового робітничо-селянського уряду України та діяльність більшовиків Росії в Україні / Чернів. ун-т. – Чернівці, 1997. – 48 с. – Бібліогр.: с. 43-48.

6547. Юрченко Г. «Героям революціонного движения» // Нумізматика і фалеристика. – К., 1997. – № 1. – 3 с. обкл.

Історія та опис відзнаки, якою нагороджувалися борці за Радянську владу.

Див. також № 942, 962, 965, 1038, 1043, 2286, 2293, 2409, 2452, 3116, 6263, 6264, 6302, 6608, 6613, 6621, 6649, 6659, 6662, 6718, 6732, 6737, 6761-6763, 6829

Соціально-економічна політика

6548. Андрусишин Б.І. «Всі говорять про одне і те ж – безробіття, дорожнечу ... :: Ринок праці і безробіття на Україні в перші роки Рад. влади, 1917-1919 // Трибуна. – К., 1991. – № 2. – С. 34-35.

6549. Баткіс Г.А. Перші кроки будівництва радянської охорони здоров'я на Україні (1918-1922 р.). – К.: Держмедвидав УРСР, 1964. – 47 с.

6550. Беренштейн О.Б. Єврейське населення Кримської АРСР на початку 1920-х рр.: (Згідно з даними перепису 1920 р.) // Відродження. – К., 2000. – № 2. – С. 18-20.

6551. Борисов В.І., Сердюк О.В. Здійснення більшовицької політики товарообміну на Україні (березень 1917 – лютий 1918 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1990. – № 6. – С. 60-68.

6552. Борьба и строительство на Юго-Западных железных дорогах за 10 лет (1917-1927): [Сб. ст. и воспоминаний]. – К.: Изд. Дорпрофсоюза Юго-Зап. ж.д., 1927. – 265 с.

6553. Владіміров М. Продовольча політика Радянської влади на Вкраїні / Пер. М. С-ої; Перегл. Ів. Клочко. – Х.: Всеукр. вид-во, 1920. – 16 с. – (УСПР; № 68).

6554. Второе Всеукраинское продовольственное совещание, 4-9 авг. 1920 г.: Совещ. представителей губраспредов: Стеногр., тез. и докл. – Х.: Наркомпрод УССР, 1920. – 79 с.

6555. Джеджула А.О. З історії ленінської політики монополії зовнішньої торгівлі (1917-1922 рр.) // Питання нової та новітньої історії. – К., 1969. – Вип. 9. – С. 75-83.

6556. Ділтан І.І. Проблема дитячої безпритульності на Полтавщині (1919-1933 роки) // Історична пам'ять: Наук. зб. – Полтава, 1998. – № 1. – С. 82-94. – Бібліогр.: с. 93-94.

Політика радянської влади, 1919-1920 роки. – С. 82-84.

6557. Ділтан І.І. Проблема дитячої безпритульності на Україні (1919-1932 рр.) // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Респ. міжвід. зб. наук. пр. – К., 1992. – Вип. 2. – С. 52-60. – Бібліогр.: с. 59-60.

Політика радянської влади, 1917-1920 рр. – С. 52-54.

6558. Дмитрієнко М. Грошовий знак уряду УССР 1919 р. // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1998. – Вип. 4. – С. 3-17. – Бібліогр.: с. 16-17.

6559. Збірник статистичних відомостей по народному господарству України / [Зібр. та опрац. під керівництвом Г.О. Кривченка]. – К., 1919 (обкл. 1920). – 182 с.

6560. Зінченко А.Г. Досвід подолання дитячої безпритульності в Україні у 20-х роках. – К.: ТОВ «Міжнар. фін. агенція», 1998. – 35 с. – Бібліогр.: с. 32-35.

Період революції. – С. 4, 5, 8, 11-12, 17.

6561. Історія народного господарства Української РСР. У 3 т., 4 кн. Т. 2. Створення соціалістичної економіки (1917-1937 рр.) / АН УРСР. Ін-т економіки; Редкол. І.І. Лукінов. – К.: Наук. думка, 1984. – 439 с. – Бібліогр.: с. 415-437.

Розд. 1: Соціалістичні перетворення в народному господарстві у 1917-1920 рр. – С. 9-98.

6562. Козерод О.В. До проблеми історії реквізіційної політики більшовиків в Україні в 1918-1920 рр. // Вісн. Харк. політехн. ун-ту. – 1999. – Вип. 38: Актуал. питання історії України. – С. 45-53.

6563. Кондуфор Ю.Ю. Робітничі продовольчі загони на Україні в 1919 р. – Х.: Вид-во Харк. ун-ту, 1953. – 103 с.

6564. Кондуфор Ю.Ю. Укрепление союза рабочего класса и крестьянства на Украине в период гражданской войны: (В ходе проведения прод. политики 1918-1920 гг.). – К.: Наук. думка, 1964. – 263 с.

6565. Курас І.Ф., Солдатенко В.Ф. 1917 рік: Соц.-політ. альтернативи і Україна // Маршрутами історії. – К., 1990. – С. 31-65.

6566. Литвинова В.П. Великий Жовтень і залучення старої технічної інтелігенції до соціалістичного будівництва в Українській РСР (1917-1925 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1984. – № 11. – С. 67-78.

6567. Лихачева Л.Б., Соловей А.В. Развитие розничной торговли в

Донбассе в годы «военного коммунизма» и НЭПа // Нові сторінки історії Донбасу: Статті. – Донецьк, 1998. – Кн. 6. – С. 73-83. – Библиогр.: с. 82-83.

Доба революції. – С. 73-78.

6568. Материалы по статистике труда на Украине. Вып. 1 / Упр. уполномоч. Наркомтруда РСФСР при Совнархозе УССР. Отд. статистики. – Х., 1920. – 116 с.

6569. Народне господарство і професійно-технічна освіта: Зб. губерн. підвідділу проф. освіти, 9 січ. 1920 р. – К.: Держвидав УРСР, 1920. – 54 с.

6570. Население Украины по данным переписи 1920 г.: Численность населения. Возрастной состав. Грамотность. Нац. состав: (Свод. данные по губерниям и уездам). – Х., 1923. – 50 с. – (ЦСУ. Статистика Украины; № 28. Сер. 1, Демография; Т. 1, вып. 2).

6571. Нечай Н. Контрибуції і надзвичайні податки – перші заходи радянської влади у фінансовій політиці [1917-1919 рр.] // Вісн. податк. служби України. – К., 1999. – № 33. – С. 62-65.:

6572. Очерки развития социально-классовой структуры УССР, 1917-1937 / С.В. Кульчицкий, И.К. Рыбалка, Ф.Г. Турченко и др.; АН УССР. Ин-т истории. – К.: Наук. думка, 1987. – 240 с. – Библиогр.: с. 214-236.

Гл. 2: Начало формирования социально-классовой структуры социалистического общества (1917-1920). – С. 27-72.

6573. Положение о Киевском губернском совете народного хозяйства. – [К., 1920]. – 11 с.

6574. Попов Н. Единое рабоче-крестьянское общество потребителей: (Конспектив. излож. курса по орг. и практике потреб. о-ва на основе декрета 20.III.19 г.). – Х.: Всеукр. гос. изд-во, 1920. – 39 с. – (УССР. Кооп. сер.; № 3).

6575. Продовольча справа [на Україні] та всесвітня боротьба: Зб. ст. – Х.: Всеукр. вид-во, 1920. – 24 с. – (УСРР; № 82).

6576. Протокол совещания представителей упрдоркомов Киевской губернии: Заседания совещ. с 23 по 28 марта 1919 г. / Прод. отд. Киев. губисполкома. – К., б.г. – 23 с.

6577. Ревегук В.Я. Боротьба з безробіттям на Україні в 1918-1920 рр. // Укр. іст. журн. – К., 1987. – № 5. – С. 49-56.

6578. Реєнт О.П. Більшовизм і українська революція 1917-1920 рр.: Спроба визначення характеру і динаміка соц. процесів / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1994. – 38, [1] с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 37-38.

6579. Рисіч Л.О. Впровадження політики «военного комунізму» в Україні

[1919-1920 рр.] // Сторінки з історії України: Нариси, ст. – Дніпропетровськ, 1992. – С. 66-72.

6580. Розвиток народного господарства Української РСР, 1917-1967. В 2 т. Т. 1. Будівництво і перемога соціалізму (1917-1937) / АН УРСР. Ін-т економіки; Редкол.: Д.Ф. Вірник (відп. ред.) та ін. – К.: Наук. думка, 1967. – 459 с.

Розд. 2: Народне господарство України в період Великої Жовтневої соціалістичної революції, іноземної воєнної інтервенції і громадянської війни (1917-1920 рр.). – С. 71-156.

6581. Системы и нормы распределения продуктов питания: Сб. постановлений и крат. руководство для проработников по распределению. – Х.: [Изд.] Информ.-изд. отд. Орг.-полит. упр., 1920. – 39 с.

6582. Социалистическое строительство на Украине в годы гражданской войны / АН УССР. Ин-т истории; Отв. ред. А.П. Гриценко. – К.: Наук. думка, 1986. – 191 с.

6583. Союз серпа и молота: Из истории создания, развития и укрепления союза рабочего класса и крестьянства: (На материалах Юга Украины). – К.; Одесса: Вища шк., 1977. – 184 с.

1917-1920 pp. – С. 63-94.

6584. Споживча кооперація Української РСР, 1917-1967 / Ф.Д. Колесник, С.Г. Сіденко, О.С. Матковський та ін; За заг. ред. С.Г. Сіденко – К.: Економіка, 1967. – 207 с.

[Гл.]: Період соціалістичної революції і зміцнення Радянської влади на Україні (1917-1918 роки). – С. 30-32.

[Гл.]: Період іноземної воєнної інтервенції і громадянської війни (1918-1920 роки). – С. 33-35.

6585. Справочник продовольственного агента Кременчугской губернии / Под ред. Кременчуг. Опредкомгуба. – Кременчуг: [Изд.] Информ.-изд. отд. Опредкомгуба, 1920. – 64 с.

6586. Сятиня М.Л. Фармацевтична справа в Україні: Минуле. Сього-денно. День прийдешній / НАН України. Ін-т історії України та ін. – К., 1998. – 337 с. – Покажч. імен: с. 327-333.

Розд. 3: Манівцями нових шляхів: Фармація в УСРР у 1920-х рр. – С. 89-120.

Зокрема доба революції.

6587. Терещенко Ю.И. Великий Октябрь и становление социалистической экономики на Украине: Очерк истории экон. политики (1917-1920) / АН УССР. Ин-т истории. – К.: Наук. думка, 1986. – 255 с.

6588. Тимофеєв В.В. Окремі аспекти фінансової політики Народного секретаріату України (грудень 1917 – березень 1918 рр.) // Вісн. Харк. ун-ту. – 1976. – № 145. – С. 68-74.

6589. Тхоржевский Р.И. Бумажные денежные знаки, боны как источник по истории Украинской ССР периодов гражданской войны и восстановления народного хозяйства 1918-1925 гг.: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / Киев. ун-т. – К., 1975. – 27 с. – Библиогр.: с. 27.

6590. Тхоржевський Р.Й. Гроші Галревкому [1920 р.] // Арх. України. – К., 1991. – № 5/6. – С. 92-95.

6591. Феденко П. Внутрішнє положення на Україні [в 1920 р.] // Вільна Україна. – Львів; К., 1921. – № 1 (на обкл. № 1/2). – С. 49-61.

6592. Хорош И.Д. Первые годы развития советского здравоохранения на Украине (1918-1920). – К.: Гос. мед. изд-во УССР, 1963. – 208 с. – Библиогр.: с. 200-207.

6593. Шлихтер А. Борьба за хлеб на Украине в 1919 году // Літопис революції. – Х., 1928. – № 2. – С. 96-135.

6594. Шліхтер О.Г. Вибрані твори. – К.: Вид-во АН УРСР, 1959. – 719 с.

Розд. 5: Питання продовольчої політики та практики продовольчої боротьби. – С. 545-626.

6595. Шліхтер О.Г. Продовольча справа за років громадянської війни [1917-1920 рр.]. – Х.: Пролетар, 1932. – 356 с.

[Розд.]: Боротьба за хліб на Україні. – С. 241-313.

6596. Яновський І. Радянська влада і харчове питання. – К., [1920]. – 8 с.

Те ж. – Б.м., [1920]. – 8 с. – Рос. мовою.

Див. також № 643, 1134, 1135, 1271, 5004, 6238, 6278, 6451, 6452, 6557, 6798

Робітничий клас. Профспілки

6597. Барапова М.А. Рабочий контроль на промышленных предприятиях Донбасса (1917-1918 гг.). – Львов: Изд-во Львов. ун-та, 1968. – 53 с.

6598. Берзин Р. Топливный вопрос на Правобережье Украины: (Докл. полевого штаба Укртрудармии по топлив. работе за время от 15 окт. по 15 нояб. 1920 г.). – Б.м.: Полит. упр. Реввоенсовета 12 армии, 1920. – [2], 72 с.

6599. Год Б.В. З історії націоналізації промислових підприємств України в роки громадянської війни // Розвиток історичного краєзнавства в контексті національного і культурного відродження України: Тези доп. та повідомл. 5-ї Всеукр. конф., жовт. 1991 р. – К., 1991. – С. 218-219.

6600. Год Б.В. Рабочий класс Украины в управлении промышленностью в годы гражданской войны (1919-1920): Автореф. дис. ... канд. ист. наук / Харьк. ун-т. – Х., 1991. – 18 с. – Библиогр.: с. 18.

6601. Гриценко А.П. Героический труд железнодорожников Украины на фронте и в тылу на завершающем этапе гражданской войны // Украина в 1917-1921 гг.: Некоторые пробл. истории: Сб. науч. тр. – К., 1991. – С. 66-101. – Библиогр.: с. 99-101.

6602. Гриценко А.П. Робітничий клас України у Жовтневій революції (берез. 1917 – січ. 1918 рр.). – К.: Наук. думка, 1975. – 239 с.

6603. Гриценко А.П. Робітничі фортеці соціалістичної революції: Фабзавкоми України в період підготов. і проведення Великої Жовт. соц. революції, берез. 1917 – січ. 1918 рр. – К.: Наук. думка, 1965. – 198 с.

6604. Гудзенко П.П. Соціалістична націоналізація промисловості в Українській РСР, 1917-1920 рр. / АН УРСР. Ін-т історії. – К.: Наук. думка, 1965. – 300 с.

6605. Дацкевич Б.Н. (Николаев С.). Железнодорожники в период австро-германской оккупации Украины, 1918 г. – М.: Истпрофтран. ЦК ж.д., 1925. – 214 с.

6606. Из истории Украинской трудовой армии: (Обзор документов и материалов) // Пролет. революция. – М., 1940. – № 3. – С. 160-178.

Документи про відбудову промислових підприємств і транспорту Донецького басейну на початку 1920 р. силами Української трудової армії.

6607. Історія робітничого класу Української РСР. У 2 т. Т. 2 / Г.Д. Діденко, Є.М. Скляренко, К.К. Шиян та ін.; Редкол.: І.О. Гуржій (голова) та ін.; АН УРСР. Ін-т історії. – К.: Наук. думка, 1967. – 507 с.

Розд. 1: В боротьбі за встановлення влади Рад (березень 1917- січень 1918). – С. 10-53.

Розд. 2: На фронтах громадянської війни [1919-1920 рр.]. – С. 55-97.

6608. Лысенко А.Е. Роль рабочего класса Украины в создании и укреплении органов государственной власти (1919-1920 гг.): Автореф. дис. ... канд. ист. наук / Одес. ун-т. – К., 1992. – 17 с. – Библиогр.: с. 17.

6609. Лисенко О.Є. Соціально-економічні аспекти діяльності профспілок України за умов диктатури (1919-1920 рр.) // 90 років виникнення масового профспілкового руху в Україні: Матеріали наук. конф. «Профспілковий рух в Україні: актуальні проблеми теорії, історії і сучасності», присвяч. 90-річчю виникнення мас. профспілк. руху в Україні. – К., 1996. – С. 107-108.

6610. Нестуля А.А. Укрепление союза рабочего класса и трудящегося крестьянства в период гражданской войны на Украине: (В ходе орг. экон. отношений между городом и деревней): Автореф. дис. ... канд. ист. наук / Киев. ун-т. – К., 1986. – 18 с.

6611. Нізова Л. Державне регулювання кустарно-ремісничої промисловості в Україні в період «воєнного комунізму» // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1998. – Вип. 4. – С. 139-153. – Бібліогр.: с. 153.

6612. Очерки истории профессиональных союзов Украинской ССР / Ю.В. Бабко, П.Л. Варгатюк, И.Л. Гошуляк и др.; Ин-т истории партии при ЦК КПУ – фил. Ин-та марксизма-ленинизма при ЦК КПСС и др. – К.: Политиздат Украины, 1983. – 664 с. – Библиогр.: с. 654-659.

Гл. 2: За власть Советов (февраль 1917 г. – февраль 1918 г.). – С. 69-120.

Гл. 3: В годы иностранной военной интервенции и гражданской войны (1918-1920 гг.). – С. 121-179.

6613. Перепелиця Г.М. Рабочий класс в борьбе за укрепление местных советов и усиление их деятельности в 1920-1922 гг.: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / АН УССР. Ин-т истории. – К., 1980. – 24 с. – Библиогр.: с. 23-24.

6614. Реент А.П. Рабочий класс Советской Украины на завершающем этапе гражданской войны (1920 г.) / АН УССР. Ин-т истории. – К.: Наук. думка, 1984. – 168 с.

Рец.: Ганжа І.Х. З історії історичних звершень робітничого класу // Укр. іст. журн. – К., 1985. – № 1. – С. 143-144.

6615. Скляренко Є.М. Нариси історії профспілкового руху на Україні, 1917-1920 / АН УРСР. Ін-т історії. – К.: Наук. думка, 1974. – 190, [1] с.

6616. Суровий А.Ф. Діяльність більшовицьких організацій Поділля у профспілках в період громадянської війни (1918-1920 рр.) // Матеріали другої Поділ. іст.-краєзн. конф. [м. Кам'янець-Подільський, квіт. 1967 р.]. – Львів, 1968. – С. 29-31.

6617. 1918-1919 гг. в профдвижении Украины: Докл. Уцентропрофа (Всеукр. центр. совета профсоюзов) I-ому Всеукр. съезду профсоюзов / Комис. по изуч. истории проф. движения при Укрбюро ВЦСПС (ИСТПРОФ). – Х.: Изд. ВУСПС, 1925. – 72 с. – (Из сер. ист. документов). – Прил. к «Вестн. профдвижения Украины».

6618. Украинская промышленность в 1920 году: (По отчетам Гл. упр. Укр. Совета нар. хоз-ва) / Укр. Совет нар. хоз-ва. Учет.-стат. отд. – Х.: Всеукризиздат, 1921. – 110 с.

6619. Черномаз І.Ш. Борьба рабочего класса Украины за контроль над производством (март 1917 – март 1918 гг.) / Харьк. ун-т. – Х., 1958. – 169 с.

6620. Черномаз Й.Ш. Перші соціалістичні перетворення в промисловості України (листоп. 1917 – квіт. 1918 рр.) / Харк. ун-т. – Х., 1967. – 215 с.

Див. також № 816, 850, 1124, 2663, 6300, 6691, 6813, 6823, 6824

Аграрне питання. Селянство

6621. Архірейський Д.В. Елементи селянського самоврядування в умовах переходу до НЕПу: (За матеріалами Катериносл. губернії) // Питання аграрної історії України та Росії: Матеріали других наук. читань, присвяч. пам'яті Д.П. Пойди. – Дніпропетровськ, 1997. – С. 126-132. – Бібліогр.: с. 132.

1919-1920 роки. – С. 126-129.

6622. Башар І.А. Податкова політика щодо селян Донеччини в роки громадянської війни (1919-1920 рр.) // Нові сторінки історії Донбасу: Статті. – Донецьк, 1998. – Кн. 6. – С. 84-90. – Бібліогр.: с. 90.

6623. Верстюк В.Ф. Боротьба трудящого селянства України за зміцнення влади Рад / АН УРСР. Ін-т історії. – К.: Наук. думка, 1984. – 143 с.

Рец.: Салабай В.Ф. З історії становлення Радянської влади на Україні // Укр. іст. журн. – К., 1985. – № 11. – С. 137-138.

6624. Верстюк В.Ф. Классовая борьба в деревне на Левобережной Украине в 1919 г.: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / АН УССР. Ин-т истории. – К., 1979. – 24 с. – Библиогр.: с. 21.

6625. Вікторов [Б.]. Основи земельної політики радянської влади. – Х.: Всеукр. держ. вид-во, 1920. – 16 с. – (УСРР. Сер. соц. буд-ва; № 3).

6626. Владимицов М. Украинские крестьяне и продовольственный вопрос. – Одесса: Изд. губерн. отд. печати, 1920. – 15 с. – (УССР; № 37).

6627. В'язін К. Чому селяни повинні дати хліб радянській владі за-для Червоної Армії і робітників. – К.: Вид. Нар. комісаріата прод. справ, 1919. – 22 с.

6628. Ганжа І.Х. Перші колективні господарства на Україні (1917-1920 рр.) / АН УРСР. Ін-т історії. – К., 1960. – 152 с.

6629. Ганжа О.І. Опір селян становленню тоталітарного режиму в УСРР / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1996. – 42 с. – (Іст. зош.). – Бібліогр.: с. 39-42.

1919-1920 роки. – С. 3-12, 16.

6630. Ганжа О.І. Українське селянство в період становлення тоталітарного режиму (1917-1927) / НАН України. Ін-т історії України. – К., 2000. – 207, [1] с. – Бібліогр.: с. 189-207.

Розд. 1: Становлення тоталітарного режиму в українському селі. – С. 15-39.

6631. Голий М. Комітети назаможніх. – Х.: Вид. Інформ.-вид. від. Наркомпрому, 1920. – 16 с. – Дод.: Інструкція про комітети незаможних селян: с. 10-14; Закон про комітети незаможних селян: с. 15-16.

6632. Головач Ф.В. З історії радгоспного будівництва в Українській РСР, жовтень 1917 – червень 1921 р. – К.: Вища шк., 1982. – 135 с. – Бібліогр.: с. 126-134.

6633. Грінченко В.Г. Аграрна політика більшовиків в українському селі в 1919-1920 рр. на Півдні України // Питання аграрної історії України та Росії: Матеріали других наук. читань, присвяч. пам'яті Д.П. Пойди. – Дніпропетровськ, 1997. – С. 123-125. – Бібліогр.: с. 125.

6634. Дубенецкий Н.О. Условия и ход произрастания хлебов урожая 1918-1919 с. -х. года в Киевской губернии / Киев. губерн. стат. бюро; Под ред. А.М. Волкова. – К., 1920. – 33 с.: табл. – Тит. л. парал. фр.

6635. Евдокимов А. Возрождение села и кооперация. – 5-е изд. – Х., 1920. – 24 с. – (Б-ка кооператора).

6636. Жигур Я. Организация коммунистических хозяйств в земледелии. – Х., 1919. – 32 с.

*6637. Залужный А. Украинское крестьянство и советская власть / УПЛСР (борьбистов). – Житомир: Борьба, 1919. – 24 с.

Те же. – 2-е изд. – К.: Борьба, 1920. – 32 с.

6638. Земельні інструкції (від 1 до 6) з робіт Економічного бюро при ЦК Української партії лівих соціал-революціонерів (боротьбистів) до біжу-чого сільськогосподарського сезону / УПЛСР (боротьбистів). – К.: Борьба, 1920. – 47 с.

6639. Инструкция по распределению земель во временное уравнительное пользование, [утвержденная Наркомземом Украины 6 марта 1919 г.]. – Б.м., б.г. – 12 с.

6640. Итоги сельскохозяйственной переписи 1920 г. – Х., 1922. – (ЦСУ. Статистика Украины, № 7, 11, 13, 15, 21, 23. Сер. 2, С.-х. статистика; Т. 2, вып. 1-6).

Екатеринославская губерния. – 73 с.

Киевская губерния. – 83 с.

Николаевская губерния. – 64 с.

Одесская губерния. – 51 с.
 Полтавская губерния. – 101 с.
 Черниговская губерния. – 84 с.

6641. Іжевський В. Коротка історія комітетів незаможних селян на Україні / Передм. Ю. Озерського. – Х.: Червон. шлях, 1924. – 80 с. – В кн. також. ст.: Озерський Ю. Комуністична партія і незаможне селянство: с. 67-80.

[Розд.] 1, [гл.]: Селянство і революція 1917 року. – С. 4-6.
 [Гл.]: Радянська влада і село в 1919 році. – С. 6.
 [Гл.]: Радянська влада на селі в 1920 р. і організація ком-
 незамів. – С. 6-7.
 [Гл.]: Перший закон про комнезами. – С. 8-10.
 [Гл.]: Робота комнезамів в 1920 році. – С. 11-12.
 [Гл.]: Перший Всеукраїнський з'їзд комнезамів. –
 С. 12-18.

6642. Історія селянства Української РСР. У 2 т. Т. 2. Від Великого Жовт-
 ня до наших днів / АН УРСР. Ін-т історії; І.І. Компанієць (відп. ред.) та ін. –
 К.: Наук. думка, 1967. – 534 с.

Розд. 1: Селянство у боротьбі за перемогу Великої Жовт-
 невої соціалістичної революції. – С. 7-44.

6643. Калиниченко В.В. Аграрные преобразования на Левобережной
 Украине (конец 1919-1923 гг.): Автoref. дис. ... канд. ист. наук / Харьк. ун-т.
 – Х., 1981. – 25 с.

6644. Качинский В. Земельная политика соввласти на Украине в 1919
 году // Літопис революції. – Х., 1929. – № 1. – С. 7-51.

6645. Качинский В. Очерки аграрной революции на Украине. – Х.:
 Держвидав Украины, 1922. – В вып. 2 на обл. год изд. 1923.

Вып. 1: Уравнительный раздел земли. – 106, [1] с.: табл.
 Вып. 2: Обобществление сельского хозяйства. – 110, [1] с.: табл.

6646. Качинский В. Пролетарская диктатура и трудовое крестьянство /
 УПЛСР (борьбистов). – К.: Борьба, 1920. – 47 с.

6647. Качинський В. Соціалістична революція та трудове селянство. –
 К.: Борьба, 1920. – 30 с.

6648. Кондрашов В.Ф. Профсоюз сельскохозяйственных рабочих УССР
 в социалистическом преобразовании села (1920-1931 гг.): Автoref. дис. ...
 канд. ист. наук / Киев. ун-т. – К., 1985. – 22 с. – Библиог.: с. 21-22.

Зокрема доба революції.

**6649. Краткий отчет о деятельности Народного комиссариата земледе-
 лия Украины на 1 мая 1920 г.: (К IV Всеукр. съезду Советов).** – Х.: Всеукр.
 изд-во, 1920. – 16 с. – (УССР).

6650. Криворучко О.І. Діяльність земельних відділів Прокуратури в 1918-1925 роках // Хмельницькому – 500: Тези наук.-теорет. конф. – Хмельницький, 1991. – С. 69-70.

6651. Ксензенко Н.И. Революционные аграрные преобразования на Украине (дек. 1919 – март 1921 гг.). – Х.: Вища шк. Изд-во при Харьк. ун-те, 1980. – 144 с. – Библиогр.: с. 140-143.

6652. Мазуркевич Г. Земельна справа на Україні за три роки революції // Коммунист. – К., 1920. – № 3. – С. 122-124.

6653. Малик Я. Аграрна політика більшовиків в українському селі 1919 року // Вісн. Львів. комерц. акад. – 1998. – Т. 2, ч. 2/3. – С. 142-150. – Бібліогр.: с. 149-150.

6654. Малик Я.Й. Впровадження радянського режиму в українському селі (1919-1920) / НАН України. Ін-т українознавства, Львів. ун-т. – Львів, 1996. – 267 с. – Бібліогр.: с. 231-266.

Розд. 1: Ідеологічний наступ на українське селянство в 1919-1920 рр. – С. 3-78.

Розд. 3: Тоталітарний характер економічної політики більшовиків і боротьба проти неї українського селянства. – С. 146-222.

6655. Малик Я.Й. Насадження радянського режиму в українському селі (жовтень 1917-1920 рр.): Автореф. дис. ... д-ра іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1997. – 48 с. – Бібліогр.: с. 45-47.

6656. Мануїльський Д. Що дає земельний закон селянству. – Х.: Всеукр. вид-во, 1920. – 8 с. – (УСПР; № 35).

6657. Мельничук О.А. Виникнення комітетів незаможних селян на Поділлі // Матеріали IX-ої Поділ. іст.-краєзн. конф. – Кам'янець-Подільський, 1995. – С. 328-329.

6658. Мендусь Я. Поряд з розстрілами та іншими крайніми заходами // Україна. – К., 1991. – № 17. – С. 28-29. – Публ. вперше.

Подано Донесення Революційній Військовій Раді XII армії в червні 1920 р. про боротьбу з селянами Глухівського і Кролевецького повітів, які виступали проти Радянської влади.

6659. Наумов С.А. Деятельность советских органов Левобережной Украины по осуществлению аграрных преобразований в 1919 г. // Вестн. Харьк. ун-та. – 1989. – № 343: История, вып. 23. – С. 17-25.

*6660. Нестеров О.В. Політика Радянської влади до селянства на Правобережній Україні в роки громадянської війни (1919 р.). – Біла Церква: Мустанг, 1997. – 34 с.

6661. Озерський Ю. Комуністична партія і незаможне селянство // Іжевський В. Коротка історія комітетів незаможних селян на Україні. – Х., 1924. – С. 67-80.

[Гл.]: Що було на селі до комнезамів. – С. 67-68.

[Гл.]: Чому не вдалися «Комбеди». – С. 68-70.

[Гл.]: Денікинщина на Україні. – С. 70-71.

[Гл.]: Як виникли комнезами. – С. 71.

[Гл.]: Комнезами під час «військового комунізму». – С. 72.

[Гл.]: Робота комнезамів. – С. 72-74.

6662. Олійник В.М. Самоврядні форми соціальної взаємодопомоги українського селянства в першій чверті ХХ ст. – Черкаси, 1998. – 40 с. – Бібліогр.: с. 37-38.

1917-1920 pp. – С. 5-10.

6663. Олійник З.В. Аграрна політика Радянської влади в 1919-1920 pp. // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 40. – С. 70-73. – Бібліогр.: с. 73.

6664. Отчет о 2-м совещании представителей Губземотделов Украины, 17-21 мая с[его] г[ода] в Киеве. – К., 1919. – 61 с.

6665. Отчет о предварительном распределении бывших нетрудовых земель Украины в пользование трудового земледельческого населения. – Х.: Госиздат України, 1920. – 23 с.

6666. Перший Всеукраїнський з'їзд комітетів незаможних селян: [Матеріали] / Редкол. Всеукр. бюро рос. телеграф. агентства «УКРОСТА». – Х.: Вид. ЦВК, 1920. – [2], 20 с.: портр., фотогр. – (УСРР). – Передрук з журн.: Вісти первого Всеукр. з'їзду ком. незамож. селян. № 1-6.

***6667.** Прокопенко І.П. Суперечливі процеси розвитку сільськогосподарської кооперації в період громадянської війни та у 20-х роках // Із історії сільськогосподарської кооперації в Україні. – К., 1992. – С. 15-20.

6668. Промыслы и занятия земледельческого населения Харьковской губернии / Харьк. кредит. союз кооператоров. Стат. бюро. – Х.: Союз, 1919. – 96 с.

6669. Резолюції і тези, ухвалені Першою Всеукраїнською нарадою про роботу на селі з 11 до 18 серпня 1920 р. – Х.: Всеукр. держ. вид-во, 1920. – 32 с. – (УСРР; № 105).

6670. Решодько П.Ф. Селянський рух у Харківській губернії (березень 1917 – січень 1918 р.). – Х.: Вид-во Харк. ун-ту, 1972. – 170 с.

Рец.: Рева І.М. // Укр. іст. журн. – К., 1973. – № 8. – С. 153-155.

6671. Рибалка І.К. Аграрні перетворення на Україні в період громадянської війни (1919 р.) / Харк. ун-т. – Х., 1967. – 192 с.

6672. Романець Н.Р. К вопросу об особенностях аграрной политики большевиков в период 1917-1921 гг. // Революция и Гражданская война 1917-1920 годов: новое осмысление: Материалы Междунар. науч. конф., 10-18 нояб. 1995 г., г. Ялта. – Симферополь, 1995. – С. 88-90.

6673. Рубач М.А. Очерки по истории революционного преобразования аграрных отношений на Украине в период проведения Октябрьской революции. – К.: Изд-во АН УССР, 1956. – 457 с.

Те ж. – К.: Изд-во АН УССР, 1957. – 457 с.

6674. Саппа Н.Н. Коллективизация 1919 года на Украине // Історія України: дослідження та інтерпретації: Тези VI Респ. суспіл.-політ. читань, 22-25 трав. 1991 р., Новгород-Сіверський. – К., 1991. – С. 85-88.

6675. Саппа М. 1919 рік – перша спроба колективізації / Пер. з рос. В. Недашківський // Політол. читання. – Торонто; К., 1992. – № 1. – С. 228-236.

Земельна політика радянської влади та повстанський
рух в Україні.

6676. Сиваченко Е.В. Продрозкладка і махновці: (До питання про причини махнов. заколоту 1919 р.) // Сборник докладов 44-й студенческой научной конференции исторического факультета Харьковского университета. – Х., 1992. – С. 61-71. – Бібліогр.: с. 69-71.

6677. Совещание представителей рабочих советских хозяйств Украины, 11-13 июля 1919 г. в Киеве: З-е совещание губземотделов Украины, 14-17 июля 1919 г. в Киеве / Наркомзем. – К., 1919. – 72 с.

6678. Соціалістична перебудова і розвиток сільського господарства Української РСР. Т. 1. 1917-1937 pp. / Київ. ун-т підвищення кваліфікації викладачів суспіл. наук; Редкол.: З.П. Шульга (голов. ред.) та ін. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1967. – 511 с.

Розд. 1: Встановлення Радянської влади та революційне перетворення аграрних відносин на Україні (1917-1920 pp.). – С. 9-63.

6679. Тун Я. Закон о земле. – Х.: Всеукр. вид-во, 1920. – 23 с. – (УССР; № 37).

6680. Українське село у 20-90 роках ХХ століття: (Корот. іст.-екон. нарис) / Л.Ю. Беренштейн, С.В. Кульчицький, Г.П. Мигрин та ін.; НАН України. Ін-т історії України та ін. – К., 1998. – 124 с.

Розд. 1, [гл.] 1.1: Державна аграрна політика в перший період нової економічної політики / Л.С. Скотнікова. – С. 3-11.

6681. Урожаи Украины за время войны и революции (1915-1919 гг.) по данным земской текущей статистики и другим местным источникам. – Х., 1924. – 17 с. – (ЦСУ. Статистика Украины; № 41. Сер. 2, С.-х. статистика; Т. 5, вып. 1).

6682. Фалеев Н.И. Крестьянский закон: Объяснения к закону о земле 5 февр. 1920 г. – Х.: Всеукр. изд-во, 1920. – 31 с. – (УССР; № 30).

Те ж. – 2-е изд. – Одесса: Всеукргосиздат, 1921. – 24 с.

6683. Хлеб: Справ. по заготовкам. Вып. 2 / Наркомпрод. Упр. заготовок. – Х.: Изд. Поукрсовтрударма, 1920. – 64 с.

6684. Хлебная разверстка урожая 1920 г. / Полит. отд. Укрсовтрударм. – Х., 1920. – 16 с.

6685. Хмель И.В. Аграрные преобразования на Украине 1917-1920 гг. / АН УССР. Ин-т истории. – К.: Наук. думка, 1990. – 240 с. – Библиогр.: с. 216-238.

6686. Хміль І.В. Трудяще селянство України в боротьбі за владу Рад. – К.: Наук. думка, 1977. – 199 с.: табл.

6687. Чмыга А.Ф. Колхозное движение на Украине (1917-1929 гг.): Очерки истории. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1974. – 320 с.: ил.

Ч. 1: Колхозное движение на Украине в первые годы Советской власти [1917-1920 гг.], – С. 36-120.

6688. Чубатий В.М. З історії походу робітників та незаможних селян України на куркульство в 1920 – першій половині 1921 р.: (На матеріалах Одес. губпарторганізації). – Житомир, 1960. – 37 с. – (Наук. зап. / Житомир. с.-г. ін-т. Каф. марксизму-ленінізму; Т. 7, вип. 1).

6689. Эрде Г. Советский закон о земле. – Х.: Всеукр. изд-во, 1920. – 23 с. – (УССР; № 38).

6690. Як Червона армія «виволяла» Україну від хліба в роках 1918-1919 / І.Л. // Золоті роковини: До 50-річчя Великої Укр. революції та відновлення укр. державності, 1917-1967. – Нью-Йорк, 1966. – С. 183-184.

Див. також № 111, 881, 922, 1192, 1197, 1208, 3250, 3254, 4309, 6165, 6178, 6179, 6181, 6182, 6195, 6203, 6207, 6209, 6216, 6284, 6285, 6387, 6454, 6610, 6841

Національні відносини

6691. Агурський С. Єврейське робітництво в Жовтневій революції: (Контррев. роль «Бунду») // Літопис революції. – Х., 1930. – № 1. – С. 78-101.

6692. Брицький П., Юрійчук Е. Народний секретар Василь Шахрай – перший критик більшовицької національної політики в Україні // Українська еліта: минуле, сучасне, майбутнє: Матеріали Міжрегіон. наук. конф. (12-13 груд. 1996 р.). – Тернопіль, 1996. – С. 95-99.

Питання розглядається за матеріалами книги: Мазлах С., Шахрай В. До хвили: (Що діється на Україні і з Україною). – Саратов, 1919. Див. також № 369.

*6693. Дівільківський А. Гнітити жидів – гнітити самих себе. – Катеринослав: Всеукр. вид-во., 1920. – 8 с. – (УРСР; № 12).

6694. До історії міжнаціональних процесів на Україні [перших років радянської влади] / Матеріал підгот. Р.Я. Пиріг, А.В. Кентій, А.А. Соловйова та ін. // Укр. іст. журн. – К., 1990. – № 6. – С. 109-118.

Подано 7 документів 1919-1920 рр.: декрети, повідомлення, інструкції, постанови, звіти.

6695. Костюк Г. Сталінізм в Україні: (Генеза і наслідки): Дослідження і спостереження сучасника. – К.: Смолоскип, 1995. – 508 с.

Розд. 3: Національне питання в тактиці більшовиків у добу від Жовтневої революції до утворення «Военного Союзу» (25 жовтня 1917 – 1 червня 1919). – С. 62-76.

6696. Найман О.Я. Більшовицька політика у єврейському питанні на Україні у перші роки радянської влади [1918-1920 рр.] // 1-е Запорожские чтения «Еврейское население Юга Украины», 29-30 мая 1997 г.: Докл. и сообщ. – Запорожье, 1997. – С. 87-92. – Бібліогр.: с. 92.

6697. Найман О. Єврейські організації України в перші роки радянської влади // Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф., Київ, 2-5 верес. 1996 р. – К., 1997. – С. 91-95.

6698. Найман О. Розгром єврейських організацій в Радянській Україні // Сучасність. – К., 1997. – № 12. – С. 94-104. – Бібліогр.: с. 103-104.

Зокрема період революції.

Див. також № 1357, 5075, 6550

Збройні сили

6699. Архірейський Д.В. Перша Кінна армія на Катеринославщині // Історія та культура Подніпров'я. – Дніпропетровськ, 1998. – С. 144-149. – Бібліогр.: с. 149.

6700. Балковий П.М. Війна без флангів: Партизан.-повстан. боротьба укр. народу проти білогвардійців та інтервентів у 1918-1920 рр. / АН УРСР. Ін-т історії. – К.: Наук. думка, 1966. – 303 с.: іл.

6701. Божко О.І. Формування та бойовий шлях 1 і 2-ї українських радянських дивізій (вересень 1918 – червень 1919 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. ун-т. – К., 1994. – 20 с. – Бібліогр.: с. 18.

6702. Волковинський В.М. М.В. Фрунзе на Україні. – К.: Політвидав України, 1985. – 189 с.: іл.

6703. Временное наставление для поставки в войска лошадей, других рабочих животных, повозок и упряжи. – К., 1920. – 72 с.

6704. Временное руководство для учета военнообязанных. – К., 1920. – 47 с.

6705. Гарчев П.І. Червона гвардія України у боротьбі за владу Рад. – К.: Вища шк. Вид-во при Київ. ун-ті, 1983. – 150 с. – Бібліогр.: с. 134-146.

6706. Гарчев П.І. Червона гвардія України у Жовтневій революції. – Х.: Вид-во Харк. ун-ту, 1969. – 268 с., 4 арк. іл.

6707. Гражданская война, 1918-1921. В 3 т. Т. 3. Оперативно-стратегический очерк боевых действий Красной армии. – М.; Л.: Госиздат. Отд. воен. лит., 1930. – 560 с.: карты, ил. – Список коп. с подлин. документов, помещ. в т. 3: с. 7-8. – Библиогр.: с. 558-560.

Про бойові дії Червоної Армії на території України. – С. 56-65, 104-110, 145-150, 237-256, 327-364, 470-541.

6708. Гриневич Л. Військове будівництво в Радянській Україні (1917 – початок 30-х років ХХ ст.) // Історія українського війська, 1917-1995. – Львів, 1996. – С. 10-331.

1917-1920 рр. – С. 10-231.

6709. Гриневич Л. Історія центральної школи червоних старшин як взірець «вирішення» національного військового питання в УСРР (20-30-ті рр.) // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1998. – Вип. 4. – С. 233-261.

6710. Гриневич Л. Свято 23 лютого в Україні: минуле чи майбутнє? // Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп.

1999 р. – Одеса; К.; Львів, 1999. – Ч. 2: ХХ ст. – С. 505-513. – Бібліогр.: с. 513.

Зокрема доба революції.

6711. Гуменюк С.К. Боротьба червоногвардійських загонів Поділля з німецькими окупантами і бандами Центральної Ради // Тези доп. наук. конф. Кам'янець-Поділ. с. –г. ін-ту, 28-31 берез. 1966 р.: (Секція суспіл. наук). – Кам'янець-Подільський, 1965. – С. 56-59.

6712. Гуменюк С.К. Старокостянтинівсько-проскурівська операція радянських військ в 1919 р. // Матеріали другої Поділ. іст.-краєзн. конф. [м. Кам'янець-Подільський, квіт. 1967 р.]. – Львів, 1968. – С. 52-64. – Бібліогр.: с. 62-64.

6713. Деятельность военных инспекций на Украине за 1920 г. / Нар. ком. РКИ. – Х., 1921. – 28 с.

6714. Документы о разгроме германских оккупантов на Украине в 1918 г. / Под ред. И.И. Минца, Е.Н. Городецкого. – М.: Госполитиздат, 1942. – 240 с. – (История граждан. войны в документах: Материалы и документы по изуч. истории Великой пролет. революции и граждан. войны в СССР). – Библиогр.: с. 233-239.

6715. Дубинський І., Шевчук Г. Червоне козацтво: (Іст. нарис). – К.: Політвидав України, 1965. – 173 с.

Те ж. – К.: Политиздат Украины, 1977. – 220 с.: ил. –
Рос. мовою.

Рец.: Даненбург В. // Новый мир. – М., 1978. – № 2. –
С. 284-285.

6716. Как обеспечивает красноармейцев и их семейства рабоче-крестьянская власть Украины. – Х.: Всеукриздан, 1920. – 16 с.

Про пільги, надані урядом України червоноармійцям та
їх сім'ям.

6717. Клюев Л. Первая конная Красная Армия на польском фронте в 1920 г. / С предисл. С.М. Буденного. – М.: Воениздат, 1932. – 143 с., 38 л.
схем.

6718. Кравчук М. Військове будівництво УСРР [1917-1919 pp.]. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. – 48 с. – Бібліогр.: с. 40-42.

6719. Кравчук М. Збройні сили Української Соціалістичної Радянської Республіки // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Зб. наук. ст. – Івано-Франківськ, 1998. – Вип. 2. – С. 15-27. – Бібліогр.: с. 25-27.

6720. Краснознаменный Киевский: Очерки истории Краснознам. Киев.

воен. округа (1919-1979) / Г.И. Серебряков, Б.Н. Буйских, А.А. Вовк и др. – 2-е изд. – К.: Политиздат Украины, 1979. – 414 с.: ил.

[Гл.]: За власть Советов (1917-1920). – С. 11-48.

6721. Ленардо Ф. ... На піdstупах до Києва: Епізод із громадян. війни 1918 р. (кінець лют. й початок берез. місяця). – Х.; К.: Держ. вид-во України, 1930. – 32 с.

6722. Межлаук Ф.К. Проблемы военного строительства на Украине: Год 1919 // Развиток історичного краєзнавства в контексті національного і культурного відродження України: Тези доп. та повідомл. 5-ї Всеукр. конф., жовт. 1991 р. – К., 1991. – С. 171-172.

6723. Моряки в борьбе за власть Советов на Украине (ноябрь 1917-1920 гг.): Сб. документов / АН УССР. Ин-т истории и др.; Редкол.: Н.И. Супруненко (отв. ред.) и др.; Предисл. В.С. Шломина. – К.: Изд-во АН УССР, 1963. – 687 с.: ил.

6724. О политической работе в Красной Армии: (Положения, инструкции, схемы, штаты и т.д.) / Полит. упр. Нар. комиссариата по воен. делам. – К., 1919. – VIII, 190 с.

6725. Овод В.В. Создание вооруженных сил Крымской Советской Республики // Проблемы истории Крыма: Тез. докл. науч. конф. (23-28 сент.). – Симферополь, 1991. – Вып. 2. – С. 88-90.

6726. Одесский Краснознаменный. – 2-е изд., испр., доп. – Кишинев: Карта Молдовеняскэ, 1985. – 342 с.: ил.

Гл. 1: В боях за власть Советов. – С. 7-48.

6727. Павлюк М.С. Військово-революційні комітети та їх діяльність на Україні в 1917 р. – першій половині 1919 р. // Учені зап. / Харк. бібл. ін-т. – 1957. – Вип. 3. – С. 137-168.

6728. Павлюк П. Харківська Червона Гвардія (лют. 1917 р. – берез. 1918 р.) / МВС УРСР. Арх. упр. – К.: Укр. вид-во політ. літ., 1948. – 99, [1] с.

6729. Сборник военных законоположений УССР для руководства волостным военным комиссариатам / Сост. Постоян. комис. при Юрид. отд. Наркомвоен. – К.: Изд-во Полит. упр. Нар. Комиссариата по воен. делам Украины, 1919. – 70, [1] с. – (УССР).

Те ж. – К., 1919. – 32 с.

6730. Соханський О. Відповідь червоноармійців на Петлюровський «ультиматум» // Арх. Рад. України. – Х., 1932. – № 4/5. – С. 335-337.

Подаются документы: Приказ красноармейцам советской армии № 172 24 июня 1919 г.; Ответ интернациональных красных солдат на воззвание господина Петлюры.

6731. Тимошук А.В. Военно-политический «союз» Махно и Красной армии против Врангеля (окт. – нояб. 1920 г.) // Проблемы политической истории Крыма: итоги и перспективы: Материалы науч.-практ. конф., 24-25 мая 1996. – Симферополь, 1996. – С. 78-81.

6732. Устименко В.М. Деятельность Советов Украины по укреплению тыла Красной Армии в годы гражданской войны и иностранной военной интервенции: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / АН УССР. Ин-т истории. – К., 1987. – 16 с. – Библиогр.: с. 15-16.

6733. Червона гвардія на Україні: Документи / АН УРСР. Ін-т історії України; Виготовав до друку І.М. Премислер. – К.: Вид-во АН УРСР, 1939. – 231 с. – На обкл.: Червона гвардія на Україні, 1917-1918.

Подано 230 документів 1917-1918 рр.

6734. Шелигін Я. Червона гвардія на Україні: Корот. нарис. – Х.: Книгоспілка, 1928. – 90, [1] с.: іл. – (Попул. б-ка з історії Жовт. революції та КП(б)У).

Те ж. – Х.: Книгоспілка, 1928. – 96 с.: іл. – Рос. мовою.

6735. Щусь О.И. О некоторых вопросах военного строительства на Украине в 1919 г.: (На прим. деятельности Киев. воен. округа) // Украина в 1917-1921 гг.: Некоторые пробл. истории: Сб. науч. тр. – К., 1991. – С. 173-216. – Библиогр.: с. 214-216.

Див. також № 1499, 1502, 3346, 3448, 5167, 5314, 6690, 6750

Зовнішня політика. Міжнародні відносини

6736. Білінський Я. Американсько-радянські взаємини і українська справа в 1917-1920 рр. // Сучасність. – Мюнхен, 1962. – № 7. – С. 63-70.

6737. Борисова Т.М. Становлення принципів міжнародної договірної політики України // Вісн. Київ. ун-ту. Сер.: Суспіл.-політ. науки. – 1991. – Вип. 4. – С. 14-22. – Бібліогр.: с. 22.

Перші роки Радянської влади.

6738. Брицький П., Юрійчук Є. Політико-правові аспекти відносин між партійно-державними органами Росії та України (1919-1922 рр.) // Питання історії України: Зб. наук. ст. – Чернівці, 1997. – Вип. 1. – С. 190-209.

6739. Булах В.И. Развитие федеративных отношений между УССР и РСФСР (1919-1920 гг.) // Науч. зап. / Харьк. ин-т механизации сел. хоз-ва. – 1957. – Вып. 7: Каф. марксизма-ленинизма, т. 1. – С. 85-104.

6740. Волонтер М.П. Україна, як об'єкт міжнародної контрреволюції / За ред. І.В. Клочко. – Х.: Всеукр. вид-во, 1920. – 24 с.

- 6741.** Гарчев П.І. Збройна допомога російського народу трудящим України в боротьбі проти Центральної Ради і Каледіна (груд. 1917 – січ. 1918 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1966. – № 11. – С. 103-109.
- 6742.** Горбань Ю.А., Марценюк Л.М. До питання про політико-правові стосунки УСРР і РСФРР у 1918-1920 рр.: (Іст. аспект пробл.) // Вісн. Київ. ун.-ту. Сер.: Історія. – 1998. – Вип. 39. – С. 4-8. – Бібліогр.: с. 8.
- 6743.** Дерев'янко С. Радянсько-польська війна 1920 р. і Галичина в контексті політики «завоювання капіталу походом» // Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст.: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (21-22 листоп. 1996 р.). – Івано-Франківськ, 1997. – С. 65-69.
- 6744.** Кобринська С.Б. Переговори між Польщею та РСФРР і УСРР 1920 року про прелімінарний мир // Єрліхівський збірник. – Чернівці, 1995. – Вип. 2. – С. 103-111.
- 6745.** Курицын В.М. Государственное сотрудничество между Украинской ССР и РСФСР в 1917-1922 гг. – М.: Госполитиздат, 1957. – 160 с.
- 6746.** Мельниченко В.Ю. Діяльність іноземних комуністичних груп на Україні, 1918-1920 / Ін-т історії партії при ЦК КП України – філ. Ін-ту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС. – К.: Наук. думка, 1977. – 208 с.
- 6747.** Нота Советского правительства Украины правительству Франции, Великобритании и Италии с протестом против агрессивных действий в районе Черноморского побережья 30 июля 1919 г. // Из истории гражданской войны в СССР. – М., 1961. – Т. 2. – С. 406-408.
- 6748.** Павленко В.В. Відносини Радянської України і Болгарії (1917-1922 рр.) // Міжнародні зв'язки України: Наук. пошуки і знахідки: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 1997. – Вип. 6. – С. 38-53.
- 6749.** Перемирие и прелиминарные условия мира между Россией и Украиной, с одной стороны, и Польшей – с другой: (Офиц. текст) [12 окт. 1920 г.]. – М., 1920. – 14 с.
- 6750.** Руднєв В. Крах білопольської окупації на Україні в 1920 р. – К.: Політвидав при ЦК КП(б)У, 1941. – 160 с.
- 6751.** Симоненко Р.Г. Імперіалістична політика Антанти і США щодо України в 1919 р.: (Париз. мирна конф. і антирад. інтервенція на Україні) / АН УРСР. Ін-т історії. – К.: Вид-во АН УРСР, 1962. – 440 с.
- 6752.** Симоненко Р.Г. Повчальний акт історичної драми: (Україна у пол.-рад. війні) // Комуніст України. – К., 1991. – № 3. – С. 64-72.
- 6753.** Симоненко Р.Г. Українська РСР у боротьбі проти імперіалістич-

ної агресії (1919-1920). – К.: Держполітвидав УРСР, 1963. – 68 с. – (Україна на міжнар. арені).

6754. Угода про репатріацію, уложена Україною й Росією з одної сторони й Польщею з другої сторони, в виконання артикулу VII договору про прелімінарні умови миру від 12 жовтня 1920 року. – Б.м., [1920]. – 18 с.

Те ж. – Б.м., б.р. – 17 с. – Рос. мовою.

6755. Удовиченко П.П. З історії зовнішньої політики УРСР (1919-1922 рр.) / Київ. ун-т. – К., 1957. – 80 с.

6756. Удовиченко П.П. Перші зовнішньополітичні акти уряду Радянської України // Наук. зап. / Київ. ун-т. – 1957. – Т. 16, вип. 12: Зб. іст.-філос. фак., іст. від., № 10. – С. 161-168.

6757. Хміль І.С. З прапором миру крізь полум'я війни: Дипломат. діяльність УРСР (1917-1920). – К.: Вид-во АН УРСР, 1962. – 355 с.

6758. Хміль І.С. Роль Української РСР у здійсненні ленінських принципів радянської зовнішньої політики (1917-1920 рр.) // Укр. іст. журн. – К., 1960. – № 2. – С. 99-109.

6759. Юрійчук Є.П. Російсько-українські відносини та створення СРСР (1919-1922 рр.) // Наук. вісн. / Чернів. ун-т. – 1998. – Вип. 36: Історія. – С. 96-106. – Бібліогр.: с. 106.

1919-1920 рр. – С. 96-99.

6760. Юрченко О. Українсько-російські стосунки після 1917 р. в правному аспекті: (З приводу десятиріччя смерті О. Юрченка). – Мюнхен, 1971. – 402 с. – (Укр. вільний ун-т. Сер.: Монографії; № 19). – Тези до пр. також нім., англ., фр. – Тит. арк. парал. нім.

[Розд.] 7, [гл. 2]: Державноправний статус Української соціалістичної Советської Республіки і характер її державних зв'язків із РСФСР від листопада 1918 до грудня 1922 року. – С. 293-336.

Див. також № 3756, 5513, 6222, 6307, 6458, 6477, 6555, 6738

Культура. Наука. Освіта

6761. Акуленко В.І. Охорона пам'яток культури в Україні, 1917-1990. – К.: Вища шк., 1991. – 274 с. – (Б-ка журн. «Пам'ятки України». Сер. 1, Укр. відродження: Історія і сучасність; Кн. 8).

Розд. 1: Становлення законодавства про охорону пам'яток мистецтва і старовини в перші роки Радянської влади (1917-1920). – С. 11-41.

6762. Акуленко В.І. Проблеми становлення і розвитку законодавства

про охорону пам'яток культури в Україні (1917-1991 рр.): Дис. ... д-ра юрид. наук у формі наук. доп., що виконує також функції автореф. / АН України. Ін-т держави і права. – К., 1992. – 51 с.

Доба революції. – С. 13-15.

6763. Акуленко В.І. Проблеми становлення і розвитку законодавства про охорону пам'яток культури в Україні (1917-1991 рр.): Дис. ... канд. юрид. наук у формі наук. доп., що виконує також функції автореф. / АН України. Ін-т держави і права. – К., 1992. – 33 с.

Доба революції. – С. 7-10.

6764. Белічко Ю.В. Українське радянське мистецтво періоду громадянської війни. – К.: Мистецтво, 1980. – 183 с.: іл. – (Нариси з історії укр. мистецтва).

6765. Білик П. До історії архівного будівництва УСРР // Арх. Рад. України. – Х., 1933. – № 7/8. – С. 157-171.

Подано 5 документів (вересень 1918 – серпень 1919 рр.).

6766. Бондар В.О. Бібліотечна справа на селі в умовах більшовизації культурно-освітнього процесу 1919-1921 рр.: На матеріалах Держ. арх. Запоріз. обл. // Архівна та бібліотечна справа в Україні доби визвольних змагань (1917-1921 рр.): Зб. наук. пр. – К., 1998. – С. 123-128.

6767. Бондарчук П.М. Національно-культурна політика більшовиків в Україні на початку 1920-х років / НАН України. Ін-т історії України. – К., 1998. – 45 с. – (Іст. зош.)

1917-1920 роки. – С. 3-12.

6768. Ботунова Г.Я. Забутий театр: (Про діяльність Радянського театру ім. Т.Г. Шевченка в Харкові, 1919-1922 рр.) // Наук. зап. каф. українознавства / Харк. ун-т. – 1994. – Вип. 1. – С. 70-83.

1917-1920 рр. – С. 72-76.

6769. Виноградова З.І. Українське радянське мистецтво 1918-1920 років. – К.: Мистецтво, 1964. – 31 с. – (Бесіди з історії мистецтвознавства).

6770. Возіанов В. Повернення до істини: [З історії культури на Україні 1917-1920 рр.] // Соц. культура. – К., 1990. – № 4/5. – С. 2-3.

6771. Горбач Н.Я. Ленинская концепция культуры: (Ист.-филос. анализ опыта реализации на Украине): Автореф. дис. ... д-ра филос. наук / АН УССР. Ин-т философии. – К., 1990. – 32 с.

6772. Декрет РНК України «Про передання історичних та мистецьких цінностей у відання Народного комісаріату освіти» [1 квіт. 1919 р.] // Україна в міжнародно-правових відносинах. – К., 1997. – Кн. 2: Прав. охорона култ. цінностей. – С. 741-742.

6773. Динга А. Революційний плакат в Одесі 1919 року // Бібліол. вісті. – К., 1929. – № 2/3. – С. 84-93.

6774. Документи про перші заходи Радянської влади в галузі культурного будівництва на Україні (1917-1920) / Публ. підготувала Л.І. Лозенко // Арх. України. – К., 1977. – № 2. – С. 36-42.

Подано 13 документів: постанови, декрети, наказ та ін.

6775. Заява РНК РСФСР «Про передачу трофеїв українському народові» [1 груд. 1917 р.] // Україна в міжнародно-правових відносинах. – К., 1997. – Кн. 2: Прав. охорона култ. цінностей. – С. 513-514.

6776. Золотоверхий И.Д. Из истории культурного строительства на Украине в 1917-1918 гг. // Учен. зап. / Ин-т повышения квалификации преподавателей обществ. наук при Киев. ун-те. – 1958. – Т. 1. – С. 73-83.

6777. Золотоверхий И.Д. Перші заходи радянської влади на Україні в галузі культурного будівництва (листоп. 1917 – лют. 1918 рр.) // Наук. зап. / Київ. пед. ін-т. – 1956. – Т. 23: Каф. супспіл. наук. – С. 3-26.

6778. Золотоверхий И.Д. Становлення української радянської культури (1917-1920 рр.). – К.: Вид-во АН УРСР, 1961. – 424 с.

6779. Кокошко Ф. Розвиток культурно-освітньої діяльності в українському селі у 1920-і роки: (На матеріалах Півдня України). – Миколаїв, 1998. – 89, [1] с. – Бібліогр.: с. 76-88.

Зокрема період революції.

6780. Кондуфор Ю.Ю. Великий Жовтень і доля інтелігенції [1917-1920 рр.] // Укр. іст. журн. – К., 1989. – № 12. – С. 3-18.

6781. Культурне будівництво в Українській РСР, 1917-1927: Зб. документів і матеріалів / Упоряд. В.М. Волковинський та ін.; Редкол. Ю.Ю. Кондуфор (відп. ред.) та ін. – К.: Наук. думка, 1979. – 666 с.

Документи 1917-1920 рр. – С. 21-37, 51-174.

6782. Михеев С.П. Деятельность медицинской интелигенции Юга Украины в период гражданской войны и военной интервенции (1918-1920 гг.) // Исторія Півдня України від найдавніших часів до сучасності: проблеми національного, політичного, соціального, економічного, технічного, правового, релігійного та культурного розвитку: Зб. наук. пр. – Миколаїв; Одеса, 1999. – Ч. 2. – С. 153-156. – Бібліогр.: с. 156.

6783. Нариси історії української інтелігенції (перша половина ХХ ст.). У 3 кн. Кн. 1 / С.І. Білокінь, О.Д. Бойко, Г.С. Брега та ін.; АН України. Ін-т історії України. – К., 1994. – 138 с. – Імен. покажч.: с. 133-137.

Розд. 3, [гл.]: Ставлення інтелігенції до встановлення влади Рад. – С. 110-116.

[Гл.]: До компромісу з радянською владою. – С. 116-122.

*6784. Нестуля С.І. М.О. Макаренко і становлення пам'яткоznавчих центрів на Україні (1919 – початок 20-х років) // Архівний збірник до 80-річчя Державного архіву Полтавської області: Матеріали наук. конф. – Полтава, 1998. – С. 117-130.

6785. Носов Л.І. Музична самодіяльність Радянської України (1917-1977). – 2-е вид., перероб. і допов. – К.: Муз. Україна, 1984. – 69 с.: іл.

Музика на Україні в роки громадянської війни і становлення музичної самодіяльності (1917-1920). – С. 7-15.

6786. Осташко Т.С. Организация культурно-просветительной работы на Украине в первые годы Советской власти // Украина в 1917-1921 гг.: Некоторые пробл. истории: Сб. науч. тр. – К., 1991. – С. 249-279. – Библиогр.: с. 276-279.

6787. Папакин Г.В. Украинский Наркомсовпроп: [Народный Комиссариат советской пропаганды, 1917-1920 гг.] // Вопр. истории. – М., 1984. – № 4. – С. 73-83.

6788. Півненко А. Художнє життя Харкова в 1917-1919 рр. // Художнє життя Харкова першої третини ХХ століття: Тези доп. та повідомл. наук. конф. – Х., 1993. – С. 12-13.

Період Радянської влади.

6789. Прокопчук В. Краєзнавство на Поділлі: історія і сучасність / НАН України. Ін-т історії України та ін.; Передм. «Біографія подільського краєзнавства» П.Т. Тронька. – К.: Рід. край, 1995. – 204 с. – Бібліогр.: с. 160-164. – Дод.: с. 185-203.

Розд. 2, [гл. 1]: Краєзнавчий рух у перші роки радянської влади. – С. 62-91.

6790. Романько І. Радянська влада і театр в Україні (1919-1920 рр.) // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.). – К., 1999. – Вип. 5. – С. 272-302. – Бібліогр.: с. 298-302.

6791. Тронько П.Т., Войналович В.А. Увічнена історія України / АН України. Ін-т історії України. – К.: Наук. думка, 1992. – 276 с. – Бібліогр.: с. 261-274.

Розд. 2: Жовтень сімнадцятого та громадянська війна у монументальному літописі України. – С. 35-71.

6792. Фарина С. Діяльність «Просвіт» на Полтавщині в перші роки радянської влади // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава, 1995. – С. 130-134.

6793. Хведась А.О. До історії охорони пам'яток історії та культури і музеїного будівництва на Рівненщині в 1919-1920 рр. // «Остріг на порозі

900-річчя» (1990-1992 pp.): Матеріали I-III наук.-краєзн. конф. – Остріг, 1992. – Ч. 2. – С. 94-97.

6794. Хведа́сь А.О. З історії охорони музеїв на Волині в 1919-1920 рр. // Велика Волинь: минуле й сучасне: (Матеріали Міжнар. наук. краєзн. конф., жовт. 1994 р.). – Хмельницький; Ізяслав; Шепетівка, [1994]. – С. 398-401.

Про створення та діяльність Волинського губернського комітету охорони пам'яток мистецтва та старовини (губКОПІС).

6795. Чейпеш Э.П. Культурные преобразования в Закарпатье в период Советской власти в 1919 г. // Великий Октябрь и Венгерская Советская Республика. – М., 1983. – С. 244-250. – Библиогр.: с. 250.

Див. також № 541, 1713, 1744, 1749, 2005, 2036, 2149, 5637, 6186, 6265

Наука

6796. Онопрієнко В.І., Гаврилюк Л.О. Технічні науково-дослідні установи Української СРР в 1917-1928 рр. // Укр. іст. журн. – К., 1988. – № 3. – С. 81-90.

6797. Савенок Л.А. Становление системы научно-исследовательских учреждений и организаций в области общественных наук в Украинской ССР (1917-1927 гг.): Автореф. дис. ... канд. ист. наук / Одес. ун-т. – Одесса, 1991. – 22 с. – Библиогр.: с. 21-22.

6798. Становление и развитие советской экономической науки на Украине (1917-1937 годы) / АН УССР. Ин-т экономики. – К.: Наук. думка, 1983. – 287 с. – Библиогр.: с. 271-286.

Гл. 1: Распространение марксистско-ленинского экономического учения на Украине в 1917-1920 гг. – С. 9-39.

6799. УАН в обороні діячів культури (1919-1920) / Вступ. слово, підготов. тексту, комент. О.Л. Рибалка // Слово і час. – К., 1990. – № 12. – С. 76-80.

Подано 4 документи з фондів ЦДАЖР УРСР: листи УАН до наркома освіти УСРР і до голови РНК УСРР.

6800. Філонов А.В. Зарождение, теоретические истоки и развитие криминологической науки в Украине. – Донецк: Донеччина, 1997. – 91 с.

1918-1920 pp. – С. 64-66, 69-70.

6801. Щербань Т.А. Украинское научное общество: история, организация, вклад в национальную культуру: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / Киев. ун-т. – К., 1992. – 16 с. – Библиогр.: с. 16.

1917-1920 pp. – С. 10-14.

Див. також № 1797, 4502, 6816, 6817, 6825

Освіта

6802. Вища школа Української РСР за 50 років. У 2 ч. (1917-1967 pp.). Ч. 1. (1917-1945 pp.) / Відп. ред. В.І. Пітов. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1967. – 395 с. – (50 років Рад. влади).

Доба революції. – С. 11-66.

Рец.: Громова М.П. // Укр. іст. журн. – К., 1968. – № 12. – С. 135-136.

6803. Відозва [Ревкому] до українських народних вчителів // Просвітник-кооператор. – Ромни, 1920. – № 3/4. – С. 55-57.

6804. Второе Всеукраинское совещание по просвещению, 17-25 авг. 1920 г.: (Протоколы пленар. заседаний, тезы и резолюции) / УССР. Наркомпрос. – Х.: Всеукр. гос. изд-во, 1920. – 141, [1] с.: табл.

6805. Гринько Г. Чергові завдання радянського будівництва в царині освіти. Вип. 1: Пер. з рос. – К., 1920. – 26 с., 2 арк. схем. – (УРСР. Наркомосвіти).

6806. Гутянський С.К. З історії боротьби за учительські кадри на Україні (1919-1920) // Укр. іст. журн. – К., 1961. – № 4. – С. 82-87.

6807. Завальнюк О.М. Організація шкільної освіти на Волині в 1918-1920 pp. // Минуле і сучасне Волині: Освіта. Наука. Культура: (Тези доп. та повідомл. IV Волин. іст.-краєзн. конф., 13-14 квіт. 1990 р.). – Луцьк, 1990. – Ч. 2. – С. 77-78.

6808. Іванова Н. Становлення та розвиток радянських органів державного управління освітою в Україні (1917-1920) // Вісн. Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 1999. – № 1. – С. 236-250. – Бібліогр.: с. 247-250.

6809. Кліцаков І.О. Педагогічні кадри України (1917-1937 pp.) / Горлів. пед. ін-т інозем. мов. – Донецьк: Юго-Восток, 1997. – 309 с. – Бібліогр.: с. 263-309.

Гл. 2: Забезпечення радянської школи кадрами учителів у 1917-1920 pp. – С. 34-60.

6810. Лещенко Н.М. З історії становлення радянської системи народної освіти на Україні (жовт. 1917-1920 pp.) // Укр. іст. журн. – К., 1968. – № 1. – С. 78-86.

6811. Липинський В.В. Концепція та модель освіти в УСРР у 20-ті pp. // Укр. іст. журн. – К., 1999. – № 5. – С. 3-14. – Бібліогр.: с. 13-14.

1919-1920 pp. – С. 3-6.

6812. Липинський В. Пошуки оптимальної концепції освіти в Україні

на початку 20-х років // Вісн. Донец. ун-ту економіки і торгівлі. Сер.: Гуманіт. науки. – 1999. – № 1. – С. 20-24. – Бібліогр.: с. 23-24.

УСРР 1919-1920 pp.

6813. Лікарчук І.Л. Проблеми підготовки робітничих кадрів в Україні (1920-1929 pp.) / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – К., 1996. – 205 с.

Розд. 1: Передумови створення системи підготовки робітничих кадрів. – С. 7-21.

Розд. 2: Підготовка робітничих кадрів у освітній системі України. – С. 22-44.

6814. Лобурець В. Попередники Полтавського інституту народної освіти // Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 pp.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава. – Полтава, 1995. – С. 110-113.

6815. Мельниченко А.М. Ленин и становление народного образования на Украине: (Деятельность Компартии по созданию сов. системы нар. образования на Украине, 1917-1920 гг.). – К.: Вища шк., 1982. – 184 с. – Біблиогр.: с. 166-183.

Рец.: Тимченко Ж.П. // Укр. іст. журн. – К., 1983. – № 4.
– С. 151-152; Замлинський В.О. Вагомий внесок у радянську історіографію // Рад. шк. – К., 1983. – № 6. – С. 92-93.

6816. Народна освіта і педагогічна наука в Українській РСР, 1917-1967 / НДІ педагогіки; Редкол.: О.М. Бандура, О.Г. Дзеверін, Б.С. Кобзар та ін. – К.: Рад. шк., 1967. – 483 с.

6817. Народна освіта і педагогічна наука в Українській РСР за 50 років: Тези ювіл. наук. сес. / НДІ педагогіки, НДІ психології та ін.; Редкол.: О.М. Бандура, І.А. Винниченко, С.У. Гончаренко та ін. – К.: Рад. шк., 1967. – 272 с.

6818. Народные университеты: (Обзор уставов и принципов орг.) / Отд. нар. образования при Черниг. губревкоме. – [Чернигов, 1919]. – 8 с.

6819. Основи будівництва вільної єдиної трудової соціалістичної школи на Україні // Вільна укр. шк. – К., 1918. – № 8/9. – С. 149-152.

6820. Осташко Т.С. Создание и деятельность Наркомпроса Украины в годы гражданской войны и иностранной интервенции: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / АН УССР. Ин-т истории. – К., 1989. – 16 с.

6821. Положение о железнодорожных телеграфных школах. – К., 1920. – 21 с.

6822. Пуха І.В. Біля джерел радянської освіти // Рад. шк. – К., 1977. – № 2. – С. 104-105.

Створення Секретарства Народної Освіти на Україні в грудні 1917 р.

6823. Реєнт О.П. Професійно-технічна освіта робітничої молоді на Україні в 1920 р. // Рад. шк. – К., 1979. – № 7. – С. 87-90.

6824. Реент А.П. Создание на Украине системы профессиональной подготовки кадров рабочего класса (1918-1920) // Украина в 1917-1921 гг.: Некоторые пробл. истории: Сб. науч. тр. – К., 1991. – С. 39-65. – Библиог.: с. 63-65.

6825. Розвиток народної освіти і педагогічної науки в Українській РСР, 1917-1957 / НДІ педагогіки; Редкол.: М.М. Грищенко, О.Р. Мазуркевич, В.Ю. Ніколаєнко та ін. – К.: Рад. шк., 1957. – 447, [1] с.

6826. Ротар Н.Ю. Діяльність Подільського губернського комісаріату з народної освіти (1917-1919) // Духовні витоки Поділля: творці історії краю: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 верес. 1994 р., м. Кам'янець-Подільський. – Хмельницький, 1994. – Ч. 1. – С. 378-380.

6827. Рудько М.П. З історії вищої школи на Україні в перші роки Радянської влади (1917-1920) // Наук. зап. / Київ ун-т. – 1956. – Т. 15, вип. 6: 36. іст.-філос. фак., іст. від., № 7. – С. 5-18.

6828. Рудько М.П. Перемога Великої Жовтневої соціалістичної революції і початок будівництва радянської вищої школи (1917-1920 роки) // Наук. зап. / Київ. ун-т. – 1957. – Т. 16, вип. 12: 36. іст.-філол. фак., № 10. – С. 39-54.

6829. Рябошапко Л.І. Становлення законодавства про народну освіту УРСР (1917-1922) // Проблеми правознавства. – К., 1990. – Вип. 51. – С. 23-29. – Рез. рос. – Бібліог.: с. 29.

6830. Ряппо Я. Що дала Жовтнева революція в галузі освіти на Україні / ІСТПАРТ ЦК КП(б)У та ін. – Х.: Книгоспілка, 1928. – 113 с.

6831. Тищенко Л.В. Проблема учнівського самоврядування в історії школи і педагогіки в Україні в період 1917-1981 рр.: Автореф. дис. ... канд. пед. наук / НДІ педагогіки України. – К., 1992. – 21 с. – Бібліог.: с. 20-21.

Зокрема доба революції.

6832. Трудова школа: (Праці пед. ком. при т-ві шк. освіти): Докл. Я. Чепіги, В. Петруся, Л. Добровольського та ін., конспекти, програми, витяги з протоколів і т. ін. / Під заг. ред. Г. Іваниці. – К., 1920. – 48 с.

6833. Філоненко С.Н. Борьба за утверждение методологических основ марксистско-ленинской педагогики в первые годы советской власти: На материалах УССР, 1917-1921 гг.: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / НИИ педагогики УССР. – К., 1987. – 16 с.

6834. Чирва Ю.І. Розвиток народної освіти України (1917-1932 рр.): історіографія проблеми: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Дніпропетр. ун-т. – Дніпропетровськ, 1995. – 18 с. – Бібліогр.: с. 17.

Зокрема доба революції.

6835. Юрченко А.В. Фонд Народного Комісаріату освіти УРСР і склад його документів за 1918-1925 рр. // Арх. України. – К., 1978. – № 2. – С. 62-68.

Див. також № 1835, 1871, 1923, 1924, 2159, 2355, 6569

Преса. Видавнича діяльність

6836. Інструкція щодо націоналізації книжної торгівлі. – Х.: Всеукр. держ. вид-во, 1920. – 15 с. – (УСПР).

Те ж. – Х.: Всеукр. изд-во, 1920. – 14 с. – Рос. мовою.

6837. Ківшар Т. Український книжковий рух як історичне явище (1917-1923 рр.) / НАН України. Центр пам'яткоznавства, Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури, Київ. ін-т культури. – К.: Логос, 1996. – 344 с.

Розд. 4: Доля української книжності в перші роки радянської влади [груд. 1917 р. – 1924 р.]. – С. 153-225.

6838. Климов М.А. Из истории зарождения советской печати на Украине / Ред. Г.И. Вартанов; ВПШ при ЦК КПУ. – К., 1971. – 103 с.

6839. Книга и книжное дело в Украинской ССР: Сб. документов и материалов, 1917-1941 / Сост.: Л.И. Гольденберг и др.; Редкол.: Б.П. Ковалевский (отв. ред.) и др.; АН УССР. ЦНБ, Кн. палата УССР. – К.: Наук. думка, 1985. – 477, [1] с.

Документы 1919-1920 pp. – С. 15-49.

6840. Левчук О. Книга і НЕП // Друкарство. – К., 1999. – № 2. – С. 8-10.
1920 рік. – С. 8-9.

6841. Малик Я.Й. Роль преси у психологічній війні більшовиків за українське селянство у 1919-1920 рр. // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. четвертої Всеукр. наук.-теорет. конф., 19-20 груд. 1997 р. – Львів, 1997. – С. 82-86. – Бібліогр.: с. 86.

6842. Молодчиков О.В. Радянська книга на Україні в 1918-1920 pp. // Наук. зап. / Ін-т історії. – К., 1957. – Т. 11. – С. 253-270.

6843. Рубан В.А. Формування ленінських традицій української радянської преси (1917-1925 pp.). – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1971. – 196 с.

6844. Солдатенко В.Ф. Вклад большевистской прессы Украины в разоблачение идеологии и политики Центральной Рады (ноябрь-декабрь 1917 года) // За власть Советов на Украине: Из истории борьбы большевист. орг. (1917-1920 гг.). – К., 1988. – С. 81-110.

6845. Солдатенко В.Ф. Идти впереди всех: Из опыта борьбы большевист. прессы Украины за победу соц. революции. – К.: Вища шк., 1986. – 174, [2] с.: табл.

6846. Солдатенко В.Ф. Трибуна пролетарского интернационализма: Большевист. прессы Украины в борьбе за пролет. интернационализм в период подготовки и проведения Великой Окт. соц. революции / Ин-т истории партий при ЦК Компартии Украины – фил. Ин-та марксизма-ленинизма при ЦК КПСС. – К.: Вища шк. Изд-во при Киев. ун-те, 1977. – 182, [2] с.

6847. Федотова О., Сенько П. До історії підготовки багатотомного бібліографічного покажчика «Українська радянська книга, 1917-1972» // Вісн. Кн. палати. – К., 1999. – № 8. – С. 33-36. – Бібліогр.: с. 36.

Зокрема доба революції.

* * *

6848. Газети Радянської України, 1917-1920 рр.: (За матеріалами газ. фондів ЦНБ АН УРСР): Бібліогр. покажч. / Уклад.: Л.В. Пахучча, О.С. Лук'янчук, І.В. Сіра; АН УРСР. ЦНБ. – К., 1979. – 111 с. – Бібліогр.: с. 106-111.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК (авторів, редакторів, упорядників та ін.)

- А.С.** 5384   **Алексеев С.А.** 74 (уклад.), 4028 (уклад.)
А.Я. 4786   **Алексеев Ю.М.** 2215, 2269
А-ко Ю. 3413   **Алексюк А.М.** 1831 (вступ. ст.), 2270, 3801 (вступ. ст.), 4522
Ан. Н. див. Ніковський А.   (вступ. ст.), 5610 (вступ. ст.)
Ант 5608   **Алефіренко В.С.** 2316
Аф-ський Б. 5290   **Алиськевич М.** 3523, 4395, 5282
Абліцов В. 2216   **Аліман М.В.** 1135
Абросимов А. 4241   **Алмазов О.** (1402)
Аверін (Аверин) В. 3974, 6309, 6448   **Альошин (Алешин) А.П.** 2668, 4062
Аверченко А. (5580)   **Ананко Ж.** 1599, 5612
Авраменко В. 2505   **Ангелов Г.В.** 856
Авраменко Н. 3873   **Андерсон О.Н.** 3621, 4396
Агапов П.В. 851   **Андреев Л.Я.** 6262
Агафонова Н.В. 1814–1818, 5606,   **Андреєва Н.** 3153
  5607   **Андресюк Б.** 506
Агієнко О. 2107   **Андрієвський А.М.** 187, 188, 4063
Агоронянц А. 4631   **Андрієвський В.** (428), 638, 2506,
Агурський С. 6691   2669, 3976, 4632
Агуф М. 2036   **Андрієвський Д.** 189, 2670, 4742,
Агадуров В. 6046   5424, 6000
Агадуров Ю.А. 2368 (ред.)   **Андрієвський О.** 932
Адаменко Д. 4741   **Андрієнко С.** 1129
Адамович С. 5700   **Андрієць В.** 3803, 4518
Адамський В. 506, 636,   **Андріуца А.С.** 1819
Айсфельд А. 1285   **Андріянович В.** 4437
Акімов Ф.І. 2241   **Андрусишин Б.А.** 2271, 4579
Акопян А.Г. 2267   **Андрусишин Б.І. (Б.И.)** 639, 1096–
Акуленко В.І. 6761–6763   1099, 1123, 1150–1152, 1154, 1165,
Акулов М.Р. 855   2876, 3154, 3193, 4043, 4243, 4244,
Александров 637   4956, 4957, 4966, 6450–6452, 6548
Александров А. 4242   **Андрусяк І.** 190
Александров Н. 6449
Алексеев И. 3975

- Андрusяк М. 191–193, 3298, 4064, 5283, 5284, 5334, 6105
 Андрusяк Т.Г. 2450, 4208
 Андрух І. 1549, 4374
 Андрухів І. 1678
 Андрушенко В.П. 2417
 Анисимов А. 1679
 Аніщенко В.О. 3299
 Анкудинов Е.В. 4958, 4997
 Анненский Н.Ф. 3259
 Антоненко В.Г. 2434
 Антоненко С.І. 2663
 Антонов-Овсієнко В.О. (Антонов-
     Овсеенко В.А.) 21, 6229, 6230
 Антонович В.Б. (1813)
 Антонович Д. 1515, 1993,
     2433 (ред.), 3210
 Антонович К. 2507
 Антонович М. 933, 2433 (передм.),
     4626 (передм.)
 Антонович П. 3795
 Антончук Д. 4633, 4658, 5285
 Антонюк А.С. 640
 Антонюк О.В. 1277, 2390, 2671,
     3742
 Анулов Ф. 2508
 Ануфриев Л.А. 856
 Аппатов С.Й. 1600
 Арамбалык М.В. 852
 Арбатов З.Ю. 22
 Арбузов В.Д. 855
 Apio 5083
 Арсенич П. 1419 (упоряд., вступ.ст.,
     прим.), 5721, 5741, 6106
 Арский Р. 83 (передм.)
 Артеменко Е.Д. 856
 Артем'єв М.М. 1120
 Артемський А.Я. 1759
 Артюшенко Ю. 194, 195, 1365–
     1371, 2672, 3300, 3301, 3524, 3525,
     4634, 4866, 4867, 5286
 Архипов В.І. 3260
 Архірейський Д.В. 4998, 6621, 6699
 Аршинов П.А. 4319, 5084
 Астахов В.І. 6303 (ред.)
 Атоян О.Н. 91
 Афонін (Афонин) Ю.В. 641, 642,
     843
 Ахромеев С.Ф. 2201 (ред.)
 Ачкіназі Б. 3622
- Б.К.** 302
 Б-ий А. 2769
 Б-ий В. 862
 Б-їй 2017
 Б-кий М. 5729
 Б-н О. 5754 (пер.), 6018 (пер.)
 Бабанська Н. 3879
 Бабенко Л.Л. 1760, 2247
 Бабенко С.Г. 1131, 1134, 1135, 2348
 Бабенко С.С. 2247
 Бабицький Б. 4999
 Бабицький В. 4736, 5000
 Бабицький М.М. 5085
 Бабичев Ф.С. 2260 (ред.)
 Бабій Б.М. 6453, 6529 (відп. ред.)
 Бабій О. 5425, 5426
 Бабіна О.І. 1820
 Бабічев О.І. 934
 Бабкіна О. 1152 (рец.)
 Бабко А.К. 1774 (ред.)
 Бабко В.А. 6311
 Бабко Ю.В. 6160 (ред.), 6612
 Багалій Д.І. (1810), 4488 (ред., ук-
     лад.), (5600)
 Баган О. 196
 Багацький В.В. 2350
 Баглай Й. 5552
 Багмет М.О. 935, 2225
 Багров Н.В. 855 (ред.)
 Бадаев А.С. 1220 (уклад.)
 Бадеева Л.І. 3806
 Баенко К.В. 3261

- Бажан М.П. 1774 (ред.), 2259 (ред.), 2262 (ред.)
Бажан О.Г. 197, 3096 (ред.)
Бажанський М. 6006 (поясн., вступ. ст.)
Баженов Л.В. 1761, 1762, 2383, 4743, 5553
Баженова Н.П. 6107
Базиев Ю.А. 643
Базилевський М. 4065
Базів В. 644
Байдак І. 5086
Байєр М. 1166, 3212
Байко М. 5287
Бака Т. 1827
Бакуліна Н.В. 1821
Бала Й. 4586
Балабанів М. 1153, 4245
Балан Д.М. 4966
Балбачан П. див. Болбочан П.
Балицька О.В. (Балицкая Е.В.) 645, 2673, 2961, 3061, 3757–3759, 3796–3798
Балковий П.М. 6700
Балюн О. 5540
Бандера С. (2212)
Бандура О.М. 6816 (ред.), 6817 (ред.)
Бантиш-Каменський О. 3302
Бараба Г. 5759
Баран В. 2321
Баран З.А. 2347, 5427, 5928, 6074
Баранник С. 4044
Баранова М.А. 6597
Барановська Н.М. 2962, 3196, 3211, 3303, 3321, 3623
Баранчук Б. 1052
Баранчук В.М. 2963
Барбон М. 5001, 5002
Барвенко Е.І. 198
Барвінська П. 3624
Барвінський Б. 199
Барвінський О.Г. (1938)
Бардагова Л.Е. 851
Барладяну-Бирладник В. 4208
Бармак М. 5888
Барна М.М. 6075
Баский П. 936
Батарина А.Ф. 851
Батерович К. 200
Баткіс Г.А. 6549
Батрименко В.І. 2311
Батюк В.С. 5722
Батюк Т.В. 646, 6076
Баханов К.О. 2274
Бачинський В. 201, (6013)
Бачинський (Бачинский) П.П. 3 (ред.-упоряд.), 6189 (ред.)
Бачинський С. 207
Бачинський Ю. (5428), (5501), 6312
Башар І.А. 6622
Баштанник О.К. (4996)
Баюк М.І. 92, 1680
Бевз Т.А. 137, 509, 647, 1601, 2674, 2964–2967, 3063, 3285, 3698, 4942
Беволит А. 6108
Бегей І. 5428
Безгін І. 1072, 4207, 4915, 5909
Бездольний 5402
Бездрапко В. 2037
Безносов А.І. 1285
Безручко М. 5087, (5148), 5329
Безсонов Д. 4246
Безсонов М. 4589
Безтака П.М. 854
Бейер М. див. Байєр М.
Бекаленко 5288
Бекесевич П. 4375
Белашов В.І. 202
Белебеха І. 203
Белічко Ю.В. 6764
Белокриницкий С. 6313
Белый Д. див. Бєлий Д.В.
Белявин Ф.К. 854

- Бендаш Д. 2192
 Бендаш С. 2192
 Бендик В. 5949
 Бенедикт XV, папа 5533
 Бензя П. 5723
 Бенуа-Мешен Ж. 2509
 Бенько О.П. 380, 937, 3022, 4121,
     4819
 Бердій А. 1372
 Берегулька А. 2510
 Бережинський (Бережинский)
     В.Г. 1373–1375, 1485
 Бережницький М. 4635
 Береза О. 6314, 6454
 Березівська Л.Д. 1822, 1823
 Березовчук М.Д. 1152 (рец.)
 Беренштейн Л.Ю. 6680
 Беренштейн О.Б. 6550
 Берзин Р. 6598
 Берко П. 1278, 3304
 Бертлемі, ген. 5887
 Беспалова Л.А. 852
 Беспечний Т.А. 1188
 Бессонов В. 4247
 Бєлий Д.В. 1681, 2675
 Белінська З.С. 6315
 Белоусов В.І. 834
 Белоусов С.М. 2317 (ред.), 6366
     (ред.)
 Беляєва Л. 4180 (ред.)
 Бессов Л.М. 2334 (упоряд.)
 Бжеський Р. 2590, 4691
 Бизер М.И. 857
 Биков Л. 2968
 Бикова Т.Б. 93, 204, 2937
 Биковський Л. 23, 1287 (рец.), 1954–
     1959, 3977, 4555
 Бирштейн И. див. Миллер И.
 Биск И.С. 3155
 Бистренко П.П. 6201 (упоряд.)
 Бистрицька О.Б. 1279
 Бистрицький Є. 506
 Битинський М. 1058, 1059, 1376–
     1378, 3305, 3306, 3331, 5088, 5089,
     5313 (ред.), 5378
 Біднов В.О. (1799), 2108–2110, 4519
 Білан Ю.Я. 6316, 6317
 Білас І.Г. 938, 6318, 6455
 Білгорайський М.М. 4702
 Білецький Б.Ф. 2331
 Білецький Л. 4478
 Білій Д. 206
 Білій О. 506 (ред.)
 Білик Б.І. 939, 2337, 2440 (уклад.)
 Білик П. 6765
 Білинський В. 4868
 Білінкис Л. 1280
 Білінський (Білинський) Я. 1379,
     4852 (ред.), 6736
 Білодід І.К. 1774 (ред.)
 Білодід О. 3874, 4066
 Білозерський О.П. 2855, 5090
 Білокінь С.І. 940, 1994, 2111,
     2527 (підгот. тексту, прим.), 2598,
     2676, 2851, 3308, 3794 (рец.),
     3922, 6263, 6264, 6783
 Білон П. 1380, 1550
 Білоус Г.П. 1741, 2247
 Білоус І. 5292
 Білоус О.Г. 508 (ред.)
 Білоусов М.М. 1630 (ред.)
 Білоцерківський В.Я. 2275
 Біляшівський М.Ф. (2151), 3875
 Блажевич Ю.І. 1719, 4959
 Блажейовський Д. 2112
 Блажкевич І. 5660
 Блакитний В. (Елланський) 207,
     232 (ред., передм.), 699, 739, 6319
 Блакитний К., отаман (1572)
 Блашкевич Л.А. 1953
 Блашкевич С.Е. 2677
 Блохин Ю. 2013
 Бобиляк І. 6002
 Бобина О.В. 650, 651

- Бобир В.І. 2406
 Бобрів В. 3526
 Бобровник С.В. 6508
 Бобровский М. 5442 (передм.,
     прим.)
 Бова О.П. 838
 Богацький В. 5337
 Богачевська-Хомяк (Богачев-
     ська) М. 2678, 4067, 4744, 5724
 Богданко 5293
 Богдановець (псевд.) 3309
 Боголюбов О.М. 1763
 Богульський А.А. 854
 Богун М. 3876, 5294
 Богун-Гопівська І. 5429
 Богуславська В.Г. 1824, 4520
 Боднар В. 6156
 Боднарук І. 5295
 Боечко В.Д. 941–943, 2969, 2970,
     6456
 Божак М. 5296, 5297
 Божик С. 5335, 5376, 6003
 Божко Н.М. 3742, 3910, 3911
 Божко О.І. 2216, 6701
 Бой 1381
 Байдуник О. 4869
 Бойко А. 1060
 Бойко В. 208, 2971,
 Бойко В.М. 652–656, 2679
 Бойко Е.Д. 1682
 Бойко І.Й. 2229
 Бойко Л.Я. 2445 (уклад.)
 Бойко О.Д. 657, 1683, 2276, 2277,
     2851, 2937, 3507, 3760, 3922, 4068,
     6783
 Боковиков П.О. 6158 (ред.)
 Болабольченко А. 209, 210
 Болбочан (Балбачан) П. (1385, 1433,
     1530, 1541, 3429, 3430, 3496, 4386,
     4667, 5099)
 Болдижар М.М. 6109, 6110
 Болдирев В.В. 1953
 Болтівець С. 2432, 2435 (ред.), 3799
 Боляк О.С. 2200 (уклад.)
 Боляновський А. 4069
 Бондар В.О. 6766
 Бондаренко Д.Я. 3628
 Бондаренко І.І. 853
 Бондаренко К. 4208
 Бондаренко Л.Ф. 2960 (уклад.)
 Бондаренко М.І. 2413 (ред.)
 Бондарєв В.А. 2323
 Бондарєв Г.В. 2323
 Бондарук Т.І. 4476 (уклад.)
 Бондарчук П.М. 6767
 Бондарчук С. 2013
 Бондарь Т.Д. 6236 (уклад., ред.)
 Бондзик В. 3629
 Борейко В.Е. 6457
 Борецький С. 1100
 Борис М. 2402 (опрац.)
 Борис О.В. 2599
 Борис Р. 2680, 3310
 Борисевич С. 4050
 Борисов В.І. (В.И.) 658, 1101, 1102,
     3156, 4248, 6551
 Борисов О.В. 4966
 Борисова Т.М. (Т.Н.) 6458, 6737
 Борковський І. 5091
 Борова Л. 3140
 Боровий С. 1960, 2038
 Боровик А. 137, 2039
 Боровик М.А. 659–661,
 Боровський М. 1281
 Боровський Я.Є. 2204
 Бородайко В. 5725, 5726
 Бородиєвич Е. (Є.) 5092
 Бородич Л.В. 1382, 1383, 4181
 Бортневский В.Г. 94, 1384
 Борщак І. 211, 1602, 5430, 5458,
     6111
 Боряк Г.В. 2273, 4490 (ред.)
 Бота Л., ген. 5887
 Ботунова Г.Я. 3877, 6768

- Ботушанський В.М. 6112–6114,
6142
- Бочковський О.І. 1282, 3262
- Бош Е.Б. 2512, 6321
- Бошко В.И. 4287
- Бояринич В. 5093, 6004, 6005
- Боярчук О. 2954 (передм.)
- Братко-Кутинський О. 1061
- Братцева Т.А. 874
- Брахль И. 2681
- Брега Г.С. 2851, 3922, 6783
- Брецко Ф. 6115
- Бржосніовський Е.А. 3157, 4960
- Брик М. 4045
- Брик О.С. 212, 1283, 2113
- Бриль Г. 5759
- Бриман С.Я. 5067
- Бриндак О.Б. 662, 663, 759
- Брицький П. 95, 1385, 6692, 6738
- Брожек В.М. 6201 (упоряд.)
- Бронников В.Д. 6265
- Бруд В.С. 1630 (ред.)
- Брут Р. 1386
- Брюховецький В.С. 213
- Бубнов А. 6322
- Будберг Р. 4636
- Будз П. 5298
- Будзинський О. 3072
- Будков Д.В. 3631, 5431, 5432
- Будрович Б. 6072 (рец.)
- Будьонний (Буденний) С.М. (5167),
6717 (передм.)
- Бузало В. 1062, 1072, 4207, 4870,
4885, 4915, 5909
- Буйвол Б. 214
- Буйский А. 6323
- Буйских Б.Н. 6720
- Букреєва Т.Т. 1188
- Булат Т. 2600
- Булах В.И. 6739
- Булах Г. 3311
- Булгаков В.В. 5509 (пер.)
- Булгаков М. (496)
- Булда А. 1825–1827
- Булкін Г.П. 833
- Бульба Т.С. 5609
- Буравченков А.О. 2281 (рец.), 3507,
4046, 4208, 4397
- Буравченкова С.Б. 664, 2346
- Бурачек М. 24
- Бурик А.И. 6224 (упоряд.)
- Бурім Д. 98
- Буркут І.Г. 1387, 6118 (передм.)
- Бурлака, отаман (4698)
- Бурлака С.І. 205, 4746
- Бурлачук В.Ф. 2418
- Бурмака В.П. 1684, 3857
- Бурнатович О. 215
- Бурнашов Г.В. 1388
- Буряк Л.І. 96, 1685, 4070
- Бутенко В.І. 4961, 4962, 5727
- Бутівщенко С.В. 1828–1830, 3800
- Бутович М. 1389, 1551, 3563, 5136
- Бутовський А.Н. 3959 (постатейн.
поясн.)
- Бутрин М.Л. 2040
- Бухало Г. 2104 (уклад.)
- Буценко А. 665
- Бучинская Л.М. 857
- Бушак С.М. 4071, 4479
- Быструков В. 3528, 3978
- В.Б. 901
- В.В. 1087 (рец.)
- В.Г. 4003, 5668
- В.К. 39, 2518, 2577, 2579, 3532, 6255
- В.К. див. Кедровський В.
- В.Л. 56 (пер.)
- В.П. 1276, 2918
- В.Т. 5289, 5414, 5508
- В.Ф. 5136
- Вер-а І. 5331
- В-к 3736
- В-ця І. 5399

- Вавилов С.І. 2193 (ред.)
 Вайз Ч. 974
 Вакулишин С. 2222 (уклад.)
 Вакуловський В. 4521
 Вакулюк П.Г. 2279
 Валентин А.А. 4637
 Валер Б. 667, 668
 Валігурський П.О. 2684
 Валійський А. 1189, 5094
 Валл В. 3073
 Валь Э.Г.Ф. 216
 Ванцак Б. 669
 Варава Т.В. 1764
 Варавва (Варава) О. 1686, 2517,
     3249 (упоряд.)
 Вараниця В.І. 1221, 4982
 Вараниця І. 2513, 2685
 Вараниця Н. 217
 Варварів К. 97
 Варварцев Н.Н. 1765
 Варгатюк П.Л. 578 (уклад.),
     2512 (ред., передм., прим.), 2686,
     3722 (рец.), 6160, 6612
 Варгатюк С.В. 5433–5435
 Варзар І. 2390
 Варлыго А. 4034 (підгот.)
 Варнашов Ф.П. 2421
 Вартанов Г.И. 6838 (ред.)
 Варфоломеєва Т.В. 969
 Варшавчик М.Я. 2204
 Василевський 670
 Василевський П. 3314
 Василенко Л.А. 403, 2773, 3680
 Василенко М.П. (102, 480, 507,
     1711, 1939), 4450, 4486, (4535)
 Василенко П. 218
 Василев (Васильев) Б. 1995, 5003
 Васильев И.В. 851 (ред.)
 Васильев В.О. (Васильев В.А.) 83–
     6 (ред.), 5437, 6190 (ред.)
 Васильківський Л. 1603
 Васильченко О.П. 3141
 Васильченко С. 671
 Васильчук Г.М. 6459
 Василюк П. 25
 Васковський Р.Ю. 219, 220, 4703,
     4747–4753, 4871, 5438, 5439
 Вассиян Ю. 5730
 Васькович Г. 1831, 1832, 2499 (пе-
     редм.), 3801, 4522, 5610
 Васюта І. 5889, 6047
 Ваткевич В.І. 853
 Ватуля Ю.А. 672
 Ваш І.М. 6227 (ред.)
 Ващенко Г. 221, 1833
 Вегеш М.М. 6119–6121
 Веденєєв Д.В. див. Вєденєєв Д.В.
 Великий В. 5761
 Великочий В.С. 4704, 5700–5702,
     5768, 5890, 5950
 Величко А.М. 2167
 Велівченко І. 3315
 Венгринович С. 5301
 Вербilenko Г.А. 4705
 Вербицький І. 5334
 Вервес Г.Д. 2362
 Вергетел А.Г. 2215, 2269
 Вергун М. 2688
 Верес М. 5731
 Вересовська Т.В. 1764
 Верига В. 223–225, 1190, 5732–
     5735, 6077, 6326
 Веринський Л. 3548
 Верменич Я.В. 4480
 Вернадський В.І. (Вернадский
     В.И.) (213, 1286, 1764, 1810,
     1813), 2500, 3967, (4430), 4450,
     (4479), 4501, (4508), 4624, (5599)
 Верниволя В. 4321
 Верстюк В.Ф. 62 (авт. вступ. ст.,
     уклад.) 226, 1191, 1192, 1197
     (рец.), 2197–2199, 2281, 2319,
     2324, 2335, 2494 (упоряд.), 2689–
     2692, 2937, 2938, 3074,

- 3507 (ред.), 4104, 4754, 4796, 5004, 6327–6329, 6364, 6397, 6623, 6624
- Верховлюк В.М. 6266
- Веселовський П. 4288
- Веснянський З. 5095
- Ветров Р.И. див. Ветров Р.І.
- Вечерко Р.М. 6236 (уклад.)
- Вечерський В. 5579 (упоряд.)
- Веденеев (Веденеев, Веденеев) Д.В. 98, 509, 945, 1604–1608, 1630, 1656, 2662, 3630–3635, 4398, 4399, 4402, 4738, 4890 (упоряд.), 5431, 5432, 5440, 5441, 5895 (упоряд.)
- Ведіна В.П. 5509 (пер.)
- Вежбенець В. 5948
- Ветохіна В.О. 4070
- Ветров І.Г. 1222, 1223
- Ветров Р.І. (Ветров Р.И.) 673–678, 843, 845, 2282
- Виговський М. 1223, 3636
- Видрик В. 99
- Винар Л.Р. 2, 228, 1390, 1954 (рец.), 1959 (упоряд., біогр. нарис), 2457 (рец.), 2693, 2698 (передм.), 2736 (ред., вступ. ст.), 2973, 4481
- Винник І. 5302
- Винницький З. 3075
- Винницький Р. 2514, 3530, 3548
- Винниченко В.К. 17, (151, 164), 229–232, (350, 353, 403), 423, (440, 461, 471, 473, 507, 553), 679, 946, (994, 1013, 1048), 1284, (2012, 2015), 2459, (2503), 2511, 2694, 2695, (2978, 3280, 3281, 3520, 3732), 4073, 4638, (4693), 4755, 5039, (5069, 5648), 5736, 6333
- Винниченко І.А. 1687, 6817 (ред.)
- Виноградова А. 4074
- Виноградова З.І. 6769
- Виноградская С.П. 6460
- Винокур І.С. 2383
- Винокурова Ф.А. 4706
- Вирорий В. 3637
- Виселенець Г. 3802
- Вислоцький І. 1552, 5303, 5304
- Висоцький О.Ю. (А.Ю.) 680–683
- Виталин 6330
- Витанович І. 684, 1130, 1167, 3213, 4289, 5005, 5929
- Витвицький С. 3076, 5661
- Виткалов В. 1688
- Витман К.Н. 3317
- Вишиваний В. див. Габсбург В.
- Вишнівський О. 1193, 5097, 5250, 5253 (упоряд.), 5305, 5306
- Вишніцер М. (1322)
- Віатор 4075
- Вівчаренко О.А. 2229, 2974, 5920
- Візнович І. 1553
- Вікторов [Б.] 6625
- Вілінський О. 3142
- Вільсон Т. 5536
- Вільшина І.П. 4757
- Вільшина М.М. 6331
- Вінграновський М. 234
- Вінницький С. 4639
- Віntonяк І. 3318
- Вінцковський Т.С. 2697, 3319, 3320
- Вінюкова В.М. 2114
- Вірний 5401
- Вірник Д.Ф. 6580 (ред.)
- Вітенко О. 1224
- Вітик С. 7, 3638, 5737
- Вітовський Д. (3550, 5764, 5765, 5950, 5963, 5989)
- Вітряна Г.В. 6194 (упоряд.)
- Владимиров В. 2285
- Владимирский М. 2286
- Владіміров (Владимиров) М. 6553, 6626
- Власівський К. 686
- Власовський І. 2115, 2116, 3912, 4570, 5630

- Воблий В. 947
 Воблий К.Г. 687
 Вовк А.А. 6720
 Вовк Л.П. 1834, 1835
 Вовк П. 5738
 Вовк Ю.Є. 948, 2975, 4182–4185,
     4873, 4874
 Вовчик-Блакитна М. 739 (упоряд.)
 Водотика С.Г. 6267
 Водяний Я. 3531, 4640, 5332
 Возіанов В. 6770
 Возняк М. 949
 Возняк С.М. 966
 Войналович В.А. 1330, 3913, 6791
 Войналович О. 3804
 Войнаренко О. 26, 235, 3979, 4038
     (уклад.)
 Войтович А.Е. 688, 712
 Войтович З.Ф. 689
 Войценко О. 2202
 Войцехівська І.Н. 2204, 2216
 Войцеховский А.А. 6268
 Вол Б. 2376
 Волик М.П. 2348
 Волин 60 (ред., передм., прим.)
 Волин В. див. Эйхенбаум В.М.
 Волин С. 690
 Волинець А. (1200)
 Волинець Н. 6001 (упоряд., ред.)
 Волинець С. 2239 (упоряд., ред.),
     2699, 5739, 6007
 Волицький В. 1554, 2515, 5307,
     5740
 Волін М. 691
 Волк С.С. 61 (ред.)
 Волков А.М. 3177 (передм.),
     6634 (ред.)
 Волковинський В.М. (Волковинский
     В.Н.) 236–238, 1194, 3096 (ред.),
     3322, 6702, 6781 (упоряд.)
 Волконский А.М. 84 (передм.)
 Волобуєва А. 2700, 3896
 Воловик В. 537 (післямова), 2701,
     2702, 5006
 Воловик О. 5242
 Волович В.И. 2417
 Волович П. 239
 Волонтер М.П. 6740
 Волосевич М. 2516
 Волосянко Л.Р. 5703
 Волошин А. 1836
 Волошин Р. 2703
 Волошин Ю.А. 3263
 Волошинов К. 3805
 Волошко О.О. 2976, 3214, 3215
 Волощенко О.М. 2117
 Волошук, отаман (5179)
 Вольская З.П. 972 (пер.)
 Вонсович Г. 240
 Вороненко В.В. 1711
 Воронин Олександр 2145 (упоряд.,
     ред.), 3921 (упоряд., ред.), 4576
     (упоряд., ред.), 5641 (упоряд.,
     ред.)
 Воронин Олексій див. Варавва О.
 Воронкова Т.І. 2200 (уклад.)
 Воронянський О.В. (Воронянский
     А.В.) 2601, 3158, 3159, 3216–
     3218, 3639
 Воскобійник М. 241, 2118
 Воскобойнікова-Гузєва О. 1961
 Воскресенський М. 242
 Врангель П.М. (П.Н.) 27, (1190,
     4712, 4958, 4984, 4997, 5255, 6164,
     6323, 6438)
 Врублевська В.Б. 1752 (ред.)
 Врублевський В.Г. 4482, 4875,
     5596 (передм.), 6461
 Вуль Р.М. 6237 (уклад.)
 Вышевич К. 3640, 4076
 В'язін К. 6627
 В'язовецький В.М. 840

- Г.Г.** 5270
Г.Л. 3331, 3433
Гл. Л. 513
Гabor B. 6004 (уклад.)
Габсбург B. (1392, 1507, 4318), 5951, (6104)
Гаванський Р. 5331
Гавриленко М.О. 6158 (ред.)
Гавриленко О.А. 358, 3015–3017, 6334, 6335
Гаврилів Б. 5741, 5768, 5950
Гаврилко B. 1766
Гаврилко M. (2033)
Гаврилов Г. 5308
Гаврильченко О. 694, 1996
Гаврилюк Г.І. 2977, 3324, 3325, 4323, 4324, 5444
Гаврилюк I. 2519, 2520, 3533
Гаврилюк Л.О. 6796
Гаврищук А.П. 840, 1838, 4050
Гаврюшенко Є.Ю. 6336
Гавсевич П. 3182, 5007
Гаєвський Б.А. 2434
Гаєвський Л. 5337
Гай A.I. 205 (ред.)
Гай Ю.І. 6337
Гай-Нижник П.П. 1225–1227, 3160, 4077, 4186, 4187, 4249–4253, 4290, 4325, 4400, 4401
Гайвас Я. 2704
Гайворонський М. 5952
Гайда Ю.І. 5742
Гайдалемівський П. 695, 4445, 4524
Гайдош A.I. (упоряд.) 6099
Гайдуков Л.Ф. 1609, 1630, 4402
Гайдулін О.О. 2288
Гайдучок С. 5309
Гайова О. 20 (упоряд.), 2188 (упоряд.), 4586 (упоряд.), 5648 (упоряд.), 6104 (упоряд.)
Галабутська Г. 3879
Галаган M. 28, 2705, 3326, 3534
- Галайбіда А.М.** 2602, 2603, 4707, 4736
Галайчук B. 1610, 2706, 3641, 5445
Галан B. 1555, 2543, 5310–5312, 5333, 6018
Галенко О.І. 1330, 2978, 2979
Галин M. 3535
Галичанський О. див. Копцюх О.
Галичин Д. 5743
Галій M. 268 (упоряд.)
Галузо P. 2997 (передм.)
Галушка I. 3980
Галушко Є.М. 5744, 6338
Галушко M.B. 158, 6088
Гальвин A. 4641
Гальчевський-Орел Я., отаман (5025)
Гальченко B. 1252 (рец.)
Галюк B.Г. 1134
Гамалій Г.І. 2255
Гамрецький Ю.М. 229 (передм.), 696–698, 845, 2533 (передм.), 2604, 2707, 3077, 3914, 6269–6272, 6320 (ред.), 6339, 6394 (відп. ред.), 6397, 6437, 6462
Ганжа I.X. 6614 (рец.), 6628
Ганжа O.I. 941–943, 950, 2442 (упоряд.), 2969, 2970, 6456, 6629, 6630
Ганкевич L. 5745, 6049
Ганко T. 244, 2708
Гапченко П.Б. 1962
Гарань O.B. 699, 739, 2324, 2335
Гарасимів Ю. див. Герасимів Ю.
Гарат P. 6078
Гареколь B.C. 6238
Гарнага I.B. 6157 (упоряд.), 6194 (упоряд.)
Гарчев P.I. (P.I.) 853, 865, 2709, 2710, 3327, 6340, 6341, 6462 (рец.), 6705, 6706, 6741
Гарчева L.P. 2696, 2711, 2980, 3328, 3329, 3643, 3644, 6342

- Гаспаррі, кардинал **5536**
Гвоздик В.С. **700, 701, 2696, 2712–2714, 3270**
Геєць В.М. **1235** (рец.)
Гейченко, отаман **(4698)**
Гелей С.Д. **100, 101, 951, 1131, 1134, 1135, 2264** (ред.), **3235** (рец.)
Гендлер М. **29**
Геник М. **4759, 5948** (ред.)
Гентош Л. **2119, 4629** (вступ. ст.), **5446, 5891**
Герасим М. **5250**
Герасименко В. **5378**
Герасимів (Гарасимів) Ю. **4642, 5332**
Герасимович І. **6239**
Геращенко Т.С. **245, 685, 702–705, 2816, 3330, 3496**
Герета І.П. **1997, 5746**
Гержод Г.І. **2426** (уклад.)
Геродот Д. **2715**
Герчанівський Д. **1556, 1565**
Гетьман П. **4081**
Гетьманець Г. **3264**
Гец М. **4403**
Гинзбург-Наумов А.М. (Гинзбург А.) **3161, 3197** (ред., вступ. ст.)
Гирич В. **3878** (передм., уклад.)
Гирич І.Б. **102, 103, 246, 1286, 3878** (передм., уклад.)
Гирський Д. **247**
Гиря В.І. **6121**
Гирявец Т.А. **6236** (уклад.)
Гіжовський В. **2521**
Гікавий М. **2716**
Гірний О.І. **6075**
Гірняк Й. **2522, 4643, 5662**
Гірняк К. **248**
Гірняк Н. **1391, 1392, 1595** (передм.), **5314, 5663, 5747, 6009**
Гладилович І.К. **4083**
Гладкий Г. **1393**
Глазов Л.М. **249, 6216** (відп. ред.)
Глембоцька А. **3332**
Гловінський Є. **2952, 3756**
Гломозда К.Ю. **1063–1066, 1423, 2981**
Глушаченко Є. **6273**
Глушківський Т. **5051**
Гмиря А. **6273**
Гнатевич Б. **1422, 1516** (ред.), **3389, 4341, 5142, 5954, 5964**
Гнатишак М. **1228–1233, 2983**
Гнатишин І.М. **6142**
Гнатюк С.Л. **4047**
Гніздило О.С. **1110** (упоряд.)
Гнойовий І. **2717, 3536**
Гогулова О.М. **706**
Год Б.В. **6599, 6600**
Год Б.В. **952**
Голев В.М. **840**
Голій М. **6631**
Голинський П. **5333**
Голікова О.М. (Голікова Е.М.) **707, 846**
Голубуцький П.В. **1963, 4556**
Головань В.І. **3333**
Головатенко В.І. **967, 1051**
Головатий С. 4 (вступ. ст.), **2477** (вступ. ст.), **3948** (вступ. ст.), **4608** (вступ. ст.), **5652** (вступ. ст.)
Головацький І. **1394, 1395**
Головач Ф.В. **6632**
Головащенко М. **5566** (передм.)
Головко О.М. **2218** (ред.)
Головко О.Ф. **4964**
Головко Т. **250**
Головня В.Я. **3941** (передм.)
Головченко В.В. **3334, 5447**
Головченко В.І. **647** (рец.), **953**
Головченко Г.Т. **2417**
Голоскевич Г. **4760**
Голота Л.В. **406** (уклад.)
Голуб А.І. (А.И.) **220, 708, 709, 1557,**

- 2289, 2774, 2984, 4761, 5315**
 Голубев А.В. **6259** (ред.)
 Голубець М. **1569** (передм.), **2280, 5800**
 Голубко В.Є. (В.Е.) **1048, 1396, 1614, 2751, 2752, 3321** (ред.), **3335–3339, 3354, 3623, 3645, 3743, 4326**
 Голубович В.А. **(197, 209, 733, 3746, 3754)**
 Голубович С. **(5752)**
 Голушко Н.М. **6496** (ред.)
 Гольдельман С.І. **(1276), 1287–1289, 1627** (рец.), **3265, 5052**
 Гольденберг Л.І. **6839** (уклад.)
 Гольденвейзер А.А. **30, 31, 2523, 3982, 4644, 6240**
 Гольдштейн М.І. **1290**
 Гольдштейн Р.І. **1320** (уклад.)
 Голяк В. **5761**
 Гомзин Б. **4101, 4102**
 Гомотюк О.Є. **1103, 2605, 2606, 2718, 2719, 2985–2988, 3063, 3078, 3266**
 Гон М.М. **710, 711, 5940–5943, 5947, 5948**
 Гонта Д. **5316**
 Гонтар О. **712, 3063**
 Гончар Б.М. **5448**
 Гончар О.Т. **2458** (ред.), **2687** (ред.)
 Гончаренко А. **3331, 3340, 3537**
 Гончаренко В.В. **1132, 3146**
 Гончаренко В.Г. **2310** (ред.)
 Гончаренко В.Д. **2312, 2439** (уклад.), **3042, 3079, 3242, 6463**
 Гончаренко М.В. **2362**
 Гончаренко М.Г. (Н.Г.) **6343, 6462** (рец.),
 Гончаренко С.У. **3843** (ред.), **6817** (ред.)
 Гончарук Г.І. **508** (ред.)
 Гонюкова Л.В. **1839, 2989, 4029** (пе-
     редм.)
 Горак В.С. **1169, 1170, 1196, 4292, 4762, 4763**
 Горак С. **1611**
 Горбай В. **6010**
 Горбань Т.Ю. **1767–1769, 3285**
 Горбань Ю.А. **2337, 6742**
 Горбатенко В.П. **2242** (упоряд.)
 Горбацьо І. **3547**
 Горбач Н.Я. **6771**
 Горбачева Л. **5317**
 Горбик В.О. **90** (ред.)
 Горбовий М. **3550, 4378**
 Горбунова Є.І. **6158** (упоряд.)
 Гордиця К. **2432**
 Гордієнко В.І. **1397, 3341, 5955, 5956**
 Гордієнко Г. **3342**
 Горелик С. **4764, 6344**
 Горевалов (Горевалов) С.І. **2041–2043, 2290, 5098**
 Горелов В.І. **2291, 3343, 3344, 4327–4329, 4571, 4572**
 Горинь Г. **5957**
 Горкіна Л. **1104**
 Горлач Н.І. **2417** (ред.)
 Горовский Ф.Я. **3269, 5945**
 Городецкий Е.Н. **2720, 6714** (ред.)
 Городня Н.Д. **1612, 4404, 5448–5450, 5459**
 Городський З. **2524**
 Горшков В.П. **713, 1291**
 Горький М. **3676** (ред.), **5056** (ред., післямова)
 Госедло В.І. **2292**
 Гофман М.Ф. **2511**
 Гошовський М.М. **2401**
 Гошуляк А.І. **902, 4765–4768, 4876, 4942, 5053, 5440**
 Гошуляк І.Л. (И.Л.) **423, 474, 509, 685, 954, 955, 1048, 2721–2724, 2937, 3143, 3634, 4084, 4708,**

- 4877–4879, 4942, 5748, 6612** Гриневич Я. **5100, 5664, 5750, 6011**
Граб П. 3080 Гринів О. **1720, 6123**
Грабар С. 2436 (рец.) Гринько Г. **6805**
Грабовецький В.В. 5749, 6092 Грицай О. **5101, 5102, 5318**
 (передм.) Грицак Є. **2044**
Грабович Г. 1998 Грицак Л.Й. **257**
Грабовський С. 251, 956, 957, 2293 Грицак П.І. **6124**
Грановський Б. 4483 Грицак Я. **258, 259, 352 (передм.),**
Гранчак І.М. 834, 6122, 6141 (ред.) **2295, 2304 (ред.), 2321**
Грациози А. 1197 Гриценко А.П. **260, 2609, 2610,**
Гребенников В.Н. 2308 (ред.) **2726–2728, 3096, 3194, 3646, 4088,**
Гребенікова О.В. 6464 **4771, 4772, 4942, 6345, 6397,**
Гребенюк Г.С. 1195, 1572 **6582 (ред.), 6601–6603**
Греків (Греков) О. 3538, (5114) Гриценко І.С. **261–265, 998**
Греков І.А. 6465 Гриценко О. **266**
Гремучанський М. 714 Грицюк В.Є. **716**
Греннер В. 4271 Гришко В. **267, 4880**
Грень З.Т. 4709 Гришко Г. **2526**
Греченко В.А. 2294, 2307, 3806 Грищенко М.М. **6825 (ред.)**
Гречило А. 1067 Грінберг А.Й. **1964**
Грибоєдов С.В. 2607, 2608 Грінченко В.Г. **6633**
Григоренко В.Т. 1398, 3345, 5982, Грінченко М.М. **(108)**
6098 Грінченко Т. **5103**
Григоренко О.П. 2990 Грінченко Ф. **5250 (ред.)**
Григор'єв М., отаман (Григорев, Гри- Громов С.Е. **717–719, 865**
горієв, Григорьев) (7, 1196, 1218, Громова З.М. **6253 (упоряд.)**
5128, 6439) Громова І.А. **6466**
Григор'єва Л.В. 3346 Громова М.П. **6802 (рец.)**
Григорій Н. Я. (Григорий, Григо- Грузін С.П. **6231 (відп. ред)**
рієв Н.) 32, 137, (243), 252–256, Грушевська К. **2729**
286 (вступ. ст.), 715, 1613, 2525, 2725, Грушевський М.С. **(58, 102, 128,**
(2818), 4769, 4770, 4823, 5099 **163, 169, 192, 226, 234, 246), 268–**
Григорович М. 3347, 3348, 3550 **270, (304, 375, 397, 473, 507), 720,**
Григорук Е. 6356 (ред.) **(771, 984, 985, 996, 1003, 1013,**
Григорук І. 4085 **1016, 1022, 1086, 1123), 1238,**
Григорчук П.С. 4086, 4087 **(1268, 1322, 1647, 1689, 1691,**
Григорьев Н.О., отаман див. Гри- **1748, 1800, 1803, 1813, 2167, 2401,**
гор'єв М. **2458), 2527, 2598, (2600, 2626),**
Гримич Г.М. 3349 **2687, (2689, 2690, 2693), 2730–**
Гриневич В. 1423 **2742, 2772, (2796, 2843, 2852,**
Гриневич Л. 108 (упоряд.), 1423, **2855, 2872, 2874, 2881, 2890, 2894,**
6708–6710 **2911, 2912, 2973, 2974), 2991,**

- 2992, (2998, 2999, 3001, 3005, 3011, 3013, 3024, 3061, 3067, 3078), 3081, 3082, (3149, 3167, 3172, 3282, 3292, 3298), 3331, 3350, (3645), 3647, (3712, 3742), 3746, (3768, 3785, 4481, 4626), 4773, 4774, 5451, (5782, 5806), 6333
- Грушевський О.С. (1976, 3767), 3807, 4557
- Губа А.В. 1399
- Губа П.І. 137, 2045, 2046, 2611
- Губар А. 2120
- Губерський Л.В. 1013 (ред.)
- Губерський М.М. 837 (ред.)
- Губський Г.І. 1400
- Губський П.В. 4089
- Губський С.І. 3144, 3351, 4710
- Гудзенко П.П. 6343 (рец.), 6604
- Гудзій Ю. 4525
- Гудзь В.В. 721, 761
- Гудь Б. 1614
- Гуковський О. (Гуковский А.) 1615, 4405, 5452
- Гулий-Гуленко А., отаман (1202)
- Гуль Р.Б. 3983
- Гуляй І. 6012
- Гулянович Г.Д. 2743
- Гуменюк С.К. 2383, 4775, 6346, 6711, 6712
- Гуммерус Г. 3984
- Гунчак Т. 10 (ред.), 15 (упоряд.), 104, 575 (упоряд.), 722, 1292, 2493 (упоряд.), 2744, 3083, 3267, 3268, 3963 (упоряд.), 4090, 4618 (упоряд.), 4776, 4852 (ред.), 5054, 5658 (упоряд.), 5751, 6072 (ред.)
- Гупан Н.М. 1840, 1841, 2332
- Гура В.К. 723
- Гуржій І.О. 1316 (відп. ред.), 6607 (ред.)
- Гуржій О.І. 2324, 2335
- Гурін О.О. 6274
- Гурко В.І. 4028
- Гурський В.А. 105
- Гурянський З. 4735
- Гусев-Оренбургский С.І. 5055, 5056
- Гусева Л.В. 6161 (уклад.)
- Гусейнов Г. 396 (підгот. публ.)
- Гусєв В.І. (Гусев В.І.) 713, 724–731, 902, 1291, 1293–1298, 2443 (упоряд.), 2612, 2745, 2993, 3061, 3285, 4881, 5069, 6347
- Гутковський В. 106
- Гутник С.М. 4396
- Гутянський С.К. 6806
- Гуцал П. 5752
- Гущулак М. 5665, 5753
- Гучва І. 732, 4736
- Д.М. 1304
- Д-їл П. 1502 (пер.)
- Д-ко Д. див. Дорошенко Д.
- Д-ко Ф. 5337
- Дм. Ів. 5047
- Дор-ич Ол. див. Дорошкевич О.
- Давиденко В. 3084
- Давидів І. 4000
- Давний Р. див. Дацкевич Р.
- Давыдов М.И. 857
- Даневич С.Г. 2200 (уклад.)
- Даненбург В. 6715 (рец.)
- Даниленко В.В. 1842, 3808, 3809, 5459 (ред.)
- Даниленко В.М. 2215, 2269, 3810
- Данилович В. 6348
- Данилюк Д.Д. 6125, 6126
- Даскалюк О. 4965, 5453
- Даренський В. 6467
- Дашкевич А. 1618
- Дашкевич Б.Н. 6605
- Дашкевич Р. 1401, 1558, 1559, 3360, 4777

- Дашкевич Я.Р. 107, 271, 1422 (передм., післямова), 1423 (упоряд., передм.), 2746, 3389 (передм., післямова), 4341 (передм., післямова), 5142 (передм., післямова), 5944, 5964 (передм., післямова)
- Дегтяренко ... 33
- Дегтяренко Л. 2079
- Демартино А.П. 1195, 1299
- Демиденко А.П. 2458 (упоряд., прим.), 2687 (упоряд., прим.)
- Демидчук С. 2748
- Демкин И.В. 2749, 6161 (уклад.), 6192 (уклад.)
- Демочко В.К. 3716
- Демський С.Е. 2406
- Демченко М.В. 2319
- Демчук Г. 5319
- Демчук Е.І. 2994, 3648, 4406
- Демчук П.О. 2288
- Демчук Т. 6019
- Демянко О.М. 3352
- Дем'яненко Б.Л. 2750
- Дем'яненко Н.М. 1843–1848
- Дем'яненко О.М. 3061
- Дем'янчук Г.С. 417 (передм.), 2047, 4779, 4780, 5008, 5555, 5704
- Демянчук М. 5892
- Денисенко А.В. 2613
- Денисенко В. 3897
- Денисенко Н.Н. 2421
- Денисенко О.А. 4467, 4484
- Денисов В.Н. 1655 (ред.)
- Денисов С.В. 6241
- Денікін А.І. (Деникін А.І.) (7, 340, 1428, 1569), 3353, 4028, (4258), 4376, 4645, (4673, 4984, 5065, 5066, 5218, 5353, 5376, 6229, 6240)
- Депенсер С. 5754
- Дергачов О. 506 (ред.)
- Дерев'янко С.М. 5705, 5768, 6743
- Дереш М. (6013)
- Державник Д. 4092
- Держалюк М.С. 1616, 3649, 3650
- Дериколенко О.І. 842 (ред.)
- Деркач Г. 4048
- Деркач Л.В. 959
- Деркач П. 5666
- Дехтярьова Н.А. 2419 (упоряд.), 2420 (упоряд.)
- Дешко Г.П. 6349
- Дещинський Л.Є. 2751, 2752, 3061, 3321, 3354
- Дєдик О. 5959
- Джеджула А.О. 6555
- Дженоккі Д. 5533
- Дзеверін О.Г. 6816 (ред.)
- Дзейко Ж.О. 960, 2995, 4188, 4883
- Дзера О.В. 2405 (ред.)
- Дзерович Б. 4884
- Дзюба І. 1017 (вступ. ст.), 1689, 2433 (передм.), 2874 (вступ. ст.), 3456 (вступ. ст.), 5988 (вступ. ст.)
- Дзюба О.М. (Дзюба Е.Н.) 2198, 2199
- Дзюбко І.С. 2645 (рец.)
- Дзябенко Я. 3539, 3540
- Діброва С.С. див. Діброва С.С.
- Дивнич Ю. див. Лавриненко Ю.
- Дидик Є. 5332
- Диканько М. 3880
- Диманштейн С.М. 2875 (ред., передм.)
- Динга А. 6773
- Дипломат 5454
- Дическул В.М. 2268, 2432
- Дичко О.О. 2323
- Дичковська Г. 735
- Діброва Г. 4440
- Діброва (Діброва) С.С. 734, 6415 (упоряд.)
- Дівак В.В. 961
- Дівільківський А. 6693
- Дівнич А. 5107, 5108, 5336
- Дігтяр П.А. 2296, 2361

- Діденко В.В. 2297
 Діденко Г.Д. 6607
 Дідківська Г. 5556
 Дідушок В. (1394, 1395)
 Діптан І.І. 6556, 6557
 Дмитриев И.П. 3086
 Дмитришин В. 2753
 Дмитрів В. 34
 Дмитрів І. 2614
 Дмитрієнко (Дмитриенко) М.Ф.
     1235, 1239–1243, 1262 (ред.),
     2050, 3165, 4254, 4330, 4885, 4967,
     6275–6277, 6380 (рец.), 6558
 Дмитрій (Рудюк), ігумен 2121
 Дмитро В. 4383, 4388
 Дмитрук В.М. 835 (ред.), 1402, 4331
 Дніпровий М. 4093
 Дністрянський М.С. 962
 Дністрянський С.С. (507), 4886,
     (5888), 5893, (5908, 5915, 5916,
     5921)
 Добржанський О. 6127
 Добриловський М. 4969
 Добробог Л.М. 361
 Добровольський Л. 6832
 Добромиль див. Гец М.
 Добрунова Л.Е. 2615, 3762
 Добрянський А. 2529
 Добрянський М. 273, 4818 (уклад.)
 Довбуш Л. 5755
 Довгаль С. 2754
 Довганич О.Д. 834
 Довжук І.В. 4189
 Доленга С. 4094, 4095
 Долинський Д. 274–276, 4781
 Долішній М.І. 6491 (відп. ред.)
 Долуд А. 5110
 Дольницький М. 5376, 5558, 5738,
     5756, 5960
 Домарацький А. 2869 (уклад.)
 Домашовець В. 2123
 Домбровський О.І. 3356–3358
 Донцов Д. 277–280, (322, 482, 530),
     3652, 3986, 5757
 Дорожинський П. 1403, 3359
 Дорошенко В. 49 (рец.), 229 (рец.),
     281, 282, 737, 1392, 1999, 2755,
     2756, 5758, 6239 (рец.)
 Дорошенко Д.І. (Д.И.) 49 (рец.),
     (98), 108, (164), 283, 1401, (1604),
     2124, 2280, 2298, 2530–2533, 2757,
     2766, 3331, 3360, 3604 (рец.),
     3881, 3968, 3987–3990, (3997,
     4019), 4096, 4097, (4103), 4333,
     4407, 4408, (4419), 4648, 5320,
     5561–5563, 5594
 Дорошенко М. 35
 Дорошенко (Дорошенко-Савченко) Н.
     1560, 2534
 Дорошкевич Б. 4526
 Дорошкевич В. 6351
 Дорошкевич О. 3813, 3818
 Дорошко М.С. 738, 6469
 Досвітній О. 5930
 Доценко О. 298 (рец.), 3361, 3362,
     4782, 5009–5012, 5111, 5112
 Драбкина Е. 2875 (уклад.)
 Драбкина С. 3676 (пер.)
 Драган А. 36, 2051, 2758, 2772
 Драгоманов М. (3145)
 Дражевська Л. 9 (ред.), 10 (ред.),
     1588 (ред.)
 Древаль Ю.Д. 716
 Дробатий І. 3363
 Дробот І. 6128
 Дроб'язко П.І. 2299
 Дровозюк Л.М. 1849–1851, 3814
 Дрогомирецька Л. 5931
 Дрожжин В.П. 1296
 Дроздовська О.Р. 5706
 Друмов В.І. 109, 4049
 Дуб В. 4098
 Дуб Я. 284
 Дубасенюк О.А. 2313 (ред.)

- Дубенецкий Н.О. 6634
 Дубина М. 2000
 Дубинський І. (Дубинский И.В.)
     6715
 Дубів В. 4649
 Дубко Ю.В. 6352–6355, 6470–6476
 Дублянський А. 5631
 Дубнов С.М. 1307 (вступ. ст.)
 Дубрава О.П. 939, 963–965, 6477
 Дубрівний П. 3541
 Дубровіна Л.А. 1965, 1966, 1979,
     2273, 4560
 Дубровський В. 285
 Дубровський П. 110, 1404
 Дуда А. 5113
 Дуда М. 2535
 Дудикевич О. 5760
 Дудко Л. 5321
 Дудко О.О. 2125, 2617
 Дудко Ф. 2536, 3547, 3550, 3551,
     3991, 4099, 5322
 Дужий П. 2760
 Дукельський С.С. 733 (ред.), 6478
 Думинець І.О. 454, 5854
 Думін О. 37, 1405, 1406, 1441, 1561–
     1563, 2553, 3365, 3409, 3410,
     3542 (рец.), 3549, 3551, 4007,
     4053, 4343, 4344, 4380, 4409, 4417,
     4659, 5033, 5114, 5115, 5158, 5159,
     5332, 5473, 6050
 Дурбак І. 38, 1564, 3653, 5667
 Дутка А. 214
 Дутка В. 4658
 Дутчак Г.О. 1630
 Дьяков, отаман (4698)
 Дьяченко А.Д. 6278
 Дюмин А.З. 2309
 Дягилев Е.В. 6224 (упоряд.)
 Дядюк М. 4350 (уклад.)
 Дяків Я. 5116
 Дяченко П. 5250
 Дячук Л.В. 2440
- Е.Х. 3589
 Е.Ч. 4941
 Евдокимов А. 6635
 Егорова М.Г. 1285 (ред.)
 Ейдеман Р. 552, 2761, 4100, 4784
 Ейдис Ф. 5059
 Ейхельман О. 4594
 Елагин В. 1300
 Елисаветский С.Я. 2301
 Еллан-Блакитний В. див. Блакит-
     ний В.
 Ерде Д. 740, 928, 2950, 2951
 Ермаков В.Д. 1198, 1199
 Ернст Ф. 1743, 2221 (ред.), 3895,
     4625
 Ерхов Г.П. 852
 Ефремов С. див. Єфремов С.
 Ешпанов В.С. див. Єшпанов В.С.
- Євінтов В.І. 1655 (ред.)
 Євлогій (Гутченко), архімандрит
     2126
 Євсеєнко І.В. 3655, 3656
 Євселевський Л.І. 1690, 3272
 Євсєєв О.І. 6186 (ред.)
 Євтимович В. 1407, 2537, 3366,
     3542, 3543, 3550, 3992, 3995, 3996,
     4334, 5117
 Євшан М. (373), 5867, 5961
 Єдлінська У. 20 (упоряд.)
 Єкельчик С. 1301, 1302
 Єленський В.Є. 2127
 Єльчанінов М.О. 6479
 Ємельянов В. 6441 (упоряд.)
 Ємельянов М.В. 2338
 Ємець В. див. Войнаренко О.
 Єнакаєва О. 2762
 Єндик Р. 1252 (передм.)
 Єремієв К. 6356
 Єреміїв М. 1565, 2763
 Єрошевич П. 3993, 5118
 Єсипенко Д.М. 2924 (уклад.)

- Єфименко О.Г. 741–743
 Єфремов С.О. (102, 103, 246, 507),
     2001, 2052, 2764, 2921,
     4284 (вступ. ст.), 4450, 4785, 5559,
     6228
 Єфремова Н.В. 4335
 Єшпанов (Ешпанов) В.С. 3654,
     3657–3659
- Ж**аботинський В. (1312)
 Жванко Л.М. 1852, 4255, 4336, 4487
 Желкова Л.П. 1013
 Жербін М. 2389 (рец.)
 Жерноклеєв О.С. 744
 Живолуп Е.К. 3219
 Животко (Животько) А. 286, 570,
     745–748, 2053, 2302, 2303, 2501
 Жигур Я. 6636
 Жикол А. 3400 (вступ. слово)
 Жила В. 47 (рец.), 2346 (рец.), 2765,
     3087, 3088, 6013
 Жиленков В.І. 3660
 Житецький Г. (4560)
 Житецький П.Г. (1813)
 Житков О.А. 111, 6279
 Жлудько Е.М. 1963, 4556
 Жмурко О.І. 112, 4051, 4711
 Жовтобрюх М.А. 1770
 Жук А. 3089, 3367
 Жук В. 6358
 Жук Н. 935
 Жук О.К. 3321
 Жук С. 287
 Жуков В.К. 3368
 Жуков Е.М. 2249 (ред.)
 Жуков-Бутков 3994, 4787
 Жуковський А. 288, 2304, 5113 (пе-
     редм.), 6129
 Жуковський О. (3401), 4626
 Жулинський М.Г. 41 (передм.),
     230 (післямова), 1048, 1691, 1733
     (передм.), 2498 (передм.), 3763
- Жупанський Я.І. 2360 (ред.)
 Журавель Г. 1692, 5560
 Журавський В.С. 571 (упоряд.)
 Журба О.І. 1771
 Жученко М. див. Дорошенко Д.І.
- З-ко** 5402
 З-ко С. 5511
 З-ч А. 2122
 За-вич Ів. 3663
 Забаревський М. 289
 Забігайло К.С. 6222 (упоряд.)
 Заблоцький Б.Ф. 2306
 Заблоцький Ю. 2768
 Забочень М. 290
 Завадська В. 1566, 4651
 Завадська-Стефанів Н. 5669
 Завадський В. 1305, 3370, 4652
 Завальнюк К. 1200, 5013
 Завальнюк О.М. 1155, 1409, 1704,
     1838, 1853, 1854, 1874 (рец.),
     2618, 4527–4529, 4735, 4788–
     4790, 4888, 4891, 5014, 5120–5123,
     5613, 5614, 6807
 Завгородній О. 2936 (пер.)
 Завіна В.І. 1855
 Заводовський А. 4888
 Заглада О. 2160
 Загоронюк Л. 1410, 3371, 5124
 Загоруйко П. 5402
 Загрецький М. 750
 Загродський О. 5125
 Задов Л. (1188)
 Задояний В. 291, 292, 5126–5128,
     5250
 Задунайський (Задунайский) В.В.
     1411–1413, 3372, 3373, 5129
 Заєць О. 3092
 Зайко-Заїкин Ф. 3220, 3221, 5015
 Зайцев Л.А. 2307, 6355 (ред.)
 Зайцев П. 3374, 3544, 4488 (ред.)
 Зайцев Ю. 2321

- Зайцева З. 113
Зайченко І.В. 114, 1856
Заклинський В. 6079
Заклинський М. 1567, 2538, 3547,
3550, 4340, 4378, 5764–5766, 6015,
5963
Закусило П. 4653
Залеський О. 2539, 3549
Залізняк, отаман (5009)
Залізняк М. 2511, 2540, 3663
Заліська (Залиская) Н.Н. 693, 751
Залозецький Р. 4293
Залужний (Залужный) А. 6360,
6637
Замлинський (Замлынский В.А) В.О.
62 (відп. ред.), 2471 (вступ. ст.),
3375, 6815 (рец.)
Занько-Занькевич І. 40
Западнюк В. 2541
Запорожан В.М. 233 (ред.),
2696 (ред.)
Заремба О.В. 1306
Заремба С.З. 293, 1744, 1745, 1772
Зарицкий О. 3998
Зарицький В. 3376, 3377, 3545, 5131
Зарубин А.Г. 294, 4712
Зарубин В.Г. 294, 4191
Заруда Т.В. 3661, 4397, 4410–4413
Засенко М.І. (4996)
Засенко О.І. 3273
Заславский Д. 4654
Заставний Ф.Д. 295
Застирець Й. (4724), 6016
Затока В.В. 1857
Затока Л. 2079
Затока О.Б. 2619, 3069, 3662
Затонський (Затонский) В.П. 6218
(передм.), 6242, 6243, 6480, 6481
Захарин Л. 4791
Захарович В. 2542
Захарович І. 3551
Захарченко М.В. 2418
Захарченко П.П. 3222, 3378, 4294–
4297, 5016
Захарчук Б.І. 941–943, 950, 2969,
2970, 6456
Збаразький С. 3379, 3380
Зваричук Е. 5633
Звінящковский В.Я. 488 (пер.)
Зворський С.Л. 1693, 1967, 2054,
2620
Здорикова Н.В. 3274
Зелений, отаман див. Терпило Д.
Зеленін Д.К. (2003)
Зеленко М. 5402
Зелінський В. 1414
Зельницький А.М. 968
Земзюліна Н.І. 115, 116, 1201, 1208,
2621, 2622, 5016
Землянська В. 4192
Зенкова Л. 1133
Зеньковский В.В. див. Зіньківський
В.В.
Зерінг М. 4298
Зеркаль С. 4040 (упоряд.), 4630
(упоряд.), 4792
Зеров М. 3883
Зибачинський О. 296
Зибачинський С. 6130
Зиблікевич Є. (Зибликевич Е.) 1568,
4338, 5325
Зима М.П. 3195
Зимина В.Д. 4193
Зинько Ф. 6482
Зінкевич Л.В. 3381–3383, 3497, 3645
Зінкевич О. 2013 (упоряд.), 2145
(упоряд., ред.), 3921 (упоряд.,
ред.), 4576 (упоряд., ред.), 5641
(упоряд., ред.)
Зінкевич Р.Д. 752, 3196, 3384–3387
Зінченко А. 5017
Зінченко А.Г. 6560
Зінченко А.Л. 2185 (ред., передм.),
5634

- Зінченко В.В. **1013**
 Зіньківський (Зеньковский) В.В.
4573, (4430, 4584)
 Зленко Г. **5559** (вступ. ст.)
 Зленко П. **1548, 3522**
 Злєпко Д. **5457**
 Злупко С. **1184**
 Зніщенко М.П. **1968, 1969, 3764**
 Зозуля Я. **1105, 1252, 2457** (упоряд.),
2770, 3093, 3094, 3388, 3546, 4655
 Золотарев А. **2771**
 Золотаренко С. **4892, 5062, 5063,**
6361
 Золотоверхий І.Д. (И.Д.) **6776–6778**
 Зонненберг-Федоровський В. **2002**
 Зореславич М. **1156**
 Зубалій О.Д. **1858, 2322**
 Зубанич Ф. **3747** (упоряд.), **3868**
     (упоряд.)
 Зубенко В. **6244**
 Зубенко І. **5138, 5139, 5250, 5564**
 Зубик Р. **6017**
 Зубко А. **5932**
- І-в Б.** **756**
І. Х-в **4079**
 Іваненко В.В. див. Іваненко В.В.
 Іванов А.В. **2544**
 Іванов М. **4126**
 Іванова Т. **2003**
 Ігнатуша А.Н. див. Ігнатуша О.М.
 Ігринев Г. **4028, 4656**
 Измайлова Д.И. **2773**
 Иргизов А. див. Иргизов А.
- I.** **5401**
I.I.B. **4847** (рец.)
I.K. **2318**
I.L. **6690**
I.P. **4650**
I.U. **5335**
I.III. **5140**
- Іль-ко А. **3585**
 Іваненко (Іваненко) В.В. **1485, 2774**
 Іванець (Іванец) А.В. **754, 2775**
 Іванець І. **1416, 1516, 5327**
 Іваниця Н. **2545, 3999, 4657**
 Іваниц В. **297, 5250**
 Іваницький С. **5769, 5770**
 Іваниця Г. **4530, 6832** (ред.)
 Іванов Ю.О. **6204** (підгот. до друку)
 Іванова Н. **4531, 6808**
 Іванович С. **5771**
 Іванцев І. **5948**
 Іванцова І.В. **4256**
 Іванченко Р. **298, 299**
 Івашко В. **1114** (пер.)
 Іващенко Г. **1093, 3884**
 Іващенко О.М. **833**
 Ігнатенко М.Я. **2377**
 Ігнатіенко В. **2055, 3817, 3898**
 Ігнатуша (Ігнатуша А.Н.) О.М. **117,**
2128, 2129, 2183, 3915, 3916, 4574,
6280
 Ігнатченко Г.І. **1296, 1631**
 Іжевський В. **6641**
 Іларіон, митрополит див. Огієнко І.
 Ілащук В. **4793, 5141**
 Ільєнко І. **3331**
 Ільїнський М. **5629** (ред.)
 Ілько В. **6131**
 Ількова О. **2344**
 Ільницький А. **2546**
 Ільницький М. **2004**
 Ільницький Р. **2777, 2778, 4794**
 Ільницький Ю.В. **834** (ред.)
 Ільченко А. **1138**
 Ільченко Ж.Д. **2384**
 Ільченко І. **2130, 3917, 4575**
 Ілюшина Л.І. **843**
 Інгулець В. **1417**
 Иргизов А. **3224, 6436** (уклад.), **6447**
 Ірчан М. **1418, 1419, 5328**
 Ісаєв П.І. **3968** (передм., уклад.)

- Ісаєв Р.С. **2623**
 Ісаєвич Я.Д. **1959** (упоряд., пе-
     редм.), **2073** (ред.)
 Ісаков П. **5019–5022**
 Ісип Г.Т. **6181** (упоряд.)
 Істомін Г.А. **6233** (уклад.)
 Іщенко Я. **2165** (рец.)
- Йосипенко Г.** **755**
Йосипишин П. **10** (ред.)
- К.** **2048, 5402, 5527**
 К.Г. **2949** (рец.)
 К.К. **3527**
 К-в Я. **5335**
 К-к **5402**
 К-ра **3331**
 Кр-ий Ів. див. Кревецький І.
 К-ський В. див. Кедровський В.
 Кабачинський М.І. **970**
 Казимирчук П. **2547**
 Какурін (Какурин) Н. **552, 2761,**
     4100, 4784
 Калакура О.Я. **1294, 1308, 1309,**
     3285, 5462
 Калакура Я.С. **1953, 2273, 2337,**
     2440, 2624, 3096, 4738
 Калашников В.М. **1485, 3032** (рец.)
 Каледін О.М. **(6741)**
 Калениченко Н.П. **1859, 2384,**
     3843 (ред.)
 Калина В. **1569, 5143, 5338, 6020**
 Калиниченко В.В. див. Калініченко В.
 Калинович І.В. **89** (упоряд.), **(2090)**
 Калиновський В. **2361**
 Калита В.Д. **6484**
 Калита Г.З. **3552**
 Каліберда Н. **4562**
 Каліберда Ю.Ю. **119, 120, 2625–**
     2627, 4713
 Калініченко (Калиниченко) В.В. **118,**
     6643
- Калініченко В.Л. **6158** (упоряд.)
 Калінова В. **1255**
 Калінцев Ю. **172** (рец.), **2658** (рец.)
 Калінчук О.М. (Калинчук А.Н.) **2630,**
     6282
 Калітко С. **2781**
 Калічак І. **5339**
 Калмакан І.К. **759, 2338**
 Калмикова Т.М. **6158** (упоряд.)
 Калюжная Н.К. **6224** (упоряд.)
 Калюжний **5401**
 Калюжний Д.І. **(4996)**
 Калюжний Н. **4822**
 Калюжний О. **3390**
 Каляев А.О. **1424, 1425, 3664, 3665,**
     5144, 5707, 5965–5967
 Каменецький І. **4415, 5463**
 Камінський А.Г. **303, 760, 2782**
 Камінський В. **4532**
 Камінський Є. **304, 1618, 1632,**
     3785 (пер.)
 Камінський Р. **5968**
 Камінюк М. **6051**
 Кандидов Б. **2132**
 Канцелярук Б.І. **636, 6415** (упоряд.)
 Капелюшний В.П. **121, 971**
 Капітон В.П. **1031** (ред.), **6524** (ред.)
 Капкан Ю. **3391**
 Каплистий М. **5340, 3553, 3554**
 Капля Е.А. **1107**
 Капуловский И. **4379**
 Капустянський М. **1426, 5145, 5146,**
     5341
 Карабанов М.М. **761, 6368**
 Карась А. **1694, 2030** (передм.), **4457**
     (передм.)
 Карась Г. **3790** (передм.)
 Кардиналовська Т. **41**
 Кармазин О. **2998**
 Кармазіна М.С. **122**
 Кармалюк С.П. **1108, 1109, 4783**
 Карманський П. **5464, (5499)**

- Кармелюк, отаман див. Шляховий М.
 Каровець М. 5334
 Карпенко Г. 1204 (рец.), 3227, 4299
 Карпенко О.Ю. 305, 5773, 5933, 6052
 Карпенюк М. 5332, 5342, 6021
 Карпинець І. 5343, 5969, 6022
 Карпо В.Л. 5469, 5708
 Карпов В.І. 1120, 1427
 Карр Э. 972
 Карташова А.П. 6181 (упоряд.)
 Касименко О.К. 301 (ред.), 6359 (ред.)
 Касьяненко А.Е. 857 (ред.)
 Касьяннов Г.В. 488 (пер.)
 Касяненко Є. 6497 (ред.)
 Катасонова Т.В. 2005, 3885–3887
 Катеринський див. Хома А.
 Каткова З.Д. 6190 (ред.)
 Качан А. 3555
 Качинський (Качинский) В. 1171,
     4300, 6644–6647
 Качор А. 1136
 Кашкін Б.Й. 205, 973
 Кащенко М.Ф. (1810)
 Квірінг Е.І. (421)
 Квітківський П. 3228
 Квітковський Д. 307, 6117 (ред.)
 Кедрин (Кедрін) І. 42, 308–312,
     1421 (вступ. ст.), 1428, 1436 (пе-
     редм.), 2511 (уклад., вступ. ст.),
     2628, 2783, 2784, 3097, 3551,
     3626 (уклад., вступ. ст.), 3950,
     4001, 4714, 4894, 4895, 5148, 5465,
     5466, 5673 (рец.)
 Кедровський В. 762, 1310, 1311,
     1429, 1430, 2548, 3098, 3099,
     3392–3395, 3556–3559, 4002, 5064
 Кейван І. 2006
 Кельман Е.І. 2482 (передм.), 3956
     (ред., передм.)
 Кемпе Л. 5250
 Кентій А.В. 584 (підгот.), 1431,
     6694 (уклад.)
 Керзон Д. (4418)
 Керч О. 1954 (рец.)
 Кетрос Д. 1570
 Кий (299)
 Кин Д. 5023
 Кипріян В. 4798, 5149
 Киржаев С.Н. див. Кіржаєв С.М.
 Киридон А.М. 5024
 Кирилів Ю. 4977 (упоряд.)
 Кирилюк Ф.М. 2434
 Кириченко І.І. 6157 (упоряд.), 6194
     (упоряд.)
 Кириченко М. 6204 (ред.)
 Киричук Ю.А. 5710, 6053
 Киркевич В. 3874, 5150
 Киркиченко Ю. 1571
 Кирюшко М.І. 5645
 Кисіль О. 2007
 Кислий П. 974
 Кичий И.В. 6370
 Ківерчук Ю. 2549
 Ківшар Т.І. 1695, 1953, 1970, 2056,
     2057, 3765–3767, 3899, 4443, 4563,
     5565, 6132, 6837
 Кізіма В.В. 313, 2389 (передм.)
 Кіzion В.К. 2058, 2059
 Кікта С. 1245
 Кіржаєв С.М. (Киржаев С.Н.) 1775,
     1803, 3967 (вступ. ст.), 4624 (ук-
     лад.), 5603 (уклад., передм.,
     прим.)
 Кірсенко М. 1619
 Кістерська Л.Д. 1711, 1776, 4493
 Кістяківський І. 4271
 Кіцак В. 975, 4194
 Кічигіна (Кичигіна) Н.Р. 423, 1013,
     1048, 2629
 Клапчук С.М. 2337 (ред.)
 Клейнер І. 1312, 1313, 3275, 3276
 Клемансо Ж. 5530
 Клеткіна Г.С. 6253 (упоряд.)
 Клещикова В.М. 1953

- Кливака І. 4586
Клим Т. 6080
Клименко П.В. (5574)
Клименко-Мудрий (Клименко) В.С.
657, 2785, 4105–4107
Климишин М. 2550
Климкевич Р. 5896
Климов А.О. 2332
Климов В. 2131 (ред.)
Климов М.А. 6838
Климова К.І. 1953, 1980 (упоряд.)
Климчук В. 5344
Климчук О.О. 409 (упоряд., передм.)
Клинтух Ю.Ф. 2339
Клімаш А. 298 (рец.)
Клімецький М. 5467
Кліцаков І.О. 6809
Клодницький В. 5345, 5346
Клоков В.І. 6365
Клочко В. 3803
Клочко І.В. 6183 (ред.), 6553
(переглянув), 6740 (ред.)
Ключурак С. 6133
Клунний Г. 5, 2478, 3951, 4609
Клюев Л. 6717
Клюснко Д.М. 2340
Книгар Я. 314
Книгар-кооператор 2060
Книш Г.М. 763
Книш Г.Н. 3396
Книш З. 5774, 5970
Коба А. 4052
Кобелянська Л.С. 2167
Кобзар Б.С. 2435 (ред.), 6816 (ред.)
Кобилецький (Кобелецький)
М.М. 5897–5900
Кобилянський Л. 43, 3397, 5468
Кобилянський С.Д. 233, 2341
Кобко Г.Л. 2315
Кобринська С.Б. 1620, 1621, 5469,
6485, 6744
Ковалев В.И. 2309
Ковалевский Б.П. 6839 (відп. ред.)
Ковалевський А. 4627, 4799
Ковалевський М. 44, 764, 3100
Ковалевський О. 2786, 5470
Ковалевський Ю. 1971
Коваленко А. 1432, 1996
Коваленко В. 3398, 3399
Коваленко Є.І. 1860
Коваленко О. 3400
Коваленко Ю. 45
Ковалів П. 3560, 3995, 4000, 4494
Кovalь Б. 300 (упоряд.), 4108
Кovalь В. 3666–3668, 4896
Кovalь И. 4004
Кovalь М.В. 2342, 2365, 2366
Кovalь О.М. 1972, 2263 (упоряд.)
Кovalь П. 315
Кovalь Р.М. 316, 317, 1195, 1202,
1433, 1572, 2223, 4698 (передм.),
5025
Кovalь Т.В. 1953, 2062
Кovalь-Медвецька К. 5347
Кovalь-Степовий П. 5348
Кovalьова Є.П. 4706
Кovalьова Н.А. 1172, 3229, 4301,
4302, 5026, 5027
Кovalьська Л.П. 1157
Кovalьський М. 2787
Кovalьчак Г.І. 5762 (упоряд.)
Кovalьчук В.П. 976
Кovalьчук Л. 5599
Кovalьчук М. 5761
Ковба Ж. 5709
Ковень А.Е. 1111
Ковжун П. 3550
Ковтанюк Н.Г. 1696, 1697
Коган Д.А. 977
Коган С. 6371
Кожекин А.Г. 6486
Козак І. 5151, 5775, 5901, 6023
Козак О.В. 765
Козакова Н.В. 3768

- Козаченко А. 3230, 4109
 Козаченко Л.М. 2445 (уклад.)
 Козачок Я. 5612
 Козельський Б.В. 4971, 5152
 Козерод О.В. 978, 4715–4717, 5065–
     5067, 6372, 6562
 Козирев П.В. 838
 Козирський В. 1777
 Козицький М.Ю. 2630
 Козінцев І.П. 2445 (уклад.)
 Козловська Л.В. 844, 2788, 2789
 Козловський (5181)
 Козуб І.В. 4303
 Козубовський Г. 1246
 Козульський Я. 5902
 Козьма, ген.-хорунжий (3551)
 Козьмук Б. 6081
 Козюра І.В. 1778, 1779
 Койнаш В.В. 6373
 Кокін С.А. 766–768, 6487
 Коковський Ф. 6134
 Кокошко М.Ф. 2306
 Кокошко Ф.І. 1698, 1861, 6779
 Коленко С.Г. 1247
 Колеров М.А. 4573 (ред.)
 Колесник В.Ф. 2999, 3024
 Колесник І.І. 2343
 Колесник Ф.Д. 6584
 Колесников Б. 1158
 Колісник М.К. (Колесник Н.) 1423,
     6164 (ред.), 6182 (ред.), 6374
 Колішер Т.М. 2790, 3355 (передм.),
     6253 (упоряд.)
 Колодій А.М. 2406
 Колодний А.М. 2131 (ред.), 2314
 Коломийченко Х. 318, 769, 2791, 2792
 Коломієць В.А. 3769, 4110
 Коломієць Т.В. 1862
 Коломієць Ю.С. 3000
 Колос Г.А. 6246
 Колпакова О.В. 1863–1865, 4464
     (передм.)
- Колтунюк М. 5349
 Колтунюк Р. 5670
 Кольбенко А.В. 6488
 Колько С. 1248
 Кольцов М. 4800
 Коляда І.А. 2344
 Коляка І.В. 4256
 Колянчук О. 2224
 Комар В.В. 979, 3725, 5223, 5471
 Комар І.С. 976
 Комаренко О.Ю. 3198, 4718
 Комаринська З.М. 2345
 Комзюк Л.Т. 263
 Комледзе В.С. 6489
 Комнен-Палеолог І. 3561
 Комова О.С. 3401, 5903
 Компанієць І.І. 6642 (ред.)
 Конашевич В.Д. 2498 (упоряд.)
 Кондранов І.П. 6440 (уклад.)
 Кондратко Т. 6244
 Кондратьєв Я.Ю. 2361 (ред.), 6502
 Кондратюк В.О. 980, 2346, 5776
 Кондратюк О.В. 2167
 Кондратюк Р.Ю. 2677, 3770
 Кондрацький А.А. 1152 (рец.)
 Кондрашов В.Ф. 6648
 Кондуфор Ю.Ю. 2198 (відп. ред.),
     2420 (ред.), 2793, 6339 (ред.),
     6365, 6375, 6563, 6564, 6780,
     6781 (відп. ред.)
 Коник С. 4195
 Кониський В.А. (1810)
 Коновал А.О. 1347
 Коновалець Є. 46, 1434, (1556, 1565,
     3321), 5350
 Коновалець М. 6024
 Коновалова В.С. 3355 (передм.)
 Коновець О.Ф. 1780, 2063, 2064,
     2398, 4495
 Кононенко В.І. 966
 Кононенко В.О. 2255 (ред.)
 Кононенко І.В. 966

- Кононенко К.С. 319, 3231
Кононенко Л.П. 6341
Кононенко П.П. 1868 (ред.), 2794, 3096
Кононенко Т.П. 2794, 3096
Кононенко Х. 2551, 2552, 3562, 3819
Конотопець Н. 70
Константинов В. 1748
Копержинський К. 2008
Копейчиков (Копейчиков) В.В. 2391 (ред.), 2406 (ред.), 2449 (ред.)
Копиленко М.Л. 981, 2349, 3001–3003, 3005, 3669–3671, 4196, 4801, 4897–4899
Копиленко О.Л. (Копыленко А.Л.) 269 (уклад., передм., комент.) 320, 771, 967, 981–985, 1069, 1112, 2349, 2732 (передм.), 2795–2797, 3001–3005, 3167, 3669, 3670, 4111, 4196, 4197, 4801, 4897–4899
Копилівський М. 770
Копилов А.А. 123, 4900
Копилов С. 5612
Копцюх О. 4916 (уклад.)
Кордонович О. 5250
Кордуба М. 3672
Кордуба Ф. 321, 5777
Корецька А. 1866
Корж Л. 1867
Корж М.О. 1013
Корж Ю.М. 1013
Корибут Я. 1559 (передм.)
Коритко Р. 1596 (передм.)
Коріненко П.С. 1113, 6054
Кормич А.І. 508 (ред.), 843, 2350
Корнелюк В. 1435, 3402
Корнієнко В. 1114 (пер.)
Корнієнко Н. 2009
Корніїв В. 5351
Коробченко А.А. 2305 (уклад.)
Корогод Б.Л. 838
Корогод Г.І. 322
Корогодський Р. 1310 (передм.), 3969 (рец.)
Королев В.И. див. Корольов В.І.
Короленко В.Г. (6358, 6424)
Королишн М. 3962 (упоряд., ред.), 3997 (упоряд., ред.), 4038 (упоряд., ред.), 4103 (упоряд., ред.), 4162 (упоряд., ред.), 4337 (упоряд., ред.), 4416
Королів (Королів-Старий) В. 4005
Королівський (Королівський) С.М. 6161 (ред.), 6164 (відп. ред.), 6192 (ред.), 6376, 6401
Король В.Ю. 1749, 2351
Король І.Ф. 6121
Король Н. 4006
Король П.М. 3404
Корольов Б.І. (Королев Б.І.) 677 (рец.), 845, 2798
Корольов В.І. (Королев В.І.) 772–774, 865, 3199–3201, 3403
Коросташов О. 4901
Коротенко В.В. 86 (прим., комент.), 1572, 4444
Коротеєва-Камінська В.О. 1868–1870
Корчмарик Б.Ф. 3101
Коршнівський А. 5402
Корюковець Е.О. 124
Коряк В. див. Торський В.
Косаренко-Косаревич В. 3673
Косик В. 1622, 2799, 3674, 3675
Косинський В.А. (1810)
Косів М.В. 324, 3405, 5778
Костанян А.Л. 524 (ред.)
Костенко Д.П. 842 (рец.)
Костенко І.П. 4304
Костенко О.П. 3061
Костецька О.С. 1266
Костицька Н.С. 6490
Костицький М. 1002
Костишин С.С. 6116 (ред.)

- Костів К. 986, 2302, 2481, 3953, 4611, 5654
 Костриця М.Ю. 3006, 3770
 Коструба Т. 4101, 4102
 Кость-Костенко С. 5352
 Костюк Г. 17 (ред., передм., прим.), 47, (2588), 6695
 Костюк П. 3402, 3406
 Костюченко В. 2010
 Костянко О.П. 325
 Косяк С.М. 1973
 Кот С.І. (С.И.) 1699, 1746 (упоряд., ред.), 1750–1752, 3285, 3794 (уклад., передм.)
 Котко К. 2352, 2353
 Котляр М. 2226, 2227
 Котляр Ю.В. 685, 5028–5032
 Котляревський І. (554)
 Котов Н. 6247
 Котов С.В. 6189 (ред.)
 Кох Г. 5353
 Кохан О. 1093
 Коцур А.П. 987, 2331, 2354
 Коцур В.П. 2354
 Коцюбинський Ю. (6228)
 Кочевий О. 151, 1203
 Кочегар М. 3549
 Кочерга Н.К. 3786, 6410
 Кочубей Ю.М. 1740
 Кошеленко О.Л. 2311
 Кошель О. 5635
 Кошиць О. 5566
 Кравець В.П. 2355
 Кравець М.М. 4719, 4720, 4735, 5153
 Кравс А. 4000, (5160), 5354
 Кравцевич В. 1437
 Кравців (Кравцев) Б. 1 (упоряд., передм., довідки), 2800, 5779
 Кравченко А.А. 761
 Кравченко Б. 1114, 1173
 Кравченко В.І. 1261
 Кравченюк О. 5472
 Кравчук А. 48, 2188 (упоряд.), 4586 (упоряд.), 5648 (упоряд.), 6104 (упоряд.)
 Кравчук В. 5915
 Кравчук Л.В. 1700–1702
 Кравчук Л.М. (299), 2458 (вступ. ст.), 2687 (вступ. ст.)
 Кравчук М.В. 1438–1440, 3407, 4342, 5915 (ред.), 5971, 5972, 6718, 6719
 Крайківський О. 5671
 Красівський О.Я. 1623, 5780, 6055–6058, 6100–6102
 Красний М. 2801
 Краснікова О.М. 1249, 3168, 3233
 Красовський О. 7
 Крат М. 3408, 5154–5156, 5250, 5355
 Кревецький І. 1781, 2583 (рец.), 4672 (рец.), 5328 (рец.)
 Крезуб А. див. Думін О.
 Кремінь (Кремень) В.Г. 326, 2211 (ред.)
 Кренжаловський Д. 5356, 5672, 6025
 Кресін О.В. 2235 (упоряд.)
 Кресіна І.О. 2235 (упоряд.)
 Крестовська Н.М. 3628
 Крестьянников В.В. 2802
 Крех В. 824 (ред.)
 Кривецький М. 1115
 Кривицька О.В. 775, 3007, 3771
 Кривокульський В. 5357
 Криворотенко В.Ф. 2878
 Криворучко О.І. 6650
 Кривошея Г.П. 2065
 Кривоший (Кривошай) Г.Ф. 503, 2631, 2632, 2696, 2803–2806, 3234, 3270, 3277, 3278, 3411, 3412
 Кривошина Б. 2633
 Кривченко Г.О. 6559 (упоряд.)

- Кривчик Г.Г. 2316
Крижановська О.О. 327
Крижановський [Ф.] 2807
Крилов І. 1871
Кримський А.Ю. (1810), 4450, 5597 (підгот.)
Кріп'якевич І.П. (18), 328, 1422, 2280, 2357, 2358, 2533 (рец.), 3389, 4341, 5142, 5762 (ред.), 5964
Крисаченко В.С. 2359
Криськов А.А. 5068
Крисюк С.В. 1872
Крих Д. 3008
Кричевський В. 2011
Крот В.О. 5782
Кротевич К. 3009
Кругляк І.Л. 1442
Кругляк І.Я. 934
Кругляков В.Є. 2441 (упоряд.)
Круль В. 2360
Крупа Л. 329
Крупський І.В. 2066–2068, 2290, 3900, 6082–6084
Крутова Л.О. 988
Крутъ В.Т. 5034
Крутянець 2634
Кручкевич Г.С. 3384
Крушельницький А. 5615, 5328 (рец.)
Крушельницький К. 5783
Крушинський В.Ю. 2228
Крушинський Ф. 5474
Крымчук Г. 5210
Крючков С.М. 968
Крячок М.І. 6283
Ксензенко М.І. (Н.І.) 6284, 6651
Кубанин М. 1204
Кубанський Д. 3184
Кубійович В. 2206 (ред.), 2207 (ред.)
Кугутяк М.В. (М.) 2808, 5784–5786, 5948 (ред.)
Кудлай І.А. 6285
Кудлай О.Б. 2809, 3010, 3677, 3678
Кудрицький (Кудрицкий) А.В. 219 (ред.), 2220 (ред.), 2262 (ред.)
Кудрявцев М. 2012, 2133
Кудряшова В.И. 6226 (уклад.)
Кузеля З. 2206 (ред.), 4445, 4524
Кузіна Н. 2635
Кузнецов С.М. 841
Кузнецова Н.С. 2405 (ред.)
Кузьма О. 5673, 5674, 5787, 5973
Кузьменко В. 6377
Кузьменко Г.А. 4628
Кузьмин С. 6026
Кузьминець О. 2361
Кузьмів Я. 5376
Кузьмінський А.І. 2385 (уклад.)
Кузятин В.Д. 3937 (поясн.)
Куйбіда В. 6491
Кукурудзяк М.Г. 1221, 1873, 1874, 4533, 4534, 5616, 6378
Кулик А. 3651 (уклад.)
Кулик В. 331, 4586
Кулик І.Ю. (І.) 778, 2810, 2811, 4113, 6379
Кулик С. 332
Куликівський Д. 4198
Куліченко М.І. 2812
Куліш С.М. 2977
Кулішер Е.М. 4802
Кульчицький В.С. 969, 989, 1002, 2229, 2363, 3011, 5788–5790
Кульчицький (Кульчицкий) С.В. 333, 350 (рец.), 488 (вступ. ст.), 990, 991, 1810 (упоряд.), 2226, 2227, 2232, 2342, 2364–2367, 2419 (ред.), 2420 (упоряд.), 2442 (упоряд.), 2813–2815, 3251 (голов. ред.), 3519 (голов. ред.), 4114, 4156 (передм.), 4418, 4848 (передм.), 4902, 5459 (ред.), 5862 (передм.), 6365, 6380–6383, 6426 (передм.). 6492, 6572, 6680

- Купратий В.І. **840** (ред.)
 Купрянець Й. **5791**
 Купчак Д. **3565**
 Купчанко К. **5160**
 Купчинський Р. **3566, 5358**
 Купчинський Я. **5335**
 Курас Д. **3279**
 Курас І.Ф. (І.Ф.) **137, 423** (ред.),
     507 (ред.), **578** (відп. ред.), **779–781**,
     902 (ред.), **1048** (ред.), **1330** (ред.),
     2196 (відп. ред.), **2209** (ред.), **2225**,
     2236, 2816, 3061 (ред.), **3497** (ред.),
     3737 (ред.), **4738** (ред.), **4942**,
     6415 (упоряд.), **6565**
 Курах М. **1443, 1565, 3429** (рец.),
     4803, 5161
 Курбас Л. (2009, 2013, 2017, 4643,
     5662)
 Курган Р. **6248**
 Курдидик А. **5675**
 Курдинський (Курдинский) Б. (941),
     4658
 Курило В.М. **1164** (рец.), **1332** (ред.)
 Курис Г. **1255**
 Курицын В.М. **6745**
 Куришук В. **2835** (упоряд.)
 Курінний П. **334**
 Курка І. **5359**
 Курманович В. **5974**
 Курносов Ю.О. **2342, 2366**
 Курівський В. **3567**
 Куртляк В.Ю. **782, 4115**
 Кусий Л.М. **5706**
 Кут'ко Я. **4116**
 Кухарець Л.В. **1261, 3169**
 Кухникова Т.К. **2421**
 Кухта Б. **335, 2392, 5780** (рец.)
 Кущенков П. **524** (пер.)
 Куцяк П. **2817**
 Кучабський В. **18, (100), 101, (951),**
     1444, (4345), 5162, 5475, 5476,
     5792
 Кучабський О. **336**
 Кучабський Ю. **4345**
 Кучер В.І. **783, 992, 4942** (ред.), **5163**
 Кучер Р.В. **1782, 6085**
 Кучер Т.В. **2818, 5477**
 Кучерук В. **1445**
 Кучерявий І.Т. **2401**
 Кучик О.С. **3665, 3679**
 Кучма Л. **4942, 5793**
 Кучмаренко В.А. **1804, 4490**
     (упоряд.), **4496, 4502, 4513**
 Кучменко Е.М. **1703, 6059**
 Кушнір Б.М. **1704, 5567**
 Кушнір В. **5794**
 Кушнір Л.Б. **1719**
 Кушнір (Кушнір-Якименко) М. **337,**
     338, 5478–5482
 Кушніренко М. **297, 4660**
 Кущ В. **1446, 3414, 5360, 5361**
 Кущинський А. **1070, 3012, 3415,**
     3568, 6135, 6136
 Кязимова Г.Ф. **1013**
- Л.А. 5291**
 Л.Л. див. Лоський І.
 Л-ий І. див. Лоський І.
 Л-ой Л. **4679**
 Лаврик Г.В. **2134, 2135, 6384**
 Лавринович М.І. **3013**
 Лавриченко Я. **5676**
 Лаврів П. **340, 2819**
 Лавріненко О.А. **1875–1879**
 Лавріненко (Лавриненко) Ю.Ю. **272,**
     339, 5314 (післямова), **5795**
 Лаврінович К. **5164, 5362**
 Лавров П. **4305**
 Лагода В. **1624**
 Лагута Р. **3416**
 Лагутіна О.В. **341**
 Ладиченко Т.В. **2284** (уклад.)
 Лазарєва В.В. **6521**

- Лазаревський Г. 3551, 4008, 4096
(рец.)
- Лазарович М.В. 1447, 1448, 3417,
4903, 5975–5977
- Лазарович Н. 4903
- Лазорський В. 4009
- Лазуренко С. 3569, 3570, 4804
- Лазурко О. 6027
- Ланда Е.Я. 6308
- Лановик Б.Д. 1048, 1448 (ред.),
2322, 2329, 2369–2371, 2431
- Лапичак Д.І. 2230
- Лаптєв Ю.Н. 1314
- Лапчинська Н.В. 5727
- Лапчинський (Лапчинский) Г. 2820,
6249
- Ларик див. Касяненко Є.
- Ларин Ю. 2286 (ред.)
- Латун О.І. 1205
- Лахтик А. 6250
- Лащенко Р. 4661
- Лащук Ю. 2104 (уклад.)
- Лебеденко О.М. 784
- Лебедєва І.М. 3170
- Лебедєва Ю.Г. 2365
- Лебединський М. 2554
- Лебедь Д. 785, 1174
- Левадний І. 2555, 4662, 4663
- Левенець Ю.А. 2228
- Левик Р. 1159
- Левин І. 2875 (уклад.)
- Левин М.Н. 3937 (поясн.)
- Левинський В. 342
- Левитас Ф.Л. див. Левітас Ф.Л.
- Левитський М. 343
- Левицький В. 1516, 4340, 6028
- Левицький Д. 4658, 5483
- Левицький З. 5796
- Левицький І.Ю. 2903 (ред.)
- Левицький К. 2821, 4010, 4904,
5677, 5797, 6060
- Левицький М. (210), 5798
- Левицький О.І. (1724, 1801, 1810),
5363, 5364, 5568
- Левицький П. (5630)
- Левітас (Левитас) Ф.Л. 1346, 1347,
2254, 2336 (упоряд.), 2396
- Левківський М.В. 2313 (ред.)
- Левкович М. 344
- Левченко А. (4998)
- Левченко М.П. 5165, 5569
- Левченко О. 5166
- Левченко С.П. 2300 (ред.), 3418,
4011, 4346
- Левчук Д. 4162
- Левчук О. 2069, 6840
- Левшин Б.В. 4624 (ред.)
- Ледерей, майор (5497)
- Лейхтенбергський Г. (Лейхтен-
бергский Г.Н.) (2537), 2556, 4381
- Лелекач М. 6143
- Ленардо Ф. 6721
- Ленін В.І. (Ленин В.И.) 345, (474,
673, 877, 2710, 2898, 3732), 6385,
(6815)
- Лень А. 1777
- Леоненко А.О. 4721
- Леонід К. 3014
- Леонтович В. 49, 3901, 4382
- Леонтович О. 1362 (пер.)
- Лепкий Л. 2070, 3548 (ред.), 4012,
5330, 5331 (ред.)
- Лехман Т. 4697
- Лешкович Н.О. 5918
- Лещенко В.С. 2368 (ред.)
- Лещенко Л.Ю. 2401
- Лещенко Н.М. 6810
- Лещинський Я. 786
- Лещук О. 5329
- Ледок С.П. 1449
- Ливень див. Клочко І.В.
- Лизогуб Ф. 4271
- Лилик С. 5799
- Лиманець В. 3331, 3419

- Лимаренко Д. 1450
 Липа І. 19
 Липа Ю. 2822, 3571
 Липинський В.В. 6811, 6812
 Липинський В.К. 101, (102, 289, 336), 347–349, (375), 693, (694), 1008, 1013. 2167, 3968, (4069), 4117, 4138, 4139, 4162, (4215), 4397, 4398, 4834
 Липківський В. 2136–2139, (5634)
 Лисенко Н. 4681 (передм.)
 Лисенко О.Є. (Лысенко А.Е.) 155, 156, 1164 (рец.), 3919, 6608, 6609
 Лисенко О.П. 2165
 Лисенко О.Ю. 1239, 1250
 Лисий А.К. 2071, 4805, 4806, 6386
 Лисий В. 3102, 5365, 6493
 Лисняк Н.С. 2636
 Лисюк К. 1315
 Лисяк-Рудницький І.П. (180), 350–354, (1601), 3103, 3104, 5803, 5804
 Лисянский А.А. 787
 Литвин В.М. 1235
 Литвин М.Р. 1451, 1452, 1501 (публ.), 2224, 5167–5170, 5806–5809, 5699 (післямова), 5904, 5978
 Литвин О.К. 6494
 Литвин С. 355, 3420, 4807, 5459, 5484, 5485
 Литвинова В.П. 6566
 Литовченко Л.А. 1453
 Лихачєва Л.Б. 1137, 6567
 Лихолат А.В. 356, 1316, 4808, 4809
 Лихолат А.О. 2372
 Лихолат О.В. 2372
 Личманенко В. 2823, 4118, 4810
 Ліберець див. Андрієвський В.
 Лівицька-Холодна Н. 9 (ред.)
 Лівицький А. 2824, 2825
 Лівицький М. 357
 Лікарчук І.Л. 6813
 Ліпкан А. 6059
 Ліпко Н. 5171
 Лісевич І. 5486
 Лісна І.С. 5788, 5810, 5811, 5905, 6137, 6495
 Лісовий В. 2286 (пер.)
 Лісовський Т. 5366
 Літ Р. 2140
 Літописець 2826
 Лобко А.О. 2592
 Лобовик Б.О. 2314
 Лободаєв В.М. 3421
 Лобурець В.Є. 2167, 6814
 Логвиненко І.А. (И.А.) 358, 788, 867, 2827, 2828, 3015–3018, 3037, 6334, 6335
 Логинов В. 4013
 Ложкін В. 993
 Лозенко Л.І. 1974, 3614 (передм.), 6774
 Лозинська Л.О. 994, 1048, 3280, 3281, 5069
 Лозинський М. 359, 1625, 4812, 5487, (5718, 5719, 5727), 5812–5814, 6061
 Лозицький В.С. 1953 (ред.)
 Лозниця В.С. 2373
 Лозовий В.С. 3019, 4783, 4813–4817, 4905–4907, 4966, 4973, 4974, 5035–5037, 5070, 5619
 Лойко О.Г. 2071, 4805
 Лопухіна-Демидова (2529)
 Лопушинський І. 3422
 Лоський І. 3331, 3564, 3606, 5299, 5845
 Лоський К. 2843 (рец.)
 Лотоцький О.Г. 50, 51, (2125), 2141–2143, 2162, (4570), 4576, (4727, 4728), 4818, 4908, 5489, (5524, 5630, 5631), 5636
 Лубчененко Ю.Н. 3680
 Лугова Т.І. 4119
 Луговий В.І. 1882 (ред.)

- Луговський О.Г. 4490 (упоряд.)
 Лужницький Г. 2030 (передм.), 3790 (передм.), 3920, 4457 (передм.), 5637
 Лук'янчук О.С. 6848 (уклад.)
 Лукасевич Є. 1603
 Лукаш С.Ю. 233
 Лукашевич Л.М. 1116
 Лукашов І. 1251
 Лукеренко К. 2052 (передм.)
 Лукінов І.І. 6561 (ред.)
 Лукомський А.С. 4028
 Лулу Л. 5329–5331, 5367
 Лупандін О.І. (Лупандін А.І.) 789, 3681–3683, 3741, 4199, 4419, 4420, 4422 (упоряд., передм., прим.)
 Лупанов О. 4208 (ред.), 4579 (ред.)
 Лупейко В. 1626
 Лупий О. 2014
 Луценко Є. 2829
 Луців В.О. 2072
 Луців Л. 125, 1454, 1455, 1573, 2015, 3572, 5815
 Луць В.В. 966
 Луцький О. 3573, 3969, 4347
 Луцький Ю. 1317, 3573 (передм.), 3969 (передм.)
 Лучанко Г. 1574, 3574
 Лучишин І. 2830
 Лучко М.Р. 1117
 Лушненко 5172
 Лызанивский И. (733)
 Лысенко А.Е. див. Лисенко О.С.
 Любар О.О. 2374
 Любаров П.Ю. 3171
 Любенко О. 1456
 Любін-Чумак О. 4384
 Любінський М. 3684
 Любовець О.М. (Любовец Е.Н.) 360, 790–795, 902, 995, 4942
 Любченко М. 4822, 5248 (передм., прим.)
 Любченко П. 1175
 Людендорф Е. 2511, 4000
 Людим І. 5638
 Людковський Ш.С. 6190 (ред.)
 Лях Р.Д. 361, 1176–1178, 2326
 Ляхович Є. 362
 Ляховський В. 4247
 Ляхоцька Л.Л. 1880
 Ляхоцький В.П. 363, 1457, 1705, 1706, 1733 (рец.), 1881, 1980 (упоряд.), 2073, 2235 (упоряд.), 2271 (рец.), 4722, 4909, 5639, 5640
 Ляшко С. 5598
 М. 3498
 М.А. 5300
 М.Б. див. Бутович М.
 М.Д. 6036
 М.И. 4133 (повідомл.)
 М.М. 3529
 М.С. 505, 1207
 М.С. див. Струтинський М.
 М.Ч. 4646
 М.Ш. 5105
 М-г П. 3488
 Магалевський (Могалевський) Ю. 52, 2557, 3548, 3575, 4664
 Маєвський І. 2831
 Мазепа І. 7, 53, (220), 364–368, (507), 2558, 4665, 5173–5175
 Мазепа Іван (4064)
 Мазлах С. 369, 538, (6692)
 Мазур В. 3105, 3820
 Мазур К. 54
 Мазур О. 2832
 Мазуренко В. 796
 Мазурик В. 5437
 Мазуркевич Г. 6652
 Мазуркевич О.Р. 6825 (ред.)
 Мазюкевич П. 2144
 Майборода В.К. 1882–1885, 3821, 4535, 4910, 5617

- Майборода М.В. 3024
 Майборода О.М. 489 (передм.), 2232
 Майборода С.В. 1885, 1886, 3822,
     5618
 Маймекулов Л.Н. 6496
 Майоров М. 370, 2833
 Майстренко І. 365 (ред.), 797–799,
     2559, 4014
 Макан І.М. 1600
 Макар В. 55
 Макар Ю.І. 2331
 Макаренко А. 3423
 Макаренко М.О. (6784)
 Макаренко Н.Ю. 1318, 2637, 3285
 Макарець М.Ф. 2167
 Макарушка Л. 371 (вступ. ст.), 5368,
     6029
 Макарчук В.С. 3497, 5176
 Макарчук Л. 4497
 Макарчук О.Г. 3321, 3424, 3425,
     3497, 5176
 Макарчук С.А. 1458, 2375, 5710,
     5816, 5817
 Максименко Г.Д. 856 (ред.)
 Максименко М.М. 6341
 Максименко Я. 4015, 5369
 Максимець В. 2560
 Максимчук І. 4697, 5370
 Максимчук Ю. 371
 Макухін І.Я. 838 (ред.)
 Маланчук В. 5818
 Маланюк Є. 3331
 Малеев А.Ф. 5071
 Малий В.В. 5038
 Малик А.О. 126–128, 2638–2641,
     4723, 5711
 Малик В. 1459
 Малик Е. 1753, 4498
 Малик Я.Й. (Малык Я.И.) 800, 801,
     902, 922, 2376, 2642, 3235, 4200,
     4306, 4724, 6387, 6454, 6653–6655,
     6841
 Малиновський (Малиновский) Б.В.
     2643, 4318 (підгот.), 4421
 Малицький О. 5712
 Малишко М.І. 967
 Малій К. 1887
 Мальгин А.В. 4112 (уклад., передм.)
 Малюта І. 4928 (вів бесіду)
 Малюта О. 1720
 Маляревский А. (Сумской А.) 4016,
     4120
 Мамлига К.М. 5177
 Мамонтів Н. 4348
 Мандзенко Й. 3576
 Мандзенко К. 372
 Мандрик М. 5979
 Мандрик Я.І. 5819
 Мандрика М.І. 2561–2563, 4725
 Манелюк В. 996
 Манелюк Ю.М. 1953
 Манжосов В.А. 1118
 Манілов (Манилов) В. 3685,
     6245 (ред., прим.), 6403 (ред.,
     прим.), 6436 (уклад.), 6447 (ред.)
 Мануїльський (Мануильский) Д.З.
     733 (ред.), 6497, 6656
 Маньковська Р.В. 1707
 Марак В. 5178
 Марголін (Марголин) А.Д. 56, 57,
     1627, 4658, 4666, 5490
 Маренець П. 4441
 Маренін М. 58
 Марискевич Г.Ф. 3384
 Марискевич Р.Д. 3387
 Марітчак О. 5678, 5679, 5906, 6062
 Марітчак Т. 5179, 6030
 Маркітан Л.П. 129
 Марков К.А. 1485
 Марковецька Г. 5934–5936
 Маркусь В. 3106
 Мармазова Т.И. 1206
 Марочко В.І. 1122 (рец.), 1179, 1180
 Мартин О. 1093

- Мартинець В. 374
 Мартинов А.Ю. 3172, 4257, 4258
 Мартинюк М. 2074, 2101
 Мартос Б. 7, 1181, 1252, 1253, 2543,
     2564, 2834, 3236, 3331, 4592, 4667
 Мартынов А 59
 Марушкевич А.А. 1783, 1888, 1889
 Марущак А. 4668
 Марущенко-Богданівський (Марущенко-Богдановський) А. 1460,
     3549, 3954, 5332, 5371
 Марценюк Л.М. 660, 6368, 6388,
     6389, 6498, 6499, 6742
 Марченко І. 4162
 Марченко Н.П. 130
 Марчук С. 5820
 Масарик Т.Г. (1282, 1644, 3656,
     3700, 3755)
 Масенко Л. 480 (упоряд., вступ. ст.),
     4032 (рец.)
 Маслівець Г. 1319, 1575, 5250
 Маслов С.І. (1989)
 Масловський М.І. 131, 3237, 4726,
     4736
 Масненко В. 375
 Масюк С.О. 1708, 1709, 3773, 3774
 Матасов В. 376
 Матвієва Л.В. 1711, 1784, 1785,
     4493, 5599
 Матвієнко-Сікар С. 4669
 Матвіяє І. 1786
 Матейко Р.М. 486 (передм.), 1461,
     2329, 2369–2371, 2431, 5980
 Матисякевич З.М. 2322, 2329, 2369–
     2371, 2431, 5821
 Матій-Мельник М. 2835
 Матійченко О. 1153 (пер.), 4245
     (пер.)
 Матковський О.С. 6584
 Матусевич В.В. 1975
 Матушкин А.І. 6189 (ред.)
 Матчак М. 3550
 Матчинов 2565
 Матюх О.Д. 3024
 Матюшко І.С. 2377
 Матющенко Д.О. 4119
 Матяш І.Б. 132, 133, 1890, 1891,
     1953, 1976, 1977, 1980 (упоряд.),
     2263 (упоряд.), 3775, 3776
 Матящук В.О. 833
 Махно Н.І. (Н.И.) (22, 52), 60–62,
     (151, 236–238, 1188, 1190, 1194,
     1198, 1207, 1213, 1214, 1216, 1218,
     1219, 1374, 1390, 1442, 1485,
     2212), 2566, 2567, (4669, 4993,
     5128, 5180, 6328, 6329, 6731)
 Мацієвич К.А. (207), 1138, 4017,
     5491
 Мацько В.П. 2075, 2133, 4446
 Мацько М. 3107
 Мацюк О.Я. 1710, 5197 (рец.)
 Мачульська З. 6257 (ред.)
 Машевський О.П. 1892, 3686, 4054,
     4205, 4447, 4470, 4471, 4536, 4537,
     4564
 Мегас О. 63, 5992 (упоряд.)
 Межберг Н. 6371
 Меженинов С. 6251
 Меженко І. 377
 Меженко Ю.О. 2055 (ред.), 2076
 Межлаук Ф.К. 6722
 Мейс Дж. 802, 997
 Меламед В. 5946
 Мелащенко В.Ф. 2233
 Мелешко Ф. 378, 1462, 3108, 4385,
     5180, 5250
 Мельник А. 1565, (3321)
 Мельник Б. 5980
 Мельник В.Я. 998, 3777
 Мельник Л.Г. 2319
 Мельник М. 1628, 2836, 3109, 3687,
     3688, 5822
 Мельник Н.І. 807
 Мельник О.М. 3020

- Мельник О.О. 803–807
 Мельниченко А.М. 6815
 Мельниченко В.І. (В.И.) 808, 902
 Мельниченко В.Ю. 809, 810, 6746
 Мельниченко П. 2644, 5181
 Мельничук Б.І. 1461, 2210 (упоряд.-ред.)
 Мельничук О.А. 2745, 3689, 6657
 Мельничук Х. 2210 (упоряд.-ред.)
 Мемедов А.В. 4624 (уклад.)
 Менджецький В. 3173
 Мендуся Я. 6658
 Ментух Н. 5915
 Меркурій 5401
 Меркусь В. 6326
 Метала Де Мазда Марк 811
 Метельський Р. 3145
 Мехеда М.І. 6157 (ред.), 6194 (ред.)
 Мигаль Б.К. 1110 (ред.)
 Мигович П. 1463, 1464, 5372, 5415, 6031, 6032
 Мигрин Г.П. 6680
 Мигул І. 134
 Мизерницький 2146
 Микетей Г. 5458
 Микитюк Д. 1465
 Микитюк І. 2016
 Миколаєвич М. 5823
 Миллер И. 812
 Мілюков П. див. Мілюков П.
 Минц И.И. 3676 (ред.), 6714 (ред.)
 Мирович М. 5373
 Мироненко М. 379
 Мироненко О.М. 380, 999, 2211 (ред.), 2248 (ред.), 2261, 2645, 2838, 3021–3023, 3238, 3695, 4121, 4201, 4202, 4819, 6500, 6501
 Мироненко П.В. 2378
 Миронець Н.І. 135, 1047 (передм.), 1048, 2502 (передм.), 2503 (передм.), 2662, 2839, 2840, 3696, 3888, 4820
 Миронів Б. 5759
 Миронов Є. 2568
 Миронович М. 4349
 Мирошниченко І. 2841
 Мирська Т.І. 3889, 4448
 Мирський Р.Я. 1321
 Мисан В. 3110
 Мислюк В.П. 841
 Митилино М.І. 3959 (передм.)
 Михайленко І. 5329
 Михайленко П.П. 6502
 Михайлик В.К. 6216 (рец.)
 Михайлик М. 64, 2569, 3331, 3577, 3578, 5374
 Михайлин (Михайлін) І.Л. 2842, 2934 (уклад.)
 Михайлина П.В. 987 (ред.)
 Михайличенко О.В. 1893
 Михайлівська-Цимбал Т.М. 3616, 4393
 Михайлов Б.Д. 381
 Михайлов Г. 4018
 Михайлович Н. 4822
 Михайлук Б. 5492
 Михайлук О.В. 233, 382, 1712, 1787
 Михальчук В. 406, 1341 (вступ. ст.), 2869 (ред., упоряд.)
 Михальчук П. 6063
 Миханчук О. 2169
 Михеев С.П. 6782
 Михеєнко М.М. 2412
 Михненко А.М. 383, 2379
 Мицик Ю. 1322
 Мицюк О.К. 65, 1182, 1183, 1323–1325, 3025, 4019, 4670, 5197 (рец.), 6391
 Мишуга Л. 4911, 4912, 5375, 5680, 5824, 5825
 Мищенко А.З. див. Міщенко А.З.
 Мищенко С. 6392
 Мікула О. 1576
 Мілюков П. (Мілюков П.Н.) (480), 3970, (4155)

- Мінгазутдинов А.Ф. 3282
 Міносян А.С. 136
 Мінчак М. 5681
 Мінченко Р.М. 1119, 1254
 Міронер Х. 813, 814
 Мірошниченко, отаман (5010)
 Мірошниченко М. 2844
 Мірчук П. 385, 1000, 1629, 2845,
     2846, 3026, 3112, 4913, 5182, 5827,
     5828
 Міхеєва О.К. 6503
 Міхновський М.І. (316, 332, 385,
     498, 502, 2816, 2837, 2918, 3026),
     3426, (3550)
 Мищенко (Мищенко) А.З. 6161 (ук-
     лад.), 6181 (упоряд.), 6201 (упо-
     ряд.)
 Міяковський В. 4449
 Млиновецький Р. 386, 2847, 3824
 Мовчан О.М. 767, 815–817, 1161,
     1162, 1165
 Могалевський Ю. див. Магалев-
     ський Ю.
 Могилевська В.П. 3697
 Могилянський Н.М. 2570, 3972,
     4020, 4028
 Модзалевський В. 1742, (1972),
     3027
 Модрич-Верган В. 2147
 Мозин М. 5072
 Мокієнко О. 4203
 Моклович В. 3579
 Мокляк В. 6393
 Мокрицький Г.П. 4055
 Молдован В.В. 2233, 2380
 Молещій І. 6138
 Молодан Г.Н. 6457
 Молодчиков О.В. 6842
 Молчанов М.О. 2418
 Монкевич Б. 3331, 3427–3430,
     3580–3584, 4350, 4386, (4831),
     5183, 5184, 5377
 Монолатій І. 5713, 5948
 Моргунов В. 6257 (ред.)
 Мордалевич Ю.А. (5210)
 Мороз В. 2848, 4122, 5829
 Мороз М. 5642 (передм.)
 Мороз О.Ю. 1001, 1184, 5907
 Морозов О. 2408
 Мороко В.В. 4204
 Москаленко А. 4162
 Москалець К. 3276 (пер.)
 Москвич Л.Г. 1724, 1801
 Моцюк В.Д. 6091
 Моця О.П. 1373 (відп. ред.)
 Мочульський М. 3890
 Мручко Є.Є. 2646, 3737
 Мудрий В. 3113, 4671
 Мудрик-Мечник С. 5830
 Музика І.В. 818
 Музиченко О. 4538
 Музиченко (Музыченко) П. 2381,
     2382
 Музичук О. 3971 (передм., уклад.)
 Мукомела О.Г. 2093, 2647, 2648,
     3902
 Мулова-Войтовецька М. 1362 (пер.)
 Мултих Г.М. 2849
 Муравйов М.А. (3374, 3555, 3874,
     3991)
 Мурашко В. 3995, 3996
 Муращик Г. 3316 (підгот.)
 Мусієнко (Мусиенко) В.В. 819, 902,
     1208, 3061, 3698, 4205, 6279, 6286
 Мухин М. 2078
 Мухіна М.Ю. 6287
 Мушинка М. 5908, 6139, 6140
 Мхитарян (Мхітарян) Н. 4727, 4728
 Мышкис Х. 6390 (упоряд., передм.)
 Мякота С.Є. 4259–4263, 4577
 Мякотин В. 4028
 Н.Г. 666
 Н-ий А. див. Ніковський А.

- Наберухін А.І. **388**
 Навроцький О. **5188**
 Нагаєвський І. (164), **389, 820, 2850, 4206, 4821, 5831**
 Нагірний В. **6395**
 Нагой С. **1071**
 Нагорна Л.О. **4942, 6396**
 Нагорна Л.П. **390, 3699**
 Нагорний В.І. **391, 821–823, 4914**
 Нагорняк М. **3700**
 Наддніпрянець В. **824, 5832**
 Наєнко М.К. **2001** (передм.), **2018**
 Назаренко Є.Д. **1719, 2077, 5570**
 Назарук О. **392, 825, 826, 1073, 2031** (вступ), **3995, 3996, 4672, (4743), 5189, 5682, 5833** (післясл.)
 Найман О.Я. (А.Я.) **827–830, 1321, 1326–1329, 3269, 3283, 5073, 5074, 5945, 6696–6698**
 Наливайко В. **1578**
 Налисник Ю. **4000**
 Нарбут Г.І. (Ю.) (24, **1075, 1994, 2002, 2011, 2025, 3027**, (3884))
 Наріжний О. (547), **2078**
 Наріжний С. **4539, 5197** (рец.)
 Наседкина Л.Д. **3284**
 Насикан В.О. **1285** (ред.)
 Настюк М.І. **989, 2363, 2407** (ред.), **5910**
 Натіїв, ген. (1549)
 Наум М.Ю. **2397, 2449**
 Науменко В.П. (1898), **4450**
 Науменко К.Є. **1451, 1452, 1501** (публ.), **5805, 5978**
 Науменко Ю. **1579, 3432**
 Наумкіна С.М. **393, 844**
 Наумов С.А. **6659**
 Наумова І.Б. **2649**
 Наш Г. див. Григорій Н.
 Неаполітанская В.С. **4624** (уклад.)
 Небутев див. Алексеев И.Ф.
 Невідомий. **6033**
 Недашківський В. **6675** (пер.)
 Неділя М. **6064, 6086**
 Недужко І. **1209**
 Недужко Ю. **1209**
 Неєдлі З. **2019**
 Незлобин П. **3203** (упоряд.)
 Неманов Л.М. **1257**
 Немоловский И. **4673**
 Ненароков А.П. **972** (передм.)
 Непомнящий А.А. **1788**
 Нерод В.О. **6288, 6289**
 Нестеренко В. **5075**
 Нестеренко Т.М. **2336** (упоряд.)
 Нестерець М.М. **6202** (упоряд.)
 Нестеров О.В. **5016, 5040, 6660**
 Нестерова В.А. **5619**
 Нестуля О.О. (А.А.) **1754–1757, 2148–2150, 3778–3780, 3794** (уклад., передм.), **4472–4474, 4578, 5571–5574, 6610**
 Нестуля С.В. **1789, 2151, 3272, 3803**
 Нестуля С.І. **1331, 6784**
 Несук М. **1631, 1632, 3701**
 Несук О.М. **1121, 1633, 1634, 3702, 4451**
 Несук С.М. **3703**
 Неточаев В. **6143**
 Нечаєва-Юрійчук Н. **394**
 Нечай Н. **6571**
 Нечиталюк М.Ф. **141** (передм.)
 Нигрицький Л. **6004** (передм.), **6005** (передм.)
 Низовий М.А. **1978, 2243** (уклад.)
 Нікитин В.В. **846**
 Никодимов И.Н. **2152**
 Николаев С. див. Дашкевич Б.Н.
 Николишин С. **1713**
 Нізова Л. **6611**
 Нікітін В. (1953)
 Нікітчина С.О. **1894, 1895**
 Ніковський А. **2020, 2502, 3985, 4123, 4453**

- Ніколаєнко В.Ю. 6825 (ред.) 3763), 3923, (4050), 4674, (4783, 4789, 4813), 4824, (4888, 4900, 4909, 4910, 4934, 4940, 5553, 5570, 5612, 5613, 5617, 5639, 5640), 5644
- Нікуленко С.І. 2021 Огірко Р. 1003
- Німчук І. 5833 Оглоблин (Оглоблін) О. 23 (передм.), 138, 397, 1075, 2853
- Ніньовський В. 1258 Оглоткова К.Н. 673
- Ніссель, ген. (5494) Оглядівський 5834
- Ніцкевич М. 847 Одарченко П. 67, 3114, 3434
- Ніщеменко К. 2572 Одинець Г. 2573
- Новиченко Л. 4499 Однокоз 5401
- Новиченко М.Р. 2127 (наук. ред.), 2212 (уклад.), 2924 (уклад.) Озерський Ю. 6641, 6661
- Новополін Г. 4124 Окиншевич Л. 1004
- Новосад А.Ф. 5982 Околот І. 6034
- Новосад Б. 2408 Окопенко А. 4826
- Новосівський І.М. 6144 Окса М.М. 1896
- Новохатько Л.М. 1714, 1953 Окунєвський (Окунєвський) Т. (4626, 5427)
- Нойтатц Д. 3286 Окунєвський Я. 4827, 5497, 5498
- Носков В.А. 2368 (ред.) Олашин М.В. 5714
- Носов Л.І. 6785 Олейников А.А. 6290, 6399
- Носова М.Ф. 972 (ред.) Олексин Ж.-Б. 1468
- О.В.** 2915 Олексієв І. 1139
- О.В. 215 (рец.), 364 (рец.), 1627 Олексій, архієпископ 2176
- (рец.), 2556 (рец.) Оленич Ю. 398
- О.М. 3812 Олесюк Т. 1005, 1006, 4021, 4675
- О.П. 3593 Олесницький Б. 2772
- О.Р. 4797 Олесяків С. 5835
- О.Т. 66, 227 Олійник А.Ф. 831 (ред.)
- О.Ч. 4113 (пер.) Олійник В.М. 1211, 6662
- О-р 4082 Олійник З.В. 4424, 6663
- Обідний М. 1260 Олійник О.Б. 2333 (уклад.)
- Овдієнко П.П. 1210, 2852 Олійник П. 2854, 4917, 5836
- Овод В.В. 6340, 6725 Олійник С.В. 4783, 5123, 5194–5196
- Овсієнко В. 5193 Оліфіренко В.В. 2208
- Овсій І.О. 964, 2386 Оліфіренко С.М. 2208
- Овсянников А.Н. 2387 Оліфіренко Т.В. 2208
- Овчаренко В.П. 5643, 6505, 6506 Ольгин И. 6507
- Овчаренко П.Д. 4490 (ред.) Олянчин Д. 2574
- Огієнко І.І. (123, 240, 363,) 396, (935, 1047, 1705, 1706, 1728, 1731, 1733, 1734), 1773, (1783, 1819, 1880, 1881, 1888, 1889, 1892, 1948, 1951, 2073), 2110(ред.), (2133,
- Омельченко М. 2079 Омельченко Т. 3586

- Омельяненко П. **1580**
 Омелюженко **6244**
 Омелянович-Павленко М. **68, 2575, 4647, 4676, 4828, 4829, (5134), 5197–5200, 5250**
 Онацький Є. **1635, 2237, 4353, 4677, 5499**
 Онищенко (Оніщенко) Н.М. **3334, 6508**
 Онищенко О.С. **1965, 1975** (відп. ред.), **1979, 2200** (ред.), **2217** (відп. ред.), **4180** (ред.)
 Онищук Д. **5201, 6254**
 Оніщенко І. **2388**
 Онопрієнко В.І. **1790–1792, 1809** (рец.), **2305** (уклад.), **2389, 3827, 6796**
 Онуляк О. **5983**
 Опанасюк Г. **1897**
 Опрая А.В. **2153**
 Оренчук В. **4976**
 Орилець В. **5329**
 Орищак Я. **1255**
 Орлик В.М. **1332**
 Орликівський А. **3028, 3705**
 Орлянський С.Ф. **1333, 3270** (ред.), **3287**
 Оршан Я. **849**
 Осадчая И.Л. **1007**
 Осадчий Ю.Г. **850, 3435, 6400**
 Оскілко (Оскілько) В. (4667), **4830, (5223, 5244)**
 Остапенко А.Н. **4729**
 Остапенко С.С. (207), **4678**
 Остапович М. **2855**
 Остапчук Г.О. **1008**
 Остап'юк Б. **4697**
 Остап'юк М.Я. **1117**
 Остафійчук В.Ф. **2337** (ред.)
 Осташева Н.В. **1285, 1334**
 Осташко Т.С. **1507, 2197, 3781, 3828, 3829, 3891, 6786, 6820**
 Островерха М. **399, 1469, 2543, 5379, 5380**
 Островершенко І. **3587**
 Острогорський М. **6234** (передм., ред.)
 Острожинський В.Є. **833** (ред.)
 Остудін В. **3436**
 Остюченко С.М. **1009**
 Отмарштайн Ю. **5145** (рец.)
 Очевидець **2856**
 Ошуркевич О. **2104** (уклад.)
П. 1068
 П.В. **6008**
 П.М-т **5255**
 П.О. **411**
 П.Р. **1168**
 П.Ш. **2571**
 П-ий А. **3131**
 П-кий **5401**
 Павленко В.В. **1636–1639, 6748**
 Павленко Г.В. **2238**
 Павленко М.І. **5202, 5500, 5984**
 Павленко С.Ф. **4056**
 Павленко Ю. **1010, 1804, 4502, 4514**
 Павлишин О. **350** (рец.), **5911, 5912**
 Павлов-Сильванський Н. **3937** (передм.)
Павлович 5203
 Павловський О.Д. **2857, 2982**
 Павлюк І.З. **1470–1472, 2103, 4730, 5706**
 Павлюк Л.С. **2080**
 Павлюк М.С. **6727**
 Павлюк О.В. **1640, 3706, 3707, 3741, 4425, 4918, 4919, 5501–5504, 5837, 6065–6070**
 Павлюк П. **6728**
 Падалка М. **3438**
 Падалка С. **2444**
 Падеревский И. (941)
 Падоха Я. **6144** (передм.)

- Падун-Лук'янова Л. **1280** (публ.)
 Пазуняк Н. **2** (ред.), **1362** (ред.)
 Пакуль Н.М. **2081**
 Паладійчук С. **4127**
 Паламарчук О. **1715**
 Паливода С. **3321** (ред.)
 Палієнко В. **3288**
 Палієнко М. **1898**
 Паліїв Д. **3588, 5204, 5683, 6035**
 Палій-Сидорянський М. **5381**
 Пан М. **1641**
 Панасевич О. **2469** (ред.)
 Панасенко А. **400**
 Панасенко Л. **2858**
 Панейко В. (5543)
 Панібудьласка В.Ф. **2235** (ред.)
 Панкевич Р. **401**
 Панченко В. **1076, 2453**
 Панченко П.П. **1616** (рец.), **2231**
     (рец.), **2254, 2336** (упоряд.), **2395, 2396, 2444**
 Панчук А.М. **1330, 4738, 5705**
 Панчук М.І. **8** (упоряд.), **802, 858, 1330, 4731**
 Паньків Є. **2719, 3266**
 Паньків І. **1581**
 Панюк А. **1011, 3029, 4209, 4920, 5838**
 Папакін (Папакін) Г.В. **2933, 3030, 3063, 3983** (передм.), **4033** (передм.), **4128, 4566, 4580, 5575, 6787**
 Папенко Н.С. **3708, 4426**
 Папікян А.Л. **1473, 5205**
 Партикевич А. **2185**
 Пархоменко В.А. **1474, 3439, 4354**
 Пархоменко Л. **2022**
 Пасіка М. **3995** (ред.), **3996** (ред.), **4101** (ред.), **4102** (ред.), **4307**
 Паславський І. **4586**
 Пастернак Є. **402**
 Пастернак С. **5382**
 Пастернак Я. **2280**
 Пастухов В.П. **2397**
 Паталаха Н.А. **403**
 Патер І.Г. **404, 859, 2650, 2651, 2832, 3709, 6087**
 Патлах [Н.] **2576**
 Патон Б.Є. **1793, 4491** (ред.)
 Пахаренко В. **5839**
 Пахолко С. **1093**
 Пахучча Л.В. **6848** (уклад.)
 Пачовський В. **4129, 5840, 5985**
 Пашко П.В. **2218** (ред.)
 Пащенко В.О. **2154–2156**
 Пащенко В.Я. **5762** (упоряд.)
 Пащенко-Шульмінська (Пащенко) О. (1935), **4540**
 Певний П. **5206**
 Пекарчук І. **4831, 5383**
 Пеленський Д. **6018**
 Пеленський Й. **1029, 4541**
 Пеленський О. **69, 4680**
 Пеленський Я. **108** (передм.), **349**
     (ред.), **693** (ред.), **2859, 4032** (ред.), **4130, 5715**
 Пелісє (Пелесье, Пеліс'є) Ж. (7, **3737, 3748**)
 Пентер Т. **2696**
 Пеньківський В.Ф. **2397**
 Пепа В. **6249** (передм.)
 Перевезій В. **6103**
 Передерій В.А. **140, 6094** (уклад.)
 Передерій І.Г. **1899, 3289, 3830–3834**
 Передерко В. **5768**
 Перепадя В.В. **5531** (уклад.)
 Перепелиця Г.М. **6613**
 Пересунько С.І. **6512**
 Петасюк О.І. **1077**
 Петлюра С.В. (7), **9–11, 142, (151, 207, 218, 232, 241, 250, 297, 355, 363, 372, 374), 405–409, (413, 427, 430, 434, 438, 444, 451, 457, 460,**

- 507, 512, 515, 517, 519, 539, 563, 941, 1017, 1099, 1150, 1292, 1301, 1302, 1342, 1344, 1349, 1350, 1379, 1396, 1493, 1505, 1586, 1599, 1676, 1730, 1731, 1739, 1944, 2120, 2212, 2657, 2801, 2917, 2919, 2955, 3276, 3322, 3420, 3452, 3466, 3490, 3545, 3605, 3994, 4039, 4359), 4592, 4612, 4629, (4639, 4653, 4660, 4673, 4674, 4754, 4757, 4783, 4807, 4818, 4822, 4840, 4850, 4876, 4885, 4888, 4908, 4955, 5054, 5060, 5080, 5081), 5207, (5436, 5459–5461, 5474, 5485), 5505, (5509, 5519, 5520, 5532, 5537, 5541), 5557, (5566, 5612, 5638, 6028), 6333, (6509, 6730)
- Петренко Н. (733)
 Петренко А. 4647
 Петренко В.В. 1475
 Петренко Є. 190
 Петренко І. 6037
 Петренко О.С. 410
 Петрикова В.Т. 5600
 Петришина Л.В. 1012
 Петрів В. 70, 71, 1476, 1477, 1582, 3440, 3548, 3550
 Петрів Т.І. 2093, 3441
 Петро В. (5612)
 Петров Л. 5017
 Петров М.Б. 4891
 Петров М.І. (1810)
 Петрова Н.А. 2947
 Петровський Д. 411
 Петрусь В. 4542, 6832
 Петрушевич Є. 7, (234, 507), 5530, (5837)
 Петрикін В.І. 853 (ред.)
 Пивовар С. 2652, 3696
 Пижик А.М. 1716, 3782, 5576–5578, 5584, 5601, 5620, 5621, 5625
 Пилинський Я. 6145
- Пилипенко В.В. 2441 (упоряд.)
 Пилипенко С.П. 1717, 2167
 Пилипенко Ю.О. 1424
 Пилипчук О.Г. 1298
 Пилипчук О.Я. 2305 (уклад.), 2398
 Пилишленко В. 1478
 Пилькевич О. (А.) 330 (уклад.), 2860
 Пилявець Л. 2157, 2158, 3917, 3924–3926
 Пионтковский С. 2399, 4700 (передм.)
 Пиріг О.А. 1122
 Пиріг Р.Я. 226, 584 (підгот.), 860, 2167, 2662, 4131, 4210, 4211, 6694 (уклад.)
 Пироженко Л.В. 1900, 1901
 Пирожков С.І. 3671 (передм.)
 Пискуров И.М. 6402
 Пискуров С.Є. 6402
 Півненко А. 6788
 Пігач Я.М. 5913, 6513, 6514
 Пігідо Ф. 1335
 Піддубний І.А. 5385, 6146–6148
 Підоплічко І.Г. 1805 (ред.)
 Пікалова Т.І. 3835
 Пілсудський Ю. (5474, 5509)
 Пінчик Л.П. 6404
 Пінчук І.М. 1860
 Пінчук Ю. 108 (упоряд.)
 Піпаш В. 6149, 6150
 Піскова Е.М. 90 (ред.)
 Піскун В.М. 143, 144, 3063, 3096, 3442, 3712, 3737, 3783, 4427, 4543
 Піскун О.І. 412
 Пісоцький А. 4132
 Пітов В.І. 6802 (ред.)
 Піціль О. 2159, 2160
 Плав'юк М. 2 (передм.), 413, 414
 Плахотнюк Н.Г. 2968, 3031
 Плевако С.П. 4213
 Плечко М. 4022, 4214, 4355
 Плещко Н. 72

- Плохій С. 2161
Плющ В. 3174
Плющ Л. 1336
Побігущий-Рен Є. 3590, 5386, 6038
Побірченко Н. 2240
Побожій С. 4625 (передм., прим., уклад.)
Повстенко О. 5579
Погребенник Ф. 2023, 2504 (передм.), 3562 (вступ. сл. і публ.), 3973 (передм.)
Погребинська І. 5947
Погребинський О. 2082
Погребняк А.І. 854 (ред.)
Погрібний А. 1720
Пода Н.В. 2241
Подвойський Н.І. 6405
Подгородников В.В. 4266
Подольський А. 145, 5077
Пожарський П. 1141, 1902, 3185
Позняков О. 2083
Покальчук О. 5208
Покровська І. 4428
Покровський М.Н. 1204 (ред.)
Покутський П. 416
Полашук Б. 4922
Полещук Т.С. 2347
Полівець М.С. 3032
Політик 5078, 5079
Полішка, осаул (5401)
Поліщук В. 3175, 3331
Поліщук І.О. 1014
Поліщук К. 2578, 4681
Поліщук М. 2392
Поліщук Н.М. 1794, 1795
Поліщук Ю.М. 423, 1479, 2861, 2862, 3061
Поліщук Я. 417
Половець В.М. 1142
Полонинчук М.І. 2231 (рец.)
Полонська-Василенко Н.Д. 73, 146, 418, 1796, 1954 (передм.), 2162, 2163, 2402, 4136
Полонський Р. 2757 (передм.)
Полтава П. 419
Полтава С. 5209
Полушкіна В.О. (Полушкина В.А.) 779, 845, 861
Польова З.Є. 4215
Польова Н.А. 4215
Поляков І.І. 2592
Полянський О. 420, 5843, 5844
Полянський Ю. 5092 (рец.)
Пометун О.І. 2332
Пономаренко А.Б. 3784, 3836, 4544
Пономаренко М. 1212
Пономаренко С. 1718
Пономарьов В. 4137
Поночовний М.І. 2327 (упоряд.), 2328 (уклад.)
Поп І.І. 6122
Попик В. 5210
Попик С. 3714
Попівський Е. 1480
Попов Н.Н. 74 (ред.), 345 (ред.), 2863, 4028 (ред.), 6574
Попов О. 1143
Попов П. 4832, 4833
Попова Н.В. 421
Попова Н.П. 3050
Попович М. 2403
Попок А.А. 147, 422
Порохівський Г. 1481, 3591, 3592, 4023, 5211, 5387
Портнова Л. 242 (публ., передм., прим.)
Порш М. (3598)
Поспеловский Д. 2404
Поссе С. 5507
Постернак С. 1903, 1904, (1941, 1945), 1981, 5382
Постолатій В. 1905
Потапенко Я.О. 148
Потапова Л.В. 1906–1908, 5622
Потарикіна Л.Л. 6515
Потехін О. 1618 (ред.)

- Потильчак О. 3636
 Потульницький В.А. 149, 150
 Похилевич Д. 3447, 3448
 Правдюк О. 1482, 2024, 2653
 Правобережець див. Липинський В.К.
 Преловська І. 2158, 2164, 2185
 Премислер І.М. 649 (ред.), 1982, 3715, 6733 (підгот.)
 Приймак Т. 3785
 Прилуцький В. 6406
 Прилюк Ю.Д. 6 (ред.), 2479 (ред.), 3952 (відп. ред.), 4610 (ред.), 5653 (ред.), 6184 (відп. ред.)
 Присич Л.А. 1015
 Присталенко Н. 2025
 Присташ Л.Т. 6516
 Притискач М. 3033
 Притуляк П.П. 3637, 3716–3718, 3741
 Приходько А. 2084
 Приходько В.О. 2580, 3450, 3550, 4024, 4356, 4682, 6122
 Приходько Олеска 3892
 Приходько Олена 2026, 4545
 Прищепа О.П. 2865
 Проданюк Ф.М. 4131, 4142, 4143, 4208, 4210, 4216, 4217, 4268, 4429
 Прокоп М. 424, 760 (передм.)
 Прокопенко І.П. 425, 1185, 6667
 Прокопенко І.Ф. 2275 (ред.)
 Прокопович В. 7, 426, 548 (передм.), 2824
 Прокопчук В. 6789
 Проничев Д.С. 5580
 Пронівський С. 4218
 Проскуров О.В. 76 (передм.)
 Прохода В. 427, 1483, 1484, 1583, 1584, 3451, 3452, 3594, 4357, 4847 (рец.), 5214–5216, 5250
 Прохоров А.М. 2193–2195 (ред.)
 Процак Р. 5741
 Проценко О. 3453
 Проценко П. 3595, 5217
 Процюк С. 1167 (рец.)
 Прушинський М. 5509
 Пташинський П. 866, 1642, 3651 (уклад., передм.), 3704 (уклад.), 4332 (вступ. ст.), 4358
 Птуха М.В. 5604
 Пугачева Н.Г. 3036
 Пугачова М.В. 1120
 Пузицький А. 5388, 5389
 Пундик Ю. 2869, 3115
 Пустовіт Т. 428
 Пустовойтов М.О. 1763
 Пуха І.В. 6822
 Пушкаш О.В. 2027
 Пчельников М.І. 867, 3037
 Пшенніков О. 4890 (ред.), 5895 (ред.)
 Пшибильський А. 5442
 Пыпина Я.А. 874
 П'ятаченко Г.О. 1261
- Р.К.** 6014
Р.Л. 5958
Р.С. 1467, 4387
Р.Ф. 5323
Р-кий І. 5689
Рабій Ю. 5390, 5987
Равич-Черкаський (Равич-Черкасский) М. 151, 868, 2871
Радевич-Винницький Я. 5781 (упоряд.)
Радиш В. 6518
Радібова І. 5915
Радченко Г. 5391
Радченко Л.О. (Л.А.) 152, 153, 2413, 3038, 4057, 4978
Радченко С.С. 869
Радъко П.Г. 1016, 2654, 3039
Раевский Н. 4025
Раевський В. 1585
Раевський С. 1586

- Райківський І.Я. 870
Раковська А.Г. (6424)
Раковський І. 2257 (ред.)
Раковський М.Ю. (Раковский
М.Е.) 154, 429, 5510, 6407
Раковський Х.Г. (6424, 6523)
Ралдугіна Т. 6519
Ралле І.В. (Ралле И.В.) 4422 (упо-
ряд.), 6408
Расевич В.В. 871
Раскольников Ф. 3368 (передм.)
Ратгаус О. 4026
Ратті А. 5536
Рафальський І.О. 872, 3116, 6409
Рафальський О.О. 1338, 3116
Рафес М.Г. 873, 4027
Рахманний Р. 430, 1017, 2872–2874,
3040, 3455, 3456, 5988
Рашев П.М. 6233 (уклад.)
Ребет Д. 431
Рева І.М. 6670 (рец.)
Рева Л.Г. 4567
Рева О. 1983
Ревегук В.Я. 432–434, 3786, 6410,
6577
Ревуцький В. 2013
Регульський В.Л. 5776
Редін М.Г. 2414, 4270, 4271, 4979
Реєнт О.П. (Реент А.П.) 155, 156,
435, 436, 441, 1018–1020, 1123,
1161, 1163–1165, 1339, 1792, 2165,
2876, 3063, 3204–3207, 3928,
4456 (рец.), 4966, 4980, 4981,
5514, 6578, 6614, 6823, 6824
Рекечинская Т.Д. 874
Ремболович І. 1587
Рембрандт Г. (3874)
Ремізников В.В. 721
Репринцев В.Ф. 1632, 2198, 2199
Репрінцев В.В. 205 (ред.)
Речицький В. 1021
Решетар І. 437
Решетило-Мицак П. 4378
Решодько П.Ф. 6462 (рец.), 6670
Ржевська М. 157, 2028, 2085
Ржевусский М.И. 3960 (уклад.)
Рибак Г. 3457
Рибак І.В. 1221, 4982
Рибак М. 3719
Рибаков М.О. 1337 (упоряд.)
Рибалка І.К. (Рыбалка И.К.) 118,
4835, 6164 (ред.), 6181 (ред.),
6224 (ред.), 6411, 6572, 6671
Рибалко В.А. 988
Рибалко О.Л. 3841, 6799 (вступ. сл.,
підгот. тексту, комент.)
Рибачук М.Ф. 2168, 5645
Ривак В. 438
Рижій І. 5847
Римаренко Ю.І. 2209 (ред.), 2211
(ред.), 2231 (відп. ред.), 2236,
2248 (ред.), 2261, 2390
Рисіч Й.Л. 1643, 2408, 2877, 2878,
3041
Рисіч Л.О. 6579
Рихлік (Рихлик) Я. 1644
Різников І. 4836
Різниченко В. 1078, 1079
Ріпецький С. 1486, 1487, 2655, 3331,
3458, 5716, 5848, 5989, 6071
Ріпко О. 1722
Річицький А. 599, 2393 (ред.), 2880
Рклицький С. 3929
Ровінський В. 2169
Рогатинський І. 5333
Рогожин А.Й.(А.И.) 1022, 2312
(ред.), 2409, 2439 (уклад.), 2881,
3042, 3146, 3242, 6460, 6496
Рогульський, полк. (5158)
Родін С. 440, 3788
Роєнко В. 3331
Рожик М.Є. 1011, 2347, 3029, 4209,
4920, 5838
Розгін І. 1023

- Розин С.О. 6161 (уклад.), 6192 (уклад.)
 Розовик Д.Ф. 1910, 3777, 3787, 3820
 Роман Є.Г. 1953
 Романенко М.І. 3066
 Романенчук Б. 3459–3461
 Романець Н.Р. 6672
 Романець О.С. 6142 (упоряд.)
 Романів Б. 439
 Романів О.М. 1487 (ред.), 1782 (передм.), 2304 (ред.), 6085 (передм.)
 Романова С.С. 3016
 Романовський Д. 2086
 Романченко Д. 5090
 Романченко Ю. 6256
 Романчук О. 2767 (публ.), 3290, 3612 (публ.), 3721, 3722, 6377
 Романько І.І. 2029, 6790
 Романюк А. 1488, 2392
 Романюк Л. 75, 5219, 5220
 Романюк М.М. 141 (ред.), 158, 2103 (ред.), 2256 (ред.), 5706 (ред.), 6088, 6094 (ред.)
 Романюк П. 6264 (рец.)
 Романюк Р. 3664
 Росоха С. 1024, 6152
 Роспопов Р.Г. 4924
 Росс К. 3626, 3723
 Ростальний В. 4309
 Ростикус Р.П. 831 (рец.)
 Ростовець М. 4145
 Ростовська О.В. 440, 3788, 3844
 Ротар Н.Ю. 113, 1911–1921, 3809, 3810, 6826
 Ротач П. 1758
 Рочняк В.О. 2287
 Рубан В.А. 6843
 Рубаник В.С. 875, 1015
 Рубач М.А. 2882–2884, 3243, 3244, 3724, 4146, 4414 (повідомив), 6164 (ред.), 6170, 6201 (відп. ред.), 6218 (ред.), 6376, 6401, 6520, 6673
 Рубін О. 2410
 Рубінгер Л. 5684
 Рубінштейн С.Л. 2102 (передм., ред.)
 Рубльов О.С. 441
 Рубльова Н. 2170, 2171
 Руда С.П. 1804, 1808, 4502, 4512, 4513
 Руденко В. 1922
 Руденко С.Г. 2316
 Рудий Г.Я. 159, 160, 2087–2089, 2105 (уклад.), 2656, 4058, 4059, 4455, 4456, 4547
 Рудич Ф.М. 579 (ред.), 584 (вступ. ст.)
 Рудіченко О.І. 1256 (уклад.)
 Руднев М.А. 4430
 Руднев В. 6750
 Рудницька М. 5685
 Рудницький І. див. Кедрин І.
 Рудницький М. 5458
 Рудницький С. 5849
 Рудницький Я. 2489
 Рудченко М. 4733, 4735
 Рудъко М.П. 6827, 6828
 Рудюк Д. 3462
 Рум'янцев В.О. (Румянцев В.А.) 1022, 1025, 1026, 2411, 2881, 3043, 3044, 3118, 3147, 4219, 4220, 4925–4927, 6521, 6522
 Русакова О.В. 876
 Русанівський В.М. 1770 (відп. ред.), 2362
 Русначенко А.С. 161
 Русова С.Ф. 76, (1695, 1727, 1839, 1860, 1930, 3766), 3845, 3846, 4029, 4647, 5582, (5587)
 Рущак В.О. 3024
 Рябинин-Скляревский А. 4389
 Рябокінь Х.С. 5221
 Рябошапко Л.І. 828 (рец.), 6829
 Рябченко П.Ф. 1262, 3165, 4254, 4967, 4984

- Ряппо Я.П. 1923, 1924, 4030, 6412, 6830
 Ряст О. 1645
- С.В.** 2870, 2972, 3454, 3625, 4144
С.Д. 4038
С.З. 1742
С.Л. 4103
С.О. 4851
С.Ш. 80, 6483
 Сиг-а А. 3259 (передм.)
С-їй В. 5147
С-ко В. 2543
С-ко С. 1617
С-ої М. 6553 (пер.)
 Сабат Н. 1937
 Сабуров І. 6413
 Савенок Л.А. 3188, 6797
 Савич Р. 162
 Савлук М.І. 1262 (ред.)
 Савченко В.П. 442, 443, 1489, 3463, 3596, 4390, 4837, 5222, 5392
 Савченко Г.П. 2657, 3497, 4359, 5583
 Савченко І.В. 5584
 Савченко М.Б. 1953
 Савченко О. 5378
 Савченко-Більський В. 1490, 3464
 Савчин М.С. 6153, 5722
 Савчук Б. 1491, 5850, 6089
 Савчук В.О. 1723
 Савчук В.С. 1798
 Савчук О. 3725, 5223
 Савчук С.В. 2138 (передм., замітки)
 Савчук Ю.К. 1080, 1081
 Сагайдачний П. 444, 2885, 3542 (передм.), 3551, (5011)
 Саган Г. 4060
 Сад М. 1492
 Садлич І. 6039
 Садовський В. 445, 446, 2886
 Садовський М. 5224, 5313 (ред.)
 Сазонов В. 3789
 Сак О.Г. 1953
 Сакада Л. 163
 Салабай В.Ф. 6623 (рец.)
 Саламаха І.В. 1799
 Салик С. 5686
 Саліковський О. (Саликовский А.) 1027, 2921
 Салыга Л.П. 6523
 Сальський (Сальский) В. 447, 1493, 1494, 4838
 Самійленко С. 1588, 3597, 4683
 Самовидець 4147–4149, 4310
 Самовидець П. див. Феденко П.
 Самойленко О.Г. 1800
 Самойлович Ю. 2172
 Самоплавська Т.О. 1925
 Самофалов В.М. 649 (ред.)
 Самутин (Самутін) П. 4360, 4684, 5225, 5226, 5393
 Самчук У. 3331
 Санцевич А.В. 6292, 6301 (ред.)
 Саппа М. (Н.Н.) 6674, 6675
 Саприкін А.Г. 2242 (упоряд.)
 Саприкіна М.А. 3045
 Саприков В. 1082
 Сарамака 5402
 Сарбей В.Г. 153 (рец.), 877, 1724, 1801, 2184 (ред.), 2887, 6292 (ред.)
 Сахно А. 1263
 Сахно В. 4391, 4685
 Сварник Г. 20 (упоряд.)
 Свідзінський М. 5042
 Свій В. 5227
 Світ І. 1589, 1646, 3726
 Світовик Д. 448
 Свобода А. 1984
 Святогірський Д. 2173
 Святоцький О.Д. 969, 2412, 2439 (уклад.)
 Северинюк В.М. 1647, 3148

- Севрюк О. (98), 2511, 2581, 2582, 3663
- Севрюк С.В. 878, 3435
- Сейко Н. 1340
- Секретар М. 5228, 5851–5853, 5990
- Селіванівський 5401
- Селіхов Д.А. 1249
- Семененко В.І. (В.И.) 449, 450, 1648, 2413, 6517
- Семененко Н.Ф. 3893
- Семенов В. 1649
- Семенюк А. 451, 3120
- Семенюк С. 452, 453
- Семків О.І. 2400 (ред.)
- Семко С. 5043
- Семотюк Я. 5229
- Семчик В.І. 2348
- Семчишин М. 2030, 3790, 4457
- Сенгалевич Ф. 3905
- Сендик З.О. 1953
- Сенеджук О. 2890
- Сеник К. 4971 (пер.)
- Сеник Я.П. 2090
- Сенченко М.І. 1985, 2091
- Сенченко Н.М. 1986, 1987, 2099, 2100
- Сеньків М.В. 454, 455, 5854, 6153
- Сенько П. 6847
- Сергеев А. 3972 (упоряд.)
- Сергейчук И.Н. 6293
- Сергєєва І. 5585
- Сергієнко Ю.Г. 879, 880
- Сергійчук Б. 5512, 5646
- Сергійчук В.І. 11 (упоряд., передм.), 457, 458, 1028–1030, 1083, 1084, 1341–1343, 1515 (передм.), 1650, 2253 (післямова), 2904 (передм.), 3024, 3369 (публ.), 3465, 4840, 4928, 5119 (передм.), 5443 (публ.), 5646, 5656
- Сердюк О.В. 6551
- Серебряков Г.И. 6720
- Середа М. 459, 3548, 3551, 3598, 3599, 5044, 5333
- Середюк О.М. 1085
- Серьогін С. 1031, 6524
- Сесак І.В. 1926
- Сиваченко Е.В. див. Сіваченко Є.В.
- Сиволоб Ю.В. 507 (ред.)
- Сидоренко А.Ю. 6525, 6526
- Сидоренко Г. 7, 5530
- Сидоренко Н.М. 1898 (ред.), 3903 (уклад.), 3904 (уклад.)
- Сидоренко О.І. 3903 (уклад.), 3904 (уклад.)
- Сидорук В.Й. 3291
- Сизоненко Г.С. 5762 (упоряд.)
- Силантьев В.И. 2174
- Симоненко Р.Г. 164, 435 (рец.), 3727–3729, 5513, 5514, 5772, 6751–6753
- Синявський О. 3236
- Сирота А. 3046
- Сислюк Я. 1086
- Сіваченко Є.В. 5230, 6676
- Сідак В.С. 12 (ред.), 165, 1032, 1033, 1385, 3047, 4190 (ред., вступ. ст.), 4221–4222, 4889 (ред., вступ. ст.), 4890 (ред.), 4929–4932, 5515, 5894 (ред., вступ. ст.), 5895 (ред.)
- Сідельник Й. 6040
- Сіденко С.Г. 6584
- Сікевич В. 77, 3600, 3601
- Сімпсон Д.В. 2891, 4933, 5855
- Сім'янців (Сім'янцев, Сім'янців) В. 399 (рец.), 1590–1592, 3602, 4686, 5231, 5250, 5394, 5395
- Сіпа І.В. 6848 (уклад.)
- Сірий Ю. 2092
- Сирополко С. 78, 1927, 5586, 5623, 5624, (5628)
- Сірський В. 3467
- Сітарчук Р.А. 2175
- Сіцінський Ю.Й. (1838, 1854)
- Січ З. 4841

- Січинський В. 3048
 Скаба А.Д. 2246 (ред.), 6192 (уклад.), 6438 (ред.)
 Сказинський Р. 5331
 Скаакун О.Ф. 461, 1034
 Скидан М. 5233
 Склареню Г.Я. 2105 (ред.)
 Склареню Д.С. 1651, 1652
 Склареню Є.М. 4150, 4273, 4274, 6527, 6607, 6615
 Скларов С.А. 5516
 Скларов Ю.О. 839 (ред.)
 Сколоздра Р. 1496
 Скопенко В. 1947 (передм.)
 Скоровстанський В. див. Шахрай В.М.
 Скоропадський П.П. (12), 14, (162, 247, 496, 507, 509), 1175, (2291, 2364, 2415, 2438, 2500), 2583, (2853, 3172, 3343, 3344, 3450), 3603, 3604, (3730, 3732, 3948), 3950, 3953, 3962, 3963, 3972, (3993, 3995, 3996), 3997, (4006, 4011, 4016, 4023, 4025), 4031–4035, 4038, (4043, 4046, 4048, 4054, 4056, 4061, 4066, 4069, 4071, 4084, 4085, 4087, 4090, 4093, 4094, 4102, 4103, 4105, 4115, 4116, 4119, 4120, 4127, 4128, 4130, 4131, 4142, 4143, 4145, 4148, 4149), 4162, (4164, 4172, 4177, 4180, 4186, 4187, 4189, 4190, 4192–4194, 4200, 4202, 4203, 4205, 4208–4210, 4213, 4215, 4217, 4219–4221, 4223, 4233, 4235, 4238, 4239, 4244, 4249, 4251, 4254–4259, 4261, 4263, 4268, 4286, 4291, 4294, 4302, 4310, 4312, 4313, 4324–4329, 4331, 4335, 4337, 4344, 4354, 4357, 4366, 4389, 4399, 4402, 4409, 4425, 4428–4430, 4458, 4470), 4479, (4485, 4487, 4513, 4514, 4535, 4536, 4566, 4570, 4571, 4573, 4577, 4579, 4580, 4585, 5385, 5529)
 Скоропис-Йолтуховський О. 4103
 Скотинський Т. 1087, 1088, 3049
 Скотнікова Л.С. 6680
 Скочиляс І. 5914, 5991
 Скретнев Н. 6414
 Скрипник А. 3331
 Скрипник Г.А. 1725
 Скрипник М.О. (Скрыпник Н.А.) 166, 2893, 2894, 2951 (ред., передм.), 4208, 6415–6418, (6422)
 Скрипник П.І. 1726
 Скрипник Т. 167
 Скурутець Й. 2179 (передм.)
 Скубицький (Скубіцький) Т.Т. 462, 2414
 Слабошицький М. 5753 (рец.)
 Славінський (Славинський) М. (210), 2415, 3121
 Славов В.П. 2395
 Сливка Ю.Ю. 6048 (відп. ред.)
 Слизький І.Ф. 463, 4311
 Слінько Т.М. 3050
 Слісаренко І.Ю. 2093
 Слобідський В. 5396
 Слобода М. 1264
 Слободич О. 464, 2942, 3730, 4151, 4842, 4843, 5856
 Слободской А. 4036
 Слободський Г. 6449
 Слободян М. 4934
 Слободянік М. 4568
 Слободянський Г. 4844
 Слободянюк Г.Б. 1928
 Слободянюк П.Я. 4783 (ред.)
 Слобожан Н. 465
 Слобожанин І. 466
 Слюдикова Т. 168
 Слюсаренко А.Г. 4 (упоряд.), 14 (упоряд.), 1842, 2477 (упоряд.), 2490, 3024 (ред.), 3810, 3948

- (упоряд.), 3961, 4608 (упоряд.),
4617, 5625, 5652 (упоряд.), 5657
 Слюсаренко В. 2435 (ред.)
 Слюсаренко Ф. 467, 468, 5857
 Смаль-Стоцький Р. 50 (ред.), 1802,
2141 (ред.), 2772, 5489 (ред.)
 Смаль-Стоцький С.Й. (1810)
 Смасків Г. 881
 Смеречинський С. 1988
 Смовженко Т.С. 2306
 Смовський К. 3331, 3468, 3605,
4152, 4361, 5397
 Смолей В.В. 5937, 5938
 Смолин Г. 3292
 Смолій В.А. 441 (ред.), 1801 (наук.
 ред.), 1810 (відп. ред.), 2232,
 2324 (ред.), 2335 (ред.), 2662
 (відп. ред.), 2937 (відп. ред.),
 3063 (відп. ред.), 3096, 3741 (відп.
 ред.), 4104 (ред.), 4942
 Смолій І. 469
 Смоляр Л.О. 1727
 Смутний В. 5402
 Смуток П. див. Стебницький П.Я.
 Снегірьов (Снегирьов, Снегі-
 рьев) В.В. 3209, 6336, 6400,
6419, 6420
 Снігур А.А. 685
 Снікаренко Л.Ю. 3051, 6528
 Сніцарчук Л. 5717
 Соболів (Соболев) М. 2895, 3052
 Собчинська М.М. 1873, 1874, 1929–
 1933, 3848, 4533, 4534, 4735, 5587,
5616
 Совенко В. 5398
 Созонова В.М. 2960 (уклад.)
 Соколович О. 470
 Соколова М.В. 2896, 3731
 Соколович Г. 5687
 Соколовський Ю. 4271
 Сокульський А.Л. 1089
 Солдатенко В.Ф. 118, 137, 170–173,
- 471–479, 507 (ред.), 882, 1035,
 1036, 1048, 2494 (рец.), 2658,
 2897–2901, 2938, 3053–3055,
 3122, 3293, 3469–3474, 4738,
 4845, 4935, 6294, 6421, 6422,
6565–6846
 Солдатенко І.В. 2897, 3475, 3476,
3507
 Соловей А.В. 1137, 6567
 Соловей Д. 79, 480, 481, 883, 2902,
4153, 5221 (передм.), 6423
 Соловей С.П. 884, 4872 (вступ,
 підгот.)
 Соловій М. 2137
 Соловйов О. 3123
 Соловйова А.А. 6694 (уклад.)
 Соловйова В.В. 5517, 5518
 Солодько В.О. 2287
 Соломко Е. 3849
 Солонар 1497
 Солонська Н. 4734, 5590 (передм.)
 Солошенко В.В. 4223
 Солошенко В.М. 4223
 Солуха П. 3732, 4224, 4458
 Сольчаник Р. 15 (упоряд.), 575
 (упоряд.), 2493 (упоряд.), 3963
 (упоряд.), 4618 (упоряд.), 5658
 (упоряд.)
 Соляр І.Я. 5858
 Сорока М. 1653
 Сорокина М.Ю. 2500 (уклад.)
 Сорочан Н.А. 1684, 3791, 3792,
 3806, 3835, 3850–3860
 Сосновська Т.О. 2960 (уклад.)
 Сосновський М. 482
 Сосса Р.І. 2903
 Сосюра В. (2010, 2034)
 Сотник О.Л. 5376 (рец.)
 Софронів В. див. Левицький В.
 Софронів-Левицький В. див. Левиць-
 кий В.
 Соханський О. 6730

- Сохань П.С. 1016 (ред.), 1796 (ред.),
1803, 2654 (ред.), 4490 (ред.)
- Сохацька Є.І. 1728, 1934, 1935,
4548, 5588
- Сохоцький І. 5400
- Сохоцький Н. 5688
- Спанчак М. 1593
- Сперанський О. 2106
- Срібний Р. 1287 (рец.)
- Срібняк І.В. 1654, 5163, 5235, 5519,
5520, 5583
- Ставрояні С. 2293
- Стаднік О. 4890 (упоряд.), 5895
(упоряд.)
- Стаднік С.Г. 1926
- Стаднюк Т. 4431
- Сталин І.В. 483, 6385
- Станімір О. 1594, 6041
- Станко В.Н. 2338 (ред.)
- Станчев М.Г. 3733, 6424
- Старецька Л. 2392
- Старик В. 5113
- Старицька-Черняхівська Л. 3331,
3479
- Старовійт М. 1498
- Стародуб А. 1037, 2176, 2177, 4582,
5647
- Стародубцев М. 1080
- Старух О.В. (А.) 885, 886, 887,
2905–2907, 3056, 3096, 3124, 3270,
3294, 3480, 3894
- Старух Я. 1499
- Стати Л.Д. 2178
- Стахів В.П. 1287 (рец.), 3484
- Стахів М. (95), 484–486, 1038, 3125,
4154, 4225, 4846, 4847, 4936, 4937,
5239, 5240, 5859, 5860, 6425
- Сташинський Ф. 2179
- Сташис В.В. 6496
- Стеблій Ф. 5969 (передм.)
- Стебницький П.Я. (210), 1936,
(2503), 2908, 2909, 2921
- Стельмахович М.Г. 2374
- Степ П. 5313 (ред.)
- Степаненко М. 5241
- Степанкевич К. 4504
- Степанков В.С. 165, 3047, 4221,
4929
- Степанова І. 1345
- Степанюк В. 888
- Степовий І. 3126
- Степовик Д. 2185
- Степченко О.П. 1966, 1989, 1990
- Стерчо П. 6154
- Стефаник В. (2015)
- Стефанишин А. 5335
- Стефанів З. 1422, 1501, 3389, 3485,
3486, 4341, 4364, 4365, 4392, 5142,
5403, 5964
- Стефанович Й. 3793
- Стеценко, хорунжий (5401)
- Стеценко О.І. 2309
- Стецько С. 5861
- Стецюк П. 5916
- Стечишин В. 5673 (рец.)
- Стечишин М. 5081
- Стешенко І.М. (1866, 1938, 2435,
3799, 4543)
- Стойко В. 2910, 2911
- Стопчак М. 2701, 2702, 5006, 5242
- Сторчак А.І. 5521
- Страхов М.М. (Н.Н.) 2307, 2312
- Страшкевич В. (2620)
- Стрельбицький К.Б. 1485
- Стрельський (Стрельский) Г.В. 174–
176, 548 (упоряд.), 2250, 2251,
2627, 2659, 2660, 2912, 3057, 3734,
4155, 6295–6297
- Стрілець В.В. 889–891, 902, 1039
- Стріха М. 266
- Строков О. 2913
- Струтинський М. 6239 (рец.)
- Струхманчук Я. 5404
- Студинський К. (20)

- Студинський Ю. 487
 Ступарик Б.М. 1937, 1938, 6090–6093
 Субтельний (Субтельный) О. 488,
     489, 2304, 4156, 4848, 5862, 6426
 Сулима М. 490
 Сулківський Б. 3607
 Сулькевич М.А. (294)
 Сулятицький П. 2914
 Сумський С. 2585
 Сумськой А. див. Маляревський А.
 Сумцов Д. 3971
 Сумцов М. 3971
 Супруненко М.І. (Н.И.) 4835 (рец.),
     6164 (ред.), 6320 (ред.), 6324
     (відп. ред.), 6325 (ред.), 6343
     (ред.), 6363 (відп. ред.), 6376,
     6401, 6427–6431, 6723 (відп. ред.)
 Супруненко О.Б. 86 (відп. ред., упоряд., прим., комент.)
 Сурай Ю.І. 3906
 Сургай Г.І. 2443 (упоряд.)
 Суровий А.Ф. 1154, 1155, 1926,
     4279, 4990, 6616
 Суровцова Н. 2586, 4037, 4687
 Суслик Р.Л. 81
 Сусоров С.В. 893
 Сухий О.М. 894, 5718, 5719
 Сухино-Хоменко В. 491, 5456 (передм.), 6432
 Суховершко Г.В. 841 (ред.), 2300
     (упоряд.)
 Сухомлинська О.В. 2384
 Сухоплюєв І. (Сухоплюев И.) 895,
     2180, 2181
 Сушицький Ф. 3863
 Сушко О.О. 2344
 Сушко Р. 3608–3610
 Суярко Л.О. 3127
 Сціборський М. 3246, 4157, 5522
 Сытник К.М. 4624 (ред.)
 Сятина М.Л. 6586
 Т.К. 5763
 Т.П. 5137
 Табачник Д.В. 326, 1040, 1072,
     1656, 4207, 4330, 4915, 5909,
     6380 (рец.)
 Табінський П. 2182
 Тамарський Ю. 3611
 Танин-Львов А.А. 2476 (підгот.)
 Танчин В.І. 5720
 Танчин І.З. 492, 800, 896,
     3235 (рец.)
 Тараненко М.Г. 1346, 1347, 2432,
     2448
 Таранець А. 4226
 Таранов А.П. 6529
 Тарановський Ф.В. (1810)
 Тарахан-Береза З.П. 1729, 1730
 Тарнавський А. 3487
 Тарнавський М. (5218)
 Тарнавський О. 4850
 Тарнович Ю. 5863
 Тарпан Г. 1502
 Татарський В. 5405, 5406
 Тащі С.М. 1041
 Тедеев А.С. 3270 (ред.)
 Телешун С.О. 897
 Телячий Ю.В. 1939–1945, 3864,
     5628, 5627
 Темиров Ю.Т. 2422
 Темірова (Темирова) Н.Р. 2252, 2422
 Темко Г.Д. 1503–1506
 Темчук М. 5243
 Теплоухова Н. 2444
 Теребуш С. 6042
 Терела Г. 4312, 4313
 Терещенко Ю.І. 898, 1507,
     2105 (рец.), 2423, 4227, 5523,
     6320 (ред.), 6587
 Терлецька І.В. 2661
 Терлецький В.М. 1805
 Терлецький О. 493, 494, 1183 (ред.),
     2424, 2587, 2916, 3735

- Терлюк І.Я. 2425
 Терниченко А. 1186
 Терпило Д. (4698, 5033)
 Тертичка В. 1731
 Тесленко В.І. 135, 2662
 Тиктор І. (2280)
 Тимофеєв В.В. 6588
 Тимошевський В. 1042, 5244
 Тимошенко В.І. 495, 1732
 Тимошенко С.П. (1810)
 Тимошик М. 510 (пер., упоряд., передм., приміт.), 1733, 1946–1948, 2302 (упоряд., передм., прим.), 4550, 4888
 Тимошук О.В. (А.В.) 1213–1216, 1485, 4228–4233, 4366, 6731
 Тимченко А.П. 2427, 3058
 Тимченко Ж.П. 3247, 6339, 6433, 6462, 6815 (рец.)
 Тинченко Я.Ю. 496, 1508, 2253, 2917, 3490–3492, 5245
 Тихон, патріарх (4576)
 Тихоненков Д.А. 6530
 Тичина В.Є. 3178, 4158
 Тичина Г. (2023)
 Тишкевич М. (1671, 1672, 4629, 5499, 5536)
 Тищенко В.Є. 4938
 Тищенко К.І. 6202 (упоряд.)
 Тищенко Л.В. 6831
 Тищик Б.Й. (Б.И.) 989, 1002, 2363, 3059, 3149, 5864, 5917–5920, 6434
 Тканко О.В. 841
 Ткач Г.Й. 1043
 Ткаченко Б.І. 497
 Ткаченко В. 1657
 Ткаченко В.М. 326, 1217, 4939
 Ткаченко В.П. 4280
 Ткаченко Г.С. 6268
 Ткаченко М. 599
 Ткаченко Ю. 498
 Ткачук А.Г. 2919, 3493
 Тобілевич С. (Карпенко-Кара) 1595
 Тодика О.Ю. 233
 Тодоров І.Я. 2422, 2428
 Токар Л.К. 3060, 3096
 Токаревський І. 499
 Токаржевський-Каращевич І. 4688, 5524
 Толокньов І.В. 3179
 Толочко П.П. 2494 (ред.), 4422 (ред.)
 Толстов Р.Д. 1124
 Томашівський С. (18), 1658
 Томенко М.В. 4 (упоряд.), 500, 1044, 2477 (упоряд.), 2490, 3150, 3948 (упоряд.), 3961, 4608 (упоряд.), 4617, 5652 (упоряд.), 5657
 Томинчук І. 5407
 Томчук М.І. 1503
 Тонін В. 5401
 Топішко Н.О. 6298
 Топольський А. 899
 Торський В. (Коряк В.) 4462
 Требух О.О. 5046
 Трембіцький В. 501, 1045, 1046, 1090, 1091, 1125, 1126, 1265, 1509, 1659–1669, 2920, 3494, 3495, 4159, 4160, 4281, 4432, 4505, 4593 (передм.), 5525, 5526, 5865
 Трепке В. 1127
 Третяк Л.В. 2588
 Треф'як Я. 1510, 2410
 Тригуб П.М. (П.Н.) 2696, 6299, 6435, 6531–6533
 Трильовський К. 1401 (передм.), 5690
 Трильовський П. 5953 (упоряд.)
 Трипольський В.О. 326 (рец.)
 Тронько П.Т. 90 (ред.), 435 (передм.), 2213 (ред.), 3096 (ред.), 6789 (передм.), 6791
 Трофимович В.В. 3664, 3665
 Трофим'як Б.Є. 502, 2429
 Трофіменко І.Б. 900

- Трохименко К. 5408
 Троцький Л.Д. (450)
 Трощинський В.І. 304, 3295
 Трубайчук А.Ф. 2737 (упоряд.),
     2912
 Трубчанінов (Трубчанинов)
     С.В. 2178, 5510
 Трутенко В. 5247
 Тувакова Н.В. 1266
 Туган-Барановський М.І. 1138,
     (1810), 4284
 Тун Я. 6679
 Турецький М. 5691
 Турин І. 1267
 Туркало К. 1954 (ред.)
 Турченко Ф.Г. 503, 693, 2183, 2254,
     2396, 2430, 2444, 2816,
     3270 (ред.), 3496, 6572
 Турянський О. 4161, 5866
 Тутковський П.А. 1806, (1810)
 Туча М.Т. 2287
 Тхоржевський Р.Й. (Р.И.) 1268–
     1271, 4993, 6589, 6590
 Тюременко І.І. 1047, 1734, 4050, 4940
 Тютюнник (Тютюнник) Ю. 88, (1388),
     1598, 2595, 2596, 3612, 3620,
     (4721, 5012, 5193, 5223), 5248,
     5249
- У.І. 4626 (ред.)
 Угрин-Безгрішний М. 1511
 Удовенко Г.Й. 548 (відп. ред.)
 Удовенко П.І. 968
 Удовиченко О. 1512, 3331, 3613,
     3614, 5252–5254, (5401)
 Удовиченко П.П. 6755, 6756
 Удод О.А. 177, 2316, 2774
 Українець 1513
 Ульянець І. 1517
 Ульяновська С. 2433
 Ульяновський В.І. 1803, 2433, 2436,
     4579, 4584, 4585
- Улюкаєва І. 1950
 Уманець Г. 4739
 Урбанський В. 4508
 Усатенко Т. 1951
 Усатюк І.Ф. 1546
 Усенко І.Б. 1711, 1797, 2261,
     2394 (ред.), 4230 (відп. ред.),
     4450 (передм.), 4476 (уклад.),
     4509, 5921, 6500
- Усик М.М. 4285
 Усов В. 3192
 Устименко В.М. 512, 907, 908, 2857,
     5532, 6439, 6732
 Уткін О.І. 5645
- Ф.** 6019
 Ф.О.Ш. 5801
 Ф.П. 3811
 Фалеев Н.И. 6682
 Фареній І.А. 1145–1148, 1187
 Фарина С.Я. 1690, 1735, 6792
 Фартушняк А. 5939
 Фатушний А.А. 514
 Федак-Шепарович О. 82, 4689,
     5250, 5692, 5693
 Федака С. 6155
 Феденко П. 515, 516, 909, 2437,
     2925, 2926, 4164, 4690, 4847
     (рец.), 4853, 5258, 5259, 5410,
     5411, 6591
 Федоренко Д.Т. 2374
 Федоренко Є. 517, 3128
 Федоришин І.В. 2066 (рец.)
 Федоришин П.С. 2094–2096
 Федорів Р. 2258 (упоряд.)
 Федорів Ю. 2186
 Федорович В. 518, 2927, 3738, 6073
 Федорович С. 4165
 Федоровский Ю.Р. 1218, 1219
 Федорчак П. 5948 (ред.)
 Федорчук О. 3794 (передм.)

- Федотова Н.М. 2377
 Федотова О.О. 2032, 6847
 Федунов В.В. 2928, 3062, 6534–
     6536
 Федченко 6258
 Федько А.В. 902, 2929
 Федьков І.І. 2225
 Федьков О. 574 (упоряд., передм.,
     прим.)
 Федюк В.П. 2438
 Федюк С. 5250
 Федюшка-Євшан М. див. Євшан М.
 Феллер М.Д. 178, 1348
 Фельштинський Ю.Г. 690 (ред.)
 Феньов А. 1519
 Фесик О.В. (А.) 4166, 4167
 Фещенко-Чопівський І. 2589, 4433
 Фещук С. 5407 (записав)
 Филатов О.В. 3739
 Филимонов С.Б. 1807
 Филипович Л.О. 2167
 Філонов А.В. 6800
 Філонович В. 1520, 3129, 3331,
     3502, 3503, 5260–5262, 5412, 5413
 Фиров П.Т. 2421
 Фіголь А. 3331, 3504–3506
 Філіпенко О.М. 1727
 Філоненко С.М. (Філоненко
     С.Н.) 179, 1952, 6833
 Фірштейн Ц.М. 6157 (упоряд.)
 Флюнт З. 2930
 Форостюк О.Д. 2187
 Фостун С.М. 3740, 5868
 Франко П. 3615, 5993
 Франц Г. 5263
 Франц-Йосип, імператор 2757
 Фріш Р. 5330
 Фрунзе М.В. (6702)
 Фурсенко Л.І. 2340
 Футулуйчук В.М. 1521, 5922, 5994
Хв. С. 2584
- Хабенський А. 910
 Хандрос Й.Б. 6308
 Ханенко П.Л. 998
 Ханко В. 1736, 2033
 Характерник див. Бжеський Р.
 Харитонов Є.О. 1254
 Харук А.І. 4368
 Хархаліс О. 5694
 Харченко В. 1349, 1350
 Харченко Т. 1351
 Хведась А.О. 6793, 6794
 Хвильовий М. (1996)
 Хвостенко С.П. 6233 (ред.)
 Хейфец И.Я. 1352
 Хименко Г. 1737, 1738
 Химиця Н.О. 911, 3321, 3385
 Хитерер В. 1353
 Хлистун Ю.С. 4510, 4511
 Хміль І.В. (Хмель І.В.) 2931, 2938,
     3250, 3251, 4315, 6685, 6686
 Хміль І.С. (Хмель І.С.) 180, 519,
     2932, 6281 (ред.), 6757, 6758
 Ходак І. 2258 (ред.), 5869
 Ходоровський М.Д. 2933
 Холодний П. 3838 (передм.)
 Хома А. 5415
 Хома І. 5533
 Хоменко В.Я. 2315 (ред.)
 Хоменко Н.В. 2292
 Хомик А. 520, 521, 4855
 Хомич П.А. 831 (рец.)
 Хомичів Я. 522
 Хомутова З.Ф. 689
 Хонігсман (Хонигсман) Я.С. 1321,
     3269, 5945
 Хоптяр Ю.А. 3252
 Хорош И.Д. 6592
 Хорошев О.М. 523
 Хорошилова Ю. 4428
 Хорошковський В. 4875, 6461
 Хорошун Б.І. 3253
 Хоскинг Д. 524

- Хоткевич Г. **(2842), 2934**
 Хохлачов В. **2735** (передм.)
 Храмов Ю.О. **1010, 1804, 1808, 4502, 4512–4514**
 Храпливий З. **4692**
 Христюк П. **(164, 507), 525, 526**
 Хробак М. **2935**
 Хромов С.С. **2203** (голов. ред.)
 Хронюк І.В. **2372** (ред.)
 Хропко **4606** (ред.)
 Худанич В. **6156**
 Худояр І.В. **913, 4450** (передм.), **6537**
- Цангвіль І. 5054**
 Цап С. **3331**
 Цапко І. **1522, 5264**
 Царик Л. **2034**
 Царинний А. **84**
 Цвенгрош Г.Г. **914, 1671, 1672, 3737, 4856, 5534–5537, 5870**
 Цвєтков Г.М. **2446**
 Цвірінько Р.М. **6112**
 Цегельський Л. **1092, (2628), 4693, 5648, 5695, (5716)**
 Целевич К. **5871**
 Цепенда І.Є. **6095, 6096**
 Церковна В.Г. **6538**
 Цибленок Г. **3188**
 Циборовська-Римарович І. **4469** (публ.)
 Цибуленко Г.В. **1149**
 Цимбал Л.М. **109, 1720**
 Цимбал Т.М. див. Михайлівська-Цимбал Т.М.
 Цицалюк Н.М. **1739**
 Цмайло В. **6539**
 Цубов Л.В. **3737, 3742, 3743, 3911, 5538**
- Чабан М. 4519**
 Чабанівський В. **5265, 5266**
- Чаборик М. **5416**
 Чайківський Ю. **1523**
 Чайковський А. **5403** (передм.), **5696**
 Чайковський А.С. **2311, 2447**
 Чалий В. **1673**
 Чалий С. див. Куцяк П.
 Чапленко В. **3594** (рец.)
 Чарнота **5267**
 Часнык И. **(733)**
 Чеботарьов Ю. **3254**
 Чеверда В.А. **2939**
 Чейпеш Э.П. **6795**
 Чемерисский И.А. **845**
 Ченцов В.В. **6509** (упоряд.)
 Чепига І. **5872**
 Чепинога В. **3453**
 Чепіга Я. **3866, 4552, 4553, 6832**
 Чепуренко Я.О. **2097, 2098**
 Червінкін-Корольов І.І. **3744**
 Червінський В.І. **2441** (упоряд., ред.)
 Червінський Д. **5048, 5268**
 Чередниченко В.П. **3130, 3508, 3745**
 Чередниченко Э.А. **2428**
 Черемський К. **2035**
 Черепанова С.О. **2049** (упоряд., ред.)
 Чериковер И.М. **1307, 3296**
 Черкасенко С. **3867**
 Черненко А.М. **528, 917**
 Чернін О. **2511**
 Чернобаев А.А. **3156, 4248**
 Черномаз Й.Ш. (І.Ш.) **2663, 6300, 6619, 6620**
 Чернявский Г.И. **6424**
 Чернявський В. (6013)
 Чернявський М. **2675**
 Черняков Л. **4039**
 Чехович В.А. **1797, 6500, 6540**
 Чижевський В. **1547**
 Чижевський Г. **5269**
 Чижевський П. **529, 5590**

- Чикаленко Є.Х. 135, 2502, 2503, 2504, 2591, 2662, 3973
 Чикаленко Л. 9 (ред.), 2940, 4694
 Чирва И.С. 855
 Чирва Ю.І. 6834
 Чирко В.А. 918, 919
 Читальник М. 2214 (упоряд.)
 Чишко В.С. 1809
 Чіль Р. 5874
 Чмир М.В. 4369, 5923
 Чмыга А.Ф. 6687
 Чоп В.М. 1355, 1356
 Чопівський І. див. Фещенко-Чопівський І.
 Чоповський В.Ю. 5875, 5995, 6097
 Чорна Н.В. 1128
 Чорна Р. 3064
 Чорній В.В. 1991
 Чуб А.А. 2419 (упоряд.), 2420 (упоряд.)
 Чубар В.Я. 2761 (ред.), 4100 (ред.), 4784 (ред.)
 Чубатий В.М. 6688
 Чубатий М. 3748, 5753 (ред.), 5924
 Чугайстир див. Чайківський Ю.
 Чугієнко М.В. 530
 Чуйко О. 248
 Чумаченко К. 3132
 Чумаченко О. 2941
 Чуприна В.М. 922, 2376
 Чухмара Е.Ф. 2664
 Чухно Н.М. див. Сенченко Н.М.
 Чухнов М.С. 2592
 Чучин Ф.Г. 1244 (ред.)
- ІІІ-к Ів.** 5249 (рец.)
Ш-ко 5402
Ш-л М. 3975
 Шамрай М.І. 1357
 Шандра В.С. 2263 (упоряд.)
 Шандрук П. 1525, 3331, 5272, 5273, 5401
 Шанковський Л. (99), 181, 182, 531, 532, 1436 (рец.), 1526–1528, 3509,
- 3510, 3749, 3750, 5218 (передм.), 5250, 5253 (передм., рец.), 5274, 5275, 5417, 5539
 Шаповал В.М. 1051–1053, 3151
 Шаповал М.Ю. 533–537, (1048), 1529, 1627 (рец.), (2941), 2942, 3133, (3732), 4040, 4041, (4050), 4630, 4695, 4740, (4820), 4857, 4858, (6104)
 Шаповал О. 2943
 Шаповал Ю.Г. 183, 184, 347 (упоряд., наук. ред.), 406 (рец.), 601, 2665, 2666
 Шаргородська О. 3676 (пер.)
 Шарий І. 3134, 3331, 3617
 Шаталіна Е.П. 6301
 Шатіло В. 923
 Шахрай В.М. 369, (507), 538, 2892, 2944, (6692)
 Швагуляк М. 5876
 Швецова-Водка Г. 1987 (рец.)
 Швидак О.М. 832 (ред.)
 Шевелєв А.Г. 6324 (голов. ред.)
 Шевельов Ю. 541
 Шевченко В.Ф. 576 (упоряд.), 2447, 2937, 2945, 3135
 Шевченко І.Д. 548 (упоряд.), 1674 (вступ. ст.), 3751, 5540
 Шевченко Н.А. 6302
 Шевченко Т.Г. (1686, 1729, 1730, 3880, 4440, 4461, 5558, 5569, 5575, 5632)
 Шевченко Ф.П. 2458 (післямова), 2687 (післямова)
 Шевчук В.О. 2589 (передм.)
 Шевчук В.П. 2419 (упоряд.), 2448
 Шевчук Г.М. 6442, 6715
 Шевчук О.В. 3893
 Шевчук Р. 5418
 Шевчук С. 5877
 Шевчук Ю.І. 488 (пер.), 4156 (пер.), 4848 (пер.), 5862 (пер.), 6426 (пер.)
 Шекерик-Доніків П. 4696

- Шелигін (Шелыгин) Я. 4316, 6734
 Шелит И. 1358
 Шелухін (Шелухин) С.П. (569, 941),
     1029, 2946, (2970), 3747, 4434,
     4464, 5541–5543
 Шемет С. 924, 1530, 4170, 4171
 Шемшученко Ю.С. 1711 (передм.),
     1797, 1811, 2236, 2242 (ред.),
     2248 (ред.), 4476 (ред.)
 Шендеровський В. 1777
 Шендрик І. 3550
 Шепарович, отаман 5417
 Шепетюк В. 539, 540, 5925
 Шептицький А. (329, 2188, 4586,
     4693, 4856, 5533, 5535, 5536, 5648,
     5870, 6102, 6104)
 Шерех Ю. див. Шевельов Ю.
 Шерман Г.М. 2414
 Шерман И.Л. 6303
 Шерстюк Ф. 6443
 Шестопал М. 1359
 Шехтман И.Б. 1307
 Шиловцев Ю.В. 4150 (рец.)
 Шиманек А. 5276
 Шип Н.А. 2184, 2189, 2190, 3869
 Широков В.А. 6440 (уклад.)
 Широцький К. 3870
 Шитковський П.В. 1360, 1361
 Шишко 5401
 Шиян К.К. 6607
 Шиянюк Ж.В. 5544
 Шіман П. 4435
 Шкварець В.П. 109, 4049, 5878
 Шкільник М. 85
 Шкляєв І.М. (Шкляев И.Н.) 542,
     2947, 6541, 6542
 Шкляр В.І. 2093
 Шкляр Л. 122 (рец.), 956, 2293
 Школа В. 4247
 Школьна О.Д. 3903 (уклад.),
     3904 (уклад.), 3907, 3908
 Шкрумеляк Ю. 1514, 5135, 5187,
     5256, 5419
 Шлемкевич М. 543–545, 3136, 5879
 Шлендик І. 5420
 Шліхтер О.Г. (Шлихтер А.Г.) 4168
     (ред., передм.), 6593–6595
 Шломін В.С. 6723 (передм.)
 Шляхов О.Б. 3396
 Шляховий М. (4698)
 Шляхтиченко М. 4859
 Шмарчук В.А. 2395
 Шмельов В.Г. 4477 (передм.),
     4490 (упоряд.), 4496
 Шмідт О.Ю. 2193 (ред.)
 Шмігельська-Климкевичева І. 4699,
     5336
 Шморгун П.М. 925
 Шовкопляс Г.М. 1696, 1697, 4180
     (уклад.)
 Шовкопляс І. 4180 (уклад.)
 Шоскін І.Б. 6304
 Шостаківський П. 4234
 Шпак Р. 4588
 Шпекторенко І.В. 3255–3257, 3752,
     3753, 4286, 5049
 Шпилінський О. 3511, 5421
 Шпильова Л. 1080 (передм.)
 Шпольянський Г.М. 926
 Шпорлюк Р. 546
 Шпунт Р. 4172
 Шрамченко Р. 1596
 Шрамченко С. 1274, 1531–1540,
     1597, 3181, 3512–3515, 3618, 3619,
     4173, 4174, 4370–4372, 5880–5883
 Штейн 6258
 Штейнванд Г.Д. 2102 (упоряд.)
 Штендера Я. 1541, 2593
 Штефан А. 2891 (пер.), 4933 (пер.),
     5855 (пер.)
 Штик Т. 1542
 Штик Ф. 4697, 6043
 Штиф Н.И. 5082
 Штогрин Д. 5459
 Штуль О. 547, 2078, 2948
 Шубин П. 4860
 Шудря М. 2265, 3895 (передм.)
 Шульга З.П. 6678 (ред.)

- Шульга І.М. 4119
 Шульга М.О. 2234 (ред.)
 Шульгин В. 4700
 Шульгин (Шульгін) О.Я. (288),
     548–550, 1054, 1362, (1630),
     1674–1676, 2594, (2652), 2824,
     2949, 3065, (3285, 3734), 3754,
     3755, (4431), 4626, 4943
 Шульженко Ф.П. 2449, 2450
 Шумовський А. 3518
 Шумпетер Й.А. (1918)
 Шурляков С. 4589
 Шуст Р. 1259 (вступ. ст., уклад.)
 Шустикович А. 5330, 5331
 Шутов О.Г. 4227 (відп. ред.)
 Шухевич С. 4042, 5422
 Щавлинский Н.Б. 3297
 Щадилів (Щадилов) О. 3258, 5050
- Щ**егельська Ю. 1275
 Щеголев П.Е. 83 (ред.)
 Щедрін В.С. 3066
 Щербаківський В. 86
 Щербаков В.К. 3137, 6444
 Щербань Т.О. (Т.А.) 1790, 1792,
     1812, 1813, 5592 (уклад., комент.,
     публ.), 6801
 Щетиніна (Щетинина, Щетініна) Т.О.
     927, 1331, 3285
 Щирба М. 551
 Щітківський І. 6445
 Щурат В. 5884
 Щуровський В. 3548, 4394, 4863,
     5996, 6019
 Щусь О.Й. (О.И.) 3067, 3507, 3519,
     4942, 6269, 6339, 6462, 6735
- Эйдеман Р. див. Ейдеман Р.
 Эйдис Ф. див. Ейдис Ф.
 Эйхенбаум В.М. 60 (ред., передм.,
     прим.), 4319 (передм.), 5084 (пе-
     редм.)
 Эрде Г. 6689
 Эрде (Эрдэ) Д. див. Ерде.
- Эрнст Ф. див. Ернст Ф.
Ю.В. 5802
 Ю.Г. 2528
 Ю.К. 5324
 Ю.Ш. див. Шкрумеляк Ю.
 Юнак В.М. 553, 3520
 Юрченко О. 554, 5591
 Юрилин Г.М. 6238
 Юриняк А. 3524 (передм.)
 Юріїв І. 4175, 4944
 Юрій М.Ф. 2451
 Юрійчук Є.П. (Е.П.) 95, 555–557,
     2452, 6305, 6543–6546, 6692, 6738,
     6759
 Юркевич О. 5697, 5997
 Юрківський 558
 Юртик Г. див. Тютюнник Ю.
 Юрченко А.В. 6835
 Юрченко Г. 6547
 Юрченко О.Т. 649 (ред.), 2952, 3756,
     4436, 5545, 6760
 Юрчук В.І. (В.И.) 583 (ред.),
     589 (ред.), 3138, 4515–4517
 Юсип Д. 5867 (уклад.)
 Юхименко П.І. 205 (ред.), 559, 2266,
     2333 (уклад.)
 Юхновський І.Р. 2735 (передм.)
 Ющенко В.А. 1235, 2453
 Юшишин І. 3871, 3872
- Я**.Д. 4377
 Я.Т.К. 384
 Я.Я. 3842
 Яблонський В.М. 4864, 4945–4951,
     5546, 5547
 Яблунівська Т.Є. 560
 Яворівський В. 3747 (передм.),
     3868 (передм.)
 Яворівський Є. (Яворовський Є.,
     Яворовський Е.) 2280, 2545
     (передм.), 3999 (передм.), 4657
     (передм.), 5278, 5279, 5329,
     5374 (передм.), 5698, 5998

- Яворський (Яворский) М. 561, 562, 2454, 2455, 2953
 Ягніщак В.М. 6098
 Якименко М. 563
 Якимович Б. 1094, 1095, 1544, 1545, 3521, 4373, 4953, 5280, 5696 (уклад.), 5999
 Яковенко П. 566, 1191 (рец.)
 Яковлев С.О. 6306, 6307, 6446
 Яковлева Л.В. 1235, 1677, 4422 (упоряд.)
 Яковлів А. 564, 2956–2958, 3152
 Якубова Л. 1363
 Якунин В.К. 2456
 Якупов М.Н. 902, 930, 931
 Якупов Н.М. 1546, 3497
 Яневський Д.Б. 16, 565, 566, 1055, 1056, 1064, 1065, 2978, 2979, 2981, 3068–3071, 3966, 4623, 4865, 5659
 Яненко З. (2185), 2191, 4996
 Янів, отаман (1462)
 Янів В. 2402 (передм.), 3139
 Янковський О.К. 1776, 4465
 Яновський І. 6596
 Янчак Я. 1547
 Янчевський М. 2597
 Ярбій В. 6044
 Ярема С. 5699 (упоряд., передм., комент.)
 Ярема Я. 5699
 Яременко В.І. 567, 568, 1359 (передм.), 2990
 Яременко О.І. 1057, 2959, 4086, 4177, 4178, 4235–4240, 4317, 4466
 Яремчук В.Д. 3138, 5885, 5886, 5926
 Яресько Л.П. 2398
 Ярий Р. 5336
 Ярмаченко М.Д. 1835 (ред.), 3843 (ред.)
 Ярмиш О.Н. (Ярмиш А.Н.) 2218 (ред.), 2307
 Ярмолюк М.М. 4280
 Яровий 5402
 Ярослав Ю. (733)
 Ярославин С. 5887, 5927
 Яроцький П.Л. 2314
 Ярош Б. 4954
 Ярош Я. 4954, 4955
 Ярошенко Є. 2667
 Яруцький Л. 1364
 Ярцев П. 6261
 Ярченко Ю.В. 185
 Ясінський Б. 5548
 Ястребов Ф. 4179, 6436 (уклад.), 6447
 Ястремська Л. 1992 (упоряд.)
 Ясь О.В. 2232 (рец.)
 Яценко В.Я. 902, 3909
 Яценюк П.І. 186
 Яцишина О.Я. 569
 Яцюк М.В. 5281, 5549–5551
 Яшан В. 6045
 Ященко М. 5423
 N 5401, 5402

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

- Австрія 1392, 1632, 1677, 3676, 3714, 4626, 4658, 5951, 6144
Австро-Угорщина 14, 1654, 2457, 2757, 3576, 3621, 3626, 3690, 3692, 3693, 3701, 3704, 3717, 3720, 4426, 4433, 5651–5653, 5659, 6121
Америка див. США
Англія 3749, 5450, 5489, 5490
Аргентина 4756
Артемовщина 6234
Афіни (Атени), м. 5508

Багринівці, с. 1590
Баштанка, с. 5028, 5046
Белз, м. 5324
Бердичів, м. 1584, 2817
Бережани, м. 5108
Бережанщина 6001
Березна, м. 29
Берест Литовський, м. див. Брест-Литовський
Берестейщина 1687
Берестя, м. див. Брест-Литовський
Берестя-Литовський, м. див. Брест-Литовський
Берлін, м. 5494
Бершадь, м. 5219, 5558
Бесарабія 4389, 6144
Бистриця, р. 55
Біла на Підляшшю 6104
Біла Церква, м. 205, 1563, 3315, 4110, 4380, 4746, 5572
Білорусія 1028, 3629

Більська Воля, с. 5393
Бірзула (Бирзула), ст. 5296, 5383
Близький Схід 1740
Болгарія 14, 1636–1639, 1667, 2457, 2757, 3621, 3626, 3690–3693, 3720, 4000, 4416, 6748
Борщівський повіт 5914
Борщівщина 5991
Брест, м. 3684, 3696, 3727
Брест-Литовський (Берест Литовський, Берестя, Берестя-Литовський, Брест-Литовськ), м. 2511, 3456, 3621, 3673, 3694, 3713, 3719, 3724, 3730, 3744
Британія див. Великобританія
Брюссель (Бруксель), м. 5453
Буг, р. 55
Будапешт, м. 5427
Буковина 3626, 5829, 6112, 6116, 6117, 6129, 6132, 6142, 6144, 6146–6148
Бухарест (Букарешт), м. 5458
Бучач, м. 5402

Вапнярка, с. 5285
Вапнярка, ст. 5305
Варшава, м. 941, 3428, 5470, 5484, 5496
Васильківський повіт 3761
Ватикан 1635, 2170, 5499, 5525, 5536, 5537
Вашингтон, м. 1618, 5428, 5503, 5527, 5548

- Великий Луг, плавні **4347**
 Великобританія **4658, 6747, 3679**
 Висунці, с. **5028**
 Відень, м. **4000, 5833**
 Вільна (Вільнюс), м. **1660**
 Вінниця, м. **831, 1155, 3228, 4643, 4726, 4805, 4806, 5086, 5181, 6386**
 Вінниччина **823, 2541, 4702, 4735, 4999, 5014, 5085, 6297, 6331, 6395**
 Вірменія **1617**
 Владивосток, м. **1589**
 Вовча, м. **4462**
 Вознесенськ, м. **5315, 5351, 5398**
 Волинська губернія **29**
 Волинь **248, 388, 423, 495, 832, 1085, 1096, 1224, 1244, 1340, 1402, 1479, 1732, 1761, 1762, 1953, 2047, 2103, 2104, 2574, 2677, 2861, 3061, 3546, 3651, 4132, 4159, 4173, 4730, 5122, 5164, 5414, 5555, 5649, 5680, 5706, 6008, 6087, 6104, 6794, 6807**
 Володарка, с. **5009**
 Володимир-Волинський, м. **1389**
Галич, м. 5749
 Галичина **18, 338, 1229, 2113, 2415, 2457, 2808, 3625, 3663, 3666, 4655, 4657, 4778, 4904, 4942, 5530, 5661, 5717, 5718, 5729, 5781, 5785, 5786, 5795, 5797, 5803, 5804, 5811, 5812, 5814–5816, 5829, 5832, 5833, 5840, 5849, 5855–5857, 5874, 5876, 5877, 5884, 5893, 5903, 5912, 5927, 5948, 5992, 6059, 6074, 6077, 6082–6084, 6093, 6094, 6098, 6119, 6132, 6326, 6434, 6495, 6743**
 Генуя, м. **3638**
 Глодоси, с. **378**
 Глухів, м. **202**
 Гнила Липа, р. **6033**
 Гнилиці, с. **6013**
 Гомельська губернія **941**
 Горлово-Щербиновський р-н (Донец. обл.) **2547**
 Городище, с. **5009**
 Городниця, с. **5254**
 Городнянщина **3528**
 Городок, м. **1715, 5289, 5298**
 Гостомельщина **463**
 Гребінка, ст. **3608**
 Греція **5508**
 Грузія **2164**
 Гуцульщина **6106, 6109**
Давидів, с. 5698
 Далекий Схід **147, 191, 422, 1589, 1646, 2475**
 Данія **5483**
 Дашковці, с. **5291**
 Дніпро, р. **1489, 2885**
 Дніпропетровськ див. Катеринослав
 Дністер, р. **2885, 5252, 5254, 5335, 5402, 6077**
 Дон **338, 2790, 3353**
 Донбас **383, 641, 642, 843, 1137, 1219, 2379, 2547, 3209, 4015, 6246, 6373, 6416, 6464, 6503, 6567, 6597**
 Донецьк, м. **852**
 Донецький басейн **6606**
 Донецький регіон **2187**
 Донецько-Криворізька республіка **6467**
 Донеччина **1118, 6622**
 Дрогобич, м. **5722, 5743, 5759, 5791, 5815**
 Дрогобиччина **6076**
 Дунаєвеччина **4814**
Європа 211, 3700, 5453, 5485
 Єлисаветград, м. **595**
 Єлисаветградський повіт **854**
 Єлисаветградщина (Єлисаветщина) **4385, 6158**

- Ж**ашків, м. 5009
Животів, м. 5097
Житомир, м. 1240, 1582, 1584, 2862,
 3770, 4018, 4055, 4386, 5107, 5260,
 5290
Житомирщина 833, 3006, 3404
Жмеринка, м. 4699, 5346
Жовківщина 5761
Журавиця, с. 4377
Журавлівка, с. 5013
- З**азим'є, с. 5001, 5002
Закавказзя 3353
Закарпаття 834, 2238, 5115, 5566,
 5829, 6045, 6105, 6107–6110, 6115,
 6119–6126, 6128, 6130–6133,
 6136–6138, 6141, 6143, 6152, 6227,
 6795
Заліщики, м. 6077
Замостя, м. 5167, 5378
Запоріжжя 3548
Запоріжжя, м. 853
Запоріжжя див. також Олександрівськ
Запорізька обл. 415, 6172, 6766
Західна Європа 2101
Західна Україна 141, 509, 710, 711,
 801, 902, 2101, 2429, 5709, 5710,
 5754, 5792, 5839, 5846, 5850–5853,
 5875, 5880, 5882, 5883, 5886, 5926,
 5928, 5932, 5937, 5938, 5948, 5990,
 6066, 6096
Західне Поділля 5569
Збараж, м. 4692
Збруч, р. 5101, 5116, 5146, 5239,
 5252, 5279, 5295, 5322, 5331, 5354,
 5391, 5974, 5991
Звенигородка, м. 3971, 4004
Зелений Клин, м. 971
Зінов'ївщина 3981
Зінов'ївщина див. також Кіровоградщина
- Златопіль, смт. 1857
Золотоніський повіт 4303
Золочів, м. 5684, 5738
- І**ванківці, с. 5402
Івано-Франківськ, м. 5741
Івано-Франківськ див. також Станіслав
Івано-Франківщина 1255, 5935
Ізраїль 5077
Італія 6747
- Й**озефштадт, м. 3576
- К**ам'янець-Подільський (Кам'янець,
 Кам'янець на Поділлі), м. 10, 112,
 1550, 1705, 1728, 1792, 1853, 1854,
 1863, 1934, 3561, 3977, 4021, 4024,
 4050, 4051, 4519, 4525, 4527–4529,
 4533, 4534, 4540, 4544, 4548, 4550,
 4674, 4675, 4711, 4786, 4788, 4797,
 4839, 4841, 4891, 4900, 4959, 5060,
 5117, 5140, 5329, 5458, 5566, 5582,
 5587, 5588, 5609, 5612, 5614, 5628
- К**анада 104
Канівщина 3905
Карабчій, с. 1565
Карпати 5192, 5957
Карпатська Україна 6111, 6150,
 6152, 6153
Катеринодар, м. 4645
Катеринослав (Екатеринослав), м.
 22, 25, 2717, 2871, 3903, 3908,
 3909, 4028, 4230, 4656, 5377, 6309
Катеринославська губернія 3255,
 3903, 3907, 4991, 6509, 6621, 6640
Катеринославщина 220, 851, 2558,
 3229, 3974, 4015, 4574, 4703, 4750,
 4752, 6233, 6235, 6246, 6247, 6699
Кегичівський р-н 1110
Київ, м. 30, 31, 42, 163, 234, 281,
 301, 463, 496, 614, 627, 835, 947,

- 991, 1281, 1337, 1554, 1558, 1565,
 1566, 1574, 1660, 1679, 1743, 1781,
 1792, 1846, 1847, 1865, 1891, 1910,
 1946, 1947, 1962, 1981, 2003, 2005,
 2006, 2054, 2060, 2116, 2152, 2162,
 2219–2222, 2245, 2478, 2500, 2509,
 2510, 2516, 2517, 2519, 2521, 2523,
 2528, 2536, 2540, 2545, 2555, 2570,
 2576, 2579, 2584–2586, 2681, 2700,
 2715, 2720, 2733, 2734, 2743, 2764,
 2766, 2780, 2811, 2833, 2845, 2876,
 2910, 2936, 2991, 3009, 3098, 3134,
 3155, 3176, 3177, 3187, 3189, 3191,
 3197, 3203, 3208, 3232, 3239–3241,
 3248, 3249, 3264, 3331, 3340, 3363,
 3374, 3426, 3427, 3438, 3441, 3445,
 3446, 3451, 3509, 3527, 3542, 3546,
 3549–3551, 3555, 3560, 3574, 3575,
 3579, 3587, 3611, 3614, 3677, 3724,
 3746, 3763, 3797, 3801, 3805, 3807,
 3817, 3819, 3826, 3837, 3839, 3865,
 3869, 3874, 3878, 3885–3887, 3895,
 3896, 3912, 3923, 3967, 3982–3984,
 3986, 3990, 3998, 4001, 4003, 4007,
 4008, 4020, 4022, 4028, 4064, 4077,
 4112, 4113, 4175, 4230, 4264, 4267,
 4276, 4282, 4308, 4395, 4454, 4461,
 4477–4479, 4486, 4489, 4492, 4498,
 4500, 4503, 4507, 4511, 4513, 4514,
 4523, 4541, 4554, 4555, 4558, 4561,
 4569, 4581, 4610, 4611, 4631, 4641,
 4644, 4646, 4650, 4651, 4654, 4657,
 4659, 4662, 4663, 4679–4681, 4684,
 4691, 4739, 4760, 4777, 4793, 4821,
 4882, 4904, 4966, 4989, 5093, 5094,
 5102, 5131, 5141, 5145, 5160, 5187,
 5224, 5233, 5246, 5266, 5275, 5297,
 5307, 5310, 5311, 5321, 5329,
 5333–5335, 5342, 5344, 5347, 5365,
 5366, 5375, 5386, 5389, 5392, 5401,
 5409, 5559, 5566, 5579, 5593–5597,
 5599, 5605, 5629–5631, 5648, 6028,
 6228, 6236, 6240, 6243, 6245, 6249,
 6251, 6350, 6363, 6369, 6379, 6392,
 6408, 6445, 6447, 6517, 6664, 6677,
 6721
 Київська губернія 1299, 4004, 6634,
 6573, 6576, 6640
 Київщина 33, 1106, 1749, 1761, 1762,
 2936, 3164, 3224, 3226, 3227, 3444,
 4299, 4686, 4698, 5127, 6180, 6236,
 6403, 6436
 Кирилівка, с. 5010
 Кіровоград див. Єлисаветград
 Кіровоградщина 6216
 Кодима, ст. 5296
 Кожухів, м. 5370
 Коломия, м. 5774, 6088
 Конотоп, м. 6311, 6441
 Коростень, м. 1584, 5292, 5388
 Корсунь, м. 3315
 Котовськ, м. див. Бірзула
 Краснодар див. Катеринодар
 Красноярська губернія 2933
 Кременець, м. 5332
 Кременчук, м. 3568
 Кременчуцька губернія 6585
 Криве Озеро, м. 5071
 Крижопіль, м. 5335
 Крим (Кримська АРСР) 94, 204, 285,
 718, 719, 754, 772, 855, 865, 941,
 975, 1255, 1314, 1485, 1788, 2569,
 2746, 2875, 2937, 2970, 3199–3201,
 3429, 3430, 3484, 3514, 3530, 3548,
 3642, 4036, 4112, 4191, 4386, 4637,
 4645, 4700, 4712, 4761, 4958, 6159,
 6237, 6323, 6342, 6352, 6440, 6472,
 6534, 6536, 6550
 Крути, ст. 1401, 1499, 2625, 2632,
 2634, 2653, 2655, 3301, 3304–3307,
 3311, 3312, 3316, 3331, 3332, 3345,
 3349, 3359, 3360, 3371, 3377, 3379,
 3380, 3396, 3398–3400, 3405, 3408,
 3410, 3413, 3419, 3422, 3433, 3434,

- 3436, 3443, 3453–3462, 3479, 3488, 3502–3506, 3508, 3522, 3529, 3537, 3564, 3578, 3580, 3582, 3590, 3597, 3606, 3613, 3617
- Кубань 14, 28, 338, 1624, 2914, 3353, 4129
- Купчинці, с. 5338
- Курівці, с. 5569
- Ланцут, м. (Польща) 5235
- Лебединщина 497
- Лемківщина 5863
- Лисоня, горб 5108
- Литва 725
- Лівобережна Україна 928, 1210, 1249, 2950, 3233, 3252, 5020–5022, 5222, 5385, 6624, 6643, 6659
- Літин, смт. (Вінниц. обл.) 5346
- Ліщин, с. 5330
- Лозове, с. 5402
- Лондон, м. 4658
- Лохвицький повіт 1168
- Лубенський повіт 1168
- Лубенщина 1779
- Лубни, м. 6393
- Лука-Мелешківська, с. 410
- Луцьк, м. 979, 1718, 3432
- Львів, м. 234, 281, 1554, 1722, 2004, 2832, 4714, 5131, 5150, 5167, 5307, 5332, 5358, 5386, 5653, 5654, 5656, 5664, 5668, 5669, 5672, 5674, 5677, 5681, 5685, 5686, 5689, 5692, 5693, 5698, 5745, 5747, 5762, 5771, 5779, 5787, 5793, 5798, 5800, 5817, 5845, 5847, 5861, 5865, 5892, 5950, 5973, 5997, 6004, 6005, 6007, 6012, 6014–6017, 6021, 6024, 6025, 6029, 6042, 6043, 6049
- Львівщина 5936
- Любар, м. 5348
- Любомль, м. 4173
- Маріуполь, м. 1363, 3284, 4586
- Межирів, с. 5346
- Мелітополь, м. 381
- Миколаїв, м. 900, 1720, 2003, 2668, 4030, 6402, 6412
- Миколаївська губернія 6640
- Миколаївщина 836, 1474, 4062, 6190, 6231
- Миколаївщина (Львів. обл.) 5978
- Могилів-Подільський, м. 5000
- Могилівщина 4817
- Москва, м. 286, 1499, 2557, 2877, 3732, 4554, 4570, 5274, 5514, 6388
- Московщина 4475, 5273
- Мотовилівка, с. 1565, 4053, 4380
- Мясківка, с. 5401, 5402
- Н**аддніпрів'я 4394
- Наддніпрянська Україна 18, 282, 1690, 1927, 2977, 3869, 4773, 4778, 5840, 6423
- Наддніпрянщина 791, 1405, 2111, 3417, 3900, 5561, 5792
- Наддністрянська Україна 4773, 5109
- Наливайки, с. 5421
- Ніжин, м. 1800, 3788, 3844
- Ніжинщина 3552
- Німеччина 14, 1632, 1654, 2457, 2757, 3286, 3621, 3626, 3636, 3642, 3676, 3686, 3690–3693, 3704, 3717, 3720, 3724, 3931, 4321, 4426, 4433, 4435
- Нова Ушиця, с. 5401
- О**бухівщина 2292
- Обухово, с. 5171, 5172
- Одеса, м. 83, 542, 874, 1960, 2003, 2038, 2086, 2102, 2526, 2696, 2709, 2947, 2968, 3297, 3319, 3320, 3328, 3333, 3439, 3571, 4042, 4246, 4247, 4266, 4586, 4645, 4700, 5145, 5224,

- 5330, 5333, 5359, 5365, 5390, 6407, 6419, 6482, 6542, 6773
 Одеська губернія 6163, 6640
 Одещина 856, 6371
 Олександрівськ, м. (Запоріжжя) 1333, 2557, 3287, 3615, 4378
 Олександрийський повіт 854
Париж, м. 7, 941, 4626, 5441, 5458, 5459, 5530, 5543, 5887
 Пасіки, с. 5698
 Пензенська губернія 2933
 Перекоп 6259
 Перемишль, м. 4377, 5699, 5807, 5808
 Переяслав, м. 3345
 Переяславський повіт 4303
 Петроград (Петербург), м. 287, 902, 2476, 2478, 2518, 2524, 2817, 2854, 2860, 4554
 Печеніжин, м. 5329
 Пирятинський повіт 4303
 Південно-Східна Україна 340, 2819
 Південь Росії 27, 376, 1384, 2132, 3156, 4248, 4265, 5444, 6241
 Південь України 154, 685, 688, 700, 701, 1149, 1205, 1285, 1698, 1861, 2696, 2697, 2712–2714, 3188, 3270, 3289, 4178, 4354, 4718, 4958, 4997, 5028, 5030–5032, 5510, 5878, 6442, 6541, 6583, 6633, 6779, 6782
 Північна Буковина 158, 5656, 6118
 Північна Таврія 772, 3200
 Північний Кавказ 3353, 4190
 Північно-Льодовий океан 3515
 Підзамче, с. 6020
 Підкарпатська Русь 5790, 5825
 Підкарпатська Україна 6079
 Підкарпаття 5332
 Підляшша 402, 1687, 2103, 2104, 2574, 3291, 3725, 4730, 5706, 6087, 6104
 Поділля 92, 197, 239, 840, 1080, 1081, 1200, 1221, 1241, 1255, 1680, 1719, 1761, 1762, 1838, 1929, 1931, 1932, 2071, 2075, 2114, 2133, 2153, 2169, 2383, 2534, 2644, 2650, 2701, 2702, 2959, 3019, 3157, 3183, 3651, 3831, 4087, 4177, 4237, 4279, 4311, 4446, 4480, 4697, 4721, 4722, 4736, 4775, 4783, 4789, 4964, 4982, 5006, 5017, 5038, 5042, 5075, 5121, 5123, 5153, 5164, 5194, 5196, 5243, 5268, 5289, 5321, 5567, 5574, 5633, 6157, 6194, 6346, 6378, 6616, 6657, 6711, 6789
 Подільська губернія 5242
 Покуття 5713, 5770, 5962
 Полісся 2103, 2104, 2574, 4730, 5706, 6104
 Полонщина 1926
 Полтава, м. 71, 79, 86, 235, 428, 614, 1499, 1560, 1692, 1741, 1758, 2191, 2500, 3168, 3318, 3774, 3803, 3904, 3929, 4444, 4452, 4518, 4539, 4649, 4686, 4987, 6358, 6410
 Полтавська губернія 1168, 3904, 4950, 6640
 Полтавщина 81, 432, 433, 554, 669, 837, 1290, 1331, 1736, 1747, 1778, 2175, 2185, 2506, 3052, 3272, 3779, 3786, 4009, 4317, 4468, 5024, 5324, 5591, 6219, 6244, 6258, 6556, 6792
 Польща 14, 725, 866, 941, 1028, 1244, 1352, 1613, 1621, 1632, 1649, 4776, 4852, 5429, 5442, 5455, 5456, 5463, 5500, 5522, 5538, 5647, 5780, 5781, 5816, 5817, 5928, 6047, 6056, 6059, 6072, 6438, 6492, 6744, 6749, 6754
 Пост Волинський, ст. 3309
 Правобережна Україна 963, 1761, 1762, 1849–1851, 3225, 4673, 4833, 5061, 5040, 5553, 6370, 6598, 6660

- Приазов'я **1364, 3263**
 Прибалтика **5494**
 Привороття, лісництво (Звенигород.
     повіт) **23**
 Придесення **2039, 4309**
 Придніпрянщина **3348, 3550**
 Прикарпаття **5768, 6078**
 Прилуччина **1684**
 Проскурів, м. **2077, 2618, 4671, 4790,
     5064, 5337**
 Проскурів див. також Хмельницький
 Проскурівщина **6650**
- Р**ига, м. **5682**
 Рим, м. **5446, 5464, 5536**
 Рівне, м. **417, 2865, 3432, 4592, 4779,
     4780, 5244, 5337, 5704**
 Рівненщина **6793**
 Ріміні, м. (Італія) **5250**
 Роменський повіт **1168**
 Ромни, м. **4440**
 Росія (Россия) **14, 216, 227, 233, 319,
     382, 467, 481, 484, 486, 505, 527,
     535, 658, 725, 843, 941, 964, 972,
     1028, 1121, 1282, 1641, 1644, 1690,
     1712, 1750, 1752, 1756, 1904, 2184,
     2302, 2399, 2404, 2493, 2711, 2726,
     2743, 2875, 2896, 2970, 3025, 3039,
     3284, 3286, 3407, 3640, 3642–3644,
     3647, 3654, 3658, 3659, 3682, 3703,
     3720, 3733, 3736, 3737, 3747, 3754,
     3756, 3794, 3950, 3953, 3972, 4076,
     4112, 4218, 4224, 4401, 4409, 4412,
     4436, 4448, 4469, 4475, 4776, 4846,
     6349, 6438, 6498, 6738, 6749, 6754**
 Ростов, м. **5599**
 РРФСР (РСФРР, РСФСР, РФССР)
**270, 866, 1157, 3722, 3933, 4410,
     4422, 4427, 4434, 4451, 4469, 5517,
     6170, 6214, 6477, 6739, 6742, 6744,
     6745, 6760, 6775**
- Рудецький повіт **5906**
 Рудки, повіт **5678**
 Румунія **28, 4389, 5202, 5491, 5500**
 Руська Крайна **6156**
- С**амарська губернія **2933**
 Самбірщина **4709**
 Саарськ, м. **3390**
 Сарни, м. **3551**
 Свинарка, с. **5009**
 Севастополь, м. **2802, 3369, 3497,
     4645**
 Серби, с. **5402**
 Середнє Придніпров'я **807**
 Середній Схід **1740**
 Синюха, р. **5394**
 Сихів, с. **5698**
 Сімферополь, м. **3620, 4645**
 Скалатщина **4697**
 Слобідська Україна **3331, 3468**
 Слобожанщина **2218, 2535**
 Слов'янськ, м. **5403**
 Смотрич, с. **5329**
 Сокальський повіт **5706**
 Спа, м. **4896**
 СРСР (СССР) **2404, 2875, 2676,
     6263, 6264, 6303, 6477**
 Станіслав (Станиславів), м. **5566,
     5712, 5721, 5872, 5987**
 Старе Село, с. **5698**
 Старий Мерчик, с. **4089**
 Стародубщина **2904**
 Старокостянтинів, м. **5373**
 Старокостянтинівський повіт **5037**
 Стрий, м. **5566, 6032**
 Стрийщина **5979**
 Стрипа, р. **6033**
 Суджанський повіт (Курська губер-
     нія) **4133**
 Сумщина **838, 3783, 5019, 6220**
 Східна Галичина **1244, 3626, 4846,
     5437, 5487, 5679, 5780, 5781, 5841,**

- 5869, 5887, 5891, 5933, 5934, 5940,**
5943, 5944, 5946, 5948, 5977, 5992,
6046, 6047, 6053, 6057, 6058, 6061,
6069, 6073, 6075, 6100–6102, 6121
- Східна Європа** 2920, 5480, 5482,
5494, 5534, 5792
- Східна Україна** 449, 5318, 5346, 5839
- Східне Поділля** 2781
- США** 94, 104, 1612, 1618, 3706,
 3707, 3728, 3741, 4425, 4718, 5450,
 5472, 5501, 6063, 6065, 6070, 6143,
 6751
- Сян, р.** 5699
- Таврійська губернія** 773, 774, 2928,
3062, 6534, 6535
- Таврія Північна** 3200
- Таганрог, м.** 814
- Теребовля, м.** 5746
- Тернопіль, м.** 4697, 5566, 5675
- Тернопільщина** 1269, 4697, 5980,
 6009, 6202
- Тетіїв, м.** 5127
- Томська губернія** 2933
- Трапезунд, м.** 23
- Тростянець, с.** 2541
- Тульчин, м.** 5250
- Туреччина** 14, 2457, 2757, 3621,
 3626, 3690–3693, 3720, 4026, 4727,
 5468, 5489, 5646
- Турківщина** 5742
- Тухоля, м.** 5403
- Угнів (Угнов), м.** 6034, 6036
- Угорщина** 28, 1352, 4658, 5427, 6068
- Умань, м.** 1139, 2586, 5337
- Фастів, м.** 4610, 5297, 5950
- Фінляндія** 2997
- Франція** 1622, 2757, 3674, 3737,
 3748, 3749, 4626, 5448, 5450, 5489,
 5534, 6046, 6747
- Харбін, м.** 3726
- Харків, м.** 234, 621, 846, 885, 991,
 1862, 2003, 2615, 2842, 2863, 3762,
 3791, 3792, 3877, 3901, 4013, 4039,
 4283, 4386, 4787, 4992, 5221, 6257,
 6261, 6334, 6768, 6788
- Харківська губернія** 6668, 6670
- Харківщина** 839, 1757, 1867, 4125,
 4126, 4387, 4686, 4978, 6182, 6198,
 6224
- Херсон, м.** 857, 2675, 3390, 5011
- Херсонщина** 341, 876, 1557, 1681,
 1953, 4340, 5294, 6193
- Хирів, м.** 6039
- Хирівка, ст.** 5009, 5010
- Хіва, м.** 2997
- Хмельницький, м.** 6315
- Хмельниччина** 339, 1704
- Хмільник, м.** 5346
- Холмщина** 402, 1687, 2103, 2104,
 3291, 3666, 3725, 4730, 5706, 5796,
 6087, 6104
- Холодний Яр, урочище (Черкас. обл.)**
35, 1195, 1212, 1996, 2223, 5011
- Хортиця, о.** 1285
- Хотин, м.** 6127, 6378
- Хотинщина** 6116
- Хуст, м.** 6115, 6155
- Царгород, м. (Стамбул)** 1663, 4688,
5489, 5524, 5630
- Центральна Європа** 1619, 2101, 5518
- Цівківці, с.** 5568
- Черкаси, м.** 5250
- Черкащина** 841, 1720, 2300, 2385,
 3971
- Чернівці, м.** 5656, 6113
- Чернігівська губернія** 4269, 6640
- Чернігівщина (Черниговщина)** 842,
 1587, 2679, 3137, 3528, 3978, 4304,
 4653, 5019, 6226, 6444

- Чехословаччина (ЧСР) 1619, 1640,
2014, 2433, 4658, 5500, 5984   Шаргород, м. 5331
Чигирин, м. 3444, 3531   Швейцарія 1603
Чорне море 1459, 1485, 1492, 1502,
1524, 3347, 3585, 3619   Шепетівка, м. 5120, 6404
Чорний Острів, м. 5313, 5341, 5391   Шумське, м. 5414
Чортків, м. 5091, 5270, 5271, 5279,
5368, 5415, 5763   **Ю**гославія 5458
Чортория, с. 5219   Яворів, м. 5694
Чуднів, м. 5327   Ямпіль, м. (Ямпіль на Поділлі) 4639

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ВИКОРИСТАНИХ ПЕРІОДИЧНИХ ТА ПРОДОВЖУВАНИХ ВИДАНЬ

**Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Зб. наук.
ст. 5789, 6137, 6495, 6516, 6719**

Актуальні проблеми вітчизняної історії XVIII – XX ст.: Зб. наук. пр. 3252

Актуальні проблеми держави та права: Зб. наук. пр. 4335

Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. пр. 4451

Актуальні проблеми розвитку суспільної думки і практики управління:
Зб. наук. пр. 1647

Альманах: Літ.-військ. журн. 5172, 5291

Архів Радянської України 1617, 1642, 3447, 3448, 3651, 3715, 4358, 5042,
5043, 6449, 6730, 6765

Архіви України 117, 168, 2468, 2470, 2616, 2933, 3067, 3614, 3983, 4318,
4496, 4872, 5575, 6216, 6242, 6283, 6287, 6298, 6590, 6774, 6835

Архівна справа 4146

Берегиня 1599

Березіль 2757, 3857

Бібліологічні вісті 24, 3905, 6773

Бібліотека. Наука. Культура. Інформація: Наук. пр. 175

Бібліотечний вісник 1235, 1961, 1979, 2098, 2165, 4556, 4558, 4562, 4568,
4734, 5581, 5585, 5590

Біль: Альманах 2764

Більшовик України 750, 1657, 2935, 4074, 5737, 6051

Богословія 1663

Большевик 4078

Бористен 4302, 4750, 4871

Борисфен 2558

Борітесь – поборете 526, 535, 720, 5451

Боротьба за волю 2563

Буковинський журнал 6113

Бюлетень Гетьманської управи 4333, 4353

Бюлетень Союзу бувших українських вояків у Канаді 1365, 1450, 1459,
1520, 2510, 3306, 3340, 3408, 3415, 3441, 3518, 3537, 3597, 5154, 5262,
5265, 5393

Бюллєтень Московського общества испытателей природы. Отд. биол. 6457

Вежа: Літ. часопис 3622

Вересень 935

Веснік Белоруськага універсітета. Сер. 3, Гісторыя. Філасофія. Паліталогія.

Сацыялогія. Эканоміка. Права 3297

Вестник Еврейского университета в Москве 1297

Вестник Московского университета. Сер. 8, История 4729

Вестник Севастопольского государственного технического университета 844

Вестник Харківського політехнічного університета 1852

Вестник Харківського університета 3018, 6659

Вестник Харківського технічного університета 893, 2798

Вибір 313, 368

Визволення 3131

Визвольна політика 3736

Визвольний шлях 40, 147, 287, 452, 453, 470, 770, 782, 958, 1095, 1252, 1447, 1628, 1646, 1832, 2033, 2035, 2346, 2614, 2676, 2765, 2768, 2794, 2836, 3072, 3075, 3087, 3101, 3105, 3109, 3139, 3560, 3675, 3687, 3688, 3740, 3749, 4590, 4631, 4649, 4653, 4688, 4840, 4877, 5655, 5731, 5793, 5796, 5822, 5828, 5861, 5868, 6024, 6264

Віднова 5457, 5715

Відродження 179, 828, 830, 1306, 1821, 3808, 5066, 5077, 6550

Військо України 119, 142, 316, 1410, 1427, 1433, 1457, 1515, 1532, 1656, 3046, 3329, 3371, 3442, 4143, 5119, 5124, 5208, 5949, 6318

Військова справа 3613, 3614

Вільна спілка 252, 666, 745, 1529, 2501

Вільна Україна 56, 200, 368, 630, 1054, 1181, 1486, 2136, 2140, 2546, 2564, 2754, 2830, 2902, 2946, 3080, 3093, 3099, 3100, 3102, 3108, 3133, 3350, 3594, 3595, 4064, 4093, 4116, 4165, 4434, 4655, 4847, 5221, 5239, 5258, 5259, 5365, 5385, 5716, 5860, 5989, 6348, 6493, 6591

Вільна українська школа 3805, 3812, 3813, 3816, 3818, 3825, 3837, 3839, 3840, 3845, 3846, 3862, 3863, 3866, 3867, 3870–3872, 3892, 4526, 4530, 4532, 4538, 4542, 4552, 4553, 4848, 6819

Віра й культура 4824

Вісник (Львів) 547, 1311, 1561, 2078, 2703, 2948, 3542, 5197, 5311

Вісник (Нью-Йорк) 222, 504, 1661, 1664, 2072, 2555, 2716, 2826, 2920, 3084, 3132, 3653, 3705, 4619, 4662, 4663, 4850, 5508, 5750, 5757

Вісник АН України 1036, 1776, 2735, 3827, 4513, 5592, 5596, 5599, 5603

Вісник АН УРСР 4274, 4450

Вісник Академії правових наук України 461, 1022, 1051, 1052, 3023, 3042, 3044, 3146, 3147, 3151, 3242, 3695, 4219, 4887, 4898, 4927, 5918, 5971

- Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України **121, 971**
- Вісник громадської агрономії **3965**
- Вісник Донбаської академії будівництва і архітектури: Зб. наук. пр. **403, 2773, 3680**
- Вісник Донецького університету економіки і торгівлі. Сер.: Гуманіт. науки **6812**
- Вісник Запорізького юридичного інституту **2976, 3215, 4366, 6353**
- Вісник Київського лінгвістичного університету. Сер.: Історія, економіка, філософія **569, 1361, 1685, 2635, 2649, 3170, 3401, 3829, 4047, 4119, 5517, 5518, 6285**
- Вісник Київського університету. Сер.: Історія **115, 264, 660, 761, 939, 1208, 1296, 1709, 1716, 1976, 2027, 2611, 2617, 2630, 3520, 3657, 3708, 3782, 3798, 3833, 3888, 3889, 4054, 4056, 4256, 4258, 4261, 4262, 4369, 4448, 4470, 4537, 5040, 5547, 5576, 5625, 5701, 6306, 6663, 6742**
- Вісник Київського університету. Сер.: Міжнародні відносини **1345**
- Вісник Київського університету. Сер.: Соціологія. Психологія. Педагогіка **1820**
- Вісник Київського університету. Сер.: Сусп.-політ. науки **5504, 6737**
- Вісник Книжкової палати **167, 1968, 1978, 1985, 1987, 2054, 2099, 2100, 3764, 6847**
- Вісник Луганського інституту внутрішніх справ **91, 1007, 2187**
- Вісник Львівського інституту прикладного та декоративного мистецтва **2016**
- Вісник Львівського університету. Сер. журналістики **2094**
- Вісник Львівського університету. Сер. іст. **3387, 5710, 5928**
- Вісник Львівського університету. Сер. міжнародні відносини **3679, 5907**
- Вісник Львівського університету. Сер. юрид. **4192, 6081, 6488**
- Вісник Львівської комерційної академії **101, 6454, 6653**
- Вісник Міжнародної асоціації україністів **1691**
- Вісник Національного банку України **1270**
- Вісник НАН України **1777, 2389, 3472, 4501, 4508**
- Вісник Одеського інституту внутрішніх справ **393, 1009, 1041, 1383, 3628**
- Вісник податкової служби України **6571**
- Вісник політики, літератури і життя **1238, 1470–1472, 3479, 4176, 4423**
- Вісник сільськогосподарської науки **1806**
- Вісник соціально-економічних досліджень **976, 1815, 2893**
- Вісник Сумського університету **3435**
- Вісник Східноукраїнського університету **6336**
- Вісник Тернопільського технічного університету **3450, 5276**
- Вісник Технологічного університету Поділля **3831**
- Вісник українського відділу Народного комісаріату справ національних **2810, 4113**

- Вісник Української академії державного управління при Президентові України 996, 1884, 2026, 3031, 4195, 4240, 4531, 4545, 5618, 6808
- Вісник Університету внутрішніх справ 3015, 3017, 3806, 4181, 6470, 6473, 6475
- Вісник університету «Львівська політехніка» 911, 1001, 1396, 2671, 3196, 3337, 3354, 3385, 3742, 3743, 4215, 4326, 4368, 5538, 5544, 5982
- Вісник Харківського політехнічного університету 6562
- Вісник Харківського університету 153, 450, 707, 716, 741–743, 867, 875, 953, 1015, 1648, 2615, 2939, 2977, 3016, 3038, 3324, 4057, 4323, 4336, 4487, 4716, 4978, 5230, 5281, 5444, 5550, 5551, 5727, 6335, 6588
- Вісник Харківської академії культури 4560
- Вісник Черкаського університету. Сер.: Психол.-пед. науки 1855
- Вісник Черкаського університету. Сер.: Соц.-гуманіт. науки 1146, 1147
- Вісті 181, 1378, 3429, 3484, 3577, 3584, 3980, 4803, 5089, 5275, 5673
- Вісті комбатанта 48, 110, 224, 225, 399, 401, 490, 518, 1105, 1125, 1126, 1189, 1190, 1377, 1404, 1430, 1443, 1462, 1484, 1498, 1522, 1535, 1584, 1662, 1669, 2539, 2634, 2717, 2844, 2927, 3376, 3388, 3393, 3494, 3495, 3553, 3570, 3574, 3589, 3611, 3738, 4160, 4281, 4360, 4432, 4505, 4684, 4686, 4689, 4777, 5080, 5103, 5143, 5151, 5155, 5161, 5209, 5214, 5219, 5225, 5240, 5246, 5264, 5292, 5340, 5345, 5394, 5526, 5666, 5681, 5684–5686, 5693, 5694, 5697, 5733, 5734, 5745, 5766, 5777, 5847, 5892, 5963, 5973, 6041, 6073
- Вістник 3694, 4140
- Вістник (Львів) див. Вісник
- Вістник Союзу визволення України 3323, 3364, 3477
- Вітчизна 70, 2010, 2183, 3058, 4041
- Віче 172, 472, 475, 498, 512, 601, 726, 890, 907, 1145, 1217, 1328, 1785, 2168, 2471, 2658, 2978, 3041, 3069, 3670, 4456, 4464, 4465, 4763
- Вогні 3461
- Волинські дзвони 4779
- Воля 337, 338, 467, 468, 520, 521, 572, 623, 631, 826, 1115, 1129, 1276, 1513, 1670, 1995, 2017, 2019, 2060, 2786, 3142, 3880, 3955, 4161, 4321, 4435, 4616, 4627, 4650, 4652, 4760, 4786, 4797, 4799, 4802, 4812, 4825–4827, 4836, 4838, 4839, 4841, 4849, 4855, 4861, 4886, 4892, 4921, 4961, 4962, 4965, 4976, 5047, 5052, 5062, 5078, 5079, 5140, 5147, 5164, 5203, 5227, 5350, 5362, 5453–5455, 5470, 5478–5483, 5490, 5491, 5494–5498, 5511, 5529, 5542, 5557, 5582, 5594, 5615, 5794, 5832, 5857, 5893, 6061, 6079, 6361
- Воля і Батьківщина 2509
- Вопросы истории 237, 3353, 4376, 4645, 4809, 6787
- Вопросы истории естествознания и техники 1798

Вопросы истории СССР **3915, 6280**

Вопросы общественных наук **676**

Вперед **1517**

Всесвіт **3785, 4919, 5537**

Галичина 4759, 5784

Генеза **242, 259, 1327, 3491, 3777, 4137, 5245**

Глобус **4179, 5723**

Голос державника **4031, 4288**

Голос друку **151, 2084, 2106**

Голос комбатанта **2655, 3458, 5094, 5188, 5775**

Голос молоді **1524**

Гомін України **1258**

Грані: Наук.-теорет. і громад.-політ. альм. **219, 681, 683, 4998, 5439**

Громада **1186, 2729, 2731, 3793, 3817, 4320, 4453, 4773**

Громадська думка **1068**

Громадські ініціативи **2829**

Гуманізація навчально-виховного процесу: Наук.-метод. зб. **1906, 5622**

Гуртуймося **80, 1376, 1476, 1497, 1525, 2497, 2542, 2957, 2958, 3090, 3121, 3305, 3433, 3452, 3466, 3488, 3503, 3522, 4384, 5088, 5260, 5261, 5290, 5351, 5381, 5396**

Гуцулія **6135**

Гуцульська школа **6106, 6149, 6151**

Держава і право: Зб. наук. пр **2117, 4182, 4231, 4874**

Державницька думка **314, 932, 1075, 4065, 4081, 4458**

Державність **214, 1372, 2845, 3288**

Дешева книжка **315, 1417, 2688**

Джерела: Наук.-метод. вісн. **1889, 1938, 3316**

Дзвін **347, 914, 1292, 1406, 1547, 1671, 2742, 3290, 3314, 3612, 3722, 4117, 5382, 5429, 5536, 5696, 5778, 5780, 5839, 5842, 5864, 5867, 5969, 6377**

Дзвони **4092, 5197, 5475, 5476, 5792**

Дивослово **2012, 3422**

Діалог культур: Україна у світовому контексті: Зб. наук. пр. Вип. 3. Мистецтво і освіта **2049**

Дніпро **41, 229, 1342, 1359, 1505, 2695, 4073**

До зброї **3438**

Добромисл **1779**

Додаток до «Вісника Університету внутрішніх справ» **719**

Дороговказ **291, 3363, 3451, 3554, 3587, 3602, 5251, 5413, 5416**

Дошкільне виховання **1950**

Друкарство **2069, 6840**

Економіка України **1104**

Єва **3885**

Єрліхівський збірник **1240, 2862, 6744**

Життя і знання **442, 1087, 1233, 1489, 4904**

Журнал бібліотекознавства та бібліографії **1982**

З архівів ВУЧК – ГПУ – НКВД – КГБ **4931, 5515, 6511**

Записки исторического факультета Одесского университета **3319, 3320, 3357, 6407, 6542**

Записки Історико-філологічного відділу Всеукраїнської академії наук **5602**

Записки історичного факультету Одеського університету **154, 688, 2697, 3356, 3906, 5030, 5607**

Записки Львівської наукової бібліотеки імені В. Стефаника **1991**

Записки Наукового товариства ім. Т. Шевченка **18, 1622, 5427**

Записки Українського наукового товариства дослідування й охорони пам'яток старовини та мистецтва на Полтавщині **1747, 4468**

Запорожець **3526**

Збірка наукових праць викладачів та аспірантів історичного факультету Харківського педагогічного інституту **3381**

Збірка наукових праць Відділення військової підготовки університету «Львівська політехніка» **1424**

Збірка науково-методичних праць Військового інституту при університеті «Львівська політехніка» **99, 2042, 3303, 3381, 3424, 3664, 3665, 5098, 5205**

Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету Волинського університету **332, 2633, 2975, 4954**

Збірник наукових праць Академії прикордонних військ України **1449, 3299**

Збірник наукових праць викладачів та аспірантів історичного факультету Харківського педагогічного інституту **1399, 3217**

Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського педагогічного університету. Сер. соц.-пед. **105**

Збірник наукових праць Київського військового гуманітарного інституту **120, 2625, 4713**

Збірник наукових праць молодих вчених Дніпропетровського університету **1787, 4753, 5027**

Збірник наукових праць Одеського політехнічного університету **2788**

Збірник наукових праць Української Академії державного управління при Президентові України **2989**

Збірник наукових праць Харківського педагогічного університету. Сер.: Історія та географія **3324, 3835, 3855, 3858, 4255, 6505, 6506**

- Збірник наукових статей кафедри Київського військового гуманітарного інституту **2627**
- Збірник праць Науково-дослідницького центру періодики **2037**
- Збірник праць студентів та аспірантів Київського університету **4741**
- Збірник Секції мистецтв Українського наукового товариства **1743, 4454**
- Звезда-Зоря **1174, 4673**
- Знання та праця **4511**
- Зоря **4124**
- Исследования по истории Украины и Белоруссии 3731, 5516**
- Историк и современник **2530, 5263**
- Историк-марксист **1615, 2720**
- Исторический архив **2476**
- Інформаційний бюллетень Комітету науки і культури для зв'язків з українцями за кордоном 4514**
- Інформаційний бюллетень Української Православної Церкви Київського Патріархату 2118, 3462**
- Інформаційний вісник Академії наук вищої школи України 2000**
- Інформаційно-методичний вісник Харківської обласної державної адміністрації Управління освіти 3850**
- Інформація і ринок 1112**
- Історик-більшовик 462**
- Історична пам'ять: Наук. зб. 2175, 6556**
- Історичний вісник 1088**
- Історичні джерела та їх використання 6284**
- Історичні дослідження в Українській РСР 2604**
- Історіографічні дослідження в Україні: Наук. зб. 93, 2900**
- Історія бібліотечної справи в Україні: Зб. наук. пр. 1962, 1967, 4563**
- Історія в школах України 657, 1099, 1825, 1826, 2250, 2625, 2728, 2945, 2966, 3030, 3110, 3707, 4130, 5941**
- Історія в школі 1616, 1900, 5077**
- Історія народного господарства та економічної думки УРСР: Респ. міжвід. зб. наук. пр. 1124**
- Історія України: Маловідомі імена, події, факти: (Зб. ст.) 92, 159–161, 361, 682, 709, 728, 880, 1019, 1211, 1242, 1243, 1308, 1400, 1652, 1680, 1723, 1780, 1881, 1891, 1945, 2121, 2656, 2813, 3000, 3013, 3096, 3253, 3278, 3396, 3417, 3752, 3753, 3804, 4354, 4424, 4473, 4520, 4547, 4704, 4705, 4753, 5195, 5583, 6410, 6790**
- Каменярі 906**
- Київ 46, 566, 2527, 3400, 4071, 5163**

- Київська старовина 1223, 1501, 1640, 1697, 2176, 2919, 3373, 3624, 3734, 4155, 4186, 4324, 4325, 4477, 4768, 5444, 6067, 6070
- Книга 2061
- Книгар 2843
- Книголюб 2108
- Книжний вісник 4561, 5593
- Книжник 3082, 4681, 5559
- Колекціонер 4241
- Комашня 2460, 2461, 2497, 3690
- Коммунист (К.) 1159, 1175, 1737, 1738, 2833, 6243, 6652
- Коммунист (Х.) 4860, 5506, 6414, 6416
- Коммунистическая мысль 33, 2544
- Компаньон 1263
- Комуніст України 584, 795, 6752
- Кооперативна зоря 1143, 2462, 2492, 3690, 3898, 4433
- Красная летопись 4764, 6344
- Красный Архив 2997, 3225
- Крила 1265
- Криниця 2690
- Кримський архив 1807, 2802, 4112
- Культура народов Причорномор'я 2775, 5580
- Культура народов Северного Причорномор'я 717
- Культура слова 1786
- Культурологічний вісник: Наук.-теорет. щорічник Нижньої Наддніпрянщини 885, 886
- Кур'єр Кривбасу 396, 1216, 1998, 3969, 4519, 4674
- Летопись Донбасса 3372, 6373
- Летопись революции 29, 586, 665, 753, 812, 899, 2508, 2544, 2547, 2576, 2780, 2863, 2871, 2882, 2883, 3137, 3243, 3528, 3685, 3724, 3978, 4013, 4015, 4030, 4126, 4133, 4246, 4379, 4389, 4414, 4787, 4832, 4833, 5023, 6309, 6379, 6392, 6412, 6483, 6520
- Листи до приятелів 58, 66, 97, 273, 354, 1287, 2522, 3085, 4021, 4643, 4675, 5662
- Література та культура Полісся 2632, 3844
- Літературно-військовий вісник 5391
- Літературно-науковий вісник 39, 49, 50, 68, 88, 215, 278, 284, 364, 445, 755, 764, 1027, 1127, 1305, 1477, 1598, 1627, 1753, 1781, 1999, 2020, 2143, 2518, 2520, 2524, 2556, 2577, 2579, 2590, 2595, 2596, 2730, 2740, 2742, 2766, 2908, 2949, 3410, 3440, 3532, 3557, 3606, 3620, 3684, 3807, 3881, 3883, 3890, 4002, 4007, 4344, 4394, 4449, 4498, 4557, 4640, 4659, 4682, 4774, 4785, 4811, 5033, 5131, 5145, 5376, 5473, 5758, 6239, 6255

Літопис революції 463, 691, 740, 813, 910, 1204, 2568, 2668, 2776, 2884, 2895, 3052, 3224, 3227, 3552, 3974, 4009, 4018, 4044, 4062, 4271, 4299, 4300, 4303, 4316, 4332, 4979, 5034, 5369, 5456, 5507, 5725, 6188, 6229, 6230, 6242, 6249, 6256, 6273, 6333, 6371, 6390, 6432, 6448, 6480, 6593, 6644, 6691

Літопис Червоної Калини 43, 64, 191, 192, 211, 378, 459, 1207, 1224, 1229–1232, 1253, 1393, 1395, 1463, 1464, 1467, 1488, 1536, 1539, 1540, 1549, 1552, 1563, 1576, 1582, 1589, 1596, 1624, 2574, 2584, 2593, 3298, 3304, 3326, 3341, 3365, 3366, 3379, 3397, 3427, 3464, 3487, 3504, 3512, 3513, 3515, 3523, 3530, 3531, 3564, 3565, 3571, 3577, 3578, 3598, 3599, 3615, 3618, 3619, 3672, 3713, 3735, 3901, 4064, 4125, 4132, 4338, 4345, 4349, 4371, 4374, 4375, 4377, 4380, 4392, 4395, 4417, 4642, 4646, 4680, 4714, 4831, 4882, 4944, 5009–5012, 5044, 5083, 5086, 5091, 5100, 5114, 5117, 5148, 5162, 5178–5180, 5183, 5191, 5201, 5204, 5217, 5228, 5233, 5255, 5267, 5279, 5282–5284, 5288, 5296, 5297, 5299–5301, 5303, 5304, 5308, 5309, 5319, 5324, 5343, 5357, 5364, 5371, 5372, 5377, 5379, 5380, 5387, 5415, 5417, 5418, 5464, 5660, 5690, 5754, 5763, 5801, 5815, 5835, 5841, 5869–5872, 5901, 5952, 5954, 5955, 5958, 5959, 5962, 5974, 5993, 5996, 6002–6004, 6010, 6011, 6014, 6022, 6026, 6030, 6031, 6034, 6036, 6037, 6039, 6040, 6043–6045, 6049, 6050, 6060, 6080, 6105, 6120, 6130, 6138, 6254

Людина і політика 2998, 3700, 4807, 5485

Людина і світ 304, 2130, 2157, 3925, 4574, 5512, 6468

Мандрівець 1832, 1888, 5829

Мета 4152

Минувше: Ист. альм 3972, 4034

Мир денег 3165, 4254, 4967, 4984, 4993

Міжнародні зв'язки України: Наук. пошуки і знахідки: Міжвід. зб. наук. пр. 3650, 5431, 5441, 6748

Місія України 1492

Місцеве самоврядування в Україні: Історія, пробл., пропозиції: [Збірник] 3003, 4197

Місцеве та регіональне самоврядування України 983, 4196, 4899

Мова та історія 2599

Молода нація: Альманах 336, 694, 975, 1121, 1251, 3453, 4069, 4194

Молода Україна 1344, 1379, 2497, 3012, 5293, 5474

Молодий будівничий України 811, 1247, 2762, 2890, 3064, 3689

Молодіжний науковий вісник 1209

Молодь – Україні: Наук. зап. молодих учених Ужгород. ун-ту.: Минуле і сучасне України 2623, 2818, 4115

Музика 157

- Народна справа **4778**
Народна творчість та етнографія **1482, 1804, 2024, 2653, 5995**
Народний учитель **3865**
Народознавчі зошити **184**
Наука і життя **1082**
Наука і освіта: Зб. наук. пр. **1897, 3821**
Наука і суспільство **229, 250, 1055, 1432, 1458, 2732, 3153, 3332, 3338, 3763, 3820, 4418, 4510, 4897, 4918**
Наука та наукознавство **1791, 1793, 1808, 4512**
Науковий вісник Академії наук вищої школи України **2083**
Науковий вісник Волинського університету. Сер.: Історія **162, 1718, 4331, 4955**
Науковий вісник Дипломатичної академії України **1030, 3697, 5521**
Науковий вісник Ізмаїльського педагогічного інституту. Сер.: Філологія. Історія **6538**
Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України **1123, 3810, 6352**
Науковий вісник Ужгородського університету. Сер.: [Історія] **6119**
Науковий вісник Харківського педагогічного університету **3792**
Науковий вісник Чернівецького університету **1921, 6114, 6759**
Науковий вісник Чернівецького університету. Сер.: Історія **186, 1915**
Науковий вісник Чернівецького університету. Сер.: Правознавство **1621, 6485**
Науковий збірник історичного факультету Тернопільського педагогічного інституту **1103, 2718**
Науковий збірник товариства «Просвіта» в Ужгороді **5552**
Наукові записки: Зб. пр. молодих вчених та аспірантів / Ін-т укр. археографії та джерелознавства **98, 1989, 2125, 2177, 3154, 3160, 3343, 3344, 3667, 3668, 4060, 4243, 4251, 4252, 4290, 5484, 5934, 5936**
Наукові записи з історії України: Зб. ст. **111, 2684, 3352, 4297**
Наукові записи з української історії **4185**
Наукові записи Інституту історії **6842**
Наукові записи Інституту національних відносин і політології **170, 711, 729, 908, 955, 2967, 3378, 6057**
Наукові записи Інституту політичних і етнонаціональних досліджень **137, 145, 479, 790, 829, 1351, 1604, 2171, 3039, 4268, 4708, 4765, 4940, 5053, 5885**
Наукові записи історичного факультету Кам'янець-Подільського педагогічного інституту **3848**
Наукові записи кафедри українознавства Харківського університету **2842, 2934, 6334, 6768**
Наукові записи Київського педагогічного інституту **6756, 6777**
Наукові записи Київського університету **1964, 6307, 6446, 6827, 6828**

- Наукові записки Львівського історичного музею **1445, 1519, 4052, 6064, 6086**
- Наукові записки Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова **148, 783, 1928, 2638, 3179, 4956, 6450**
- Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія» **213, 4467**
- Наукові записки Ніжинського педагогічного інституту **1800, 2852, 4304**
- Наукові записки психолого-педагогічного факультету Полтавського педагогічного інституту **1876**
- Наукові записки Сумського педагогічного інституту. Сер.: Історія **2709**
- Наукові записки Тернопільського педагогічного університету. Сер.: Історія **329, 539, 540, 1255, 1920, 1997, 2034, 2719, 3033, 3849, 3853, 3873, 4128, 4238, 4356, 5752, 5843, 5888, 5925, 5935, 5939, 6054, 6063, 6139**
- Наукові записки Тернопільського педагогічного університету. Сер.: Муз. мистецтво **2085**
- Наукові записки Ужгородського університету **6107, 6143**
- Наукові записки Українського вільного університету **4936, 4937**
- Наукові записки Українського технічно-господарського інституту **1253, 3094, 3125**
- Наукові зошити історичного факультету Львівського університету **126**
- Наукові праці з історії КПРС **779, 2993, 6274**
- Наукові праці з питань політичної історії **721, 727, 843, 858**
- Наукові праці Інституту фундаментальних досліджень **4479**
- Наукові праці історичного факультету Запорізького університету **701, 2631, 3234**
- Наукові праці історичного факультету Кам'янець-Подільського педагогічного інституту **1939, 4864, 5627**
- Наукові праці Національного університету «Києво-Могилянської академії» Миколаївської філії **560, 1474, 1698, 1861, 3439**
- Наукові праці Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського **1764**
- Науково-методичний збірник ГУВО **5144**
- Науково-методичні праці з історії СРСР: 36. ст. **174**
- Научные записки Киевского университета **4305**
- Научные записки Харьковского института механизации сельского хозяйства **6739**
- Научные сообщения Одесского филиала Всесоюзного юридического заочного института **6465**
- Научные труды молодых ученых Одесского политехнического университета **2789**
- Научные труды по истории КПСС **658, 664, 673–675, 734, 808, 922**
- Національна думка **189, 3609, 5425, 5426**
- Нація в поході **3985, 4022, 4063, 4334, 4355**

- Наш рідний край **6140, 6155**
Наша зоря **3593**
Наша кузница **2146**
Наша культура **396, 4024, 4035, 4525, 4540, 4674, 5543, 5649**
Наша праця **5136**
Наша школа **1814**
Наше минуле **3027, 4212, 4438, 4439, 4442, 4475, 4492, 4507, 4554, 4559, 4565, 4587, 5554, 5605**
Наше слово **25, 367, 2528, 3811, 4669, 6244, 6258**
Неопалима купина **2517**
Нова генерація **3276**
Нова громада **4844, 5328**
Нова політика **1152, 1439, 1673, 4107, 4342, 4844, 4949, 5433, 5700, 5890**
Нова Україна **1284, 1627, 2048, 3534, 3975, 4061, 4725, 4740, 4823, 5468, 5874**
Новий літопис **1667**
Нові сторінки історії Донбасу: Статті **1137, 1219, 6464, 6503, 6567, 6622**
Новый журнал **3970**
Новый мир **6715**
Нумізматика і фалеристика **1273, 2913, 6547**
- Образотворче мистецтво 2011**
Овид **2859, 3073, 4847**
Око **5133, 5137**
Орлик **5664**
Освіта і управління **1866, 3799**
Основа **3026**
Отечественная история **294, 1384**
- Пам'ятки України 993, 1060, 1380, 1542, 1544, 1974, 2854, 3068, 3878, 3971, 4469, 4625, 5579, 5632,**
Пам'ятки України: історія та культура 1714, 2954
Пам'ять століть 42, 251, 298, 355, 413, 414, 457, 827, 956, 2158, 2271, 2436, 2502, 3572, 3649, 3733, 3775, 3902, 4575, 4878, 5028, 5440, 5443, 5640, 6145
Партійне життя **6443**
Педагогіка **6489**
Педагогіка і психологія **1816, 1846, 1877, 1952, 6075**
Педагогіка і психологія професійної освіти **1875, 1937**
Перевал **1510**
Перемиські дзвони **5808**
Питання історії, історіографії, джерелознавства та архівознавства Центральної та Східної Європи: Зб. наук. пр. **113, 1919, 5708, 6078, 6305, 6543**

- Питання історії народів СРСР **2710, 3178, 6300, 6531, 6532**
 Питання історії України: Зб. наук. ст. **1917, 3716, 5469, 6738**
 Питання культурології **2032, 3273**
 Питання нової та новітньої історії: Міжвід. наук. зб. **3686, 3703, 4223, 4426, 4718, 5450, 6555**
 Під прапором ленінізму **2898, 3745**
 Підтекст **1057**
 Поле відчаю й надії: Альманах **1310**
 Політическая мысль **1633**
 Політика **2583**
 Політика і час **350, 474, 964, 990, 1040, 1609, 1674, 2799, 2814, 3122, 3634, 3669, 3701, 3702, 3722, 3751, 4402, 4427–4429, 4727, 4896, 5432, 5446, 5449, 5502, 5503, 5540, 6383**
 Політична думка **476, 997, 1632**
 Політологічні читання **680, 1192, 2753, 3637, 4153, 6675**
 Полтавський кооператор **4138, 4139, 4834, 5039, 5207, 5493**
 Посвіт **1748**
 Пост імені Ярослава Галана: Публіцист. ст., інтерв'ю, есе, повість **5799**
 Поступ **3580, 3581, 4234**
 Початкова школа **1847, 1883, 2739**
 Пошта і філателія України **290, 306, 1994, 3508, 5769, 5770, 5902**
 Правничий вісник **3076, 4154, 4884**
 Правничий часопис Донецького університету **988**
 Право України **320, 923, 981, 1438, 1811, 2881, 3002, 3005, 4228, 4233, 4801, 4873, 4901, 5898, 5919**
 Правова держава: Міжвід. зб. наук. пр. **984, 3167, 6508, 6528, 6537**
 Правова держава: Щорічник наук. пр. **1034, 2645, 4201, 4202, 5897, 5921**
 Православний вісник **2126**
 Прапор **2757**
 Праці Комісії для виучування звичаєвого права України **947**
 Праці Одеської центральної наукової бібліотеки **1960, 2038, 2086**
 Праці Центру пам'яткоznавства **1695, 1742, 1772**
 Придніпровський науковий вісник **763, 2712–2714, 2805, 2806, 3148, 3233, 3256, 3396, 3480, 4747, 4924**
 Придніпровський науковий вісник: Сер. Гуманіт. науки: філологія, педагогіка, історія, філософія **4301, 5026**
 Проблеми гуманітарних наук: Наук. зап. Дрогобич. пед. ун-ту **646**
 Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. **6525, 6526**
 Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. **204, 738, 766, 768, 817, 950, 1162, 1863, 2111, 6406, 6469, 6557, 6558, 6611, 6709**
 Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. **1830, 1869, 1870, 3144, 6368**

- Проблеми правознавства **6479, 6829**
Проблеми слов'янознавства: Міжвід. наук. зб. **1637, 6074**
Проблемы законности: Респ. междувед. науч. сб. **4925**
Проблемы социалистической законности: Респ. межвед. темат. науч. сб. **6521**
Пролетарская революция **6322, 6606**
Просвітянин-кооператор **6803**
Просемінарій **1037, 4582**
Простор **4025**
Профспілки України **1097, 1150, 1152, 1165, 3195, 4077, 4249**
Путь просвіщення **1924**
- Р**адянська школа **6815, 6822, 6823**
Радянське право **2797, 6413**
Радянський Львів **5791**
Революція в Крыму **1300**
Республіканець **894, 2480, 3436, 3629, 4306, 4588, 4596, 5917**
Рідна церква **5638**
Рідна школа **517, 1817, 1843, 1848, 1885, 1887, 1905, 1925, 2364, 3095, 3128, 3479, 3864, 4535, 5606**
Родина **2003**
Розбудова держави (К.) **122, 153, 554, 945, 957, 1029, 1295, 1606, 1607, 1650, 1699, 2164, 2480, 2486, 2541, 2594, 2598, 2693, 2745, 2752, 2877, 2941, 2961, 2973, 3152, 3175, 3354, 3631, 3632, 3693, 3696, 3757, 3836, 3878, 3895, 4188, 4205, 4330, 4661, 4728, 4930, 5001, 6103, 6150**
Розбудова держави (Монреаль) **1390**
Розбудова нації **1324, 1325, 1434, 2526, 3498, 4157, 4742, 4828, 4829, 5424, 5522, 6000**
Рукописна та книжкова спадщина України **133**
- С**амостійна думка **65, 187, 2879, 4075, 5197, 5523**
Самостійна Україна **45, 228, 241, 307, 321, 377, 398, 944, 1070, 1074, 1366–1368, 1370, 1403, 1955, 2483, 2625, 2704, 3115, 3301, 3359, 3398, 3399, 3413, 3467, 3545, 3605, 3673, 3719, 4127, 4478, 4613, 4634, 4866, 4867, 4869, 5002, 5286, 5390, 5505, 5735, 5774, 5802, 5970**
Світ молоді **3126**
Світогляд **2059**
Селянська громада **5729**
Селянський будинок **3230, 4109**
Сіверянський літопис **440, 655, 2039, 2679, 2904, 3788, 4309, 5019–5022, 6372, 6441**
Сільське господарство **4437**

- Сільський господар 3220, 4607, 4963, 4972, 4994, 5007, 5015
Сільські обрії 3162
Січ 2943, 4506
Слобожанщина 116
Слово і час 460, 1733, 1983, 1996, 2052, 2741, 2839, 3268, 3973, 4032, 4499, 4612, 5060, 5556, 6799
Социологические исследования 1199
Соціал-демократ 367, 3262, 5174
Соціалістична культура 6770
Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики 6289
Стара Україна 49, 89, 229, 1260, 2533, 3604, 4672, 5092, 5249, 5328, 6239
Статистика України 4504
Стрілець 5798, 6025
Стрілецька думка 1562, 1577
Студентський вісник 374, 2705, 2925
Студентський шлях 3460, 3506
Студії з архівної справи та документознавства 333, 1705, 1890, 1966, 2079, 2643, 4722
Студії політологічного центру «Генеза» 822, 1623, 3236, 4201, 6387
Сурмач 1480, 1553
Сучасник 339
Сучасність 134, 267, 308, 331, 353, 424, 538, 543, 567, 636, 699, 739, 1098, 1173, 1284, 1287, 1313, 1336, 1603, 2746, 2777, 2778, 2872, 2873, 2886, 2991, 3074, 3083, 3089, 3573, 4045, 4117, 4660, 4677, 4754, 4794, 4880, 5017, 5712, 5876, 6073, 6351, 6698, 6736
Схід 206, 383, 1824, 5549, 5922, 5994

Табор 447, 1005, 1006, 1446, 1456, 1490, 1493, 1494, 1533, 1534, 1537, 1538, 2747, 3135, 3419, 3428, 3511, 3536, 3583, 3607, 3954, 3993, 4357, 4372, 4391, 4639, 4685, 4837, 5215, 5352, 5421
Теоретичні питання освіти та виховання 1893, 1908
Тернопілля – 1995: Регіон. річник 2606
Тернопіль 5844
Трибуна (Київ) 412, 897, 2067, 3150, 3630, 6548
Трибуна (Міннеаполіс; Детройт) 451, 1293, 1486, 2497, 3120, 3129, 3295, 3300, 3334, 5412
Трибуна України 384, 1645, 5146
Тризуб 513, 550, 564, 1023, 1319, 1597, 2122, 2787, 2841, 2858, 2956, 3065, 3313, 4804, 4908, 5095, 5126, 5128, 5138, 5216, 5315, 5355, 5395, 5420
Трудова Україна 536, 748, 4695, 5099
Труды Днепропетровского сельскохозяйственного института 6349

- Украинская жизнь 901, 1144, 2459
Україна 2504, 2848, 3841, 3874, 4066, 4284, 5150, 5753, 6228, 6249, 6445, 6658
Україна. Наука і культура 107, 1559
Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність: Зб. наук. пр. 257, 859, 3643, 3709
Україна в минулому 350, 4350, 4483, 6046, 6068
Україна ХХ століття: історія та право: Зб. наук. пр. 702, 1107, 3124, 3214, 3411
Україна ХХ століття: культура, ідеологія, політика: Зб. ст. 1864, 1916, 3760
Україна модерна 258, 4629, 5912
Українська дійсність 4091
Українська ідея і чин 2760, 5755, 5830
Українська книга (Львів) 1954
Українська книга (Філадельфія) 2074
Українська кооперація 1902, 3182, 3184, 3789
Українська культура 1984, 2035, 2265, 3758, 3794, 4668, 4928, 5193, 6097
Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє: Щорічник 95, 502, 2652, 3266, 4903
Українська нумізматика і боністика 5932
Українська старовина 4555
Українське громадське слово 4218
Українське козацтво 4463
Українське музикознавство 2028
Українське слово 1092
Український вісник (Дубно) 2589
Український вісник (Прага) 1675
Український гуманітарний огляд 1197
Український збірник 334, 1335, 1398, 2163, 3174
Український інвалід 5081
Український історик 73, 144, 163, 182, 246, 397, 1167, 1287, 1437, 1689, 1954, 2457, 2562, 2600, 2612, 2629, 2698, 2730, 2738, 2763, 2834, 2910, 3114, 3394, 3674, 3968, 4415, 4626, 4859, 4940, 5060, 5253, 5463, 5661, 5896
Український історичний журнал 104, 155, 169, 171, 178, 326, 406, 422, 435, 471, 489, 519, 647, 656, 659, 677, 696–698, 731, 810, 815, 831, 842, 860, 877, 882, 898, 918, 942, 1064, 1118, 1122, 1152, 1157, 1161, 1164, 1165, 1227, 1239, 1277, 1326, 1436, 1600, 1636, 1729, 1767, 1790, 1809, 1812, 1858, 1865, 2105, 2231, 2232, 2281, 2496, 2503, 2533, 2610, 2619, 2660, 2663, 2689, 2691, 2692, 2723, 2724, 2743, 2790, 2793, 2812, 2815, 2816, 2897, 2899, 2901, 3001, 3010, 3032, 3054, 3077, 3130, 3138, 3171, 3205, 3247, 3355, 3469, 3473, 3474, 3493, 3635, 3678, 3717, 3744, 3780, 3787,

- 3869, 3891, 3914, 4029, 4068, 4114, 4131, 4150, 4199, 4419, 4474, 4482, 4517, 4835, 4847, 4865, 4941, 4980, 5029, 5035, 5448, 5510, 5573, 5705, 5773, 5837, 5923, 5944, 5977, 5984, 6269, 6270, 6272, 6279, 6286, 6299, 6304, 6338, 6340, 6343, 6345, 6347, 6380, 6439, 6462, 6466, 6481, 6490, 6551, 6566, 6577, 6614, 6623, 6670, 6694, 6741, 6758, 6780, 6796, 6802, 6806, 6810, 6811, 6815
- Український історичний збірник: Наук. пр. аспірантів та молодих вчених 3681
- Український комбатант 218, 1586, 3008, 3502, 3539, 3540, 3555, 5105, 5110, 5125, 5224, 5289, 5383, 5397, 5414
- Український літопис 1071, 4011, 4048, 4097
- Український прометей 5795
- Український самостійник 431, 181, 2497, 2594, 2706, 2849, 3103, 3106, 3231, 3265, 3374, 3509, 3510, 3544, 3627, 3641, 5445
- Український скиталець 3318, 3367, 3423, 4383, 4793, 4941, 5101, 5102, 5116, 5141, 5192, 5294, 5318, 5349, 5558, 5670, 5677, 5689, 5738, 5756, 5783, 5834, 5866, 5901, 5983, 5985, 6008, 6023, 6027, 6062
- Український стрілець 5171, 5699
- Український сурмач 3529
- Український театр 3879, 3886
- Український філателіст 1264, 1267, 1274, 2002, 2930, 3181, 4173, 4174, 5149, 5851–5853, 5880–5883, 5990
- Універсум 373, 1340, 1840, 2767, 3028, 3721, 4122, 5249
- Учені записки Харківського бібліотечного інституту 6727
- Ученые записки Института повышения квалификации преподавателей общественных наук при Киевском университете 6776
- Ученые записки Симферопольского университета: Тр. каф. истории КПСС, т. 6 718, 754
- Ученые записки Харьковского библиотечного института 2749
- Ученые записки Харьковского университета 3219
- Учитель 317, 1202, 3007
- Філософія, культура, життя: Міжвуз. зб. наук. пр.** 382, 1712
- Філософська і соціологічна думка 347, 864, 1065, 3070
- Фінанси України 1131, 1225, 1226, 1246, 3169, 4250, 4253, 4400, 4401
- Хліборобська Україна 924, 1530, 2583, 3603, 3604, 3987, 4407, 5561–5563
- Хліборобський шлях 4083
- Хозяйство Полтавщини 1168
- Холодний Яр 234, 1212
- Хроніка 2000 57, 266, 366, 380, 545, 549, 1004, 1044, 1053, 1280, 1284, 1288,

**1317, 1322, 1644, 2532, 2569, 2831, 2860, 2936, 2992, 3021, 3152, 3283,
3514, 3561, 3656, 3755, 3986, 4509, 4589, 5942, 6519**

Церква й життя 2139, 5642

Червоне право 5812

Червоний шлях 2953, 5152, 5430, 5813

Шлях 318, 2791, 3807, 3875

Шлях освіти 1841, 1856, 1867

Штурм 1531, 1580, 3345

Экономический бюллетень 4242

Юнацький рух 4641

Юный коммунар 4039

Юр'ївський літопис 4110

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ВИКОРИСТАНИХ ЗБІРНИКІВ, АЛЬМАНАХІВ, МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЙ

Академія: Гуманіт. альм. 5245

Актуальні питання виявлення і дослідження пам'яток історії та культури:

(На матеріалах Зводу пам'яток історії та культури України). Ч. 1 90

Актуальні питання історії України: Тези доп. перших Багаліїв, читань, присвяч. 135-річчю з дня народж., 60-річчю з дня смерті акад. Д.І. Багалія 2601, 3218, 5643

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії 977

Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. пр. 6314

Актуальні проблеми історії державності України: (Зб. метод. посібників для вчителів, студентів, учнів шк. та ПТУ) 2268

Актуальні проблеми історії та права України: Зб. наук. пр. 1684

Актуальні проблеми розвитку міст та міського самоврядування: (Історія і сучасність) 3425

Актуальні проблеми суспільно-політичного і духовного розвитку в Україні 800

Альманах «В авангарді» 847

Альманах «Гомону України» на рік 1967: У 50-річчя Укр. нац. революції і 100-річчя Канади 3824, 5679

Альманах «Гомону України» на рік 1968: У 50-річчя проголошення держ. самостійності України, 1918-1968 2515, 2685, 3750, 5678

Альманах «Нового часу»: (Календар для всіх) на рік 1938 2182, 2536, 2822, 2885, 3347, 3819, 5698, 5906

Альманах «Сурми» 1059

Альманах УНСоюзу – 1978: У 60-річчя держ. Акту 22 січ. 1918 в Києві; У 60-річчя листопад. чину у Львові 2505, 2784, 5667

Альманах Українського народного союзу, 1997 1045, 2483

Альманах Українського народного союзу, 1998 1509, 3088, 3134, 3617

Альманах Українського народного союзу, 1999 3308, 4593

Альманах Українського народного союзу на рік 1971 1659

Альманах Українського народного союзу на рік 1972 1660

Альманах Українського народного союзу на рік 1975 1454

Альманах Українського народного союзу на рік 1977 1371, 1478

Альманах Українського народного союзу на рік 1978 312

- Альманах Українського народного союзу на рік 1979 **372, 1046, 4737, 4894**
 Альманах Українського народного союзу на рік 1980 **2516**
 Альманах Українського народного союзу на рік 1981 **1573**
 Альманах Українського народного союзу на рік 1983 **2051, 2123**
 Альманах Українського народного союзу на рік 1984 **1564, 5220, 5669**
 Альманах Українського народного союзу на рік 1986 **1665**
 Альманах Українського народного союзу на рік 1987 **38**
 Альманах Українського народного союзу на рік 1988 **310, 501**
 Альманах Українського народного союзу на рік 1989 **1668, 4895, 5295**
 Альманах Українського народного союзу на рік 1990 **47**
 Альманах Українського народного союзу на рік 1996 **3092, 5675**
 Альманах Українського народного союзу на ювілейний рік 1968 **1038, 2572, 2758, 3097, 3572, 4001, 5226, 5655**
 Альманах-календар «Гомону України» на 1957 рік **3348**
 Альманах-календар «Гомону України» на 1959 рік **4913, 5307**
 Альманах-календар «Гомону України» на 1960 рік **5399**
 Альманах-календар «Гомону України» на рік 1962 **217**
 Альманах-календар «Провидіння» **5539**
 Альманах-календар «Провидіння» на рік 1967 **532**
 Альманах-календар «Провидіння» на рік 1968 **531**
 Альманах-календар «Провидіння» на рік 1969 **5274**
 Альманах-календар у 10-річчя «Гомону України», 1948-1958 **2513, 2571, 5740**
 Андрій Мельник: Спогади та документи **1369, 3579**
 Архив Гражданской войны **4016, 4120**
 Архив русской революции **22, 31, 72, 2523, 2570, 3723, 3982, 3983, 4020, 4381, 4637, 4644, 4656, 4679, 6240, 6350**
 Архівна та бібліотечна справа в Україні доби визвольних змагань (1917-1921 рр.): Зб. наук. пр. **1953, 4567, 6766**
 Архівний збірник до 80-річчя Державного архіву Полтавської області: Матеріали наук. конф. **6784**

Багатопартійна Українська державність на початку ХХ ст.: Прогр. документи... 571
 Батьківщина: Календар на рік 1937 **2856, 2918, 3543, 3588**
 Бережанщина в спогадах емігрантів: Збірник **6001**
 Берестейський мир: З нагоди 10-х роковин, 9.11.1918 – 9.04.1928: Спомини і матеріали **3626**
 «Берестя-1596» в історичній долі українства: (Матеріали Всеукр. наук.-богосл. конф.), 29-30 листоп. 1996 **4580**
 Бібліотека у демократичному суспільстві: Зб. матеріалів Міжнар. наук. конф., 21-23 листоп. 1995 р., м. Київ **1970**

- Бібліотеки у розвитку історичної науки в Україні: Тези наук.-практ.конф. **3767, 3768**
- Бій під Крутами: (В чотирнадцяті роковини геройс. безумства) **3459**
- Біла Церква: Шлях крізь віки **205**
- Більшовики України в боротьбі за перемогу Жовтневої революції і встановлення Радянської влади (березень 1917 - лютий 1918 рр.): Зб. ст. **648**
- Більшовицькі організації України в боротьбі за перемогу Великої Жовтневої соціалістичної революції: Зб. ст. **649**
- Большевики и непролетарские партии в период Октябрьской революции и в годы гражданской войны: Материалы конф. **678, 925**
- Большевистские организации Украины: организационно-партийная деятельность, февраль 1917 - июль 1918: Сб. документов и материалов **578**
- Боротьба за владу Рад на Миколаївщині: Зб. спогадів учасників Великої Жовтн. соц. революції та громад. війни (1917-1920 рр.) **6231**
- Боротьба за державність України (1917-1993) **4914**
- Боротьба за перемогу Радянської влади на Україні: Зб. спогадів учасників Великої Жовтн. соц. революції **2592, 6232**
- Боротьба робітників і селян за встановлення й зміцнення Радянської влади на Єлисаветградщині (1917-1920): Зб. документів і матеріалів **6158**
- Борці за Жовтень розповідають: Спогади учасників боротьби за владу Рад на Катеринославщині **6233**
- Борьба за Октябрь на Артемовщине: Сб. воспоминаний и ст. **6234**
- Борьба и строительство на Юго-Западной железной дороге за 10 лет (1917-1927) **4247, 6552**
- Будівничі НТШ й ЕУД: Володимир Кубійович (1900-1985), Атанас Фіголь (1908-1993): Наук. зб. **3505**
- Буковина: її минуле і сучасне **6117**
- Бюллетень: Матеріали 4-ої наук. конф. НТШ **5499**
- В** зашту революции: Воспоминания участников борьбы за власть Советов и начала соц. стр-ва в Киеве и на Киевщине **6236**
- В обороні української культури і народу: Зб. матеріалів наук. конф. Канад. НТШ **484, 5637**
- В огне революционных боев: Воспоминания актив. участников Великой Окт. соц. революции и граждан. войны в Крыму **6237**
- Вдосконалення системи державного управління соціально-економічними та політичними процесами в регіоні: (На прикл. Півдня України): Зб. наук. пр. **2968**
- Велетень науки: Матеріали Всеукр. наук.-пед. читань, присвяч. вивч. спадщини І. Огієнка (15-16 січ. 1996 р.) **123, 1892, 1951, 4789, 4934, 5617**
- Велика Волинь: минуле і сучасне: Тези 2-ої регіон. наук. конф., 18-20 груд. 1992 р. **3291, 5008**

- Велика Волинь: минуле і сучасне: Тези Міжнар. наук. краєзн. конф., Житомир, 9-11 верес. 1993 р. **495, 1479, 5704**
- Велика Волинь: минуле і сучасне: Тези регіон. наук. конф., 14-16 листоп. 1991 р. **2865**
- Велика Волинь: минуле й сучасне: (Матеріали Міжнар. наук. краєзн. конф., жовт. 1994 р.) **388, 979, 2861, 4455, 5122, 6794**
- Велика Жовтнева соціалістична революція і громадянська війна на Україні (1917-1920) **6324**
- Велика Українська революція: (Матеріали до історії відновлення укр. державності) **2457**
- Великая Октябрьская Социалистическая революция на Украине, февраль 1917 - апрель 1918: Сб. документов и материалов: В 3 т. **6161**
- Великий Октябрь и Венгерская Советская Республика **6795**
- Великий українець: Матеріали з життя та діяльності М.С. Грушевського **2458, 2687**
- Вивід прав України **1**
- Використання спадщини забутих і повернутих діячів науки та культури в навчальному процесі педагогічного вузу та школи: (Тези Респ. міжвуз. наук.-практ. конф., м. Рівне, 29-31 трав. 1991р.) **1934**
- Винниченко проти Петлюри **232**
- Виявлення та дослідження пам'яток національно-визвольних змагань українського народу на Полтавщині (1917-1920 рр.): Матеріали конф., 25 трав. 1995 р., м. Полтава **428, 432, 669, 1692, 1741, 1758, 2191, 3272, 3779, 3803, 3913, 4317, 4440, 4518, 5560, 6358, 6393, 6792, 6814**
- Відновлення Української Держави 1918 року: Зб. матеріалів **6006**
- Відродження української державності: проблеми історії та культури: Матеріали Міжнар. наук. конф., 13-16 трав. 1996 р., м. Одеса **129, 233, 325, 429, 685, 973, 1077, 1215, 1318, 1546, 1727, 1880, 2696, 3050, 3062, 3327, 3349, 3698, 4280, 4447, 4515, 4767, 4909, 5620, 6419, 6476**
- Військові засоби масової інформації: Аспекти іст. та сучасні: Зб. матеріалів наук.-практ. конф. **5707**
- Вінниця: минуле і сучасне: Матеріали 3-ї іст.-краєзн. конф. **3814**
- Влада і церква в Україні: (перша половина ХХ ст.): Зб. наук. пр. **2135**
- 80-річчя відродження української державності: минуле і сучасне: Доп. і повідомл. на Всеукр. наук. конф. **4748**
- Волинь незабутня: Тези IV регіон. наук.-практ. конф. «Краєзнавчі дослідження з історії Волині: Нові підходи, форми і методи» **4780**
- Волинь у новітній історії української державності: Зб. наук. пр. **992, 4935**
- Вопросы германской истории: Немцы в Украине: Материалы укр.-герм. науч. конф., Днепропетровск, 26-29 сент. 1995 г. **1285, 3639**
- Вопросы германской истории: Укр.-нем. связи в новое и новейшее время **3286**

- Восстановление советской власти на Украине: Сб. материалов **6162**
- Всеукраїнська міжнародна християнська асамблея: Доп. і повідомл. наук.-
практ. конф., Київ, 17-18 лют. 1998 р. **1435, 5639, 5647**
- Вчімось панувати: Зб. ст. **243**
- В'ячеслав Липинський: історико-політологічна спадщина і сучасна Україна:
[Матеріали Міжнар. наук. конф., 2-6 черв. 1992 р., К., Луцьк, Кременець] **693, 4397, 4398**
- Герої Крут: Лицарський подвиг юних українців 29 січ. 1918 р. **3331**
- Гетьман Павло Скоропадський та Українська Держава 1918 р.: Зб. наук. доп.
4751
- Гетьман Павло Скоропадський та Українська Держава 1918 року: Матеріали II Міжнар. наук. конф. **4183**
- Гетьман Павло Скоропадський та Українська Держава 1918 року: Наук. зб.,
присвяч. 125-річчю від народж. гетьмана П. Скоропадського та 80-річчю
проголошення Української Держави 1918 р. **4183, 4329, 4572, 4751**
- Годы борьбы, 1917-1927: Сб. воспоминаний и материалов по истории рев.
движения на Зиновьевщине **3981**
- Головні засади Української Автокефальної Православної Церкви **2173**
- Гражданская война на Украине, 1918-1920: Сб. документов и материалов:
В 3 т., 4 кн. **6164**
- Гражданская война, 1918-1921: В 3 т. Т. 3 **6247, 6251, 6707**
- Гуманітарні науки і сучасність: Зб. наук. пр. **3718**
- Двадцятип'тиліття Українського лікарського товариства і Медичної громади **4863**
- Дві концепції української політичної думки: Вячеслав Липинський – Дмитро
Донцов **347, 2499, 5927**
- Дві постаті – одна ідея **405**
- 90 років виникнення масового профспілкового руху в Україні: Матеріали
наук. конф. «Профспілковий рух в Україні: актуальні проблеми теорії,
історії і сучасності», присвяч. 90-річчю виникнення мас. профспілк. руху
в Україні **816, 952, 3209, 4273, 4285, 4966, 5614, 6609**
- Демократична революція 1917-1918 років – важлива віха у боротьбі українського народу за державну незалежність **425**
- Демократія в Україні: минуле і майбутнє: Матеріали наук. конф., м. Київ,
берез. 1993 р. **940, 5908**
- Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації: Всеукр. наук.-
практ. конф., 6-7 лют. 1997 р., м. Київ **2721, 6102**
- Державний центр Української Народної Республіки в екзилі: Ст. і матеріали **2, 1641**
- Дніпро: Літ.-політ. і громад. алъм. **4647**

- До витоків назви краю Буковина: (600-річчя першої писемної згадки): Тези доп. та повідомл. II Буковин. іст.-краєзн. конф., м. Чернівці, 2-3 жовт. 1992 р. **6112**
- До питання про розстановку політичних сил на Україні в 1917-1920 рр. **2857, 4292, 4981**
- До 100-річчя Національного музею історії України: З історії музею та його раритетів: Темат. зб. наук. пр. **1696, 1819, 4406**
- До 100-річчя Національного музею історії України: Матеріали наук.-практ. конф., присвяч. Міжнар. дню музеїв (1997 р.) **124, 3648**
- Документи трагічної історії України (1917-1927 рр.) **3**
- Документи українського комунізму **2944**
- Документы о разгроме германских оккупантов на Украине в 1918 г. **6714**
- Дослідження з історії України **5816**
- Драгоманівський збірник: «Вільна спілка» та сучас. укр. конституціоналізм **3145**
- Древности: Харьк. ист.-археол. ежегодник **1757**
- Дрогобицький краєзнавчий збірник: Матеріали 3-ї краєзн. конф., 17-18 трав. 1996 **6076**
- Друга наукова геральдична конференція: Зб. тез повідомл. та доп. (м. Львів, 19-21 листоп. 1992 р.) **1062, 1063**
- Дунаєвчина очима дослідників, учасників і свідків історичних подій: Матеріали наук.-краєзн. конф. **4814**
- Духовна і науково-педагогічна діяльність І.І. Огієнка (1882-1972) в контексті українського національного відродження: Наук. доп. другої Всеукр. наук.-теорет. конф. (18-19 лют. 1997 р.): До 115-річчя від дня народж. **240, 363, 4050, 4813, 5570**
- Духовні витоки Поділля: творці історії краю: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 верес. 1994 р., м. Кам'янець-Подільський **1854, 2114, 2588, 4480, 4544, 4783, 4888, 4959, 5123, 5574, 5587, 6826**
- Е**вреї України: (Крат. ист. очерк) **3269, 5945**
- Еврейская мысль сквозь века: Сб. науч. тр. по иудаике, евр. истории и культуре **927, 1360, 3287, 5066, 5073, 5074**
- Еврейское население Юга Украины: Исслед., воспоминания, документы **3270**
- Етнонаціональний розвиток в Україні та стан української етнічності в діаспорі: Сутність, реалії конфліктності, пробл. та прогнози на порозі ХХІ ст.: Тези п'ятої Міжнар. наук.-практ. конф., 22-25 трав. 1997 р. **556, 1914, 2626, 3274**
- Етносоціальні процеси на Середньому Придніпров'ї: минуле і сучасність: Міжнар. конф.: Тези доп. та повідомл. **791, 807, 1357, 1724**

Євген Коновалець та його доба: Збірник 1565

Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф., Київ, 22-23 листоп. 1993 р. 1347, 3267, 5709, 5946

Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф., Київ, 8-9 груд. 1994 р. 1353

Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф., Київ, 2-5 верес. 1996 р. 1299, 1331, 3275, 6697

Єврейське населення Півдня України: Історія та сучасність: Тези до наук. конф., 19-20 листоп. 1992 р. 713, 730, 1339, 3293

Єврейське населення Півдня України: історія та сучасність: Тези до наук. конф., м. Запоріжжя, 27-28 жовт. 1994 р. 724, 1291, 1355, 3280, 3281, 5069

Житомир в історії Волині і України: Тези Всеукр. наук. краєзн. конф., м. Житомир, 7-10 верес. 1994 р. 1240, 2862

Життя і смерть полковника Коновальця: Документи, матеріали, спогади, щоденники, листи, фотогр. 1556

Жовківщина: Ист. нарис 511, 5761

Жовтень на Україні, 1917-1920: Зб. ст. 6357

З історії боротьби за встановлення радянської влади на Україні: Зб. ст. 3244, 6359, 6430

З історії західноукраїнських земель 5933

З історії розвідки та контррозвідки України, 1918-1919 рр.: Зб. документів і матеріалів 4190, 4889, 5894

З історії спеціальних служб України (1918-1920 рр.): Зб. документів і матеріалів 4890, 5895

З минувшини Подніпров'я: (Зб. матеріалів наук. конф., присвяч. Міжнар. дню музеїв, 17 трав. 1994 р., м. Дніпропетровськ) 4703

За велич нації: У двадцяті роковини відновлення Укр. гетьман. Держави 3995, 3996, 4048, 4101, 4102, 4307, 4403, 4541

За владу Советов: Сб. документов и воспоминаний о борьбе трудящихся за установление и упрочение Сов. власти на территории Запорож. обл. в 1917-1920 гг. 6172

За владу Советов на Украине: Из истории борьбы большевист. орг. (1917-1920 гг.) 6844

За волю України: Ист. зб. УСС: В 50-ліття збройн. виступу Укр. Січ. Стрільців проти Москви, 1914-1964 1469, 3362, 4385, 5338, 5987

За всенациональну єдність: У 110-річчя народж. гетьмана Павла; У 65-річчя відновлення гетьманства: Збірник. Ч. 2 3932, 3997, 4103, 4224, 4337, 4523

За державність: Матеріали до історії війська укр. 1389, 1460, 1532, 1548,

- 1551, 1557, 1571, 1575, 1578, 1579, 1583, 1587, 2519, 2549, 2597, 3315, 3390, 3418, 3432, 3463, 3468, 3535, 3537, 3538, 3541, 3546, 3556, 3558, 3561, 3568, 3576, 3586, 3595, 3596, 4097, 4346, 4361, 4370, 4633, 5064, 5087, 5115, 5118, 5127, 5156, 5211, 5222, 5231, 5252, 5254, 5266, 5273, 5285, 5287, 5302, 5305, 5306, 5346, 5347, 5355, 5388, 5389, 5423, 5564**
- За Золотоверхий Київ **2578, 3527**
- За незалежність **5272**
- Запоріжжя в історії та культурі: Тези доп. та повідомл. Респ. наук. конф. **3330**
- Запорізьке козацтво в пам'ятках історії та культури: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. **2906**
- Запорожець: Календар на 1921 р. **5760, 5951**
- Запорожские еврейские чтения **700, 1329**
- Західна Україна: Літ.-громад. зб. **5404, 5726**
- Збараж і околиці в спогадах емігрантів **4692**
- Збаражчина: Зб. ст., матеріалів і споминів **6013**
- Збірка матеріалів наукової конференції «Збройні сили України – гарант незалежності держави: уроки минулого і сучасність» **5965**
- Збірник декретів, наказів, розпоряджень по Народному комісаріату освіти УСРР. Вип. 2 **6176**
- Збірник доповідей викладачів та студентів за підсумками наукової конференції Східноукраїнського державного університету (СУДУ), 21-22 квітня 1999 року **3045, 4189**
- Збірник на пошану Івана Мірчука (1891-1961) **4136**
- Збірник на пошану Олександра Шульгина (1889-1960) **288**
- Збірник наукових праць на пошану Євгена Вертипороха **6425**
- Збірник пам'яті Симона Петлюри (1879-1926) **1481, 1483, 1676, 3392, 3533, 4017, 4665, 4690, 4969, 5361, 5624**
- Збірник праць єврейської історично-археографічної комісії Всеукраїнської академії наук **5059**
- Збірник праць жидівської історико-археографічної комісії Всеукраїнської академії наук **139**
- Збірник праць і матеріалів на пошану Лариси Іванівни Крушельницької **1672**
- Збірник праць науково-дослідного центру періодики **132, 140, 2651, 2666, 5098**
- Зимовий похід, 6.XII.1919 - 6.XII.1924: Зб. спогадів **5326**
- Знаніє, культура, власть: Пробл. филос. осмысленія: Тез. докл. филос. симпоз. студ., аспирантов, молодых преподавателей Харьк. ун-та (окт. 1993 г.) **978**
- «Золотий колос»: Календар на рік 1937 **2916**
- Золоті Ворота: Історія Січових Стрільців **1415**
- Золоті роковини: До 50-річчя великої Укр. нац. революції та відновлення Укр. державності, 1917-1967 **311, 1091, 2015, 2475, 2543, 2772, 3342, 3395, 3566, 6690**

- Из истории борьбы за установление Советской власти (ноябрь 1917 г. - февраль 1918 г.): Сб. ист. документов и материалов **6362**
- Из истории гражданской войны в СССР **6747**
- Из истории гражданской войны и интервенции, 1917-1922 гг. **861**
- Из истории Октябрьской революции в Киеве: (Воспоминания участников) **6245**
- Из прошлого: Ист.-рев. сб. **3998**
- Историко-культурное наследие человечества и его изучение при подготовке учителей без отрыва от производства: Укр.-рос. науч.-метод. симпоз., авг. 1992, Одесса: Сб. тез. и выступлений **4997**
- Историческое краеведение в СССР: вопросы теории и практики: Сб. науч. ст. **1751**
- История погромного движения на Украине, 1917-1921 гг.: В 2 т. **1307**
-
- Ідеї і люди визвольних змагань, 1917-1923 300**
- Ідейно-теоретична спадщина Дмитра Донцова і сучасність: Матеріали наук.-теорет. конф. **322**
- Ідеологія державотворення в Україні: Історія і сучасність: Матеріали наук.-практ. конф... **967, 2963, 3141**
- Ідея в наступі: Альманах **849, 1100**
- Із історії сільськогосподарської кооперації в Україні **6667**
- Ілюстрований календар канадійського українця на рік 1920 **4745**
- Ілюстрований календар канадійського українця на рік 1928 **6012**
- Ілюстрований календар «Просвіта» в Аргентині на звичайний рік 1947 **2683, 3711, 5676**
- Ілюстрований календар «Просвіти» на звичайний рік 1961 **5270**
- Ілюстрований календар товариства «Просвіта» з літературним збірником на переступний рік 1920 **276**
- Ілюстрований календар «Українського голосу» на 1929 рік **3600, 3601**
- Ілюстрований календар «Українського голосу» на 1930 рік **5298**
- Ілюстрований календар «Українського голосу» на 1935 рік **2866**
- Ілюстрований календар «Українського голосу» на рік 1938 **5845**
- Ілюстрований народний календар «Бистриця» на 1922 рік **5342**
- Ілюстрований народний календар товариства «Просвіти» на звичайний рік 1922 **3559**
- Інститут математики: Нариси розвитку: Зб. наук. пр. **1763**
- Історико-правові аспекти становлення і розвитку місцевого самоврядування **968**
- Історична наука на порозі ХХІ століття: підсумки та перспективи: Матеріали Всеукр. наук. конф. **118**
- Історична школа професора Володимира Задорожного: Наук. зб. **5477**

- Історичне краєзнавство в Україні: традиції і сучасність: Матеріали до Всеукр. наук. конф. **3774**
- Історичне краєзнавство і культура: (Наук. доп. та повідомл. VIII Всеукр. наук. конф.) **135, 900, 1651, 1750, 1940, 2089, 2907, 3123, 3762, 3771, 3786, 4484, 4578, 4938, 5024, 5049, 5600, 6124, 6148, 6527**
- Історичне краєзнавство і національне виховання: Матеріали наук.-практ. конф. **5711**
- Історичний воєнний альманах **5367**
- Історичний досвід і сучасність: Доп. учасників четвертої нац. наук. студ. конф., присвяч. 80-річчю НАН України **4497**
- Історичний досвід і сучасність: Матеріали з Міжнар. наук. студ. конф., присвяч. ролі м. Одеси у світ. та вітчизн. історії, науці і культурі **874**
- Історичний календар – '97 **2023, 3057, 3402, 3406, 3562, 3897, 3924, 5644**
- Історичний календар – '98 **1275, 3143, 3369, 4084, 4471, 4550, 4766, 5748**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1926 рік **3409, 4388**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1927 рік **3547, 4012, 4026, 5329**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1928 рік **3049, 3608, 3610, 3652, 4053, 4691, 4798, 5330, 6029**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1929 рік **3548, 5158, 5331**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1930 рік **5332**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1931 рік **2538, 3567, 4042, 5333, 6033**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1932 рік **1585, 2553, 2554, 4378, 5316, 5359, 5673**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1933 рік **3361, 4340, 5111**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1934 рік **37, 4635, 5356, 5407, 6018**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1935 рік **3549, 4387, 5323, 5327, 5366, 5368, 6028, 6035, 6134**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1936 рік **5334**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1937 рік **193, 2529, 2535, 2580, 3550**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1938 рік **3048, 3551, 4175, 6009, 6032**
- Історичний календар-альманах Червоної Калини на 1939 рік **1610, 3663, 4000, 5458**
- Історично-географічні дослідження в Україні: Зб. наук. пр. **1250**
- Історіографія українознавства, етнологія, культура: Доп. і повідомл. 2-го Міжнар. конгр. україністів, Львів, 22-28 серп. 1993 р. **5957**

- Історія: Доп. і повідомл. 2-го Міжнар. конгр. україністів, Львів, 22-28 серп. 1993 р. **801, 2119, 3055, 5876, 5904, 6131, 6487**
- Історія: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. **477, 1913, 2700, 3173, 3328, 3358, 3908, 4187, 4229, 4312, 4932, 5065, 5459, 5943, 6127, 6710**
- Історія: Третій Міжнар. конгр. україністів, 26-29 серп. 1996 р.: Тези доп. **1842, 2896, 2928, 2980, 4200, 5889, 6101**
- Історія, історіософія, джерелознавство: (Ст., розвідки, замітки, есе) **1056, 6451**
- Історія Києва: У 2 т. Т. 2 **301**
- Історія колективізації сільського господарства Української РСР, 1917-1937: 36. документів і матеріалів: У 3 т. Т. 1... **6179**
- Історія кооперативного руху **1134**
- Історія Півдня України від найдавніших часів до сучасності: проблеми національного, політичного, соціального, економічного, технічного, правового, релігійного та культурного розвитку: Зб. наук. пр. **5032, 5046, 5878, 6402, 6782**
- Історія релігій в Україні: Тези повідомл. II круглого столу (м. Львів, 4-5 трав. 1992 р.) **3911**
- Історія релігій в Україні: Тези повідомл. IV круглого столу (Львів, 9-10 трав. 1994 р.) **4584**
- Історія релігій в Україні: Тези повідомл. V Міжнар. круглого столу (м. Львів, 3-5 трав. 1995 р.) **884, 2151, 2159, 3917**
- Історія релігій в Україні: Тези повідомл. VII Міжнар. круглого столу (Львів, 12-14 трав. 1997 р.) **2160**
- Історія споживчої кооперації України **1135**
- Історія суспільних рухів і політичних партій на Україні (XIX ст. – 1920 р.) **492**
- Історія та історіографія України: Зб. наук. пр. **3729**
- Історія та культура Лівобережжя України: Матеріали Міжнар. конф., трав. 1997 р. **1210**
- Історія та культура Подніпров'я **177, 220, 3229, 4286, 6699**
- Історія України: дослідження та інтерпретації: Тези VI Респ. сусп.-політ. читань, 22-25 трав. 1991 р., Новгород-Сіверський **565, 703, 751, 872, 1442, 2664, 3682, 4410, 6066, 6408, 6420, 6674**
- Історія України: Нове бачення **2692**
- Історія України в особах XIX-XX ст. **2216**
- Історія українського війська, 1917-1995 **1423, 4341, 5142, 5964, 6708**
- Історія українського народу: Тези доп. на II укр. наук.-практ. студ. конф. **1769, 3773**
- Історія української Конституції **4, 2477, 3948, 4608**
- Історія української музики: В 6 т. **3893**

Історія української науки на межі тисячоліть: Зб. наук. пр. 1766

Історія Української РСР: У 2 т. Т. 2 6366

Йозеф Шумпетер та проблеми реформування економіки України 1918

К трехлетию Октябрьской революции: Сборник 6367

Календар «Вперед» 737, 3842

Календар «Громада» для робітничого народу в місті й селі на переступний рік 1924 2521, 4696

Календар «Громада» на рік 1924 1272

Календар для українських працюючих людей «Приятель народу» на звичайний рік 1939 4770, 4853

Календар «Дніпро» на 1923 рік 4661

Календар і записна книжка кореспондента Київської губернської народної ради на 1918 рік 2779

Календар і записна книжка кореспондента Київської губерніяльної народної ради на 1919 рік 244, 1234

Календар канадійського українця на переступний рік 1920 5668

Календар Канадійського фармера на 1930 рік 1602

Календар Канадійського фармера на рік 1931 1354, 4409

Календар Канадійського фармера на 1939 рік 4169

Календар Канадійського фармера на рік 1948 5093

Календар Канадійського фармера на рік 1953 5310, 5312

Календар Канадійського фармера на рік 1955 5997

Календар Канадійського фармера на рік 1957 2983

Календар Канадійського фармера на рік 1963 443

Календар на звичайний рік 1935 2520

Календар на 1948 рік 302

Календар «Нового Шляху» на 1964 рік 5732

Календар «Нового Шляху» на 1967 рік 2670

Календар «Нового Шляху» на 1968 рік 3117, 6042

Календар «Нового Шляху» на 1970 рік 5241

Календар «Нового Шляху» на 1973 рік 2561

Календар «Світло» на 1962 рік 4868

Календар «Свободи» на звичайний рік 1957 2800, 3726

Календар «Свободи» на мазепинський рік 1959 4732, 5466

Календар «Свобода» на рік 1960 487, 3569

Календар Сирітського Дому на 1940 рік 4169

Календар «Слово» на ювілейний 1968 рік 2759

Календар «Слово» на ювілейний 1978 рік 194, 3117, 3720, 4619, 5663

Календар Союзу українців-католиків Америки «Провидіння» на рік Божий 1982 1666

- Календар товариства «Просвіти» на рік 1924 **1837, 1936, 1949, 5998**
 Календар товариства шкільної освіти на рік переступний (високосний) 1920
1837, 1936, 1949
- Календар «Український інвалід» на рік 1938 **3710**
- Календар Українського народного союзу на рік звичайний 1918 **2748**
 Календар Українського народного союзу на рік звичайний 1919 **2923**
 Календар Українського народного союзу на рік переступний 1920 **323**
 Календар Українського народного союзу на рік звичайний 1922 **392, 5825**
 Календар Українського н[ародного] союзу на рік звичайний 1926 **3098**
 Календар Українського народного союзу на рік звичайний 1929 **5358, 5728**
 Календар Українського народного союзу на рік звичайний 1931 **2915, 6108**
 Календар Українського народного Союза на рік звичайний 1933 **4651**
- Календар Українського робітничого союзу на 1924 рік **6017**
 Календар Українського робітничого союзу на рік 1925 **1518**
 Календар Українського робітничого союзу на рік 1938 **4072, 4099, 5859**
 Календар Українського робітничого союзу на рік 1939 **4619, 5823**
 Календар Українського робітничого союзу на рік 1940 **3748**
- Календар Української родини на рік 1946 **3580**
 Календар «Червоної Калини» на 1922 рік **82, 5108**
 Календар «Червоної Калини» на 1923 рік **3563, 3582, 5107, 5160**
 Календар «Червоної Калини» на 1924 рік: Ювіл. вид. в десятиліття висту-
   пу УСС, 1914-1924 **1381, 1511, 5335, 6019**
- Календар «Червоної Калини» на 1925 рік **5336**
- Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1929 **277, 1429, 5360**
 Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1930 **52, 2540, 5198**
 Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1933 **1560, 3585, 5348**
 Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1934 **1590, 3575, 3592, 5408**
 Календар-альманах «Дніпро» на [звичайний] рік 1935 **282**
 Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1937 **2534, 2551, 2730, 2756,**
2825, 2926, 5317
- Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1938 **3991, 4390**
 Календар-альманах «Дніпро» на звичайний рік 1939 **4008, 4023, 5337, 5586**
 Календар-альманах «Дніпро» на переступний рік 1928 **19, 446, 1566, 2142,**
3370, 4005
- Календар-альманах «Дніпро» на переступний рік 1929 **2557, 5321, 5410**
 Календар-альманах «Дніпро» на переступний рік 1936 **2552, 3591, 4382,**
5173, 5322, 5373
- Календар-альманах «Дніпро» на переступний рік 1938 **2755**
 Календар-альманах Канадійського фармера на рік 1967 **3416**
 Календар-альманах на 1954 рік **1635**
 Календар-альманах на 1957 рік **3309**
 Календар-альманах на ювілейний 1948 рік **5771**

- Календар-альманах «Неділя» на 1930 рік **1405**
- Календар-альманах Нового Шляху на 1949 рік **5392**
- Календар-альманах Нового Шляху на 1958 рік **2922**
- Календар-альманах Нового Шляху, 1987 **2560, 3525, 5400**
- Календар-альманах Нового Шляху, 1993 **933, 1061, 5691**
- Календар-альманах Українського голосу на звичайний рік 1963 **2699**
- Календар-альманах Українського голосу на [1938] рік **2682**
- Календар-альманах Українського народного союзу на рік 1965 **1455**
- Карпатська Україна і Августин Волошин: Матеріали Міжнар. наук. конф. «Карпатська Україна – пролог відродження української держави» (Ужгород, 11-12 берез. 1994 р.) **6123, 6126**
- Католицький щорічник, 1997 **5525**
- Киевский Арсенал в пролетарской революции **2565, 6369**
- Киевщина в годы гражданской войны и иностранной военной интервенции (1918-1920 гг.): Сб. документов и материалов **6180**
- Київ: Іст. огляд **2220**
- «Київ»: Календар Укр. голосу на рік 1918 **2888**
- Київ та його околиця в історії і пам'ятках **1281**
- Київський університет як осередок національної духовності, науки, культури: Матеріали наук.-теорет. конф., присвяч. 165-річчю університету **1910**
- Коллективные договоры, заключенные между предпринимателями и рабочими в Киеве: Сб. материалов... **3178**
- Комітети незаможних селян України (1920-1933): Зб. документів і матеріалів **6181**
- Комітети незаможних селян Харківщини, 1920-1933 pp.: Зб. документів і матеріалів **6182**
- Комуністична партія України в резолюціях і рішеннях з'їздів, конференцій і пленумів ЦК: В 2 т. Т. 1. 1918-1941 **583**
- Комуністичне будівництво: Зб. ст. до IV Всеукр. з'їзду Рад **6183**
- Консерватизм і державотворення в Центрально-Східній Європі **4907**
- Конституційні акти України, 1917-1920: Невідомі конституції України **6, 2479, 3952, 4610, 5653, 6184**
- Конфлікти в педагогічних системах: Зб. доп. наук.-практ. конф., 20-21 трав. 1997 р. **3800**
- Конфлікти і культура: Різноманіття їх проявів: Матеріали наук.-практ. конф. у Харк. держ. пед. ун-ті **3851**
- Кривава книга (Крівава книга) **5781**
- Криниця: Календар альманах на ювілейний 1948 рік **4098**
- Культура на зламі тисячоліть: (Зб. наук. ст.) **2785, 4107**
- Культура Поділля: історія і сучасність: Матеріали другої наук.-практ. конф., присвяч. 500-річчю м. Хмельницького, 27-29 серп. 1993 р. **1704, 1963**

- Культура та інформаційне суспільство на зламі тисячоліть: Матеріали наук.-творч. студент. конф., 13-14 квіт. 2000 **3140**
- Культура України: історія і сучасність: Тези доп. Міжнар. наук.-теорет. конф., 25-26 жовт. 1994 р. **3859, 5609**
- Культура України: проблеми, перспективи: Зб. наук. досліджень колективу авт. Рівнен. держ. ін-ту культури **2047**
- Культура українських Карпат: Традиції і сучасність: Матеріали Міжнар. наук. конф. (1-4 верес. 1993 р., м. Ужгород) **1794, 6115, 6153, 6156**
- Культурне будівництво в Українській РСР: Найважливіші рішення Ком. партії й Рад. уряду, 1917-1959 рр.: Зб. документів. Т. 1 ... **6186**
- Культурне будівництво в Українській РСР, 1917-1927: Зб. документів і матеріалів **6781**
- Л**ицар праці і обов'язку: Зб., присвяч. пам'яті О. Лотоцького-Білоусенка **5524, 5631**
- Література й історія: Матеріали Міжнар. наук. конф., 12-14 груд. 1996 р. **2632, 3894**
- Літературний і громадсько-політичний календар-альманах Дніпро на звичайний рік 1937, присвячений 20-літтю української революції **2940**
- Львів: Іст. нариси **2004, 2832, 5167, 5168, 5809**
- Любіть Україну: Альм. Укр. Брат. Союзу, 1994 **5472**
- М**алинщина у просторі і часі: Матеріали Всеукр. наук.-краєзн. конф., 25-27 верес. 1996 р., м. Малин **1096**
- Марра: Зб. наук. пр. на пошану Я. Дашкевича з нагоди його 70-річчя **1286**
- Мартирологія українських церков. Т. 4 **4576**
- Маршрутами історії **6327, 6565**
- Т.Г. Масарик і нова Європа: Матеріали Першої укр.-чеськ. наук.-теорет. конф. «Масариківські читання»(м. Київ, 7-8 квіт. 1998 р.) **1644, 3655**
- Материалы Народного Комиссариата Юстиции УССР. Вып. 1 **6187**
- Материалы по статистике труда на Украине. Вып. 1 **6568**
- Матеріали Всеукраїнського симпозіуму з проблем аграрної історії **1177, 1179, 1187**
- Матеріали вузівської наукової конференції професорсько-викладацького складу Донецького державного університету за підсумками науково-дослідницької роботи: Іст. науки, політологія **1176, 1206, 1218, 3261**
- Матеріали IX-ої Подільської історико-краєзнавчої конференції **1155, 1932, 2153, 4177, 4279, 4548, 4711, 4721, 4891, 4900, 4906, 4964, 5038, 5068, 5194, 5567, 6378, 6657**
- Матеріали до програми, тактики й організації Української Народної Партиї. Вип. 1 **602**

- Матеріали другої Подільської історико-краєзнавчої конференції **4311, 4775, 6616, 6712**
- Матеріали другої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції **3783**
- Матеріали з історії професійного руху на Україні. Зб. 1. Професійний рух 1917 р. **3202**
- Матеріали звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу кафедри українознавства Львівського університету за 1995 р. **6100**
- Матеріали регіональної науково-практичної конференції **3289**
- Меджибіж: 850 років історії **4973**
- Международная научно-практическая конференция, посвященная памяти профессора К.Г. Федорова: Тез. докл. (г. Запорожье, 12-13 июня 1996 г.) **4204**
- Миколаївщина: Зб. наук. ст. **5978**
- Минуле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і край: Матеріали IX наук. іст.-краєзн. Міжнар. конф., 20-23 січ. 1998 р. **1402, 3725, 6807**
- Минуле України: відновлені сторінки **2981, 3071, 6329**
- Мир, война, история: (Славянство в geopolит. пространстве: итоги войны с фашизмом и взгляд в XXI в.): Материалы Междунар. науч.-практ. конф. **3159**
- Мирні переговори між Українською Державою та РСФСР: Протоколи і стенограми пленар. засід.: Зб. документів і матеріалів **4422**
- Михайло Грушевський: Зб. наук. пр. і матеріалів Міжнар. ювіл. конф., присвяч. 125-ї річниці від дня народж. М. Грушевського **1003, 2911, 3282, 3292**
- Михайло Грушевський і Західна Україна: Доп. й повідомл. наук. конф. (м. Львів, 26-28 жовт. 1994 р.) **128, 1086, 3011, 3107, 3149, 3645, 5806**
- Михайло Грушевський і сучасність: Матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-річчю від дня народж. М. С. Грушевського **2607, 3024, 3172, 3712, 5601**
- Михайло Грушевський – погляд із сьогодення **1268, 3078**
- Міжнародна наукова конференція, присвячена 75-річчю ЗУНР, 1-3 листоп. 1993 р.: Матеріали **5720, 5782, 5826, 5858, 5905, 5975, 6090, 6095**
- Міжнародні зв'язки народів Європи: Матеріали наук. конф. **5438**
- Місту Полонному – 1000 років: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 15-17 черв. 1995 р., м. Полонне **1409, 1926**
- Місце України у світовій історії та особливості вивчення даної проблеми у педагогічному вузі: Тези міжвуз. наук.-практ. конф. **878, 934, 2750, 3116, 3346, 4070, 4227, 5903**
- Місцеве самоврядування в Україні: Історія, пробл., пропозиції **3003, 4196**
- Могилів-Подільська краєзнавча конференція **4817**
- Молодежь и актуальные проблемы исторической науки: Тез. обществ.-полит.

- чтений, посвящ. 70-летию комсомола Украины, 7-9 июня 1989 г., г. Черновцы **705, 1169, 2128, 2178**
- Молодь в пост тоталітарному суспільстві: Укр. варіант: Тези доп. наук.-практ. конф., 27-28 квіт. 1993 р. **3216**
- Молодь і актуальні проблеми історичної науки: Тези V суспіл.-політ. читань, 29-30 трав. 1990 р. **642, 643, 789, 3284, 6146**
- Моряки в борьбе за власть Советов на Украине (ноябрь 1917-1920 гг.): Сб. документов **6723**

- На захисті завоювань Великого Жовтня:** Зб. наук. пр. **4315, 6394**
- На защите революции: Из истории Всеукр. ЧК, 1917-1922 гг.: Сб. документов и материалов **6189**
- На ріках Вавілонських: Літ.-політ. і громад. альм. **4652**
- На Україні: Повстанчество и анархист. движение **387**
- На чужої стороне: Ист.-лит. сб. **4636, 5384**
- На шляху до правової держави: Тези доп. і повідомл. Львів. регіон. наук.-практ. конф., м. Львів, 5-6 лют. 1992 р. **1002, 5913**
- На шляху до правової держави: Тези доп. і повідомл. наук.-практ. конф., 7-8 лют. 1991 р. **6513**
- Нагороди України: Історія, факти, документи **1072, 4207, 4915, 5909**
- Нариси історії Закарпаття **834, 6122, 6141**
- Народне віче Буковини, 1918-1993: Документи і матеріали обл. наук.-практ. конф... **6142**
- Народне господарство і професійно-технічна освіта: Збірник... **6569**
- Народний календар товариства «Просвіта» з літературним збірником на звичайний рік 1921 **1625, 4781, 5487, 5924**
- Народний ілюстрований календар товариства «Просвіта» на звичайний рік 1925 **6021**
- Народний ілюстрований календар товариства «Просвіта» на звичайний рік 1926 **905, 4347, 4671, 5973**
- Народний ілюстрований ювілейний календар «Просвіта» на звичайний рік 1938 **1514, 2587, 3307, 3499, 4003, 4367, 5800, 6016**
- Народний ілюстрований календар «Просвіти» на звичайний рік 1939 **4701, 4893, 5187, 5256**
- Народний ілюстрований календар «Просвіти» на переступний рік 1940 **5135, 5257, 5398,**
- Нас вдохновляла революция: Воспоминания ветеранов граждан. войны **6252**
- Науковий збірник Українського Вільного університету: Ювіл. вид. з природи 70-ліття УВУ **1278, 1694**
- Наукові записки: Матеріали звіт.-наук. конф. викладачів Київ. пед. ін-ту М.П. Драгоманова за 1991 р. **3660, 6450**

- Наукові записки: Матеріали звіт.-наук. конф. викладачів Укр. пед. ун-ту
М.П. Драгоманова за 1992 р. **1222, 4043**
- Національна еліта та інтелектуальний потенціал України: Тези доп. Міжнар.
наук. конф. (18-20 квіт. 1996 р.) **404, 473, 1838, 3759, 5534**
- Національна символіка **1067, 1094**
- Національні відносини в Україні у ХХ ст.: Зб. документів і матеріалів **8**
- Національно-визвольна боротьба 20-50-х років ХХ ст. в Україні **3386**
- Наш Львів **281, 5747, 5824, 5865, 6020**
- Незабутні роки: Спогади учасників Великої Жовтн. соц. революції та гро-
мад. війни на Україні **6253**
- Незалежність України: історичні витоки та перспективи: Матеріали наук.-
практ. конф., 22 серп. 1996 р. **954, 1018, 3633**
- Непролетарские партии и организации национальных районов России в
Октябрьской революции и гражданской войне: Материалы конф. **845**
- Общественные организации в политической системе России 1917-1918 гг.**
2707
- Огієнківські читання: Матеріали наук. круглих столів 1991-1996 pp. **1728**
- Одесі – 200: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. **4178**
- Октябрьская революция: Первое пятилетие **1717, 1909, 2181, 4004, 6398**
- Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX – XX ст.): Матеріали Міжнар.
наук.-практ. конф. (20-22 трав. 1998, Ніжин) **114, 1859, 1935**
- Останній гетьман: Ювіл. зб. пам'яті П. Скоропадського **4049, 4208, 4306,**
4413, 4948
- «Остріг на порозі 900-річчя» (1990-1992 pp.): Матеріали I-III наук.-краєзн.
конф. **6793**
- Осягнення історії: Зб. наук. пр. на пошану проф. М.П. Ковальського з на-
годи 70-річчя **4481**
- Очерки єврейского героизма: В 3 т. Т. 3 **1348**
- Пам'ятки: Археогр. щорічник. Т. 1 1980**
- 1-е Запорожские чтения «Еврейское население Юга Украины», 29-30 мая
1997 г.: Докл. и сообщ. **1356, 3278, 3294, 6696**
- Первый съезд Коммунистической партии (большевиков) Украины 5-12 июля
1918 г.: К пятилет. юбилею (1918-1923): Ст. и протоколы съезда **589**
- Перемишль і перемиська земля протягом віків: Зб. наук. пр. і матеріалів
Міжнар. наук. конф., організ. Наук. т-вом ім. Т. Шевченка у Польщі, 24-
25 черв. 1994 р. в Перемишлі **5807**
- Переяславська земля та її місце в розвитку української нації, державності
і культури: Тези Всеукр. наук. конф. **4950**
- Перша світова війна і слов'янські народи: Матеріали Міжнар. наук. конф.,
14-15 трав. 1998 р. **394, 1631, 1827, 2659, 3636, 4399, 5144, 5926, 6059**

- Питання аграрної історії України та Росії: Матеріали других наук. читань, присвяч. пам'яті Д.П. Пойди **3257, 6621, 6633**
- Питання Великої Жовтневої соціалістичної революції у вітчизняній та зарубіжній історіографії: Матеріали Респ. наук. конф... **6125**
- Питання загальної історії **6047**
- Південно-Східна Волинь: наука, освіта, культура: Матеріали регіон. наук. краєзн. конф. **5120, 5223, 5619, 6404**
- Південь України. Одеса: Доп. і повідомл. 4-го Міжнар. конгр. україністів, Одеса, 26-29 серп. 1999 р. **2894**
- Південь України і складання української державності: історія та сучасність: Тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. **4239**
- Північне сяйво: Альманах **437**
- Під гнітом німецького імперіалізму: (1918 р. на Київщині): Ст., спогади, документи, хроніка **6403**
- Підволосіська земля в спогадах емігрантів **6013**
- Победа Великой Октябрьской социалистической революции и установление советской власти на Украине: (Сб. документов и материалов) **6192**
- Победа Советской власти на Херсонщине (1917-1920 гг.): Сб. документов и материалов **6193**
- Повернені імена: Ст., нариси, корот. біогр. довідки **415**
- Повернення культурного надбання України: проблеми, завдання, перспективи **1756**
- Поділля і Волинь у контексті історії українського національного відродження: Наук. зб... **197, 2133, 4059, 4086, 4533, 4534, 4905, 4982, 5471, 5584**
- Позиції українського визвольного руху: Матеріали з рідних земель до питань боротьби за Укр. державу **419**
- Політика и власть: Тез. докл. и сообщ. науч.-практ. конф., 20-21 апр. 1993 г. **961, 995, 2984, 4203**
- Політологічний вісник: Матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. «Політична думка в Україні: минуле і сучасність», Київ, 1-4 лют. 1993 р. **249, 262, 360, 716, 1013, 1731, 1739, 3037, 3066, 4141**
- Політологія, етнологія, соціологія: Доп. і повідомл. 3-го Міжнар. конгр. україністів, 26-29 серп. 1996 р. **5820**
- Полтавська Петлюріана: Матеріали 2-х Петлюр. читань **434, 563, 1736, 4885**
- Полтавський археологічний збірник **5591**
- Польсько-українські студії: Матеріали Міжнар. наук. конф., 29-31 трав. 1992 р., м. Кам'янець-Подільський **4856, 6492**
- Польща – Україна: історична спадщина і суспільна свідомість: Тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Кам'янець-Подільський, 29-31 трав. 1992 р. **4902, 5437, 5535**
- Правда історії: Діяльність євр. культ.-просвіт. орг. «Культурна Ліга» у Києві (1918-1925): Зб. документів і матеріалів **1337**

- Правова система України: Теорія і практика: Тези доп. і наук. повідомл. наук.-практ. конф. (Київ, 7-8 жовт. 1993 р.) **3051, 3238, 6458, 6540**
- Прерія: Канад. альм. **6012**
- Природа, феменологія та динаміка конфліктів у сучасному світі: Тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. **803**
- Приятель народу: [Календар на 1937 р.] **715**
- Приоритетні напрямки розвитку бібліотечної справи в Україні: Тези доп. та повідомл. міжрегіон. наук.-практ. конф. (24-25 берез. 1993 р.) **1973**
- Проблеми викладання історії народів України в технічному вузі: Тези доп. Респ. наук.-метод. конф., м. Одеса, 18-20 верес. 1991 р. **1039**
- Проблеми державотворення в Україні **5788, 5910**
- Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали І регіон. наук. конф. (лют. 1995 р.) **2974, 3149**
- Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали 3-ої регіон. наук. конф. (лют. 1997 р.) **1043, 3059, 5899**
- Проблеми державотворення України: історія і сучасність: Зб. наук. пр. **3854**
- Проблеми духовного і національного відродження на Поділлі: Матеріали Всеукр. наук.-краєзн. конф., 9-10 листоп. 1995 р., м. Хмельницький **1719, 4529**
- Проблеми збереження та відновлення історичної пам'яті: Тези доп. III наук.-конф. з питань музеєзнавства та іст. краєзнавства, 23-24 трав. 1995 р. **3791**
- Проблеми збереження та відродження пам'яток історії та культури: Матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 70-річчю Білоцерк. держ. краєзн. музею, 25-27 трав. 1994 р. **3769, 4746, 5572**
- Проблеми і задачі воєнної історії в сучасних умовах: Зб. матеріалів Міжнар. наук. практ. конф., 27-28 січ. 1998 р. **4328**
- Проблеми історичного краєзнавства, музеєзнавства та відродження культури українського народу: Тези доп. наук.-практ. конф., 15-16 верес. 1993 р. **341, 876, 1681**
- Проблеми історичної географії України: Зб. наук. пр. **2050**
- Проблеми поширення досвіду викладання та вивчення історії України в технічних вищих навчальних закладах: Тези доп. Всеукр. наук.-метод. конф., м. Одеса, 28-29 трав. 1993 р. **265, 706, 998, 2045, 2646, 4217**
- Проблеми свободи совісті у збройних силах України: Матеріали наук. конф. **4571**
- Проблеми соборності України в ХХ столітті **423, 1294, 2686, 2964, 3053, 3476, 4211, 4731, 4820, 4876, 4939**
- Проблемы истории Крыма: Тез. докл. науч. конф. (23-28 сент. 1991 г.) **94, 6536, 6725**
- Проблемы историографии и источниковедения: Материалы науч.-метод. конф. преподавателей ист. фак., посвящ. 70-летию со дня рождения проф. Л.И. Шермана, 3 июня 1992 г. **6302**

- Проблемы политической истории Крыма: итоги и перспективы: Материалы науч.-практ. конф., Симферополь, 24-25 мая 1996 г. **1314, 4191, 4712, 6342, 6472, 6534, 6536, 6731**
- Провинциальная ЧеКа»: Сб. ст. и материалов **6517**
- Продовольча справа та всесвітня боротьба: Зб. ст. **6575**
- Проект єдиної школи на Україні. Кн. 1. Основна школа **3838**
- Пропам'ятне видання «Трибуни» з нагоди 65-річчя відновлення Української армії **309, 465, 5405**
- Просвіта: Альм.-календар "95 **3572, 4953**
- «Просвіта»: історія та сучасність (1868-1998) **1720, 3311, 6609**
- П'ята наукова геральдична конференція (Львів, 10-11 листоп. 1995 р.): Зб. тез повідомл. та доп. **3884**
- 50 років возз'єднання Західної України з Українською Радянською Соціалістичною Республікою у складі Союзу СРСР: Тези доп. і повідомл. Респ. наук. конф., м. Львів, 27-29 верес. 1989 р. **5722, 6053**
- Р**адянське будівництво на Україні в роки громадянської війни (листопад 1918 - серпень 1919): Зб. документів і матеріалів **6201**
- Революция и Гражданская война 1917-1920 годов: новое осмысление: Материалы Междунар. науч. конф., 10-18 нояб. 1995 г., г. Ялта **1485, 3317, 3496, 3642, 4193, 4761, 6471, 6672**
- Революция и национальный вопрос: Документы и материалы... **2875**
- Революция и театр: Тез. науч.-практ. конф., 26-28 мая 1987 г. **2005**
- Революция на Украине: По мемуарам белых **30, 74, 346, 2531, 2585, 3296, 4028, 4638, 4666**
- Революція й релігія: Зб. коміс. для дослідження реліг. ідеології **2172**
- Регіональна політика України: концептуальні засади, історія, перспективи: Міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 листоп. 1994 р. **1012, 2838, 3475, 4881, 6421**
- Регіони в незалежній Україні: пошук стратегії оптимального розвитку: Тези доп. Міжрегіон. наук.-практ. конф. **3852**
- Релігійна освіта в Україні (перша половина ХХ ст.): Зб. наук. пр. **2166**
- Репресоване краєзнавство (20 - 30-і роки) **2247**
- Республіканська науково-практична конференція «До нової України - шляхом реформ»: Тез. доп. та виступів, 14-16 берез. 1992 р.: Секція політології **913, 2969, 3470**
- Ринкові важелі та стимули розвитку господарської системи: Зб. ст. **166**
- Річник перший з календарем на 1933 рік **395**
- Робітничий контроль і націоналізація промисловості на Україні: Зб. документів і матеріалів... **6205**
- Розвиток історичного краєзнавства в контексті національного і культурно-

- го відродження України: Тези доп. та повідомл. 5-ї Всеукр. конф., жовт. 1991 р. **1205, 6599, 6722**
- Розвідка і контррозвідка України 1917-1921 рр.: Зб. документів і матеріалів **12**
- Роль столиці у процесах державотворення: історичний та сучасний аспекти: Матеріали наук.-практ. конф., 28 лют. 1996 р., м. Київ **991**
- Російщення України: Наук.-попул. зб. **3920**
- Русская, украинская и белорусская эмиграция в Чехословакии между двумя мировыми войнами: Результаты и перспективы исслед. Фондов Славян. б-ки и праж. архивов: Сб. докл. Междунар. конф., г. Прага, 14-15 авг. 1995 г. **2014**
- Русские Украины: прошлое, настоящее, будущее: Материалы Междунар. науч.-практ. конф. (27-28 фев. 1998 г.) **1765**
- Самостійна Україна:** Зб. прогр. укр. політ. партій початку ХХ ст. **574**
- Сборник докладов 44-й студенческой научной конференции исторического факультета Харьковского университета **6676**
- Сборник кратких тезисов докладов и научных сообщений научно-практической конференции по итогам научно-исследовательских работ, выполненных профессорско-преподавательским составом Украинской юридической академии в 1992 г., 4-5 марта 1993 г. **3036, 3079**
- Сборник научных работ аспирантов Харьковского университета. Сер.: Гуманит. науки **788**
- Світова та вітчизняна етнодержавницька думка: (У персоналіях) **2248**
- Свобода віровизнання: Церква і держава в Україні: Матеріали Міжнар. наук. конф., 28-30 верес. 1994 р., м. Київ **2161**
- Симон Петлюра та українська національна революція: Зб. пр. 2-го конкурсу петлюrozнавців України **1302, 1350, 2120, 3490, 5520**
- Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: Зб. наук. пр. **436, 1020, 1385, 1873, 1944, 2657, 3420, 4359, 4528, 4743, 4816, 4945, 5025, 5075, 5235, 5523, 5532, 5633, 5635**
- Система неперервної освіти: здобутки, пошуки, проблеми: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 28-31 жовт. 1996 р.: У 6 кн. **555, 1878, 1886**
- Сколівщина **5821**
- Скрипник Микола Олексійович: До 125-річчя з дня народж.: Матеріали «круглого столу» в Ін-ті історії України 24 січ. 1997 р. **6422**
- Сніп: Укр. декламатор **5787**
- Соціалістична дійсність і націоналістичні вигадки: [Зб. ст.] **164**
- Соціалістична перебудова сільського господарства Кіровоградщини, 1917-1941: Зб. документів і матеріалів **6216**
- Соціальні та економічні проблеми реформування агросистем України: Тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. **805**

- Соціально-політичні та правові проблеми формування особистості і держави: 36. наук. пр.: (За матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф., м. Хмельницький, 23-24 жовт. 1997 р.) **1941, 3830**
- Спадщина: До 75-річчя держ. арх. Дніпропетр. обл.: Ювіл. зб. **3909, 4752**
- Спеціальні галузі історичної науки: Зб. на пошану М.Я. Варшавчика **96, 2637, 4046**
- Спогади. Ч. 1. Тернистим шляхом. Вип. 1 **5401**
- Спогади. Ч. 2. Тернистим шляхом. Вип. 5 **5402**
- Споживча кооперація України: Іст. та соц.-екон. аспекти: Зб. наук. ст. **1133**
- Становлення і розвиток місцевого самоврядування в суворенній Українській правовій державі: Тези доп. і повідомл. Респ. наук.-практ. конф., Львів, 19-21 листоп. 1991 р. **3004**
- Старокостянтинів і край в просторі часу: Матеріали Всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. «Велика Волинь», присвяч. 470-річчю від дня народж. князя К.В. Острозького **5037**
- 150 років розвитку вітчизняної історичної науки в Київському університеті: Матеріали Респ. наук.-практ. конф., Київ, 20-21 жовт. 1992 р. **3797**
- Сторінки з історії України: Нариси, ст. **1453, 1643, 2878, 6579**
- Страницы истории Украины **198**
- Стрілецький календар на 1920 рік **4851, 5232**
- Сучасна етнокультурна та етнополітична ситуація на Півдні України і актуальні проблеми державного управління: Матеріали регіон. наук.-практ. конф. **542**
- Творчі вершини вченого: До 60-річчя від дня народж. М.Г. Кукурудзяка 1930, 2602, 4990, 5036**
- Творчість Богдана Лепкого в контексті європейської культури XX століття: (Матеріали Всеукр. наук. конф., присвяч. 125-річчю від дня народж. письменника) **5588**
- Тези XXV звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу і аспірантів факультету бібліотечно-інформаційних систем Київського інституту культури за 1993-1994 навчальний рік, [Київ, 20-22 квіт. 1994 р.] **3765**
- Тези доповідей десятої Вінницької обласної історико-краєзнавчої конференції, м. Вінниця, 6 верес. 1991 р. **4702, 6297**
- Тези доповідей одинадцятої Вінницької обласної історико-краєзнавчої конференції, м. Вінниця, 3 верес. 1992 р. **239, 4706, 4757, 5014, 5085, 5153, 5568, 6266, 6386**
- Тези доповідей дванадцятої Вінницької обласної історико-краєзнавчої конференції, м. Вінниця, 7 верес. 1993 р. **823, 1241, 3019, 4719, 4726, 4806, 5165, 6331**

Тези доповідей тринадцятої Вінницької обласної історико-краєзнавчої конференції, м. Вінниця, 6 верес. 1994 р. **131, 732, 1221, 1931, 4237, 4733, 4999, 5243, 5553**

Тези доповідей чотирнадцятої Вінницької обласної історико-краєзнавчої конференції... **712, 2650, 2959, 3237, 4051, 4735, 5000, 5048, 5196**

Тези доповідей п'ятнадцятої Вінницької обласної історико-краєзнавчої конференції, м. Вінниця, 14 трав. 1996 р. **112, 4720, 4974, 5242, 5268, 5616, 6395**

Тези доповідей шістнадцятої Вінницької обласної історико-краєзнавчої конференції, м. Вінниця, 11 лют. 1997 р. **2701, 4736, 5013, 5569**

Тези доповідей і повідомлень сімнадцятої Вінницької обласної історико-краєзнавчої конференції, м. Вінниця, 18 верес. 1997 р. **1200, 2644, 2702, 3228**

Тези доповідей і повідомлень вісімнадцятої Вінницької обласної історико-краєзнавчої конференції, м. Вінниця, 3 лют. 1998 р. **1929, 2603, 4527**

Тези доповідей і повідомлень дев'ятнадцятої Вінницької обласної історико-краєзнавчої конференції, м. Вінниця, 18 лют. 1999 р. **1874, 2781, 4707, 4739, 5006, 5181**

Тези доповідей наукової конференції викладачів і студентів Запорізького університету **2803, 2905**

Тези доповідей наукової конференції Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту, 28-31 берез. 1996 р.: (Секція суспіл. наук) **6711**

Тези доповідей 49-ї науково-виробничої конференції ЛАВМ **5176**

Тези доповідей 47-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Полтавського технічного університету **1899**

Тези доповідей 48-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Полтавського технічного університету **3834**

Тези доповідей 50-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Полтавського технічного університету **1249**

Тези доповідей 43 звітної наукової конференції кафедри Кам'янець-Подільського інституту за 1991-1992 рр.: (Секція сусп. наук) **1853, 4788, 4947**

Тези Республіканської науково-теоретичної конференції, м. Харків, 26-28 берез. 1992 р. **3796**

Тези шостої Всеукраїнської наукової конференції з історії краєзнавства **4577, 5546, 5819**

Теоретичні проблеми вітчизняної історії, історіографії та джерелознавства **176, 2251**

- Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., 25-26 серп. 1995 р. **2040, 2090, 6087**
- Тернопілля – 1995 **2606**
- «Товариш»: Кооп. календар на р. 1918 **3772**
- Торжество історичної справедливості **5744**
- Традиційні цінності запорозького козацтва і сучасна молодь: Тези наук.-практ. конф. **3412**
- Третя академія пам'яті професора Володимира Антоновича: Доп. та матеріали, 11-12 груд. 1995 р., м. Київ **2785, 2999, 3222, 4257**
- Третя наукова геральдична конференція (Львів, 4-5 листоп. 1993 року): 36. тез повідомл. та доп. **1508, 4870, 5914**
- 350-річчя відродження української державності: Минуле і сучасне: Доп. і повідомл. Всеукр. наук. конф. **6474**
- 350-річчя Української держави Богдана Хмельницького: Матеріали Міжнар. наук. конф., 15-16 груд. 1998 р. **1035, 1142, 1839, 3847, 3928, 4879, 5053**
- Труд и меч: Сб. к 55-ти летнему юбилею глав. мастерских ЮЗЖД и 5-ти летнему юбилею янв. восстания против Центр. Рады в 1918 г. **6250**
- Трудящиеся Полтавщины в борьбе за установление и укрепление Советской власти (1917-1920 гг.): Сб. документов и материалов **6219**
- Трудящиеся Сумщины в борьбе за власть Советов (1917-1920 гг.): Сб. документов и материалов **6220**
- ТТМ: Пошуки та знахідки: Зб. наук. пр. **1248**
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. «Туризм в Україні: економіка та культура» (Світязь, 9-10 верес. 1998 р.) **1726, 2087**
- 1917 год в Харькове: Сб. ст. и воспоминаний **3994, 6257**
- У** півстолітніх змаганнях: Вибр. листи до К. Студинського (1891-1941) **20**
- У 50-річчя Зимового походу Армії УНР, 1919-1920 **5250**
- У 60-річчя відновлення гетьманської Української Держави 29 квітня р. Б. 1918 **3962, 4038, 4162, 4408, 4416, 4441, 4494, 4521**
- Украина: Путь к независимости: история, современность, перспективы **930**
- Украина в 1917-1921 гг.: Некоторые пробл. истории: Сб. науч. тр. **1682, 5004, 6601, 6735, 6786, 6824**
- Украина – Германия: экономическое и интеллектуальное сотрудничество (XIX – XX вв.): Материалы Междунар. науч. конф., Днепропетровск, 2-3 окт., 1997 г. **4421, 4430**
- Україна: минуле, сьогодення, майбутнє: Зб. наук. пр. **794, 821, 4087**
- Україна: Ретроспектива і перспектива **792, 1035, 2674**
- Україна в міжнародно-правових відносинах **3933, 6772, 6775**

- Україна–Греція: історична спадщина та перспективи співробітництва (м. Маріуполь, 27-29 трав. 1999 р.): Зб. наук. пр. Міжнар. наук.-практ. конф. **3263**
- Україна ХХ століття: культура, ідеологія, політика: Зб. ст. **3760**
- Україна ХХ століття: Пробл. нац. відродження: Зб. наук. пр. **1066, 2932, 4762**
- Україна і світ. Історія: минуле і сучасність: Темат. зб. пр. студ. і аспірантів іст. фак. Терноп. пед. ін-ту **2986**
- Україна на етапі національно-державного відродження **2751, 3382, 3384, 3623**
- Україна на шляху до незалежності і демократії: Темат. зб. пр. викладачів, студ. і аспірантів іст. фак. Терноп. пед. ін-ту **2985, 5937**
- Україна у ХХ столітті: Зб. документів і матеріалів **14**
- Україна, українці, українознавство у ХХ ст. в джерелах і документах: Зб. наук. пр. Ч. 1 **143, 1977, 4495, 4710**
- Україна, українці, українознавство у ХХ ст. в джерелах і документах: Зб. наук. пр. Ч. 2 **1653, 1922, 1946**
- Українознавство: календар-щорічник **3351, 4543**
- Українознавство у технічному вузі: методологія, методика, перспективи: Тези доп. Всеукр. наук.-метод. конф., 12-14 жовт. 1994 р. **261**
- Українська Галицька Армія **1304, 5960, 6015**
- Українська демократична революція 1917-1918 років: Матеріали наук.-теорет. конф. [17 квіт. 1992 р.] **293, 2613, 2722, 2840, 2887, 3127, 3322, 3471, 3699, 3766**
- Українська державність: історія і сучасність: Матеріали наук. конф., січ. 1993 р. **109, 263, 568, 651, 902, 1048, 1113, 1346, 1605, 2046, 2929, 3061, 3198, 3207, 3211, 3497, 3737, 3910, 4210, 4516, 4951, 5810, 6098, 6400**
- Українська духовна культура в системі національної освіти: Тези доп. та повідомл. наук. конф., 18-19 квіт. 1995 р. **3856**
- Українська еліта: минуле, сучасне, майбутнє: Матеріали Міжрегіон. наук. конф. (12-13 груд. 1996 р.) **557, 2837, 6692**
- Українська еліта: минуле, сьогодення, майбутнє: Зб. наук. пр. **4805, 4845**
- Українська еліта та її роль в державотворенні: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (18-19 трав. 2000 р.). **4213**
- Українська еміграція в історії та літературі: Матеріали Міжнар. наук. конф., 18-20 верес. 1996 р. **1700, 1702, 2605**
- Українська журналістика: вчора, сьогодні, завтра **2093, 2647, 2648**
- Українська заморська твердиня: Ювіл. альм. **4619**
- Українська ідейна спадщина у викладанні гуманітарних наук: Тези Респ. наук.-практ. конф., 14-16 верес. 1992 р. **358**
- Українська ідея: Постаті на тлі революції **507**
- Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє **95, 2652, 3266, 4903**
- Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. зб. **1732, 2677, 2990, 3006, 3404, 3770, 3822, 4055, 4910, 5714**

- Українська національна ідея і сучасність **508**
- Українська нація і етнічні меншини: перспективи інтеграції **3279**
- Українська новітня держава: історія і сучасність **2987**
- Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. другої Всеукр. наук.-теорет. конф., 21-22 груд. 1994 р. **2071, 2642, 4466, 5555, 6083**
- Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. третьої Всеукр. наук.-теорет. конф. (22-23 груд. 1995 р.) **127, 3900, 4709, 4723**
- Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. четвертої Всеукр. наук.-теорет. конф., 19-20 груд. 1997 р. **183, 1911, 4446, 5703, 6841**
- Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. п'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., 27-28 листоп. 1998 р. **100, 2641, 4444, 5177**
- Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. шостої Всеукр. наук.-теорет. конф., 11-13 трав. 2000 р. **106, 2088, 2620, 2667, 3896, 4730, 5713, 5717**
- Українська періодика: Історія і сучасність: Тез доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф. (9-10 груд. 1993 р.) **2065, 4724, 6084**
- Українська преса за межами України: Матеріали наук.-теорет. конф., 25-26 квіт. 1996 р. **553**
- Українська революція і державність **509**
- Українська революція, 1917 – початок 1918 рр.: Пробл., пошуки, узагальнення **245, 503, 887, 3277, 3644, 3916**
- Українська РСР в період громадянської війни, 1917-1920 рр.: У 3 т. **6438**
- Українська соборність: ідея, досвід, проблеми: (До 80-річчя Акту Злуки 22 січ. 1919 р.) **3666, 4142, 4738, 4942, 5166, 5447, 5462, 5886, 5940, 6128, 6147**
- Українська стрілецька громада в Канаді, 1928-1938 **5341**
- Українська суспільно-політична думка в ХХ столітті: Документи і матеріали **15, 575, 2493, 3963, 4218**
- Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доп. Всеукр. конф. (19-20 листоп. 1996 р., м. Київ) **1972, 4566**
- Українське питання **510**
- Український археографічний щорічник **103, 2636, 3967**
- Український біографічний словник: історія і проблематика створення: Матеріали наук.-практ. конф. (8-9 жовт. 1996 р., м. Львів) **5598**
- Український державник: календар-альманах на 1942 р. **4408**
- Український інвалід: Загал. календар для укр. народу на рік 1938 **5286**
- Український інвалід: Загал. календар для укр. народу на рік 1939 **5344**
- Український історичний збірник **661, 3421, 4313**
- Український календар, 1968 **551**
- Український календар, 1969 **5743, 5790, 6539**
- Український церковно-візвольний рух і утворення Української автокефальної православної церкви: Матеріали наук. конф., Київ, 12 жовт. 1996 р. **2022, 2185, 5646**

- Українські кооператори: (Іст. нариси). Кн. 1 **2264**
- Українські культурні цінності в Росії: перша спроба повернення, 1917-1918 **3794**
- Українські політичні партії кінця XIX – початку ХХ ст.: Програмові і дов-
ідкові матеріали **576**
- Українські Січові Стрільці в контексті визвольних змагань українського
народу **1461**
- Українські Січові Стрільці, 1914-1920 **1416, 1516**
- Українсько-австрійські культурні взаємини другої половини XIX – почат-
ку ХХ століття **1677**
- Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст.: Матеріали Міжнар.
наук.-практ. конф. (21-22 листоп. 1996 р.) **1601, 5702, 5931, 5948, 5972,**
6052, 6055, 6743
- Установление Советской власти в национальных районах России: Анализ
сов. историографии и критика буржуаз. лит. **6271**
- Февральская революция и судьбы демократии в России: Тез. докл. и со-
общ. Междунар. науч. конф.** **2947**
- Формування загальнолюдських ціннісних орієнтацій, соціального і гума-
ністичного мислення у студентів: Тези доп. Респ. наук.-практ. конф., м.
Одеса, жовт. 1992 р. **689**
- Формування і діяльність творчої особистості: Матеріали Міжнар. наук. конф.,
28 квіт. 1998 р., Кривий Ріг **6388**
- Французы в Одессе: Из белых мемуаров **83**
- Харьковщина в период гражданской войны и иностранной интервенции,
1918-1920 гг.: Сб. документов и материалов** **6224**
- Хмельницькому – 500: Тези наук.-теорет. конф. **2077, 2618, 6315, 6650**
- Хмельниччина: Роки становлення та поступу (1937-1997): (Матеріали
Всеукр. наук. іст.-краєзн. конф.), 26 верес. 1997 р. **4790, 5121, 5628**
- Християнство в контексті історії і культури України: Матеріали першої
Міжнар. наук. конф., 28-30 листоп. 1997 р. **3926**
- Християнство і духовність: Зб. матеріалів другої Міжнар. наук. конф. цик-
лу наук. конф. «Християнство: історія і сучасність» **2170**
- Християнство і культура: історія, традиції, сучасність **2148**
- Художнє життя Харкова першої третини ХХ століття: Тези доп. та повідомл.
наук. конф. **6788**
- Центральна Рада і український державотворчий процес: (До 80-річчя
створення Центр. Ради): Матеріали наук. конф., 20 берез. 1997 р. **173,**
653, 775, 1033, 2624, 2662, 2794, 2937, 3060, 3063, 3188, 3465, 3646, 3677,
3741, 3776, 3781, 3809, 3919, 4865, 5070, 5911**

Центральна Рада на тлі української революції: Наук.-теорет. читання в Ін-
ті історії України, 16 берез. 1995 р., м. Київ **652, 2609, 3154, 3206, 3507,**
3662, 3683, 3828

Церква і церковна єдність: Документи і матеріали, 1899-1944. Т. 1. Митро-
політ Андрей Шептицький: Життя і діяльність **2188, 4586, 4693, 6104**

Червона Калина: Збірник 5968

Черная книга: Сб. ст. и материалов об интервенции Антанты на Украине в
1918-1919 гг. **796, 4168, 4678**

Четверта академія пам'яті професора Володимира Антоновича, 26-27 березня
1998 р.: Доп. та повідомл. **1942**

Четверта наукова геральдична конференція: Зб. тез повідомл. та доп. (Львів,
10-12 листоп. 1994 р.) **1090**

Четверта Полтавська наукова конференція з історії краєзнавства: Матеріа-
ли до 825-річчя з часу першої літопис. згадки м. Полтави та 1100-річчя
появи перших поселень на її території **3168**

Члени-засновники Національної академії наук України: Зб. нарисів **1810**

Чорна книга України: Зб. документів, арх. матеріалів, листів **3747, 3868**

**Шляхами золотого Поділля: Тернопільщина і Скалатщина: Регіон. іст.-ме-
муар. зб. Т. 3 1574, 4697**

Шляхи до української державності: [Збірник] **1683, 4412**

Шляхи розвитку мистецтва та культури Слобожанщини: проблеми історії,
теорії і практики: Тези доп. Всеукр. наук.-метод. конф., 22-24 листоп.
1993 р. **3877**

Шляхи розвитку слов'янських народів: Актуал. пробл. історії: Зб. наук.-
метод. пр. **3661**

Шляхи становлення Національного музею історії України: від першовитоків
до сьогодення: Темат. зб. наук. пр. **1475, 2994**

Шляхом Жовтня: Боротьба трудящих Закарпаття за національне і соціаль-
не визволення та возз'єднання з Радянською Україною: Зб. документів.
Т. 1. (1917-1923 рр.) **6227**

Шоста наукова геральдична конференція (Львів, 27-29 берез. 1997 р.):
Матеріали **1093, 1496, 4996**

Штурм Перекопа: Ст. и воспоминания участников **6259**

Этих дней не смолкнет слава: Воспоминания старых большевиков **6260**

Ювілейний альманах «Свободи», 1893-1953 2070

Ювілейний альманах 1894-1944, виданий з нагоди п'ятидесятилітнього
ювілею Українського народного союзу **5527**

Ювілейний календар «Свободи» на звичайний рік 1958 **36, 125, 2783, 3113, 4619, 5655, 5779**

Ювілейний календар-альманах Українського голосу... на звичайний рік 1967 **1136, 2870**

Ювілейний календар-альманах Українського голосу... на переступний рік 1968 **2514, 2582, 2972, 3454, 3625, 4144, 5688, 5739, 6007**

Юнацтво в обороні рідної землі: Спогади про участь укр. молоді у визвол. змаганнях 1918-1920 pp. **87**

«Яка краса: Відродження країни!»: Альм. Укр. Брат. Союзу: У 60-річчя Укр. Нац. революції **75, 469, 485, 1050, 2147, 2468, 2725, 4595, 5981**

Akademia na пошану професора Л.А. Коваленка: Іст. дослідження. **5488**

Polska i Ukraina: Sojusz 1920 roku i jego następstwa **1649, 5467, 5486**

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	I–VIII
I. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗДІЛ	1
Джерела.....	1
Документи	1
Спогади	6
Огляд джерел. Історіографія	12
Загальні праці	23
Політичні партії	60
Документи	60
Єврейська соціал-демократична робітнича партія (Поалей-Ціон)	62
Комуністична партія (більшовиків) України	62
Конфедерація анархістських організацій України	64
Українська демократично-хліборобська партія (УДХП)	64
Українська комуністична партія	64
Українська комуністична партія (боротьбистів)	65
Українська народна партія (УНП)	65
Українська народна республіканська партія (УНРП)	65
Українська партія лівих соціалістів-революціонерів (боротьбистів)	65
Українська партія самостійників-соціалістів (УПСС)	66
Українська партія соціалістів-революціонерів (УПСР)	66
Українська партія соціалістів-революціонерів (комуністів)	67
Українська партія соціалістів-федералістів (УПСФ)	67
Українська соціал-демократична робітнича партія (УСДРП)	67
Українська трудова партія	68
Українська федераційно-демократична партія (УФДП)	68
Українська хліборобська демократична партія	68
Література про діяльність партій	68
Державотворення	99
Національна символіка	113
Соціально-економічна політика	116
Кооперація	119
Робітничий клас. Профспілки	121
Аграрне питання. Селянство	123

Селянсько-повстанський рух	125
Фінанси. Гроші	128
Національні відносини	133
Збройні сили	142
Спогади	159
Зовнішня політика. Міжнародні відносини	163
Культура. Наука. Освіта	171
Охорона пам'яток культури	178
Наука	180
Освіта	187
Бібліотеки. Архіви	201
Література. Мистецтво	206
Преса. Видавнича діяльність	210
Релігія. Церква	217
Довідкові видання	226
Підручники	233
ІІ. УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА. УТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ	254
Джерела	254
Документи	254
Спогади	262
Огляд джерел. Історіографія	271
Загальні праці	278
Державотворення	306
Універсали	318
Конституція	323
Соціально-економічна політика	324
Кооперація	327
Робітничий клас. Профспілки	328
Аграрне питання. Селянство	330
Національні відносини	334
Збройні сили	339
Спогади	359
Зовнішня політика. Міжнародні відносини	368
Культура. Наука. Освіта	382
Освіта	386
Література. Мистецтво	393
Преса. Видавнича діяльність	395
Релігія. Церква	396
ІІІ. УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА. ГЕТЬМАНАТ	399
Джерела	399
Документи	399
Спогади	405

Огляд джерел. Історіографія	411
Загальні праці	413
Державотворення	424
Соціально-економічна політика	430
Аграрне питання. Селянство	435
Збройні сили	438
Спогади	443
Зовнішня політика. Міжнародні відносини	445
Культура. Наука. Освіта	450
Охорона пам'яток культури	453
Наука	454
Освіта	458
Бібліотеки. Архіви	461
Релігія. Церква	463
IV. ДИРЕКТОРІЯ. ВІДРОДЖЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ	467
Джерела	467
Документи	467
Спогади	472
Огляд джерел. Історіографія	479
Загальні праці	483
Державотворення. Акт злуки	494
Соціально-економічна політика	503
Аграрне питання. Селянство. Повстанський рух	506
Національні відносини	511
Збройні сили	514
Спогади	532
Зовнішня політика. Міжнародні відносини	545
Культура. Наука. Освіта	557
Наука	561
Освіта	563
Релігія. Церква	565
V. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА	569
Джерела	569
Документи	569
Спогади	571
Огляд джерел. Історіографія	574
Загальні праці	576
Державотворення	591
Соціально-економічна політика	595
Національні відносини	597
Збройні сили	598
Спогади	603

Зовнішня політика. Міжнародні відносини	607
Культура. Наука. Освіта	610
Релігія. Церква	612
Закарпаття. Буковина	613
VI. УКРАЇНСЬКА СОЦІАЛІСТИЧНА РАДЯНСЬКА РЕСПУБЛІКА	
Джерела	620
Документи	620
Спогади	629
Огляд джерел. Історіографія	632
Загальні праці	636
Державотворення	649
Соціально-економічна політика	659
Робітничий клас. Профспілки	663
Аграрне питання. Селянство	666
Національні відносини	673
Збройні сили	674
Зовнішня політика. Міжнародні відносини	677
Культура. Наука. Освіта	679
Наука	683
Освіта	684
Преса. Видавнича діяльність	687
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	689
ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК	747
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ВИКОРИСТАНИХ ПЕРІ- ОДИЧНИХ ТА ПРОДОВЖУВАНИХ ВИДАНЬ	756
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ВИКОРИСТАНИХ ЗБІРНИ- КІВ, АЛЬМАНАХІВ, МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЙ	774

Науково-бібліографічне видання

Українська революція і державність (1917–1920 рр.): Наук.-бібліогр. вид.

Науковий редактор В. Ю. Омельчук

**Укладачі: А. Л. Панова, В. Ф. Солдатенко, Л. В. Беляєва,
В. С. Гойнець, Л. В. Лісовська, О. А. Смиченко**

**За участю: Л. С. Новосьолової, Л. О. Дегтяренко, О. А. Євдокименко,
Е. П. Євженко, П. М. Кавицької, Т. Б. Корольової,
Н. М. Погребецької, О. В. Чупрієнко**

Відповідальні за комп'ютерну технологію: Г. Г. Нежурбіда, Е. П. Євженко

Комп'ютерна верстка: Л. С. Климова, Т. С. Павлюк

Відділ національної бібліографії НБУВ

**Підписано до друку 10.06.2001. Формат 70x100 1/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Друк. арк. 51,9. Обл.-вид. арк. 31,2. Наклад 500 прим. Зам. № 10**

**Друкарня Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
03039, Київ-39, пр-т 40-річчя Жовтня, 3**